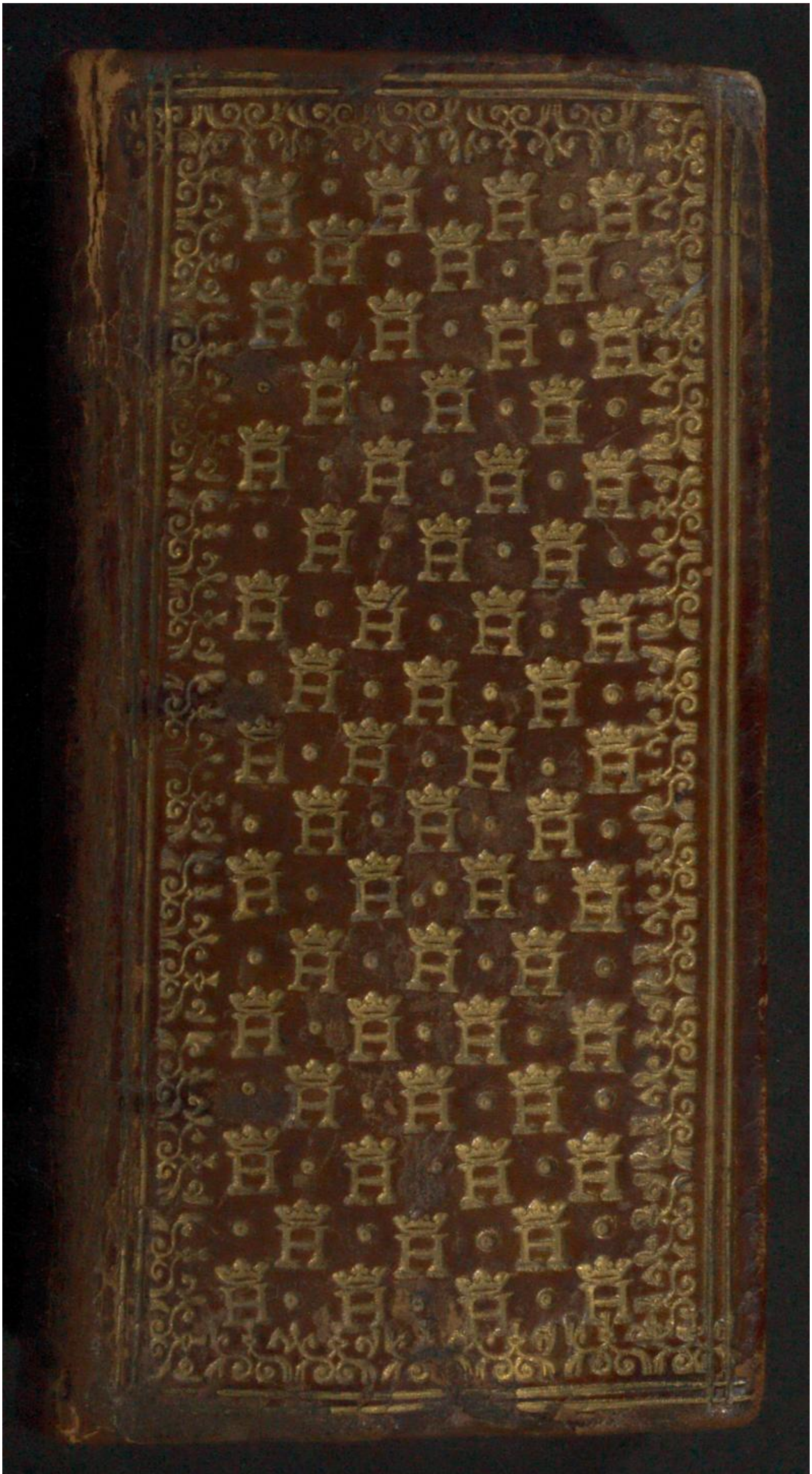

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Boisrenard

345
H 20

arrivées de Turenne

T C 5
D C 5

479.

Cat. 94

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

345 H 20
niet plakken
(boek-
(bandnr. 1785 E 121)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

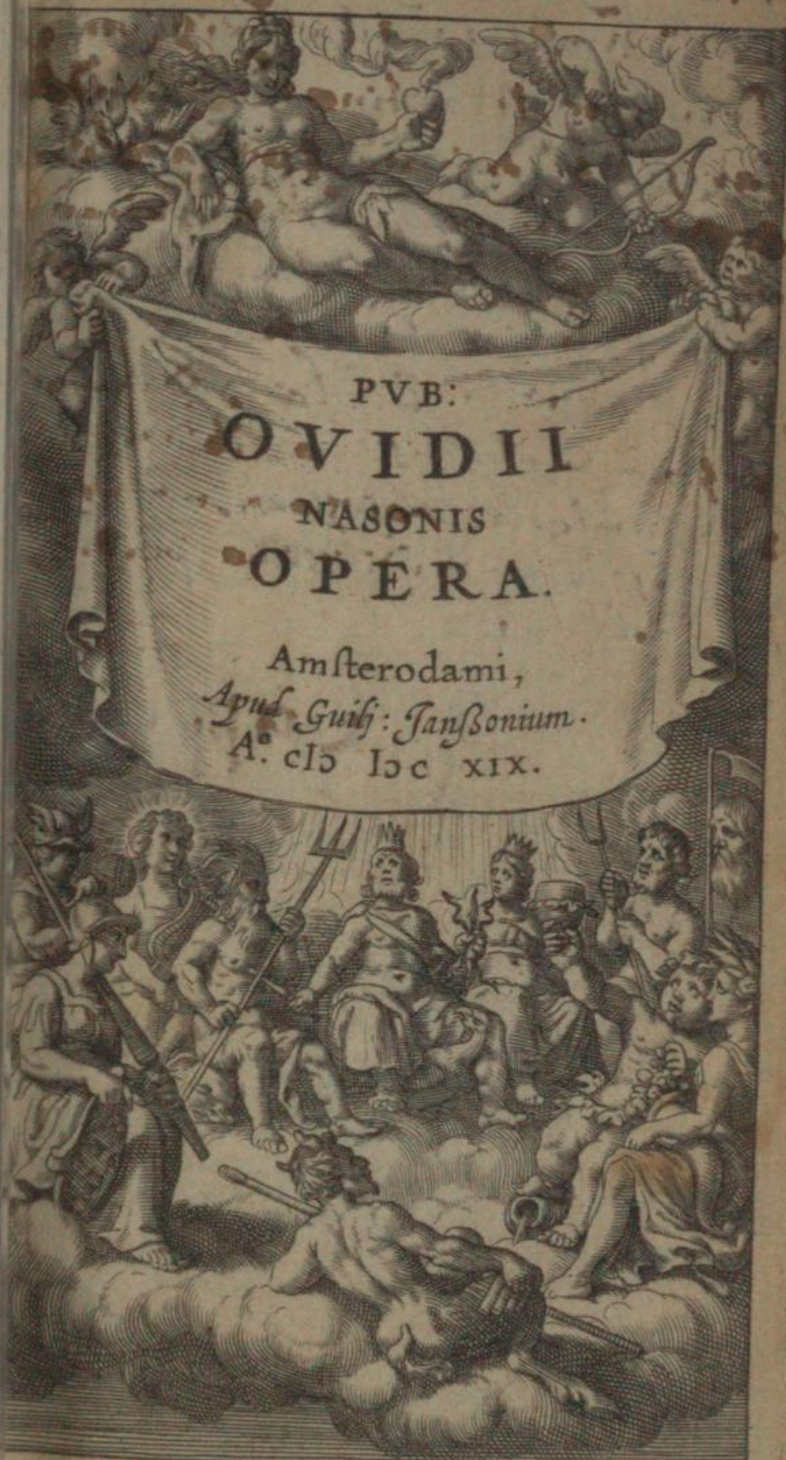
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Hoc symbolum diligentiæ
et liberalitate Illustrissimi
Principis, Martino de Bo[illegible]
Parisiensi eximiæ spei adole-
scenti, cum primus ex primo
ordine ad Academiam promoue-
retur, assignatum est a
Iac. Cappello Ecclæ Sedanensis
pastore vigilantissimo, ibidem
S.S. Theologiæ professore, nec non
Gymnasiarcha eruditissimo, prid.
10. Sept. 1622.

J. Cappellus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

482575

PVBLII
OVIDII
NASONIS
OPERVM
TOMVS I.

quo continentur

Heroidum Epiſtolæ.
Amorum Libri III.
De arte Amandi Libri tres.
De Remedio Amoris Lib. II.
Et alia, quæ averſa pagella indicat.

Amſterodami
Apud Guilielmum Ianſſonium,
Annō CIↃ IↃC XIX

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Acceſſerunt huic tomo continenti opera quæ ante exilium a Naſone ſcripta ſunt,

A. Sabini epiſtolæ tres, quibus ad totidem Heroidum Ovidii reſpondetur.
De Nuce.
De medicamine faciei.
De pulice.
De Philomela.
Somnium.
Epigrammata.
Elegia ad Liviam Auguſtam de morte Druſi.
Panegyricon ad Piſonem.

PVBLII

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII OVIDII NASONIS Epiſtolæ Heroidum.

Epiſtola I.
PENELOPE VLYSSI.

HANC tua Penelope lento tibi mittit Vlyſſes;
Nil mihi reſcribas: attamen ipſe veni.
Troja jacet certe Danais inviſa puellis:
Vix Priamus tanti, totaque Troja fuit.
O utinam tunc cum Lacedæmona claſſe petebat,
Obrutus inſanis eſſet adulter aquis!
Non ego deſerto jacuiſſem frigida lecto;
Nec quererer tardos ire relicta dies:
Nec mihi quærenti ſpacioſam fallere noctem,
Laſſaret viduas pendula tela manus.
Quando ego non timui graviora pericula veris?
Res eſt ſolliciti plena timoris amor.
In te fingebam violentos Troas ituros:
Nomine in Hectoreo pallida ſemper eram.
Sive quis Antilochum narrabat ab Hectore victum;
Antilochus noſtri cauſa timoris erat:
Sive Menœtiadem falſis cecidiſſe ſub armis;
Flebam ſucceſſu poſſe carere dolos.
Sanguine Tlepolemus Lyciam tepefecerat haſtam:
Tlepolemi leto cura novata mea eſt.
Denique quiſquis erat caſtris jugulatus Achivis:
Frigidius glacie pectus amantis erat.
Sed bene conſuluit caſto Deus æquus amori:
Verſa eſt in cineres ſoſpite Troja viro.
Argolici rediere duces: altaria fumant:
Ponitur ad patrios barbara pręda Deos.
Grata ferunt Nymphæ pro ſalvis dona maritis:
Illi victa ſuis Troica fata canunt.
Mirantur juſtique ſenes, trepidęque puellæ:
Narrantis conjux pendet ab ore viri.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Iamque aliquis poſita monſtrat fera prælia menſa,
  Pingit & exiguo Pergama tota mero.
Hac ibat Simois: hic eſt Sigeia tellus:
  Hic ſteterat Priami regia celſa ſenis.
Illic Æacides, illic tendebat Vlyſſes;
  Hic lacer admiſſos terruit Hector equos.
Omnia namque tuo ſenior te quęrere miſſo
  Retulerat nato Neſtor, at ille mihi.
Retulit & ferro Rheſumque Dolonaque cæſos:
  Vtque ſit hic ſomno proditus, ille dolo;
Auſus es o nimium nimiumque oblite tuorum,
  Thracia nocturno tangere caſtra dolo.
Totque ſimul mactare viros, adjutus ab uno.
  At bene cautus eras, & memor ante mei.
Vſque metu micuere ſinus, dum victor amicum
  Dictus es Iſmariis iſſe per agmen equis.
Sed mihi quid prodeſt veſtris disjecta lacertis
  Ilios? & murus, quod fuit ante, ſolum?
Si maneo, qualis Troja durante manebam:
  Virque mihi demto fine carendus abeſt.
Diruta ſunt aliis, uni mihi Pergama reſtant:
  Incola captivo quæ bove victor arat.
Iam ſeges eſt, ubi Troja fuit: reſecandaque falce,
  Luxuriat Phrygio ſanguine pinguis humus.
Semiſepulta virum curvis feriuntur aratris
  Oſſa: ruinoſas occulit herba domos.
Victor abes: nec ſcire mihi, quæ cauſa morandi,
  Aut in quo lateas ferreus orbe, licet.
Quiſquis ad hęc vertit peregrinam littora puppim,
  Ille mihi de te multa rogatus abit.
Quamque tibi reddat, ſi te modo viderit uſquam,
  Traditur huic digitis charta notata meis.
Nos Pylon antiqui Neleia Neſtoris arva
  Miſimus: incerta eſt fama remiſſa Pylo.
Miſimus & Sparten: Sparte quoque neſcia veri:
  Quas habitas terras, aut ubi lentus abes?
Vtilius ſtarent etiam nunc mœnia Phœbi:
  Iraſcor votis heu levis ipſa meis.
Scirem ubi pugnares: & tantum bella timerem:
  Et mea cum multis juncta querela foret.
Quid timeam, ignoro: timeo tamen omnia demẽs:
  Et patet in curas area lata meas.
Quęcunque æquor habet, quęcunq; pericula tellus:
  Tam longæ cauſas ſuſpicor eſſe moræ.
Hæc ego dum ſtulte meditor, quæ veſtra libido eſt,
  Eſſe peregrino captus amore potes.

Forſitan

Forſitan & narras, quam ſit tibi ruſtica conjux:
Quæ tantum lanas non ſinit eſſe rudes.
Fallor: & hoc crimen tenueis vaneſcat in auras:
Neve, revertendi liber, abeſſe velis.
Me pater Icarius viduo diſcedere lecto
Cogit: & immenſas increpat uſque moras.
Increpet uſque licet: tua ſim, tua dicar oportet?
Penelope conjux ſemper Vlyſſis ero.
Ille tamen pietate mea, precibuſque pudicis
Frangitur: & vires temperat ipſe ſuas.
Dulichii, Samiique, & quos tulit alta Zacynthos,
Turba ruunt in me luxurioſa proci:
Inque tua regnant, nullis prohibentibus, aula:
Viſcera noſtra tuæ dilacerantur opes.
Quid tibi Piſandrum, Polybumque, Medontaq; di-
Eurymachique avidas, Antinoiq; manus, (rum,
Atque alios referam? quos omneis turpiter abſens
Ipſe tuo partis ſanguine rebus alis.
Irus egens, pecoriſque Melanthius auctor edendi,
Vltimus accedunt in tua damna pudor.
Tres ſumus imbelles numero: ſine viribus uxor,
Laerteſque ſenex, Telemachuſque puer.
Ille per inſidias pæne eſt mihi nuper ademtus:
Dum parat invitis omnibus ire Pylon.
Dii precor hoc jubeant, ut, euntibus ordine fatis,
Ille meos oculos comprimat, ille tuos.
Hoc faciunt cuſtoſque boum, longævaque nutrix:
Tertius immundæ cura fidelis haræ.
Sed neque Laertes, ut qui ſit inutilis annis,
Hoſtibus in mediis regna tenere poteſt.
Telemacho veniet (vivat modo) fortior ætas:
Nunc erat auxiliis illa tuenda patris.
Nec mihi ſunt vires inimicos pellere tectis:
Tu citius venias, portus & aura tuis.
Eſt tibi, ſitque precor, natus, qui mollibus annis
In patrias arteis erudiendus erat.
Reſpice Laerten, ut jam ſua lumina condas:
Extremum fati ſuſtinet ille diem.
Certe ego, quæ fueram, te diſcedente, puella,
Protinus ut redeas, facta videbor anus.

Epiſtola II.

PHYLLIS DEMEPHOONTI.

Hoſpita, Demephoon, tua te Rhodopeia Phyllis
Vltra promiſſum tempus abeſſe queror.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Cornua cum Lunæ pleno ſemel orbe coiſſent,
  Littoribus noſtris anchora pacta tua eſt.
Luna quater latuit: toto quater orbe recrevit,
  Nec vehit Actæas Sithonis unda rates.
Tempora ſi numeres, bene quæ numeramus amãtes,
  Non venit ante ſuam noſtra querela diem.
Spes quoque lenta fuit: tarde, quæ credita lædunt,
  Credimus: invita nunc & amante nocent.
Sæpe fui mendax pro te mihi: ſæpe putavi
  Alba procelloſos vela referre Notos.
Theſea devovi: quia te dimittere nollet:
  Nec tenuit curſus forſitan ille tuos.
Interdum timui, ne, dum vada tendis ad Hebri,
  Merſa foret cana naufraga puppis aqua.
Sæpe deos ſupplex, ut tu ſcelerate valeres,
  Sum prece thuricremis devenerata focis.
Sæpe videns ventos cœlo pelagoque faventeis,
  Ipſa mihi dixi, ſi valet, ipſe venit.
Denique fidus amor, quicquid properantibus obſtat,
  Finxit: & ad cauſas ingenioſa fui.
At tu lentus abes: nec te jurata reducunt
  Numina: nec noſtro motus amore redis.
Demophoon ventis & verba & vela dediſti:
  Vela queror reditu, verba carere fide.
Dic mihi quid feci, niſi non ſapienter amavi?
  Crimine te potui demeruiſſe meo.
Vnum in me ſcelus eſt, quod te ſcelerate recepi:
  Sed ſcelus hoc meriti pondus, & inſtar habet.
Iura, fides, ubi nunc? commiſſaque dextera dextræ?
  Quique erat in falſo plurimus ore Deus?
Promiſſus ſocios ubi nunc hymenęus in annos,
  Qui mihi conjugii ſponſor, & obſes erat?
Per mare, quod totum ventis agitatur & undis:
  Per quod ſæpe ieras, per quod iturus eras:
Perque tuum mihi juraſti (niſi fictus & ille eſt)
  Concita qui ventis æquora mulcet, avum:
Per Venerem, nimiumque mihi facientia tela,
  Altera tela arcus, altera tela faces:
Iunonemque toris quæ præſidet alma maritis:
  Et per tediferæ myſtica ſacra deæ.
Si de tot læſis ſua numina quiſque Deorum
  Vindicet: in pœnas non ſatis unus erit.
Ah laceras etiam puppes furioſa refeci:
  Vt, qua deſererer, firma carina foret.
Remigiumque dedi, quo me fugiturus abires.
  Heu patior telis vulnera facta meis!

Credi-

Credidimus blandis, quorum tibi copia, verbis:
Credidimus generi, numinibuſque tuis:
Credidimus lacrymis: an & hæ ſimulare docentur?
Hæ quoque habent artes, quaque jubentur, eunt?
Diis quoq; credidimus: quid jam tot pignora nobis?
Parte ſatis potui qualibet inde capi.
Nec moveor, quod te juvi portuque locoque:
Debuit hæc meriti ſumma fuiſſe mei.
Turpiter hoſpitium lecto cumulaſſe jugali
Pœnitet, & lateri conſeruiſſe latus.
Quæ fuit ante illam, mallem ſuprema fuiſſet
Nox mihi: dum potui Phyllis honeſta mori.
Speravi melius, quia te meruiſſe putavi:
Quæcunq; ex merito ſpes venit, æqua venit.
Fallere credentem non eſt operoſa puellam
Gloria: ſimplicitas digna favore fuit.
Sum decepta tuis, & amans & femina, verbis:
Dii faciant laudis ſumma ſit iſta tuæ.
Inter & Ægidas media ſtatuaris in urbe:
Magnificus titulis ſtet pater ante ſuis.
Cum fuerit Scyron lectus, torvuſque Procruſtes
Et Scinis, & Tauri, mixtaque forma viri;
Et domitæ bello Thebæ, fuſique Bimembres,
Et pulſata nigri regia cæca Dei:
Hoc tua poſt illos titulo ſignetur imago:
Hic eſt, cujus amans hoſpita capta dolo eſt.
De tanta rerum turba, factiſque parentis,
Sedit in ingenio Creſſa relicta tuo.
Quod ſolum excuſat: ſolum miraris in illo:
Heredem patriæ perfide fraudis agis.
Illa (nec invideo) fruitur meliore marito:
Inque capiſtratis tigribus alta ſedet.
At mea deſpecti fugiunt connubia Thraces:
Quod feror externum præpoſuiſſe meis.
Atque aliquis doctas jam nunc eat, inquit, Athenas:
At miſeram Thracen, qui regat, alter erit.
Exitus acta probat: careat ſucceſſibus opto,
Quiſquis ab eventu facta notanda putat.
At ſi noſtra tuo ſpumeſcant æquora remo:
Iam mihi, jam dicar conſuluiſſe meis.
Sed neque conſului: nec te mea regia tangit:
Feſſaque Biſtonia membra lavabit aqua.
Illa meis oculis ſpecies abeuntis inhæret,
Cum premeret portus claſſis itura meos.
Auſus es amplecti: colloque infuſus amantis
Oſcula per longas jungere preſſa moras,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Cumq; tuis lacrymis lacrymas confundere noſtr[illegible]
Quodque foret velis aura ſecunda, queri.
Et mihi diſcedens ſuprema dicere voce,
Phylli, fac expectes Demephoonta tuum.
Expectem, qui me nunquam viſurus abiſti?
Expectem pelago vela negata meo?
Et tamen expecto: redeas modo ſerus amanti:
Vt tua ſit ſolo tempore lapſa fides.
Quid precor infelix? jam te tenet altera conjux
Forſitan, &, nobis qui male favit, amor.
Vtque tibi excidimus, nullam, puto, Phyllida noſ[illegible]
Heu mihi, ſi quæ ſim Phyllis, & unde, rogas[illegible]
Quæ tibi, Demophoon, longis erroribus acto
Threicios portus, hoſpitiumque dedi.
Cujus opes auxere meæ: cui dives egenti
Munera multa dedi, multa datura fui.
Quæ tibi ſubjeci latiſſima regna Lycurgi,
Nomine femineo vix ſatis apta regi.
Qua patet umbroſum Rhodope glacialis ad Hæmi[illegible]
Et ſacer admiſſas exigit Hebrus aquas.
Cui mea virginitas avibus libata ſiniſtris,
Caſtaque fallaci zona recincta manu.
Pronuba Tiſiphone thalamis ululavit in illis,
Et cecinit mœſtum devia carmen avis.
Affuit Alecto brevibus torquata colubris:
Suntque ſepulcrali lumina mota face.
Mœſta tamen ſcopulos, fruticoſaque littora calc[illegible]
Quaque patent oculis littora lata meis.
Sive die laxatur humus, ſeu frigida lucent
Sidera, proſpicio quis freta ventus agat.
Et quæcunque procul venientia lintea vidi,
Protinus illa meos auguror eſſe Deos.
In freta procurro, vix me retinentibus undis:
Mobile qua primas porrigit æquor aquas.
Quo magis accedunt, minus & minus utilis aſto[illegible]
Linquor, & ancillis excipienda cado.
Eſt ſinus adductos modice falcatus in arcus:
Vltima prærupta cornua mole rigent:
Hinc mihi ſuppoſitas immittere corpus in undas
Mens fuit: &, quoniam fallere pergis, erit.
Ad tua me fluctus projectam littora portent:
Occurramque oculis intumulata tuis.
Duritia ferrum ut ſuperes, adamantaque, teque[illegible]
Non tibi ſic, dices, Phylli, ſequendus eram.
Sæpe venenorum ſitis eſt mihi: ſæpe cruenta
Trajectam gladio morte perire juvat.

Colla

olla quoque infidis quæ ſe nectenda lacertis
 Præbuerant, laqueis implicuiſſe juvat.
tat nece matura tenerum penſare pudorem :
 In necis electu parva futura mora eſt.
ıſcribere meo cauſa invidioſa ſepulcro ,
 Aut hoc, aut ſimili carmine notus eris :
hyllida Demophoon leto dedit, hoſpes amantem;
 Ille necis cauſam præbuit, ipſa manum.

Epiſtola III.

BRISEIS ACHILLI.

QVam legis, a rapta Briſeide littera venit,
 Vix bene barbarica Græca notata manu.
Quaſcunque aſpicies, lacrymæ fecere lituras ;
 Sed tamen hæ lacrymæ pondera vocis habent.
i mihi pauca queri de te dominoque viroque
 Fas eſt: de domino pauca viroque querar.
Ion ego poſcenti quod ſum cito tradita regi ,
 Culpa tua eſt: quanvis hæc quoque culpa tua eſt.
Iam ſimul Eurybates me Talthybiuſq; vocarunt ;
 Eurybati data ſum, Talthybioque comes.
lter in alterius jactantes lumina vultum ,
 Quærebant taciti, noſter ubi eſſet amor.
ifferri potui: pœnæ mora grata fuiſſet:
 Hei mihi, diſcedens, oſcula nulla dedi.
At lacrymas ſine fine dedi: rupique capillos :
 Infelix iterum ſum mihi viſa rapi.
Sæpe ego decepto volui cuſtode reverti :
 Sed, me qui timidam prenderet, hoſtis erat.
Si progreſſa forem, caperer ne nocte timebam,
 Quamlibet ad Priami munus itura nurum.
Sed data ſum, quia danda fui: tot noctibus abſum,
 Nec repetor: ceſſas: iraque lenta tua eſt.
Ipſe Menœtiades tunc cum tradebar, in aurem ,
 Quid fles? hic parvo tempore, dixit, eris.
Non repetiſſe parum eſt: pugnas, ne reddar, Achille:
 I nunc: & cupidi nomen amantis habe.
Venerunt ad te Telamone & Amyntore nati ,
 Ille gradu propior ſanguinis, ille comes ,
Laerteque ſatus, per quos comitata redirem :
 Auxerunt blandas grandia dona preces :
Viginti fulvos operoſo ex ære lebetas ,
 Et tripodas ſeptem pondere & arte pares.
Addita ſunt illis auri bis quinque talenta :
 Biſſeni aſſueti vincere ſemper equi.

Quodque

Quodque ſupervacuum eſt, forma preſtante puel...
Lesbides, everſa corpora capta domo.
Cumq; tot his (ſed nō opus eſt tibi conjuge) con...
Ex Agamemnoniis una puella tribus.
Si tibi ab Atrida precio redimenda fuiſſem,
Quę dare debueras, accipere illa negas?
Qua merui culpa fieri tibi vilis, Achille?
Quo levis a nobis tam cito fugit amor?
An miſeros triſtis fortuna tenaciter urget?
Nec venit inceptis mollior aura meis?
Diruta Marte tuo Lyrneſſia mœnia vidi,
Et fueram patriæ pars ego magna meæ.
Vidi conſortes pariter generiſque, neciſque,
Treis cecidiſſe: tribus, quæ mihi, mater erat.
Vidi, quantus erat, fuſum tellure cruenta,
Pectora jactantem ſanguinolenta virum.
Tot tamen amiſſis, te compenſavimus unum:
Tu dominus, tu vir, tu mihi frater eras.
Tu mihi juratus per numina matris aquoſæ,
Vtile, dicebas ipſe, fuiſſe capi.
Scilicet, ut quanvis veniam dotata, repellar:
Et mecum, fugias, quæ tibi dantur opes.
Quin etiam fama eſt, cum craſtina fulſerit hora
Te dare nubiferis lintea plena Notis.
Quod ſcelus ut pavidas miſeræ mihi contigit aure...
Sanguinis atque animi pectus inane fuit:
Ibis: & o miſeram cui me, violente, relinques?
Quis mihi deſertæ mite levamen erit?
Devorer ante precor ſubito telluris hiatu:
Aut rutilo miſſi fulminis igne cremer:
Quam ſine me Phthiis caneſcant æquora remis:
Et videam puppes ire relicta tuas.
Si tibi jam reditusque placent, patriique penates
Non ego ſum claſſi ſarcina magna tuæ.
Victorem captiva ſequar, non nupta, maritum:
Eſt mihi, quę lanas molliat, apta manus.
Inter Achæïadas longe pulcerrima matres
In thalamos conjux ibit, eatque, tuos.
Digna nurus ſocero, Iovis Æginęque nepote,
Cuique ſenex Nereus proſocer eſſe velit.
Nos humiles, famulęque tuæ, data penſa trahemus
Et minuent plenas ſtamina noſtra colos.
Exagitet ne me tantum tua deprecor uxor,
Quę mihi neſcio quo non erit æqua modo.
Neve meos coram ſcindi patiare capillos:
Et leviter dicas, hęc quoque noſtra fuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

l patiare licet, dum ne contemta relinquar?
Hic mihi vę miſeræ concutit oſſa metus.
id tamen aſpectas? Agamemnona pœnitet iræ,
Et jacet ante tuos Gręcia mœſta pedes.
nce animos, iramque tuam qui cetera vincis,
Quid lacerat Danaas impiger Hector opes?
ma cape Æacide: ſed me tamen ante recepta:
Et preme turbatos, Marte favente, viros.
opter me mota eſt: propter me deſinat ira:
ſimque ego triſtitiæ cauſa moduſque tuæ.
c tibi turpe puta precibus ſuccumbere noſtris:
Conjugis Oenides verſus in arma prece eſt.
s audita mihi, nota eſt tibi: fratribus orba
Devovit nati ſpemque caputque pàrens.
llo erat ille ferox: poſitis ſeceſſit ab armis,
Et patriæ rigida mente negavit opem.
la virum flexit conjux: felicior illa:
At mea pro nullo pondere verba cadunt.
c tamen indignor: nec me pro conjuge geſſi,
Sępius in domini ſerva vocata torum.
e quędam (memini) dominam captiva vocabat:
Servitio, dixi, nominis addis onus.
r tamen oſſa viri ſubito male tecta ſepulcro,
Semper judiciis oſſa verenda meis.
rque trium forteis animas, mea numina, fratrum,
Qui bene pro patria, cum patriaque jacent:
rque tuum noſtrumq; caput, quod junximus una;
Perque tuos enſes, cognita tela meis:
ulla Myceneum ſociaſſe cubilia mecum
Iuro: fallentem deſeruiſſe velis.
tibi nunc dicam, fortiſſime, tu quoque jura,
Nulla tibi ſine me gaudia facta: neges.
t Danai mœrere putant: tibi plectra moventur:
Te tenet in tepido mollis amica ſinu.
t ſi quis quęrat, quare pugnare recuſes:
Pugna nocet: citharæ, noxque Venuſque juvant.
utius eſt jacuiſſe toro: tenuiſſe puellam:
Threiciam digitis increpuiſſe lyram:
uam manibus clypeos, & acutæ cuſpidis haſtam,
Et galeam preſſa ſuſtinuiſſe coma.
ed tibi pro tutis inſignia facta placebant:
Partaque bellando gloria dulcis erat.
n tantum, dum me caperes, fera bella probabas?
Cumque mea patria laus tua victa jacet?
ii melius: validoque precor vibrata lacerto
Tranſeat Hectoreum, Pelias haſta latus.

Mittite

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Mittite me, Danai: dominum legata rogabo:
Miſtaque mandatis oſcula multa feram.
Plus ego, quã Phœnix, plus quam facũdus Vlyſſ
Plus ego, quam Teucri (credite) frater, agam
Eſt aliquid ſolitis collum tetigiſſe lacertis:
Præſenteiſque oculos admonuiſſe ſinu.
Sic licet immitis, matriſque ferocior undis:
Vt taceam, lacrymis comminuere meis.
Nũc quoq; (ſic omneis Peleus pater impleat ann
Sic eat auſpiciis Pyrrhus ad arma tuis)
Reſpice ſollicitam Briſeida fortis Achille:
Nec miſeram lenta ferreus ure mora.
At ſi verſus amor tuus eſt in tædia noſtri:
Quam ſine te cogis vivere, coge mori.
Vtque facis, coges: abiit corpuſque colorque:
Suſtinet hoc animæ, ſpes tamen una tui.
Qua ſi deſtituar, repetam fratreſque virumque:
Nec tibi magnificum, femina juſſa mori.
Cur autem jubeas? ſtricto pete corpora ferro:
Eſt mihi qui foſſo pectore ſanguis eat.
Me petat ille tuus, qui, ſi Dea paſſa fuiſſet,
Enſis in Atridæ pectus iturus erat.
At potius ſerves noſtram, tua munera, vitam:
Quod dederas hoſti victor, amica rogo.
Perdere quos melius poſſis, Neptunia præbent
Pergama: materiam cædis ab hoſte pete.
Me modo, ſive paras impellere remige claſſem,
Sive manes, domini more venire jube.

Epiſtola IV.

PHÆDRA HIPPOLYTO.

QVa, niſi tu dederis, caritura eſt ipſa, ſalutem
Mittit Amazonio Creſſa puella viro.
Perlege quodcunque eſt. quid epiſtola lecta nocebi
Te quoque in hac aliquid, quod juvet, eſſe poteſ
His arcana notis terra, pelagoque feruntur:
Inſpicit acceptas hoſtis ab hoſte notas.
Ter tecum conata loqui· ter inutilis hæſit
Lingua: ter in primo deſtitit ore ſonus.
Qua licet, & ſequitur, pudor eſt miſcendus amori
Dicere quæ puduit, ſcribere juſſit amor.
Quidquid amor juſſit, non eſt contemnere tutum
Regnat, & in ſuperos jus habet ille deos.
Ille mihi primo dubitanti ſcribere, dixit,
Scribe; dabit victas ferreus ille manus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ſit: &, ut noſtras avido fovet igne medullas,
Figat ſic animos in mea vota tuos.
on ego nequitia ſocialia fœdera rumpam:
Fama (velim quæras) crimine noſtra vacat.
enit amor gravius, quo ſerius: urimur intus:
Vrimur: & cæcum pectora vulnus habent.
ilicet, ut teneros lædunt juga prima juvencos:
Frenaque vix patitur de grege captus equus:
c male, vixque ſubit primos rude pectus amores:
Sarcinaque hæc animo non ſedet apta meo.
rs fit, ubi a teneris crimen condiſcitur annis;
Quæ venit exacto tempore, pejus amat.
u nova ſervatæ carpes libamina famæ:
Et pariter noſtrum fiet uterque nocens.
ſt aliquid plenis pomaria carpere ramis,
Et tenui primam deligere ungue roſam.
tamen ille prior, quo me ſine crimine geſſi,
Candor ab inſolita labe notandus erat.
t bene ſucceſſit, digno quod adurimur igne:
Pejus adulterio turpis adulter obeſt.
mihi concedat Iuno, fratremque, virumque:
Hippolytum videor præpoſitura Iovi.
m quoque (vix credes) ignotas mittor in artes:
Eſt mihi per ſævas impetus ire feras.
am mihi prima Dea eſt, arcu præſignis adunco
Delia: judicium ſubſequar ipſa tuum.
n nemus ire libet: preſſiſque in retia cervis
Hortari celeres per juga ſumma canes:
ut tremulum excuſſo jaculum vibrare lacerto,
Aut in graminea ponere corpus humo.
æpe juvat verſare leveis in pulvere currus,
Torquentem frænis ora fugacis equi.
unc feror, ut Bacchæ furiis Eleides actæ,
Quæque ſub Idæo tympana colle movent.
ut quas ſemideæ Dryades, Faunique bicornes,
Numine contactas attonuere ſuo.
anque mihi referunt, cum ſe furor ille remiſit,
Omnia: me tacitam conſcius urit amor.
orſitan hunc fato generis reddamus amorem:
Et Venus ex tota gente tributa petit.
uppiter Europam (prima eſt ea gentis origo)
Dilexit, tauro diſſimulante Deum.
aſiphae mater decepto ſubdita tauro,
Enixa eſt utero crimen onuſque ſuo.
Perfidus Ægides ducentia fila ſecutus,
Curva meæ fugit tecta ſororis ope.

En ego

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

En ego nunc, ne forte parum Minoia credar,
In ſocias leges ultima gentis eo.
Hoc quoque fatale eſt: placuit domus una duabus
Me tua forma capit: capta parente ſoror.
Theſeides, Theſeuſque duas rapuere ſorores:
Ponite de noſtra bina trophæa domo.
Tempore quo nobis inita eſt Cerealis Eleuſis:
Gnoſia me vellem detinuiſſet humus.
Tunc mihi pręcipue, nec non tamen ante placebis
Acer in extremis oſſibus hęſit amor.
Candida veſtis erat, pręcincti flore capilli:
Flava verecundus tinxerat ora rubor.
Quemq; vocant aliæ vultum rigidumq; trucemque
Pro rigido, Phædra judice, fortis erat.
Sint procul a nobis juvenes, ut femina, comti:
Fine coli modico forma virilis amat.
Te tuus iſte rigor, poſitique ſine arte capilli,
Et levis egregio pulvis in ore decet.
Sive ferocis equi luctantia colla recurvas,
Exiguo flexos miror in orbe pedes:
Seu lentum valido torques haſtile lacerto,
Ora ferox in ſe verſa lacertus habet:
Sive tenes lato venabula cornea ferro:
Denique noſtra juvat lumina, quicquid agis.
Tu modo duritiem ſylvis depone jugoſis:
Non ſum materia digna perire tua.
Quid juvat incinctæ ſtudia excercere Dianæ,
Et Veneri numeros eripuiſſe ſuos?
Quod caret alterna requie, durabile non eſt:
Hæc reparat vires, feſſaque membra levat.
Arcus & arma tuæ tibi ſint imitanda Dianæ:
Si nunquam ceſſes tendere, mollis erit.
Clarus erat Cephalus ſylvis; multæque per herbas
Conciderant illo percutiente feræ.
Nec tamen Auroræ male ſe prębebat amandum:
Ibat ad hunc ſapiens a ſene diva viro.
Sæpe ſub ilicibus Venerem, Cinyraque creatum,
Suſtinuit poſitos quælibet herba duos.
Arſit & Oenides in Mænalia Atalanta:
Illa feræ ſpolium pignus amoris habet.
Nos quoque jam primum turba numeremur in iſta;
Si Venerem tollas, ruſtica ſylva tua eſt.
Ipſa comes veniam. nec me ſalebroſa movebunt
Saxa, nec obliquo dente timendus aper.
Æquora bina ſuis oppugnant fluctibus Iſthmon:
Et tenuis tellus audit utrumque mare.

Hic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Hic tecum Trœzena colam, Pittheia regna:
 Iam nunc & patria carior illa mea eſt.
Tempore abeſt, aberitque diu Neptunius heros:
 Illum Pirithoi detinet ora ſui.
Prepoſuit Theſeus (niſi nos manifeſta negamus)
 Pirithoum Phædræ, Pirithoumque tibi.
Nec ſola hęc ad nos injuria venit ab illo:
 In magnis læſi rebus uterque ſumus.
Oſſa mei fratris clava perfracta trinodi
 Sparſit humi: ſoror eſt præda relicta feris.
Prima ſecurigeras inter virtute puellas
 Te peperit, nati digna favore parens.
Si quæras, ubi ſit? Theſeus latus enſe peregit:
 Nec mater tanto pignore tuta fuit.
At nec nupta quidem, tædaque accepta jugali:
 Cur? niſi ne caperes regna paterna nothus?
Addidit & fratres ex me tibi: quos tamen omneis
 Non ego tollendi cauſa, ſed ille fuit.
O utinam nocitura tibi pulcerrime rerum,
 In medio nixu viſcera rupta forent.
I nunc, & meriti lectum reverere parentis,
 Quem fugit, & factis abdicat ille ſuis.
Nec, quia privigno videar coitura noverca,
 Terruerint animos nomina vana tuos.
Iſta vetus pietas, ævo moritura futuro,
 Ruſtica, Saturno regna tenente fuit.
Saturnus periit: perierunt & ſua jura:
 Sub Iove nunc mundus: juſſa ſequare Iovis.
Iuppiter eſſe pium ſtatuit quodcunque juvaret:
 Et fas omne facit fratre marita ſoror.
Illa coit firma generis junctura catena,
 Impoſuit nodos cui Venus ipſa ſuos.
Nec labor eſt celare: licet: pete munus ab illa:
 Cognato poterit nomine culpa tegi.
Viderit amplexus aliquis: laudabimur ambo:
 Dicar privigno fida noverca meo.
Non tibi per tenebras duri reſeranda mariti
 Ianua, nec cuſtos decipiendus erit.
Vt tenuit domus una duos, domus una tenebit:
 Oſcula aperta dabas, oſcula aperta dabis.
Tutus eris mecum, laudemque merebere culpa,
 Tu licet in lecto conſpiciare meo.
Tolle moras tantum, properataque fœdera junge:
 Qui mihi nunc ſævit, ſic tibi parcat amor.
Non ego dedignor ſupplex humiliſque precari:
 Heus, ubi nunc faſtus, altaque verba jacent?

Et pugnare diu, nec me ſummittere culpæ
Certa fui : certi ſi quid haberet amor.
Victa precor, genibuſque tuis regalia tendo
Brachia : quid deceat, non videt ullus amans
Depuduit, profuguſque pudor ſua ſigna reliquit
Da veniam faſſæ , duraque corda doma.
Quod mihi ſit genitor, qui poſſidet æquora, Min
Quod veniant proavi fulmina torta manu :
Quod ſit avus radiis frontem vallatus acutis ,
Purpureo tepidum qui movet axe diem.
Nobilitas ſub amore jacet : miſerere priorum :
Et mihi ſi non vis parcere, parce meis .
Eſt mihi dotalis tellus Iovis inſula Crete ,
Serviat Hippolyto regia tota meo.
Flecte feros animos. potuit corrumpere taurum
Mater : eris tauro ſævior ipſe truci ?
Per Venerem, parcas, oro, quæ plurima mecum
Sic nunquam quæ te ſpernere poſſit, ames.
Sic, tibi ſecretis agilis Dea ſaltibus adſit ,
Sylvaque perdendas præbeat alta feras.
Sic faveant Satyri, montanaque numina Panes :
Et cadat adverſa cuſpide foſſus aper.
Sic mihi dent nymphæ, quanvis odiſſe puellas
Diceris, arentem quæ levet unda ſitim.
Addimus his precibus lacrymas quoq; : verba p
Perlegis, & lacrymas finge videre meas. (c

Epiſtola V.

OENONE PARIDI.

NYmpha ſuo Paridi, quanvis ſuus eſſe recuſ
Mittit ab Idæis verba legenda jugis.
Perlegis? an cõjux prohibet nova? Perlege: n
Iſta Mycenæa littera ſcripta manu.
Pegaſis Oenone Phrygiis celeberrima ſylvis,
Læſa queror de te (ſi ſinis ipſe) meo.
Quis Deus oppoſuit noſtris ſua numina votis ?
Ne tua permaneam, quod mihi crimen obeſt
Leniter, ex merito quicquid patiare, ferendum
Quæ venit indigne, pœna dolenda venit.
Nondum tantus eras , cum te contenta marito
Edita de magno flumine Nympha fui.
Qui nunc Priamides (abſit reverentia vero)
Servus eras : ſervo nubere Nympha tuli.
Sæpe greges inter requievimus arbore tecti :
Mixtaque cum foliis præbuit herba torum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sæpe ſuper ſtramen, fœnoque jacentibus alto,
Depreſſa eſt humili cana pruina caſu.
Quis tibi monſtrabat ſaltus venatibus aptos?
Et tegeret catulos qua fera rupe ſuos?
Retia ſæpe comes maculis diſtincta tetendi:
Sæpe citos egi per juga ſumma canes.
Inciſæ ſervant a te mea nomina fagi:
Et legor Oenone falce notata tua.
Et quantum trunci, tantum mea nomina creſcunt:
Creſcite, & in titulos ſurgite rite meos.
Populus eſt (memini) fluviali conſita ripæ:
Eſt in qua noſtri littera ſcripta memor.
Popule vive precor, quæ conſita margine ripæ,
Hoc in rugoſo cortice carmen habes:
Quum Paris Oenone poterit ſpirare relicta,
Ad fontem Xanthi verſa recurret aqua.
Xanthe retro propera, verſæque recurrite lymphæ:
Suſtinet Oenonen deſeruiſſe Paris.
Illa dies fatum miſeræ mihi duxit: ab illa
Peſſima mutati cœpit amoris hyems:
Qua Venus & Iuno, ſumtiſque decentior armis
Venit in arbitrium nuda Minerva tuum.
Attoniti micuere ſinus, geliduſque cucurrit,
Vt mihi narraſti, dura per oſſa tremor.
Conſului (neque enim modice terrebar) anuſque,
Longævoſque ſenes, conſtitit eſſe nefas.
Cæſa abies, ſectæque trabes, & claſſe parata,
Cærula ceratas accipit unda rates.
Flesti diſcedens: hoc ſaltem parce negare:
Præterito magis eſt iſte pudendus amor.
Et fleſti, & noſtros vidiſti flentis ocellos:
Miſcuimus lacrymas mœſtus uterque ſuas.
Non ſic appoſitis vincitur vitibus ulmus:
Vt tua ſunt collo brachia nexa meo.
Ah quoties, cum te vento quererere teneri,
Riſerunt comites! ille ſecundus erat.
Oſcula dimiſſæ quoties repetita dediſti?
Quam vix ſuſtinuit dicere lingua, Vale!
Aura levis gelido pendentia lintea malo
Suſcitat, & remis eruta canet aqua.
Proſequor infelix oculis abeuntia vela:
Qua licet, & lacrymis humet arena meis.
Vtque celer venias virides Nereïadas oro:
Scilicet ut venias in mea damna celer.
Votis ergo meis alij rediture rediſti:
Heu mihi! pro dira pellice blanda fuit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Aſpicit immenſum moles nativa profundum :
  Mons fuit : æquoreis illa reſiſtit aquis.
Hinc ego vela tuæ cognovi prima carinæ ,
  Et mihi per fluctus impetus ire fuit.
Dum moror in ſumma fulſit mihi purpura pror
  Pertimui ; cultus non erat ille tuus.
Fit propior, terraſque cita ratis attigit aura :
  Femineas vidi corde tremente genas.
Non ſatis id fuerat (quid enim furioſa morabar
  Hærebat gremio turpis amica tuo.
Tunc flevi, rupique ſinus, & pectora planxi ,
  Et ſecui madidas ungue rigente genas :
Implevique ſacram querulis ululatibus Idam ,
  Illuc has lacrymas in mea ſaxa tuli.
Sic Helene doleat, deſertaque conjuge ploret,
  Quæ prior & nobis intulit , ipſa ferat.
Nunc tecum veniunt, quæ te per aperta ſequunt
  Æquora, legitimos deſtituuntque viros.
At cum pauper eras, armentaque paſtor agebas ,
  Nulla, niſi Oenone, pauperis uxor erat.
Non ego miror opes , nec me tua regia tangit :
  Nec de tot Priami dicar ut una nurus :
Non tamen ut Priamus nymphæ ſocer eſſe recuſ
  Aut Hecubæ fuerim diſſimulanda nurus.
Dignaque ſum, & cupio fieri matrona potentis :
  Sunt mihi, quas poſſunt ſceptra decere, manu
Nec me, faginea quod tecum fronde jacebam,
  Deſpice : purpureo ſum magis apta toro.
Denique tutus amor meus eſt : tibi nulla paran
  Bella ; nec ultrices advehit unda rates.
Tyndaris infeſtis fugitiva repoſcitur armis :
  Hac venit in thalamos dote ſuperba tuos.
Quæ ſi ſit Danais reddenda, vel Hectora fratrem,
  Vel cum Deiphobo Polydamanta roga.
Quid gravis Antenor, Priamus quid ſuadeat ipſe
  Conſule : queis ætas longa magiſtra fuit.
Turpe rudimentum eſt patriæ præponere raptam
  Cauſa pudenda tua eſt : juſta vir arma movet.
Nec tibi, ſi cupias, fidam promitte Lacænam ,
  Quę ſit in amplexus tam cito verſa tuos.
Ut minor Atrides temerati fœdera lecti
  Clamat, & externo læſus amore dolet :
Tu quoque clamabis, nulla reparabilis arte
  Læſa pudicitia eſt : deperit illa ſemel.
Ardet amore tui : ſic & Menelaon amavit:
  Nunc jacet in viduo credulus ille toro.

Feli

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Felix Andromache certo bene nupta marito :
  Vxor ad exemplum fratris habenda fui.
Tu levior foliis, tunc cum ſine pondere ſucci
  Mobilibus ventis arida facta volant.
Et minus eſt in te quam in ſumma pondus ariſta,
  Quæ levis aſſiduis ſolibus uſta riget.
Hæc tua (nam recolo) quondam germana canebat
  Sic mihi diffuſis vaticinata comis :
Quid facis Oenone ? quid arenæ ſemina mandas ?
  Non profecturis littora bobus aras.
Graja juvenca venit, quæ te patriamque domumq;
  Perdet : io prohibe, Graja juvenca venit.
Dum licet, obſcœnam ponto demergite puppim.
  Heu quantum Phrygij ſanguinis illa vehit !
Dixerat : incurſu famulæ rapuere furentem :
  At mihi flaventes diriguere comæ.
Ah nimium miſeræ vates mihi vera fuiſti :
  Poſſidet en ſaltus illa juvenca meos.
Sit facie quanvis inſignis, adultera certe eſt :
  Deſeruit ſocios hoſpite capta deos.
Illam de patria Theſeus (niſi nomine fallor)
  Neſcio quis Theſeus abſtulit arte ſua.
A juvene, & cupido, credatur reddita virgo ?
  Vnde hæc compererim tam bene, quæris? amo.
Vim licet appelles, & culpam nomine veles :
  Quę, toties rapta eſt, præbuit ipſa rapi.
At manet Oenone fallenti caſta marito :
  Et poteras falli legibus ipſe tuis.
Me Satyri celeres (ſylvis ego tecta latebam)
  Quæſierant rapido turba proterva pede.
Cornigerumque caput pinu præcinctus acuta
  Faunus , in immenſis , qua tumet Ida, jugis.
Me fide conſpicuus Trojæ munitor amavit :
  Ille meæ ſpolium virginitatis habet ;
Id quoque luctando : rupi tamen ungue capillos,
  Oraque ſunt digitis aſpera facta meis.
Nec pretium ſtupri gemmas, aurumque popoſci :
  Turpiter ingenuum munera corpus emunt.
Ipſe ratus dignam, medicas mihi tradidit arteis ,
  Admiſitque meas ad ſua dona manus.
Quæcunq; herba potens ad opem, radixq; medendi
  Vtilis in toto naſcitur orbe, mea eſt.
Me miſeram, quod amor nō eſt medicabilis herbis !
  Deſtituor prudens artis ab arte mea.
Ipſe repertor opis vaccas paviſſe Pheræas
  Fertur, & a noſtro ſaucius igne fuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quod neque graminibus tellus fecunda creati
Nec Deus auxilium, tu mihi ferre potes.
Et potes, & merui : dignæ miſerere puellæ,
Non ego cum Danais arma cruenta fero.
Sed tua ſum, tecum fui puerilibus annis :
Et tua, quod ſupereſt temporis, eſſe precor.

Epiſtola VI.

HYPSIPYLE IASONI.

LIttora Theſſaliæ reduci tetigiſſe carinæ
Diceris, auratæ vellere dives ovis. (i
Gratulor incolumi, quantum ſinis: hoc tam
Debueram ſcripto certior eſſe tuo.
Nam, ne pacta tibi præter mea regna redires,
Cum cuperes, ventos non habuiſſe potes.
Quamlibet adverſo ſignetur epiſtola vento :
Hypſipyle miſſa digna ſalute fui.
Cur mihi fama prior, quam nuncia littera venit
Iſſe ſacros Martis ſub juga panda boves:
Seminibus jactis ſegetes adoleſſe virorum :
Inque necem dextra non eguiſſe tua :
Pervigilem ſpolium pecudis ſervaſſe draconem :
Rapta tamen forti vellera fulva manu.
Hæc ego ſi poſſem, timide credentibus iſta,
Ipſe mihi ſcripſit, dicere : quanta forem !
Quid queror officium lenti ceſſaſſe mariti ?
Obſequium, maneo ſi tua, grande tuli.
Barbara narratur veniſſe venefica tecum,
In mihi promiſſi parte futura tori.
Credula res amor eſt : utinam temeraria dicar
Criminibus falſis inſimulaſſe virum.
Nuper ab Hæmoniis hoſpes mihi Theſſalus oris
Venerat, & tactum vix bene limen erat :
Æſonides, dixi, quid agit meus ? ille pudore
Hæſit in oppoſita lumina fixus humo.
Protinus exilui : tuniciſque a pectore ruptis,
Vivit, an exclamo ? me quoque fata trahunt.
Vivit, ait : timidumque mihi jurare coegi :
Vix mihi, teſte Deo, credita vita tua eſt.
Vtque animus rediit : tua facta requirere cœpi :
Narrat & æripedes Martis araſſe boves:
Vipereos dentes in humum pro ſemine jactos,
Et ſubito natos arma tuliſſe viros :
Terrigenas populos civili Marte peremtos
Impleſſe ætatis fata diurna ſuæ :

De

Devictum ſerpentem : iterum, ſi vivat Iaſon,
Quærimus: alternant ſpesque timorque fidem.
Singula dum narrat : curſu ſtudioque loquendi,
Detegit ingenio vulnera facta ſuo.
Heu ubi pacta fides ? ubi connubialia jura ?
Faxque ſub arſuros dignior ire rogos ?
Non ego ſum furtim tibi cognita : pronuba Iuno
Adfuit : & ſertis tempora vinctus Hymen.
At mihi nec Iuno, nec Hymen, ſed triſtis Erinnys
Prætulit infauſtas ſanguinolenta faces.
Quid mihi cum Minyis? quid cum Tritonide pinu?
Quid tibi cum patria navita Tiphy mea ?
Non erat hic aries villo ſpectabilis aureo,
Non ſenis Æetæ regia : Lemnos erat.
Certa fui primo (ſed me mea fata trahebant)
Hoſpita feminea pellere caſtra manu.
Lemniadeſq; viros nimium quoq; vincere norunt :
Milite tam forti vita tuenda fuit.
Vrbe virum vidi : tectoque animoque recepi :
Hic tibi biſque æſtas, biſque cucurrit hiems.
Tertia meſſis erat : cum tu dare vela coactus,
Impleſti lacrymis talia verba tuis :
Abſtrahor Hypſipyle : ſi dent modo fata recurſum:
Vir tuus hinc abeo, vir tibi ſemper ero.
Quod tamen e nobis gravida celatur in alvo,
Vivat : & ejuſdem ſimus uterque parens.
Hactenus : &, lacrymis in falſa cadentibus ora,
Cetera te memini non potuiſſe loqui.
Vltimus e ſociis ſacram conſcendis in Argon :
Illa volat : ventus concava vela tenet.
Cærula propulſæ ſubducitur unda carinæ :
Terra tibi, nobis aſpiciuntur aquæ.
In latus omne patens turris circumſpicit undas.
Huc feror : & lacrymis oſque ſinuſque madent.
Per lacrymas ſpecto : cupidæque faventia menti
Longius aſſueto lumina noſtra vident.
Adde preces caſtas, immixtaque vota timori
Nunc quoque te ſalvo perſoluenda mihi :
Vota ego perſolvam? votis Medea fruetur ?
Cor dolet : atque ira mixtus abundat amor.
Dona feram templis? vivum quod Iaſona perdam,
Hoſtia pro damnis concidet icta meis ?
Non equidem ſecura fui : ſemperque verebar,
Ne pater Argolica ſumeret urbe nurum.
Argolicas timui : nocuit mihi barbara pellex :
Non expectato vulnus ab hoſte tuli.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Nec facie meritiſque placet : ſed carmine movit
Diraque cantata pabula falce metit.
Illa reluctantem curſu deducere Lunam
Nititur, & tenebris abdere Solis equos.
Illa refrenat aquas, obliquaque flumina ſiſtit :
Illa loco ſylvas, vivaque ſaxa movet.
Per tumulos errat ſparſis diſcincta capillis,
Certaque de tepidis colligit oſſa rogis.
Devovet abſenteis, ſimulacraque cerea fingit,
Et miſerum tenueis in jecur urget acus.
Et quæ neſcierim melius. Male quęritur herbis,
Moribus & forma conciliandus amor.
Hanc potes amplecti ? thalamoque relictus in uno
Impavidus ſomno nocte ſilente frui ?
Scilicet ut tauros, ita te juga ferre coegit :
Quaque feros angues, te quoque mulcet ope.
Adde, quod aſcribi factis procerumque tuiſque
Se facit, & titulo conjugis uxor obeſt.
Atque aliquis Peliæ de partibus, acta venenis
Imputat, & populum, qui ſibi credat, habet.
Non hæc Æſonides, ſed filia Phaſias Ætę
Aurea Phryxeę terga revulſit ovis.
Non probat Alcimede mater tua: conſule matrem:
Non pater, a gelido cui venit axe nurus.
Illa ſibi a Tanais, Scythicæque paludibus undæ
Quærat, & a patria Phaſidis uſque virum.
Mobilis Æſonide, vernaque incertior aura,
Cur tua polliciti pondere verba carent ?
Vir meus hinc ieras, cur non meus inde rediſti ?
Sim reducis conjux, ſicut euntis eram.
Si te nobilitas, generoſaque nomina tangunt,
En ego Minoo nata Thoante feror.
Bacchus avus, Bacchi conjux redimita corona,
Pręradiat ſtellis ſigna minora ſuis.
Dos mihi Lemnos erit, terra ingenioſa colenti :
Me quoque jam taleis inter habere potes.
Nunc etiam peperi : gratare ambobus Iaſon :
Dulce mihi gravidæ fecerat auctor onus.
Felix in numero quoque ſum: prolemq; gemellam,
Pignora Lucina bina favente dedi.
Si quæras, cui ſint ſimiles : cognoſceris illis :
Fallere non norunt : cetera patris habent.
Legatos quos pæne dedi pro matre ferendos :
Sed tenuit cœptas ſęva noverca vias.
Medeam timui : plus eſt Medea noverca :
Medeæ faciunt ad ſcelus omne manus.

Spar-

ırgere quæ fratris potuit lacerata per agros
Corpora, pignoribus parceret illa meis ?
ac tamen, o demens, Colchiſque ablate venenis,
Diceris Hypſipyles præpoſuiſſe toro.
ırpiter illa virum cognovit adultera virgo :
Me tibi, teque mihi teda pudica dedit.
odidit illa patrem : rapui de cæde Thoanta :
Deſeruit Colchon : me mea Lemnos habet.
uid referas ? ſcelerata piam ſi vincit, & ipſo
Crimine dotata eſt, emeruitque virum.
mniadum facinus culpo, non miror, Iaſon :
Quælibet iratis ipſe dat arma dolor.
c age, ſi ventis, ut oportuit, actus iniquis
Intraſſes portus tuque comeſque meos :
bviaque exiſſem fetu comitata gemello :
Hiſcere nonne tibi terra roganda foret ?
uo vultu natos, quo me, ſcelerate, videres ?
Perfide quo precio, qua nece dignus eras ?
ſe quidem per me tutus ſoſpeſque fuiſſes :
Non quia tu dignus , ſed quia mitis ego.
ellicis ipſa meos impleſſem ſanguine vultus :
Quoſque veneficiis abſtulit illa ſuis.
edeæ Medea forem. quod ſi quis ab alto
Iuſtus adeſt precibus Iuppiter ipſe meis :
uod gemit Hypſipyle, lecti quoque ſuccuba noſtri
Mœreat : & leges ſentiat ipſa ſuas.
tque ego deſtituor conjux, materque duorum :
A totidem natis orba ſit, atque viro.
ec male parta diu teneat : pejuſque relinquat :
Exulet : & toto quærat in orbe fugam.
Quam fratri germana fuit, miſeroque parenti
Filia : tam natis, tam ſit acerba viro.
um mare, cum terras conſumſerit : aera tentet :
Erret inops, expes, cæde cruenta ſua.
Hæc ego conjugio fraudata Thoantias oro :
Vivite devoto nuptaque virque toro.

Epiſtola VII.

DIDO ÆNEÆ.

SIC, ubi fata vocant, udis abjectus in herbis
Ad vada Mæandri concinit albus olor :
Nec, quia te noſtra ſperem prece poſſe moveri,
Alloquor : adverſo movimus iſta Deo.
Sed meriti famam, corpuſque animumq; pudicum
Cum male perdiderim, perdere verba leve eſt.

Certus es ire tamen: miſeramq; relinquere Di
Atque iidem venti vela fidemque ferent.
Certus es, Ænea, cum fœdere ſolvere naves:
Quæque ubi ſint neſcis, Itala regna ſequi.
Nec nova Carthago, nec te creſcentia tangunt
Mœnia: nec ſceptro tradita ſumma tuo.
Facta fugis: facienda petis: quærenda per orb
Altera: quæſita eſt altera terra tibi.
Vt terram invenias, quis eam tibi tradet habend
Quis ſua non notis arva tenenda dabit?
Alter habendus amor tibi reſtat: & altera Did
Quamque iterum fallas, altera danda fides.
Quando erit, ut condas inſtar Carthaginis urb
Et videas populos altus ab arce tuos?
Omnia ſi veniant, nec te tua vota morentur:
Vnde tibi, quæ te ſic amet, uxor erit?
Vror, ut inducto ceratæ ſulphure tedæ:
Vt pia fumoſis addita thura rogis.
Æneaſque oculis ſemper vigilantibus hæret,
Æneamque animo noxque dieſque refert.
Ille quidem male gratus, & ad mea munera ſurd
Et quo, ſi non ſim ſtulta, carere velim.
Non tamen Æneam, quanvis male cogitet, odi
Sed queror infidum: quæſtaque, pejus amo.
Parce Venus nurui: durumque amplectere fratre
Frater amor, caſtris militet ille tuis.
Aut ego, quæ cœpi (neque enim dedignor) amar
Materiam curæ præbeat ille meæ.
Fallor: & ipſa mihi falſo jactatur imago:
Matris ab ingenio diffidet ille ſuæ.
Te lapis, & montes, innataque rupibus altis
Robora, te ſevæ progenuere feræ.
Aut mare, quale vides agitari nunc quoque vent
Quo tamen adverſis fluctibus ire paras.
Quo fugis? obſtat hyẽs: hyemis mihi gratia proſi
Aſpice, ut everſas concitet Eurus aquas.
Quod tibi malueram, ſine me debere procellis:
Iuſtior eſt animo ventus & unda tuo.
Non ego ſum tanti, quod non mediteris inique,
Vt pereas, dum me per freta longa fugis.
Excerces precioſa odia, & conſtantia magno?
Si, dum me fugias, eſt tibi vile mori.
Iam venti ponent, ſtrataque æqualiter unda,
Cæruleis Triton per mare curret equis.
Tu quoque cum ventis utinam mutabilis eſſes:
Et, niſi duritia robora vincis, eris.

Qui

uid ? ſi neſcires inſana quid æquora poſſent,
Expertæ toties tam male credis aquæ ?
t pelago ſuadente etiam retinacula ſolvas,
Multa tamen latus triſtia pontus habet.
ec violaſſe fidem tentantibus æquora prodeſt :
Perfidiæ pœnas exigit ille locus.
ræcipue cum læſus amor : quia mater amorum
Nuda Cytheriacis edita fertur aquis.
erdita ne perdam timeo, noceamve nocenti :
Neu bibat æquoreas naufragus hoſtis aquas.
ive, precor : ſic te melius, quam funere, perdam:
Tu potius leti cauſa ferere mei.
inge age te rapido (nullum ſit in omine pondus)
Turbine deprendi: quid tibi mentis erit ?
Protinus occurrent falſæ perjuria linguæ,
Et Phrygia Dido fraude coacta mori.
Conjugis ante oculos deceptæ ſtabit imago
Triſtis, & effuſis ſanguinolenta comis.
Quicquid id eſt, totum merui, concedite, dices,
Quæque cadent, in te fulmina miſſa putes.
Da breve ſævitiæ ſpacium pelagique, tuæque :
Grande moræ precium, tuta futura via eſt.
Nec mihi tu parcas : puero parcatur Iulo :
Te ſatis eſt titulum mortis habere meæ.
Quid puer Aſcanius ? quid dii meruere Penates ?
Ignibus ereptos obruet unda Deos.
Sed neque fers tecum, nec, quæ mihi perfide jactas,
Preſſerunt humeros ſacra, paterque tuos.
Omnia mentiris : neque enim tua fallere lingua
Incipit a nobis : primaque plector ego.
Si quæras ubi ſit formoſi mater Iuli :
Occidit a duro ſola relicta viro.
Hæc mihi narrabas : at me movere merentem.
Illa minor culpa pœna futura mea eſt. (nent:
Nec mihi mens dubia eſt, quin te tua numina dam-
Per mare, per terras ſeptima jactat hyems.
Fluctibus ejectum tuta ſtatione recepi :
Vixque bene audito nomine regna dedi :
His tamen officiis utinam contenta fuiſſem :
Et mihi concubitus fama ſepulta foret.
Illa dies nocuit, qua nos declive ſub antrum
Cœruleus ſubitis compulit imber aquis.
Audieram voces : Nymphas ululaſſe putavi :
Eumenides fatis ſigna dedere meis.
Exige læſe pudor pœnas violate Sichæo,
Ad quem, me miſeram, plena pudoris eo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Eſt mihi marmorea ſacratus in æde Sichæus :
Oppoſitæ frondes, velleraque alba tegunt.
Hinc ego me ſenſi noto quater ore citari :
Ipſe ſono tenui dixit, Eliſa, veni.
Nulla mora eſt. venio quondā tibi debita conju
Sum tamen admiſſi tarda pudore mei.
Da veniam culpæ : decepit idoneus auctor :
Invidiam noxæ detrahit ille meæ.
Diva parens, ſeniorque pater, pia ſarcina nati,
Spem mihi manſuri rite dedere viri.
Si fuit errandum, cauſas habet error honeſtas:
Adde fidem: nulla parte pigendus erit.
Durat in extremum, vitæque noviſſima noſtræ
Proſequitur fati, qui fuit ante, tenor.
Occidit in terras conjux mactatus ad aras,
Et ſceleris tanti præmia frater habet.
Exul agor, cinereſque viri, patriamque relinquo :
Et feror in duras hoſte ſequente vias.
Applicor ignotis, fratrique elapſa, fretoque,
Quod tibi donavi perfide, littus emo.
Vrbem conſtitui, lateque patentia fixi
Mœnia, finitimis invidioſa locis.
Bella tument : bellis peregrina & femina tentor :
Vixque rudes portas urbis, & arma paro.
Mille procis placui, qui in me coiere, querentes
Neſcio quem thalamis præpoſuiſſe ſuis.
Quid dubitas vinctam Gætulo tradere Iarbæ ?
Præbuerim ſceleri brachia noſtra tuo.
Eſt etiam frater, cujus manus impia poſcit
Reſpergi noſtro, ſparſa cruore viri.
Pone Deos, & quæ tangendo ſacra profanas :
Non bene cœleſtes impia dextra colit.
Si tu cultor eras elapſis igne futurus :
Pœnitet elapſos ignibus eſſe Deos.
Forſitan & gravidam Dido, ſcelerate, relinquis :
Parſque tui latitat corpore clauſa meo.
Accedet fatis matris miſerabilis infans :
Et nondum nati funeris auctor eris.
Cumque parente ſua frater morietur Iuli :
Pæneque connexos auferet una duos.
Sed jubet ire Deus : vellem vetuiſſet adire :
Punica nec Teucris preſſa fuiſſet humus.
Hoc duce nempe Deo, ventis agitaris iniquis :
Et teris in rapido tempora longa freto.
Pergama vix tanto tibi erant repetenda labore :
Hectore ſi vivo, quanta fuere, forent.

Non

on patrium Simoënta petis, ſed Tybridis undas.
Nempe ut pervenias quo cupis, hoſpes eris.
ſque latet, refugitque tuas obſtruſa carinas,
Vix tibi continget terra petita ſeni.
os populos potius in dotem, ambage remiſſa,
Accipe, & advectas Pygmalionis opes.
lion in Tyriam transfer felicius urbem :
Inque loco regis, ſceptraque ſacra tene.
i tibi mens avida eſt belli, ſi quærit Iulus
Vnde ſuo partus Marte triumphus eat :
uem ſuperet, ne quid deſit, præbebimus hoſtem:
Hic pacis leges, hic locus arma capit.
'u modo per patrem, fraternaque tela ſagittas,
Perque fugæ comites, Dardana ſacra, Deos :
ic ſuperent quoſcunque tua de gente reportas,
Mars ferus, & damni ſit modus ille tui:
ſcaniuſque ſuos feliciter impleat annos :
Et ſenis Anchiſę molliter oſſa cubent :
'arce precor domui, quæ ſe tibi tradit habendam
Quod crimen dicis præter amaſſe meum ?
Ion ego ſum Phthia, magniſq: oriunda Mycenis :
Nec ſteterant in te virque paterque meus.
i pudet uxoris, non nupta, ſed hoſpita dicar :
Dum tua ſit Dido, quidlibet eſſe feret.
Nota mihi freta ſunt Afrum tangentia littus :
Temporibus certis dantque negantque viam.
Cum dabit aura viam, præbebis carbaſa ventis :
Nunc levis ejectam continet alga ratem.
Tempus ut obſervem, manda mihi : certius ibis :
Nec te, ſi cupias, ipſa manere ſinam.
Et ſocii requiem poſcunt : laniataque claſſis
Poſtulat exiguas ſemirefecta moras.
Pro meritis, & ſi qua tibi debebimus ultra ;
Pro ſpe conjugii tempora parva peto.
Dum freta miteſcunt, & amor dum tẽperat uſum,
Fortiter ediſcam triſtia poſſe pati.
Sin minus, eſt animus nobis effundere vitam :
In me crudelis non potes eſſe diu.
Adſpicias utinam, quę ſit ſcribentis imago :
Scribimus, & gremio Troicus enſis adeſt.
Perque genas lacrymę ſtrictum labuntur in enſem,
Qui jam pro lacrymis ſanguine tinctus erit.
Quam bene conveniunt fato tua munera noſtro !
Inſtruis impenſa noſtra ſepulcra brevi.
Nec mea nunc primum feriuntur pectora telo :
Ille locus ſævi vulnus amoris habet.

Anna

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Anna ſoror, ſoror Anna, meæ male conſcia cu
Iam dabis in cineres ultima dona meos.
Nec conſumta rogis inſcribar Eliſa Sichæi :
Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit
Præbuit Æneas & cauſam mortis, & enſem :
Ipſa ſua Dido concidit uſa manu.

Epiſtola VIII.

HERMIONE ORESTI.

ALloquor Hermione nuper fratremq; virum
Nunc fratrem: nomen conjugis alter ha
Pyrrhus Achilleides, animoſus imagine pa
Incluſam contra juſque piumque tenet.
Quod potui, renui, ne non invita tenerer :
Cetera femineæ non valuere manus.
Quid facis Æacide? non ſum ſine vindice, dixi
Hęc tibi ſub domino eſt Pyrrhe puella ſuo.
Surdior ille freto clamantem nomen Oreſtis
Traxit inornatis in ſua tecta comis.
Quid gravius capta Lacedæmone ſerva tuliſſem
Si raperet Grajas barbara turba nurus ?
Parcius Andromachen vexavit Achaia victrix,
Cum Danaus Phrygias ureret ignis opes.
At tu, cura mei ſi te pia tangit, Oreſte,
Injice non timidas in tua jura manus.
An, ſi quis rapiat ſtabulis armenta recluſis,
Arma feras ? rapta conjuge, lentus eris ?
Sit ſocer exemplo nuptæ repetitor ademtæ :
Cui pia militiæ cauſa puella fuit.
Si ſocer ignavus vacua ſtertiſſet in aula,
Nupta foret Paridi mater, ut ante fuit.
Non tu mille rates ſinuoſaque vela parabis,
Nec numerum Danaî militis : ipſe veni.
Sic quoq; eram repetenda tamen: nec turpe mar
Aſpera pro caro bella tuliſſe toro.
Quid(quod avus nobis idem Pelopeius Atreus ?
Et ſi non eſſes vir mihi, frater eras.
Vir precor uxori, frater ſuccurre ſorori :
Inſtant officio nomina bina tuo.
Me tibi Tyndareus vita gravis auctor & annis
Tradidit : arbitrium neptis habebat avus.
At pater Æacidæ promiſerat inſcius acti.
Plus quoque, qui prior eſt ordine, poſſit avus
Quum tibi nubebam, nulli mea teda nocebat :
Si jungar Pyrrho, tu mihi læſus eris.

I

pater ignoſcet noſtro Menelaus amori :
Succubuit telis præpetis ipſe Dei.
[illegible]em ſibi permiſit, genero concedet amorem:
Proderit exemplo mater amata ſuo.
[illegible] mihi, quod matri pater, es : quas geſſerat olim
Dardanius parteis advena, Pyrrhus agit.
[illegible]e licet patriis ſine fine ſuperbiat actis :
Et tu, quæ referas, facta parentis habes.
[illegible]ntalides omneis, ipſumque regebat Achillem:
Hic pars militiæ: dux erat ille ducum.
[illegible]u quoque habes pravum Pelopem , Pelopiſque parentem :
Si melius numeres, a Iove quintus eris.
[illegible]ec virtute cares: arma invidioſa tuliſti :
Sed tu quid faceres? induit illa patrem.
[illegible]ateria vellem fortis meliore fuiſſes :
Non lecta eſt operi, ſed data cauſa, tuo.
[illegible]anc tamen impleſti: juguloque Ægiſthus aperto,
Tecta cruentavit, quæ pater ante tuus.
[illegible]ncrepat Æacides, laudemque in crimina vertit :
Et tamen aſpectus ſuſtinet ille meos.
[illegible]umpor : & ora mihi pariter cum mente tumeſcunt :
Pectoraque incluſis ignibus uſta dolent.
Hermione coram quiſquamne objecit Oreſti?
Nec mihi ſunt vires: nec ferus enſis adeſt.
Flere licet: certe flendo diffundimus iram :
Perque ſinus lacrymæ fluminis inſtar eunt.
Has ſemper ſolas habeo: ſemperque profundo:
Hument incultæ fonte perenne genæ.
Hoc generis fatum quod noſtros errat in annos:
Tantalides matres apta rapina ſumus.
Non ego fluminei referam mendacia cygni :
Nec querar in plumis delituiſſe Iovem.
Qua duo porrectus longe freta diſtinet Iſthmos,
Vecta peregrinis Hippodameja rotis.
Caſtori Amyclæo, & Amyclæo Polluci,
Reddita Mopſopia Tyndaris urbe ſoror.
Tyndaris Idæo trans æquora ab hoſpite rapta,
Argolicas pro ſe vertit in arma manus.
Vix equidem memini: memini tamē: omnia luctus,
Omnia ſolliciti plena timoris erant.
Flebat avus, flebatque ſoror, fratreſque gemelli:
Orabat ſuperos Leda, ſuumque Iovem.
Ipſa ego non longos etiam tunc ſciſſa capillos,
Clamabam, Sine me, me ſine mater abis?

Nam

Nam conjux aberat. ne non Pelopeia credar,
Ecce Neoptolemo præda parata fui.
Pelides utinam vitaſſet Apollinis arcus :
Damnaret nati facta proterva parens.
Nec quondam placuit:nec nunc placuiſſet Ac
Abducta viduum conjuge flere virum,
Quę mea cœleſteis injuria fecit iniquos ?
Quodve mihi miſeræ ſidus obeſſe querar ?
Parva mea ſine matre fui : pater arma gereba
Et, duo cum vivant, orba duobus eram.
Non tibi blanditias primis mea mater in anni
Incerto dictas ore puella tuli.
Non ego captavi brevibus tua colla lacertis,
Non ſedi gremio ſarcina grata tuo.
Non cultus tibi cura mei : nec pacta marito
Intravit thalamos matre parante novos.
Obvia prodieram reduci tibi : (vera fatebor)
Nec facies nobis nota parentis erat.
Te tamen eſſe Helenam, quod eras pulcherrin
ſeuſi :
Ipſa requirebas, quæ tua nata foret.
Pars hæc una mihi conjux bene ceſſit Oreſtes :
Hic quoque, ni pro ſe pugnet, ademtus erit.
Pyrrhus habet captam, reduce & victore paren
Munus & hoc nobis diruta Troja dedit.
Cum tamen altus equis Titan radiantibus inſta
Perfruor infelix liberiore malo.
Nox ubi me thalamis ululantē, & acerba gemen
Condidit, in mœſto procubuique toro :
Pro ſomno, lacrymis oculi funguntur obortis :
Quaque licet fugio, ſicut ab hoſte, viro.
Sępe malis ſtupeo : rerumque oblita, locique
Ignara tetigi Scyria membra manu.
Vtque nefas ſenſi, male corpora tacta relinquo :
Et mihi pollutas credor habere manus.
Sæpe Neoptolemi pro nomine nomen Oreſtis
Exit, & errorem vocis, ut omen, amo.
Per genus infelix oro, generiſque parentem,
Qui freta, qui terras, & ſua regna quatit :
Per patris oſſa tui, patrui mihi, quę tibi debent,
Quod ſe ſub tumulo fortiter ulta jacent :
Aut ego præmoriar, primoque extinguar in ævo
Aut ego Tantalidæ Tantalis uxor ero.

Epiſtola IX.

DEIANIRA HERCVLI.

MIttor ad Alciden a conjuge, conſcia mentis
  Littera, ſi conjux Deianira tua eſt.
Gratulor Oechaliam titulis accedere noſtris:
  Victorem victæ ſuccubuiſſe queror.
ama Pelaſgiadas ſubito pervenit in urbes
  Decolor, & factis inficianda tuis.
uem nunquam Iuno, ſeriesque immenſa laborum
  Fregerit, huic Iolen impoſuiſſe jugum.
oc velit Euryſtheus: velit hoc germana Tonantis:
  Lætaque ſit vitæ labe noverca tuæ.
t non ille venis, cui nox (ſi creditur) una
  Non tanti, ut tantus conciperere, fuit.
lus tibi quam Iuno, nocuit Venus: illa premendo
  Suſtulit: hæc humili ſub pede colla tenet.
eſpice vindicibus pacatum viribus orbem,
  Qua latam Nereus cærulus ambit humum.
tibi pax terræ, tibi ſe tota æquora debent:
  Impleſti meritis Solis utramque domum.
uod te laturum eſt, cælum prius ipſe tuliſti:
  Hercule ſuppoſito ſidera fulſit Atlas.
uid, niſi notitia eſt miſero quæſita pudori,
  Si cumulas ſtupri facta priora nota?
ene ferunt geminos preſſiſſe tenaciter angues,
  Cum tener in cunis jam Iove dignus eras?
œpiſti melius, quam deſinis: ultima primis
  Cedunt: diſſimiles, hic vir, & ille puer.
uem non mille feræ, quē non Stheneleius hoſtis,
  Non potuit Iuno vincere, vicit amor.
t bene nupta feror, quia nominor Herculis uxor:
  Sitque ſocer, rapidis qui tonat altus equis.
uam male inæquales veniunt ad aratra juvencī:
  Tam premitur magno conjuge nupta minor.
on honor eſt, ſed onus, ſpecies læſura ferentes:
  Si qua voles apte nubere, nube pari.
ir mihi ſemper abeſt, & conjuge notior hoſpes,
  Monſtraque terribiles perſequiturque feras.
ſa, domo vidua, votis operata pudicis,
  Torqueor, infeſto ne vir ab hoſte cadat.
ter ſerpentes, aproſque, avidoſque leones
  Iactor: & hæſuros cerno per oſſa canes.
e pecudum fibræ, ſimulacraque inania ſomni,
  Ominaque arcana nocte petita movent.

Aucupor infelix incertæ murmura famæ:
Speque timor dubia, ſpeſque timore cadit.
Mater abeſt: queriturque Deo placuiſſe poter
Nec pater Amphitryon, nec puer Hyllus ad
Arbiter Euryſtheus iræ Iunonis iniquæ
Sentitur nobis: iraque longa Deæ eſt.
Hæc mihi ferre parũ eſt: peregrinos addis am
Et mater de te quælibet eſſe poteſt.
Non ego Partheniis temeratam vallibus Auge
Nec referam partus Ormeni nympha tuos.
Nec tibi crimen erunt Teuthrantia turba ſoro
Quarum de populo nulla relicta tibi eſt.
Vna recens crimen defertur adultera nobis,
Vnde ego ſum Lydo facta noverca Lamo.
Mæander, toties qui terris errat in iiſdem,
Qui lapſas in ſe ſæpe retorquet aquas,
Vidit in Herculeo ſuſpenſa monilia collo:
Illo, cui cœlum ſarcina parva fuit
Non pudui forteis auro cohibere lacertos:
Et ſolidis gemmas appoſuiſſe toris.
Nempe ſub his animam peſtis Nemeæa lacerti
Edidit: unde humerus tegmina lævus habe
Auſus es hirſutos mitra redimire capillos:
Aptior Herculeæ populus alba comæ.
Nec te Mæoniæ laſcivæ more puellæ
Incingi zona dedecuiſſe pudet.
Non tibi ſuccurrit crudi Diomedis imago,
Efferus humana qui dape pavit equos.
Si te vidiſſet cultu Buſiris in iſto:
Huic victor victo nempe pudendus eras.
Detrahat Antæus duro redimicula collo:
Ne pigeat molli ſuccubuiſſe viro.
Inter Ioniacas calathum tenuiſſe puellas
Diceris, & dominæ pertimuiſſe minas.
Non pudet Alcide victricem mille laborum,
Raſilibus calathis impoſuiſſe manum.
Craſſaque robuſto deducis pollice fila:
Æquaque formoſæ penſa rependis heræ.
Ah quoties, digitis dum torques ſtamina duris
Prevalidæ fuſos comminuere manus?
Diceris infelix ſcuticæ tremefactus habenis,
Ante pedes dominæ pertimuiſſe minas.
Eximiis pompis præconia ſumma triumphi,
Factaque narrabas diſſimulanda tibi.
Scilicet immanes eliſos faucibus hydros
Infantem & caudis involuiſſe manum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

t Tegeæus aper cupreſſifero Erymantho
  Incubat, & vaſto pondere lædit humum.
on tibi Threiciis affixa penatibus ora,
  Non hominum pingues cæde tacentur equæ:
rodigiumque triplex, armenti dives Iberi
  Geryones: quanvis in tribus unus erat.
nque canes totidem trunco digeſtus ab uno
  Cerberus, implicitis angue minante comis.
Quæque redundabat fecundo vulnere ſerpens
  Fertilis, & damnis ditior ipſa ſuis.
Quodque inter lævumq; latus, dextrūq; lacertum,
  Prægrave compreſſa fauce pependit onus.
Et, male confiſum pedibus, formaque bimembri,
  Pulſnm Theſſalicis agmen equeſtre jugis.
Hæc tu Sidonio potes inſignitus amictu
  Dicere? num cultu lingua retenta ſilet?
e quoque nympha tuis ornavit Iardanis armis:
  Et tulit e capto nota trophæa viro.
nunc, tolle animos: & fortia facta recenſe.
  Quod tu non eſſes jure, vir illa fuit:
Qua tanto minor es, quanto te maxime rerum
  Quam quos viciſti, vincere majus erat.
Illi procedit rerum menſura tuarum:
  Cede bonis, heres laudis amica tuæ eſt.
O pudor! hirſuti coſtis exuta leonis
  Aſpera texerunt vellera molle latus.
Falleris: & neſcis: non ſunt ſpolia iſta Leonis:
  Sed tua: tuque feræ victor es, illa tui.
Femina tela tulit Lernæis atra venenis,
  Ferre gravem lana vix ſatis apta colum.
Inſtruxitque manum clava domitrice ferarum:
  Vidit & in ſpeculo conjugis arma ſui.
Hæc tamen audieram · licuit non credere famæ:
  En venit ad ſenſus mollis ab aure dolor.
Ante meos oculos adducitur advena pellex:
  Nec mihi, quæ patior, diſſimulare licet.
Non ſinis averti: mediam captiva per urbem
  Invitis oculis aſpicienda venit.
Non venit incultis captarum more capillis,
  Fortunam vultus faſſa tegendo ſuos.
Ingreditur late multo ſpectabilis auro,
  Qualiter in Phrygia tu quoque cultus eras.
Dat vultum populo ſublimis, ut Hercule victo
  Oechaliam vivo ſtare parente putes.
Forſitan expulſa Ætolide Deianira,
  Nomine depoſito pellicis, uxor erit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Eurytidoſque Ioles, atque inſani Alcidæ
  Turpia famoſus corpora jungit Hymen.
Mens fugit admonitu: frigusque perambulat artus:
  Et jacet in gremio languida facta manus:
Me quoq; cum multis, ſed me ſine crimine amaſti:
  Ne pigeat, pugnæ bis tibi cauſa fui.
Cornua flens legit rapidis Achelous in undis,
  Truncaque limoſa tempora merſit aqua.
Semivir occubuit vi, Lerniferoque veneno
  Neſſus, & infecit ſanguis equinus aquas.
Sed quid ego hæc refero? ſcribenti nuncia venit
  Fama, virum tunicę labe perire meæ.
Hei mihi! quid feci? quo me furor egit amantem?
  Impia quid dubitas Deianira mori?
An tuus in media conjux lacerabitur Oeta?
  Tu ſceleris tanti cauſa ſuperſtes eris?
Et quid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor
  Credar? conjugij mors mea pignus erit.
Tu quoque cognoſces in me, Meleagre, ſororem.
  Impia quid dubitas Deianira mori?
Heu devota domus! ſolio ſedet acrior alto:
  Oenea deſertum nuda ſenecta premit.
Exulat ignotis Tydeus germanus in oris:
  Alter fatali vivus in igne fuit.
Exegit ferrum ſua per præcordia mater:
  Impia quid dubitas Deianira mori?
Deprecor hoc unum per jura ſacerrima lecti,
  Ne videar thalamis inſidiata tuis.
Neſſus, ut eſt avidum percuſſus arundine pectus,
  Hic, dixit, vires ſanguis amoris habet.
Illita Neſſæo miſi tibi texta veneno:
  Impia quid dubitas Deianira mori?
Iamque vale ſeniorque pater, germanaque Gorge,
  Et patria, & patriæ frater ademte meæ.
Et tu lux oculis hodierna noviſſima noſtris,
  Virque (ſed o poſſis) & puer Hylle vale.

Epiſtola X.

ARIADNE THESEO.

ILla relicta feris etiam nunc, improbe Theſeu,
  Vivit, & hæc æqua mente tuliſſe velis.
Mitius inveni, quam te, genus omne ferarum:
  Credita non ulli, quam tibi, pejus eram.
Quæ legis, ex illo, Theſeu, tibi littore mitto,
  Vnde tuam ſine me vela tulere ratem,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

In quo me ſomnuſque meus male prodidit, & tu,
  Pro facinus, ſomnis inſidiate meis.
Tempus erat, vitrea quo primum terra pruina
  Spargitur : & tectæ fronde queruntur aves.
Incertum vigilans, an ſomno languida, movi
  Theſea prenſuras ſemiſepulta manus.
Nullus erat : referoque manus iterumque retento,
  Perque torum moveo brachia : nullus erat.
Excuſſere metus ſomnum: conterrita ſurgo.
  Membraque ſunt viduo præcipitata toro.
Protinus adductis ſonuerunt pectora palmis :
  Vtque erat e ſomno turbida, rapta coma eſt :
Luna fuit : ſpecto, ſi quid, niſi littora cernam:
  Quod videant oculi, nil niſi littus habent.
Nunc huc, nunc illuc, & utroque, ſine ordine curro:
  Alta puellares tardat arena pedes.
Interea toto clamanti littore, Theſeu,
  Reddebant nomen concava ſaxa tuum.
Et quoties ego te, toties locus ipſe vocabat :
  Ille locus miſeræ ferre volebat opem.
Mons fuit : apparent frutices in vertice rari :
  Nunc ſcopulis raucis pendet adeſus aquis.
Aſcendo : vires animus dabat : atque ita late
  Æquora proſpectu metior alta meo.
Inde ego (nam ventis quoque ſum crudelibus uſa)
  Vidi præcipiti carbaſa tenſa Noto.
Aut vidi : aut certe cum me vidiſſe putarem,
  Frigidior glacie, ſemianimiſque fui.
Nec languere diu patitur dolor : excitor illo :
  Excitor : & ſumma Theſea voce voco.
Quo fugis ? exclamo : ſcelerate revertere Theſeu :
  Flecte ratem : numerum non habet illa ſuum.
Hoc ego, quod voci deerat, plangore replebam.
  Verbera cum verbis mixta fuere meis.
Si non audires, ut ſaltem cernere poſſes,
  Iactatæ late ſigna dedere manus.
Candidaque impoſui longæ velamina virgæ,
  Scilicet oblitos admonitura mei.
Iamque oculis ereptus eras : tunc denique flevi :
  Torpuerant molles ante dolore genæ.
Quid potius facerent, quam me mea lumina flerent,
  Poſtquam deſierant vela videre tua ?
Aut ego diffuſis erravi ſola capillis,
  Qualis ab Ogygio concita Baccha Deo :
Aut mare proſpiciens in ſaxo frigida ſedi :
  Quamque lapis ſedes, tam lapis ipſa fui.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sæpe torum repeto, qui nos acceperat ambos :
  Sed non acceptos exhibiturus erat.
Et tua, quæ poſſum, pro te veſtigia tango :
  Strataque, quæ membris intepuere tuis.
Incumbo : lacrymisque toro manante profuſis,
  Preſſimus, exclamo, te duo : redde duos.
Venimus huc ambo : cur non diſcedimus ambo
  Perfide pars noſtri lectule major ubi eſt ?
Quid faciam ? quo ſola ferar ? vacat inſula cul
  Non hominum video , non ego facta boum.
Omne latus terrę cingit mare: navita nuſquam
  Nulla per ambiguas puppis itura vias.
Finge dari comiteſque mihi, ventoſque, ratemq
  Quid ſequar? acceſſus terra paterna negat.
Ut rate felici pacata per æquora labar ;
  Temperet & ventos Æolus : exul ero.
Non ego te Crete centum digeſta per urbes
  Aſpiciam, puero cognita terra Iovi.
Nam pater, & tellus juſto regnata parente ,
  Prodita ſunt facto nomina cara meo.
Cum tibi ne victus tecto morerere recurvo,
  Quæ regerent paſſus, pro duce fila dedi.
Cum mihi dicebas, Per ego ipſa pericula juro ,
  Te fore, dum noſtrum vivet uterque, meam.
Vivimus : & non ſum, Theſeu, tua : ſi modo viv
  Femina perjuri fraude ſepulta viri.
Me quoque, qua fratrem mactaſſes improbe clava
  Eſſet, quam dederas, morte ſepulta fides.
Nunc ego non tantum, quæ ſum paſſura, recordo
  Sed quæcunque poteſt ulla relicta pati.
Occurrunt animo pereundi mille figuræ :
  Morsq; minus pœnæ, quam mora mortis habe
Iam jam venturos aut hac, aut ſuſpicor illac,
  Qui lanient avido viſcera dente, lupos.
Forſitan & fulvos tellus alit iſta leones :
  Quis ſcit , an hæc ſævas inſula Tigres habet ?
Et freta dicuntur magnos expellere phocas.
  Quis vetat & gladios per latus ire meum ?
Tantum ne religer dura captiva catena ,
  Neve traham ſerva grandia penſa manu :
Cui pater eſt Minos : cui mater filia Phœbi :
  Quodque magis memini, quæ tibi pacta fui.
Si mare, ſi terras, porrectaque littora vidi :
  Multa mihi terrę, multa minantur aquæ.
Cœlum reſtabat : timeo ſimulacra Deorum.
  Deſtituor rapidis præda cibuſque feris.

Siv

æ colunt, habitantque viri, diffidimus illis :
Externos didici læſa timere viros.
iveret Androgeos utinam, nec fata luiſſes,
Impia funeribus Cecropi terra tuis.
ec tua mactaſſet nodoſo ſtipite, Theſeu,
Ardua parte virum dextera, parte bovem.
ec tibi, quæ reditus monſtrarent, fila dediſſem :
Fila per adductas ſæpe recepta manus.
on equidem miror, ſi ſtat victoria tecum :
Strataque Cretæam bellua ſtravit humum.
on poterant figi præcordia ferrea cornu:
Vt te non tegeres, pectore tutus eras.
lluc tu ſilices, illuc adamanta tuliſti :
Illic, qui ſilices Theſea vincat, habes.
rudeles ſomni, quid me tenuiſtis inertem ?
At ſemel æterna nocte premenda fui.
os quoque crudeles venti, nimiumque parati :
Flaminaque in lacrymas officioſa meas.
Dextera crudelis, quę me fratremque necavit :
Et data poſcenti nomen inane fides.
In me jurarunt ſomnus, ventuſque, fideſque :
Prodita ſum cauſis una puella tribus.
Ergo ego nec lacrymas matris moritura videbo :
Nec, mea qui digitis lumina condat, erit.
Spiritus infelix peregrinas ibit in auras :
Nec poſitos artus unget amica manus.
Oſſa ſuper ſtabunt volucres inhumata marinæ,
Hæc ſunt officiis digna ſepulcra meis.
Ibis Cecropios portus: patriaque receptus,
Cum ſteteris turbæ celſus honore tuæ.
Et bene narrabis letum taurique virique,
Sectaque per dubias ſaxea tecta vias :
Me quoque narrato ſolam tellure relictam:
Non ego ſum titulis ſurripienda tuis.
Nec pater eſt Ægeus : nec tu Pittheidos Æthræ
Filius : auctores, ſaxa fretumque, tui.
Dii facerent, ut me ſumma de puppe videres :
Moviſſet vultus mœſta figura tuos.
Nunc quoq; non oculis, ſed qua potes, aſpice mēte
Hærentem ſcopulo, quem vaga pulſat aqua.
Aſpice demiſſos lugentis more capillos :
Et tunicas lacrymis, ſicut ab imbre, graveis.
Corpus, ut impulſæ ſegetes Aquilonibus, horret :
Litteraque articulo preſſa tremente labat.
Non te per meritum, quoniam male ceſſit, adoro :
Debita ſit facto gratia nulla meo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sed nec pœna quidem, ſi non ego cauſa ſalutis
Non tamen eſt, cur tu ſis mihi cauſa necis.
Has tibi, plangendo lugubria pectora laſſas,
Infelix tendo trans freta longa manus.
Hos tibi, qui ſuperant, oſtendo mœſta capillos
Per lacrymas oro, quas tua facta movent:
Flecte ratem Theſeu: verſoque relabere vento:
Si prius occidero, tu tamen oſſa feres.

Epiſtola XI.

CANACE MACAREO.

ÆOlis Æolidæ, quam non habet ipſa ſalut[em]
Mittit, & armata verba notata manu.
Si qua tamen cæcis errabunt ſcripta lituris,
Oblitus a dominæ cæde libellus erit.
Dextra tenet calamum, ſtrictum tenet altera ferr[um]
Et jacet in gremio charta notata meo.
Hæc eſt Æolidos fratri ſcribentis imago:
Sic videor duro poſſe placere patri.
Ipſe necis cuperem noſtræ ſpectator adeſſet,
Auctoriſque oculis exigeretur opus.
Vt ferus eſt, multoque ſuis truculentior Euris;
Spectaſſet ſiccis vulnera noſtra genis.
Scilicet eſt aliquid cum ſævis vivere ventis:
Ingenio populi convenit ille ſui.
Ille Noto, Zephyroque, & Sithonio Aquiloni
Imperat, & pennis, Eure proterve, tuis.
Imperat heu ventis, tumidæ non imperat iræ;
Poſſidet & vitiis regna minora ſuis.
Quid juvat admotam per avorum nomina cœlo,
Inter cognatos poſſe referre Iovem?
Num minus infeſtum funebria munera ferrum
Feminea teneo non mea tela manu?
O utinam Macareu, quæ nos conjunxit in unum,
Veniſſet leto ſerior hora meo!
Cur unquam plus me frater, quam frater, amaſti?
Et tibi, non debet quod ſoror eſſe, fui?
Ipſa quoque incalui: qualemque audire ſolebam,
Neſcio quem ſenſi corde tepente Deum.
Fugerat ore color: macies obduxerat artus:
Sumebant minimos ora coacta cibos.
Nec ſomni faciles, & nox erat annua nobis:
Et gemitum nullo læſa dolore dabam.
Nec, cur hoc facerẽ, poteram mihi reddere cauſam
Nec noram, quid amans eſſet, at illud eram.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ma malum nutrix, animo præſenſit anili ;
Prima mihi nutrix, Æoli, dixit, amas.
abui: gremioque pudor dejecit ocellos :
Hæc ſatis in tacita ſigna fatentis erant.
nque tumeſcebant vitiati pondera ventris :
Ægraque furtivum membra gravabat onus.
as mihi nôn herbas, quę non medicamina nutrix
Attulit! audaci ſuppoſuitque manu !
penitus noſtris (hoc te celavimus unum)
Viſceribus creſcens excuteretur onus.
nimium vivax admotis reſtitit infans
Artibus, & tectus tutus ab hoſte fuit.
m novies erat orta ſoror pulcerrima Phœbi:
Denaque luciferos Luna vehebat equos :
ſcia quæ faceret ſubitos mihi cauſa dolores,
Et rudis ad partus, & nova miles eram.
ec tenui vocem: quid (ait) tua crimina prodis ?
Oraque clamantis conſcia preſſit anus.
uid faciam infelix? gemitus dolor edere cogit :
Sed timor, & nutrix, & pudor ipſe vetant.
ontinuo gemitus, elapſaque verba reprendo:
Et cogor lacrymas combibere ipſa meas.
ors erat ante oculos, & opem Lucina negabat:
Et grave, ſi morerer, mors quoque crimen erat :
uum ſuper incumbens ſciſſa tunicaque, comaque;
Preſſa refoviſti pectora noſtra tuis.
t mihi, vive ſoror, ſoror o cariſſima, dixti,
Vive: nec unius corpore perde duos.
pes bona det vires: fratri nam nupta futura es ;
Illius, de quo mater es, uxor eris.
Mortua (crede mihi) tamen ad tua verba revixi :
Et poſitum eſt uteri crimen, onuſque mei.
Quid tibi grataris? media ſedet Æolus aula :
Crimina ſunt oculis ſurripienda patris.
rondibus infantem, ramiſque albentis olivæ,
Et levibus vittis ſedula celet anus.
ictaque ſacra facit, dicitque precantia verba :
Dat populus ſacris, dat pater ipſe viam.
am prope limen erat : patrias vagitus ad aures
Venit: & indicio proditur ille ſuo.
Eripit infantem, mentitaque ſacra revelat
Æolus: inſana regia voce ſonat.
Vt mare fit tremulum, tenui cum ſtringitur aura ;
Vt quatitur tepido fraxina virga Noto :
Sic mea vibrari pallentia membra videres :
Quaſſus ab impoſito corpore lectus erat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Irruit: & noſtrum vulgat clamore pudorem:
Et vix a miſero continet ore manus.
Ipſa nihil, præter lacrymas, pudibunda profudi:
Torpuerat gelido lingua retenta metu.
Iamque dari parvum canibuſque avibuſq; nepotem
Iuſſerat, in ſolis deſtituique locis.
Vagitus dedit ille miſer: ſenſiſſe putares:
Quaque ſuum poterat voce, rogabat avum.
Quid mihi tunc animi credis, germane, fuiſſe?
(Nam potes ex animo colligere ipſe tuo)
Cum mea me coram ſylvas inimicus in altas
Viſcera montanis ferret edenda lupis?
Exierat thalamo: tunc demum pectora planxi:
Contigit inque meas unguibus ire genas.
Interea patrius vultu mœrente ſatelles
Venit: & indignos edidit ore ſonos:
Æolus hunc enſem mittit tibi, (tradidit enſem)
Et jubet ex merito ſcire, quid iſte velit:
Scimus: & utemur violento fortiter enſe:
Pectoribus condam dona paterna meis.
His mea muneribus genitor connubia donas?
Hac tua dote pater filia dives erit?
Tolle procul decepte faces Hymenæe maritas:
Et fuge turbato tecta nefanda pede.
Ferte faces in me, quas fertis Erinnyes atræ:
Vt meus ex iſto luceat igne rogus.
Nubite felices Parca meliore ſorores:
Admiſſi memores ſed tamen eſte mei.
Quid puer admiſit tam paucis editus horis?
Quo læſit facto vix bene natus avum?
Si potuit meruiſſe necem, meruiſſe putetur:
Ah miſer admiſſo plectitur ille meo!
Nate dolor matris, rapidarum præda ferarum,
Hei mihi natali dilacerate tuo:
Nate parum fauſti miſerabile pignus amoris:
Hæc tibi prima dies, hæc tibi ſumma fuit.
Non mihi te licuit lacrymis perfundere juſtis,
In tua nec tonſas ferre ſepulcra comas.
Non ſuper incubui: non oſcula frigida carpſi:
Diripiunt avidæ viſcera noſtra feræ.
Ipſa quoq; infantis cum vulnere perſequar umbras:
Nec mater fuero dicta, nec orba diu.
Tu tamen o fruſtra miſeræ ſperate ſorori,
Sparſa precor nati collige membra tui:
Et refer ad matrem, ſocioque impone ſepulcro:
Vrnaque nos habeat quamlibet arcta duos.

Vive

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ememor noſtri : lacrymaſque in funere funde :
eve reformida corpus amantis amans.
(rogo) projectæ nimium mandata ſororis
erfer: mandatis perfruar ipſa patris.

Epiſtola XII.

MEDEA IASONI.

Xul, inops, contemta novo Medea marito
Dicit, & an regni tempora nulla vacant?
At tibi Colchorum (memini) regina vacavi,
Ars mea, cum peteres, ut tibi ferret opem:
nc, quæ diſpenſant mortalia fata ſorores,
Debuerant fuſos evoluiſſe ſuos.
nc potui Medea mori bene. quicquid ab illo
Produxi vitæ tempore, pœna fuit.
i mihi, cur unquam juvenilibus acta lacertis
Phryxæam petiit Pelias arbor ovem?
ır unquam Colchi Magnetida vidimus Argo?
Turbaque Phaſiacam Graja bibiſtis aquam?
ır mihi plus æquo flavi placuere capilli?
Et decor, & linguæ gratia ficta tuæ?
ıt ſaltem (in noſtras quoniam nova puppis arenas
Venerat, audaces attuleratque viros)
ſet anhelatos non præmeditatus in ignes
Immemor Æſonides, oraque adunca boum.
emina jeciſſet, totidem ſumſiſſet & hoſtes:
Vt caderet cultu cultor ab ipſe ſuo.
uantum perfidiæ tecum, ſcelerate, periſſet!
Demta forent capiti quam mala multa meo!
ſt aliqua ingrato meritum exprobrare voluptas:
Hac fruar: hæc de te gaudia ſola feram.
uſſus inexpertam Colchos advertere puppim,
Intraſti patriæ regna beata meæ.
Hoc illi Medea fui, nova nupta quod hic eſt:
Quam pater eſt illi, tam mihi dives erat.
Hic Ephyren bimarē, Scythiam tenet ille nivoſam;
Omne tenet, Ponti qua plaga læva jacet.
Excipit hoſpitio juvenes Æeta Pelaſgos:
Et premitis pictos corpora Graja toros.
Tunc ego te vidi: tunc cœpi ſcire quis eſſes;
Illa fuit mentis prima ruina meæ.
Vt vidi, ut perii, nec notis ignibus arſi:
Ardet ut ad magnos pinea teda deos.
Et formoſus eras: & me mea fata trahebant:
Abſtulerant oculi lumina noſtra tui.

Perfide

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Perfide ſenſiſti: quis enim bene celat amorem
Enitet indicio prodita flamma ſuo.
Dixerat interea tibi rex, ut dura ferorum
Inſolito premeres vomere colla boum.
Martis erant tauri plus quam per cornua ſęvi
Quorum terribilis ſpiritus ignis erat.
Ære pedes ſolidi: prętentaque naribus ęra :
Nigra per afflatus hæc quoque facta ſuos.
Semina præterea populos genitura juberis
Spargere devota lata per arva manu.
Qui peterent natis ſecum tua corpora telis :
Illa erat agricolæ meſſis iniqua ſuo.
Lumina cuſtodis ſuccumbere neſcia ſomno,
Vltimus eſt aliqua decipere arte labor.
Dixerat Æetes: mœſti conſurgitis omnes :
Menſaque purpureos deſerit alta toros.
Quam tibi tunc longe regnum dotale Creuſæ,
Et ſocer, & magni nata Creontis erat !
Triſtis abis: oculis abeuntem proſequor udis :
Et dixit tenui murmure lingua, Vale.
Vt poſitum tetigi thalamo male ſaucia lectum,
Acta eſt per lacrymas nox mihi, quanta fuit.
Ante oculos taurique meos, ſegeteſque nefand
Ante meos oculos pervigil anguis erat.
Hinc amor, hinc timor eſt: ipſũ timor auget am
Mane erat, & thalamo cara recepta ſoror,
Disjectamque comas, averſaque in ora jacente
Invenit: & lacrymis omnia plena meis.
Orat opem Minyis: petit altera: & altera habe
Æſonio Iuveni, quod rogat illa, damus.
Eſt nemus, & piceis, & frondibus ilicis atrum
Vix illuc radiis Solis adire licet.
Sunt in eo (fuerant certe) delubra Dianæ :
Aurea barbarica ſtat Dea facta manu.
Neſcio an exciderint mecum loca : venimus ill
Auſus es infido ſic prior ore loqui :
Ius tibi & arbitrium noſtræ fortuna ſalutis
Tradidit: inque tua eſt vitaque morſque manu
Perdere poſſe ſat eſt, ſi quem juvat iſta poteſtas
Sed tibi ſervatus gloria major ero.
Per mala noſtra precor, quorum potes eſſe levam
Per genus, & numen cuncta videntis avi.
Per tripliceis vultus, arcanaque ſacra Dianæ :
Et ſi forte aliquos gens habet iſta Deos :
O virgo miſerere mei: miſerere meorum :
Effice me meritis tempus in omne tuum.

Qu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

d ſi forte virum non dedignare Pelaſgum ,
ed mihi tam facileis unde meoſque Deos ?)
itus ante meus tenueis vaneſcat in auras ,
iam thalamo, niſi tu, nupta ſit ulla meo.
ſcia ſit Iuno ſacris præfecta maritis ,
t Dea, marmorea cujus in æde ſumus.
animum, & quota pars, etiam movere puellæ
implicis, & dextræ dextraque juncta meæ.
i etiam lacrymas: an & eſt pars fraudis in illis?
c cito ſum verbis capta puella tuis.
gis & æripedes in aduſto corpore tauros :
t ſolidam juſſo vomere findis humum.
a venenatis pro ſemine dentibus imples :
aſcitur & gladios ſcutaque miles habens.
a ego, quæ dederam medicamina , pallida ſedi ,
um vidi ſubitos arma tenere viros.
nec terrigenæ (facinus miſerabile) fratres
n ſe conſtrictas conſeruere manus.
vigil ecce draco ſquamis crepitantibus horrens
ibilat, & torto pectore verrit humum.
tis opes ubi erant? ubi erat tua regia conjux ?
Quique maris gemini diſtinet Iſthmos aquas ?
a ego, quæ tibi ſum nunc denique barbara facta,
Nunc tibi ſum pauper, nunc tibi viſa nocens :
ammea ſubduxi medicato lumina ſomno :
Et tibi, quæ raperes, vellera tuta dedi.
oditus eſt genitor : regnum patriamque reliqui.
Munus in exilio quodlibet eſſe tuli.
irginitas facta eſt peregrini præda latronis :
Optima cum cara matre relicta ſoror.
t te non fugiens ſine me, germane, reliqui :
Deficit hoc uno littera noſtra loco.
uod facere auſa mea eſt, nõ audet ſcribere, dextra.
Sic ego, ſic tecum, dilaceranda fui.
ec tamen extimui (quid enim poſt illa timerem?)
Credere me pelago femina, jamque nocens.
umen ubi eſt? ubi Dii? meritas ſubeamus in alto ,
Tu fraudis pœnas, credulitatis ego.
ompreſſos utinam Symplegades eliſiſſent :
Noſtraque adhęrerent oſſibus oſſa tuis.
ut nos Scylla rapax canibus miſiſſet edendos.
Debuit ingratis Scylla nocere viris.
Queque vomit totidem fluctus, totidemq; reſorbet,
Nos quoque Trinacriæ ſuppoſuiſſet aquæ.
oſpes ad Æmonias, victorque reverteris urbes :
Ponitur ad patrios aurea lana Deos.

Quid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quid referam Peliæ natas pietate nocentes?
  Cæſaque virginea membra paterna manu?
Vt culpent alii, tibi me laudare neceſſe eſt,
  Pro quo ſum toties eſſe coacta nocens.
Auſus es o (juſto deſunt ſua verba dolori)
  Auſus es, Æſonia, dicere, cede domo.
Iuſſa domo ceſſi, natis comitata duobus,
  Et, qui me ſequitur ſemper, amore tui.
At ſubito noſtras ut Hymen cantatus ad aures
  Venit, & accenſo lampades igne micant:
Tibiaque effudit ſocialia carmina vobis,
  At mihi funeſta flebiliora tuba:
Pertimui: nec adhuc tantum ſcelus eſſe putabam;
  Sed tamen in toto pectore frigus erat.
Turba ruunt: & Hymen clamant, Hymenæe frequentant:
  Quo propior vox eſt, hoc mihi pejus erat.
Diverſi flebant ſervi, lacrymaſque tegebant.
  Quis vellet tanti nuncius eſſe mali?
Me quoque quicquid erat, potius neſcire juvabat;
  Sed, tanquam ſcirem, mens mea triſtis erat.
Cum minor a pueris juſſus, ſtudioque videndi
  Conſtitit ad geminæ limina prima foris.
Hinc, mihi, mater abi, pompam pater, inquit, Iaſon
  Ducit, & adjunctos aureus urget equos.
Protinus abſciſſa planxi mea pectora veſte:
  Tuta nec a digitis ora fuere meis.
Ire animus mediæ ſuadebat in agmina turbæ,
  Sertaque compoſitis demere rapta comis.
Vix me continui, quin ſic laniata capillos
  Clamarem, meus eſt, injiceremque manus.
Læſe pater gaude: Colchi gaudete relicti:
  Inferias umbræ fratris habete mei.
Deſeror amiſſis, regno, patriaque, domoque,
  Conjuge, qui nobis omnia ſolus erat.
Serpentes igitur potui, tauroſque furentes,
  Vnum non potui perdomuiſſe virum.
Quæque feros repuli doctis medicatibus ignes,
  Non valeo flammas effugere ipſa meas.
Ipſi me cantus, artes, herbæque relinquunt:
  Nil Dea, nil Hecates ſacra potentis agunt.
Non mihi grata dies, noctes vigilantur amaræ:
  Nec tener in miſero pectore ſomnus adeſt.
Quæ me non poſſum, potui ſopire draconem:
  Vtilior cuivis, quam mihi, cura mea eſt.
Quos ego ſervavi, pellex amplectitur artus:
  Et noſtri fructus illa laboris habet.

F

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ſitan & ſtultæ dum te jactare maritæ
Quæris, & injuſtis auribus apta loqui:
faciem moreſque meos nova crimina fingis,
Rideat, & vitiis læta ſit illa meis.
deat: & Tyrio jaceat ſublimis in oſtro:
Flebit, & ardores vincet aduſta meos.
am ferrum flammæq; aderunt, ſuccuſque veneni,
Hoſtis Medeæ nullus inultus erit.
uod ſi forte preces præcordia ferrea tangunt,
Nunc animis audi verba minora meis.
am tibi ſum ſupplex, quod tu mihi ſæpe fuiſti:
Nec moror ante tuos procubuiſſe pedes.
tibi ſum vilis: communeis reſpice natos:
Sæviet in partus dira noverca meos.
t nimium ſimiles tibi ſunt: & imagine tangor:
Et quoties video, lumina noſtra madent.
er ſuperos oro, per avitæ numina flammæ,
Per meritum, & natos pignora noſtra tuos.
edde torum, pro quo tot res inſana reliqui:
Adde fidem dictis, auxiliumque refer.
on ego te imploro contra tauroſque, viroſque:
Vtque tua ſerpens victa quieſcat ope.
e peto, quem merui: quem nobis ipſe dediſti:
Cum quo ſum pariter facta parente parens.
os ubi ſit, quæris? campo numeravimus illo:
Quid tibi laturo vellus arandus erat.
Aureus ille aries villo ſpectabilis aureo,
Dos mea: quam, dicam ſi tibi, redde, neges.
Dos mea, tu ſoſpes: dos eſt mea Graja juventus:
I nunc, Siſyphias improbe confer opes.
Quod vivis, quod habes nuptã, ſocerumq; potentẽ,
Hoc ipſum, ingratus quod potes eſſe, meum eſt.
Quos equidem actutum, ſed quid prædicere pœnam
Attinet? ingentes parturit ira minas.
Quo feret ira, ſequar: facti fortaſſe pigebit:
Et piget infido conſuluiſſe viro.
Viderit iſta Deus, qui nunc mea pectora verſat:
Neſcio quid certe mens mea majus agit.

Epiſtola XIII.

LAODAMEIA PROTESILAO.

Mittit, & optat amans, quo mittitur, ire ſalutẽ,
Hæmonis Hæmonio Laodomeja viro,
Aulide te fama eſt vento retinente morari,
Ah, me cum fugeres hic, ubi ventus erat!

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Tunc freta debuerant veſtris obſiſtere remis :
  Illud erat ſævis utile tempus aquis.
Oſcula plura viro, mandataque plura dediſſem :
  Et ſunt quæ volui dicere plura tibi.
Raptus es hinc præceps : & , qui tua vela vocaret,
  Quem cuperent nautæ, non ego, ventus erat
Ventus erat nautis aptus, non aptus amanti :
  Solvor ab amplexu Proteſilae tuo,
Linguaque mandantis verba imperfecta reliquit :
  Vix illud potui dicere triſte, Vale.
Incubuit Boreas: arreptaque vela tetendit :
  Iamque meus longe Proteſilaus erat.
Dum potui ſpectare virum, ſpectare juvabat :
  Sumque tuos oculos uſque ſecuta meis.
Vt te non poteram, poteram tua vela videre :
  Vela diu vultus detinuere meos.
At poſtquam nec te nec vela fugacia vidi ,
  Et, quod ſpectarem, nil niſi pontus erat :
Lux quoq; tecum abiit:tenebriſq; exanguis obortis
  Succiduo dicor procubuiſſe genu.
Vix ſocer Iphiclus, vix me grandævus Acaſtus,
  Vix mater gelida mœſta refecit aqua.
Officium fecere pium, ſed inutile nobis :
  Indignor miſeræ non licuiſſe mori.
Vtque animus rediit, pariter rediere dolores :
  Pectora legitimus caſta momordit amor.
Nec mihi pectendos cura eſt præbere capillos :
  Nec libet aurata corpora veſte tegi.
Vt quas pampinea tetigiſſe bicorniger haſta
  Creditur, huc illuc, qua furor egit, eo.
Conveniunt matres Phylaceides, & mihi clamant,
  Indue regales Laodameja ſinus.
Scilicet ipſa feram ſaturatas murice veſtes ?
  Bella ſub Iliacis mœnibus ille geret ?
Ipſa comas pectam? galea caput ille premetur
  Ipſa novas veſtes, dura vir arma ferat ?
Quo poſſum ſqualore tuos imitata labores
  Dicar: & hæc belli tempora triſtis agam.
Dux Pari Priamide damno formoſe tuorum ,
  Tam ſis hoſtis iners, quam malus hoſpes eras
Aut te Tænariæ faciem culpaſſe maritæ ,
  Aut illi vellem diſplicuiſſe tuam.
Tu, qui pro rapta nimium, Menelae, laboras,
  Hei mihi quam multis flebilis ultor eris !
Dii precor a nobis omen removete ſiniſtrum :
  Et ſua det reduci vir meus arma Iovi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

d timeo: & quoties ſubiit miſerabile bellum,
More nivis lacrymæ Sole madentis eunt.
on, & Tenedos, Simoiſque, & Xanthus, & Ide,
Nomina ſunt ipſo pæne timenda ſono.
c rapere auſurus, niſi ſe defendere poſſet,
Hoſpes erat: vires noverat ille ſuas.
nerat, ut fama eſt, multo ſpectabilis auro:
Quique ſuo Phrygias corpore ferret opes:
aſſe viriſque potens: per quæ fera bella geruntur:
Et ſequitur regni pars quota quenque ſui.
s ego te victam conſors Ledæa gemellis
Suſpicor: hæc Danais poſſe nocere puto.
ctora neſcio quem timeo: Paris Hectora dixit,
Ferrea ſanguinea bella movere manu.
ctora, quiſquis is eſt, ſi ſum tibi cara, caveto:
Signatum hoc memori pectore nomen habe.
nc ubi vitaris, alios vitare memento:
Et multos illic Hectoras eſſe puta.
facito, ut dicas, quoties pugnare parabis:
Parcere me juſſit Laodameja ſibi.
cadere Argolico fas eſt ſub milite Trojam,
Te quoque non ullum vulnus habente cadat.
gnet, & adverſos tendat Menelaus in hoſtes,
Vt rapiat Paridi, quam Paris ante ſibi.
uat: &, cauſa quem vincit, vincat & armis,
Hoſtibus e mediis nupta petenda viro eſt.
uſa tibi eſt diſpar: tu tantum vivere pugna,
Inque pios dominæ poſſe redire ſinus.
rcite Dardanidæ de tot, precor, hoſtibus uni:
Ne meus ex illo corpore ſanguis eat.
n eſt quem deceat nudo concurrere ferro,
Sævaque in oppoſitos pectora ferre viros.
rtius ille poteſt, multo qui pugnat amore:
Bella gerant alii, Proteſilaus amet.
nc, fateor, volui revocare, animuſque ferebat:
Subſtitit auſpicii lingua timore mali.
m foribus velles ad Trojam exire paternis,
Pes tuus offenſo limine ſigna dedit.
vidi, ingemui: tacitoque in pectore dixi,
Signa reverſuri ſint precor iſta viri.
c tibi nunc refero, ne ſis animoſus in armis:
Fac meus in ventos hic timor omnis eat.
rs quoque neſcio quem fato deſignat iniquo,
Qui primus Danaum Troada tanget humum.
Felix, quæ prima virum lugebit ademtum.
Dii faciant, ne tu ſtrenuus eſſe velis.

Inter mille rates tua ſit milleſima puppis :
  Iamque fatigatas ultima verſet aquas.
Hoc quoque præmoneo , de nave noviſſimus
  Non eſt, quo properes, terra paterna tibi.
Cum venies, remoque move, veloque carinam
  Inque tuo celerem littore ſiſte gradum.
Sive latet Phœbus, ſeu terris altior extat ,
  Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte venis.
Nocte tamen quam luce magis : nox grata pue
  Quarum ſuppoſitus colla lacertus habet :
Aucupor in lecto mendaces cœlibe ſomnos :
  Dum careo veris, gaudia falſa juvant.
Sed tua cur nobis pallens occurrit imago ?
  Cur venit a verbis multa querela tuis ?
Excutior ſomno : ſimulacraque noctis adoro :
  Nulla caret fumo Theſſalis ara meo.
Tura damus, lacrymaſq; ſuper: quæ ſparſa relu
  Vt ſolet a fuſo ſurgere flamma mero.
Quando ego te reducem cupidis amplexa lace
  Languida lætitia ſolvar ab ipſa mea ?
Quando erit, ut lecto mecum bene junctus in
  Militiæ referas ſplendida facta tuæ ?
Quæ mihi dum referes, quanvis audire juvabit
  Multa tamen rapies oſcula, multa dabis.
Semper in his apte narrantis verba reſiſtunt :
  Promtior eſt dulci lingua referre mora.
Sed cum Troja ſubit, ſubeunt ventique fretum
  Spes bona ſollicito victa timore cadit.
Hoc quoque , quod venti prohibent exire cari
  Me movet: invitis ire paratis aquis.
Quis velit in patriam vento prohibente reverti
  A patria pelago vela vetante datis.
Ipſe ſuam non præbet iter Neptunus ad urbem
  Quo ruitis ? veſtras quiſque redite domos.
Quo ruitis Danai? ventos audite vetantes.
  Non ſubiti caſus, numinis iſta mora eſt.
Quid petitur tanto, niſi turpis adultera bello ?
  Dum licet, Inachiæ vertite vela rates.
Sed quid ego hæc revoco ? omen revocantis ab
  Blandaque compoſitas aura ſecundet aquas.
Troadas invideo, quæ ſic lacrymoſa ſuorum
  Funera conſpicient: nec procul hoſtis erit.
Ipſa ſuis manibus forti nova nupta marito
  Imponet galeam, barbaraque arma dabit.
Arma dabit: dumq; arma dabit, ſimul oſcula ſu
  Hoc genus officii dulce duobus erit.

Pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

[Pr]oducetque virum: dabit & mandata reverti:
Et dicet, Referas arma fac iſta Iovi
[Il]le ferens dominæ mandata recentia ſecum,
Pugnabit caute, reſpicietque domum.
[Ex]uet & reduci galeam, clypeumque reſolvet,
Excipietque ſuo corpora laſſa ſinu.
[N]os ſumus incertæ: nos anxius omnia cogit,
Quæ poſſunt fieri, facta putare, timor.
[D]um tamen arma geris diverſo miles in orbe:
Quæ referat vultus, eſt mihi cera, tuos.
[Il]li blanditias, illi tibi debita verba
Dicimus: amplexus accipit illa meos.
[C]rede mihi, plus eſt, quam quod videatur, imago.
Adde ſonum ceræ, Proteſilaus erit.
[H]anc ſpecto, teneoque ſinu pro conjuge vero:
Et, tanquam poſſit verba referre, queror.
[P]er reditus corpuſque tuum, mea numina, juro:
Perque pares animi, conjugiique faces.
[P]erque quod ut videam canis albere capillis,
Quod tecum poſſis ipſe referre, caput:
[M]e tibi venturam comitem, quocunque vocaris;
Sive, quod heu timeo; ſive ſuperſtes eris.
[U]ltima mandato claudatur epiſtola parvo:
Sit tibi cura mei, ſit tibi cura tui.

Epiſtola XIV.

HYPERMNESTRA LINO.

MIttit Hypermneſtra de tot modo fratribus uni:
Cetera nuptarum crimine turba jacet.
Clauſa domo teneor, gravibuſq; coercita vinclis:
Eſt mihi ſupplicii cauſa, fuiſſe piam.
[Q]uod manus extimuit jugulo demittere ferrum,
Sum rea: laudarer, ſi ſcelus auſa forem.
[E]ſſe ream præſtat, quam ſic placuiſſe parenti:
Non piget immunes cædis habere manus.
[M]e pater igne licet, quem non violavimus, urat;
Quæque aderant ſacris, tendat in ora faces:
[A]ut illo jugulet, quem non bene tradidit, enſe:
Vt, qua non cecidit vir nece, nupta cadam.
[N]on tamen, ut dicant morientia, pœnitet, ora,
Efficiet: non eſt, quam piget eſſe piam.
[P]œniteat ſceleris Danaum, ſævaſque ſorores:
Hic ſolet eventus facta nefanda ſequi.
[C]or pavet admonitu temeratæ ſanguine noctis:
Et ſubitus dextræ præpedit oſſa tremor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quam tu cæde putes fungi potuiſſe mariti,
Scribere de facta non ſibi cæde timet.
Sed tamen experiar. Modo facta crepuſcula ter
Vltima pars lucis, primaque noctis erat:
Ducimur Inachides ſub magni tecta Pelaſgi,
Et ſocer armatas accipit ipſe nurus.
Vndique collucent præcinctæ lampades auro:
Dantur in invitos impia thura focos.
Vulgus Hymen Hymenæe vocāt: fugit ille vocā
Ipſa Iovis conjux ceſſit ab urbe ſua.
Ecce mero dubii comitum clamore frequentes,
Flore novo madidas impediente comas.
In thalamos læti, thalamos ſua buſta, feruntur
Strataque corporibus funere digna premunt.
Iamque cibo vinoque graves, ſomnoque jaceba
Securumque quies alta per Argos erat.
Circum me gemitus morientum audire videbar:
Et tamen audieram, quodque verebar, erat.
Sanguis abit: mentemque calor corpuſque reliq
Inque novo jacui frigida facta toro.
Vtque levi Zephyro graciles vibrantur ariſtæ:
Frigida populeas ut quatit aura comas:
Aut ſic, aut etiam tremui magis. ipſe jacebas:
Quæque tibi dederam vina, ſoporis erant.
Excuſſere metum violenti juſſa parentis:
Erigor: & capio tela tremente manu.
Non ego falſa loquor· ter acutum ſuſtulit enſem
Ter male ſublato decidit enſe manus.
At rurſus monitis juſſuque coacta parentis,
Admovi jugulo tela paterna tuo.
Sed timor & pietas crudelibus obſtitit auſis:
Caſtaque mandatum dextra refugit opus.
Purpureos laniata ſinus, laniata capillos,
Exiguo dixi talia verba ſono:
Sævus Hypermneſtra pater eſt tibi: juſſa parent
Effice: germanis ſit comes iſte ſuis.
Femina ſum & virgo, natura mitis & annis:
Non faciunt molles ad fera tela manus.
Quin age dumque licet forteis imitare ſorores:
Credibile eſt cæſos omnibus eſſe viros.
Si manus hæc aliquam poſſet committere cæde
Morte foret dominæ ſanguinolenta ſuæ.
Quid meruere necem patruelia regna tenendo:
Quæ tamen externis danda forent generis.
Finge viros meruiſſe mori: quid fecimus ipſæ?
Quo mihi commiſſo non licet eſſe piam?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

id mihi cum ferro? quid bellica tela puellæ?
Aptior eſt digitis lana coluſque meis.
ec ego, dumq; queror, lacrymæ ſua verba ſequun-
Deque meis oculis in tua membra cadunt. (tur:
m petis amplexus, ſopitaque brachia jactas,
Pene manus telo ſaucia facta tua eſt.
amq; patrem, famuloſq; patris, lucemq; timebã:
Expulerant ſomnos hæc mea verba tuos :
rge age, Belide, de tot modo fratribus unus :
Nox tibi, ni properes, iſta perennis erit.
rritus exurgis: fugit omnis inertia ſomni :
Aſpicis in timida fortia tela manu.
ærenti cauſſam, Dum nox ſinit, effuge, dixi :
Dum nox atra ſinit, tu fugis: ipſa moror.
ane erat: & Danaus generos ex cæde jacenteis
Dinumerat: ſummæ criminis unus abes.
rt male cognatæ jacturam mortis in uno :
Et queritur factum ſanguinis eſſe parum :
bſtrahor a patriis manibus: raptamque capillis
(Hæc meruit pietas præmia) carcer habet.
ilicet ex illo Iunonia permanet ira,
Quo bos ex homine eſt, ex bove facta Dea.
h ſatis eſt pœnæ teneram mugiſſe puellam :
Nec modo formoſam poſſe placere Iovi.
ſtitit in ripa liquidi nova vacca parentis,
Cornuaque in patriis non ſua vidit aquis.
t conata loqui, mugitus edidit ore :
Territaque eſt forma, territa voce ſua.
Quid fugis infelix? quid te miraris in unda ?
Quid numeras factos ad nova membra pedes ?
pſa Iovis magni pellex metuenda ſorori
Fronde levas nimiam ceſpitibuſque famem.
onte bibis, ſpectaſque tuam ſtupefacta figuram :
Et, te ne feriant, quæ geris, arma times.
Quæque modo, ut poſſes etiam Iove digna videri,
Dives eras, nuda nuda recumbis humo.
Per mare, per terras, cognataque flumina curris:
Dat mare, dant omnes, dat tibi terra viam.
Quæ tibi cauſa fugæ? quid Io freta longa pererras?
Non poteris vultus effugere ipſa tuos.
Inachi quo properas? eadem ſequeriſque fugiſque :
Tu tibi dux comiti, tu comes ipſa duci.
Per ſeptem Nilus portus emiſſus in æquor
Exuit inſanæ pellicis ora bovis.
Vltima quid referam, quorum mihi cana ſenectus
Auctor? dant anni, quod querar, ecce mei.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Bella pater, patruuſque gerunt: regnoque domo:
  Pellimur: ejectas ultimus orbis habet.
Ille ferox ſolus ſolio ſceptriſque potitur:
  Cum ſene nos inopi turba vagamur inops.
De fratrum turba pars exiguiſſima reſtat:
  Quique dati leto, quæque dedere fleo.
Nam mihi quot fratres, totidem periere ſorores
  Accipiat lacrymas utraque turba meas.
En ego, quod vivis, pœnæ crucianda reſervor:
  Quid fiet ſonti, cum rea laudis agar.
Et conſanguineæ quondam centeſima turbæ,
  Infelix, uno fratre manente, cadam.
At tu, ſi qua piæ Line eſt tibi cura ſororis,
  Quæque tibi tribui munera, dignus habes:
Vel fer opem: vel dede neci: defunctaque vita
  Corpora furtivis inſuper adde rogis.
Et ſepeli lacrymis perfuſa fidelibus oſſa:
  Sculptaque ſint titulo noſtra ſepulcra brevi:
Exul Hypermneſtra, precium pietatis iniquum,
  Quam mortem fratri depulit, ipſa tulit.
Scribere plura libet: ſed pondere laſſa catenæ
  Eſt manus: & vires ſubtrahit ipſe timor.

Epiſtola XV.

PARIS HELENÆ.

HAnc tibi Priamides mitto, Ledæa, ſalutem:
  Quæ tribui, ſola te mihi dante, poteſt.
Eloquar? an flammæ non eſt opus indice not
  Et plus, quam vellem, jam meus extat amor i
Ille quidem lateat malim, dum tempora dentur
  Lætitiæ mixtos non habitura metus.
Sed male diſſimulo: quis enim celaverit ignem,
  Lumine qui ſemper proditur ipſe ſuo?
Si tamen expectas, vocem quoque rebus ut addar
  Vror: habes animi nuncia verba mei.
Parce precor faſſo: nec duro cetera vultu
  Perlege, ſed formæ conveniente tuæ. (e
Iamdudum gratum eſt quod epiſtola noſtra recep
  Spem facit hoc recipi me quoque poſſe modo.
Quæ rata ſit: nec te fruſtra promiſerit, opto
  Hoc mihi quæ ſuaſit mater amoris iter.
Namque ego divino monitu, ne neſcia pecces,
  Advehor: & cœpto non leve numen adeſt.
Præmia magna quidem, ſed non indebita poſco:
  Pollicita eſt thalamo te Cytherea meo.

ic ducè Sigæo, dubias a littore feci
  Longa Phereclea per freta puppe vias.
a dedit facileis auras, ventoſque ſecundos :
  In mare, nil mirum, jus habet orta mari.
rſtet: &, ut pelagi ſic pectoris adjuvet æſtus:
  Deferat in portus & mea vota ſuos :
ttulimus flammas: non hic invenimus illas :
  Hæ mihi tam longæ cauſa fuere viæ.
am nec triſtis hyems, nec nos huc appulit error :
  Tænaris eſt claſſi terra petita meæ.
ec me crede fretum merces portante carina
  Findere: quas habeo, dii tueantur opes.
ec venio Grajas veluti ſpectator ad urbes :
  Oppida ſunt regni divitiora mei.
e pote, quam pepigit lecto Venus aurea noſtro :
  Te prius optavi, quam mihi nota fores.
nte tuos animo vidi, quam lumine, vultus :
  Prima fuit vultus nuntia fama tui.
ec tamen eſt mirum, ſi ſicut oporteat, arcu
  Miſſilibus telis eminus ictus, amo.
c placuit fatis : quæ ne convellere tentes,
  Accipe cum vera dicta relata fide.
Matris adhuc utero, partu remorante, tenebar :
  Iam gravidus juſto pondere venter erat.
lla ſibi ingentem viſa eſt ſub imagine ſomni
  Flammiferam pleno reddere ventre facem.
Territa conſurgit: metuendaque noctis opacæ
  Viſa ſeni Priamo, vatibus ille refert.
Arſurum Paridis vates canit Ilion igni :
  Pectoris, ut nunc eſt, fax fuit illa mei.
Forma, vigorque animi, quanvis de plebe videbar,
  Indicium tectæ nobilitatis erat.
Eſt locus in medię nemoroſis vallibus Idę
  Devius, & piceis ilicibuſque frequens.
Qui nec ovis placidę, nec amantis ſaxa capellę,
  Nec patulo tardæ carpitur ore bovis.
Hinc ego Dardanię muros, excelſaque tecta,
  Et freta proſpiciens, arbore nixus eram.
Ecce pedum pulſu viſa eſt mihi terra moveri :
  Vera loquar: vero vix habitura fidem.
Conſtitit ante oculos actus velocibus alis,
  Atlantis magni Pleioneſque nepos.
Fas vidiſſe fuit: fas ſit mihi viſa referre :
  Inque Dei digitis aurea virga fuit.
Treſque ſimul divę, Venus, & cum Pallade Iuno,
  Graminibus teneros impoſuere pedes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Obſtupui: gelidusque comas erexerat horror:
Cum mihi, Pone metum, nuncius ales ait:
Arbiter es formæ: certamina ſiſte Dearum,
Vincere quæ forma digna ſit una duas.
Neve recuſarem, verbis Iovis imperat: & ſe
Protinus ætheria tollit in aſtra via.
Mens mea convaluit: ſubitoque audacia venit:
Nec timui vultu quamque notare meo.
Vincere erant omnes dignæ: judexque verebar
Non omneis cauſam vincere poſſe ſuam.
Sed tamen ex illis jam tunc magis una placebat
Hanc eſſe ut ſcires, unde movetur amor.
Tantaque vincendi cura eſt: ingentibus ardent
Iudicium donis ſollicitare meum.
Regna Iovis conjux, virtutem Filia jactat:
Ipſe potens, dubito, fortis an eſſe velim.
Dulce Venus riſit: ne te, Pari, munera tangant,
Vtraque ſuſpenſi plena timoris, ait.
Nos dabimus quod ames: & pulcræ filia Ledæ
Ibit in amplexus pulcrior illa tuos.
Dixit: &, ex æquo donis formaque probata,
Victorem cœlo rettulit illa pedem.
Interea (credo verſis ad proſpera fatis)
Regius agnoſcor per rata ſigna puer.
Læta domus nato per tempora longa recepto:
Addit & ad feſtos hunc quoque Troja diem.
Vtque ego te cupio, ſic me cupiere puellæ:
Multarum votum ſola tenere potes.
Nec tantum regum natæ petiere, ducumque:
Sed nymphis etiam curaque amorque fui.
At mihi cunctarum ſubeunt faſtidia, poſtquam
Conjugii ſpes eſt Tyndari facta tui.
Te vigilans oculis; animo te nocte videbam,
Lumina cum placido victa ſopore jacent.
Quid facies præſens? quæ nondum viſa placebas?
Ardebam, quanvis hic procul ignis erat.
Nec potui debere mihi ſpem longius iſtam,
Cærulea peterem quin mea vota via.
Troia cæduntur Phrygia pineta ſecuri:
Quæque erat æquoreis utilis arbor aquis.
Ardua proceris ſpoliantur Gargara ſylvis:
Innumeraſque mihi longa dat Ida trabes.
Fundatura citas flectuntur robora naves:
Texitur & coſtis panda carina ſuis.
Addimus antennas: & vela ſequentia malos:
Accipit & pictos puppis adunca Deos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

a tamen ipſe vehor, comitata Cupidine parvo,
ponſor conjugii ſtat Dea picta ſui.
poſita eſt factæ poſtquam manus ultima claſſi,
Protinus Ægæis ire jubebar aquis.
pater & genitrix inhibent mea vota rogando;
Propoſitumque viæ voce morantur iter:
ſoror effuſis, ut erat, Caſſandra capillis,
Cum vellent noſtræ jam dare vela rates:
o ruis? exclamat: referes incendia tecum:
Quanta per has, neſcis, flamma petatur aquas.
ra fuit vates: dictos invenimus ignes:
Et ferus in molli pectore flagrat amor.
rtubus egredior, ventiſque ferentibus uſus,
Applicor in terras Oebali nympha tuas.
cipit hoſpitio vir me tuus: hoc quoque factum
Non ſine conſilio numinibuſque Deum.
e quidem oſtendit, quicquid Lacedæmone tota
Oſtendi dignum, conſpicuumque fuit.
d mihi laudatam cupienti cernere formam,
Lumina, nil aliud, quo caperentur, erat.
vidi obſtupui: præcordiaque intima ſenſi
Attonitus curis intonuiſſe novis.
s ſimileis vultus, quantum reminiſcor, habebat,
Venit in arbitrium cum Cytherea meum.
tu veniſſes pariter certamen in illud,
In dubium Veneris palma futura fuit.
agna quidem de te rumor præconia fecit,
Nullaque de facie neſcia terra tua eſt.
ec tibi par uſquam Phrygiæ, nec Solis ab ortu,
Inter formoſas altera nomen habet.
redis & hæc nobis? minor eſt tua gloria vero:
Famaque de forma pæne maligna tua eſt.
lus hic invenio, quam quod promiſerat illa:
Et tua materia gloria victa ſua eſt,
rgo arſit merito, qui noverat omnia, Theſeus:
Et viſa eſt tanto digna rapina viro.
ore tuæ gentis nitida dum nuda palæſtra,
Ludis, & es nudis femina mixta viris.
uod rapuit, laudo: miror, quod reddidit unquam?
Tam bona conſtanter præda tenenda fuit.
nte receſſiſſet caput hoc cervice cruenta,
Quam tu de thalamis abſtraherere meis.
ene manus unquam noſtræ dimittere vellent?
Tene meo paterer vivus abire ſinu?
i reddenda fores, aliquid tamen ante tuliſſem:
Nec Venus ex toto noſtra fuiſſet iners.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Vel tua virginitas eſſet libata: vel illud,
  Quod poterat ſalva virginitate rapi.
Da modo te Paridi, quæ ſit conſtantia noſces:
  Flamma rogi flammas finiet una meas.
Prepoſui regnis ego te, quæ maxima quondam
  Pollicita eſt nobis nupta ſororque Iovis.
Dumque tuo poſſem circundare brachia collo,
  Contemta eſt virtus, Pallade dante mihi:
Cum Venus, & Iuno Pallaſque in montibus Id
  Corpora judicio ſuppoſuere meo.
Nec piget: haud unquam ſtulte elegiſſe videbor
  Permanet in voto mens mea firma ſuo.
Spem modo ne noſtram fieri patiare caducam,
  Deprecor, o tanto digna labore peti!
Non ego conjugium generoſæ degener opto:
  Nec mea, crede mihi, tupiter uxor eris.
Plejada, ſi quæras, in noſtra gente, Iovemque
  Invenies: medios ut taceamus avos.
Sceptra parens Aſiæ, qua nulla beatior ora eſt,
  Finibus immenſis vix obeunda tenet.
Innumeras urbes atque aurea tecta videbis:
  Quęque ſuos dicas templa decere Deos.
Ilion aſpicies, firmataque turribus altis
  Mœnia Phœbeæ ſtructa canore lyræ.
Quid tibi de turba narrem numeroque virorum
  Vix populum tellus ſuſtinet illa ſuum.
Occurrent denſo tibi Trojades agmine matres:
  Nec capient Phrygias atria noſtra nurus.
O quoties dices, quam pauper Achaia noſtra eſt
  Vna domus quęvis urbis habebit opes.
Nec mihi fas fuerit Sparten contemnere veſtram
  In qua tu nata es, terra beata mihi eſt.
Parca ſed eſt Sparte: tu cultu divite digna:
  Ad talem formam non facit iſte locus.
Hanc faciem largis ſine fine paratibus uti,
  Deliciiſque decet luxuriare novis.
Cum videas cultus noſtra de gente virorum,
  Qualeis Dardanias credis habere nurus?
Da modo te facilem: nec dedignare maritum,
  Rure Therapnæo nata puella, Phrygem.
Phryx erat, & noſtro genitus de ſanguine, qui nu
  Cum Diis potando nectare miſcet aquas.
Phryx erat Auroræ conjux: tamen abſtulit illu
  Extremum noctis quę Dea finit iter.
Phryx etiam Anchiſes, volucrũ cui mater amor
  Gaudet in Idęis concubuiſſe jugis.

P

: puto collatis forma Menelaus & armis,
udice te nobis anteferendus erit.
a dabimus certe ſocerum tibi clara fugantem
umina, qui trepidos a dape vertat equos.
: pater eſt Priamo ſoceri de cęde cruentus,
it qui Myrtoas crimine ſignet aquas.
: proavo Stygia noſtro captantur in unda
?oma: nec in mediis quęritur humor aquis.
id tamen hoc refert? ſi te tenet ortus ab illis:
Cogitur huic domui Iuppiter eſſe ſocer.
u facinus! totis indignus noctibus ille
Te tenet, amplexu perfruiturque tuo.
mihi conſpiceris poſita vix denique menſa:
Multaque quę lædant, hoc quoque tempus habet:
ſtibus eveniant convivia talia noſtris,
Experior poſito qualia ſæpe mero:
enitet hoſpitii, cum me ſpectante lacertos
Imponit collo ruſticus ille tuo. (rem?)
mpor: & invideo, (quid nunc tamen omnia nar-
Membra ſuperjecta cum tua veſte fovet.
ſcula cum vero coram non dura daretis,
Ante oculos poſui pocula ſumpta meos.
mina demitto, cum te tenet arctius ille,
Creſcit & invito lentus in ore cibus.
epe dedi gemitus, & te, laſciva, notavi
In gemitu riſum non tenuiſſe meo.
pe meam volui flammam compeſcere: at illa
Crevit: & ebrietas ignis in igne fuit.
ultaque ne videam, verſa cervice recumbo:
Sed revocas oculos protinus ipſa meos.
uid faciam dubito: dolor eſt meus iſta videre:
Sed dolor a facie major abeſſe tua eſt.
ua licet, & poſſum, nitor celare furorem:
Sed tamen apparet diſſimulatus amor:
ec tibi verba damus: ſentis mea vulnera, ſentis:
Atque utinam ſoli ſint ea nota tibi.
h quoties lacrymis venientibus ora reflexi,
Nec cauſam fletus quęreret ille mei!
h quoties aliquem narravi potus amorem,
Ad vultus referens ſingula verba tuos!
ndiciumque mei ficto ſub nomine feci:
Ille ego, ſi neſcis, verus amator eram.
uin etiam ut poſſem verbis petulantius uti,
Non ſemel ebrietas eſt ſimulata mihi.
Prodita ſunt, memini, tunica tua pectora laxa,
Atque oculis aditum nuda dedere meis:

Pectora

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Pectora vel nivibus puris, vel lacte, tuamque
  Complexo matrem candidiora Iove.
Dum ſtupeo viſis (nam pocula forte tenebam)
  Tortilis a digitis excidit anſa meis.
Oſcula ſi natæ dederas, ego protinus illa
  Hermiones tenero lætus ab ore tuli.
Et modo cantabam veteres reſupinus amores:
  Et modo per nutum ſigna tegenda dabam.
Et comitum primas, Clymeneneq;, Æthramq;, tu-
  Auſus ſum blandis nuper adire ſonis. (ri.
Quæ mihi non aliud, quam formidare, locutæ
  Orantis medias deſeruere preces.
Dii facerent precium magni certaminis eſſes:
  Teque ſuo poſſet victor habere toro.
Vt tulit Hippomenes Schœneida præmia curſus
  Quæ propero curſu vicerat ante procos:
Sic & tu Phrygias venies regina per urbes,
  Venit ut in Phrygios Hippodamia ſinus;
Vt ferus Alcides Acheloia cornua fregit,
  Dum petit amplexus Deianira tuos.
Noſtra per has leges audacia fortiter iſſet:
  Teque mei ſcires eſſe laboris opus.
Nunc mihi nil ſupereſt, niſi te formoſa precari
  Amplectique tuos, ſi patiare, pedes.
O decus, o præſens geminorum gloria fratrum!
  O Iove digna viro, ni Iove nata fores!
Aut ego Sigæos repetam te conjuge portus;
  Aut hic Tænaria contegar exul humo.
Non mea ſunt ſumma leviter deſtricta ſagitta
  Pectora: deſcendit vulnus ad oſſa meum.
Hoc mihi (nam recolo) fore ut a cœleſte ſagitt
  Figar, erat verax vaticinata ſoror.
Parce datum fatis Helenæ contemnere amorem
  Sic habeas faciles in tua vota Deos. (m,
Multa quidem ſubeunt, ſed coram ut plura loq-
  Excipe me lecto nocte ſilente tuo.
An pudet? & metuis Venerem temerare maritam
  Caſtaque legitimi fallere jura tori?
Ah nimium ſimplex, Helene, ne ruſtica dicam,
  Hanc faciem culpa poſſe carere putas?
Aut faciem mutes, aut ſis non dura, neceſſe eſt
  Lis eſt cum forma magna pudicitiæ.
Iuppiter his gaudet, gaudet Venus aurea furtis:
  Hæc tibi nempe patrem furta dedere Iovem.
Vix fieri, ſi ſint vires in ſemine amorum,
  Et Iovis & Ledæ filia, caſta potes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ta tamen tunc ſis, cum te mea Troja tenebit:
:t tua ſim, quæſo, crimina ſolus ego.
nc ea peccemus, quæ corriget hora jugalis:
i modo promiſit non mihi vana Venus.
tibi & hoc ſuadet, rebus, non voce, maritus:
Ieve ſui furtis hoſpitis obſtet, abeſt.
n habuit tempus, quo Creſſia regna videret,
Aptius: o mira calliditate virum!
abit: Idæi mando tibi, dixit iturus,
Curam pro nobis hoſpitis: uxor, agas.
gligis abſentis (teſtor) mandata mariti:
Cura tibi non eſt hoſpitis ulla tui.
nccine tu ſperas hominem ſine pectore, dotes
Poſſe ſatis formæ, Tyndari, noſſe tuæ?
lleris: ignorat: nec, ſi bona magna putaret,
Quæ tenet, externo crederet illa viro?
te nec mea vox, nec te meus incitet ardor,
Cogimur ipſius commoditate frui.
it erimus ſtulti, ſic, ut ſuperemus & ipſum:
Si tam ſecurum tempus abibit iners.
ene ſuis manibus ad te deduxit amantem:
Vt te mandantis ſimplicitate viri.
la jaces viduo tam longa nocte cubili:
In viduo jaceo ſolus & ipſe toro.
e mihi, meque tibi communia gaudia jungant:
Candidior medio nox erit illa die.
unc ego jurabo quævis tibi numina: meque
Aſtringam verbis in ſacra jura meis.
unc ego, ſi non eſt fallax fiducia noſtri,
Efficiam præſens ut mea regna petas.
pudet: aut metuis, ne me videare ſecuta:
Ipſe reus, ſine te, criminis hujus ero.
am ſequar Ægidæ factum, fratrumque tuorum:
Exemplo tangi non propiore potes.
e rapuit Theſeus: geminas Leucippidas illi:
Quartus in exemplis annumerabor ego.
roica claſſis adeſt armis inſtructa, viriſque:
Iam facient celeres remus & aura vias.
bis Dardanias ingens regina per urbes:
Teque novam credet vulgus adeſſe Deam,
uaque feres greſſus, adolebunt cinnama flammæ:
Cæſaque ſanguineam victima planget humum.
Dona pater, fratreſque, & cum genitrice ſorores,
Iliadeſque omnes, totaque Troja dabit.
Hei mihi vix a me pars dicitur ulla futuri:
Plura feres, quam quæ littera noſtra refert.

Nec

Nec tu rapta time, ne nos fera bella ſequantur
Concitet & vires Græcia tota ſuas.
Tot prius abductis, quęnam eſt repetita per ar
Crede mihi, vanos res habet iſta metus.
Nomine ceperunt Aquilonis Erechthida Thra
Tuta tamen bello Biſtonis ora fuit.
Phaſida puppe nova vexit Pagaſæus Iaſon:
Lęſa nec eſt Colcha Theſſala terra manu.
Te quoque qui rapuit, rapuit Minoida Theſeus
Nulla tamen Minos Cretas ad arma vocat.
Terror in his ipſo major ſolet eſſe periclo:
Quæque timere libet, pertimuiſſe pudet.
Finge tamen: ſi vis, ingens conſurgere bellum
Et mihi ſunt vires, & mea tela nocent.
Nec minor eſt Aſiæ, quam veſtræ copia terræ:
Illa viris dives, dives abundat equis.
Nec plus Atrides animi Menelaus habebit,
Quam Paris, aut armis ante ferendus erit.
Pęne puer cæſis abducta armenta recepi
Hoſtibus: & cauſam nominis inde tuli.
Pęne puer juvenes vario certamine vici,
In quibus Ilioneus, Deiphobuſque fuit.
Neve putes, non me niſi comminus eſſe timend
Figitur in juſſo noſtra ſagitta loco.
Non potes hęc illi primę dare facta juventæ:
Inſtruere Atridem non potes arte mea.
Omnia ſi dederis, nunquam dabis Hectora fratr
Vnus is innumeri militis inſtar erit.
Quid valeam, neſcis: & te mea robora fallunt:
Ignoras cui ſis nupta futura viro.
Aut igitur nullo belli repetere tumultu:
Aut cedent Marti Dorica caſtra meo.
Nec tamen indigner pro tanta ſumere bellum
Conjuge: certamen pręmia magna movent.
Tu quoque, ſi totus de te contenderit orbis,
Nomen ab æterna poſteritate feres.
Spe modo non timida Diis hinc egreſſa ſecundis
Exige cum plena munera pacta fide.

Epiſtola XVI.

HELENA PARIDI reſpondet.

NVNC oculos tua cum violarit epiſtola
ſtros,
Non reſcribendi gloria viſa levis.

Au

ſus es hoſpitii temeratis advena ſacris,
egitimam nuptæ ſollicitare fidem?
licet idcirco ventoſa per æquora vectum
:xcepit portu Tænaris ora ſuo?
: tibi, diverſa quanvis a gente venires,
)ppoſitas habuit regia noſtra fores?
et ut officii merces injuria tanti?
)ui ſic intrabas, hoſpes, an hoſtis eras?
: dubito, quin hęc, cum ſit tam juſta, vocetur
uſtica judicio noſtra querela tuo.
ſtica ſim ſane, dum non oblita pudoris,
)umque tenor vitæ ſit ſine labe meæ.
ıon eſt ficto vultus mihi triſtis in ore:
ſec ſedeo duris torva ſuperciliis:
na tamen clara eſt: & adhuc ſine crimine vixi,
:t laudem de me nullus adulter habet.
o magis admiror, quæ ſit fiducia cœpto:
pemque tori dederit quæ tibi cauſa mei.
, quia vim nobis Neptunius attulit heros,
apta ſemel, videor bis quoque digna rapi?
ımen erat noſtrum, ſi delinita fuiſſem:
Cum ſim rapta, meum quid niſi nolle fuit?
)n tamen ex facto fructum tulit ille petitum:
Excepto redii paſſa timore nihil.
'cula luctando tantummodo pauca protervus
Abſtulit: ulterius nil habet ille mei.
e tua nequitia eſt, non his contenta fuiſſet:
Dii melius: ſimilis non fuit ille tui.
ddidit intactam: minuitque modeſtia crimen:
Et juvenem facti pœnituiſſe patet.
ieſea pœnituit, Paris ut ſuccederet illi:
Ne quando nomen non ſit in ore meum.
:c tamen iraſcor: quis enim ſuccenſet amanti?
Si modo, quem pręfers, non ſimulatur amor.
)c quoque enim dubito: non quod fiducia deſit:
Aut mea ſit facies non bene nota mihi.
d quia credulitas damno ſolet eſſe puellis:
Verbaque dicuntur veſtra carere fide.
: peccant aliæ: matronaque rara pudica eſt:
Quis prohibet raris nomen ineſſe meum?
am mea quod viſa eſt tibi mater idonea, cujus
Exemplo flecti me quoque poſſe putes:
atris in admiſſa falſa ſub imagine luſæ
Error ineſt: pluma tectus adulter erat.
il ego, ſi peccem, poſſum neſciſſe: nec ullus
Error, qui facti crimen obumbret, erit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Illa bene erravit, vitiumque auctore redemit.
Felix in culpa quo Iove dicar ego ?
Et genus, & proavos, & regia nomina jactas,
Clara domus ſatis hæc nobilitate ſua eſt.
Iuppiter ut ſoceri proavus taceatur, & omne
Tantalidæ Pelopis, Tyndareique genus :
Dat mihi Leda Iovem cycno decepta parentum
Quæ falſam gremio credula fovit avem.
I nunc: & Phrygiæ claræ primordia gentis,
Cumque ſuo Priamo Laemedonta refer.
Quos ego ſuſpicio: ſed qui tibi gloria magna
Quintus, is a noſtro ſanguine primus erit.
Sceptra tuæ quanvis rear eſſe potentia Trojæ:
Non tamen hæc illis eſſe minora puto.
Si jam divitiis locus hic, numeroque virorum
Vincitur: at certe barbara terra tua eſt.
Munera tanta quidem promittit epiſtola dives
Vt poſſint ipſas illa movere Deas.
Sed ſi jam vellem fines tranſire pudoris :
Tu major culpæ cauſa futurus eras.
Aut ego perpetuo famam ſine labe tenebo :
Aut ego te potius, quam tua dona, ſequar.
Vtque ea non ſperno, ſic acceptiſſima ſemper
Munera ſunt, auctor quæ precioſa facit.
Plus multo eſt, quod amas, quod ſũ tibi cauſa la
Quod tam per longas ſpes tua venit aquas.
Illa quoq;, appoſita quæ nunc facis improbe m
Quanvis experiar diſſimulare, noto.
Tu modo me ſpectas oculis laſcive protervis,
Quos vix inſtantes lumina noſtra ferunt.
Et modo ſuſpiras: modo pocula proxima nobis
Sumis: quaque bibi, tu quoque parte bibis.
Ah quoties digitis, quoties ego tecta notavi
Signa ſupercilio pæne loquente dari !
Et ſæpe extimui, ne vir meus illa videret :
Non ſatis occultis erubuique notis.
Sępe vel exiguo, vel longo murmure dixi :
Nil pudet hunc: nec vox hæc mea falſa fuit.
Orbe quoque in menſæ legi ſub nomine noſtro
Quod deducta mero littera fecit, A M O .
Credere me tamen hæc oculo renuente negavi.
Hei mihi, jam didici ſic quoque poſſe loqui.
His ego blanditiis, ſi peccatura fuiſſem,
Flecterer: his poterant pectora noſtra capi.
Eſt quoque, confiteor, facies tibi rara: poteſtq
Velle ſub amplexus ire puella tuos,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

era ſed potius felix ſine crimine fiat,
Quam cadat extremo noſter amore pudor.
ſce meo exemplo formoſis poſſe carere:
Eſt virtus placitis abſtinuiſſe bonis.
am multos credis juvenes optare, quod optas?
Qui ſapiunt, oculos an Paris unus habes?
n tu plus cernis: ſed plus temerarius audes:
Non tibi plus cordis, ſed minus oris ineſt.
ac ego te vellem celeri veniſſe carina,
Cum mea virginitas mille petita procis.
e vidiſſem, primus de mille fuiſſes:
udicio veniam vir dabit ipſe meo.
poſſeſſa venis, præreptaque gaudia ſerus:
pes tua lenta fuit: quod petis, alter habet.
tamen optarem fieri tua Troica conjux:
nvitam ſic me non Menelaus habet,
ſine molle precor verbis convellere pectus:
Neve mihi, quam te dicis amare, noce.
ſine, quam tribuit ſortem fortuna, tueri:
Nec ſpolium noſtri turpe pudoris habe.
Venus hoc pacta eſt, & in altæ vallibus Idæ
Tres tibi ſe nudas exhibuere Deæ.
aque cum regnum, belli daret altera laudem:
Tyndaridis conjux, tertia dixit, eris.
edere vix equidem cœleſtia numina poſſum
Arbitrio formam ſuppoſuiſſe tuo.
que ſit hoc verum: certe pars altera ficta eſt:
Iudicii precium qua data dicar ego.
n eſt tanta mei fiducia corporis, ut me
Maxima, teſte Dea, dona fuiſſe putem.
ntenta eſt oculis hominum mea forma probari:
Laudatrix Venus eſt inſidioſa mihi.
d nihil infirmo: faveo quoque laudibus iſtis:
Nam mea vox quare, quod cupit, eſſe neget?
c tu ſuccenſe nimium mihi creditus ægre:
Tarda ſolet magnis rebus ineſſe fides.
ima mea eſt igitur Veneri placuiſſe voluptas:
Proxima, me viſam præmia ſumma tibi.
c te Palladios, nec te Iunonis honores
Auditis Helenes præpoſuiſſe bonis.
go ego ſum virtus, ego ſum tibi nobile regnum:
Ferrea ſim, ſi non hoc ego pectus amem.
rrea, crede mihi, non ſum: ſed amare recuſo
Illum, quem fieri vix puto poſſe meum.
id bibulum curvo proſcindere littus aratro,
Spemque ſequi coner, quam locus ipſe negat?

Sum rudis ad Veneris furtum : nullaque fideli
(Dij mihi ſunt teſtes) luſimus arte virum.
Nunc quoq; quod tacito mãdo mea verba libo,
Fungitur officio littera noſtra novo.
Felices, quibus uſus adeſt : ego neſcia rerum
Difficilem culpæ ſuſpicor eſſe viam.
Ipſe malo metus eſt: jã nunc confundor: & meo
In noſtris oculos vultibus eſſe reor.
Nec reor hoc falſo : ſenſi mala murmura vul
Et quaſdam voces rettulit Æthra mihi.
At tu diſſimula, niſi tu deſiſtere mavis :
Sed cur deſiſtas ? diſſimulare licet.
Lude : ſed occulte : major, non maxima nob
Eſt data libertas, quod Menelaus abeſt.
Ille quidem procul eſt, ita re cogente, profe
Magna fuit ſubitę juſtaque cauſa viæ :
At mihi ſic viſum eſt, ego cum dubitaret an i,
Quamprimum , dixi , fac rediturus eas.
Omine lætatus dedit oſcula : reſque, domuſ,
Et tibi ſit curæ Troicus hoſpes, ait.
Vix tenui riſum : quem dum compeſcere luc,
Nil illi potui dicere, præter erit.
Vela quidem ventis Creten dedit ille ſecund
Sed tu non ideo cuncta licere puta.
Sic meus hinc vir abeſt, ut me cuſtodiat abſ
An neſcis longas regibus eſſe manus ?
Fama quoque eſt oneri : nam quo conſtanti
Laudamur veſtro , juſtius ille timet.
Quę juvat, ut nunc eſt, eadem mihi gloria d
Et melius famæ verba dediſſe fuit.
Nec quod abeſt, hic me tecum mirare relict
Moribus & vitæ credidit ille meæ.
De facie metuit : vitæ confidit : & illum
Securum probitas , forma timere facit.
Tempora ne pereant ultro data præcipis : ut
Simplicis utamur commoditate viri.
Et libet : & timeo : nec adhuc exacta volu
Eſt ſatis : in dubio pectora noſtra labant.
Et vir abeſt nobis: & tu ſine conjuge dormis
Inque vicem tua me, te mea forma capit.
Et longæ noctes : & jam ſermone coimus :
Et tu (me miſeram!) blandus : & una do.
Et peream, ſi non invitent omnia culpam :
Neſcio quo tardor ſed tamen ipſa metu.
Quod male perſuades, utinam bene cogere p
Sic mea ruſticitas excutienda foret.

is interdum eſt ipſis injuria paſſis:
ic certe felix ipſa coacta forem.
n novus eſt, cœpto potius pugnemus amori:
ſlamma recens parva ſparſa reſedit aqua.
tus in hoſpitibus non eſt amor: errat, ut ipſi:
umque nihil ſperes firmius eſſe, fugit.
pſipyle teſtis: teſtis Minoia virgo:
n non exhibitis utraque juncta toris.
quoque dilectam multos infide per annos
iceris Oenonen deſeruiſſe tuam.
: tamen ipſe negas: & nobis omnia de te
Quærere, ſi neſcis, maxima cura fuit.
de, quod, ut cupias, conſtans in amore manere
Non potes: expedient jam tua vela Phryges.
m loqueris mecum; dum nox ſperata paratur,
Qui ferat in patriam jam tibi ventus erit.
rſibus in mediis novitatis plena relinques
Gaudia: cum ventis noſter abibit amor.
ſequar, ut ſuades, laudataque Pergama viſam?
Pronurus & magni Laomedontis ero?
n ita contemno volucris præconia famæ,
Ut probris terras impleat illa meis.
id de me poterit Sparte? quid Achaia tota?
Quid gentes Aſiæ? quid tua Troja loqui?
uid Priamus de me? Priami quid ſentiet uxor?
Totque tui fratres? Dardaniæque nurus?
u quoque qui poteris fore me ſperare fidelem?
Et non exemplis anxius eſſe tuis?
uicunque Iliacos intraverit advena portus,
Is tibi ſolliciti cauſa timoris erit.
ſe mihi quoties iratus, adultera, dices,
Oblitus noſtro crimen ineſſe tuum?
elicti fies idem reprehenſor, & auctor.
Terra, precor, vultus obruat ante meos.
t fruar Iliacis opibus, cultuque beato,
Donaque promiſſis uberiora feram:
urpura nempe mihi, precioſaque texta dabuntur:
Congeſtoque auri pondere dives ero.
a veniam faſſæ: non ſunt tua munera tanti:
Neſcio quo tellus me tenet iſta modo.
uis mihi, ſi læ dar, Phrygiis ſuccurret in oris?
Unde petam fratris? unde parentis opem?
Omnia Medeę fallax promiſit Iaſon:
Pulſa eſt Æſonia non minus illa domo.
Non erat Æetes, ad quem deſpecta veniret.
Non Ipſea parens, Chalciopeque ſoror.

Tale nihil timeo: Sed nec Medea timebat.
Fallitur augurio ſpes bona ſæpe ſuo.
Omnibus invenies, quæ nunc jactantur in alt
Navibus a portu lene fuiſſe fretum.
Fax quoque me terret, quam ſe peperiſſe cruen
Ante diem partus eſt tua viſa parens.
Et fatum timeo monitus, quos igne Pelaſgo
Ilion arſurum præmonuiſſe ferunt.
Vtque favet Cytherea tibi, quia vicit, habet
Parta per arbitrium bina trophæa tuum:
Sic illas vereor, quæ, ſi tua gloria vera eſt,
Iudice te cauſam non tenuere duæ.
Nec dubito quin, te ſi perſequar, arma parent
Ibit per gladios, hei mihi, noſter amor.
An fera Centauris indicere bella coegit
Atracis Hæmonios Hippodamia viros?
Tu fore tam lentum juſta Menelaon in ira,
Et geminos fratres, Tyndareumque putas?
Quod bene te jactes, & fortia facta loquaris:
A verbis facies diſſidet iſta tuis.
Apta magis Veneri, quam ſunt tua corpora Ma
Bella gerant fortes, tu Pari ſemper ama.
Hectora, quem laudas, pro te pugnare jubeto
Militia eſt operis altera digna tuis.
His ego ſi ſaperem, pauloque audacior eſſem,
Vterer, utetur, ſi qua puella ſapit.
Aut ego depoſito faciam fortaſſe pudore,
Et dabo convictas tempore victa manus.
Quod petis, ut furtim præſentes iſta loquamu
Scimus, quid captes, colloquiumque voces.
Seu nimium properas, & adhuc tua meſſis in
ba eſt:
Hæc mora ſit voto forſan amica tuo.
Hactenus arcanum, furtivæ conſcia mentis
Littera, jam laſſo pollice, ſiſtat opus.
Cetera per ſocias Clymenen Æthramq; loquar,
Quæ mihi ſunt comites conſiliumque duæ.

Epiſtola XVII.

LEANDER HERONI.

MIttit Abydenus, quam mallet ferre ſa
tem,
Si cadat unda maris, Seſta puella, tibi
Si mihi Dij faciles & ſunt in amore ſecundi,
Invitis oculis hæc mea verba leges.

non ſunt faciles. nam cur mea vota morantur?
urrere me nota non patiuntur aqua ?
a vides cœlum pice nigrius, & freta ventis
urbida, perque cavas vix adeunda rates.
us & hic audax, a quo tibi littera noſtræ
Redditur, a portu navita movit iter.
enſurus eram, niſi quod, dum vincula proræ
olveret, in ſpeculis omnis Abydos erat.
n poteram celare meos, velut ante, parentes:
Quemque tegi volumus, non latuiſſet amor.
otinus hæc ſcribens, felix, i littera, dixi:
am tibi formoſam porriget illa manum.
ſitan admotis etiam tangere labellis,
Rumpere dum niveo vincula dente volet.
libus exiguo dictis mihi murmure verbis,
Cetera cum charta dextra locuta mea eſt.
quanto mallem, quam ſcriberet, illa nataret,
Meque per aſſuetas ſedula ferret aquas!
tior illa quidem placido dare verbera ponto:
Eſt tamen & ſenſus apta miniſtra mei.
otima nox agitur, ſpacium mihi longius anno,
Sollicitum raucis quod mare fervet aquis.
is ego ſi vidi mulcentem pectora ſomnum
Noctibus, inſani ſit mora longa freti.
ape ſedens aliqua ſpecto tua littora triſtis:
Et quo non poſſum corpore, mente feror.
amina quin etiam ſumma vigilantia turre
Aut videt, aut acies noſtra videre putat.
er mihi depoſita eſt in ſicca veſtis arena:
Ter grave tentavi carpere nudus iter.
bſtitit inceptis tumidum juvenilibus æquor;
Merſit & adverſis ora natantis aquis.
t tu de rapidis immanſuetiſſime ventis
Quid mecum certa prœlia mente geris?
n me, ſi neſcis, Borea, non æquora ſævis:
Quid faceres, eſſet ni tibi notus amor?
am gelidus cum ſis, non te tamẽ improbe quondã
Ignibus Actæis incaluiſſe negas.
Gaudia rapturo ſi quis tibi claudere vellet
Aereos aditus, quo paterere modo?
Parce precor: facilemq; move moderantius auram.
Imperet Hippotades ſic tibi triſte nihil.
Vana peto, precibuſque meis obmurmurat ipſe:
Quaſque quatit, nulla parte coercet aquas.
Nunc daret audaces utinam mihi Dædalus alas,
Icarium quamvis hic prope littus adeſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quicquid erit, patiar : liceat modo corpus in
  Tollere, quod dubia ſæpe pependit aqua.
Interea dum cuncta negant ventique, fretumq;
  Mente agito furti tempora prima mei.
Nox erat incipiens (namq; eſt meminiſſe volu
  Cum foribus patriis egrediebar amans.
Nec mora : depoſito pariter cum veſte timor
  Iactabam liquido brachia lenta mari.
Luna mihi tremulum lumen præbebat eunti ,
  Vt comes in noſtras officioſa vias.
Hanc ego ſuſpiciens, faveas o candida, dixi :
  Et ſubeant animo Latmia ſaxa tuo.
Non ſinit Endymion te pectoris eſſe ſeveri :
  Flecte precor vultus ad mea furta tuos.
Tu Dea mortalem cœlo delapſa petebas ,
  (Vera loqui liceat) quam ſequor, ipſa Dea
Neu referam mores cœleſti pectore dignos :
  Forma niſi in veras non cadit illa Deas.
A Veneris facie non eſt prior ulla, tuaque :
  Neve meis credas vocibus, ipſa vide.
Quanto, cum radiis fulges argentea puris ,
  Concedunt flammis ſidera cuncta tuis :
Tanto formoſis formoſior omnibus illa eſt.
  Si dubitas, cæcum Cynthia lumen habes.
Hæc ego, vel certe non his diverſa locutus,
  Per mihi cedentes nocte ferebar aquas.
Vnda repercuſſæ radiabat imagine lunæ :
  Et nitor in tacita nocte diurnus erat.
Nullaque vox unquam noſtras veniebat ad aur
  Prᴂter dimotæ corpora murmur aquæ.
Alcyones ſolæ, memores Ceycis amati ,
  Neſcio quid viſæ ſunt mihi dulce queri.
Iamque fatigatis humero ſub utroque lacertis
  Fortiter in ſummas erigor altus aquas.
Vt procul aſpexi lumen : meus ignis in illo eſt
  Illa meum, dixi, littora lumen habent.
Et ſubito laſſis vires rediere lacertis :
  Viſaque quam fuerat , mollior unda mihi.
Frigora ne poſſim gelidi ſentire profundi ,
  Qui calet in cupido pectore præſtat amor.
Quo magis accedo, propioraque littora fiunt ,
  Quoque minus reſtat, plus libet ire mihi.
Cum vero poſſum cerni quoque : protinus add
  Spectatrix animos : ut valeamque facis.
Tunc etiam nando dominę placuiſſe laboro :
  Atque oculis jacto brachia noſtra tuis.

tua vix prohibet nutrix deſcendere in altum :
Hoc quoque enim vidi : nec mihi verba dabas :
c tamen effecit, quanvis retinebat euntem.
Ne fieret prima pes tuus udus aqua.
cipis amplexu, feliciaque oſcula jungis :
Oſcula diis magnis trans mare digna peti.
eque tuis demtos humeris mihi tradis amictus;
Et madidam ſiccas æquoris imbre comam.
etera nox, & nos, & turris conſcia novit :
Quodque mihi monſtrat per vada, lumen, iter.
on magis illius numerari gaudia noctis,
Helleſpontiaci quam maris alga poteſt.
uo brevius ſpacium nobis ad furta dabatur,
Hoc magis eſt cautum, ne foret illud iners.
amque fugatura Tithoni conjuge noctem,
Prævius auroræ Lucifer ortus erat.
)ſcula congerimus properata ſine ordine raptim :
Et querimur parvas noctibus eſſe moras.
Atque ita contatus, monitu nutricis amaro
Frigida deſerta littora turre peto.
Digredimur flentes : repetoq; ego virginis æquor,
Reſpiciens dominam, dum licet, uſque meam.
Si qua fides vero eſt, veniens huc eſſe natator :
Cum redeo, videor naufragus eſſe mihi.
Hoc quoque ſi credis, ad te via prona videtur :
A te cum redeo clivus inertis aquæ.
Invitus patriam repeto, quis credere poſſet ?
Invitus certe nunc moror urbe mea.
Hei mihi, cur animis juncti, ſecernimur undis ?
Vnaque mens, tellus non habet una duos ?
Vel tua me Seſtos, vel te mea ſumet Abydos:
Tam tua terra mihi, quam tibi noſtra placet.
Cur ego confundor, quoties confunditur æquor ?
Cur mihi cauſa levis ventus obeſſe poteſt ?
Iam noſtros curvi norunt Delphines amores,
Ignotum nec me piſcibus eſſe reor.
Iam patet attritus ſolitarum limes aquarum,
Non aliter multa quam via preſſa rota.
Quod mihi non eſſet, niſi ſic, iterare querebar :
At nunc per ventos hoc quoque deeſſe queror,
Fluctibus immodicis Athamãtidos æquora canent;
Vixque manet portu tuta carina ſuo.
Hoc mare, cum primum de virgine nomina merſa,
Quæ tenet, eſt nactum, tale fuiſſe puto.
Eſt ſatis amiſſa locus hic infamis ab Helle:
Vtque mihi parcat, crimine nomen habet.

Invideo Phrixo : quem per freta triſtia tutum
Aurea lanigero vellere vexit ovis.
Nec tamen officium pecoris, naviſque requiro :
Dummodo, quas findam corpore, dentur aqu
Arte egeo nulla : detur modo copia nandi :
Idem navigium, navita, vector ero. (Ꝛto,
Nec ſequar aut Helicem, aut, qua Tyrus utitur ..
Publica non curat ſidera noſter amor.
Andromeden alius ſpectet, claramque coronam
Quæque micat gelido Parrhaſis urſa polo.
At mihi quod Perſeus, & cum Iove Liber amaru
Indicium dubiæ non placet eſſe viæ.
Eſt aliud lumen multo mihi certius iſtis:
Non erit in tenebris quo duce noſter amor.
Hoc ego dum ſpectem, Colchos atq; ultima pon
Quaque viam fecit Theſſala puppis, eam.
Et juvenem poſſim ſuperare Palæmona nando :
Miraque quem ſubito reddidit herba Deum.
Sæpe per aſſiduos languent mea brachia motus :
Vixque per immenſas feſſa trahuntur aquas.
His ego cum dixi, pretium non vile laboris,
Iam dominæ vobis colla tenenda dabo :
Protinus illa valent: atque ad ſua præmia tendun
Vt celeri Eleo carcere miſſus equus.
Ipſe meos igitur ſervo, quibus uror, amores,
Teque magis cœlo digna puella ſequor.
Digna quidem cœlo, ſed adhuc tellure morare :
Aut dic, ad ſuperos hinc mihi qua ſit iter.
Hinc eſt quod raro miſero contingit amanti :
Cumque mea fiunt turbida mente freta.
Quid mihi, quod lato non ſeparor æquore, prodeſt;
Non minus hæc nobis tam brevis obſtat aqua.
Num malim, dubito, toto procul orbe remotus
Cum domina longe ſpem quoque habere meam.
Quo propius nunc eſt, flamma propiore caleſco :
Et res non ſemper, ſpes mihi ſemper adeſt.
Pæne manu quod amo, tanta eſt vicinia, tango :
Sæpe ſed, heu, lacrymas hoc mihi pæne movet.
Velle quid eſt aliud fugientia prendere poma ?
Spemque ſua refugi fluminis ore ſequi ?
Ergo ego te nunquam niſi cum volet unda, tenebo?
Et me felicem nulla videbit hyems ?
Cumq; minus firmum nil ſit, quā ventus & unda,
In ventis & aqua ſpes mea ſemper erit ?
Æſtus adhuc tamē eſt: quid cū mihi læſerit æquor,
Plejas, & Arctophylax, Oleniumque pecus ?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ego non novi, quam ſim temerarius: aut me
a freta non cautus tunc quoque mittet amor.
e putes id me quod abeſt promittere tempus:
ignora polliciti non tibi tarda dabo.
tumidum paucis etiam nunc noctibus æquor:
re per invitas experiemur aquas.
mihi continget felix audacia ſalvo:
ut mors ſolliciti finis amoris erit.
rabo tamen ut partes expellar in illas:
t teneant portus naufraga membra tuos.
bis enim: tactuque meum dignabere corpus:
t mortis, dices, huic ego cauſa fui.
licet interitus offenderis omine noſtri:
itteraque inviſa eſt hac mea parte tibi.
ine parte queri: ſed, ut & mare finiat iram,
ccedant quæſo fac tua vota meis.
e brevi nobis opus eſt, dum tranſferor iſtuc;
um tua contigero littora, perſtet hyems.
c eſt aptum noſtræ navale carinæ,
t melius nulla ſtat mea puppis aqua.
c me claudat Boreas, ubi dulce morari eſt:
unc piger ad nandum, tunc ego cautus ero.
c faciam ſurdis convicia fluctibus ulla:
riſte nataturo nec querar eſſe fretum.
pariter venti teneant, tenerique lacerti:
er cauſas iſtic impediarque duas.
m patietur hyems, remis ego corporis utar:
umen in aſpectu tu modo ſemper habe.
erea pro me pernoctet epiſtola tecum:
Quam, precor, ut minima perſequar ipſe mora.

Epiſtola XIX.
HERO LEANDRO.

Vam mihi miſiſti verbis, Leandre, ſalutem,
Vt poſſim miſſam rebus habere, veni.
Longa mora eſt nobis omnis, quę gaudia dif-
Da veniam faſſæ: non patienter amo. (fert:
imur igne pari: ſed ſum tibi viribus impar:
Fortius ingenium ſuſpicor eſſe viris.
corpus teneris, ſic mens infirma puellis:
Deficiam, parvi temporis adde moram.
s modo venando, modo rus geniale colendo,
Ponitis in varia tempora longa mora.
ut fora vos retinent, aut unctæ dona paleſtræ:
Flectitis aut freno colla fugacis equi.

Nunc volucrem laqueo, nunc piſcem ducitis ha
Diluitur poſito ſerior hora mero.
His mihi ſubmotis, vel ſi minus acriter urar,
Quid faciam ? ſupereſt, præter amare, nihil.
Quod ſupereſt, facio : teque, o mea ſola volup
Plus quoque, quam credi quod mihi poſſit, a
Aut ego cum cara de te nutrice ſuſurro :
Quęque tuum miror, cauſa moretur iter.
Aut mare proſpiciens, odioſo concita vento
Corripio verbis æquora ſępe tuis.
Aut ubi ſævitiam paulum gravis unda remiſit,
Poſſe quidem, ſed te nolle venire, queror.
Dumq; queror, lacrymæ per amãtia lumina ma
Pollice quas tremulo conſcia ſiccat anus.
Sæpe tui, ſpecto, ſi ſint in littore paſſus :
Impoſitas tanquam ſervet arena notas.
Vtque rogem de te, & ſcribam tibi, ſi quis Ab
Venerit, aut, quæro, ſi quis Abydon eat.
Quid referam, quoties do veſtibus oſcula, quas
Helleſpontiaca ponis iturus aqua ?
Sic ubi lux acta eſt, & noctis amicior hora
Exhibuit pulſa ſidera clara die.
Protinus in ſumma vigilantia lumina turre
Ponimus aſſuetæ ſigna notamque vię.
Tortaque verſato ducentes ſtamina fuſo,
Feminea tardas fallimus arte moras.
Quid loquar interea tam longo tempore, quæri
Nil, niſi Leandri nomen, in ore meo eſt.
Iamne putas exiſſe domo mea gaudia, nutrix?
An vigilant omnes, & timet ille ſuos?
Iamne ſuas humeris illum deponere veſtes ?
Tingere jam pingui Pallade membra putas
Annuit illa fere ; non noſtra quod oſcula curet
Sed movet obrepens ſomnus anile caput.
Poſtque morę nimium jam certe navigat, inqu
Lentaque dimotis brachia jactat aquis.
Paucaque cum tacta perfeci ſtamina terra,
An medio poſſis quærimus eſſe freto.
Et modo proſpicimus : timida modo voce pr
Vt tibi det faciles utilis aura vias.
Auribus interdum voces captamus, & omnem
Adventus ſtrepitum credimus eſſe tui.
Sic ubi deceptæ pars eſt mihi maxima noctis
Acta, ſubit furtim lumina feſſa ſopor :
Forſitan invitus, mecum tamen, improbe, dorm
Et quanvis non vis ipſe venire, venis.

Nam modo te videor prope jã ſpectare natantem:
  Brachia nunc humeris humida ferre meis:
Nunc dare quæ ſoleo madidis velamina membris:
  Pectora nunc juncto noſtra fovere ſinu.
Multaque præterea lingua reticenda modeſta:
  Quæ feciſſe juvat, facta referre pudet.
Me miſeram! brevis eſt hæc, & non vera voluptas:
  Nam tu cum ſomno ſemper abire ſoles.
Firmius o cupidi tandem coeamus amantes,
  Nec careant vera gaudia noſtra fide!
Cur ego tot viduas exegi frigida noctes?
  Cur toties a me, lente natator, abes?
Eſt mare, confiteor, nondum tractabile nanti:
  Nocte ſed heſterna lenior aura fuit.
Cur ea præterita eſt? cur non ventura timebas?
  Tam bona cur periit? nec tibi rapta via eſt?
Protinus ut ſimilis detur tibi copia curſus:
  Hoc melior certe, quo prior, illa fuit.
At cito mutata eſt jactati forma profundi.
  Tempore, cum properas, ſæpe minore venis.
Hic (puto) deprenſus, nil quod quærereris, haberes:
  Meque tibi amplexo nulla noceret hyems.
Certe ego tunc ventos audirem læta ſonantes:
  Et nunquam placidas eſſe precarer aquas.
Quid tamen evenit, cur ſis metuentior undæ?
  Contemtumque prius, nunc vereare fretum?
Nam memini, cum te ſævum veniente minaxque
  Non minus, aut multo non minus, æquor erat.
Cum tibi clamabam, ſic tu temerarius eſto,
  Ne miſeræ virtus ſit tua flenda mihi.
Vnde novus timor hic? quoque illa audacia fugit?
  Magnus ubi eſt ſpretis ille natator aquis?
Sis tamen hoc potius, quã quod prius eſſe ſolebas:
  Et facias placidum per mare tutus iter.
Dummodo ſis idem: dum ſic, ut ſcribis, amemur:
  Flammaque non fiat frigidus illa cinis.
Non ego tam ventos timeo mea vota morantes:
  Quam ſimilis vento ne tuus erret amor:
Et ne ſint tanti, ſuperentque pericula cauſam:
  Et videar merces eſſe labore minor.
Interdum metuo, patria ne lædar: & impar
  Dicar Abydeno Seſta puella viro.
Ferre tamen poſſum patientius omnia, quam ſi
  Ocia neſcio qua pellice captus agas.
In tua ſi veniant alieni colla lacerti,
  Sitque novus noſtri finis amoris amor:

Ah potius peream, quam crimine vulnerer iſto:
  Fataque ſint culpa noſtra priora tua.
Nec, quia venturi dederis mihi ſigna doloris,
  Hæc loquor, aut fama ſollicitata nova.
Omnia ſed vereor, (quis enim ſecurus amavit?)
  Cogit & abſentes multa timere locus.
Felices illas, ſua quas præſentia noſſe
  Crimina vera juvat, falſa timere vetat.
Nos tam vana movet, quam facta injuria fallit:
  Incitat & morſus error uterque pares.
O utinam venias: aut hic ventuſve, paterve,
  Cauſaque ſit tantæ femina nulla moræ!
Quod ſi jam ſciero; moriar, mihi crede, dolendo
  Iam dudum peccas, ſi mea fata petis.
Sed neque peccabis: fruſtraque ego terreor iſtis
  Quoque minus venias, invida pugnat hyems.
Me miſeram quanto planguntur littora fluctu!
  Et latet obſcura condita nube dies!
Forſitan ad pontum mater pia venerit Helles:
  Merſaque roratis nata fleatur aquis.
Aut mare ab inviſo privignæ nomine dictum
  Vexat in æquoream verſa noverca Deam.
Non favet, ut nunc eſt, teneris locus iſte puelli
  Hac Helle periit, hac ego lædar aqua.
At tibi flammarum memori, Neptune, tuarum,
  Nullus erat ventis impediendus amor.
Sed neque Amymone, nec laudatiſſima forma
  Criminis eſt Tyro fabula vana tui.
Lucidaque Alcyone, Circeque, & Alymone nat
  Et nondum nexis angue Meduſa comis:
Flavaque Laodice, cœloque recepta Celæno,
  Et quarum memini nomina lecta mihi.
Has certe, pluresque canunt, Neptune, poetæ
  Molle latus lateri conſeruiſſe tuo.
Cur igitur toties vires expertus amoris,
  Aſſuetum nobis turbine claudis iter?
Parce ferox: latoque mari tua prœlia miſce:
  Seducit terras hæc brevis unda duas.
Te decet aut magnas magnum jactare carinas:
  Aut etiam totis claſſibus eſſe trucem.
Turpe Deo pelagi juvenem terrere natantem;
  Gloriaque eſt ſtagno quolibet iſta minor.
Nobilis ille quidem eſt, & clarus origine, ſed non
  A tibi ſuſpecto duxit Vlyſſe genus.
Da veniam, ſervaque duos: natat ille: ſed iiſdem
  Corpus Leandri, ſpes mea, pendet aquis.

Inter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

nterea lumen (poſito nam ſcribimus illo)
Perſtrepit, & nobis proſpera ſigna dedit.
cce merum nutrix fauſtos diſtillat in ignes,
Cras erimus plures, inquit, & ipſa bibit.
ffice nos plures evicta per æquora lapſus,
O penitus tuto corde recepte mihi.
n tua caſtra redi, ſocii deſertor amoris:
Ponuntur medio cur mea membra toro?
uod timeas, non eſt: auſo Venus ipſa favebit:
Sternet & æquoreas æquore nata vias.
re libet medias ipſi mihi ſæpe per undas:
Sed ſolet hoc maribus tutius eſſe fretum.
am cur hoc veſtis Phrixo Phrixique ſorore,
Sola dedit vaſtis femina nomen aquis?
orſitan ad reditum metuis ne robora deſint,
Aut nequeas gemini ferre laboris onus.
Aut nos diverſi medium coeamus in æquor:
Obviaque in ſummis oſcula demus aquis.
Atque ita quiſque ſuas iterum redeamus ad urbes:
Exiguum, ſed plus quam nihil, illud erit.
Vel pudor hic utinam, qui nos clam cogit amare,
Vel timidus famæ cedere vellet amor.
Nunc male res junctæ calor & reverentia pugnant:
Quid ſequar in dubio eſt: hæc decet, ille juvat.
Vt ſemel intravit Colchos Pagaſæus Iaſon,
Impoſitam celeri Phaſida puppe tulit.
Vt ſemel Idæus Lacedæmona venit adulter,
Cum præda rediit protinus ille ſua.
Tu quam ſæpe petis quod amas, tam ſępe relinquis:
Et, quoties grave ſit puppibus ire, natas.
Sic tamen, o juvenis tumidarum victor aquarum,
Sic facito ſpernas, ut vereare, fretum:
Arte laboratæ merguntur in æquore puppes:
Tu tua plus remis brachia poſſe putas?
Quod cupis, hoc nautæ metuunt, Leandre, natare:
Exitus hic fractis puppibus eſſe ſolet.
Me miſeram! cupio non perſuadere, quod hortor:
Siſque precor, monitis fortior ipſe meis.
Dummodo pervenias, excuſſaque ſæpe per undas,
Injicias humeris brachia laſſa meis.
Sed mihi, cœruleas quoties obvertor ad undas,
Neſcio quod pavidum frigore pectus habet.
Nec minus heſternæ confundor imagine noctis,
Quanvis eſt ſacris illa piata meis.
Nanque ſub aurora jam dormitante lucerna,
Tempore quo cerni ſomnia vera ſolent,

Stamina de digitis cecidere ſopore remiſſis :
Collaque pulvino noſtra ferenda dedi.
Hac ego ventoſas nantem delphina per undas
Cernere non dubia ſum mihi viſa fide.
Quem poſtquam bibulis injecit fluctus arenis,
Vnda ſimul miſerum vitaque deſeruit.
Quicquid id eſt, timeo : nec tu mea ſomnia ride
Nec niſi tranquillo brachia crede mari.
Si tibi non parcis, dilectæ parce puellæ :
Quæ nunquam, niſi te ſoſpite, ſoſpes erit.
Spes tamen eſt fractis vicinæ pacis in undis :
Tu placidas tuto pectore finde vias.
Interea, quoniam nanti freta pervia non ſunt :
Leniat inviſas littera miſſa moras.

Epiſtola XIX.

ACONTIVS CYDIPPÆ.

ACcipe Cydippe deſpecti nomen Aconti,
Illius, in pomo qui tibi verba dedit.
Pone metum: nihil hic iterum jurabis aman
Promiſſam ſatis eſt te ſemel eſſe mihi.
Perlege : diſcedat ſic corpore languor ab iſto :
Qui meus eſt, ulla parte dolente, dolor.
Quid pudor ora ſubit ? nam, ſicut in æde Dian
Suſpicor ingenuas erubuiſſe genas.
Conjugium pactamque fidem, non crimina poſc
Debitus ut conjux, non ut adulter, amo.
Verba licet repetas, quæ demtus ab arbore fætu
Pertulit ad caſtas me jaciente manus.
Invenies illic id te ſpondere, quod opto,
Ni tibi cum verbis excidit illa fides.
Id metui, divæ diffuſa eſt ira, decebat
Te potius virgo, quam meminiſſe Deam.
Nunc quoq; idem timeo : ſed idē tamē acrius il
Aſſumſit vires : auctaque flamma mora eſt.
Quique fuit nunquam parvus, vel tempore long
Ex ſpe, quam dederas tu mihi, creſcit amor.
Spē mihi tu dederas : meus hic tibi creditur ard
Non potes hoc factum teſte negare Dea.
Me tibi nupturam, felix eat omen Aconti,
Iuro, quam colimus, Numina magna Deæ.
Adfuit : &, præſens ut erat, tua verba notavit
Et viſa eſt mota dicta tuliſſe coma.
Deceptam dicas noſtra te fraude licebit,
Dum fraudis noſtræ cauſa feratur amor.

Fr

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

raus mea quid petiit, niſi quo tibi jungerer uni?
Id me, quod quereris, conciliare poteſt.
on ego natura, nec ſum tam callidus uſu:
Solertem tu me, crede, puella facis.
e mihi compoſitis, ſi quid tamen egimus, arte
Aſtrinxit verbis ingenioſus amor.
ictatis ab eo feci ſponſalia verbis:
Conſultoque fui juris amore vafer.
it fraus huic facto nomen, dicarque doloſus:
Si tamen eſt, quod ames velle tenere, dolus.
n iterum ſcribo mittoque rogantia verba:
Altera fraus hæc eſt, quove queraris, habes.
i noceo, quod amo: fateor, ſine fine nocebo:
Teque petam: caveas tu licet, ipſe petam.
Per gladios alij placitas rapuere puellas:
Scripta mihi caute littera crimen erit?
Dij faciant, poſſim plures imponere nodos:
Vt tua ſit nulla libera parte fides.
Mille modi reſtant: clivo ſudamus in uno:
Ardor inexpertum nil ſinet eſſe meus.
Sit dubium poſſisne capi: captabere certe:
Exitus in diis eſt: ſed capiere tamen.
Et partem effugias, non omnia retia falles:
Quæ tibi, quam credis, plura tetendit amor.
Si non proficient artes, veniemus ad arma:
Inque tui cupido rapta ferere ſinu.
Non ſum, qui ſoleam Paridis reprehendere factum:
Nec quenquam, qui vir, poſſet ut eſſe, fuit.
Nos quoque: ſed taceo, mors hujus pœna rapinæ
Vt ſit: erit, quam te non habuiſſe, minor.
Si tu eſſes formoſa minus, peterere modeſte:
Audaces facie cogimur eſſe tua.
Tu facis hoc, oculique tui, quibus ignea cedunt
Sidera: qui flammæ cauſa fuere meæ.
Hoc faciunt flavi crines, & eburnea cervix:
Quæque, precor, veniant in mea colla manus:
Et decor, & vultus ſine ruſticitate pudentes,
Et Thetidis quales vix reor eſſe pedes.
Cetera ſi poſſem laudare, beatior eſſem:
Nec dubito, totum quin tua pars ſit opus.
Hac ego compulſus, non eſt mirabile, forma,
Si pignus volui vocis habere tuæ.
Denique dum captam tu te cogare fateri,
Inſidiis eſto capta puella meis.
Invidiam patiar: paſſo ſua præmia dentur.
Cur ſuus a tanto crimine fructus abeſt?

Heſionem Telamon, Briſeida cepit Achilles:
Vtraque victorem nempe ſecuta virum.
Quamlibet accuſes, & ſis irata licebit:
Irata liceat dum mihi poſſe frui.
Idem qui facimus, factam tenuabimus iram:
Sit modo placandæ copia parva tui.
Ante tuos flentem liceat conſiſtere vultus:
Et liceat lacrymis addere verba meis.
Vtque ſolent famuli, cum verbera ſæva verent
Tendere ſubmiſſas ſub tua crura manus.
Ignoras tua jura: voca: cur arguor abſens?
Iamdudum dominæ more venire jube.
Ipſa meos ſcindas licet imperioſa capillos,
Oraque ſint digitis livida noſtra tuis.
Omnia perpetiar: tantum fortaſſe timebo,
Corpore lædatur ne manus iſta meo.
Sed neque compedibus, nec me compeſce cater
Servabor firmo vinctus amore tui.
Cum bene ſe, quantumque volet, ſatiaverit ira
Ipſa tibi dices, Quam patienter amat!
Ipſa tibi dices, cum videris omnia ferre,
Tam bene qui ſervit, ſerviat iſte mihi.
Cur reus infelix abſens agor? & mea, cum ſit
Optima, non ullo cauſa tuente perit?
Hoc, quod amor juſſit, ſcriptum eſt injuria noſt
Quod de me ſolum nempe queraris, habes.
Non meruit falli mecum quoque Delia: ſi non
Vis mihi promiſſum reddere, redde, Deæ.
Affuit, & vidit, cum tu decepta rubebas:
Et vocem memori condidit aure tuam.
Omina re careant: nihil eſt violentius illa,
Cum ſua, quę nolit, numina læſa videt.
Teſtis erit Calydonis aper. nam ſcimus ut illo
Sit magis in natum ſæva reperta parens.
Teſtis & Actæon, quondam fera creditus illis,
Ipſe dedit leto cum quibus ante feras.
Quæque ſuperba parens ſaxo per corpus aborto,
Nunc quoque Mygdania flebilis aſtat humo.
Hei mihi Cydippe, timeo tibi dicere verum,
Ne videar cauſa falſa monere mea.
Dicendum tamen eſt: hoc eſt, mihi crede, quod ę
Ipſo nubendi tempore ſæpe jaces.
Conſulit ipſa tibi: neu ſis perjura laborat:
Et ſalvam ſalva te cupit eſſe fide.
Inde fit, ut, quoties exiſtere perfida tentas,
Peccatum toties corrigat illa tuum.

ce movere feros animoſæ virginis arcus :
ſitis adhuc fieri, ſi patiare, poteſt.
rce, precor, teneros corrumpere febribus artus :
ervetur facies iſta fruenda mihi.
ventur vultus ad noſtra incendia nati :
Quique ſubeſt niveo lenis in ore rubor.
ſtibus, & ſi quis, ne fias noſtra, repugnat,
iic ſit, ut invalida te ſolet eſſe mihi.
rqueor ex æquo vel te nubente, vel ægra :
Dicere nec poſſum, quid minus eſſe velim.
ceror interdum, quod ſim tibi cauſa doloris :
Teque mea lædi calliditate puto.
que caput noſtrum dominæ perjuria quæſo
Eveniant: pœna tuta ſit illa mea.
tamen ignorem quid agas, ad limina crebro
Anxius huc illuc diſſimulanter eo.
bſequor ancillam furtim famulumque requirens,
Profuerint ſomni quid tibi, quidve cibi.
miſerum, quod non medicorum juſſa miniſtro,
Aſtringoque manus, inſideoque toro!
rurſus miſerum, quod me procul inde removi :
Quem minime vellem, forſitan alter adeſt.
e manus iſtas aſtringit, & aſſidet ægræ,
Inviſus ſuperis, cum ſuperiſque mihi.
umque ſuo tentat ſalientem pollice venam,
Candida per cauſam brachia ſæpe tenet.
ontrectatque ſinus, & forſitan oſcula jungit:
Officio merces plenior iſta ſuo eſt.
uis tibi permiſit noſtras decerpere meſſes?
Ad ſpes alterius quis tibi fecit iter?
te ſinus meus eſt: mea turpiter oſcula ſumis:
A mihi promiſſo corpore tolle manus.
nprobe, tolle manus: quā tangis, noſtra futura eſt:
Poſtmodo, ſi facies iſtud, adulter eris.
lige de vacuis, quam non ſibi vindicet alter:
Si neſcis, dominum res habet iſta ſuum.
ec mihi credideris: recitetur formula pacti:
Neu falſam dicas eſſe, face ipſa legat.
lterius thalamo tibi nos, tibi dicimus, exi:
Quid facis? hinc exi: non vacat iſte torus.
Iam quod habes & tu humani verba altera pacti
Non erit idcirco par tua cauſa meæ.
Hæc mihi ſe pepigit: pater hanc tibi: primus ab illa,
Sed propior certe quam pater, ipſa ſibi eſt.
Promiſit pater hanc, hæc adjuravit amanti;
Ille homines, hæc eſt teſtificata Deam.

Hic metuit mendax, ſed & hæc perjura vocat
Num dubitas hic ſit major, an ille metus ?
Denique ut amborum conferre pericula poſſi
Reſpice ad eventus : hæc cubat, ille valet.
Nos quoque di ſimili certamina mente ſubim
Nec ſpes par nobis, nec timor æquus adeſt
Tu petis ex tuto : gravior mihi morte repulſa
Idque ego jam, quod tu forſan amabis, am
Si tibi juſticiæ, ſi recti cura fuiſſet :
Cedere debueras ignibus ipſe meis.
Nunc quoniam ferus hic pro cauſa pugnat ini
Ad quid Cydippe littera noſtra redit ?
Hic facit ut jaceas, & ſis ſuſpecta Dianæ :
Hunc tu, ſi ſapias, limen adire vetes.
Hoc ſapiente ſubis tam ſæva pericula vitæ :
Atque utinam pro te, qui movet illa, cada
Quem ſi reppuleris, nec, quē Dea damnat, ama
Et tu continuo, certe ego ſalvus ero.
Siſte metum virgo : ſtabili potiere ſalute :
Fac modo polliciti conſcia templa colas.
Non bove mactato cœleſtia numina gaudent
Sed, quæ præſtanda eſt & ſine teſte, fide.
Vt valeant, aliæ ferrum patiuntur & ignes :
Fert aliis triſtem ſuccus amarus opem.
Nil opus eſt iſtis : tantum perjuria vita :
Teque ſimul ſerva, meque, datamq; fiden
Præteritæ veniam dabit ignorantia culpæ :
Exciderant animo fœdera lecta tuo.
Admonita es modo voce mea, modo caſibus i
Quos quoties tentas fallere, ferre ſoles.
His quoque vitatis, in partu nempe rogabis,
Vt tibi Luciferas afferat illa manus.
Audiet hęc : repetens quæ ſunt audita requi
Ipſa, tibi de quo conjuge partus eat.
Promittes votum, ſcit te promittere falſo :
Iurabis : ſcit te fallere poſſe Deos.
Non agitur de me : cura majore laboro :
Anxia ſunt vitæ pectora noſtra tuæ.
Cur modo te dubij pavidam flevere parentes
Ignaros culpæ, quos facis eſſe tuæ.
Et cur ignorant ; matri licet omnia narres :
Nil tua Cydippe facta ruboris habent.
Ordine fac referas, ut ſis mihi cognita primu
Sacra pharetratæ dum facis ipſa Deæ.
Vt te conſpecta, ſubito, ſi forte notaſti,
Reſtiterim fixis in tua membra genis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

…, te dum nimium miror, nota certa furoris,
Deciderint humero pallia lapſa meo.
…oſtmodo, neſcio qua, veniſſe volubile malum,
Verba ferens doctis inſidioſa notis.
…uod quia ſit lectum ſancta præſente Diana,
Eſſe tuam vinctam numine teſte fidem.
…e tamen ignoret, ſcripti ſententia quæ ſit,
Lecta tibi quondam nunc quoque verba refer.
…ube, precor, dicet, cui te bona numina jungunt:
Quem fore juraſti, ſit gener ille mihi.
…uiſquis is eſt, placeat: quoniã placet ante Dianæ;
Talis erit mater, ſi modo mater erit.
…i tamen & quærat, quis ſim, qualiſque videto:
Inveniet nobis conſuluiſſe Deam.
…nſula Coryciis quondam celeberrima Nymphis,
Cingitur Ægæo nomine Cea mari.
…lla mihi patria eſt: nec, ſi generoſa probaris
Nomina, deſpectis arguor ortus avis.
…unt & opes nobis: ſunt & ſine crimine mores:
Amplius utque nihil, me tibi jungit amor.
…ppeteres talem vel non jurata maritum:
Iuratæ vel non talis habendus erat.
…æc tibi me in ſomnis jaculatrix ſcribere Phœbe,
Hæc tibi me vigilans ſcribere juſſit amor.
…ẽ quibus alterius mihi jam nocuere ſagittæ:
Alterius noceant ne tibi tela cave.
…uncta ſalus noſtra eſt: miſerere meique, tuique.
Quid dubitas unam ferre duobus opem?
Quod ſi contigerit: cum jam data ſigna ſonabunt,
Tinctaque votivo ſanguine Delos erit:
Aurea ponetur mali felicis imago:
Cauſaque verſiculis ſcripta duobus erit:
Effigie pomi teſtatur Acontius hujus,
Quæ fuerint in eo ſcripta, fuiſſe rata.
Longior infirmum ne laſſet epiſtola corpus,
Clauſaque conſueto ſit tibi fine: Vale.

Epiſtola XX.
CYDIPPE ACONTIO.

PErtimui: ſcriptumq; tuum ſine murmure legi;
Iuraret ne quos inſcia lingua deos.
Et puto captaſſes iterum, niſi, ut ipſe fateris,
Promiſſam ſcires me ſatis eſſe ſemel.
Nec lectura fui: ſed ſi tibi dura fuiſſem,
Aucta foret ſævæ forſitan ira Deæ.

Omnia cum faciam: cum dem pia thura Dianæ,
 Illa tamen juſta plus tibi parte favet.
Vt cupis credi, memori te vindicat ira:
 Talis in Hippolyto vix fuit illa ſuo.
At melius virgo faviſſet virginis annis:
 Quos vereor paucos ne velit eſſe mihi.
Languor enim cauſis non apparentibus hæret:
 Adjuvor & nulla feſſa medentis ope.
Quam tibi nunc gracilē vix hæc reſcribere, quæq;
 Pallida vix cubito membra levare putas?
Nunc timor accedit, ne quis, niſi conſcia nutrix,
 Colloquii nobis ſentiat eſſe vices.
Ante fores ſedet hæc: quid agamq; rogantibus
 Vt poſſim tuto ſcribere, dormit, ait.
Mox ubi ſecreti longe cauſa optima ſomnus
 Credibilis tarda deſinit eſſe mora:
Iamq; venire videt, quos non admittere durum
 Excreat, & ficta dat mihi ſigna nota.
Sicut eram, properans verba imperfecta relinquo,
 Et tegitur trepido littera cauta ſinu.
Inde meos digitos iterum repetita fatigat,
 Quantus ſit nobis, aſpicis ipſe, labor.
Quæ, peream, ſi dignus eras, ut vera loquamur:
 Sed melior juſto, quamque mereris, ero.
Ergo te propter, toties incerta ſalutis,
 Commentis pœnas doque, dedique tuis.
Hæc nobis formæ te laudatore ſuperbæ
 Contingit merces: & placuiſſe nocet.
Si tibi deformis, quod mallem, viſa fuiſſem:
 Culpatum nulla corpus egeret ope.
Nunc laudata gemo: nunc me certamine veſtro
 Proditis: & proprio vulneror ipſa bono.
Dum neque tu cedis, nec ſe putat ille ſecundum
 Tu votis obſtas illius, ille tuis:
Ipſa velut navis jactor: quam certus in altum
 Propellit Boreas: æſtus & unda refert.
Cumque dies caris optata parentibus inſtat,
 Immodicus pariter corporis ardor ineſt.
Et mihi conjugii tempus crudelis ad ipſum
 Perſephone noſtras pulſat acerba fores.
Iam pudet: & timeo, quanvis mihi conſcia non ſim,
 Offenſos videar ne meruiſſe Deos.
Accidere hoc aliquis caſu contendit: & alter
 Acceptum ſuperis hunc negat eſſe virum.
Neve mihi credas in te quoque dicere famam,
 Facta veneficiis pars putat iſta meis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ıſa latet : mala noſtra patent. vos pace movetis
Aſpera ſummota prœlia: plector ego.
ıcam nunc, ſolitoque tibi ne deſpice more :
Quid facies odio, ſic ubi amore noces ?
lædis, quod amas: hoſtem ſapienter amabis.
Me, precor, ut ſerves, perdere velle velis.
ıt tibi jam nulla eſt ſperatæ cura puellæ ,
Quam ferus indigna labe perire ſinis :
ıt, Dea ſi fruſtra pro me tibi ſæva rogatur :
Quid mihi te jactas? gratia nulla tua eſt.
lige quid fingas: non vis placare Dianam :
Immemor es noſtri: non potes: illa tui eſt.
el nunquam mallé, vel non mihi tempore in illo
Eſſet in Ægæis cognita Delos aquis.
unc mea difficili deducta eſt æquore navis :
Et fuit ad cœptas hora ſiniſtra vias.
uo pede proceſſi? quo me pede limine movi ?
Picta meæ tetigi quo pede texta ratis ?
is tamen adverſo redierunt carbaſa vento :
Mentior ah demens: ille ſecundus erat :
lle ſecundus erat, qui me referebat euntem :
Quique parum felix impediebat iter.
Atque utinam conſtans contra mea vela fuiſſet :
Sed ſtultum eſt venti de levitate queri.
Mota loci fama properabam viſere Delon :
Et facere ignava puppe videbar iter.
Quam ſæpe, ut tardis, feci convicia remis ?
Queſtaque ſum vento lintea parca dare !
Et jam tranſieram Myconen, jā Tenon & Andron :
Inque meis oculis candida Delos erat.
Quam procul ut vidi, quid me fugis , inſula? dixi,
Laberis in magno nunquid, ut ante, mari ?
Inſtiteram terræ, cum jam prope luce peracta
Demere purpureis Sol juga vellet equis.
Quos idem ſolitos poſtquam revocavit ad ortus ,
Comuntur noſtræ, matre jubente, comæ.
Ipſa dedit gemmas digitis, & crinibus aurum :
Et veſtes humeris induit ipſa meis.
Protinus egreſſæ, ſuperis , quibus inſula ſacra eſt ,
Flava ſalutatis thura, merumque damus.
Dumque parens aras votivo ſanguine tingit ,
Feſtaque fumoſis ingerit exta focis :
Sedula me nutrix alias quoque ducit in ædes :
Erramuſque vago per loca ſacra pede.
Et modo porticibus ſpatior: modo munera regum
Miror, & in cunctis ſtantia ſigna locis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Miror & innumeris ſtructam de cornibus aram
Et de qua pariens arbore nixa Dea eſt.
Et quæ præterea (neque enim meminive, libet
Quidquid ibi vidi dicere) Delos habet.
Forſitan hæc ſpectans a te ſpectabar, Aconti :
Viſaque ſimplicitas eſt mea poſſe capi.
In templum redeo gradibus ſublime Dianæ.
Tutior hoc ecquis debuit eſſe locus ?
Mittitur ante pedes malum cum carmine tali :
Hei mihi juravi nunc quoque pæne tibi.
Suſtulit hoc nutrix, mirataque perlege dixit :
Inſidias legi, magne poeta, tuas.
Nomine conjugij dicto, confuſa pudore
Senſi me totis erubuiſſe genis.
Luminaque in gremio veluti defixa tenebam :
Lumina propoſiti facta miniſtra tui.
Improbe, quid gaudes? aut quę tibi gloria parta
Quidve vir eluſa virgine laudis habes ?
Non ego conſtiteram ſumta peltata ſecure;
Qualis in Iliaco Pentheſilea ſolo.
Nullus Amazonio cælatus balteus auro,
Sicut ab Hippolyta, præda relata tibi eſt.
Verba quid exultas tua ſi mihi verba dederunt ?
Sumque parum prudens capta puella dolis ?
Cydippen, pomum, pomum Shœneida cepit,
Tu nunc Hippomenes ſcilicet alter eris.
At fuerat melius, ſi te puer iſte tenebat,
Quem tu neſcio quas dicis habere faces.
More bonis ſolito ſpem non corrumpere fraude :
Exoranda tibi, non capienda fui.
Cur, me cum peteres, ea non profitenda putabas
Propter quæ nobis ipſe petendus eras ?
Cogere cur potius quam perſuadere volebas,
Si poteram audita conditione capi !
Quid tibi nunc prodeſt jurandi formula juris ?
Linguaque præſentem teſtificata Deam ?
Quæ jurat, mens eſt : nil conjuravimus illa :
Illa fidem dictis addere ſola poteſt.
Conſilium, prudenſque animi ſententia jurat :
Et, niſi judicij, vincula nulla valent.
Si tibi conjugium volui promittere noſtrum :
Exige polliciti debita jura tori.
Sed ſi nil dedimus, præter ſine pectore vocem :
Verba ſuis fruſtra viribus orba tenes.
Non ego juravi : legi jurantia verba :
Vir mihi non iſto more legendus eris.

De

cipe ſic alias : ſuccedat epiſtola pomo :
i valet hoc, magnas divitis aufer opes.
: jurent reges ſua ſe tibi regna daturos :
itque tuum, toto quicquid in orbe placet.
jor es hac ipſa multo (mihi crede) Diana,
ſi tua tam præſens littera numen habet.
m tamen hæc dixi : cum me tibi firma negavi :
Cum bene promiſſi cauſa peracta mei eſt :
nfiteor, timeo ſævæ Latoidos iram :
Et corpus lædi ſuſpicor inde meum.
m quare, quoties ſocialia ſacra parantur,
Nupturæ toties languida membra cadunt?
r mihi jam veniens poſitas hymenæus ad aures
Fugit, & e thalami limine terga dedit.
ixque manu pigra toties infuſa reſurgunt
Lumina : vix moto corripit igne faces.
æpe coronatis ſtillant unguenta capillis :
Et trahitur multo ſplendida palla croco.
um tetigit limen, lacrymas mortiſque timorem
Cernit : & a cultu multa remota ſuo.
rojicit ipſe ſuas deducta fronte coronas :
Spiſſaque de nitidis tergit amoma comis.
t pudet in triſti lætum conſurgere turba:
Quique erat in palla, tranſit in ora rubor.
At mihi væ miſeræ torrentur febribus artus :
Et gravius juſto pallia pondus habent.
Noſtraque plorantes video ſuper ora parentes :
Et face pro thalami fax mihi mortis adeſt.
Parce laboranti picta Dea læta pharetra :
Daque ſalutiferam jam mihi fratris opem.
Turpe tibi eſt illum cauſas depellere leti :
Te contra titulum mortis habere meæ.
Nunquid in umbroſo cum velles fonte lavari,
Imprudens vultus ad tua labra tuli?
Præteriine tuas de tot cœleſtibus aras?
Aque tua eſt noſtra ſpreta parente parens?
Nil ego peccavi, niſi quod perjuria legi :
Inque parum fauſto carmine docta fui.
Tu quoque pro nobis, ſi non mentiris amorem,
Thura feras : proſint, quæ nocuere, manus.
Cur, quæ ſuccenſet, quod adhuc tibi pacta puella
Non tua ſit, fieri ne tua poſſit, agit?
Omnia de viva tibi ſunt ſperanda : quid aufert
Sæva mihi vitam, ſpem tibi, diva, mei?
Nec tu credideris illum, cui deſtinor uxor,
Ægra ſuperpoſita membra fovere manu.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Aſſidet ille quidem, quantum permittitur ipſi:
Sed meminit noſtrum virginis eſſe torum.
Et quoque neſcio quid de me ſenſiſſe videtur:
Nam lacrymæ cauſa ſæpe latente cadunt.
Et minus audacter blanditur, & oſcula rara
Accipit, & timido me vocat ore ſuam.
Nec miror ſenſiſſe: notis cum prodar apertis,
In lævum verſor, cum venit ille, latus.
Nec loquor, & tecto ſimulatur lumine ſomnus,
Captantem tactus ejicioque manum.
Ingemit, & tacito ſuſpirat pectore: meque
Offenſam, quanvis non mereatur, habet.
Si mihi, quod gaudes, & te juvat iſta voluptas,
Si mihi, quod ſenſus ſum tibi faſſa meos,
Si mihi lingua foret, tu noſtra juſtius ira,
Qui mihi tendebas retia, dignus eras.
Scribis, ut invalidum liceat tibi viſere corpus,
Es procul a nobis, & tamen inde noces.
Mirabar quare tibi nomen Acontius eſſet,
Quod faciat longe vulnus, acumen habes.
Certe ego convalui nondum de vulnere tali,
Vt jaculo ſcriptis eminus icta tuis.
Quid tamen huc venias? ſane miſerabile corpus
Ingenii videas bina trophæa tui.
Concidimus macie: color eſt ſine ſanguine, quale
In pomo refero mente fuiſſe tuo.
Candida nec mixto ſublucent ora rubore:
Forma novi talis marmoris eſſe ſolet.
Argenti color eſt inter convivia talis,
Quod tactum gelidæ frigore pallet aquæ.
Si me nunc videas, viſam prius eſſe negabis:
Arte nec eſt, dices, iſta petenda mea.
Promiſſique fidem, ne ſim tibi vincta remittes:
Et cupies illud non meminiſſe Deam.
Forſitan & facies jurem ut contraria rurſus,
Quæque legam, mittes altera verba mihi.
Sed tamen aſpiceres vellem, prout ipſe rogabas:
Et diſcas ſponſæ languida membra tuæ.
Durius & ferro cum ſit tibi pectus, Aconti,
Tu veniam noſtris vocibus ipſe petas.
Ne tamen ignores, ope qua revaleſcere poſſim,
Quæritur a Delphis fata canente Deo.
Et quoq; neſcio quantum nunc vaga fama ſuſurrat
Neglectam queritur teſtis habere fidem.
Hoc Deus & vates, hoc & mea carmina dicunt.
At deſunt voto carmina nulla tuo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

le tibi favor hic? niſi quod nova forte reperta eſt
uæ capiat magnos littera lecta Deos.
ue tenente Deos, nomen ſequor ipſa Deorum,
oque libens victas in tua vota manus.
ſaque ſum matri deceptæ fœdera linguæ;
umina fixa tenet plena pudoris humo.
era cura tua eſt: plus hoc quoq; virgine factum,
Non timuit tecum quod mea charta loqui.
n ſatis invalidos calamo laſſavimus artus,
t manus officium longius ægra negat.
id, niſi quod cupio me jam conjungere tecum,
Reſtat ut aſſcribat littera noſtra? Vale.

Epiſtola XXI.

SAPPHO PHAONI.

JVnquid ubi aſpecta eſt ſtudioſæ littera dextræ,
Protinus eſt oculis cognita noſtra tuis?
An, niſi legiſſes actoris nomina Sapphus,
Hoc breve, neſcires, unde movetur opus?
orſitan & quare mea ſint alterna, requiris,
Carmina, cum Lyricis ſim magis apta modis.
endus amor meus eſt: elegeia flebile carmen:
Non facit ad lacrymas barbitos ulla meas.
or ut indomitis ignem excercentibus Euris,
Fertilis accenſis meſſibus ardet ager.
rva Phaon celebrat diverſa Typhoidos Ætnæ:
Me calor Ætnæo non minor igne tenet.
ec mihi, diſpoſitis jungam quæ carmina nervis
Proveniunt, vacuæ carmina mentis opus.
ec mihi Pyrino ſubeunt, Dryadeſve puellæ,
Nec me Lesbiadum cetera turba juvat.
ilis Amythone, vilis mihi candida Cydno:
Non oculis grata eſt Atthis, ut ante, meis.
tque aliæ centum, quas hic ſine crimine amavi,
Improbe, multarum quod fuit unus habes.
ſt in te facies: ſunt apti luſibus anni:
O facies oculis inſidioſa meis!
ume fidem & pharetram, fies manifeſtus Apollo:
Accedant capiti cornua, Bacchus eris.
t Phœbus Daphnen, & Gnoſſida Bacchus amavit:
Nec norat Lyricos illa, vel illa modos.
At mihi Pegaſides blandiſſima carmina dictant:
Iam canitur toto nomen in orbe meum.
Nec plus Alcæus, conſors patriæque lyræque,
Laudis habet; quanvis grandius ille ſonet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Si mihi difficilis formam natura negavit :
  Ingenio formæ damna rependo meæ.
Nec me deſpicias, ſi ſum tibi corpore parva ;
  Menſuramque brevis nominis ipſa fero.
Candida ſi non ſum, placuit Cepheia Perſeo
  Andromede, patriæ fuſca colore ſuæ.
Et variis albæ junguntur ſæpe columbæ :
  Et niger a viridi turtur amatur ave.
Si, niſi quę facie poterit te digna videri ,
  Nulla futura tua eſt: nulla futura tua eſt.
At mea cum legeres, etiam formoſa videbar :
  Vnam jurabas uſque decere loqui.
Cantabam, memini, (meminerunt omnia amant
  Oſcula cantanti tu mihi rapta dabas.
Hæc quoque laudabas, omnique a parte placeb
  Sed tunc pręcipue, cum ſit amoris opus.
Tunc te plus ſolito laſcivia noſtra juvabat ,
  Crebraque mobilitas, aptaque verba joco.
Et quod, ubi amborum fuerat confuſa voluptas
  Plurimus in laſſo corpore languor erat.
Nunc tibi Sicelides veniunt nova pręda puellæ:
  Quid mihi cum Lesbo? Sicelis eſſe volo.
O vos erronem tellure remittite noſtrum
  Niſiades matres, Sicelideſque nurus.
Nec vos decipiant blandæ mendacia linguæ :
  Quæ dicit vobis, dixerat ante mihi.
Tu quoque, quæ montes celebras Erycina Sican
  (Nam tua ſum) vati conſule diva tuæ.
An gravis inceptum peragit fortuna tenorem ?
  Et manet in curſu ſemper acerba ſuo ?
Sex mihi nataleis ierant: cum lecta parentis ,
  Ante diem lacrymas oſſa bibere meas.
Arſit inops frater victus meretricis amore :
  Mixtaque cum turpi damna pudore tulit.
Factus inops, agili peragit freta cærula remo :
  Quaſque male amiſit, nunc male quærit opes.
Me quoque, quod monui bene multa fideliter, od
  Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.
Et tanquam deſint, quæ me ſine fine fatigant ,
  Accumulat curas filia parva meas.
Vltima tu noſtris accedis cauſa querelis.
  Non agitur vento noſtra carina ſuo.
Ecce jacent collo ſparſi ſine lege capilli :
  Nec premit articulos lucida gemma meos.
Veſte tegor vili: nullum eſt in crinibus aurum :
  Non Arabum noſter rore capillus olet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

i colar infelix? aut cui placuiſſe laborem ?
Ille mei cultus unicus auctor abeſt.
olle meum levibus cor eſt violabile telis ,
Et ſemper cauſa eſt, cur ego ſemper amem.
e ita naſcenti legem dixere ſorores :
Et data ſunt vitæ fila ſevera meæ.
e abeunt ſtudia in mores, arteſque magiſtras :
Ingenium nobis molle Thaleia dedit.
uid mirum, ſi me primæ lanuginis ætas
Abſtulit, atque anni, quos vir amare poteſt?
unc ne pro Cephalo raperes aurora timebam:
Et faceres: ſed te prima rapina tenet.
unc ſi conſpiciat, quæ conſpicit omnia , Phœbe;
Iuſſus erit ſomnos continuare Phaon.
unc Venus in cœlum curru vexiſſet eburno :
Sed videt & Marti poſſe placere ſuo.
nec adhuc juvenis, nec jam puer, utilis ætas ;
O decus, atque ævi gloria magna tui !
uc ades, inque ſinus formoſe relabere noſtros :
Non ut amas oro, verum ut amare ſinas.
ribimus: & lacrymis oculi rorantur obortis:
Aſpice, quam ſit in hoc multa litura loco.
tam certus eras hinc ire, modeſtius iſſes :
Et modo dixiſſes, Lesbi puella vale.
on tecum lacrymas, non oſcula ſumma tuliſti ;
Denique non timui quod dolitura fui.
il de te mecum eſt, niſi tantum injuria: nec te
Admonuit, quanvis pignus amantis habes.
on mandata dedi; neque enim mandata dediſſem
Vlla, niſi ut nolles immemor eſſe mei.
er tibi qui nunquam longe diſcedat amorem,
Perque novem juro numina noſtra Deas.
uum mihi neſcio quis, fugiunt tua gaudia, dixit ;
Nec me flere diu, nec potuiſſe loqui.
t lacrymæ deerant oculis, & lingua palato :
Aſtrictum gelido frigore pectus erat.
oſtquam ſe dolor imminuit , mea pectora planxi,
Nec puduit ruptis exululare comis.
on aliter quam ſi nati pia mater ademti
Portet ad extructos corpus inane rogos.
audet, & e noſtro creſcit mœrore Charaxus
Frater: & ante oculos itque reditque meos.
tque pudenda mei videatur cauſa doloris ,
Quid dolet hęc? certe filia vivit, ait.
on veniũt in idem pudor atq; amor: omne videbat
Vulgus; eram lacero pectus aperta ſinu.

Tu

Tu mihi cura Phaon: te ſomnia noſtra reducunt
Somnia formoſo candidiora die.
Illic te invenio, quanquam regionibus abſis:
Sed non longa ſatis gaudia ſomnus habet.
Sæpe tuos noſtra cervice onerare lacertos,
Sæpe tuæ videor ſuppoſuiſſe meos.
Oſcula cognoſco: quæ tu committere linguæ,
Aptaque conſueras accipere, apta dare.
Blandior interdum: veriſque ſimillima verba
Eloquor: & vigilant ſenſibus ora meis.
Vlterius pudet hic narrare: ſed omnia fiunt:
Et juvat, & ſine te non licet eſſe mihi.
At quum ſe Titan oſtendit, & omnia ſecum:
Tam cito me ſomnos deſtituiſſe queror.
Antra, nemuſque peto, tanquam nemus antraq;
Conſcia deliciis illa fuere meis.
Illuc mentis inops, ut quam furialis Erichtho
Impulit, in collo crine jacente feror.
Antra vident oculi ſcabra pendentia topho:
Quæ mihi Mygdonii marmoris inſtar erant.
Invenio ſilvam, quæ ſæpe cubilia nobis
Præbuit, & multa texit opaca coma.
Sed non invenio ſylvæ dominumque meumque
Vile ſolum locus eſt: dos erat ille loci.
Cognovi preſſas noti mihi ceſpitis herbas:
De noſtro curvum pondere gramen erat.
Incubui: tetigique locum, qua parte fuiſti:
Grata prius lacrymas combibit herba meas.
Quin etiam rami poſitis lugere videntur
Frondibus: & nullæ dulce queruntur aves.
Sola virum non ulta pie mœſtiſſima mater,
Concinit Iſmarium Daulias ales Ityn.
Ales Ityn, Sappho miſeros decantat amores:
Hactenus: ut media cetera nocte ſilent.
Eſt nitidus, vitroque magis perlucidus amnis,
Fons ſacer: hunc multi numen habere putant.
Quem ſupra ramos extendit aquatica lotos.
Vna nemus, tenero ceſpite terra viret.
Hic, ego quum laſſos poſuiſſem flebilis artus,
Formoſus puer eſt viſus adeſſe mihi.
Conſtitit: & dixit, Quid nunc non ignibus æquis
Vreris? Ambraica eſt terra petenda tibi.
Phœbus ab excelſo, quantum patet, aſpicit æquor
Actæum populi, Leucadiumque vocant.
Hinc ſe Deucalion Pyrrhæ ſuccenſus amore
Miſit, & illæſo corpore preſſit aquas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ec mora: juſſus amans tetigit lætiſſima Pyrrhæ
  Pectora: Deucalion igne levatus erat.
anc legem locus ille tenet: pete protinus altam
  Leucada: nec ſaxo deſiluiſſe time.
t monuit, cum voce abiit. ego territa ſurgo:
  Nec gravidæ lacrymas continuere genæ.
imus, o nymphæ: monſtrataque ſaxa petemus:
  Sit procul inſano victus amore timor.
uicquid erit, melius quam nunc erit: aura ſubito:
  Et mea non magnum corpora pondus habent.
u quoque mollis amor pennas ſuppone cadenti:
  Ne ſim Leucadiæ mortua crimen aquæ.
ıde chelyn Phœbo communia munera ponam:
  Et ſub ea verſus unus & alter erit.
rata lyram poſuit tibi, Phœbe, poetria Sappho:
  Convenit illa mihi, convenit illa tibi.
ur nunc Actiacas miſeram me mittis ad oras,
  Cum profugam poſſis ipſe referre pedem?
'u mihi Leucadia potes eſſe ſalubrior unda:
  Et formæ meritis tu mihi Phœbus eris.
n potes, o ſcopulis undaque ferocior illa,
  Si moriar, titulum mortis habere meæ?
h quanto melius jungi mea pectora tecum,
  Quam poterant ſaxis præcipitanda dari!
ſæc ſunt illa Phaon, quæ tu laudare ſolebas:
  Viſaque ſunt toties ingenioſa tibi.
unc vellem facunda forem: dolor artibus obſtat:
  Ingeniumque meis ſubſtitit omne malis.
Non mihi reſpondent veteres in carmina vires.
  Plectra dolore tacent, muta dolore lyra eſt.
esbides æquoreæ nupturaque nuptaque proles,
  Lesbides Æolia nomina dicta lyra:
esbides, infamem quæ me feciſtis amatæ,
  Deſinite ad citharas turba venire meas.
Abſtulit omne Phaon quod vobis ante placebat:
  Me miſeram, dixi quam modo pæne, meus.
Efficite ut redeat: vates quoque veſtra redibit:
  Ingenio vires illa dat, ille rapit.
Ecquid ago precibus? pectuſne agreſte movetur?
  An riget? & Zephyri verba caduca ferunt?
Qui mea verba ferunt, vellem tua vela referrent.
  Hoc te, ſi ſaperes lente, decebat opus.
Sive redis, puppique tuæ votiva paramus
  Munera, quid laceres pectora noſtra mora?
Solve ratem. Venus orta mari mare præſtat euntis
  Aura dabit curſum, tu modo ſolve ratem.

Byſe

Ipſe gubernabit reſidens in puppe Cupido;
  Ipſe dabit tenera vela legetque manu.
Sive juvat longe fugiſſe Pelaſgida Sappho:
  Non tamen invenies, cur ego digna fuga.
O ſaltem miſeræ crudelis epiſtola dicat.
  Vt mihi Leucadia fata petantur aqua.

FINIS.

AVLI SABINI POETÆ EPISTOLÆ TRES,
Ad Ovidianas Epiſtolas reſponſoriæ.

Epiſtola I.

VLYSSES PENELOPÆ.

PErtulit ad miſerum tandem tua caſus Vlyſſei
  Penelope chartis verba notata piis.
Agnovi caramque manum, gemmaſque fidel
  Solamen longis illa fuere malis.
Arguis ut lentum: mallem quoque forſitan eſſe
  Quam tibi quæque tuli dicere, quæque feram.
Non hoc objecit mihi Græcia, cum mea fictus
  Detinuit patrio littore vela furor;
Sed thalamis nec velle tuis, nec poſſe carere:
  Cauſaque fingendæ tu mihi mentis eras.
Nil tibi reſcribam curas, properemque venire:
  Dum propero, adverſi vela tulere Noti.
Non me Troja tenet Grajis odioſa puellis:
  Iam cinis, & tantum flebile Troja ſolum.
Deiphobuſque jacet, jacet Aſius, & jacet Hecto
  Et quicunque tui cauſa timoris erant.
Evaſi & Thracum cæſo duce prœlia Rheſo,
  In mea captivis caſtra revectus equis.
Tutus & e media Phrygiæ Tritonidos arce,
  Fatalis palmæ pignora capta tuli.
Nec timui commiſſus equo: male ſedula quanvis
  Clamabat vates; urite Troes equum:

Vri

[F]rite:mendaci celantur robore Achivi:
Et Phrygas in miſeros ultima bella ferunt.
[P]erdiderat tumuli ſupremum munus Achilles:
Sed Thetidi eſt humeris redditus ille meis.
[N]ec laudem Danai tanto renuere labori:
Erepti precium corporis arma tuli.
Quid refert? pelago ſunt obruta non mihi claſſes,
Non ſocii ſuperant: omnia pontus habet.
[S]olus adhuc mecum, qui me tot caſibus unus
Duravit, patiens ad mala perſtat amor.
[I]llum non avidis canibus Nereia virgo
Fregit: non tumidis torta Charybdis aquis.
Non ferus Antiphates, nec in uno corpore diſcors
Parthenope, blandis inſidioſa modis.
Non quod Colchiacas artes tentaverit herbis,
Non quod ſolennes, altera diva toros.
Vtraque ſe nobis mortalia demere fila
Spondebat: Stygias utraque poſſe vias.
Te tamen hac etiam ſpreta mercede petivi,
Paſſurus terra tot mala, totque mari.
Sed tu femineo nunc forſan nomine tacta,
Non ſecura leges cetera verba mea.
Quæque mihi Circe, quæ ſit mihi cauſa Calypſo:
Iamdudum ignoto ſollicitere metu.
Certe ego cum Antinoum, Polybumque, Medontaq; (legi,
Heu toto ſanguis corpore nullus erat.
Tot juvenes inter, tot vina liquentia ſemper,
Heu mihi quid credam? pignore caſta manes.
Curve placent ulli, ſi ſunt in fletibus ora?
Deperit & lacrymis non decor iſte tibi?
Pacta quoq; es thalamo, niſi mendax tela moretur,
Et cœptum revocas pallida ſemper opus.
Ars pia: ſed quoties oculos fruſtrabere lana,
Succeſſum toties ars dabit iſta tibi.
Ah melius, Polypheme, tuo ſuperatus in antro,
Finiſſem ingratos ad mala tanta dies.
Threicio melius cecidiſſem milite victus,
Iſmaron errantes cum tenuere rates.
Crudelemve illo ſatiaſſem tempore Ditem,
Quo redii Stygiis fata moratus aquis.
Vidi ubi nequicquam quod me tua littera celat,
Soſpes digreſſo quæ mihi mater erat.
Rettulit illa domus eadem mala: meque querentem
Fugit ab amplexu ter reſoluta meo.
Phylaciden vidi: contemtis ſortibus, ille
Primus in Hectoreas intulit arma domos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Felix laudata cum conjuge: læta per umbras
Illa ſuum forte ſit comitata virum.
Nec dum illi Lacheſis dictos numeraverat ann
Sed juvat ante ſuum ſic cecidiſſe diem.
Vidi, nec lacrymas oculi tenuere cadentes,
Deformem Atriden (hei mihi) cæde nova.
Illum Troja virum non læſerat, ille furentem
Nauplion, Euboicos tranſieratque ſinus.
Quid refert? animam per vulnera mille profud
Iam reduci ſolvens debita vota Iovi.
Tyndaris has illi lætas pro fœdere pœnas
Struxerat, externos ipſa ſecuta viros.
At mihi quid prodeſt, captivas Teucridas inter
Cum ſtaret conjux Hectoris atque ſoror?
Defectis Hecubam potui legiſſe ſub armis:
Ne tibi ſuſpectus pellicis eſſet amor.
Prima meis omen metuendum puppibus illa
Fecit, non membris ipſa reperta ſuis.
Latratu miſeras finivit mœſta querelas:
Et ſtetit in rabidam protinus acta canem.
Prodigio tali placidum Thetis abſtulit æquor:
Æolus infuſis incubuitque Notis.
Pervagus hinc toto non felix differor orbe:
Et quacunque vocat fluctus & aura feror.
Sed ſi Tireſias tam læti providus augur,
Quam verax vates in mala noſtra fuit:
Et terra & pelago, quicquid mihi triſte caneba
Emenſus, fato jam meliore vagor.
Iam mihi neſcio quo comitem ſe in littore jung
Pallas, & hoſpitibus per loca tuta trahit.
Nunc primum Pallas verſę poſt funera Trojæ
Viſa mihi: medium temporis ira tulit.
Quidquid & Oenides commiſerat, omnibus un
Peccavit: Danais omnibus ira nocens.
Nec te Tydide, cujus modo noverat arma,
Eximit: errato tu quoque ab orbe venis.
Non Telamone ſatum capta de conjuge Teucru
Non ipſum pro quo mille fuere rates.
Felix Pliſthenides quacunque in ſorte fuiſti:
Conjuge cum cara non gravis illa fuit.
Seu venti fecere moras, ſive æquora vobis:
Ad nulla eſt veſter damna retentus amor.
Oſcula nec venti certe tenuere, nec undæ:
Promtaque in amplexus brachia ſemper erant
Sic utinam errarem: faceres tu mollia conjux
Æquora: te ſocia nil mihi triſte foret.

N

'unc quoque Telemacho tecum mihi ſoſpite tecto,
Omnia ſunt animo jam leviora mala.
uem tamen infeſtas rurſus queror ire per undas
Herculeam Sparten, Neſtoreamque Pylon.
ngrata eſt pietas, cui tanta pericula ſubſunt.
Nam male commiſſus fluctibus ipſe fuit.
ed labor in fine eſt: occurſum in littore vates
Dixit: in amplexus care ferere tuos.
oſcendus ſoli veniam tibi: tu preme ſollers
Lætitiam, & tacito gaudia conde ſinu.
on vi certandum, nec aperta in bella ruendum:
Sic cecinit laurus ille monere ſuas.
orſitan ante dapes, interque vacantia vina,
Vltoris pharetris utile tempus erit.
t modo deſpectum ſubito mirentur Vlyſſem:
Heu precor, ut properet ille venire dies!
ntiqui renovet qui lætus fœdera lecti:
Et tandem incipias conjuge cara frui.

Epiſtola II.

DEMOPHOON PHYLLIDI.

Hyllidi Demophoon patria dimittit ab urbe:
Et patriam meminit muneris eſſe tui.
Nec face Demophoon alia, nec conjuge captus;
Sed tam non felix, quam tibi notus erat:
heſea, quo ſocero nequicquam Phylli timebas,
Impuleritque igneis forſitan ille tuos,
'urpe pati nobis) regno ferus expulit hoſpes.
Hunc illi finem longa ſenecta dedit.
ui modo peltiferas fudit Mæotidas armis,
Alcidæ magni non minor eſſe comes:
ui ſocerum Minoa gravi ſibi fecit ab hoſte,
Mirantem monſtri cornua victa ſui.
rguor exilii, quem credis? cauſa fuiſſe:
Nec tacitum frater, nec ſinit eſſe reum.
um thalamos (inquit) dilectæ Phyllidos urges,
Et tuus externus ceſſat in igne furor:
uxere interea pede tempora lapſa fugaci:
Prævenitque tuas flebilis hora moras.
orſitan & nondum factis occurrere rebus,
At poteras factis utilis eſſe tamen:
am potiora mihi Rhodopeia regna fuere:
Quæque magis regnis cara puella fuit.
tonat his Athamas: eadem mox objicit Æthra,
Infelix functæ jam prope ſortis anus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Et quod non condant nati ſua lumina palmæ,
  Feciſſe hic noſtras arguit uſque moras.
Non equidem infiteor: multum clamavit uterqu
  Staret Threiciis quum mihi puppis aquis.
Poſcunt, Demophoon, quid ceſſas? carbaſa ven
  Demophoon patrios reſpice jure Deos.
Reſpice: & exemplum, qua gaudes, Phyllida ſun
  Sic amat, ut terra nolit abire ſua.
Vtque redire velis, non ut comitetur euntem,
  Te rogat: & præfert barbara regna tuis.
Me tamen hic inter tacitum convicia ſępe
  Adverſis memini vota tuliſſe Notis.
Sæpe abitura tuo ponentem brachia collo,
  Gaviſum in fluctus æquora mota truces.
Nec metuam hoc ipſo coram genitore fateri:
  Libertas meritis eſt mihi facta tuis.
Dices: non duro dilectam Phyllida liqui
  Pectore: nec præceps vela ferenda dedi.
Et flevi: & flentem ſolando ſæpe remanſi,
  Cum ſtaret curſus jam mihi certa dies.
Denique Threicia veni rate: non dare Phyllis
  Quam potuit, juſſit tardius ire ratem.
Ignoſce & faſſo: memor es Minoidos ipſe:
  Antiquus nec dum pectore ceſſit amor.
Et quoties oculis circundat ſidera, dixit:
  Quæ fulget cœlo, noſtra puella fuit.
Illum dilecta Bacchus ſibi cedere juſſit
  Conjuge: deſertæ crimen at ille ſubit.
Exemploque patris perjurus dicor & ipſe:
  Nec quæris cauſas, Sithoni dura, moræ.
Nec ſatis ampla putas redituri pignora, ſi me
  Non amor alterius, non amor ullus habet.
Nullane fama tibi turbatos Phylli penates
  Theſeos, & miſeræ rettulit acta domus?
Non laqueos audis cari me flere parentis?
  Flebilior laqueis hei mihi cauſa ſubeſt!
Non fratrem Hippolytum? cecidit miſerabilis ill
  Præceps attonitis per freta raptus equis.
Non tamen excuſo reditus: licet undique fata
  Accumulent cauſas: tempora parva peto.
Theſea, quod ſupereſt, patrem tumulabimus ante:
  Succedat tumulo non ſine honore decens.
Da ſpacium, veniamque peto: non perfidus abſum
  Nec mihi jam terra tutior ulla tua eſt.
Quicquid mite fuit poſt diruta Pergama, quicqui
  Aut bella, aut pelagi detinuere moræ:

So

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sola fuit Thrace, patria quoque jactor in illa:
Auxilium ſupereſt caſibus una meis.
Si modo mens eadem, nec, quod ſit jam mihi dives
Regia Cecropia non minor arce, movet.
Nec patris offendunt caſus, nec crimina matris,
Nec jam non felix omine Demophoon.
Quid, ſi Phœbeam peterem te conjuge Trojam?
Perque annos ſequerer bella gerenda decem?
Penelopen audis? toto laudatur in orbe,
Exemplum fidei non leve facta tori.
Illa piæ (ſic rumor ait) mendacia telæ
Struxit: & inſtantes diſtulit arte toros:
Cum properata palam revocaret ſtamina noctis:
Atque iterum in lanas omne rediret opus.
At, tua ne fugiant ſpreti connubia Thraces,
Phylli times: ulli nubere dura potes?
Eſtque tibi pectus cujuſquam accedere tedas?
Obſtat perfidiæ nec metus iſte tuæ?
O tibi quantus erit facti rubor! ah tibi quantus
Tum dolor, aſpicies cum mea vela procul!
Damnabiſque tuos ſero temeraria queſtus:
Demophoon dices, hei mihi fidus erat.
Demophoon rediit, & ſævos forſitan Euros
Paſſus, & hybernas dum quoque currit aquas.
Ah (cur neſcio?) quā properavimus, hei mihi culpā
Rupi: quam ruptam ſum mihi queſta fidem:
Sic tamen, ah potius ſic perſtes: quam mihi de te
Vlterior tangat pectora Phylli dolor.
Quos tibi (me miſerum) laqueos, quæ fata minaris?
Et nimis audaces gens habet iſta Deos.
Parce precor: flammāq; domus mihi crimē habentis
Perfidiæ, gemina ne preme dura nota.
Excuſet patrem fatis in parte relicta
Gnoſſis: non merui cur ferar ipſe nocens.
Nunc venti mea verba ferant, qui vela tulerunt.
Eſt animus reditus: ſed pia cauſa tenet.

Epiſtola III.

PARIS OENONÆ.

QVæ ſatis apta tibi tam juſte nympha querenti
Reſcribam, fateor quærere verba manum.
Quærit: nec ſubeunt: ſentit ſua crimina tantum:
Solvere, quæ ſentit, non ſinit alter amor.
Si levat hic iras, ipſo me judice damnor.
Quid refert? cauſa tu meliore cares.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Damnatumque tibi me ſub ſua jura Cupido
Retrahit: alterius ſic quoque præda ſumus.
Prima meis tu pacta toris: faſſuſque juventam
Te primum accepta eſt conjuge noſter amor.
Nondum tantus eram, quo me genitore ſuperbum
Arguis: hoc dominus tunc retinendus eram.
Non ego Deiphobum ſperabam, aut Hectora fratr
Cum paſtos agerem, te comitante, greges.
Reginamque Hecuben niſi matris nomine noram
Et fueras illi digna manere nurus.
Sed non eſt rationis amor: te conſule, Nympha:
Læſa es, & læſam ſcribis amare tamen.
Cumque petant Satyri connubia, cum tua Pane
Dejectæ memor es tu tamen uſque facis.
Adde, quod his fatis amor eſt adjutus: & illum
Præſcia venturi viderat ante ſoror.
Nondum Tyndaridos nomen mihi ſederat aure:
Nec cecinit Grajos illa vocare viros.
Omnia vera fides: ſuperant mea vulnera tantum
Vtque tuam ſupplex poſcere cogar opem.
Te penes arbitrium noſtræ vitæque neciſque:
Victuri jam nunc pectora ſume tibi.
Flevisti, memini tamen hac in voce canentis:
Et mala, dixiſti, ſint precor iſta procul.
Nec ſic fata ferant, tulerint ſic cetera quanvis,
Vt poſſim Oenone perdere læſa Parim.
Tot ſuperare metus qui me, nec credere cogit:
(Ignoſcas) idem te quoque fallit amor.
Imperat ille Deus: cum vult, in cornua tauri,
Cum vult, in pennas inſtruit ille Iovem.
Non foret in terris tanto miranda decore
Tyndaris, heu flammis nata puella meis!
Si ſua non cygno mutaſſet Iuppiter ora.
Fluxerat in Danaes aureus ante ſinus.
Piniferamque Iden falſus luſtraverat ales:
Inter Agenoreas conſtiteratque boves.
Victorem Alcidem dominæ quis penſa tenere
Crederet? at lanas nere coegit amor.
Dicitur & Coæ ſediſſe in veſte puellæ:
Illa Cleonæo tecta leone fuit.
Te memini Phœbum Oenone (mea crimina dico,
Fugiſſe, & noſtros præpoſuiſſe toros.
Non ego præſtabam Phœbo: ſed tela Cupido
His in te voluit legibus ire ſua.
Conſolere tamen digna tua pellice damna:
Quam tibi prætulimus, nata puella Iove eſt.

Sed

Sed, quod nata Iove eſt, minimum me tangit in illa:
Quod non eſt facies pulcrior ulla, nocet.
Atque utinam formæ judex incallidus eſſem
Creditus Idæis Pegaſi nympha jugis.
Non mihi Iunonis, nec obeſſet Pallados ira,
Laudata eſt oculis quod Cytherea meis.
Dividit hæc aliis flammas celereſque pareſque:
Vt libitum eſt nati temperat ipſa faces.
Non tamen evaluit vitare domeſtica tela,
Quos aliis arcus, & ſibi dura tulit.
Deprenſam conjux illam in Mavorte dolebat,
Teſtibus hic divis cum Iove queſtus erat.
Iam dolet & Mavors: terras ultroque reliquit,
Prætulit Anchiſen hunc abitura ſuum.
Anchiſen propter voluit formoſa videri:
Viſaque poſt latam jacuit ulta Deam.
Quid mirum eſt potuiſſe pari ſuccurrere amori,
Immunis ſub quo non fuit ipſa Paris?
Quam læſus Menelaus amat, non læſus amavi.
Adjice non læſo quod comes ipſe fuit.
Et magnos video cogi mihi rapta tumultus:
Armatæque petunt Pergama mille rates.
Non vereor, belli ne non ſit cauſa probanda?
Eſt illi facies digna movere duces.
Si mihi nulla fides, armatos reſpice Atridas.
Quam ſibi ſic repetunt, ſic retinenda mihi eſt.
Quod ſi vertendæ ſpem mentis concipis hujus,
Cur ceſſant herbæ? carmina curve tua?
Cum te nec Phœbi ſolertior artibus ulla eſt:
Phœbeæque Hecates ſomnia vera vides.
Tecum ſideribus tecum deducere Lunam,
Nubibus & memini ſurripuiſſe diem,
Paſcebam tauros: interque armenta leones,
Obſtupui placidos vocibus ire tuis.
Quid retro Xanthum, retro Simoenta vocatum,
Adjiciam curſus non tenuiſſe ſuos?
Ipſe pater, ceu rem natæ male tutus haberet,
Cantatas quoties reſtitit inter aquas?
Nunc locus Oenone eſt, nunc illas tende: parabit
Sive tuos ignes pellere, ſive meos.

Reſponſionum Auli Sabini

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII OVIDII NASONIS Elegiarum ſive Amorum

LIBER I.

ELEGIA I.

Quemadmodum a Cupidine pro bellis amores ſcribere coactus ſit.

QVI modo Naſonis fueramus quinque libelli,
Tres ſumus: hoc illi prætulit auctor opus.
Vt jam nulla tibi non ſit legiſſe voluptas:
At levior demtis pœna duobus erit.
Arma gravi numero, violentaque bella parabam
Edere, materia conveniente modis.
Par erat inferior verſus: riſiſſe Cupido
Dicitur, atque unum ſurripuiſſe pedem.
Quis tibi ſæve puer dedit hoc in carmine juris?
Pieridum Vates, non tua turba ſumus.
Quid, ſi præripiat flavæ Venus arma Minervæ?
Ventilet accenſas flava Minerva faces?
Quis probet in ſylvis Cererem regnare jugoſis?
Lege pharetratæ virginis arva coli?
Crinibus inſignem quis acuta cuſpide Phœbum
Inſtruat, Aoniam Marte movente lyram?
Sunt tibi magna, puer, nimiumque potentia regna,
Cur opus affectas, ambitioſe, novum?
An, quod ubiq;, tuũ eſt? tua ſunt Heliconia Tempe?
Vix etiam Phœbo jam lyra tuta ſua eſt.
Cum bene ſurrexit verſu nova pagina primo:
Attenuat nervos protinus ille meos.
Nec mihi materia eſt numeris levioribus apta,
Aut puer, aut longas comta puella comas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Queſtus eram: pharetrâ cum protinus ille ſoluta
Legit in exitium ſpicula facta meum,
Lunavitque genu ſinuoſum fortiter arcum:
Quodque canas vates, accipe, dixit, opus.
Me miſerum, certas habuit puer ille ſagittas!
Vror: & in vacuo pectore regnat amor.
Sex mihi ſurgat opus numeris, in quinque reſida:
Ferrea cum veſtris bella valete modis.
Cingere littorea flaventia tempora myrto
Muſa per undenos emodulanda pedes.

ELEGIA II.

Quod primo amore correptus, in triumphum duci ſe a Cupidine patiatur.

ESſe quid hoc dicã, quod tam mihi dura videntur
Strata? nec in lecto pallia noſtra ſedent?
Et vacuus ſomno noctem, quam longa, peregi?
Laſſaque verſati corporis oſſa dolent?
Nam puto ſentirem, ſi quo tentarer amore.
An ſubit? & tacita callidus arte nocet?
Sic erat: hæſerunt tenues in corde ſagittæ:
Et poſſeſſa ferus pectora verſat amor.
Cedimus? an ſubitum luctando accendimus ignem?
Cedamus: leve fit, quod bene fertur, onus.
Vidi ego jactatas mota face creſcere flammas:
Et vidi nullo concutiente mori.
Verbera plura ferunt, quam quos juvat uſus aratri,
Detrectant preſſi dum juga prima boves.
Aſper equus duris contunditur ora lupatis:
Fræna minus ſentit, quiſquis ad arma facit.
Acrius invitos multoque ferocius urget,
Quam qui ſervitium ferre fatentur, amor.
En ego confiteor: tua ſum nove præda Cupido:
Porrigimus victas ad tua vincla manus.
Nil opus eſt bello: veniam pacemque rogamus:
Non tibi laus, armis victus inermis, ero.
Necte comam myrto: maternas junge columbas:
Qui deceant, currus vitricus ipſe dabit.
Inque dato curru, populo clamante triumphum,
Stabis: & adjunctas arte movebis aves.
Ducentur capti juvenes, captæque puellæ:
Hęc tibi magnificus pompa triumphus erit.
Ipſe ego pręda recens, factũ modo vulnus habebo:
Et nova captiva vincula mente feram.

Mens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Mens bona ducetur manibus poſt terga revinctis :
  Et pudor, & caſtris quicquid amoris obeſt.
Omnia te metuent: ad te ſua brachia tendent :
  Vulgus Io magna voce triumphe canet.
Blanditiæ comites tibi erunt, Terrorque, Furorque;
  Aſſidue partes turba ſecuta tuas.
His tu militibus ſuperas hominesque Deoſque:
  Hæc tibi ſi demas commoda, nudus eris.
Lęta triumphanti de ſummo mater Olympo
  Plaudet, & appoſitas ſparget in ora roſas.
Tu penna pulcros gemina variante capillos
  Ibis in auratis aureus ipſe rotis.
Tum quoque non paucos (ſi te bene novimus) ures:
  Tunc quoque præteriens vulnera multa dabis.
Non poſſunt (licet ipſe velis) ceſſare ſagittæ :
  Fervida vicino flamma vapore nocet.
Talis erat domita Bacchus Gangetide terra :
  Tu gravis clitibus, tigribus ille fuit.
Ergo, cum poſſim ſacri pars eſſe triumphi,
  Parce tuas in me perdere victor opes.
Aſpice cognati felicia Cæſaris arma :
  Qua vicit, victos protegit ille manu.

ELEGIA III.

Ad Amicum.

IVſta precor: quæ me nuper prædata puella eſt,
  Aut amet, aut faciat cur ego ſemper amem.
Ah nimium volui: tantum patiatur amari.
  Audierit noſtras tot Cytherea preces.
Accipe, per longos tibi qui deſerviat annos :
  Accipe, qui pura norit amare fide.
Si me non veterum commendant magna parentum
  Nomina; ſi noſtri ſanguinis auctor eques :
Nec meus innumeris renovatur campus aratris :
  Temperat & ſumtus parcus uterque parens :
At Phœbus, comiteſque novem, vitiſque repertor,
  Hoc faciunt, &, me qui tibi donat, amor.
Et non ceſſuri, niſi Diis, ſine crimine mores,
  Nudaque ſimplicitas, purpureuſque pudor.
Non mihi mille placent: non ſum deſertor amoris,
  Tu mihi (ſi qua fides) cura perennis eris.
Tecum, quos dederint annos mihi fila ſororum,
  Vivere contingat, teque dolente mori.
Ne mihi materiam felicem in carmina præbe,
  Provenient cauſa carmina digna tua.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Carmine nomen habet exterrita cornibus Io,
Et quam fluminea luſit adulter ave.
Quæque ſuper pontum ſimulato vecta juvenco
Virginea tenuit cornua falſa manu.
Nos quoque per totum pariter cantabimur orb
Iunctaque ſemper erunt nomina noſtra tuis.

ELEGIA IV.

Amicam, qua arte, quibuſve nutibus, in cœna
ſente viro, uti debeat, admonet.

VIr tuus eſt epulas nobiſcum aditurus eaſde,
Vltima cœna tuo ſit, precor, illa viro.
Ergo ego dilectam tantum conviva puellar
Aſpiciam? tangi quem juvet, alter erit?
Alteriuſque ſinu dextram ſubjecta fovebis?
Injiciet collo, cum volet, ille manum?
Deſine mirari: poſito quod candida vino,
Atracis ambiguos traxit in arma viros. (r
Nec mihi ſylva domus, nec equo mea mēbra co
Vix a te videor poſſe tenere manus:
Quæ tibi ſunt facienda tamen, cognoſce: nec E
Da mea, nec tepidis verba ferenda Notis.
Ante veni, quam vir: nec quid, ſi veneris ante
Poſſit agi video: ſed tamen ante veni.
Cum premet ille torum, vultu comes ipſa mod
Ibis, ut accumbas: clam mihi tange pedem.
Me ſpecta, nutuſque meos, vultumque loquace
Excipe furtivas & refer ipſa notas.
Verba ſuperciliis ſine voce loquentia dicam:
Verba leges digitis, verba notata mero:
Cum tibi ſuccurret Veneris laſcivia noſtræ:
Purpureas tenero pollice tange genas.
Si quid erit de me tacita quod mente loquaris:
Pendeat extrema mollis ab aure manus.
Cum tibi, quę faciam, mea lux, dicamve, placebu
Verſetur digitis annulus uſque tuis.
Tange manu menſam, tangūt quo more precant
Optabis merito cum mala multa viro.
Quod tibi miſcuerit, ſapias, bibat ipſe jubeto:
Tu puerum leviter poſce, quod ipſa voles.
Quæ tu reddideris, ego primus pocula ſumam,
Et qua tu biberis, hac ego parte bibam.
Si tibi forte dabit, quos præguſtaverit ipſe:
Rejice libatos illius ore cibos.

N

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Nec premat ille ſuis ſinito tua colla lacertis :
  Mite nec in rigido pectore pone caput.
Nec ſinus admittat digitos, habileſve papillæ :
  Oſcula præcipue nulla dediſſe velis.
Oſcula ſi dederis, fiam manifeſtus amator :
  Et dicam, mea ſunt: injiciamque manus.
Hæc tamen aſpiciam ; ſed, quæ bene pallia celant;
  Illa mihi cæci cauſa timoris erunt.
Nec femori committe femur, nec crure cohære :
  Nec tenerum duro cum pede junge pedem.
Multa miſer timeo, quia feci multa proterve:
  Exemplique metu torqueor ipſe mei.
Sæpe mihi, dominæque meæ properata voluptas,
  Veſte ſub injecta dulce peregit opus.
Hoc tu non facies: ſed ne feciſſe puteris,
  Conſcia de tergo pallia deme tuo.
Vir bibat uſque roga: precibus tamen oſcula deſint:
  Dumque bibet, furtim (ſi potes) adde merum :
Si bene compoſitus ſomno vinoque jacebit :
  Conſilium nobis reſque locuſque dabunt.
Cum ſurges abitura domum, ſurgemus & omnes :
  In medium turbæ fac memor agmen eas.
Agmine me invenies, aut inveneris in illo :
  Quicquid ibi poteris tangere tange mei.
Me miſerum monui, paucas quod proſit in horas :
  Separor a domina, nocte jubente, mea.
Nocte vir includet : lacrymis ego mœſtus obortis,
  Qua licet ad ſævas perſequar uſque fores.
Oſcula jam ſumet, jam non tantum oſcula ſumet,
  Quod mihi das furtim, jure coacta dabis.
Verum in vita dato (potes hoc) ſimiliſque coactæ,
  Blanditiæ taceant, ſitque maligna Venus.
Si mea vota valent, illum quoque nil juvet, opto,
  Sin minus, at certe te juvet inde nihil.
Sed quæcunque tamen noctem fortuna ſequatur :
  Cras mihi conſtanti voce dediſſe nega.

ELEGIA V.

Corinnæ concubitus.

ÆStus erat, mediamque dies exegerat horam :
  Appoſui medio membra levanda toro.
Pars adaperta fuit, pars altera clauſa feneſtræ:
  Quale fere ſylvæ lumen habere ſolent.
Qualia ſublucent fugiente crepuſcula Phœbo :
  Aut ubi nox abiit, nec tamen orta dies.

Illa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Illa verecundis lux eſt præbenda puellis,
  Qua timidus latebras ſperet habere pudor.
Ecce Corinna venit tunica velata recincta,
  Candida dividua colla tegente coma.
Qualiter in thalamos formoſa Semiramis iſſe
  Dicitur, & multa Lais amata procis.
Deripui tunicam, nec multum rara nocebat:
  Pugnabat tunica ſe tamen illa tegi.
Quę cum ita pugnaret, tanquam quę vincere n
  Victa eſt non ægre proditione ſua.
Vt ſtetit ante oculos poſito velamine noſtros
  In toto nuſquam corpore menda fuit.
Quos humeros, quales vidi, tetigique lacertos
  Forma papillarum quam fuit apta premi!
Quam caſtigato planus ſub pectore venter!
  Quantum & quale latus! quam juvenile fe
Singula quid referam? nil non laudabile vidi;
  Et nudam preſſi corpus ad uſque meum.
Cætera quis neſcit? laſſi requievimus ambo:
  Proveniant medii ſic mihi ſæpe dies.

ELEGIA VI.

Ad Janitorem, ut fores ſibi aperiat.

JAnitor indigne dura religate catena,
  Difficilem moto cardine pande forem.
Quod precor, exiguum eſt: aditu fac janua p
  Obliquum capiat ſemiadaperta latus.
Longus amor tales corpus tenuavit in uſus:
  Aptaque ſubducto corpore membra dedit.
Ille per excubias cuſtodum leniter ire
  Monſtrat: inoffenſos dirigit ille pedes.
At quondam noctem ſimulacraque vana timeba
  Mirabar tenebris ſi quis iturus erat.
Riſit, ut audivit, tenera cum matre Cupido:
  Et leviter, fies tu quoque fortis, ait.
Nec mora, venit amor: non umbras nocte velan
  Non timeo ſtrictas in mea fata manus.
Te nimium timeo lentum: tibi blandior uni:
  Tu, me quo poſſis perdere, fulmen habes.
Aſpice, ut invideas, inimicaque clauſtra relaxa
  Vda ſit ut lacrymis janua facta meis.
Certe ego, cum poſita ſtares ad verbera veſte,
  Ad dominam pro te verba tremente tuli.
Ergo quæ valuit pro te quoque gratia quondam
  (Hei facinus) pro me nunc valet illa parum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

edde vicem meritis: grato licet eſſe, quod optas:
Tempora noctis eunt, excute poſte ſeram.
xcute, ſic nunquam dura religere catena,
Nec tibi perpetuo ſerva bibatur aqua.
erreus orantem nequicquam janitor audis,
Roboribus duris janua fulta riget.
rbibus obſeſſis clauſæ munimina portæ
Proſunt, in media pace quid arma times?
uid faceres hoſti: qui ſic excludis amantem?
Tempora noctis eunt, excute poſte ſeram.
on ego militibus venio comitatus, & armis.
Solus eram, ſi non ſævus adeſſet amor.
unc ego ſi cupiam, nunquam dimittere poſſem,
Ante vel a membris dividar ipſe meis.
rgo amor, & modicum circum mea tempora vinũ
Mecum eſt, & madidis lapſa corona comis.
rma quis hæc timeat quis non eat obvius illis?
Tempora noctis eunt, excute poſte ſeram.
entus es? an ſomnus, qui te male præbet amanti,
Verba dat in ventos aure repulſa tua?
t (memini) primo cum te celare volebam,
Pervigil in mediæ ſidera noctis eras.
orſitan & tecum tua nunc requieſcit amica,
Heu melior quanto ſors tua ſorte mea eſt!
um modo ſic, in me duræ tranſite catenæ:
Tempora noctis eunt: excute poſte ſeram.
allimur? an verſo ſonuerunt cardine poſtes,
Raucaque concuſſæ ſigna dedere fores?
allimur: impulſa eſt animoſo janua vento:
Hei mihi quam longe ſpem tulit aura meam!
i ſatis es raptæ Borea memor Orithyiæ,
Huc ades, & ſurdas flamine tunde fores.
rbe ſilent tota, vitreoque madentia rore
Tempora noctis eunt: excute poſte ſeram.
ut ego jam ferroque, ignique potentior ipſo,
Quam, face, ſuſtineo, tecta ſuperba petam.
ox, & amor, vinumque nihil moderabile ſuadent:
Illa pudore vacat: Liber, Amorque metu.
mnia conſumſi: nec te precibuſque, miniſque
Movimus, es foribus durior ipſe tuis.
ec te formoſæ decuit ſervare puellæ
Limina: ſollicito carcere dignus eras.
amque pruinoſos molitur Lucifer axes:
Inque ſuum miſeros excitat ales opus.
t tu non lætis detracta corona capillis,
Dura ſuper tota limina nocte jace.

Tu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Tu dominæ, cum te projectam mane videbit
  Temporis abſumti tam male, teſtis eris.
Qualiſcunque vale, ſentique abeuntis amorem
  Lente, nec admiſſo turpis amante, vale.
Vos quoque crudeles rigido cum limine poſtes
  Duraque confertæ ligna valete fores.

ELEGIA VII.

Ad pacandam amicam, quam verberaverat

ADde manus in vincla meas: meruere catena
  Dum furor omnis abeſt, ſi quis amicus a
Nam furor in dominam temeraria brachia mov
  Flet mea veſana læſa puella manu.
Tunc ego vel caros potui violare parentes:
  Sæva vel in ſanctos verbera ferre Deos.
Quid? non & clypei dominus ſeptemplicis Aja
  Stravit deprenſos lata per arva greges?
Et vindex in matre, patris malus ultor Oreſtes
  Auſus in arcanas poſcere tela Deas?
Ergo ego digeſtos potui laniare capillos,
  Nec dominam motæ dedecuere comæ.
Sic formoſa fuit: talem Schœneida dicam,
  Mænalias arcu ſollicitaſſe feras.
Talis perjuri promiſſaque velaque Theſei
  Flevit præcipites Creſſa tuliſſe Notos.
Sic, niſi vitatis quod erat Caſſandra capillis,
  Procubuit templo caſta Minerva tuo.
Quis mihi non demens? quis nō mihi barbare di
  Ipſa nihil: pavido lingua retenta metu eſt.
Sed taciti fecere tamen convicia vultus:
  Egit me lacrymis ore ſilente reum.
Ante meos humeris vellem cecidiſſe lacertos:
  Vtilius potui parte carere mei.
In mea veſanas habui diſpendia vires?
  Et potui pœnam fortis inire meam?
Quid mihi vobiſcum cædis ſcelerumque miniſtr
  Debita ſacrilegæ vincla ſubite manus.
An, ſi pulſaſſem minimum de plebe Quiritem,
  Plecterer? in dominam jus mihi majus erit?
Peſſima Tydides ſcelerum monumenta reliquit.
  Ille Deam primus perculit: alter ego.
Et minus ille nocens: me quam profitebar amar
  Læſi: Tydides ſævus in hoſte fuit.
I nunc, magnificos victor molire triumphos:
  Cinge comam lauro, votaque redde Iovi.

Quæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

uxeque tuos currus comitantum turba ſequetur,
Clamet: Io forti victa puella viro eſt.
nte eat effuſo triſtis captiva capillo:
Si ſinerent læſæ candida tota, genæ.
ptius impreſſis fuerat livere labellis,
Et collum blandi dentis habere notam.
enique, ſi tumidi ritu torrentis agebar,
Cæcaque me prædam fecerat ira ſuam.
onne ſatis fuerat timidæ inclamaſſe puellæ?
Nec nimium rigidas intonuiſſe minas?
ut tunicam ſumma deducere turpiter ora?
Vt mediam mediæ zona tuliſſet opem?
t nunc ſuſtinui raptis a fronte capillis
Ferreus ingenuas ungue notare genas.
ſtitit illa gemens albo & ſine ſanguine vultu,
Cæduntur Pariis qualia ſaxa jugis.
xanimes artus, & membra trementia vidi:
Vt cum populeas ventilat aura comas.
tque levi Zephyro gracilis vibratur arundo:
Summave cum tepido ſtringitur unda Noto.
uſpenſæque diu lacrymæ fluxere per ora:
Qualiter objecta de nive manat aqua.
unc ego me primum cœpi ſentire nocentem:
Sanguis erant lacrymæ, quas dabat illa, meus.
er tamen ante pedes, volui procumbere ſupplex:
Ter formidatas reppulit illa manus.
t tu, ne dubita (minuet vindicta dolorem)
Protinus in vultus unguibus ire meos.
ec noſtris oculis, nec noſtris parce capillis:
Quamlibet infirmas adjuvat ira manus.
eve mei ſceleris tam triſtia ſigna ſuperſint,
Pone recompoſitas in ſtatione comas.

ELEGIA VIII.

Execratur lenam, quæ puellam ſuam meretricia arte inſtruebat.

E St quædam (quicunque volet cognoſcere lenã
Audiat) eſt quædam nomine Dipſas anus.
Ex re nomen habet: nigri non illa parentem
Memnonis in roſeis ſobria vidit equis.
la magas arteis, Æææque carmina novit:
Inque caput liquidas arte recurvat aquas.
cit bene quid gramen, quid torto concita rhombo
Licia, quid valeat virus amantis equæ.

Cum

Cum voluit, toto glomerantur nubila cœlo :
  Cum voluit, puro fulget in orbe dies.
Sanguine (ſi qua fides) ſtillantia ſidera vidi.
  Purpureus lunæ ſanguine vultus erat.
Hanc ego nocturnas verſam volitare per umbr
  Suſpicor, & pluma corpus anile tegi.
Suſpicor & fama eſt oculis quoque pupula dupl
  Fulminat: & geminum lumen ab orbe venit
Evocat antiquis proavos atavoſque ſepulcris :
  Et ſolidam longo carmine findit humum.
Hæc ſibi propoſuit thalamos violare pudicos :
  Nec tamen eloquio lingua nocente caret :
Fors me ſermoni teſtem dedit: illa monebat
  Talia: me duplices occuluere fores.
Scis hera te, mea lux, juveni placuiſſe beato :
  Hæſit: & in vultu conſtitit uſque tuo.
Et cur non places? nulli tua forma ſecunda eſt
  Me miſeram, dignus corpore cultus abeſt.
Tam felix eſſes, quam formoſiſſima, vellem :
  Non ego, te facta divite, pauper ero.
Stella tibi oppoſiti nocuit contraria Martis :
  Mars abiit: ſigno nunc Venus apta tuo eſt.
Profit & adveniens, en aſpice, dives amator ,
  Te cupit: & curæ, quid tibi deſit, habet.
Eſt etiam facies, quæ ſi tibi compareт, illi ,
  Si te non emtam vellet, emendus erat.
Erubuit. decet alba quidem pudor ora: ſed iſti
  Si ſimules, prodeſt: verus obeſſe ſolet.
Cum bene dejectis gremium ſpectabis ocellis :
  Quantum quiſque ferat, reſpiciendus erit.
Forſitan incultæ Tacio regnante Sabinæ
  Noluerint habiles pluribus eſſe viris.
Nunc Mars externis animos exercet in armis :
  Et Venus Æneæ regnat in urbe ſui.
Ludunt formoſæ: caſta eſt, quam nemo rogavit
  Aut, ſi ruſticitas non vetat, ipſa rogat.
Has quoque, quas frontis rugas in vertice port
  Excute: de rugis crimina multa cadent.
Penelope vires juvenum tentabat in arcu :
  Qui latus argueret, corneus arcus erat.
Labitur occulte, fallitque volatilis ætas :
  Et celer admiſſis labitur annus equis.
Æra nitent uſu : veſtis bona quęrit haberi :
  Caneſcunt turpi tecta relicta ſitu.
Forma, niſi admittas, nullo excercente ſeneſcit
  Nec ſatis effectus unus & alter habet.

Certior e multis, nec tam invidioſa rapina eſt :
Plena venit canis de grege præda lupis.
Ecce quid iſte tuus, præter nova carmina, vates
Donat ? amatoris millia multa leges.
Ipſe Deus vatum, palla ſpectabilis aurea ,
Tractat inauratæ conſona fila lyræ.
Qui dabit, ille tibi magno ſit major Homero ;
(Crede mihi) res eſt ingenioſa dare.
Nec tu, ſi quis erit capitis mercede redemtus,
Deſpice gypſati nomen inane pedis.
Nec te decipiant veteris quinquatria ceræ.
Tolle tuos tecum pauper amator avos.
Qui, quia pulcer erit, poſcet ſine munere noctem ;
Quod det, amatorem flagitet ante ſuum.
Parcius exigito precium, dum retia tendis :
Ne fugiant : captos legibus ure tuis.
Nec nocuit ſimulatus amor : ſine credat amari.
Et cave, ne gratis hic tibi conſtet amor.
Sæpe nega noctem : capitis modo finge dolorem :
Et modo, quę cauſas præbeat, Iſis erit.
Mox recipe : ut nullum patiendi colligat uſum,
Neve relenteſcat ſæpe repulſus amor.
Surda ſit oranti tua janua : laxa ferenti :
Audiat excluſi verba receptus amans.
Et, quaſi læſa prius, nonnunquam iraſcere læſo :
Vaneſcat culpa culpa repulſa tua.
Sed nunquam dederis ſpacioſum tempus in iram :
Sæpe ſimultates ira morata facit.
Quin etiam diſcant oculi lacrymare coacti ;
Et faciant udas ille vel ille genas.
Nec, ſi quem fallas, tu perjurare timeto.
Commodat illuſis numina ſurda Venus.
Servus, & ad partes ſollers ancilla parentur ,
Qui doceant,, apte quid tibi poſſit emi.
Et ſibi pauca rogant : multos ſi pauca rogabunt ,
Poſtmodo de ſtipula grandis acervus erit.
Et ſoror & mater, nutrix quoque carpat amantem ;
Fit cito per multas præda petita manus :
Cum tibi deficient poſcendi munera cauſæ :
Natalem libo teſtificare tuum.
Ne ſecurus amet nullo rivale caveto :
Non bene, ſi tollas prœlia durat amor.
Ille viri videat toto veſtigia lecto ,
Factaque laſcivis livida colla notis.
Munera præcipue videat, quæ miſerit alter.
Si tibi, nil dederit, Sacra roganda via eſt.

Cum multa abſtuleris, ut non tamen omnia do-
Quod nunquam reddas, commodet ille, roga.
Lingua juvet, mentemque tegat: blandire, noce-
Impia ſub dulci melle venena latent.
Hæc ſi præſtiteris uſu mihi cognita longo,
Nec tulerit voces ventus & aura meas:
Sæpe mihi dices, Vivas bene: ſæpe rogabis:
Vt mea defunctæ molliter oſſa cubent.
Nox erat in curſu: cum me mea prodidit umbr-
At noſtræ vix ſe continuere manus,
Quin albam raramque comam, lacrymoſaque
Lumina, rugoſas diſtraheremque genas.
Dij tibi dent nulloſque lares, inopemq; ſenect-
Et longas hyemes, perpetuamque ſitim.

ELEGIA IX.

Ad Atticum, amantem non oportere deſidi- ſum eſſe, ſicuti nec militem.

Militat omnis amans: & habet ſua caſtra
pido:
Attice (crede mihi) militat omnis ama-
Quæ bello eſt habilis, Veneri quoq; convenit æ-
Turpe ſenex miles: turpe ſenilis amor.
Quos petiere duces annos in milite forti:
Hos petit in ſocio bella puella viro.
Pervigilant ambo: terra requieſcit uterque:
Ille fores dominæ ſervat, at iſte ducis.
Militis officium longa eſt via: mitte puellam
Strenuus exemto fine ſequetur amans.
Ibit in adverſos montes, duplicataque nimbo
Flumina: congeſtas conteret ille nives.
Nec freta preſſurus tumidos cauſabitur Euros:
Aptaque vertendis ſidera quæret aquis.
Quis, niſi vel miles, vel amans, & frigora noct-
Et denſo miſtas perferet imbre nives?
Mittitur infeſtos alter ſpeculator in hoſtes:
In rivali oculos alter ut hoſte tenet.
Ille graves urbes, hic duræ limen amicæ
Obſidet: hic portas frangit, at ille fores.
Sæpe ſoporatos invadere profuit hoſtes,
Cædere & armata vulgus inerme manu.
Sic fera Threicij ceciderunt agmina Rheſi:
Et dominum capti deſeruiſtis equi.
Nempe maritorum ſomnis utuntur amantes:
Et ſua ſopitis hoſtibus arma movent.

Cu-

+caudus . alliquer.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

uſtodum tranſire manus, vigilumque catervas,
Militis, & miſeri eſt ſemper amantis opus.
Mars dubius: nec certa Venus: victiq; reſurgunt,
Quoſque neges unquam poſſe jacere, cadunt.
Ergo deſidiam quicunque vocabit amorem,
Deſinat: ingenij eſt experientis amor.
rdet in abducta Briſeide magnus Achilles:
Dum licet, Argivas frangite Troes opes. (ma,
lector ab Andromaches complexibus ibat in ar-
Et galeam capiti quæ daret, uxor erat.
umma ducum Atrides, viſa Priameide fertur,
Mænadis effuſis obſtupuiſſe comis.
lars quoque deprenſus fabrilia vincula ſenſit:
Notior in cœlo fabula nulla fuit.
pſe ego ſegnis eram, diſcinctaque in ocia natus:
Mollierant animos lectus & umbra meos.
mpulit ignavum formoſæ cura puellæ:
Iuſſit & in caſtris æra merere ſuis:
nde vides vigilem nocturnaque bella gerentem,
Qui non vult fieri deſidioſus, amet.

ELEGIA X.

Ad puellam, ne pro amore præmia poſcat.

QValis ab Europa Phrygiis advecta carinis
Conjugibus belli cauſa duobus erat:
Qualis erat Lede, quam plumis abditus albis
Callidus in falſa luſit adulter ave:
ualis Amymone ſiccis erravit in agris,
Cum premeret ſummi verticis urna comas:
alis eras: aquilamque in te taurumque timebam;
Et quicquid magno de Iove fecit amor.
unc timor omnis abeſt: animique evanuit ardor:
Nec facies oculos jam capit iſta meos.
ur ſim mutatus quæris? quia munera poſcis:
Hæc te non patitur cauſa placere mihi.
onec eras ſimplex, animum cum corpore amavi:
Nunc mentis vitio læſa figura tua eſt.
t puer eſt, & nudus amor: ſine ſordibus annos,
Et nullas veſtes, ut ſit apertus, habet.
uid puerum Veneris precio proſtare jubetis?
Quo precium condat non habet ille ſinum.
ec Venus apta feris, Veneris nec filius, armis:
Non decet imbelles æra merere Deos.
tat meretrix certo cuivis mercabilis ære:
Et miſeras juſſo corpore quærit opes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Devovet imperium tamen hæc lenonis avari
  Et quod vos facitis ſponte, coacta facit.
Sumite in exemplum pecudes ratione carente
  Turpe erit, ingenium mitius eſſe feris.
Non equa munus equũ, non taurum vacca po
  Non aries placidam munere captat ovem.
Sola viro mulier ſpoliis exultat ademtis :
  Sola locat noctes : ſola locanda venit.
Et vendit quod utrũq; juvat, quod uterq; pe
  Et precium, quanti gaudeat ipſa, facit.
Quæ Venus ex æquo ventura eſt grata duobus
  Altera cur illam vendit, & alter emit?
Cur mihi ſit damno ? tibi ſit lucroſa volupta
  Quam ſocio motu femina virque ferunt ?
Non bene conducti vendunt perjuria teſtes :
  Non bene ſelecti judicis arca patet.
Turpe reos emta miſeros defendere lingua :
  Quod faciat magnas turpe tribunal opes.
Turpe tori reditu cenſus augere paternos:
  Et faciem lucro proſtituiſſe ſuam.
Gratia pro rebus merito debetur inemtis :
  Pro male conducto gratia nulla toro.
Omnia conductor ſolvit : mercede ſoluta
  Non manet officio debitor ille tuo.
Parcite formoſæ precium pro nocte paciſci :
  Non habet eventus ſordida præda bonos.
Non fuit armillas tanti pepigiſſe Sabinas ,
  Vt premerent ſacræ virginis arma caput.
Ex quibus exierat, trajecit viſcera ferro
  Filius, & pœnæ cauſa monile fuit.
Nec tamen indignum eſt a divite præmia poſc
  Munera poſcenti quæ dare poſſit, habet.
Carpite de plenis pendentes vitibus uvas :
  Præbeat Alcinoi poma benignus ager.
Officium numeret pauper, ſtudiumque, fidem
  Quod quis habet, dominę conferat omne ſi
Eſt quoque carminibus meritas celebrare pue
  Dos mea : quam volui, nota ſit arte mea.
Scindentur veſtes, gemmæ frangentur & auru
  Carmina quam tribuent, fama perennis eri
Nec dare , ſed precium poſci dedignor, & odi
  Quod nego poſcenti, deſine velle, dabo.

E

ELEGIA XI.

Napen alloquitur, ut paratas tabellas ad Corinnam perferat.

Colligere incertos, & in ordine ponere crines
Docta, nec ancillas inter habenda Nape:
Inque miniſteriis furtivæ cognita noctis
Vtilis, & dandis ingenioſa notis:
æpe venire ad me dubitantem hortata Corinnam,
Fida laboranti ſæpe reperta mihi,
ccipe: & ad dominam peraratas mane tabellas
Perfer: & obſtantes ſedula pelle moras.
ec ſilicum venæ, nec durum in pectore ferrum,
Sed tibi ſimplicitas ordine major ineſt.
redibile eſt & te ſenſiſſe Cupidinis arcus:
In me militiæ ſigna tuere tuæ.
i quæret quid agam: ſpe noctis vivere dices:
Cetera fert blanda cera notata manu.
um loquor, hora fugit: vacuę bene redde tabellas:
Verum continuo fac tamen ipſa legat.
ſpicias oculos, mando, frontemque legentis:
Ex tacito vultu ſcire futura licet.
ec mora: perlectis reſcribat multa jubeto:
Odi, cum late ſplendida cera vacat.
omprimat ordinibus verſus: oculoſque moretur
Margine in extremo litera raſa meos
Quid digitos opus eſt graphium laſſare tenendo?
Hoc habeat ſcriptum tota tabella, Veni.
on ego victrices lauro redimire tabellas,
Nec Veneris media ponere in æde morer.
ubſcribam: Veneri, fidas ſibi, Naſo, tabellas
Dedicat: at nuper vile fuiſtis acer.

ELEGIA XII.

Tabellas, quas miſerat, execratur, quod amica noctem negabat.

Flete meos caſus: triſtes rediere tabellæ:
Infelix hodie littera poſſe negat.
Omina ſunt aliquid: modo cũ diſcedere vellet,
Ad limen digitos reſtitit icta Nape.
Miſſa foras iterum limen tranſire memento
Cautius, atque alte ſobria ferre pedem.
Ite hinc difficiles, funebria ligna, tabellæ:
Tuque negaturis cera referta notis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quam puto de longæ collectam flore cicutæ
 Melle ſub infami Corſica miſit apis.
At, tanquam minio penitus medicata rubebas;
 Ille color vere ſanguinolentus erat.
Projectæ in triviis jaceatis inutile lignum:
 Voſque rotæ frangat prætereuntis onus.
Illum etiam, qui vos ex arbore vertit in uſum
 Convincam puras non habuiſſe manus.
Præbuit illa arbor miſero ſuſpendia collo:
 Carnifici duras præbuit illa cruces.
Illa dedit turpes raucis bubonibus umbras:
 Vulturis in ramis, & ſtrigis ova tulit.
His ego commiſi noſtros inſanus amores?
 Molliaque ad dominam verba ferenda dedi?
Aptius hæ capiant vadimonia garrula ceræ,
 Quas aliquis duro cognitor ore legat.
Inter ephemeridas melius, tabulaſque jacerent,
 In quibus abſumtas fleret avarus opes.
Ergo ego vos rebus duplices pro nomine ſenſi:
 Auſpicij numerus non erat ipſe boni.
Quid precer iratus? niſi vos carioſa ſenectus
 Rodat, & immundo cera ſit alba ſitu.

ELEGIA XIII.

Ad auroram, ne properet.

IAm ſuper Oceanum venit a ſeniore marito,
 Flava pruinoſo quæ vehit axe diem.
Quo properas Aurora? mane, ſic Memnonis umbris
 Annua ſolenni cæde parentet avis.
Nunc juvat in teneris dominæ jacuiſſe lacertis
 Si quando lateri nunc bene juncta meo eſt.
Nunc etiam ſomni pingues, nunc frigidus aer,
 Et liquidum tenui gutture cantat avis.
Quo properas ingrata viris, ingrata puellis?
 Roſcida purpurea ſupprime lora manu.
Ante tuos ortus melius ſua ſidera ſervat
 Navita, nec media neſcit an erret aqua.
Te ſurgit (quanvis laſſus) veniente viator,
 Miles & armiferas aptat ad arma manus.
Prima ſubire vides oneratos arva colonos,
 Prima vocas tardos ſub juga panda boves.
Tu pueros ſomno fraudas, tradiſque magiſtris,
 Vt ſubeant teneræ verbera ſæva manus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Atque eadem ſponſum conſulti ante atria mittis,
  Vnius ut verbi grandia damna ferat.
Nec tu conſulto, nec tu jucunda diſerto es:
  Cogitur ad lites ſurgere uterque novas:
Tu, ne feminei poſſint ceſſare lacerti,
  Lanificam revocas ad ſua penſa manum.
Omnia perpeterer: ſed ſurgere mane puellas
  Quis, niſi cui non eſt ulla puella, ferat?
Optavi quoties, ne nox tibi cedere vellet:
  Nec fugerent vultus ſidera mota tuos.
Optavi quoties, aut ventus frangeret axem,
  Aut caderet ſpiſſa nube retentus equus.
Invida quo properas! quod erat tibi filius ater,
  Materni fuerat pectoris ille color.
Quid ſi non Cephali quondam flagraſſet amore?
  An putat ignotam nequitiam eſſe ſuam?
Tithono vellem de te narrare liceret,
  Femina non cœlo turpior ulla foret.
Illum dum refugis, longo quod marcet ab ævo,
  Surgis ad inviſas a ſene mane rotas.
At ſi quem Cephalum manibus complexa teneres,
  Clamares, Lente currite noctis equi.
Cur ego plector amans, ſi vir tibi marcet ab annis?
  Non me nupſiſti conciliante ſeni.
Aſpice quos ſomnos juveni donarit amato
  Luna, nec illius forma ſecunda tuæ eſt.
Ipſe Deum genitor (ne te tam ſæpe videret)
  Commiſit noctes in ſua vota duas.
Iurgia finieram, ſcires audiſſe, rubebat,
  Nec tamen eſt ſolito tardior orta dies.

ELEGIA XIV.

Puellam conſolatur, cui præ nimia cura comæ deciderant.

DIcebam Deſiſte tuos medicare capillos:
  Tingere quam poſſis jam tibi nulla coma eſt.
At, ſi paſſa fores, quid erat ſpecioſius illis?
  Contigerant imum, qua patet uſque, latus,
Quid, quod erant tenues, & quos ornare timeres?
  Vela colorati qualia Seres habent:
Vel pede quod gracili deducit aranea filum,
  Cum leve deſerta ſub trabe nectit opus.
Nec tamen ater erat, nec erat color aureus ille:
  Sed quamvis neuter, mixtus uterque color.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Qualem clivoſæ madidis in vallibus Idæ
  Ardua direpto cortice cedrus habet.
Adde, quod & dociles, & centum flexibus apti,
  Et tibi nullius cauſa doloris erant.
Non acus abrupit, non vallum pectinis illos:
  Ornatrix tuto corpore ſemper erat.
Ante meos oculos ſæpe eſt ornata: nec unquam
  Brachia direpta ſaucia fecit acu.
Sæpe etiam nondum digeſtis mane capillis
  Purpureo jacuit ſemiſopita toro.
Tũ quoq; erat neglecta decens, ut Thracia Bacch
  Cum temere in viridi gramine laſſa jacet.
Cum graciles eſſent tamen, & lanuginis inſtar,
  Heu mala vexatæ quanta tulere comæ!
Quam ſe præbuerant ferro patienter, & igni!
  Vt fieret torto nexilis orbe ſinus.
Clamabam, Scelus eſt, iſtos ſcelus urere crines,
  Sponte decent, capiti ferrea parce tuo.
Vim procul hinc remove, non eſt qui debeat uri,
  Erudit admotas ipſe capillus acus.
Formoſæ periere comæ, quas vellet Apollo,
  Quas vellet capiti Bacchus ineſſe ſuo.
Illis contulerim, quas quondam nuda Dione
  Pingitur humenti ſuſtinuiſſe manu.
Quid male compoſitos quereris periiſſe capillos?
  Quid ſpeculum mœſta ponis inepta manu?
Non bene conſuetis a te ſpectaris ocellis,
  Vt placeas, debes immemor eſſe tui.
Non te cantatę læſerunt pellicis herbæ,
  Non anus Æmonia perfida lavit aqua.
Nec tibi vis morbi nocuit, procul omen abeſto
  Nec minuit denſas invida lingua comas.
Facta manu culpaque tua diſpendia ſentis:
  Ipſa dabas capiti mixta venena tuo.
Nunc tibi captivos mittet Germania crines,
  Culta triumphatæ munere gentis eris.
O quam ſępe comas aliquo mirante rubebis!
  Et dices, Emta nunc ego merce probor.
Neſcio quam pro me laudat nunc ipſe Sicambram,
  Fama tamen memini cum fuit iſta mea.
Me miſerum, lacrymas male continet, oraq; dextra
  Protegit ingenuas picta rubore genas.
Suſtinet antiquos gremio ſpectatque capillos,
  Hei mihi non illo munera digna loco!
Collige cum vultu mentem: reparabile damnũ eſt,
  Poſtmodo nativa conſpiciere coma.

ELE-

ELEGIA XV.

Ad invidos, quod fama poetarum ſit perennis.

QVid mihi livor edax ignavos objicis annos?
Ingeniique vocas carmen inertis opus?
Non me, more patrum, dum ſtrenua ſuſtinet (ætas,
Præmia militiæ pulverulenta ſequi?
ec me verboſas leges ediſcere, nec me
Ingrato voces proſtituiſſe foro?
ortale eſt, quod quæris opus: mihi fama perennis
Quæritur: ut toto ſemper in orbe canar.
ivet Mæonides, Tenedos dum ſtabit, & Ide:
Dum rapidas Simois in mare volvet aquas.
ivet & Aſcræus, dum muſtis uva tumebit:
Dum cadet incurva falce reſecta Ceres.
attiades toto ſemper cantabitur orbe:
Quamvis ingenio non valet, arte valet.
ulla Sophocleo veniet jactura cothurno:
Cum ſole & luna ſemper Aratus erit.
um fallax ſervus, durus pater, improba lena
Vixerit, & meretrix blanda, Menandros erit.
nnius arte carens, animoſique Accius oris,
Caſurum nullo tempore nomen habent.
arronem, primamque ratem quæ neſciet ætas?
Aureaque Æſonio terga petita duci?
armina ſublimis tunc ſunt peritura Lucreti,
Exitio terras cum dabit una dies.
ityrus & ſegetes, Æneiaque arma legentur,
Roma triumphati dum caput orbis erit.
onec erunt ignes, arcuſque Cupidinis arma,
Diſcentur numeri culte Tibulle tui.
allus & Heſperiis, & Gallus notus Eois,
Et ſua cum Gallo nota Lycoris erit.
rgo cum ſilices, cum dens patientis aratri
Depereant ævo: carmina morte carent.
edant carminibus reges, regumque triumphi:
Cedat & auriferi ripa beata Tagi.
Vilia miretur vulgus: mihi flavus Apollo
Pocula Caſtalia plena miniſtret aqua.
Suſtineamque coma metuentem frigora myrtum,
Atque ita ſollicito multus amante legar.
Paſcitur in vivis livor: poſt fata quieſcit:
Tunc ſuus ex merito quemque tuetur honor.
Ergo etiam cum me ſupremus adufferit ignis,
Vivam: parſque mei magna ſuperſtes erit.

PVBLII OVIDI NASONIS.

Elegiarum ſive Amorum

LIBER II.

ELEGIA I.

Quod pro gigantomachia amores ſcribere ſit coactus.

HÆc quoque compoſui Pelignis natus aquo
Ille ego nequitię Naſo poeta meæ.
Hoc quoque juſſit amor, procul hinc pro
eſte ſeveri:
Non eſtis teneris apta theatra modis.
Me legat in ſponſi facie non frigida virgo,
Et rudis ignoto tactus amore puer.
Atq; aliquis juvenum, quo nunc ego, ſaucius ar
Agnoſcat flammæ conſcia ſigna ſuæ:
Miratuſque diu, Quo, dicat, ab indice doctus
Compoſuit caſus iſte poeta meos!
Auſus eram, memini, cœleſtia dicere bella,
Centimanumque Gygen: & ſatis oris erat:
Cum male ſe tellus ulta eſt: ingeſtaque Olymp
Ardua devexum Pelion Oſſa tulit.
Iuppiter in manibus, & cum Iove fulmē habebar
Quod bene pro cœlo mitteret ille ſuo.
Clauſit amica fores: ego cum Iove fulmen omiſ
Excidit ingenio Iuppiter ipſe meo.
Iuppiter ignoſcas: nil me tua tela juvabant.
Clauſa tuo majus janua fulmen habet.
Blanditias, elegoſque leves mea tela reſumſi:
Mollierant duras lenia verba fores.
Carmina ſanguineæ deducunt cornua Lunæ,
Et revocant niveos Solis euntis equos.
Carmine diſſiliunt abruptis faucibus angues:
Inque ſuos fontes verſa recurrit aqua.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Carminibus ceſſere fores: inſertaque poſti,
  Quanvis robur erat, carmine victa fera eſt.
Quid mihi profuerit velox cantatus Achilles?
  Qaid pro me Ajaces alter & alter agent?
Quique tot errando, quot bello perdidit annos?
  Raptus & Æmoniis flebilis Hector equis.
At facies teneræ at laudata eſt ſępe puellæ,
  Ad Vatem, pretium carminis, ipſa venit.
Magna datur merces: heroum clara valete
  Nomina, non apta eſt gratia veſtra mihi.
Ad mea formoſos vultus adhibete puellæ
  Carmina, purpureus quæ mihi dictat Amor.

ELEGIA II.

Ad Bagoum, ut cuſtodiam puellæ ſibi commiſſæ laxiorem habeat.

QVem penes eſt dominā ſervandi cura, Bagoe,
  Dum perago tecum pauca, ſed apta, vaca.
Heſterna vidi ſpatiantem luce puellam,
  Illa, quæ Danai porticus agmen habet.
Protinus ut placuit, miſi: noctemque rogavi:
  Reſcripſit trepida, Non licet, illa manu.
Et cur non liceat quærenti, reddita cauſa eſt:
  Quod nimium dominæ cura moleſta tua eſt.
Si ſapis o cuſtos, odium (mihi crede) mereri
  Deſine: quem metuit, quiſque periſſe cupit.
Vir quoque non ſapiens: quid enim ſervare laboret
  Vnde nihil, quanvis non tueare, perit?
Sed gerat ille ſuo morem furioſus amori:
  Et caſtam, multis quæ placet, eſſe putet.
Huic furtiva tuo libertas munere detur:
  Quam dederis illi, reddat ut illa tibi.
Conſcius eſſe velis, domina eſt obnoxia ſervo:
  Conſcius eſſe times, diſſimulare licet.
Scripta leget ſecum: matrem ſcripſiſſe putato.
  Venerit ignotus: poſtmodo notus eat.
Ibit ut affectam, quæ non languebit, amicam
  Viſat, & indiciis ægra ſit illa tuis.
Si faciet tarde: ne te mora longa fatiget,
  Impoſita gremio ſtertere fronte potes:
Nec tu Niligenam fieri quid poſſit ad Iſim
  Quæſieris: nec tu curva theatra time.
Conſcius aſſiduos commiſſi tollet honores:
  Quis minor eſt autem, quam tacuiſſe, labor?
Ille

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Ille placet : verſatque domum: nec verbera ſent
Ille potens dominæ, cetera turba jacet.
Huic, veræ ut lateant cauſæ, finguntur inanes :
Atque ambo domini, quod probat una, probar
Cum bene vir traxit vultum, rugaſque coegit,
Quod voluit fieri blanda puella, facit.
Sed tamen interdum tecum quoque jurgia nectat
Et lacrymas ſimulet : carnificemque vocet.
Tu contra objicies, quæ tuto diluat illa :
In vero, falſo crimine, deme fidem.
Sic tibi ſemper honos, ſic alta pecunia creſcet :
Hæc face : & exiguo tempore liber eris.
Aſpicis indicibus nexas per colla catenas :
Squalidus orba fide pectora carcer habet,
Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus : hoc illi garrula lingua dedit.
Dum nimium ſervat cuſtos Iunonius Io :
Ante ſuos annos occidit : illa Dea eſt.
Vidi ego compedibus liventia crura gerentem,
Vnde vir inceſtum ſcire coactus erat.
Pœna minor merito : nocuit mala lingua duobus
Vir doluit : famæ damna puella tulit.
(Crede mihi) nulli ſunt crimina grata marito :
Nec quenquam, quanvis audiat illa, juvant.
Seu tepet, indicium ſecuras prodis ad aures :
Sive amat, officio fit miſer ille tuo.
Culpa nec ex facili, quanvis manifeſta, probatur
Iudicis illa ſui tuta favore venit.
Viderit ipſe licet, credet tamen ille neganti,
Damnabitque oculos, & ſibi verba dabit.
Aſpiciet dominæ lacrymas, plorabit & ipſe,
Et dicet, pœnas garrulus iſte dabit.
Quid diſpar certamen inis? tibi verbera victo
Adſunt, in gremio judicis illa ſedet.
Non ſcelus aggredimur, non ut miſcenda coimus
Toxica, non ſtricto fulminat enſe manus.
Quærimus ut tuto per te poſſimus amare :
Quid precibus noſtris mollius eſſe poteſt ?

ELEGIA III.

Ad Eunuchum, ſervantem dominam.

HEI mihi, quod dominam nec vir nec femina ſervas
Mutua nec Veneris gaudia noſſe potes.

Qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Qui primus pueris genitalia membra recidit,
  Vulnera, quæ fecit, debuit ipſe pati.
Mollis in obſequium, faciliſque rogantibus eſſes,
  Si tuus in quavis prætepuiſſet amor.
Non tu natus equo, non fortibus utilis armis,
  Bellica non dextræ convenit haſta tuæ.
Iſta mares tractant: tu ſpes depone viriles:
  Sunt tibi cum domina ſigna ferenda tua.
Hanc imple meritis, hujus tibi gratia proſit,
  Si careas illa, quis tuus uſus erit?
Eſt etiam facies, ſunt apti luſibus anni,
  Indigna eſt pigro forma perire ſitu.
Fallere te potuit, quanvis habeare moleſtus:
  Non caret effectu, quod voluere duo.
Aptius ut fuerit precibus tentaſſe, rogamus,
  Dum bene ponendi munera tempus habes.

ELEGIA IV.

Quod amet mulieres, cujuſcunque formæ ſint.

NOn ego mendoſos auſim defendere mores,
  Falſaque pro vitiis arma movere meis.
Confiteor, ſi quid prodeſt delicta fateri:
  In mea nunc demens crimina faſſus eo.
Odi: nec poſſum cupiens non eſſe, quod odi:
  Heu quam, quod ſtudeas ponere, ferre grave eſt!
Nam deſunt vires ad me mihi juſque regendum:
  Auferor ut rapida concita puppis aqua.
Non eſt certa meos quæ forma invitet amores:
  Centum ſunt cauſæ cur ego ſemper amem.
Sive aliqua eſt oculos in me dejecta modeſtos:
  Vror: & inſidiæ ſunt pudor ille meæ.
Sive procax ulla eſt, capior, quia ruſtica non eſt;
  Spemque dat in molli mobilis eſſe toro.
Aſpera ſi viſa eſt, rigidaſque imitata Sabinas:
  Velle, ſed ex alto diſſimulare puto.
Sive eſt docta: placet raras dotata per artes:
  Sive rudis, placida eſt ſimplicitate ſua.
Eſt, quæ Callimachi præ noſtris ruſtica dicat
  Carmina: cui placeo, protinus ipſa placet.
Eſt etiam, quæ me vatem, & mea carmina culpet:
  Culpantis cupiam ſuſtinuiſſe femur.
Molliter incedit: motu capit, altera dura eſt;
  At poterit tacto mollior eſſe viro.
Hæc quia dulce canit, flectitque facillima vocem:
  Oſcula cantanti rapta dediſſe velim.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Hæc querulas habili percurrit pollice chordas;
Tam doctas quis non poſſit amare manus?
Illa placet geſtu, numeroſaque brachia ducit:
Et tenerum molli torquet ab arte latus:
Vt taceam de me, qui cauſa tangor ab omni:
Illic Hippolytum pone, Priapus erit.
Tu, quia tam longa es, veteres heroidas æquas
Et potes in toto multa jacere toro.
Hæc habilis brevitate ſua eſt: corrumpor utraq
Conveniunt voto longa breviſque meo.
Non eſt culta: ſubit quid cultæ accedere poſſi
Ornata eſt: dotes exhibet ipſa ſuas:
Candida me capiet, capiet me flava puella:
Eſt etiam in fuſco grata colore Venus.
Seu pendent nivea pulli cervice capilli:
Leda fuit nigra conſpicienda coma.
Seu flavent: placuit croceis Aurora capillis.
Omnibus hiſtoriis ſe meus aptat amor.
Me nova ſollicitat, me tangit ſerior ætas:
Hæc melior ſpecie, moribus illa placet.
Denique quas tota quiſquam probat urbe puell
Noſter in has omnes ambitioſus amor.

ELEGIA V.

Ad amicam corruptam.

NVllus amor tãti eſt, abeas pharetrate Cupid
Vt mihi ſint toties maxima vota mori.
Vota mori mea ſunt, cũ te peccaſſe record
Hei mihi perpetuum nata puella malum!
Non mihi deceptæ nudant tua facta tabellæ:
Nec data furtive munera crimen habent.
O utinam arguerem ſic, ut non vincere poſſem,
Me miſerum, quare tam bona cauſa mea eſt!
Felix, qui, quod amat, defendere fortiter audet,
Cui ſua, Non feci, dicere amica poteſt.
Ferreus eſt, nimiumque ſuo favet ille dolori,
Cui petitur victa palma cruenta rea.
Ipſe miſer vidi, cum me dormire putares,
Sobrius appoſito crimina veſtra mero.
Multa ſupercilio vidi vibrante loquentes:
Nutibus in veſtris pars bona vocis erat.
Non oculi tacuere tui, conſcriptaque vino
Menſa, nec in digitis littera nulla fuit.
Sermonem agnovi (quid non videatur amanti?)
Verbaque pro certis juſſa valere notis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

mque frequens ierat menſa conviva relicta :
Compoſiti juvenes unus & alter erant.
nproba tum vero jungentes oſcula vidi :
Illa mihi lingua nexa fuiſſe liquet.
ualia nec fratri tulerit germana ſevero,
Sed tulerit cupido mollis amica viro.
ualia credendum eſt non Phœbum ferre Dianæ,
Sed Venerem Marti ſæpe tuliſſe ſuo.
uid facis? exclamo, quo nunc mea gaudia differs?
Injiciam dominas in mea jura manus.
æc mihi ſunt tecum, tibi ſunt communia mecum,
In bona cur quiſquam tertius iſta venit?
æc ego, quæque dolor linguæ dictavit : at illi
Conſcia purpureus venit in ora pudor.
uale coloratum Tithoni conjuge cœlum
Subrubet, aut ſponſo viſa puella novo.
uale roſæ fulgent inter ſua lilia mixtæ,
Aut ubi cantatis Luna laborat equis.
ut quod, ne longis flaveſcere poſſit ab annis,
Mæonis Aſſyrium femina tinxit ebur.
ic erat, aut aliquis color ille ſimillimus horum,
Et nunquam caſu pulcrior illa fuit.
pectabat terram : terram ſpectare decebat.
Mœſta erat in vultu : mœſta decenter erat.
icut erant, & erant comti, laniare capillos,
Et fuit in teneras impetus ire genas.
t faciem vidi, fortes cecidere lacerti :
Defenſa eſt armis noſtra puella ſuis.
ui modo ſævus eram, ſupplex, ultroque rogavi :
Oſcula ne nobis deteriora daret.
iſit : & ex animo dedit oſcula, qualia poſſent
Excutere irato tela triſulca Iovi.
orqueor infelix, ne tam bona ſenſerit alter :
Et volo non ex hac illa fuiſſe nota.
æc quoque quam docui, multo meliora fuerunt :
Et quiddam viſa eſt addidiciſſe novi.
uod nimium placuere, malum eſt : quod tota labellis
Lingua tua eſt noſtris noſtra recepta tuis.
ec tamen hoc unum doleo : non oſcula tantum
Iuncta queror : quanvis hæc quoque juncta queror :
lla niſi in lecto nunquam potuere doceri,
Neſcio quis precium grande magiſter habet.

ELE-

ELEGIA VI.

In mortem Pſittaci

PSittacus Eois ales mihi miſſus ab Indis
Occidit : exſequias ferte frequenter av
Ite piæ volucres & plangite pectora penn
Et rigido teneras ungue notate genas.
Horrida pro mœſtis lanietur pluma capillis :
Pro longa reſonent carmina veſtra tuba.
Quid ſcelus Iſmarij quereris Philomela tyran?
Expleta eſt annis iſta querela ſuis.
Alitis in raræ miſerum divertite funus :
Magna, ſed antiqua eſt, cauſa doloris Itys:
Omnes, quæ liquido libratis in aere pennas,
Tu tamen ante alias turtur amice dole.
Plena fuit vobis omni concordia vita :
Et ſtetit ad finem longa, tenaxque fides.
Quod fuit Argolico juvenis Phocæus Oreſti:
Hoc tibi, dum licuit, Pſittace, turtur erat.
Quid tamen iſta fides ? quid rari forma color?
Quid vox mutandis ingenioſa ſonis ?
Quid juvat, ut datus es, noſtræ placuiſſe pueli?
Infelix avium gloria nempe jaces.
Tu poteras virides pennis hebetare ſmaragdo
Tincta gerens rubro punica roſtra croco.
Non fuit in terris vocum ſimulantior ales :
Reddebas blæſo tam bene verba ſono.
Raptus es invidia : non tu fera bella moveba
Garrulus, & placidæ pacis amator eras.
Ecce coturnices inter ſua prœlia vivunt :
Forſitan & fiunt inde frequenter anus.
Plenus eras minimo :nec præ ſermonis amore
In multos poterant ora vacare cibos.
Nux erat eſca tibi, cauſæque papavera ſomni
Pellebatque ſitim ſimplicis humor aquæ.
Vivit edax vultur : ducitque per aera gyros
Milvius : & pluviæ gracculus auctor aquæ.
Vivit, & armiferæ cornix inviſa Minervæ,
Illa quidem ſeclis vix moritura novem.
Occidit ille loquax humanę vocis imago
Pſittacus, extremo munus ab orbe datum.
Optima prima fere manibus rapiuntur avaris
Implentur numeris deteriora ſuis.
Triſtia Phyllacidæ Therſites funera vidit :
Iamque cinis, vivis fratribus, Hector erat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

uid referam timidæ pro te pia vota puellæ,
  Vota procelloſo per mare rapta Noto?
eptima lux aderat non exhibitura ſequentem:
  Et ſtabat vacua jam tibi Parca colo.
ec tamen ignavo ſtupuerunt verba palato:
  Clamavit moriens lingua, Corinna vale.
olle ſub Elyſio nigra nemus ilice frondet:
  Vdaque perpetuo gramine terra viret.
i qua fides dubiis, volucrum locus ille piarum
  Dicitur, obſcœnæ quo prohibentur aves.
lic innocui late paſcuntur olores:
  Et vivax phœnix unica ſemper avis.
pectat & ipſa ſuas ales Iunonia pennas:
  Oſcula dat cupido blanda columba mari.
ſittacus has inter nemorali ſede receptus
  Convertit volucres in ſua vota pias.
)ſſa tegit tumulus, tumulus pro corpore magnus:
  Quo lapis exiguus par ſibi carmen habet!
olligor ex ipſo dominæ placuiſſe ſepulcro:
  Ora fuere mihi plus ave docta loqui.

ELEGIA VII.

Amica ſe purgat, quod ancillam non amet.

ERgo ego ſufficiã reus in nova crimina ſemper?
  Vt vincam, toties dimicuiſſe putet.
  Sive ego marmorei reſpexi ſumma theatri:
Eligis e multis unde dolere velis.
andida ſeu tacito vidit me femina vultu:
  In vultu tacitas arguis eſſe notas.
quam laudavi, miſeros petis ungue capillos:
  Si culpo, crimen diſſimulare putas.
ve color bonus eſt, in te quoque frigidus eſſe:
  Seu malus, alterius dicor amore mori.
tque ego peccati vellem mihi conſcius eſſe:
  Æquo animo pœnam, qui meruere, ferunt.
unc temere inſimulas: credendoque omnia fruſtra
  Ipſa vetas iram pondus habere tuam.
ſpice, ut auritus miſerandæ ſortis aſellus
  Aſſiduo domitus verbere tardus eat.
cce tuum ſolers caput exornare Cypaſſis,
  Objicitur dominæ contemeraſſe torum.
ij melius, quam me, ſi ſit peccaſſe libido,
  Sordida contemtæ ſortis amica juvet.
uis Veneris famulæ connubia liber inire,
  Tergaque complecti verbere ſecta velit?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Adde, quod ornandis operoſa eſt illa capillis,
Et tibi per doctas grata miniſtra manus.
Scilicet ancillam, quæ ſit tibi fida, rogarem ?
Quid niſi ut indicio juncta repulſa foret ?
Per Venerem juro, puerique volatilis arcus,
Me non admiſſi criminis eſſe reum.

ELEGIA VIII.

Ad Cypaſſim ancillam Corinnæ.

Comendis in mille modis perfecta capilli
Comere ſed ſolas digna Cypaſſi Deas.
Et mihi jucundo non ruſtica cognita furt
Apta quidem dominæ, ſed magis apta mihi
Quis fuit inter nos ſociati corporis index ?
Senſit concubitus unde Corinna tuos ?
Non tamen erubui : nec verbo lapſus in ullo
Furtivæ Veneris conſcia ſigna dedi.
Quid, quod in ancillam ſi quis delinquere po
Illum ego contendi mente carere bona ?
Theſſalus ancillæ facie Briſeidos arſit :
Serva Mycenæo eſt Phœbas amata duci.
Nec ſum Tantalide, nec forti major Achille
Quod decuit reges, cur mihi turpe putem ?
Vt tamen iratos in te defixit ocellos,
Senſit te totis erubuiſſe genis.
At quanto, ſi forte refert, præſentior ipſe
Per Veneris feci numina magna fidem,
Tu Dea, tu jubeas animi perjuria noſtri
Carpathium tepidos per mare ferre Notos.
Pro quibus officiis precium mihi dulce repen
Concubitus hodie fuſca Cypaſſi tuos.
Quid renuis ? fingiſque novos ingrata timore
Eſt unum e dominis promeruiſſe ſatis.
Quod ſi ſtulta negas, index anteacta fatebor
Et veniam culpæ proditor ipſe meæ.
Quoque loco fuerim tecum, quotieſque Cypa
Narrabo dominæ, quotque, quibuſque modi

ELEGIA IX.

Ad Cupidinem.

O Nunquam pro me ſatis indignate Cupid
O in corde meo deſidioſe puer :
Quid me, qui miles nunquā tua ſigna reli
Lædis ? & in caſtris vulneror ipſe tuis ?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Cur tua fax urit, figit tuus arcus amicos ?
  Gloria pugnantes vincere major erat.
Quid non Æmonius quem cuſpide perculit heros
  Confoſſum medica poſtmodo juvit ope ?
Venator ſequitur fugientia : capta relinquit :
  Semper & inventis ulteriora petit.
Nos tua ſentimus, populus tibi deditus, arma :
  Pigra reluctanti ceſſat in hoſte manus.
Quid juvat in nudis hamata recondere tela
  Oſſibus ? oſſa mihi nuda reliquit amor.
Tot ſine amore viri, tot ſunt ſine amore puellæ :
  Hinc tibi cum magna laude triumphus eat.
Roma, niſi immenſum vires promoſſet in orbem,
  Stramineis eſſes nunc quoque denſa caſis.
Feſſus in acceptos miles deducitur agros :
  Tutaque depoſito poſcitur enſe, rudis.
Longaque ſubductam celant navalia pinum :
  Mittitur in ſaltus carcere liber equus.
Me quoque, qui toties merui ſub amore puellæ,
  Defunctum placide vivere tempus erat.
Vive, Deus poſito ſi quis mihi dicat amore,
  Deprecer : uſque adeo dulce puella malum eſt !
Cum bene pertæſum eſt, animique revanuit ardor,
  Neſcio quo miſeræ turbine mentis agor.
Vt rapit in præceps dominum, ſpumantia fruſtra
  Frena retentantem, durior oris equus.
Vt ſubitus prope jam prenſa tellure carinam,
  Tangentem portus ventus in alta rapit :
Sic me ſæpe refert incerta Cupidinis aura :
  Notaque purpureus tela reſumit Amor.
Fige puer : poſitis nudus tibi præbeor armis :
  Hic tibi ſunt vires : hic tua dextra valet.
Huc tanquam juſſæ veniunt jam ſponte ſagittæ :
  Vix ullis præ me nota pharetra tua eſt.
Infelix, tota quicunque quieſcere nocte
  Suſtinet : & ſomnos præmia magna vocat.
Stulte, quid eſt ſomnus, gelidæ niſi mortis imago?
  Longa quieſcendi tempora fata dabunt.
Me modo decipiant voces fallacis amicæ :
  Sperando certe gaudia magna feram.
Et modo blanditias dicat: modo jurgia nectat :
  Sæpe fruar domina : ſæpe repulſus eam.
Quod dubius Mars eſt, per te privigne Cupido eſt:
  Et movet exemplo vitricus arma tuo.
Tu levis es : multoque tuis ventoſior alis:
  Gaudiaque ambigua daſque negaſque fide.

Si tamen exaudis pulcra cum matre Cupido :
  Indeſerta meo pectore regna gere.
Accedant regno nimium vaga turba puellæ ,
  Ambobus populis ſic venerandus eris.

ELEGIA X.

Ad Græcinum, quod eodem tempore duas amet.

TV mihi tu certe (memini) Græcine negabas
  Vno poſſe aliquem tempore amare duas.
Per te ego decipior: per te deprenſus inerm
  Ecce duas uno tempore ſolus amo.
Vtraque formoſa eſt : operoſæ cultibus ambæ :
  Artibus in dubio eſt hæc ſit, an illa prior.
Pulcrior hac illa eſt : hęc eſt quoque pulcrior ill
  Et magis hæc nobis, & magis illa placet.
Errat, ut a ventis diſcordibus acta phaſelus ,
  Dividuumque tenent alter & alter amor.
Quid geminas Erycina meos ſine fine dolores ?
  Non erat in curas una puella ſatis ?
Quid folia arboribus? quid pleno ſidera cœlo ?
  In freta collectas alta quid addis aquas ?
Sed tamē hoc melius, quam ſi ſine amore jaceren
  Hoſtibus eveniat vita ſevera meis.
Hoſtibus eveniat vacuo dormire cubili :
  Et medio late ponere membra toro.
At mihi ſævus amor ſomnos abrumpat inertes :
  Simque mei lecti non ego ſolus onus.
Me mea diſperdat nullo prohibente puella :
  Si ſatis una poteſt : ſi minus una, duæ.
Sufficiant : graciles non ſunt ſine viribus artus :
  Pondere, non nervis corpora noſtra carent.
Et lateri dabit in vires alimenta voluptas :
  Decepta eſt opera nulla puella mea.
Sæpe ego laſcivæ conſumſi tempora noctis :
  Vtilis, & forti corpore mane fui.
Felix, quem Veneris certamina mutua perdunt ;
  Dij faciant leti cauſa ſit iſta mei.
Induat adverſis contraria pectora telis
  Miles : & æternum ſanguine nomen emat :
Quærat avarus opes: &, quæ laſſarit eundo
  Æquora, perjuro naufragus ore bibat :
At mihi contingat Veneris langueſcere motu,
  Cum moriar, medium ſolvar & inter opus.
Atque aliquis noſtro lacrymans in funere dicat :
  Conveniens vitæ mors fuit iſta tuæ.

ELEGI

ELEGIA XI.

Ad amicam navigantem.

PRima malas docuit mirantibus æquoris undas
Peliaco pinus vertice cæſa vias.
Quæ concurrentes inter temeraria cautes
Conſpicuam fulvo vellere vexit ovem.
O utinam, ne quis remo freta longa moveret,
Argo funeſtas preſſa bibiſſet aquas!
Ecce fugit notumque torum patrioſque penates;
Fallaceſque vias ire Corinna parat.
Quid tibi me miſerum Zephyros, Euroſq; timebo?
Et gelidum Boream, præcipitemque Notum?
Non illic urbes, non tu mirabere ſylvas:
Vna eſt injuſti cœrula forma maris.
Nec medius tenues conchas pictoſve lapillos.
Pontus habet: bibuli littoris illa mora eſt.
Littora marmoreis pedibus ſignanda puellæ:
Hactenus eſt tutum: cetera cæca via eſt.
Et vobis alij ventorum prælia narrent,
Quas Scylla infeſtet, quaſve Charybdis aquas.
Et quibus emineant violenta Ceraunia ſaxis,
Quo lateant Syrtes magna minorque ſinu.
Hoc alij referant, at vos, quod quiſque loquetur,
Credite, credenti nulla procella nocet.
Sero reſpicitur tellus, ubi fune ſoluto
Currit in immenſum panda carina ſalum.
Navita ſollicitus jam ventos horret iniquos,
Et prope tam letum, quam prope cernit aquam.
Quod ſi concuſſas Triton exaſperat undas,
Quam tibi ſit toto nullus in ore color!
Tum generoſa voces fecundæ ſidera Ledæ,
Et, felix, dicas, quem ſua terra tenet.
Tutius eſt foviſſe torum, legiſſe libellos,
Threiciam digitis increpuiſſe lyram.
At ſi vana ferunt volucres mea dicta procellæ,
Æqua tamen puppi ſit Galatea tuæ.
Veſtrum crimen erit talis jactura puellæ,
Nereideſque Deæ, Nereidumque pater.
Vade memor noſtri, vento reditura ſecundo:
Impleat illa tuos fortior aura ſinus.
Tunc mare in hæc magnus declinet littora Nereus,
Huc venti ſpectent, huc agat æſtus aquas.
Ipſa roges, Zephyri veniant in lintea pleni:
Ipſa tua moveas turgida vela manu.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Primus ego aſpiciam notam de littore puppim,
Et dicam, Noſtros advehit iſta Deos.
Excipiamque humeris: & multa ſine ordine ca
Oſcula: pro reditu victima vota cadet.
Inque tori formam molles ſternentur arenæ:
Pro menſa tumulus quilibet eſſe poteſt.
Illic appoſito narrabis multa Lyæo:
Pæne ſit ut mediis obruta navis aquis.
Dumque ad me properas, nec iniquæ tẽpora no
Nec te præcipites extimuiſſe Notos.
Omnia pro veris credam, ſint ficta licebit:
Cur ego non votis blandiar ipſe meis?
Hæc mihi quam primum cœlo nitidiſſimus alto
Lucifer admiſſo tempora portet equo.

ELEGIA XII.

Exultat quod amica potitus ſit.

ITe triumphales circum mea tempora lauri:
Vicimus: in noſtro eſt ecce Corinna ſinu.
Quam vir, quam cuſtos, quam janua firma, (hoſ
Servabant, ne qua poſſet ab arte capi.
Hæc eſt præcipuo victoria digna triumpho:
In qua, quæcunque eſt, ſanguine præda caret.
Non humiles muri, non parvis oppida foſſis
Cincta: ſed eſt ductu capta puella meo.
Pergama cum caderent bello ſuperata biluſtri,
Ex toto in Atridis pars quota laudis erat?
At mea ſepoſita eſt: & ab omni milite diſcors
Gloria: nec titulum muneris alter habet.
Me duce ad hunc voti finem, me milite veni:
Ipſe eques, ipſe pedes, ſignifer ipſe fui:
Nec caſum fortuna meis immiſcuit actis.
Huc ades o cura parte triumphe mea.
Nec belli eſt nova cauſa mei: niſi rapta fuiſſet
Tyndaris, Europæ pax Aſiæque foret:
Femina ſylveſtres Lapithas, populumque biforme
Turpiter appoſito vertit in arma mero.
Femina Trojanos iterum nova bella movere
Impulit in regno, juſte, Latine, tuo.
Femina Romanis iterum nunc urbe recenti
Immiſit ſoceros, armaque ſæva dedit.
Vidi ego pro nivea pugnantes conjuge tauros:
Spectatrix animos ipſa juvenca dabat.
Me quoque cum multis, ſed me ſine cæde, Cupid
Juſſit militiæ ſigna movere ſuæ.

ELE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ELEGIA XIII.

Ad Iſidem, ut parientem Corinnam iuvet.

DVm labefactat onus gravidi temeraria ventris,
In dubio vitæ laſſa Corinna jacet.
Illa quidem, clam me tantum molita pericli,
Ira digna mea eſt: ſed cadit ira metu.
Sed tamen aut ex me conceperat: aut ego credo:
Eſt mihi pro facto ſæpe, quod eſſe poteſt.
Iſi, Paratonium, genitaliaque arva Canopi
Quæ colis & Memphin palmiferamque Pharon:
Quaque celer lato Nilus delapſus ab alveo
Per ſeptem portus in maris exit aquas:
Per tua ſacra precor, per Anubidis ora verendi:
Sic tua ſacra pius ſemper Oſiris amet:
Pigraque labatur circum donaria ſerpens:
Et comes in pompa corniger Apis eat.
Huc adhibe vultus: & in una parce duobus,
Nam vitam dominę tu dabis illa mihi.
Sæpe tibi meruit certis operata diebus,
Qua cingit laurus Gallica turma tuas.
Tuque laborantes utero miſerata puellas;
Quarum tarda latens corpora tendit opus:
Lenis ades, precibuſque fave Lucina puellæ.
Digna eſt quam jubeas muneris eſſe tui.
Ipſe ego thura dabo fumoſis candidus aris:
Ipſe feram ante tuos munera vota pedes.
Abjiciam titulum, ſervata Naſo Corinna.
Tu modo fac titulo muneribuſque locum.
Si tamen in tanto fas eſt monuiſſe timore:
Hac tibi ſit pugna dimicuiſſe ſatis.

ELEGIA XIV.

In amicam, quod abortivum ipſa fecerit.

QVid juvat immunes belli ceſſare puellas?
Nec fera peltatas agmina velle ſequi?
Si ſine Marte ſuis patiuntur vulnera telis,
Et cæcas armant in ſua fata manus.
Quæ prima inſtituit teneros convellere fetus,
Militia fuerat digna perire ſua.
Scilicet, ut careat rugarum crimine venter,
Sternetur pugnæ triſtis arena tuæ?

Si mos antiquis placuiſſet matribus idem :
Gens hominum vitio deperitura fuit.
Quique iterum jaceret generis primordia noſtri
In vacuo lapides orbe, parandus erat.
Quis Priami fregiſſet opes, ſi numen aquarum
Iuſta recuſaſſet pondera ferre Thetis ?
Ilia ſi tumido geminos in ventre necaſſet,
Caſurus dominæ conditor urbis erat.
Si Venus Æneam gravida temeraſſet in alvo,
Cæſaribus tellus orba futura fuit.
Tu quoque, cum poſſes naſci formoſa, periiſſes
Tentaſſet, quod tu, ſi tua mater opus.
Ipſe ego cum fuerim melius periturus amando,
Vidiſſem nullos matre necante dies.
Quid plenam fraudas vitem creſcentibus uvis ?
Pomaque crudeli vellis acerba manu ?
Sponte fluent matura ſua : ſine creſcere nata :
Eſt precium parvæ non leve vita moræ.
Veſtra quid effoditis ſubjectis viſcera telis?
Et nondum natis dira venena datis ?
Colchida reſperſam puerorum ſanguine culpant,
Atque ſua cæſum matre queruntur Itym.
Vtraque ſæva parens : ſed triſtibus utraque cauſi
Iactura ſocii ſanguinis, ulta virum eſt.
Dicite : quis Tereus, quis vos irritet Iaſon
Figere ſollicita corpora veſtra manu ?
Hæc neque in Armeniis tigres fecere latebris :
Perdere nec fetus auſa leæna ſuos.
At teneræ faciunt, ſed non impune, puellæ :
Sæpe, ſuos utero quæ necat, ipſa perit.
Ipſa perit : ferturque rogo reſoluta capillos :
Et merito clamant, qui modo cunque vident.
Iſta ſed ætherias vaneſcant dicta per auras :
Et ſint ominibus pondera nulla meis.
Dij faciles, peccaſſe ſemel concedite tuto :
Et ſatis eſt : pœnam culpa ſecunda ferat.

ELEGIA XV.

Ad annulum, quem dono amicæ dedit.

ANnule formoſæ digitum vincture puellæ,
In quo cenſendum nil niſi dantis amor.
Munus eas gratum : te læta mente receptum
Protinus articulis induat illa ſuis.
Tam bene convenias, quam mecum convenit illi :
Et digitum juſto commodus orbe teras.

Felix

ix a domina tractaberis annule noſtra :
nvideo donis jam miſer ipſe meis.
tinam ſubito fieri mea munera poſſem
Artibus Æææ, Carpathiique ſenis.
nc ego te cupiam dominæ tetigiſſe papillas;
Et lævam tunicis inſeruiſſe manum.
ibar digito, quanvis anguſtus, & hærens :
nque ſinum mira lapſus ab arte cadam
m ego, ut arcanas poſſim ſignare tabellas,
eve tenax ceram ſiccaque membra trahat,
mida formoſæ tangam prius ora puellæ.
Tantum ne ſignem ſcripta dolenda mihi.
dabor ut condar loculis, exire negabo :
Aſtringens digitos orbe minore tuos.
n ego dedecori tibi ſum, mea vita, futurus,
Quodve tener digitus ferre recuſet onus.
e gere, cum calidis perfundes imbribus artus :
Damnaque ſub gemma perfer euntis aquæ.
d puto te viſa mea membra libidine ſurgent :
Et peraget partes annulus ipſe viri.
ita quid voveo? parvum proficiſcere munus:
Illa datam tecum ſentiet eſſe fidem.

ELEGIA XVI.

Ad amicam, ut ad rura ſua veniat.

ME pars Sulmo tenet Peligni tertia ruris,
Parva, ſed irriguis ora ſalubris aquis.
Sol licet admoto tellurem ſidere findat,
Et micet Icarii ſtella proterva Canis :
rva pererrantur Peligna liquentibus undis ;
Et viret in tenero fertilis herba ſolo.
erra ferax Cereris, multoque feracior uvis :
Dat quoque bacciferam Pallada rarus ager.
erque reſurgenteis rivis labentibus herbas
Gramineus madidam ceſpes obumbrat humum.
t meus ignis abeſt, verbo peccavimus uno :
Quæ movet ardores, eſt procul: ardor adeſt.
on ego, ſi medius Polluce & Caſtore ponar,
In cœli ſine te parte fuiſſe velim.
olliciti jaceant, terraque premantur iniqua,
In longas orbem qui ſecuere vias.
Aut juvenum comites juſſiſſent ire puellas,
Si fuit in longas terra ſecanda vias.
Tunc mihi, ſi premerem ventoſas horridus Alpes,
Durum cum domina molle fuiſſet iter.

Cum domina Libycas auſim perrumpere Syrtes
Et dare non æquis vela ferenda Notis.
Non quæ virgineo portenta ſub inguine latrant,
Nec timeam veſtros curva Malea ſinus.
Nec quas ſubmerſis ratibus ſaturata Charybdis
Fundit, & effuſas ore receptat aquas.
Quod ſi Neptuni ventoſa potentia vincat,
Et ſub venturos auferat unda Deos:
Tu noſtris niveos humeris impone lacertos:
Corpore nos facili dulce feremus onus.
Sæpe petens Hero juvenis tranaverat undas:
Tunc quoque tranaſſet, ſed via cæca fuit.
At ſine te quanvis operoſi vitibus agri
Me teneant, quanvis amnibus arva natent:
Et vocet in rivos currentem ruſticus undam,
Frigidaque arboreas mulceat aura comas:
Non ego Pelignos videor celebrare ſalubres,
Non ego natalem rura paterna locum.
Sed Scythiam, Cilicaſq; feros, virideſq; Britannos,
Quæque Prometheo ſaxa cruore madent.
Vlmus amat vites: vitis non deſerit ulmum:
Separor a domina cur ego ſæpe mea.
At mihi te comitem jurabas uſque futuram,
Per me, perque oculos, qui rapuere, tuos.
Verba puellarum foliis leviora caducis:
Irritaque ut viſum eſt, ventus & aura ferunt.
Si qua mei tamen eſt in te pia cura relicta,
Incipe pollicitis addere facta tuis.
Parvaque quamprimum rapientibus eſſeda mannis
Ipſa per admiſſas concute lora jubas.
At vos, qua veniet, tumidi ſubſidite montes:
Et faciles curvis vallibus eſte viæ.

ELEGIA XVII.

Quod Corinnæ ſoli ſit ſerviturus.

SI quis erit, qui turpe putet ſervire puellæ:
Illo convincar judice turpis ego.
Sim licet infamis, dum me moderatius urat:
Quæ Phaon & fluctu pulſa Cythera tenet.
Atque utinam dominæ mitis quoq; præda fuiſſem
Formoſæ quoniam præda futurus eram.
Dat facies animos: facie violenta Corinna eſt.
Me miſerum, cur eſt tam bene nota ſibi?
Scilicet a ſpeculi ſumuntur imagine faſtus:
Nec niſi compoſitam ſe prius illa videt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

n tibi ſi facies nimium dat in omnia regnum,
O facies oculos docta tenere meos!)
latum idcirco tibi me contemnere debes.
ptari magnis inferiora licet.
ditur & nymphe mortalis amore Calypſo
apta, recuſantem detinuiſſe virum.
dimus æquoream Phthio Nereida regi,
geriam juſto concubuiſſe Numæ:
cano Venerem, quanvis incude relicta
Turpiter obliquo claudicet ille pede.
minis hoc ipſum genus impar: ſed tamen apte
ungitur herous cum breviore modo.
quoque, me mea lux, in quaslibet accipe leges:
Te decet, in medio jura dediſſe toro.
n tibi crimen ero, nec quo lætere remoto:
Non erit hic nobis inficiandus amor.
nt mihi pro magno felicia carmina cenſu:
Et multæ per me nomen habere volunt.
vi aliquam, quæ ſe circumferat eſſe Corinnam;
Vt fiat, quid non illa dediſſe velit?
d neque diverſi ripa labuntur eadem,
Frigidus Eurotas, populiferque Padus.
c, niſi tu, noſtris cantabitur ulla libellis,
Ingenio cauſas tu dabis una meo.

ELEGIA XVIII.

Ad Macrum, quod de amoribus ſcribat.

Armen ad iratum dum tu perducis Achillem,
Primaque juratis induis arma viris:
os Macer ignavæ Veneris ceſſamus in umbra:
Et tener auſuros grandia frangit amor.
æpe meæ dixi, Tandem diſcede, puellæ:
In gremio ſedit protinus illa meo.
æpe, Pudet, dixi: lacrymis vix illa retentis,
Me miſeram, cur te, dixit amare pudet?
mplicuitque ſuos circum mea colla lacertos:
Et quæ me perdunt, oſcula mille dedit.
Vincor: & ingenium ſumtis revocatur ab armis:
Reſque domi geſtas & mea bella cano.
ceptra tamen ſumſi: curaque Tragœdia noſtra
Crevit: & huic operi quamlibet aptus eram.
tiſit Amor, pallamque meam, pictoſque cothurnos,
Sceptraque privata tam cito ſumta manu.
Hinc quoque me dominæ numen deduxit iniquæ,
Deque cothurnato Vate triumphat Amor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quod licet: aut partes teneri profitemur am
Hei mihi præceptis torqueor ipſe meis!
Aut, quod Penelopes verbis reddatur Vlyſſ
Scribimus: & lacrymas Phylli relicta tua
Quod Paris, & Macareus, & quod male grat
Hippolytique parens, Hippolytuſque lega
Quodque tenens ſtrictum Dido miſerabilis en
Dictat, & Aoniæ Lesbis amica lyræ.
Quam cito de toto rediit meus orbe Sabinus
Scriptaque diverſis rettulit ille locis!
Candida Penelope ſignum cognovit Vlyſſis.
Legit ab Hippolito ſcripta noverca ſuo.
Iam pius Æneas miſeræ reſcripſit Eliſæ:
Quodque legat Phyllis, ſi modo vivit, ha
Triſtis ad Hypſipylen ab Iaſone littera venit
Dat votam Phœbo Lesbis amica lyram.
Nec tibi, qua tutum, vati Macer arma canen
Aureus in medio Marte tacetur amor.
Et Paris eſt illic, & adultera nobile crimen
Et comes extincto Laodamia viro.
Si bene te novi, non bella libentius iſtis
Dicis, & a veſtris in mea caſtra redis.

ELEGIA XIX.

Ad rivalem, cui uxor curæ non erat.

SI tibi non opus eſt ſervata ſtulte puella:
At mihi fac ſerves, quo magis ipſe velim
Quod licet, ingratū eſt: quod non licet, acr
Ferreus eſt ſi quis, quod ſinit alter, amat.
Speremus pariter: pariter metuamus amantes
Et faciat voto rara repulſa locum.
Quid fortuna mihi, quæ nunquam fallere poſ
Nil ego, quod nullo tempore lædat, amo.
Viderat hoc in me vitium verſuta Corinna:
Quaque capi poſſem, callida norat opem.
Ah quoties ſani capitis mentita dolorem,
Cunctantem tardo juſſit abire pede.
Ah quoties finxit culpam: quantumque licebat
Inſontis ſpeciem præbuit ipſa nocens.
Sic ubi vexarat, tepidoſque refoverat ignes:
Rurſus erat votis comis & apta meis.
Quas mihi blanditias, quam dulcia verba paral
Oſcula (Dii magni) qualia, quotque dabat!
Tu quoque, quæ noſtros rapuiſti nuper ocellos
Sæpe face inſidias: ſæpe rogata nega.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ne me ante tuos projectum in limine poſtes
nga pruinoſa frigora nocte pati.
nihi durat amor, longoſque adoleſcit in annos,
oc juvat: hæc animi ſunt alimenta mei:
uis amor, nimiumque potens, in tædia nobis
ertitur, & ſtomacho, dulcis ut eſca nocet.
unquam Danaen habuiſſet ahenea turris,
on eſſet Danae de Iove facta parens.
a ſervat Iuno mutatam cornibus Io,
acta eſt, quam fuerat gratior ipſa Iovi.
d licet, & facile eſt, quiſquis cupit arbore fron-
arpat, & e medio flumine ſumat aquam. (des
na volet regnare diu, deludat amantem,
eu mihi ne monitis torquear ipſe meis!
odlibet eveniat: nocet indulgentia nobis:
uod ſequitur, fugio: quod fugit, ipſe ſequor.
tu formoſæ nimium ſecure puellæ,
ncipe jam prima claudere nocte domum.
ipe, quis furtim toties tua limina pulſet,
uærere: quid latrent nocte ſilente canes.
o ferat & referat ſolers ancilla tabellas:
ur toties vacuo ſecubet illa toro.
rdeat iſta tuas aliquando cura medullas:
etque locum noſtris materiamque dolis.
e poteſt vacuo furari in littore arenas,
Vxorem ſtulti ſi quis amare poteſt.
nque ego præmoneo: niſi tu ſervare puellam
ncipis, incipiet deſinere eſſe mea.
ulta, diuque tuli: ſperavi ſæpe futurum,
Cum bene ſervaſſes, ut bene verba darem.
ntus es: & pateris nulli patienda marito:
At mihi conceſſi finis amoris erit.
ilicet infelix nunquam prohibebor adire:
Nox mihi ſub nullo vindice ſemper erit?
il metuam? per nulla traham ſuſpiria ſomnos?
Nil facies cur te jure periſſe velim?
uid mihi cum facili, quid cum lenone marito?
Corrumpis vitio gaudia noſtra tuo.
uin alium, quem tanta juvet patientia, quære:
Me tibi rivalem, ſi juvat, eſſe veta.

PVBLII

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII
O V I D I I
N A S O N I S
Elegiarum ſive Amorun

LIBER III.

ELEGIA I.

Deliberatio Poetæ, utrum elegos pergat ſcribe an potius tragœdias.

STat vetus, & multos incidua ſylva per ann
 Credibile eſt illi numen ineſſe loco.
 Fons ſacer in medio, ſpeluncaq; pumice perg
 Et latere ex omni dulce queruntur aves.
Hic ego dum ſpatior tectus nemoralibus umbri
 Quod mea quærebam Muſa moveret opus:
Venit odoratos Elegeia nexa capillos:
 Et puto pes illi longior alter erat.
Forma decens, veſtis tenuiſſima, vultus amanti
 In pedibus vitium cauſa decoris erat.
Venit & ingenti violenta Tragœdia paſſu,
 Fronte comæ torva: palla jacebat humi.
Læva manus ſceptrum late regale tenebat:
 Lydius apta pedum vincla cothurnus erat.
Hæc prior, Ecquis erit, dixit, tibi finis amandi
 O argumenti lente poeta tui!
Nequitiam vinoſa tuam convivia narrant:
 Narrant in multas compita ſecta vias.
Sæpe aliquis digito vatem deſignat euntem:
 Atque ait, Hic hic eſt, quem ferus urit amor.
Fabula (nec ſentis) tota jactaris in urbe:
 Dum tua poſtpoſito facta pudore refers.
Tempus erat thyrſo dudum graviore moveri,
 Ceſſatum ſatis eſt: incipe majus opus.
Materia premis ingenium: cane facta virorum:
 Hæc animo, dices, area digna meo eſt.
Quod teneræ cantent, luſit tua muſa, puellæ:
 Primaque per numeros acta juventa ſuos.

Nu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

unc habeam per te Romana Tragœdia nomen:
 Implebit leges ſpiritus iſte meas.
actenus: & movit pictis innixa cothurnis
 Denſum cæſarie terque quaterque caput.
ltera (nam memini) limis obriſit ocellis.
 Fallor? an in dextra myrtea virga fuit?
uid gravibus verbis animoſa Tragœdia, dixit,
 Me premis? an nunquam non gravis eſſe potes?
mparibus tamen es numeris dignata moveri:
 In me pugnaſti verſibus uſa meis.
on ego contulerim ſublimia carmina noſtris:
 Obruit exiguas regia vaſta fores.
um levis, & mecum levis eſt mea cura Cupido:
 Non ſum materia fortior ipſe mea.
uſtica ſit ſine me laſcivi mater Amoris:
 Huic ego proveni lena comeſque Deæ.
uam tu non poteris duro reſerare cothurno,
 Hæc eſt blanditiis janua laxa meis.
t tamen emerui plus quam tu poſſe, ferendo
 Multa, ſupercilio non patienda tuo.
er me decepto didicit cuſtode Corinna
 Liminis obſtructi ſollicitare forem:
elabique toro tunica velata recincta,
 Atque impercuſſos nocte movere pedes.
h quoties foribus duris inciſa pependi,
 Non verita a populo prætereunte legi!
Quin ego me, memini, dum cuſtos ſævus abiret,
 Ancillæ miſeram delituiſſe ſinu.
Quid, cum me munus natali miſit? at illa
 Rupit, & appoſita barbara merſit aqua.
Prima tuæ movi felicia ſemina mentis:
 Munus habes, quod te jam petit iſta, meum.
Deſierat: cœpi. per vos utraſque rogamus,
 In vacuas auras verba timentis eant.
Altera me ſceptro decoras, altoque cothurno:
 Iam nunc contracto magnus in orbe ſonor.
Altera das noſtro victurum nomen amori:
 Ergo ades: & longis verſibus adde breves.
Exiguum vati concede Tragœdia tempus,
 Tu labor æternus, quod petit illa, breve eſt.
Mota dedit veniam, teneri properentur amores,
 Dum vacat, a tergo grandius urget opus.

ELE-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ELEGIA II.

Ad amicam, curſum equorum ſpectantem.

NOn ego nobilium venio ſpectator equo
Cui tamen ipſa faves, vincat ut ille
Vt loquerer tecum veni, tecumque ſe
Ne tibi non notus, quem facis, eſſet amo
Tu curſum ſpectes, ego te: ſpectemus uterqu
Quod juvet: atque oculos paſcat uterque ſ
O cuicunque faves felix agitator equorum:
Ergo illi curæ contigit eſſe tuæ.
Hoc mihi contingat: ſacro de carcere miſſis
Inſiſtam forti mente vehendus equis.
Et modo lora dabo: modo verbere terga no
Nunc ſtringam metas interiore rota
Si mihi currenti fueris conſpecta, morabor:
Deque meis manibus lora remiſſa fluent.
Ah quam pæne Pelops Piſæo concidit axe,
Dum ſpectat vultus Hippodamia tuos.
Nempe favore ſuæ vicit tamen ille puellæ.
Vincamus dominæ quiſque favore ſuæ.
Quid fruſtra refugis? cogit nos linea jungi:
Hæc ex lege loci commoda Circus habet.
Tu tamen a dextra quicunque es, parce pue
Contactu lateris læditur iſta tui.
Tu quoque qui ſpectas poſt nos, tua contrah
Si pudor eſt, rigido nec preme terga genu.
Sed nimium demiſſa jacent tua pallia terræ,
Collige vel digitis en ego tollo meis.
Invida veſtis eras, quæ tam bona crura teges,
Quoque magis ſpectes, invida veſtis eras.
Talia Menalion Atalante crura fugacis
Optavit manibus ſuſtinuiſſe ſuis.
Talia pinguntur ſuccinctæ crura Dianæ,
Dum ſequitur fortes fortior ipſa feras.
His ego non viſis arſi: quid fiet ab iſtis?
In flammam flammas, in mare fundis aqua
Suſpicor ex iſtis & cætera poſſe placere,
Quæ bene ſub tenui condita veſte latent.
Vis tamen interea tenues arceſſere ventos,
Quos faciant noſtra mota flagella manu?
An magis hic meus eſt animi, non aeris, æſt
Captaque femineus pectora torret amor?
Dũ loquor: alba nigro ſparſa eſt tibi pulvere
Sordide de niveo corpore pulvis abi.

Sed

d jam pompa venit: linguis animiſque favete :
Tempus adeſt plauſus, aurea pompa venit.
ima loco fertur ſparſis victoria pennis :
Huc ades: atque meus, fac Dea, vincat amor,
udite Neptuno, nimium qui creditis undis :
Nil mihi cum pelago, me mea terra tenet.
aude tuo Marti miles: nos odimus arma :
Pax juvat, & media pace repertus amor.
guribus Phœbus, Phœbe venantibus adſit :
Artifices in te verte Minerva manus.
ricolæ Cereri, teneroque aſſurgite Baccho :
Pollucem pugiles, Caſtora placet eques :
s tibi blanda Venus, puerique potentibus armis
Plaudimus: inceptis annue diva meis.
que novam mentem dominæ, ut patiatur amari.
Annuit: & motu ſigna ſecunda dedit.
od dea promiſit, promittas ipſa rogamus :
(Pace loquor Veneris) tu Dea major eris.
tibi tot juro teſtes, pompamque Deorum,
ſe dominam nobis tempus in omne fore.
pendent tibi crura: potes, ſi forte juvabit,
ancellis primos inſeruiſſe pedes.
xima jam vacuo præco ſpectacula Circo,
Quadrijuges æquo carcere miſit equos.
faveas video: vincet cuicunque favebis :
Quid cupias, ipſi ſcire videntur equi.
miſerum, metam ſpatioſo circuit orbe :
Quid facis? admoto proximus axe ſubi.
d facis infelix? perdis bona vota puellæ :
ende precor valida lora ſiniſtra manu.
imus ignavo: ſed eum revocate Quirites :
t date jactatis undique ſigna togis.
revocant. at ne turbet toga mota capillos,
n noſtros abdas te licet uſque ſinus.
que patent iterum reſerato carcere poſtes :
t volat admiſſis diſcolor agmen equis.
c ſaltem ſupera: ſpatioque inſurge patenti :
int mea, ſint dominæ fac rata vota meæ.
t dominæ rata vota meæ: mea vota ſuperſunt :
lle tenet palmam: palma petenda mihi eſt.
t: & argutis quiddam promiſit ocellis :
oc ſatis eſt; alio cetera redde loco.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ELEGIA III.

De amica, quæ peieraverat.

ESſe Deos credamne? fidem jurata fefellit:
Et facies illi, quæ fuit ante, manet.
Quam longos habuit nondum jurata capillo
Tam longos, poſtquam numina læſit, habet.
Candida, candorem roſeo ſuffuſa rubore,
Ante fuit: niveo lucet in ore rubor.
Pes erat exiguus: pedis eſt aptiſſima forma:
Longa decenſque fuit, longa decenſque manet
Argutos habuit: radiant ut ſidus ocelli:
Per quos mentita eſt perfida ſæpe mihi.
Scilicet æterni falſum jurare puellis
Dii quoque concedunt: formaque numen habe
Perque ſuos illum nuper juraſſe recordor,
Perque meos oculos: & doluere mei.
Dicite Dii: ſi vos impune fefellerit illa:
Alterius meriti cur ego damna tuli?
At non invidiæ vobis Cepheia virgo eſt,
Pro male formoſa juſſa parente mori.
Non ſatis eſt, quod vos habuit ſine pondere teſte
Sed mecum luſos ridet inulta deos.
Vt ſua per noſtram redimat perjuria pœnam:
Victima deceptus decipientis ero.
Aut ſine re Deus eſt nomen, fruſtraque timetur
Et ſtulta populos credulitate movet:
Aut ſi quis Deus eſt, teneras amat ille puellas:
Et nimium ſolas omnia poſſe jubet.
Nobis fatifero Mavors accingitur enſe:
Nos petit invicta Palladis haſta manu.
Nobis flexibiles curvantur Apollinis arcus:
In nos alta Iovis dextera fulmen habet.
Formoſas ſuperi metuunt offendere læſi:
Atque ultro, quæ ſe non timuere, timent.
Et quiſquam pia thura focis imponere curat?
Certe plus animi debet ineſſe viris.
Iuppiter igne ſuo lucos jaculatur, & arces:
Miſſaque perjuras tela ferire vetat.
Tot meruere pati: Semele miſerabilis arſit:
Officio eſt illi pœna reperta ſuo.
At ſi venturo ſe ſubduxiſſet amanti:
Non pater in Baccho matris haberet onus.
Quid queror? & toto facio convicia cœlo?
Dii quoq; habēt oculos, Dii quoq; pectus habe

Deus ipſe forem, nomen ſine fraude liceret
Femina mendaci falleret ore meum.
ſe ego jurarem verum juraſſe puellas :
Et non de tetricis dicerer eſſe Deis.
u tamen illorum moderatius utere dono :
Aut oculis certe parce puella meis.

ELEGIA IV.

Ad virum ſervantem conjugem.

DVre vir, impoſito teneræ cuſtode puellæ,
Nil agis: ingenio quæque tuenda ſuo eſt.
Si qua metu dêto caſta eſt, ea deniq; caſta eſt:
Quæ, quia non liceat, non facit, illa facit.
t jam ſervaris bene corpus, adultera mens eſt :
Nec cuſtodiri, ni velit, ulla poteſt.
ec mentem ſervare potes, licet omnia claudas,
Omnibus excluſis intus adulter erit.
ui peccare licet, peccat minus: ipſa poteſtas
Semina nequitiæ languidiora facit.
eſine (crede mihi) vitia irritare vetando :
Obſequio vinces aptius ipſe tuo.
idi ego nuper equum contra ſua frena tenacem,
Ore reluctanti fulminis ire modo.
onſtitit, ut primum conceſſas ſenſit habenas,
Frenaque in effuſas laxa jacere jubas.
itimur in vetitum ſemper, cupimuſque negata,
Sic interdictis imminet æger aquis.
entum fronte oculos, centum cervice gerebat
Argus, & hos unus ſæpe fefellit amor.
i thalamo Danae ſaxo ferroque perenni
Quæ fuerat virgo credita, mater erat.
enelope manſit, quamvis cuſtode careret,
Inter tam multos intemerata procos.
uicquid ſervatur, cupimus magis, ipſaque furem
Cura vocat: pauci, quod ſinit alter, amant.
ec facie placet ipſa ſua, ſed amore mariti,
Neſcio quid, quod te ceperit, eſſe putant.
on proba ſic, quã vir ſervat, ſed adultera, cara eſt,
Ipſe timor precium corpore majus habet.
ndignere licet, juvat inconceſſa voluptas,
Sola placet, timeo, dicere ſi qua poteſt.
on tamen ingenuam jus eſt ſervare puellam,
Hic metus externæ corpora gentis agat.
cilicet ut poſſit cuſtos ego dicere feci,
In laudem ſervi caſta ſit illa tui,

Ruſticus eſt nimium, quem lædit adultera conju
Et notos mores non ſatis urbis habet.
In qua Martigenæ non ſunt ſine crimine nati,
Romulus Iliades, Iliadeſque Remus.
Quid tibi formoſa, ſi non niſi caſta placebat?
Non poſſunt ullis iſta coire modis.
Si ſapis, indulge dominæ: vultuſque ſeveros
Exue: nec rigidi jura tuere viri.
Et cole quos dederit: multos dabit uxor amicos
Gratia ſic minimo magna labore venit.
Sic poteris juvenum convivia ſemper inire:
Et, quæ non tuleris, multa videre domi.

ELEGIA V.

Ad amnem, dum iter faceret ad amicam.

AMnis arundinibus limoſas obſite ripas,
Ad dominam propero: ſiſte parumper aqu
Nec tibi ſunt pontes, nec quæ ſine remigis i
Concava trajecto cymba rudente vehat.
Parvus eras: (memini) nec te tranſire refugi:
Summaque vix talos contigit unda meos.
Nunc ruis appoſito nivibus de monte ſolutis:
Et turpi craſſas gurgite volvis aquas.
Quid properaſſe juvat? quid pauca dediſſe quieti
Tempora? quid nocti conſervuiſſe diem?
Sic tamē hic ſtandum eſt? ſi non datur artibus ull
Vlterior noſtro ripa premenda pede?
Nunc ego, quas habuit pennas Danaeius heros,
Terribili denſum cum tulit angue caput:
Nunc opto currum, de quo Cerealia primum
Semina venerunt in rude miſſa ſolum.
Prodigioſa loquor veterum mendacia vatum:
Non tulit hæc unquam, nec feret ulla dies.
Tu potius ripis effuſe capacibus amnis,
(Sic æternus eas) labere fine tuo.
Non eris invidiæ torrens (mihi crede) ferendæ:
Si dicar per te forte retentus amans.
Flumina deberent juvenes in amore juvare:
Flumina ſenſerunt ipſa quid eſſet amor.
Inachus in media Bithynide pallidus iſſe
Dicitur, & gelidis incaluiſſe vadis.
Nondum Troja fuit luſtris obſeſſa duobus,
Cum rapuit vultus, Xanthe, Neæra tuos.
Quid non Alpheon diverſis currere terris
Virginis Arcadiæ certus adegit amor?

Te quoque promiſſam Xantho Penee Neæram
  Phitiadum terris occuluiſſe ferunt.
Quid referam Aſopon ? quem cepit Martia Thebe,
  Natarum Thebe quinque futura parens.
Cornua ſi tua ſunt ubi nunc, Acheloe, requiram:
  Herculis irata fracta querere manu.
Nec tanti Calydon, nec tota Ætolia tanti,
  Vna tamen tanti Deianira fuit:
Ille fluens dives ſeptena per oſtia Nilus,
  Quis patriam tantæ non bene celat aquæ,
Fertur in Evadne collectam Aſopide flammam
  Vincere gurgitibus non potuiſſe ſuis.
Siccus ut amplecti Salmonida poſſet Enipeus,
  Cedere juſſit aquam: juſſa receſſit aqua.
Nec te prætereo, qui per cava ſaxa volutus
  Tyburis Argæi ſpumifer arva rigas.
Ilia cui placuit, quanvis erat horrida vultu,
  Vngue notata comas, ungue notata genas.
Illa gemens patruique nefas, delictaque Martis,
  Errabat nudo per loca ſola pede.
Hanc amnis rapidis animoſus vidit ab undis:
  Raucaque de mediis ſuſtulit ora vadis.
Atque ita, Quid noſtras, inquit, teris anxia ripas.
  Ilia ab Idæo Laomedonte genus?
Quo cultus abiere tui? quid ſola vagaris?
  Vitta nec evinctas impedit alba comas?
Quid fles? & teneros lacrymis corrumpis ocellos?
  Pectoraque inſana plangis aperta manu?
Ille habet & ſilices, & durum in pectore ferrum,
  Qui tenero lacrymas lætus in ore videt.
Ilia pone metus: tibi regia noſtra patebit:
  Teque colent amnes: Ilia pone metus.
Tu centum, aut plures inter dominabere nymphas:
  Nam centum, aut plures flumina noſtra tenent:
Nec me ſperne (precor) tantum Romana propago
  Munera promiſſis uberiora feres.
Dixerat. illa oculos in humum dejecta modeſtos
  Spargebat tepido flebilis imbre ſinus.
Ter molita fugam: ter ad altas reſtitit undas:
  Currendi vires eripiente metu.
Sæva tamen ſcindens inimico pollice crinem,
  Edidit indignos ore tremente ſonos.
O utinam mea tecta forent, patrioque ſepulcro
  Condita, dum poterant virginis oſſa tegi.
Cur modo Veſtalis tedas invitor ad ullas
  Turpis, & Iliacis inficianda focis?

Quid moror? en digitis deſignor adultera vulgi
Deſit famoſus, qui notet ora, pudor.
Hactenus: & veſtem timidis prætendit ocellis:
Atque ita ſe in rapidas perdita miſit aquas.
Suppoſuiſſe manus ad pectora lubricus amnis
Dicitur: & ſocii jura dediſſe tori.
Te quoque credibile eſt aliqua caluiſſe puella:
Sed nemora & ſylvæ crimina veſtra tegunt.
Dum loquor, increvit latis ſpatioſius undis,
Nec capit admiſſas alveus altus aquas.
Quid mecum furioſe tibi? Quid mutua differs
Gaudia? quid cœptum, ruſtice, rumpis iter?
Quid, ſi legitimum flueres, ſi nobile flumen?
Si tibi per terras maxima fama foret?
Nomen habes nullum nivibus collecte caducis:
Nec tibi ſunt fontes: nec tibi certa domus.
Fontis habes inſtar pluviaſque, niveſque ſolutas
Quas tibi divitias pigra miniſtrat hyems.
Aut lutulentus agis brumali tempore curſus:
Aut premis arentem pulverulentus humum.
Quis te unquam potuit ſitiens haurire viator?
Quis dixit grata voce, perennis eas?
Damnoſus pecori curris: damnoſior agris:
Forſitan hæc alios, me mea damna movent.
Huic ego, næ demens, narrabam fluminum amores
Iactaſſe indigno nomina tanta pudet.
Neſcio quid ſpectans, Acheloon & Inachon amnis,
Et potui nomen Nile referre tuum.
At tibi pro meritis opto non candide torrens
Sint rapidi ſoles, ſiccaque ſemper hyems.

ELEGIA VI.

Quod ab amica receptus, cum ea coire non potuit, conqueritur.

AVt non formoſa eſt, aut non bene culta puella,
Aut, puto, non votis ſæpe petita meis.
Hanc tamen in nullos tenui male languidus
Sed jacui pigro crimen onuſque toro. (uſus
Nec potui cupiens, pariter cupiente puella,
Inguinis effeti parte juvante frui.
Illa quidem noſtro ſubjecit eburnea collo
Brachia, Sithonia candidiora nive.
Oſculaque inſeruit cupide luctantia linguis:
Laſcivum femori ſuppoſuitque femur.

Et mihi blanditias dixit, Dominumque vocavit :
Et quæ præterea publica verba juvant.
Tacta tamen gelida veluti mea membra cicuta,
Segni propoſitum deſtituere meum.
Truncus iners jacui, ſpecies, & inutile lignum :
Nec ſatis exactum eſt, corpus, an umbra forem.
Quæ mihi ventura eſt, ſiquidē eſt ventura ſenectus?
Cum deſit numeris ipſa juventa ſuis ?
Ah pudet annorū, quod me juvenemque, virumque,
Nec juvenem, nec me ſenſit amica virum !
Sic flammas aditura pias æterna ſacerdos
Surgit, & a caro fratre verenda ſoror.
At nuper bis flava Chie, ter candida Pitho,
Ter Libas officio continuata meo eſt.
Exigere a nobis anguſta nocte Corinnam,
Et memini numeros ſuſtinuiſſe novem.
Num mea Theſſalico languent devota veneno
Corpora? num miſero carmen & herba nocent ?
Sagave puniceæ defixit nomina cera ?
Et medium tenues in jecur urget acus ?
Carmine læſa Ceres ſterilem vaneſcit in herbam :
Deficiunt læſi carmine fontis aquæ.
Ilicibus glandes, cantataque vitibus uva
Decidit: & nullo poma movente fluunt.
Quid vetat & nervos magicas torpere per artes ?
Forſitan impatiens ſit latus inde meum.
Huc pudor acceſſit facti: pudor ipſe nocebat.
Ille fuit vitii cauſa ſecunda mei :
At qualem vidi, qualem tetigique puellam ?
Sic etiam tunica tangitur illa ſua.
Illius attactu Pylius juveneſcere poſſet :
Tithonuſque annis fortior eſſe ſuis.
Hæc mihi contigerat: ſed non vir contigit illi :
Quas nunc concipiam per nova vota preces ?
Credo etiam magnos, quo ſum tam turpiter uſus,
Muneris oblati pœnituiſſe deos.
Optabam certe recipi: ſum nempe receptus :
Oſcula ferre, tuli: proximus eſſe, fui.
Quid mihi fortunæ tantum? quid regna ſine uſu ?
Quid mihi poſſedi dives avarus opes.
Sic aret mediis taciti vulgator in undis :
Pomaque quæ nullo tempore tangat, habet.
A tenera quiſquam ſic ſurgit mane puella,
Protinus ut ſanctos poſſit adire Deos.
Sed non blanda puto, non optima perdidit in me
Oſcula, non omni ſollicitavit ope.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Illa graves potuit quercus, adamantaque durum
Surdaque blanditiis ſaxa movere ſuis.
Digna movere fuit certe divoſque viroſque:
Sed neque tunc vixi: nec vir, ut ante, fui.
Quid juvat ad ſurdas ſi cantet Phemius aures?
Quid miſerum Thamyram picta tabella juvat
At quæ non tacita formavi gaudia mente?
Quos ego non finxi diſpoſuique modos?
Noſtra tamen jacuere, velut præmortua, membra
Turpiter, heſterna languidiora roſa.
Quæ nunc ecce vigent intempeſtiva, valentque
Nunc opus expoſcunt, militiamque ſuam.
Quin iſtic pudibunda jace pars peſſima noſtri:
Sic ſim pollicitis captus ut ante tuis.
Tu dominum fallis: per te deprenſus inermis
Triſtia cum magno damna pudore tuli.
Hanc etiam non eſt mea dedignata puella
Molliter admota ſollicitare manu.
Sed poſtquam nullas conſurgere poſſe per artes,
Immemoremque ſui procubuiſſe videt:
Quid me ludis, ait? quis te male ſane jubebat
Invitum noſtra ponere membra toro?
Aut te trajectis Ææa venefica ramis
Devovet, aut alio laſſus amore venis.
Nec mora: diſſiluit tunica velata recincta,
Et decuit nudos proripuiſſe pedes.
Neve ſuæ poſſent intactam ſcire miniſtræ,
Dedecus hoc ſumta diſſimulavit aqua.

ELEGIA VII.

Quod ab amica non recipiatur, dolet.

EN quiſquam ingenuas etiamnum ſuſcipit artes,
Aut tenerum dotes carmen habere putat?
Ingenium quondam fuerat precioſius auro:
At nunc barbaria eſt grandis, habere nihil.
Cum pulcre noſtri dominæ placuere libelli:
Quo licuit libris, non licet ire mihi.
Cum bene laudavit, laudato janua clauſa eſt:
Turpiter huc illuc ingenioſus eo.
Ecce recens dives parto per vulnera cenſu
Præfertur nobis ſanguine factus eques.
Hunc potes amplecti formoſis, ſtulta, lacertis?
Hujus in amplexu, ſtulta, jacere, potes?
Si neſcis, caput hoc galeam portare ſolebat:
Enſe latus cinctum, quod tibi ſervit, erat.

a manus, cui nunc ſerum male convenit aurum,
cuta tulit: dextram tange, cruenta fuit.
periit aliquis, potes hanc contingere dextram ?
eus ubi mollities pectoris illa tui eſt ?
ne cicatrices veteris veſtigia pugnæ :
uæſitum eſt illi corpore, quicquid habet.
ſitan & quoties hominem jugulaverit, ipſe
ndicet: hoc faſſas tangis avara manus ?
ego Muſarum purus Phœbique ſacerdos
d rigidas canto carmen inane fores.
cite, qui ſapitis, non hæc, quæ ſcimus inertes ;
ed trepidas acies, & fera bella ſequi.
que bono verſu primum deducite pilum :
oc tibi, ſi velles, poſſet, Homere, dari.
piter admonitus nil eſſe potentius auro,
orruptæ precium virginis ipſe fuit.
n merces aberat: durus pater, ipſa ſevera,
Erati poſtes, ferrea turris erat.
poſtquam ſapiens in munera venit adulter;
ræbuit ipſa ſinus: & dare juſſa, dedit.
cum regna ſenex cœli Saturnus haberet,
mne lucrum tenebris alta premebat humus.
aque, & argentum, cumque auro pondera ferri
anibus admorat: nullaque maſſa fuit.
meliora dabat curvo ſine vomere fruges :
omaque, & in quercu mella reperta cava.
valido quiſquam terram ſcindebat aratro :
ignabat nullo limite foſſor humum.
n freta dimiſſi verrebant eruta remi :
ltima mortali tum via littus erat.
ntra te ſolers hominum natura fuiſti,
t nimium damnis ingenioſa tuis.
d tibi turritis incingere mœnibus urbes ?
uid tibi diſcordes addere in arma manus ?
d tibi cum pelago? terra contenta fuiſſes.
ur non & cœlum tertia regna petis ?
licet, affectas cœlum quoque: templa Quirinus,
iber, & Alcides, & modo Cæſar habent.
imus terra ſolidum pro frugibus aurum :
oſſidet inventas ſanguine miles opes.
ria pauperibus clauſa eſt: dat cenſus honores ;
nde gravis judex, inde ſeverus eques.
nia poſſideant: illis campuſque forumque
erviat: hi pacem ſævaque bella gerant :
tum ne noſtros avidi lucrentur amores :
t ſatis eſt, aliquam pauperis eſſe ſinant.

At nunc exæquet tetricas licet illa Sabinas :
Imperat ut captæ, qui dare multa poteſt.
Me prohibet cuſtos: in me timet illa maritum
Si dederim, tota cedat uterque domo.
O, ſi neglecti quiſquam Deus ultor amantis,
Tam male quæſitas pulvere mutet opes.

ELEGIA VIII.

Tibulli mortem deflet.

MEmnona ſi mater, mater ploravit Achil
Et tangunt magnas triſtia fata Deas :
Flebilis indignos Elegeia ſolve capillos
Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit !
Ille tui vates operis, tua fama, Tibullus
Ardet in extructo corpus inane rogo.
Ecce puer Veneris fert everſamque pharetram
Et fractos arcus, & ſine luce facem.
Aſpice, demiſſis ut eat miſerabilis alis :
Pectoraque infeſta tundat aperta manu.
Excipiunt lacrymas ſparſi per colla capilli :
Oraque ſingultu concutiente ſonant.
Fratris in Æneæ ſic illum funere dicunt
Egreſſum caſtris, pulcer Iule, tuis.
Nec minus eſt confuſa Venus moriente Tibull
Quam juveni rupit cum ferus inguen aper.
At ſacri vates, & divum cura vocamur :
Sunt etiam, qui nos numen habere putent.
Scilicet omne ſacrum mors importuna profan
Omnibus obſcuras injicit illa manus.
Quid pater Iſmario, quid mater profuit Orphe
Carmine quid victas obſtupuiſſe feras ?
Et Linon in ſylvis idem pater abditus altis
Dicitur invicta concinuiſſe lyra.
Aſpice Mæoniden, a quo, ceu fonte perenni,
Vatum Pieriis ora rigantur aquis.
Hunc quoque ſumma dies nigro ſummerſit Av
Effugiunt avidos carmina ſola rogos.
Durat opus vatum, Trojani fama laboris,
Tardaque nocturno tela retexta dolo.
Sic Nemeſis longum, ſic Delia nomen habebit,
Altera cura recens, altera primus amor.
Quid nos ſacra juvant? quid nunc Ægyptia pr
Siſtra? quid in vacuo ſecubuiſſe toro ?
Cum rapiant mala fata bonos: (ignoſcite faſſo
Sollicitor nullos eſſe putare Deos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ve prius, moriere tamen: cole ſacra, colentem
ſors tamen a templis in cava buſta trahet.
rminibus confide bonis: jacet ecce Tibullus;
ix manet e toto parva quod urna capit.
ne ſacer vates flammæ rapuere rogales?
ectoribus paſci nec timuere tuis?
rea ſanctorum potuiſſent templa Deorum
rere, quæ tantum ſuſtinuere nefas.
ertit vultus Erycis quæ poſſidet arces:
unt quoque, qui lacrymas continuiſſe negant.
tamen hoc melius, quam ſi Phæacia tellus
gnotum vili ſuppoſuiſſet humo.
: certe manibus fugientis preſſit ocellos
Mater, & in cineres ultima dona tulit.
c ſoror in partem miſera cum matre doloris
enit inornatas dilaniata comas.
mque tuis ſua junxerunt Nemeſiſque priorque
Oſcula: nec ſolos deſtituere rogos.
lia diſcedens, Felicius, inquit, amata
um tibi: vixiſti, dum tuus ignis eram:
i Nemeſis, Quid, ait, tibi ſunt mea damna dolori,
Me tenuit moriens deficiente manu.
tamen e nobis aliquid, niſi nomen, & umbra
Reſtat: in Elyſia valle Tibullus erit.
vius huic venies, hedera juvenilia cinctus
Tempora, cum Calvo, docte Catulle, tuo.
quoque, ſi falſum eſt temerati crimen amici,
Sanguinis atque animæ prodige Galle tuæ.
s comes umbra tua eſt. ſi qua eſt modo corporis
Auxiſti numeros culte Tibulle pios. (umbra;
ſa quieta, precor, tuta requieſcite in urna;
Et ſit humus cineri non oneroſa tuo.

ELEGIA IX.

d Cererem, conquerens quod eius ſacris cum amica concumbere non permittatur.

ANnua venerunt Cerealis tempora ſacri:
Secubat in vacuo ſola puella toro.
Flava Ceres tenues ſpicis redimita capillos,
Cur inhibes ſacris commoda noſtra tuis?
e Dea munificam gentes ubicunque loquuntur:
Nec minus humanis invidet ulla bonis.
nte nec hirſuti torrebant farra coloni;
Nec notum terris area nomen erat.

Sed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sed glandem quercus, oracula prima, ferebant
 Hæc cibus, & teneri ceſpitis herba torus.
Prima Ceres docuit turgeſcere ſemen in agris
 Falce coloratas ſubſecuitque comas.
Prima jugis tauros ſupponere colla coegit:
 Et veterem curvo dente revellit humum.
Hanc quiſquam lacrymis lætari credat amanti
 Et bene tormentis ſecubituque coli?
Nec tamen eſt, quanvis agros amet illa feraces
 Ruſtica: nec vacuum pectus amoris habet.
Cretes erunt teſtes, nec fingunt omnia Cretes
 Cretes nutrito terra ſuperba Iove.
Illic, ſideream mundi qui temperat arcem,
 Exiguus tenero lac bibit ore puer,
Magna fides teſti: teſtis laudatur alumno:
 Faſſuram Cererem crimina nota puto.
Viderat Iaſium Cretæa diva ſub Ida
 Figentem certa terga ferina manu.
Vidit: &, ut teneræ flammam rapuere medull
 Hinc pudor, ex illa parte trahebat amor.
Victus amore pudor: ſulcos arere videres,
 Et ſata cum minima parte redire ſui.
Cum bene jactati pulſarunt arva ligones:
 Ruperat & duram vomer aduncus humum:
Seminaque in latos ierant æqualiter agros:
 Irrita decepti vota colentis erant.
Diva potens frugum ſylvis errabat in altis,
 Deciderant longæ ſpicea ſerta comæ.
Sola fuit Crete fecundo fertilis anno:
 Omnia, qua tulerat ſe Dea, meſſis erant.
Ipſe locus nemorum canebat frugibus Ide:
 Et ferus in ſylva farra metebat aper.
Optavit Minos ſimiles ſibi legifer annos:
 Optavit Cereris longus ut eſſet amor.
Quid tibi ſecubitus triſtes, Dea flava, fuiſſent,
 Hos cogor ſacris nunc ego ferre tuis.
Cur ego ſum triſtis: cum ſit tibi nata reperta?
 Regnaque quam Iuno, ſorte minora regat?
Feſta dies Veneremque vocat, cantuſque, merum
 Hæc decet ad dominos munera ferre Deos.

ELEGIA X.

Ad amicam, a cuius amore diſcedere non poteſ

MVlta diuque tuli: vitiis patientia victa eſt:
 Cede fatigato pectore turpis amor

Scilic

licet aſſerui jam me: fugique catenas;
Et quæ non puduit ferre, tuliſſe pudet.
cimus: & domitum pedibus calcamus amorem:
Venerunt capiti cornua ſera meo.
rfer, & obdura: dolor hic tibi proderit olim:
Sæpe tulit laſſis ſuccus amarus opem.
go ego ſuſtinui foribus tam ſæpe repulſus
Ingenuum dura ponere corpus humo!
go ego neſcio cui, quem tu complexa tenebas,
Excubui clauſam, ſervus ut, ante domum!
di ego, cum foribus laſſus prodiret amator,
Invalidum referens emeritumque latus.
c tamen eſt levius, quam quod ſum viſus ab illo:
Eveniat noſtris hoſtibus ille pudor.
ando ego non fixus lateri ſpatiantis adhæſi?
Ipſe tuus cuſtos, ipſe vir, ipſe comes?
licet & populo per me comitata placebas:
Cauſa fuit multis noſter amoris amor.
rpia quid referam vanæ mendacia linguæ?
Et perjuratos in mea damna Deos?
id juvenum tacitos inter convivia nutus?
Verbaque compoſitis diſſimulata notis?
ſta erat ægra mihi, præceps, amenſque cucurri,
Veni: & rivali non erat ægra meo.
, & quæ taceo, duravi ſæpe ferendis,
Quære alium pro me, qui velit iſta pati.
n mea votiva puppis redimita corona
Læta tumeſcentes æquoris audit aquas.
ſine blanditias, & verba potentia quondam
Perdere: non ego ſum ſtultus, ut ante fui.
ctantur: pectuſque leve in contraria ducunt
Hac amor, hac odium: ſed puto vincet amor.
lero, ſi potero: ſi non, invitus amabo:
Nec juga taurus amat: quæ tamen odit, habet.
quitiam fugio: fugientem forma reducit:
Averſor morum crimina: corpus amo.
ego nec ſine te, nec tecum vivere poſſum:
Et videor voti neſcius eſſe mei.
t formoſa fores minus, aut minus improba vellē:
Non facit ad mores tam bona forma malos.
cta merent odium: facies exorat amorem:
Me miſerum, vitiis plus valet illa ſuis!
rce per, o, lecti ſocialia jura, per omnes
Qui dant fallendos ſe tibi ſæpe Deos.
rque tuam faciem magni mihi numinis inſtar,
Perque tuos oculos, qui rapuere meos.

Quicquid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quicquid eris, mea ſemper eris. tu ſelige tant
Me quoque velle, velis, anne coactus amen
Lintea dem potius, ventiſque ferentibus utar,
Vt quanvis nolim, cogar amare tamen.

ELEGIA XI.

Dolet amicam ſuam ita ſuis carminibus innotui
rivales multos ſibi pararit.

QVis fuit ille dies, quo triſtia ſemper amar
Omina non albæ concinuiſtis aves?
Quodque putem ſidus noſtris occurrere v
Quoſve deos in me bella movere querar?
Quæ modo dicta mea eſt: quam cœpi ſolus am
Cum multis vereor ne ſit habenda mihi.
Fallimur? an noſtris innotuit illa libellis?
Sic eſt: ingenio proſtitit illa meo.
Et merito: quid enim formæ præconia feci?
Vendibili culpa facta puella mea eſt.
Me lenone placet: duce me perductus amator
Ianua per noſtras eſt adaperta manus.
An proſint dubium eſt: nocuerunt carmina cer
Invidiæ noſtris illa fuere bonis.
Cum Thebæ, cum Troja foret, cum Cæſaris a
Ingenium movit ſola Corinna meum.
O utinam adverſis tetigiſſem carmina Muſis:
Phœbus & inceptum deſtituiſſet opus.
Nec tamen ut teſtes mos eſt audire Poetas,
Malueram verbis pondus abeſſe meis.
Per nos Scylla patri canos furata capillos,
Pube premit rabidos inguinibuſque canes.
Nos pedibus pennas dedimus: nos crinibus ang
Victor Abantiades alite fertur equo.
Iidem per ſpatium Tityon porreximus ingens:
Et tria vipereo fecimus ora cani.
Fecimus Enceladum jaculantem mille lacertis
Ambiguæ captos virginis ore viros.
Æolios Ithacis incluſimus utribus Euros:
Proditor in medio Tantalus amne ſitit.
De Niobe ſilicem: de virgine fecimus urſam:
Concinit Odryſium Cecropis ales Itym.
Iuppiter aut in aves, aut ſe transformat in aur
Aut ſecat impoſita virgine taurus aquas.
Protea quid referam? Thebanaque ſemina den
Qui vomerent flammas ore, fuiſſe boves?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ve genis auriga ſuis electra ſorores ?
Quæque rates fuerant, nunc maris eſſe Deas ?
erſumque diem menſis furialibus Atrei ?
uraque percuſſam ſaxa ſecuta lyram ?
t in immenſum fecunda licentia vatum :
bligat hiſtorica nec ſua verba fide.
nea debuerat falſo laudata videri
emina: credulitas nunc mihi veſtra nocet.

ELEGIA XII.

De Iunonis feſto.

Vm mihi pomiferis conjux foret orta Phaliſcis,
 Mœnia contigimus victa Camille tibi.
ta ſacerdotes Iunoni feſta parabant,
t celebres ludos, indigenamque bovem.
nde moræ precium ritus cognoſcere: quanvis
iſſicilis clivis huc via præbet iter.
vetus, & denſa prænubilus arbore lucus:
ſpice: concedes numinis eſſe locum.
ipit ara preces, votivaque thura piorum:
ra per antiquas facta ſine arte manus.
ubi perſonuit ſolenni tibia cantu:
per velatas annua pompa vias.
untur niveæ populo plaudente juvencæ:
uas aluit campis herba Phaliſca ſuis.
ituli nondum metuenda fronte minaces
t minor ex humili victima porcus hara:
que gregis cornu per tempora dura recurvo:
avisa eſt dominæ ſola capella Deæ.
us indicio ſylvis inventa ſub altis
icitur inceptam deſtituiſſe fugam.
ic quoque per pueros jaculis inceſſitur index:
t precium auctori vulneris ipſa datur.
ventura Dea eſt, juvenes, timidæque puellæ,
ræbuerant latas veſte jacente vias.
ginei crines auro gemmaque premuntur:
t tegit auratos palla ſuperba pedes.
re patrum ſanctæ velatæ veſtibus albis
radita ſuppoſito vertice ſacra ferunt.
favent populi tunc cum venit aurea pompa:
pſa ſacerdotes ſubſequiturque ſuas.
iva eſt pompæ facies. Agamemnone cæſo,
t ſcelus, & patrias fugit Haleſus opes.
que pererratis profugus terraque marique
Mœnia felici condidit alta manu.

Ille ſuos docuit Iunonia ſacra Phaliſcos:
Sint mihi, ſint populo ſemper amica ſuo.

ELEGIA XIII.

Ad amicam, ſi peccatura eſt, ut occulte pecc

NOn ego ne pecces, cum ſis formoſa, recu
Sed ne ſit miſero ſcire neceſſe mihi.
Nec te noſtra jubet fieri cenſura pudicam
Sed tamen, ut tentes diſſimulare, rogat.
Non peccat, quæcunque poteſt peccaſſe negar
Solaque deformem culpa profeſſa facit.
Quis furor eſt, quæ nocte latent, in luce fater
Et, quæ clam facias, facta referre palam.
Ignoto meretrix corpus junctura Quiriti,
Oppoſita populum ſubmovet ante ſera.
Tu tua proſtitues famæ peccata ſiniſtræ?
Commiſſi perages indiciumque tui?
Sit tibi mens melior, ſaltemque imitare pudic
Teque probam, quanvis non eris, eſſe puten
Quæ facis, hæc facito: tantum feciſſe negato:
Nec pudeat coram verba modeſta loqui.
Eſt qui nequitiam locus exigat: omnibus illun
Deliciis imple: ſit procul inde pudor.
Hinc ſimul exieris, laſcivia protinus omnis
Abſit: & in lecto crimina pone tuo.
Illic nec tunicam tibi ſit poſuiſſe pudori:
Nec femori impoſitum ſuſtinuiſſe femur.
Illic purpureis condatur lingua labellis:
Inque modos Venerem mille figuret amor.
Illic nec voces, nec verba juvantia ceſſent:
Spondaque laſciva mobilitate tremat.
Indue cum tunicis metuentem crimina vultum
Et pudor obſcœnum diffiteatur opus.
Da populo, da verba mihi: ſine neſcius errem
Et liceat ſtulta credulitate frui.
Cur toties video mitti recipique tabellas?
Cur preſſus prior eſt interiorque torus?
Cur plus quam ſomno turbatos eſſe capillos?
Collaque conſpicio dentis habere notam?
Tantum non oculos crimen deducis ad ipſos:
Si dubitas famæ parcere, parce mihi.
Mens abit, & morior, quoties peccaſſe fateris:
Perque meos artus frigida gutta fluit.
Tunc amo: tunc odi fruſtra, quod amare neceſſe
Tunc ego, ſed tecum, mortuus eſſe velim.

l equidem inquiram: nec, quæ celare parabis,
Inſequar : & falſi criminis inſtar erit.
tamen in media deprenſa tenebere culpa,
Et fuerint oculis probra videnda meis :
æ bene viſa mihi fuerint, bene viſa negato :
Concedent verbis lumina noſtra tuis.
ona tibi vinci cupientem vincere palma eſt :
Sit modo, Non feci, dicere lingua memor.
m bene contingat verbis ſuperare duobus,
Et, ſi non cauſa, judice vince tuo.

Ad Venerem, quod elegis finem imponat.

QVære novum vatem tenerorum mater amorũ:
Traditur hæc elegis ultima meta meis.
Quos ego compoſui Peligni ruris alumnus :
Nec me deliciæ dedecuere meæ.
quid id eſt, uſque a proavis vetus ordinis hæres,
Non modo militiæ turbine factus eques.
ntua Virgilio gaudet, Verona Catullo :
Pelignæ dicar gloria gentis ego.
em ſua libertas ad honeſta coegerat arma :
Cum timuit ſocias anxia Roma manus.
que aliquis ſpectans hoſpes Sulmonis aquoſi
Mœnia, quæ campi jugera pauca tenent.
æ tantum, dicet, potuiſtis ferre poetam,
Quantulacunque eſtis, vos ego magna voco.
Ite puer, puerique parens mihi tempore longo,
Aurea de campo vellite ſigna meo.
rniger increpuit thyrſo graviore Lyæus :
Pulſanda eſt magnis area major equis :
belles elegi, genialis Muſa, valete,
Poſt mea manſurum fata ſuperſtes opus.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII OVIDI NASONIS

De arte Amandi

LIBER I.

SI quis in hoc artem populo non novit ama
Me legat, & lecto carmine doctus amet.
Arte citæ veloque rates, remoque reguntu
Arte leves currus, arte regendus amor.
Curribus Automedon lentiſque erat aptus hab
Tiphys in Æmonia puppe Magiſter erat.
Me Venus artificem tenero præfecit amori:
Tiphys, & Automedon dicar amoris ego.
Ille quidem ferus eſt, & qui mihi ſæpe repug
Sed puer eſt, ætas mollis, & apta regi.
Phillyrides puerum citharæ præfecit Achillen
Atque animos molli contudit arte feros.
Qui toties ſocios, toties perterruit hoſtes,
Creditur annoſum pertimuiſſe ſenem.
Quas Hector ſenſurus erat, poſcente magiſtro,
Verberibus juſſas prębuit ille manus.
Æacidæ Chiron, ego ſum præceptor amoris
Sævus uterque puer, natus uterque Dea.
Sed tamen & tauri cervix oneratur aratro,
Frænaque magnanimi dente teruntur equi.
Et mihi cedet amor: quanvis mea vulneret a
Pectora: jactatas excutiatque faces.
Quo me fixit amor, quo me violentius uſſit
Hoc melius facti vulneris ultor ero.
Non ego Phœbe datas a te mihi mentiar arte
Nec nos aeriæ voce monemur avis.
Non mihi ſunt viſæ Clio, Cliuſq; ſorores,
Servanti pecudes vallibus Aſcra tuis.
Vſus opus movet hoc. Vati parete perito:
Vera canam: cœptis mater amoris ades.
Eſte procul vittæ tenues, inſigne pudoris:
Quæque tegis medios inſtita longa pedes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ños Venerem tutam, conceſſaq; furta canemus:
Inque meo nullum carmine crimen erit.
rincipio: quod amare velis, reperire labora,
Qui nova nunc primum miles in arma venis.
roximus huic labor eſt, placitam exorare puellam.
Tertius, ut longo tempore duret amor.
ic modus: hæc noſtro ſignabitur area curru:
Hęc erit admiſſa meta terenda rota.
um licet: & loris paſſim potes ire ſolutis:
Elige cui dicas, tu mihi ſola places.
æc tibi non veniet tenues delapſa per auras:
Quærenda eſt oculis apta puella tuis.
it bene venator, cervis ubi retia tendat:
Scit bene, qua frendens valle moretur aper.
cupibus noti frutices: qui ſuſtinet hamos,
Novit quæ multo piſce natentur aquæ.
quoq; materiam longo qui quæris amori,
Ante, frequens, quo ſit, diſce puella loco.
n ego quærentem ventis dare vela jubebo:
Nec tibi, ut invenias, longa terenda via eſt.
dromeden Perſeus nigris portavit ab Indis,
Raptaque ſit Phrygio Graja puella viro.
t tibi namq; dabit formoſas Roma puellas:
Hæc habet, ut dicas quicquid in orbe fuit. (mos
rgara quot ſegetes, quot habet Methymna race
Æquore quot piſces, fronde teguntur aves:
ot cœlum ſtellas, tot habet tua Roma puellas:
Mater & Æneæ conſtat in urbe ſua.
caperis primis & adhuc creſcentibus annis:
Ante oculos veniet vera puella tuos.
e petis juvenem: juvenes tibi mille placebũt:
Cogeris voti neſcius eſſe tui.
te forte juvat ſera & ſapientior ætas:
Hoc quoque (crede mihi) crebrius agmen erit.
modo Pompeja lentus ſpaciare ſub umbra,
Cum Sol Herculei terga Leonis adit.
t, ubi muneribus nati ſua munera mater
Addidit, externo marmore dives opus.
tibi vitetur, quę priſcis ſparſa tabellis,
Porticus, auctoris Livia nomen habet.
que parare necem miſeris patruelibus auſæ,
Belides, & ſtricto barbarus enſe pater.
te prætereat Veneri ploratus Adonis:
Cultaque Iudæo ſeptima ſacra viro.
fuge Niligenæ Memphitica ſacra juvencæ:
Multas illa facit, quod fuit ipſa Iovi,

Et fora conveniunt (quis credere poſſet?) amo
Flammaque in arguto ſæpe reperta foro eſt.
Subdita quæ Veneris facto de marmore templo
Appias expreſſis aera pulſat aquis.
Illo ſæpe loco capitur conſultus amore:
Quique aliis cavit, non cavet ille ſibi.
Illo ſæpe loco deſunt ſua verba deſerto:
Reſque novæ veniunt, cauſaque agenda ſua
Hunc Venus e templis, quæ ſunt confinia, ride
Qui modo patronus, jam cupit eſſe cliens.
Sed tu præcipue curvis venare theatris:
Hæc loca ſunt votis fertiliora tuis.
Illic invenies, quod ames: quod ludere poſſis
Quodque ſemel tangas: quodque tenere veli
Vt redit, itq; frequens longum formica per agm
Granifero ſolitum dum vehit ore cibum:
Aut ut apes ſaltuſque ſuos, & olentia nactæ
Paſcua, per flores & thyma ſumma volant:
Sic ruit in celebres cultiſſima femina ludos:
Copia judicium ſæpe morata meum eſt.
Spectatum veniunt: veniunt ſpectentur ut ipſa
Ille locus caſti damna pudoris habet.
Primus ſollicitos feciſti Romule ludos,
Cum juvit viduos rapta Sabina viros.
Tunc neque marmoreo pendebant vela theatro
Nec fuerant liquido pulpita rubra croco.
Illic quas tulerant nemoroſa palatia, frondes
Simpliciter poſitæ, ſcena ſine arte fuit.
In gradibus ſedit populus de ceſpite factis:
Qualibet hirſutas fronde tegente comas.
Reſpiciunt: oculiſque notant ſibi quiſque puel
Quam velit, & tacito pectore multa movent
Dumque rudem præbente modum tibicine Th
Lydius æquatam ter pede pulſat humum:
In medio plauſu (plauſus tunc arte carebat)
Rex populo prædæ ſigna petenda dedit.
Protinus exiliunt animum clamore fatentes:
Virginibus cupidas injiciuntque manus.
Vt fugiunt aquilas timidiſſima turba columbæ
Vtque fugit viſos agna novella lupos:
Sic illæ timuere viros ſine lege ruentes:
Conſtitit in nulla, qui fuit ante, color.
Nam timor unus erat, facies non una timoris
Pars laniat crines: pars ſine mente ſedet.
Altera mœſta ſilet: fruſtra vocat altera matr
Hæc queritur; ſtupet hæc; hæc fugit: illa ma
Du-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ucuntur raptæ genialis præda puellæ,
Et potuit multas ipſe decere pudor.
qua repugnabat nimium, comitemque negabat:
Sublatam cupido vir tulit ipſe ſinu.
tque ita, quid teneros lacrymis corrũpis ocellos?
Quod matri pater eſt, hoc tibi, dixit, ero.
omule militibus ſciſti dare commoda ſolus:
Hæc mihi ſi dederis commoda, miles ero.
cilicet ex illo ſolennia more theatra
Nunc quoque formoſis inſidioſa manent.
ec te nobilium fugiat certamen equorum:
Multa capax populi commoda Circus habet.
il opus eſt digitis, per quos arcana loquaris:
Nec tibi per nutus accipienda nota eſt.
roximus ad dominam nullo prohibente ſedeto:
Iunge tuum lateri, quam potes uſque latus.
t bene te cogit, ſi nolit, linea jungi:
Qua tibi tangenda eſt lege puella loci.
ic tibi quæratur ſocij ſermonis origo:
Et moveant primos publica verba ſonos.
ujus equi veniant, facito ſtudioſe requiras:
Nec mora quiſquis erit, cui favet illa, fave.
t cum pompa frequens certantibus ibit ephebis,
Tu Veneri dominæ plaude favente manu.
tque fit, in gremium pulvis ſi forte puellæ
Deciderit, digitis excutiendus erit.
t, ſi nullus erit pulvis, tamen excute nullum:
Quælibet officio cauſa ſit apta tuo.
allia ſi terræ nimium demiſſa jacebunt:
Collige, & immunda ſedulus effer humo.
rotinus officij precium, patiente puella,
Contingent oculis crura videnda tuis.
eſpice præterea poſt vos quicunque ſedebit,
Ne premat oppoſito mollia terga genu.
arva leves capiunt animos: fuit utile multis,
Pulvinar facili compoſuiſſe manu.
rofuit & tenui ventos moviſſe flabello:
Et cava ſub tenerum ſcamna dediſſe pedem.
os aditus Circuſque novo præbebit amori,
Sparſaque ſollicito triſtis arena foro.
lla ſæpe puer Veneris pugnavit arena:
Et, qui ſpectavit vulnera, vulnus habet.
um loquitur, tangitque manu, poſcitq; libellum:
Et quærit, poſito pignore, vincat uter:
aucius ingemuit: telumque volatile ſenſit:
Et pars ſpectati vulneris ipſe fuit.

Quid modo cum belli navalis imagine Cæſar,
  Perſidas induxit, Cecropiaſque rates?
Nempe ab utroque mari juvenes, ab utroque pu[...]
  Venere: atque ingens orbis in urbe fuit.
Quis non invenit turba, quod amaret, in illa?
  Eheu quam multos advena torſit amor!
Ecce parat Cæſar, domito quod defuit orbi
  Addere: nunc Oriens ultime noſter eris.
Parthe dabis pœnas: Craſſi gaudete ſepulti:
  Signaque barbaricas non bene paſſa manus.
Vltor adeſt: primiſq; ducem profitetur in ann[...]
  Bellaque non puero tractat agenda puer.
Parcite natales timidi numerare Deorum:
  Cæſaribus virtus contigit ante diem.
Ingenium cœleſte ſuis velocius annis
  Surgit, & ignavæ fert male damna moræ.
Parvus erat, manibuſque ſuis Tirynthius angu[...]
  Preſſit: & in cunis jam Iove dignus erat.
Nunc quoq; qui puer es, tantus tum Bacche fu[...]
  Cum timuit thyrſos India victa tuos!
Auſpiciis, animiſque patris puer arma movebis
  Et vinces animis auſpiciiſque patris.
Tale rudimentum tanto ſub nomine debes,
  Nunc juvenum princeps, deinde future ſenum
Cum tibi ſint fratres, fratres ulciſcere læſos:
  Cumque pater tibi ſit, jura tuere patris.
Præbuit arma tibi genitor patriæque tuuſque:
  Hoſtis ab invito regna parente rapit.
Tu pia tela feres: ſceleratas ille ſagittas:
  Stabit pro ſignis juſque piumque tuis.
Vincuntur Parthi cauſa: vincantur & armis:
  Eoas Latio dux meus addat opes.
Marſque pater, Cæſarque pater date numen eu[...]
  Eſt Deus e vobis alter, & alter erit.
Auguror: en vinces: votivaque carmina redd[...]
  Et magno nobis ore ſonandus eris.
Conſiſtes: aciemque meis hortabere verbis:
  O deſint animis ne mea verba tuis.
Tergaque Parthorum, Romanaque pectora dic[...]
  Telaque ab adverſo quæ jacit hoſtis equo.
Quid fugis, ut vincas? quid victos Parthe relinq[...]
  Parthe, malum jam nunc Mars tuus omẽ hab[...]
Ergo erit illa dies, qua tu pulcerrime rerum,
  Quattuor in niveis aureus ibis equis.
Ibunt ante duces onerati colla catenis:
  Ne poſſint tuti, qua prius, eſſe fuga.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

pectabunt juvenes læti, miſtæque puellæ :
Diffundetque animos omnibus illa dies.
tque aliqua ex illis, dum regum nomina quæret,
Quæ loca, qui montes, quæve ferantur aquæ :
)mnia reſponde : nec tantum ſi qua rogabit :
Et, quæ neſcieris, ut bene nota refer.
ic eſt Euphrates præcinctus arundine frontem :
Cui coma dependet cærula, Tigris erit.
los fac Armenios : hæc eſt Danaeia Perſis :
Vrbs in Achæmeniis vallibus iſta fuit.
lle, vel ille, duces : & erunt quę nomina dicas:
Si poteris, vere : ſi minus, apta tamen.
)ant etiam poſitis aditum convivia menſis.
Eſt aliquid præter vina, quod inde petas.
æpe illic poſitis, teneris abducta lacertis
Purpureus Bacchi cornua preſſit Amor.
/inaque cum bibulas ſparſere Cupidinis alas,
Permanet, & capto ſtat gravis ille loco.
lle quidem pennas velociter excutit udas :
Sed tamen aſpergi pectus amore nocet.
/ina parant animos, faciuntque coloribus aptos:
Cura fugit, multo diluiturque mero.
Tunc veniunt riſus : tunc pauper cornua ſumit :
Tunc dolor, & curæ, rugaque frontis abit.
Tunc aperit mentes ævo rariſſima noſtro
Simplicitas, artes excutiente Deo.
llo ſæpe animos juvenum rapuere puellæ :
Et Venus in vinis, ignis in igne fuit.
Hic tu fallaci nimium ne crede lucernæ :
Iudicio formæ noxque merumque nocet.
Luce Deas, cœloque Paris ſpectavit aperto :
Cum dixit Veneri, vincis utranque Venus.
Nocte latent mendæ : vitioque ignoſcitur omni :
Horaque formoſam quamlibet illa facit :
Conſule de gemmis, de tincta murice lana :
Conſule de facie corporibuſque diem.
Quid tibi femineos cœtus venatibus aptos
Enumerem ? numero cedet arena meo.
Quid referam Bajas? prætextaque littora velis :
Et, quę de calido ſulphure fumat, aquam ?
Hinc aliquis vulnus referens in pectore, dixit,
Non hæc (ut fama eſt) unda ſalubris erat.
Ecce ſuburbanæ templum nemorale Dianæ,
Partaque per gladios regna nocente manu.
Illa quod eſt virgo, quod tela Cupidinis odit :
Multa dedit populo vulnera, multa dabit.

Hactenus, unde legas quod ames, ubi retia pon[illegible]
Præcipit imparibus vecta Thaleia modis.
Nunc, tibi quæ placuit, quas ſit capienda per art[illegible]
Dicere præcipuæ molior artis opus.
Quiſquis ubique viri faciles advertite mentes,
Pollicitiſque favens vulgus adeſto meis.
Prima tuæ menti veniat fiducia, cunctas
Poſſe capi : capies : tu modo tende plagas.
Vere prius volucres taceant, æſtate cicadæ :
Mænalius lepori det ſua terga canis :
Femina quam juveni blande tentata repugnet:
Hæc quoque, quam poteris credere nolle, vol[illegible]
Vtque viro furtiva Venus, ſic grata puellis :
Vir male diſſimulat : tectius illa cupit.
Conveniat maribus, ne quam nos ante rogemus
Femina jam partes victa rogantis aget.
Mollibus in pratis admugit femina tauro :
Femina cornipedi ſemper adhinnit equo.
Parcior in nobis, nec tam furioſa libido eſt :
Legitimum finem flamma virilis habet.
Byblida quid referam? vetito quæ fratris amore
Arſit : & eſt laqueo fortiter ulta nefas.
Myrrha patrem, ſed non ut filia debet, amavit :
Et nunc obducto cortice preſſa latet.
Illius lacrymis, quas arbor fundit odora,
Vnguimur, & dominæ nomina gutta tenet.
Forte ſub umbroſis nemoroſæ vallibus Idæ,
Candidus armenti gloria taurus erat,
Signatus tenui media inter cornua virga:
Vna fuit labes : cetera lactis erant.
Illum Gnoſſiades, Sidoniadeſque juvencę
Optarunt tergo ſuſtinuiſſe ſuo.
Paſiphae fieri gaudebat adultera tauri :
Invida formoſas oderat illa boves.
Nota cano : non hoc, quæ centum ſuſtinet urbe[illegible]
Quanvis ſit mendax, Creta negare poteſt.
Ipſa novas frondes, & prata tenerrima tauro,
Fertur in aſſueta ſubſecuiſſe manu.
It comes armentis : nec ituram cura moratur
Conjugis, & Minos a bove victus erat.
Quid tibi Paſiphae precioſas ſumere veſtes ?
Ille tuus nullas ſentit adulter opes.
Quid tibi cum ſpeculo montana armenta petenti
Quid toties poſitas fingis inepta comas ?
Crede tamen ſpeculo, quod te negat eſſe juvencam
Quam cuperes fronti cornua nata tuæ !
Si

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

re placet Minos, nullus quæratur adulter.
Sive virum mavis fallere, falle viro.
nemus & ſaltus thalamo regina relicto
Fertur, ut Aonio concita Baccha Deo.
quoties vultu vaccam ſpectavit iniquo?
Et dixit, domino cur placet iſta meo?
ſpice, ut ante ipſum teneris exultat in herbis:
Nec dubito, quin ſe ſtulta placere putet.
xit: & ingenti jamdudum de grege duci
Iuſſit: & immeritam ſub juga curva trahi:
ut cadere ante aras commentaque ſacra coegit:
Et tenuit læta pellicis exta manu.
llicibus quoties placavit numina cæſis!
Atque ait exta tenens, Ite, placete meo!
modo ſe fieri Europam, modo poſtulat Io:
Altera quod bos eſt, altera vecta bove.
anc tamen implevit vacca deceptus acerna
Dux gregis, & partu proditus auctor erat.
reſſa Thyeſtęo ſi ſe abſtinuiſſet amore:
(Ah quantum eſt uni poſſe placere viro!)
on medium rapuiſſet iter: curruque retorto
Auroram verſis Phœbus adiſſet equis.
lia purpureos Niſo furata capillos,
Puppe cadens celſa, facta refertur avis.
tera Scylla maris monſtrum, medicamine Circes
Pube premit rabidos inguinibuſque canes.
ui Mortem terris, Neptunum effugit in undis,
Conjugis Atrides victima dira fuit.
ui non defleta eſt Ephyrææ flamma Creuſæ?
Et nece natorum ſanguinolenta parens?
evit Amyntorides per inania lumina Phœnix:
Hippolytum rapidi diripuiſtis equi.
uid fodis immeritis Phineu ſua lumina natis?
Pœna reverſura eſt in caput iſta tuum.
mnia feminea ſunt iſta libidine mota:
Acrior eſt noſtra, pluſque furoris habet.
rgo age ne dubita cunctas ſuperare puellas:
Vix erit e multis quæ neget una tibi.
uæ dant, quæq; negant, gaudēt tamē eſſe rogatę:
Vt jam fallaris, tuta repulſa tua eſt.
d cur fallaris, cum ſit nova grata voluptas?
Et capiant animos plus aliena ſuis?
ertilior ſeges eſt alienis ſemper in agris,
Vicinumque pecus grandius uber habet.
d prius ancillam captatæ noſſe puellæ
Cura ſit; acceſſus molliet iſta tuos.

Proxima conſiliis dominæ ſit ut illa videto:
  Neve parum tacitis conſcia fida jocis.
Hanc tu pollicitis, hanc tu corrumpe rogando
  Quod petis, ex facili, ſi volet illa, feres.
Illa leget tempus (medici quoque tempora ſerv.)
  Quo facilis dominæ mens ſit, & apta capi.
Mens erit apta capi tunc, cum lætiſſima rerum
  Vt ſeges in pingui luxuriabit humo.
Pectora dum gaudent, nec ſunt aſtricta dolore
  Ipſa patent: blanda tum ſubit arte Venus.
Tum cum triſtis erat, defenſa eſt Ilios armis:
  Militibus gravidum læta recepit equum.
Tum quoq; tentanda eſt, cum pellice læſa dol.
  Tunc facies, opera ne ſit inulta tua.
Hanc matutinos pectens ancilla capillos
  Incitet: & velo remigis addat opem.
Et ſecum tenui ſuſpirans murmure dicat,
  Vt puto, non poteris ipſa referre vicem.
Tunc de te narret: tunc perſuadentia verba
  Addat: & inſano juret amore mori.
Sed propera, ne vela cadant: iræq; reſidant:
  Vt fragilis glacies, interit ira mora.
Queris, an hanc ipſam proſit violare miniſtram
  Talibus admiſſis alea grandis ineſt.
Hæc ad concubitum fit ſedula, tardior illa:
  Hæc dominæ munus temperat, illa ſibi.
Caſus in eventu eſt: licet hic indulgeat auſis,
  Conſilium tamen eſt abſtinuiſſe meum.
Non ego per præceps & acuta cacumina vadan
  Nec juvenum quiſquam, me duce, captus er
Si tamen illa tibi dum dat recipitque tabellas
  Corpore, non tantum ſedulitate, placet:
Fac domina potiare prius: comes illa ſequetu.
  Non tibi ab ancilla eſt incipienda Venus.
Hoc unum moneo (ſi quid modo creditur arti
  Ne mea dicta rapax per mare ventus agat)
Aut nunquam tentes, aut perfice: tollitur inde
  Cum ſemel in partem criminis illa venit.
Non avis utiliter viſcatis effugit alis:
  Non bene de laxis caſsibus exit aper.
Saucius arrepto piſcis retinetur ab hamo:
  Opprime tentatam, nec, niſi victor, abi.
Tunc neque te prodet communi noxia culpa,
  Factaque erunt dominæ, dictaque nota tibi.
Sed bene celetur: bene ſi celabitur index:
  Notitiæ ſuberit ſemper amica tuæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

empora qui ſolis operoſa colentibus arva,
Fallitur, & nautis aſpicienda putat.
ec ſemper credenda Ceres fallacibus arvis,
Nec ſemper viridi concava puppis aquæ:
ec teneras tutum eſt ſemper captare puellas;
Sæpe dato melius tempore fiet idem.
ve dies ſuberit natalis, ſive calendæ,
Quas Venerem Marti continuaſſe juvat:
ve erit ornatus, non ut fuit ante, ſigillis,
Sed regum poſitas Circus habebit opes:
ffer opus: tũc triſtis hyems: tũc Pleiades inſtant;
Tunc & in æquorea mergitur Hœdus aqua.
unc bene definitur: tunc, ſi quis creditur alto,
Vix tenuit laceræ naufraga membra ratis.
unc licet incipias, qua flebilis Allia luce
Vulneribus Latiis ſanguinolenta fuit.
aque die redeunt rebus minus apta gerendis
Culta Palæſtino ſeptima feſta viro.
agna ſuperſtitio tibi ſit natalis amicæ:
Quaque aliquid dandum eſt, illa ſit atra dies.
um bene vitaris, tamen auferet: invenit artem
Femina, qua cupidi carpat amantis opes:
ſtitor ad dominam veniet diſcinctus emacem;
Expediet merces teque ſedente ſuas.
as illa, inſpicias, ſapere ut videare, rogabit:
Oſcula deinde dabit: deinde rogabit, emas.
oc fore contentam multos jurabit in annos:
Nunc opus eſſe ſibi, nunc bene, dicet, emi.
non eſſe domi, quos des, cauſabere nummos;
Littera poſcetur, nec dediciſſe juvat.
id, quaſi natali cum poſcit munera libo?
Et quoties opus eſt, naſcitur illa ſibi?
id, cum mendaci damno mœſtiſſima plorat?
Elapſuſque cava fingitur aure lapis?
ulta rogant tradenda ſibi, data reddere nolunt.
Perdis: & in damno gratia nulla tuo eſt.
on mihi ſacrilegas meretricũ ut perſequar artes,
Cum totidem linguis ſint ſatis ora decem.
era vadum tentet raſis infuſa tabellis:
Cera tuæ primum conſcia mentis erit.
anditias ferat illa tuas, imitataque amantum
Verba: nec exiguas, quiſquis es, adde preces.
ectora donavit Priamo prece motus Achilles;
Flectitur iratus voce rogante Deus.
omittas facito: quid enim promittere lædit?
Pollicitis dives quilibet eſſe poteſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Spes tenet in tempus, ſemel eſt ſi credita, longa:
Illa quidem fallax, ſed tamen apta Dea eſt.
Si dederis quicquam, poteris ratione relinqui
Præteritum tulerit, perdideritque nihil.
Et, quod non dederis ſemper videare daturus
Sic dominum ſterilis ſæpe fefellit ager.
Sic ne perdiderit, non ceſſat perdere luſor:
Et revocat cupidas alea ſæpe manus.
Hoc opus, hic labor eſt: primũ ſine munere jun
Si dederit gratis, quæ dedit, uſque dabit.
Ergo eat, & blandis peraretur littera verbis:
Exploretque animos, primaque tentet iter.
Littera Cydippen pomo perlata fefellit:
Inſciaque eſt verbis capta puella ſuis.
Diſce bonas artes (moneo) Romana juventus
Non tantum trepidos ut tueare reos.
Quam populus, judexque gravis, lectuſque ſena
Tam dabit eloquio victa puella manus.
Sed lateant vires: nec ſis in fronte diſertus:
Effugiant voces verba moleſta tuæ.
Quis, niſi mentis inops, teneræ declamat ami
Sæpe valens odij littera cauſa fuit.
Sit tibi credibilis ſermo, conſuetaque verba:
Blanda tamen, præſens ut videare loqui.
Si non accipiet ſcriptum, illectumque remittet
Lecturam ſpera: propoſitumque tene.
Tempore difficiles veniunt ad aratra juvenci:
Tempore lenta pati fræna docentur equi.
Ferreus aſſiduo conſumitur annulus uſu:
Interit aſſidua vomer aduncus humo.
Quid magis eſt durum ſaxo? Quid mollius und
Dura tamen molli ſaxa cavantur aqua.
Penelopen ipſam, perſtes modo, tempore vin
Capta vides ſero Pergama, capta tamen.
Legerit, & nolit reſcribere: cogere noli:
Tu modo blanditias fac legat ipſa tuas.
Quæ voluit legiſſe, volet reſcribere lectis:
Per numeros veniunt iſta graduſque ſuos.
Forſitan & primo veniet tibi littera triſtis:
Quæque roget, ne ſe ſollicitare velis.
Quod rogat illa, timet: quod nõ rogat, optat ut
Inſequere: & voti poſtmodo compos eris.
Interea ſive illa toro reſupina feratur:
Lecticam dominæ diſſimulanter adi.
Neve aliquis verbis odioſas afferat aures,
Quam potes ambiguis callidus abde notis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

a pedibus vacuis illi ſpatioſa teretur
Porticus : hic ſocias tu quoque junge moras.
, modo præcedas, facito : modo terga ſequaris :
Et modo feſtines : & modo lentus eas.
c tibi de mediis aliquot tranſire columnas
it pudor, & lateri continuaſſe latus.
c ſine te curvo ſedeat ſpecioſa theatro.
Quod ſpectes, humeris afferet illa ſuis :
am reſpicias, illam mirere licebit :
Multa ſupercilio, multa loquare notis.
plaudas aliquo mimo ſaltante puellæ :
Et faveas illi, quiſquis agatur amans.
m ſurgit, ſurgas : donec ſedet illa, ſedeto :
Arbitrio dominæ tempora perde tuæ.
l tibi nec ferro placeat torquere capillos :
Nec tua mordaci pumice crura teras.
a jube faciant, quorum Cybeleia mater
Concinitur Phrygiis exululata modis.
rma viros neglecta decet. Minoida Theſeus
Abſtulit a nulla tempora comtus acu.
ppolytum Phædra, nec erat bene cõtus, amavit:
Cura deæ, ſylvis aptus Adonis erat.
nditiæ placeant : fuſcentur corpora campo :
Sit bene conveniens, & ſine labe toga.
guaque nec rigeat ? careant rubigine dentes :
Nec vagus in laxa pes tibi pelle natet.
c male deformet rigidos tonſura capillos :
Sit coma, ſit docta barba reſecta manu.
nihil emineant, & ſint ſine ſordibus ungues :
nque cava nullus ſtet tibi nare pilus.
c male odorati ſit triſtis anhelitus oris :
Nec lædat nares virque paterque gregis.
tera laſcivæ faciant concede puellæ :
Et ſi quis male vir quærit habere virum.
ce ſuum vatem Liber vocat : hic quoq; amantes
Adjuvat : & flammæ, qua calet ipſe, favet.
oſſis in ignotis amens errabat arenis,
Qua brevis æquoreis Dia feritur aquis.
que erat e ſomno tunica velata recincta,
Nuda pedem, croceas irreligata comas :
eſea crudelem ſurdas clamabat ad undas,
Indigno teneras imbre rigante genas.
amabat, flebatque ſimul : ſed utrunque decebat:
Nec facta eſt lacrymis turpior illa ſuis.
nq; iterum tundens molliſſima pectora palmis,
Perfidus ille abiit, quid mihi fiet ? ait.

Quid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quid mihi fiet? ait. ſonuerunt cymbala toto
  Littore: & attonita tympana pulſa manu.
Excidit illa metu, rupitque novißima verba
  Nullus in exanimi corpore ſanguis erat.
Ecce Mimallonides ſparſis in terga capillis,
  Ecce leves Satyri prævia turba Dei,
Ebrius ecce ſenex pando Silenus aſello
  Vix ſedet, & preſſas continet arte jubas.
Dum ſequitur Bacchas, Bacchæ fugiuntq; petq;
  Quadrupedem ferula dum malus urget equ
In caput aurito cecidit delapſus aſello:
  Clamarunt Satyri, Surge age, ſurge pater.
Iam Deus in curru, quem ſummum texerat u
  Tigribus adjunctis aurea lora dabat.
Et color, & Theſeus, & vox abiere puellæ,
  Terque fugam petiit, terque retenta metu e
Horruit, ut ſteriles, agitat quas ventus, ariſta
  Vt levis in madida canna palude tremit.
Cui Deus: en adſum tibi cura fidelior, inqui
  Pone metum, Bacchi Gnoſsias uxor eris.
Munus habe cœlum, cœlo ſpectabere ſidus.
  Sæpe reges dubiam Creſſa puella ratem.
Dixit: & e curru, ne tigres illa timeret,
  Deſilit: impoſito ceſsit arena pede.
Implicitamque ſinu (neque enim pugnare valet)
  Abſtulit: ut facile eſt omnia poſſe Deo.
Pars Hymenæe canunt: pars altera Evoe clam
  Sic coeunt ſacro nupta deuſque toro.
Ergo, ubi contigerint poſiti tibi munera Bacc
  Atque erit in ſocij femina parte tori:
Nycteliumque patrem, nocturnaque ſacra prec
  Ne jubeant capiti vina nocere tuo.
Hic tibi multa licet ſermone latentia tecto
  Dicere, quæ dici ſentiat illa ſibi.
Blanditiaſque leves tenui perſcribere vino:
  Vt dominam in menſa ſe legat illa tuam:
Atque oculos oculis ſpectare fatentibus ignem
  Sæpe tacens vocem verbaque vultus habet.
Fac primus rapias illius tacta labellis
  Pocula: quaque bibit parte puella, bibas.
Et quemcunque cibum digitis libaverit illa,
  Tu pete: dumque petes, ſit tibi tacta manu
Sint etiam tua vota, viro placuiſſe puellæ:
  Vtilior votis factus amicus erit.
Huic, ſi forte bibas, ſortem concede priorem
  Huic detur capiti miſſa corona tuo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ve ſit inferior, ſeu par, prior omnia ſumat :
Ne dubites illi verba ſecunda loqui.
ita frequenſque via eſt, per amici fallere nomen:
Tuta frequenſque licet ſit via, crimen habet.
ıde propinator nimirum multa propinet,
Et ſibi mandatis plura bibenda putet.
erta tibi a nobis dabitur menſura bibendi.
Officium præſtent menſque pedeſque ſuum.
rgia præcipue vino ſtimulata caveto :
Et nimium faciles ad fera bella manus.
ccidit Eurytion ſtulte data vina bibendo :
Aptior eſt dulci menſa merumque joco.
vox eſt, canta ? ſi mollia brachia, ſalta :
Et quacunque potes dote placere, place.
brietas ut vera nocet, ſic ficta juvabit :
Fac titubet blæſo ſubdola lingua ſono.
t quicquid dices, facieſve protervius æquo,
Credatur nimium cauſa fuiſſe merum.
t bene dic dominæ: bene, cum quo dormiet illa:
Sed male ſit, tacita mente precare, viro.
t, cum diſcedet menſa conviva relicta,
Ipſa tibi acceſſus turba, locumque dabit.
ſere te turbę : leviterque admotus eunti
Velle latus digitis : & pede tange pedem.
olloquij jam tempus adeſt : fuge ruſtice longe
Hinc pudor : audacem forſque Venuſque juvant.
on tua ſub noſtras veniet facundia leges :
Fac tantum cupias, ſponte diſertus eris.
ſt & agendus amans, imitandaque vulnera verbis:
Hic tibi quæratur qualibet arte fides.
ec credi labor eſt : ſibi queq; videtur amanda
Peſsima ſit, nulli non ſua forma placet.
pe tamen vere cœpit ſimulator amare
Sæpe, quod incipiens finxerat eſſe, fuit.
uo magis o faciles imitantibus eſte puellæ :
Fiet amor verus, qui modo fictus erat.
anditiis animum furtim deprendere fas eſt,
Vt pendens liquida ripa ſubitur aqua.
ec faciem, nec te pigeat laudare capillos,
Et teretes digitos, exiguumque pedem.
electant etiam caſtas præconia formæ :
Virginibus curæ, grataque forma ſua eſt.
am cur in Phrygiis Iunonem & Pallada ſylvis
Nunc quoque judicium non tenuiſſe pudet ?
udatas oſtendit avis Iunonia pennas :
Si tacitus ſpectes, illa recondet opes.

Quæ

Quadrupedes inter rapidi certamina curſus,
  Depexæque jubæ, plauſaque colla juvant.
Nec timide promitte: trahunt promiſſa puellas:
  Pollicitis teſtes quoslibet adde Deos.
Iuppiter ex alto perjuria ridet amantum,
  Et jubet Æolios irrita ferre Notos.
Per Styga Iunoni falſo jurare ſolebat
  Iuppiter: exemplo nunc favet ille ſuo.
Expedit eſſe Deos: &, ut expedit, eſſe putem
  Dentur in antiquos thura merumque focos.
Nec ſecura quies illos, ſimiliſque ſopori
  Detinet: innocui vivite, numen adeſt.
Reddite depoſitum: pietas ſua federa ſervet:
  Fraus abſit: vacuas cædis habete manus.
Ludite, ſi ſapitis, ſolas impune puellas:
  Hac minus eſt una fraude pudenda fides.
Fallite fallentes: ex magna parte profanum
  Sunt genus: in laqueos, quos poſuere, cad
Dicitur Ægyptus caruiſſe juvantibus arva
  Imbribus, atque annos ſicca fuiſſe novem:
Cum Thraſius Buſirin adit, monſtratque piar
  Hoſpitis effuſo ſanguine poſſe Iovem.
Illi Buſiris: fies Iovis hoſtia primus,
  Inquit: & Ægyto tu dabis hoſpes aquam.
Et Phalaris tauro violenti membra Perilli
  Torruit: infelix imbuit auctor opus.
Iuſtus uterque fuit: neque enim lex juſtior ulla eſt,
  Quam necis artifices arte perire ſua.
Ergo ut perjuras merito perjuria fallant:
  Exemplo doleat femina læſa ſuo.
Et lacrymæ proſunt: lacrymis adamanta moveis
  Fac madidas videat, ſi potes, illa genas.
Si lacrymæ (neque enim veniunt in tẽpore ſemper)
  Deficiunt: uda lumina tange manu.
Quis ſapiens blandis non miſceat oſcula verbis
  Illa licet non det, non data ſume tamen.
Pugnabit primo fortaſſis, & improbe dicet
  Pugnando vinci ſe tamen illa volet.
Tantum ne noceant teneris male rapta labella
  Neve queri poſſit dura fuiſſe, cave.
Oſcula qui ſumſit, ſi non & cetera ſumſit,
  Hęc quoque, quæ data ſunt, perdere dignus erat.
Quantum defuerat pleno poſt oſcula voto?
  Hei mihi ruſticitas, non pudor ille fuit.
Vim licet appellent: grata eſt vis iſta puelli
  Quod juvat, invitæ ſæpe dediſſe volunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

uæcunque eſt Veneris ſubita violata rapina,
Gaudet: & improbitas muneris inſtar habet.
quæ, cum poſſet cogi, non tacta receſſit:
Cum ſimulat vultu gaudia, triſtis erit.
m paſſa eſt Phœbe: vis eſt illata ſorori:
Et gratus raptis raptor uterque fuit.
bula nota quidem, ſed non indigna referri,
Scyrias Æmonio victa puella viro.
n Dea laudatæ dederat mala prẹmia formæ
Colle ſub Idæo vincere digna Venus.
n nurus ad Priamum diverſo venerat orbe:
Grataque in Iliacis mœnibus uxor erat.
abant omnes in lẹſi verba mariti:
Nam dolor unius publica cauſa fuit.
rpe, niſi hoc matris precibus tribuiſſet, Achilles
Veſte virum longa diſſimulatus erat.
id facis Æacide? non ſunt tua munera lanæ:
Tu titulos alia Palladis arte pete.
id tibi cũ calathis? clypeo manus apta ferendo:
Penſa quid in dextra, qua cadat Hector, habes?
jice ſuccinctos operoſo ſtamine fuſos:
Quaſſanda eſt iſta Pelias haſta manu.
rte erat in thalamo virgo regalis eodem:
Hæc illum ſtupro comperit eſſe virum.
ibus illa quidem victa eſt: (ita credere oportet)
ed voluit vinci viribus illa tamen.
pe, mane, dixit, cum jam properaret Achilles:
Fortia nam poſita ſumſerat arma colo.
ubi nunc illa eſt? quid blanda voce moraris
Auctorem ſtupri Deidameia tua?
licet, ut pudor eſt, quandam cœpiſſe priorem:
ic alio gratum eſt incipiente pati.
nimia eſt propriæ juveni fiducia formæ,
Expectet ſi quis, dum prior illa roget.
prior accedat: vir verba precantia dicat:
Excipiat blandas molliter illa preces.
potiare, roga: tantum cupit illa rogari:
Da cauſam voti principiumque tui.
piter ad veteres ſupplex heroidas ibat:
Corripuit magnum nulla puella Iovem.
amen a precibus tumidos accedere faſtus
enſeris, incepto parce, referque pedem.
od refugit, multæ cupiunt: odere, quod inſtat:
enius inſtando tædia tolle tui.
ſpes eſt Veneris ſemper profitenda roganti:
ntret amicitię nomine tectus amor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Hoc aditu vidi tetricæ data verba puellæ:
Qui fuerat cultor, victus amator erat.
Candidus in nauta turpis color: æquoris unda
Debet & a radiis ſideris eſſe niger.
Turpis & agricolæ, qui vomere ſemper adunco
Et gravibus raſtris ſub Iove verſat humum.
Et tu, Palladiæ petitur cui fama coronæ,
Candida ſi fuerint corpora, turpis eris.
Palleat omnis amans: color eſt hic aptus amanti:
Hoc decet: hoc multi non valuiſſe putant.
Pallidus in Lyricen ſylvis errabat Orion:
Pallidus in lenta Najade Daphnis erat.
Arguet & macies vultum: nec turpe putaris
Pileolum nitidis impoſuiſſe comis.
Attenuant juvenum vigilatæ corpora noctes,
Curaque, &, immenſo qui fit amore, dolor
Vt voto potiare tuo, miſerabilis eſto:
Vt, qui te videat, dicere poſsit, Amas.
Conquerar? an moneam mixtum fas eſſe nefas?
Nomen amicitiæ, nomen inane fides.
Hei mihi, non tutum eſt, quod ames, laudare ſodali:
Cum tibi laudanti credidit: ille ſubit.
At non Actorides lectum temeravit Achillis:
Quantum ad Pirithoum, Phædra pudica fuit.
Hermionem Pylades, quo Pallada Phœbus, amabat:
Quodque tibi geminus Tyndari Caſtor, erat.
Si quis idem ſperat: laturas poma myricas
Speret: & e medio flumine mella petat.
Nil, niſi turpe, juvat. curæ eſt ſua cuique voluptas:
Hæc quoque ab alterius grata dolore venit.
Heu facinus, non eſt hoſtis metuendus amanti:
Quos credis fidos, effuge, tutus eris.
Cognatum fratremque cave, fidumque ſodalem:
Præbebit veros hæc tibi turba metus.
Finiturus eram: ſed ſunt diverſa puellis
Pectora: mille animos excipe mille modis.
Nec tellus eadem parit omnia, vitibus illa
Convenit, hæc oleis, hic bene farra virent.
Pectoribus mores tot ſunt, quot in orbe figuræ:
Qui ſapit, innumeris moribus aptus erit.
Vtque levis Proteus modo ſe tenuabat in undas,
Nunc leo, nunc arbor, nunc erat hirtus aper:
Hi jaculo piſces, illi capiuntur ab hamis:
Hos cava contento retia fune trahunt.
Nec tibi conveniet cunctos modus unus ad annos:
Longius inſidias curva videbit anus,

doctus videare rudi, petulanſve pudenti :
Diffidet miſeræ protinus illa ſibi.
de fit ut, quæ ſe timuit committere honeſto,
Vilis in amplexus inferioris eat.
irs ſuperat cœpti : pars eſt exhauſta laboris :
Hic teneat noſtras ancora jacta rates.

PVBLII OVIDII NASONIS De Arte Amandi.

LIBER II.

DIcite io Pæan : & io bis dicite Pæan :
Decidit in caſſes præda petita meos.
Lætus amãs donet viridi mea carmina palma :
Præferor Aſcræo Mæonioque ſeni,
lis ab armiferis Priameius hoſpes Amyclis
Candida cum rapta conjuge vela dabat.
lis erat, qui te curru victore ferebat,
Vecta peregrinis Hippodameja rotis.
id properas juvenis? mediis tua pinus in undis
Navigat : & longe, quem peto, portus abeſt.
in ſatis inveniſſe tibi eſt me vate puellam :
Arte mea capta eſt : arte tenenda mea eſt.
c minor eſt virtus, quam quærere, parta tueri :
Caſus ineſt illic, hic erit artis opus.
inc mihi, ſi quando puer & Cytherea favete :
Nunc Erato : nam tu nomen amoris habes.
igna paro, quas poſsit amor remanere per artes,
Dicere : tam vaſto pervagus orbe puer.
levis eſt, & habet geminas, quibus evolet, alas :
Difficile eſt illis impoſuiſſe modum.
ſpitis effugio pręcluſerat omnia Minos :
Audacem pennis repperit ille viam.
edalus ut clauſit conceptum crimine matris
Semibovemque virum, ſemivirumque bovem :

Sit modus exilio, dixit, juſtiſſime Minos:
Accipiat cineres terra paterna meos.
Et, quoniam in patria fatis agitatus iniquis
Vivere non potui, da mihi poſſe mori.
Da reditum puero, ſenis eſt ſi gratia vilis:
Si non vis puero parcere, parce ſeni.
Dixerat hæc: ſed & hæc, & multo plura liceb
Dicere: at egreſſus non dabat ille viro.
Quod ſimul ac ſenſit, nunc nunc o Dædale, dix
Materiam, qua ſis ingenioſus, habes.
Poſſidet & terras, & poſſidet æquora Minos:
Nec tellus noſtræ, nec patet unda fugę.
Reſtat iter cœli: cœlo tentabimus ire:
Da veniam cœpto Iuppiter alme meo.
Non ego ſidereas affecto tangere ſedes:
Qua fugiam dominum, nulla niſi iſta via eſt.
Per Styga detur iter: Stygias tranſibimus un
Sunt mihi naturæ jura novanda meæ.
Ingenium mala ſæpe movent. quis crederet un
Aerias hominem carpere poſſe vias?
Remigium volucrum diſponit in ordine penna
Et leve per lini vincula nectit opus:
Imaque pars ceris aſtringitur igne ſolutis:
Finituſque novæ jam labor artis erat.
Tractabat ceramque puer, pennaſque renidens
Neſcius hæc humeris arma parata ſuis.
Cui pater, his, inquit, patria eſt adeunda cari
Hac nobis Minos effugiendus ope eſt.
Aera non potuit Minos, alia omnia clauſit:
Qua licet, inventis aera rumpe meis.
Se tibi non virgo Tergeæa, comeſque Bootes
Enſifer Orion aſpiciendus erit.
Me pennis ſectare datis: ego pręvius ibo:
Sit tibi cura ſequi: me duce tutus eris.
Nam, ſive ætherias vicino ſole per auras
Ibimus; impatiens cera caloris erit:
Sive humiles propiore freto jactabimus alas:
Mobilis ęquoreis penna madeſcet aquis.
Inter utrunque vola: ventos quoque, nate, ca
Quaque ferent auræ, vela ſecunda dato.
Dum monet, aptat opus puero, monſtratq; mo
Erudit infirmas ut ſua mater aves.
Inde ſuis factas humeris accommodat alas:
Perque novum timidus corpora librat iter.
Iamque volaturus parvo dedit oſcula nato:
Nec patriæ lacrymas continuere genæ.

M

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ſonte minor collis, campis erat altior æquis :
Hinc data ſunt miſeræ corpora bina fugæ.
it movet ipſe ſuas, & nati reſpicit alas
Dædalus : & curſus ſuſtinet uſque ſuos.
amque novum delectat iter : poſitoque timore
Icarus audaci fortius arte volat,
los aliquis , tremula dum captat arundine piſces,
Vidit : & inceptum dextra reliquit opus.
am Samos a læva fuerat Naxoſque relicta ,
Et Paros, & Clario Delos amata Deo.
extra Lebinthos erat, ſylviſque umbroſa Calydne
Cinctaque piſcoſis Aſtypalæa vadis.
um puer , incautis nimium temerarius annis,
Altius egit iter, deſeruitque patrem.
incla labant : & cera Deo propiore liqueſcit :
Nec tenues venti brachia mota tenent.
erritus a ſummo deſpexit in æquora cœlo :
Nox oculis pavido venit oborta metu.
abuerant ceræ, nudos quatit ille lacertos :
Et trepidat : nec, quo ſuſtineatur, habet.
ecidit: atq; cadens, pater o pater auferor, inquit:
Clauſerunt virides ora loquentis aquæ.
t pater infelix, non jam pater, Icare clamat ;
Icare, clamat, ubi es? quove ſub axe volas?
care clamabat : pennas aſpexit in undis :
Oſſa tegit tellus : æquora nomen habent :
on potuit Minos hominis compeſcere pennas :
Ipſe Deum volucrem detinuiſſe paro.
allitur, Æmonias ſi quis decurrit ad artes :
Datque quod a teneri fronte revellit equi.
on facient, ut vivat amor Medeides herbæ :
Mixtaque cum magicis Marſo venena ſonis.
haſias Æſoniden, Circe tenuiſſet Vlyſſem :
Si modo ſervari carmine poſſet amor.
ec data profuerint pallentia philtra puellis :
Philtra nocent animis, vimque furoris habent.
it procul omne nefas : ut ameris, amabilis eſto :
Quod tibi non facies, ſolave forma dabit.
it licet antiquo Nireus adamatus Homero ,
Naiadumque tener crimine raptus Hylas,
t dominam teneas, nec te mirere relictum :
Ingenij dotes corporis adde bonis.
orma bonum fragile eſt : quantumq; accedit ad
Fit minor : & ſpacio carpitur illa ſuo. (annos
Nec ſemper violæ, nec ſemper lilia florent :
Et riget amiſſa ſpina relicta roſa.

Et tibi jam venient cani formoſe capilli:
Iam venient rugæ, quæ tibi corpus arent.
Iam molire animum qui duret, & aſtrue formæ
Solus ad extremos permanet ille rogos.
Nec levis ingenuas pectus coluiſſe per artes
Cura ſit: & linguas edidiciſſe duas.
Non formoſus erat, ſed erat facundus Vlyſſes:
Et tamen æquoreas torſit amare Deas.
Ah quoties illum doluit properare Calypſo,
Remigioque aptas eſſe negavit aquas!
Hæc Trojæ caſus iterumque iterumque rogabat
Ille referre aliter ſæpe ſolebat idem.
Littore conſtiterant: illic quoque pulcra Calyp
Exigit Odryſij facta cruenta ducis.
Ille levi virga, (virgam nam forte tenebat)
Quod rogat, in ſpiſſo littore pingit opus.
Hic (inquit) Troja eſt: (muros in littore feci
Hic tibi ſit Simois: hæc mea caſtra puta.
Campus erat, (campum fecit) quem cæde Dolis
Sparſimus: Æmonios dum vigil optat equos
Illic Sithonij fuerant tentoria Rheſi:
Hac ego ſum captis nocte reverſus equis.
Pluraque pingebat: ſubitus cum Pergama fluc
Abſtulit, & Rheſi cum duce caſtra ſuo.
Tum Dea, Quas, inquit, fidas tibi credis ituro
Perdiderint undæ nomina quanta, vides?
Ergo age fallaci timide confide figuræ,
Quiſquis es, atque aliquid corpore pluris hab
Dextera præcipue capit indulgentia mentes:
Aſperitas odium ſævaque bella movet.
Odimus accipitrem, quia vivit ſemper in armi
Et pavidum ſolitos in pecus ire lupos.
At caret inſidiis hominum, quia mitis hirundo
Quaſque colat turres, Chaonis ales habet.
Eſte procul lites, & amaræ prælia linguæ:
Dulcibus eſt verbis mollis alendus amor.
Lite fugant nuptæque viros, nuptaſque mariti
Inque vicem credunt rem ſibi ſemper agi.
Hoc decet uxores: dos eſt uxoria lites:
Audiat optatos ſemper amica ſonos.
Non legis juſſu lectum veniſtis in unum?
Fungitur in vobis munere legis amor.
Blanditias molles, aureſque juvantia verba
Affer, ut adventu læta ſit ipſa tuo.
Non ego divitibus venio præceptor amandi,
Nil opus eſt illi, qui dabit, arte mea.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

eum habet ingenium, qui, cũ libet, Accipe, dicit:
Cedimus: inventis plus habet ille meis.
auperibus vates ego ſum: quia pauper amavi:
Cum dare non poſſem munera, verba dabam.
auper amet caute: timeat maledicere pauper:
Multaque divitibus non patienda ferat.
e memini iratum dominę turbaſſe capillos:
Hæc mihi quam multos abſtulit ira dies!
ec puto, nec ſenſi tunicam laniaſſe: ſed ipſa
Dixerat: & precio eſt illa redemta meo.
t vos (ſi ſapitis) veſtri peccata magiſtri
Eftugite: & culpæ damna timete meæ.
rœlia cum Parthis, cum culta pax ſit amica:
Et jocus, & cauſas quicquid amoris habet.
nec blanda ſatis, nec erit tibi comis amica:
Perfer, & obdura: poſtmodo mitis erit.
ectitur obſequio curvatus ab arbore ramus:
Franges, ſi vires, experiere tuas.
bſequio tranantur aquæ: nec vincere poſſis
Flumina, ſi contra, quam rapit unda, nates.
bſequium tigreſque domat, tumidoſque leones:
Ruſtica paulatim taurus aratra ſubit.
uid fuit aſperius Nonacrina Atalanta?
Succubuit meritis trux tamen illa viri.
epe ſuos caſus inmitia facta puellæ
Fleſſe ſub arboribus Melaniona ferunt.
epe tulit juſſo fallentia retia collo:
Sæpe fera torvos cuſpide fixit apros.
nſit & Hylæi contentum ſaucius arcum:
Sed tamen hoc arcu notior alter erat.
on te Mænalias armatum ſcandere ſylvas:
Nec jubeo collo retia ferre tuo.
orpora nec miſſis jubeo præbere ſagittis:
Artis erunt cautæ mollia juſſa meæ.
ede repugnanti: cedendo victor abibis:
Fac modo, quas partas illa jubebit, agas.
rguet, arguito: quicquid probat illa, probato:
Quod dicit, dicas: quod negat illa, neges.
iſerit, arride: ſi flerit, flere memento:
Imponat leges vultibus illa tuis.
eu ludet, numeroſque manu jactabit eburnos:
Tu male jactato: tu bene jacta dato.
eu jaciet talos, victam ne pœna ſequatur,
Damnoſi facito ſtent tibi ſæpe canes.
ive latrocinij ſub imagine calculus ibit:
Fac pereat vitreo miles ab hoſte tuus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Ipſe tene diſtincta ſuis umbracula virgis,
  Ipſe face in turba, qua venit illa, locum.
Nec dubita tereti ſcamnum producere lecto:
  Et tenero ſoleam deme vel adde pedi.
Sæpe etiam dominæ, quanvis horrebis & ipſe,
  Algentis manus eſt calfacienda ſinu.
Nec tibi turpe puta (quanvis ſit turpe, placebit)
  Ingenua ſpeculum ſuſtinuiſſe manu.
Ille fatigatæ vincendo monſtra novercæ
  Qui meruit cœlum, quod prior ipſe tulit,
Inter Ioniacas calathum tenuiſſe puellas
  Creditur: & lanas excoluiſſe rudes.
Paruit imperio dominæ Tirynthius heros:
  I nunc, & dubita ferre, quod ipſe tulit.
Iuſſus adeſſe foro, juſſa maturius hora
  Fac ſemper venias: nec, niſi ſerus, abi.
Occurras aliquo tibi dixerit: omnia differ:
  Curre, nec inceptum turba moretur iter.
Nocte domum repetens epulis perfuncta redibit,
  Tunc quoque pro ſervo, ſi vocat illa, veni.
Rure erit, & dicet venias, (amor odit inertes)
  Si rota defuerit, tu pede carpe viam.
Nec grave te tempus, ſitienſve canicula tardet:
  Nec via per jactas candida facta nives.
Militiæ ſpecies amor eſt: diſcedite ſegnes:
  Non ſunt hæc timidis ſigna tuenda viris.
Nox, & hyems, longæque viæ, ſæviq; labores
  Mollibus his caſtris, & dolor omnis adeſt.
Sæpe feres imbrem cœleſti nube ſolutum:
  Frigidus in nuda ſæpe jacebis humo:
Cynthius Admeti vaccas paviſſe per æſtus
  Fertur: & in parva delituiſſe caſa.
Quod Phœbum decuit, quem nō decet? exue faſ
  Curam manſuri quiſquis amoris habes.
Si tibi per tutum placitumque negabitur ire,
  Atque erit oppoſita janua fulta ſera:
At tu per præceps tecto delabere aperto:
  Det quoque furtivas alta feneſtra vias.
Læta erit, ut cauſam tibi ſe ſciet eſſe pericli:
  Hoc dominæ certi pignus amoris erit.
Sæpe tua poteras Leandre carere puella:
  Tranabas, animum noſſet ut illa tuum.
Nec pudor ancillas, ut quæque erit ordine prim
  Nec tibi ſit ſervos demeruiſſe pudor.
Nomine quenque ſuo (nulla eſt jactura) ſaluta:
  Iunge tuas humiles ambitioſe preces.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

tamen & ſervo (levis eſt impenſa) roganti
orrige fortunæ munera parva tuæ.
rige & ancillæ, quæ pœnas luce pependit
uſa maritali Gallica veſte manus.
plebem (mihi crede) tuam: ſit ſemper in illa
anitor, & thalami qui jacet ante fores.
: dominam jubeo precioſo munere dones :
arva, ſed e parvis callidus apta dato.
n bene dives ager, dum rami pondere nutant,
fferat in calatho ruſtica dona puer.
e ſuburbano poteris tibi dicere miſſa
lla: tibi in Sacra ſint licet emta via.
erat aut uvas, aut quas Amaryllis amabat;
t nunc caſtaneas, nunc amat illa nuces.
n etiam turdoque licet, miſſaque corona,
e memorem dominæ teſtificere tuæ.
piter his emitur ſpes mortis, & orba ſenectus :
h pereant, per quos munera crimen habent!
d tibi præcipiam teneros quoq; mittere verſus?
lei mihi, non multum carmen honoris habet!
mina laudantur: ſed munera magna petuntur:
bum modo ſit dives barbarus, ille placet:
rea ſunt vere nunc ſecula: plurimus auro
enit honos: auro conciliatur amor.
licet venias Muſis comitatus Homere:
i nihil attuleris, ibis Homere foras.
t tamen & doctæ rariſſima turba puellæ:
ltera, non doctæ turba, ſed eſſe volunt.
aque laudetur per carmina: carmina lector
ommendet dulci qualiacunque ſono.
ergo, atque illis, vigilatum carmen in ipſas
orſitan exigui muneris inſtar erit.
quod eris per te facturus, & utile credis:
d tua te facito ſemper amica roget.
ertas alicui fuerit promiſſa tuorum,
Hanc tamen a domina fac petat ille tua.
pœnam ſervo, ſi vincula ſæva remittis:
Quod facturus eras, debeat illa tibi.
ilitas tua ſit: titulus donetur amicæ:
Perde nihil: partes illa petentis agat.
d tu, cuicunque eſt retinendæ cura puellæ,
Attonitum forma fac putet eſſe ſua.
e erit in Tyriis, Tyrios laudabis amictus:
Sive erit in Cois, Coa decere puta.
rata eſt: ipſo tibi ſit precioſior auro:
Gauſapa ſi ſumit, gauſapa ſumta proba.

Aſtiterit tunicata: moves incendia, clama:
  Sed timida, caveat frigora, voce roga.
Compoſitum diſcrimen erit, diſcrimina lauda
  Torſerit igne comam, torte capille places.
Brachia ſaltantis, vocem mirare canentis:
  Et cum deſierit, verba querentis habe.
Ipſos concubitus, ipſum venerere licebit
  Quod juvat: & quædam gaudia vocis habe.
Si fuerit torva violentior ipſa Meduſa:
  Fiet amatori lenis & æqua ſuo.
Tantum ne pateas verbis ſimulator in illis,
  Effice: nec vultu deſtrue verba tuo.
Si latet ars, prodeſt: affert deprenſa pudorem
  Atque adimit merito tempus in omne fidem
Sæpe ſub Auctumnum, cum formoſiſſimus ann,
  Plenaque purpureo ſubrubet uva mero:
Cum modo frigoribus premimur, modo ſolvim
  Aere non certo corpora languor habet.
Illa quidem valeat: ſed ſi male firma cubabit,
  Et vicium cœli ſenſerit ægra ſui:
Tunc amor & pietas tua ſit manifeſta puellæ
  Tunc ſere, quæ plena poſtmodo falce metas
Nec tibi moroſi veniant faſtidia morbi:
  Perque tuas fiant, quæ ſinit illa, manus.
Et videat flentem: nec tædeat oſcula ferre:
  Et ſicco lacrymas combibat ore tuas.
Multa vove, ſed cuncta palam: quotieſque lice
  Quæ referas illi, ſomnia læta vide.
Et veniat, quæ luſtret anus lectumque locumq
  Præferat & tremula ſulphur & ova manu.
Omnibus his inerunt gratæ veſtigia curæ:
  In thalamos multis hæc via fecit iter.
Ne tamen officiis odium quæratur ab ægra,
  Sit tuus in blanda ſedulitate modus.
Neve cibos præbe: nec amari pocula ſucci
  Porrige: rivalis miſceat illa tuus.
Sed non, quo dederas a littore carbaſa, vento
  Vtendum, medio cum potiare freto.
Dum novus errat amor, vires ſibi colligit uſu
  Si bene nutrieris, tempore firmus erit.
Quem taurum metuis, vitulum mulcere ſoleba
  Sub qua nunc recubas arbore, virga fuit.
Naſcitur exiguus, ſed opes acquirit eundo,
  Quaque venit, multas accipit amnis aquas.
Fac tibi conſueſcat: nihil aſſuetudine majus,
  Quam tu dum capias, tędia nulla fuge.

ſemper videat: tibi ſemper præbeat aures:
Exhibeat vultus noxque dieſque tuos.
m tibi major erit fiducia poſſe requiri:
Tunc procul abſenti cura futurus eris.
requiem: requietus ager bene credita reddit:
Terraque cœleſtes arida ſorbet aquas.
yllida Demophoon præſens moderantius uſſit:
Exarſit velis acrius illa datis.
nelopen abſens ſolers torquebat Vlyſſes:
Phyllacides aberat Laodamia tuus.
mora tuta brevis: lenteſcunt tempore curæ:
Vaneſcitque abſens, & novus intrat amor.
m Menelaus abeſt, Helene, ne ſola jaceret,
Hoſpitis eſt tepido nocte recepta ſinu.
is ſtupor hic Menelae fuit? tu ſolus abibas,
iſdem ſub tectis hoſpes & uxor erant.
cipitri timidas credis furioſe columbas:
Plenum montano credis ovile lupo.
Helene peccat: nil hic committit adulter:
Quod tu, quod faceret quilibet, ille facit.
gis adulterium, dando tempuſque locumque:
Quo, niſi conſilio eſt uſa puella tuo:
id faciat? vir abeſt, & adeſt non ruſticus hoſpes;
Et timet in vacuo ſola cubare toro.
derit Atrides: Helenen ego crimine ſolvo:
Vſa eſt humani commoditate viri.
neque fulvus aper media tam ſævus in ira eſt,
Fulmineo rapidos dum rotat ore canes:
c lea, cum catulis lactentibus ubera præbet:
Nec brevis ignaro vipera læſa pede:
mina quam, ſocii deprenſa pellice lecti,
Ardet: & in vultu pignora mentis habet.
ferrum flammaſque ruit: poſitoque decore
Fertur, ut Aonii cornibus icta Dei.
njugis admiſſum, violataque jura mariti,
Barbara per natos Phaſias ulta ſuos.
tera dira parens (hęc eſt, quam cernis, hirundo)
Aſpice, ſignatum ſanguine pectus habet.
oc bene compoſitos, hoc firmos rumpit amores
Crimina ſunt cautis iſta timenda viris.
ec mea vos uni donat cenſura puellæ:
Dii melius: vix hoc nupta tenere poteſt.
dite: ſed furto celetur culpa modeſto:
Gloria peccati nulla petenda tui eſt.
ec dederis munus, cognoſſe quod altera poſſit:
Et ſint nequitiæ tempora certa tuæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Et, ne te capiat latebris ſibi femina notis,
  Non uno eſt ſemper convenienda loco.
Et, quoties ſcribis, totas prius ipſe tabellas
  Inſpice: plus multæ, quam ſibi miſſa, leg
Læſa Venus juſta arma movet, telumque re
  Et modo quod queſta eſt, ipſe querare faci
Dum fuit Atrides una contentus, & illa
  Caſta fuit: vitio eſt improba facta viri.
Audierat laurumque manu, vittaſque ferent
  Pro nata Chryſen non valuiſſe ſua.
Audierat Lyrneſi tuos abducta dolores:
  Bellaque per turpes longius iſſe moras.
Nec tantum audierat, Priameida viderat ipſ
  Victor erat prædæ præda pudenda ſuæ.
Inde Thyeſtiaden animo thalamoque recepit
  Et male peccantem Tyndaris ulta virum e
Quæ bene celaris, ſi qua tamen acta patebun
  Illa licet pateant, tu tamen uſque nega.
Tu neque ſubjectus, ſolito neque blandior e
  Hæc animi multum ſigna nocentis habent
Sed lateri nec parce tuo: pax omnis in illo e
  Concubitu prior eſt infitianda Venus.
Sunt qui præcipiant herbas Saturea nocentes
  Sumere: judiciis iſta venena meis.
Aut piper urticæ mordacis ſemine miſcent:
  Tritaque in annoſo flava pyretra mero.
Sed Dea non patitur ſic ad ſua munera cogi,
  Colle ſub umbroſo quam tenet altus Eryx
Candidus Alcathoe qui mittitur urbe Pelaſg
  Bulbus: & ex horto quæ venit herba ſala
Ovaque ſumantur, nec non humentia mella
  Quaſque tulit folio pinus acuta nuces.
Docta quid ad magicas Erato diverteris arte
  Interior curru meta tenenda meo eſt.
Qui modo celabas monitu tua crimina noſtr
  Flecte iter: & monitu detege furta meo:
Nec lenitas mea culpanda eſt: nec ſemper co
  Impoſitos vento panda carina vehit.
Nam modo Threicio Borea, modo currimus
  Sępe tument Zephyro lintea, ſæpe Noto.
Aſpice, ut in curru modo det fluitantia recto
  Lora: modo admiſſos arte retentet equos.
Sunt quibus ingrate timida indulgentia ſervit
  Et, ſi nulla ſubeſt æmula, languet amor.
Luxuriant animi rebus plerunque ſecundis:
  Nec facile eſt æqua commoda mente pati.

levis abſumtis paulatim viribus ignis
pſe latet: ſummo candet in igne cinis.
tamen extinctas admoto ſulphure flammas
ıvenit: & lumen, quod fuit ante, redit.
ubi pigra ſitu, ſecuraque pectora torpent:
cribus eſt ſtimulis eliciendus amor.
timeat de te: tepidamque recalface mentem :
lleat indicio criminis illa tui.
uantum, & quoties numero comprendere nō eſt
elicem, de quo læſa puella dolet!
e ſimul invitas crimen pervenit ad aures,
xcidit: & miſeræ voxque colorque fugit.
ego ſim, cujus laniet furioſa capillos:
lle ego ſim, teneras cui petat ungue genas.
m videat lacrymans, quem torvis ſpectet ocellis
uo ſine non poſſit vivere, poſſe velit.
pacium quæras, breve ſit, quo læſa queratur
e vires lenta colligat ira mora.
ndida jam dudum cingantur colla lacertis,
nque tuo flens eſt accipienda ſinu.
ula da flenti: Veneris da gaudia flenti:
ax erit: hoc uno ſolvitur ira modo.
n bene ſævierit, cum certa videbitur hoſtis:
unc pete concubitus fœdera: mitis erit.
c depoſitis habitat concordia telis:
llo (crede mihi) gratia nata loco eſt.
e modo pugnarunt, jungunt ſua roſtra columbæ
uarum blanditias verbaque murmur habet.
ma fuit rerum confuſa ſine ordine moles:
naque erat facies, ſidera, terra, fretum.
x cœlum impoſitum eſt terris: humus æquore
nque ſuas partes ceſſit inane Chaos. (cincta eſt:
va feras, aer volucres accepit habendas:
n liquida piſces delituiſtis aqua.
m genus humanum ſolis errabat in agris:
liſque meræ vires, & rude corpus erat.
va, domus fuerat: cibus, herba: cubilia, frondes:
amque diu nulli cognitus alter erat.
nda truces animos fertur molliſſe voluptas:
Conſtiterant uno femina virque toro.
id facerent, ipſi nullo didicere magiſtro:
Arte Venus nulla dulce peregit opus.
es habet quod amet: cum quo ſua gaudia jungat,
nvenit in media femina piſcis aqua.
rva parem ſequitur: ſerpens ſerpente tenetur:
Hæret adulterio cum cane nexa canis.

Læta

Læta ſalitur ovis: tauro quoque læta juvenca e
 Suſtinet immundum ſima capella marem.
In furias agitantur equæ: ſpatioque remota
 Per loca dividuos amne ſequuntur equos.
Ergo age, & iratæ medicamina fortia præbe:
 Illa feri requiem ſola doloris habent.
Illa Machaonios ſuperant medicamina ſuccos
 His, ubi peccaris, reſtituendus eris.
Hæc ego cum canerem, ſubito manifeſtus Apo
 Movit inauratæ pollice fila lyræ.
In manibus laurus: ſacris induta capillis
 Laurus erat: vates ille videndus adeſt.
Is mihi, laſcivi, dixit, præceptor amoris,
 Duc age diſcipulos ad mea templa tuos.
Eſt ubi diverſum fama celebrata per orbem
 Littera, cognoſci quæ ſibi quenque jubet.
Qui ſibi notus erit, ſolus ſapienter amabit:
 Atque opus ad vires exiget omne ſuas.
Cui faciem natura dedit, ſpectetur ab illa:
 Cui color eſt, humero ſæpe patente cubet.
Qui ſermone placet, taciturna ſilentia vitet:
 Qui canit arte, canat: qui bibit arte, bibat.
Sed neque declament medio ſermone diſerti:
 Nec ſua veſanus ſcripta poeta legat.
Sic monuit Phœbus: Phœbo parete monenti:
 Certa Dei ſacro eſt hujus in ore fides.
Ad propiora vocor. quiſquis ſapienter amabit,
 Vincet: & e noſtra, quod petet, arte feret.
Credita non ſemper ſulci cum fenore reddunt:
 Nec ſemper dubias adjuvat aura rates:
Quod juvat, exiguũ eſt: plus eſt, quod lędit aman
 Proponant animo multa ferenda ſuo.
Quot lepores in Atho, quot apes paſcũtur in Hy
 Cærula quot baccas Pallados arbor habet:
Littore quot conchæ: tot ſunt in amore dolore
 Quæ patimur, multo ſpicula felle madent.
Dicta erit iſſe foras, quam tu fortaſſe videbis:
 Iſſe foras, & te falſa videre puta.
Clauſa tibi fuerit promiſſa janua nocte:
 Perfer, & immunda ponito corpus humo.
Forſitan & vultu mendax ancilla ſuperbo
 Dicet, quid noſtras obſidet iſte fores?
Poſtibus, & duræ precibus blandire puellæ:
 Et capiti demtas limine pone roſas.
Cum volet. accedes: cum te vitabit, abibis:
 Dedecet ingenuos tædia ferre ſui.

Effu

gere hinc non eſt, quare tibi poſſit amica
icere, non omni tempore ſenſus abeſt.
maledicta puta, nec verbera ferre puellæ
urpe: nec ad teneros oſcula ferre pedes.
d moror in parvis? animus majoribus inſtat:
agna canam: toto pectore vulgus ades.
ua molimur, ſed nulla, niſi ardua vincunt.
ifficilis noſtra poſcitur arte labor.
alem patienter habe: victoria tecum
tabit: eris magni victor in arce Iovis.
: tibi non hominem, ſed quercus crede Pelaſgas
icere, nil iſtis ars mea majus habet.
uet illa, feras; ſcribet, ne tange tabellas:
nde libet, veniat: quoque libebit, eat.
c in legitima præſtant uxore mariti,
um tener ad partes tu quoque ſomne venis.
: ego, confiteor, non ſum perfectus in arte:
uid faciam? monitis ſum minor ipſe meis.
e palam noſtræ det quiſquam ſigna puellæ?
t patiar? nec me quolibet ira ferat?
ula vir dederat (memini) ſuus: oſcula queſtus
um data: barbarie noſter abundat amor.
ſemel hoc vitium nocuit mihi: doctior ille eſt,
uo veniunt alii conciliante viri.
melius neſciſſe fuit: ſine furta tegantur:
ec fugiat victo falſus ab ore pudor.
magis o juvenes deprendere parcite veſtras:
eccent: peccantes verba dediſſe putent.
ſcit amor prenſis: ubi par fortuna duorum eſt,
n cauſam damni perſtat uterque ſui.
ula narratur toto notiſſima cœlo,
ulciberis capti Marſque Venuſque dolis.
s pater inſano Veneris turbatus amore,
e duce terribili factus amator erat.
: Venus oranti (nec enim Dea mollior ulla eſt)
uſtica Gradivo difficiliſque fuit.
quoties laſciva pedes riſiſſe mariti
icitur, & duras igne vel arte manus.
rte palam ſimul eſt Volcanum imitata, decebat;
ultaque cum forma gratia miſta fuit.
bene concubitus primo celare ſolebant:
lena verecundi culpa pudoris erat.
icio Solis (quis Solem fallere poſſet?)
ognita Volcano conjugis acta ſuæ. (ſa:
um mala Sol exempla moves! pete munus ab ip-
t tibi, ſi taceas, quod dare poſſit habet.

Mulciber

Mulciber obſcuros lectum circaque ſuperque
Diſponit laqueos: lumina fallit opus.
Fingit iter Lemnon: veniunt ad fœdus amant
Impliciti laqueis nudus uterque jacent.
Convocat ille Deos: præbent ſpectacula capt
Vix lacrymas Venerem continuiſſe putant.
Non vultus texiſſe ſuos, non denique poſſunt
Partibus obſcœnis oppoſuiſſe manus.
Hic aliquis ridens, in me fortiſſime Mavors,
Si tibi ſunt oneri, vincula tranſfer, ait.
Vix precibus Neptune tuis captiva reſolvit
Corpora: Mars Creten occupat : illa Paph
Hoc tibi profecit Volcane: quod ante tegeba
Liberius faciunt: & pudor omnis abeſt.
Sæpe tamen demens ſtulte feciſſe fateris :
Teque ferunt iræ pœnituiſſe tuæ.
Hoc vetui: vos ecce vetat deprenſa Dione
Inſidias illas, quas tulit ipſa, dare.
Nec vos rivali laqueos diſponite: nec vos
Excipite arcana verba notata manu.
Iſta viri captent, ſi jam captanda putabunt :
Quos faciet juſtos ignis & unda viros.
En iterum teſtor: nil hic, niſi lege remiſſum
Luditur in noſtris inſtita nulla jocis.
Quis Cereris ritus audet vulgare profanus ?
Magnaque Threicia ſacra reperta Samo ?
Eximia eſt virtus præſtare ſilentia rebus :
At contra gravis eſt culpa, tacenda loqui.
Quam bene! quod, fruſtra captatis arbore po
Tantalus in media garrulus aret aqua.
Præcipue Cytherea jubet ſua ſacra taceri :
Admoneo, veniat ne quis ad illa loquax.
Condita ſi non ſunt Veneris myſteria ciſtis :
Nec cava veſanis ictibus æra ſonant :
Attamen inter nos medio verſantur in uſu :
Sed ſic inter nos ut latuiſſe velint.
Ipſa Venus pubem, quoties velamina ponit,
Protegitur læva ſemireducta manu.
In medio paſſimque coit pecus: hoc quoque
Avertit vultus ſæpe puella ſuos.
Conveniunt thalami furtis & janua noſtris :
Parſque ſub injecta veſte pudenda latet.
Et ſi non tenebras aut quiddam nubis opacæ
Quærimus, eſt aliquid luce patente minus.
Tum quoq; cum ſolem nondũ prohibebat &
Tegula, ſed quercus tecta cibumque dabat

nemore atq; antris, nō ſub Iove juncta voluptas:
Tanta rudi populo cura pudoris erat.
nunc nocturnis titulos imponimus actis:
Atque emitur magno nil, niſi poſſe loqui.
licet excuties omnes, ubi quæque puella eſt:
Cuilibet ut dicas, Hæc quoque noſtra fuit.
c deſint, quas tu digitis oſtendere poſſis.
t quamque attigeris, fabula turpis erit.
va queror: fingunt quædam quæ vera negarent;
t nulli non ſe concubuiſſe ferunt.
pore ſi nequeunt, quo poſſunt, nomine tangunt:
amaque non facto crimine crimen habet.
nc, claude fores cuſtos odioſe puellæ:
t centum duris poſtibus adde feras.
d tuti ſupereſt, ubi nominis extat adulter?
t credi, quod non contigit eſſe, cupit?
etiam veros parce profitemur amores:
ectaque ſint ſolida myſtica furta fide.
cite præterea vitia exprobrare puellis:
tile quæ multis diſſimulaſſe fuit.
ſuus Andromedæ color eſt objectus ab illo,
obilis in gemino cui pede penna fuit.
nibus Andromache viſa eſt ſpatioſior æquo:
nus qui modicam diceret, Hector erat.
d male fers, aſſueſce: feres bene. multa vetuſtas
nit: at incipiens omnia ſentit amor.
novus in viridi coaleſcit cortice ramus;
ncutiat tenerum quælibet aura, cadet.
etiam ventis ſpatio durata reſiſtit,
rmaque adoptivas arbor habebit opes.
nit ipſa dies omnes de corpore mendas:
odque fuit vitium, deſinit eſſe mora.
e novæ nares taurorum terga recuſant:
ſidue domitas tempore fallit odor.
inibus mollire licet mala: fuſca vocetur,
grior Illyrica cui pice ſanguis erit.
ta eſt, Veneri ſimilis: ſi flava, Minervæ:
gracilis, macie quæ male viſa ſua eſt.
gilem, quęcunq; brevis: quæ turgida, plenam:
lateat vitium proximitate boni.
quotus annus eat, nec quo ſit nata require
nſule: quæ rigidus munera cenſor habet.
ipue ſi flore caret, meliuſque peractum eſt
mpus, & albentes jam ligat illa comas.
s o juvenes, aut hæc, aut ſerior ætas:
e feret ſegetes, iſte ſerendus ager.

Dum vires annique ſinunt, tolerate labores :
Iam veniet tacito curva ſenecta pede.
Aut mare navigiis, aut vomere ſcindite terram
Aut fera belligeras addite in arma manus :
Aut latus & vires, operamque afferte puellis :
Hæc quoque militia eſt : hæc quoque fecit op
Adde quod eſt illis operum prudentia major,
Solus & artifices qui facit, uſus adeſt :
Illæ munditiis annorum damna rependunt :
Et faciunt cura, ne videantur anus.
Vtque velis, Venerem jungunt per mille figur
Invenit plures nulla tabella modos.
Illis ſentitur non irritata voluptas :
Quod juvat, ex æquo femina virque ferunt.
Odi concubitus, qui non utrinque reſolvunt
Hoc eſt cur pueri tangar amore minus :
Odi quæ præbet, quia ſit præbere neceſſe :
Siccaque de lana cogitat ipſa ſua.
Quæ datur officio, non eſt mihi grata volupt
Officium faciat nulla puella mihi.
Me voces audire juvat ſua gaudia faſſas :
Vtque morer, me me, ſuſtineamque, rogat.
Aſpiciam dominæ victos amentis ocellos :
Langueat, & tangi ſe vetet illa diu.
Hæc bona non primæ tribuit natura juventæ
Quæ cito poſt ſeptem luſtra venire ſolent.
Qui properant, nova muſta bibant, mihi funda
Conſulibus priſcis condita teſta merum.
Nec platanus, niſi ſera, poteſt obſiſtere ventis
Et lædunt nudos prata novella pedes.
Scilicet Hermionen Helenæ præponere poſſes
Et melior Gorge, quam ſua mater, erat ?
Ad Venerem quicunque voles attingere ſeram
Si modo duraris, præmia digna feres.
Conſcius ecce duos accepit lectus amantes :
Ad thalami clauſas Muſa reſiſte fores.
Sponte ſua ſine te celeberrima verba loquentu
Nec manus in lecto læva jacebit iners.
Invenient digiti quid agant in partibus illis,
In quibus occulte ſpicula tingit amor.
Fecit in Andromache prius hoc fortiſſimus H
Non ſolum bellis utilis ille fuit.
Fecit & in capta Lyrneſide magnus Achilles,
Cum premeret mollem laſſus ab hoſte torum
Illis te manibus tangi Briſei ſinebas,
Imbutæ Phrygia quæ nece ſemper erant.

An

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

n fuit hoc ipſum, quod te laſciva juvaret,
Ad tua victrices membra venire manus?
rede mihi, Veneris non eſt properanda voluptas:
Sed ſenſim tarda perficienda mora.
um loca reppereris, quæ tangi femina gaudet,
Non obſtet, tangas quo minus illa, pudor.
ſpicies oculos tremulo fulgore micantes:
Vt Sol in liquida ſæpe refulget aqua.
ccedant queſtus: accedat amabile murmur,
Et dulces gemitus, aptaque verba joco.
d neque tu dominam velis majoribus uſus
Deſere, nec curſus ante eat illa tuos.
d metam properate ſimul: tunc plena voluptas,
Cum pariter victi femina virque jacent.
ic tibi ſervandus tenor eſt, cum libera dantur
Ocia: furtivum nec timor urget opus.
um mora non tuta eſt, totis incumbere remis
Vtile, & admiſſo ſubdere calcar equo.
nis adeſt operi: palmam date grata juventus:
Sertaque odoratæ myrtea ferte comæ.
uantus apud Danaos Podalirius arte medendi,
Æacides dextra, pectore Neſtor erat:
uantus erat Calchas extis, Telamonius armis,
Antomedon curru: tantus amator ego.
e vatem celebrate viri: mihi dicite laudes:
Cantetur toto nomen in orbe meum.
ma dedi vobis: dederat Volcanus Achilli:
Vincite muneribus, vicit ut ille, datis.
d quicunque meo ſuperarit Amazona ferro,
Inſcribat ſpoliis: Naſo magiſter erat.
ce rogant teneræ, ſibi dem præcepta, puellæ:
Vos eritis chartæ proxima cura meæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII OVIDII NASONIS De Arte Amandi

LIBER III.

PRima dedi Danais in Amazonas arma: ſuperſ
Quæ tibi dem, & turbæ, Pentheſilea, tuæ
Ite in bella pares: vincant, quibus alma Di
Faverit, & toto qui volat orbe puer.
Non erit armatis æquum concurrere nudas:
Sic etiam vobis vincere turpe viri.
Dixerit e multis aliquis: cur virus in angues
Adjicis? & rapidæ tradis ovile lupæ?
Parcite paucarum diffundere crimen in omneis:
Spectetur meritis quæque puella ſuis.
Si minor Atrides Helenen, Heleneſque ſororem
Quo premat Atrides crimine major habet:
Si ſcelere Oeclides Talaoniæ Eryphiles
Vivus, & in vivis ad Styga venit equis:
Eſt pia Penelope luſtris errante duobus,
Et totidem luſtris bella gerente viro.
Reſpice Phylaciden: & quæ comes iſſe marito
Fertur, & ante annos occubuiſſe ſuos.
Fata Pheretiadæ conjux Pagaſæa redemit:
Proque viri eſt uxor funere lata ſui.
Accipe me Capanea, cineres miſcebimus, inqu
Iphias: in medios deſiluitque rogos.
Ipſa quoque & cultu eſt & nomine femina Virt
Nec mirum populo, ſi placet ipſa ſuo.
Non tamen hæ mentes noſtra poſcuntur ab arte
Conveniunt cymbæ vela minora meæ.
Nil, niſi laſcivi per me diſcuntur amores:
Femina præcipio quo ſit amanda modo.
Femina nec flammas, nec ſævos excutit arcus:
Parcius hæc video tela nocere viris.
Sæpe viri fallunt, teneræ non ſæpe puellæ:
Paucaque, ſi quæras, crimina fraudis habent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

haſiadem matrem fallax dimiſit Iaſon :
Venit in Æſonios altera nupta ſinus.
uantum ad te Theſeu, volucres Ariadna marinas,
Pavit, in ignoto ſola relicta loco.
ære novem cur iſſe vices dicatur, & audi
Depoſitis ſylvas Phyllida fleſſe comis.
t famam pietatis habet : tamen hoſpes & enſem
Præbuit: & cauſam mortis, Eliſa tuæ.
uid vos perdiderit, dicam: neſciſtis amare :
Defuit ars vobis, arte perennat amor.
unc quoque neſcirent: ſed me Cytherea docere
Iuſſit: & ante oculos conſtitit ipſa meos.
um mihi, Quid miſeræ, dixit, meruere puellæ?
Traditur armatis vulgus inerme viris.
os artifices gemini fecere libelli :
Hæc quoque pars monitis erudienda tuis.
obra Therapnææ qui dixerat ante maritæ :
Mox cecinit laudes proſperiore lyra.
bene te noſti, cultas ne læde puellas :
Gratia, dum vivis, iſta petenda tibi eſt.
ixit: & e myrto (myrto nam vincta capillos
Conſtiterat) folium, granaque pauca dedit.
nſimus acceptum numen quoque : purior æther
Fulſit: & e toto pectore ceſſit onus.
um favet ingenium, petite hinc præcepta puellæ :
Quas pudor, & leges, & ſua jura ſinunt.
nturæ memores jam nunc eſtote ſenectæ :
Sic nullum vobis tempus abibit iners.
um licet, & veros etiam nunc editis annos,
Ludite: eunt anni more fluentis aquæ.
ec quæ prȩteriit, rurſum revocabitur unda :
Nec, quæ prȩteriit, hora, redire poteſt.
endum eſt ætate: cito pede labitur ætas :
Nec bona tam ſequitur quam bona prima fuit.
os ego, qui canent frutices, violaria vidi :
Hac mihi de ſpina grata corona data eſt
mpus erit, quo tu, quæ nunc excludis amantes,
Frigida deſerta nocte jacebis anus.
ec tua frangetur nocturna janua rixa :
Sparſa nec invenies limina mane roſa.
uam cito (me miſerum!) laxantur corpora rugis!
Et perit, in nitido qui fuit ore, color!
uaſque fuiſſe tibi canas a virgine juras :
Spargentur ſubito per caput omne comæ,
nguibus exuitur tenui cum pelle vetuſtas :
Nec faciunt cervos cornua jacta ſenes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Veſtra ſine auxilio fugiunt bona: carpite florem
Qui niſi captus erit, turpiter ipſe cadet.
Adde, quod & partus faciunt breviora juventæ
Tempora: continua meſſe ſeneſcit ager.
Latmius Endymion non eſt tibi Luna rubori:
Nec Cephalus roſeæ prẹda pudenda Deæ.
Vt taceam de te, quem nunc quoque luget, Ado
Vnde habet Ænean, Hermionenque Venus?
Ite per exemplum genus o mortale Dearum:
Gaudia nec cupidis veſtra negate viris.
Vt jam decipiant, quid perditis? omnia conſtan
Mille licet ſumant, deperit inde nihil.
Conteritur ferrum: ſilices tenuantur ab uſu:
Sufficit, & damni pars caret illa metu.
Quis vetet appoſito lumen de lumine ſumi?
Quiſve cavum vaſtas in mare ſervet aquas:
Et tamen ulla viro mulier non expedit (inquit
Quid, niſi quam ſumis, dic mihi perdis aqua
Nec vos proſtituit mea vox, ſed vana timere
Damna vetat: damnis munera veſtra carent.
Sed me flaminibus venti majoris iturum,
Dum ſumus in portu, provehat aura levis
Ordiar a cultu: cultis bene Liber ab uvis
Provenit: & culto ſtat ſeges alta ſolo.
Forma Dei munus: formæ quota quæque ſuperb
Pars veſtrum tali munere magna caret.
Cura dabit faciem: facies neglecta peribit:
Idaliæ ſimilis ſit licet illa Deæ.
Corpora ſi veteres non ſic coluere puellæ:
Nec veteres cultus ſic habuere viri.
Si fuit Andromache tunicas induta valentes;
Quid mirum? duri militis uxor erat.
Scilicet Ajaci conjux ornata veniret:
Cui tegmen ſeptem terga fuere boum.
Simplicitas rudis ante fuit: nunc aurea Roma e
Et magnas domiti poſſidet orbis opes.
Aſpice, quæ nunc ſunt Capitolia, quæque fuer
Alterius dices illa fuiſſe Iovis.
Curia conſilii nunc eſt digniſſima tanti:
De ſtipula, Tatio regna tenente, fuit.
Quæ nunc ſub Phœbo, ducibuſque palatia fulg
Quid, niſi araturis paſcua bobus erant.
Priſca juvent alios: ego me nunc denique natu
Gratulor: hæc ætas moribus apta meis.
Non, quia nunc terræ lentum ſubducitur aurum
Lectaque diverſo littore concha venit;

N

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

c, quia decreſcunt effoſſo marmore montes :
Nec, quia cæruleæ mole fugantur aquæ :
d quia cultus adeſt : nec noſtros manſit in annos
Ruſticitas, priſcis illa ſuperſtes avis.
s quoque non caris aures onerate lapillis :
Quos legit in viridi decolor Indus aqua.
c prodite graves inſuto veſtibus auro :
Per quas nos petitis, ſæpe fugatis opes.
nditiis capimur: nec ſint ſine lege capilli :
Admotæ formam dantque negantque manus.
c genus ornatus unum eſt: quod quamq; decebit
Eligat: & ſpeculum conſulat ante ſuum.
nga probat facies capitis diſcrimina puri :
Sic erat ornatis Laodamia comis.
iguum ſumma nodum ſibi fronte relinqui,
Ut pateant aures, ora rotunda volunt.
terius crines humero jactentur utroque :
Talis es aſſumta, Phœbe canore, lyra.
tera ſuccincta religetur more Dianæ :
Ut ſolet, attonitas cum petit illa feras.
nc decet inflatos laxe jeciſſe capillos :
Illa ſit aſtrictis impedienda comis.
nc decet ornari teſtudine Cyllenea :
Suſtineat ſimiles fluctibus illa ſinus.
d neque ramoſa numerabis in ilice frondes :
Nec quot apes Hyblæ, nec quot in Alpe feræ :
c mihi tot cultus numero comprendere fas eſt :
Adjicit ornatus proxima quæque dies.
negleeta decet multas coma: ſepe jacere
Heſternam credas: illa repexa modo eſt.
s caſum ſimulet: ſic capta vidit in urbe
Alcides Iolen: hanc ego, dixit, amo.
lem te Bacchus, Satyris clamantibus evœ,
Suſtulit in currus Gnoſſi relicta ſuos.
quantum indulget veſtro natura decori !
Quarum ſunt multis damna pianda modis.
os male detegimur: raptique ætate capilli,
Ut Borea frondes excutiente cadunt :
mina canitiem Germanis inficit herbis :
Et melior vero quæritur arte color :
mina procedit denſiſſima crinibus emtis :
Proque ſuis alios efficit ære ſuos.
c pudor eſt emiſſe palam: veniſſe videmus
Herculis ante oculos, virgineumque chorum.
id de veſte loquar? non jam ſegmenta requiro
Nec quæ de Tyrio murice lana rubet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Cum tot prodierint precio leviore colores ,
Quis furor eſt cenſus corpore ferre ſuos ?
Aeris ecce color, tum cum ſine nubibus aer:
Nec tepidus pluvias concitat Auſter aquas.
Ecce tibi ſimilis, qui quondam Phryon & Hel
Diceris Inois eripuiſſe dolis.
His undas imitatur, habet quoque nomen ab u
Crediderim Nymphas hac ego veſte tegi.
Ille crocum ſimulat: croceo velatur amictu
Roſcida luciferos cum Dea jungit equos.
Hic Paphias myrtos: hic purpureos amethyſto
Albenteſve roſis: Threiciamque gruem.
Nec glandes Amarylli tuæ , nec amygdala deſ
Et ſua velleribus nomina cera dedit :
Quot nova terra parit flores, cum vere tepent
Vitis agit gemmas, pigraque fugit hyems :
Lana tot, aut plures ſuccos bibit: elige certos
Nam non conveniens omnibus unus erit.
Pulla decet niveas: Briſeida pulla decebat :
Cum rapta eſt, pulla tum quoque veſte fuit
Alba decent fuſcas: albis Cephei placebas :
Sic tibi veſtitæ preſſa Seriphos erat.
Quam ſæpe admonui, ne trux caper iret in ala
Neve forent duris aſpera crura pilis.
Sed non Caucaſea doceo de rupe puellas :
Quæque bibunt undas Myſe Caice tuas.
Quid, ſi præcipiam, ne fuſcet inertia dentes ?
Oraque ſuſcepta mane laventur aqua ?
Scitis & inducta candorem quærere cera :
Sanguine quæ vero non rubet, arte rubet.
Arte ſupercilii confinia nuda repletis :
Parvaque ſinceras velat aluta genas.
Nec pudor eſt oculos tenui ſignare favilla :
Vel prope te nato lucide Cydne croco.
Eſt mihi, quo dixi veſtræ medicamina formæ ,
Parvus, ſed cura grande libellus opus.
Hinc quoque præſidium læſæ petitote puellæ:
Non eſt pro veſtris ars mea rebus iners.
Non tamen expoſitas menſa deprendat amator
Pyxidas: ars faciem diſſimulata juvet.
Quem non offendat toto fex illita vultu ,
Cum fluit in tepidos pondere lapſa ſinus ?
Oeſypa quid redolent, quanvis mittantur Athen
Demtus ab immundæ vellere ſuccus ovis ?
Nec coram miſtas cervę ſumſiſſe medullas ,
Nec coram dentes perfricuiſſe probem.

ı dabunt faciem: ſed erunt deformia viſu :
ultaque cum fiunt, turpia, facta placent.
e nunc nomen habent operoſi ſigna Myronis,
ondus iners quondam, duraque maſſa fuit.
ulus ut fiat, primo collíditur aurum :
uas geritis veſtes, ſordida lana fuit.
n fieret, lapis aſper erat, nunc nobile ſignum,
uda Venus madidas exprimit imbre comas.
faciem cura, dum te dormire putemus :
ptius à ſumma conſpiciere manu.
mihi nota tui cauſa eſt ſplendoris in ore ?
laude fores thalami, quæ rude cogis opus.
ta viros neſcire decet: pars maxima rerum
ffendet, ſi non interiora tegas.
ea quæ pendent ornato ſigna theatro
aſpice, quam tenuis bractea ligna tegat.
neque ad illa licet populo, niſi facta, venire :
ec niſi ſummotis forma paranda viris.
non, pectendos coram præbere capillos,
t jaceant fuſi per tua colla, veto.
præcipue, ne ſis moroſa, caveto
empore: nec nexas ſæpe reſolve comas.
a ſit ornatrix: odi, quæ ſauciat ora
nguibus: & rapta brachia figit acu.
rovet: & tangit dominæ caput illa : ſimulque
lorat ad inviſas ſanguinolenta comas.
e male crinita eſt, cuſtodem in limine ponat :
rneturve Bonæ ſemper in æde deæ.
tus eram ſubito cuidam veniſſe puellæ :
urbida perverſas induit illa comas.
tibus eveniat tam fœdi cauſa pudoris :
nque nurus Parthas dedecus illud eat.
pe pecus mutilum: turpis ſine gramine campus :
t ſine fronde frutex : & ſine crine caput.
n mihi veniſtis Semele Ledeque docendæ :
erque fretum falſo Sidoni vecta bove :
Helene : quam non ſtulte, Menelae, repoſcis :
u quoque non ſtulte Troice raptor habes.
rba docenda venit, turpes pulcræque puellæ :
luraque ſunt ſemper deteriora bonis.
moſæ minus artis opem, præceptaque quærunt :
ſt illis ſua dos forma ſine arte potens.
m mare compoſitum eſt, ſecurus navita ceſſat :
um tumet, auxiliis aſſidet ille ſuis.
a tamen menda facies caret: occule mendas ;
uaque potes, vitium corporis abde tui.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Si brevis es, ſedeas: ne ſtans videare ſedere:
Inque tuo jaceas quantulacunque toro.
Hic quoque, ne poſſit fieri menſura cubantis
Injecta lateant fac tibi veſte pedes.
Quę nimis eſt gracilis, pleno velamina filo
Sumat: & ex humeris laxus amictus eat.
Pallida purpureis tangat ſua corpora virgis:
Nigrior ad Pharii confuge piſcis opem.
Pes malus in nivea ſemper celetur aluta:
Arida nec vinclis crura reſolve tuis.
Conveniunt tenues ſcapulis analectides altis:
Anguſtum circa faſcia pectus eat.
Exiguo ſignet geſtu, quodcunque loquatur,
Cui digiti pingues, & ſcaber unguis erit.
Cui gravis oris odor, nunquam jejuna loquat[ur]
Et ſemper ſpacio diſtet ab ore viri.
Si niger, aut ingens, aut non erit ordine natu[s]
Dens tibi: ridendo maxima damna feret.
Quis credat? diſcunt etiam ridere puellæ:
Quęritur atque illis hac quoque parte decor.
Sint modici rictus: ſint parvę utrinque lacunæ
Et ſummos dentes ima labella tegant.
Nec ſua perpetuo contendant ilia riſu:
Sed leve neſcio quid femineumque ſonent.
Eſt, quæ perverſo diſtorqueat ora cachinno,
Cum riſit: læta eſt altera, flere putes.
Illa ſonat raucum quiddam, atque inamabile ...
Ut rudit a ſcabra turpis aſella mola.
Quo non ars penetrat? diſcunt lacrymare dece[nter]
Quoque volunt plorant tempore, quoque mo[do].
Quid cum legitima fraudatur littera voce?
Blæſaque fit juſſo lingua coacta ſono?
In vitio decor eſt, quædam male reddere verb[a]
Diſcunt poſſe minus, quam potuere, loqui.
Omnibus his, quando proſunt, impendite cura[m]
Diſcite femineo corpora ferre gradu.
Eſt & in inceſſu pars non temnenda decoris:
Alligat ignotos illa fugatque viros.
Hæc movet arte latus: tuniciſque fluentibus ...
Excipit: extenſos fertque ſuperba pedes.
Illa velut conjux umbris rubicunda mariti
Ambulat: ingentes varica fertque gradus.
Sed ſit, ut in multis, modus hic quoq;: ruſticus ...
Motus in inceſſu, mollior alter erit.
Pars humeri tamen ima tui, pars ſumma lace[rti]
Nuda ſit, a læva conſpicienda manu,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

vos præcipue niveæ decet : hoc ubi vidi ,
ſcula ferre humero, qua patet uſque, libet.
ſtra maris Sirenes erant, quæ voce canora
uaſlibet admiſſas detinuere rates.
ſua Siſyphides auditis pæne reſolvit
orpora: nam ſociis illita cera fuit.
eſt blanda canor: diſcant cantare puellæ :
ro facie multis vox ſua lena fuit.
nodo marmoreis referant audita theatris ,
t modo Niliacis carmina luſa modis.
plectrum dextra, citharam tenuiſſe ſiniſtra
eſciat: arbitrio femina docta meo.
a feraſque lyra movit Rhodopeius Orpheus ,
artareoſque lacus, tergeminumque canem.
a tuo cantu vindex juſtiſſime matris
ecerunt muros officioſa novos.
nvis mutus erat, voci faviſſe putatur
iſcis, Arioniæ fabula nota lyræ.
ce etiam duplici genialia nablia palma
'ertere: conveniunt dulcibus illa jocis.
tibi Callimachi, ſit Coi nota poetæ,
it quoque vinoſi Teia Muſa ſenis.
a ſit & Sappho: quid enim laſcivius illa ?
uive pater vafri luditur arte Getæ.
teneri poſſis carmen legiſſe Properti :
ive aliquid Galli, ſive Tibulle tuum :
taque Varroni fulvis inſignia villis
'ellera germanæ Phrixe querenda tuæ :
profugum Æneam, altæ primordia Romæ ,
Quo nullum Latio clarius extat opus.
ſitan & noſtrum nomen miſcebitur iſtis :
lec mea Lethæis ſcripta dabuntur aquis.
que aliquis dicet, noſtri lege culta magiſtri
Carmina, qui partes inſtruit ille duas.
ve tribus libris, titulus quos ſignat Amorum ,
lige: quos docili molliter ore legas.
l tibi compoſita cantetur epiſtola voce :
Ignotum hoc aliis, ille novavit opus.
ita Phœbe velis, ita vos pia numina vatum ,
Inſignis cornu Bacche, novemque Deæ.
is dubitat quin ſcire velim ſaltare puellam ?
Vt moveat poſito brachia juſſa ſono ?
tifices lateris, ſcenæ ſpectacula amantur :
Tantum nobilitas illa decoris habet.
rva monere pudet: talorum dicere jactus
Vt ſciat; & vires teſſera miſſa tuas.

Et modo treis jactet numero: modo cogitet
Quam ſubeat partem callida, quamque vo
Cautaque non ſtulte latronum prœlia ludat
Vnus cum gemino calculus hoſte perit,
Bellatorque ſuo prenſus ſine compare bellet,
Æmulus inceptum ſæpe recurrat opus.
Reticuloque pilæ leves fundantur aperto:
Nec, niſi quam tollas, ulla movenda pila
Eſt genus in totidem tenui ratione redactum
Spicula, quot menſes lubricus annus habet
Parva tabella capit ternos utrinque lapillos,
In qua viciſſe eſt, continuaſſe ſuos.
Mille fac eſſe jocos: turpe eſt, neſcire puella
Ludere: ludendo ſæpe paratur amor.
Sed minimus labor eſt ſapienter jactibus uti:
Majus opus mores compoſuiſſe ſuos.
Tunc ſumus incauti ſtudioque aperimur in ip
Nudaque per luſus pectora noſtra patent.
Ira ſubit, deforme malum, lucrique cupido,
Iurgiaque, & rixæ, ſollicituſque dolor.
Crimina dicuntur: reſonat clamoribus æther
Invocat iratos & ſibi quiſque deos.
Nulla fides tabulis, quæ non per vota petuntu
Et lacrymis vidi ſæpe madere genas.
Iuppiter a vobis tam turpia crimina pellat,
In quibus eſt ulli cura placere viro.
Hos ignava jocos tribuit natura puellis:
Materia ludunt uberiore viri:
Sunt illis callereſque pilæ, jaculumque, troch
Armaque, & in gyros ire coactus equus.
Nec vos campus habet, nec vos gelidiſſima Vi
Nec Thuſcus placidis devehit amnis aquis.
At licet, & prodeſt Pompeias ire per umbras
Virginis ætheriis cum caput ardet equis.
Viſite laurifero ſacrata palatia Phœbo:
Ille Parætonias merſit in alta rates.
Queque ſoror conjuxq; ducis monumenta para
Navalique gener cinctus honore caput.
Viſite thuricremas vaccæ Memphitidos aras:
Viſite conſpicuis terna theatra locis.
Spectentur tepido maculatæ ſanguine arenæ:
Metaque ferventi circumeunda rota.
Quod latet, ignotum eſt: ignoti nulla cupido
Fructus abeſt, facies cum bona teſte caret.
Tu licet & Thamyram ſuperes atque Orphea ca,
Non erit ignotæ gratia magna lyræ.

enerem Cous nunquam pinxiſſet Apelles,
erſa ſub æquoreis illa lateret aquis.
petitur ſacris, niſi tantum fama, poetis?
c votum noſtri ſumma laboris habet.
ducum fuerant olim regumque poetæ:
æmiaque antiqui magna tulere chori.
taque majeſtas, & erat venerabile nomen
tibus, & largæ ſæpe dabantur opes.
us emeruit, Calabris in montibus ortus,
ntiguus poni Scipio magne tibi.
hederæ ſine honore jacent, operataque doctis
ra vigil Muſis, nomen inertis habet.
amæ invigilare juvat: quis noſſet Homerum,
as æternum ſi latuiſſet opus?
Danaen noſſet, ſi ſemper clauſa fuiſſet,
que ſua turri ſi latuiſſet anus?
s eſt vobis formoſæ cura puellæ,
pe vagos extra limina ferre pedes,
ultas lupa tendit oves, prædetur ut unam:
Iovis ad multas devolat ales aves:
oque det populo mulier ſpecioſa videndam:
em trahat e multis, forſitan unus erit.
ibus illa locis maneat ſtudioſa placendi:
curam tota mente decoris agat.
s ubique valet: ſemper tibi pendeat hamus:
o minime credis gurgite, piſcis erit.
canes fruſtra nemoroſis montibus errant,
que plagas nullo cervus agente cadit.
minus Andromede potuit ſperare revincta,
am lacrymas ulli poſſe placere ſuas?
re ſæpe viri vir quæritur: ire ſolutis
inibus, & fletus non tenuiſſe decet.
itate viros cultum formamque profeſſos:
ique ſuas ponunt in ſtatione comas.
vobis dicunt, dixerunt mille puellis:
at, & in nulla ſede moratur amor.
na quid faciet, cum vir ſit levior ipſa?
rſitan & plures poſſit habere viros?
nihi credetis, ſed credite: Troja maneret,
eceptis Priami ſi foret uſa ſenis.
qui mendaci ſpecie graſſantur amoris:
que aditus tales lucra pudenda petunt.
oma vos fallat liquida nitidiſſima nardo:
brevis in rugas cingula preſſa ſuas.
oga decipiat filo tenuiſſima, nec ſi
aulus in digitis alter, & alter erit.

Forſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Forſitan ex horum numero cultiſſimus illo
  Fur ſit, & uratur veſtis amore tuæ,
Redde meum, clamant ſpoliatæ ſæpe puellæ
  Redde meum: toto voce boante foro.
Has Venus e templis multo radiantibus auro
  Læta videt lites, Appiadeſque deæ.
Sunt quoq; non dubia quędam mala nomina famæ,
  Deceptæ a multis crimen amantis habent.
Diſcite ab alterius veſtris timuiſſe querelis:
  Ianua fallaci nec ſit aperta viro.
Parcite Cecropides juranti credere Theſeo,
  Quos faciet teſtes, fecit & ante Deos.
Et tibi Demophoon Theſei criminis hæres,
  Phyllide decepta, nulla relicta fides.
Si bene promittent, totidem promittite verba:
  Si dederint, & vos gaudia pacta date.
Illa poteſt vigiles flammas extinguere Veſtæ
  Et rapere e templis, Inachi, ſacra tuis,
Et dare miſta viro tritis aconita cicutis:
  Accepto Venerem munera ſi qua negat.
Fert animus propius conſiſtere: ſupprime habenas
  Muſa: nec admiſſis excutiare rotis.
Verba vadum tentent alienis ſcripta tabellis
  Accipiat miſſas apta miniſtra notas.
Inſpice dumque leges, ex ipſis collige verbis
  Fingat, an ex animo, ſollicituſque roget.
Poſtq; brevẽ reſcribe moram. mora ſemper amantes
  Incitat: exiguum ſi modo tempus habet.
Sed neque te facilem juveni promitte roganti
  Nec tamen edure, quod petit ille, nega.
Fac timeat ſperetque ſimul: quotieſque remittes,
  Spes magis hinc veniet certa, minorque metus.
Munda, ſed e medio, conſuetaque verba, puellæ,
  Scribite: ſermonis publica forma placet.
Ah quoties dubiis ſcriptis exarſit amator:
  Et nocuit formæ barbara lingua bonæ!
Sed quoniam, quanvis vittæ careatis honore
  Eſt vobis veſtros fallere cura viros:
Ancillæ puerique manus ferat arte tabellas,
  Pignora nec juveni credite veſtra novo.
Vidi ego pallentes iſto terrore puellas,
  Servitium miſeras tempus in omne pati.
Perfidus ille quidem, qui talia pignora ſerva
  Sed tamen Ætnæi fulminis inſtar habet.
Iudice me, fraus eſt conceſſa, repellere fraudem
  Armaque in armatos ſumere jura ſinunt.

Dicere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ere conſueſcat multas manus una figuras :
h pereas per quos iſta monenda mihi.
, niſi deletis, tutum eſt reſcribere, ceris :
ec teneant geminas una tabella manus.
ina dicatur ſcribentis ſemper amator :
la ſit in veſtris, qui fuit ille, notis.
cet a parvis animum ad majora referre ,
enaque curvato pandere vela ſinu :
inet ad faciem rabidos compeſcere mores :
andida pax homines, trux decet ira feras.
tument ira: nigreſcunt ſanguine venæ :
imina Gorgoneo ſævius angue micant.
ocul hinc, dixit, non es mihi tibia tanti ,
t vidit vultus Pallas in amne ſuos.
quoque ſi media ſpeculum ſpectetis in ira ,
ognoſcet faciem vix ſatis ulla ſuam.
minus in vultu damnoſa ſuperbia veſtro :
omibus eſt oculis alliciendus amor.
mus immodicos (experto credite) faſtus :
epe tacens odii ſemina vultus habet.
tantem ſpecta: ridenti mollia ride :
inuit, acceptas tu quoque redde notas.
ubi præluſit rudibus puer ille ſagittis ,
icula de pharetra promit acuta ſua.
mus & mœſtas. Tecmeſſam diligat Ajax :
os hilarem populum femina læta capit (garem
quam ego te Andromache, nec te Tecmeſſa ro-
t mea, de vobis altera, amica foret.
dere vix video, niſi cogat credere partus ,
os ego cum veſtris concubuiſſe viris.
icet Ajaci mulier mœſtiſſima dixit ,
ux mea, quæque ſolent verba juvare viros.
s vetat e magnis ad res exempla minores
imere? nec nomen pertimuiſſe ducis ?
bonus huic centum commiſit jure regendos :
uic equites, illi ſigna tuenda dedit.
quoq; de nobis quem quiſq; erit aptus in uſum
ſpicite: & certo ponite quenque loco.
iera det dives: jus qui profitebitur, adſit.
acundus cauſam ſæpe clientis agat.
mina qui facimus, mittamus carmina tantum:
am chorus ante alios aptus amare ſumus.
facimus placidi lautæ præconia formæ :
omen habet Nemeſis, Cynthia nomen habet.
per, & Eoæ novere Lycorida terræ :
t multi, quæ ſit noſtra Corinna, rogant.

Adde,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Adde, quod inſidiæ ſacris a vatibus abſunt :
  Et facit ad mores ars quoque noſtra bonos.
Nec nos ambitio, nec nos amor urget habend
  Contemto colitur lectus & umbra foro.
Sed facile hæremus: validoque perurimur æſ
  Et nimium certa ſcimus amare fide.
Scilicet ingenium placida mollitur ab arte :
  Et ſtudio mores convenienter eunt.
Vatibus Aoniis faciles eſtote puellæ :
  Numen ineſt illis, Pierideſque favent.
Eſt Deus in nobis, ſunt & commercia cœli:
  Sedibus æthereis ſpiritus ille venit.
A doctis precium ſcelus eſt ſperare poetis.
  Me miſerum, ſcelus hoc nulla puella timet
Diſſimulate tamen, nec prima fronte rapace
  Eſte: novus viſo caſſe reſiſtet amans.
Sed neque rector equum qui nuper ſenſit habe
  Comparibus frenis artificemque regit:
Nec ſtabiles animos annis, viridemque juven
  Vt capias, idem limes agendus erit.
Hic rudis, & caſtris nunc primum notus amo
  Qui tetigit thalamos præda novella tuos.
Te ſolam norat: tibi ſemper inhæreat uni:
  Cingenda eſt altis ſepibus iſta ſeges.
Effuge rivalem: vinces, dum ſola tenebis :
  Non bene cum ſociis regna Venuſque mane
Ille vetus miles ſenſim & ſapienter amabit :
  Multaque tironi non patienda feret.
Nec franget poſtes: nec ſævis ignibus uret ;
  Nec dominæ teneras appetet ungue genas.
Nec ſcindet tunicaſve ſuas, tunicaſve puellæ
  Nec raptus flendi cauſa capillus erit.
Iſta decent pueros ætate & amore calentes :
  Hic fera compoſita vulnera mente feret.
Ignibus hic lentis uretur, ut humida teda ,
  Vt modo montanis ſylva reciſa jugis.
Certior hic amor eſt: brevis, at fecundior ill
  Quæ fugiunt celeri carpite poma manu.
Omnia tradentur: portas reſerabimus hoſti ,
  Vt ſit in infida proditione fides.
Quod datur ex facili longum male nutrit amo
  Miſcenda eſt lætis rara repulſa jocis.
Ante fores jaceant: crudelis janua, clament :
  Multaque ſummiſſe, multa minanter agant.
Dulcia non ferimus: ſucco renovamur amaro
  Sæpe perit ventis obruta cymba ſuis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

c eſt, uxores quod non patiatur amari:
Conveniunt illas, cum voluere, viri.
ude fores : duro dicat tibi janitor ore :
ſon potes : excluſum te quoque tanget amor.
ite jam gladios hebetes : pugnetur acutis :
Non dubito, telis quin petar ipſe meis.
m cadat in laqueos, captus quoq; nuper amator,
olum ſe thalamos ſperet habere tuos.
tmodo rivalem, partitaque fœdera lecti
entiat : has artes tolle, ſeneſcet amor.
ic bene fortis equus reſerato carcere currit,
um quos prætereat, quoſve ſequatur habet.
elibet extinctos injuria ſuſcitat ignes.
n ego, confiteor, non niſi læſus amo.
ſa tamen nimium ne ſit manifeſta doloris :
luraque ſollicitus quam ſciat, eſſe putet.
itet & ficti triſtis cuſtodia ſervi :
t nimium duri cura moleſta viri.
e venit ex tuto, minus eſt accepta voluptas :
t ſis liberior Thaide, finge metus.
n melius foribus poſſis, admitte feneſtra :
nque tuo vultu verba timentis habe,
lida proſiliat, dicatque ancilla, perimus :
u juvenem trepidum quolibet abde loco.
niſcenda tamen Venus eſt ſecreta timori
ec tanti noctes non putet eſſe tuas.
vafer eludi poſſit ratione maritus,
uaque vigil cuſtos præteriturus eram.
ta virum timeat : rata ſit cuſtodia nuptæ :
oc decet : hoc leges, juſque pudorque jubent.
quoque ſervari, modo quam vindicta redemit,
uis ferat? ut fallas, ad mea ſacra veni.
licet obſervent, modo ſit tibi grata voluptas
uot fuerant Argo lumina, verba dabis.
icet obſtabit cuſtos ne ſcribere poſſis,
mendæ detur cum tibi tempus aquæ?
ſcia cum poſſit ſcriptas portare tabellas,
uas tegat in tepido faſcia lata ſinu?
poſſit ſolea chartas celare ligatas?
t vincto blandas ſub pede ferre notas?
erit hoc cuſtos : pro charta conſcia tergum
ebeat, inque ſuo corpore verba ferat·
quoque eſt, fallitque oculos e lacte recenti
ttera : carbonis pulvere tange, leges.
et & humiduli quæ fiet acumine lini,
: feret occultas pura tabella notas.

Adfuit Acriſio ſervandæ cura puellæ.
  Hunc tamen illa ſuo crimine fecit avum.
Quid faciet cuſtos? cum ſint tot in urbe theatr
  Cum ſpectet junctos illa libenter equos:
Cum ſedeat Phariæ ſacris operata juvencæ:
  Quoque ſui comites ire vetantur, eat:
Cum fuget a templis oculos Bona diva viroru
  Præterquam ſi quos illa venire jubet:
Cum, cuſtode foris tunicam ſervante puellæ,
  Celent furtivos balnea multa jocos:
Cum, quoties opus eſt, fallax ægrotet amica:
  Tollat & in lectum quemlibet illa ſuum:
Nomine cum doceat quid agatur, adultera clav
  Quaſque petes, non det janua ſola vias.
Fallitur & multo cuſtodis cura Lyæo:
  Illa vel Hiſpano lecta ſit uva jugo.
Sunt quoq; quæ faciant altos medicamina ſom
  Victaque Lethæa lumina nocte premant.
Nec male delitiis odioſum conſcia tardis
  Detinet: & longa jungitur illa mora.
Quid juvat ambages præceptaque parva moner
  Cum minimo cuſtos munere poſſit emi?
Munera (crede mihi) placant homineſq; Deoſq
  Placatur donis Iuppiter ipſe datis.
Quid faciet ſapiens? ſtultus quoq; munere gau
  Ipſe vir accepto munere mutus erit.
Sed ſemel eſt cuſtos longum redimendus in ævu
  Sæpe dabit, dederit quas ſemel, ille manus.
Queſtus eram (memini) metuendos eſſe ſodale
  Non tangit ſolos iſta querela viros.
Credula ſi fueris, aliæ tua gaudia carpent:
  Et lepus hic aliis exagitatus erit.
Hæc quoq; quæ præbet lectum ſtudioſa, locum
  (Crede mihi) mecum non ſemel illa fuit.
Nec nimium vobis formoſa ancilla miniſtret:
  Sæpe vicem dominæ prҿſtitit illa mihi.
Quo feror inſanus? quid aperto pectore in ho
  Mittor? & indicio prodor ab ipſe meo?
Non avis aucupibus monſtrat, qua parte petat
  Non docet infeſtos currere cerva canes.
Viderit utilitas: ego cœpta fideliter edam:
  Lemniadum gladios in mea damna dabo.
Efficite, & facile eſt, ut nos credamus amari
  Prona venit cupidis in ſua vota fides.
Spectet amabilius juvenem, & ſuſpiret ab imo
  Fҿmina: tam ſero cur veniatque roget.

Ac-

ecedant lacrymæ, dolor & de pellice victus:
Et laniet digitis illius ora ſuis.
ndudum perſuaſus erit: miſerebitur ultro:
Et dicet, cura carpitur ipſa mei.
ecipue ſi cultus erit, ſpeculoque placebit,
Poſſe ſuo tangi credet amore Deas.
te, quæcunque eſt, moderate injuria turbet:
Nec ſis audita pellice mentis inops.
cito credideris: quantum cito credere lædat,
xemplum vobis non leve Procris erit.
prope purpureos colles florentis Hymetti
ons ſacer: & viridi ceſpite mollis humus.
va nemus non alta facit: tegit arbutus herbam:
oſmaris, & laurus, nigraque myrtus olent.
denſum foliis buxum, fragileſque myricæ,
ec tenues cytiſi, cultaque pinus abeſt.
ibus impulſæ Zephyris, auraque ſalubri,
ot generum frondes, herbaque ſumma tremit.
ta quies Cephalo: famulis canibuſq; relictis
aſſus in hac juvenis ſæpe reſedit humo.
que meos releves æſtus, cantare ſolebat:
ccipienda ſinu nobilis aura veni.
jugis ad timidas aliquis male ſedulus aures
uditos memori detulit aure ſonos.
ris ut accepit nomen, quaſi pellicis, auræ:
ccidit: & ſubito mota dolore fuit.
uit ut feræ, lectis de vite racemis,
lleſcunt frondes, quas nova læſit hyems.
que ſuos curvant matura cydonia ramos:
ornaque adhuc noſtris non ſatis apta cibis.
ae animus rediit, tenues a pectore veſtes
umpit: & indignas ſauciat ungue genas.
mora: per medias ſparſis furibunda capillis
olat, ut thyrſo concita Baccha, vias.
rope perventum eſt: comites in valle reliquit:
ſa nemus tacito clam pede fortis init.
tibi mentis erat, cum ſic male ſana lateres
ocri? quis attoniti pectoris ardor erat?
jam venturam, quæcunq; erat aura, putabas
licet: atque oculis probra videnda tuis.
veniſſe piget (neque enim deprendere velles)
nc juvat: incertus pectora verſat amor.
ere quæ jubeant, locus eſt, & nomen, & index,
quia mens ſemper, quod timet eſſe putat.
ut oppreſſam veſtigia corporis herbam.
lſantur trepidi corde micante ſinus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Iamque dies medius tenues contraxerat umbras:
Inque pari ſpatio veſper & ortus erant:
Ecce redit Cephalus proles Cyllenia ſylvis:
Oraque fontana fervida ſpargit aqua.
Anxia Pocri lates: ſolitas jacet ille per herbas:
Et Zephyri molles, auraque (dixit) ades.
Vt patuit miſeræ jucundus nominis error:
Et mens, & rediit verus in ora color.
Surgit: & oppoſitas agitato corpore frondes
Movit, in amplexus uxor itura viri.
Ille feram ſonuiſſe ratus, juveniliter arcum
Corripit: in dextra tela fuere manu.
Quid facis infelix? non eſt fera: ſupprime tela
Me miſerum, jaculo fixa puella tuo eſt.
Hei mihi, conclamat, fixiſti pectus amicum:
Hic locus a Cephalo vulnera ſemper habet.
Ante diem morior, ſed nulla pellice læſa:
Hoc faciet poſitam te mihi terra levem.
Nomine ſuſpectam mihi ſpiritus exit in auram:
Iam morior: cara lumina conde manu.
Dixit: & incauto paulatim pectore lapſus
Excipitur miſeri ſpiritus ore viri.
Ille ſinu dominæ morientia pectora mœſto
Suſtinet: & lacrymis vulnera ſæva levat.
Sed repetamus iter: nudis mihi rebus agendũ eſt
Vt tangat portus feſſa carina ſuos.
Scilicet exſpectas, ut te in convivia ducam:
Et quæris monitus hac quoque parte meos.
Sera veni: poſitaque decens incede lucerna:
Grata mora venies, maxima lena mora eſt.
Et, ſi turpis eris, formoſa videbere cunctis:
Et latebras vitiis nox dabit illa tuis.
Carpe cibos digitis: eſt quidam geſtus edendi:
Ora nec immunda tota perunge manu.
Neve diu præſume dapes, ſed deſine citra
Quam cupias, paulo quam potes eſſe minus.
Priamides Helenen avide ſi ſpectet edentem:
Oderit, & dicet, ſtulta rapina mea eſt.
Aptius eſt: decet atque magis potare puellas:
Cum Veneris puero non male Bacche facis:
Hoc quoq;, qua patiens caput eſt: animuſq; pe-
Conſtant: nec quæ ſint ſingula, bina vide. (=
Turpe jacens mulier multo madefacta Lyæo:
Digna eſt concubitus quoſlibet illa pati.
Nec ſomno tutum eſt poſita ſuccumbere menſa
Per ſomnos fieri multa pudenda ſolent.

Vlter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

'lteriora pudet docuiſſe : ſed alma Dione
Præcipue noſtrum eſt, quod pudet, inquit, opus.
'ota ſibi ſit quæque : modos a corpore certos
Sumite : non omnes una figura decet.
uæ facie præſignis erit, reſupina jaceto :
Spectetur tergo, cui ſua terga placent.
lelanion humeris Atalantæ crura ferebat:
Si bona ſunt, hoc ſunt aſpicienda modo.
arva vehatur equo: quod erat longiſſima nunquã
Thebais Hectoreo nupta reſedit equo.
trata premat genibus paulum cervice reflexa
Femina per longum conſpicienda latus.
ui femur eſt juvenile, carent quoq; cætera mẽda:
Semper in obliquo fuſa ſit illa toro.
ec tibi turpe puta crinem, ut Phylleia mater
Solvere : & effuſis colla reflecte comis.
u quoque cui rugis uterum Lucina notavit :
Vt celer averſis utere Parthus equis.
ille modi Veneris : ſimplex , minimique laboris,
Cum jacet in dextrum ſemiſupina latus.
ed neque Phœbei tripodes, nec corniger Ammon
Vera magis vobis, quam mea Muſa canet.
qua fides arti, quam longo fecimus uſu :
Credite, præſtabunt carmina noſtra fidem.
entiat ex imis Venerem reſoluta medullis
Femina : & ex æquo res juvet iſta duos :
ec blandæ voces, jucundaque murmura ceſſent:
Nec taceant mediis improba verba jocis.
u quoque, cui Veneris ſenſum natura negavit,
Dulcia mendaci gaudia finge ſono.
ifelix, cui torpet hebes locus ille, puella :
Quo pariter debent femina virque frui.
antum cum finges, ne ſis manifeſta, caveto :
Effice per motum, luminaque ipſa fidem.
uod juvet, & voces, & anhelitus arguat oris :
Ah pudet, arcanas pars habet illa notas.
audia poſt Veneris quæ poſcit munus amantem,
Illa ſuas nolit pondus habere preces.
ec lucem in thalamos totis admitte feneſtris :
Aptius in veſtro corpore multa latent.
uſus habet finem : cycnis diſcedere tempus :
Duxerunt collo qui juga noſtra ſuo.
t quondam juvenes, ita nunc mea turba puellæ
Inſcribant ſpoliis : Naſo magiſter erat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII
OVIDII
NASONIS
De remedio Amoris.
LIBER I.

Legerat hujus Amor titulum nomenque lib
Bella mihi (video) bella parantur, ait.
Parce tuum vatem ſceleris damnare Cupi
Tradita qui toties te duce ſigna tuli.
Non ego Tydides, a quo tua ſaucia mater
In liquidum rediit æthera Martis equis.
Sæpe tepent alij juvenes : ego ſemper amavi :
Et ſi quid faciam, nunc quoque quæris, am
Quinetiam docui, qua poſſes arte parari :
Et, quæ nunc ratio eſt, impetus ante fuit.
Nec te, blande puer, nec noſtras prodimus a
Nec nova præteritum Muſa retexit opus.
Si quis amat quod amare juvat, feliciter arde
Gaudeat : & vento naviget ille ſuo.
At, ſi quis male fert indignæ regna puellæ :
Ne pereat, noſtræ ſentiat artis opem.
Cur aliquis laqueo collum nodatus amator
A trabe ſublimi triſte pependit onus ?
Cur aliquis rigido fodiat ſua pectora ferro ?
Invidiam cædis pacis amator habes.
Qui, niſi deſierit, miſero periturus amore eſt
Deſinat, & nulli funeris auctor eris.
Et puer es: nec te quicquam, niſi ludere opor
Lude : decent annos mollia regna tuos.
Nam poteras uti nudis ad bella ſagittis :
Sed tua mortifero vulnere tela carent.
Vitricus & gladiis & acuta dimicet haſta :
Et victor multa cæde cruentus eat.
Tu cole maternas, tuto quibus utimur, artes :
Et quarum vitio nulla fit orba parens.
Effice, nocturna frangatur janua rixa :
Et tegat ornatas multa corona fores :

Fac coeant furtim juvenes timidęque puellæ :
Verbaque dent cauto qualibet arte viro.
Et modo blanditias, rigido modo jurgia poſti
Dicat : & excluſus flebile cantet amans.
His lacrymis contentus eris ſine crimine mortis :
Nec tua fax avidos digna ſubire rogos.
Hæc ego : movit Amor gemmatas aureus alas :
Et mihi, propoſitum perfice, dixit, opus.
Ad mea decepti juvenes præcepta venite :
Quos ſuus ex omni parte fefellit amor.
Diſcite ſanari, per quem didiciſtis amare :
Vna manus vobis vulnus opemque feret.
Terra ſalutiferas herbas, eademque nocentes
Nutrit : & urticæ proxima ſæpe roſa eſt.
Vulnus Achilleo quæ quondam fecerat hoſti,
Vulneris auxilium Pelias haſta tulit.
Sed quæcunque viris, vobis quoque dicta, puellæ,
Credite : diverſis partibus arma damus.
E quibus, ad veſtros ſi quid non pertinet uſus :
Attamen exemplo multa docere poteſt.
Vtile propoſitum eſt ſævas extinguere flammas :
Nec ſervum vitiis pectus habere ſuum.
Vixiſſet Phyllis, ſi me foret uſa magiſtro :
Et per quod novies, ſæpius iſſet iter.
Nec moriens Dido ſumma vidiſſet ab arce
Dardanias ventis vela dediſſe rates.
Nec dolor armaſſet contra ſua viſcera matrem,
Quæ ſocij damno ſanguinis ulta virum eſt.
Arte mea Tereus, quanvis Philomela placeret,
Per facinus fieri non meruiſſet avis.
Da mihi Paſiphaen, jam tauri ponet amorem :
Da Phædram, Phædrę turpis abibit amor.
Redde Parin nobis, Helenen Menelaus habebit :
Nec manibus Danaum Pergama victa cadent.
Impia ſi noſtros, legiſſet Scylla libellos,
Hæſiſſet capiti purpura, Niſe, tuo.
Me duce, damnoſas homines compeſcite curas :
Reſtaque cum ſociis, me duce, navis eat.
Naſo legendus erat tunc quum didiciſtis amare :
Idem nunc vobis Naſo legendus erit.
Publicus aſſertor vitiis ſuppreſſa levabo
Pectora ? vindictæ quiſque favete ſuæ.
Te precor, o vates, adſit tua laurea nobis :
Carminis, & medicæ, Phœbe, repertor opis.
Et pariter vati, pariter ſuccurre medenti :
Vtraque tutelæ ſubdita cura tuæ eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Dum licet, & modici tangunt præcordia mot
  Si piget, in primo limine ſiſte pedem.
Opprime, dũ nova ſunt ſubiti mala ſemina mo
  Et tuus, incipiens ire, reſiſtat equus.
Nam mora dat vires: teneras mora percoquit u
  Et validas ſegetes, quæ fuit herba, facit.
Quæ præbet latas arbor ſpaciantibus umbras,
  Quo poſita eſt primum tempore, virga fuit.
Tunc poterat manibus ſumma tellure revelli:
  Nunc ſtat in immenſum viribus aucta ſuis.
Quale ſit id quod amas, celeri circumſpice me
  Et tua læſuro ſubtrahe colla jugo.
Principiis obſta: ſero medicina paratur:
  Dum mala per longas invaluere moras.
Sed propera: nec te venturas differ in horas:
  Qui non eſt hodie, cras minus aptus erit.
Verba dat omnis amans, reperitque alimenta mo-
  Optima vindictæ proxima quæq; dies. (ran
Flumina magna vides parvis de fontibus orta:
  Plurima collectis multiplicantur aquis.
Sic cito ſenſiſſes quantum peccare parabas,
  Non tegeres vultus cortice, Myrrha, tuos.
Vidi ego, quod fuerat primo ſanabile vulnus,
  Dilatum longæ damna tuliſſe moræ.
Sed, quia delectat Veneris decerpere fructus:
  Dicimus aſſidue, cras quoque fiet idem.
Interea tacitæ ſerpunt in viſcera flammæ:
  Et mala radices altius arbor agit.
Si tamen auxilij perierunt tempora primi:
  Et vetus in capto pectore ſedit amor.
Majus opus ſupereſt: ſed non, quia ſerior ægro
  Advocor, ille mihi deſtituendus erit.
Qua læſus fuerat, partem Pæantius heros
  Debuerat celeri præſecuiſſe manu.
Poſt tamen hic multos ſanatus creditur annos,
  Supremam bellis impoſuiſſe manum.
Qui modo naſcenteis properabam pellere morbo
  Admoveo tardam nunc quoque lentus opem.
Aut nova, ſi poſſis, ſedare incendia tentes:
  Aut ubi per vires procubuere ſuas.
Dum furor in curſu eſt, currenti cede furori,
  Difficiles aditus impetus omnis habet.
Stultus, ab obliquo qui cum diſcedere poſſit,
  Pugnat in adverſas ire natator aquas.
Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte,
  Reſpuit, atque odio verba monentis habet.

Aggr

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

grediar melius tum cum ſua vulnera tangi
am finit : & veris : vocibus aptus erit.
s matrem, niſi mentis inops, in funere nati
lere vetet ? non hoc illa monenda loco eſt.
n dederit lacrymas , animumque expleverit æ-
grum :
lle dolor verbis emoderandus erit.
nporibus medicina valet : data tempore pro-
ſunt ,
t data non apto tempore vina nocent.
n etiam accendas vitia, irriteſque vetando :
emporibus ſi non aggrediare ſuis.
o, ubi viſus eris noſtra medicabilis arte :
ac monitis fugias ocia prima meis.
:, ut ames, faciunt : hæc, quæ fecere, tuentur:
æc ſunt jucundi cauſa cibuſque mali.
a ſi tollas, periere Cupidinis arcus :
ontemtæque jacent & ſine luce faces.
m platanus rivo gaudet, quam populus unda ,
t quam limoſa canna paluſtris humo :
ı Venus ocia amat. finem qui quæris amori ,
edit amor rebus : res age : tutus eris.
guor , & immodici ſub nullo vindice ſomni,
leaque, & multo tempora quaſſa mero.
iunt omnes animo ſine vulnere vires :
ffluit incautis inſidioſus amor.
diam puer ille ſequi ſolet : odit agentes :
a vacuę menti, quo teneatur, opus.
fora, ſunt leges, & quos tuearis amici :
ade per urbanæ ſplendida caſtra togæ.
tu ſanguinei juvenilia munera Martis
ſcipe : deliciæ jam tibi terga dabunt.
fugax Parthus, magni nova cauſa triumphi ,
m videt in campis Cæſaris arma ſuis.
e Cupidineas pariter, Parthaſque ſagittas :
refer ad patrios bina trophæa Deos.
emel Ætola Venus eſt a cuſpide læſa ?
andat amatori bella gerenda ſuo.
ritur, Ægiſthus quare ſit factus adulter :
promtu cauſa eſt, deſidioſus erat.
nabant alij tardis apud Ilion armis :
go tulerat vires Græcia tota ſuas.
operam bellis vellet dare, nulla gerebat :
ve foro , vacuum litibus Argos erat.
d potuit, fecit : ne nil ageretur, amavit.
c venit ille puer, ſic puer ille manet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Rura quoq; oblectant animos, ſtudiumque
 Quęlibet huic curæ cedere cura poteſt.
Colla jube domitos oneri ſupponere tauros
 Sauciet ut duram vomer aduncus humum
Obrue verſata Cerealia ſemina terra,
 Quæ tibi cum multo fenore reddat ager.
Aſpice curvatos pomorum pondere ramos:
 Vt ſua, quod peperit, vix ferat arbor onu
Aſpice labentes jucundo murmure rivos:
 Aſpice tondentes fertile gramen oves.
Ecce petunt rupes, præruptaque ſaxa capell
 Vt referant hœdis ubera plena ſuis.
Paſtor inæquali modulatur arundine carme
 Nec deſunt comites, ſedula turba, canes.
Parte ſonant alia ſylvæ mugitibus altæ,
 Et queritur vitulum mater abeſſe ſuum.
Quid cum ſuppoſitos fugiunt examina fumo
 Vt relevent demti vimina curva favi?
Poma dat auctumnus: formoſa eſt meſſibus
 Ver præbet flores: igne levatur hyems.
Temporibus certis maturam ruſticus uvam
 Colligit: & nudo ſub pede muſta fluunt.
Temporibus certis deſectas alligat herbas:
 Et tonſam raro pectine verrit humum.
Ipſe potes riguis plantam defigere in hortis
 Ipſe potes rivos ducere lenis aquæ.
Venerit inſitio: fac ramum ramus adoptet:
 Stetque peregrinis arbor operta comis.
Cum ſemel hæc animum cœpit mulcere vol
 Debilibus pennis irritus exit amor.
Vel tu venandi ſtudium cole, ſæpe receſſit
 Turpiter a Phœbi victa ſorore Venus.
Nunc leporem pronum catulo ſectare ſagaci
 Nunc in frondoſis retia tende jugis.
Aut pavidos terrę varia formidine cervos:
 Aut cadat adverſa cuſpide foſſus aper.
Nocte fatigatum ſomnus, non cura puellæ
 Excipit: & dulci membra quiete levat.
Lenius eſt ſtudium, prodeſt tamen, alite ca
 Aut lino, aut calamis, præmia parva ſeq
Vel quæ piſcis edax avido male devoret or
 Abdere ſupremis æra recurva cibis.
Aut his, aut aliis, donec dediſcis amare,
 Ipſe tibi furtim decipiendus eris.
Tu tamen, & quanvis firmis retinebere vin
 I procul: & longas carpere perge vias:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ebis : & occurret deſertæ nomen amicæ :
ſtabit & in media pes tibi ſæpe via.
quanto minus ire voles, magis ire memento :
Perfer : & invitos currere coge pedes.
c pluvias opta : nec te peregrina morentur
abbata : nec damnis Allia nota ſuis.
c quod tranſieris, ſed quot tibi, quære, ſuperſint
Millia : nec maneas, nec prope finge moras.
npora nec numera : nec crebro reſpice Romam :
ed fuge : tutus adhuc Parthus ab hoſte fuga eſt.
ra aliquis præcepta vocet mea : dura fatemur
ſſe : ſed, ut valeas, multa dolenda feres.
e bibi ſuccos, quanvis invitus, amaros
Eger : & oranti menſa negata mihi eſt.
corpus redimas, ferrum patieris & ignes :
rida nec ſitiens ora levabis aqua.
valeas animo, quicquam tolerare negabis ?
t precium pars hæc corpore majus habet.
tamen eſt artis triſtiſſima janua noſtrę :
t, labor eſt unus, tempora prima pati.
icis, ut prenſos urant juga prima juvencos ?
t nova velocem cingula lædat equum ?
ſitan a laribus patriis exire pigebit :
ed tamen exibis : deinde redire voles.
te lar patrius, ſed amor revocabit amicæ :
rætendes culpæ ſplendida verba tuæ.
n ſemel exieris, centum ſolatia curæ
t rus, & comites, & via longa dabunt :
ſatis eſſe putes diſcedere : lentus abeſto :
um perdat vires, ſitque ſine igne cinis.
niſi firmata properaris mente reverti :
feret arma tibi ſæva rebellis amor.
equid eras, fueris : ſitiens, aviduſq; redibis :
t ſpacium damno ceſſerit omne tuo.
itur Æmoniæ ſi quis mala pabula terræ,
t magicas artes poſſe juvare putat :
veneficiis vetus eſt via : noſter Apollo
nocuam ſacro carmine monſtrat opem.
duce, non tumulo prodire jubebitur umbra :
on anus infami carmine rumpet humum.
ſeges ex aliis alios tranſibit in agros :
ec ſubito Phœbi pallidus orbis erit.
olet, æquoreas ibit Tyberinus in undas :
t ſolet, in niveis Luna vehetur equis.
a recantatas deponent pectora curas ;
ec fugiet vivo ſulfure victus amor.

Quid

Quid te Phaſiacæ juverunt gramina terræ,
  Cum cuperes patria, Colchi, manere domo?
Quid tibi profuerint, Circe, Perſeides herbæ,
  Cum tibi Neritias abſtulit aura rates?
Omnia feciſti, ne callidus hoſpes abiret:
  Ille dedit certæ lintea plena fugæ:
Omnia feciſti, ne te ferus ureret ignis:
  Longus at invito pectore ſedit amor.
Vertere quæ poteras homines in mille figuras
  Non poteras animi vertere jura tui.
Diceris his etiam, cum jam diſcedere vellet:
  Dulichium verbis detinuiſſe ducem:
Non ego, quod primum (memini) ſperare ſolebam,
  Iam precor, ut conjux tu meus eſſe velis:
Et tamen, ut conjux eſſem tua, digna videbar,
  Quod Dea, quod magni filia Solis eram.
Ne properes oro: ſpacium pro munere poſco
  Quid minus optari per mea vota poteſt?
Et freta mota vides: & debes illa timere:
  Vtilior velis poſtmodo ventus erit.
Quæ tibi cauſa fugæ? non hic nova Troja reſurgit:
  Non aliquis ſocios rurſus ad arma vocat.
Hic amor, & pax eſt, in qua male vulneror una:
  Totaque ſub regno terra futura tuo eſt.
Illa loquebatur: navem ſolvebat Vlyſſes:
  Irrita cum velis verba tulere Noti.
Ardet, & aſſuetas Circe tendebat ad arces:
  Nec tamen eſt illis attenuatus amor.
Ergo quiſquis opem noſtra tibi poſcis ab arte,
  Deme veneficiis carminibuſque fidem.
Si te cauſa potens dominæ retinebit in urbe:
  Accipe, conſilium quod ſit in urbe meum.
Optimus ille fuit video, lædentia pectus
  Vincula qui rupit, dedoluitque ſemel.
Sed, cui tantum animi eſt, illum mirabor & ipſe,
  Et dicam, monitis non eget iſte meis.
Tu modo, qui, quod amas, ægre dediſcis amare,
  Nec potes, & velles poſſe, docendus eris.
Sæpe refer tecum ſceleratæ facta puellæ:
  Et pone ante oculos omnia damna tuos.
Illud, & illud habet: nec ea contenta rapina eſt:
  Sub titulum noſtras miſit avara lares.
Sic mihi juravit: ſic me jurata fefellit:
  Ante ſuas quoties paſſa jacere fores?
Diligit ipſa alios: a me faſtidit amari
  Inſtitor heu noctes, quas mihi non dat, habet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

æc tibi per totos marceſcant omnia ſenſus :
Hæc refer : hinc odij ſemina quære tui.
que utinam poſſes etiam facundus in illis
Eſſe : dole tantum, ſponte diſertus eris.
eſerat in quadam nuper mea cura puella:
Conveniens animo non erat illa meo.
rabar propriis æger Podalirius herbis :
Et (fateor) medicus turpiter æger eram.
ofuit aſſidue vitiis inſiſtere amicæ :
Idque mihi factum ſæpe ſalubre fuit.
am mala, dicebam, noſtræ ſunt crura puellæ !
Nec tamen, ut verum confiteamur, erant.
chia quam non ſunt noſtræ formoſa puellæ !
Nec tamen, ut verum confiteamur, erant.
am brevis eſt ! nec erat : quam multum poſcit amantem!
Hinc odio venit maxima cauſa meo.
mala ſunt vicina bonis : errore ſub illo
Pro vitio virtus crimina ſæpe tulit.
am potes, in pejus dotes deflecte puellæ :
udiciumque brevi limite falle tuum.
rgida, ſi plena eſt : ſi fuſca eſt, nigra vocetur :
n gracili, macies crimen habere poteſt.
poterit dici petulans, quæ ruſtica non eſt :
t poterit dici ruſtica, ſi qua proba eſt.
in etiam, quacunque caret tua dote puella :
Hanc moveat, blandis uſque precare ſonis.
ge quod cantet, ſi qua eſt ſine voce puella :
ac ſaltet, neſcit ſi qua movere pedem.
bara ſermone eſt: fac tecum multa loquatur :
Non didicit chordas tangere : poſce lyram.
rius incedit : fac ut ambulet. omne papillæ
ectus habent tumidæ : faſcia nulla tegat.
nale dentata eſt, narra quod rideat illa :
Mollibus eſt oculis : quod fleat illa refer.
derit & ſubito, cum ſe non finxerit ulli,
d dominam celeres mane tuliſſe gradus.
erimur cultu : gemmis auroque teguntur
mnia : pars minima eſt ipſa puella ſui.
e, ubi ſit, quod ames, inter tam multa requiras:
ecipit hac oculos ægide dives amor.
roviſus ades : deprendes tutus inermem :
nfelix vitiis excidet illa ſuis.
tamen huic nimium præcepto credere tutum eſt :
allit enim multos forma ſine arte decens.

Tu

Tu quoque compoſitis ſua cum linit ora vener
  Ad dominæ vultus, nec pudor obſtet, eas.
Pyxīdas invenies, & rerum mille colores :
  Et fluere in tepidos œſypa lapſa ſinus.
Illa tuas redolent Phineu medicamina menſas
  Non ſemel eſt ſtomacho nauſea facta meo.
Nunc tibi, quę medio Veneris præſtemus in uſ
  Eloquar : eſt omni parte fugandus amor.
Multa quidem ex illis pudor eſt mihi dicere: ſen
  Ingenio verbis concipe plura meis.
Nuper enim noſtros quidam carpſere libellos :
  Quorum cenſura Muſa proterva mea eſt.
Dummodo ſic placeam, dum toto canter in or
  Qui volet, impugnet unus & alter opus :
Ingenium magni livor detrectat Homeri :
  Quiſquis es, ex illo Zoile nomen habes.
Et tua ſacrilegæ laniarunt carmina linguæ :
  Pertulit huc victos quo duce Troja Deos.
Summa petit livor : perflant altiſſima venti :
  Summa petunt dextra fulmina miſſa Iovis.
At tu quicunque es, quem noſtra licentia lædi
  Si ſapis ad numeros exige quæque ſuos.
Fortia Męonio gaudent pede bella referri :
  Deliciis illic quis locus eſſe poteſt ?
Grāde ſonāt Tragici: Tragicos decet ira cothur
  Verſibus e mediis ſuccus habendus erit.
Liber in adverſos hoſtes ſtringatur Iambus :
  Seu celer, extremum ſeu trahat ille pedem.
Blanda pharetratos Elegeia cantet amores :
  Et levis arbitrio ludat amica ſuo.
Callimachi numeris non eſt dicendus Achilles
  Cydippe non eſt oris, Homere, tui.
Quis feret Andromaches peragentē Thaida par
  Peccat, in Andromache, Thaida ſi quis aga
Thais in arte mea eſt : laſcivia libera noſtra e
  Nil mihi cum nupta : Thais in arte mea eſt.
Si mea materiæ reſpondet Muſa jocoſæ :
  Vicimus, & falſi criminis acta rea eſt.
Rumpere livor edax : magnū jā nomen habem
  Majus erit, tantum, quo pede cœpit, eat.
Sed nimium properas: vivam modo, plura dol
  Et capient anni carmina multa mei.
Nam juvat & ſtudium famæ mihi creſcit hono
  Principio clivi noſter anhelat equus.
Tantum ſe nobis Elegi debere fatentur,
  Quantum Virgilio nobile debet opus.

P. C

PVBLII OVIDII NASONIS De remedio Amoris

LIBER II.

Actenus invidiæ reſpondimus : attrahe lora
Fortius, & gyro curre poeta tuo.
Ergo ubi concubitus, & opus juvenile petetur,
t prope promiſſæ tempora noctis erunt :
dia ne dominæ, pleno ſi corpore ſumes,
e capiant : ineas quamlibet ante velim.
mlibet invenias, in qua tua prima voluptas
eſinat : a prima proxima ſegnis erit.
ntata Venus gratiſſima : frigore ſoles,
le juvant umbræ: grata fit unda ſiti.
udet, & dicam, Veneris quoque junge figuras,
as minime jungi, quaſve decere putes.
labor efficere eſt. raræ tibi vera fatentur :
: nihil eſt, quod ſe dedecuiſſe putent.
: etiam jubeo totas aperire feneſtras :
rpiaque admiſſo membra notare die.
ſimul ad metas venit finita voluptas :
ſſaque cum tota corpora mente jacent :
piget, & nullam malles tetigiſſe puellam :
cturuſque tibi non videare diu :
: animo ſigna quæcunq; in corpore menda eſt:
minaque in vitiis illius uſque tene.
tã hæc aliquis (nã ſunt quoq;) parva vocabit:
l, quæ non proſunt ſingula, multa juvant.
a necat morſu ſpacioſum vipera taurum :
cane non magno ſæpe tenetur aper.
ntum numero pugna : præceptaq; in unum
ntrahe : de multis grandis acervus erit.
uia ſunt totidem mores, totidemque figuræ;
n ſunt judiciis omnia danda meis.
ua non poſſunt offendi pectora facto :
rſitan hoc, alio judice, crimen erit,

Ille

Ille quod obſcœnas in aperto corpore partes
Viderat : in curſu qui fuit, hæſit amor.
Ille, quod a Veneris rebus ſurgente puella
Vidit in immundo ſigna pudenda toro.
Luditis o ſi quos potuerunt iſta juvare,
Afflarant tepidæ pectora veſtra faces.
Attrahat ille puer contentos fortius arcus :
Saucia majorem turba petetis opem.
Quid, qui clam latuit reddente obſcœna puell
Et vidit, quæ mox ipſa videre vetat ?
Dij melius, quam nos moneamus talia quenqu
Vt proſint, non ſunt experienda tamen.
Hortor, & ut pariter binas habeatis amicas :
Fortior eſt, plures ſi quis habere poteſt.
Secta bipartito cum mens, diſcurrit utroque :
Alterius vires ſubtrahit alter amor.
Grandia per multos tenuantur flumina rivos :
Magnaque ſubducto ſtipite flamma perit.
Non ſatis una tenet ceratas anchora puppes :
Nec ſatis eſt liquidis unicus hamus aquis.
Qui ſibi jam pridem ſolatia bina paravit :
Iampridem ſumma victor in arce fuit.
At tibi, qui fueras dominæ male creditus uni
Nunc ſaltem novus eſt inveniendus amor.
Paſiphaes Minos in Prognide perdidit ignes,
Ceſſit ab Idæa conjuge victa prior.
Amphilochi frater ne Phegida ſemper amaret
Callirhoe fecit parte recepta tori.
Et Paris Oenonen ſummos tenuiſſet in annos
Si non Oebalia pellice læſa foret.
Conjugis Odryſio placuiſſet forma tyranno :
Sed melior clauſæ forma ſororis erat.
Quid moror exemplis, quorum me turba fatig
Succeſſore novo vincitur omnis amor.
Parcius e multis mater deſiderat unum,
Quam, quæ flens clamat, Tu mihi ſolus eras
Et, ne forte putes nova me tibi condere jura
(Atque utinam inventi gloria noſtra foret)
Vidit id Atrides (quid enim non ille videret
Cujus in arbitrio Græcia tota fuit ?)
Marte ſuo captam Chryſeida victor amabat :
At ſenior ſtulte flebat ubique pater.
Quid lacrymas odioſe ſenex? bene contigit il
Officio natam lædis, inepte, tuo.
Quam poſtquam reddi Calchas ope tutus Ach
Iuſſerat : & patria eſt illa recepta domo :

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

trides ait, Eſt illius proxima forma,
Et, ſi prima ſinat littera, nomen idem.
anc mihi, ſi ſapiat per ſe concedat Achilles:
Sin minus, imperium ſentiet ille meum.
uod ſi quis veſtrum factum hoc incuſat Achivi:
Eſt aliquid valida ſceptra tenere manu.
am, ſi rex ego ſum, nec mecum dormiat illa,
In mea Therſites regna licebit eat.
ixit: & hanc habuit ſolatia magna prioris:
Et prior eſt cura cura repulſa nova.
go aſſume novas auctore Agamemnone flammas:
Et tuus in bivio detineatur amor.
æris ubi invenias: artes tu perlege noſtras:
Plena puellarum jam tibi navis erit.
uod ſi quid præcepta valent mea, ſi quid Apollo
Vtile mortales edocet ore meo:
anvis infelix media torreberis Ætna:
Frigidior dominæ fac videare tuæ.
ſanum ſimula, nec ſi quid forte dolebis,
Sentiat: & ride, cum tibi flendus eris:
n ego te jubeo medias abrumpere flammas:
Non ſunt imperij tam fera juſſa mei.
od non eſt, ſimula: poſitoſque imitare furores:
ic facies vere, quod meditatus eris.
pe ego, ne biberem, volui dormire videri:
Dum videor, ſomno lumina victa dedi.
ceptum riſi, qui ſe ſimularat amare:
n laqueos auceps decideratque ſuos.
rat amor mentes uſu: dediſcitur uſu:
Qui poterit ſanum fingere, ſanus erit.
erit ut venias pacta tibi nocte, venito:
eneris, & fuerit janua clauſa: feres.
dic blanditias, nec dic convicia poſti:
ec latus in duro limine pone tuum.
tera lux aderit: careant tua verba querelis:
t nulla in vultu ſigna dolentis habe.
ponet faſtus, cum te languere videbit:
oc etiam noſtra munus ab arte feres.
quoque fallet amor, dum ſit tibi finis amandi:
ropoſitis frænis ſæpe repugnat equus.
litas lateat: quod non profitebere, fiet.
æ nimis apparent retia, vitat avis.
tibi tam placeat, quod eam contemnere poſſis:
me animos, animis cedat ut illa tuis.
a forte patet: quanvis revocabere, tranſi:
ſt data nox: dubita nocte venire data.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Poſſe pati facile eſt : tibi ni patientia deſit :
  Protinus ex facili gaudia ferre licet.
Et præcepta poteſt quiſquam mea dura vocare :
  En etiam partes conciliantis ago.
Nam, quoniam variant animi, variabimus artes :
  Mille mali ſpecies : mille ſalutis erunt.
Corpora vix ferro quędam ſanantur acuto :
  Auxilium multis ſuccus & herba fuit.
Mollior es, nec abire potes, vinctuſque teneris :
  Et tua ſævus amor ſub pede colla premit :
Deſine luctari : referant tua carbaſa venti :
  Quaque vocant fluctus, hac tibi remus eat :
Explenda eſt ſitis iſta tibi, qua perditus ardes :
  Cedimus : e medio jam licet amne bibas.
Sed bibe plus etiam quã quod præcordia poſcunt
  Gutture fac pleno ſumta redundet aqua.
Et fruere uſque tua nullo prohibente puella :
  Illa tibi noctes auferat : illa dies.
Tædia quære mali : faciunt & tædia finem :
  Iam quoque cum credas poſſe carere, mane,
Dum bene tu cumulas, tibi copia tollit amorem
  Et faſtidita non libet eſſe domo.
Fit quoque longus amor, quem diffidentia nutrit
  Hunc ſi tu quæris ponere, pone metum.
Qui timet, ut ſua ſit, ne quis ſibi ſubtrahat illam
  Ille Machaonia vix ope ſanus erit.
Plus amat e natis mater plerunque duobus,
  Pro cujus reditu, quod gerit arma, timet.
Eſt prope Collinam templum venerabile portam
  Impoſuit templo nomina celſus Eryx.
Eſt illic lethæus Amor, qui pectora ſanat :
  Inque ſuas gelidam lampadas addit aquam :
Illic & juvenes votis oblivia poſcunt :
  Et ſi qua eſt duro capta puella viro.
Is mihi ſic dixit : (dubito, veruſne Cupido,
  An ſomnus fuerit : ſed puto ſomnus erat)
O, qui ſollicitos modo das, modo demis amores
  Adjice præceptis hoc quoque Naſo, tuis.
Ad mala quiſq; animum referat ſua. ponet amorem
  Omnibus illa Deus pluſve minuſve dedit.
Qui Puteal, Ianumque timet, celereſque kalendas
  Torqueat hunc æris mutua ſumma ſui.
Cui durus pater eſt, ut voto cetera cedant :
  Huic pater ante oculos durus habendus erit.
Hic male dotata pauper cum conjuge vivit :
  Vxorem fato credat obeſſe ſuo.

Eſt tibi rure bono generoſæ fertilis uvę
Vinea : ne naſcens uſta ſit uva, time.
Ille habet in reditu navem : mare ſemper iniquum
Cogitet : & damno littora ſæva ſuo.
Filius hunc miles, hunc filia nubilis angat :
Et quis non cauſas mille doloris habet :
Vt poſſes odiſſe tuam, Pari, funera fratrum
Debueras animo ſæpe referre tuo.
Plura loquebatur placide puerilis imago,
Deſtituit ſomnus, ſi modo ſomnus erat.
Quid faciam ? media navem Palinurus in unda
Deſerit : ignotas cogor inire vias.
Quiſquis amas, loca ſola nocent: loca ſola caveto:
Quo fugis ? in populo tutior eſſe potes.
Nam tibi ſecretos augent ſecreta furores :
Eſt opus auxilio : turba futura tibi eſt.
Triſtis eris ſi ſolus eris : dominęque relictæ
Ante oculos facies ſtabit, ut ipſa, tuos.
Triſtior idcirco nox eſt, quam tempora Phœbi :
Quæque levet luctus turba ſodalis abeſt.
Nec fuge colloquium : nec ſit tua janua clauſa :
Nec tenebris vultus flebilis abde tuos.
Semper habe Pyladen aliquem, qui curet Oreſten:
Hic quoque amicitiæ non levis uſus erit.
Quid niſi ſecretæ læſerunt Phyllida ſylvæ ?
Certa necis cauſa eſt, incomitata fuit.
Ibat, ut Aonio referens trieterica Baccho
Ire ſolet fuſis barbara turba comis.
Et modo, qua poterat, latum ſpectabat in æquor :
Nunc in arenoſa laſſa jacebat humo.
Perfide Demophoon ſurdas clamabat ad undas :
Ruptaque ſingultu verba loquentis erant.
Limes erat tenuis longa ſubnubilus umbra :
Quo tulit illa ſuos ad mare ſæpe pedes.
Nona terebatur miſeræ via : viderit, inquit:
Et ſpectat zonam pallida facta ſuam.
Aſpicit & ramos: dubitat, refugitque quod audet:
Et timet : & digitos ad ſua colla refert.
Sithoni tunc certe vellem ne ſola fuiſſes :
Non fleſſet poſitis Phyllida ſylva comis.
Phyllidis exemplo nimium ſecreta cavete,
Læſa vir a domina, læſa puella viro.
Pręſtiterat juvenis quicquid mea muſa jubebat :
Inque ſuæ portu pæne ſalutis erat.
Decidit, ut cupidos inter devenit amantes :
Et, quæ deciderant tela, reſumſit amor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Si quis amas, nec vis : facias contagia vites :
  Hæc etiam pecori ſæpe nocere ſolent.
Dum ſpectant læſos oculi, læduntur & ipſi :
  Multaque corporibus tranſitione nocent.
In loca nonnunquam ſiccis arentia glebis,
  De prope currenti flumine manat aqua.
Manat amor tectus, ſi non ab amante recedas :
  Turbaque in hoc omnes ingenioſa ſumus.
Alter item jam ſanus erat : vicinia læſit :
  Occurſum dominę non tulit ille ſuæ :
Vulnus in antiquum rediit male ſana cicatrix :
  Succeſſumque artes non habuere meæ.
Proximus a tectis ignis defenditur ægræ :
  Vtile finitimis abſtinuiſſe locis.
Nec, quæ ferre ſolet ſpaciantem porticus illam,
  Te ferat, officium neve colatur idem.
Quid juvat admonitu tepidam recaleſcere mentem
  Alter, ſi poſſis, orbis habendus erit.
Non facile eſuriens poſita retinebere menſa :
  Et multum ſaliens incitat unda ſitim.
Non facile eſt taurum viſa retinere juvenca :
  Fortis equus viſæ ſemper adhinnit equę.
Hæc ubi præſtiteris, ut tandem littora tangas,
  Non ipſam ſatis eſt deſeruiſſe tibi.
Et ſoror, & mater valeant, & conſcia nutrix,
  Et quiſquis dominæ pars erit ulla tuæ.
Nec veniat ſervus : nec flens ancillula fictum
  Suppliciter dominæ nomine dicat ave.
Nec, ſi ſcire voles quid agat, tamen ipſe rogabis,
  Perfer : erit lucro lingua retenta tuo.
Tu quoque, qui cauſam fugitivi quæris amoris,
  Deque tua domina multa querenda refers :
Parce queri, melius ſic te ulciſcere tacendo ?
  Dum deſideriis effluat illa tuis.
Et malim taceas, quam te deſiſſe loquaris :
  Qui nimium multis non amo dicit, amat.
Sed meliore fide paulatim extinguitur ignis :
  Quam ſubito : lente deſine, tutus eris.
Flumine perpetuo torrens ſolet altius ire :
  Sed tamen hæc brevis eſt, illa perennis aqua.
Fallat, & in tenues evanidus exeat auras :
  Perque gradus molles emoriatur amor.
Sed modo dilectam ſcelus eſt odiſſe puellam :
  Exitus ingeniis convenit iſte feris
Nec curandus adeſt, odio qui finit amorem :
  Aut amat, aut ægre deſinit eſſe miſer.

Turpe

Turpe, vir & mulier juncti modo, protinus hoſtes:
Non iſtas lites Appias ipſa probat.
Sæpe reas faciunt, & amant, ubi nulla ſimultas
Incidit, admonitu liber oberrat amor.
Forte aderat juvenis: dominam lectica tenebat:
Horrebant ſævis omnia verba minis.
Iamque vadaturus, Lectica prodeat, inquit:
Prodierat: viſa conjuge mutus erat.
Et manus, & manibus duplices cecidere tabellæ:
Venit in amplexus, atque ita, Vincis, ait.
Tutius eſt, aptumque magis diſcedere pace:
Quam petere a thalamis litigioſa fora.
Munera quæ dederas, habeat ſine lite jubeto:
Eſſe ſolent magno damna minora bono.
Quod ſi vos caſus aliquis conducat in unum:
Mente memor tota, quæ damus arma, tene.
Hic opus eſt armis: hic o fortiſſime pugna:
Vincenda eſt telo Pentheſilea tuo.
Nunc tibi rivalis, nunc durum limen amicæ,
Nunc ſubeant mediis irrita verba Deis.
Nec compone comas, cum ſis venturus ad illam:
Nec toga ſit laxo conſpicienda ſinu.
Nulla ſit, ut placeas alienæ cura puellæ:
Iam face ut e multis illa ſit una tibi.
Sed, quid pręcipue veſtris conatibus obſtet,
Eloquar: exemplo quenque docente ſuo.
Deſinimus tarde: quia nos ſperamus amari:
Cum ſibi quiſque placet, credula turba ſumus.
At tu nec voces (quid enim fallacius illis?
Crede, nec æternos pondus habere Deos.
Neve puellarum lacrymis moveare caveto:
Vt flerent, oculos erudiere ſuos.
Artibus innumeris mens oppugnatur amantum,
Vt lapis æquoreis undique pulſus aquis.
Nec cauſas aperi, quare divortia malis:
Nec dic quid doleas, clam tamen uſque dole.
Nec peccata refer, ne diluat ipſa caveto:
Vt melior cauſa cauſa ſit illa tua.
Qui ſilet, eſt firmus: qui dicit multa puellæ
Probra, ſatiſfieri poſtulat ille ſibi.
Non ego Dulichias furiali more ſagittas,
Nec raptas auſim tingere in amne faces:
Nec nos purpureas pueri reſecabimus alas:
Nec ſacer arte mea laxior arcus erit.
Conſilium eſt, quodcunque cano: parete monenti:
Vt faveas cœptis, Phœbe ſaluber ades.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Phœbus adeſt : ſonuere lyræ: ſonuere pharetræ :
Signa Deum noſco per ſua : Phœbus adeſt.
Confer Amyclæis medicatum vellus ahenis
Murice cum Tyrio : turpius illud erit.
Vos quoque formoſis veſtras conferte puellas :
Incipiet dominæ quenque pudere ſuæ.
Vtraque formoſæ Paridi potuere videri :
Sed tibi collatam vincis utranque Venus.
Nec ſolam faciem , mores quoque confer, & artes
Tantum judicio ne tuus obſtet amor.
Exiguum eſt quod deinde canam : ſed profuit illu
Exiguum multis : in quibus ipſe fui.
Scripta cave relegas blandæ ſervata puellæ :
Conſtantes animos ſcripta relecta movent.
Omnia pone feros (quanvis invitus) in ignes :
Et dic, Ardoris ſit rogus iſte mei.
Theſtias abſentem ſuccendit ſtipite natum :
Tu timide flammis perfida verba dabis ?
Si potes, & ceras remove quid imagine muta
Carperis ? hoc periit Laodamia modo.
Et loca ſæpe nocent : fugito loca conſcia veſtri
Concubitus : cauſas illa doloris habent.
Hic fuit, hic cubuit : thalamo dormivimus illo :
Hic mihi laſciva gaudia nocte dedit.
Admonitu revocatur amor : vulnuſque novatum
Scinditur : & firmis cauſa puſilla nocet.
Vt pæne extinctum cinerem ſi ſulphure tangas,
Vivet : & ex minimo maximus ignis erit :
Sic, niſi vitaris quicquid revocabit amorem ,
Flamma redardeſcet, quæ modo nulla fuit.
Argolica cuperent fugiſſe Capharea puppes,
Teque ſenex luctus ignibus ulte tuos.
Præterita cautus Miſeide navita gaudet :
Tu, loca quæ nimium grata fuere, cave.
Hæc tibi ſint Syrtes : hæc Acroceraunia vita :
Hic vomit epotas dira Charybdis aquas.
Sunt, quæ non poſſunt aliquo cogente juberi :
Sæpe tamen caſus facta levare ſolent.
Perdat opes Phædra : parces Neptune nepoti :
Nec faciet pavidas taurus avitus equos.
Gnoſſida feciſſes inopem, ſapienter amaſſet :
Divitiis alitur luxurioſus amor.
Cur nemo eſt Hecalen? nulla eſt, quæ ceperit Irum
Nempe quod alter egens, altera pauper erat.
Non habet unde ſuum paupertas paſcat amorem :
Non tamen hoc tanti eſt pauper ut eſſe velis.
A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

At tanti tibi ſit non indulgere theatris :
Dum bene de vacuo pectore cedat amor.
Enervant animos citharæ, cantuſque, lyræque,
Et vox, & numeris brachia mota ſuis.
Illic aſſidue ficti cantantur amantes :
Quid caveas, actor, quid juvet arte docet.
Eloquar invitus : teneros ne tange poetas :
Summoveo dotes impius ipſe meas.
Callimachum fugito, non eſt inimicus amori :
Et cum Callimacho tu quoque Coe noces.
Me certe Sappho meliorem fecit amicæ :
Nec rigidos mores Teia Muſa dedit.
Carmina quis potuit tuto legiſſe Tibulli?
Vel tua cujus opus Cynthia ſola fuit ?
Quis potuit lecto durus diſcedere Gallo ?
Et mea neſcio quid carmina tale ſonant.
Quod niſi dux operis vatem fruſtratur Apollo :
Æmulus eſt noſtri maxima cauſa mali.
At tu rivalem noli tibi fingere quenquam :
Inque ſuo ſolam crede jacere toro.
Acrius Hermionen ideo dilexit Oreſtes :
Eſſe quod alterius cœperat illa viri.
Quid Menelae doles ? ibas ſine conjuge Creten :
Et poteras nupta lætus abeſſe tua.
Vt Paris hanc rapuit, tum demum uxore carere
Non potes : alterius crevit amore tuus.
Hoc & in abducta Briſeide flebat Achilles :
Illam Pliſthenio gaudia ferre viro.
Nec fruſtra flebat : fecit (mihi credite) Atrides :
Quod ſi non faceret, turpiter eſſet iners.
Certe ego feciſſem, nec ſum ſapientior illo :
Invidiæ fructus maximus ille fuit,
Nam, ſibi quod nunquam tactam Briſeida jurat
Per ſceptrum, ſceptrum non putat eſſe Deos.
Dij faciant, poſſis dominæ tranſire relictæ
Limina : propoſito ſufficiantque pedes.
Et poteris, modo velle tene, nunc fortiter ire :
Nunc opus eſt celeri ſubdere calcar equo.
Illo Lotophagos : illo Sirenas in antro
Eſſe puta : remis adjice vela tuis.
Hunc, quo vel nimium quondam rivale dolebas,
Vellem deſineres hoſtis habere loco.
Aut certe, quanvis odio remanente, ſaluta :
Oſcula cum poteris jam dare, ſanus eris.
Ecce cibos etiam (medicinę fungar ut omni
Munere) quos fugias, quoſve ſequare dabo.

Daunius, an Libycis bulbus tibi miſſus ab oris :
  An veniat Megaris, noxius omnis erit.
Nec minus erucas aptum eſt vitare ſalaces :
  Et quicquid Veneri corpora noſtra parat.
Vtilius ſumas acuentes lumina rutas :
  Et quicquid Veneri corpora noſtra negat.
Quid tibi præcipiam de Bacchi munere, quæris ?
  Spe brevius, monitus experiere meos.
Vina parant animos Veneri, niſi plurima ſumas
  Et ſtupeant multo corda ſepulta mero.
Nutritur vento, vento reſtinguitur ignis :
  Lenis alit flammas, grandior aura necat.
Aut nulla ebrietas, aut tanta ſit, ut tibi curas
  Eripiat : ſi qua eſt inter utrunque, nocet.
Hoc opus exegi. feſſę date ſerta carinæ :
  Contigimus portum, quo mihi curſus erat.
Poſtmodo reddetis ſacro pia vota poetæ,
  Carmine ſanati femina virque meo.

FINIS.

ELEGIA
De Nuce.

NVX ego juncta viæ, cum ſim ſine crimine vitæ,
  A populo ſaxis prætereunte petor.
Obruere iſta ſolet manifeſtos pœna nocentes :
  Publica cum lentam non capit ira moram.
Nil ego peccavi : niſi ſi peccare fatemur
  Annua cultori poma referre ſuo.
At prius arboribus, tunc cum meliora fuerunt
  Tempora, certamen fertilitatis erat.
Tunc domini memores ſertis ornare ſolebant
  Agricolæ, fructu proveniente Deos.
Sæpe tuas igitur Liber miratus es uvas :
  Mirata eſt oleas ſæpe Minerva ſuas.
Pomaque læſiſſent matrem : niſi ſubdita ramo
  Longa laboranti furca tuliſſet opem.
Quinetiam exemplo pariebat femina noſtro :
  Nullaque non illo tempore mater erat.

At poſt

t poſtquam platanis ſterilem prębentibus umbrã,
Vberior quavis arbore venit honor:
os quoque fructiferæ (ſi nux modo ponor in illis)
Cœpimus in patulas luxuriare comas.
unc neque continuos naſcuntur poma per annos:
Vnaque læſa domum, læſaque bacca venit.
unc uterus vitio eſt, quæ vult formoſa videri:
Raraque in hoc ævo eſt, quæ velit eſſe parens.
erte ego ſi nunquam peperiſſem, tutior eſſem:
Iſta Clytemneſtra digna querela fuit.
ſciat hoc vitis, naſcenteis ſupprimet uvas:
Orbaque, ſi ſciat hoc, Palladis arbor erit.
oc in notitiam veniat maloque pyroque:
Deſtituent ſylvas utraque poma ſuas.
æque ſibi vario diſtinguit, poma colore,
Audiat hoc ceraſus, ſtipes inanis erit.
on equidem invideo: nunquam tamen ulla feritur,
Quæ ſterilis ſola eſt conſpicienda coma
ernite ſynceros omnes ex ordine truncos:
Qui modo nil quare percutiantur, habent.
t mihi ſæva nocent mutilatis vulnera ramis:
Nudaque decerpto cortice ligna patent.
on odium facit hoc, ſed ſpes inducta rapinæ:
Suſtineant aliæ poma: querentur idem.
reus ille fere eſt, de quo victoria lucro
Eſſe poteſt: inopis vindice facta carent.
timet inſidias, qui ſe ſcit ferre viator
Quod timeat: tutum carpit inanis iter.
ego ſola petor: ſoli quia cauſa petendi eſt:
Frondibus intactis cetera turba viret.
m quod habent frutices aliquãdo proxima nobis
Fragmina; quod læſo vimine multa jacent:
on iſtis ſua facta nocent. vicinia damno eſt:
Excipiunt ictu ſaxa repulſa meo.
que fide careat: ſi non, quæ longius abſunt,
Nativum retinent inviolata decus.
go, ſi ſapiant, & mentem verba ſequantur:
Devoveant umbras proxima quæque meas.
uam miſerum eſt, odium damnis accedere noſtris,
Meque ream nimiæ proximitatis agi!
d puto magna mei eſt operoſo cura colono:
Inveniat, dederit quid mihi, pręter humum.
onte mea facilis contemto naſcor in agro:
Parſque loci, quo ſto, publica pæne via eſt.
e, ſata ne lædam: quoniam ſata lædere dicor:
Imus in extremo margine fundus habet,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Non mihi falx nimias Saturnia deputat umbr.
Duratam renovat non mihi foſſor humum.
Sole licet, ſiccaque ſiti peritura laborem :
Irriguę dabitur non mihi ſulcus aquæ.
At cum maturas fiſſo nova cortice rimas
Nux agit, ad partes pertica ſæva venit.
Pertica dat plenis immitia vulnera ramis :
Nec poſſim lapidum verbera ſola queri.
Poma cadunt menſis non interdicta ſecundis :
Et condit lectas parca colona nuces.
Has puer aut certo rectas diverberat ictu :
Aut pronas digito biſve ſemelve petit.
Quattuor in nucibus, non amplius, alea tota e
Cum ſibi ſuppoſitis additur una tribus.
Per tabulæ clivum labi jubet alter: & optat
Tangat ut e multis quęlibet una ſuam.
Eſt etiam, par ſit numerus, qui dicat, an imp.
Vt divinatas auferat augur opes.
Fit quoque de certa qualem cœleſte figura
Sidus & in Gręcis littera quarta gerit.
Hęc ubi diſtincta eſt gradibus, quæ conſtitit in
Quot tetigit virga, tot capit inde nuces.
Vas quoque ſæpe cavum ſpacio diſtante locat
In quod miſſa levi nux cadat una manu.
Felix ſecreto quæ nata eſt arbor in agro :
Et ſoli domino ferre tributa poteſt.
Non hominum ſtrepitus audit, non illa rotaru
Non a vicina pulverulenta via eſt.
Illa ſuo, quęcunque tulit, dare dona colono :
Et plenos fructus annumerare poteſt.
At mihi maturos nunquam licet edere fetus :
Ante diemque meæ decutiuntur opes.
Lamina mollis adhuc, tenero eſt in lacte, quod
Nec mala ſunt ulli noſtra futura bono.
Iam tamen invenias, qui me jaculentur, & ictu
Pręfeſtinato munus inane petant.
Si fiat rapti, fiat menſura relicti :
Majorem domini parte viator habet.
Sæpe aliquis foliis ubi nuda cacumina vidit :
Eſſe putat Boreæ triſte furentis opus.
Æſtibus hic, hic me ſpoliatam frigore credit :
Eſt quoque qui crimen grandinis eſſe putet.
At mihi nec grando duris inviſa colonis,
Nec ventus fraudi, ſolve, geluve fuit.
Fructus obeſt : peperiſſe nocet: nocet eſſe ferac
Quæque fuit multis, eſt mihi præda malo.

da malo, Polydore, fuit tibi præda nefandæ
onjugis Aonium miſit in arma virum.
perii regis pomaria tuta fuiſſent:
na ſed immenſas arbor habebat opes.
rubus, & ſentes tantummodo lędere natæ,
pinaque vindicta cetera tuta ſua eſt.
quia non noceo, nec aduncis vindicor hamis:
liſſa petunt avida ſaxa proterva manu.
d, ſi non aptas ſolem fugientibus umbras,
inditur Icario cum cane terra, darem?
d, niſi ſuffugium nimbos vitantibus eſſem,
on expectata cum venit imber aqua?
mia cum faciam: cum preſtem ſedula cunctis
fficium: ſaxis officioſa petor.
mihi perpeſſæ, domini patienda querela eſt:
auſabor, quare ſit lapidoſus ager.
nque repurgat humum, collectaq; ſaxa remittit:
emper habent in me tela parata viæ.
o inviſa aliis, uni mihi frigora proſunt:
llo me tutam tempore præſtat hyems.
da quidem tunc ſum: nudam tamen expedit eſſe:
lec ſpolium de me, quod petat hoſtis, habet.
ſimul induimus noſtris ſua vellera ramis:
axa novos fructus grandine plura petunt.
ſitan hic aliquis dicat quæ publica tangunt,
arpere conceſſum eſt: hoc via juris habet.
icet hoc, oleas diſtringite: cædite meſſes:
mprobe vicinum carpe viator olus.
ret & urbanas eadem petulantia portas:
itque tuis muris: Romule, juris idem.
ilibet argentum prima de fronte tabernæ
ollat: & ad gemmas quilibet alter eat.
ferat hic aurum, peregrinos ille lapillos:
t quaſcunque poteſt tollere tollat opes.
neque tolluntur: nec, dum regit omnia Cæſar,
ncolumis tanto præſide raptor erit.
non ille Deus pacem intra mœnia finit,
uxilium toto ſparſit in orbe ſuum.
id tamen hoc prodeſt, media ſi luce, palamque
erberor? & tutæ non licet eſſe nuci?
go nec nidos foliis hærere, nec ullam
edibus in noſtris ſtare videtis avem.
lapis in ramo ſedit quicunque bifurco,
hæret, & ut capta victor in arce manet.
cera ſæpe tamen potuere admiſſa negari:
t crimen vox eſt inficiata ſuum.

Noſtra

Noſtra notat fuſco digitos injuria ſucco,
Cortice contactas inficiente manus.
Ille cruor meus eſt: illo maculata cruore
Non profectura dextra lavatur aqua.
O ego, cum longæ venerunt tædia vitæ,
Optavi quoties arida facta mori.
Optavi quoties aut cæco turbine verti,
Aut valido miſſi fulminis igne peti.
Atque utinam ſubitæ raperent mea poma proc
Vel poſſem fructus excutere ipſa meos.
Sic ubi detracta eſt a te tibi cauſa pericli:
Quod ſupereſt, tutum Pontice Caſtor habes
Quid mihi tunc animi eſt, cum ſumit tela via
Atque oculis plagæ deſtinat ante locum?
Nec vitare licet moto fera vulnera trunco:
Quem ſub humo radix, vinclaque curva ten
Corpora præbemus plagis: ut ſæpe ſagittis,
Cum populus manicas depoſuiſſe vetat:
Vtve gravem pavida eſt ubi tolli vacca ſecurim
Aut ſtringi cultros in ſua colla videt.
Sæpe meas frondes vento tremuiſſe putaſtis:
Sed metus in nobis cauſa tremoris erat.
Si merui, videorque nocens, excidite ferro:
Noſtraque fumoſis urite membra focis.
Si merui, videorque nocens, imponite flammæ
Et liceat miſeræ dedecus eſſe ſemel.
Si nec cur urar, nec cur excidar habetis:
Parcite: ſic cœptum perficiatis iter.

ELEGIA.

De Medicamine faciei.

Diſcite, quę faciem commendet cura, puel
Et quo ſit vobis forma tuenda modo:
Cultus humũ quondam Cerealia pendere ſi
Munera: mordaces interiere rubi.
Cultus & in pomis ſuccos emendat acerbos:
Fiſſaque adoptivas accipit arbor opes.
Culta placent: auro ſublimia tecta linuntur:
Nigra ſub impoſito marmore terra latet.
Vellera ſępe eadem Tyrio medicantur aheno:
Sectile deliciis India præbet ebur.

Ei-

Fitan antiquæ Tatio ſub rege Sabinæ
aluerint, quam ſe, rura paterna coli.
C matrona premens altum rubicunda ſedile,
ſſiduo durum pollice nebat opus.
I que claudebat, quos filia paverat, agnos:
ſa dabat virgas cæſaque ligna foco.
A eſtræ teneras matres peperere puellas:
iltis inaurata corpora veſte tegi.
V is adornatos poſitu variare capillos:
nſpicuas gemmis vultis habere manus.
I itis collo lapides Oriente petitos:
quantos onus eſt aure tuliſſe duos.
N tamen indignum, ſi vobis cura placendi:
m comtos habeant ſecula noſtra viros.
F inea veſtri potiuntur lege mariti:
vix ad cultus nupta, quod addat, habet.
P e queque paret, & quos venetur amores,
fert: munditia crimina nulla meret.
R jacent finguntque comas: licet arduus illas
let Athos: cultas altus habebit Athos.
E tiam placuiſſe ſibi quotacunque voluptas:
rginibus cordi grataque forma ſua eſt.
L atas homini volucris Iunonia pennas
plicat: & forma muta ſuperbit avis.
S otius nos tangat amor, quam fortibus herbis:
as maga terribili ſubſecat arte manus.
N vos graminibus, nec miſto credite ſucco:
c tentate nocens virus amantis equæ.
N mediæ Marſis finduntur cantibus angues:
c redit in fontes unda ſupina ſuos.
anvis aliquis Temeſæa removerit æra:
nquam Luna ſuis excutietur equis.
a ſit in vobis morum tutela: puellæ
genio facile conciliante placent.
as amor morum eſt: formam populabitur ætas:
placitus rugis vultus aratus erit.
us erit quo vos ſpeculum vidiſſe pigebit:
veniet rugis altera cauſa dolor.
it, & longum probitas perdurat in ævum:
rque ſuos annos hinc bene pendet amor.
D te cum teneros ſomnus dimiſerit artus:
ndida quo poſſint ora nitere modo.
D a quę Libyci ratibus miſere coloni,
ue de palea, tegminibuſque ſuis.
rvi menſura decem madefiat ab ovis:
cumulent libras ordea nuda duas.

Hæc

Hæc ubi ventoſas fuerint ſiccata per auras :
  Lenta jube ſcabra frangat aſella mola.
Et quæ prima cadent vivaci cornua cervo
  Contere: in hæc ſolida ſexta face aſſis eat.
Nanque ubi pulvereæ fuerint confuſa farinæ
  Protinus innumeris omnia cerne cavis.
Adjice narciſſi bis ſex ſine cortice bulbos :
  Strenua quos puro marmore dextra terat.
Sextantemque trahat gummi cum ſemine Thu[s],
  Et novies tanto plus tibi mellis eat :
Quęcunque afficiet tali medicamine vultum :
  Fulgebit ſpeculo lęvior ipſa ſuo.
Nec tu pallentes dubita nudare lupinos :
  Et ſimul inflantis corpora frange fabæ.
Vtraque ſex habeant æquo diſcrimine libras
  Vtraque de nigris comminuenda molis.
Nec ceruſſa tibi, nec nitri ſpuma rubentis
  Deſit, & Illyrica quæ venit iris humo.
Da validis juvenum pariter ſubigenda lacerti
  Sed juſtum tritis uncia pondus erit.
Addita da querulo volucrum medicamina nid
  Ore fugant maculas: Halcyonea vocant :
Pondere ſi quæris quo ſim contentus in illis
  Quod trahit in partes uncia ſexta duas.
Vt coeant, apteque lini per corpora poſſint :
  Adjice de flavis Attica mella favis.
Quanvis thura Deos, irataque numina placen
  Non tamen accenſis omnia danda focis.
Thus ubi miſcueris radenti tubera nitro ,
  Ponderibus juſtis fac ſit utrunque trahens.
Parte minus quarta direptum cortice gummi
  Et modicum e myrrhis pinguibus adde cibu
Hæc ubi contrieris, per denſa foramina cerne
  Pulvis ab infuſo melle premendus erit.
Profuit & marathos bene olentibus addere my
  Quinq; parent marathi ſcrupula, myrrha nem.
Arentiſque roſæ quantum manus una prehen
  Cumque Ammoniaco maſcula thura ſale.
Ordea quem faciunt, illis infunde cremorem
  Æquent expenſas cum ſale thura roſas.
Tempore ſit parvo mulier licet illita vultum
  Hærebit tota nullus in ore color.
Vidi quæ gelida madefacta papavera lympha
  Contereret, teneris illineretque genis.

Cetera deſiderantur.

Pulex.

Incerti auctoris.

Arve Pulex, & amara lues inimica puellis,
Carmine quo fungar in tua facta ferox ?
Tu laceras corpus tenerum, duriſſime, morſu:
ujus cum fuerit plena cruore cutis :
ttis maculas nigro de corpore fuſcas :
via membra quibus commaculata rigent.
que tuum lateri roſtrum defigis acutum,
ogitur e ſomno ſurgere virgo gravi.
ue ſinus erras: tibi pervia cetera membra :
quocunque placet, nil tibi ſęve latet.
iget, & dicam, cum ſtrata puella recumbit,
femur avellis, cruraque aperta ſubis.
is es interdum per membra libidinis ire :
turbare locis gaudia nata ſuis.
eream, niſi jam cupiam fieri meus hoſtis,
omtior ut fieret ad mea vota via.
eret natura mihi, quo verterer in te :
quod ſum natus, poſſe redire daret :
ſi carminibus poſſem mutarier ullis :
rminibus fierem ad mea vota pulex.
medicaminibus, ſi plus medicamina poſſunt,
llem naturæ jura novare meæ.
nina Medeæ, vel quid medicamina Circes
ontulerint: res eſt notificata ſatis.
go mutatus, ſi ſic mutabilis eſſem :
rerem in tunicæ margine virgineæ.
means per crura meæ ſub veſte puellæ,
loca, quæ vellem, me cito ſurriperem.
que illa dudum lædens nil ipſe cubarem :
onec de pulice rurſus homo fierem.
i forte novis virgo perterrita monſtris
ciret famulos ad mea vincla ſuos :
tentata meis precibus ſuccumberet illa :
it mox ex homine verterer in pulicem :
us mutatus, fundenſque precamina mille,
ferrem cunctos in mea vota Deos.
n dum precibus, vel vi ſuperator haberem,
jam nil mallet, quam ſibi me ſocium.

Philo-

Philomela.

Incerti auctori.

DVlcis amica veni noctis ſolatia pręſtans,
Inter aves etenim nulla tibi ſimilis.
Tu Philomela potes vocum diſcrimina mi
Mille potes varios ipſa referre modos.
Nam quanvis alię volucres modulamina tenten
Nulla poteſt modulis æquivalere tuis.
Inſuper eſt avium ſpaciis garrire diurnis:
Tu cantare ſimul nocte dieque potes.
Parus enim quanvis per noctem tinninet omner
At ſua vox nulli jure placere poteſt.
Dulce Palare ſonat, quam dicunt nomine Droſt
Sed fugiente die nempe quieta ſilet.
Et Merulus modulans tam pulcris concinit odis
Nocte ruente tamen carmina nulla canit.
Vere calente novos componit Acredula cantus.
Matutinali tempore tunc mitilans.
Dum Turdus trutilat, Sturnus tunc piſitat ore:
Sed quod mane canunt, veſpere non recolunt
Cacabat hinc perdix: hinc gratitat improbus an
Et caſtus turtur; atque columba gemunt.
Plauſitat arborea clamans de fronde palumbes:
In fluviiſque natans ſorte tetrinit anas.
Grus gruit: inq; glomis cycni prope flumina drē
Accipiter pipat: milvus hianſque lipit.
Cucurrire ſolet gallus: gallina gracillat:
Pupillat pavo: trinſat hirundo vaga.
Dum clangunt aquilæ, vultur pulpare probatur
Et crocitat corvus: graculus at frigulat.
Glotorat immenſo de turre ciconia roſtro:
Peſſimus at paſſer triſtia fiendo rapit.
Pſittacus humanas depromit voce loquelas,
Atque ſuo domino χαῖρε valeque ſonat.
Pica loquax varias modulatur gutture voces:
Scurrili ſtrepitu, quicquid & audit, ait.
Et cuculi cuculant: fritinit rauca cicada:
Bombilat ore legens munera mellis apes.
Bubulat horrendum ferali carmine bubo,
Humano generi triſtia fata ferens.
Strix nocturna ſonans, & veſpertilio ſtridunt:
Noctua lucifuga cucubat in tenebris.
Aſt ululant ululæ lugubri voce canentes:
Inque paludiferis butio bubit aquis.

Regu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Regulus atque Merops, & rubro pectore Progne
Conſimili modulo zinzilulare ſciunt.
cribere me voces avium Philomela coegit
Quæ cantu cunctas exuperat volucres.
ed jam quadrupedum fari diſcrimina vocum
Nemine cogente nunc ego ſponte ſequar.
igrides indomitæ raucant: rugiuntque leones :
Panther caurit amans: Pardus hiando felit.
um lynces orcando fremunt, urſus ferus uncat :
Aſt lupus ipſe ululat: frendet agreſtis aper.
t barrus barrit: cervi glocitant & onagri :
Aſt taurus mugit, & celer hinnit equus.
uirritat verres: tardus rudit, oncat aſellus :
Blacterat hinc aries, & pia balat ovis.
ordida ſus paſcens ruris per gramina grunnit :
At mutire capris hirce petulce ſoles.
ite canis latrat: fallax vulpecula gannit :
Glaucitat & catulus: at lepores vagiunt.
us avidus mintrat: velox muſtellaque dintrit :
Et grillus grillat: deſticat inde ſorex :
cce venenoſus ſerpendo ſibilat anguis :
Garrula limoſis rana coaxat aquis :
s volucrum voces deſcripſi, quadrupedumque.
Quas natura illis grata parens tribuit.
d cunctas ſpecies animantum nemo notavit,
Atque ſonos ideo dicere quis poterit?
ncta ſuo domino depromunt munera laudum :
eu ſemper ſileant, ſive ſonare queant.

Somnium.

NOx erat: & ſomnus laſſos ſubmiſit ocellos,
Terruerant animum talia viſa meum.
Colle ſub aprico celeberrimus ilice lucus
tabat: & in ramis multa latebat avis.
a gramineo ſuberat viridiſſima prato,
umida de guttis lene ſonantis aquæ.
: ſub arboreis vitabam frondibus æſtum :
ronde ſub arborea ſed tamen æſtus erat.
e, petens variis immiſtas floribus herbas,
onſtitit ante oculos candida vacca meos.
idior nivibus, tunc cum cecidere recentes :
n liquidas nondum quas mora vertit aquas.
didior quod adhuc ſpumis ſtridentibus albet,
t modo ſiccatam lacte relinquit ovem.

Taurus erat comes huic, feliciter ille maritus:
  Cumque ſua teneram conjuge preſſit humum
Dum jacet, & lente revocatas ruminat herbas
  Atque iterum paſto paſcitur ante cibo:
Viſus erat ſomno vires adimente ferendi
  Cornigerum terra depoſuiſſe caput.
Huc levibus cornix pennis delapſa per auras
  Venit, & in viridi garrula ſedit humo.
Terque bovis niveæ petulanti pectore roſtro
  Fodit: & albentes abſtulit ore notas.
Illa locum, taurumque diu cunctata reliquit:
  Sed niger in vaccæ pectore livor erat.
Vtque procul vidit carpentes pabula tauros:
  (Carpebant tauri pabula læta procul)
Illuc ſe rapuit, gregibuſque immiſcuit illis:
  Et petiit herbæ fertilioris opem.
Dic age, nocturnæ quicunque es imaginis augur
  Si quid habent veri, viſa quid iſta ferant.
Sic ego: Nocturnæ ſic dixit imaginis augur,
  Excudens animo ſingula dicta ſuo.
Quem tu mobilibus foliis vitare ſolebas,
  Sed male vitabas, æſtus amoris erat.
Vacca puella tua eſt: raptus color ille puellæ:
  Tu vir, & in vacca compare taurus eras.
Pectore quod roſtro cornix fodiebat acuto:
  Ingenium dominæ lena movebat anus.
Quod cunctata diu taurum ſua vacca reliquit:
  Frigidus in viduo deſtituere toro.
Livor: & adverſo maculæ ſub pectore nigræ,
  Pectus adulterii labe carere negant.
Dixerat interpres: gelido mihi ſanguis ab ore
  Fugit: & ante oculos nox ſtetit alta meos.

PVBLII OVIDII NASONIS Epigrammata.

QVantum Virgilius magno conceſſit Homero:
Tantum ego Virgilio Naſo poeta meo.
Nec me prælatum cupio tibi ferre poetam:
Ingenio ſi te ſubſequor, hoc ſatis eſt.
gumenta quidem librorum prima notavi,
Errorem ignarus ne quis habere queat.
quinos feci legerent quo carmine verſus:
Æneidos totum corpus ut eſſe putent.
irmans gravitate mea, me carmine nullo
ivore titulum præpoſuiſſe tibi.

magnus bello, nulli pietate ſecundus,
neas odio Iunonis preſſus iniquo,
liam quærens Siculis errabat in undis
ufragus: & tandem Libycas dimiſſus ad oras,
aruſque loci fido comitatus Achate,
icio matris regnum cognovit Eliſſæ.
in etiam nebula ſeptus pervenit ad urbem,
reptos undis ſocios cum claſſe recepit.
ſpitioque uſus Didus percuncta benignæ,
idium Trojæ juſſus narrare parabat,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII
OVIDII
NASONIS
Elegia ad Liviam.

De morte Druſi Neronis, filii eius qui in Germania morbo periit.

VIſa diu felix mater modo dicta Neronum,
Iam tibi dimidium nominis hujus adeſt.
Iam legis in Druſum miſerabile Livia carmen:
Vnum, qui dicat jam tibi mater, habes.
Nec tua te pietas diſtendit amore tuorum:
Nec poſito filii nomine, dicis, uter?
Et quiſquam leges audet tibi dicere flendi?
Et quiſquam lacrymas temperat ore tuas?
Hei mihi, quam facile eſt, quanvis hoc contigit omnes,
Alterius luctu fortia verba loqui.
Scilicet exiguo percuſſa es fulminis ictu;
Fortior ut poſſis cladibus eſſe tuis.
Occidit exemplum juvenis venerabile morum
Maximus ille armis, maximus ille toga.
Ille modo eripuit latebroſas hoſtibus Alpes:
Et titulum belli dux duce fratre tulit.
Ille genus Suevos acre, indomitoſque Sicambros
Contudit: inque fugam barbara terga dedit.
Ignotumque tibi meruit, Romane, triumphum
Protulit in terras imperiumque novas.
Solvere vota Iovi, fatorum ignara tuorum
Mater, & armiferæ ſolvere vota Deæ.
Gradivumque patrem donis implere parabas,
Et quoſcunque coli eſt juſque piumque Deos:
Maternaque ſacros agitabas mente triumphos:
Forſitan & curæ jam tibi currus erat:
Funera pro ſacris tibi ſunt ducenda triumphis;
Et tumulus Druſum pro Iovis arce manet.
Fingebas reducem: perceptaque mente fovebas
Gaudia; & ante oculos jam tibi victor erat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Iam veniet: jam me gratantem turba videbit:
 Iam mihi pro Druſo dona ferenda meo.
Obvia progrediar: felixque per oppida dicar:
 Collaque & os, oculoſque illius ore premam.
Talis erit: ſic occurret: ſic oſcula junget:
 Hoc mihi narrabit: ſic prior ipſa loquar.
Gaudia magna foves: ſpem pone miſerrima falſam:
 Deſine de Druſo læta referre tuo.
Cæſaris illud opus, veluti pars altera veſtri,
 Occidit: indignas Livia ſolve comas.
Quid tibi nunc mores proſunt, actumque pudice
 Omne ævum? & tanto jam placuiſſe viro?
Quidque pudicitia tantum inviolata bonorum?
 Vltima ſit laudes inter ut illa tuas?
Quid tenuiſſe animum contra ſua ſecula rectum?
 Altius & vitiis exeruiſſe caput?
Nec nocuiſſe ulli? & fortunam habuiſſe nocendi?
 Nec quenquam nervos extimuiſſe tuos?
Nec vires erraſſe tuas campoque foroque?
 Quamque licet citra conſtituiſſe domum?
Nempe per hos etiam fortunæ injuria mores
 Regnet: & incerta eſt hic quoque nixa rota.
Hic quoque ſentitur, ne quid non improba carpat:
 Sævit: & injuſtum jus ſibi ubique facit.
Scilicet immunis ſi luctus una fuiſſet
 Livia: fortunæ regna minora forent.
Quid ſi non habitu ſic ſe geſſiſſet in omni,
 Vt ſua non eſſent invidioſa bona?
Cæſaris adde domum, quæ certe funeris expers
 Debuit humanis altior eſſe malis.
Ille vigil ſumma ſacer ipſe locatus in arce
 Res hominum ex tuto cernere dignus erat:
Nec fleri ipſe ſuis, nec quenquam flere ſuorum:
 Nec, quæ nos patimur vulgus, & ipſe pati.
Vidimus erepta mœrentem ſtirpe ſororis:
 Luctus, ut in Druſo, publicus ille fuit.
Condidit Agrippam, quo te Marcelle, ſepulcro:
 Et cepit generos jam locus ille duos.
Vix, poſito Agrippa, tumuli bene janua clauſa eſt:
 Perficit officium funeris ecce ſoror.
Ecce ter ante datis jactura noviſſima Druſus
 A magno lacrymas Cæſare quartus habet.
Claudite jam Parcæ nimium reſerata ſepulcra:
 Claudite: plus juſto jam domus iſta patet.
Cedis: & incaſſum tua nomina Druſe levantur:
 Vltima ſit fati hæc ſumma querela tui.

Iſte poteſt implere dolor vel ſecula tota?
  Et magni luctus obtinuiſſe locum.
Multi in te amiſſi: nec tu tot verba bonorum
  Omnis cui virtus contigit, unus eras.
Nec genitrice tua fecundior ulla parentum:
  Tot bona per partus quæ dedit una duos.
Heu par illud ubi eſt totidem virtutibus æquum
  Et concors pietas? nec dubitatus amor?
Vidimus attonitum fraterna morte Neronem
  Pallida promiſſa flere per ora coma:
Diſſimilemque ſui vultu profitente dolorem:
  Hei mihi quam toto luctus in orbe fuit!
Tu tamen extremo moriturum tempore fratrem
  Vidiſti: lacrymas vidit & ille tuas.
Affigique ſuis moriens tua pectora ſenſit:
  Et tenuit vultu lumina fixa tuo.
Lumina cærulea jam jam nutantia morte,
  Lumina fraternas jam ſubitura manus.
At miſeranda parens ſuprema neque oſcula fixit
  Frigida nec movit membra tremente ſinu.
Non animam appoſito fugientem excepit hiatu:
  Nec traxit cæcas per tua membra comas.
Raptus es abſenti, dum te fera bella morantur,
  Vtilior patrię, quam tibi Druſe, tuæ.
Liquitur, ut quondam Zephyris & ſolibus ictæ
  Solvuntur tenerę vere tepente nives.
Te queritur caſuſque malos, irriſaque tales,
  Accuſatque annos ut diuturna ſuos.
Talis in umbroſis mitis nunc denique ſylvis
  Deflet Threicium Daunias ales Ityn:
Halcyonum tales ventoſa per æquora queſtus
  Ad ſurdas tenui voce ſonantur aquas.
Sic plumoſa novis plangentes pectora pennis,
  Oeniden ſubitæ concinuiſtis aves.
Sic flevit Clymene, ſic & Clymeneides altæ:
  Cum juvenis patriis excidit ictus equis.
Congelat interdum lacrymas, duratque tenetque
  Suſpenſaſque oculis fortior ictus agit.
Erumpunt, iterumq; gravant gemitumque ſinuſq
  Effuſæ gravidis uberibuſque genis.
In vires abiit flendi mora plenior unda
  Defluit, exigua ſi qua retenta mora.
Tandem ubi per lacrymas licuit, ſed flebilis orſa
  Singultu medios impediente ſonos:
Nate brevis fructus duplicis ſors altera partus,
  Gloria confectæ nate parentis, ubi es?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sed neque jam duplicis, nec jam ſors altera partus,
  Gloria confectæ nunc quoque matris, ubi es?
Heu modo tantus ubi es? tumulo portaris, & igni.
  Hæc ſunt in reditus dona paranda tuos?
Hiccine dignus eras oculis occurrere matris?
  Sic ego te reducem digna videre fui?
Cæſaris uxori ſi talia dicere fas eſt,
  Iam dubito, magnos an rear eſſe Deos.
Nam quid ego admiſi? quæ non ego numina cultu,
  Quos ego non potui demeruiſſe Deos?
Hic pietatis honos! artus amplector inaneis:
  Et vocat hos ipſos flamma roguſque ſuus.
Tene ego ſuſtineo poſitum ſcelerata videre?
  Tene meę poterunt ungere, nate, manus?
Nunc ego te infelix ſummum teneoque tuorque?
  Affigoque manus? oraque ad ora fero?
Nunc primum aſpiceris Conſul victorque parenti:
  Sic mihi, ſic miſeræ nomina tanta refers?
Quo primum vidi faſces, in funere vidi:
  Et vidi everſos, indiciumque mali.
Quis credat? matri lux hæc cariſſima venit,
  Quæ natum in ſummo vidit honore ſuum.
Iam ne ego non felix? jam pars mihi rapta Neronũ
  Materni celeber nomine Druſus avi?
Iam ne meus non eſt? nec me facit ille parentem?
  Iam ne fui Druſi mater? & ipſe fuit?
Nec cum victorem referatur adeſſe Neronem,
  Dicere jam potero, Major, an alter, adeſt?
Vltima contigimus: jus matris habemus ab uno:
  Vnius eſt munus, quod tamen orba negor.
Me miſeram extimui: griguſque per oſſa cucurrit:
  Nil ego jam poſſum certa vocare meum:
Hic meus ecce fuit: jubet hic de fratre vereri:
  Omnia jam metuo: fortior ante fui.
Soſpite te ſaltem moriar Nero: tu mea condas
  Lumina, & excipias hanc animam ore pio.
Atque utinam Druſi manus altera, & altera fratris
  Formarent oculos comprimerentque meos.
Quod licet, hoc certe tumulo ponemur in uno,
  Druſe, neque ad veteres conditus ibis avos.
Miſcebor cinerique cinis, atque oſſibus oſſa:
  Hanc lucem celeri turbine Parca neat.
Hæc, & plura refert: lacrymæ ſua verba ſequuntur:
  Oraque nequicquam per modo queſta fluunt.
Quin etiam corpus matri vix vixque remiſſum
  Exequiis caruit Livia pæne ſuis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quippe ducem arſuris exercitus omnis in armis
Inter queque ruit ponere certus erat.
Abſtulit invitis corpus venerabile frater:
Et Druſum prunæ, quo licuitque, dedit.
Funera ducuntur Romana per oppida Druſi,
Heu facinus, per quæ victor iturus erat!
Per quæ deletis Rhætorum venerat armis,
Hei mihi quam diſpar huic fuit illud iter!
Conſuluit fractis mœrentem faſcibus urbem:
Quid faceret victus, ſic ubi victor init?
Mœſta domus plangore ſonat: cui figere lætus
Parta ſua dominus voverat arma manu.
Vrbs gemit: & vultum miſerabilis induit unum
Gentibus adverſis forma ſit illa precor.
Incerti clauduntque domos, ſtrepitantq; per urbe
Hic illic pavidi clamque palamque dolent.
Iura ſilent: mutæque tacent ſine vindice leges:
Aſpicitur toto purpura nulla foro.
Diique latent templis: neq; iniqua ad funera vul
Præbent: nec poſcunt thura ferenda rogo.
Obſcuros delubra tenent: pudet ora colentum
Aſpicere, invidiæ, quam meruere, metu.
Atque aliquis de plebe pius pro paupere nato
Suſtulerat timidas ſidera ad alta manus:
Iamque precaturus, quid ego jam credulus, inqu
Suſcipiam in nullos irrita vota Deos?
Livia non illos pro Druſo Livia movit:
Nos erimus magno maxima cura Iovi?
Dixit: & iratus vota inſuſcepta reliquit:
Duravitque animum, deſtituitque preces.
Obvia turba ruit: lacrymiſque rigantibus ora
Conſulis erepti publica damna refert.
Omnibus iidem oculi: par eſt concordia flendi:
Funeris exequiis adſumus omnis eques.
Omnis adeſt ætas: mœrent juveneſque ſeneſque,
Auſoniæ matres, Auſoniæque nurus.
Auctoriſque ſui præfertur imagine mœſta,
Quæ victrix templis debita laurus erat.
Certat onus luctu generoſa ſubire juventus:
Et ſtudet officio ſedula colla dare.
Et voce, & lacrymis laudaſti Cæſar alumnum,
Triſtia cum medius rumperet orſa dolor.
Tu letum optaſti, Diis averſantibus omen,
Par tibi: ſi ſinerent te tua fata mori.
Sed tibi debetur cœlum: te fulmine pollens
Accipiet cupidi regia magna Iovis.

Quid

Quid petiit? vult ille tibi ut ſua facta placerent :
Magnaque laudatus præmia mortis habet.
Armatæque rogum celebrant de more cohortes :
At pedes exequias reddit, equeſque duci.
Te clamore vocant iterumque iterumque ſupremo :
At vox adverſis collibus icta redit.
Ipſe pater flavis Tyberinus adhorruit undis,
Suſtulit e medio nubilus amne caput.
Tum ſalice implexum, muſcoq; & arundine crinem
Cærulea magno legit ab ore manu.
Vberibuſque oculis lacrymarum flumina miſit :
Vix capit adjectas alveus altus aquas.
Iamque rogi flammas extinguere fluminis ictu,
Corpus & intactum tollere certus erat.
Suſtentabat aquas, curſuſque inhibebat equorum,
Vt poſſet toto proluere amne rogum.
Sed Mavors templo vicinus, & accola campi,
Tot dixit ſiccis verba neque ipſe genis :
Quanquam amnes decet ira, tamen Tyberine quieſcas:
Non tibi, non ullis vincere fata datur.
Iſte meus periit: periitque arma inter & enſes :
Et dux pro patria, funere cauſa latet.
Quod potui tribuiſſe, dedi: victoria parta eſt :
Auctor abit operis, ſed tamen extat opus.
Quondam ego tentavi Clothoque duaſque ſorores,
Pollice quæ certo penſa ſevera trahunt :
Vt Remus Iliades, & frater conditor urbis,
Effugerent aliqua ſtagna profunda via.
De tribus una mihi, partem accipe, quæ datur, inquit,
Muneris: ex iſtis quod petis, alter erit
Hic tibi, mox Veneri Cæſar promiſſus uterque :
Hos debet ſolos Martia Roma Deos.
Sic cecinere Deæ: nec tu Tyberine repugna :
Irrita nec flammas amne morare tuo.
Nec juvenis poſiti ſupremos deſtrue honores :
Vade age: & immiſſis labere pronus aquis.
Paret: & in longum ſpacioſas explicat undas :
Strictaque pendenti pumice tecta ſubit.
Flamma diu cunctata caput contingere ſanctum
Erravit poſito lenta ſub uſque toro.
Tandem ubi complexa eſt ſylvas, alimentaq; ſumſit,
Æthera ſubjectis lambit & aſtra comis.
Qualis in Herculeæ colluxit collibus Oetæ,
Cum ſunt impoſito membra cremata Deo.
Vritur heu decor ille viri, generoſaque forma :
Et facilis vultus uritur ille vigor :

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Victriceſque manus, facundaque principis ora,
Pectoraque ingenii magna capaxque domus.
Spes quoque multorum flammis uruntur in iiſdem:
Iſte rogus miſerę viſcera matris habet.
Facta ducis vivent, operoſaque gloria rerum:
Hęc manet: hęc avidos effugit una rogos.
Pars erit hiſtoriæ, totoque legetur in ævo:
Seque opus ingeniis carminibuſque dabit.
Stabis & in Roſtris tituli ſpecioſus honore:
Cauſaque dicemur nos tibi, Druſe, necis.
At tibi jus veniæ ſupereſt Germania nullum:
Poſtmodo tu pœnas barbare morte dabis.
Aſpiciam regum liventia colla catenis:
Duraque per ſævas vincula nexa manus.
Et tandem trepidos vultus, inque illa ferocum
Invitis lacrymas decidere ora genis.
Spiritus ille minax, & Druſi morte ſuperbus,
Carnifici in mœſto carcere dandus erit.
Conſiſtam: lætiſque oculis, lætuſque videbo
Strata per obſcœnas corpora nuda vias.
Hunc aurora diem ſpectacula tanta ferentem
Quamprimum croceis roſcida portet equis.
Adjice Ledæos concordia ſidera fratres,
Templaque Romano conſpicienda foro.
Quam parvo numeros implevit principis ævo!
In patriam meritis occubuitque ſenex!
Nec ſua conſpiciet (miſerum me) munera Druſus:
Nec ſua præ templi nomina fronte leget.
Sæpe Nero in lacrymas ſummiſſa voce loquetur,
Cur adeo fratres, heu ſine fratre, Deos?
Certus eras nunquam, niſi victor, Druſe reverti.
Hæc te debuerant tempora: victor eras.
Conſule nos, duce nos, duce jam victore caremus:
Invenit & tota mœror in urbe locum.
At comitum ſqualent immiſſis ora capillis,
Infelix, Druſo ſed pia turba ſuo.
Quorum aliquis tendens in te ſua brachia, dixit:
Cur ſine me? cur ſic incomitatus abis?
Quid referam de te digniſſima conjuge Druſo?
Atque eadem Druſi digna parente nurus?
Par bene compoſitum, juvenum fortiſſimus alter:
Altera jam forti mutua cura viro.
Femina tu princeps: tu filia Cæſaris illi:
Nec minor es magni conjuge viſa Iovis.
Tu conceſſus amor, tu ſolus, & ultimus illi:
Tu requies feſſo grata laboris eras.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Te moriens per verba noviſſima queſtus abeſſe :
  Et mota in nomen frigida lingua tuum.
Infelix recipis, non quem promiſerat ipſe :
  Nec qui miſſus erat, nec tuus ille redit.
Nec tibi deletos poterit narrare Sicambros :
  Enſibus & Suevos terga dediſſe ſuis.
Fluminaque, & montes, & nomina magna locorum,
  Et ſi quid miri vidit in orbe novo.
Frigidus ille tibi, corpuſque refertur inane :
  Quemque premat ſine te, ſternitur ecce torus.
Quo raperis laniata comas? ſimiliſque furenti
  Quo ruis? attonita quid petis ora manu ?
Hoc fuit Andromache, cum vir religatus ad axes
  Terruit admiſſos ſanguinolentus equos.
Hoc fuit Evadne tunc, cum ferienda coruſcis
  Fulminibus Capaneus impavida ora dedit.
Quid mortem tibi mœſta rogas? amplexaque natos,
  Pignora de Druſo ſola relicta tenes ?
Et modo per ſomnos agitaris imagine falſa,
  Teque tuo Druſum credis habere ſinu ?
Et ſubito tentaſque manu, ſperaſque receptum ?
  Quæris & in vacui parte priore tori ?
Ille pio, ſi non temere hæc creduntur, in arvo
  Inter honoratos excipietur avos.
Magnaque maternis majoribus, æqua paternis
  Gloria quadrijugis aureus ibit equis :
Regalique habitu, curruque ſuperbus eburno
  Fronde triumphali tempora vinctus erit.
Accipient juvenem Germanica ſigna ferentem
  Conſulis imperio, conſpicuumque decus.
Gaudebuntque ſuæ merito cognomine gentis :
  Quod ſolum domito victor ab hoſte tulit.
Vix credent tantum rerum cepiſſe tot annos :
  Magna viri latum quærere facta locum.
Hæc ipſum ſublime ferent : hæc optima mater
  Debuerant luctus attenuare tuos.
Femina digna illis, quos aurea condidit ætas,
  Principibus natis, principe digna viro.
Quid deceat Druſi matrem, matremque Neronis,
  Aſpice: quo ſurgas aſpice mane toro.
Non eadem vulguſque decent, & lumina rerum :
  Eſt quod præcipuum debeat iſta domus.
Impoſuit te alto fortuna, locumque tueri
  Iuſſit honoratum: Livia perfer onus.
Ad te oculos aureſque trahis, tua facta notamus :
  Nec vox miſſa poteſt principis ore tegi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Alta mane, ſupraque tuos exurge dolores:
  Infragilemque animum, quo potes uſque, tene.
An melius per te virtutum exempla petemus,
  Quam ſi Romanæ principis edis opus?
Fata manent omneis: omneis expectat avarus
  Portitor: & turbæ vix ſatis una ratis.
Tendimus huc omnes: metam properamus ad unam
  Omnia ſub leges mors vocat atra ſuas.
Ecce necem intentam cœlo, terræque, fretoque,
  Cæſurum triplex vaticinatur opus.
I nunc, & rebus tanta impendente ruina,
  In te ſolam oculos, & tua damna refer.
Maximus ille quidem juvenum ſpes publica vixit,
  Et qua natus erat, gloria ſumma domus.
Sed mortalis erat, nec tu ſecura fuiſti.
  Fortia progenie bella gerente tua.
Vita data eſt utenda: data eſt ſine fenore nobis
  Mutua: nec certa perſoluenda die.
Fortuna arbitriis tempus diſpenſat ubique:
  Illa rapit juvenes: ſuſtulit illa ſenes.
Quaque ruit, furibunda ruit: totumque per orbem
  Fulminat: & cæcis cæca triumphat equis.
Regna Deæ immitis parce irritare querendo:
  Sollicitare animos parce potentis heræ.
Quæ tamen hoc uno triſtis tibi tempore venit,
  Sæpe eadem rebus favit amica tuis.
Nata quod es alte, quod fetibus aucta duobus:
  Quodque etiam magno conſociata Iovi:
Quod ſemper domito rediit tibi Cæſar ab orbe:
  Geſſit & invicta proſpera bella manu:
Quod ſpes implerunt maternaque vota Nerones:
  Quod pulſus toties hoſtis utroque duce:
Rhenus, & Alpinæ valles, & ſanguine nigro
  Decolor infecta teſtis Itargus aqua:
Danubiuſque capax, & Dacius orbe remoto
  Appulus huic hoſti per breve Pontus iter:
Armeniuſque fugax, & tandem Dalmata ſupplex
  Summaque diſpenſi per juga Pannonii.
Et modo Germani Romanis cognitus orbis,
  Aſpice quam meritis culpa ſit una minor.
Adde quod eſt abſens fetus: nec cernere nati
  Semineces oculos ſuſtinuere tui.
Qui dolor & menti leniſſimus influit ægre,
  Acciperes luctus aure coacta tuos.
Prævertitque metus per longa pericula luctum,
  Tu quibus auditis anxia mentis eras.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

on ex præcipiti dolor in tua pectora venit,
Sed per mollitos ante timore gradus.
ppiter ante dedit fati mala ſigna cruenti:
Flammifera petiit cum tria templa manu:
noniſque gravi nocte, impavidæque Minervæ,
Sanctaque & Immenſi Cæſaris icta manus.
dera quin etiam cœlo fugiſſe feruntur,
Lucifer & ſolitas deſtituiſſe vias.
cifer in toto nulli comparuit orbe:
Et venit ſtella non præeunte dies.
deris hoc obitus terris inſtare monebat:
Et mergi Stygía nobile numen aqua.
t tu, qui ſuperes mœſtę ſolatia matri,
Comprecor illi ipſi conſpiciare ſenex.
rque annos diuturnus eas fratriſque, tuoſque:
Et vivat nato cum ſene mater anus.
ventura precor. Deus excuſare priora
Dum volet: a Druſo cetera læta dabit.
a tamen auſa potes tanto indulgere dolori,
Longius ut nolis, heu male fortis, ali.
ix etiam fueras paucas vitalis in horas,
Obtulit invitæ cum tibi Cæſar opem:
dmovitque preces: & jus immiſcuit illis:
Aridaque affuſa guttura tinxit aqua.
ec minor eſt nato ſervandæ cura parentis:
Hic adhibet blandas nec ſine jure preces.
onjugis & nati meritum pervenit ad omnes:
Conjugis & nati Livia ſoſpes ope es.
pprime jam lacrymas: non eſt revocabilis iſtis,
Quem ſemel umbrifera navita lintre tulit.
ectora tot fratres, tot deflevere ſorores,
Et pater, & conjux, Aſtyanaxque puer;
t longæva parens: tamen ille redemtus ad ignes:
Nullaque per Stygias umbra renavit aquas.
ontigit hoc etiam Thetidi: populator Achilles
Iliaca ambuſtis oſſibus arva premit.
li cæruleum Panope matertera crinem
Solvit, & immenſas fletibus auxit aquas.
onſorteſque Deę centum, longævaque magni
Oceani conjux, Oceanuſque pater.
t Thetis ante omnes: ſed nec Thetis ipſa, neque
Mutarunt avidi triſtia jura Dei. (omnes
riſca quid huc repeto? Marcellum Octavia flevit:
Et flevit populo Cæſar utrunque palam.
d rigidum jus eſt, & inevitabile mortis:
Stant rata non ulla fila tenenda manu.

Ipſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Ipſe tibi emiſſus nebuloſum litus Averni,
Si liceat, forti verba tot ore ſonet.
Quid numeras annos? vixi maturior annis:
Acta ſenem faciunt, hæc numeranda tibi.
His ævum fuit implendum, non ſegnibus annis
Hoſtibus eveniat longa ſenecta metu.
Hoc atavi monuere mei, proavique Nerones:
Fregerunt ambo Punica bella duces.
Hoc domus iſta docet per te mea Cæſaris alti
Exitus hic, mater, debuit eſſe meus.
Nec meritis quicquã illa juvant: magis affuit is
Mater honos: titulis nomina plena vides.
Conſul, & ignoti victor Germanicus orbis,
Qui fuit heu mortis publica cauſa, legor.
Cingor Apollinea victricia tempora lauro:
Et ſenſi exequias funeris ipſe mei.
Decurſuſque virum notos mihi, donaque regum
Cunctaque per titulos oppida lecta ſuos.
Et quo me officio portaverit illa juventus:
Quæ fuit ante meum tam generoſa torum.
Denique laudari ſacrato Cæſaris ore
Et merui: lacrymas elicuique Deo.
Et cuiquam miſerandus ero: jam comprime fletus
Hoc ego, qui flendi ſum tibi cauſa rogo.
Hæc ſentit Druſus, ſi quid modo ſentit, in umbra
Nec tu de tanto crede minora viro.
Eſt tibi, ſitque precor multorum filius inſtar:
Parſque tui partus ſit tibi ſalva prior.
Eſt conjux tutela hominum, quo ſoſpite veſtram
Livia funeſtam dedecet eſſe domum.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

M. ANNÆI LVCANI
AD
CALPVRNIVM PISONEM
Panegyricum.

VNde prius cœpti ſurgat mihi carminis ordo,
Quoſve canã titulos, dubius feror. hinc tua Pi-
Nobilitas, veteriſq; citant ſublimia Calpi (ſo,
omina, Romanas inter fulgentia gentes,
inc tua me virtus rapit, & miranda per omnes
ita modos, quæ, ſi deeſſet tibi forte creato
obilitas, eadem pro nobilitate fuiſſet.
am quid imaginibus, quid avitis fulta triumphis
tria, quid pleni numeroſo conſule faſti
rofuerint, ſi vita labat? perit omnis in illo
entis honos, cujus laus eſt in origine ſola.
t tu, qui tantis animum natalibũs æquas,
t partem tituli non ſummam ponis in illis,
ſe canendus eris: nã quid memorare neceſſe eſt,
t domus a Calpo nomen Calpurnia ducat?
laraque Piſonis tulerit cognomina prima,
umida calloſa cum pinſeret hordea dextra?
ec, ſi cuncta velim, breviter decurrere poſſim:
t prius ætheriæ moles circumvaga flaminæ
nnua biſſenis revocabit menſibus aſtra:
uam mihi priſcorum titulos, operoſaque bella
ontigerit memorare: manus ſed bellica patrum
rmorumque labor, veteres docuere Quirites,
tque illos cecinere ſui per carmina vates.
os quoque pacata Piſonem laude nitentem,
xæquamus avis. nec enim, ſi bella quierunt,
ccidit & virtus. licet exercere togatæ
unera militiæ: licet &, ſine ſanguinis hauſtu,
itia legitimo ſub judice bella movere.
ic quoque ſervati continget gloria civis,
ltaque victriceis intexunt limina palmæ,
gin age majorum juvenis facunde tuorum,
ande ſuper titulos, & avitæ laudis honores:
rmorumque decus præcede forenſibus actis.
c etiam magno jam nunc Cicerone vigente
urea facundis ceſſerunt arma togatis.
d quæ Piſonum claros viſura triumphos

Olim

Olim turba vias impleverat agmine denſo,
Ardua nunc eadem ſtipat fora, cum tua mœſto
Defenſura reos vocem facundia mittit:
Seu trepidos ad jura decem citat haſta virorum,
Et firmare jubet centeno judice cauſas:
Seu capitale nefas operoſa diluis arte,
Laudibus ipſa tuis reſonant fora. namque ubi la
Iudicis affectum, poſſeſſaque pectora tentas,
Victus, ſponte ſua ſequitur quocunque vocaſti.
Flet, ſi flere libet: gaudet, gaudere coactus,
Et te dante capit judex, ſi non habet, iram.
Sic auriga ſolet ferventia Theſſalus ora
Mobilibus frenis in aperto flectere campo:
Qui modo non ſolum rapido permittit habenas
Quadrupedi, ſed calce citat: modo torquet in ars
Flexibiles rictus: & nunc cervice rotata
Incipit effuſos in gyrum carpere curſus,
Quis non attonitus judex tua reſpicit ora?
Quis regit ipſe ſuam, niſi per tua pondera, mente
Nam tu, ſive libet pariter cum grandine nimbo
Denſaque vibrata jaculari fulmina lingua:
Seu juvat aſtrictas in nodum cogere voces,
Et dare ſubtili vivacia verba catenæ:
Vim Laertiadæ, brevitatem vincis Atridæ.
Dulci ſeu mavis, liquidoque fluentia curſu
Verba, nec incluſo, ſed aperto pingere flore,
Inclyta Neſtorei cedit tibi gratia mellis.
Nec te, Piſo, tamen populo ſub judice ſola
Mirantur fora: ſed numeroſa laude Senatus
Excipit: & meritas reddit tibi curia voces.
Quis digne referat, qualis tibi luce ſub illa
Gloria contigerit, qua tu, retinente ſenatu,
Cum tua bis ſenos numeraret purpura faſces,
Cæſareum grato ceciniſti pectore numen?
Huc etiam tota concurrit ab urbe juventus
Auditura virum, ſi quando judice feſſo
Turbida prolatis tacuerunt jurgia rebus.
Tunc etiam levibus veluti proludit in armis,
Compoſitisque ſuas exercet litibus artes.
Quin etiam facilis Romano perfluit ore
Græcia, Cecropiæque ſonat gravis æmulus urbi
Teſtis Acidalia quæ condidit alite muros,
Euboicam referens fecunda Neapolis arcem.
Qualis io ſuperi, qualis nitor oris amœnis
Vocibus! hinc ſolido fulgore micantia verba
Implevere locos: hinc exornata figuris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Advolat excuſſo velox ſententia torno.
agna quidem virtus erat, etſi ſola fuiſſet,
loquio ſanctum modo perfulcire ſenatum,
xonerare pios modo, nunc onerare nocentes:
ed ſuper iſta movet plenus gravitate ſerena
ultus, & inſigni præſtringit imagine viſus.
alis ineſt habitus, qualem nec dicere mœſtum,
ec fluidum, læta ſed tetricitate decorum
oſſumus: ingenitæ ſtat nobilitatis in illo
ulcer honos, & digna ſuis natalibus ora.
dditur huc & juſta fides, & plena pudoris
bertas, animuſque mala ferrugine purus:
ſaque poſſeſſo mens eſt opulentior auro.
uis tua cultorum juvenis facunde tuorum
imina pauper adit, quem non animoſa beatum
cipit, & ſubito juvat indulgentia cenſu?
odque magis dono fuerit preciosius omni,
iligis ex æquo: nec te fortuna colentum,
ataleſve movent: probitas ſpectatur in illis.
ulla ſuperborum patiuntur dicta jocorum:
ullius ſubitos adfert injuria riſus.
nus amicitiæ ſummos tenor ambit & imos.
ara domus tenuem non aſpernatur amicum:
araque non humilem calcat faſtoſa clientem.
lic caſta licet mens, & ſine crimine conſtet
ita, tamen probitas cum paupertate jacebit.
d lateri nullus comitem circundare quærit,
em dat purus amor, ſed quē tulit impia merces:
ec quiſquam vero precium largitur amico,
em regat ex ęquo, vicibuſque regatur ab illo:
d miſerum parva ſtipe focilat, ut pudibundos
ercere ſales inter convivia poſſit.
ſe procul livor, procul hæc fortuna refugit
ſo tuam venerande domum: tu mitis, & acri
peritate carens, poſitoque per omnia faſtu,
ter ut æquales unus numeraris amicos.
ſequiumque doces, & amorem quæris amando.
ncta domus varia cultorum perſonat arte,
ncta movet ſtudiū. nec enim tibi dura clientum
rba, rudiſve placet, miſero quæ freta labore
l niſi ſummoto novit præcedere vulgo:
d virtus numeroſa juvat. tu pronus in omne
ctora ducis opus, ſeu te graviora vocarunt,
u leviora juvant: nec enim facundia ſemper
ducta cum fronte placet: non ſemper in armis
llica turba manet, nec tota claſſicus horror

Nocte

Nocte dieque gemit : non ſemper Gnoſſius arc
Deſtinat, exemto ſed laxat cornua nervo.
Et galea miles caput, & latus enſe reſolvit.
Ipſa vices natura ſubit, variataque curſus
Ordinat : inverſis & frondibus explicat annum
Non ſemper fluidis adopertus nubibus æther
Aurea terrificis obcæcat ſidera nimbis.
Ceſſat hyems, madidos & ſiccat Vere capillos :
Ver fugit æſtates : æſtatum terga laceſſit
Pomifer auctumnus, nebulis ceſſurus & undis.
Ignea quin etiam ſuperum pater arma recondit,
Et Ganymedeæ repetens convivia menſæ,
Pocula ſumit ea, qua geſſit fulmina, dextra.
Temporibus ſervire decet : qui tempora certis
Ponderibus penſavit, eum ſi bella vocabunt,
Miles erit : ſi pax, poſitis toga geſtiet armis.
Hunc fora pacatum, bellantem caſtra decebunt
Felix illa dies totumque canenda per ævum,
Quæ tibi vitales cum primum traderet auras,
Contulit innumeras intra tua pectora dotes.
Mira ſubeſt gravitas inter fora : mirus omiſſa
Pauliſper gravitate lepos. ſi carmina forte
Nectere ludenti juvit fluitantia verſu,
Aonium facilis deducit pagina carmen :
Sive chelyn digitis, & eburno verbere pulſas,
Dulcis Apollinea ſequitur teſtudine cantus :
Et te credibile eſt Phœbo didiciſſe magiſtro.
Nec pudeat pepuliſſe lyram, cum pace ſerena
Publica ſecuris exultent ocia terris.
Nec pudeat, Phœbea chelys ſi creditur illis
Pulſari manibus, quibus & contenditur arcus.
Sic moviſſe fides ſęvus narratur Achilles,
Quanvis mille rates Priameius ureret heros :
Et gravis obſtreperet modulatis buccina nervis
Illo dulce melos Nereius extudit heros
Pollice, terribilis quo Pelias ibat in hoſtem.
Arma tuis etiam ſi forte rotare lacertis,
Inque gradum clauſis libuit conſiſtere membris
Et vitare ſimul, ſimul & captare petentem :
Mobilitate pedum celeres ſuper orbibus orbes
Flectis, & obliquis fugientem curſibus urges.
Nunc quoque vivaci ſcrutaris pectora dextra,
Nunc latus adverſum nec opino percutis ictu.
Nec tibi mobilitas minor eſt, ſi forte volante
Aut geminare pilam juvat, aut revocare caden
Et non ſperato fugientem reddere geſtu.

Ho

·ercet in hæc populus ſpectacula: totaque ludos
urba repente ſuos jam ſudabunda relinquit.
e ſi forte juvat ſtudiorum pondere feſſum
on languere tamen, luſuſque movere per artem,
allidiore modo tabula variatur aperta
alculus, & vitreo peraguntur milite bella:
t niveus nigros, nunc & niger alliget albos.
d tibi quis non terga dedit? quis te duce ceſſit
alculus? aut quis non periturus perdidit hoſtem?
ille modis acies tua dimicat: ille petentem
um fugit, ipſe rapit: longo venit ille receſſu.
gi ſtetit in ſpeculis, hic ſe committere rixæ
adet, & in prædam venientem decipit hoſtem.
acipites ſubit ille moras, ſimiliſque ligato
bligat ipſe duos: hic ad majora movetur,
t citus & fracta prorumpat in agmina mandra,
lauſaque dejecto populetur mœnia vallo.
terea ſectis, quanvis acerrima ſurgant
rœlia, militibus: plena tamen ipſe phalange,
ut etiam pauco ſpoliata milite vincis,
t tibi captiva reſonat manus utraque turba.
d prius emenſo Titan verſetur Olympo,
uam mea tot laudes decurrere carmina poſſint.
lix, & longa juvenis digniſſime vita,
ximiumque tuæ gentis decus, accipe noſtri
ertus, & hoc veri complectere pignus amoris.
uod ſi digna tua minus eſt mea pagina laude,
t voluiſſe ſat eſt: animum, non carmina jacto.
u modo lætus ades, forſan meliora canemus:
t vires dabit ipſe favor: dabit ipſa feracem
es animum. dignare tuos aperire penates:
oc ſolum petimus: nec enim me divitis auri
mperioſa fames, & habendi ſæva libido
mpulerant, ſed laudis amor: juvat optime tecum
egere, cumque tuis virtutibus omne per ævum
arminibus certare meis. ſublimior ibo,
i famæ mihi pandis iter, ſi detrahis umbram.
bdita quid prodeſt generoſi vena metalli,
i cultore caret? quid inerti condita portu,
i ductoris eget, ratis efficit, omnia quanvis
rnamenta gerat, teretique fluentia malo
oſſit & excuſſo dimittere vela rudente?
i ſe per Auſonias Æneia carmina gentes
ui ſonat, ingenti qui nomine pulſat Olympum,
Mæoniumque ſenem Romano provocat ore,
orſitan illius nemoris latuiſſet in umbra,

Quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quod canit, & ſterili tantum cantaſſet avenā,
Ignotus populis, ſi Mæcenate careret.
Qui tamen haud uni patefecit limina vati,
Nec ſua Virgilio permiſit numina ſoli.
Mæcenas tragico quatientem pulpita geſtu
Erexit Varum: Mæcenas alta tonantis
Eruit, & populis oſtendit nomina Grajis.
Carmina Romanis etiam reſonantia chordis,
Auſoniamque chelyn gracilis patefecit Horati.
O decus, in totum merito venerabilis ævum
Pierii tutela chori: quo præſide tuti
Non unquam vates inopi timuere ſenectæ.
Quod ſi quis noſtris precibus locus, & mea vota
Si mentem ſubiere tuam, memorabilis olim
Tu mihi Mæcenas tereti cantabere verſu,
Poſſumus æternæ nomen committere famæ:
Si tamen hoc ulli de ſe promittere fas eſt,
Et Deus ultor abeſt: ſupereſt animoſa voluntas
Ipſaque neſcio quid mens excellentius audet.
Tu nanti protende manum: tu, Piſo, latentem
Exere. nos humilis domus & ſyncera parentum
Sed tenuis fortuna ſua caligine celat.
Poſſumus impoſitis caput exonerare tenebris,
Et lucem ſpectare novam, ſi quid modo lætus
Annuis, & noſtris ſubſcribis candide votis.
Eſt mihi, crede, meis animus conſtantior annis,
Quanvis nunc juvenile decus mihi pingere malas
Cœperit, & nondum viceſima venerit ætas.
Quod ſi jam validæ mihi robur mentis ineſſet,
Et ſolidus primos impleret ſpiritus annos,
Auderem voces per carmina noſtra referre,
Piſo, tuas: ſed feſſa labat mihi pondere cervix
Et tremefacta cadunt ſucciſo poplite membra.
Sic nec olorinos audet Pandionis ales
Parva referre ſonos, nec, ſi velit improba, poſſit
Sic & aedonia ſuperantur voce cicadæ,
Stridula cum rapido faciunt convicia ſoli.
Quare age Calliope poſita gravitate forenſi,
Limina Piſonis mecum pete: plura ſuperſunt,
Quæ laudare velis, inventa penatibus ipſis.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII OVIDII NASONIS OPERVM

TOMVS II.

quo continentur

METAMORPHOSEON LIBRI XV.

Amſterodami

Apud Guilielmum Ianſſonium,

Anno cIↃ IↃc XIX

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII OVIDII NASONIS Metamorphoſeon

LIBER I.

N nova fert animus mutatas dicere formas
Corpora. Dii cœptis (nam vos mutaſtis & illas)
Aſpirate meis: primaque ab origine mundi
Ad mea perpetuum deducite tempora carmen.
nte mare & terras, &, quod tegit omnia, cœlum
us erat toto naturæ vultus in orbe,
em dixere Chaos, rudis indigeſtaque moles;
: quicquam, niſi pondus iners, congeſtaque codē
n bene junctarum diſcordia ſemina rerum.
llus adhuc mundo præbebat lumina Titan:
: nova creſcendo reparabat cornua Phœbe:
: circumfuſo pendebat in aere tellus,
nderibus librata ſuis: nec brachia longo
rgine terrarum porrexerat Amphitrite.
ique erat & tellus, illic & pontus, & aer,
erat inſtabilis tellus, innabilis unda,
is egens aer: nulli ſua forma manebat:
ſtabatque aliis aliud: quia corpore in uno
gida pugnabant calidis, humentia ſiccis,
llia cum duris, ſine pondere habentia pondus.
nc Deus, & melior litem natura diremit.
n cœlo terras, & terris abſcidit undas,
liquidum ſpiſſo ſecrevit ab aere cœlum.
e poſtquam evolvit, cæcoque exemit acervo,
ſociata locis concordi pace ligavit.
ea convexi vis & ſine pondere cœli
icuit, ſummaque locum ſibi legit in arce.
ximus eſt aer illi levitate, locoque.
iſior his tellus, elementaque grandia traxit,
preſſa eſt gravitate ſui. circumfluus humor
ima poſſedit, ſolidumque coercuit orbem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

SIc ubi diſpoſitam, quiſquis fuit ille deorum
Congeriem ſecuit, ſectamque in membra rede
Principio terram, ne non æqualis ab omni
Parte foret, magni ſpeciem glomeravit in orb
Tum freta diffudit, rapidiſque tumeſcere ventis
Iuſſit, & ambitæ circundare littora terræ.
Addidit & fontes, & ſtagna immenſa, lacuſque
Fluminaque obliquis cinxit declivia ripis:
Quæ diverſa locis partim ſorbentur ab ipſa,
In mare perveniunt partim, campoque recepta
Liberioris aquæ, pro ripis littora pulſant.
Iuſſit & extendi campos, ſubſidere valles,
Fronde tegi ſylvas, lapidoſos ſurgere montes.
Vtque duæ dextra cœlum totidemque ſiniſtra
Parte ſecant Zonæ, quinta eſt ardentior illis:
Sic onus incluſum numero diſtinxit eodem
Cura Dei, totidemque plagæ tellure premuntur
Quarum quæ media eſt, non eſt habitabilis æſtu
Nix tegit alta duas: totidem inter utranque loca
Temperiemque dedit, miſta cum frigore flamm
Imminet his aer, qui quanto eſt pondere terræ,
Pondere aquæ levior, tanto eſt oneroſior igne.
Illic, & nebulas, illic conſiſtere nubes
Iuſſit, & humanas motura tonitrua mentes,
Et cum fulminibus facientes frigora ventos.
His quoque non paſſim mundi fabricator haben
Aera permiſit: vix nunc obſiſtitur illis,
(Cum ſua quiſque regat diverſo flamina tractu)
Quin lanient mundum: tanta eſt diſcordia fratr
Eurus ad auroram, Nabathæaque regna receſſit
Perſidaque, & radiis juga ſubdita matutinis.
Veſper, & occiduo quæ littora ſole tepeſcunt,
Proxima ſunt Zephyro: Scythiam, ſeptemque trio
Horrifer invaſit Boreas, contraria tellus
Nubibus aſſiduis, pluvioque madeſcit ab Auſtr
Hæc ſuper impoſuit liquidum & gravitate caren
Æthera, nec quicquam terrenæ fæcis habentem
Vix ita limitibus diſcreverat omnia certis:
Cum, quæ preſſa diu maſſa latuere ſub ipſa,
Sidera cœperunt toto fulgeſcere cœlo.
Neu regio foret ulla ſuis animalibus orba:
Aſtra tenent cœleſte ſolum, formæque deorum.
Ceſſerunt nitidis habitandæ piſcibus undæ.
Terra feras cepit, volucres agitabilis aer.
Sanctius his animal, mentiſque capacius altæ
Deerat adhuc, & quod dominari in cetera poſſet

Natus homo eſt: ſive hunc divino ſemine fecit
Ille opifex rerum mundi melioris origo;
Sive recens tellus, ſeductaque nuper ab alto
Æthere, cognati retinebat ſemina cœli:
Quam ſatus Iapeto miſtam fluvialibus undis
Finxit in effigiem moderantum cuncta Deorum.
Pronaque cum ſpectent animalia cetera terram,
Os homini ſublime dedit, cœlumque videre
Iuſſit, & erectos ad ſidera tollere vultus.
Sic, modo quæ fuerat rudis & ſine imagine, tellus
Induit ignotas hominum converſa figuras.

AVrea prima ſata eſt ætas, quæ vindice nullo
Sponte ſua ſine lege fidem rectumque colebat:
Pœna metuſque aberant: nec vincla minacia collo
Ære ligabantur: nec ſupplex turba timebat
Iudicis ora ſui: ſed erant ſine judice tuti.
Nondum cæſa ſuis, peregrinum ut viſeret orbem,
Montibus in liquidas pinus deſcenderat undas:
Nullaque mortales, præter ſua littora norant.
Nondum præcipites cingebant oppida foſſæ:
Non tuba directi, non æris cornua flexi,
Non galeæ, non enſis erat: ſine militis uſu
Mollia ſecuræ peragebant otia gentes.
Ipſa quoque immunis, raſtroque intacta, nec ullis
Saucia vomeribus, per ſe dabat omnia tellus.
Contentique cibis nullo cogente creatis,
Arbuteos fetus, montanaque fraga legebant,
Cornaque, & in duris hærentia mora rubetis,
Et quæ deciderant patula Iovis arbore glandes.
Ver erat æternum: placidique tepentibus auris
Mulcebant Zephyri natos ſine ſemine flores.
Mox etiam fruges tellus inarata ferebat:
Nec renovatus ager gravidis canebat ariſtis.
Flumina jam lactis, jam flumina nectaris ibant:
Flavaque de viridi ſtillabant ilice mella.

POſtquam Saturno tenebroſa in Tartara miſſo,
Sub Iove mundus erat, ſubiitq; argentea proles,
Auro deterior, fulvo precioſior ære:
Iuppiter antiqui contraxit tempora Veris.
Perque hyemes, æſtuſque, & inæquales autumnos,
Et breve Ver, ſpatiis exegit quattuor annum.
Tum primum ſiccis aer fervoribus uſtus
Canduit, & ventis glacies aſtricta pependit.
Tum primum ſubiere domos: domus antra fuerunt,
Et denſi frutices, & junctæ cortice virgæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Semina tum primum longis Cerealia ſulcis
Obruta ſunt, preſſique jugo gemuere juvenci.
TErtia poſt illam ſucceſſit ahenea proles,
Sevior ingeniis, & ad horrida promptior arm
Non ſcelerata tamen. De duro eſt ultima ferro.
Protinus irrupit venæ pejoris in ævum
Omne nefas: fugere pudor, verumque fideſque
In quorum ſubiere locum, fraudeſque, doliqne,
Inſidiæque, & vis, & amor ſceleratus habendi.
Vela dabat ventis, nec adhuc bene noverat illos
Navita: quæque diu ſteterant in montibus altis
Fluctibus ignotis inſultavere carinæ,
Communemque prius, ceu lumina Solis & auræ
Cautus humum longo ſignavit limite menſor.
Nec tantum ſegetes, alimentaque debita, dives
Poſcebatur humus: ſed itum eſt in viſcera terræ
Quaſq; recondiderat, Stygiiſq; admoverat umbri
Effodiuntur opes, irritamenta malorum.
Iamque nocens ferrum, ferroque nocentius auru
Prodierat: prodit bellum, quod pugnat utroqu
Sanguineaque manu crepitantia concutit arma.
Vivitur ex rapto: non hoſpes ab hoſpite tutus,
Nec ſocer a genero: fratrum quoque gratia rara
Imminet exitio vir conjugis, illa mariti:
Lurida terribiles miſcent aconita novercæ:
Filius ante diem patrios inquirit in annos.
Victa jacet pietas: & virgo cæde madentes
Vltima cœleſtum terras Aſtræa reliquit.
NEve foret terris ſecurior arduus æther;
Affectaſſe ferunt regnum cœleſte Gigantes,
Altaque congeſtos ſtruxiſſe ad ſidera monte
Tum pater omnipotens miſſo perfregit Olympu
Fulmine, & excuſſit ſubjectum Pelion Oſſæ.
Obruta mole ſua cum corpora dira jacerent:
Perfuſam multo natorum ſanguine terram
Immaduiſſe ferunt, calidumque animaſſe cruore
Et, ne nulla ſuæ ſtirpis monimenta manerent,
In faciem vertiſſe hominum. ſed & illa propago
Contemtrix ſuperum, ſævæque avidiſſima cædis
Et violenta fuit. ſcires e ſanguine natam.
QVæ pater ut ſumma vidit Saturnius arce:
Ingemit, & facto nondum vulgata recenti
Fœda Lycaoniæ referens convivia menſæ.
Ingentes animo, dignas Iove concipit iras,
Conciliumque vocat. tenuit mora nulla vocatos.
Eſt via ſublimis cœlo manifeſta ſereno,

Lactea nomen habet; candore notabilis ipſo:
Hac iter eſt ſuperis ad magni tecta Tonantis,
Regalemque domum: dextra, lævaque Deorum
Atria nobilium valvis celebrantur apertis.
Plebs habitat diverſa locis: a fronte potentes
Cœlicolæque clarique ſuos poſuere penates.
Hic locus eſt, quem, ſi verbis audacia detur,
Haud timeam magni dixiſſe palatia cœli.
Ergo ubi marmoreo ſuperi ſedere receſſu,
Celſior ipſe loco, ſceptroque innixus eburno,
Terrificam capitis concuſſit terque quaterque
Cæſariem: cum qua terram, mare, ſidera movit.
TAlibus inde modis ora indignantia ſolvit:
Non ego pro mundi regno magis anxius illa
Tempeſtate fui, qua centum quiſque parabat
Injicere anguipedum captivo brachia cœlo.
Nam, quanquã ferus hoſtis erat, tamen illud ab uno
Corpore, & ex una pendebat origine bellum.
Nunc mihi, qua totum Nereus circumſonat orbem,
Perdendum eſt mortale genus: per flumina juro
Infera, ſub terras Stygio labentia luco.
Cuncta prius tentanda: ſed immedicabile vulnus
Enſe recidendum eſt, ne pars ſincera trahatur.
Sunt mihi Semidei, ſunt ruſtica numina Fauni,
Et nymphæ, Satyrique, & monticolę Sylvani:
Quos quoniam cœli nondum dignamur honore,
Quas dedimus, certe terras habitare ſinamus.
An ſatis, o ſuperi, tutos fore creditis illos,
Cum mihi, qui fulmen, qui vos habeoque, regoque,
Struxerit inſidias notus feritate Lycaon?
Confremuere omnes: ſtudiiſque ardentibus auſum
Talia depoſcunt. Sic, cum manus impia ſævit
Sanguine Cæſareo Romanum extinguere nomen,
Attonitum tanto ſubitæ terrore ruinæ
Humanum genus eſt, totuſque perhorruit orbis.
Nec tibi grata minus pietas, Auguſte, tuorum,
Quam fuit illa Iovi. qui poſtquam voce manuque
Murmura compreſſit, tenuere ſilentia cuncti.
Subſtitit ut clamor preſſus gravitate regentis,
Iuppiter hoc iterum ſermone ſilentia rupit:
Ille quidem pœnas (curam hanc dimittite) ſolvit:
Quod tamen admiſſum, quæ ſit vindicta, docebo.
Contigerat noſtras infamia temporis aures:
Quam cupiens falſam, ſummo delabor Olympo,
Et Deus humana luſtro ſub imagine terras.
Longa mora eſt, quantum noxæ ſit ubiq; repertum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Enumerare: minor fuit ipſa infamia vero.
Mænala tranſieram latebris horrenda ferarum,
Et cum Cylleno gelidi pineta Lycæi:
Arcados hinc ſedes & inhoſpita tecta tyranni
Ingredior, traherent cum ſera crepuſcula noctem.
Signa dedi veniſſe Deum: vulguſque precari
Cœperat: irridet primo pia vota Lycaon.
Mox ait, experiar, Deus hic, diſcrimine aperto,
An ſit mortalis: nec erit dubitabile verum.
Nocte gravem ſomno, nec opina perdere morte
Me parat: hæc illi placet experientia veri.
Nec contentus eo eſt: miſſi de gente Moloſſa
Obſidis unius jugulum mucrone reſolvit:
Atque ita ſemineces partim ferventibus artus
Mollit aquis, partim ſubjecto torruit igni.
Quos ſimul impoſuit menſis, ego vindice flamma
In dominum dignos everti tecta penates.
Territus ipſe fugit: nactuſque ſilentia ruris
Exululat, fruſtraque loqui conatur, ab ipſo
Colligit os rabiem: ſolitæque cupidine cædis
Vtitur in pecudes, & nunc quoq; ſanguine gaudet.
In villos abeunt veſtes, in crura lacerti:
Fit lupus, & veteris ſervat veſtigia formæ.
Canicies eadem eſt, eadem violentia vultus:
Iidem oculi lucent: eadem feritatis imago eſt.
OCcidit una domus: ſed non domus una perire
Digna fuit: qua terra patet, fera regnat Erynnis.
In facinus juraſſe putes: dent ocius omnes
Quas meruere pati (ſic ſtat ſententia) pœnas.
Dicta Iovis pars voce probant, ſtimuloſque frementi
Adjiciunt: alii partes aſſenſibus implent.
Eſt tamen humani generis jactura dolori
Omnibus: &, quæ ſit terræ mortalibus orbæ
Forma futura, rogant: quis ſit laturus in aras
Thura: feriſne paret populandas tradere terras?
Talia quærentes (ſibi enim fore cetera curæ)
Rex ſuperum trepidare vetat: ſobolemque priori
Diſſimilem populo promittit origine mira.
Iamque erat in totas ſparſurus fulmina terras:
Sed timuit, ne forte ſacer tot ab ignibus æther
Conciperet flammas, totuſque ardeſceret axis.
Eſſe quoque in fatis reminiſcitur, affore tempus,
Quo mare, quo tellus, correptaque regia cœli
Ardeat, & mundi moles operoſa laboret.
Tela reponuntur manibus fabricata Cyclopum:
Pœna placet diverſa: genus mortale ſub undis
Perdere,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Perdere, & ex omni nimbos demittere cœlo.
Protinus Æoliis Aquilonem claudit in antris,
Et quęcunque fugant inductas flamina nubes:
Emittitque Notum. madidis Notus evolat alis,
Terribilem picea tectus caligine vultum.
Barba gravis nimbis: canis fluit unda capillis:
Fronte ſedent nebulæ: rorant pennęque ſinuſque.
Vtque manu late pendentia nubila preſſit,
Fit fragor, & denſi funduntur ab ęthere nimbi:
Nuncia Iunonis varios induta colores
Concipit Iris aquas, alimentaque nubibus affert.
Sternuntur ſegetes, & deplorata colonis
Vota jacent, longique perit labor irritus anni.
Nec cœlo contenta ſuo eſt Iovis ira, ſed illum
Cœruleus frater juvat auxiliaribus undis.
Convocat hic amnes: qui poſtquam tecta tyranni
Intravere ſui: Non eſt hortamine longo
Nunc, ait, utendum: vires effundite veſtras:
(Sic opus eſt) aperire domos: ac mole remota
Fluminibus veſtris totas immittite habenas.
Iuſſerat. hi redeunt, ac fontibus ora relaxant,
Et defrenato volvuntur in æquora curſu.
Ipſe tridente ſuo terram percuſſit: at illa
Intremuit, motuque vias patefecit aquarum.
Expatiata ruunt per apertos flumina campos,
Cumque ſatis arbuſta ſimul, pecudeſque, viroſque,
Tectaque, cumque ſuis rapiunt penetralia ſacris.
Si qua domus manſit, potuitque reſiſtere tanto
Indejecta malo: culmen tamen altior hujus
Vnda tegit, preſſęque latent ſub gurgite turres.
Iamque mare & tellus nullum diſcrimen habebant:
Omnia pontus erat: deerant quoque littora ponto.
Occupat hic collem: cymba ſedet alter adunca,
Et ducit remos illic, ubi nuper ararat.
Ille ſuper ſegetes, aut merſæ culmina villæ
Navigat: hic ſumma piſcem deprendit in ulmo.
Figitur in viridi (ſic fors tulit) anchora prato:
Aut ſubjecta terunt curvę vineta carinæ:
Et modo qua graciles gramen carpſere capellæ:
Nunc ibi deformes ponunt ſua corpora phocæ.
Mirantur ſub aqua lucos, urbeſque domoſque
Nereides. ſylvaſque tenent delphines, & altis
Incurſant ramis, agitataque robora pulſant.
Nat lupus inter oves: fulvos vehit unda leones:
Vnda vehit tigres: nec vires fulminis apro,
Crura nec ablato proſunt velocia cervo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quęſitiſque diu terris, ubi ſiſtere poſſit,
In mare laſſatis volucris vaga decidit alis.
Obruerat tumulos immenſa licentia ponti:
Pulſabantque novi montana cacumina fluctus.
Maxima pars unda rapitur: quibus unda peperci
Illos longa domant inopi jejunia victu.
SEparat Aonios Actæis Phocis ab arvis
Terra ferax, dum terra fuit: ſed tempore in ill
Pars maris, & latus ſubitarum campus aquarum.
Mons ibi verticibus petit arduus aſtra duobus
Nomine Parnaſſus, ſuperatque cacumine nubes.
Hic ubi Deucalion (nam cætera texerat æquor)
Cum conſorte tori parva rate vectus adhæſit,
Corycidas Nymphas, & numina montis adorat,
Fatidicamque Themin, quæ tunc oracla tenebat.
Non illo melior quiſquam, nec amantior æqui
Vir fuit, aut illa reverentior ulla deorum.
Iuppiter ut liquidis ſtagnare paludibus orbem,
Et ſupereſſe virum de tot modo millibus unum
Et ſupereſſe videt de tot modo millibus unam,
Innocuos ambos, cultores numinis ambos:
Nubila disjecit, nimbiſque Aquilone remotis,
Et cœlo terras oſtendit, & æthera terris.
Nec maris ira manet: poſitoque tricuſpide telo
Mulcet aquas rector pelagi: ſupraque profundum
Extantem, atque humeros innato murice tectum
Cœruleum Tritona vocat, conchaque ſonanti
Inſpirare jubet: fluctuſque, & flumina ſigno
Iam revocare dato. cava buccina ſumitur illi
Tortilis, in latum quæ turbine creſcit ab imo:
Buccina, quæ in medio concepit ubi aera ponto
Littora voce replet ſub utroque jacentia Phœbo.
Tum quoque, ut ora Dei madida rorantia barba
Contigit, & cecinit juſſos inflata receſſus,
Omnibus audita eſt telluris & æquoris undis;
Et quibus eſt undis audita coercuit omnes.
Iam mare littus habet: plenos capit alveus amn
Flumina ſubſidunt: colles exire videntur.
Surgit humus: creſcunt loca decreſcentibus und
Poſtque diem longam nudata cacumina ſylvæ
Oſtendunt, limumque tenent in fronde relictum.
Redditus orbis erat: quem poſtquam vidit apertu
Et deſolatas agere alta ſilentia terras,
Deucalion lacrymis ita Pyrrham affatur obortis
O ſoror, o conjunx, o femina ſola ſuperſtes,
Quam commune mihi genus, & patruelis origo,
Dein

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Deinde torus junxit, nunc ipſa pericula jungunt;
Terrarum, quaſcunque vident occaſus & ortus,
Nos duo turba ſumus: poſſedit cætera pontus.
Hæc quoque adhuc vitæ non eſt fiducia noſtræ
Certa ſatis: terrent etiam nunc nubila mentem.
Quis tibi, ſi ſine me fatis erepta fuiſſes,
Nunc animus miſeranda foret? quo ſola timorem
Ferre modo poſſes? quo conſolante dolores?
Nanq; ego, (crede mihi) ſi te quoq; pontus haberet,
Te ſequerer conjux, & me quoque pontus haberet.
O utinam poſſem populos reparare paternis
Artibus, atque animas formatæ infundere terræ.
Nunc genus in nobis reſtat mortale duobus: (mus.
(Sic viſum eſt ſuperis) hominumque exempla mane-

DIxerat, & flebant. placuit cœleſte precari
Numen & auxilium per ſacras quærere ſortes.
Nulla mora eſt: adeunt pariter Cephiſidas undas
Et nondum liquidas, ſed jam vada nota ſequentes:
Inde ubi libatos irroravere liquores
Veſtibus, & capiti, flectunt veſtigia ſacræ
Ad delubra Deæ: quorum faſtigia turpi
Squallebant muſco, ſtabantque ſine ignibus aræ.
Vt templi tetigere gradus, procumbit uterque
Pronus humi, gelidoque pavens dedit oſcula ſaxo.
Atque ita, Si precibus, dixerunt, numina juſtis
Victa remolleſcunt, ſi flectitur ira Deorum,
Dic Themi, qua generis damnum reparabile noſtri
Arte ſit: & merſis fer opem mitiſſima rebus.
Mota Dea eſt, ſortemque dedit: Diſcedite templo,
Et velate caput, cinctaſque reſolvite veſtes,
Oſſaque poſt tergum Magnæ jactate parentis.
Obſtupuere diu: rumpitque ſilentia voce
Pyrrha prior, juſſiſque Deæ parere recuſat:
Detque ſibi veniam, pavido rogat ore: pavetque
Lædere jactatis maternas oſſibus umbras.
Interea repetunt cæcis obſcura latebris
Verba datę ſortis ſecum, inter ſeque volutant.
Inde Promethides placidis Epimethida dictis
Mulcet: &, Aut fallax, ait, eſt ſolertia nobis,
Aut pia ſunt, nullumque nefas oracula ſuadent.
Magna parens terra eſt: lapides in corpore terræ
Oſſa reor dici: jacere hos poſt terga jubemur.
Conjugis augurio quanquam Titania mota eſt,
Spes tamen in dubio eſt: adeo cœleſtibus ambo
Diffidunt monitis: ſed quid tentare nocebat?
Diſcedunt, velantque caput, tunicaſque recingunt.

Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Et juſſos lapides ſua poſt veſtigia mittunt.
Saxa (quis hoc credat, niſi ſit pro teſte vetuſtas?)
Ponere duritiem cœpere, ſuumque rigorem:
Mollirique mora, mollitaque ducere formam.
Mox, ubi creverunt, naturaque mitior illis
Contigit, ut quędam, ſic non manifeſta videri
Forma poteſt hominis, ſed uti de marmore cœpt
Non exacta ſatis, rudibuſque ſimillima ſignis.
Quæ tamen ex illis aliquo pars humida ſucco,
Et terrena fuit, verſa eſt in corporis uſum.
Quod ſolidum eſt, flectique nequit, mutatur in oſ
Quæ modo vena fuit, ſub eodem nomine manſit
Inque brevi ſpatio, ſuperorum numine, ſaxa
Miſſa viri manibus faciem traxere virorum;
Et de femineo reparata eſt femina jactu.
Inde genus durum ſumus, experienſque laborum
Et documenta damus, qua ſimus origine nati.

CEtera diverſis tellus animalia formis
Sponte ſua peperit, poſtquā vetus humor ab ig
Percaluit Solis, cœnumque udæque paludes
Intumuere ęſtu: fecundaque ſemina rerum
Vivaci nutrita ſolo, ceu matris in alvo,
Creverunt, faciemque aliquam cœpere morando.
Sic ubi deſeruit madidos ſeptemfluus agros
Nilus, & antiquo ſua flumina reddidit alveo,
Æthereoque recens exarſit ſidere limus:
Plurima cultores, verſis animalia glebis
Inveniunt: & in his, quędam modo cœpta per ipſ
Naſcendi ſpatium, quædam imperfecta, ſuiſque
Trunca vident humeris: & eodem corpore ſæpe
Altera pars vivit; rudis eſt pars altera tellus.
Quippe ubi temperiem ſumſere humorque calorque
Concipiunt: & ab his oriuntur cuncta duobus.
Cumq: ſit ignis aquę pugnax, vapor humidus omne
Res creat, & diſcors concordia fetibus apta eſt.
Ergo ubi, diluvio tellus lutulenta recenti,
Solibus æthereis, altoque recanduit æſtu;
Edidit innumeras ſpecies: partimque figuras
Reddidit antiquas: partim nova monſtra creavit.
Illa quidem nollet: ſed te quoque maxime Pytho
Tum genuit: populiſque novis, incognite ſerpens
Terror eras: tantum ſpatii de monte tenebas.
Hunc deus arcitenens, & nunquam talibus armis
Ante, niſi in damis capreiſque fugacibus uſus,
Mille gravem telis, exhauſta pæne pharetra,
Perdidit effuſo per vulnera nigra veneno:

Neve

Neve operis famam poſſet delere vetuſtas,
Inſtituit ſacros celebri certamine ludos,
Pythia perdomitæ ſerpentis nomine dictos.
Hic juvenum quicunque manu, pedibuſve, rotave,
Vicerat, eſculeæ capiebat frondis honorem.
Nondum laurus erat: longoque decentia crine
Tempora cingebat de qualibet arbore Phœbus.

PRimus amor Phœbi Daphne Peneia, quem non
Sors ignara dedit, ſed ſæva Cupidinis ira.
Delius hunc nuper victo ſerpente ſuperbus
Viderat adducto flectentem cornua nervo:
Quidque tibi, laſcive puer, cum fortibus armis?
Dixerat: iſta decent humeros geſtamina noſtros,
Qui dare certa feræ, dare vulnera poſſumus hoſti,
Qui modo peſtifero tot jugera ventre prementem
Stravimus innumeris tumidum Pythona ſagittis.
Tu face neſcio quos eſto contentus amores
Irritare tua: nec laudes aſſere noſtras.
Filius huic Veneris: Figat tuus omnia, Phœbe,
Te meus arcus, ait: quantoque animalia cedunt
Cuncta Deo, tanto minor eſt tua gloria noſtra.
Dixit: & eliſo percuſſis aere pennis,
Impiger umbroſa Parnaſſi conſtitit arce:
Deque ſagittifera promſit duo tela pharetra
Diverſorum operum: fugat hoc, facit illud amorem.
Quod facit, auratum eſt, & cuſpide fulget acuta:
Quod fugat, obtuſũ eſt, & habet ſub arundine plũ-
Hoc Deus in nympha Peneide fixit: at illo (bum.
Læſit Apollineas trajecta per oſſa medullas.
Protinus alter amat: fugit altera nomen amantis,
Sylvarum latebris, captivarumque ferarum
Exuviis gaudens, innuptæque æmula Phœbes.
Vitta coercebat poſitos ſine lege capillos.
Multi illam petiere: illa averſata petentes,
Impatiens experſque viri, nemora avia luſtrat:
Nec, quid Hymẽ, quid amor, quid ſint connubia, cu-
Sæpe pater dixit: Generum mihi filia debes: (ras.
Sæpe pater dixit: Debes mihi nata nepotes.
Illa velut crimen, tedas exoſa jugales,
Pulcra verecundo ſuffundens ora rubore,
Inque patris blandis hærens cervice lacertis,
Da mihi perpetua, genitor chariſſime, dixit,
Virginitate frui: dedit hoc pater ante Dianæ.
Ille quidẽ obſequitur: ſed te decor iſte, quod optas,
Eſſe vetat, votoque tuo, tua forma repugnat.
Phœbus amat, viſæque cupit connubia Daphnes:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quodque cupit, ſperat: ſuaque illum oracula fallun
Vtque leves ſtipulæ demtis adolentur ariſtis,
Vt facibus ſepes ardent, quas forte viator
Vel nimis admovit, vel jam ſub luce reliquit:
Sic Deus in flammas abiit, ſic pectore toto
Vritur, & ſterilem ſperando nutrit amorem.
Spectat inornatos collo pendere capillos:
Ecquid ſi comantur? ait. videt igne micantes
Sideribus ſimiles oculos: videt oſcula, quæ non
Eſt vidiſſe ſatis: laudat digitoſque, manuſque,
Brachiaque, & nudos media plus parte lacertos:
Si qua latent, meliora putat. fugit ocyor aura
Illa levi: neque ad hæc revocantis verba reſiſtit:
Nympha, precor, Peneja mane: non inſequor hoſti
Nympha mane: ſic agna lupum, ſic cerva leonem
Sic aquilam penna fugiunt trepidante columbæ;
Hoſtes quæque ſuos: amor eſt mihi causa ſequend
Me miſerum! ne prona cadas, indignave lædi
Crura notent ſentes, & ſim tibi cauſa doloris:
Aſpera, qua properas, loca ſunt: moderantius, or
Curre, fugamq; inhibe: moderantius inſequar ipſ
Cui placeas, inquire tamen: non incola montis,
Non ego ſum paſtor; non hic armenta, gregeſve
Horridus obſervo. neſcis, temeraria, neſcis
Quem fugias, ideoque fugis. mihi Delphica tellus
Et Claros, & Tenedos, Patareaque regia ſervit.
Iuppiter eſt genitor: per me, quod eritque, fuitqu
Eſtque, patet: per me concordant carmina nervi
Certa quidem noſtra eſt: noſtra tamen una ſagitta
Certior, in vacuo quæ vulnera pectore fecit.
Inventum medicina meum eſt, opiferque per orbe
Dicor, & herbarum eſt ſubjecta potentia nobis.
Heu mihi, quod nullis amor eſt medicabilis herbis
Nec proſunt domino, quæ proſunt omnibus artes
Plura locuturum timido Peneia curſu
Fugit, cumque ipſo verba imperfecta reliquit.
Tunc quoque viſa decens. nudabant corpora venti
Obviaque adverſas vibrabant flamina veſtes,
Et levis impulſos retro dabat aura capillos.
Aucta fuga forma eſt. ſed enim non ſuſtinet ultra
Perdere blanditias juvenis Deus: utque monebat
Ipſe amor, admiſſo ſequitur veſtigia paſſu.
Vt canis in vacuo leporem cum Gallicus arvo
Vidit, & hic prædam pedibus petit, ille ſalutem:
Alter in hæſuro ſimilis, jam jamque tenere
Sperat, & extento ſtringit veſtigia roſtro:

Alte

lter in ambiguo eſt, an ſit comprenſus, & ipſis
orſibus eripitur, tangentiaque ora relinquit :
ic Deus, & virgo eſt, hic ſpe celer, illa timore.
ui tamen inſequitur, pennis adjutus amoris,
cyor eſt, requiemque negat, tergoque fugacis
mminet, & crimen ſparſum cervicibus afflat.
Iribus abſumtis expalluit illa : citæque
Victa labore fugæ, ſpectans Peneidas undas,
er pater, inquit, opem, ſi flumina numen habetis :
ua nimium placui, tellus, ait, hiſce : vel iſtam,
uæ facit ut lædar, mutando perde figuram.
ix prece finita, torpor gravis occupat artus :
ollia cinguntur tenui præcordia libro :
n frondem crines, in ramos brachia creſcunt,
es modo tam velox pigris radicibus hæret :
ra cacumen habent. remanet nitor unus in illa.
anc quoq; Phœbus amat, poſitaq; in ſtipite dextra
entit adhuc trepidare novo ſub cortice pectus :
omplexuſque ſuis ramos, ut membra, lacertis,
ſcula dat ligno : refugit tamen oſcula lignum.
ui Deus: At quoniam conjux mea non potes eſſe,
rbor eris certe, dixit, mea: ſemper habebunt
e coma, te citharæ, te noſtræ, Laure, pharetræ.
u ducibus lætis aderis, cum læta triumphum
ox canet, & longas viſent Capitolia pompas.
oſtibus auguſtis eadem fidiſſima cuſtos
nte fores ſtabis, mediamque tuebere quercum.
tque meum intonſis caput eſt juvenile capillis,
u quoque perpetuos ſemper gere frondis honoreis.
inierat Pæan. factis modo laurea ramis
nnuit, utque caput, viſa eſt agitaſſe cacumen.
St nemus Æmoniæ, prærupta quod undiq; claudit
Sylva, vocant Tempe, per quæ Peneus ab imo
ffuſis Pindo ſpumoſis volvitur undis :
ejectuſque gravi tenues agitantia fumos
ubila conducit : ſummiſque aſpergine ſylvis
nfluit, & ſonitu plus quam vicina fatigat.
æc domus, hæc ſedes, hæc ſunt penetralia magni
mnis: in his reſidens, facto de cautibus antro,
ndis jura dabat, nymphiſque colentibus undas.
onveniunt illuc popularia flumina primum,
eſcia gratentur, conſolenturne parentem,
opulifer Sperchius, & irrequietus Enipeus,
pidanuſque ſenex, leniſque Amphryſus, & Æas :
oxque amnes alii, qui, qua tulit impetus illos,
n mare deducunt feſſas erroribus undas.

Inachus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Inachus unus abeſt, imoque reconditus antro
Fletibus auget aquas, natamque miſerrimus I
Luget, ut amiſſam: neſcit, vitane fruatur,
An ſit apud manes: ſed, quam non invenit uſquam,
Eſſe putat nuſquam, atque animo pejora vere
Viderat a patrio redeuntem Iuppiter illam
Flumine: &, o virgo Iove digna, tuoque beat
Neſcio quem factura toro, pete, dixerat, umb
Aut horum, aut horum nemorum (& monſtrara
ambas)
Dum calet, & medio Sol eſt altiſſimus orbe.
Quod ſi ſola times latebras intrare ferarum,
Præſide tuta Deo nemorum ſecreta ſubibis:
Nec de plebe Deo, ſed qui cœleſtia magna
Sceptra manu teneo, ſed qui vaga fulmina mit
Ne fuge me: fugiebat enim. jam paſcua Lernæ
Conſitaque arboribus Lyrcea reliquerat arva:
Cum Deus inducta latas caligine terras
Occuluit, tenuitque fugam, rapuitque pudore
Interea medios Iuno deſpexit in agros:
Et noctis faciem nebulas feciſſe volucres
Sub nitido mirata die, non fluminis illas
Eſſe, nec humenti ſenſit tellure remitti:
Atque ſuus conjux ubi ſit circumſpicit, ut qua
Deprenſi toties bene noſſet furta mariti.
Quem poſtquam cœlo non repperit: aut ego fa
Aut ego lædor, ait. delapſaque ab æthere ſumm
Conſtitit in terris, nebulaſque recedere juſſit.
Conjugis adventum præſenſerat, inque nitente
Inachidos vultus mutaverat ille juvencam.

Bos quoque formoſa eſt: ſpeciem Saturnia va
Quanquam invita, probat: nec non & cuju
unde,
Quove ſit armento, veri quaſi neſcia, quærit.
Iuppiter e terra genitam mentitur ut auctor
Deſinat inquiri. petit hanc Saturnia munus.
Quid faciat? crudele ſuos abdicere amores:
Non dare, ſuſpectum. pudor eſt, qui ſuadeat ill
Hinc diſſuadet amor. victus pudor eſſet amore
Sed leve ſi munus ſociæ generiſque torique
Vacca negaretur, poterat non vacca videri.
Pellice donata, non protinus exuit omnem
Diva metum, timuitque Iovem, & fuit anxia fu
Donec Ariſtoridæ ſervandam tradidit Argo.
Centum luminibus cinctum caput Argus habeba
Inde ſuis vicibus capiebant bina quietem,

Cen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Cetera ſervabant, atque in ſtatione manebant.
Conſtiterat quocunque loco, ſpectabat ad Io:
Ante oculos Io, quamvis averſus, habebat.
Luce ſinit paſci: cum Sol tellure ſub alta eſt,
Claudit, & indigno circundat vincula collo.
Frondibus arboreis, & amara paſcitur herba:
Proque toro, terræ non ſemper gramen habenti,
Incubat infelix: limoſaque flumina potat.
Illa etiam ſupplex Argo cum brachia vellet
Tendere; non habuit, quæ brachia tenderet Argo:
Et conata queri, mugitus edidit ore:
Pertimuitque ſonos, propriaque exterrita voce eſt.
Venit & ad patrias, ubi ludere ſæpe ſolebat,
Inachidas ripas: novaque ut conſpexit in unda
Cornua, pertimuit, ſeque externata refugit.
Naiades ignorant, ignorat & Inachus ipſe,
Quæ ſit: at illa patrē ſequitur, ſequiturq; ſorores:
Et patitur tangi, ſeq; admirantibus offert.
Decerptas ſenior porrexerat Inachus herbas:
Illa manus lambit, patriiſque dat oſcula palmis:
Nec retinet lacrymas: &, ſi modo verba ſuperſint,
Oret opem, nomenq; ſuum, caſuſque loquatur.
Littera pro verbis, quam pes in pulvere duxit,
Corporis indicium mutati triſte peregit.
Me miſerū, exclamat pater Inachus: inq; gementis
Cornibus, & niveæ pendens cervice juvencæ,
Me miſerum, ingeminat: tune es quæſita per omnes
Nata mihi terras? tu non inventa reperta es.
Luctus erat levior. retices: nec mutua noſtris
Dicta refers: alto tantum ſuſpiria ducis
Pectore quodq; unū potes, ad mea verba remugis.
At tibi ego ignarus thalamos tedaſque parabam,
Speſque fuit generi mihi prima, ſecunda nepotum.
De grege nunc tibi vir, & de grege natus habendus.
Nec finire licet tantos mihi morte dolores:
Sed nocet eſſe Deum, præcluſaque janua leti
Æternum noſtros luctus extendit in ævum.
Talia dicenti ſtellatus ſummovet Argus,
Ereptamque patri diverſa in paſcua natam
Abſtrahit: ipſe procul montis ſublime cacumen
Occupat, unde ſedens partes ſpeculatur in omnes.

NEc ſuperum rector mala tanta Phoronidos ultra
Ferre poteſt: natumque vocat, quem lucida partu
Pleias enixa eſt: letoque det, imperat, Argum.

Parva mora eſt, alas pedibus, virgamq; potente
Somniferam ſumſiſſe manu, tegimenque capillis
Hæc ubi diſpoſuit, patria Iove natus ab arce
Deſilit in terras: illic tegimenque removit,
Et poſuit pennas; tantum modo virga retenta e
Hac agit, ut paſtor, per devia rura capellas
Dum venit, adductas: & ſtructis cantat avenis.
Voce novæ captus cuſtos Iunonius artis,
Quiſquis es, hoc poteris mecum conſidere ſaxo,
Argus ait: neque enim pecori fæcundior ullo
Herba loco eſt, aptamq; vides paſtoribus umbra
Sedit Atlantiades, & euntem multa loquendo
Detinuit ſermone diem, junctiſque canendo
Vincere arundinibus ſervantia lumina tentat.
Ille tamen pugnat molles evincere ſomnos.
Et quamvis ſopor eſt oculorum parte receptus,
Parte tamen vigilat: quærit quoque (nanq; repe
Fiſtula nuper erat) qua ſit ratione reperta.
TVm Deus, Arcadiæ gelidis in montibus
quit,
Inter Hamadryadas celeberrima Nonacrina
Naias una fuit, nymphę Syringa vocabant.
Non ſemel & Satyros eluſerat illa ſequentes:
Et quoſcunque Deos umbroſaque ſylva, feraxq
Rus habet. Ortygiam ſtudiis, ipſamque colebat
Virginitate Deam: ritu quoque cincta Dianæ
Falleret, & credi poſſet Latonia, ſi non
Corneus huic arcus, ſi non foret aureus illi.
Sic quoque fallebat. redeuntem colle Lycæo
Pan videt hanc, pinuque caput præcinctus acut
Talia verba refert: tibi nubere nympha volent
Votis cede Dei. reſtabat plura referre:
Et precibus ſpretis fugiſſe per avia nympham,
Donec arenoſi placidum Ladonis ad amnem
Venerat. hic illam, curſum impedientibus undis,
Vt ſe mutarent, liquidas oraſſe ſorores:
Panaque, cum prenſam ſibi jam Syringa putaret
Corpore pro nymphæ calamos tenuiſſe paluſtres
Dumque ibi ſuſpirat, motos in arundine ventos
Effeciſſe ſonum tenuem, ſimilemque querenti:
Arte nova vociſque Deum dulcedine captum,
Hoc mihi colloquium tecum, dixiſſe, manebit
Atque ita diſparibus calamis compagine ceræ
Inter ſe junctis nomen tenuiſſe puellæ.
TAlia dicturus, vidit Cyllenius omnes
Succubuiſſe oculos, adopertaque lumina ſom
Supp

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Supprimit extemplo vocem, firmatque ſoporem,
Languida permulcens medicata lumina virga.
Nec mora, falcato nutantem vulnerat enſe,
Qua collo eſt confine caput, ſaxoque cruentum
Dejicit, & maculat præruptam ſanguine rupem.
Arge jaces, quodque in tot lumina lumen habebas,
Extinctum eſt, centumq; oculos nox occupat una.
Excipit hos, volucriſque ſuæ Saturnia pennis
Collocat, & gemmis caudam ſtellantibus implet.
Protinus exarſit, nec tempora diſtulit iræ:
Horrificamque oculis animoque objecit Erinnyn
ellicis Argolicæ, ſtimuloſque in pectore cæcos
ondidit, & profugam per totum terruit orbem.
ltimus immenſo reſtabas, Nile, labori.
uem ſimul ac tetigit, poſitis in margine ripæ
rocubuit genibus, reſupinoque ardua collo,
uos potuit ſolos, tendens ad ſidera vultus,
t gemitu, & lacrymis, & luctiſono mugitu
um Iove viſa queri eſt, finemque orare malorum.
onjugis ille ſuę complexus colla lacertis,
iniat ut pœnas tandem, rogat: inque futurum
one metus, inquit, nunquam tibi cauſa doloris
æc erit: & Stygias jubet hoc audire paludes.
t lenita Dea eſt, vultus capit illa priores,
tque quod ante fuit: fugiunt de corpore ſetæ:
ornua decreſcunt: fit luminis arctior orbis:
ontrahitur rictus: redeunt humerique, manuſque,
ngulaque in quinos dilapſa abſumitur ungues.
bove nil ſupereſt, formæ niſi candor, in illa e
ficioque pedum Nymphe contenta duorum,
igitur, metuitque loqui, ne more juvencæ
ugiat: & timide verba intermiſſa retentat.
unc Dea linigera colitur celeberrima turba.
uic Epaphus magni genitus de ſemine tandem
editur eſſe Iovis: perque urbes juncta parenti
mpla tenet. Fuit huic animis æqualis, & annis,
e ſatus Phaethon: quem quondā magna loquentem,
ſibi cedentem, Phœboque parente ſuperbum
n tulit Inachides: matrique, ait, omnia demens
edis, & es tumidus genitoris imagine falſi.
ubuit Phaethon, iramque pudore repreſſit:
tulit ad Clymenen Epaphi convicia matrem.
oque magis doleas genitrix, ait, en ego liber
e ferox, tacui. pudet hæc opprobria nobis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Et dici potuiſſe, & non potuiſſe refelli.
At tu, ſi modo ſum cœleſti ſtirpe creatus,
Ede notam tanti generis, meque aſſere cœlo.
Dixit, & implicuit materno brachia collo,
Perque ſuum, Meropiſque caput, tedaſq; ſorort
Traderet, oravit, veri ſibi ſigna parentis.
Ambiguum eſt, Clymene precibus Phaethontis, ira
Mota magis dicti ſibi criminis, utraque cœlo
Brachia porrexit: ſpectanſque ad lumina Solis,
Per jubar hoc, inquit, radiis inſigne coruſcis,
Nate, tibi juro, quod nos auditque, videtque:
Hoc te, quem ſpectas, hoc te, qui temperat orbe
Sole ſatum: ſi ficta loquor, neget ille videndum
Se mihi ſitque oculis lux iſta noviſſima noſtris.
Nec longus patrios labor eſt tibi noſſe penates.
Vnde oritur, terræ domus eſt contermina noſtræ
Si modo fert animus, gradere, & ſcitabere ab ip
Emicat extemplo, lætus poſt talia matris
Dicta ſuæ Phaeton, & concipit æthera mente.
Æthiopaſque ſuos, poſitoſque ſub ignibus Indo
Sidereis tranſit, patrioſque adit impiger ortus.

PVBLII

OVIDII

NASONIS

Metamorphoſeon

LIBER II.

Regia Solis erat ſublimibus alta columnis,
Clara micante auro, flãmaſq; imitante pyro
Cujus ebur nitidum faſtigia ſumma tegeba
Argenti bifores radiabant limine valvæ.
Materiam ſuperabat opus. nam Mulciber illic
Æquora cælarat medias cingentia terras,
Terrarumque orbem, cœlumq; quod imminet or

Cœruleos habet unda deos, Tritona canorum,
Proteaque ambiguum, balænarumque prementem
Ægæona ſuis immania terga lacertis,
Doridaque, & natas, quarum pars nare videtur,
Pars in mole ſedens virides ſiccare capillos:
Piſce vehi quædam: facies non omnibus una eſt,
Nec diverſa tamen, qualem decet eſſe ſororum.
Terra viros, urbeſque gerit, ſylvaſque, feraſque,
Fluminaque, & nymphas, & cætera numina ruris.
Hæc ſuper impoſita eſt cœli fulgentis imago,
Signaque ſex foribus dextris, totidemque ſiniſtris.
Quò ſimul acclivo Clymeneia limite proles
Venit, & intravit dubitati tecta parentis.
Protinus ad patrios ſua fert veſtigia vultus,
Conſiſtitque procul. neque enim propiora ferebat
Lumina. purpurea velatus veſte ſedebat
In ſolio Phœbus, claris lucente ſmaragdis.
A dextra lęvaque Dies, & Menſis, & Annus,
Seculaque, & poſitæ ſpaciis æqualibus Horæ:
Verque novum ſtabat cinctum florente corona:
Stabat nuda Æſtas, & ſpicea ſerta gerebat:
Stabat & Auctumnus calcatis ſordidus uvis:
Et glacialis Hyems canos hirſuta capillos.
Inde loco medius rerum novitate paventem
Sol oculis juvenem, quibus aſpicit omnia, vidit,
Quæque viæ tibi cauſa? quid hac ait, arce petiſtī
Progenies Phaethon haud infitianda parenti?
Ille refert: o lux immenſi publica mundi,
Phœbe pater, ſi das uſum mihi nominis hujus,
Nec falſa Clymene culpam ſub imagine celat:
Pignora da genitor, per quæ tua vera propago
Credar, & hunc animis errorem detrahe noſtris.
Dixerat. at genitor circum caput omne micantes
Depoſuit radios, propiuſque accedere juſſit:
Amplexuque dato, nec tu meus eſſe negari
Dignus es, & Clymene veros (ait) edidit ortus.
Quoq; minus dubites, quodvis pete munus, & illud
Me tribuente feres: promiſſi teſtis adeſto
Diis juranda palus, oculis incognita noſtris.
Vix bene deſierat, currus petit ille paternos,
Inque diem alipedum jus & moderamen equorum.
Pœnituit juraſſe patrem: qui terque quaterque
Concutiens illuſtre caput, temeraria, dixit,
Vox mea facta tua eſt: utinam promiſſa liceret
Non dare, confiteor, ſolum hoc tibi, nate negarem.
Diſſuadere licet; non eſt tua tuta voluntas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Magna petis, Phaethon, & quæ non viribus iſti
Munera conveniunt, nec tam puerilibus annis.
Sors tua mortalis : non eſt mortale, quod opta
Plus etiam, quam quod ſuperis contingere fas e
Neſcius affectas. placeat ſibi quiſque licebit :
Non tamen ignifero quiſquam conſiſtere in axe
Me valet excepto. vaſti quoque rector Olympi
Qui fera terribili jaculatur fulmina dextra ,
Non aget hos currus ; & quid Iove majus habe
Ardua prima via eſt, & qua vix mane recentes
Enituntur equi ; medio eſt altiſſima cœlo,
Vnde mare & terras ipſi mihi ſæpe videre
Fit timor, & pavida trepidat formidine pectus
Vltima prona via eſt, & eget moderamine cert
Tunc etiam, quæ me ſubjectis excipit undis ,
Ne ferar in præceps, Tethys ſolet ipſa vereri.
Adde quod aſſidua rapitur vertigine cœlum,
Sideraque alta trahit, celerique volumine torq
Nitor in adverſum : nec me, qui cetera, vincit
Impetus, & rapido contrarius evehor orbi.
Finge datos currus. quid ages? poteriſne rotati
Obvius ire polis, ne te citus auferat axis ?
Forſitan & lucos illic, urbeſque Deorum
Concipias animo, delubraque ditia donis
Eſſe : per inſidias iter eſt, formaſque ferarum.
Vtque viam teneas, nulloque errore traharis :
Per tamen adverſi gradieris cornua Tauri ,
Æmonioſque arcus, violentique ora Leonis ,
Sævaque circuitu curvantem brachia longo
Scorpion, atq; aliter curvantem brachia Cancr
Nec tibi quadrupedes animoſos ignibus illis,
Quos in pectore habét, quos ore, & naribus effl
In promtu regere eſt : vix me patiuntur, ubi ac
Incaluere animi, cervixque repugnat habenis.
At tu, funeſti ne ſim tibi muneris auctor :
Nate cave : dum reſque ſinit, tua corrige vota.
Scilicet ut noſtro genitum te ſanguine credis,
Pignora certa petis : do pignora certa timendo
Et patrio pater eſſe metu probor. aſpice vultu
Ecce meos : utinamque oculos in pectore poſſe
Inſerere, & patrias intus deprehendere curas.
Deniq; quicquid habet dives circumſpice mund
Deque tot ac tantis cœli, terræque, mariſque
Poſce bonis aliquid, nullam patiere repulſam.
Deprecor hoc unum, quod vero nomine pœna
Non honor eſt: pœnâ Phaethon pro munere poſ

Q

Quid mea colla tenes blandis, ignare, lacertis?
Ne dubita, dabitur, (Stygias juravimus undas)
Quodcunque optaris : ſed tu ſapientius opta.
Finierat monitus : dictis tamen ille repugnat,
Propoſitumque premit flagratque cupidine currus.
Ergo, qua licuit, genitor cunctatus, ad altos
Deducit juvenem, Volcania munera, currus.
Aureus axis erat, temo aureus, aurea ſummæ
Curvatura rotæ, radiorum argenteus ordo.
Per juga chryſolithi, poſitæque ex ordine gemmæ,
Clara repercuſſo reddebant lumina Phœbo.
Dumq; ea magnanimus Phaethon miratur, opuſq;
Perſpicit : ecce vigil nitido patefecit ab ortu
Purpureas Aurora fores, & plena roſarum
Atria. diffugiunt ſtellæ, quarum agmina cogit
Lucifer, & cœli ſtatione noviſſimus exit.
Tum pater, ut terras mundumque rubeſcere vidit,
Cornuaque extremæ velut evaneſcere Lunæ :
Iungere equos Titan velocibus imperat Horis.
Iuſſa Deæ celeres peragunt, ignemque vomentes
Ambroſię ſucco ſaturos præſepibus altis
Quadrupedes ducunt adduntque ſonantia fręna.
Tum pater ora ſui ſacro medicamine nati
Contigit, & rapidæ fecit patientia flammæ :
Impoſuitque comæ radios : præſagaque luctus
Pectore ſollicito repetens ſuſpiria, dixit :
Si potes his ſaltem monitis parere parentis,
Parce puer ſtimulis, & fortius utere loris.
Sponte ſua properant : labor eſt inhibere volantes.
Nec tibi directos placeat via quinque per arcus.
Sectus in obliquum eſt lato curvamine limes,
Zonarumque trium contentus fine, polumque
Effugit auſtralem, junctamq; aquilonibus Arcton :
Hac ſit iter : manifeſta rotæ veſtigia cernes.
Vtque ferant æquos & cœlum & terra calores,
Nec preme, nec ſummũ molire per æthera currum.
Altius egreſſus cœleſtia ſigna cremabis :
Inferius terras : medio tutiſſimus ibis.
Neu te dexterior tortum declinet ad anguem,
Neve ſiniſterior preſſam rota ducat ad aram :
Inter utrumque tene. fortunæ cætera mando,
Quæ juvet, & melius, quam tu tibi, conſulat opto.
Dum loquor, Heſperio poſitas in littore metas
Humida nox tetigit : non eſt mora libera nobis.
Poſcimur, & fulget tenebris Aurora fugatis.
Corripe lora manu : vel, ſi mutabile pectus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Eſt tibi, conſilijs, non curribus utere noſtris,
Dum potes, & ſolidis etiam nunc ſedibus aſtas
Dumq; male optatos nondum premis inſcius ax
Quæ tutus ſpectes, ſine me dare lumina terris.
Occupat ille levem juvenili corpore currum,
Statque ſuper, manibuſq; datas contingere habe
Gaudet, & invito grates agit inde parenti.
INterea volucres Pyroeis, Eous, & Æthon
Solis equi, quartuſq; Phlegon, hinnitibus aura
Flãmiferis implent, pedibuſq; repagula pulſan
Quæ poſtquam Tethys fatorum ignara nepotis,
Reppulit, & facta eſt immenſi copia cœli,
Corripuere viam, pedibuſque per aera motis
Obſtantes ſcindunt nebulas, pennisque levati
Prætereunt ortos iiſdem de partibus Euros.
Sed leve pondus erat: nec quod cognoſcere poſſe
Solis equi, ſolitaque jugum gravitate carebat.
Vtque labant curvæ juſto ſine pondere naves,
Perque mare inſtabiles nimia levitate feruntur:
Sic onere inſueto vacuos dat in aera ſaltus,
Succutiturque alte, ſimiliſque eſt currus inani.
Quod ſimul ac ſenſere, ruunt, tritumq; relinqu
Quadrijugi ſpatium, nec quo prius ordine curru
Ipſe pavet, nec qua commiſſas flectat habenas,
Nec ſcit, qua ſit iter: nec, ſi ſciat, imperet illis.
Tum primum radiis gelidi caluere triones,
Et vetito fruſtra tentarunt æquore tingi.
Quæque polo poſita eſt glaciali proxima ſerpens,
Frigore pigra prius, nec formidabilis ulli,
Incaluit: ſenſitque novas fervoribus iras.
Te quoque turbatum memorant fugiſſe, Boote:
Quamvis tardus eras, & te tua plauſtra tenebant.
Vt vero terras deſpexit ab æthere ſummo
Infelix Phaethon penitus penituſque jacentes,
Palluit, & ſubito genua intremuere timore:
Suntque oculis tenebræ per tantum lumen oborta
Et jam mallet equos nunquam tetigiſſe paternos
Iam cognoſſe genus piget, & valuiſſe rogando:
Iam Meropis dici cupiens, ita fertur, ut acta
Præcipiti pinus Borea, cui cuncta remiſit
Fræna ſuus rector: quam Diis, votiſque reliquit.
Quid faciat? multum cœli poſt terga relictum:
Ante oculos plus eſt: animo metitur utrunque:
Et modo, quos illi fas tum contingere non eſt,
Proſpicit occaſus, interdum reſpicit ortus.
Quidque agat ignarus, ſtupet: & nec fræna remittit
Ne

Nec retinere valet, nec nomina novit equorum.
ſparſa quoque in vario paſſim miracula cœlo,
Vaſtarumque videt trepidus ſimulacra ferarum.
Eſt locus, in geminos ubi brachia cõcavat arcus
ſcorpius, & cauda, flexiſque utrinque lacertis
Porrigit in ſpatium ſignorum membra duorum.
Hunc puer ut nigri madidum ſudore veneni,
Vulnera curvata minitantem cuſpide vidit:
Mentis inops, gelida formidine lora remiſit.
Quæ poſtquam ſummo ſenſere jacentia tergo,
Expatiantur equi, nulloque inhibente per auras
gnotæ regionis eunt: quaque impetus egit,
Hac ſine lege ruunt, altoque ſub æthere fixis
ncurſant ſtellis, rapiuntque per avia currum.
Et modo ſumma petunt, modo per decliva viaſque
Præcipites, ſpatio terræ propiore feruntur.
nferiuſque ſuis fraternos currere Luna
Admiratur equos, ambuſtaque nubila fumant.
Corripitur flammis ut quæque altiſſima tellus,
Fiſſaque agit rimas, & ſuccis aret ademtis.
Pabula caneſcunt, cum frondibus uritur arbor,
Materiamque ſuo præbet ſeges arida damno.
Parva queror: magnæ pereunt cũ mœnibus urbes:
Cumque ſuis totas populis incendia gentes
n cinerem vertunt: ſylvæ cum montibus ardent.
Ardet Athos, Tauruſque Cilix, & Tmolus, & Oete.
Et tum ſicca, prius celeberrima fontibus, Ide,
Virgineuſq; Helicon, & nondum Oeagrius Æmus,
Ardet in immenſum geminatis ignibus Ætna,
Parnaſſuſq; biceps, & Eryx, & Cynthus, & Othrys,
Et tandem nivibus Rhodope caritura, Mimaſque,
Dindymaq;, & Mycale, natuſq; ad ſacra Cithæron:
Nec proſunt Scythiæ ſua frigora: Caucaſus ardet,
Oſſaque cum Pindo, majorque ambobus Olympus,
Aeriæque Alpes, & nubifer Apenninus.
Tum vero Phaëthon cunctis e partibus orbem
Aſpicit accenſum, nec tantos ſuſtinet æſtus:
Ferventeſque auras, velut e fornace profunda,
Ore trahit, curruſque ſuos candeſcere ſentit.
Et neque jam cineres, ejectatamque favillam
Ferre poteſt: calidoque involvitur undique fumo.
Quoque eat, aut ubi ſit, picea caligine tectus
Neſcit, & arbitrio volucrum raptatur equorum.
Sanguine tum credunt in corpora ſumma vocato,
Æthiopum populos nigrum traxiſſe colorem.
Tum facta eſt Libye raptis humoribus æſtu

Arida : tum nymphę paſſis, fonteſque, lacusq
Defluxere comis : quærit Bœotia Dircen ,
Argos Amymonen, Ephyre Pirenidas undas.
Nec ſortita loco diſtantes flumina ripas
Tuta manent : mediis Tanais fumavit in undi
Peneuſque ſenex, Teuthrantæuſque Caycus ,
Et celer Iſmenos, cum Phocaico Erymantho.
Arſuruſque iterum Xanthus , flavuſque Lycorm
Quique recurvatis ludit Mæander in undis,
Mygdoniuſque Melas, & Tænareus Eurotas.
Arſit & Euphrates Babylonius, arſit Orontes,
Thermodoonq; citus, Gangeſque, & Phaſis, & Ir.
Æſtuat Alpheus, ripæ Sperchiades ardent :
Quodq; ſuo Tagus amne vehit, fluit ignibus aur,
Et, quę Mæonias celebrarant carmine ripas,
Fluminex volucres medio caluere Cayſtro ,
Nilus in extremum fugit perterritus orbem,
Occuluitq; caput, quod adhuc latet : oſtia ſep
Pulverulenta vacant ſeptem ſine flumine valle
Sors eadem Iſmarios Hebrum cũ Strymone ſic,
Heſperioſq; amnes Rhenum, Rhodanũque, Pad,
Cuique fuit rerum permiſſa potentia Tibrim.
Diſſilit omne ſolum : penetratque in tartara ri
Lumen, & infernum terret cum conjuge regen
Et mare contrahitur, ſiccæque eſt campus aren
Quod modo põtus erat: quoſq; altũ texerat æq,
Exiſtunt montes, & ſparſas Cycladas augent.
Ima petunt piſces : nec ſe ſuper æquora curvi
Tollere conſuetas audent delphines in auras.
Corpora Phocarum ſummo reſupina profundo
Exanimata jacent. ipſum quoque Nerea fama
Doridaque, & natas, tepidis latuiſſe ſub undis.
Ter Neptunus aquis cum torvo brachia vultu
Exerere auſus erat : ter non tulit aeris ignes.

ALma tamen Tellus, ut erat circundata pon
Inter aquas pelagi, contractoſq; undiq; fon,
Qui ſe condiderant in opacæ viſcera matri
Suſtulit omniferos collo tenus arida vultus :
Oppoſuitque manum fronti, magnoque tremo
Omnia concutiens paulum ſubſedit : & infra
Quam ſolet eſſe, fuit : ſacraque ita voce prof
Si placet hoc, meruique, quid o tua fulmina ce
Summe Deum ? liceat perituræ viribus ignis,
Igne perire tuo, clademque auctore levare.
Vix equidem fauces hæc ipſa in verba reſolvo
(Preſſerat ora vapor) toſtos en aſpice crines ,

Inque oculis fumum : volitant ſuper ora favillæ.
Hoſne mihi fructus ? hunc fertilitatis honorem,
Officiique refers, quod adunci vulnera aratri
Raſtrorumque fero, totoque excerceor anno ?
Quod pecori frondes, alimentaque mitia fruges
Humano generi, vobis quoque thura miniſtro ?
Sed tamen exitium fac me meruiſſe : quid undæ ?
Quid meruit frater ? cur illi tradita ſorte
Æquora decreſcunt, & ab æthere longius abſunt ?
Quod ſi nec fratris, nec te mea gratia tangit :
At cœli miſerere tui : circumſpice, utrinque
Fumat uterque polus : quos ſi violaverit ignis,
Atria veſtra ruent. Atlas en ipſe laborat,
Vixque ſuis humeris candentem ſuſtinet axem.
Si freta, ſi terræ pereunt, ſi regia cœli,
In chaos antiquum confundimur. Eripe flammis
Si quid adhuc ſupereſt, & rerum conſule ſummæ.
Dixerat hæc Tellus: neque enim tolerare vapore
Ulterius potuit, nec dicere plura, ſuumque
Rettulit os in ſe, propioraque manibus antra.
At pater omnipotens ſuperos teſtatus, & ipſum,
Qui dederat currus, niſi opem ferat, omnia fato
Interitura gravi, ſummam petit arduus arcem,
Unde ſolet nubes latis inducere terris,
Unde movet tonitrus, vibrataque fulmina jactat.
Sed neque, quas poſſet terris inducere nubes,
Tunc habuit, nec, quos cœlo demitteret, imbres.
Intonat : & dextra libratum fulmen ab aure
Miſit in aurigam : pariterque animaque, rotiſque
Expulit, & ſævis compeſcuit ignibus ignes.
Conſternuntur equi : & ſaltu in contraria facto
Colla jugo eripiunt, abruptaque lora relinquunt.
Illic frena jacent, illic temone revulſus
Axis, in hac radij fractarum parte rotarum :
Sparſaque ſunt late laceri veſtigia currus.
At Phaethon, rutilos flamma populante capillos,
Volvitur in præceps, longoque per aera tractu
Fertur : ut interdum de cœlo ſtella ſereno,
Quæ ſi non cecidit, potuit cecidiſſe videri.
Quem procul a patria diverſo maximus orbe
Excipit Eridanus : fumantiaque abluit ora.

NAjades Heſperię trifida fumantia flamma
Corpora dant tumulo, ſignant quoque carmine ſaxum :
Hic ſitus eſt Phaethon, currus auriga paterni :
Quem ſi non tenuit, magnis tamen excidit auſis.

At pater obductos luctu miſerabilis ægro
Condiderat vultus: &, ſi modo credimus, unu
Iſſe diem ſine Sole ferunt. incendia lumen
Præbebant, aliquiſque malo fuit uſus in illo.
At Clymene poſtquam dixit, quæcunque fueru
In tantis dicenda malis, lugubris & amens,
Et laniata ſinus, totum percenſuit orbem,
Exanimeſque artus primo, mox oſſa requirens,
Repperit oſſa tamen peregrina condita ripa:
Incubuitque loco: nomenque in marmore lect
Perfudit lacrymis, & aperto pectore fovit.
Nec minus Heliades lugent: & inania morti
Munera dant lacrymis, & cæſæ pectora palmis
Non auditurum miſeras Phaethonta querelas
Nocte dieque vocant, aſternunturque ſepulcro.
Luna quater junctis impleret cornibus orbem:
Illæ more ſuo (nam morem fecerat uſus)
Plangorem dederant: e queis Phaethuſa ſoror
Maxima, cum vellet terræ procumbere, queſta
Diriguiſſe pedes. ad quam conata venire
Candida Lampetie, ſubita radice retenta eſt.
Tertia cum crinem manibus laniare pararet,
Avellit frondes: hæc ſtipite crura teneri,
Illa dolet fieri longos ſua brachia ramos.
Dumque ea mirantur, complectitur inguina cor
Perq; gradus uterũ, pectuſq;, humeroſq;, manu
Ambit: & extabant tantum ora vocantia matr
Quid faciat mater? niſi quo trahit impetus ill
Huc eat atque illuc, & dum licet, oſcula jung
Non ſatis eſt: truncis avellere corpora tentat,
Et teneros manibus ramos abrumpit: at inde
Sanguineæ manant tanquam de vulnere guttæ.
Parce precor mater, quæcunque eſt ſaucia, clam
Parce precor: noſtrum laceratur in arbore corp
Iamque vale. cortex in verba noviſſima venit.
  Inde fluunt lacrymæ, ſtillataque Sole rigeſcu
De ramis electra novis, quæ lucidus amnis
Excipit, & nuribus mittit geſtanda Latinis.
  Affuit huic monſtro proles Stheneleia Cycnus
Qui tibi materno quamvis a ſanguine junctus,
Mente tamen Phaethon propior fuit. ille relict
(Nam Ligurum populos, & magnas rexerat urb
Imperio, ripas virides, amnemque querelis
Eridanum implerat, ſylvamque ſororibus auct
Cum vox eſt tenuata viro, canæque capillos
Diſſimulant plumæ: collumque a pectore long

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

orrigitur, digitoſque ligat junctura rubentes.
enna latus velat : tenet os ſine acumine roſtrum:
it nova Cycnus avis : nec ſe cœloque Iovique
redit, ut injuſte miſſi memor ignis ab illo,
agna petit, patuloſque lacus : ignemq; peroſus,
uæ colat, elegit contraria flumina flammis.
Squallidus interea genitor Phaethōtis, & expers
Ipſe ſui decoris, qualis, cum deficit orbi,
Eſſe ſolet, lucemque odit, ſeque ipſe, diemque.
atq; animum in luctus, & luctibus adjicit iram :
fficiumque negat mundo. Satis, inquit, ab ævi
rs mea principiis fuit irrequieta: pigetque
torum ſine fine mihi, ſine honore laborum.
ilibet alter agat portantes lumina currus,
nemo eſt, omneſque Dei non poſſe fatemur,
ſe agat, ut ſaltem, dum noſtras tentat habenas,
rbatura patres aliquando fulmina ponat.
nc ſciat, ignipedum vires expertus equorum,
on meruiſſe necem, qui non bene rexerit illos.
lia dicentem circunſtant omnia Solem
mina, neve velit tenebras inducere terris,
pplice voce rogant : miſſos quoq; Iuppiter ignes
cuſat, precibuſque minas regaliter addit.
lligit amentes, & adhuc terrore paventes
œbus equos, ſtimuloq; dolens & verbere ſævit.
vit enim, natumque objectat, & imputat illis.
AT pater omnipotens ingentia mœnia cœli
Circuit, &, ne quid labefactum viribus ignis
Corruat, explorat. quæ poſtquam firma, ſuique
boris eſſe videt : terras, hominumque labores
rſpicit, (Arcadiæ tamen eſt impenſior illi
ra ſuæ) forteſque, & nondum audentia labi
mina reſtituit : dat terræ gramina, frondes
boribus, læſaſque jubet revireſcere ſylvas.
m redit, itque frequens, in virgine Nonacrina
ſit, & accepti caluere ſub oſſibus ignes.
n erat hujus opus lanam mollire trahendo,
c poſitas variare comas : ſed fibula veſtem
tta coercuerat neglectos alba capillos.
modo læve manu jaculũ, modo ſumſerat arcum.
les erat Phœbes : nec Mænalon attigit ulla
atior hac Triviæ. Sed nulla potentia longa eſt.
terius medio ſpatium Sol altus habebat,
m ſubit illa nemus, quod nulla ceciderat ętas.
it hic humero pharetram, lentoſque retendit
us, inque ſolo, quod texerat herba, jacebat :

Et

Et pictam poſita pharetram cervice premebat.
Iuppiter ut vidit feſſam, & cuſtode vacantem,
Hoc certe furtum conjux mea neſciet, inquit:
Aut, ſi reſcierit, ſunt o ſunt jurgia tanti?
Protinus induitur faciem cultumque Dianæ,
Atque ait, o comitum virgo pars una mearum,
In quibus es venata jugis? de ceſpite virgo
Se levat, & ſalve numen, me judice, dixit,
Audiat ipſe licet, majus Iove. ridet, & audit,
Et ſibi præferri ſe gaudet, & oſcula jungi,
Nec moderata ſatis, nec ſic a virgine danda.
Qua venata foret ſylva narrare parantem
Impedit amplexu, nec ſe ſine crimine prodit.
Illa quidem contra, quantum modo femina poſſ...
(Aſpiceres utinam Saturnia, mitior eſſes)
Illa quidem pugnat: ſed quæ ſuperare puella,
Quiſve Iovem poterat? ſuperum petit æthera vict...
Iuppiter: huic odio nemus eſt, & conſcia ſylva.
Vnde pedem referens, pæne eſt oblita pharetram
Tollere cum telis, & quem ſuſpenderat arcum.
Ecce ſuo comitata choro Dictymna per altum
Mænalon ingrediens, & cæde ſuperba ferarum,
Aſpicit hanc, viſamque vocat: clamata refugit,
Et timuit primo, ne Iuppiter eſſet in illa.
Sed poſtquam pariter Nymphas incedere vidit,
Senſit abeſſe dolos, numerumq; acceſſit ad haru...
Heu quam difficile eſt crimen non prodere vult...
Vix oculos attollit humo: nec, ut ante ſolebat,
Iuncta Deæ lateri, nec toto eſt agmine prima:
Sed ſilet, & læſi dat ſigna rubore pudoris.
Et, niſi, quod virgo eſt, poterat ſentire Diana
Mille notis culpam: Nymphæ ſenſiſſe feruntur.
Orbe reſurgebant lunaria cornua nono,
Cum Dea venatu fraternis languida flammis,
Nacta nemus gelidum, de quo cum murmure labe...
Ibat, & attritas verſabat rivus arenas.
Vt loca laudavit, ſummas pede contigit undas.
His quoque laudatis, procul eſt, ait, arbiter omn...
Nuda ſuperfuſis tingamus corpora lymphis.
Parrhaſis erubuit. cunctæ velamina ponunt:
Vna moras quærit: dubitanti veſtis ademta eſt
Qua poſita, nudo patuit cum corpore crimen.
Attonitæ, manibuſque uterum celare volenti,
I procul hinc, dixit, nec ſacros pollue fontes,
Cynthia: deque ſuo juſſit ſecedere cœtu.

Sen...

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Enſerat hoc olim magni matrona Tonantis,
Diſtuleratque graves in idonea tempora pœnas.
Cauſa moræ nulla eſt : & jam puer Arcas (id- ipſum
doluit Iuno) fuerat de pellice natus.
go ſimul obvertit ſævam cum lumine mentem ,
ilicet hoc etiam reſtabat adultera, dixit,
fecunda fores, fieretque injuria partu
ota, Ioviſque mei teſtatum dedecus eſſet.
aud impune feres : adimam tibi namque figuram,
uæ tibi, quaque places noſtro importuna marito.
ixit, & arreptam prenſis a fronte capillis
ravit humi pronam. tendebat brachia ſupplex :
achia cœperunt nigris horreſcere villis ,
urvarique manus, & aduncos creſcere in ungues,
fficioque pedum fungi, laudataque quondam
ra Iovi lato fieri deformia rictu.
ve preces animos, & verba precantia flectant ,
ſſe loqui eripitur : vox iracunda, minaxque ,
enaque terroris rauco de gutture fertur.
ns antiqua tamen facta quoque manſit in urſa :
ſiduoque ſuos gemitu teſtata dolores ,
aleſcunque manus ad cœlum & ſidera tollit :
gratumque Iovem, nequeat cum dicere, ſentit.
quoties ſola non auſa quieſcere ſylva,
te domum, quondamque ſuis erravit in agris !
quoties per ſaxa canum latratibus acta eſt !
natrixque metu venantum territa fugit.
pe feris latuit viſis, oblita quid eſſet,
ſaque conſpectos in montibus horruit urſos :
timuitque lupos, quamvis pater eſſet in illis.
Ecce Lycaoniæ proles ignara parentis
as adeſt, ter quinque ferens natalibus annos.
mque feras ſequitur, dum ſaltus eligit aptos,
tilibuſque plagis ſylvas Erymanthidas ambit :
idit in matrem : quæ reſtitit Arcade viſo ,
cognoſcenti ſimilis fuit. ille refugit :
notoſque oculos in ſe ſine fine tenentem
cius extimuit : propiuſque accedere fugit.
Vlnifico fuerat fixurus pectora telo :
Arcuit omnipotens : pariterq; ipſoſq; nefaſq;
Suſtulit: &, celeri raptos per inania vento ,
oſuit cœlo, vicinaque ſidera fecit.
muit Iuno, poſtquam inter ſidera pellex
ſit : & ad canam deſcendit in æquora Tethym ,
anumque ſenem : quorum reverentia movit

Sæpe.

Sæpe Deos : cauſamque viæ ſcitantibus, inquit :
Quæritis æthereis quare regina Deorum
Sedibus hic adſim : pro me tenet altera cœlum.
Mentiar, obſcurum niſi nox cum fecerit orbem,
Nuper honoratas ſummo mea vulnera cœlo
Videritis ſtellas illic, ubi circulus axem
Vltimus extremum, ſpatioque breviſſimus ambit
Eſt vero, cur quis Iunonem lædere nolit?
Offenſamque tremat? quæ proſum ſola nocendo.
O ego quantum egi! quā vaſta potentia noſtra eſt
Eſſe hominem vetui : facta eſt Dea. ſic ego pœn
Sontibus impono : ſic eſt mea magna poteſtas.
Vindicet antiquam faciem, vultuſque ferinos
Detrahat, Argolica quod in ante Phoronide fec
Cur non expulſa ducit Iunone, meoque
Collocat in thalamo, ſocerumque Lycaona ſumi
At vos, ſi læſæ tangit contemtus alumnæ,
Gurgite cœruleo ſeptem prohibete triones,
Sideraque in cœlum ſtupri mercede recepta
Pellite, ne puro tingatur in æquore pellex.

DIi maris annuerant : habili Saturnia curru
Ingreditur liquidum pavonibus aera pictis :
Tam nuper pictis cæſo pavonibus Argo,
Quam tu nuper eras, cum candidus ante fuiſſes,
Corve loquax, ſubito nigrantes verſus in alas.
Nam fuit hæc quondam niveis argentea pennis
Ales, ut æquaret totas ſine labe columbas,
Nec ſervaturis vigili Capitolia voce
Cederet anſeribus, nec amanti flumina cycno.
Lingua fuit damno : lingua faciente loquaci,
Qui color albus erat, nunc eſt contrarius albo.
Pulchrior in tota, quam Lariſſæa Coronis,
Non fuit Æmonia ; placuit tibi Delphice certe,
Dum vel caſta fuit, vel inobſervata. ſed ales
Senſit adulterium Phœbeius : utque latentem
Detegeret culpam non exorabilis index,
Ad dominum tendebat iter : quem garrula moti
Conſequitur pennis, ſcitetur ut omnia, cornix :
Auditaque viæ cauſſa, non utile carpis,
Inquit, iter : ne ſperne meæ præſagia linguæ.

QVid fuerim, quid ſimque, vide ; meritumq
require :
Invenies nocuiſſe fidem. nam tēpore quoda
Pallas Erichthonium prolem ſine matre creatam
Clauſerat Actæo texta de vimine ciſta,
Virginibuſque tribus gemina de Cecrope natis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

rvandā dederat, ſed enim inconfeſſa quod eſſet,
legem dederat, ſua ne ſecreta viderent.
dita fronde levi denſa ſpeculabar ab ulmo,
id facerent. commiſſa duæ ſine fraude tuentur
ndroſos atque Herſe: timidas vacat una ſorores
lauros: nodoſque manu diducit: & intus
fantemque vident, apporrectumque draconem,
Cta Deæ refero: pro quo mihi gratia talis
Redditur, ut dicar tutela pulſa Minervæ
Et ponar poſt noctis avem. mea pœna volucres
monuiſſe poteſt, ne voce pericula quærant.
puto, non ultro, nec quicquam tale rogantem
petiit: licet hoc ex ipſa Pallade quæras:
amvis irata eſt, non hoc irata negabit.
m me Phocaica clarus tellure Coroneus
ota loquor) genuit, fueramque ego regia virgo,
itibuſque procis (ne me contemne) petebar.
rma mihi nocuit. nam cum per littora lentis
ibus, ut ſoleo, ſumma ſpatiarer arena:
it, & incaluit pelagi Deus: utque precando
npora cum blandis abſumſit inania verbis:
a parat, & ſequitur: fugio, denſumq; relinquo
us, & in molli nequicquam laſſor arena.
e Deos, hominesque voco: nec contigit ullum
c mea mortalem. mota eſt pro virgine virgo,
iliumque tulit. tendebam brachia cœlo:
chia cœperunt levibus nigreſcere pennis.
icere ex humeris veſtem molibar: at illa
ma erat, inque cutem radices fixerat imas.
ngere nuda meis conabar pectora palmis:
neque jam palmas, nec pectora nuda gerebam.
rebam: nec, ut ante, pedes retinebat arena,
ſumma tollebar humo. mox acta per auras
hor, & data ſum comes inculpata Minervæ.
d tamen hoc prodeſt, ſi diro facta volucris
nine, Nyctimene noſtro ſucceſſit honori?
N, quæ per totam res eſt notiſſima Lesbon,
Non audita tibi eſt, patrium temeraſſe cubile
Nyctimenen? avis illa quidem, ſed conſcia culpæ
ſpectum lucemque fugit, tenebriſque pudorem
it: & a cunctis expellitur æthere toto.
lia dicenti tibi, ait, revocamina corvus
precor iſta malo, nos vanum ſpernimus omen.
cœptum dimittit iter: dominoque jacentem
juvene Æmonio vidiſſe Coronida narrat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Laurea delapſa eſt audito crimine amantis :
Et pariter vultuſque Deo, plectrumque, colorque
Excidit : utque animus tumida fervebat ab ira,
Arma aſſueta capit, flexumque a cornibus arcum
Tendit, & illa ſuo toties cum pectore juncta
Indevitato trajecit pectora telo.
Icta dedit gemitum, tractoque a vulnere ferro
Candida puniceo perfudit membra cruore :
Et dixit : Potui pœnas tibi, Phœbe, dediſſe,
Sed peperiſſe prius : duo nunc moriemur in una.
Hactenus : & pariter vitam cum ſanguine fudit.
Corpus inane animæ frigus letale ſecutum eſt.
Pœnitet heu ſero pœnæ crudelis amantem :
Seque, quod audierit, quod ſic exarſerit, odit :
Odit avem, per quam crimen, cauſſamque dolen
Scire coactus erat : nec non arcumque, manumq
Odit, cumque manu temeraria tela ſagittas:
Collapſamque fovet : ſeraque ope vincere fata
Nititur : & medicas exercet inaniter artes.
Quæ poſtquam fruſtra tentata, rogumque parari
Vidit, & arſuros ſupremis ignibus artus :
Tum vero gemitus (neque enim cœleſtia tingi
Ora licet lacrymis) alto de corde petitos
Edidit, haud aliter quam cum ſpectante juvenca
Lactentis vituli dextra libratus ab aure
Tempora diſcuſſit claro cava malleus ictu.
Vt tamen ingratos in pectora fudit odores,
Et dedit amplexus, injuſtaque juſta peregit :
Non tulit in cineres labi ſua Phœbus eoſdem
Semina, ſed natum flammis, uteroque parentis
Eripuit, geminique tulit Chironis in antrum.
Sperantemque ſibi non falſæ præmia linguæ,
Inter aves albas vetuit conſiſtere corvum.

Semifer interea divinæ ſtirpis alumno
Lætus erat, miſtoque oneri gaudebat honore.
Ecce venit rutilis humeros projecta capillis
Filia Centauri, quam quondam Nympha Chario
Fluminis in rapidi ripis enixa, vocavit
Ocyroen. non hæc artes contenta paternas
Edidiciſſe fuit : fatorum arcana canebat.
Ergo ubi vaticinos concepit mente furores,
Incaluitque Deo, quem clauſum pectore habeb
Aſpicit infantem, totique ſalutifer orbi
Creſce puer, dixit: tibi ſe mortalia ſæpe
Corpora debebunt : animas tibi reddere adem
Fas erit : idque ſemel Diis indignantibus auſus

Poſſe dare hoc iterum flamma prohibebere avita:
Eque Deo corpus fies exangue, Deuſque,
Qui modo corpus eras, & bis tua fata novabis.
Tu quoque care pater non jam mortalis, & ævis
Omnibus ut maneas, naſcendi lege creatus,
Poſſe mori cupies tum cum cruciabere diræ
Sanguine ſerpentis per ſaucia membra recepto:
Teque ex æterno patientem numina mortis
Efficient, tripliceſque Deæ tua fila reſolvent.
Reſtabat fatis aliquid: ſuſpirat ab imis
Pectoribus, lacrymæque genis labuntur obortæ:
Atque ita, prævertunt, inquit, me fata: vetorque
Plura loqui: vociſque meæ præcluditur uſus.
Non fuerant artes tanti, quæ numinis iram
Contraxere mihi: mallem neſciſſe futura.
Iam mihi ſubduci facies humana videtur:
Iam cibus herba placet: jam latis currere campis
Impetus eſt: in equam, cognataque pectora vertor.
Tota tamen quare? pater eſt mihi nempe biformis.
Talia dicentis, pars eſt extrema querelæ
Intellecta parum: confuſaque verba fuerunt.
Mox, nec verba quidē, nec equæ ſonus ille videtur,
Sed ſimulantis equam: parvoq; in tempore certos
Edidit hinnitus, & brachia movit in herbas.
Tum digiti coeunt, & quinos alligat ungues
Perpetuo cornu levis ungula. creſcit & oris
Et colli ſpatium: longæ pars maxima pallæ
Cauda fit: utque vagi crines per colla jacebant,
In dextras abiere jubas: pariterque novata eſt
Et vox, & facies: nomen quoq; monſtra dederunt.

Flebat, opemq; tuam fruſtra Philyreius heros
Delphice, poſcebat: nam nec reſcindere magni
Iuſſa Iovis poteras: nec, ſi reſcindere poſſes,
Tunc aderas; Elim, meſſeniaque arva colebas.
Illud erat tempus, quo te paſtoria pellis
Texit: onuſque fuit baculus ſylveſtris olivæ,
Alterius, diſpar ſeptenis fiſtula cannis.
Dumque amor eſt curæ, dum te tua fiſtula mulcet,
Incuſtoditæ Pylios memorantur in agros
Proceſſiſſe boves. videt has Atlantide Maja
Natus; & arte ſua ſylvis occultat abactas.
Senſerat hoc furtum nemo, niſi natus in illo
Rure ſenex, Battum vicinia tota vocabat.
Divitis hic ſaltus, herboſaque paſcua Nelei,
Nobiliumque greges cuſtos ſervabat equarum.
Hunc timuit: blandaque manu ſeduxit: & illi,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quiſquis es hoſpes, ait, ſi forte armenta requiret
Hæc aliquis, vidiſſe nega. neu gratia facto
Nulla rependatur, nitidam cape præmia vaccam.
Et dedit. accepta, voces has reddidit hoſpes:
Tutus eas: lapis iſte prius tua furta loquetur.
Et lapidem oſtendit. ſimulat Iove natus abire.
Mox redit: & verſa pariter cum voce figura,
Ruſtice, vidiſti ſi quas hoc limite, dixit,
Ire boves, fer opem, furtoque ſilentia deme:
Iuncta ſuo pariter dabitur tibi femina tauro.
At ſenior, poſtquam eſt merces geminata, ſub illis
Montibus inquit, erant. & erãt ſub montibus illis.
Riſit Atlantiades: &, me mihi perfide prodis?
Me mihi prodis? ait: perjuraque pectora vertit
In durum ſilicem: qui nunc quoque dicitur index:
Inque nihil merito vetus eſt infamia ſaxo.
HInc ſe ſuſtulerat paribus Caducifer alis:
Munychioſq; volans agros, gratamq; Minervæ
Deſpiciebat humum, cultique arbuſta Lycæi.
Illa forte die caſtæ de more puellæ
Vertice ſuppoſito feſtas in Palladis arces
Pura coronatis portabant ſacra caniſtris.
Inde revertentes Deus aſpicit ales, iterque
Non agit in rectum, ſed in orbem curvat eundem.
Vt volucris viſis rapidiſſima milvius extis,
Dum timet, & denſi circumſtant ſacra miniſtri,
Flectitur in gyrum, nec longius audet abire,
Spemque ſuam motis avidus circumvolat alis:
Sic ſuper Actæas agilis Cyllenius arces
Inclinat curſus, & eaſdem circinat auras.
Quanto ſplendidior, quam cætera ſidera, fulget
Lucifer, & quanto, quam Lucifer, aurea Phœbe:
Tanto virginibus præſtantior omnibus Herſe
Ibat: eratque decus pompę, comitumque ſuarum
Obſtupuit forma Iove natus: & æthere pendens,
Non ſecus exarſit, quam cum balearica plumbum
Funda jacit; volat illud, & incandeſcit eundo;
Et, quos non habuit, ſub nubibus invenit ignes;
Vertit iter: cœloque petit diverſa relicto:
Nec ſe diſſimulat. tanta eſt fiducia formæ.
Quæ quanquam juſta eſt, cura tamẽ adjuvat illam
Permulcetque comas: chlamydẽq;, ut pendeat apte
Collocat, ut limbus, totumque appareat aurum:
Vt teres in dextra, qua ſomnos ducit, & arcet,
Virga ſit: ut terſis niteant talaria plantis.
Pars ſecreta domus ebore, & teſtudine cultos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Tres habuit thalamos : quorũ tu Pandroſe dextrũ
Aglauros lævum, medium poſſederat Herſe.
Quæ tenuit lævum, venientem prima notavit
Mercurium, nomenque Dei ſcitarier auſa eſt,
Et cauſam adventus. cui ſic reſpondit Atlantis
Pleionesque nepos : ego ſum, qui juſſa per auras
Verba patris porto : pater eſt mihi Iuppiter ipſe.
Nec fingam cauſas : tu tantum fida ſorori
Eſſe velis, proliſque meæ matertera dici.
Herſe cauſa viæ eſt ; faveas oramus amanti.
Aſpicit hunc oculis iiſdem, quibus abdita nuper
Viderat Aglauros flavæ ſecreta Minervæ :
Proque miniſterio magni ſibi ponderis aurum
Poſtulat : interea tectis excedere cogit.
Vertit ad hanc torvi Dea bellica luminis orbes,
Et tanto penitus traxit ſuſpiria motu :
Vt pariter pectus, poſitamque in pectore forti
Ægida concuteret. ſubit, hanc arcana profana
Detexiſſe manu, tum, cum ſine matre creatam
Lemniacam ſtirpem contra data fœdera vidit,
Ingratamque Deo fore jam, ingratamque ſorori,
Et ditem ſumto, quod avara popoſcerat, auro.
PRotinus Invidiæ nigro ſquallentia tabo
Tecta petit. domus eſt imis in vallibus antri
Abdita, ſole carens, non ulli pervia vento,
Triſtis, & ignavi pleniſſima frigoris, & quæ
Igne vacet ſemper, caligine ſemper abundet.
Huc ubi pervenit bello metuenda virago,
Conſtitit ante domum (neque enim ſuccedere tectis
Fas habet) & poſtes extrema cuſpide pulſat.
Concuſſæ patuere fores : videt intus edentem
Vipereas carnes, vitiorum alimenta ſuorum,
Invidiam : viſaque, oculos avertit : at illa
Surgit humo pigre, ſemeſarumque relinquit
Corpora ſerpentum, paſſuque incedit inerti,
Vtque Deam vidit formaque armiſque decoram,
Ingemuit, vultumque Deæ ad ſuſpiria duxit.
Pallor in ore ſedet, macies in corpore toto :
Nuſquam recta acies : livent rubigine dentes :
Pectora felle virent : lingua eſt ſuffuſa veneno :
Riſus abeſt, niſi quem viſi movere dolores,
Nec fruitur ſomno vigilantibus excita curis :
Sed videt ingratos, intabeſcitque videndo,
Succeſſus hominum : carpitque, & carpitur una,
Supplicíumq; ſuum eſt. quamvis tamen oderat illã,
Talibus affata eſt breviter Tritonia dictis :

Infice tabe tua natarum Cecropis unam :
Sic opus eſt : Aglauros ea eſt. haud plura locuta,
Fugit, & impreſſa tellurem reppulit haſta.
Illa Deam obliquo fugientem lumine cernens,
Murmura parva dedit : ſucceſſorumque Minervæ
Indoluit : baculumque capit, quem ſpinea tortum
Vincula cingebant : adopertaque nubibus atris,
Quacunque ingreditur, florentia proterit arva :
Exuritque herbas, & ſumma papavera carpit :
Afflatuque ſuo populos, urbeſque, domoſque
Polluit : & tandem Tritonida conſpicit arcem,
Ingeniiſque, opibuſque, & feſta pace virentem,
Vixq; tenēs lacrymas, quia nil lacrymabile cernit.
SEd poſtquam thalamos intravit Cecrope natæ,
Iuſſa facit : pectuſque manu ferrugine tincta
Tangit, & hamatis præcordia ſentibus implet :
Inſpiratque nocens virus, piceumque per oſſa
Diſſipat, & medio ſpargit pulmone venenum.
Neve mali cauſſæ ſpatium per latius errent,
Germanam ante oculos, fortunatumque ſororis
Conjugium, pulcraque Deum ſub imagine ponit:
Cunctaque magna facit, quibus irritata, dolore
Cecropis occulto mordetur, & anxia nocte,
Anxia luce gemit : lentaque miſerrima tabe
Liquitur, ut glacies incerto ſaucia Sole.
Feliciſque bonis aliter non uritur Herſes,
Quam cum ſpinoſis ignis ſupponitur herbis,
Quæ neque dant flammas, leniq; tepore cremātur.
Sepe mori voluit, ne quicquam tale videret :
Sæpe velut crimen rigido narrare parenti.
Denique in adverſo venientem limine ſedit
Excluſura Deum : cui blandimenta, preceſque,
Verbaque jactanti mitiſſima, deſine, dixit,
Hinc ego me non ſum niſi te motura repulſo.
Stemus, ait, pacto velox Cyllenius iſto,
Cælataſque fores virga patefecit. at illi
Surgere conanti, partes, quaſcunque ſedendo
Flectitur, ignava nequeunt gravitate moveri.
Illa quidem pugnat recto ſe tollere trunco :
Sed genuum junctura riget, friguſque per ungues
Labitur : & pallent amiſſo ſanguine venæ.
Vtque malum late ſolet immedicabile cancer
Serpere, & illæſas vitiatis addere partes :
Sic letalis hyems paulatim in pectora venit,
Vitaleſque vias, & reſpiramina clauſit.
Nec conata loqui eſt : nec, ſi conata fuiſſet,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Vocis habebat iter: ſaxum jam colla tenebat:
Oraque duruerant: ſignumque exangue ſedebat.
Nec lapis albus erat, ſua mens infecerat illam.
HAs ubi verborum pœnas, mentiſque profanæ
Cepit Atlantiades, dictas a Pallade terras
Linquit, & ingreditur jactatis æthera pennis.
Sevocat hunc genitor, nec cauſſam faſſus amoris,
Fide miniſter, ait, luſorum, nate, meorum,
Pelle moram, ſubitoque celer delabere curſu:
Quæque tuam matrem tellus a parte ſiniſtra
Suſpicit, (indigenæ Sidonida nomine dicunt)
Hanc pete. quodq; procul montano gramine paſci
Armentum regale vides, ad littora verte.
Dixit, & expulſi jamdudum monte juvenci
Littora juſſa petunt; ubi magni filia regis
Ludere virginibus Tyriis comitata ſolebat.
Non bene conveniunt, nec in una ſede morantur
Majeſtas & amor. ſceptri gravitate relicta,
Ille pater rectorque Deum, cui dextra triſulcis
Ignibus armata eſt, qui nutu concutit orbem;
Induitur faciem tauri: miſtuſque juvencis
Mugit, & in teneris formoſus obambulat herbis.
Quippe color nivis eſt, quam nec veſtigia duri
Calcavere pedis, nec ſolvit aquaticus Auſter.
Colla toris extant, armis palearia pendent.
Cornua parva quidem, ſed quæ contendere poſſes
Facta manu, puraque magis pellucida gemma.
Nullæ in fronte minæ, nec formidabile lumen:
Pacem vultus habet. miratur Agenore nata,
Quod tam formoſus, quod prælia nulla minetur.
Sed quamvis mitem, metuit contingere primo,
Mox adit, & flores ad candida porrigit ora.
Gaudet amans: & dum veniat ſperata voluptas,
Oſcula dat manibus (vix ah, vix cetera differt)
Et nunc alludit, viridique exultat in herba:
Nunc latus in fulvis niveum deponit arenis:
Paulatimque metu demto, modo pectora præbet
Virginea palpanda manu, modo cornua ſertis
Impedienda novis. auſa eſt quoque regia virgo,
Neſcia quem premeret, tergo conſidere tauri.
Tum Deus a terra, ſiccoque a littore ſenſim
Falſa pedum primo veſtigia ponit in undis:
Inde abit ulterius, mediique per æquora ponti
Fert prædam. pavet hæc: littuſque ablata relictũ
Reſpicit; & dextra cornu tenet, altera dorſo
Impoſita eſt; tenues ſinuantur flamine veſtes.

PVBLII
OVIDII
NASONIS
Metamorphoſeon
LIBER III.

IAmque Deus, poſita fallacis imagine tauri,
Se confeſſus erat, Dictæaque rura tenebat :
Cum pater ignarus natam perquirere Cadmo
Imperat, & pœnam, ſi non invenerit, addit
Exilium, facto pius, & ſceleratus eodem.
Orbe pererrato (quis enim deprendere poſſet
Furta Iovis?) profugus patriâque, iramq; parentis
Vitat Agenorides, Phœbique oracula ſupplex
Conſulit : &, quæ ſit tellus habitanda, requirit.
Bos tibi, Phœbus ait, ſolis occurret in arvis,
Nullum paſſa jugum, curvique immunis aratri :
Hac duce carpe vias : &, qua requieverit herba,
Mœnia fac condas : Bœotiaque illa vocato.
Vix bene Caſtalio Cadmus deſcenderat antro :
Incuſtoditam lente videt ire juvencam,
Nullum ſervitij ſignum cervice gerentem :
Subſequitur, preſſoque legit veſtigia greſſu,
Auctoremque viæ Phœbum taciturnus adorat.
Iam vada Cephiſi, Panopeſque evaſerat arva :
Bos ſtetit : & tollens ſpecioſam cornibus altis
Ad cœlum frontem, mugitibus impulit auras.
Atque ita reſpiciens comites ſua terga ſequentes
Procubuit, teneraſque latus ſubmiſit in herbas.
Cadmus agit grates : peregrinæque oſcula terræ
Figit : & ignotos monteſque, agroſque ſalutat.
Sacra Iovi facturus erat : jubet ire miniſtros
Et petere e vivis libandas fontibus undas.
Sylva vetus ſtabat, nulla violata ſecuri :
Et ſpecus in media virgis ac vimine denſus,
Efficiens humilem lapidum compagibus arcum,
Vberibus fecundus aquis : ubi conditus antro
Martius anguis erat, criſtis præſignis & auro :
Igne micant oculi: corpus tumet omne veneno :

Treſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

...reſque micant linguæ: triplici ſtant ordine dentes.
...uem poſtquam Tyria lucum de gente profecti
...nfauſto tetigere gradu, demiſſaque in undas
...rna dedit ſonitum: longo caput extulit antro
...œruleus ſerpens, horrendaque ſibila miſit.
...ffluxere undæ manibus, ſanguiſque reliquit
...orpus, & attonitos ſubitus tremor occupat artus.
...le volubilibus ſquamoſos nexibus orbes
...orquet, & immenſo ſaltu ſinuatur in arcus:
...e media plus parte leves erectus in auras
...ſpicit omne nemus, tantoque eſt corpore, quanto,
...totum ſpectes, geminas qui ſeparat arctos.
...ec mora: Phœnicas, ſive illi tela parabant,
...ve fugam, ſive ipſe timor prohibebat utrunque,
...ccupat: hos morſu, longis amplexibus illos,
...os necat afflatu, funeſta hos tabe veneni.
...Fecerat exiguas jam Sol altiſſimus umbras:
Quæ mora ſit ſociis, miratur Agenore natus,
Veſtigatque viros. tegimen direpta leoni
...llis erat. telum ſplendenti lancea ferro,
...jaculum: teloque animus præſtantior omni.
...nemus intravit, letataque corpora vidit:
...ctoremque ſupra ſpacioſi corporis hoſtem
...iſtia ſanguinea lambentem vulnera lingua:
...it ultor veſtræ, fidiſſima corpora, mortis,
...it comes, inquit, ero. dixit, dextraque molarem
...ſtulit: & magnum magno conamine miſit.
...ius impulſu cum turribus ardua celſis
...œnia mota forent: ſerpens ſine vulnere manſit:
...ricæque modo ſquamis defenſus, & atræ
...uritia pellis, validos cute reppulit ictus.
...non duritia jaculum quoque vicit eadem:
...uod medio lentæ ſpinæ curvamine fixum
...nſtitit: & totum deſcendit in ilia ferrum.
...e dolore ferox caput in ſua terga retorſit:
...Ineraque aſpexit: fixumque haſtile momordit.
...que ubi vi multa partem labefecit in omnem,
...x tergo eripuit: ferrum tamen oſſibus hæſit.
...m vero poſtquam ſolitas acceſſit ad iras
...uſa recens, plenis tumuerunt guttura venis:
...ımaque peſtiferos circumfluit albida rictus:
...rraque raſa ſonat ſquamis; quique halitus exit
...e niger Stygio, vitiatas inficit herbas.
...e modo immenſum ſpiris facientibus orbem
...ıgitur, interdum longa trabe rectior extat:
...pete nunc vaſto, ceu concitus imbribus amnis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Fertur, & obſtantes perturbat pectore ſylvas.
Cedit Agenorides paulum, ſpolioque leonis
Suſtinet incurſus, inſtantiaque ora retardat
Cuſpide prætenta. furit ille: & inania duro
Vulnera dat ferro: figitque in acumine dentes.
Iamque venenifero ſanguis manare palato
Cœperat, & virides aſpergine tinxerat herbas:
Sed leve vulnus erat, quia ſe retrahebat ab ictu,
Læſaque colla dabat retro: plagamque ſedere
Cedendo arcebat, nec longius ire ſinebat.
Donec Agenorides conjectum in guttura ferrum
Vſque ſequens preſſit, dum retro quercus eunti
Obſtitit, & fixa eſt pariter cum robore cervix.
Pondere ſerpentis curvata eſt arbor, & imæ
Parte flagellari gemuit ſua robora caudæ.
Dum ſpatium victor victi conſiderat hoſtis:
Vox ſubito audita eſt: neq; erat cognoſcere pron
Vnde; ſed audita eſt: Quid Agenore nate perem
Serpentem ſpectas? & tu ſpectabere ſerpens.
Ille diu pavidus pariter cum voce colorem
Perdiderat, gelidoque comæ terrore rigebant.
Ecce viri fautrix ſuperas delapſa per auras
Pallas adeſt, motæque jubet ſupponere terr
Vipereos dentes, populi incrementa futuri
Paret: & impreſſo ſulcum patefecit aratro.
Spargit humi juſſos, mortalia ſemina, dentes.
Inde (fide majus) glebæ cœpere moveri:
Primaque de ſulcis acies apparuit haſtæ:
Tegmina mox capitum picto nutantia cono,
Mox humeri pectuſque, onerataque brachia teli
Exiſtunt: creſcitque ſeges clypeata virorum.
Sic, ubi tolluntur feſtis aulæa theatris,
Surgere ſigna ſolent, primumque oſtendere vult
Cætera paulatim, placidoque educta tenore
Tota patent: imoque pedes in margine ponunt
Territus hoſte novo Cadmus capere arma parab
Ne cape, de populo, quem terra creaverat, unu
Exclamat, nec te civilibus inſere bellis.
Atque ita terrigenis rigido de fratribus unum
Comminus enſe ferit: jaculo cadit eminus ipſ
Hic quoque, qui dederat leto, non longius illo
Vivit, & expirat, modo quas acceperat, auras
Exemploque pari furit omnis turba, ſuoque
Marte cadunt ſubiti per mutua vulnera fratres.
Iamque brevis vitæ ſpatium ſortita juventus
Sanguineam tepido plangebant pectore matrem

Qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ꝛinque ſuperſtitibus : quorum fuit unus Echion.
ſua jecit humi monitu Tritonidis arma ,
ꝛternæque fidem pacis petiitque deditque.
ꝛs operis comites habuit Sidonius hoſpes ,
ꝛm poſuit juſſam Phœbeis ſortibus urbem.
Am ſtabant Thebæ: poteras jam Cadme videri
Exilio felix : ſoceri tibi Marſque Venuſque
Contigerant : huc adde genus de conjuge tanta ,
t natos, nataſque, & pignora cara nepotes ;
s quoq; jam juvenes. Sed ſcilicet ultima ſemper
pectanda dies homini eſt : dicique beatus
te abitum nemo, ſupremaque funera debet.
Prima nepos inter res tot tibi , Cadme, ſecundas
uſa fuit luctus, alienaque cornua fronti
dita, voſque canes ſatiati ſanguine herili.
bene ſi quæras, fortunæ crimen in illo , (bat?
c ſcelus invenies. quod enim ſcelus error habe-
ons erat infectus variarum cæde ferarum :
nque dies medius rerum contraxerat umbras ,
ſol ex æquo meta diſtabat utraque :
m juvenis placido per devia luſtra vagantes
rticipes operum compellat Hyantius ore.
a madent, comites, ferrumque cruore ferarum ,
rtunæque dies habuit ſatis : altera lucem
m croceis invecta rotis Aurora reducet ,
opoſitum repetemus opus. nunc Phœbus utraque
ſtat idem terra : finditque vaporibus arva.
ite opus præſens, nodoſaque tollite lina.
ſa viri faciunt, intermittuntque laborem.
llis erat piceis, & acuta denſa cupreſſu ,
mine Gargaphie, ſuccinctæ cura Dianæ :
jus in extremo eſt antrum nemorale receſſu ,
te laboratum nulla: ſimulaverat artem
genio natura ſuo. nam pumice vivo ,
levibus tophis nativum duxerat arcum.
ns ſonat a dextra, tenui pellucidus unda ,
rgine gramineo patulos ſuccinctus hiatus.
: Dea ſylvarum venatu feſſa ſolebat ,
gineos artus liquido perfundere rore.
o poſtquam ſubiit, Nympharum tradidit uni
nigeræ jaculum, pharetramque, arcuſq; retentos.
era depoſitæ ſubjecit brachia pallæ :
ncla duæ pedibus demunt. nam doctior illis
nenis Crocale ſparſos per colla capillos
lligit in nodum, quamvis erat ipſa ſolutis.
cipiunt laticem Nipheque, Hyaleque, Rhaniſque,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Et Pſecas, & Phiale, funduntque capacibus u s,
Dumque ibi perluitur ſolita Titania lympha :
Ecce nepos Cadmi, dilata parte laborum ,
Per nemus ignotum non certis paſſibus errans
Pervenit in lucum : ſic illum fata ferebant.
Qui ſimul intravit rorantia fontibus antra :
Sicut erant nudæ, viſo ſua pectora Nymphæ
Percuſſere viro : ſubitiſque ululatibus omne
Implevere nemus : circunfuſæque Dianam
Corporibus texere ſuis. tamen altior illis
Ipſa Dea eſt, colloque tenus ſupereminet omne
Qui color infectis adverſi ſolis ab ictu
Nubibus eſſe ſolet, aut purpureæ Auroræ ,
Is fuit in vultu viſæ ſine veſte Dianæ.
Quæ quanquam comitum turba eſt ſtipata ſuam,
In latus obliquum tameu aſtitit : oraque retro
Flexit : & ut vellet promtas habuiſſe ſagittras ,
Quas habuit , ſic hauſit aquas : vultumque vim
Perfudit : ſpargenſque comas ultricibus undis
Addidit hæc cladis prænuncia verba futuræ :
Nunc tibi me poſito viſam velamine narres ,
Si poteris narrare, licet nec plura minata ,
Dat ſparſo capiti vivacis cornua cervi :
Dat ſpatium collo, ſummaſque cacuminat aur
Cum pedibuſque manus, cum longis brachia mat
Cruribus : & velat maculoſo vellere corpus.
Additus & pavor eſt. fugit Autonoeius heros
Et ſe tam celerem curſu miratur in ipſo.

VT vero vultus, & cornua vidit in unda ,
Me miſerum, dicturus erat: vox nulla ſecut
Ingemuit : vox illa fuit : lacrymæque per ora
Non ſua fluxerunt : mens tantum priſtina man
Quid faciat? repetatne domum, & regalia tect
An lateat ſylvis? timor hoc, pudor impedit ill
Dum dubitat : videre canes, primuſque Melam
Ichnobateſque ſagax latratu ſigna dedere :
Gnoſius Ichnobates, Spartana gente Melampu
Inde runt alii rapida velocius aura ,
Pamphagus, & Dorceus, & Oribaſus, Arcades
Nebrophonoſq; valens, & trux cum Lęlape Th
Et pedibus Pterelas, & naribus utilis Agre ,
Hylæuſque ferox nuper percuſſus ab apro ,
Deque lupo concepta Nape, pecudeſque ſecut
Pœmenis, & datis comitata Harpyia duobus ,
Et ſubſtricta gerens Sicyonius ilia Ladon ,
Et Dromas, & Canache, Sticteq;, & Tigris, &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

niveis Leucon, & villis Asbolus atris,
ævalidusque Lacon, & curſu fortis Aello,
Thous, & Cyprio velox cum fratre Lyriſca,
nigram medio frontem diſtinctus ab albo
rpalos, & Melaneus, hirſutaque corpore Lachne,
patre Dictæo ſed matre Laconide nati
bros, & Aglaodos, & acutæ vocis Hylactor,
oſque referre mora eſt. ea turba cupidine prædæ
r rupes, ſcopuloſque, adituque carentia ſaxa,
aque eſt difficilis, quaq; eſt via nulla, ſequuntur.
e fugit, per quæ fuerat loca ſæpe ſecutus.
u famulos fugit ille ſuos. clamare libebat,
tæon ego ſum: dominum cognoſcite veſtrum:
rba animo deſunt. reſonat latratibus æther.
ma Melanchætes in tergo vulnera fecit,
oxima Theridamas; Oreſitrophus hæſit in armo.
rdius exierant, ſed per compendia montis
ecipitata via eſt. dominum retinentibus illis
tera turba coit, confertque in corpore dentes.
n loca vulneribus deſunt. gemit ille, ſonumque
ſi non hominis, quem non tamen edere poſſit
rvus, habet: mœſtiſque replet juga nota querelis:
genibus pronis ſupplex, ſimiliſque roganti
rcunfert tacitos, tanquam ſua brachia, vultus.
comites rapidum ſolitis hortatibus agmen
ari inſtigant, oculiſque Actæona quærunt,
velut abſentem certatim Actæona clamant,
d nomen caput ille refert) & abeſſe queruntur,
c capere oblatæ ſegnem ſpectacula prædæ.
llet abeſſe quidem, ſed adeſt, velletque videre,
n etiam ſentire, canum fera facta ſuorum.
dique circunſtant, merſiſque in corpore roſtris
acerant falſi dominum ſub imagine cervi.
c, niſi finita per plurima vulnera vita,
pharetratæ fertur ſatiata Dianæ.
Vmor in ambiguo eſt: aliis violentior æquo
Viſa Dea eſt: alii laudant, dignamque ſevera
Virginitate vocant. pars invenit utraq; cauſas.
a Iovis conjux non tam culpetve probetve
oquitur, quam clade domus ab Agenore ductæ
udet, & a Tyria collectum pellice tranſfert
generis ſocios odium. ſubit ecce priori
uſa recens: gravidamque dolet de ſemine magni
e Iovis Semelem: tum linguam ad jurgia ſolvit.
profeci quid enim toties per jurgia? dixit:
a petenda mihi eſt; ipſam, ſi maxima Iuno

Rite

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Rite vocor, perdam : ſi me gemmantia dextra
Sceptra tenere decet; ſi ſum regina, Ioviſque
Et ſoror, & conjux. certe ſoror. at puto furto c
Contenta, & thalami brevis eſt injuria noſtri.
Concipit : id deerat : manifeſtaque crimina ple
Fert utero : & mater, quod vix mihi contigit,
De Iove vult fieri. tanta eſt fiducia formæ.
Fallat eam faxo : nec ſim Saturnia, ſi non
Ab Iove merſa ſuo Stygias penetrabit ad undas
  Surgit ab his ſolio : fulvaque recondita nube
Limen adit Semeles : nec nubes ante removit,
Quam ſimulavit anum; poſuitq; ad tempora ca,
Sulcavitque cutem rugis, & curva trementi
Membra tulit greſſu, vocem quoque fecit anil
Ipſaque erat Beroe Semeles Epidauria nutrix.
Ergo ubi captata ſermone, diuque loquendo
Ad nomen venere Iovis, ſuſpirat : & opto
Iuppiter ut ſit, ait : metuo tamen omnia. mul
Nomine divorum thalamos iniere pudicos.
Nec tamen eſſe Iovem ſatis eſt: det pignus amo,
Si modo verus is eſt: quantuſque, & qualis ab
Iunone excipitur, tantus, taliſque rogatos
Det tibi complexus, ſuaque ante inſignia ſuma
  Talibus ignaram Iuno Cadmeida dictis
Formarat. rogat illa Iovem ſine nomine munu
Cui Deus, Elige, ait, nullam patiere repulſam
Quoque magis credas, Stygii quoque conſcia ſu
Numina torrentis: timor, & Deus ille Deorum
Læta malo, nimiumque potens, perituraque ama
Obſequio Semele, qualem Saturnia, dixit,
Te ſolet amplecti, Veneris cum fœdus initis,
Da mihi te talem. voluit Deus ora loquentis
Opprimere: exierat jam vox properata ſub aura
Ingemuit : neque enim non hæc optaſſe, neque
Non juraſſe poteſt. ergo mœſtiſſimus altum
Æthera conſcendit, vultumque ſequentia trax
Nubila, queis nimbos, immiſtaque fulgura ven
Addidit, & tonitrus, & inevitabile fulmen.
Qua tamen uſque poteſt, vires ſibi demere tent
Nec, quo centimanum dejecerat igne Typhoea
Nunc armatur eo : nimium feritatis in illo eſt.
Eſt aliud levius fulmen : cui dextra Cyclopum
Sævitiæ flammæque minus, minus addidit iræ
Tela ſecunda vocant ſuperi. capit illa : domum
Intrat Agenoream. corpus mortale tumultus
Non tulit æthereos, doniſque jugalibus arſit.

Im-

nperfectus adhuc infans genetricis ab alvo
ripitur, patrioque tener (ſi credere dignum eſt)
aſuitur femori, maternaque tempora complet.
urtim illum primis Ino matertera cunis
ducat: inde datum nymphæ Niſeides antris
cculuere ſuis, lactiſque alimenta dedere.
DVmque ea per terras fatali lege geruntur,
Tutaque bis geniti ſunt incunabula Bacchi:
Forte Iovem memorant diffuſum nectare curas
poſuiſſe graves, vacuaque agitaſſe remiſſos
um Iunone jocos: &, major veſtra profecto eſt,
uam quæ contingit maribus dixiſſe, voluptas.
la negat. placuit, quæ ſit ſententia docti
uærere Tireſiæ. Venus huic erat utraque nota.
am duo magnorum viridi coeuntia ſylva
orpora ſerpentum baculi violaverat ictu:
eque viro factus (mirabile) femina, ſeptem
gerat auctumnos: octavo rurſus eoſdem
idit: &, eſt veſtræ ſi tanta potentia plagæ,
ixit, ut auctoris ſortem in contraria mutet,
unc quoque vos feriam. percuſſis anguibus iiſdē,
orma prior rediit, genitivaque venit imago.
rbiter hic igitur ſumtus de lite jocoſa
icta Iovis firmat. gravius Saturnia juſto,
ec pro materia fertur doluiſſe: ſuique
dicis æterna damnavit lumina nocte.
At pater omnipotens (neq; n. licet irrita cuiquā
icta Dei feciſſe Deo) pro lumine ademto
ire futura dedit, pœnamque levavit honore.
Lle per Aonias fama celeberrimus urbes
Irreprehenſa dabat populo reſponſa petenti.
Prima fidem, vociſque ratæ tentamina ſumſit
ærula Liriope: quam quondam flumine curvo
plicuit, clauſæque ſuis Cephiſus in undis
m tulit. enixa eſt utero pulcerrima pleno
fantem Nymphe, jam tunc qui poſſet amari,
rciſſumque vocat. de quo conſultus, an eſſet
mpora maturæ viſurus longa ſenectæ,
tidicus vates, ſi ſe non noverit, inquit.
na diu viſa eſt vox auguris: exitus illam,
ſque probat, letique genus, novitaſque furoris.
m quater ad quinos unum Cephiſius annos
ddiderat, poteratque puer, juveniſque videri:
ulti illum juvenes, multæ petiere puellæ.
d fuit in tenera tam dura ſuperbia forma:
ulli illum juvenes, nullæ tetigere puellæ.

Aſpi-

Aſpicit hunc trepidos agitantem in retia cerv
Vocalis Nymphe, quæ nec reticere loquenti,
Nec prior ipſa loqui didicit, reſonabilis Echo.
Corpus adhuc Echo, non vox erat: & tamen u
Garrula non alium, quam nunc habet, oris habe
Reddere de multis ut verba noviſſima poſſet.
Fecerat hoc Iuno. quia, cum deprehendere poſ
Sub Iove ſæpe ſuo Nymphas in monte jacentes
Illa Deam longo prudens ſermone tenebat:
Dum fugerent Nymphę. poſtquã hęc Saturnia ſe
Hujus, ait, linguæ, qua ſum deluſa, poteſtas
Parva tibi dabitur, vociſque breviſſimus uſus.
Reque minas firmat. tamen hæc in fine loquend
Ingeminat voces, auditaque verba reportat.
Ergo ubi Narciſſum per devia rura vagantem
Vidit, & incaluit: ſequitur veſtigia furtim.
Quoque magis ſequitur, flamma propiore caleſ
Non aliter, quam cum ſummis circumlita tedis
Admotas rapiunt vivacia ſulphura flammas.
O quoties voluit blandis accedere dictis,
Et molles adhibere preces! natura repugnat:
Nec ſinit incipiat: ſed, quod ſinit, illa parata e
Expectare ſonos, ad quos ſua verba remittat.
Forte puer comitum ſeductus ab agmine fido
Dixerat, hic quis adeſt? Et, adeſt, reſponderat, E
Hic ſtupet: utque aciem partes dimiſit in omne
Voce, veni, magna clamat: vocat illa vocante
Reſpicit, & rurſus nullo veniente, Quid inquit
Me fugis? & totidem, quot dixit verba, recepi
Perſtat, & alternæ deceptus imagine vocis,
Huc coeamus, ait: nullique libentius unquam
Reſponſura ſono. coeamus rettulit Echo.
Et verbis favet ipſa ſuis, egreſſaque ſylva
Ibat, ut injiceret ſperato brachia collo.
Ille fugit: fugienſque manus complexibus aufe
Ante, ait, emoriar, quam ſit tibi copia noſtri.
Rettulit illa nihil, niſi, Sit tibi copia noſtri.
Spreta latet ſylvis, pudibundaque frondibus o
Protegit, & ſolis ex illo vivit in antris.
Sed tamen hæret amor, creſcitque dolore repulſ
Et tenuant vigiles corpus miſerabile curæ,
Adducitque cutem macies: & in aere ſuccus
Corporis omnis abit: vox tantũ, atq; oſſa ſuperſ
Vox manet: oſſa ferunt lapidis traxiſſe figuram
Inde latet ſylvis, nulloque in monte videtur:
Omnibus auditur: ſonus eſt, qui vivit in illa.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sic hanc, ſic alias undis aut montibus ortas
Luſerat hic Nymphas, ſic cœtus ante viriles.
Inde manus aliquis deſpectus ad æthera tollens,
Sic amet ipſe licet, ſic non potiatur amato.
Dixerat: aſſenſit precibus Rhamnuſia juſtis.
Fons erat illimis nitidis argenteus undis,
Quem neque paſtores, neque paſtæ monte capellæ
Contigerant, aliudve pecus: quem nulla volucris
Nec fera turbarat, nec lapſus ab arbore ramus.
Gramen erat circa, quod proximus humor alebat:
Sylvaque, ſole locum paſſura tepeſcere nullo.
Hic puer, & ſtudio venandi laſſus, & æſtu,
Procubuit, faciemque loci, fontemque ſecutus,
Dumque ſitim ſedare cupit, ſitis altera crevit.
)umque bibit, viſæ correptus imagine formæ
pē ſine corpore amat: corpus putat eſſe, quod ũbra
ic ſtupet ipſe ſibi, vultuque immotus eodem (eſt:
ſæret, ut e Pario formatum marmore ſignum.
pectat humi poſitus, geminum ceu lumina ſidus,
t dignos Baccho digitos, & Apolline crines,
mpubeſque genas, & eburnea colla, decuſque
)ris, & in niveo miſtum candore ruborem.
unctaque miratur: quibus eſt mirabilis ipſe
e cupit imprudens: &, qui probat, ipſe probatur:
umque petit, petitur: pariterque accēdit, & ardet.
rita fallaci quoties dedit oſcula fonti!
mediis quoties viſum captantia collum
achia merſit aquis, nec ſe deprendit in illis!
uid videat neſcit: ſed, quod videt, uritur illo:
tque oculos idem, qui decipit, incitat error.
redule, quid fruſtra ſimulacra fugacia captas?
uod petis, eſt nuſquā: quod amas, avertere, perdes.
a repercuſſæ, quam cernis, imaginis umbra eſt.
il habet iſta ſui: tecum venitque, manetque,
ecum diſcedet, ſi tu diſcedere poſſis.
on illum Cereris, non illum cura quietis
ſtrahere inde poteſt: ſed opaca fuſus in herba
ectat inexpleto mendacem lumine formam:
rque oculos perit ipſe ſuos: paulumque levatus
circumſtantes tendens ſua brachia ſylvas,
quis, Io ſylvę, crudelius, inquit, amavit?
citis enim, & multis latebra opportuna fuiſtis)
quem, cum veſtrę tot agantur ſecula vitæ,
i ſic tabuerit, longo meminiſtis in ævo?
placet, & video: ſed, quod videoque, placetque
n tamen invenio. tantus tenet error amantem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quoque magis doleam, non nos mare ſeparat ingẽs,
Nec via, nec montes, nec clauſis mœnia portis:
Exigua prohibemur aqua: cupit ipſe teneri.
Nam quoties liquidis porreximus oſcula lymphis,
Hic toties ad me reſupino nititur ore. (ſtat.
Poſſe putes tangi: minimũ eſt, quod amantibus ob-
Quiſquis es, huc exi. quid me puer unice fallis?
Quove petitus abis? certe nec forma, nec ætas
Eſt mea, quã fugias: & amarũt me quoq; Nymphæ.
Spem mihi neſcio quam vultu promittis amico.
Cumque ego porrexi tibi brachia: porrigis ultro:
Cum riſi, arrides. lacrymas quoque ſæpe notavi
Me lacrymante tuas: nutu quoque ſigna remittis:
Et, quantum motu formoſi ſuſpicor oris,
Verba refers aures non pervenientia noſtras.
Ille ego ſum: ſenſi: nec me mea fallit imago.
Vror amore mei: flammas moveoque, feroque.
Quid faciam? roger, anne rogẽ? quid deinde rogabo?
Quod cupio mecum eſt: inopem me copia fecit.
O utinam a noſtro ſecedere corpore poſſem! (ſet.
Votũ in amante novũ eſt: vellẽ, quod amamus abeſ-
Iamque dolor vires adimit, nec tempora vitæ
Longa meæ ſuperant, primoque extinguor in ævo.
Nec mihi mors gravis eſt poſituro morte dolores:
Hic, qui diligitur, vellem diuturnior eſſet.
Nunc duo concordes anima moriemur in una.
Dixit, & ad faciem rediit male ſanus eandem:
Et lacrymis turbavit aquas, obſcuraque moto
Reddita forma lacu eſt. quam cum vidiſſet abire,
Quo refugis? remane: nec me crudelis amantem
Deſere, clamavit: liceat, quod tangere non eſt,
Aſpicere, & miſero præbere alimenta furori.
Dumque dolet, ſummo veſtem diduxit ab ore,
Nudaque marmoreis percuſſit pectora palmis:
Pectora traxerunt tenuem percuſſa ruborem:
Non aliter, quam poma ſolent, quæ candida parte,
Parte rubent: aut ut variis ſolet uva racemis
Ducere purpureum nondum matura colorem.
Quæ ſimul aſpexit liquefacta rurſus in unda,
Non tulit ulterius: ſed, ut intabeſcere flavæ
Igne levi ceræ, matutinæque pruinæ
Sole tepente ſolent: ſic attenuatus amore
Liquitur, & tecto paulatim carpitur igni.
Et neque jam color eſt mixto candore rubori,
Nec vigor, & vires, & quæ modo viſa placebant:
Nec corpus remanet, quondã quod amaverat Echo.

Quæ tamen ut vidit, quamvis irata, memorque,
ndoluit: quotieſque puer miſerabilis eheu,
Dixerat: hæc reſonis iterabat vocibus, eheu.
Cumque ſuos manibus percuſſerat ille lacertos,
Hæc quoque reddebat ſonitum plangoris eundem.
Ultima vox ſolidam fuit hæc ſpectantis in undam,
Heu fruſtra dilecte puer! totidemque remiſit
Verba locus: dictoque vale, vale, inquit & Echo.
Ille caput viridi feſſum ſubmiſit in herba:
umina mors clauſit domini mirantia formam.
um quoque ſe, poſtquam eſt inferna ſede receptus,
n Stygia ſpectabat aqua. planxere ſorores
ajades, & ſectos fratri impoſuere capillos.
lanxerunt Dryades, plangentibus aſſonat Echo.
amq; rogum, quaſſaſq; faces, pheretrũq; parabant:
uſquam corpus erat. croceum pro corpore florem
nveniunt, foliis medium cingentibus albis.
Ognita res vati meritam per Achæidas urbes
Contulerat famam, numenq; erat auguris ingẽs.
pernit Echionides tamen hunc ex omnibus unus,
ontemtor ſuperum Pentheus, præſagaque ridet
erba ſenis: tenebraſque & cladem lucis ademtæ
bjicit. ille movens albentia tempora canis,
am felix eſſes, ſi tu quoque luminis hujus
rbus, ait, fieres, nec Bacchica ſacra videres!
nque dies aderit, quam non procul auguror eſſe,
a novus huc veniet proles Semeleia Liber:
em niſi templorum fueris dignatus honore,
lle lacer ſpargere locis: & ſanguine ſylvas
edabis, matremque tuam, matriſque ſorores.
veniet: neque enim dignabere numen honore:
que ſub his tenebris nimium vidiſſe quereris.
lia dicentem perturbat Echione natus.
cta fides ſequitur: reſponſaque vatis aguntur.
ber adeſt: feſtiſque fremunt ululatibus agri.
rba ruit, miſtæque viris matreſque, nuruſque,
vulgus, procereſque ignota ad ſacra feruntur.
is furor Anguigenæ proles Mavortia veſtras
tollit mentes? Pentheus ait: ærane tantum
a repulſa valent, & adunco tibia cornu?
magicæ fraudes? ut quos non bellicus enſis,
n tuba terruerit, non ſtrictis agmina telis:
minex voces, & mota inſania vino,
ſcœnique greges, & inania tympana vincant?
ne ſenes mirer? qui longa per æquora vecti
Tyro, hac profugos poſuiſtis ſede penates:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Nunc ſinitis ſine Marte capi ? voſne, acrior ætas
O juvenes, propiorque meæ ? quos arma tenere
Non thyrſos, galeaque tegi non fronde decebat.
Eſte precor memores, qua ſitis ſtirpe creati :
Illiuſque animos, qui multos perdidit unus,
Sumite ſerpentis. pro fontibus ille, lacuque
Interiit: at vos pro fama vincite veſtra.
Ille dedit leto fores : vos vincite molles,
Et patrium retinete decus. ſi fata vetabunt
Stare diu Thebas : utinam tormenta, virique
Mœnia diruerent : ferrumque, igniſque ſonaret.
Eſſemus miſeri ſine crimine, ſorſque querenda,
Non celanda foret, lacrymęque pudore carerent
At nunc a puero Thebę capientur inermi :
Quem neque bella juvant, nec tela, nec uſus equo
Sed madidi myrrha crines, molleſque coronæ,
Purpuraque, & pictis intextum veſtibus aurum.
Quem quidem ego actutū (modo vos abſiſtite) cō
Aſſumtumque patrem, commentaque ſacra fate
An ſatis Acriſio eſt animi contemnere vanum
Numen, & Argolicas venienti claudere portas ?
Penthea terrebit cum totis advena Thebis ?
Ite citi, (famulis hoc imperat) ite, ducemque
Attrahite huc vinctum: juſſis mora ſegnis abeſt
Hunc avus, hunc Athamas, hūc cetera turba ſuor
Corripiunt dictis, fruſtraque inhibere laborant.
Acrior admonitu eſt : irritaturque retenta,
Et creſcit rabies : moderaminaque ipſa nocebant
Sic ego torrentem, qua nil obſtabat eunti,
Lenius, & modico ſtrepitu decurrere vidi :
At, quacunque trabes, obſtructaque ſaxa jacebar
Spumeus, & fervens, & ab obice ſævior ibat.
Ecce cruentati redeunt : &, Bacchus ubi eſſet,
Quærenti domino, Bacchum vidiſſe negarunt.
Hunc, dixere, tamen comitem, famulumq; ſacro
Cepimus : & tradunt manibus poſt terga ligatis
Sacra Dei quondam Tyrrhena gente ſecutum.

ASpicit hunc Pentheus oculis, quos ira tremen
Fecerat, & quanquam pœnæ vix tēpora diffe
O periture, tuaque aliis documenta dature
Morte, ait, ede tuum nomen, nomenque parentu
Et patriam, moriſque novi cur ſacra frequentes.
Ille metu vacuus, nomen mihi, dixit, Acœtes :
Patria Mæonia eſt, humili de plebe parentes.
Non mihi, quę duri colerent, pater arva, juvenc
Lanigeroſve greges, non ulla armenta reliquit.

Pau

Pauper & ipſe fuit : linoque ſolebat & hamis
Decipere, & calamo ſalientes ducere piſces :
Ars illi ſua cenſus erat. cum traderet artem,
Accipe, quos habeo, ſtudii ſucceſſor, & heres,
Dixit, opes : morienſque mihi nihil ille reliquit
Pręter aquas: unum hoc poſſum appellare paternũ.
Mox ego, ne ſcopulis hærerem ſemper in iiſdem,
Addidici regimen dextra moderante carinæ
Flectere; & Olenię ſidus pluviale capellæ,
Taygetenque, Hyadaſque oculis, Arctonque notavi,
Ventorumque domos, & portus puppibus aptos.
Forte petens Delon, Chiæ telluris ad oras
Applicor, & dextris adducor littora remis :
Doque leves ſaltus, udęque immittor arenæ.
Nox ubi conſumta eſt, aurora rubeſcere primo
Cœperat : exurgo, laticeſque inferre recentes
Admoneo, monſtroque viam, quę ducit ad undas.
Ipſe, quid aura mihi tumulo promittat ab alto,
Proſpicio : comiteſque voco, repetoque carinam.
Adſumus en, inquit ſociorum primus Opheltes :
Vtque putat, prædam deſerto nactus in agro
Virginea puerum ducit per littora forma.
Ille mero, ſomnoque gravis titubare videtur,
Vixque ſequi. ſpecto cultum, faciemque, gradumque:
Nil ibi, quod credi poſſet mortale, videbam.
Et ſenſi, & dixi ſociis : quod numen in iſto
Corpore ſit dubito: ſed corpore numen in iſto eſt.
Quiſquis es, o faveas, noſtriſque laboribus adſis :
His quoque des veniam. pro nobis mitte precari,
Dictys ait, quo non alius conſcendere ſummas
Ocyor antennas, prenſoque rudente relabi.
Hoc Libys, hoc flavus proræ tutela Melanthus,
Hoc probat Alcimedon, & qui requiemq; modumq;
Vocę dabat remis, animorum hortator Epopeus.
Hoc omnes alii, prædæ tam cæca cupido eſt.
Non tamen hanc ſacro violari pondere pinum
Perpetiar, dixi : pars hic mihi maxima juris.
Inque aditu obſiſto. furit audaciſſimus omni
De numero Lycabas : qui Thuſca pulſus ab urbe,
Exilium, dira pœnam pro cæde, luebat.
Is mihi, dum reſto, juvenili guttura pugno
Rupit: & excuſſum miſiſſet in æquora, ſi non
Hæſiſſem, quanvis amens, in fune retentus.
Impia turba probat factum. tum denique Bacchus
(Bacchus enim fuerat) veluti clamore ſolutus
Sit ſopor, aque mero redeant in pectora ſenſus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quid facitis? quis clamor? ait: qua, dicite nautæ
Huc ope perveni? quo me deferre paratis?
Pone metum, Proreus, & quos contingere portus
Ede velis, dixit: terra ſiſtere petita.
Naxon, ait Liber, curſus advertite veſtros:
Illa mihi domus eſt, vobis erit hoſpita tellus.
Per mare fallaces, perque omnia numina jurant,
Sic fore, meque jubent pictæ dare vela carinæ.
Dextera Naxos erat, dextra mihi lintea danti,
Quid facis, o demẽs? quis te furor, inquit, Ophelte
Pro ſe quiſque timet: lævam pete, maxima nutu
Pars mihi ſignificat: pars, quid velit, aure ſuſurra
Obſtupui: capiatque aliquis moderamina, dixi:
Meque miniſterio ſceleriſque, artiſque removi.
Increpor a cunctis, totumque immurmurat agmen.
E quibus Ethalion, Te ſcilicet omnis in uno
Noſtra ſalus poſita eſt, ait: & ſubit ipſe, meumqu
Explet opus: Naxoque petit diverſa relicta.
Tum Deus illudens, tanquam modo denique frau
Senſerit, e puppi pontum proſpectat adunca,
Et flenti ſimilis; Non hæc mihi littora, nautæ,
Promiſiſtis, ait: non hæc mihi terra rogata eſt.
Quo merui pœnam facto? quæ gloria veſtra eſt,
Si puerum juvenes, ſi multi fallitis unum?
Iam dudum flebam, lacrymas manus impia noſtras
Ridet: & impellit properantibus æquora remis.
Per tibi nunc ipſum (neque enim præſentior illo
Eſt Deus) adjuro, tam me tibi vera referre,
Quam veri majora fide. ſtetit æquore puppis
Haud aliter, quam ſi ſiccum navale teneret.
Illi admirantes remorum in verbere perſtant:
Velaque deducunt, geminaque ope currere tentan
Impediunt hederæ remos, nexuque recurvo
Serpunt, & gravidis diſtinguunt vela corymbis.
Ipſe racemiferis frontem circundatus uvis,
Pampineis agitat velatam frondibus haſtam.
Quem circa tigres, ſimulacraque inania lyncum
Pictarumque jacent fera corpora pantherarum.
Exiliere viri: (ſive hoc inſania fecit
Sive timor) primuſque Medon nigreſcere pinnis,
Corpore depreſſo, & ſpinæ curvamine flecti
Incipit. huic Lycabas, in quæ miracula, dixit,
Verteris? & lati rictus, & panda loquenti
Naris erat, ſquamamque cutis durata trahebat.
At Libys, obſtantes dum vult obvertere remos:
In ſpatium reſilire manus breve vidit, & illas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Iam non eſſe manus: jam pinnas poſſe vocari.
Alter ad intortos cupiens dare brachia funes,
Brachia non habuit, truncoque repandus in undas
Corpore deſiluit, falcata noviſſima cauda eſt:
Qualia dimidiæ ſinuantur cornua Lunæ.
Vndique dant ſaltus, multaque aſpergine rorant,
Emerguntque iterum, redeuntq; ſub æquora rurſus:
Inque chori ludunt ſpeciem, laſcivaque jactant
Corpora, & acceptum patulis mare naribus efflant.
De modo viginti (tot enim ratis illa ferebat)
Reſtabam ſolus: pavidum, gelidumque trementi
Corpore vixq; animum firmat Deus, excute dicens,
Corde metum, Diamque tene. delatus in illam
Acceſſi ſacris, Baccheaque ſacra frequento.
PRæbuimus longis, Pentheus, ambagibus aures,
Inquit, ut ira mora vires abſumere poſſet.
Præcipitẽ famuli rapite hunc, cruciataque duris
Corpora tormentis Stygiæ demittite morti.
Protinus abſtractus ſolidis Tyrrhenus Acœtes
Clauditur in tectis: &, dum crudelia juſſæ
Inſtrumenta necis, ferrumque, igneſque parantur:
Sponte ſua patuiſſe fores, lapſaſque lacertis,
Sponte ſua, fama eſt, nullo ſolvente, catenas.
Perſtat Echionides, nec jam jubet ire, ſed ipſe
Vadit, ubi fleſus facienda ad ſacra Cithæron
Cantibus, & clara bacchantum voce ſonabat.
Vt fremit acer equus, cum bellicus ære canoro
Signa dedit tubicen, pugnæque aſſumit amorem:
Penthea ſic ictus longis ululatibus æther
Movit, & audito clamore recanduit ira.
Monte fere medio eſt cingentibus ultima ſylvis
Purus ab arboribus ſpectabilis undique campus.
Hic oculis illum cernentem ſacra profanis
Prima videt, prima eſt inſano concita curſu,
Prima ſuum miſſo violavit Penthea thyrſo
Mater: &, o geminæ, clamavit, adeſte ſorores:
Ille aper, in noſtris errat qui maximus agris,
Ille mihi feriendus aper. ruit omnis in unum
Turba furens: cunctæ coeunt: trepidumq; ſequũtur;
Iam trepidum, jam verba minus violenta loquentẽ,
Iam ſe damnantem, jam ſe peccaſſe fatentem.
Saucius ille tamen, fer opem, matertera, dixit,
Autonoe: moveant animos Actæonis umbræ.
Illa quis Actæon neſcit: dextramque precantis
Abſtulit: Inoo lacerata eſt altera raptu.
Non habet infelix quæ matri brachia tendat:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Trunca ſed oſtendens dejectis vulnera membris,
Aſpice mater, ait: viſis ululavit Agave:
Collaque jactavit: crinemque per aera movit.
Avulſumque caput digitis complexa cruentis,
Clamat, Io comites, opus hoc victoria noſtra eſt.
Non citius frondes auctumni frigore tactas,
Iamque male herentes, alta rapit arbore ventus:
Quam ſunt membra viri manibus direpta nefandis.
Talibus exemplis monitæ nova ſacra frequentant,
Thuraque dant, ſanctaſque colunt Iſmenides aras.

PVBLII OVIDII NASONIS Metamorphoſeon LIBER IV.

AT non Alcithoe Mineias Orgia cenſet
Accipienda Dei: ſed adhuc temeraria Bacchum
Progeniem negat eſſe Iovis: ſociaſque ſorores
Impietatis habet. feſtum celebrare ſacerdos,
Immuneſque operum famulas dominaſque ſuorum,
Pectora pelle tegi, crinales ſolvere vittas,
Serta comis, manibus frondentes ſumere thyrſos
Iuſſerat: & ſævam læſi fore numinis iram,
Vaticinatus erat. parant matreſque, nuruſque,
Telas, & calathos, infectaque penſa reponunt,
Thuraque dant, Bacchumque vocant, Bromiumque, Lyæumque,
Ignigenamque, ſatumq; iterum, ſolumque bimatrē.
Additur his Nyſeuſque, indetonſuſque Thyoneus,
Et cum Lenæo genialis conſitor uvæ,
Nyctileuſque, Eleleuſq; parens, & Iacchus, & Evā:
Et quæ præterea per Grajas plurima gentes
Nomina Liber habes. tibi enim inconſumta juventa eſt,
Tu puer æternus, tu formoſiſſimus alto

Conſpiceris cœlo : tibi, cum ſine cornibus aſtas,
Virgineum caput eſt. Oriens tibi victus, aduſque
Decolor extremo qua cingitur India Gange.
Penthea, tu venerande, bipenniferumque Lycurgum
Sacrilegos mactas : Tyrrhenaque mittis in æquor
Corpora. tu bijugum pictis inſignia frenis
Colla premis lyncum: Bacchæ, Satyriq; ſequuntur:
Quique ſenex ferula titubantes ebrius artus
Suſtinet, & pando non fortiter hæret aſello.
Quacunque ingrederis, clamor juvenilis, & una
Femineæ voces, impulſaque tympana palmis,
Concavaque æra ſonant, longoq; foramine buxus.
Placatus, mitiſque, rogant Iſmenides, adſis:
Juſſaque ſacra colunt. ſolæ Mineides intus
Intempeſtiva turbantes feſta Minerva
Aut ducunt lanas, aut ſtamina pollice verſant,
Aut hęrent telæ, famulaſque laboribus urgent.
E quibus una levi deducens pollice filum,
Dum ceſſant alię, commentaque ſacra frequentant:
Nos quoque, quas Pallas melior dea detinet, inquit,
Utile opus manuum vario ſermone levemus:
Perque vices aliquid, quod tempora longa videri
Non ſinat, in medium vacuas referamus ad aures.
Dicta probant, primamque jubent narrare ſorores.
Illa, quid e multis referat, (nam plurima norat)
Cogitat: & dubia eſt, de te Babylonia narret
Derceti, quam verſa ſquamis velantibus artus
Stagna Palæſtini credunt coluiſſe figura:
An magis ut ſumptus illius filia pennis,
Extremos altis in turribus egerit annos?
Nais an ut cantu, nimiumque potentibus herbis
Verterit in tacitos juvenilia corpora piſces,
Donec idem paſſa eſt: an, quæ poma alba ferebat,
Ut nunc nigra ferat contactu ſanguinis arbor.
Hæc placet, hęc quoniam vulgaris fabula non eſt,
Talibus orſa modis, lana ſua fila ſequente.
PYramus & Thisbe, juvenum pulcerrimus alter,
Altera quas oriens habuit, prælata puellis
Contiguas habuere domos: ubi dicitur altam
Coctilibus muris cinxiſſe Semiramis urbem.
Notitiam primoſque gradus vicinia fecit:
Tempore crevit amor. tedæ quoque jure coiſſent,
Sed vetuere patres: quod non potuere vetare.
Ex æquo captis ardebant mentibus ambo.
Conſcius omnis abeſt: nutu, ſignifque loquuntur:
Quoque magis tegitur, tanto magis æſtuat ignis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Fiſſus erat tenui rima, quam duxerat olim,
Cum fieret, paries domui communis utrique.
Id vitium nullì per ſecula longa notatum
(Quid non ſentit Amor?) primi vidiſtis amantes
Et vocis feciſtis iter, tutæque per illud
Murmure blanditiæ minimo tranſire ſolebant.
Sæpe ubi conſtiterant hinc Thisbe, Pyramus illin
Inque vices fuerat captatus anhelitus oris:
Invide, dicebant, paries quid amantibus obſtas?
Quantum erat, ut ſineres toto nos corpore jungi
Aut, hoc ſi nimium eſt, vel ad oſcula danda pater
Nec ſumus ingrati: tibi nos debere fatemur,
Quod datus eſt verbis ad amicas tranſitus aures.
Talia diverſa nequicquam ſede locuti
Sub noctem dixere vale: partique dedere
Oſcula quiſque ſuæ non pervenientia contra.
Poſtera nocturnos aurora removerat ignes,
Solque pruinoſas radiis ſiccaverat herbas:
Ad ſolitum coiere locum. tum murmure parvo
Multa prius queſti, ſtatuunt, in nocte ſilenti
Fallere cuſtodes, foribuſque excedere tentent:
Cumq; domo exierint, urbis quoq; tecta relinquan
Neve ſit errandum lato ſpatiantibus arvo:
Conveniant ad buſta Nini, lateantque ſub umbr
Arboris. Arbor ibi niveis uberrima pomis
Ardua morus erat, gelido contermina fonti.
Pacta placent: & lux tarde diſcedere viſa
Præcipitatur aquis, & aquis nox erit ab iiſdem.
Callida per tenebras verſato cardine Thisbe
Egreditur, fallitque ſuos, adopertaque vultum
Pervenit ad tumulum, dictaque ſub arbore ſedit.
Audacem faciebat amor. venit ecce recenti
Cæde leæna boum ſpumantes oblita rictus,
Depoſitura ſitim vicini fontis in unda.
Quam procul ad Lunæ radios Babylonia Thisbe
Vidit, & obſcurum timido pede fugit in antrum.
Dumque fugit, tergo velamina lapſa relinquit.
Vt lea ſæva ſitim multa compeſcuit unda,
Dum redit in ſylvas, inventos forte ſine ipſa
Ore cruentato tenues laniavit amictus.
Serius egreſſus veſtigia vidit in alto
Pulvere certa feræ, totoque expalluit ore
Pyramus. ut vero veſtem, quoque ſanguine tinct
Repperit, Vna duos, inquit, nox perdet amante
E quibus illa fuit longa digniſſima vita.
Noſtra nocens anima eſt. ego te miſeranda perem

In loca plena metus qui juſſi nocte venires,
Nec prior huc veni. noſtrum divellite corpus,
Et ſcelerata fero conſumite viſcera morſu,
O quicunque ſub hac habitatis rupe leones.
Sed timidi eſt optare necem. velamina Thisbes
Tollit, & ad pactæ ſe confert arboris umbram.
Atque dedit notæ lacrymas, dedit oſcula veſti,
Accipe nũc, inquit, noſtri quoq; ſanguinis hauſtus:
Quoque erat accinctus, demiſit in ilia ferrum.
Nec mora: ferventi moriens e vulnere traxit:
Et jacuit reſupinus humo. cruor emicat alte.
Non aliter, quam cum vitiato fiſtula plumbo
Scinditur, &, tenui ſtridente foramine, longas
Ejaculatur aquas, atque ictibus aera rumpit.
Arborei fetus aſpergine cædis in atram
Vertuntur faciem: madefactaque ſanguine radix
Purpureo tingit pendentia mora colore.
Ecce, metu nondum poſito, ne fallat amantem,
Illa redit: juvenemque oculis animoque requirit,
Quantaque vitarit narrare pericula geſtit.
Utq; locum, & viſam cognoſcit in arbore formam,
(Sic facit incertam pomi color) hæret an hæc ſit.
Dum dubitat, tremebunda videt pulſare cruentum
Membra ſolum, retroque pedem tulit: oraque buxo
Pallidiora gerens, exhorruit æquoris inſtar,
Quod fremit, exigua cum ſummum ſtringitur aura.
Sed poſtquam remorata ſuos cognovit amores,
Percutit indignos claro plangore lacertos:
Et laniata comas, amplexaque corpus amantis,
Vulnera ſupplevit lacrymis, fletumque cruori
Miſcuit. & gelidis in vultibus oſcula figens,
Pyrame, clamavit, quis te mihi caſus ademit?
Pyrame reſponde: tua te cariſſima Thisbe
Nominat: exaudi: vultuſque attolle jacentes.
Ad nomen Thisbes oculos in morte gravatos
Pyramus erexit, viſaque recondidit illa.
Quæ poſtquam veſtemque ſuam cognovit, & enſe
Vidit ebur vacuum: Tua te manus, inquit, amorq;
Perdidit infelix, eſt & mihi fortis in unum
Hæc manus: eſt & amor: dabit hic in vulnera vires.
Perſequar extinctum: letique miſerrima dicar
Cauſa, comeſque tui: quique a me morte revelli
Heu ſola poteras: poteris nec morte revelli.
His tamen amborum verbis eſtote rogati
O multum miſerique mei, illiuſque parentes,
Ut quos certus amor, quos hora noviſſima junxit,
Com-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Componi tumulo non invideatis eodem.
At tu, quæ ramis arbor miſerabile corpus
Nunc tegis unius, mox es tectura duorum,
Signa tene cædis: pulloſque & luctibus aptos
Semper habe fetus, gemini monumenta cruoris.
Dixit, & aptato pectus mucrone ſub imum
Incubuit ferro, quod adhuc a cæde tepebat.
Vota tamen tetigere Deos, tetigere parentes.
Nam color in pomo eſt, ubi permaturuit, ater:
Quodque rogis ſupereſt, una requieſcit in urna.
DEſierat: mediumq; fuit breve tempus, & orſa
Dicere Leucothoe: vocem tenuere ſorores.
Hunc quoque, ſiderea qui temperat omnia luce
Cepit amor Solem. Solis referamus amores.
Primus adulterium Veneris cum Marte putatur
Hic vidiſſe Deus: videt hic Deus omnia primus.
Indoluit facto: Iunonigenæque marito
Furta tori, furtique locum monſtravit. at illi
Et mens, & quod opus fabrilis dextra tenebat,
Excidit. ex templo graciles ex ære catenas,
Retiaque, & laqueos, quę lumina fallere poſſen
Elimat. non illud opus tenuiſſima vincant
Stamina, nec ſummo quæ pendet aranea tigno.
Vtque leves tactus, momentaque parva ſequantu
Efficit: & lecto circundata collocat apte.
Vtque venere torum conjux & adulter in unum e
Arte viri, vincliſque nova ratione paratis,
In mediis ambo deprenſi amplexibus hærent.
Lemnius extemplo valvas patefecit eburnas,
Admiſitque Deos. illi jacuere ligati
Turpiter: atque aliquis de Diis non triſtibus, opt
Sic fieri turpis. Superi riſere: diuque
Hæc fuit in toto notiſſima fabula cœlo.
EXigit indicii memorem Cythereia pœnam:
Inque vices illum, tectos qui læſit amores,
Lædit amore pari. quid nunc, Hyperione nat
Forma, colorque tibi, radiataque lumina proſunt
Nempe tuis omnes qui terras ignibus uris,
Vreris igne novo: quique omnia cernere debes,
Leucothoen ſpectas; & virgine figis in una,
Quos mundo debes, oculos. modo ſurgis Eoo
Temporius cœlo, modo ſerius incidis undis:
Spectandique mora brumales porrigis horas.
Deficis interdum, vitiumque, in lumina, mentis
Tranſit, & obſcurus mortalia pectora terres.
Nec, tibi quod Lunæ terris propioris imago
Obſtite

Obſtiterit, palles: facit hunc amor ipſe colorem.
Diligis hanc unam: nec te Clymeneque Rhodoque,
Nec tenet Æææ genitrix pulcerrima Circes,
Quæque tuos Clytie, quanvis deſpecta, petebat
Concubitus: ipſoque illo grave vulnus habebat
Tempore. Leucothoe multarum oblivia fecit:
Gentis odoriferæ quam formoſiſſima partu
Edidit Eurynome. ſed poſtquam filia crevit,
Quam mater cunctas, tam matrem filia vicit.
Rexit Achæmenias urbes pater Orchamus, iſque
Septimus a priſco numeratur origine Belo.
Axe ſub Heſperio ſunt paſcua Solis equorum:
Ambroſiam pro gramine habent. ea feſſa diurnis
Membra miniſteriis nutrit, reparatque labori.
Dumque ubi quadrupedes cœleſtia pabula carpunt,
Noxq; vicem peragit: thalamos Deus intrat amatos,
Verſus in Eurynomes faciem genitricis. & inter
Bis ſex Leucothoen famulas ad lumina cernit
Levia verſato ducentem ſtamina fuſo.
Ergo ubi, ceu mater, caræ dedit oſcula natæ
Res, ait, arcana eſt: famulæ diſcedite, neve
Eripite arbitrium matri ſecreta loquendi.
Paruerant: thalamoque Deus ſine teſte relictus,
Ille ego ſum, dixit, qui longum metior annum,
Omnia qui video, per quem videt omnia tellus,
Mundi oculus. mihi, crede, places. pavet illa: metuq;
Et colus, & fuſus digitis cecidere remiſſis.
Ipſe timor decuit. nec longius ille moratus
In veram rediit ſpeciem, ſolitumque nitorem.
At virgo quanvis inopino territa viſu,
Victa nitore Dei, poſita vim paſſa querela eſt.
Invidit Clytie: (neque enim moderatus in illam
Solis amor fuerat) ſtimulataque pellicis ira
Vulgat adulterium, diffamatumque parenti
Indicat. Ille ferox, immanſuetuſque precantem,
Tendentemque manus ad lumina Solis, &, ille
Vim tulit invitæ, dicentem, defodit alta
Crudus humo: tumulumq; ſuper gravis addit arenæ.
Diſſipat hunc radiis Hyperione natus, iterque
Dat tibi, quo poſſis defoſſos promere vultus.
Nec tu jam poteras enectum pondere terræ
Tollere nympha caput: corpuſque exangue jacebas.
Nil illo fertur volucrum moderator equorum
Poſt Phaethonteos vidiſſe dolentius ignes.
Ille quidem gelidos radiorum viribus artus,
Si queat, in vivum temtat revocare calorem.

Sed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sed quoniam tantis fatum conatibus obſtat ?
Nectare odorato ſparſit corpuſque, locumque :
Multaque præqueſtus, tanges tamen æthera, dix
Protinus imbutum cœleſti nectare corpus
Delicuit, terramque ſuo madefecit odore :
Virgaque per glebas ſenſim radicibus actis
Thurea ſurrexit, tumulumque cacumine rupit.
AT Clytien, quanvis amor excuſare dolorem,
Indiciumque dolor poterat: non amplius auc
Lucis adit, Veneriſque modum ſibi fecit in illa.
Tabuit ex illo dementer amoribus uſa
Nympharum impatiens : & ſub Iove nocte diequ
Sedit humo nuda, madidis incomta capillis :
Perque novem luces expers undæque cibique,
Rore mero, lacrymiſque ſuis jejunia pavit.
Nec ſe movit humo. tantum ſpectabat euntis
Ora Dei : vultuſque ſuos flectebat ad illum.
Membra ferunt hæſiſſe ſolo : partemque coloris
Luridus exangues pallor convertit in herbas :
Eſt in parte rubor, violæque ſimillimus ora
Flos tegit. illa ſuum, quanvis radice tenetur,
Vertitur ad ſolem : mutataque ſervat amorem.
Dixerat : & factum mirabile ceperat aures.
Pars fieri potuiſſe negant : pars omnia veros
Poſſe Deos memorant: ſed non eſt Bacchus in ill
Poſcitur Alcithoe, poſtquam ſiluere ſorores :
Quæ radio ſtantis percurrens ſtamina telæ,
Vulgatos taceo, dixit, paſtoris amores
Daphnidis Idæi, quem Nymphæ pellicis ira
Contulit in ſaxum. tantus dolor urit amantes.
Nec loquar, ut quondam naturæ jure novato
Ambiguus fuerit modo vir, modo femina, Scyth
Te quoque nunc adamas, quondam fidiſſime par
Celme Iovi, largoque ſatos Curetas ab imbri,
Et Crocon in parvos verſum cum Smilace flores
Prætereo : dulcique animos novitate tenebo.
VNde ſit infamis, quare male fortibus undis
Salmacis enervet, tactoſque remolliat artus,
Diſcite. cauſa latet : vis eſt notiſſima fontis
Mercurio puerum diva Cythereide natum
Najades Idæis enutrivere ſub antris.
Cujus erat facies, in qua materque, paterque,
Cognoſci poſſent : nomen quoque traxit ab illis
Is tria cum primum fecit quinquennia, montes
Deſeruit patrios : Idaque altrice relicta,
Ignotis errare locis, ignota videre
Flumi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

'lumina gaudebat, ſtudio minuente labores.
lle etiam Lycias urbes, Lyciæque propinquos
aras adit. videt hic ſtagnum lucentis ad imum
'ſque ſolum lymphæ. non illic canna paluſtris,
ec ſteriles ulvæ, nec acuta cuſpide junci:
erſpicuus liquor eſt: ſtagni tamen ultima vivo
eſpite cinguntur, ſemperque virentibus herbis.
ympha colit; ſed nec venatibus apta, nec arcus
lectere quæ ſoleat, nec quæ contendere curſu:
olaque Naiadum celeri non nata Dianæ.
æpe ſuas illi fama eſt dixiſſe ſorores,
almaci, vel jaculum, vel pictas ſume pharetras,
t tua cum duris venatibus ocia miſce.
ec jaculum ſumit, nec pictas illa pharetras,
ec ſua cum duris venatibus ocia miſcet.
ed modo fonte ſuo formoſos perluit artus,
æpe Citoriaco deducit pectine crines:
t, quid ſe deceat, ſpectatas conſulit undas.
unc perlucenti circundata corpus amictu,
lollibus aut foliis, aut mollibus incubat herbis.
æpe legit flores: & tunc quoque forte legebat,
um puerum vidit, viſumque optavit habere.
ec tamen ante adiit, etſi properabat adire,
uam ſe compoſuit: quam circunſpexit amictus:
t finxit vultum: & meruit formoſa videri.
unc ſic orſa loqui: Puer o digniſſime credi
ſſe Deus: ſeu tu Deus es, potes eſſe Cupido:
ive es mortalis; qui te genuere beati,
t mater felix, & fortunata profecto
i qua tibi ſoror eſt, & quæ dedit ubera nutrix.
ed longe cunctis longeque beatior illa eſt,
i qua tibi ſponſa eſt: ſi qua dignabere teda.
unc tibi ſive aliqua eſt, mea ſit furtiva voluptas:
eu nulla eſt, ego ſim: thalamumq; ineamus eundẽ.
ais ab his tacuit: pueri rubor ora notavit.
eſcit, quid ſit amor: ſed & erubuiſſe decebat.
lic color aprica pendentibus arbore malis,
ut ebori tincto eſt, aut ſub candore rubenti,
um fruſtra reſonant æra auxiliaria Lunæ.
oſcenti Nymphæ ſine fine ſororia ſaltem
ſcula, jamque manus ad eburnea colla ferenti,
eſinis? aut fugio, tecumque, ait, iſta relinquo.
almacis extimuit: locaque hæc tibi libera trado
loſpes, ait: ſimulatque gradu diſcedere verſo.
um quoque reſpiciens, fruticumq; recondita ſylva
elituit: flexumque genu ſummiſit. at ille,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Vt puer, & vacuus, & inobſervatus, in herbi
Huc it, & hinc illuc, & in alludentibus undi
Summa pedum, taloque tenus veſtigia tingit.
Nec mora: temperie blandarum captus aquarum
Mollia de tenero velamina corpore ponit.
Tum vero ſtupuit, nudæque cupidine formæ
Salmacis exarſit: flagrant quoque lumina Nym
Non aliter, quam cum puro nitidiſſimus orbe
Oppoſita ſpeculi referitur imagine Phœbus.
Vixque moram patitur: vix jam ſua gaudia diff
Iam cupit amplecti: jam ſe male continet ame
Ille cavis velox applauſo corpore palmis
Deſilit in latices: alternaque brachia jactans
In liquidis tranſlucet aquis: ut eburnea ſi quis
Signa tegat claro, vel candida lilia, vitro.
Vicimus: &, meus eſt, exclamat Naïs: & om
Veſte procul jacta, mediis immittitur undis:
Pugnantemque tenet: luctantiaque oſcula car
Subjectatque manus, invitaque pectora tangit:
Et nunc hac juveni, nunc circunfunditur illac.
Denique nitentem contra, elabique volentem
Implicat ut ſerpens, quem regia ſuſtinet ales,
Sublimemque rapit: pendens caput illa, pedeſ
Alligat: & cauda ſpatiantes implicat alas.
Vtque ſolent hederæ longos intexere truncos:
Vtve ſub æquoribus deprenſum polypus hoſtem
Continet, ex omni demiſſis parte flagellis:
Perſtat Atlantiades: ſperataque gaudia Nymph
Denegat. illa premit: demiſſaque corpore toto
Sicut inhærebat, pugnes licet improbe, dixit,
Non tamen effugies. ita Dii jubeatis: & iſtum
Nulla dies a me, nec me diducat ab iſto.
Vota ſuos habuere Deos. nam miſta duorum
Corpora junguntur: facieſque inducitur illis
Vna, velut ſi quis conducat cortice ramos,
Creſcendo jungi, pariterque adoleſcere cernat.
Sic ubi complexu coierunt membra tenaci,
Nec duo ſunt, ſed forma duplex: nec femina d
Nec puer ut poſſit: neutrumq;, & utrunque vide
Ergo ubi ſe liquidas, quo vir deſcenderat, unda
Semimarem feciſſe videt, mollitaque in illis
Membra, manus tendens, ſed jam non voce viri
Hermaphroditus ait, nato date munera veſtro,
Et pater & genitrix, amborum nomen habenti:
Quiſquis in hos fontes vir venerit, exeat inde
Semivir: & tactis ſubito molleſcat in undis.

Mo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Iotus uterque parens, nati rata verba biformis
ecit, & incerto fontem medicamine tinxit.

F Inis erat dictis: & adhuc Mineia proles
Vrget opus: ſpernitque Deum: feſtumque profanat:
ympana cum ſubito non apparentia raucis
)bſtrepuere ſonis, & adunco tibia cornu,
innulaq; æra ſonant: & olent myrrhæq;, crociq;:
eſque fide major, cœpere vireſcere telæ,
aque hederæ faciem pendens frondeſcere veſtis:
ars abit in vites: &, quæ modo fila fuerunt,
almite mutantur: de ſtamine pampinus exit:
urpura fulgorem pictis accommodat uvis.
amque dies exactus erat, tempuſque ſubibat,
uod tu nec tenebras, nec poſſes dicere lucem:
d cum luce tamen dubiæ confinia noctis.
ecta repente quati, pingueſque ardere videntur
ampades: & rutilis collucent ignibus ædes:
alſaque ſævarum ſimulacra ululare ferarum.
umida jamdudum latitant per tecta ſorores,
iverſæque locis, ignes ac lumina vitant.
ũq; petunt tenebras, parvos membrana per artus
orrigitur, tenueſque includunt brachia pennæ.
ec, qua perdiderint veterem ratione figuram,
ire ſinunt tenebræ. non illas pluma levavit:
iſtinuere tamen ſe perlucentibus alis.
onatæque loqui, minimam pro corpore vocem
mittunt: peraguntque leves ſtridore querelas:
ectaque, non ſylvas celebrant: lucemque peroſæ
octe volant: ſeroque tenent a veſpere nomen.

T Vm vero totis Bacchi memorabile Thebis
Numen erat: magnaſque novi matertera vires
arrat ubique Dei: de totque ſororibus expers
na doloris erat, niſi quem fecere ſorores.
ſpicit hanc natis, thalamoque Athamantis habentem
blimes animos, & alumni numine Iuno.
on tulit: & ſecum: potuit de pellice natus
ertere Mæonios pelagoque immergere nautas:
: laceranda ſuæ nati dare viſcera matri:
: triplices operire novis Mineidas alis:
il poterit Iuno, niſi inultos flere dolores?
que mihi ſatis eſt? hæc una potentia noſtra eſt?
ſe docet, quid agam. fas eſt & ab hoſte doceri.
idque furor valeat, Pentheja cæde ſatiſque

Ac ſuper oſtendit: cur non ſtimuletur? eatque
Per cognata ſuis exempla ſororibus Ino?
Eſt via declivis funeſta nubila taxo:
Ducit ad infernas per multa ſilentia ſedes:
Styx nebulas exhalat iners, umbræque recentes
Deſcendunt illac, ſimulacraque functa ſepulcris.
Pallor, hyemſque tenent late loca ſenta: novique,
Qua ſit iter manes, Stygiam quod ducat ad urbem,
Ignorant: ubi ſit nigri fera regia Ditis.
Mille capax aditus, & apertas undique portas
Vrbs habet: utque fretum de tota flumina terra,
Sic omnes animas locus accipit ille: nec ulli
Exiguus populo eſt, turbamve accedere ſentit.
Errant exangues ſine corpore & oſſibus umbræ:
Parſque forum celebrant: pars imi tecta tyranni:
Pars aliquas artes antiquæ imitamina vitæ
Exercent: aliam partem ſua pœna coercet.
Suſtinet ire illuc, cœleſti ſede relicta,
(Tantum odiis iræque dabat) Saturnia Iuno.
Quo ſimul intravit, ſacroque a corpore preſſum
Intremuit limen: tria Cerberus extulit ora,
Et tres latratus ſimul edidit. illa ſorores
Nocte vocat genitas, grave & implacabile numen.
Carceris ante fores clauſas adamante ſedebant:
Deque ſuis atros pectebant crinibus angues.
Quam ſimul agnorunt inter caliginis umbras,
Surrexere Deæ. ſedes ſcelerata vocatur.
Viſcera præbebat Tityus lanianda, novemque
Iugeribus diſtractus erat. tibi Tantale nullæ
Deprenduntur aquæ: quæq; imminet, effugit arbor.
Aut petis, aut urges ruiturum, Siſyphe, ſaxum.
Volvitur Ixion: &, ſe ſequiturque, fugitque.
Molirique ſuis letum patruelibus auſæ,
Aſſidue repetunt, quas perdunt Belides, undas.
Quos omnes facie poſtquam Saturnia torva
Vidit, & ante omnes Ixiona: rurſus ab illo
Siſyphon aſpiciens, cur hic e fratribus, inquit,
Perpetuas patitur pœnas? Athamanta ſuperbum
Regia dives habet, qui me cum conjuge ſemper
Sprevit? & exponit cauſas odiique, viæque,
Quidque velit. quod vellet, erat, ne regia Cadmi
Staret: & in facinus traherent Athamanta furores.
Imperium, promiſſa, preces, confundit in unum:
Sollicitatque Deas. ſic hæc Iunone locuta,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Tiſiphone canos, ut erat turbata, capillos
Movit: & extantes dejecit ab ore colubros:
Atque ita, non longis opus eſt ambagibus, inquit:
Facta puta, quæcunque jubes. inamabile regnum
Deſere, teque refer cœli melioris ad auras.

LÆta redit Iuno, quã cœlum intrare parantem
Roratis luſtravit aquis Thaumantias Iris.
Nec mora: Tiſiphone madefactã ſanguine ſumit
Importuna facem, fluidoque cruore rubentem
Induitur pallam, tortoque incingitur angue:
Egrediturque domo. Luctus comitatur euntem,
Et pavor, & terror, trepidoque inſania vultu.
Limine conſtiterat: poſtes tremuiſſe feruntur
Æolii, pallorque fores infecit acernas:
Solque locum fugit. monſtris exterrita conjux:
Territus eſt Athamas: tectoque exire parabant.
Obſtitit infelix, aditumque obſedit Erinnys:
Nexaque vipereis diſtentos brachia nodis
Cæſariem excuſſit: motæ ſonuere colubræ:
Parſque jacent humeris: pars circum pectora lapſæ
Sibila dant, ſaniẽq; vomunt, linguiſq; coruſcant.
Inde duos mediis abrupit crinibus angues,
Peſtiferaque manu raptos immiſit. At illi
Inooſque ſinus Athamanteosque pererrant,
Inſpirantque graves animos, nec vulnera membris
Vlla ferunt: mens eſt, quæ diros ſentiat ictus.
Attulerat ſecum liquidi quoque monſtra veneni,
Oris Cerberei ſpumas, & virus Echidnæ:
Erroreſque vagos, cæcæque oblivia mentis:
Et ſcelus, & lacrymas, rabiemq;, & cædis amorem,
Omnia trita ſimul: quæ ſanguine miſta recenti
Coxerat ære cavo viridi verſata cicuta.
Dumque pavent illi: vertit furiale venenum
Pectus in amborum, præcordiaque intima movit.
Tum face jactata per eundem ſæpius orbem,
Conſequitur motis velociter ignibus ignes.
Sic victrix, juſſique potens, ad inania magni
Regna redit Ditis: ſumtumque recingitur anguem.

PRotinus Æolides media furibundus in aula
Clamat, Io comites, his retia tendite ſylvis:
Hic modo cũ gemina viſa eſt mihi prole leæna:
Vtque feræ, ſequitur veſtigia conjugis amens:
Deque ſinu matris ridentem, & parva Learchum
Brachia tendentem rapit: & bis terque per auras
More rotat fundæ rigidoque infantia ſaxo
Diſcutit ora ferox. tum denique concita mater,

Seu dolor hoc fecit, ſeu ſparſi cauſa veneni,
Exululat: ſparſiſque fugit male ſana capillis:
Teque ferens parvum nudis, Melicerta, lacertis,
Evœ Bacche ſonat. Bacchi ſub nomine Iuno
Riſit, &, hos uſus prȩſtet tibi, dixit, alumnus.
Imminet æquoribus ſcopulus: pars ima cavatur
Fluctibus, & tectas defendit ab imbribus undas:
Summa rigent, frontemq; in aptum porrigit æquor.
Occupat hunc (vires inſania fecerat) Ino:
Seque ſuper pontum nullo tardata timore
Mittit onuſque ſuum. percuſſa recanduit unda.
At Venus immeritæ neptis miſerata labores,
Sic patruo blandita ſuo eſt: o numen aquarum,
Proxima cui cœlo ceſſit Neptune poteſtas:
Magna quidem poſco: ſed tu miſerere meorum,
Iactari quos cernis in Ionio immenſo:
Et Diis adde tuis. aliqua & mihi gratia ponto eſt:
Si tamen in medio quondam concreta profundo
Spuma fui, gratumque manet mihi nomen ab illa.
Annuit oranti Neptunus: & abſtulit illis
Quod mortale fuit: majeſtatemque verendam
Impoſuit: nomenque ſimul, faciemque novavit:
Leucotheaq; Deum cum matre Palæmona dixit.

SIdoniæ comites, quantum valuere, ſecutæ
Signa pedum, primo videre noviſſima ſaxo:
Nec dubium de morte ratæ, Cadmeida palmis
Deplanxere domum, ſciſſis cum veſte capillis.
Vtque parum juſtæ, nimiumque in pellice ſævæ
Invidiam fecere Deæ. convicia Iuno
Non tulit. &, faciam vos ipſas maxima, dixit,
Sævitiæ monumenta meæ. res dicta ſecuta eſt.
Nam quæ præcipue fuerat pia, Perſequar, inquit,
In freta reginam: ſaltumque datura, moveri
Haud uſquam potuit, ſcopuloque affixa cohæſit.
Altera, dum ſolito tentat plangore ferire
Pectora, tentatos ſentit riguiſſe lacertos.
Illa, manus ut forte tetenderat in maris undas,
Saxea facta manus in eaſdem porrigit undas.
Hujus, ut arreptum laniabat vertice crinem,
Duratos ſubito digitos in crine videres.
Quo quæque in geſtu deprenſa eſt, hæſit in illo.
Pars volucres factæ: quæ nūc quoq; gurgite in illo
Æquora diſtringunt ſummis Cadmeides alis.

NEſcit Agenorides natam, parvumque nepotem
Æquoris eſſe Deos. luctu, ſerieque malorum
Victus,

Victus, & oſtentis, quæ plurima viderat, exit,
Conditor urbe ſua, tanquam fortuna locorum
Non ſua ſe premeret: longiſque erroribus actus
Contigit Illyricos profuga cum conjuge fines.
Iamque malis annis graves dum prima retractant
Fata domus, releguntque ſuos ſermone labores:
Num ſacer, ille mea trajectus cuſpide ſerpens,
Cadmus ait, fuerat, tum, cum Sidone profectus
Vipereos ſparſi per humum nova ſemina dentes?
Quem ſi cura Deum tam certa vindicat ira:
Ipſe, precor, ſerpens in longam porrigar alvum.
Dixit, &, ut ſerpens, in longam tenditur alvum:
Duratæque cuti ſquamas increſcere ſentit:
Nigraque cœruleis variari corpora guttis:
In pectuſque cadit pronus: commiſtaque in unum
Paulatim tereti tenuantur acumine crura.
Brachia jam reſtant: quæ reſtant brachia tendit:
Et lacrymis per adhuc humana fluentibus ora,
Accede, o conjunx, accede miſerrima, dixit:
Dumque aliquid ſupereſt de me, me tange: manūq;
Accipe, dū manus eſt, dū non totus occupat anguis.
Ille quidem vult plura loqui: ſed lingua repente
In partes eſt fiſſa duas: nec verba loquenti
Sufficiunt, quotieſque aliquos parat edere queſtus,
Sibilat: hanc illi vocem natura reliquit,
Nuda manu feriens exclamat pectora conjux,
Cadme mane: teque infelix his erue monſtris.
Cadme quid hoc? ubi pes? ubi ſunt humeriq; manuſque?
Et color, & facies? &, dum loquor, omnia? cur non
Me quoque cœleſtes in eundem vertitis anguem?
Dixerat: ille ſuæ lambebat conjugis ora,
Inque ſinus caros, veluti cognoſceret, ibat:
Et dabat amplexus: aſſuetaque colla petebat.
Quiſquis adeſt (aderant comites) terretur. at illis
Lubrica perlucent criſtati colla draconis:
Et ſubito duo ſunt: junctoque volumine ſerpunt:
Donec in oppoſiti nemoris ſubiere latebras.
Nūc quoq; nec fugiūt homines, nec vulnere lædūt:
Quidq; prius fuerint, placidi meminere dracones.

SEd tamen ambobus verſæ ſolatia formæ
Magna nepos dederat, quē debellata colebat
India, quem poſitis celebrabat Achaia templis.
Solus Abantiades ab origine cretus eadem
Acriſius ſupereſt, qui mœnibus arceat urbis
Argolicæ, contraque Deum ferat arma, genuſque

Non putat eſſe Deum (neq; .n. Iovis eſſe putabat)
Perſea: quem pluvio Danae conceperat auro.
Mox tamen Acriſium (tanta eſt præſentia veri)
Tam violaſſe Deum, quam non agnoſſe nepotem
Pœnitet: impoſitus jam cœlo eſt alter: & alter
Viperei referens ſpolium memorabile monſtri
Aera carpebat tenerum ſtridentibus alis.
Cumque ſuper Libycas victor penderet arenas,
Gorgonei capitis guttæ cecidere cruentæ:
Quas humus exceptas varios animavit in angues;
Vnde frequens illa eſt, infeſtaque terra colubris.
INde per immenſum ventis diſcordibus actus,
Nunc huc, nunc illuc, exemplo nubis aquoſæ
Fertur: & ex alto ſeductas æthere longe
Deſpectat terras, totumque ſupervolat orbem.
Ter gelidas arctos, ter Cancri brachia vidit:
Sæpe ſub occaſus, ſæpe eſt ablatus in ortus.
Iamque cadente die, veritus ſe credere nocti,
Conſtitit Heſperio regnis Atlantis in orbe:
Exiguamque petit requiem: dum Lucifer ignes
Evocet Auroræ, curſuſque Aurora diurnos.
Hic hominum cunctis ingenti corpore præſtans
Iapetionides Atlas fuit. ultima tellus
Rege ſub hoc, & pontus erat, qui Solis anhelis
Æquora ſubdit equis, & feſſos excipit axes.
Mille greges illi, totidemque armenta per herbas
Errabant: & humum vicinia nulla premebat.
Arboreæ frondes auro radiante nitentes,
Ex auro ramos, ex auro poma ferebant.
Hoſpes, ait Perſeus illi, ſeu gloria tangit
Te generis magni, generis mihi Iuppiter auctor:
Sive es mirator rerum, mirabere noſtras.
Hoſpitium, requiemque peto. memor ille vetuſtæ
Sortis erat: dederat Themis hãc Parnaſſia ſortem:
Tempus Atla veniet, tua quo ſpoliabitur auro
Arbor, & hunc prædæ titulum Iove natus habebit.
Id metuens, ſolidis pomaria clauſerat Atlas
Montibus, & vaſto dederat ſervanda draconi:
Arcebatque ſuis externos finibus omnes.
Hinc quoque, vade procul, ne longe gloria rerum,
Quas mentiris, ait, longe tibi Iuppiter abſit.
Vimque minis addit: manibuſque expellere tentat
Cunctantem, & placidis miſcentem fortia dictis.
Viribus inferior, (quis enim par eſſet Atlantis
Viribus?) at quoniam parvi tibi gratia noſtra eſt,
Accipe munus, ait: lævaque a parte Meduſæ
Ipſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Ipſe retroverſus ſquallentia protulit ora.
Quantus erat, mons factus Atlas: nam barba, comæque
In ſylvas abeunt: juga ſunt humerique, manuſque.
Quod caput ante fuit, ſummo eſt in mõte cacumẽ:
Oſſa lapis fiunt. tum partes altus in omnes
Crevit in immenſum, (ſic Dii ſtatuiſtis) & omne
Cum tot ſideribus cœlum requievit in illo.
CLauſerat Hippotades æterno carcere ventos:
Admonitorque operum cœlo clariſſimus alto
Lucifer ortus erat: pennis ligat ille reſumtis
Parte ab utraque pedes: teloque accingitur unco:
Et liquidum motis talaribus aera findit.
Gentibus innumeris circumque infraque relictis,
Æthiopum populos, Cepheaque conſpicit arva.
Illic immeritam maternæ pendere linguæ
Andromedam pœnas injuſtus juſſerat Ammon.
Quam ſimul ad duras religatam brachia cautes
Vidit Abantiades, niſi quod levis aura capillos
Moverat, & tepido manabant lumina fletu:
Marmoreum ratus eſſet opus. trahit inſcius ignes,
Et ſtupet. eximiæ correptus imagine formæ,
Pæne ſuas quatere eſt oblitus in aere pennas.
Vt ſtetit, o, dixit, non iſtis digna catenis,
Sed quibus inter ſe cupidi junguntur amantes;
Pande requirenti nomen terræque, tuumque,
Et cur vincla geras. primo ſilet illa: nec audet
Appellare virum virgo: manibuſque modeſtos
Celaſſet vultus, ſi non religata fuiſſet.
Lumina, quod potuit, lacrymis implevit obortis.
Sæpius inſtanti, ſua ne delicta fateri
Nolle videretur, nomen terræque, ſuumque,
Quantaque maternæ fuerit fiducia formæ
Indicat: & nondum memoratis omnibus, unda
Inſonuit: venienſque immenſo bellua ponto
Imminet, & latum ſub pectore poſſidet æquor.
Conclamat virgo: genitor lugubris, & una
Mater adeſt, ambo miſeri, ſed juſtius illa:
Nec ſecum auxilium, ſed dignos tempora fletus,
Plangoremq; ferunt, vinctoq; in corpore adhęrent.
Tunc ſic hoſpes ait: lacrymarum longa manere
Tempora vos poterunt: ad opem brevis hora ferendam
Hanc ego ſi peterem Perſeus, Iove natus, & illa,
Quam clauſam implevit fecundo Iuppiter auro,
Gorgonis anguicomæ Perſeus ſuperator, & alis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Æthereas auſus jactatis ire per auras,
Præferrer cunctis certe gener. addere tantis
Dotibus & meritum (faveant modo numina) tẽto
Vt mea ſit ſervata mea virtute, paciſcor.
Accipiunt legem, (quis enim dubitaret?) & orant:
Promittuntque ſuper regnum dotale parentes.
Ecce, velut navis præfixo concita roſtro
Sulcat aquas, juvenum ſudantibus acta lacertis:
Sic fera dimotis impulſu pectoris undis
Tantum aberat ſcopulis, quantum balearica torto
Funda poteſt plumbo medij tranſmittere cœli.
Cum ſubito juvenis pedibus tellure repulſa
Arduus in nubes abiit. & in æquore ſummo
Vmbra viri viſa eſt: viſam fera ſævit in umbram.
Vtque Iovis præpes, vacuo cum vidit in arvo
Præbentem Phœbo liventia terga draconem,
Occupat adverſum: neu ſæva retorqueat ora,
Squamigeris avidos figit cervicibus ungues:
Sic celeri miſſo præceps per inane volatu
Terga feræ preſſit, dextroque frementis in armo
Inachides ferrum curvo tenus abdidit hamo.
Vulnere læſa gravi, modo ſe ſublimis in auras
Attollit, modo ſubdit aquis; modo more ferocis
Verſat apri, quem turba canum circunſona terret.
Ille avidos morſus velocibus effugit alis,
Quaq; patent nunc terga cavis ſuper obſita cõchis,
Nunc laterum coſtas, nunc qua tenuiſſima cauda
Deſinit in piſcem, falcato vulnerat enſe.
Bellua puniceo miſtos cum ſanguine fluctus
Ore vomit. maduere graves aſpergine pennæ,
Nec bibulis ultra Perſeus talaribus auſus
Credere, conſpexit ſcopulum: qui vertice ſummo
Stantibus extat aquis, operitur ab æquore moto.
Nixus eo, rupiſque tenens juga prima ſiniſtræ,
Ter quater exegit repetita per ilia ferrum.
Littora cum plauſu clamor, ſuperaſque Deorum
Implevere domos. gaudent, generumq; ſalutant:
Auxiliumque domus, ſervatoremque fatentur
Caſſiope, Cepheuſque pater. reſoluta catenis
Incedit virgo, preciumque & cauſa laboris.
Ipſe manus hauſta victrices abluit unda:
Anguiferumque caput dura ne lædat arena,
Mollit humum foliis, nataſque ſub æquore virgas
Sternit, & imponit Phorcynidos ora Meduſæ.
Virga recens, bibulaque etiam nunc viva medulla
Vim rapuit monſtri, tactuque induruit hujus:

Per-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Percepitque novum ramis & fronde rigorem.
At pelagi Nymphæ factum mirabile tentant
Pluribus in virgis, & idem contingere gaudent:
Seminaque ex illis iterant jactata per undas.
Nunc quoque coraliis eadem natura remanſit:
Duritiem tacto capiant ut ab aere, quodque
Vimen in æquore erat, fiat ſuper æquora ſaxum.
Dis tribus ille focos totidem de ceſpite ponit:
Lævum Mercurio, dextrum tibi, bellica virgo:
Ara Iovis media eſt: mactatur vacca Minervæ:
Alipedi vitulus, taurus tibi ſumme Deorum.
Protinus Andromeden, & tanti præmia facti
Indotata rapit. tedas Hymeneus, amorque
Præcipiunt: largis ſatiantur odoribus ignes:
Sertaque dependent tectis: & ubique lyræque,
Tibiaque, & cantus, animi felicia læti
Argumenta ſonant: reſeratis aurea valvis
Atria tota patent: pulcroque inſtructa paratu,
Cepheni proceres ineunt convivia regis.
Poſtquam epulis functi, generoſi munere Bacchi
Diffudere animos, cultuſque, genuſque locorum
Quærit Abantiades. quærenti protinus unus
Narrat Lyncides, moreſque habitumque virorum.
Quod ſimul edocuit, nunc o fortiſſime, dixit,
Fare precor, Perſeu, quanta virtute, quibuſque
Artibus abſtuleris crinita draconibus ora.
Narrat Abantiades, gelido ſub Atlante jacentem
Eſſe locum ſolidæ tutum munimine molis:
Cujus in introitu geminas habitaſſe ſorores
Phorcidas, unius ſortitas luminis uſum.
Id ſe ſolerti, furtim, dum traditur, aſtu
Suppoſita cepiſſe manu: perque abdita longe,
Deviaque, & ſylvis horrentia ſaxa fragoſis
Gorgoneas tetigiſſe domos: paſſimque per agros,
Perque vias vidiſſe hominum ſimulacra, ferarumq;
In ſilicem ex ipſis viſa converſa Meduſa.
Se tamen horrende clypei, quem læva gerebat,
Ære repercuſſo formam aſpexiſſe Meduſæ.
Dumq; gravis ſomnus colubros, ipſamq; tenebat,
Eripuiſſe caput collo: penniſque fugacem
Pegaſon, & fratrem, matris de ſanguine natos.
Addidit & longi non falſa pericula curſus:
Quæ freta, quas terras ſub ſe vidiſſet ab alto:
Et quæ jactatis tetigiſſet ſidera pennis.
Ante expectatum tacuit. tamen excipit unus
Ex numero procerum, quærens, cur una ſororum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Geſſerit alternis immiſtos crinibus angues.
Hoſpes, ait, quoniam ſcitaris digna relatu:
Accipe quæſiti cauſam. clariſſima forma,
Multorumque fuit ſpes invidioſa procorum
Illa: nec in tota conſpectior ulla capillis
Pars fuit. inveni, qui ſe vidiſſe referrent.
Hanc pelagi rector templo vitiaſſe Minervæ
Dicitur. averſa eſt, & caſtos ægide vultus
Nata Iovis texit. neve hoc impune fuiſſet:
Gorgoneum crinem turpes mutavit in hydros.
Nunc quoq;, ut attonitos formidine terreat hoſt[is]
Pectore in adverſo, quos fecit, ſuſtinet angues.

PVBLII
OVIDII
NASONIS
Metamorphoſeon
LIBER V.

Dumque ea Cephenum medio Danaeius heros
Agmine commemorat: fremitu regalia turb[a]
Atria complentur: nec, conjugialia feſta
Qui canat, eſt clamor, ſed qui fera nunciet arma.
Inque repentinos convivia verſa tumultus
Aſſimilare freto poſſis, quod ſæva quietum
Ventorum rabies motis exaſperat undis.
Primus in his Phineus belli temerarius auctor
Fraxineam quatiens æratæ cuſpidis haſtam,
En, ait, en adſum prærepta conjugis ultor.
Nec mihi te pennæ, nec falſum verſus in aurum
Iuppiter eripiet. conanti mittere, Cepheus,
Quid facis? exclamat: quæ te, germane, furentem
Mens agit in facinus? meritiſne hæc gratia tantis
Redditur? hac vitam ſervatam dote rependis?
Quam tibi non Perſeus, verum ſi quæris, ademit,
Sed grave Nereidum numen, ſed corniger Ammon,
Sed quæ viſceribus veniebat bellua ponti

Exatu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Exaturanda meis. illo tibi tempore rapta eſt,
Quo peritura fuit: niſi ſi crudelis id ipſum
Exigis ut pereat, luctuque levabere noſtro.
Scilicet haud ſatis eſt, quod te ſpectãte revincta eſt,
Et nullam quod opem patruus, ſponſuſve tuliſti,
Inſuper a quoquam quod ſit ſervata dolebis?
Præmiaque eripies? quæ, ſi tibi magna videntur,
Ex illis ſcopulis, ubi erant affixa, petiſſes.
Nunc ſine, qui petiit, per quẽ hæc nõ orba ſenectus,
Ferre, quod & meritis, & voce eſt pactus: eumque
Non tibi, ſed certæ prælatum intellige morti.
Ille nihil contra: ſed & hunc, & Perſea vultu
Alterno ſpectans, petat hunc ignorat, an illum.
Cunctatuſque brevi contortam viribus haſtam,
Quantas ira dabat, necquicquam in Perſea miſit.
Vt ſtetit illa toro: ſtratis tum denique Perſeus
Exiliit, teloque ferox inimica remiſſo
Pectora rupiſſet: niſi poſt altaria Phineus
Iſſet: &, indignum, ſcelerato profuit ara.
Fronte tamen Rhœti non irrita cuſpis adhæſit.
Qui poſtquã cecidit, ferrumq; ex oſſe revulſum eſt:
Calcitrat, & poſitas aſpergit ſanguine menſas.
Tum vero indomitas ardeſcit vulgus in iras,
Telaque conjiciunt: & ſunt, qui Cephea dicant
Cum genero debere mori. ſed limine tecti
Exierat Cepheus, teſtatus juſque, fidemque,
Hoſpitiique Deos, ea ſe prohibente moveri.
Bellica Pallas adeſt, & protegit ægide fratrem,
Datq; animos. erat Indus Atys, quẽ flumine Gange
Edita Limniace vitreis peperiſſe ſub undis
Creditur, egregius forma, quam divite cultu
Augebat, bis adhuc octonis integer annis,
Indutus chlamydem Tyriam, quam limbus obibat
Aureus: ornabant aurata monilia collum,
Et madidos myrrha curvum crinale capillos.
Ille quidem jaculo quanvis diſtantia miſſo
Figere doctus erat, ſed tendere doctior arcus.
Tum quoq; lenta manu flectentem cornua Perſeus
Stipite, qui media poſitus fumabat in ara,
Perculit, & fractis confudit in oſſibus ora.
Hunc ubi fœdatos jactantem in ſanguine vultus
Aſſyrius vidit Lycabas junctiſſimus illi,
Et comes, & veri non diſſimulator amoris:
Poſtquam exhalantem ſub acerbo vulnere vitam
Deploravit Atyn: quos ille tetenderat arcus,
Arripit; &, mecum tibi ſint certamina, dixit:

Nec longum pueri fato lætabere, quo plus
Invidiæ, quam laudis habes. hæc omnia nondum
Dixerat, emicuit nervo penetrabile telum,
Vitatumque tamen ſinuoſa veſte pedendit.
Vertit in hunc harpen madefactam cęde Meduſæ
Acriſioniades, adigitque in pectus. at ille
Iam moriens oculis ſub nocte natantibus atra,
Circumſpexit Atyn, ſeque acclinavit ad illum,
Et tulit ad manes junctæ ſolatia mortis.
Ecce Suenites genitus Methione Phorbas,
Et Libys Amphimedon, avidi cōmittere pugnam
Sanguine, qua late tellus madefacta tepebat,
Conciderant lapſi: ſurgentibus obſtitit enſis,
Alterius coſtis, jugulo Phorbantis adactus.
At non Actoriden Erithum, cui lata bipennis
Telum erat, admoto Perſeus petit enſe: ſed altis
Extantem ſignis, multæque in pondere maſſæ,
Ingentem manibus tollit cratera duabus,
Infligitque viro. rutilum vomit ille cruorem:
Et reſupinus humum moribundo vertice pulſat.
Inde Semiramio Polydęmona ſanguine cretum,
Caucaſeumque Abarim, Sperchiſiadenq; Lycetum
Intonſumque comas Elicen, Phlegyamq;, Clyum
Sternit, & extructos morientum calcat acervos.
Nec Phineus auſus concurrere comminus hoſti,
Intorquet jaculum: quod detulit error in Idam
Expertem fruſtra belli, & neutra arma ſecutum.
Ille tuens oculis immitem Phinea torvis,
Quādoquidē in partes, ait, abſtrahor, accipe Phineu
Quem feciſti hoſtem, penſaque hoc vulnere vulnus
Iamque remiſſurus tractum de corpore telum,
Sanguine defectos cecidit collapſus in artus,
Hic quoque Cephenum poſt regem primus Odites
Enſe jacet Clymeni. Protenora percutit Hypſeus
Hypſea Lyncides. fuit & grandævus in illis
Emathion æqui cultor, timiduſque deorum:
Qui, quoniam prohibent anni bellare, loquendo
Pugnat, & inceſſit, ſcelerataque devovet arma.
Huic Cromis amplexo tremulis altaria palmis
Decutit enſe caput: quod protinus incidit aræ:
Atque ibi ſemianimis verba execrantia lingua
Edidit, & medios animam expiravit in ignes.
Hinc gemini fratres, Broteaſq; & cæſtibus Ammo
Invicti, vinci ſi poſſent ceſtibus enſes,
Phinea cecidere manu: Cereriſque ſacerdos
Alphytus, albenti velatus tempora vitta,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

u quoq; Lampetide non hos adhibendus ad uſus,
ed qui pacis opus citharam cum voce moveres,
uſſus eras celebrare dapes feſtumque canendo.
uem procul aſtantem, plectrumq; imbelle tenentē
ettalus irridens, Stygiis cane cetera, dixit
anibus : & lævo mucronem tempore fixit.
oncidit, & digitis morientibus ille retentat
ila lyræ : caſuque fuit miſerabile carmen.
on ſinit hunc impune ferox cecidiſſe Lycormas:
aptaque de dextro robuſta repagula poſte
ſſibus illiſit mediæ cervicis. at ille
rocubuit terræ, mactati more juvenci.
emere tentabat lævi quoque robora poſtis
inipheus Palates: tentanti dextera fixa eſt
uſpide Marmaridæ Coriti : lignoque cohæſit.
erenti latus hauſit Abas : nec corruit ille,
ed retinente manu moriens e poſte pependit.
ternitur & Melaneus Perſeia caſtra ſecutus,
t Naſamoniaci Dorilas ditiſſimus agri,
ives agri Dorilas : quo non poſſederat alter
atius, aut totidem tollebat farris acervos.
ujus in obliquo miſſum ſtetit inguine ferrum
Letifer ille locus) quem poſtquam vulneris auctor
ingultantem animam, & verſantem lumina vidit
actrius Halcyoneus, hoc quo premis, inquit, habeto
e tot agris terrę : corpuſque exangue reliquit.
orquet in hunc haſtam calido de vulnere raptam
ltor Abantiades : media quæ nare recepta
ervice exacta eſt, in partes eminet ambas.
umq; manū fortuna juvat, Clytiumq; Danumq;
Matre ſatos una, diverſo vulnere fudit.
Nam Clytij per utrunque gravi vibrata lacerto
Fraxinus acta femur: jaculum Danus ore momordit
Occidit & Celadon Mindeſius: occidit Aſtreus
Matre Palęſtina, dubio genitore creatus :
Echionque ſagax quondam ventura videre,
Tunc ave deceptus falſa : regiſque Thoactes
Armiger, & cæſo genitore infamis Agyrtes.
Plus tamen exhauſto ſupereſt. nanque omnibus unum
Opprimere eſt animus. conjurata undique pugnant
Agmina pro cauſa meritum impugnante fidemque.
Hac pro parte, ſocer fruſtra pius, & nova conjux
Cum genitrice, favent : ululatuq; atria complent.
Sed ſonus armorum ſuperat, gemituſque cadentum:
Pollutoſque ſimul multo Bellona penates

Sanguine

Sanguine perfundit, renovataque prælia miſcet.
Circumeunt unum Phineus, & mille ſecuti
Phinea : tela volant hyberna grandine plura
Præter utrunque latus, præterq; & lumẽ, & aure
Applicat hic humeros ad magnæ ſaxa columnæ,
Tutaque terga gerens, adverſaque in agmina verſ
Suſtinet inſtantes. inſtabat parte ſiniſtra
Chaonius Molpeus, dextra Nabathæus Ethemon.
Tigris ut, auditis diverſa valle duorum,
Extimulata fame, mugitibus armentorum,
Neſcit utro potius ruat, & ruere ardet utroque:
Sic dubius Perſeus, dextra lævane feratur,
Molpea trajecti ſummovit vulnere cruris:
Contẽtuſq; fuga eſt. neq; enim dat tẽpus Ethemon
Sed furit: & cupiens alto dare vulnera collo,
Non circumſpectis exactum viribus enſem
Fregit: in extrema percuſſæ parte columnæ
Lamina diſſiluit, dominique in gutture fixa eſt.
Non tamen ad letum cauſas ſatis illa valentes
Plaga dedit, trepidum Perſeus, & inertia fruſtra
Brachia tendentem Cyllenide confodit harpe.

Verum ubi virtutem turbæ ſuccumbere vidit:
Auxilium, Perſeus, quoniam ſic cogitis ipſi,
Dixit, ab hoſte petam. vultus avertite ve-
ſtros,
Si quis amicus adeſt: & Gorgonis extulit ora.
Quære alium, tua quem moveant miracula, dixit
Theſſalus: utque manu jaculum letale parabat
Mittere, in hoc hæſit ſignum de marmore geſtu.
Proximus huic Amphix animi pleniſſima magni
Pectora Lyncidæ gladio petit: inque petendo
Dextera diriguit, nec citra mota, nec ultra eſt.
At Nileus, qui ſe genitum ſeptemplice Nilo
Ementitus erat, clypeo quoque flumina ſeptem
Argento partim, partim cælaverat auro:
Aſpice, ait, Perſeu, noſtræ primordia gentis:
Magna feres tacitas ſolatia mortis ad umbras,
A tanto cecidiſſe viro. pars ultima vocis
In medio ſuppreſſa ſono eſt, adapertaque velle
Ora loqui credas, nec ſunt ea pervia verbis.
Increpat hos, vitioque animi, non viribus, inquit,
Gorgoneis torpetis, Eryx: incurrite mecum,
Et proſternite humi juvenẽ magica arma moventẽ.
Incurſurus erat: tenuit veſtigia tellus:
Immotuſque ſilet, armataque manſit imago.
Hi tamen ex merito pœnas ſubiere: ſed unus

Miles erat Perſei, pro quo cum pugnat, Aconteus
Gorgone conſpecta ſaxo concrevit oborto.
Quem ratus Aſtyages etiam dum vivere, longo
Enſe ferit: ſonuit tinnitibus enſis acutis.
Dum ſtupet Aſtyages naturam traxit eandem:
Marmoreoque manet vultus mirantis in ore.
Nomina, longa mora eſt, media de plebe virorum
Dicere. bis centum reſtabant corpora pugnæ:
Gorgone bis centum riguerunt corpora viſa.
Pœnitet injuſti tunc denique Phinea belli.
Sed quid agat? ſimulacra videt diverſa figuris,
Agnoſcitque ſuos: & nomine quenque vocatum
Poſcit opem: credenſq; parum, ſibi proxima tangit
Corpora: marmor erat. avertitur, atq; ita ſupplex,
Confeſſaſque manus, obliquaque brachia tendens
Vincis, ait Perſeu: remove tua monſtra: tuæque
Saxificos vultus, quæcunque ea, tolle Meduſæ:
Tolle precor: non nos odium, regnique cupido
Compulit ad bellum: pro conjuge movimus arma.
Cauſa fuit meritis melior tua: tempore noſtra.
Non ceſſiſſe piget. nihil, o fortiſſime, præter
Hanc animam concede mihi: tua cetera ſunto.
Talia dicenti, neque eum, quem voce rogabat,
Reſpicere audenti, quod, ait, timidiſſime Phineu,
Et poſſum tribuiſſe, & magnum eſt munus inerti,
Pone metum, tribuam: nullo violabere ferro:
Quin etiam manſura dabo monumenta per ævum:
Inque domo soceri ſemper ſpectabere noſtri:
Vt mea ſe ſponſi ſoletur imagine conjux.
Dixit, & in partem Phorcynida tranſtulit illam,
Ad quam ſe trepido Phineus obverterat ore.
Tunc quoque conati ſua flectere lumina, cervix
Diriguit, ſaxoque oculorum induruit humor.
Sed tamen os timidũ vultuſq; in marmore ſupplex,
Summiſſæque manus, facieſque obnoxia manſit.

Victor Abantiades patrios cum conjuge muros
Intrat: & immeriti vindex ultorq; parentis
Aggreditur Prœtum. nã fratre per arma fugato
Acriſioneas Prœtus poſſederat arces.
Sed nec ope armorum, nec, quam male ceperat, arce
Torva colubriferi ſuperavit lumina monſtri.

TE tamen, o parvæ rector Polydecte Seriphi,
Nec juvenis virtus per tot ſpectata labores,
Nec mala mollierant: ſed inexorabile durus
Exerces odium: nec iniqua finis in ira eſt.
Detrectas etiam laudem; fictamque Meduſæ

Argulis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Arguis eſſe necem. dabimus tibi pignora veri:
Parcite luminibus, Perſeus ait: oraque regis
Ore Meduſæo ſilicem ſine ſanguine fecit.
HActenus aurigenæ comitem Tritonia fratri
Se dedit: inde cava circundata nube Seriph
Deſerit, a dextra Cypro Gyaroque relictis:
Quaque ſuper pontum via viſa breviſſima, Theb
Virgineumque Helicona petit: quo monte potit
Conſtitit, & doctas ſic eſt affata ſorores:
Fama novi fontis noſtras pervenit ad aures,
Dura Meduſæi quem præpetis ungula rupit.
Is mihi cauſa viæ. volui mirabile factum
Cernere: vidi ipſum materno ſanguine naſci.
Excipit Vranie: Quæcunque eſt cauſa videndi
Has tibi diva domos, animo gratiſſima noſtro,
Vera tamen fama eſt: & Pegaſus hujus origo eſt
Fontis: & ad latices deduxit Pallada ſacros.
Quæ mirata diu factas pedis ictibus undas,
Sylvarum lucos circumſpicit antiquarum.
Antraque, & innumeris diſtinctas floribus herba
Feliceſque vocat pariter ſtudioque locoque
Mæonidas: quam ſic affata eſt una ſororum;
O, niſi te virtus opera ad majora tuliſſet,
In partem ventura chori Tritonia noſtri:
Vera refers: meritoq; probas artemque, locumqu
Et gratam ſortem, tutæ modo ſimus, habemus.
Sed (vitium eſt adeo ſceleri nihil) omnia terrent
Virgineas mentes: diruſque ante ora Pyreneus
Vertitur, & nondum me tota mente recepi.
DAulia Threicio Phoceaque milite rura
Ceperat ille ferox, injuſtaque regna tenebat
Templa petebamus Parnaſſia: vidit euntes
Noſtraque fallaci veneratus numina vultu,
Mœonides (agnorat enim) conſiſtite, dixit:
Nec dubitate, precor, tecto grave ſidus, & imbrem
(Imber erat) vitare meo: ſubiere minores
Sæpe caſas ſuperi. dictis, & tempore motæ,
Annuimuſque viro, primaſque intravimus ædes,
Deſierant imbres: victoque Aquilonibus Auſtro
Fuſca repurgato fugiebant nubila cœlo.
Impetus ire fuit. claudit ſua tecta Pyreneus:
Vimque parat, quam nos ſumtis effugimus alis.
Ipſe ſecuturo ſimilis ſtetit arduus arce:
Quaque via eſt vobis, erit & mihi, dixit, eadem:
Seque jacit vecors e ſummo culmine turris:
Et cadit iu vultus, diſcuſſiſque oſſibus oris
Tunc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Tundit humũ moriens ſcelerato ſanguine tinctam.
MVſa loquebatur: pennæ ſonuere per auras:
Voxque ſalutantum ramis veniebat ab altis.
Suſpicit, & linguæ quærit tã certa loquentes
Vnde ſonẽt, hominemq; putat Iove nata locutum.
Ales erat: numeroque novem ſua fata querentes
Inſtiterant ramis imitantes omnia picæ.
Miranti ſic orſa Deæ Dea: nuper & iſtæ
Auxerunt volucrum victæ certamine turbam.
Pierus has genuit Pellæis dives in arvis.
Pæonis Evippe mater fuit: illa potentem
Lucinam novies, novies paritura vocavit.
Intumuit numero ſtolidarum turba ſororum,
Perque tot Æmonias, & per tot Achaidas urbes
Huc venit: & tali committit prælia voce:
Deſinite indoctum vana dulcedine vulgus
Fallere: nobiſcum, ſi qua eſt fiducia vobis,
Theſpiades certate Deæ: nec voce, nec arte
Vincemur: totidemque ſumus. vel cedite victæ
Fonte Meduſæo, & Hyantea Aganippe:
Vel nos Emathiis ad pæonas uſque nivoſos
Cedemus ſylvis. dirimant certamina nymphæ.
Turpe quidem contendere erat: ſed cedere viſum
Turpius. electæ juraut per flumina nymphæ,
Factaque de vivo preſſere ſedilia ſaxo.
Tunc ſine ſorte prior, quæ ſe certare profeſſa eſt,
Bella canit ſuperum: falſoque in honore gigantes
Ponit: & extenuat magnorum facta Deorum:
Emiſſumque ima de ſede Typhoea terræ
Cœlitibus feciſſe metum, cunctoſque dediſſe
Terga fugæ: donec feſſos Ægyptia tellus
Ceperit, & ſeptem diſcretus in oſtia Nilus.
Huc quoque terrigenam veniſſe Typhoea narrat,
Et ſe mentitis ſuperos celaſſe figuris:
Duxque gregis, dixit, fit Iuppiter: unde recurvis
Nunc quoq; formatis Libys eſt cũ cornibus Ammõ
Delius in corvo, proles Semeleia capro,
Fele ſoror Phœbi, nivea Saturnia vacca,
Piſce Venus latuit, Cyllenius ibidis alis.
Hactenus ad citharam vocalia moverat ora.
Poſcimur Aonides. ſed forſitan ocia non ſunt,
Nec noſtris præbere vacat tibi cantibus aures.
Ne dubita, veſtrumque mihi refer ordine carmen,
Pallas ait: nemoriſque levi conſedit in umbra.
Muſa refert: dedimus ſummam certaminis uni.
Surgit, & immenſos edera collecta capillos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Calliope querulas prætentat pollice chordas,
Atque hæc percuſſis ſubjungit carmina nervis.
Prima Ceres unco glebas dimovit aratro:
Prima dedit fruges, alimentaque mitia terris:
Prima dedit leges: Cereris ſunt omnia munu.
Illa canenda mihi eſt: utinam modo dicere poſſe
Carmina digna Dea: certe eſt Dea carmine dign
Vaſta giganteis injecta eſt inſula membris
Trinacris, & magnis ſubjectum molibus urget
Æthereas auſum ſperare Typhoea ſedes.
Nititur ille quidem, tentatque reſurgere ſæpe:
Dextra ſed Auſonio manus eſt ſubjecta Peloro;
Læva Pachyne tibi: Lilybæo crura premuntur:
Degravat Ætna caput: ſub qua reſupinus arena
Ejectat, flammamque fero vomit ore Typhoeus.
Sæpe remoliri luctatur pondera terræ,
Oppidaque, & magnos devolvere corpore monte
Inde tremit tellus, & rex pavet ipſe ſilentum,
Ne pateat, latoque ſolum retegatur hiatu,
Immiſſuſque dies trepidantes terreat umbras.
Hanc metuens cladem, tenebroſa ſede tyrannus
Exierat: curruque atrorum evectus equorum,
Ambibat Siculæ cautus fundamina terræ.
Poſtquam exploratum ſatis eſt loca nulla labare
Depoſituſque metus, videt hunc Erycina vagante
Monte ſuo reſidens: natumque amplexa volucre
Arma, manuſque meæ, mea, nate, potentia, dixi
Illa quibus ſuperas omnes, cape tela, Cupido,
Inque Dei pectus celeres molire ſagittas,
Cui triplicis ceſſit fortuna noviſſima regni.
Tu ſuperos, ipſumque Iovem, tu numina ponti
Victa domas, ipſumque, regit qui numina terræ.
Tartara quid ceſſant? cur non matriſque, tuumq
Imperium profers? agitur pars tertia mundi.
Et tamen in cœlo, quæ jam patientia noſtra eſt
Spernimur: ac mecum vires minuantur Amoris
Pallada nonne vides, jaculatricemque Dianam
Abſceſciſſe mihi? Cereris quoque filia virgo,
Si patiamur, erit: nam ſpes affectat eaſdem.
At tu pro ſocio, ſi qua eſt tibi gratia, regno,
Iunge Deam patruo. Dixit Venus. ille pharetra
Solvit: & arbitrio matris de mille ſagittis
Vnam ſepoſuit: ſed qua nec acutior ulla
Nec minus incerta eſt, nec quæ magis audiat arc
Oppoſitoque genu curvavit flexile cornu:
Inque cor hamata percuſſit arundine Ditem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

HAud procul Ætneis lacus eſt a mœnibus altus,
Nomine Perguſa: non illo plura Cayſter
Carmina cycnorum labentibus audit in undis.
Sylva coronat aquas cingens latus omne, ſuiſque
Frondibus, ut velo, Phœbeos ſummovet ignes.
Frigora dant rami, varios humus humida flores.
Perpetuum ver eſt. quo dum Proſerpina luco
Ludit, & aut violas, aut candida lilia carpit,
Dumque puellari ſtudio calathoſque ſinumque
Implet, & æquales certat ſuperare legendo:
Pæne ſimul viſa eſt, dilectaque, raptaque Diti.
Vſq; adeo eſt properatus amor. Dea territa mœſto,
Et matrem, & comites, ſed matrem ſæpius, ore
Clamat: & ut ſumma veſtem laniarat ab ora,
Collecti flores tunicis cecidere remiſſis:
Tantaque ſimplicitas puerilibus affuit annis:
Hæc quoque virgineum movit jactura dolorem.
Raptor agit currus, & nomine quenque vocando
Exhortatur equos: quorum per colla jubaſque
Excutit obſcura tinctas ferrugine habenas,
Perque lacus altos, & olentia ſulphure fertur
Stagna Palicorum, rupta ferventia terra,
Et qua Bacchiadæ bimari gens orta Corintho
Inter inæquales poſuerunt mœnia portus.
Eſt medium Cyanes, & Piſææ Arethuſæ,
Quod coit anguſtis incluſum cornibus æquor.
Hic fuit, a cujus ſtagnum quoq; nomine dictũ eſt,
Inter Sicelidas Cyane celeberrima nymphas:
Gurgite quæ medio ſummæ tenus extitit alvo,
Agnovitque Deam: nec longius ibitis, inquit:
Non potes invitæ Cereris gener eſſe. roganda,
Non rapienda fuit. quod ſi componere magnis
Parva mihi fas eſt: & me dilexit Anapis:
Exorata tamen, nec, ut hæc, exterrita, nupſi.
Dixit: & in partes diverſas brachia tendens
Obſtitit. haud ultra tenuit Saturnius iram:
Terribileſque hortatus equos, in gurgitis ima
Contortum valido ſceptrum regale lacerto
Condidit. icta viam tellus in tartara fecit,
Et pronos currus medio cratere recepit.
At Cyane, raptamque Deam, contemtaque fontis
Iura ſui mœrens, inconſolabile vulnus
Mente gerit tacita, lacrymiſque abſumitur omnis:
Et quarum fuerat magnum modo numen, in illas
Extenuatur aquas. molliri membra videres,
Oſſa pati flexus, ungues poſuiſſe rigorem:

Primaque de tota tenuiſſima quæque liqueſcunt.
Cœrulei crines, digitique, & crura, pedeſque:
Nam brevis in gelidas membris exilibus undas
Tranſitus eſt. poſt hæc humeri, tergumq;, latuſque,
Pectoraque in tenues abeunt evanida rivos.
Denique pro vivo vitiatas ſanguine venas
Lympha ſubit: reſtatq; nihil, quod prendere poſſis.
INterea pavidæ necquicquam filia matri
Omnibus eſt terris, omni quæſita profundo.
Illam non udis veniens Aurora capillis
Ceſſantem vidit, non Heſperus. illa duabus
Flammiferas pinus manibus ſuccendit ab Ætna:
Perque pruinoſas tulit irrequieta tenebras.
Rurſus ubi alma dies hebetarat ſidera, natam
Solis ab occaſu, Solis quærebat ad ortus.
Feſſa labore ſitim conceperat, oraque nulli
Colluerant fontes: contectam ſtramine vidit
Forte caſam, parvaſque fores pulſavit. at inde
Prodit anus, divamque videt, lymphamq; roganti
Dulce dedit, teſta quod coxerat ante, polenta.
Dum bibit illa datum, duri puer oris, & audax
Conſtitit ante Deam, riſitque, avidamq; vocavit.
Offenſa eſt: neque adhuc epota parte, loquentem
Cum liquido miſta perfudit diva polenta.
Combibit os maculas: &, quæ modo brachia geſſit,
Crura gerit. cauda eſt mutatis addita membris:
Inque brevem formam, ne ſit vis magna nocendi,
Contrahitur, parvaque minor menſura lacerta eſt.
Mirantem, flentemque, & tangere monſtra parantem
Fugit anum: latebramque petit: aptumque colori
Nomen habet variis ſtellatus corpora guttis.
QVas Dea per terras, & quas erraverit undas,
Dicere longa mora eſt. quærenti defuit orbis.
Sicaniam repetit: dumq; omnia luſtrat eundo,
Venit & ad Cyanen: ea, ni mutata fuiſſet
Omnia narraſſet: ſed & os, & lingua volenti
Dicere non aderant, nec, qua loqueretur, habebat.
Signa tamen manifeſta dedit: natamque parenti
Illo forte loco dilapſam in gurgite ſacro
Perſephones zonam ſummis oſtendit in undis.
Quam ſimul agnovit, tanquam tum denique raptã
Sciſſet, inornatos laniavit dira capillos:
Et repetita ſuis percuſſit pectora palmis.
Neſcit adhuc ubi ſit: terras tamen increpat omneis:
Ingrataſque vocat, nec frugum munere dignas:
Trina-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Trinacriam ante alias, in qua veſtigia damni
Repperit. ergo illic ſæva vertentia glebas
Fregit aratra manu, parilique irata colonos
Ruricolaſque boves leto dedit, arvaque juſſit
Fallere depoſitum, vitiataque ſemina fecit.
Fertilitas terræ latum vulgata per orbem
Sparſa jacet: primis ſegetes moriuntur in herbis.
Et modo Sol nimius, nimius modo corripit imber:
Sidera nunc, ventique nocent: avidæque volucres
Semina jacta legunt: lolium, tribulique fatigant
Triticeas meſſes, & inexpugnabile gramen.
Tum caput Eleis Alpheias extulit undis:
Roranteſque comas a fronte removit ad aures,
Atque ait. o toto quæſitæ virginis orbe,
Et frugum genitrix, immenſos ſiſte labores:
Neve tibi fidæ violenta iraſcere terræ.
Terra nihil meruit, patuitque invita rapinæ.
Nec ſum pro patria ſupplex: huc hoſpita veni:
Piſa mihi patria eſt, & ab Elide ducimus ortus:
Sicaniam peregrina colo. ſed gratior omni
Hæc mihi terra ſolo eſt: hos nũc Arethuſa penates,
Hanc habeo ſedem: quam tu mitiſſima ſerva,
Mota loco cur ſim, tantique per æquoris undas
Advehar Ortygiam, veniet narratibus hora
Tempeſtiva meis, cum tu curaque levata,
Et vultus melioris eris. mihi pervia tellus
Præbet iter, ſubterque imas ablata cavernas
Hic caput attollo, deſuetaque ſidera cerno.
Ergo dum Stygio ſub terris gurgite labor:
Viſa tua eſt oculis illic Proſerpina noſtris.
Illa quidem triſtis, nec adhuc interrita vultu,
Sed regina tamen, ſed opaci maxima mundi,
Sed tamen inferni pollens matrona tyranni.
Mater ad auditas ſtupuit, ceu ſaxea, voces:
Attonitæque diu ſimilis fuit: utque dolore
Pulſa gravi gravis eſt amentia, curribus auras
Exit in æthereas. ibi toto nubila vultu
Ante Iovem ſparſis ſtetit invidioſa capillis,
Proque meo veni ſupplex tibi, Iuppiter, inquit,
Sanguine proque tuo: ſi nulla eſt gratia matris,
Nata patrem moveat: neu ſit tibi cura precamur
Vilior illius, quod noſtro eſt edita partu.
En quæſita diu tandem mihi nata reperta eſt:
Si reperire vocas amittere certius, aut ſi,
Scire ubi ſit, reperire vocas. quod rapta, feremus:
Dummodo reddat eam. neq; enim prædone marito

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Filia digna tua eſt, ſi jam mea filia non eſt.
Iuppiter excepit: commune eſt pignus, onuſque
Nata mihi tecum. ſed, ſi modo nomina rebus
Addere vera placet, non hoc injuria factum,
Verum amor eſt: neq; erit nobis gener ille pudori.
Tu modo diva velis. ut deſint cetera, quantum eſt
Eſſe Iovis fratrem? quid, quod non cetera deſunt?
Nec cedit niſi ſorte mihi? ſed tanta cupido
Si tibi diſſidii eſt, repetet Proſerpina cœlum,
Lege tamen certa, ſi nullos contigit illic
Ore cibos: nam ſic Parcarum fœdere cautum eſt.
Dixerat. At Cereri certum eſt educere natam.
Non ita fata ſinunt: quoniam jejunia virgo
Solverat: &, cultis dum ſimplex errat in hortis,
Puniceum curva decerpſerat arbore pomum.
Sumtaque pallenti ſeptem de cortice grana
Preſſerat ore ſuo: ſoluſque ex omnibus illud
Aſcalaphus vidit: quem quondam dicitur Orphne,
Inter Avernales haud ignotiſſima Nymphas,
Ex Acheronte ſuo furvis peperiſſe ſub antris.
Vidit: & indicio reditum crudelis ademit.
Ingemuit regina Erebi, teſtemque profanum
Fecit avē: ſparſumq; caput Phlegethōtide lympha
In roſtrum, & plumas, & grandia lumina vertit.
Ille ſibi ablatus fulvis amicitur in alis,
Inque caput creſcit, longoſque reflectitur ungues:
Vixque movet natas per inertia brachia pennas:
Fœdaque fit volucris, venturi nuncia luctus
Ignavus bubo, dirum mortalibus omen.

HIc tamen indicio pœnam linguaque videri
Commeruiſſe poteſt. vobis Acheloides unde
Pluma, pedeſq; avium, cū virginis ora geratis?
An, quia cum legeret flores Proſerpina vernos,
In comitum numero miſtæ Sirenes eratis?
Quam poſtquam toto fruſtra quæſiſtis in orbe,
Protinus, ut veſtram ſentirent æquora curam,
Poſſe ſuper fluctus alarum inſiſtere remis
Optaſtis: facileſque Deos habuiſtis: & artus
Vidiſtis veſtros ſubitis flaveſcere pennis.
Ne tamen ille canor mulcendas natus ad aures,
Tantaque dos oris linguæ deperderet uſum:
Virginei vultus, & vox humana remanſit.

AT medius fratriſque ſui mœſtæque ſororis
Iuppiter, ex æquo volventem dividit annum.
Nunc Dea regnorum numē commune duorum,
Cum matre eſt totidē, totidē cum conjuge menſes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Vertitur extemplo facies & mentis, & oris.
Nam modo quæ poterat Diti quoque mœſta videri,
Læta Deæ frons eſt · ut Sol, qui tectus aquoſis
Nubibus ante fuit, victis e nubibus exit.
Exigit alma Ceres, nata ſecura recepta,
Quæ tibi cauſa fugæ? cur ſis, Arethuſa, ſacer fons?
Conticuere undæ. quarum Dea ſuſtulit alto
Fonte caput, virideſque manu ſiccata capillos
Fluminis Alphei veteres narravit amores.
Pars ego Nympharum quæ ſunt in Achaide, dixit,
Vna fui: nec me ſtudioſius altera ſaltus
Legit, nec poſuit ſtudioſius altera caſſes.
Sed quamvis formę nunquam mihi fama petita eſt,
Quamvis fortis eram, formoſæ nomen habebam.
Nec mea me facies nimium laudata juvabat.
Quaque aliæ gaudere ſolent, ego ruſtica dote
Corporis erubui, crimenque placere putavi.
Laſſa revertebar, memini, Stymphalide ſylva:
Æſtus erat, magnuſque labor geminaverat æſtum:
Invenio ſine vortice aquas, ſine murmure euntes,
Perſpicuas ad humum, per quas numerabilis alte
Calculus omnis erat, quas tu vix ire putares.
Cana ſalicta dabant, nutritaque populus unda,
Sponte ſua natas ripis declivibus umbras.
Acceſſi, primumque pedis veſtigia tinxi,
Poplite deinde tenus: neque eo contenta, recingor,
Molliaque impono ſalici velamina curvæ.
Nudaque mergor aquis, quas dum ferioque trahoq;,
Mille modis labens, excuſſaque brachia jacto,
Neſcio quod medio ſenſi ſub gurgite murmur:
Territaque inſiſto propioris margine fontis.
Quo properas Arethuſa? ſuis Alpheus ab undis,
Quo properas? iterum rauco mihi dixerat ore.
Sic ut eram fugio ſine veſtibus: altera veſtes
Ripa meas habuit: tanto magis inſtat, & ardet.
Et quia nuda fui, ſum viſa paratior illi.
Sic ego currebam, ſic me ferus ille premebat,
Vt fugere accipitrem penna trepidante columbæ,
Vt ſolet accipiter trepidas urgere columbas.
Vſque ſub Orchomenon, Pſophidaque, Cyllenenq;,
Mænalioſq; ſinus, gelidumq; Erimanthon, & Elim
Currere ſuſtinui: nec me velocior ille:
Sed tolerare diu curſus ego viribus impar
Non poteram: longi patiens erat ille laboris.
Per tamen & campos, & opertos arbore montes,
Saxa quoque, & rupes, & qua via nulla, cucurri.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sol erat a tergo, vidi præcedere longam
Ante pedes umbram, niſi ſi timor illa videbat.
Sed certe ſonituque pedum terrebat, & ingens
Crinales vittas afflabat anhelitus oris.
Feſſa labore fugę, Fer opem, deprehendimur, inquã
Armigeræ Diana tuæ, cui ſæpe dediſti
Ferre tuos arcus, incluſaque tela pharetra.
Mota Dea eſt, ſparſiſque ferens e nubibus unam
Me ſuper injecit. luſtrat caligine tectam
Amnis, & ignarus circum cava nubila quærit.
Biſque locum, quo me Dea texerat, inſcius ambit
Et bis Io Arethuſa, Io Arethuſa vocavit.
Quid mihi tunc animi miſerę fuit? anne quod agnæ
Si qua lupos audit circum ſtabula alta frementes?
Aut lepori, qui vepre latens hoſtilia cernit
Ora canum, nulloſque audet dare corpore motus?
Non tamen abſcedit: neque enim veſtigia cernit
Longius ulla pedum: ſervat nubemque, locumque.
Occupat obſeſſos ſudor mihi frigidus artus,
Cœruleæque cadunt toto de corpore guttæ:
Quaque pedem movi, manat locus, eque capillis
Ros cadit, & citius, quam nunc tibi fata renarro,
In latices mutor. ſed enim cognoſcit amatas
Amnis aquas, poſitoque viri, quod ſumſerat, ore,
Vertitur in proprias, ut ſe mihi miſceat, undas.
Delia rupit humum: cæcis ego merſa cavernis
Advehor Ortygiam: quæ me cognomine divæ
Grata mihi ſuperas eduxit prima ſub auras.

HAc Arethuſa tenus. geminos Dea fertilis angues
Curribus admovit, freniſque coercuit ora.
Et medium cœli, terræque, per aera vecta eſt:
Atque levem currum Tritonida miſit in urbem
Triptolemo, partimque rudi data ſemina juſſit
Spargere humo, partim poſt tempora longa recultę.
Iam ſuper Europen ſublimis, & Aſida terram
Vectus erat juvenis, Scythicaſque advertitur oras,
Rex ubi Lyncus erat. regis ſubit ille penates.
Qua veniat, cauſamque viæ, nomenque rogatus,
Et patriam: patria eſt claræ mihi, dixit, Athenæ.
Triptolemus nomen. veni nec puppe per undas,
Nec pede per terras: patuit mihi pervius æther.
Dona fero Cereris, latos quæ ſparſa per agros,
Frugiferas meſſes, alimentaque mitia reddant.
Barbarus invidit: tantique ut muneris auctor
Ipſe ſit, hoſpitio recipit, ſomnoque gravatum
Aggreditur

Aggreditur ferro : conantem figere pectus
Lynca Ceres fecit : rurſusque per aera juſſit
Mopſopium juvenem ſacros agitare jugales.
Finierat doctos e nobis maxima cantus.
At nymphæ viciſſe Deas Helicona colentes
Concordi dixere ſono. convicia victæ
Cum facerent, quoniam, dixit, certamine vobis
Supplicium meruiſſe parum eſt, maledictaque culpæ
Additis, & non eſt patientia libera nobis :
Ibimus in pœnas, &, quà vocat ira, ſequemur.
Rident Pæonides, ſpernuntque minantia verba,
Conatæque loqui, & magno clamore protervas
Intentare manus, pennas exire per ungues
Aſpexere ſuos, operire & brachia plumis :
Alteraque alterius rigido concreſcere roſtro
Ora videt, volucreſque novas accedere ſylvis.
Plangere dumque volunt, per brachia mota levatæ,
Aere pendebant, nemorum convicia, picæ.
Nunc quoque in alitibus facundia priſca remanſit,
Raucaque garrulitas, ſtudiumque immane loquendi.

PVBLII
O V I D I I
NASONIS
Metamorphoſeon
LIBER VI.

PRæbuerat dictis Tritonia talibus aures :
Carminaque Aonidum, juſtamque probaverat iram.
Tum ſecum : laudare parum eſt, laudemur & ipſæ :
Numina nec ſperni ſine pœna noſtra ſinamus.
Mæoniæque animum fatis intendit Arachnes :
Quam ſibi lanificæ non cedere laudibus artis
Audierat. non illa loco, nec origine gentis
Clara, ſed arte fuit. pater huic Colophonius Idmon,
Phocaico bibulas tingebat murice lanas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Occiderat mater : ſed & hæc de plebe, ſuoque
Æqua viro fuerat. Lydas tamen illa per urbes
Quæſierat ſtudio nomen memorabile : quanvis
Orta domo parva, parvis habitabat Hypæpis.
Hujus ut aſpicerent opus admirabile, ſæpe
Deſeruere ſui Nymphæ vineta Timoli :
Deſeruere ſuas Nymphæ Pactolides undas.
Nec factas ſolum veſtes ſpectare juvabat :
Tunc quoque cum fierent. tantus decor affuit art
Sive rudem primos lanam glomerabat in orbes :
Seu digitis ſubigebat opus : repetitaque longo
Vellera mollibat nebulas æquantia tractu :
Sive levi teretem verſabat pollice fuſum :
Seu pingebat acu : ſcires a Pallade doctam.
Quod tamen ipſa negat : tanta eſt offenſa magiſt
Certet, ait, mecum : nihil eſt quod victa recuſe
Pallas anum ſimulat, falſoſque in tempora canos
Addit, & infirmos baculo quoque ſuſtinet artus.
Tunc ſic orſa loqui : Non omnia grandior æta
Quæ fugiamus habet : ſeris venit uſus ab annis.
Conſilium ne ſperne meum. tibi fama petatur
Inter mortales faciendæ maxima telæ.
Cede Deæ, veniamque tuis temeraria dictis
Supplice voce roga : veniam dabit illa roganti.
Aſpicit hanc torvis, inceptaque fila relinquit :
Vixque manus retinens, confeſſaque vultibus ira
Talibus obſcuram reſecuta eſt Pallada dictis :
Mentis inops, longaque venis confecta ſenecta,
Et nimium vixiſſe diu nocet. audiat iſtas,
Si qua tibi nurus eſt, ſi qua eſt tibi filia, voces.
Conſilii ſatis eſt in me mihi : neve monendo
Profeciſſe putes : eadem eſt ſententia nobis.
Cur non ipſa venit ? cur hæc certamina vitat ?
Tum Dea, venit, ait: formamque removit anile
Palladaque exhibuit. venerantur numina Nymp
Mygdonideſque nurus; ſola eſt interrita virgo.
Sed tamen erubuit : ſubituſque invita notavit
Ora rubor : rurſuſque evanuit : ut ſolet aer
Purpureus fieri, cum primum Aurora movetur
Et breve poſt tempus candeſcit Solis ab ortu.
Perſtat in incepto, ſtolidæque cupidine palmæ
In ſua fata ruit. neque enim Iove nata recuſat :
Nec monet ulterius : nec jam certamina differt
Haud mora : conſiſtunt diverſis partibus ambæ
Et gracili geminas intendunt ſtamine telas.
Tela jugo juncta eſt, ſtamen ſecernit arundo :

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ſeritur medium radiis ſubtemen acutis:
ꝗod digiti expediunt: atque inter ſtamina ductum
ercuſſo feriunt inſecti pectine dentes.
raque feſtinat, cinctæque ad pectora veſtes,
achia docta movent, ſtudio fallente laborem.
ic & Tyrium quæ purpura ſenſit ahenum
exitur, & tenues parvi diſcriminis umbræ,
ualis ab imbre ſolet percuſſus ſolibus arcus
ficere ingenti longum curvamine cœlum:
quo diverſi niteant cum mille colores,
ranſitus ipſe tamen ſpectantia lumina fallit.
ſq; adeo quod tangit idem eſt, tamẽ ultima diſtãt.
ic & lentum filis immittitur aurum,
t vetus in tela deducitur argumentum.
Ecropia Pallas ſcopulum Mavortis in arce
Pingit, & antiquam de terræ nomine litem.
Bis ſex cœleſtes medio Iove ſedibus altis
uguſtæ gravitate ſedent. ſua quenque Deorum
ſcribit facies: Iovis eſt regalis imago.
are Deum pelagi, longoque ferire tridente
ſpera ſaxa facit: medioque e vulnere ſaxi
xiluiſſe fretum, quo pignore vindicet urbem.
t ſibi dat clypeum, dat acutæ cuſpidis haſtam,
at galeam capiti: defenditur ægide pectus;
ercuſſamque ſua ſimulat de cuſpide terram
dere cum baccis fetum canentis olivæ;
iratique Deos: operis victoria finis.
t tamen exemplis intelligat æmula laudis,
uod precium ſperet pro tam furialibus auſis,
uattuor in partes certamina quattuor addit,
lara colore ſuo, brevibus diſtincta ſigillis.
hreiciã Rhodopen habet angulus unus, & Æmum,
unc gelidos montes, mortalia corpora quondam,
omina ſummorum ſibi qui tribuere Deorum.
ltera Pygmææ fatum miſerabile matris
ars habet. hanc Iuno juſſit certamine victam
ſſe gruem, populiſque ſuis indicere bellum.
inxit & Antigonen auſam contendere quondam
um magni conſorte Iovis, quam regia Iuno
volucrem vertit: nec profuit Ilion illi,
aomedonve pater: ſumtis quin candida pennis
ſa ſibi plaudat crepitante ciconia roſtro.
ui ſupereſt ſolus Cynaran habet angulus orbum
que gradus templi natarum membra ſuarum
mplectens, ſaxoque jacens lacrymare videtur.
irçuit extremas oleis pacalibus oras,

Is

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Is modus eſt, operiſque ſua facit arbore finem.
MÆonis eluſam deſignat imagine tauri
Europam: verum taurum, freta vera putar
Ipſa videbatur terras ſpectare relictas,
Et comites clamare ſuas, tactumque vereri
Aſſilientis aquæ, timidaſque recondere plantas
Fecit & Aſterien aquila luctante teneri,
Fecit olorinis Ledam recubare ſub alis.
Addidit, ut Satyri cælatus imagine pulcram
Iuppiter implerit gemino Nycteida fetu:
Amphitryon fuerit, cum te Tirynthia cepit.
Aureus ut Danaen, Aſopida luſerit ignis.
Mnemoſynen paſtor, variuſque Deoida ſerpens
Te quoque mutatum torvo Neptune juvenco
Virgine in Æolia poſuit, tu viſus Enipeus,
Gignis Aloidas: aries Biſaltida fallis.
Et te flava comas frugum mitiſſima mater
Senſit equum: te ſenſit equum crinita colubris
Mater equi volucris. ſenſit Delphina Melantho
Omnibus his faciemque ſuam, faciemque locor
Reddidit. eſt illic agreſtis imagine Phœbus:
Vtque modo accipitris pennas, modo terga leo
Geſſerit: ut paſtor Macareida luſerit Iſſen.
Liber ut Erigonen falſa deceperit uva;
Vt Saturnus equo geminum Chirona crearit.
Vltima pars telæ tenui circundata limbo
Nexilibus flores hederis habet intertextos.
NOn illud Pallas, non illud carpere Livor
Poſſit opus. doluit ſucceſſu flava virago:
Et rupit pictas, cœleſtia crimina, veſtes.
Vtque Cytoriaco radium de monte tenebat,
Ter quater Idmoniæ frontem percuſſit Arachn
Non tulit infelix: laqueoque animoſa ligavit
Guttura: pendentem Pallas miſerata levavit:
Atq; ita, vive quidem, pende tamen improba, d
Lexque eadem pœnæ, ne ſis ſecura futuri,
Dicta tuo generi, ſeriſque nepotibus eſto.
Poſtea diſcedens ſuccis Hecateidos herbæ
Sparſit, & extemplo triſti medicamine tactæ
Defluxere comæ: cum queis & naris, & aurei
Fitque caput minimum: toto quoque corpore pa
In latere exiles digiti pro cruribus hærent:
Cetera venter habet, de quo tamen illa remitt
Stamen: & antiquas exercet aranea telas.
LYdia tota fremit, Phrygiæque per oppida fa
Rumor it: & magnum ſermonibus occupat o

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

nte ſuos Niobe thalamos cognoverat illam,
um cum Mæoniam virgo, Sipylumque colebat.
ec tamen admonita eſt pœna popularis Arachnes
edere cœlitibus, verbiſque minoribus uti.
ulta dabant animos: ſed.n. nec conjugis arces,
ec genus amborum, magnique potentia regni,
c placuere illi (quanvis ea cuncta placerent)
t ſua progenies: & feliciſſima matrum
icta foret Niobe, ſi non ſibi viſa fuiſſet.
am ſata Tireſia venturi præſcia Manto
er medias fuerat, divino concita motu,
aticinata vias: Iſmenides ite frequentes,
t date Latonæ, Latonigeniſque duobus
um prece thura pia, lauroque innectite crinem.
re meo Latona jubet. paretur: & omnes
hebaides juſſis ſua tempora frondibus ornant:
huraque dant ſanctis & verba precantia flammis.
cce venit comitum Niobe celeberrima turba,
eſtibus intexto Phrygiis ſpectabilis auro,
t, quantum ira ſinit, formoſa, movenſque decore
um capite immiſſos humerũ per utrunq; capillos,
onſtitit: utque oculos circumtulit alta ſuperbos
uis furor auditos, inquit, præponere viſis
œleſtes? aut, cur colitur Latona per aras?
umen adhuc ſine ture meũ eſt? mihi Tantalus au-
ui licuit ſoli ſuperorum tangere menſas. (ctor:
leiadum ſoror eſt genitrix mea. maximus Atlas
ſt avus, æthereum qui fert cervicibus axem.
uppiter alter avus: ſocero quoque glorior illo.
e gentes metuunt Phrygiæ: me regia Cadmi
ub domina eſt: fidibuſque mei commiſſa mariti,
œnia cum populis a meque, viroque reguntur.
n quamcunque domos adverti lumina partem,
mmenſæ ſpectantur opes. accedit eodem
igna Dea facies. huc natas adjice ſeptem,
t totidem juvenes, & mox generoſque, nuruſque,
uærite nunc, habeat quam noſtra ſuperbia cauſam.
uoque modo audetis genitam Titanida Cæo
atonam præferre mihi? cui maxima quondam
xiguam ſedem pariture terra negavit:
ec cœlo, nec humo, nec aquis Dea veſtra recepta
xul erat mundo, donec miſerata vagantem, (eſt.
oſpita tu terris erras, ego, dixit, in undis,
nſtabilemque locum Delos dedit. illa duorum
acta parens, uteri pars hæc eſt ſeptima noſtri.
um felix: quis enim neget hoc? felixque manebo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Hoc quoque quis dubitet ? tutam me copia feci
Major ſum, quam cui poſſit fortuna nocere :
Multaque ut eripiat, multo mihi plura relinque
Exceſſere metum mea jam bona; fingite demi
Huic aliquid populo natorum poſſe meorum :
Non tamen ad numerum redigar ſpoliata duoru
Ite ſatis propere ſacris : laurumque capillis
Ponite. deponunt : & ſacra infecta relinquunt
Quodque licet, tacito venerantur murmure num
Latonæ. turba quantum diſtabat ab orba,
Tantum animoſa ſui furiis agitata doloris
Indignata Dea eſt : ſummoque in vertice Cynth
Talibus eſt dictis gemina cum prole locuta :
En ego veſtra parens, vobis animoſa creatis,
Et, niſi Iunoni, nulli ceſſura Dearum.
An Dea ſim, dubitor: perque omnia ſecula cult
Arceor, o nati, niſi vos ſuccurritis, aris.
Nec dolor hic ſolus : diro convicia facto
Tantalis adjecit : voſque eſt poſtponere natis
Auſa ſuis: & me, quod in ipſam recidat, orban
Dixit : & exhibuit linguam ſcelerata paternam.
Adjectura preces erat his Latona relatis :
Deſine, Phœbus ait, pœnæ mora longa querela.
Dixit idem Phœbe, celerique per aera lapſu
Contigerant tecti Cadmeida nubibus arcem.
Planus erat, lateque patens prope mœnia camp
Aſſiduis pulſatus equis : ubi turba rotarum,
Duraque mollierat ſubjectas ungula glebas.
Pars ibi de ſeptem genitis Amphione fortes
Conſcendunt in equos, Tyrioque rubentia ſucc
Terga premunt: auro gravidis moderantur habe
E quibus Iſmenos, qui matri ſarcina quondam
Prima ſuæ fuerat, dum certum flectit in orbem
Quadrupedis curſus, ſpumantiaque ora coercet
Hei mihi, conclamat : medioque in pectore fixa
Tela gerit, freniſque manu moriente remiſſis
In latus a dextro paulatim defluit armo.
Proximus audito ſonitu per inane pharetræ
Fræna dabat Sipylus : veluti cum præſcius imb
Nube fugit viſa, pendentiaque undique rector
Carbaſa deducit : ne qua levis effluat aura.
Fræna tamen dantem non evitabile telum
Conſequitur : ſummaque tremens cervice ſagitt
Hæſit : & extabat nudum de gutture ferrum.
Ille, ut erat pronus, per crura admiſſa, jubaſqu
Volvitur, & calido tellurem ſanguine fœdat.

Pho-

Phædimus infelix, & aviti nominis hæres
Tantalus, ut ſolito finem impoſuere labori,
Tranſierant ad opus nitidæ juvenile palæſtræ:
Et jam contulerant arcto luctantia nexu
Pectora pectoribus, cum tento concita nervo,
Sicut erant juncti, trajecit utrunque ſagitta.
Ingemuere ſimul: ſimul incurvata dolore
Membra ſolo poſuere: ſimul ſuprema jacentes
Lumina verſarunt: animam ſimul exhalarunt.
Aſpicit Alphenor, laniataque pectora plangens
Evolat, ut gelidos complexibus allevet artus:
Inque pio cadit officio. nam Delius illi
Intima fatifero rupit præcordia ferro.
Quod ſimul eductum eſt, pars eſt pulmonis in hamis
Eruta. cumque anima cruor eſt effuſus in auras.
At non intonſum ſimplex Damaſichthona vulnus
Afficit: ictus erat, qua crus eſſe incipit, & qua
Mollia nodoſus facit internodia poples.
Dumque manu tentat trahere exitiabile telum,
Altera per jugulum pennis tenus acta ſagitta eſt.
Expulit hanc ſanguis, ſeque ejaculatus in altum
Emicat: & longe terebrata proſilit aura.
Ultimus Ilioneus non profectura precando
Brachia ſuſtulerat: Diique o communiter omnes
Dixerat, ignarus non omnes eſſe rogandos,
Parcite. motus erat, cum jam revocabile telum
Non fuit, Arcitenens. minimo tamen occidit ille
Vulnere, non alte percuſſo corde ſagitta.
Fama mali, populique dolor, lacrymæque ſuorum,
Tam ſubitæ matrem certam fecere ruinæ,
Mirantem potuiſſe, iraſcentemque, quod auſi
Hoc eſſent ſuperi, quod tantum juris haberent.
Nam pater Amphion, ferro per pectus adacto,
Finierat moriens pariter cum luce dolorem.
Heu quantum hæc Niobe, Niobe diſtabat ab illa!
Quæ modo Latois populum ſummoverat aris:
Et mediam tulerat greſſus reſupina per urbem
Invidioſa ſuis: at nunc miſeranda vel hoſti,
Corporibus gelidis incumbit, & ordine nullo
Oſcula diſpenſat natos ſuprema per omnes.
A quibus ad cœlum liventia brachia tollens,
Paſcere crudelis noſtro Latona dolore,
Paſcere, ait, ſatiaque meo tua pectora luctu:
Corque ferum ſatia, dixit: per funera ſeptem
Efferor: exulta, victrixque inimica triumpha.
Cur autem victrix? miſeræ mihi plura ſuperſunt,

Quam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quam tibi felici : poſt tot quoque funera vinco.
Dixerat : & ſonuit contento nervus ab arcu,
Qui, præter Nioben unam, conterruit omnes.
Illa malo eſt audax. ſtabant cum veſtibus atris
Ante toros fratrum demiſſo crine ſorores.
E quibus una trahens hærentia viſcere tela,
Impoſito fratri moribunda relanguit ore.
Altera ſolari miſeram conata parentem ,
Conticuit ſubito, duplicataque vulnere cæco eſt,
Oraque compreſſit : niſi poſtquam ſpiritus ibat.
Hæc fruſtra fugiens collabitur : illa ſorori
Immoritur : latet hæc : illam trepidare videres.
Sexque datis leto, diverſaque vulnera paſſis ,
Vltima reſtabat : quam toto corpore mater ,
Tota veſte tegens, unam, minimamque relinque :
De multis minimam poſco, clamavit, & unam :
Dumque rogat: pro qua rogat, occidit. orbe reſe
Exanimes inter natos, nataſque, virumque :
Diriguitque malis : nullos movet aura capillos
In vultu color eſt ſine ſanguine : lumina mœſtis
Stant immota genis : nihil eſt in imagine vivum
Ipſa quoque interius cum duro lingua palato
Congelat, & venæ deſiſtunt poſſe moveri.
Nec flecti cervix, nec brachia reddere geſtus ,
Nec pes ire poteſt: intra quoque viſcera ſaxum e
Flet tamen, & validi circundata turbine venti
In patriam rapta eſt. ubi fixa cacumine montis
Liquitur, & lacrymis etiā nunc marmora manat
TVnc vero cuncti manifeſtam numinis iram
Femina virque timent, cultuq; impēſius omn
Magna gemelliparæ venerantur numina div
Vtque fit, a facto propiore priora renarrant.
E quibus unus ait : Lyciæ quoque fertilis agris
Non impune Deam veteres ſprevere coloni.
Res obſcura quidem eſt ignobilitate virorum :
Mira tamen : vidi præſens ſtagnumque locumqu
Prodigio notum. nam me jam grandior ævo,
Impatienſque viæ genitor, deducere lectos
Iuſſerat inde boves, gentiſque illius eunti
Ipſe ducem dederat. cum quo dum paſcua luſtr
Ecce lacu medio ſacrorum nigra favilla
Ara vetus ſtabat tremulis circundata cannis.
Reſtitit : & parvo, faveas mihi, murmure dix
Dux meus : & ſimili, faveas mihi , murmure di
Naiadum, Faunine foret tamen ara rogabam ,
Indigenæve Dei : cum talia rettulit hoſpes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Non hac, o juvenis, montanum numen in ara eſt.
Illa ſuam vocat hanc, cui quondam regia conjux
Orbem interdixit: quam vix erratica Delos
Errantem accepit, tunc cum levis inſula nabat.
Illic incumbens cum Palladis arbore palmæ,
Edidit invita geminos Latona noverca.
Hinc quoque Iunonem fugiſſe puerpera fertur:
Inque ſuo portaſſe ſinu duo numina natos.
Iamque Chimæriferæ, cum Sol gravis ureret arva,
Finibus in Lyciæ, longo Dea feſſa labore,
Sidereo ſiccata ſitim collegerat æſtu:
Vberaque ebiberant avidi lactantia nati.
Forte lacum mediocris aquæ proſpexit in imis
Vallibus: agreſtes illic fruticoſa legebant
Vimina cum juncis, gratamque paludibus ulvam.
Acceſſit, poſitoque genu Titania terram
Preſſit: ut hauriret gelidos potura liquores.
Ruſtica turba vetat. Dea ſic affata vetantes:
Quid prohibetis aquas? uſus communis aquarum eſt.
Nec Solem proprium natura, nec aera fecit,
Nec tenues undas. ad publica munera veni.
Quæ tamen ut detis, ſupplex peto. non ego noſtros
Abluere hic artus, laſſataque membra parabam:
Sed relevare ſitim. caret os humore loquentis:
Et fauces arent: vixque eſt via vocis in illis.
Hauſtus aquæ mihi nectar erit: vitamque fatebor
Accepiſſe: ſimul vitam dederitis in undis.
Hi quoque vos moveant, qui noſtro brachia tendũt
Parva ſinu: & caſu tendebant brachia nati.
Quem non blanda Deæ potuiſſent verba movere?
Hi tamen orantem perſtant prohibere: minaſque,
Ni procul abſcedat, conviciaque inſuper addunt.
Nec ſatis eſt, ipſos etiam pedibuſque, manuque,
Turbavere lacus: imoque e gurgite mollem
Huc illuc limum ſaltu movere maligno.
Diſtulit ira ſitim. neque enim jam filia Cæi
Supplicat indignis: nec dicere ſuſtinet ultra
Verba minora Dea: tollenſque ad ſidera palmas,
Æternum ſtagno (dixit) vivatis in iſto.
Eveniunt optata Deæ: juvat eſſe ſub undis:
Et modo tota cava ſummergere membra palude,
Nunc proferre caput, ſummo modo gurgite nare:
Sæpe ſuper ripam ſtagni conſiſtere: ſæpe
In gelidos reſilire lacus: ſed nunc quoque turpes
Litibus exercent linguas: pulſoque pudore,
Quãvis ſint ſub aqua, ſub aqua maledicere tentant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Vox quoque jam rauca eſt, inflataq; colla tumeſci
Ipſaque dilatant patulos convicia rictus :
Terga caput tangunt, colla intercepta videntur :
Spina viret : venter, pars maxima corporis, albe
Limoſoque novæ ſaliunt in gurgite ranæ.
Sic ubi neſcio quis Lycia de gente virorum
Rettulit : exitium Satyri reminiſcitur alter :
Quem Tritoniaca Latous arundine victum
Affecit pœna. quid me mihi detrahis ? inquit.
Ah piget, ah non eſt, clamabat, tibia tanti.
Clamanti cutis eſt ſummos direpta per artus :
Nec quicquā niſi vulnus erat. cruor undiq; man
Detectique patent nervi : trepidæque ſine ulla
Pelle micant venæ : ſalientia viſcera poſſes,
Et pellucentes numerare in pectore fibras.
Illum ruricolæ ſylvarum numina Fauni,
Et Satyri fratres, & tunc quoque clarus Olymp
Et Nymphæ flerunt, &, quiſquis montibus illis
Lanigeroſque greges, armentaque bucera pavit.
Fertilis immaduit, madefactaque terra caducas
Concepit lacrymas, ac venis perbibit imis.
Quas ubi fecit aquas : vacuas emiſit in auras.
Inde petens rabidum ripis declivibus æquor,
Marſya nomen habet, Phrygiæ liquidiſſimus amn
Talibus exemplis redit ad præſentia dictis
Vulgus : & extinctū cum ſtirpe Amphiona lug
Mater in invidia eſt: hanc tunc quoque dicitur u
Fleſſe Pelops, humeroque ſuas a pectore poſtqu
Deduxit veſtes, ebur oſtendiſſe ſiniſtro.
Concolor huic humerus naſcendi tempore dextr
Corporeuſque fuit. manibus mox cæſa paternis
Membra ferunt junxiſſe Deos : aliiſque repertis
Qui locus eſt juguli medius, ſummique lacerti,
Defuit : impoſitum eſt non comparentis in uſum
Partis ebur : factoque Pelops fuit integer illo.
Finitimi proceres coeunt : urbeſque propinqua
Oravere ſuos ire ad ſolatia reges,
Argoſque, & Sparte, Pelopeideſque Mycenæ
Et nondum torvæ Calydon inviſa Dianæ,
Orchomenoſque ferax, & nobilis ære Corinthos
Meſſeneque ferox, Patræque, humileſque Cleor
Et Nelea Pylos, nec adhuc Pittheia Trœzen,
Quæque urbes aliæ bimari clauduntur ab Iſthmo
Exteriuſque ſitæ bimari ſpectantur ab Iſthmo,
Credere quis poſſet ? ſolæ ceſſaſtis Athenæ.
Obſtitit officio bellum, ſubvectaque ponto

Barbara Cecropios terrebant agmina muros.
Threicius Tereus hæc auxîliaribus armis
Fuderat : & clarum vincendo nomen habebat.
Quem ſibi Pandion opibuſque viriſque potentem,
Et genus a magno ducentem forte Gradivo,
Connubio Prognes junxit. non pronuba Iuno,
Non Hymenæus adeſt illi, non Gratia, lecto.
Eumenides tenuere faces de funere raptas :
Eumenides ſtravere torum, tectoque profanus
Incubuit bubo, thalamique in culmine ſedit.
Hac ave conjuncti Progne Tereuſque, parentes
Hac ave ſunt facti : gratata eſt ſcilicet illis
Thracia, Diiſque ipſis grates egere, diemque
Quoque data eſt claro Pandione nata tyranno,
Quoque erat ortus Itys, feſtum juſſere vocari.
V Sque adeo latet utilitas. Iam tempora Titan
Quinque per auctumnos repetitis duxerat annis,
Cum blandita viro Progne, Si gratia, dixit,
Vlla mea eſt, vel me viſendam mitte ſorori,
Vel ſoror huc veniat : redituram tempore parvo,
Promittes ſocero : magni mihi muneris inſtar
Germanam vidiſſe dabis. jubet ille carinas
In freta deduci : veloque & remige portus
Cecropios intrat, Pyræaque littora tangit.
Vt primum ſoceri data copia : dextera dextræ
Iungitur : infauſto committitur omine ſermo.
Cœperat adventus cauſas mandata referre
Conjugis : & celeres miſſæ ſpondere recurſus.
Ecce venit dives magno Philomela paratu,
Divitior forma : quales audire ſolemus
Najadas, & Dryadas mediis incedere ſylvis :
Si modo des illis cultus, ſimileſque paratus,
Non ſecus exarſit conſpecta virgine Tereus :
Quam ſi quis canis ignem ſupponat ariſtis :
Aut frondem, poſitaſque cremet fenilibus herbas.
Digna quidem facies : ſed & hunc innata libido
Extimulat : pronumque genus regionibus illis
In Venerem eſt : flagrat vitio gentiſque ſuoque.
Impetus eſt illi, comitum corrumpere curam,
Nutriciſque fidem : nec non ingentibus ipſam
Sollicitare datis : totumque impendere regnum,
Aut rapere : & ſævo raptam defendere bello.
Et nihil eſt, quod non effræno captus amore
Auſit : nec capiunt incluſas pectora flammas.
Iamque moras male fert, cupido revertitur ore
Mandata ad Prognes, & agit ſua vota ſub illa.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Facundum faciebat amor. quotieſque rogabat
Vlterius juſto, Prognen ita velle ferebat.
Addidit & lacrymas, tanquam mandaſſet & ill
Proh ſuperi, quantum mortalia pectora cæcæ
Noctis habent ! ipſo ſceleris molimine Tereus
Creditur eſſe pius : laudemque a crimine ſumit
Quid quod idem Philomela cupit? patrioſq; lace
Blanda tenens humeros, ut eat viſura ſororem ,
Perque ſuam, contraque ſuam, petit illa, ſalut.
Spectat eam Tereus : præcontrectatque videnda
Oſculaque, & collo circundata brachia cernens
Omnia pro ſtimulis, facibuſque, ciboque furor
Accipit : &, quoties amplectitur illa parentem
Eſſe parens vellet: neque enim minus impius e
Vincitur amborum genitor prece. gaudet, agitq
Illa patri grates : & ſucceſſiſſe duabus
Id putat infelix, quod erat lugubre duabus.
Iam labor exiguus Phœbo reſtabat, equique
Pulſabant pedibus ſpacium declivis Olympi :
Regales epulæ menſis, & Bacchus in auro
Ponitur. hinc placido dantur ſua corpora ſomn
At rex Odryſius quamvis ſucceſſit ab illa
Æſtuat : & repetens faciem, motumque, manuſq
Qualia vult, fingit, quæ nondum vidit : & ign
Ipſe ſuos nutrit, cura removente ſoporem.
Lux erat : & generi dextram complexus eunti
Pandion, comitem lacrymis commendat oborti
Vt voluere ambæ, voluiſti tu quoque Tereu ,
Hanc ego, care gener, quoniam pia cauſa coegit
Do tibi:perque fidem, cognataque pectora ſuppl
Per ſuperos oro, patrio ut tuearis amore :
Et mihi ſollicito lenimen dulce ſenectæ
Quāprimū (omnis erit nobis mora longa)remit
Tu quoq; quamprimum(ſatis eſt procul eſſe ſoro
Si pietas ulla eſt, ad me Philomela redito.
Mandabat : pariterque ſuæ dabat oſcula natæ :
Et lacrymæ mites inter mandata cadebant.
Vt pignus fidei dextras utraſque popoſcit :
Inter ſeque datas junxit, natamque, nepotemqu
Abſentes pro ſe memori, rogat, ore ſalutent.
Supremumque vale, pleno ſingultibus ore,
Vix dixit : timuitque ſuæ præſagia mentis.
Vt ſimul impoſita eſt pictæ Philomela carinæ :
Admotumque fretum remis, tellusſque repulſa e
Vicimus, exclamat: mecum mea vota feruntur
Exultatque : & vix animo ſua gaudia differt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Barbarus: & nuſquam lumen detorquet ab illa.
Non aliter, quam cum pedibus prædator aduncis
Depoſuit nido leporem Iovis ales ab alto :
Nulla fuga eſt capto : ſpectat ſua præmia raptor.
IAmq; iter effectum eſt, jamq; in ſua littora feſſis
Puppibus exierant: cum rex Pandione natam
In ſtabula alta trahit, ſylvis obſcura vetuſtis.
Atq; ibi pallentem, trepidamq;, & cuncta timentē,
Et jam cum lacrymis, ubi ſit germana, rogantem,
Includit : faſſuſque nefas, & virginem, & unam
Vi ſuperat, fruſtra clamato ſæpe parente,
Sæpe ſorore ſua, magnis ſuper omnia divis.
Illa tremit velut agna pavens, quæ ſaucia cani
Ore excuſſa lupi, nondum ſibi tuta videtur :
Vtque columba ſuo madefactis ſanguine plumis
Horret adhuc, avidoſque timet, quibus hæſerat, un-
Mox ubi mēs rediit: paſſos laniata capillos, (gues;
Lugenti ſimilis, cæſis plangore lacertis,
Intendens palmas, o diris Barbare factis,
O crudelis, ait : nec te mandata parentis
Cum lacrymis movere piis, nec cura ſororis,
Nec mea virginitas, nec conjugalia jura.
Omnia turbaſti. pellex ego facta ſororis,
Tu geminus conjux, hoſtis mihi, debita pœna.
Quin animā hanc (ne quod facinus tibi, perfide re-
Eripis? atque utinam feciſſes ante nefandos (ſtet)
Concubitus; vacuas habuiſſem criminis umbras.
Si tamen hoc ſuperi cernunt, ſi numina divum
Sunt aliquid : ſi non perierunt omnia mecum:
Quandocunque mihi pœnas dabis. ipſa pudore
Projecto tua facta loquar : ſi copia detur,
In populos veniam : ſi ſylvis clauſa tenebor,
Implebo ſylvas, & conſcia ſaxa movebo.
Audiet hoc æther, & ſi Deus ullus in illo eſt.
Talibus ira feri poſtquam commota tyranni eſt,
Nec minor hac metus eſt; cauſa ſtimulatus utraque,
Quo fuit accinctus, vagina liberat enſem :
Arreptamque coma, flexis poſt terga lacertis,
Vincla pati cogit. jugulum Philomela parabat :
Spemque ſuæ mortis viſo conceperat enſe.
Ille indignantem, & nomen patris uſque vocantem,
Luctantemque loqui, comprenſam forcipe linguam
Abſtulit enſe fero : radix micat ultima linguæ.
Ipſa jacet, terræque tremens immurmurat atræ.
Vtque ſalire ſolet mutilatæ cauda colubræ :
Palpitat : & moriens dominæ veſtigia quærit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Hoc quoq; poſt facinus (vix auſim credere) fertur
Sæpe ſua lacerum repetiſſe libidine corpus.
Suſtinet ad Prognen poſt talia facta reverti.
Conjuge quæ viſo, germanam quærit: at ille
Dat gemitus fictos, commentaque funera narrat.
Et lacrymæ fecere fidem. velamina Progne
Deripit ex humeris auro fulgentia lato:
Induiturque atras veſtes, & inane ſepulcrum
Conſtituit, falſiſque piacula manibus infert,
Et luget non ſic lugendæ fata ſororis.
SIgna Deus bis ſex acto luſtraverat anno.
Quid faciat Philomela? fugam cuſtodia claudit
Structa rigent ſolido ſtabulorum mœnia ſaxo:
Os mutum facti caret indice. grande doloris
Ingenium eſt, miſeriſque venit ſolertia rebus.
Stamina barbarica ſuſpendit candida tela:
Purpureaſque notas filis intexuit albis,
Indicium ſceleris: perfectaque tradidit uni:
Vtque ferat dominæ, geſtu rogat. illa rogata
Pertulit ad Prognen, nec ſcit quid tradat in illi
Evolvit veſtes ſævi matrona tyranni:
Fortunæque ſuæ carmen miſerabile legit.
Et (mirum potuiſſe) ſilet. dolor ora repreſſit:
Verbaque quærenti ſatis indignantia linguæ
Defuerant: nec flere vacat: ſed faſque nefaſque
Confuſura ruit: pœnæque in imagine tota eſt.
Tempus erat, quo ſacra ſolent Trieterica Bacchi
Sithoniæ celebrare nurus. nox conſcia ſacris:
Nocte ſonat Rhodope tinnitibus æris acuti:
Nocte ſua eſt egreſſa domo regina: Deique
Ritibus inſtruitur: furialiaque accipit arma.
Vite caput tegitur: lateri cervina ſiniſtro
Vellera dependent: humero levis incubat haſta.
Concita per ſylvas, turba comitante ſuarum,
Terribilis Progne, furiiſque agitata doloris,
Bacche, tuas ſimulat. venit ad ſtabula avia tandem
Exululatque, evœque ſonat, portaſque refringit
Germanamque rapit: raptæque inſignia Bacchi
Induit: & vultus hederarum frondibus abdit:
Attonitamque trahens intra ſua mœnia ducit.
VT ſenſit tetigiſſe domum Philomela nefandam
Horruit infelix: totoque expalluit ore.
Nacta locum Progne, ſacrorum pignora demit,
Oraque develat miſeræ pudibunda ſororis:
Amplexumque petit. ſed non attollere contra
Suſtinet hæc oculos, pellex ſibi viſa ſororis:
Dejectoque

Dejectoque in humum vultu jurare volenti,
Teſtarique deos, per vim ſibi dedecus illud
Illatum, pro voce manus fuit. ardet, & iram
Non capit ipſa ſuam Progne, fletumque ſororis
Corripiens, non eſt lacrymis hoc, inquit, agendum,
Sed ferro, ſeu, ſi quid habes, quod vincere ferrum
Poſſit. in omne nefas ego me germana paravi.
Aut ego cum facibus regalia tecta cremabo,
Artificem mediis immittam Terea flammis:
Aut linguam, aut oculos, &, quæ tibi mēbra pudorē
Abſtulerunt, ferro rapiam: aut per vulnera mille
Sontē animam expellā: magnū eſt, quodcūq; paravi:
Quid ſit, adhuc dubito. peragit dum talia Progne,
Ad matrem veniebat Itys. quid poſſit ab illo
Admonita eſt: oculiſque tuens immitibus, ah quam
Es ſimilis patri, dixit. nec plura locuta
Triſte parat facinus, tacitaque exæſtuat ira.
Vt tamen acceſſit natus, matrique ſalutem
Attulit: & parvis adduxit colla lacertis:
Miſtaque blanditiis puerilibus oſcula junxit:
Mota quidem eſt genitrix, infractaque conſtitit ira:
Invitique oculi lacrymis maduere coactis.
Sed ſimul ex nimia mentem pietate labare
Senſit: ab hoc iterum eſt ad vultus verſa ſororis.
Inque vicem ſpectans ambos, Cur admovet, inquit,
Alter blanditias? rapta ſilet altera lingua?
Quam vocat hic matrem, cur non vocat illa ſororē?
Cui ſis nupta vide Pandione nata marito.
Degeneras: ſcelus eſt pietas in conjuge Tereo.
Nec mora, traxit Ityn, veluti Gangetica cerva
Lactentem fetum per ſylvas tigris opacas.
Vtque domus altæ partem tenuere remotam,
Tendentemque manus, & jam ſua fata videntem,
Et mater, mater clamantem, & colla petentem
Enſe ferit Progne, lateri qua pectus adhæret.
Nec vultum vertit. ſatis illi ad fata vel unum
Vulnus erat: jugulum ferro Philomela reſolvit:
Vivaque adhuc, animæq; aliquid retinētia membra
Dilaniat. pars inde cavis exultat ahenis:
Pars verubus ſtridet: manant penetralia tabo.
His adhibet conjux ignarum Terea menſis:
Et patrii moris ſacrum mentita, quod uni
Fas ſit adire viro, comites, famuloſque removit.
Ipſe ſedens ſolio Tereus ſublimis avito,
Veſcitur: inque ſuam ſua viſcera congerit alvum.
Tantaque nox animi eſt, Ityn huc accerſite, dixit.

Diſſimulare nequit crudelia gaudia Progne:
Iamque ſuæ cupiens exiſtere nuncia cladis,
Intus habes, quod poſcis, ait. circumſpicit ille:
Atque ubi ſit, quærit. quærenti, iterumque vocanti
Sicut erat ſparſis furiali cæde capillis,
Proſiluit, Ityoſque caput Philomela cruentum
Miſit in ora patris: nec tempore maluit ullo
Poſſe loqui: & meritis teſtari gaudia dictis.
Thracius ingenti menſas clamore repellit:
Vipereaſque ciet Stygia de valle ſorores:
Et modo, ſi poſſet, reſerato pectore, diras
Egerere inde dapes, demerſaque viſcera geſtit.
Flet modo: ſeque vocat buſtum miſerabile nati:
Nunc ſequitur nudo genitas Pandione ferro.
Corpora Cecropidum pennis pendere putares,
Pendebant pennis: quarum petit altera ſylvas:
Altera tecta ſubit: neque adhuc de pectore cædis
Exceſſere notæ; ſignataque ſanguine pluma eſt.
Ille dolore ſuo, pœnæque cupidine velox,
Vertitur in volucrem, cui ſtant in vertice criſtæ:
Prominet immodicum pro longa cuſpide roſtrum.
Nomen Epops volucri: facies armata videtur.
Hic dolor ante diem, longæque extrema ſenectæ
Tempora, Tartareas Pandiona miſit ad umbras.
SCeptra loci, rerumq; capit moderamẽ Erechtheus
Iuſtitia dubium, validiſne potentior armis.
Quattuor ille quidem juvenes, totidemque crearat
Femineæ ſortis: ſed erat par forma duarum.
E quibus Æolides Cephalus te conjuge felix
Procri fuit. Boreæ Tereus Thraceſque nocebant,
Dilectaque diu caruit Deus Orithyia:
Dum rogat, & precibus mavult quam viribus uti.
Aſt ubi blanditiis agitur nihil: horridus ira
Quæ ſolita eſt illi, nimiumque domeſtica, vento:
Et merito, dixit: quid enim mea tela reliqui?
Sævitiam, & vires, iramque, animoſque minaces?
Admovique preces, quarum me dedecet uſus?
Apta mihi vis eſt: hac triſtia nubila pello,
Hac freta concutio, nodoſaque robora verto,
Induroque nives, & terras grandine pulſo.
Idem ego cum fratres cœlo ſum nactus aperto,
(Nam mihi campus is eſt) tanto molimine luctor,
Vt medius noſtris concurſibus inſonet æther,
Exiliantque cavis eliſi nubibus ignes.
Idem ego cum ſubii convexa foramina terræ;
Suppoſuique ferox imis mea terga cavernis:
Sollici

Sollicito manes, totumque tremoribus orbem.
Hac ope debueram thalamos petiiſſe: ſocerque
Non orandus erat mihi, ſed faciendus Erechtheus.
Hæc Boreas, aut his non inferiora locutus,
Excuſſit pennas: quarum jactatibus omnis
Afflata eſt tellus: latumque perhorruit æquor.
Pulvereamque trahens per ſumma cacumina pallã,
Verrit humum, pavidamque metu caligine tectus
Orithyiam adamans fulvis complectitur alis.
Dum volat: arſerunt agitati fortius ignes.
Nec prius aerii curſus ſuppreſſit habenas,
Quam Ciconum tenuit populos & mœnia raptor.
Illic & gelidi conjux Actæa tyranni,
Et genitrix facta eſt, partuque enixa gemellos:
Cetera qui matris, pennas genitoris, habebant.
Non tamen has memorant una cum corpore natas:
Barbaque dum rutilis aberat ſubnixa capillis:
Implumes Calaiſque puer Zeteſque fuerunt.
Mox pariter pennæ ritu cœpere volucrum
Cingere utrunque latus, pariter flaveſcere malæ.
Ergo ubi conceſſit tempus puerile juventæ:
Vellera cum Minyis nitido radiantia villo,
Per mare non notum prima petiere carina.

PVBLII
OVIDII
NASONIS
Metamorphoſeon
LIBER VII.

IAmque fretum Minyæ Pagaſæa puppe ſecabant,
Perpetuaque trahens inopem ſub nocte ſenectam
Viſus erat Phineus, juveneſque Aquilone creati
Virgineas volucres miſeri ſenis ore fugarant,
Multaque perpeſſi claro ſub Iaſone, tandem
Contigerant rapidas limoſi Phaſidos undas.
Dumque adeunt regem, Phryxeaq; vellera poſcunt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Voxq; datur Minyis magnorum horrenda laborum
Concipit interea validos Æetias ignes,
Et luctata diu, poſtquam ratione furorem
Vincere non poterat, Fruſtra Medea repugnas,
Neſcio quis Deus obſtat, ait, mirumq; quid hoc eſt
Anne aliquid certe ſimile huic quod amare vocatur
Nam cur juſſa patris nimium mihi dura videntur?
Sunt quoq; dura nimis. cur, quẽ modo deniq; vidi
Ne pereat, timeo? quæ tanti cauſa timoris?
Excute virgineo conceptas pectore flammas,
Si potes, infelix. ſi poſſem, ſanior eſſem.
Sed trahit invitam nova vis, aliudque Cupido,
Mens aliud ſuadet. video meliora, proboque:
Deteriora ſequor. quid in hoſpite regia virgo
Vreris? & thalamos alieni concipis orbis?
Hæc quoq; terra poteſt, quod ames dare, vivat. an il
Occidat, in Diis eſt. vivat tamen, idq; precari (l
Vel ſine amore licet. quid enim commiſit Iaſon?
Quem, niſi crudelem, non tangat Iaſonis ætas?
Et genus, & virtus? quem non, ut cætera deſint
Forma movere poteſt? certe mea pectora movit.
At niſi opem tulero, taurorum afflabitur ore,
Concurretque ſuæ ſegeti, tellure creatis
Hoſtibus, aut avido dabitur fera præda draconi.
Hoc ego ſi patiar, tum me de tigride natam,
Tum ferrum, & ſcopulos geſtare in corde fatebor.
Cur non & ſpecto pereuntem? oculoſque videndo
Conſcelero? cur non tauros exhortor in illum?
Terrigenaſque feros, inſopitumque draconem?
Dii meliora velint. quanquam non ipſa precanda,
Sed facienda mihi, prodamne ego regna parentis?
Atque ope neſcio quis ſervabitur advena noſtra?
Vt per me ſoſpes, ſine me det lintea ventis?
Virque ſit alterius? pœnæ Medea relinquar?
Si facere hoc, aliamve poteſt præponere nobis;
Occidat ingratus. ſed non is vultus in illo,
Non ea nobilitas animo eſt, ea gratia formæ,
Vt timeam fraudem, meritique oblivia noſtri.
Et dabit ante fidem, cogamque in fœdera teſtes
Eſſe Deos. quid tuta times? accingere, & omnem
Pelle moram. tibi ſe ſemper debebit Iaſon.
Te face ſolenni junget ſibi, perque Pelaſgas
Servatrix urbes matrum celebrabere turba.
Ergo ego germanam, fratremque, patremq;, Deoſq;,
Et natale ſolum ventis ablata relinquam?
Nempe pater ſævus, nempe eſt mea barbara tellus,
Frater

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Frater adhuc infans: ſtant mecum vota ſororis.
Maximus intra me Deus eſt, non magna relinquam,
Magna ſequar. titulum ſervatæ puppis Achivæ,
Noticiamque loci melioris, & oppida, quorum
Hic quoque fama viget, cultuſque, arteſq; virorum,
Quemque ego cum rebus, quas totus poſſidet orbis,
Æſonidem mutaſſe velim: quo conjuge felix,
Et Diis cara ferar, & vertice ſidera tangam.
Quid? quod neſcio qui mediis incurrere in undis
Dicuntur montes? ratibuſque inimica Charybdis
Nunc ſorbere fretum, nunc reddere, cinctaque ſævit
Scylla rapax canibus Siculo latrare profundo?
Nempe tenẽs quod amo, gremioq; in Iaſonis hærẽs,
Per freta longa ferar: nihil illum amplexa timebo:
Aut, ſi quid metuam, metuam de conjuge ſolo.
Conjugiumne putas? ſpecioſaque nomina culpæ
Imponis Medea tuæ: quin aſpice quantum
Aggrediare nefas: &, dum licet, effuge crimen.
Dixit: & ante oculos rectum, pietaſque, pudorque,
Conſtiterant: & victa dabat jam terga Cupido.
Ibat ad antiquas Hecates Perſeidos aras:
Quas nemus umbroſum, ſecretaque ſylva tegebat,
Et jam fractus erat pulſuſque reſederat ardor:
Cum videt Æſoniden, extinctaq; flamma reluxit.
Erubuere genæ, totoque recanduit ore.
Vt ſolet a ventis alimenta reſumere, quæque
Parva ſubinducta latuit ſcintilla favilla
Creſcere, & in veteres agitata reſurgere vires:
Sic jam lenis amor, quem jam languere putares.
Vt vidit juvenem, ſpecie præſentis inarſit.
Et caſu, ſolito formoſior, Æſone natus
Illa luce fuit. poſſes ignoſcere amanti.
Spectat: & in vultu, veluti tum denique viſo,
Lumina fixa tenet: nec ſe mortalia demens
Ora videre putat: nec ſe declinat ab illo.
Vt vero cœpitque loqui, dextramque prehendit
Hoſpes, & auxilium ſummiſſa voce rogavit,
Promiſitque torum: lacrymis ait illa profuſis:
Quid faciam video: nec me ignorantia veri
Decipiet, ſed amor. ſervabere munere noſtro:
Servatus promiſſa dato. per ſacra triformis
Ille Deæ, lucoque foret quod numen in illo,
Perque patrem ſoceri cernentem cuncta futuri,
Eventuſque ſuos, & tanta pericula jurat.
Creditus, accepit cantatas protinus herbas,
Edidicitque uſum: lætuſque in tecta receſſit.

Poſtera

POſtera depulerat ſtellas Aurora micantes:
Conveniunt populi ſacrum Mavortis in arvum:
Conſiſtuntque jugis. medio rex ipſe reſedit
Agmine purpureus, ſceptroque inſignis eburno.
Ecce adamanteis Volcanum naribus efflant
Æripedes tauri, tactæque vaporibus herbæ
Ardent: utque ſolent pleni reſonare camini;
Aut ubi terrena ſilices fornace ſoluti
Concipiunt ignem liquidarum aſpergine aquarum:
Pectora ſic intus clauſas volventia flammas,
Gutturaque uſta ſonant. tamen illis Æſone natus
Obvius it. vertere truces venientis ad ora
Terribiles vultus, præfixaque cornua ferro,
Pulvereumque ſolum pede pulſavere biſculo:
Fumificiſque locum mugitibus implevere.
Diriguere metu ſubito Minyæ: ille nec ullos
Senſit anhelantes (tantum medicamina poſſunt)
Pendulaque audaci mulcet palearia dextra:
Suppoſitoſque jugo, pondus grave cogit aratri
Ducere, & inſuetum ferro proſcindere campum.
Mirantur Colchi: Minyæ clamoribus augent,
Adjiciuntque animos. galea tum ſumit ahena
Vipereos dentes, & aratos ſpargit in agros.
Semina mollit humus valido prætincta veneno:
Et creſcunt, fiuntque ſati nova corpora dentes.
Vtque hominis ſpeciem materna ſumit in alvo:
Perque ſuos intus numeros componitur infans;
Nec niſi maturus communes exit in auras:
Sic ubi viſceribus gravidæ telluris, imago
Effecta eſt hominis, feto conſurgit in arvo:
Quodq; magis mirũ eſt, ſimul edita concutit arma:
Quos ubi viderunt præacutæ cuſpidis haſtas
In caput Æmonii juvenis torquere parantes,
Demiſere metu vultumque animumque Pelaſgi:
Ipſa quoque extimuit, quæ tutum fecerat illum:
Vtque peti vidit juvenem tot ab hoſtibus unum,
Palluit: & ſubito ſine ſanguine frigida ſedit.
Neve parum valeant a ſe data gramina, carmen
Auxiliare canit, ſecretaſque advocat artes.
Ille gravem medios ſilicem jaculatus in hoſtes,
A ſe depulſum Martem convertit in ipſos.
Terrigenæ pereunt per mutua vulnera fratres:
Civilique cadunt acie. gratantur Achivi:
Victoremque tenent: avidiſque amplexibus hærent.
Tu quoque victorem complecti barbara velles:
Obſtitit incepto pudor. at complexa fuiſſes:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sed te, ne faceres, tenuit reverentia famæ.
Quod licet, affectu tacito lætaris : agiſque
Carminibus grates, & Diis auctoribus horum.
Pervigilem ſupereſt herbis ſopire draconem :
Qui criſta, linguiſque tribus præſignis, & uncis
Dentibus horrendus, cuſtos erat arboris aureæ.
Hunc poſtquam ſparſit Lethæi gramine ſucci :
Verbaque ter dixit placidos facientia ſomnos,
Quæ mare turbatum, quæ concita flumina ſiſtunt :
Somnus in ignotos oculos ubi venit, & auro
Heros Æſonius potitur. ſpolioque ſuperbus,
Muneris auctorem ſecum ſpolia altera portans,
Victor Iolciacos tetigit cum conjuge portus.
ÆMoniæ matres pro natis dona receptis,
Grandævique ferunt patres: congeſtaque flamma
Thura liquefaciunt : indutaque cornibus aurum
Victima, vota facit. ſed abeſt gratantibus Æſon,
Jam propior leto, feſſuſque ſenilibus annis.
Tunc ſic Æſonides, o, cui debere ſalutem
Confiteor, conjux, quanquam mihi cuncta dediſti,
Exceſſitque fidem meritorum ſumma tuorum :
Si tamẽ hoc poſſunt (quid.n.non carmina poſſunt?)
Deme meis annis : & demtos adde parenti.
Nec tenuit lacrymas. mota eſt pietate rogantis,
Diſſimilemque animum ſubiit pater Æta relictus.
Non tamen affectus tales confeſſa, quod, inquit,
Excidit ore tuo, conjux, ſcelus? ergo ego cuiquam
Poſſe tuæ videor ſpacium tranſcribere vitæ?
Non ſinat hoc Hecate, nec tu petis æqua: ſed iſto,
Quod petis, experiar majus dare munus Iaſon.
Arte mea ſoceri longum tentabimus ævum,
Non annis revocare tuis: modo diva triformis
Adjuvet, & præſens ingentibus annuat auſis.
Tres aberant noctes, ut, cornua tota coirent,
Efficerentque orbem. poſtquam pleniſſima fulſit,
Et ſolida terras ſpectavit imagine Luna :
Egreditur tectis, veſtes induta recinctas,
Nuda pedem, nudos humeris infuſa capillos :
Fertque vagos mediæ per muta ſilentia noctis
Incomitata gradus. homines, volucreſque, feraſque
Solverat alta quies : nullo cum murmure ſerpens
Sopitæ ſimilis : nullo cum murmure ſerpit :
Immotæque ſilent frondes : ſilet humidus aer :
Sidera ſola micant. ad quæ ſua brachia tendens,
Ter ſe convertit, ter ſumtis flumine crinem
Irroravit aquis ; ternis & hiatibus ora

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Solvit: & in dura ſummiſſo poplite terra,
Nox, ait, arcanis fidiſſima, quæque diurnis
Aurea cum Luna ſucceditis ignibus aſtra,
Tuque triceps Hecate, quæ cœptis conſcia noſtris,
Adjutrixque venis, cantuſque, arteſque magorum,
Quæque magos tellus pollentibus inſtruis herbis,
Auræque, & venti, monteſque, amneſque, lacuſq;,
Diique omnes nemorum, Diiq; omnes noctis adeſte:
Quorum ope, cum volui, ripis mirantibus amnes
In fontes rediere ſuos. concuſſaque ſiſto,
Stantia concutio cantu freta: nubila pello,
Nubilaque induco: ventos abigoque, vocoque:
Vipereas rumpo verbis & carmine fauces:
Vivaque ſaxa, ſua convulſaque robora terra,
Et ſylvas moveo, jubeoque tremiſcere montes:
Et mugire ſolum, maneſque exire ſepulcris.
Te quoque Luna traho: quamvis temerata labores
Æra tuos minuant: currus quoque carmine noſtro
Pallent: ac pallet noſtris Aurora venenis.
Vos mihi taurorum flammas hebetaſtis, & unco
Haud patiens oneris collum preſſiſtis aratro.
Vos ſerpentigenis in ſe fera bella dediſtis,
Cuſtodemque rudem ſomni ſopiſtis, & aurum
Vindice decepto Grajas miſiſtis in urbes.
Nunc opus eſt ſuccis, per quos renovata ſenectus
In florem redeat, primoſque recolligat annos.
Et dabitis: neque enim micuerunt ſidera fruſtra:
Nec fruſtra volucrum tractus cervice draconum
Currus adeſt. aderat demiſſus ab æthere currus.
Quo ſimul aſcendit: frænataque colla draconum
Permulſit, manibuſque leves agitavit habenas:
Sublimis rapitur, ſubjectaque Theſſala Tempe
Deſpicit, & cretis regionibus applicat angues:
Et quas Oſſa tulit, quaſque altus Pelion herbas,
Othryſque, & Pindus, & Pindo major Olympos,
Perſpicit; & placitas partim radice revellit,
Partim ſuccidit curvamine falcis ahenæ.
Multa quoque Apidani placuerunt gramina ripis,
Multa quoque Amphryſi: nec eras immunis Enipeu,
Nec non Peneus, nec non Sperchiades undæ
Contribuere aliquid, juncoſaque littora Bœbes.
Carpſit & Euboica vivax Anthedone gramen
Nondum vulgatum mutato corpore Glauci.
Nona dies illam curru, pennisque draconum,
Nonaque nox omnes luſtrantem viderat agros:
Cum rediit: nec erãt tacti niſi odore dracones:
Et

Et tamen annoſæ pellem poſuere ſenectæ.
Conſtitit adveniens citra limenque foreſque:
Et tantum cœlo tegitur, refugitque viriles
Contactus, ſtatuitque aras e ceſpite binas,
Dexteriore Hecates, at læva parte Iuventæ.
Has ubi verbenis, ſylvaque incinxit agreſti:
Haud procul egeſta ſcrobibus tellure duabus
Sacra facit: cultroſque in guttura velleris atri
Conjicit, & patulas perfundit ſanguine foſſas.
Tum ſuper invergens tepidi carcheſia lactis,
Alteraque invergens liquidi carcheſia mellis,
Verba ſimul fundit, terrenaque numina poſcit,
Vmbrarumque rogat rapta cum conjuge regem,
Ne properent artus anima fraudare ſenili.
Quos ubi placavit precibuſque & murmure longo,
Æſonis effetum proferri corpus ad aras
Iuſſit: & in plenos reſolutum carmine ſomnos
Exanimi ſimilem ſtratis porrexit in herbis. (ſtros:
Hinc procul Æſoniden, procul hinc jubet ire mini-
Et monet arcanis oculos removere profanos.
Diffugiunt juſſi. ſparſis Medea capillis
Bacchantum ritu flagrantes circuit aras,
Multifidaſque faces in foſſa ſanguinis atra
Tingit: & infectas geminis accendit in aris.
Terq; ſenem flamma, ter aqua, ter ſulphure luſtrat.
Interea calido poſitum medicamen aheno
Fervet, & exultat, ſpumiſque tumentibus albet.
Illic Æmonia radices valle reſectas,
Seminaque, & flores, & ſuccos incoquit atros.
Adjicit extremo lapides oriente petitos,
Et quas Oceani refluum mare lavit arenas.
Addidit exceptas Lunæ de nocte pruinas,
Et Strygis infames, ipſis cum carnibus, alas,
Inque virum ſoliti vultus mutare ferinos
Ambigui profecta lupi. nec defuit illi
Squamea Cinyphei tenuis membrana chelydri,
Vivaciſque jecur cervi: quibus inſuper addit
Ora caputque novem cornicis ſecula paſſæ.
His & mille aliis poſtquam ſine nomine rebus
Propoſitum inſtruxit mortali barbara munus:
Arenti ramo jampridem mitis olivæ
Omnia confudit, ſummiſque immiſcuit ima.
Ecce, vetus calido verſatus ſtipes aheno
Fit viridis primo, nec longo tempore frondes
Induit, & ſubito gravidis oneratur olivis.
At quicunque cavo ſpumas ejecit aheno

Ignis,

Ignis, & in terram guttæ cecidere calentes :
Vernat humus, floreſque, & mollia pabula ſurgu
Quæ ſimul ac vidit, ſtricto Medea recludit
Enſe ſenis jugulum : veteremque exire cruorem
Paſſa, replet ſuccis. quos poſtquam conbibit Æſ
Aut ore exceptos, aut vulnere : barba, comæqu
Canicie poſita nigrum rapuere colorem.
Pulſa fugit macies : abeunt pallorque, ſituſque,
Adjectoque cavæ ſupplentur corpore rugæ :
Membraque luxuriant. Æſon miratur, & olim
Ante quater denos hunc ſe reminiſcitur annos.
Diſſimilemque animum ſubiit, ætate relicta.
Viderat ex alto tanti miracula monſtri
Liber : & admonitus juvenes nutricibus annos
Poſſe ſuis reddi, capit hoc a Colchide munus.
Neve doli ceſſent, odium cum conjuge falſum
Phaſias aſſimulat : Peliæque ad limina ſupple
Confugit. atq; illã (quoniam gravis ipſe ſenecta e
Excipiunt natæ. quas tempore callida parvo
Colchis amicitiæ fallacis imagine cepit.
Dumque refert inter meritorum maxima, demtos
Æſonis eſſe ſitus, atque hac in parte moratur,
Spes eſt virginibus Pelia ſubjecta creatis,
Arte ſuum parili revireſcere poſſe parentem :
Idque petunt juvenes, precium ſine fine paciſci.
Illa brevi ſpacio ſilet : & dubitare videtur :
Suſpenditque animos, ficta gravitate, rogantum.
Mox ubi pollicita eſt, quo ſit fiducia major
Muneris hujus, ait: Qui veſtri maximus ævo eſt
Dux gregis inter oves, agnus medicamine fiet.
Protinus innumeris effetus laniger annis
Attrahitur, flexo circum cava tempora cornu.
Cujus ut Æmonio marcentia guttura cultro
Fodit, & exiguo maculavit ſanguine ferrum :
Membra ſimul pecudis, validoſque venefica ſucco
Mergit in ære cavo. minuunt ea corporis artus :
Cornuaque exurunt, nec non cum cornibus annos
Et tener auditur medio balatus aheno,
Nec mora, balatum mirantibus, exilit agnus :
Laſcivitque fuga : lactantiaque ubera quærit.
Obſtupuere ſatæ Pelia : promiſſaque poſtquam
Exhibuere fidem : tum vero impenſius inſtant.
Ter juga Phœbus equis in Ibero flumine merſis
Demſerat; & quarto radiantia nocte micabant
Sidera : cum rapido fallax Æetias igni
Imponit purum laticem, & ſine viribus herbas.

Iamque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Iamque neci ſimilis, reſoluto corpore, regem,
Et cum rege ſuos cuſtodes ſomnus habebat:
Quem dederat cantus, magicæq; potentia linguæ.
Intrarant juſſæ cum Colchide limina natæ:
Ambierantque torū: quid nunc dubitatis inertes?
Stringite, ait, gladios, veteremq; haurite cruorem:
Vt repleam vacuas juvenili ſanguine venas.
In manibus veſtris vita eſt, ætaſque parentis.
Si pietas ulla eſt, nec ſpes agitatis inanes,
Officium præſtate patri: teliſque ſenectam
Exigite: & ſaniem conjecto emittite ferro.
His, ut quæq; pia eſt, hortatibus, impia prima eſt,
Et, ne ſit ſcelerata, facit ſcelus: haud tamē ictus
Vlla ſuos ſpectare poteſt: oculoſque reflectunt,
Cæcaque dant ſævis averſæ vulnera dextris.
Ille cruore fluens ſubito tamen allevat artus:
Semilacerque toro tentat conſurgere; & inter
Tot medius gladios pallentia brachia tendens,
Quid facitis natæ? quis vos in fata parentis
Armat, ait? cecidere illis animique, manuſque.
Plura locuturo, cum verbis guttura Colchis
Abſtulit, & calidis laniatum merſit in undis.
QVæ niſi pennatis ſerpentibus iſſet in auras,
Non exemta foret pœnæ. fugit alta, ſuperque
Pelion umbroſum, Philyræaque tecta, ſuperq;
Othryn, & eventu veteris loca nota Cerambi.
Hic ope nympharum ſublatus in aera pennis,
Cum gravis infuſo tellus foret obruta ponto;
Deucalioneas effugit inobrutus undas.
Æoliam Pitanen a læva parte reliquit,
Factaque de ſaxo longi ſimulacra draconis:
Idæumque nemus, quo nati furta, juvencum
Occuluit Liber falſi ſub imagine cervi:
Quaque pater Coryti parva tumulatus arena eſt,
Et quos Mera novo latratus terruit agros.
EVrypylique urbem, qua Coæ cornua matres
Geſſerunt, tunc cū diſcederet Herculis agmen:
Phœbeamque Rhodon, & Ialyſios Telchinas,
Quorum oculos ipſo mutantes omnia viſu
Iuppiter exoſus, fraternis ſubdidit undis.
Tranſit & antiquæ Cartheia mœnia Cææ,
Qua pater Alcidamas placidam de corpore natæ
Miraturus erat naſci potuiſſe columbam.
INde lacus Hyries videt, & Cycneia Tempe,
Quæ ſubitus celebravit olor. nam Phyllius illic
Imperio pueri, volucreſque, ferumque leonem

Tradiderat domitos: taurum quoque vincere juſſ
Vicerat, & ſtricto toties iratus amori
Præmia poſcenti taurum ſuprema negavit.
Ille indignatus, cupiens dare, dixit: & alto
Deſiluit ſaxo. cuncti cecidiſſe putabant:
Factus olor niveis pendebat in aere pennis.
At genitrix Hyrie ſervatum neſcia flendo
Delicuit: ſtagnumque ſuo de nomine fecit.
ADjacet his Pleuron: in qua trepidantibus al
Ophias effugit natorum vulnera Combe.
Inde Calaureæ Latoidos aſpicit arva,
In volucrem verſi cum conjuge conſcia regis.
Dextera Cyllene eſt, in qua cum matre Menephr
Concubiturus erat ſævarum more ferarum.
Cephiſon procul hinc deflentem fata nepotis
Reſpicit in tumidam Phocen ab Apolline verſi:
Eumelique domum lugentis in aere natam.
TAndem vipereis Ephyren Pirenida pennis
Contigit. hic ævo veteres mortalia primo
Corpora vulgarunt pluvialibus edita fungis.
Sed poſtquam Colchis arſit nova nupta venenis:
Flagrantemque domum regis male vidit: utroq
Sanguine natorum perfunditur impius enſis:
Vltaque ſe male mater Iaſonis effugit arma.
Hinc Titaniacis ablata Draconibus, intrat
Palladias arces, quæ te, juſtiſſime Phineu,
Teque ſenex Peripha, pariter videre volantes,
Innexamque novis neptem Polyphemonis alis.
EXcipit hanc Ægeus facto damnandus in uno
Nec ſatis hoſpitium eſt, thalami quoque fœde
re jungit.
Iamque aderat Theſeus proles ignota parenti,
Qui virtute ſua bimarem pacaverat Iſthmon.
Hujus in exitium miſcet Medea, quod olim
Attulerat ſecum Scythicis aconiton ab oris.
Illud Echidnææ memorant e dentibus ortum
Eſſe canis. Specus eſt tenebroſo cæcus hiatu:
Et via declivis, per quam Tirinthius heros
Reſtantem, contraque diem, radioſque micantes
Obliquantem oculos, nexis adamante catenis
Cerberon attraxit: rabida qui concitus ira
Implevit pariter ternis latratibus auras:
Et ſparſit virides ſpumis albentibus agros.
Has concreſſe putant: nactaſque alimenta feraci
Fecundique ſoli, vires cepiſſe nocendi.
Quæ quia naſcuntur dura vivacia caute,

Agreſte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Agreſtes aconita vocant. ea conjugis aſtu
Ipſe parens Ægeus nato porrexit, ut hoſti.
Sumſerat ignara Theſeus data pocula dextra:
Cum pater in capulo gladij cognovit eburno
Signa ſui generis: facinuſque excuſſit ab ore.
Effugit illa necem, nebulis per carmina notis.

AT genitor, quanquam lætatur ſoſpite nato,
Attonitus tamen eſt geniti diſcrimine parvo
Committi potuiſſe nefas. fovet ignibus aram,
Muneribuſque Deos implet: feriuntque ſecures
Colla toroſa boum vinctorum cornua vittis.
Nullus Erechtidis fertur celebratior illo
Illuxiſſe dies. agitant convivia patres,
Et medium vulgus: nec non & carmina, vino
Ingenium faciente canunt. Te, maxime Theſeu,
Mirata eſt Marathon Cretæi ſanguine tauri.
Quodque ſuam ſecurus arat Cromyona colonus,
Munus, opuſque tuum eſt: tellus Epidauria per te
Clavigeram vidit Volcani occumbere prolem.
Vidit & immitem Cephiſias ora Procruſten.
Cercyonis letum vidit Cerealis Eleuſis.
Occidit ille Scinis, magnis male viribus uſus:
Qui poterat curvare trabes, & agebat ab alto
Ad terram late ſparſuras corpora pinus.
Tutus ad Alcathoen Lelegeia mœnia limes
Compoſito Scirone patet: ſparſiſque latronis
Terra negat ſedem, ſedem negat oſſibus unda:
Quæ jactata diu fertur duraſſe vetuſtas
In ſcopulos: ſcopulis nomen Scironis inhæret.
Si titulos, annoſque tuos numerare velimus,
Facta prement annos: pro te, fortiſſime, vota
Publica ſuſcipimus: Bacchi tibi ſumimus hauſtus.
Conſonat aſſenſu populi, precibuſque faventum
Regia: nec tota triſtis locus vllus in urbe eſt.

NEc tamen (uſque adeo nulla eſt ſincera voluptas,
Sollicitumq; aliquid lætis intervenit) Ægeus
Gaudia percepit nato ſecura recepto.
Bella parat Minos. qui quanquam milite, quanquã
Claſſe valet: patria tamen eſt firmiſſimus ira,
Androgeique necem juſtis ulciſcitur armis.
Ante tamen bello vires acquirit amicas:
Quaque patent aditus volucri freta claſſe pererrat.
Hinc Anaphen ſibi jungit, & Aſtypaleia regna:
Promiſſis Anaphen, regną Aſtypaleia bello.
Hinc humilem Myconen cretoſaque rura Cimoli,

Florentemq; Cythnon, Scyrō, planamq; Seriphon
Marmoreamque Paron, quamque impia prodidit
Arne,
Sithonis accepto, quod avara popoſcerat, auro:
Mutata eſt in avē, quæ nunc quoq; diligit aurum
Nigra pedes, nigris velata monedula pennis.
AT nō Oliaros, Didymæq;, & Tenos, & Andros
Et Gyaros, nitidæque ferax Peparethos olivæ
Gnoſſiacas juvere rates. latere inde ſiniſtro
Oenopiam Minos petit, Æacideia regna.
Oenopiam veteres appellavere: ſed ipſe
Æacus Æginam genitricis nomine dixit.
Turba ruit, tantæque virum cognoſcere famæ
Expetit. occurrunt illi, Telamonque, minorque,
Quam Telamon, Peleus, & proles tertia Phocus.
Ipſe quoque egreditur tardus gravitate ſenili
Æacus, &, quæ ſit veniendi cauſa, requirit.
Admonitus patrii luctus ſuſpirat, & illi
Dicta refert rector populorum talia centum:
Arma juves oro pro nato ſumta: piæque
Pars ſis militiæ. tumulo ſolatia poſco.
Huic Aſopiades, petis irrita, dixit, & urbi
Non facienda meæ: neque enim conjunctior ulla
Cecropidis hac eſt tellus: ea fœdera nobis.
Triſtis abit: ſtabuntque tibi tua fœdera magno,
Dixit: & utilius bellum putat eſſe minari,
Quam gerere, atque ſuas ibi præconſumere vires.
Claſſis ab Oenopiis etiam nunc Lyctia muris
Spectari poterat: cum pleno concita velo
Attica puppis adeſt, & portus intrat amicos:
Qua Cephalum, patriæq; ſimul mandata ferebat.
Æacidæ longo juvenes poſt tempore viſum
Agnovere tamen Cephalum, dextraſque dederunt,
Inque patris duxere domum. ſpectabilis heros,
Et veteris retinens etiam nunc pignora formæ
Ingreditur, ramumque tenens popularis olivæ,
Et dextra, lævaque duos ætate minores,
Major habet Clyton, & Buten Pallante creatos.
Poſtquam congreſſi, primi ſua verba tulerunt
Cecropidæ; Cephalus peragit mandata, rogatque
Auxilium: fœdusque refert, & jura parentum;
Imperiumque peti totius Achæidos addit.
Sic ubi mandatam juvit facundia cauſam:
Æacus in capulo regni nitente ſiniſtra,
Ne petite auxilium, ſed ſumite, dixit, Athenæ.
Nec dubiæ vires, quas hæc habet inſula, veſtras
Ducite

Ducite, &, omnis eat rerum ſtatus iſte mearum.
Robora non deſunt: ſuperat mihi miles, & hoſti.
Gratia Diis, felix & inexcuſabile tempus.
Immo ita ſit Cephalus, creſcat tua civibus opto
Vrbs, ait. adveniens equidem modo gaudia cepi:
Cum tam pulcra mihi, tam par ætate juventus
Obvia proceſſit: multos tamen inde requiro,
Quos quondam vidi veſtra prius urbe receptus.
Æacus ingemuit: triſtique ita voce locutus:
Flebile principium melior fortuna ſecuta
eſt.
Hanc utinam vobis poſſem memorare. ſine ullo
Ordine nunc repetam: neu longa ambage morer
vos;
Oſſa ciniſque jacent, memori quos mente requiris:
Et quota pars illi rerum periere mearum?
Dira lues populis ira Iunonis iniquę
Incidit, exoſæ dictas a pellice terras.
Dum viſum eſt mortale malum, tantæque latebat
Cauſa nocens cladis: pugnatum eſt arte medendi.
Exitium ſuperabat opem, quæ victa jacebat.
Principio cœlum ſpiſſa caligine terras
Preſſit: & ignavos incluſit nubibus æſtus.
Dumque quater plenis explevit cornibus orbem
Luna, quater plenum tenuata retexuit orbem,
Letiferis calidi ſpirarunt æſtibus Auſtri.
Conſtat, & in fontes vitium veniſſe, lacuſque,
Milliaque incultos ſerpentum multa per agros
Erraſſe: atque ſuis fluvios temeraſſe venenis.
Strage canũ primo, volucrumq;, oviumq;, boumq;,
Inque feris ſubiti deprenſa potentia morbi eſt.
Concidere infelix validos miratur arator
Inter opus tauros, medioque recumbere ſulco.
Lanigeris gregibus, balatus dantibus ægros,
Sponte ſua lanæque cadunt, & corpora tabent.
Acer equus quondam, magnæque in pulvere famæ,
Degenerat: palmæ veterumq; oblitus honorum,
Ad præſepe gemit morbo moriturus inerti.
Non aper iraſci meminit, nec fidere curſu
Cerva: nec armentis incurrere fortibus urſi.
Omnia languor habet: ſylvis, agriſque, viiſque
Corpora fœda jacent: vitiantur odoribus auræ.
Mira loquar: non illa canes, avidæque volucres,
Non cani tetigere lupi: dilapſa liqueſcunt:
Afflatuque nocent, & agunt contagia late.
Pervenit ad miſeros damno graviore colonos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Peſtis, & in magnæ dominatur mœnibus urbis.
Viſcera torrentur primo, flammiſque fatiſcunt,
Indicium rubor eſt, & ductus anhelitus igni.
Aſpera lingua tumet : tepidiſque arentia ventis
Ora patent : auræque graves captantur hiatu.
Non ſtratum, non ulla pati velamina poſſunt :
Dura ſed in terra ponunt præcordia : nec fit
Corpus humo gelidũ, ſed humus de corpore ferve
Nec moderator adeſt : inque ipſos ſæva medentes
Erumpit clades, obſuntque auctoribus artes.
Quo propior quiſque eſt, ſervitque fidelius ægro
In partem leti citius venit : atque ſalutis
Spes abiit, finemque vident in funere morbi.
Indulgent animis : & nulla, quid utile, cura eſt.
Vtile enim nihil eſt. paſſim, poſitoque pudore,
Fontibus, & fluviis, puteiſque capacibus hærent:
Nec ſitis eſt extincta prius, quam vita, bibendo.
Inde graves morbo nequeunt conſurgere, & ipſis
Immoriuntur aquis. aliquis tamen haurit & illas
Tantaque ſunt miſeris inviſi tædia lecti;
Proſiliunt, aut, ſi prohibent conſiſtere vires,
Corpora devolvunt in humum : fugiuntq; penate
Quiſque ſuos : ſua cuique domus funeſta videtur,
Et, quia cauſa latet, locus eſt in crimine notus.
Semianimes errare viis, dum ſtare valebant,
Aſpiceres : flentes alios, terraque jacentes,
Laſſaque verſantes ſupremo lumina motu,
Membraque pendentis tendunt ad ſidera cœli,
Hic, illic, ubi mors deprenderat, exhalantes.
Quid mihi tunc animi fuit? aut quid debuit eſſe?
Vt vitam odiſſem, & cuperem pars eſſe meorum.
Quo ſe cunque acies oculorum flexerat, illic
Vulgus erat ſtratum, veluti cum putria motis
Poma cadunt ramis, agitatæque ilice glandes.
Templa vides contra gradibus ſublimia longis:
Iuppiter illa tenet. quis non altaribus illis
Irrita thura dedit? quoties pro conjuge conjux,
Pro nato genitor, dum verba precantia dixit,
Non exoratis animam finivit in aris?
Inque manu thuris pars inconſumta reperta eſt?
Admoti quoties templis, dum vota ſacerdos
Concipit, & fundit purum inter cornua vinum,
Haud expectato ceciderunt vulnere tauri?
Ipſe ego ſacra Iovi pro me, patriaque, tribuſque
Cum facerem natis : mugitus victima diros
Edidit, & ſubito collapſa ſine ictibus ullis
Exigue

Exiguo tinxit ſubjectos ſanguine cultros.
Fibra quoque ægra notas veri, monituſq; Deorum
Perdiderat. triſtes penetrant ad viſcera morbi.
Ante ſacros vidi projecta cadavera poſtes;
Ante ipſas, quo mors foret invidioſior, aras.
Pars animam laqueo claudunt: mortiſque timorem
Morte fugant: ultroque vocant venientia fata.
Corpora miſſa neci nullis de more feruntur
Funeribus: neque enim capiebant funera portæ.
Aut inhumata premunt terras: aut dantur in altos
Indotata rogos. & jam reverentia nulla eſt:
Deque rogis pugnant, alieniſque ignibus ardent.
Qui lacryment, deſunt: indefletæque vagantur
Natorum, matrumq; animæ, juvenumque, ſenumq;.
Nec locus in tumulos, nec ſufficit arbor in ignes.
ATtonitus tanto miſerarum turbine rerum,
Iuppiter o, dixi, ſi te non falſa loquuntur
Æginæ amplexus quondam ſub Aſopidos iſſe:
Nec te magne pater noſtri pudet eſſe parentem:
Aut mihi redde meos: aut me quoq; cõde ſepulcro.
Ille notam fulgore dedit, tonitruque ſecundo.
Accipio, ſintque iſta precor felicia mentis
Signa tuæ dixi, quæ das mihi pignoris omen.
Forte fuit juxta patulis rariſſima ramis
Sacra Iovi quercus de ſemine Dodonæo.
Hic nos frugilegas aſpeximus agmine longo
Grande onus exiguo formicas ore gerentes,
Rugoſoque ſuum ſervantes cortice callem.
Dum numerum miror, totidem pater optime, dixi,
Tu mihi da cives & inania mœnia ſupple.
Intremuit, ramiſque ſonum ſine flamine motis
Alta dedit quercus. pavido mihi membra timore
Horruerant: ſtabantque comæ: tamen oſcula terræ,
Roboribuſque dedi: nec me ſperare fatebar,
Sperabam tamen, atque animo mea vota fovebam.
Nox ſubit: & curis exercita corpora ſomnus
Occupat: ante oculos eadem mihi quercus adeſſe,
Et rami totidem, totidemque animalia ramis
Ferre ſuis viſa eſt, pariterque tremiſcere motu:
Graniferumque agmen ſubjectis ſpargere in arvis:
Creſcere quod ſubito, majus, majuſque videtur:
Ac ſe, tollere humo, rectoque aſſiſtere trunco,
Et maciem, numerumq; pedum, nigrumq; colorem
Ponere, & humanam membris inducere formam.
Somnus abit: damno vigilans mea viſa: querorq;
In ſuperis opis eſſe nihil. ſed in ædibus ingens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Murmur erat: voceſq; hominũ exaudire videbar
Iam mihi deſuetas. dum ſuſpicor has quoq; ſom
Eſſe, venit Telamon properus, foribuſque recluſi
Speque, fideque pater, dixit, majora videbis:
Egredere. egredior: qualeſque in imagine ſomni
Viſus eram vidiſſe viros, ex ordine tales
Aſpicio, noſcoque. adeunt: regemque ſalutant.
Vota Iovi ſolvo: populiſque recentibus urbem
Partior, & vacuos priſcis cultoribus agros:
Myrmidonaſque voco: nec origine nomina fraude
Corpora vidiſti, mores, quos ante gerebant,
Nunc quoque habent. parcum genus eſt, patienſq
laborum,
Quæſitique tenax, & quod quæſita reſervet.
Hi te ad bella pares annis animiſque ſequentur:
Cum primum, qui te feliciter attulit, Eurus
(Eurus enim attulerat) fuerit mutatus in Auſtros.

TAlibus, atque aliis longum ſermonibus illi
Implevere diem. lucis pars optima menſæ
Eſt data, nox ſomnis. jubar aureus extulerat
Sol:
Flabat adhuc Eurus, rediturαque vela tenebat.
Ad Cephalum Pallante ſati, cui grandior ætas,
Ad regem Cephalus, ſimul & Pallante creati
Conveniunt. ſed adhuc regem ſopor altus habebat.
Excipit Æacides illos in limine Phocus.
Nam Telamon, fraterque viros ad bella legebant.
Phocus in interius ſpacium, pulcroſque receſſus
Cecropidas duxit: cum queis ſimul ipſe reſedit.
Aſpicit Ejonidem, ignota ex arbore factum
Ferre manu jaculum, cujus fuit aurea cuſpis.
Pauca prius mediis ſermonibus ille locutus,
Sum nemorum ſtudioſus, ait, cædiſque ferinæ:
Qua tamen e ſylva teneas haſtile reciſum,
Iamdudum dubito. certe, ſi fraxinus eſſet,
Fulva colore foret: ſi cornus, nodus ineſſet.
Vnde ſit ignoro: ſed non formoſius iſto
Viderunt oculi telum jaculabile noſtri.
Excipit Actæis e fratribus alter: &, uſum
Majorem ſpecie mirabere, dixit, in iſto.
Conſequitur quodcunque petit: fortunaq; miſſum
Non regit: & revolat nullo referente cruentum.
Tum vero juvenis Nereius omnia quærit:
Cur ſit, & unde datum, quis tanti muneris auctor.
Quæ petit, ille refert, & cetera nota: pudore,
Qua tulerit mercede, ſilet, tactuſque dolore
Conju-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Conjugis amiſſæ, lacrymis ita fatur obortis:
Hoc me, nate Dea, (quis poſſet credere?) telum
Flere facit, facietque diu, ſi vivere nobis
Fata diu dederint. hoc me cum conjuge cara
Perdidit, hoc utinam caruiſſem munere ſemper.
Procris erat, ſi forte magis pervenit ad aures
Orithyia tuas, magnæ ſoror Orithyiæ.
Si faciem, moreſque velis conferre duarum,
Dignior iſta rapi. pater hanc mihi junxit Erech-
theus:
Hanc mihi junxit amor. felix dicebar, eramque:
Non ita Diis viſum eſt: at nũc quoq; forſitã eſſem.
Alter agebatur poſt ſacra jugalia menſis:
Cum me cornigeris tendentem retia cervis
Vertice de ſummo ſemper florentis Hymetti
Lutea mane videt pulſis Aurora tenebris:
Invitumque rapit. liceat mihi vera referre
Pace Deę, quod ſit roſeo ſpectabilis ore,
Quod teneat lucis, teneat confinia noctis,
Nectareis quod alatur aquis. ego Procrin amabam:
Pectore Procris erat, Procris mihi ſemper in ore,
Sacra tori, coituſque novos, thalamoſq; recentes,
Primaque deſerti referebam fœdera lecti.
Mota Dea eſt, & , ſiſte tuas, ingrate, querelas,
Procrin habe, dixit. quod ſi mea provida mens eſt,
Non habuiſſe voles: meque illi irata remiſit.
Dum redeo, mecumque Deæ memorata retracto:
Eſſe metus cœpit, ne jura jugalia conjux
Non bene ſervaſſet. facies ætaſque jubebant
Credere adulterium, prohibebant credere mores.
Sed tamen abfueram: ſed & hæc erat, unde redibã,
Criminis exemplum: ſed cuncta timemus amantes.
Quærere quod doleam ſtatuo, doniſque pudicam
Sollicitare fidem. favet huic Aurora timori,
Immutatque meam (videor ſenſiſſe) figuram.
Palladiaſque ineo non cognoſcendus Athenas,
Ingrediorque domum. culpa domus ipſa carebat:
Caſtaque ſigna dabat: dominoq; erat anxia rapto.
Vix aditus per mille dolos ad Erechthida factus.
Vt vidi, obſtupui: meditataque pæne reliqui
Tentamenta fide: male me, quin vera faterer,
Continui: male quin, ut oportuit, oſcula ferrem.
Triſtis erat: ſed nulla tamen formoſior illa
Eſſe poteſt triſti, deſiderioque dolebat
Conjugis erepti. tu collige, qualis in illa,
Phoce, decor fuerit, quam ſic dolor ipſe decebat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quid referam : quoties tentamina noſtra pudici
Reppulerint mores ? quoties ego, dixerit, uni
Servor, ubicunque eſt : uni mea gaudia ſervo.
Cui non iſta fide ſatis experientia ſano
Magna foret?non ſum contentus: & in mea pug
Vulnera: dum cenſus dare me promitto,loquen
Muneraque augendo, tandem dubitare coegi.
Exclamo, mala pectora detego, tectus adulter
Verus eram conjux : me perfida teſte teneris.

Illa nihil : tacito tantummodo victa pudore
Inſidioſa malo cum conjuge limina fugit.
Offenſaque mei genus omne peroſa virorum,
Montibus errabat, ſtudiis operata Dianæ.
Tum mihi deſerto violentior ignis ad oſſa
Pervenit : orabam veniam : & peccaſſe fatebar
Et potuiſſe datis ſimili ſuccumbere culpæ
Me quoque muneribus, ſi munera tanta darentur.
Hæc mihi confeſſo læſum prius ulta pudorem
Redditur, & dulces concorditer exigit annos.
Dat mihi præterea, tanquam ſi parva dediſſet
Dona, canem munus : quem cum ſua traderet ill
Cynthia, currendo ſuperabit, dixerat, omnes.
Dat ſimul & jaculũ,manibus quod cernis habere

Muneris alterius quæ ſit fortuna requiris ?
Accipe mirandum : novitate movebere fac
Carmina Naiadas non intellecta priorum
Solvunt ingeniis : & præcipitata jacebat,
Immemor ambagum vates obſcura ſuarum,
Scilicet alma Themis : nec talia liquit inulta.
Protinus Aoniis immiſſa eſt bellua Thebis :
Ceſſit & exitio multis, pecorumque, ſuoque,
Ruricolæ pavere feram. vicina juventus
Venimus, & latos indagine cinximus agros.
Illa levi velox ſuperabat retia ſaltu :
Summaque tranſibat poſitarum lina plagarum.
Copula detrahitur canibus : quos illa frequentes
Effugit : & cœtum non ſegnior alite ludit.
Poſcor & ipſe meum conſenſu Lælapa magno
(Muneris hoc nomen) jamdudum vincula pugnat
Exuere ipſe ſibi, colloque morantia tendit.
Vix bene miſſus erat, nec jam poteramus, ubi eſſet
Scire : pedum calidus veſtigia pulvis habebat :
Ipſe oculis ereptus erat. non ocyor illo
Haſta, nec exutæ contorto verbere glandes,
Nec Gortyniaco calamus levis exit ab arcu.
Collis apex mediis ſubjectis imminet arvis :

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Tollor in hunc : capioque novi ſpectacula curſus :
Quo modo deprendi, modo ſe ſubducere ab ipſo
Vulnere viſa fera eſt : nec limite callida recto,
In ſpaciumque fugit : ſed decipit ora ſequentis :
Et redit in gyrum, ne ſit ſuus impetus hoſti.
Imminet hic, ſequiturq; parem : ſimiliſque tenenti
Non tenet : & vanos exercet in aere morſus.
Ad jaculi vertebar opem : quod dextra librabat.
Dum mea, dum digitos amentis addere tento :
Lumina deflexi : revocataque rurſus eodem
Rettuleram : & medio (mirum) duo marmora cãpo
Aſpicio : fugere hoc, illud latrare putares.
Scilicet invictos ambos certamine curſus
Eſſe Deus voluit, ſi quis Deus affuit illis. (eſt
HActenus : & tacuit. jaculo quod crimen in ipſo?
Phocus ait. Iaculi ſic crimina reddidit ille.
Gaudia principiũ noſtri ſunt, Phoce, doloris.
Illa prius referam. juvat o meminiſſe beati
Temporis; Æacide : quo primos rite per annos
Conjuge eram felix, felix erat illa marito.
Mutua cura duos, & amor ſocialis habebat :
Nec Iovis illa meo thalamos præferret amori :
Nec me quæ caperet, non ſi Venus ipſa veniret,
Vlla erat : æquales urebant pectora flammæ.
Sole fere radiis feriente cacumina primis
Venatum in ſylvas juveniliter ire ſolebam :
Nec mecum famuli, nec equi, nec naribus acres
Ire canes, nec lina ſequi nodoſa ſolebant.
Tutus eram jaculo. ſed cum ſatiata ferinæ
Dextera cædis erat : repetebam frigus, & umbram,
Et, quæ de gelidis exibat vallibus, auram.
Aura petebatur medio mihi lenis in æſtu :
Auram expectabam : requies erat illa labori.
Aura (recordor enim) venias, cantare ſolebam :
Meque juves : intreſque ſinus gratiſſima noſtros :
Vtque facis, relevare velis, quibus urimur, æſtus.
Forſitan addideram (ſic me mea fata trahebant)
Blanditias plures : &, tu mihi magna voluptas,
Dicere ſum ſolitus : tu me reficiſque, foveſque :
Tu facis, ut ſylvas, ut amem loca ſola : meoque
Spiritus iſte tuus ſemper captatur ab ore.
Vocibus ambiguis deceptam præbuit aurem
Neſcio quis, nomenque auræ tam ſæpe vocatum
Eſſe putat Nymphæ : Nympham mihi credit amari,
Criminis extemplo ficti temerarius index
Procrin adit : linguaque refert audita ſuſurra.
Cre-

Credula res amor eſt. ſubito collapſa dolore,
Vt mihi narratur, cecidit: longoque refecta
Tempore, ſe miſeram, ſe fati dixit iniqui.
Deque fide queſta eſt: &, crimine concita vano,
Quod nihil eſt, metuit: metuit ſine corpore nomen:
Et dolet infelix, veluti de pellice vera.
Sæpe tamen dubitat, metuitque miſerrima falli,
Indicioque fidem negat: &, niſi viderit ipſa,
Damnatura ſui non eſt delicta mariti.
Poſtera depulerant Auroræ lumina noctem:
Egredior: ſylvaſque peto: victorque per herbas,
Aura veni, dixi, noſtroque medere labori.
Et ſubito gemitus inter mea verba videbar
Neſcio quos audiſſe. veni tamen optima dicens,
Fronde levem rurſus ſtrepitum faciente caduca
Sum ratus eſſe feram, teſumque volatile miſi.
Procris erat, medioque tenens in pectore vulnus
Hei mihi, conclamat. vox eſt ubi cognita fidæ
Conjugis: ad vocem præceps, amenſque cucurri.
Semianimem, & ſparſas fœdantem ſanguine veſtes
Et ſua (me miſerum) de vulnere dona trahentem
Invenio: corpuſque meo mihi carius ulnis
Mollibus attollo: ſciſſaque a pectore veſte
Vulnera ſæva ligo: conorque inhibere cruorem:
Neu me morte ſua ſceleratum deſerat, oro.
Viribus illa carens, & jam moribunda, coegit
Hæc ſe pauca loqui. per noſtri fœdera lecti,
Perque Deos ſupplex oro, ſuperoſque, meoſque,
Per ſi quid merui de te bene, perque manentem
Nunc quoq; cum pereo, cauſam mihi mortis, amorem,
Ne thalamis Auram patiare incumbere noſtris.
Dixit: & errorem tum denique nominis eſſe
Et ſenſi, & docui. ſed quid docuiſſe juvabat?
Labitur: & parvæ fugiunt cum ſanguine vires:
Dumq; aliquid ſpectare poteſt, me ſpectat: & in me
Infelicem animam, noſtroque exhalat in ore.
Sed vultu meliore mori ſecura videtur.
Flentibus hæc lacrymâs heros memorabat: & ecce
Æacus ingreditur duplici cum prole, novoque
Milite, quem Cephalus cum fortibus accipit armis.

P. OVI-

PVBLII OVIDII NASONIS Metamorphoſeon

LIBER VIII.

IAm nitidum retegente diem, noctiſque fugante
Tempora Lucifero : cadit Eurus, & humida ſurgunt
Nubila : dant placidi curſum redeuntibus Auſtri
Æacidis, Cephaloque : quibus feliciter acti
Ante expectatum portus tenuere petitos.
Interea Minos Lelegeia littora vaſtat :
Prætentatque ſui vires Mavortis in urbe
Alcathoe : quam Niſus habet, cui ſplendidus oſtro
Inter honoratos medio de vertice canos
Crinis inhærebat, magni fiducia regni.
Sexta reſurgebant orientis cornua Lunæ,
Et pendebat adhuc belli fortuna : diuque
Inter utrunque volat dubiis victoria pennis.
Regia turris erat vocalibus addita muris,
In quibus auratam proles Latonia fertur
Depoſuiſſe lyram : ſaxo ſonus ejus inhæſit.
Sæpe illuc ſolita eſt aſcendere filia Niſi :
Et petere exiguo reſonantia ſaxa lapillo :
Tunc cum pax eſſet : bello quoque ſæpe ſolebat
Spectare ex illa rigidi certamina Martis.
Iamq; mora belli procerum quoq; nomina norat,
Armaq;, equoſq;, habituſq;, Cydoneaſq; pharetras.
Noverat ante alios faciem ducis Europæi,
Plus etiam, quam noſſe ſat eſt. hac judice, Minos,
Seu caput abdiderat criſtata caſſide pennis,
In galea formoſus erat : ſeu ſumſerat ære
Fulgentem clypeum, clypeum ſumſiſſe decebat.
Torſerat adductis haſtilia lenta lacertis,
Laudabat virgo junctam cum viribus artem.
Impoſitis calamis patulos ſinuaverat arcus :
Sic Phœbum ſumtis jurabat ſtare ſagittis.

Cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Cum vero faciem demto nudaverat ære ;
Purpureuſque albi ſtratis inſignia pictis
Terga premebat equi, ſpumantiaque ora regebat
Vix ſua, vix ſanæ virgo Niſeia compos
Mentis erat. felix jaculum, quod tangeret ille,
Quæque manu premeret, felicia fræna vocabat :
Impetus eſt illi (liceat modo) ferre per agmen
Virgineos hoſtile gradus : eſt impetus illi
Turribus e ſummis in Gnoſſia mittere corpus
Caſtra : vel æratas hoſti recludere portas :
Vel ſi quid Minos aliud velit. utque ſedebat
Candida Dictæi ſpectans tentoria regis :
Læter, ait, doleamne geri lacrymabile bellum,
In dubio eſt. doleo, quod Minos hoſtis amanti e
Sed, niſi bella forent, nunquam mihi cognitus eſſe
Me tamen accepta poterat deponere bellum
Obſide : me comitem & me pacis pignus haberet
Si quæ te peperit, talis, pulcerrime regum,
Qualis es, ipſe fuit. merito Deus arſit in illa.
O ego ter felix, ſi pennis lapſa per auras
Gnoſſiaci poſſem caſtris inſiſtere regis :
Faſſaque me, flammaſque meas, qua dote rogarem
Vellet emi : tantum patrias ne poſceret arces.
Nam pereant potius ſperata cubilia, quam ſim
Proditione potens quanvis ſæpe utile vinci
Victoris placidi fecit clementia multis.
Iuſta gerit certe pro nato bella peremto :
Et cauſaque valet, cauſamque tuentibus armis.
Vt puto, vincemur. qui ſi manet exitus urbem,
Cur ſuus hæc illi referet mea mœnia Mavors ?
Et non noſter amor ? melius ſine cæde, moraque
Impenſaque ſui poterit ſuperare cruoris.
Nam metuo certe, ne quis tua pectora Minos
Vulneret imprudens. quis enim tam durus, ut in te
Dirigere immitem non inſcius audeat haſtam ?
Cœpta placent : & ſtat ſententia, tradere mecum
Dotalem patriam, finemque imponere bello.
Verum velle parum eſt. aditus cuſtodia ſervat :
Clauſtraq; portarum genitor tenet. hunc ego ſolum
Infelix timeo : ſolus mea vota moratur.
Dij facerent ſine patre forem. ſibi quiſque profecto
Eſt Deus : ignavis precibus fortuna repugnat.
Altera jamdudum, ſuccenſa Cupidine tanto,
Perdere gauderet, quodcunque obſtaret amori.
Et cur ulla foret me fortior ? ire per ignes,
Et gladios auſim: nec in hoc tamen ignibus ullis,
Aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Aut gladiis opus eſt. opus eſt mihi crine paterno.
Ille mihi eſt auro precioſior : illa beatam
Purpura me, votique mei factura potentem.

TAlia dicenti curarum maxima nutrix
Nox intervenit : tenebriſque audacia crevit.
Prima quies aderat, qua curis feſſa diurnis
Pectora ſõnus habet; thalamos taciturna paternos
Intrat : & (heu facinus) fatali nata parentem
Crine ſuum ſpoliat : prædaque potita nefanda
Fert ſecum ſpolium ſceleris, progreſſaque porta
Per medios hoſtes (meriti fiducia tanta eſt)
Pervenit ad regem. quem ſic affata paventem eſt;
Suaſit amor facinus : proles ego regia Niſi
Scylla tibi trado patriamque meoſque penates.
Præmia nulla peto, niſi te. cape pignus amoris
Purpureum crinem : nec me nunc tradere crinem,
Sed patrium tibi crede caput. ſceleratàque dextra
Munera porrexit. Minos porrecta refugit :
Turbatuſque novi reſpondit imagine facti :
Dii te ſummoveant , o noſtri infamia ſecli ,
Orbe ſuo : telluſque tibi, pontuſque negetur.
Certe ego non patiar Iovis incunabula Creten,
Qui meus eſt orbis, tantum contingere monſtrum.
Dixit : &, ut leges captis juſtiſſimus auctor
Hoſtibus impoſuit : claſſis retinacula ſolvi
Iuſſit, & æratas impleri remige puppes.

SCylla, freto poſtquam deductas nare carinas ,
Nec præſtare ducem ſceleris ſibi præmia vidit :
Conſumtis precibus violentam tranſit in iram :
Intendenſque manus paſſis furibunda capillis,
Quo fugis, exclamat, meritorum auctore relicta ,
O patriæ prælate meæ, prælate parenti ?
Quo fugis immitis ? cujus victoria noſtrum
Et ſcelus, & meritũ eſt. nec te data munera, nec te
Noſter amor movit, nec, quod ſpes omnis in unum
Te mea congeſta eſt ? nam quo deſerta revertar ?
In patriam? ſuperata jacet. ſed finge manere :
Proditione mea clauſa eſt mihi. patris ad ora ,
Quæ tibi donavi ? cives odere merentem :
Finitimi exemplum metuunt. obſtruximus orbem
Terrarum nobis, ut Crete ſola pateret.
Hanc quoque ſi prohibes, & nos, ingrate, relinquis,
Non genitrix Europa tibi eſt , ſed inhoſpita Syrtis
Armeniæque tigres, Auſtroque agitata Charybdis.
Nec Iove tu natus : nec mater imagine tauri
Luſa tua eſt : generis falſa eſt ea fabula. verum

Et ferus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Et ferus, & captus nullius amore juvencæ,
Qui te progenuit, taurus fuit. exige pœnas
Niſe pater: gaudete malis modo prodita noſtri
Mœnia. nam, fateor, merui: & ſum digna per
Sed tamen ex illis aliquis, quos impia læſi,
Me perimat. cur, qui viciſti crimine noſtro,
Inſequeris crimen? ſcelus hoc patriæque, patriſq;
Officium tibi ſit. te vero conjuge digna eſt,
Quæ torvum ligno decepit adultera taurum:
Diſcordemque utero fetum tulit. ecquid ad au
Perveniunt mea dicta tuas? an inania venti
Verba ferunt, iidemque tuas, ingrate, carinas
Iam jam Paſiphaen non eſt mirabile taurum
Præpoſuiſſe tibi: plus tu feritatis habebas.
Me miſeram! properare juvat, divulſaque remis
Vnda ſonat: mecumque ſimul mea terra recedi
Nil agis, o fruſtra meritorum oblite meorum:
Inſequar invitum: puppimque amplexa recurv
Per freta longa trahar. vix dixerat: inſilit und
Conſequiturque rates, faciente Cupidine vires
Gnoſſiacæque hæret comes invidioſa carinæ.
Quam pater ut vidit, (nam jam pendebat in aur
Et modo factus avis fulvis haliætus in alis)
Ibat, ut hærentem roſtro laceraret adunco.
Illa metu puppim dimiſit: & aura cadentem
Suſtinuiſſe levis, ne tangeret æquora, viſa eſt.
Pluma fuit: plumis in avem mutata vocatur
Ciris: & a tonſo eſt hoc nomen adepta capillo.

VOta Iovi Minos taurorum ſanguine centum
Solvit; & egreſſus ratibus Curetida terram
Contigit: & ſpoliis decorata eſt regia fixis.
Creverat opprobrium generis: fœdumq; pateba
Matris adulterium monſtri novitate biformis.
Deſtinat hunc Minos thalami removere pudorem
Multiplicique domo cæcis includere tectis.
Dædalus ingenio fabræ celeberrimus artis
Ponit opus: turbatque notas: & limina flexu
Ducit in errorem variarum ambage viarum.
Non ſecus ac liquidis Phrygius Mæandrus in und
Ludit: & ambiguo lapſu refluitque fluitque,
Occurrenſque ſibi venturas aſpicit undas:
Et nunc ad fontes, nunc ad mare verſus apertum
Incertas exercet aquas: ita Dædalus implet
Innumeras errore vias: vixque ipſe reverti
Ad limen potuit. tanta eſt fallacia tecti.
Quo poſtquam geminam tauri juveniſque figuram
Clauſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Clauſit : & Actæo bis paſtum ſanguine monſtrum
Tertia ſors annis domuit repetita novenis :
Vtque ope virginea nullis iterata priorum
Ianua difficilis filo eſt inventa relicto :
Protinus Ægides rapta Minoide Diam
Vela dedit : comitemque ſuam crudelis in illo
Littore deſtituit. deſertæ, & multa querenti,
Amplexuſque, & opem Liber tulit : utq; perenni,
Sidere clara foret, ſumtam de fronte coronam
Immiſit cœlo : tenues volat illa per auras :
Dumque volat, gemmæ nitidos vertuntur in ignes :
Conſiſtuntque loco, ſpecie remanente coronæ ,
Qui medius nixique genu eſt, anguemque tenentis,
DÆdalus interea Creten, longumque peroſus
Exilium, tactuſque loci natalis amore,
Clauſus erat pelago. terras licet, inquit, & un-
Obſtruat: at cœlum certe patet: ibimus illac: (das
Omnia poſſideat : non poſſidet aera Minos.
Dixit : & ignotas animum dimitit in artes :
Naturamque novat. nam ponit in ordine pennas
A minima cœptas, longam breviore ſequente,
Vt clivo creviſſe putes. ſic ruſtica quondam
Fiſtula diſparibus paulatim ſurgit avenis.
Tunc lino medias, & ceris alligat imas :
Atque ita compoſitas parvo curvamine flectit,
Vt veras imitetur aves. puer Icarus una
Stabat : & ignarus ſua ſe tractare pericla ,
Ore renidenti, modo, quas vaga moverat aura,
Captabat plumas : flavam modo pollice ceram
Mollibat : luſuque ſuo mirabile patris
Impediebat opus. poſtquam manus ultima cœpto
Impoſita eſt, geminas opifex libravit in alas
Ipſe ſuum corpus, motaque pependit in aura.
Inſtruit & natum : medioque ut limite curras ,
Icare, ait, moneo : ne, ſi demiſſior ibis ,
Vnda gravet pennas ; ſi celſior, ignis adurat.
Inter utrumque vola. nec te ſpectare Booten ,
Aut Helicen jubeo, ſtrictumque Orionis enſem :
Me duce carpe viam. pariter præcepta volandi
Tradit, & ignotas humeris accommodat alas.
Inter opus, monituſque, genę maduere ſeniles :
Et patriæ tremuere manus. dedit oſcula nato
Non iterum repetenda ſuo : penniſque levatus
Ante volat, comitique timet (velut ales, ab alto
Quæ teneram prolem produxit in aera nido)
Hortaturque ſequi, damnoſaſque erudit artes :

Et movet ipſe ſuas, & nati reſpicit alas.
Hos aliquis, tremula dum captat arundine piſc[es],
Aut paſtor baculo, ſtivæque innixus arator
Vidit, & obſtupuit: quique æthera carpere poſſ[ent],
Credidit eſſe Deos. & jam Iunonia læva
Parte Samos fuerat, Deloſque, Paroſque relict[æ]
Dextra Lebinthos erat, fecundaq; melle Calym[ne]:
Cum puer audaci cœpit gaudere volatu,
Deſeruitque ducem: cœlique cupidine tactus
Altius egit iter. rapidi vicinia ſolis
Mollit odoratas pennarum vincula ceras.
Tabuerant ceræ: nudos quatit ille lacertos:
Remigioque carens non ullas concipit auras:
Oraque cœrulea patrium clamantia nomen
Excipiuntur aqua: quæ nomen traxit ab illo.
At pater infelix, nec jam pater, Icare, dixit,
Icare, dixit, ubi es? qua te regione requiram?
Icare, dicebat: pennas conſpexit in undis:
Devovitque ſuas artes: corpuſque ſepulcro
Condidit: & tellus a nomine dicta ſepulti eſt.
HVnc miſeri tumulo ponentem corpora nati,
Garrula ramoſa proſpexit ab ilice perdix:
Et plauſit pennis: teſtataque gaudia cantu e[ſt],
Vnica tum volucris, nec viſa prioribus annis,
Factaque nuper avis, longum tibi Dædale crime[n].
Nanque huic tradiderat fatorum ignara docend[a]
Progeniem germana ſuam, natalibus actis
Bis puerum ſenis, animi ad præcepta capacis.
Ille etiam medio ſpinas in piſce notatas
Traxit in exemplum: ferroque incidit acuto
Perpetuos dentes: & ſerræ repperit uſum
Primus: & ex uno duo ferrea brachia nodo
Iunxit, ut æquali ſpatio diſtantibus illis
Altera pars ſtaret, pars altera duceret orbem.
Dædalus invidit: ſacraque ex arce Minervæ
Præcipitem miſit, lapſum mentitus. at illum,
Quæ favet ingeniis, excepit Pallas, avemque
Reddidit: & medio velavit in aere pennis.
Sed vigor ingenij quondam velocis, in alas,
Inque pedes abiit. nomen, quod & ante, remanſi[t].
Non tamen hæc alte volucris ſua corpora tollit:
Nec facit in ramis altoque cacumine nidos:
Propter humum volitat, ponitque in ſepibus ova
Antiquique memor, metuit ſublimia, caſus.
IAmque fatigatum tellus Ætnæa tenebat
Dædalon: & ſumtis pro ſupplice Cocalus armis
Miti

Mitis habebatur. jam lamentabile Athenæ
Pendere deſierant Theſea laude tributum.
Templa coronantur: bellatricemque Minervam
Cum Iove, Diiſq; vocãt aliis, quos ſanguine voto,
Muneribuſque datis, & acerris thuris honorant.
Sparſerat Argolicas nomen vaga fama per urbes
Theſeos: & populi, quos dives Achaia cepit,
Hujus opem magnis imploravere periclis.
Hujus opem Calydon, quanvis Melagron haberet,
Sollicita ſupplex petiit prece. cauſa petendi
Sus erat, infeſtæ famulus vindexque Dianæ.
Oenea nanque ferunt plenis ſucceſſibus anni
Primitias frugum Cereri, ſua vina Lyæo,
Palladios flavæ latices libaſſe Minervæ.
Cœptus ab agricolis ſuperos pervenit ad omnes
Ambitioſus honor: ſolas ſine thure relictas
Præteritas ceſſaſſe ferunt Latoidos aras.
Tangit & ira Deos. at non impune feremus,
Quæque inhonoratæ, non & dicemur inultæ,
Inquit, & Oeneios ultorem ſpreta per agros
Miſit aprum, quanto majores herbida tauros
Non habet Epirus: ſed habent Sicula arva minores.
Sanguine & igne micãt oculi: riget horrida cervix,
Et ſetæ denſis ſimiles haſtilibus horrent;
Stantque velut vallum, velut alta haſtilia ſetæ.
Fervida cum rauco latos ſtridore per armos
Spuma fluit: dentes æquantur dentibus Indis:
Fulmen ab ore venit: frondes afflatibus ardent.
Is modo creſcentes ſegetes proculcat in herba:
Nunc matura metit fleturi vota coloni:
Et Cererem in ſpicis intercipit. area fruſtra,
Et fruſtra expectant promiſſas horrea meſſes.
Sternuntur gravidi longo cum palmite fetus,
Baccaque cum ramis ſemper frondentis olivæ.
Sævit & in pecudes, non has paſtorve, caniſve,
Non armenta truces poſſunt defendere tauri.
Diffugiunt populi; nec ſeſe in mœnibus urbis
Eſſe putant tutos: donec Meleagros, & una
Lecta manus juvenum caluere cupidine laudis.
Tyndaridæ gemini præſtantis, ceſtibus alter,
Alter equo, primæque ratis molitor Iaſon,
Et cum Pirithoo felix concordia Theſeus,
Et duo Theſtiadæ, & proles Aphareia Lynceus,
Leucippuſque ferox, jaculoque inſignis Acaſtus,
Et velox Idas, & jam non femina Cæneus, (nix,
Hippothouſq;, Dryaſq;, & cretus Amyntore Phœ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Actoridæque pares, & miſſus ab Elide Phyleus.
Nec Telamon aberat, magnique creator Achillis,
Cumque Pheretiade, & Hyantæo Iolao
Impiger Eurytion, curſuque invictus Echion,
Neritiuſque Lelex, Panopeus, Hyleuſque, feroxque
Hippaſus, & primis etiam nunc Neſtor in annis,
Et quos Hippocoon antiquis miſit Amyclis,
Penelopeſque ſocer, cum Parrhaſio Ancæo,
Ampycideſque ſagax, & adhuc a conjuge tutus
Oeclides, nemoriſque decus Tegeæa Lycæi
Venit Atalante Schœnei pulcerrima virgo.
Raſilis huic ſummam mordebat fibula veſtem:
Crinis erat ſimplex nodum collectus in unum;
Ex humero pendens reſonabat eburnea lævo
Telorum cuſtos: arcum quoque læva tenebat.
Talis erat cultu facies, quam dicere vere
Virgineam in puero, puerilem in virgine poſſes.
Hanc pariter vidit, pariter Calydonius heros
Optavit renuente Deo, flammaſque latentes
Hauſit: &, o felix, ſi quem dignabitur, inquit,
Iſta virum: nec plura ſinit tempuſque pudorque
Dicere: majus opus magni certaminis urget.
Sylva frequens trabibus, quã nulla ceciderat ætas:
Incipit a plano, devexaque proſpicit arva,
Quo poſtquam venere viri: pars retia tendunt:
Vincula pars adimunt canibus: pars preſſa ſequũtur
Signa pedum, cupiuntque ſuum reperire periclum.
Concava vallis erat: quo ſe dimittere rivi
Aſſuerant pluvialis aquæ: tenet ima lacunæ
Lenta ſalix, ulvæque leves, juncique paluſtres,
Viminaque, & longæ parva ſub arundine cannæ.
Hinc aper excitus medios violentus in hoſtes
Fertur, ut excuſſis eliſus nubibus ignis.
Sternitur incurſu nemus: & propulſa fragorem
Sylva dat. exclamant juvenes: protentaque forti
Tela tenent dextra lato vibrantia ferro.
Ille ruit: ſpargitque canes, ut quiſque furenti
Obſtat: & obliquo latrantes diſſipat ictu.
Cuſpis Echionio primum contorta lacerto
Vana fuit, truncoque dedit leve vulnus acerno.
Proxima ſi nimiis mittentis viribus uſa
Non foret, in tergo viſa eſt hæſura petito:
Longius it. auctor teli Pagaſæus Iaſon.
Phœbe, ait Ampycides, ſi te colui, que, coloque
Da mihi, quod petitur, certo contingere telo.
Qua potuit, precibus Deus annuit. ictus ab illo eſt,
Sed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sed ſine vulnere, aper; ferrumque Diana volanti
Abſtulerat jaculo: lignum ſine acumine venit.
Ira feri mota eſt: nec fulmine lenius arſit.
Emicat ex oculis: ſpirat quoque pectore flammas.
Vtque volat moles abducto concita nervo;
Cum petit aut muros, aut plenas milite turres:
In juvenes certo ſic impete vulnificus ſus
Fertur: & Eupalamon, Pelagonaque dextra tuentes
Cornua proſternit: ſocii rapuere jacentes.
At non letiferos effugit Enæſimus ictus
Hippocoonte ſatus, trepidantem, & terga parantem
Vertere, ſucciſo liquerunt poplite nervi.
Forſitan & Pylius citra Trojana periſſet
Tempora: ſed, ſumto poſita conamine ab haſta,
Arboris inſiluit, quæ ſtabat proxima, ramis:
Deſpexitque loco tutus, quem fugerat, hoſtem.
Dentibus ille ferox in querno ſtipite tritis
Imminet exitio, fidenſque recentibus armis
Orithyjæ magni roſtro femur hauſit adunco.
At gemini nondum cœleſtia ſidera fratres,
Ambo conſpicui, nive candidioribus ambo
Vectabantur equis: ambo vibrata per auras
Haſtarum tremulo quatiebant ſpicula motu.
Vulnera feciſſent, niſi ſetiger inter opacas,
Nec jaculis iſſet, nec equo loca pervia, ſylvas.
Perſequitur Telamon, ſtudioque incautus eundi
Pronus ab arborea cecidit radice retentus.
Dum levat hunc Peleus: celerem Tegeæa ſagittam
Impoſuit nervo, ſinuatoque expulit arcu.
Fixa ſub aure feri ſummum diſtrinxit arundo
Corpus, & exiguo rubefecit ſanguine ſetas.
Nec tamen illa ſui ſucceſſu lætior ictus,
Quam Meleager erat. primus vidiſſe putatur:
Et primus ſociis viſum oſtendiſſe cruorem;
Et meritum dixiſſe feres virtutis honorem.
Erubuere viri: ſeque exhortantur: & addunt
Cum clamore animos: jactantque ſine ordine tela.
Turba nocet jactis: &, quos petit, impedit ictus.
Ecce furens contra ſua fata bipennifer Arcas,
Diſcite femineis quid tela virilia præſtent
O juvenes, operique meo concedite, dixit:
Ipſa ſuis licet hunc Latonia protegat armis:
Invita tamen hunc perimet mea dextra Diana.
Talia magniloquo tumidus memoraverat ore:
Ancipitemque manu tollens utraque ſecurim,
Inſtiterat digitis primos ſuſpenſus in artus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Occupat audentem, quaque eſt via proxima leto,
Summa ferum geminos direxit ad inguina dentes.
Concidit Ancæus: glomerataque ſanguine multo
Viſcera lapſa fluunt: madefactaq; terra cruore eſt.
Ibat in adverſum proles Ixionis hoſtem
Pirithous, valida quatiens venabula dextra.
Cui procul Ægides, o me mihi carior, inquit,
Pars animæ conſiſte meæ: licet eminus eſſe
Fortibus: Ancæo nocuit temeraria virtus.
Dixit: & ærata torſit grave cuſpide cornu:
Cui bene librato, votique potente futuro
Obſtitit æſculea frondoſus ab arbore ramus.
Miſit & Æſonides jaculum: quod caſus ab illo
Vertit: & in mentum figit latrantis: &, inter
Ilia conjectum, tellure per ilia fixum eſt.
At manus Oenidæ variat: miſſiſque duabus,
Haſta prior terra, medio ſtetit altera tergo.
Nec mora, dum ſævit, dũ corpora verſat in orbem,
Stridentemq; novo ſpumam cum ſanguine fundit,
Vulneris auctor adeſt: hoſtemque irritat ad iram,
Splendidaque adverſos venabula condit in armos.
Gaudia teſtantur ſocij clamore ſecundo:
Victricemque petunt dextræ conjungere dextram:
Immanemque feram multa tellure jacentem
Mirantes ſpectant: neque adhuc contingere tutum
Eſſe putant: ſed tela tamen ſua quiſque cruentat.
Ipſe pede impoſito, caput exitiabile preſſit:
Atque ita, Sume mei ſpolium Nonacria juris,
Dixit: & in partem veniet mea gloria tecum.
Protinus exuvias rigidis horrentia ſetis
Terga dat, & magnis inſignia dentibus ora.
Illi lætitiæ eſt cum munere muneris auctor.
Invidere alij: totoque erat agmine murmur.
E quibus ingenti tendentes brachia voce,
Pone age, nec titulos intercipe, femina, noſtros,
Theſtiadæ clamant: nec te fiducia formæ
Decipiat: ne ſit longe tibi captus amore
Auctor. & huic adimunt munus, jus muneris illi.
Non tulit, & tumida frendens Mavortius ira,
Diſcite raptores alieni, dixit, honoris,
Facta minis quantum diſtent. hauſitque nefando
Pectora Plexippi nil tale timentia ferro.
Toxea, quid faciat, dubium, pariterque volentem
Vlciſci fratrem, fraternaque fata timentem,
Haud patitur dubitare diu: calidumque prioris
Cæde

Cæde recalfecit conſorti ſanguine telum,
Dona deum templis nato victore ferebat,
Cum videt extinctos fratres Althæa referri.
Quæ, plãgore dato, mœſtis clamoribus urbem
Implet: & auratis mutavit veſtibus atras.
At ſimul eſt auctor necis editus, excidit omnis
Luctus: & a lacrymis in pœnæ verſus amorem eſt.
Stipes erat: quem, cum partus enixa jaceret
Theſtias, in flammam triplices poſuere ſorores:
Staminaque impreſſo fatalia pollice nentes,
Tempora, dixerunt, eadem lignoque tibique,
O modo nate, damus. quo poſtquam carmine dicto
Exceſſere Deæ: flagrantem mater ab igne
Eripuit ramum: ſparſitque liquentibus undis.
Ille diu fuerat penetralibus abditus imis;
Servatuſque tuos, juvenis, ſervaverat annos.
Protulit hunc genitrix, tedaſque, & fragmina poni
Imperat: & poſitis inimicos admovet ignes.
Tum conata quater flammis imponere ramum,
Cœpta quater tenuit. pugnat materque, ſororque:
Et diverſa trahunt unum duo nomina pectus.
Sæpe metu ſceleris pallebant ora futuri:
Sæpe ſuum fervens oculis dabat ira ruborem.
Et modo neſcio quid ſimilis crudele minanti
Vultus erat: modo quem miſereri credere poſſes.
Cumque ferus lacrymas animi ſiccaverat ardor:
Inveniebantur lacrymæ tamen: utque carina,
Quam ventus, ventoque rapit contrarius æſtus,
Vim geminam ſentit, paretque incerta duobus:
Theſtias haud aliter dubiis affectibus errat:
Inque vices ponit, poſitamque reſuſcitat iram.
Incipit eſſe tamen melior germana parente:
Et, conſanguineas ut ſanguine leniat umbras,
Impietate pia eſt. nam poſtquam peſtifer ignis
Convaluit: rogus iſte cremet mea viſcera, dixit.
Vtque manu dira lignum fatale tenebat:
Ante ſepulcrales infelix aſtitit aras:
Pœnarumque Deæ triplices furialibus, inquit,
Eumenides ſacris vultus advertite veſtros.
Vlciſcor, facioque nefas. mors morte pianda eſt:
In ſcelus addendum ſcelus eſt, in funera funus:
Per coacervatos pereat domus impia luctus.
An felix Oeneus nato victore fruetur?
Theſtius orbus erit? melius lugebitis ambo.
Vos modo fraterni manes, animæque recentes
Officium ſentite meum, magnoque paratas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Accipite inferias, uteri mala pignora noſtri.
Heu mihi quo rapior ? fratres ignoſcite matri.
Deficiunt ad cœpta manus : meruiſſe, fatemur
Illum, cur pereat : mortis mihi diſplicet auctor.
Ergo impune feret ? vivuſque, & victor, & ipſo
Succeſſu tumidus, regnum Calydonis habebit ?
Vos cinis exiguus, gelidæque jacebitis umbræ ?
Haud equidem patiar. pereat ſceleratus : & ille
Spemq; patris, regnumq; trahat, patriæq; ruinam.
Mens ubi materna eſt? ubi ſunt pia vota parentum
Et quos ſuſtinui bis menſum quinq; labores ?
O utinam primis arſiſſes ignibus infans !
Idque ego paſſa forem. vixiſti munere noſtro :
Nunc merito moriere tuo. cape præmia facti :
Biſque datam, primum partu, mox ſtipite rapto,
Redde animam, vel me fraternis adde ſepulcris.
Et cupio : & nequeo. quid agam ? modo vulnera fratrum
Ante oculos mihi ſunt, & tantæ cædis imago :
Nunc animum pietas, maternaque nomina frāgunt.
Me miſeram! male vincetis, ſed vincite, fratres,
Dummodo quæ dedero vobis ſolatia, voſque
Ipſa ſequar. dixit : dextraque averſa trementi
Funereum torrem medios conjecit in ignes.
Aut dedit, aut viſus gemitus eſt ille dediſſe
Stipes : & invitis correptus ab ignibus arſit.
Inſcius, atque abſens flamma Meleagrus ab illa
Uritur : & cæcis torreri viſcera ſentit
Ignibus, ac magnos ſuperat virtute dolores.
Quod tamen ignavo cadat, & ſine ſanguine, leto,
Mœret : & Ancæi felicia vulnera dicit,
Grandævumq; patrem, fratreſque, piaſq; ſorores,
Cum gemitu, ſociamque tori vocat ore ſupremo :
Forſitan & matrem. creſcunt igniſque, dolorque,
Langueſcuntq; iterum. ſimul eſt extinctus uterque:
Inque leves abiit paulatim ſpiritus auras,
Paulatim cana prunam velante favilla.
Alta jacet Calydon, lugent juveneſque ſeneſque :
Et vulgus, proceresque gemunt: ſciſſæque capillos
Plangunt ora ſimul matres Calydonides. eheu,
Pulvere canitiem genitor, vultuſque ſeniles
Fœdat humi fuſos, ſpacioſumque increpat ævum.
Nam de matre manus diri ſibi conſcia facti
Exegit pœnas, acto per viſcera ferro.
Non mihi ſi centum Deus ora ſonantia linguis,
Ingeniumque capax, totumque Helicona dediſſet :
Triſtia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

iſtia perſequerer miſerarum vota ſororum.
mmemores decoris liventia pectora tundunt :
umque manet corpus, corpus refoventq; foventq;
ſcula dant ipſi : poſito dant oſcula lecto.
oſt cinerem , cineres hauſtos ad pectora preſſant :
fuſæque jacent tumulo : ſignataque ſaxo
omina complexæ, lacrymas in nomina fundunt.
uas, poſtquam Oenejæ tandem Latonia clade
t ſatiata domus, præter Gorgenque, nurumque
obilis Alcmenæ, natis in corpora pennis
llevat, & longas per brachia porrigit alas :
orneaque ora facit : verſaſque per aera mittit.
Nterea Theſeus ſociati parte laboris
Functus, Erechthejas Tritonidos ibat ad arces.
Clauſit iter, fecitque moras Achelous eunti
mbre tumens. ſuccede meis, ait, inclyte tectis
ecropide : nec te committe rapacibus undis :
erre trabes ſolidas, obliquaque volvere magno
urmure ſaxa ſolent. vidi contermina ripæ
um gregibus ſtabula alta trahi : nec fortibus illic
rofuit armentis, nec equis velocibus eſſe.
ulta quoque hic torrens nivibus de monte ſolutis
orpora turbineo juvenilia vortice merſit.
utior eſt requies, ſolito dum flumina currant
imite : dum tenues captet ſuus alveus undas.
nnuit Ægides : utorque, Acheloe, domoque ,
onſilioque tuo, reſpondit : & uſus utroque eſt.
umice multicavo, nec lævibus atria tophis
tructa ſubit : molli tellus erat humida muſco.
umma lacunabant alterno murice conchæ ,
amque duas lucis partes Hyperione menſo ,
Diſcubuere toris Theſeus, comiteſque laborum ,
Hac Ixionides, illa Trœzenius heros
Parte Lelex, raris jam ſparſus tempora canis :
Quoſque alios parili fuerat dignatus honore
Amnis Acarnanum, lætiſſimus hoſpite tanto.
Protinus oppoſitas nudæ veſtigia Nymphæ
Inſtruxere epulis menſas : dapibuſque remotis
In gemma poſuere merum. tum maximus heros
Æquora proſpiciens oculis ſubjecta, Quis, inquit,
Ille locus : digitoque oſtendit : &, inſula nomen
Quod gerit illa, doce: quanquam non una videtur.
Amnis ad hæc, non eſt, inquit, quod cernimus, unũ.
Quinque jacent terræ : ſpatii diſcrimina fallunt.
Quoque minus ſpretæ factum mirere Dianæ:
Najades hæ fuerant , quæ cum bis quinq; juvencos

Mactaſſent, ruriſque Deos ad ſacra vocaſſent:
Immemores noſtri feſtas duxere choreas.
Intumui: quantuſque feror, cum plurimus, unqua
Tantus eram: pariterque animis immanis & und
A ſylvis ſylvas, & ab arvis arva revulſi:
Cumq; loco, Nymphas memores tum deniq; noſt
In freta provolvi. fluctus noſterque mariſque
Continuam diduxit humum. pariterque revellit
In totidem, mediis, quot cernis Echinadas, undi
VT tamen ipſe vides, procul, en procul una rece
Inſula, grata mihi. Perimelen navita dicit.
Huic ego virgineum dilectæ nomen ademi.
Quod pater Hippodamas ægre tulit: inq; profun
Propulit & ſcopulo perituræ corpora natæ.
Excepi: nantemque ferens, o proxima terræ
Regna vagæ, dixi, ſortite Tridentifer undæ.
In quo deſinimus, quo ſacri currimus amnes,
Huc ades, atque audi placidus Neptune precante
Huic ego, quam porto, nocui. ſis mitis, & æqui
Si pater Hippodamas, aut ſi minus impius eſſet,
Debuit illius miſereri, & ignoſcere nobis.
Cui quondam tellus clauſa eſt feritate paterna,
Affer opem: merſæque precor feritate paterna.
Da, Neptune, locum: vel ſit locus ipſa licebit:
Hũc quoq; complectar. movit caput æquoreus Re
Concuſſitque ſuis omnes aſſenſibus undas.
Extimuit Nymphe: nabat tamen: ipſe natantis
Pectora tangebam trepido ſalientia motu:
Dumque ea contrecto, totum dureſcere ſenſi
Corpus: & inducta condi præcordia terra.
Dum loquor: amplexa eſt artus nova terra natãte
Et gravis increvit mutatis inſula membris.
AMnis ab his tacuit. factum mirabile cunctos
Moverat: irridet credentes, utque Deorum
Spretor erat, mentiſque ferox Ixione natus,
Ficta refers, nimiumque putas, Acheloe, potent
Eſſe Deos, dixit, ſi dant adimuntque figuras.
Obſtupuere omnes: nec talia dicta probarunt:
Ante omneſque, Lelex, animo maturus & ævo,
Sic ait: immenſa eſt, finemque potentia cœli
Non habet: &, quicquid ſuperi voluere, peractũ e
Quoque minus dubites: tiliæ contermina quercu
Collibus eſt Phrygiis, medio circumdata muro.
Ipſe locum vidi. nam me Pelopeia Pitthens
Miſit in arva, ſuo quondam regnata parenti. (lin
Haud procul hinc ſtagnum eſt, tellus habitabilis
Nu

c celebres mergis fulicíſque paluſtribus undæ.
iter huc ſpecie mortalis, cumque parente
t Atlantiades poſitis caducifer alis.
e domos adiere, locum, requiemque petentes;
e domos clauſere ſeræ : tamen una recepit,
a quidem, ſtipulis & canna tecta paluſtri :
ia Baucis anus, parilique ætate Philemon
funt annis juncti juvenilibus : illa
ſenuere caſa : paupertatemque ferendo
cere levem, nec iniqua mente ferendam.
refert, dominos illic, famulóſne requiras.
a domus duo ſunt : iidem parentque jubentque.
o ubi cœlicolæ parvos tetigere penates,
miſſoque humiles intrarunt vertice poſtes :
nbra ſenex poſito juſſit relevare ſedili :
od ſuperinjecit textum rude ſedula Baucis.
e foco tepidum cinerem dimovit : & ignes
citat heſternos : foliiſque, & cortice ſicco
trit, & ad flammas anima perducit anili :
ltifidaſque faces, ramaliaque arida tecto
tulit, & minuit, parvoque admovit aheno.
odque ſuus conjux riguo collegerat horto,
ncat olus foliis : furca levat ille bicorni
rdida terga ſuis nigro pendentia tigno :
vatoque diu reſecat de tergore partem
iguam, ſectamque domat ferventibus undis,
terea medias fallunt ſermonibus horas :
tirique moram prohibent. erat alveus illic
gineus. dura clavo ſuſpenſus ab anſa :
tepidis impletur aquis, artuſque fovendos
cipit. in medio torus eſt de mollibus ulvis
poſitus lecto, ſponda, pedibuſque ſalignis.
ſtibus hanc velant, quas non niſi tempore feſto
ernere conſuerant : ſed & hæc viliſque vetuſque
ſtis erat, lecto non indignanda ſaligno.
cubuere Dei : menſam, ſuccincta, tremenſque
nit anus : menſæ ſed erat pes tertius impar :
ſta parem fecit. quæ poſtquam ſubdita clivum
ſtulit : æquatam menta exterſere virenti.
onitur hic bicolor ſinceræ bacca Minervæ,
onditaque in liquida corna auctumnalia fece,
tybaque, & radix, & lactis maſſa coacti,
vaque, non acri leviter verſata favilla :
mnia fictilibus. poſt hæc cælatus eodem
ſtitur argento crater, fabricataque fago
ocula, quæ cava ſunt flaventibus illita ceris.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Parva mora eſt : epulaſque foci miſere calen
Nec longæ rurſus referuntur vina ſenectæ ,
Dantque locum menſis paulum ſeducta ſecun
Hic nux, hic miſta eſt rugoſis carica palmis ,
Prunaque , & in patulis redolentia mala can
Et de purpureis collectæ vitibus uvæ.
Candidus in medio favus eſt. ſuper omnia vu
Acceſſere boni, nec iners, pauperque volunt
Interea quoties hauſtum cratera repleri
Sponte ſua, per ſeque vident ſuccreſcere vina
Attoniti novitate pavent : manibuſque ſupin
Concipiunt Baucisque preces timidusq; Philem
Et veniam dapibus, nulliſque paratibus orant
Vnicus anſer erat minimæ cuſtodia villæ :
Quem Diis hoſpitibus domini mactare paraba
Ille celer penna tardos ætate fatigat ,
Eluditque diu : tandemque eſt viſus ad ipſos
Confugiſſe Deos. ſuperi vetuere necari.
DIque ſumus, meritaſque luet vicinia pœn
Impia, dixerunt: vobis immunibus hujus
Eſſe mali dabitur : modo veſtra relinquite
Ac noſtros comitate gradus : & in ardua mon
Ite ſimul . parent: &, Diis præeuntibus, ambo
Membra levant baculis : tardique ſenilibus a
Nituntur longo veſtigia ponere clivo.
Tantum aberant ſummo, quantum ſemel ire ſa
Miſſa poteſt : flexere oculos : & merſa palude
Cetera proſpiciunt, tantum ſua tecta manere.
Dumque ea mirantur : dum deflent fata ſuor
Merſa vident, quæruntque ſuæ pia culmina vil
Sola loco ſtabant . dum deflent fata locorum ,
Illa vetus, dominis & jam caſa parva duobus
Vertitur in templum : furcas ſubiere columnæ :
Stramina flaveſcunt, aurataque tecta videntur ,
Cælatæque fores, adopertaque marmore tellus
Concipiunt Bauciſque preces timiduſq; Philem
Talia cum placido Saturnius edidit ore :
Dicite, juſte ſenex, & femina conjuge juſto
Digna, quid optetis ? cum Baucide pauca locut
Iudicium ſuperis aperit commune Philemon.
Eſſe ſacerdotes, delubraque veſtra tueri
Poſcimus : & , quoniam concordes egimus ann
Auferat hora duos eadem : nec conjugis unquam
Buſta meæ videam : neu ſim tumulandus ab illa
Vota fides ſequitur. templi tutela fuere ,
Donec vita data eſt, annis ævoque ſoluti ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

gradus templi cum ſtarent forte, locique
arent caſus, frondere Philemona Baucis,
ida conſpexit ſenior frondere Philemon.
que ſuper geminos creſcente cacumine vultus,
ia, dum licuit, reddebant dicta: valeque,
njux, dixere ſimul: ſimul abdita texit
frutex: oſtendit adhuc Tyaneius illic
la de gemino vicinos corpore truncos.
mihi non vani, nec erat cur fallere vellent,
avere ſenes. equidem pendentia vidi
ſuper ramos: ponenſque recentia, dixi,
Deum Dii ſint, &, qui coluere, colantur.
Efierat: cunctoſque & res, & moverat auctor;
Theſea præcipue: quem facta audire volentem
Mira deum, nixus cubito Calydonius amnis
bus alloquitur: ſunt, o fortiſſime, quorum
na ſemel mota eſt, & in hoc renovamine mãſit.
quibus in plures jus eſt tranſire figuras:
ibi complexi terram maris incola Proteu.
modo te juvenem, modo te videre leonem:
c violentus aper: nunc, quem tetigiſſe timerent,
uis eras: modo te faciebant cornua taurum.
lapis poteras, arbor quoque ſæpe videri:
rdum faciem liquidarum imitatus aquarum
nen eras: interdum undis contrarius ignis.
c minus Autolyci conjux Eriſichthone nata
uris habet. pater hujus erat, qui numina divum
neret: & nullos aris adoleret honores.
etiam Cereale nemus violaſſe ſecuri
tur, & lucos ferro temeraſſe vetuſtos.
at in his ingens annoſo robore quercus,
nemus: vittæ mediam, memoreſque tabellæ,
aque cingebant, voti argumenta potentis:
e ſub hac Dryades feſtas duxere choreas:
e etiam manibus nexis ex ordine, trunci
umiere modum: menſuraque roboris ulnas
nque ter implebat: nec non & cetera tantum
a ſub hac omnis, quantum fuit herba ſub illa.
tamen idcirco ferrum Triopeius illa
tinuit; famuloſque jubet ſuccidere ſacrum
ur: &, ut juſſos cunctari vidit, ab uno
dit hæc rapta ſceleratus verba ſecuri:
dilecta Deæ ſolum, ſed & ipſa, licebit,
Dea. jam tanget frondente cacumine terram.
it: &, obliquos dum telum librat in ictus,
ıtremuit, gemitumque dedit decidua quercus:

Et

Et pariter frondes, pariter palleſcere glandes
Cœpere : ac longi pallorem ducere rami.
Cujus ut in trunco fecit manus impia vulnus
Haud aliter fluxit diſcuſſo cortice ſanguis ,
Quam ſolet, ante aras ingens ubi victima tau
Concidit, abrupta cruor e cervice profundi.
Obſtupuere omnes : aliquiſque ex omnibus au
Deterrere nefas, ſævamque inhibere bipenne
Aſpicit hunc ; mentiſque piæ cape præmia, di
Theſſalus:inque virum convertit ab arbore fer
Detruncatque caput, repetitaque robora cædit
Editus & medio ſonus eſt de robore talis:
Nympha ſub hoc ego ſum, Cereri gratiſſima, ho
Quæ tibi factorum pœnas inſtare tuorum
Vaticinor moriens, noſtri ſolatia leti.
Perſequitur ſcelus ille ſuum : labefactaque mo
Ictibus innumeris, adductaque funibus arbor
Corruit : & multam proſtravit pondere ſylvar
Attonitæ Dryades damno nemorumque, ſuoq
Omnes germanæ Cererem cum veſtibus atris
Mœrentes adeunt, pœnamque Eriſichthonis or
Annuit his : capitiſque ſui pulcerrima motu
Concuſſit gravidis oneratos meſſibus agros.
Moliturque genus pœnæ miſerabile, ſi non
Ille ſuis eſſet nulli miſerabilis actis ,
Peſtifera lacerare fame : quæ, quatenus ipſi
Non adeunda Deæ (neque.n.Cereremque, Fam
Fata coire ſinunt) montani numinis unam
Talibus agreſtem compellat Oreada dictis.
Est locus extremus Scythiæ glacialis in oris ,
Triſte ſolũ, ſterilis, ſine fruge, ſine arbore te
Frigus iners : illic habitant Pallorque, Tremo
Et jejuna Fames. ea ſe in præcordia condat
Sacrilegi ſcelerata jube : nec copia rerum
Vincat eam : ſupeterque meas certamine vires
Neve viæ ſpacium te terreat : accipe currus :
Accipe quos frænis alte moderere dracones :
Et dedit. illa dato ſubvecta per aera curru ,
Devenit in Scythiam, rigidique cacumina mon
(Caucaſon appellant) ſerpentum colla levavit
Quæſitamque Famem lapidoſo vidit in agro ,
Vnguibus, & raris vellentem dentibus herbas.
Hirtus erat crinis, cava lumina, pallor in ore,
Labra incana ſitu, ſcabri rubigine dentes :
Dura cutis, per quam ſpectari viſcera poſſent :
Oſſa ſub incurvis extabant arida lumbis :

Ve

Ventris erat, pro ventre, locus: pendere putares
Pectus, & a ſpinæ tantummodo crate teneri.
Auxerat articulos macies, genuumque tumebat
Orbis, & immodico prodibant tubere tali.
Hanc procul ut vidit (neq; enim eſt accedere juxta
Auſa) refert mandata Deæ: paulumque morata,
Quanquam aberat longe, quanquam modo venerat
Viſa tamen ſenſiſſe famem, retroq; dracones (illuc;
Egit in Æmoniam verſis ſublimis habenis.
DIcta Fames Cereris (quamvis contraria ſemper
Illius eſt operi) peragit: perque aera vento
Ad juſſam delata domum eſt: & protinus intrat
Sacrilegi thalamos: altoque ſopore ſolutum
(Noctis enim tempus) geminis amplectitur ulnis:
Seque viro inſpirat: fauceſque, & pectus, & ora
Afflat: ut in vacuis peragat jejunia venis.
Functaque mandato fecundum deſerit orbem:
Inque domos inopes, aſſuetaque vertitur antra.
Lenis adhuc ſomnus placidis Eriſichthona pennis
Mulcebat. petit ille dapes ſub imagine ſomni:
Oraque vana movet, dentemque in dente fatigat:
Excercetque cibo deluſum guttur inani:
Proque epulis tenues nequicquam devorat auras.
Vt vero eſt expulſa quies: furit ardor edendi:
Perque avidas fauces, immenſaque viſcera regnat.
Nec mora, quod pontus, quod terra, quod educat
Poſcit: & appoſitis queritur jejunia menſis: (aer,
Inque epulis epulas quærit: quodque urbibus eſſe,
Quodque ſatis poterat populo, non ſufficit uni.
Pluſque cupit, quo plura ſuam demittit in alvum.
Vtque fretum recipit de tota flumina terra,
Nec ſatiatur aquis, peregrinoſque ebibit amnes:
Vtque rapax ignis non unquam alimenta recuſat;
Innumeraſque faces cremat, &, quo copia major
Eſt data, plura cupit, turbaque voracior ipſa eſt:
Sic epulas omnes Eriſichthonis ora profani
Accipiunt poſcuntque ſimul: cibus omnis in illo
Cauſa cibi eſt: ſemperque locus fit inanis edendo.
IAmque fame patrias altique voragine ventris
Attenuarat opes; ſed inattenuata manebat
Tum quoque dira fames: implacatæque vigebat
Flamma gulæ. tandem demiſſo in viſcera cenſu,
Filia reſtabat non illo digna parente.
Hanc quoq; vendit inops. dominũ generoſa recuſat:
Et vicina ſuas tendens ſuper æquora palmas,
Eripe me domino, qui raptæ præmia nobis

Virgini-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Virginitatis habes, ait. Hæc Neptunus habeba
Qui prece non ſpreta, quanvis modo viſa ſeque
Eſſet hero: formamque novat, vultumque vir
Induit, & vultus piſces capientibus aptos.
Hanc dominus ſpectans, o qui pendentia parvo
Æra cibo celas moderator arundinis, inquit,
Sic mare compoſitum, ſic ſit tibi piſcis in unda
Credulus, & nullos niſi fixus ſentiat hamos:
Quæ modo cum vili turbatis veſte capillis
Littore in hoc ſteterat (nam ſtantem in littore v
Dic ubi ſit. neque enim veſtigia longius extant.
Illa Dei munus bene cedere ſenſit: & a ſe
Se quæri gaudens, his eſt reſecuta rogantem.
Quiſquis es, ignoſcas: in nullam lumina parten
Gurgite ab hoc flexi, ſtudioque oneratus inhæſi
Quoque minus dubites, ſic has Deus æquoris art
Adjuvet, ut nemo jamdudum littore in iſto,
(Me tamen excepto) nec femina conſtitit ulla.
Credidit: & verſo dominus pede preſſit arenam
Eluſuſque abiit. illi ſua reddita forma eſt.
Aſt ubi habere ſuam tranſformia corpora ſenſit:
Sæpe pater dominis Triopeida tradit. at illa
Nũc equa, nũc ales, modo bos, modo cervus abib
Præbebatque avido non iſta alimenta parenti.
Vis tamen illa mali poſtquam conſumſerat omn
Materiam, dederatque gravi nova pabula morbo
Ipſe ſuos artus lacero divellere morſu
Cœpit: & infelix minuendo corpus alebat.
Quid moror externis? etiam mihi ſæpe novandi
Corporis, o juvenes, numero finita poteſtas.
Nã modo, qui nũc ſum, videor: modo flector in a
Armenti modo dux, vires in cornua ſumo: (guer
Cornua dum ſumſi, nunc pars caret altera telo
Frontis, ut ipſe vides. gemitus ſunt verba ſecuti.

PV

PVBLII
O V I D I I
N A S O N I S
Metamorphoſeon
LIBER IX.

QVæ gemitus, truncæque Deo Neptunius heros
Cauſa rogat frontis: cum ſic Calydonius amnis
Cœpit, inornatos redimitus arundine crines.
Triſte petis munus. quis enim ſua prælia victus
Commemorare velit? referam tamẽ ordine: nec tam
Turpe fuit vinci, quam contendiſſe decorum eſt:
Magnaque dat nobis tantus ſolatia victor.
Nomine ſi qua ſuo tandem pervenit ad aures
Deianira tuas: quondam pulcerrima virgo,
Multorumque fuit ſpes invidioſa procorum.
Cum quibus ut ſoceri domus eſt intrata petiti,
Accipe me generum, dixi, Parthaone nate.
Dixit & Alcides. alii ceſſere duobus.
Ille Iovem ſocerum dare ſe, famamque laborum,
Et ſuperata ſuæ referebat juſſa novercæ.
Contra ego, turpe Deum mortali cedere dixi:
(Nondum erat ille Deus) dominũ me cernis aquarũ
Curſibus obliquis inter tua regna fluentem.
Nec gener externis hoſpes tibi miſſus ab oris,
Sed popularis ero, & rerum pars una tuarum.
Tantum ne noceat, quod me nec regia Iuno
Odit, & omnis abeſt juſſorum pœna laborum.
Nam quod te jactas Alcmena matre creatum,
Iuppiter aut falſus pater eſt, aut crimine verus.
Matris adulterio patrem petis: elige, fictum
Eſſe Iovem malis, an te per dedecus ortum.
Talia dicentem jamdudum lumine torvo
Spectat: & accenſæ non fortiter imperat iræ:
Verbaq; tot reddit: melior mihi dextera lingua eſt:
Dum modo pugnando ſuperem: tu vince loquendo:
Congrediturq; ferox. puduit modo magna locutum
Cedere, rejeci viridem de corpore veſtem:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Brachiaque oppoſui : tenuique a pectore varas
In ſtatione manus : & pugnæ membra paravi.
Ille cavis hauſto ſparſit me pulvere palmis :
Inque vicem fulvæ tactu flaveſcit arenæ :
Et modo cervicem, modo crura micantia captat :
Aut captare putes : omnique a parte laceſſit.
Me mea defendit gravitas : fruſtraque petebar,
Haud ſecus ac moles, quam magno murmure fluct
Oppugnant : manet illa: ſuoque eſt pondere tuta.
Digredimur paulum : rurſuſque ad bella coimus,
Inque gradu ſtetimus, certi non cedere : eratque
Cum pede pes junctus, totoque ego pectore pronus
Et digitos digitis, & frontem fronte premebam.
Non aliter vidi fortes concurrere tauros,
Cum precium pugnæ toto nitidiſſima ſaltu
Expetitur conjux. ſpectant armenta, paventque,
Neſcia quem maneat tanti victoria regni.
Ter ſine profectu voluit nitentia contra
Rejicere Alcides a ſe mea pectora : quarto
Excutit amplexus : adductaque brachia ſolvit.
Impulſumque manu (certum eſt mihi vera fateri)
Protinus avertit : tergoque oneroſus inhæſit.
Si qua fides (neque enim ficta mihi gloria voce
Quæritur) impoſito preſſus mihi monte videbar.
Vix tamen inſerui ſudore fluentia multo
Brachia, vix ſolvi duros a corpore nexus.
Inſtat anhelanti, prohibetque reſumere vires :
Et cervice mea potitur. tum denique tellus
Preſſa genu noſtro eſt : & arenas ore momordi.
Inferior virtute, meas divertor ad artes :
Elaborque viro, longum formatus in anguem.
Qui poſtquam flexos ſinuavi corpus in orbes :
Cumque fero movi linguam ſtridore biſulcam :
Riſit, & illudens noſtras Tirynthius artes,
Cunarum labor eſt angues ſuperare mearum,
Dixit : & ut vincas alios, Acheloe, dracones,
Pars quota Lernææ ſerpens eris unus Echidnæ ?
Vulneribus fecunda ſuis erat illa : nec ullum
De centum numero caput eſt impune reciſum,
Quin gemino cervix herede valentior eſſet.
Hanc ego ramoſam natis e cæde colubris,
Creſcentemque malo domui, domitamque reduxi.
Quid fore te credis ? falſum qui verſus in anguem
Arma aliena moves? quem forma precaria celat ?
Dixerat : & ſummo digitorum vincula collo
Injicit. angebar : ceu guttura forcipe preſſus,
Polli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Pollicibuſque meas pugnabam evellere fauces.
Sic quoque devicto, reſtabat tertia tauri
Forma trucis. tauro mutatus membra, rebello.
Induit ille toris a læva parte lacertos:
Admiſſumque trahens ſequitur: depreſſaque dura
Cornua figit humo, meque alta ſternit arena.
Nec ſatis hoc fuerat: rigidum fera dextera cornu
Dum tenet, infregit: truncaque a fronte revellit.
Najades hoc pomis, & odoro flore repletum
Sacrarunt: diveſque meo bona copia cornu eſt,
Dixerat: & Nymphæ ritu ſuccincta Dianæ
Vna miniſtrarum fuſis utrinque capillis
Inceſſit, totumque tulit prædivite cornu
Auctumnum, & menſas felicia poma ſecundas.
Lux ſubit: & primo feriente cacumina Sole
Diſcedunt juvenes: neq; enim dum flumina pacem,
Et placidos habeant lapſus, totæque reſidant,
Opperiuntur aquæ. vultus Achelous agreſtes,
Et lacerum cornu mediis caput abdidit undis.
HVnc tamen ablati domuit jactura decoris:
Cetera ſoſpes habet. capitis quoq; frõde ſaligna,
Aut ſuper impoſita celatur arundine damnum.
At te, Neſſe ferox, eiuſdem virginis ardor
Perdiderat, volucri trajectum terga ſagitta.
Nanque nova repetens patrios cum conjuge muros,
Venerat Eveni rapidas Iove natus ad undas.
Vberior ſolito, nimbis hyemalibus auctus,
Vorticibuſq; frequens erat, atq; impervius amnis.
Intrepidum pro ſe, curam de conjuge agentem,
Neſſus adit, membriſque valens, ſcituſq; vadorum:
Officioque meo ripa ſiſtetur in illa.
Hæc, ait, Alcide: tu viribus utere nando.
Tradidit Aonius pavidam Calydonida Neſſo,
Pallentemque metu, fluviumq;, ipſumq; timentem.
Mox ut erat pharetraque gravis, ſpolioque leonis,
(Nam clavam, & curvos trans ripam jecerat arcus)
Quandoquidem cœpi, ſuperentur flumina, dixit.
Nec dubitat: nec qua ſit clementiſſimus amnis,
Quærit: & obſequio deferri ſpernit aquarum.
Iamque tenens ripam, miſſos cum tolleret arcus,
Conjugis agnovit vocem: Neſſoque paranti
Fallere depoſitum, Quo te fiducia, clamat,
Vana pedum violente rapit? tibi Neſſe biformis
Dicimus: exaudi: nec res intercipe noſtras.
Si te nulla mei reverentia movit: at orbes
Concubitus vetitos poterant inhibere paterni.

Haud tamen effugies, quanvis ope fidis equinâ.
Vulnere, non pedibus te conſequar ultima dicta
Reprobat : & miſſa fugientia terga ſagitta
Trajicit : extabat ferrum de pectore aduncum.
Quod ſimul evulſum eſt: ſanguis per utrunque for:
Emicuit, miſtus Lernæi tabe veneni. (me
Excipit hunc Neſſus, neque enim moriemur inulti
Secum ait, & calido velamina tincta cruore
Dat munus raptæ, velut irritamen amoris.

LOnga fuit medii mora temporis: actaq; magı
Herculis implerant terras, odiumque noverca
Victor ab Oechalia Cenæo ſacra parabat
Vota Iovi : cum fama loquax pervenit ad aures
Deianira tuas : quæ veris addere falſa
Gaudet, & e minimo ſua per mendacia creſcit :
Amphitryoniaden Ioles ardore teneri.
Credit amans, Venerisque novæ perterrita fama,
Indulſit primo lacrymis : flendoque dolorem
Diffudit miſeranda ſuum. mox deinde, quid autem
Flemus? ait, pellex lacrymis lætabitur iſtis. (dũ eſt
Quæ quoniã adveniet: properãdũ, aliquidque novã
Dum licet, & thalamos nondũ tenet altera noſtros
Conquerar, an ſileam? repetam Calydona, morerne
Excedam tectis ? ac ſic nihil amplius obſtem ?
Quid ſi me, Meleagre, tuam memorem eſſe ſororem
(Forte paro facinus) quantumque injuria poſſit,
Femineuſque dolor, vulgata pellice teſter ?
In curſus animus varios abit. omnibus illis
Prætulit imbutam Neſſæo ſanguine veſtem
Mittere: quæ vires defecto reddat amori :
Ignaroque Lichæ, qui tradat neſcia, luctus,
Ipſa ſuos tradit : blandiſque miſerrima verbis
Dona det illa viro, mandat. capit inſcius heros :
Induiturque humeris Lernææ virus Echidnæ.
Thura dabat primis & verba precantia flammis :
Vinaque marmoreas patera fundebat in aras :
Incaluit vis illa mali : reſolutaque flammis
Herculeos abiit late diffuſa per artus.
Dum potuit, ſolita gemitum virtute repreſſit.
Victa malis poſtquam eſt patientia, reppulit aras :
Implevitque ſuis nemoroſam vocibus Oeten.
Nec mora, letiferam conatur ſcindere veſtem.
Qua trahitur, trahit illa cutem (fœdumque relatu)
Aut hæret membris fruſtra tentata revelli,
Aut laceros artus, & grandia detegit oſſa.
Ipſe cruor, gelido ceu quondam lamina candens

Tin[illegible]

Tincta lacu, ſtridet, coquiturque ardente veneno.
Nec modus eſt: ſorbent avidæ præcordia flammæ,
Cœruleuſque fluit toto de corpore ſudor,
Ambuſtique ſonant nervi: cæcaque medullis
Tabe liquefactis, tollens ad ſidera palmas,
Cladibus, exclamat, Saturnia paſcere noſtris:
Paſcere, & hanc peſtem ſpecta crudelis ab alto:
Corque ferum ſatia: vel, ſi miſerandus & hoſti,
(Hoſtis enim tibi ſum) diris cruciatibus ægram,
Inviſamque animam, natamque laboribus, aufer.
Mors mihi munus erit: decet hæc dare dona noverca.
Ergo ego fœdantem peregrino templa cruore
Buſirim domui? ſævoque alimenta parentis
Antæo eripui? nec me paſtoris Iberi
Forma triplex, nec forma triplex tua Cerbere movit?
Voſne manus validi preſſiſtis cornua tauri?
Veſtrũ opus Elis habet, veſtrũ Stymphalides undæ,
Partheniumque nemus: veſtra virtute relatus
Thermodoontiaco cælatus baltheus auro,
Pomaque ab inſomni non cuſtodita dracone.
Nec mihi Centauri potuere reſiſtere, nec mi
Arcadiæ vaſtator aper: nec profuit Hydræ
Creſcere per damnum, geminaſque reſumere vires.
Quid? quod Thracis equos humano ſãguine pingues,
Plenaque corporibus laceris præſepia vidi?
Viſaque dejeci, dominumque, ipſoſque peremi?
His eliſa jacet moles Nemeæa lacertis:
His Cacus horrendum Tyberino gurgite monſtrum.
Hac cœlum cervice tuli. defeſſa jubendo eſt
Sæva Iovis conjux: ego ſum indefeſſus agendo.
Sed nova peſtis adeſt: cui nec virtute reſiſti,
Nec telis, armiſque poteſt. pulmonibus errat
Ignis edax imis, perque omneis paſcitur artus.
At valet Euryſtheus: & ſunt, qui credere poſſint
Eſſe Deos, dixit: perque altam ſaucius Oeten
Haud aliter graditur, quam ſi venabula taurus
Corpore fixa gerat, factique refugerit auctor.
Sæpe illum gemitus edentem, ſæpe trementem,
Sæpe retentantem totas infringere veſtes,
Sternentemque trabes, iraſcentemque videres
Montibus, aut patrio tendentem brachia cœlo.
Ecce Lycham trepidum, & latitantem rupe cavata
Aſpicit: utque dolor rabiem collegerat omnem,
Tune Lycha, dixit, feralia dona dediſti?
Tune meæ necis auctor eris? tremit ille, pavetque
Pallidus; & timide verba excuſantia dicit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Dicentem, genibuſque manus adhibere parantem
Corripit Alcides: & terque quaterque rotatum
Mittit in Euboicas tormento fortius undas.
Ille per aerias pendens induruit auras.
Vtque ferunt imbres gelidis concreſcere ventis;
Inde nives fieri; nivibus quoque mole rotatis
Aſtringi, & ſpiſſa glomerari grandine corpus:
Sic illum validis jactum per inane lacertis,
Exanguemq; metu, nec quicquam humoris habent
In rigidos verſum ſilices prior edidit ætas.
Nũc quoq; in Euboico ſcopulus brevis eminet al
Gurgite, & humanæ ſervat veſtigia formæ:
Quem quaſi ſenſurum nautæ calcare verentur:
Appelluntque Lychan. at tu Iovis inclyta proles,
Arboribus cæſis, quas ardua geſſerat Oete,
Inq; pyram ſtructis, arcum, pharetramq; capacem
Regnaque viſuras iterum Trojana ſagittas
Ferre jubes Pæante ſatum: quo flamma miniſtro
Subdita: dumq; avidis cõprehẽditur ignibus agger
Congeriem ſylvæ Nemeæo vellere ſummam
Sternis, & impoſita clavæ cervice recumbis,
Haud alio vultu, quam ſi conviva jaceres,
Inter plena meri redimitus pocula ſertis.
IAmque valens, & in omne latus diffuſa ſonabat
Securoſque artus, contemtoremque petebat
Flamma ſuum, timuere Dei pro vindice terræ.
Quos ita (ſenſit enim) læto Saturnius ore
Iuppiter alloquitur: noſtra eſt, timor iſte voluptas.
O ſuperi, totoque libens mihi pectore grator,
Quod memoris populi dicor rectorque paterque:
Et mea progenies veſtro quoque tuta favore eſt.
Nam quanquam ipſius datis hoc immanibus actis,
Obligor ipſe tamen. ſed enim ne pectora vano
Fida metu paveant, Oetæas ſpernite flammas.
Omnia qui vicit, vincet, quos cernitis, ignes:
Nec niſi materna Volcanum parte potentem
Sentiet. æternum eſt a me quod traxit, & expers,
Atque immune necis, nullaque domabile flamma.
Idque ego defunctum terra, cœleſtibus oris
Accipiam, cunctiſque meum lætabile factum
Diis fore confido. ſi quis tamen Hercule, ſi quis
Forte Deo doliturus erit: data præmia nollet;
Sed meruiſſe dari ſciet: invituſque probabit.
Aſſenſere Dei. conjux quoque regia viſa eſt
Cetera non duro, duro tamen ultima vultu
Dicta tuliſſe Iovis; ſeque indoluiſſe notatam.

Interea

Interea quodcunque fuit populabile flamma
Mulciber abſtulerat : nec cognoſcenda remanſit
Herculis effigies: nec quicquam ab imagine ductum
Matris habet : tantumque Iovis veſtigia ſervat.
Vtque novus ſerpens, poſita cum pelle ſenecta,
Luxuriare ſolet, ſquamaque nitere recenti :
Sic ubi mortales Tirynthius exuit artus,
Parte ſui meliore viget, majorque videri
Cœpit, & augusta fieri gravitate verendus.
Quem pater omnipotens inter cava nubila raptum
Quadrijugo curru radiantibus intulit aſtris.

SEnſit Atlas pondus. neque adhuc Stheneleius iras
Solverat Euryſtheus, odiumq; in prole paternum
Excercebat atrox. at longis anxia curis
Argolis Alcmene queſtus ubi ponat aniles,
Cui referat nati teſtatos orbe labores,
Cuive ſuos caſus, Iolen habet. Herculis illam
Imperio, thalamoque, animoque receperat Hyllus :
Impleratque uterum generoſo ſemine : cum ſic
Incipit Alcmene : Faveant tibi numina ſaltem :
Corripiantque moras tunc, cum matura vocabis
Præpoſitam timidis parientibus Ilithyiam :
Quam mihi difficilem Iunonis gratia fecit.
Nanque laboriferi cum jam natalis adeſſet
Herculis, & decimum premeretur ſidere ſignum :
Tendebat gravitas uterum mihi : quodque ferebam
Tantum erat, ut poſſes auctorem dicere tanti
Ponderis eſſe Iovem. nec jam tolerare labores
Vlterius poterã: quin nũc quoq; frigidus artus, (ris.
Dũ loquor, horror habet: parſq; eſt meminiſſe dolo-
Septem ego per noctes, totidem cruciata diebus,
Feſſa malis, tendenſque ad cœlum brachia, magno
Lucinam ad nexos partus clamore vocabam.
Illa quidem venit, ſed præcorrupta, meumque
Quæ donare caput Iunoni vellet iniquæ.
Vtque meos audit gemitus : ſubſedit in illa
Ante fores ara : dextroque eſt poplite lævum
Preſſa genu : digitis inter ſe pectine junctis
Suſtinuit partus : tacita quoque carmina voce
Dixit : & inceptos tenuerunt carmina partus.
Nitor, & ingrato facio convicia demens
Vana Iovi, cupioque mori : moturaque duros
Verba queror ſilices. matres Cadmeides adſunt :
Votaque ſuſcipiunt : exhortanturque dolentem.
Vna miniſtrarum media de plebe Galanthis,
Flava comas, aderat, faciendis ſtrenua juſſis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Officiis dilecta ſuis. ea ſenſit iniqua
Neſcio quid Iunone geri: dumque exit, & intra
Sæpe fores, divam reſidentem vidit in ara,
Brachiaque in genibus digitis connexa tenentem.
Et, Quæcunque es, ait, dominæ gratere: levata
Argolis Alcmene, potiturque puerpera voto.
Exiliit: junctaſque manus pavefacta remiſit
Diva potens uteri. vinclis levor ipſa remiſſis.
Numine decepto riſiſſe Galanthida fama eſt.
Ridentem, prenſamque ipſis Dea ſæva capillis
Traxit: & e terra corpus relevare volentem
Arcuit, inque pedes mutavit brachia primos.
Strenuitas antiqua manet: nec terga colorem
Amiſere ſuum: forma eſt diverſa priori.
Quæ, quia mendaci parientem juverat ore,
Ore parit: noſtraſq; domos, velut ante, frequentat.
Dixit: & admonitu veteris commota miniſtræ
Ingemuit: quam ſic nurus eſt affata dolentem:
Te tamen, o genitrix, aliena a ſanguine veſtr
Rapta movet facies. quid ſi tibi mira ſororis
Fata meæ referam? quanquam lacrymæque, dolorq
Impediunt, prohibentque loqui. fuit unica matri
(Me pater ex alia genuit) notiſſima forma
Oechalidum Dryope: quam virginitate carentem,
Vimque Dei paſſam Delphos Delonque tenentis,
Excipit Andræmon, & habetur conjuge felix.
Eſt lacus acclivis devexo margine formam
Littoris efficiens: ſummum myrteta coronant.
Venerat huc Dryope fatorum neſcia: quoque
Indignere magis, Nymphis latura coronas:
Inq; ſinu puerum, qui nondum impleverat annum,
Dulce ferebat onus: tepidique ope lactis alebat.
Haud procul a ſtagno, Tyrios imitata colores,
In ſpem baccarum florebat aquatica Lotos.
Carpſerat hinc Dryope, quos oblectamina nato
Porrigeret flores, & idem factura videbar:
(Nanque aderam) vidi guttas e flore cruentas
Decidere, & tremulo ramos horrore moveri.
Scilicet, ut referunt tardi nunc denique agreſtes,
Lotos in hanc Nymphe fugiens obſcœna Priapi,
Contulerat verſos ſervato nomine vultus.
Neſcierat ſoror hoc, quæ cum perterrita retro
Iret, & oratis vellet diſcedere Nymphis:
Hæſerunt radice pedes, convellere pugnat:
Nec quicquã, niſi ſumma, movet. ſuccreſcit ab imo,
Totaque paulatim lentus premit inguina cortex.

Vt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Vt vidit: conata manu laniare capillos,
Fronde manũ implevit, frõdes caput omne tenebat.
At puer Amphiſus (nanque hoc avus Eurytus illi
Addiderat nomen) materna rigeſcere ſenſit
Vbera, nec ſequitur ducentem lacteus humor.
Spectatrix aderam fati crudelis, opemque
Non poteram tibi ferre ſoror: quantumq; valebam,
Creſcentem truncum, ramoſque amplexa, morabar.
Et, fateor, volui ſub eodem cortice condi.
Ecce vir Andræmon, genitorq; miſerrimus adſunt,
Et quærunt Dryopen: Dryopen quærentibus illis
Oſtendi Loton. tepido dant oſcula ligno:
Affuſique ſuæ radicibus arboris hærent.
Nil, niſi jam faciem, quod non foret arbor: habebas
Cara ſoror. lacrymæ miſero de corpore factis
Irrorant foliis: at, dum licet, oraque præſtant
Vocis iter, tales effundis in aera queſtus:
Si qua fides miſeris, hoc me, per numina juro,
Non meruiſſe nefas: patior ſine crimine pœnam.
Viximus innocuæ: ſi mentior, arida perdam,
Quas habeo frondes, &, cæſa ſecuribus, urar.
Hunc tamen infantem maternis demite ramis:
Et date nutrici: noſtraque ſub arbore, ſæpe
Lac facitote bibat, noſtraque ſub arbore ludat.
Cumque loqui poterit, matrem facitote ſalutet:
Et triſtis dicat, Latet hoc in ſtipite mater.
Stagna tamen timeat: nec carpat ab arbore flores.
Et frutices omnes corpus putet eſſe dearum.
Care vale conjux, & tu germana, paterque,
Et ſi qua eſt pietas, ab acutæ vulnere falcis,
A pecoris morſu, frondes defendite noſtras.
Et quoniam mihi fas ad vos incumbere non eſt,
Erigite huc artus, & ad oſcula noſtra venite,
Dum tangi poſſum, parvumque attollite natum.
Plura loqui nequeo: nam jam per candida mollis
Colla liber ſerpit, ſummoque cacumine condor.
Ex oculis removete manus. ſine munere veſtro
Contegit inductus morientia lumina cortex.
Deſierat ſimul ore loqui, ſimul eſſe; diuque
Corpore mutato rami caluere recentes.
Dumque refert Iole factum miſerabile, dumque
Eurytidos lacrymas admoto pollice ſiccat
Alcmenæ: flet & ipſa tamen: compeſcuit omnem
Res nova triſticiam: nam limine conſtitit alto
Pæne puer, dubiaque tegens lanugine malas,
Ora reformatus primos Iolaus in annos.

HOc illi dederat Iunonia muneris Hebe,
Victa viri precibus. quæ cum jurare parar
Dona tributuram, poſt hunc ſe talia nulli
Non eſt paſſa Themis. nam jam diſcordia Thel
Bella movent, dixit, Capaneuſq; niſi ab Iove v
Haud poterit: fientque pares in vulnera fratre
Subductaque ſuos manes tellure videbit
Vivus adhuc vates, ultuſque parente parentem
Natus, erit facto pius & ſceleratus eodem:
Attonituſque malis, exul mentiſque domuſque
Vultibus Eumenidum, matriſq; agitabitur umb
Donec eum conjux fatale popoſcerit aurum,
Cognatumque latus Phlegeius hauſerit enſis.
Tum demum magno petet hoc Acheloia ſupple
Ab Iove Callirhoe, natis infantibus annos
Addat, neve necem ſinat eſſe ultoris inultam.
Iuppiter his motus, privignæ dona, nuruſque,
Præcipiet, facietque viros impubibus annis.

HÆc ubi faticano venturi præſcia dixit
Ore Themis: vario ſuperi ſermone fremeban
Et, cur non aliis eadem dare dona liceret,
Murmur erat. queritur veteres Pallantias anno
Conjugis eſſe ſui, queritur caneſcere mitem
Iaſiona Ceres. repetitum Mulciber ævum
Poſcit Erichthonio: Venerem quoque cura futu
Tangit, & Anchiſæ renovare paciſcitur annos.
Cui ſtudeat Deus omnis habet: creſcitque favor
Turbida ſeditio: donec ſua Iuppiter ora
Solvit: &, o noſtri ſi qua eſt reverentia, dixit,
Quo ruitis? tantumne aliquis ſibi poſſe videtur,
Fata quoque ut ſuperet? fatis Iolaus in annos,
Quos egit, rediit. fatis juveneſcere debent
Callirhoe geniti, non ambitione, nec armis.
Vos etiam, quoque hoc animo meliore feratis,
Me quoque fata regunt: quæ ſi mutare valerem
Nec noſtrum ſeri curvarent Æacon anni:
Perpetuumque ævi florem Rhadamanthus habere
Cum Minoe meo, qui propter amara ſenectæ
Pondera deſpicitur: nec, quo prius, ordine regn
Dicta Iovis movere deos: nec ſuſtinet ullus,
Cum videat feſſos Rhadamanthon & Æacon anni
Et Minoa queri. qui, dum fuit integer ævi,
Terruerat magnas ipſo quoque nomine gentes,
Tunc erat invalidus, Deionidemque juventæ
Robore Miletum, Phœboque parente ſuperbum
Pertimuit; credenſque ſuis inſurgere regnis,

Hat

Haud tamen eſt patriis arcere penatibus auſus,
Sponte fugis, Milete, tua: celerique carina
Ægeas metiris aquas: & in Aſide terra
Mœnia conſtituis, poſitoris habentia nomen.
Hic tibi, dum ſequitur patriæ curvamina ripæ
Filia Mæandri toties redeuntis eodem,
Cognita Cyanee præſtanti corpore Nympha
Byblida cum Cauno prolem eſt enixa gemellam,
Byblis in exemplo eſt, ut ament conceſſa puellæ,
Byblis Apollinei correpta cupidine fratris,
Non ſoror ut fratrem, nec qua debebat, amavit.
Illa quidem primo nullos intelligit ignes:
Nec peccare putat, quod ſæpius oſcula jungat:
Quod ſua fraterno circundet brachia collo:
Mendacique diu pietatis fallitur umbra.
Paulatim declinat amor: viſuraque fratrem
Culta venit: nimiumque cupit formoſa videri,
Et, ſi qua eſt illic formoſior, invidet illi,
Sed nondum manifeſta ſibi eſt: nullumque ſub illo
Igne facit votum, veruntamen æſtuat intus.
Iam dominum appellat; jã nomina ſanguinis odit:
Byblida jam mavult, quam ſe vocet ille ſororem:
Spes tamen obſcœnas animo demittere non eſt
Auſa ſuo vigilans: placida reſoluta quiete
Sæpe videt quod amat. viſa eſt quoq; jungere fratrĩ
Corpus, & erubuit, quanvis ſopita jaceret.
Somnus abit: ſilet illa diu: repetitque quietis
Ipſa ſuæ ſpeciem, dubiaque ita mente profatur:
Me miſeram! tacitæ quid vult ſibi noctis imago?
Quam nolim rata ſit. cur hæc ego ſomnia vidi?
Ille quidem eſt oculis quanvis formoſus iniquis:
Et placet, & poſſim, ſi non ſit frater, amare:
Et me dignus erat: verum nocet eſſe ſororem:
Dummodo tale nihil vigilans committere tentem;
Sæpe licet ſimili redeat ſub imagine ſomnus.
Teſtis abeſt ſomno, nec abeſt imitata voluptas.
Pro Venus, & tenera volucer cum matre Cupido,
Gaudia quanta tuli! quam me manifeſta libido
Contigit! ut jacui totis reſoluta medullis!
Vt meminiſſe juvat! quanvis brevis illa voluptas,
Noxque fuit præceps, & cœptis invida noſtris.
O ego, ſi liceat mutato nomine jungi,
Quam bene, Caune, tuo poteram nurus eſſe parenti!
Quam bene, Caune, meo poteras gener eſſe parenti!
Omnia, Dii facerent, eſſent communia nobis,
Præter avos; tu me vellem generoſior eſſes.

Neſcio

Neſcio quam facies igitur pulcerrime matrem.
Hei mihi, quæ male ſum, quos tu, ſortita parent
Nil niſi frater eris: quod obeſt, id habebimus un
Quid mihi ſignificant ergo mea viſa ? quod aut
Sõnia pondus habent? an habent & ſomnia pon
Dii melius, Dii nempe ſuas habuere ſorores.
Sic Saturnus Opim junctam ſibi ſanguine duxit
Oceanus Tethyn, Iunonem rector Olympi.
Sunt ſuperis ſua jura. quid ad cœleſtia ritus
Exigere humanos, diverſaque fœdera tento ?
Aut noſtro vetitus de corde fugabitur ardor :
Aut, hoc ſi nequeo, peream precor ipſa : toroqu
Mortua componar : poſitæque det oſcula frater
Et tamen arbitrium quærit res iſta duorum.
Finge placere mihi : ſcelus eſſe videbitur illi.
At non Æolidæ thalamos timuere ſororum.
Vnde ſed hos novi? cur hæc exempla paravi ?
Quo feror? obſcœnæ procul hinc diſcedite flamm
Nec, niſi qua fas eſt germanæ, frater ametur.
Si tamen ipſe mei captus prior eſſet amore :
Forſitan illius poſſem indulgere furori.
Ergo ego, quæ fueram non rejectura petentem,
Ipſa petam ? poteriſne loqui ? poteriſne fateri ?
Coget amor : potero. vel, ſi pudor ora tenebit,
Littera celatos arcana fatebitur ignes.
Hoc placet : hæc dubiam vicit ſententia mentem
In latus erigitur : cubitoque innixa ſiniſtro,
Viderit, inſanos, inquit, fateamur amores.
Hei mihi quo labor? quem mens mea concipit ign
Et meditata manu componit verba trementi.
Dextra tenet ferrum, vacuam tenet altera ceram
Incipit : & dubitat : ſcribit : damnatque tabella
Et notat : & delet : mutat: culpatque, probatqu
Inque vicem ſumtas ponit : poſitaſque reſumit.
Quid velit, ignorat : quicquid factura videtur,
Diſplicet. in vultu eſt audacia miſta pudori.
Scripta ſoror fuerat : viſum eſt delere ſororem,
Verbaque correptis incidere talia ceris :
Quam, niſi tu dederis, non eſt habitura ſalutem,
Hanc tibi mittit amãs: pudet ah, pudet edere nomẽ
Et ſi, qui cupiam, quæris : ſine nomine vellem
Poſſet agi mea cauſa meo : nec cognita Byblis
Ante forem, quam ſpes votorum certa fuiſſet.
Eſſe quidem læſi poterat tibi pectoris index
Et color, & macies, & vultus, & humida ſæpe
Lumina, nec cauſa ſuſpiria mota patenti,

crebri amplexus, &, quæ ſi forte notaſti,
ſcula, ſentiri non eſſe ſororia poſſent.
ſa tamen, quanvis animi grave vulnus habebam;
anvis intus erat furor igneus : omnia feci,
ant mihi Dii teſtes) ut tandem ſanior eſſem.
gnavique diu violenta Cupidinis arma
ugere infelix : & plus, quam ferre puellam
ſſe putes, ego dura tuli. ſuperata fateri
gor, opemque tuam timidis expoſcere votis.
ſervare potes, tu perdere ſolus amantem.
ige utrum facias. non hoc inimica precatur :
d quæ, cum tibi ſit junctiſſima, junctior eſſe
petit, & vinclo tecum propiore ligari.
ra ſenes norint, &, quid liceatque, nefaſque,
ſque ſit : inquirant : legumque examina ſervent;
onveniens Venus eſt annis temeraria noſtris.
uid liceat, neſcimus adhuc : & cuncta licere
redimus: & ſequimur magnorum exempla deorum.
ec nos aut durus pater, aut reverentia famæ,
ut timor impediet : tantum abſit cauſa timendi.
ulcia fraterno ſub nomine furta tegemus.
ſt mihi libertas tecum ſecreta loquendi :
t damus amplexus : & jungimus oſcula coram.
uantum eſt quod deſit? miſerere fatentis amorem,
t non faſſuræ, niſi cogeret ultimus ardor.
eve merere meo ſubſcribi cauſa ſepulcro.
alia nequicquam perarantem plena reliquit
era manum, ſummoq; in margine verſus adhæſit.
rotinus impreſſa ſignat ſua crimina gemma,
uam tinxit lacrymis : linguæ defecerat humor.
eque ſuis unum famulis pudibunda vocavit :
t paulum blandita, fer has, fidiſſime, noſtro,
ixit, & adjecit longo poſt tempore, fratri.
um daret : elapſæ manibus cecidere tabellæ.
mine turbata eſt : miſit tamen : apta miniſter
empora nactus adit : traditque latentia verba.
ttonitus ſubita juvenis Mæandrius ira
rojicit acceptas, lecta ſibi parte, tabellas.
ixque manus retinens trepidantis ab ore miniſtri,
um licet, o vetitæ ſcelerate libidinis auctor,
ffuge, ait : qui, ſi noſtrum tua fata pudorem
on traherent tecum, pœnas mihi morte dediſſes.
lle fugit pavidus : dominæque ferocia Cauni
icta refert, palles audita, Bybli, repulſa :
Et pavet obſeſſum glaciali frigore corpus.
Mens tamen ut rediit, pariter rediere furores :

Linguaque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Linguaque vix tales icto dedit aere voces?
Et merito: quid enim temeraria vulneris hujus
Indicium feci? quid? quæ celanda fuerunt,
Tam cito commiſi properatis verba tabellis?
Ante erat ambiguis animi ſententia dictis
Prætentanda mihi, ne non ſequerentur euntem:
Parte aliqua, veli qualis foret aura, notare
Debueram, tutoque mari decurrere: quæ nunc
Non exploratis implevi lintea ventis.
Nunc feror in ſcopulos igitur: ſubmerſaque toto
Obruor Oceano, nec habent mea vela recurſus.
Quid? quod & ominibus certis prohibebar amori
Indulgere meo, tunc cum mihi ferre jubenti
Excidit, & fecit ſpes noſtras cera caducas?
Nonne vel illa dies fuerat, vel tota voluptas,
Sed potius mutanda dies? Deus ipſe monebat:
Signaque certa dabat, ſi non male ſana fuiſſem.
Et tamen ipſa loqui, nec me committere ceræ
Debueram: præſenſque meos aperire furores.
Vidiſſet lacrymas: vultus vidiſſet amantis.
Plura loqui poteram, quam quæ cepere tabellæ.
Invito potui circumdare brachia collo:
Et, ſi rejicerer, potui moritura videri:
Amplectique pedes, affuſaque poſcere vitam.
Omnia feciſſem: quorum ſi ſingula duram
Flectere non poterant, potuiſſent omnia mentem.
Forſitan & miſſi ſit quædam culpa miniſtri.
Non adiit apte, nec legit idonea, credo,
Tempora: nec petiit horamq;, animumq; vacantem.
Hæc nocuere mihi. neque enim de tigride natus,
Nec rigidos ſilices, ſolidumve in pectore ferrum,
Aut adamanta gerit: nec lac bibit ille leænæ.
Vincetur: repetendus erit: nec tædia cœpti
Vlla mei capiam, dum ſpiritus iſte manebit.
Nam primum, ſi facta mihi revocare liceret,
Non cœpiſſe fuit: cœpta expugnare, ſecundum eſt.
Quippe nec ille poteſt (ut jam mea vota relinquam)
Non tamen auſorum ſemper memor eſſe meorum.
Et, quia deſierim, leviter voluiſſe videbor:
Aut etiam tentaſſe illum, inſidiiſque petiſſe.
Vel certe non hoc, qui pluribus urget, & urit
Pectora noſtra, Deo, ſed victa libidine credar.
Denique jam nequeo nil commiſiſſe nefandum.
Et ſcripſi, & petii: temerata eſt noſtra voluntas.
Vt nil adjiciam: non poſſum innoxia dici.
Quod ſupereſt, multũ eſt in vota, in crimina parvũ.

Dixit

it, & (incertæ tanta eſt diſcordia mentis)
m pigeat tentaſſe, libet tentare: modumque
t, & infelix committit ſæpe repelli.
Ox ubi finis abeſt, patriam fugit ille, nefaſq;:
Inque peregrina ponit nova mœnia terra.
Tum vero mœſtam tota Miletida mente
ſeciſſe ferunt. tum vero a pectore veſtem
ipuit: planxitque ſuos furibunda lacertos.
aque palam eſt demens: inconceſſamque fatetur
m Veneris, ſine qua patriam, inviſoſque penates
ſerit, & profugi ſequitur veſtigia fratris.
que tuo motæ, proles Semeleia, thyrſo
ariæ celebrant repetita triennia Bacchæ:
blida non aliter latos ululaſſe per agros
baſides videre nurus: quibus illa relictis
ras, & armiferos Lelegas, Lyciamque pererrat.
n Cragon, & Lymirē, Xanthiq; reliquerat undas,
oq; Chimæra jugum, mediis in partibus ignem,
ctus & ora leæ, caudam ſerpentis habebat.
ficiunt ſylvæ, cum tu laſſata ſequendo
ncidis: & dura poſitis tellure capillis,
bli jaces: frondeſque tuo premis ore caducas.
pe illam Nymphæ teneris Lelegeides ulnis
llere conantur, ſæpe ut medeatur amori
æcipiunt: ſurdæque adhibent ſolatia menti.
uta jacet, virideſque ſuis tenet unguibus herbas
blis, & humectat lacrymarum gramina rivo.
ajades his venam, quæ nunquam areſcere poſſet,
ppoſuiſſe ferunt. quid enim dare majus habebant?
otinus, ut ſecto piceæ de cortice guttæ,
tve tenax gravida manat tellure bitumen,
tque ſub adventum ſpirantis lene Favoni
le remolleſcit, quæ frigore conſtitit unda:
c lacrymis conſumta ſuis Phœbeia Byblis
ertitur in fontem, qui nunc quoque vallibus illis
omen habet dominæ, nigraque ſub ilice manat.
Ama novi centum Creteas forſitan urbes
Impleſſet monſtri: ſi non miracula nuper
Iphide mutato Crete propiora tuliſſet.
roxima Gnoſſiaco nam quondam Phæſtia regno
rogenuit tellus ignotum nomine Lyctum
ngenua de plebe virum: nec cenſus in illo
obilitate ſua major: ſed vita, fideſque
nculpata fuit: gravidæ qui conjugis aures
ocibus his monuit, cum jam prope partus adeſſet:
uæ voveam duo ſunt, minimo ut relevere dolore,

Vtque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Vtque marem parias. oneroſior altera ſors eſt
Et vires fortuna negat. quod abominor ergo,
Edita forte tuo fuerit ſi femina partu,
(Invitus mando, pietas ignoſce) necetur.
Dixerat: & lacrymis vultum lavere profuſis,
Tam qui mandabat, quam cui mandata dabunt
Sed tamen uſque ſuum vanis Telethuſa maritum
Sollicitat precibus: ne ſpem ſibi ponat in arcto
Certa ſua eſt Lycto ſententia. jamque ferendo
Vexerat illa gravem maturo pondere ventrem:
Cum medio noctis ſpacio ſub imagine ſomni
Inachis ante torum pompa comitata ſacrorum
Aut ſtetit, aut viſa eſt. inerant lunaria fronti
Cornua, cum ſpicis nitido flaventibus auro,
Et regale decus, cum qua latrator Anubis,
Sanctaque Bubaſtis, variiſque coloribus Apis,
Quique premit vocem, digitoque ſilentia ſuadet
Siſtraque erant, nunquamque ſatis quæſitus Oſi
Plenaque ſomniferis ſerpens peregrina venenis.
Tum velut excuſſam ſomno, & manifeſta vident
Sic affata Dea eſt: Pars o Telethuſa mearum,
Pone graves curas, mandataque falle mariti:
Nec dubita, cum te partu Lucina levarit,
Tollere quicquid erit. Dea ſum auxiliaris, opemq
Exorata fero: nec te coluiſſe quereris
Ingratum numen. monuit: thalamoque receſſit.
Læta toro ſurgit, duraſque ad ſidera ſupplex
Creſſa manus tollens, rata ſint ſua viſa precatur.
Vt dolor increvit, ſeque ipſum pondus in auras
Expulit, & nata eſt ignaro femina patri:
Iuſſit ali mater puerum mentita: fidemque
Res habuit. neque erat facti niſi conſcia nutrix.
Vota pater ſolvit, nomenque imponit avitum:
Iphis avus fuerat. gaviſa eſt nomine mater,
Quod commune foret, nec quemquam falleret ill
Imperceptа pia mendacia fraude latebant.
Cultus erat pueri: facies, quam ſive puellæ,
Sive dares puero, fierent formoſus uterque.
TErtius interea decimo ſucceſſerat annus:
Cum pater, Iphi, tibi flavam deſpondet Ianthe
Inter Phæſtiadas quæ laudatiſſima formæ
Dote fuit virgo, Dictæo nata Theleſte.
Par ætas, par forma fuit: primaſque magiſtris
Accepere artes elementa ætatis ab iiſdem.
Hinc amor amborum tetigit rude pectus, & æquu
Vulnus utrique dedit; ſed erat fiducia diſpar.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Conjugium, pactæque expectant tempora tedæ,
Quemq; virum putat eſſe, ſuum fore credit Ianthe.
Iphis amat: quo poſſe frui deſperat: & auget
Hoc ipſum flammas: ardetque in virgine virgo:
Vixq; tenet lacrymas: quis me manet exitus? in-
Cognita quã nulli, quã prodigioſa, novæq; (quit.
Cura tenet Veneris? ſi Dij mihi parcere vellent.
Perdere debuerant: ſi non & perdere vellent:
Naturale malum ſaltem, & de more dediſſent.
Nec vaccam vaccæ, nec equas amor urit equarum,
Vrit oves aries: ſequitur ſua femina cervum:
Sic & aves coeunt: interque animalia cuncta
Femina femineo correpta cupidine nulla eſt.
Vellem nulla forem. ne non tamen omnia Cretæ
Monſtra ferat, taurum dilexit filia Solis:
Femina nempe marem. meus eſt furioſior illo,
Si verum profitemur, amor. tamen illa ſecuta eſt
Spem Veneris: tamen illa dolis, & imagine vaccæ
Paſſa bovem eſt, & erat, qui deciperetur, adulter.
Huc licet ex toto ſolertia confluat orbe:
Ipſe licet revolet ceratis Dædalus alis:
Quid faciet? num me puerum de virgine doctis
Artibus efficiet? num te mutabit Ianthe?
Quin animum firmas? teque ipſa recolligis, Iphi?
Conſiliiſque inopes, & ſtultos excutis ignes?
Quid ſis nata, vides, niſi te quoque decipis ipſam.
Et pete quod fas eſt, & ama, quod femina debes.
Spes eſt quæ capiat: ſpes eſt quæ paſcat amantem.
Hanc tibi res adimit: non te cuſtodia caro
Arcet ab amplexu, nec cauti cura mariti,
Non patris aſperitas: nec ſe negat ipſa roganti.
Nec tamen eſt potienda tibi: nec, ut omnia fiant,
Eſſe potes felix: ut Diique, homineſque laborent.
Nunc quoq; votorum pars nulla eſt vana meorum:
Diique mihi faciles, quicquid valuere, dederunt.
Quod volo, vult genitor, ſocer & vult ipſe futurus:
At non vult natura, potentior omnibus iſtis:
Quæ mihi ſola nocet. venit ecce optabile tempus:
Luxque jugalis adeſt: & jam mea fiet Ianthe.
Nec mihi continget. mediis ſitiemus in undis.
Pronuba quid Iuno? quid ad hęc, Hymenæe, venitis
Sacra quibus, qui ducat, abeſt? ubi nubimus ambæ?
Preſſit ab his vocem nec lenius altera virgo
Æſtuat: utque celer venias, Hymenæe, precatur.
Quod petit hæc, Telethuſa timens modo tempora
differt:

Nunc ficto languore moram trahit : omnia ſæpe
Viſaque cauſatur : ſed jam conſumſerat omnem
Materiam ficti : dilataque tempora tedæ
Inſtiterant : unuſque dies reſtabat. at illa
Crinalem capiti vittam natæque, ſibique
Detrahit : & paſſis aram complexa capillis,
Iſi, Parætonium, Mareoticaque arva, Pharonque
Quæ colis, & ſeptem digeſtum in cornua Nilum:
Fer precor(inquit)opem, noſtroq; medere timori.
Te, Dea, te quondam, tuaque hæc inſignia vidi,
Cunctaque cognovi, ſonitum, comiteſque, faceſque
Siſtrorum, memorique animo tua juſſa notavi.
Quod videt hęc lucem, quod non ego punior ip-
Conſilium, monitumq; tuum eſt. miſerere tuaru
Auxilioque juva. lacrymæ ſunt verba ſecutæ.
Viſa Dea eſt moviſſe ſuas (& moverat) aras :
Et templi tremuere fores : imitataque Lunam
Cornua fulſerunt : crepuitque ſonabile ſiſtrum.
Non ſecura quidem, fauſto tamen omine læta
Mater abit templo. ſequitur comes Iphis eunte
Quam ſolita eſt majore gradu : nec candor in o
Permanet : & vires augentur : & acrior ipſe eſt
Vultus : & incomtis brevior menſura capillis,
Pluſque vigoris adeſt, habuit quam femina. n
quæ
Femina nuper eras, puer es. date munera tem-
plis :
Nec timida gaudete fide. dant munera templis :
Addunt & titulum : titulus breve carmen habet
Vota puer ſolvit, quæ femina voverat, Iphis.
Poſtera lux radiis totum patefecerat orbem :
Cum Venus, & Iuno, ſociuſque Hymenæus a
ignes
Conveniunt, potiturque ſua puer Iphis Ianthe.

PVBLI

PVBLII OVIDII NASONIS Metamorphoſeon

LIBER X.

INde per immenſum, croceo velatus amictu,
Æthera digreditur, Ciconumque Hymenæus ad oras
Tendit: & Orpheia nequicquam voce vocatur,
Affuit ille quidem: ſed nec ſolennia verba,
Nec lætos vultus, nec felix attulit omen.
Fax quoque, quam tenuit, lacrymoſo ſtridula fumo
Vſque fuit: nulloſque invenit motibus ignes.
Exitus auſpicio gravior. nam nupta per herbas
Dum nova Naiadum turba comitata vagatur:
Occidit, in talum ſerpentis dente recepto.
QVam ſatis ad ſuperas poſtquam Rhodopeius auras
Deflevit vates; ne non tentaret & umbras;
Ad Styga Tænaria eſt auſus deſcendere porta.
Perque leves populos, ſimulacraque functa ſepulcro
Perſephonen adiit, inamœnaque regna tenentem
Vmbrarum dominum pulſiſque ad carmina nervis
Sic ait: o poſiti ſub terra numina mundi,
In quem decidimus quicquid mortale creamur:
Si licet, &, falſi poſitis ambagibus oris,
Vera loqui ſinitis: non huc, ut opaca viderem
Tartara, deſcendi: nec uti villoſa colubris
Terna Meduſæi vincirem guttura monſtri:
Cauſa viæ eſt conjux. in quam calcata venenum
Vipera diffudit, creſcenteſque abſtulit annos.
Poſſe pati volui: nec me cantaſſe negabo.
Vicit amor. ſupera Deus hic bene notus in ora eſt,
An ſit & hic, dubito: ſed & hic tamen auguror eſſe:
Famaque ſi veteris non eſt mentita rapinæ.
Vos quoque junxit Amor, per ego hæc loca plena timoris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Per chaos hoc ingens, vaſtique ſilentia regnĩ,
Eurydices oro properata retexite fata.
Omnia debentur vobis : paulumque morati,
Serius aut citius ſedem properamus ad unam.
Tendimus huc omnes: hæc eſt domus ultima: vo
Humani generis longiſſima regna tenetis.
Hæc quoque cum juſtos matura peregerit anno
Iuris erit veſtri : pro munere poſcimus uſum.
Quod ſi fata negant veniã pro conjuge : certum
Nolle redire mihi : leto gaudete duorum.
Talia dicentem, nervoſque ad verba moventem
Exangues flebant animæ : nec Tantalus undam
Captavit refugam : ſtupuitque Ixionis orbis.
Nec carpſere jecur volucres : urniſque vacarunt
Belides : inque tuo ſediſti Siſyphe ſaxo.
Tum primum lacrymis victarum carmine, fama
Eumenidum maduiſſe genas : nec regia conjux
Suſtinet oranti, nec qui regit ima, negare.
Eurydicenque vocant. umbras erat illa recente
Inter, & inceſſit paſſu de vulnere tardo.
Hanc ſimul & legem Rhodopeius accipit Orphe
Ne flectat retro ſua lumina, donec Avernas
Exierit valles : aut irrita dona futura.
Carpitur acclivis per muta ſilentia trames
Arduus, obſcurus, caligine denſus opaca.
Nec procul abfuerant telluris margine ſummæ :
Hic, ne deficeret, metuens, aviduſque videndi
Flexit amans oculos, & protinus illa relapſa eſt
Brachiaq; intendens, prendiq; & prẽdere captan
Nil niſi cedentes infelix arripit auras.
Iamq; iterum moriens, non eſt de conjuge quicq
Queſta ſuo : quid enim niſi ſe quereretur amatan
Supremumque vale, quod jam vix auribus ille
Acciperet, dixit revocataque rurſus eodem eſt.
Non aliter ſtupuit gemina nece conjugis Orpheu
Quam tria qui timidus medio portante catenas
Colla canis vidit, quem non pavor ante reliquit
Quam natura prior, ſaxo per corpus oborto :
Quique in ſe traxit crimen, voluitque videri
Olenus eſſe nocens : tuque o confiſa figura
Infelix Lethæa tua, junctiſſima quondam
Corpora, nunc lapides, quos humida ſuſtinet Id
Orantem, fruſtraque iterum tranſire volentem
Portitor arguerat : ſeptem tamen ille diebus
Squalidus in ripas, Cereris ſine munere, ſedit.
Cura, dolorq; animi, lacrymæque, alimenta fuer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Eſſe Deos Erebi crudeles queſtus, in altam
Se recipit Rhodopen, pulſumque Aquilonibus Æmum.

Tertius æquoreis incluſum piſcibus annum
Finierat Titan, omnemque refugerat Orpheus
Femineam Venerẽ: ſeu quod male ceſſerat illi,
Sive fidem dederat. multas tamen ardor habebat
Iungere ſe vati: multæ doluere repulſæ.
Ille etiam Thracum populis fuit auctor, amorem
In teneros transferre mares: citraque juventam
Ætatis breve ver, & primos carpere flores
Collis erat, collemque ſuper planiſſima campi
Area, quam viridem faciebant graminis herbæ.
Vmbra loco deerat, qua poſtquam parte reſedit
Diis genitus vates, & fila ſonantia movit:
Vmbra loco venit. non Chaonis abfuit arbor,
Non nemus Heliadum, non frondibus æſculus altis
Nec tiliæ molles, nec fagus & innuba laurus,
Et coryli fragiles, & fraxinus utilis haſtis,
Enodiſque abies, curvataque glandibus ilex,
Et platanus genialis, acerque coloribus impar,
Amnicolæque ſimul ſalices, & aquatica lotos,
Perpetuoque virens buxus, tenueſque myricæ,
Et bicolor myrtus, & baccis cærula ficus.
Vos quoque flexibiles ederæ veniſtis, & una
Pampineæ vites, & amictæ vitibus ulmi,
Ornique, & piceæ, pomoque onerata rubenti
Arbutus, & lentæ victoris præmia palmæ:
Et ſuccincta comas, hirſutaque vertice pinus
Grata Deum matri: ſi quidem Cybeleius Atys
Exuit hac hominem, truncoque induruit illo.

Adfuit huic turbæ metas imitata cupreſſus,
Nunc arbor, puer ante Deo dilectus ab illo,
Qui citharam nervis, & nervis temperat arcum.
Nanque ſacer Nymphis Carthæa tenentibus arva
Ingens cervus erat: lateque patentibus altas
Ipſe ſuo capiti præbebat cornibus umbras:
Cornua fulgebant auro: demiſſaque in armos
Pendebant tereti gemmata monilia collo.
Bulla ſuper frontem parvis argentea loris
Vincta movebatur: parilique ætate nitebant
Auribus e geminis circum cava tempora baccæ.
Iſque metu vacuus, naturalique pavore
Depoſito, celebrare domos, mulcendaque colla
Quamlibet ignotis manibus præbere ſolebat.

Sed tamen ante alios Ceæ pulcerrime gentis
Gratus erat, Cypariſſe, tibi : tu pabula cervum
Ad nova, tu liquidi ducebas fontis ad undas,
Tu modo texebas varios per cornua flores :
Nunc , eques in tergo reſidens, huc lætus & ill
Mollia purpureis frænabas ora capiſtris.
Æſtus erat, mediuſque dies, ſoliſque vapore
Concava littorei fervebant brachia Cancri.
Feſſus in herboſa poſuit ſua corpora terra
Cervus, & arborea frigus ducebat ab umbra.
Hunc puer imprudens jaculo Cypariſſus acuto
Fixit : &, ut ſævo morientem vulnere vidit,
Velle mori ſtatuit. quæ non ſolatia Phœbus
Dixit ! &, ut leviter, pro materiaque doleret,
Admonuit. gemit ille tamen: munuſque ſuprem
Hoc petit a ſuperis, ut tempore lugeat omni.
Iamque per immenſos egeſto ſanguine fletus ,
In viridem verti cœperunt membra colorem :
Et modo qui nivea pendebant fronte capilli,
Horrida cæſaries fieri: ſumtoque rigore
Sidereum gracili ſpectare cacumine cœlum.
Ingemuit : triſtiſque Deus, lugebere nobis ,
Lugebiſque alios, aderiſque dolentibus, inquit.

TAle nemus vates attraxerat : inque ferarum
Concilio, medius turba volucrumque ſedeb:
Vt ſatis impulſas tentavit pollice chordas ,
Et ſenſit varios, quanvis diverſa ſonarent ,
Concordare modos : hoc vocem carmine movit.
Ab Iove Muſa parens (cedunt Iovis omnia regn
Carmina noſtra move: Iovis eſt mihi ſæpe poteſt
Dicta. prius cecini plectro graviore Gigantes ,
Sparſaque Phlegræis victricia fulgura campis :
Nunc opus eſt leviore lyra pueroſque canamus
Dilectos ſuperis : inconceſſiſque puellas
Ignibus attonitas meruiſſe libidine pœnam.
Rex ſuperum Phrygij quondam Ganymedis amo
Arſit : & inventum eſt aliquid, quod Iuppiter eſſ
Quam quod erat, mallet, nulla tamen alite vert
Dignatur, niſi quæ portat ſua fulmina terræ.
Nec mora : percuſſo mendacibus aere pennis
Arripit Iliaden, qui nunc quoque pocula miſcet :
Invitaque Iovi nectar Iunone miniſtrat.

TE quoq; Amyclide poſuiſſet in æthere Phœbu
Triſtia ſi ſpacium ponendi fata dediſſent.
Qua licet, æternus tamen es, quotieſq; repell
Ver hyemem, Piſcique Aries ſuccedit aquoſo:

Ti

Turbties oreris, viridique in ceſpite flores.
Te meus ante omnes genitor dilexit : & orbe
In medio poſiti caruerunt præſide Delphi :
Dum Deus Eurotam, immunitamque frequentat
Sparten ; nec citharæ, nec ſunt in honore ſagittæ.
Immemor ipſe ſui non retia ferre recuſat :
Non tenuiſſe canes : non per juga montis iniqui
Ire comes : longaque alit aſſuetudine flammas.
Iamque fere medius Titan venientis, & actæ
Noctis erat : ſpacioque pari diſtabat utrinque :
Corpora veſte levant : & ſucco pinguis olivæ
Splendeſcunt, latique ineunt certamina diſci.
Quem prius aerias libratum Phœbus in auras
Miſit : & oppoſitas diſiecit pondere nubes.
Decidit in ſolidam longo poſt tempore terram
Pondus, & exhibuit junctam cum viribus artem.
Protinus imprudens, actuſque cupidine luſus
Tollere Tænarides orbem properabat : at illum
Dura repercuſſo ſubjecit in aere tellus
In vultus, Hyacinthe, tuos. expalluit æque,
Quam puer, ipſe Deus, collapſoſque excipit artus,
Et modo te refovet, modo triſtia vulnera ſiccat :
Nunc animam admotis fugientem ſuſtinet herbis.
Nil proſunt artes : erat immedicabile vulnus.
Vt ſi quis violas, riguoque papavera in horto,
Liliaque infringat fulvis hærentia virgis :
Marcida demittant ſubito caput illa gravatum,
Nec ſe ſuſtineant, ſpectentque cacumine terram :
Sic vultus moriens jacet : & devecta vigore
Ipſa ſibi eſt oneri cervix, humeroque recumbit.
Laberis Oebalide prima fraudate juventa,
Phœbus ait, videoque tuum mea crimina vulnus.
Tu dolor es, facinuſque meum. mea dextera leto
Inſcribenda tuo eſt : ego ſum tibi funeris auctor.
Quæ mea culpa tamen ? niſi, ſi luſiſſe, vocari
Culpa poteſt ? niſi culpa poteſt, & amaſſe, vocari ?
Atque utinam pro te vitam, tecumque liceret
Reddere : quod, quoniam fatali lege tenemur,
Semper eris mecum, memorique hærebis in ore.
Te lyra pulſa manu, te carmina noſtra ſonabunt,
Floſque novus ſcripto gemitus imitabere noſtros.
Tempus & illud erit, quo ſe fortiſſimus heros
Addat in hunc florem, folioque legatur eodem.
Talia dum vero memorantur Apollinis ore :
Ecce cruor, qui fuſus humi ſignaverat herbas,
Deſinit eſſe cruor, Tyrioque nitentior oſtro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Flos oritur, formamque capit, quam lilia : ſi
Purpureus color his, argenteus eſſet in illis.
Non ſatis hoc Phœbo eſt (is enim fuit auctor
noris)
Ipſe ſuos gemitus foliis inſcribit, & Hya
Flos habet inſcriptum: funeſtaque littera ducta
Nec gemuiſſe pudet Spartem Hyacinthon: hono
Durat in hoc ævi : celebrandaque more priorum
Annua præſata redeunt Hyacinthia pompa.

AT ſi forte roges fecundam Amathunta m
tallis,
An genuiſſe velit Propœtidas : annuat æque
Atque illos, gemino quondam quibus aſpera cor
Frons erat : unde etiam nomen traxere Ceraſtæ.
Ante fores horum ſtabat Iovis hoſpitis ara,
Lugubris ſceleris : quam ſi quis ſanguine tinctam
Advena vidiſſet, mactatos crederet illic
Lactentes vitulos, Amathuſiacaſque bidentes.
Hoſpes erat cæſus. ſacris offenſa nefandis,
Ipſa ſuas urbes, Ophiuſiaque arva parabat
Deſerere alma Venus. ſed quid loca grata, quæ
urbes
Peccavere meæ? quod, dixit, crimen in illis ?
Exilio pœnam potius gens impia pendat,
Vel nece: vel ſi quid mediũ eſt, mortiſque fugæq;
Idque quid eſſe poteſt, niſi verſæ pœna figuræ ?
Dum dubitat, quo mutet eos : ad cornua vultum
Flexit : & admonita eſt hæc illis poſſe relinqui,
Grandiaq; in torvos transformat mẽbra juvencos.

SVnt tamen obſcœnæ Venerẽ Propœtides auſæ
Eſſe negare Deam : pro qua ſua numinis ira
Corpora cum forma primæ vulgaſſe feruntur,
Vtque pudor ceſſit, ſanguiſque induruit oris,
In rigidum parvo ſilicem diſcrimine verſæ.

QVas quia Pygmalion ævum per crimina agen-
tes
Viderat : offenſus vitiis, quæ plurima menti
Femineæ natura dedit, ſine conjuge cœlebs
Vivebat, thalamique diu conſorte carebat.
Interea niveum mira feliciter arte
Sculpſit ebur, formamque dedit, qua femina naſci
Nulla poteſt : operiſque ſui concepit amorem.
Virginis eſt veræ facies : quam vivere credas,
Et, ſi non obſtet reverentia, velle moveri.
Ars adeo latet : arte ſua miratur, & haurit
Pectore Pygmalion ſimulati corporis ignes,

Sæpe.

Sæpe manus operi tentantes admovet, an ſit
Corpus, an illud ebur: nec adhuc ebur eſſe fatetur
Oſcula dat, reddique putat: loquiturque, tenetq;
Et credit tactis digitos inſidere membris:
Et metuit preſſos veniat ne livor in artus.
Et modo blanditias adhibet, modo grata puellis
Munera fert illi conchas, tereteſque lapillos,
Et parvas volucres, & flores mille colorum,
Lilia, perpictaſque pilas, & ab arbore lapſas
Heliadum lacrymas. ornat quoque veſtibus artus;
Dat digitis gemmas, dat longa monilia collo:
Aure leves baccæ, redimicula pectore pendent,
Cuncta decent: nec nuda minus formoſa videtur.
Collocat hanc ſtratis concha Sidonide tinctis,
Appellatque tori ſociam: acclinataque colla
Mollibus in plumis, tanquam ſenſura reponit.
Feſta dies Veneris, tota celeberrima Cypro
Venerat: & blandis inductæ cornibus aurum
Conciderant ictæ nivea cervice juvencæ:
Thuraque fumabant, cum munere functus ad aras
Conſtitit: & timide, ſi Dij dare cuncta poteſtis;
Sit conjux opto. non auſus, eburnea virgo,
Dicere Pygmalion, ſimilis mea, dixit, eburnæ.
Senſit, ut ipſa ſuis aderat Venus aurea feſtis,
Vota quid illa velint: & amici numinis omen
Flamma ter accenſa eſt, apicemque per aera duxit.
Ut rediit, ſimulacra ſuæ petit ille puellæ:
Incumbenſque toro dedit oſcula, viſa tepere eſt.
Admovet os iterũ, manibus quoq; pectora tentat.
Tentatum molleſcit ebur: poſitoque rigore
Subſedit digitis, ceditque: ut Hymettia ſole
Cera remolleſcit: tractataque pollice multas
Vertitur in facies: ipſoque fit utilis uſu.
Dum ſtupet: & dubie gaudet, fallique veretur,
Rurſus amans, rurſuſque manu ſua vota retractat.
Corpus erat: ſaliunt tentatæ pollice venæ:
Tum vero Paphius pleniſſima concipit heros
Verba, quibus Veneri grates agit: oraq; tandem
Ore ſuo non falſa premit. dataque oſcula virgo
Senſit: & erubuit: timidumque ad lumina lumen
Attollens, pariter cum cœlo vidit amantem.
Conjugio, quod fecit, adeſt Dea jamque coactis
Cornibus in plenum novies lunaribus orbem,
Illa Paphum genuit, de quo tenet inſula nomen.
EDitus hac ille eſt. qui, ſi ſine prole fuiſſet,
Inter felices Cinyras potuiſſet haberi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Dira canã: procul hinc natæ, procul eſte paren
Aut, mea ſi veſtras mulcebunt carmina mente
Deſit in hac mihi parte fides: nec credite factu
Vel, ſi credetis, facti quoque credite pœnam.
Si tamen admiſſum ſinit hoc natura videri,
Gentibus Iſmariis, & noſtro gratulor orbi:
Gratulor huic terræ, quod abeſt regionibus illi
Quæ tantum genuere nefas. ſit dives amomo,
Cinnamaque, coſtumque ſuam, ſudataque lign
Thura ferat, floreſque alios Panchaica tellus:
Dum ferat & Myrrham: tanti nova non fuit arb
Ipſe negat nocuiſſe tibi ſua tela Cupido
Myrrha, faceſque ſuas a crimine vindicat iſto.
Stipite te Stygio, tumidiſque afflavit Echidnis
E tribus una ſoror. ſcelus eſt odiſſe parentem:
Hic amor eſt odio majus ſcelus. undique lecti
Te cupiunt proceres: totoque Oriente juventu
Ad thalami certamen adeſt: ex omnibus unum
Elige Myrrha virum: dũ non ſit in omnibus un
Illa quidem ſentit, fœdoque repugnat amori:
Et ſecum: quo mente feror? quid molior? inqu
Dij precor, & pietas, ſacrataque jura parentum
Hoc prohibete nefas, ſcelerique reſiſtite noſtro
Si tamen hoc ſcelus eſt. ſed enim damnare nega
Hanc Venerem pietas: coeuntque animalia nul
Cetera delicto: nec habetur turpe juvencæ
Ferre patrem tergo: fit equo ſua filia conjux:
Quaſque creavit, init pecudes caper: ipſaq;, cu
Semine concepta eſt, ex illo concipit ales:
Felices quibus iſta licent. humana malignas
Cura dedit leges: & quod natura remittit,
Invida jura negant. gentes tamen eſſe feruntur,
In quibus & nato genitrix, & nata parenti
Iungitur, & pietas geminato creſcit amore.
Me miſeram, quod non naſci mihi contigit illic
Fortunaque loci lædor! quid in iſta revolvor?
Spes interdictæ diſcedite. dignus amari
Ille, ſed ut pater, eſt. ergo ſi filia magni
Non eſſem Cinyræ; Cinyræ concumbere poſſem
Nunc quia jam meus eſt, nõ eſt meus. ipſaq; dam
Eſt mihi proximitas: aliena potentior eſſem.
Ire libet procul hinc: patriæque relinquere fine
Dum ſcelus effugiã: retinet malus ardor amanter
Vt præſens ſpectem Cinyrã, tangamque, loquarqu
Oſculaque admoveam, ſi nil conceditur ultra.
Vltra autem ſperare aliquid potes, impia virgo?

N

ec quod confundas & jura, & nomina ſentis?
ane eris & matris pellex, & adultera patris?
ane ſoror nati? genitrixque vocabere fratris?
ec metues ſacro crinitas angue ſorores?
uod facibus ſævis oculos atque ora petentes
oxia corda vident? at tu, dum corpore non es
aſſa nefas, animo ne concipe. neve potentis
oncubitu vetito naturæ pollue fœdus.
elle puta: res ipſa vetat. pius ille, memorque
loris. & o, vellem, ſimilis furor eſſet in illo!
ixerat: at Cinyras, quem copia digna procorum,
uid faciat, dubitare facit: ſcitatur ab ipſa
ominibus dictis, cujus velit eſſe mariti.
lla ſilet primo: patriſque in vultibus hærens
Æſtuat: & tepido ſuffundit lumina rore.
irginei Cinyras hæc credens eſſe timoris,
lere vetat: ſiccatque genas: atque oſcula jungit.
Myrrha datis nimium gaudet: conſultaque qualem
Optet habere virum: ſimilem tibi, dixit. at ille
Non intellectam vocem collaudat: & eſto,
Tam pia ſemper, ait. pietatis nomine dicto,
Demiſit vultus, ſceleris ſibi conſcia virgo.
Noctis erat medium: curaſque, & corpora ſomnus
Solverat: at virgo Cinereia pervigil igne
Carpitur indomito: furioſaque vota retractat.
Et modo deſperat, modo vult tentare: pudetque,
Et cupit: &, quid agat, non invenit. utque ſecuri
Saucia trabs ingens, ubi plaga noviſſima reſtat;
Quo cadat, in dubio eſt, omnique a parte timetur:
Sic animus vario labefactus vulnere mutat
Huc levis, atque illuc, momentaque ſumit utroq;.
Nec modus, & requies, niſi mors, reperitur amoris.
Mors placet, erigitur: laqueoque innectere fauces
Deſtinat, &, zona ſummo de poſte revincta,
Care vale Cinyra, cauſamque intellige mortis,
Dixit: & aptabat pallenti vincula collo,
Murmura verborum fidas nutricis ad aures
Perveniſſe ferunt, limen ſervantis alumnæ.
Surgit anus: reſeratque fores: mortiſque paratæ
Inſtrumenta videns ſpacio conclamat eodem,
Seque ferit, ſcinditque ſinus, ereptaque collo
Vincula dilaniat. tum denique flere vacavit,
Tum dare complexus, laqueiq; requirere cauſam,
Muta ſilet virgo, terramque immota tuetur,
Et deprenſa dolet tardæ conamina mortis.
Inſtat anus; canoſque ſuos, & inania nudans
Ubera

Vbera, per cunas, alimentaque prima precatur
Vt ſibi committat quicquid dolet. illa rogant
Averſata gemit. certa eſt exquirere nutrix:
Nec ſolam ſpondere fidem. Dic, inquit, opem
Me ſine ferre tibi. non eſt mea pigra ſenectus.
Seu furor eſt: habeo quod carmine ſanet, & her
Sive aliquis nocuit; magico luſtrabere ritu:
Ira Deum ſive eſt; ſacris placabimus iram.
Quid rear ulterius? certe fortuna, domuſque
Soſpes ab incurſu eſt: vivunt genitrixq; paterq;
Myrrha patre audito, ſuſpiria duxit ab imo
Pectore: nec nutrix etiamnum concipit ullum
Mente nefas: aliquemq; tamē præſentit amorem
Propoſitique tenax, quodcunque eſt, orat, ut ip
Indicet. & gremio lacrymantem tollit anili.
Atque ita complectens infirmis membra lacerti
Senſimus (inquit) amas: & in hoc mea (pone
morem)
Sedulitas erit apta tibi nec ſentiet unquam
Hoc pater. exiliit gremio furibunda, torumque
Ore premens, diſcede, precor: miſeroque pud
Parce, ait. inſtanti, diſcede, aut deſine, dixit,
Quærere quid doleā ſcelus eſt, quod ſcire laboras.
Horret anus: tremulaſque manus annisque, metu
Tendit: & ante pedes ſupplex procumbit alumn
Et modo blanditur, modo, ſi non conſcia fiat,
Terret, & indicium laquei, cœptæque minatur
Mortis: & officium commiſſo ſpondet amori.
Extulit illa caput, lacrymiſque implevit obortis
Pectora nutricis: conataque ſæpe fateri.
Sæpe tenet vocem: pudibundaque veſtibus ora
Texit: & o, dixit, felicem conjuge matrem!

HActenus. & gemuit. gelidos nutricis in a
tus,
Oſſaque (ſenſit enim) penetrat tremor, albaqu
toto
Vertice canicies rigidis ſtetit hirta capillis,
Multaque, ut excuteret diros ſi poſſet, amores,
Addidit. at virgo ſcit ſe non falſa moneri:
Certa mori tamen eſt, ſi non potiatur amore.
Vive, ait hæc, potiere tuo: non auſa, parente,
Dicere, conticuit: promiſſaque numine firmat.
Feſta piæ Cereris celebrabant annua matres
Illa, quibus nivea velatæ corpora veſte
Primitias frugum dant ſpicea ſerta ſuarum:
Perque novem noctes Venerem, tactuſque viriles

vetitis numerant. turba Cinyreis in illa
gis adeſt conjux, arcanaque ſacra frequentat.
go legitima vacuus dum conjuge lectus,
cta gravem vino Cinyram male ſedula nutrix,
omine mentito veros exponit amores,
faciem laudat. quæſitis virginis annis,
r, ait, eſt Myrrhæ. quam poſtquam adducere juſſa eſt,
que domum rediit, gaude mea, dixit, alumna:
icimus. infelix non toto pectore ſenſit
etitiam virgo, præſagaque pectora mœrent.
d tamen & gaudet. tanta eſt diſcordia mentis.
empus erat, quo cuncta ſilent: interque Triones
lexerat obliquo plauſtrum temone Bootes:
d facinus venit illa ſuum. fugit aurea cœlo
una: tegunt nigræ latitantia ſidera nubes:
ox caret igne ſuo: primus tegis Icare vultus,
rigoneque pio ſacrata parentis amore.
er pedis offenſi ſigno eſt revocata: ter omen
unereus bubo letali carmine fecit.
t tamen: & tenebræ minuunt, noxque atra pudorem.
Nutricisque manum læva tenet: altera motu
Cæcum iter explorat, thalami jam limina tangit:
amque fores aperit: jam ducitur intus: at illi
Poplite ſucciduo genua intremuere, fugitque
Et color, & ſanguis: animuſque reliquit euntem.
Quoque ſuo propior ſceleri eſt, magis horret, & auſi
Pœnitet: & vellet non cognita poſſe reverti.
Cunctantem longæva manu deduxit; & alto
Admotam lecto cum traderet, accipe, dixit,
Iſta tua eſt Cinyra: devotaque pectora junxit.
Accipit obſcœno genitor ſua viſcera lecto:
Virgineoſque metus levat: hortaturque timentem.
Forſitan ætatis quoque nomine, filia dixit:
Dixit & illa, pater: ſceleri ne nomina deſint.
Plena patris thalamis excedit: & impia diro
Semina fert utero, conceptaque crimina portat.

Poſtera nox facinus geminat: nec finis in illa eſt:
Cum tandem Cinyras avidus cognoſcere amantem
Poſt tot concubitus, illato lumine vidit
Et ſcelus, & natam: verbiſque dolore retentis,
Pendenti nitidum vagina diripit enſem.
Myrrha fugit: tenebriſque, & cæcæ munere noctis
Intercepta neci eſt; latoſque vagata per agros,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Palmiferos Arabas, Panchæaque rura reliquit
Perque novem erravit redeuntis cornua Lunæ
Cum tandem terra requievit feſſa Sabæa:
Vixque uteri portabat onus: tum neſcia voti,
Atque inter mortiſque metus, & tædia vitæ,
Eſt tales complexa preces: o, ſi qua patetis
Numina confeſſis, merui: nec triſte recuſo
Supplicium: ſed, ne violem vivoſque ſuperſtes
Mortuaque extinctos: ambobus pellite regnis,
Mutatæque mihi vitamque necemque, negate.
Numen confeſſis aliquod patet, ultima certe
Vota ſuos habuere Deos: nam crura loquentis
Terra ſupervenit: ruptoſque obliqua per ungu
Porrigitur radix, longi firmamina trunci,
Oſſaque robur agunt: mediaque manente medu
Sanguis it in ſuccos: in magnos brachia ramo
In parvos digiti: duratur cortice pellis.
Iamque grave creſcens uterum præcinxerat arbo
Pectoraque obruerat, collumque operire paraba
Non tulit illa moram: venientiq; obvia ligno
Subſedit: merſitque ſuos in cortice vultus.
Quæ quanquam amiſit veteres cum corpore ſenſ
Flet tamen: & tepidæ manant ex arbore guttæ
Eſt honor & lacrymis: ſtillataque cortice Myrr
Nomen herile tenet, nulloque tacebitur ævo.

AT male conceptus ſub robore creverat infan
Quærebatque viam, qua ſe, genitrice relict
Exereret. media gravidus tumet arbore ve
ter.
Tendit onus matrem: neque habent ſua verba d
lores:
Nec Lucina poteſt parientis voce vocari.
Nitenti tamen eſt ſimilis: curvataque crebros
Dat gemitus arbor: lacrymiſq; cadentibus hume
Conſtitit ad ramos mitis Lucina dolentes;
Admovitque manus, & verba puerpera dixit.
Arbor agit rimas: & ſciſſo cortice, vivum
Reddit onus, vagitq; puer: quem mollibus herb
Najades impoſitum lacrymis unxere parentis.
Laudaret faciem livor quoque: qualia nanque
Corpora nudorum tabula pinguntur Amorum,
Talis erat: ſed ne faciat diſcrimina cultus:
Aut huic adde leves, aut illis deme pharetras.
Labitur occulte, fallitque volatilis ætas,
Et nihil eſt annis velocius: ille ſorore
Natus, avoque ſuo: qui conditus arbore nuper,

Nupe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

uper erat genitus, modo formoſiſſimus infans,
m juvenis, jam vir, jam ſe formoſior ipſo eſt :
m placet & Veneri : matriſque ulciſcitur ignes.
mque pharetratus dum dat puer oſcula matri,
ſcius, extanti diſtrinxit arundine pectus.
eſa manu natum Dea reppulit. altius actum
ilnus erat ſpecie, primoque fefellerat ipſam.
ipta viri forma, non jam Cythereia curat
ttora: non alto repetit Paphon æquore cinctam,
ſcoſamq; Cnidō, gravidāq; Amathūta metallis,
ſtinet & cœlo, cœlo præfertur Adonis.
unc tenet, huic comes eſt, aſſuetaque ſemper in umbra eſt
ndulgere ſibi, formamque augere colendo.
er juga, per ſylvas, dumos, & ſaxa vagatur
uda genu, veſtem ritu ſuccincta Dianæ :
ortaturque canes, tutæque animalia prædæ,
ut pronos lepores, aut celſum in cornua cervum,
ut agitat damas. at fortibus abſtinet apris :
aptoreſque lupos, armatoſque unguibus urſos
itat, & armenti ſaturatos cæde leones.
e quoq;, ut hos timeas, ſi quid prodeſſe monendo
oſſet, Adoni, monet : fortiſque fugacibus eſto,
nquit : in audaces non eſt audacia tuta.
arce meo, juvenis, temerarius eſſe periclo.
eve feras, quibus arma dedit natura, laceſſe :
tet tibi ne magno tua gloria : non movet ætas,
ec facies, nec quæ Venerem movere, leones,
etigeroſque ſues, oculoſque animoſque ferarum.
ulmen habent acres in aduncis dentibus apri :
mpetus eſt fulvis, & vaſta leonibus ira :
nviſumque mihi genus eſt. quæ cauſa roganti
Dicam, ait, & veteris monſtrum mirabile culpæ.
ed labor inſolitus jam me laſſavit : & ecce
Opportuna ſua blanditur populus umbra :
Datque torum ceſpes: libet hac requieſcere tecum,
Et requievit humo, preſſitq; & gramen, & ipſum.
nque ſinu juvenis poſita cervice reclivis,
is ait : ac mediis interſerit oſcula verbis.

Forſitan audieras aliquam certamine curſus
Veloces ſuperaſſe viros : non fabula, rumor
Ille fuit : ſuperabat enim. nec dicere poſſis
Laude pedum formæne bono præſtantior eſſet.
Scitanti, Deus, huic de conjuge : Conjuge, dixit,
Nil opus eſt Atalanta tibi : fuge conjugis uſum.
Nec tamen effugies ; teque ipſa viva carebis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Territa ſorte Dei per opacas innuba ſylvas
Vivit: & inſtantem turbam violenta procorum
Conditione fugat: nec ſum potienda, niſi, inquit,
Victa prius curſu: pedibus contendite mecum:
Præmia veloci conjux thalamique dabuntur:
Mors precium tardis. ea lex certaminis eſto.
Illa quidē immitis: ſed (tanta potentia formæ)
Venit ad hanc legem temeraria turba procorum.
Sederat Hippomenes curſus ſpectator iniqui:
Et petitur cuiquam per tanta pericula conjux?
Dixerat: ac nimios juvenum damnarat amores.
Vt faciem, & poſito corpus velamine vidit,
Quale meum, vel quale tuum, ſi fœmina fias,
Obſtupuit: tollenſque manus: Ignoſcite, dixit,
Quos modo culpavi: nondum mihi præmia nota,
Quæ peteretis, erant. laudando concipit ignem,
Et, ne quis juvenum currat velocius, optat:
Invidiamque timet. ſed cur certaminis hujus
Intentata mihi fortuna relinquitur? inquit.
Audentes Deus ipſe juvat. dum talia ſecum
Exigit Hippomenes, paſſu volat alite virgo.
Quæ quanquam Scythica non ſegnius ire ſagitta
Aonio viſa eſt juveni: tamen ille decoris
Mirator magis eſt, curſus facit ipſe decorem.
Aura refert ablata citis talaria plantis:
Tergaque jactantur crines per eburnea, quæque
Poplitibus ſuberant picto genualia limbo:
Inque puellari corpus candore ruborem
Traxerat: haud aliter, quam cum ſuper atria velum
Candida purpureum ſimile dat, & inficit umbras.
Dum notat hęc hoſpes: decurſa noviſſima meta eſt:
Et tegitur feſta victrix Atalanta corona.
Dant gemitum victi: penduntq; ex fœdere pœnas.
Non tamen eventu juvenum deterritus horum
Conſtitit in medio: vultuque in virgine fixo,
Quid facilem titulum ſuperando quæris inertes?
Mecum confer, ait. ſeu me fortuna potentem
Fecerit, a tanto non indignabere vinci.
Nanque mihi genitor Megareus, Oncheſtius illi
Eſt Neptunus avus, pronepos ego regis aquarum.
Nec virtus citra genus eſt. ſeu vincar, habebis
Hippomene victo magnum & memorabile nomen.
Talia dicentem molli Schœneia vultu
Aſpicit: & dubitat, ſuperari, an vincere malit,
Atque ita: Quis Deus hunc formoſis, dixit, iniquus
Perdere vult? caræque jubet diſcrimine vitæ

Conjugium petere hoc? non ſum me judice tanti.
Nec forma tangor. poterã tamen hac quoq; tangi:
Sed quod adhuc puer eſt. non me movet ipſe, ſed ætas.
Quid? quod ineſt virtus, & mens interrita leti?
Quid? quo ab æquorea numeratur origine quartus?
Quid? quod amat, tantîque putat connubia noſtra,
Ut pereat: ſi me ſors illi dura negarit?
Dum licet, hoſpes, abi, thalamoſq; relinque cruentos.
Conjugium crudele meum eſt. tibi nubere nulla
Nollet: & optari potes a ſapiente puella.
Cur tamen eſt mihi cura tui tot jã ante peremtis?
Viderit: intereat: quoniam tot cæde procorum
Admonitus non eſt: agiturque in tædia vitæ.
Occidet hic igitur, voluit quia vivere mecum?
Indignamque necem precium patietur amoris?
Non erit invidiæ victoria noſtra ferendæ.
Sed non culpa mea eſt: utinam deſiſtere velles?
Aut quoniam es demens: utinam velocior eſſes.
Ah quam virgineus puerili vultus in ore eſt!
Ah miſer Hippomene, nollem tibi viſa fuiſſem.
Vivere dignus eras. quod ſi felicior eſſem,
Nec mihi conjugium fata importuna negarent:
Unus eras, cum quo ſociare cubilia vellem.
Dixerat: utque rudis, primoque Cupidine tacta,
Quod facit ignorans, amat, & non ſentit amorem.
Jam ſolitos poſcunt curſus, populuſque, paterque:
Cum me ſollicita proles Neptunia voce
Invocat Hippomenes, Cythereaq; comprecor, auſis
Adſit, ait, noſtris, & quos dedit adjuvet ignes.
Detulit aura preces ad me non invida blandas:
Motaq; ſum, fateor, nec opis mora longa dabatur.

EST ager, indigenæ Damaſeum nomine dicunt,
Telluris Cypriæ pars optima: quã mihi priſci
Sacravere ſenes, templiſque accedere dotem
Hanc juſſere meis. medio nitet arbor in arvo
Fulva comas, fulvo ramis crepitantibus auro.
Hinc tria forte mea veniens decerpta ferebam
Aurea poma manu, nulliq; videnda, niſi ipſi,
Hippomenen adii: docuique, quis uſus in illis.
Signa tubæ dederant: cum carcere pronus uterque
Emicat: & ſummam celeri pede libat arenam.
Poſſe putes illos ſicco freta radere paſſu,
Et ſegetis canæ ſtantes percurrere ariſtas.
Adjiciunt animos juveni clamorque, favorque,
Verbaq; dicentum: nunc, nunc incumbere tempus:

Hippomene propera : nunc viribus utere totis
Pelle moram, vinces. dubium Megareius heros
Gaudeat, an virgo magis his Schœneia dictis.
O quoties, cum jam poſſet tranſire, morata eſ
Spectatoſque diu vultus invita reliquit :
Aridus a laſſo veniebat anhelitus ore :
Metaque erat longe. tum denique de tribus un
Fetibus arboreis proles Neptunia miſit.
Obſtupuit virgo : nitidique cupidine pomi
Declinat curſus : aurumque volubile tollit.
Præterit Hippomenes: reſonant ſpectacula pla
Illa moram celeri ceſſataque tempora curſu
Corrigit: atq; iterum juvenē poſt terga relinq
Et rurſus pomi jactu remorata ſecundi
Conſequitur: tranſitque virum. pars ultima cu
Reſtabat : nunc, inquit, ades Dea muneris auct
Inque latus campi, quo tardius illa rediret ,
Iecit ab obliquo liquidum juveniliter aurum.
An peteret virgo viſa eſt dubitare : coegi
Tollere : & adjeci ſublato pondera malo :
Impediique oneris pariter gravitate, moraque,
Neve meus ſermo curſu ſit tardior ipſo ,
Præterita eſt virgo : duxit ſua præmia victor.
Dignane cui grates ageret ? cui thuris honoren
Ferret, Adoni, fui ? nec grates immemor egit
Nec mihi thura dedit: ſubitam convertor in ir
Contemtuque dolens, ne ſim ſpernenda futuris
Exemplo caveo , meque ipſam exhortor in am
Templa Deum matri, quæ quondam clarus Ech
Fecerat ex voto, nemoroſis abdita ſylvis ,
Tranſibant : & iter longum requieſcere ſuaſit.
Illic concubitus intempeſtiva cupido
Occupat Hippomenen, a numine concita noſtr
Luminis exigui fuerat prope templa, receſſus
Speluncæ ſimilis, nativo pumice tectus ,
Relligione ſacer priſca : quo multa ſacerdos
Lignea contulerat veterum ſimulacra Deorum.
Hunc init : & vetito temerat ſacraria probro.
Sacra retorſerunt oculos : turritaque mater ,
An Stygia ſontes, dubitavit, mergeret unda.
Pœna levis viſa eſt. ergo modo levia fulvæ
Colla jubæ velant : digiti curvantur in ungues
Ex humeris armi fiunt : in pectora totum
Pondus abit : ſummæ cauda verruntur arenæ.
Iram vultus habet : pro verbis murmura reddu
Pro thalamis celebrant ſylvas : aliiſque timen

Do

Dente premunt domito Cybeleia frena leones.
Hos tu care mihi, cumq; his genus omne ferarum,
Quod non terga fugæ, ſed pugnæ pectora præbet,
Effuge, ne virtus tua ſit damnoſa duobus.
Illa quidem monuit: junctiſq; per aera cycnis
Carpit iter: ſed ſtat monitis contraria virtus.
Forte ſuem latebris veſtigia certa ſecuti
Excivere canes, ſylviſque exire parantem
Fixerat obliquo juvenis Cinyreius ictu.
Protinus excuſſit pando venabula roſtro,
Sanguine tincta ſuo: trepidumque, & tuta petentẽ
Trux aper inſequitur: totoſque ſub inguine dentes
Abdidit, & fulva moribundum ſtravit arena.
Vecta levi curru, medias Cytherea per auras
Cypron olorinis nondum pervenerat alis.
Agnovit longe gemitum morientis, & albas
Flexit aves illuc: utq; æthere vidit ab alto
Exanimem, inque ſuo jactantem ſanguine corpus:
Deſiliit, pariterque ſinum, pariterque capillos
Rupit & indignis percuſſit pectora palmis.
Queſtaque cum fatis, & non tamen omnia veſtri
Iuris erunt, dixit. luctus monumenta manebunt
Semper, Adoni, mei: repetitaque mortis imago
Annua plangores peragat ſimulamina noſtri.
At cruor in florem mutabitur. An tibi quondam
Femineos artus in olentes vertere menthas
Perſephone licuit? nobis Cinyreius heros
Invidiæ mutatus erit? ſic fata, cruorem
Nectare adorato ſparſit: qui tactus ab illo
Intumuit: ſic ut pluvio perlucida cœlo
Surgere bulla ſolet. nec plena longior hora
Facta mora eſt, cũ flos de ſanguine concolor ortus,
Qualem, quæ lento celant ſub cortice granum,
Punica ferre ſolent: brevis eſt tamen uſus in illo.
Namq; male hærentem, & nimia levitate caducum
Excutiunt iidem, qui perflant omnia, venti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII OVIDII NASONIS Metamorphoſeon

LIBER XI.

CArmine dum tali ſylvas, animoſque ferarum,
Threicius vates, & ſaxa ſequentia traxit :
Ecce nurus Ciconum tectæ lymphata ferinis
Pectora velleribus, tumuli de vertice cernunt
Orphea percuſſis ſociantem carmina nervis.
E quibus una, leves jactato crine per auras :
En, ait, en hic eſt noſtri contemtor : & haſtam
Vatis Apollinei vocalia miſit in ora :
Quæ foliis præſuta, notam ſine vulnere fecit.
Alterius telum lapis eſt : qui miſſus in ipſo
Aere concentu victus vociſque lyræque eſt.
Ac veluti ſupplex pro tam furialibus auſis
Ante pedes jacuit. ſed enim temeraria creſcunt.
Bella, moduſque abiit, inſanaq; regnat Erinnys.
Cunctaque tela forent cantu mollita : ſed ingens
Clamor, & inflato Berecynthia tibia cornu,
Tympanaque, & plauſus, & Bachei ululatus
Obſtrepuere ſono citharæ : tum denique ſaxa
Non exauditi rubuerunt ſanguine Vatis.
Ac primum attonitas etiamnum voce canentis
Innumeras volucres, angueſque, agmenq; ferarum,
Mænades Orphei titulum rapuere theatri.
Inde cruentatis vertuntur in Orphea dextris,
Et coeunt, ut aves, ſi quando luce vagantem
Noctis avem cernunt. ſtructoque utrinq; theatro
Vt matutina cervus periturus arena
Præda canum eſt : vatemque petunt & fronde vi-
rentes
Conjiciunt thyrſos, non hæc in munera factos.
Hæ glebas, illæ direptos arbore ramos,
Pars torquent ſilices : neu deſint tela furori ;
Forte boves preſſo ſubigebant vomere terram :

Nec

Nec procul hinc multo fructum ſudore parantes
Dura lacertoſi fodiebant arva coloni :
Agmine qui viſo fugiunt, operiſque relinquunt
Arma ſui : vacuoſque jacent diſperſa per agros
Sarculaque, raſtrique graves, longique ligones :
Quæ poſtquam rapuere feræ, cornuque minaces
Divulſere boves : ad vatis fata recurrunt,
Tendentemque manus, atque illo tempore primum
Irrita dicentem, nec quicquam voce moventem
Sacrilegæ perimunt, perq; os (proh Iuppiter) illud
Auditum ſaxis, intellectumque ferarum
Senſibus, in ventos anima exhalata receſſit.
TE mœſtæ volucres, Orpheu, te turba ferarum,
Te rigidi ſilices, tua carmina ſæpe ſecutæ
Fleverunt ſylvæ : poſitis te frondibus arbos
Tonſa comas, luxit. lacrymis quoq; flumina dicunt
Increviſſe ſuis : obſcuraque carbaſa pullo
Najades, & Dryades, paſſoſque habuere capillos.
Membra jacent diverſa locis. caput Hebre lyrāque
Excipis, & (mirum) medio dum labitur amne,
Flebile neſcio quid queritur lyra, flebile lingua
Murmurat exanimis : reſpondent flebile ripæ.
Iamque mare invectæ flumen populare relinquunt,
Et Methymnææ potiuntur littore Lesbi.
Hic ferus expoſito peregrinis anguis arenis
Obſtitit : & ſparſos ſtillanti rore capillos
Lambit, & hymniferos inhiat divellere vultus.
Tandem Phœbus adeſt, morſuſque inferre parantē
Arcet, & in lapidem rictus ſerpentis apertos
Congelat : & patulos (ut erant) indurat hiatus.
Vmbra ſubit terras, &, quæ loca viderat ante,
Cuncta recognoſcit : quærenſque per arva piorum
Invenit Eurydicen, cupidiſque amplectitur ulnis.
Hic modo conjunctis ſpatiantur paſſibus ambo :
Nunc præcedentem ſequitur, nunc prævius anteit :
Eurydicemque ſuam jam tuto reſpicit Orpheus.
NOn impune tamen ſcelus hoc ſinit eſſe Lyæus :
Amiſſoque dolens ſacrorum vate ſuorum,
Protinus in ſylvis matres Edonidas omnes,
Quæ videre nefas, torta radice ligavit.
Quippe pedū digitos in quantum eſt quæq; ſecuta
Traxit, & in ſolidam detruſit acumine terram.
Vtque ſuum laqueis, quos callidus abdidit auceps,
Crus ubi commiſit volucris, ſenſitque teneri,
Plangitur, ac trepidans aſtringit vincula motu :
Sic, quæcunque ſolo defixa cohæſerat harum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Externata, fugam fruſtra tentabat. at illam
Lenta tenet radix, exultantemque coercet,
Dumq; ubi ſint digiti, dũ pes ubi quęrit, & ungue
Aſpicit in teretes lignum ſuccedere ſuras.
Et conata femur mœrenti plangere dextra,
Robora percuſſit. pectus quoque robora fiunt:
Robora ſunt humeri: longos quoque brachia ve
Eſſe putes ramos: & non fallere putando.
NEc ſatis hoc Baccho eſt: ipſos quoque deſer
agros:
Cumque choro meliore, ſui vineta Timoli,
Pactolonque petit: quamvis non aureus illo
Tempore, nec caris erat invidioſus arenis.
Hunc aſſueta cohors Satyri, Bacchæq; frequentant
At Silenus abeſt. titubantem anniſque, meroque
Ruricolę cepere Phryges: vinctumque coronis
Ad regem duxere Midam: cui Thracius Orpheus
Orgia tradiderat cum Cecropio Eumolpo.
Qui ſimul agnovit ſocium, comitemque ſacrorum
Hoſpitis adventu feſtum genialiter egit
Per bis quinque dies, & junctas ordine noctes.
Et jam ſtellarum ſublime coegerat agmen
Lucifer undecimus, Lydos cum lætus in agros
Rex venit, & juveni Silenum reddit alumno.
Huic Deus optanti gratum, ſed inutile fecit
Muneris arbitrium, gaudens altore recepto.
Ille male uſurus donis, ait: Effice quidquid
Corpore contigero, fulvum vertatur in aurum.
Annuit optatis: nocituraque munera ſolvit
Liber: & indoluit, quod non meliora petiſſet.
Lætus abit: gaudetque malo Berecynthius heros:
Pollicitique fidem tangendo ſingula tentat.
Vixque ſibi credens, non alta fronde virentem
Illice detraxit virgam, virga aurea facta eſt.
Tollit humo ſaxum: ſaxum quoque palluit auro.
Contigit & glebam: contactu gleba potenti
Maſſa fit. arentes Cereris decerpſit ariſtas:
Aurea meſſis erat. demtum tenet arbore pomum:
Heſperidas donaſſe putes. ſi poſtibus altis
Admovit digitos, poſtes radiare videntur.
Ille etiam liquidis palmas ubi laverat undis,
Vnda fluens palmis Danaen eludere poſſit.
Vix ſpes ipſe ſuas animo capit: aurea fingens
Omnia. gaudenti menſas poſuere miniſtri
Extructas dapibus, nec toſtæ frugis egentes:
Tum vero, ſive ille ſua Cerealia dextra

nera contigerat, Cerealia dona rigebant :
e dapes avido convellere dente parabat ,
mina fulva dapes, admoto dente nitebat.
ſcuerat puris auctorem muneris undis ,
ſile per rictus aurum fluitare videres.
tonitus novitate mali, diveſque, miſerque,
fugere optat opes, &, quæ modo voverat, odit.
opia nulla famem relevat : ſitis arida guttur
rit, & inviſo meritus torquetur ab auro.
d cœlumque manus, & ſplendida brachia tollens,
a veniam Lenæe pater, peccavimus, inquit :
ed miſerere, precor, ſpecioſoque eripe damno.
itte Deum numen. Bacchus peccaſſe fatentem
eſtituit, factique fide data munera ſolvit.
eve male optato maneat circumlitus auro ,
ade, ait, ad magnis vicinum Sardibus amnem
erque jugum ripæ labentibus obvius undis
arpe viam, donec venias ad fluminis ortus.
pumigeroque tuum fonti, qua plurimus exit,
ubde caput, corpuſque ſimul, ſimul elue crimen.
Rex juſſæ ſuccedit aquæ : vis aurea tinxit
Flumen, & humano de corpore ceſſit in amnem.
Nunc quoque jam veteris percepto ſemine venæ
Arva rigent, auro madidis pallentia glebis.

ILle peroſus opes, ſylvas & rura colebat,
Panaque montanis habitantem ſemper in antris.
Pingue ſed ingenium manſit : nocituraque ut ante,
Rurſus erant domino ſtolidæ præcordia mentis :
Nam freta proſpiciens late riget arduus alto
Tmolus in aſcenſu : clivoque extenſus utroque
Sardibus hinc, illinc parvis finitur Hypæpis.
Pan ibi dum teneris jactat ſua carmina Nymphis,
Et leve cerata modulatur arundine carmen ,
Auſus Apollineos præ ſe contemnere cantus ,
Iudice ſub Tmolo certamen venit ad impar.
Monte ſuo ſenior judex conſedit, & aures
Liberat arboribus. Quercu coma cærula tantum
Cingitur, & pendent circum cava tēpora glandes.
Iſque Deum pecoris ſpectans, In judice, dixit,
Nulla mora eſt. calamis agreſtibus inſonat ille :
Barbaricoque Midan (aderat nam forte canenti)
Carmine deliniit. poſt hunc ſacer ora reſolvit
Tmolus ad os Phœbi: vultum ſua ſylva ſecuta eſt.
Ille caput flavum lauro Parnaſſide vinctus ,
Verrit humum, Tyrio ſaturata murice palla :

 Diſtin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Diſtinctamque lyram gemmis, & dentibus Indis
Suſtinet a læva: tenuit manus altera plectrum.
Artificis ſtatus ipſe fuit. tum ſtamina docte
Pollice ſollicitat: quorum dulcedine captus
Pana jubet Tmolus citharæ ſummittere cannas
Iudicium, ſanctique placet ſententia montis
Omnibus: arguitur tamen, atque injuſta vocatur
Vnius ſermone Midæ: Nec Delius aures
Humanam ſtolidas patitur retinere figuram:
Sed trahit in ſpacium, villiſque albentibus implet
Inſtabileſque illas facit, & dat poſſe moveri.
Cetera ſunt hominis: partem damnatur in unam
Induiturque aures lente gradientis aſelli.

ILle quidem celare cupit, turpique pudore
Tempora purpureis tentat velare tiaris.
Sed ſolitus longos ferro reſecare capillos
Viderat hoc famulus: qui cum nec prodere viſum
Dedecus auderet, cupiens efferre ſub auras,
Nec poſſet reticere tamen: ſecedit, humumque
Effodit: & domini quales conſpexerit aures,
Voce refert parva, terræque immurmurat hauſtæ,
Indiciumque ſuæ vocis tellure regeſta
Obruit, & ſcrobibus tacitus diſcedit opertis.
Creber arundinibus tremulis ibi ſurgere lucus
Cœpit: &, ut primum pleno maturuit anno,
Prodidit agricolam. leni nam motus ab auſtro
Obruta verba refert: dominique coarguit aures.

VVltus abit Tmolo, liquidumq; per aera vectus
Anguſtum citra pontum Nepheleidos, Helles
Laomedonteis Latoius aſtitit arvis.
Dextera Sigæi, Rhœthæi læva profundi
Ara Panomphæo vetus eſt ſacrata Tonanti.
Inde novæ primum moliri mœnia Trojæ
Laomedonta videt: ſuſceptaque magna labore
Creſcere difficili: nec opes expoſcere parvas.
Cumque tridentigero tumidi genitore profundi
Mortalem induitur formam, Phrygiæque tyranno
Ædificat muros, pacto pro mœnibus auro.
Stabat opus: precium rex inficiatur: & addit,
Perfidiæ cumulum, falſis perjuria verbis.
Non impune feres, rector maris, inquit: & omnes
Inclinavit aquas ad avaræ littora Trojæ:
Inque freti formam terras convertit: opeſque
Abſtulit agricolis: & fluctibus obruit agros.
Pœna neq; hæc ſatis eſt: regis quoq; filia monſtro
Poſcitur æquoreo; quam dura ad ſaxa revinctam

Vindi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Vindicat Alcides, promiſſaque munera dictos
Poſcit equos: tangique operis mercede negata,
Bis perjura capit ſuperatæ mœnia Trojæ.
Nec pars militiæ Telamon ſine honore receſſit:
Heſioneque data potitur. nam conjuge Peleus
Clarus erat Diva: nec avi magis ille ſuperbit
Nomine, quam ſoceri, ſiquidem Iovis eſſe nepotem
Contigit haud uni, conjux Dea contigit uni.
NAnque ſenex Thetidi Proteus prædixerat udæ,
Concipe, mater eris juvenis, qui fortibus armis
Acta patris vincet, majorque vocabitur illo,
Ergo ne quicquam mundus Iove majus haberet,
Quanvis haud tepidos ſub pectore ſenſerat ignes
Iuppiter, æquoreæ Thetidis connubia vitat,
Inque ſua Æaciden ſuccedere vota nepotem
Iuſſit, & amplexus in virginis ire marinæ.
Eſt ſinus Æmoniæ, curvos falcatus in arcus:
Brachia procurrunt: ubi ſi foret altior unda,
Portus erat, ſummis inductum eſt æquor arenis.
Littus habet ſolidum, quod nec veſtigia ſervet,
Nec remoretur iter, nec opertum pendeat alga.
Myrtea ſylva ſubeſt bicoloribus obſita baccis:
Et ſpecus in medio, natura factus, an arte,
Ambiguum: magis arte tamen: quo ſæpe venire
Frænato Delphine ſedens Theti nuda ſolebas.
Illic te Peleus, ut ſomno victa jacebas.
Occupat: &, quoniam precibus tentata repugnas,
Vim parat, innectens ambobus colla lacertis.
Quod niſi veniſſes variatis ſæpe figuris
Ad ſolitas artes, auſo foret ille potitus.
Sed modo tu volucris, volucrem tamē ille tenebat:
Nunc gravis arbor eras, hærebat in arbore Peleus,
Tertia forma fuit maculoſæ tigridis: illa
Territus Æacides a corpore brachia ſolvit.
Iſque Deos pelagi vino ſuper æquora fuſo,
Et pecoris fibris, & fumo thuris adorat.
Donec Carpathius medio de gurgite vates,
Æacide, dixit thalamis potiere petitis.
Tu modo, cum gelido ſopita quieſcit in antro,
Ignaram laqueis, vincloque innecte tenaci.
Nec te decipiat centum mentita figuras: (formet.
Sed preme quicquid erit, dum, quod fuit ante, re-
Dixerat hæc Proteus, & condidit æquore vultum,
Admiſitque ſuos in verba noviſſima fluctus.
Pronus erat Titan, inclinatoque petebat
Heſperium temone fretum, cum pulcra relicto

Nereis ingreditur conſueta cubilia fluctu.
Vix bene virgineos Peleus invaſerat artus:
Illa novat formas, donec ſua membra teneri
Senſit, & in partes diverſas brachia tendit.
Tum demum ingemuit: Neque, ait, ſine numine
Exhibita eſtque Thetis, confeſſam amplectitur
Et potitur votis, ingentique implet Achille.

FElix & nato, felix & conjuge Peleus,
Et cui, ſi demas jugulati crimina Phoci,
Omnia contigerant. fraterno ſanguine ſonte
Expulſumque domo patria Trachinia tellus
Accipit. hic regnum ſine vi, ſine cæde regebat
Lucifero genitore ſatus, patriumque nitorem
Ore ferens Ceyx: illo qui tempore mœſtus,
Diſſimiliſque ſui, fratrem lugebat ademtum.
Quo poſtquam Æacides feſſus curaque viaque,
Venit, & intravit paucis comitantibus urbem,
Quoſq; greges pecorũ, quæ ſecũ armenta trahel
Haud procul a muris ſub opaca valle reliquit.
Copia cum facta eſt adeundi tecta tyranni,
Velamenta manu prætendens ſupplice, qui ſit
Quoque ſatus memorat: tantum ſua crimina cel
Mentiturque fugæ cauſam: petit urbe, vel agro
Se juvet. hunc contra placido Trachinius ore
Talibus alloquitur: Mediæ quoque commoda pl
Noſtra patent, Peleu, nec inhoſpita regna tenem
Adjicis huic animo, monimenta potentia, claru
Nomen, avũq; Iovem. nec tempora perde precand
Quod petis omne feres: tuaq; hæc pro parte voca
Qualiacunque vides. utinam meliora videres.
Et flebat. moveat tantos quæ cauſa dolores,
Et Peleus, comiteſque rogant: quibus ille profatu
Forſitan hanc volucrem, rapto quæ vivit, & omn
Terret aves, ſemper pennas habuiſſe putatis.
Vir fuit: & tanta eſt animi conſtantia, quantum
Acer erat, belloque ferox, ad vimque paratus,
Nomine Dædalion, illo genitore creatus,
Qui vocat auroram, cœloque noviſſimus exit.
Culta mihi pax eſt: pacis mihi cura tuendæ
Conjugiique fuit: fratri fera bella placebant.
Illius virtus gentes, regeſque ſubegit:
Quæ nunc Thisbeas agitat mutata columbas.
Nata erat huic Chione, quæ dotatiſſima forma
Mille procis placuit, bis ſeptem nubilis annis.
Forte revertentes Phœbus, Majaque creatus,
Ille ſuis Delphis, hic vertice Cyllenæo,

Vide

Videre hanc pariter, pariter traxere calorem,
pem Veneris differt in tempora noctis Apollo.
Non fert ille moras, virgaque movente ſoporem
Virginis os tangit. tactu jacet illa potenti,
Vimque Dei patitur. Nox cœlum ſparſerat aſtris:
Phœbus anum ſimulat, præreptaque gaudia ſumit.
t ſua maturus complevit tempora venter:
lipedis de ſtirpe Dei verſuta propago
Naſcitur Autolycus, furtum ingenioſus ad omne,
Qui facere aſſuerat, patriæ non degener artis,
Candida de nigris, & de candentibus atra.
Naſcitur e Phœbo (nanque eſt enixa gemellos)
Carmine vocali clarus citharaque Philammon.
Quid peperiſſe duos, & Diis placuiſſe duobus,
t forti genitore, & progenitore Tonante
ſſe ſatam prodeſt? an obeſt quoque gloria multis?
Obfuit huic certe: quæ ſe præferre Dianæ
uſtinuit, faciemque Deæ culpavit. at illi
ra ferox mota eſt, factiſque placebimus, inquit.
Nec mora; curvavit cornu: nervoque ſagittam
mpulit: & meritam trajecit arundine linguam.
ingua jacet: nec vox, tentataque verba ſequuntur:
Conantemque loqui, cum ſanguine vita reliquit.
Quam miſer (o pietas) ego tunc, patrioque dolorem
Corde tuli, fratrique pio ſolatia dixi.
Quæ pater haud aliter, quam cautes murmura Ponti
ccipit: & natam delamentatur ademtam.
t vero ardentem vidit: quater impetus illi
n medios fuit ire rogos: quater inde repulſus
Concita membra fugæ mandat: ſimiliſque juvencæ
picula crabronum preſſa cervice gerenti,
Qua via nulla fugit. jam tum mihi currere viſus
lus homine eſt, alaſque pedes ſumſiſſe putares.
ffugit ergo omnes, veloxque cupidine leti
Vertice Parnaſſi potitur. miſeratus Apollo,
um ſe Dædalion ſaxo miſiſſet ab alto,
ecit avem, & ſubitis pendentem ſuſtulit alis:
Oraq; adunca dedit: curvos dedit unguibus hamos,
irtutem antiquam, majores corpore vires.
t nunc accipiter nulli ſatis æquus, in omnes
ævit aves, aliiſque dolens fit cauſa dolendi.

QVæ dum lucifero genitus miracula narrat
De conſorte ſuo, curſu feſtinus anhelo,
Advolat armenti cuſtos Phocæus Anetor:
t, Peleu Peleu, magnæ tibi nuntius adſum
ladis, ait, quodcunque ferat, jubet edere Peleus:

Pendes

Pendet & ipſe metu trepidi Trachinius ori
Ille refert : feſſos ad littora curva juvenc
Appuleram, medio cum Sol altiſſimus orb
Tantum reſpiceret, quantum ſupereſſe vid
Parſque boum fulvis genua inclinarat aren
Latarumque jacens campos ſpectabat aquam,
Pars gradibus tardis illuc errabat, & illuc
Nant alii : celſoque extant ſuper æquora do.
Templa mari ſubſunt, nec marmore clara, n
Sed trabibus denſis, lucoque umbroſa vetu
Nereides, Nereuſque tenent : hos navita,
Edidit eſſe Deos, dum retia littore ſiccat.
Iuncta palus huic eſt denſis obſeſſa ſalictis ;
Quam reſtagnantis fecit maris unda palude
Inde fragore gravi ſtrepitus loca proxima te
Bellua vaſta, lupus, ſylviſque paluſtribus e
Oblitus eſt ſpumis, & craſſo ſanguine rictus
Fulmineus, rubra ſuffuſus lumina flamma.
Qui quanquam ſævit pariter rabieque, fame
Acrior eſt rabie. neque enim jejunia curat
Cæde boum, diramque famem finire, ſed om
Vulnerat armentum, ſternitque hoſtiliter om
Pars quoque de nobis funeſto ſaucia morſu
Dum defenſamus, leto eſt data, ſanguine lit
Vndaque prima rubet, demugitæque palude
Sed mora damnoſa eſt, nec res dubitare rem
Dum ſupereſt aliquid, cuncti coeamus ad ar
Arma capeſſamus, conjunctaque tela feram
Dixerat agreſtis : nec Pelea damna moveba
Sed memor admiſſi Nereida colligit orbem
Damna ſuo inferias extincto mittere Phoco.
Induere arma viros, violentaque ſumere tel
Rex jubet Oetæus, cum queis ſimul ipſe para
Ire. ſed Alcyone conjux excita tumultu
Proſilit, & nondum totos ornata capillos,
Disjicit hos ipſos, colloque infixa mariti,
Mittat ut auxilium ſine ſe, verbiſque precatu
Et lacrymis, animaſque duas ut ſervet in un
Æacides illi : Pulcros, Regina, pioſque
Pone metus : plena eſt promiſſi gratia veſtri.
Non placet arma mihi contra nova mōſtra me
Numen adorandum pelagi eſt. erat ardua tur
Arce locus ſumma, feſſis loca grata carinis.
Aſcendunt illuc, ſtratoſque in littore tauros
Cum gemitu aſpiciunt. vaſtatoremque cruent
Ore ferum, longos infectum ſanguine villos.

manus tendens in aperti littora ponti,
uleam Peleus Pſamathen, ut finiat iram,
, opemque ferat. nec vocibus illa rogantis
itur Æacidæ. Thetis hanc pro conjuge ſupplex
pit veniam. ſed enim irrevocatus ab acri
e, Lupus perſtat dulcedine ſanguinis aſper:
ec inhærentem laceræ cervice juvencæ
nore mutavit. corpus, pariterque colorem.
nia ſervavit: lapidis color indicat illum
non eſſe lupum: jam non debere timeri.
tamen hac profugum conſiſtere Pelea terra
ſinunt: Magnetas adit vagus exul, & illic
it ab Æmonio purgamina cædis Acaſto.
terea fratriſque ſui, fratremque ſecutis
nxia prodigiis turbatus pectora Ceyx,
onſulat ut ſacras hominum oblectamina ſortes,
Clarium parat ire Deum. nam templa profanus
a cum Phlegyis faciebat Delphica Phorbas.
ſilii tamen ante ſui fidiſſima certam
facit Alcyone: cui protinus intima frigus
a receperunt. buxoque ſimillimus ora
lor obit, lacrymiſque genæ maduere profuſis:
conata loqui, ter fletibus ora rigavit:
ultuque pias interrumpente querelas,
e mea culpa tuam, dixit, cariſſime, mentem
tit? ubi eſt, quæ cura mei prior eſſe ſolebat?
potes Alcyone ſecurus abeſſe relicta?
via longa placet? jam ſum tibi carior abſens?
puto per terras iter eſt? tantumque dolebo,
n etiam metuam? curæque timore carebunt?
uora me terrent, & ponti triſtis imago,
laceras nuper tabulas in littore vidi.
ſæpe in tumulis ſine corpore nomina legi.
ve tuum fallax animum fiducia tangat,
od ſocer Hippotades tibi ſit, qui carcere fortes
ntineat ventos, &, cum velit, æquora placet.
m ſemel emiſſi tenuerunt æquora venti,
illis vetitum eſt: incommendataque tellus
anis, & omne fretū eſt: cœli quoq; nubila vexāt:
cutiuntque feris rutilos concurſibus ignes
o magis hos novi, (nam novi, & ſæpe paterna
rva domo vidi) magis hos reor eſſe timendos.
od tua ſi flecti precibus ſententia nullis
re poteſt conjux, nimiumque es certus eundi,
quoque tolle ſimul. certe jactabimur una:
, niſi quæ patiar, metuam: pariterque feremus

Quicquid

Quicquid erit: pariter ſuper æquora lata ferem,
Talibus Æolidis dictis lacrymiſque movetur
Sidereus conjux, neq; enim minor ignis in ipſo eſt.
Sed neque propoſitos pelagi dimittere curſus,
Nec vult Alcyonen in partem adhibere pericli
Multaque reſpondit timidum ſolantia pectus:
Non tamen idcirco cauſam probat. addidit illi
Hoc quoque lenimen, quo ſolo flexit amantem
Longa quidem eſt nobis omnis mora: ſed tibi j
Per patrios ignes, (ſi me modo fata remittant)
Ante reverſurum, quam Luna bis impleat orbe
His ubi promiſſis ſpes eſt admota recurſus:
Protinus eductam navalibus æquore tingi,
Aptarique ſuis pinum jubet armamentis.
Qua rurſus viſa, veluti præſaga futuri
Horruit Alcyone, lacrymaſque emiſit obortas,
Amplexumque dedit: triſtique miſerrima tande
Ore vale, dixit, collapſaque corpore toto eſt.
Ad juvenes, quærente moras Ceyce, reducunt
Ordinibus geminis ad fortia pectora remos:
Æqualique ictu ſcindunt freta. ſuſtulit illa
Humentes oculos: ſtantemque in puppe recurv
Concuſſaque manu dantem ſibi ſigna maritum
Prima videt: redditque notas. ubi terra receſſi
Longius, atque oculi nequeunt cognoſcere vult
Dum licet, inſequitur fugientem lumine pinum
Hæc quoq; ut haud poterat ſpacio ſummota vid
Vela tamen ſpectat ſummo fluitantia malo.
Vt nec vela videt, vacuum petit anxia lectum,
Seque toro ponit: renovat lectuſque locuſque
Alcyones lacrymas, & quæ pars admonet abſit.
Portubus exierant, & moverat aura rudentes:
Obvertit lateri pendentes navita remos.
Cornuaque in ſumma locat arbore, totaque mal
Carbaſa deducit, venienteſque excipit auras.
Aut minus, aut certe medium non amplius æqu
Puppe ſecabatur, longeque erat utraque tellus
Cum mare ſub noctem tumidis albeſcere cœpit
Fluctibus & præceps ſpirare valentius Eurus.
Ardua jamdudum demittite cornua, rector
Clamat, & antennis totum ſubnectite velum,
Hic jubet: impediunt adverſæ juſſa procellæ:
Nec ſinit audiri vocem fragor æquoris ullam.
Sponte tamen properant: alii ſubducere remos,
Pars munire latus, pars ventis vela negare.
Egerit hic fluctus, æquorque refundit in æquor

Hic rapit antennas, quæ dum ſine lege geruntur,
Aſpera creſcit hyems, omnique a parte feroces
Bella gerunt venti, fretaque indignantia miſcent.
Ipſe pavet, nec ſe, quis ſit ſtatus, ipſe fatetur
Scire ratis rector: nec quid jubeatve, velitve.
Tanta mali moles, tantoque potentior arte eſt.
Quippe ſonant clamore viri ſtridore rudentes,
Undarum incurſu gravis unda, tonitribus æther.
Fluctibus erigitur, cœlumque æquare videtur
Pontus, & inductas aſpergine tangere nubes.
Et modo cum fulvas ex imo vertit arenas:
Concolor eſt illis: Stygia modo nigrior unda:
Sternitur interdum, ſpumiſque ſonantibus albet.
Ipſa quoque his agitur vicibus Trachinia puppis:
Et nunc ſublimis veluti de vertice montis
Deſpicere in valles, imumque Acheronta videtur:
Nunc, ubi demiſſam curvum circumſtetit æquor,
Suſpicere inferno ſummum de gurgite cœlum.
Sæpe dat ingentem fluctu latus icta fragorem:
Nec levius pulſata ſonat, quam ferreus olim
Cum laceras aries, baliſtave concutit arces.
Atque ſolent, ſumtis incurſu viribus, ire
Pectore in arma feri protentaque tela leones:
Sic ubi ſe ventis commiſerat unda coortis,
Ibat in arma ratis, multoque erat altior illis.
Jamque labant cunei, ſpoliataque tegmine ceræ
Ultima patet, præbetque viam letalibus undis.
Ecce cadunt largi reſolutis nubibus imbres;
Inque fretum credas totum deſcendere cœlum;
Inque plagas cœli tumefactum ſcandere pontum.
Vela madent nimbis, & cum cœleſtibus undis
Æquoreæ miſcentur aquæ. caret ignibus æther,
Cæcaque nox premitur tenebris hyemiſque ſuiſque.
Diſcutiunt tamen has, præbentque micantia lumen
Fulmina: fulmineis ardeſcunt ignibus undæ.
Dat quoque jam ſaltus intra cava texta carinæ
Fluctus. & ut miles numero præſtantior omni
Cum ſæpe aſſiliit defenſæ mœnibus urbis,
Spe potitur tandem, laudiſque accenſus amore
Inter mille viros, murum tamen occupat unus:
Sic, ubi pulſarunt celſi latera ardua fluctus,
Vaſtius inſurgens decimæ ruit impetus undæ.
Nec prius abſiſtit feſſam oppugnare carinam,
Quam velut in captæ deſcendat mœnia navis:
Pars igitur tentabat adhuc invadere pinum:
Pars maris intus erat. trepidāt haud ſegnius omnes,

Quam ſoles urbs, aliis murum fodientibus e
Atque aliis murum, trepidare tenentibus int
Deficit ars: animique cadunt: totidemq; vid
Quot veniunt fluctus, ruere, atq; irrumpere m
Nõ tenet hic lacrymas: ſtupet hic: vocat ille b
Funera quos maneant: hic votis numen ado
Brachiaq; ad cœlum, quod non videt, irrita t
Poſcit opem: ſubeunt illi materque parenſq
Huic cum pignoribus domus, & quod cuique
Alcyone Ceyca movet: Ceycis in ore
Nulla niſi Alcyone eſt: &, cum deſideret una
Gaudet abeſſe tamen: patriæ quoque vellet a
Reſpicere, inque domum ſupremos vertere v
Verum ubi ſit neſcit. tanta vertigine pontus
Fervet: & inducta piceis e nubibus umbra
Omne latet cœlum: duplicataque noctis imag
Frangitur incurſu nimboſi turbinis arbor:
Frangitur & regimen: ſpoliiſque animoſa ſup
Vnda, velut victrix, ſinuataque deſpicit unda
Nec levius, quam ſi quis Athon, Pindumq; rev
Sede ſua, totos in apertum verteret æquor,
Præcipitata cadit, pariterque & pondere, & i
Mergit in ima ratem: cum qua pars magna vir
Gurgite preſſa gravi, neque in aera reddita, f
Functa ſuo eſt. alii partes, & membra carinæ
Trunca tenent. tenet ipſe manu, qua ſceptra ſol
Fragmina navigii Ceyx: ſocerumque, patrem
Invocat (heu) fruſtra. ſed plurima nantis in o
Alcyone conjux: illam meminitque, refertqu
Illius ante oculos, ut agant ſua corpora fluctu
Optat, & exanimis manibus tumuletur amicis
Dum natat, abſentem, quoties ſinit hiſcere flu
Nominat Alcyonen: ipſiſque immurmurat und
Ecce ſuper medios fluctus niger arcus aquarum
Quæritur, & rupta merſum caput obruit unda
Lucifer obſcurus, nec quem cognoſcere poſſes
Illa nocte fuit: quoniamque excedere cœlo
Non licuit, denſis texit ſua nubibus ora.

ÆOlus interea tantorum ignara malorum
Dinumerat noctes & jam, quas induat ille
Feſtinat veſtes: jam quas, ubi venerit ill
Ipſa gerat reditusque ſibi promittit inanes:
Omnibus illa quidem ſuperis pia tura ferebat:
Ante tamen cunctos Iunonis templa colebat:
Proque viro, qui nullus erat, veniebat ad aras.
Vtque foret ſoſpes conjux ſuus, utque rediret

Opta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Optabat, nullamque ſibi præferret. at illi
Hoc de tot votis poterat contingere ſolum.
At Dea non ultra pro functo morte rogari
Suſtinet, utque manus funeſtas arceat aris :
Iri, meæ, dixit, fidiſſima nuncia vocis,
Viſe ſoporiferam Somni velociter aulam :
Extinctique jube Ceycis imagine mittat
Somnia ad Alcyonen veros narrantia caſus.
Dixerat : induitur velamina mille colorum
Iris, & arquato cœlum curvamine ſignans
Tecta petit juſſi ſub nube latentia regis.
Eſt prope Cimmerios longo ſpelunca receſſu
Mons cavus, ignavi domus & penetralia Somni :
Quo nunquam radiis oriens, mediuſve, cadenſve
Phœbus adire poteſt : nebulæ caligine miſtæ
Exhalantur humo, dubiæque crepuſcula lucis.
Non vigil ales ibi criſtati cantibus oris
Evocat Auroram : nec voce ſilentia rumpunt
Sollicitive canes, canibuſve ſagacior anſer.
Non fera, non pecudes, non moti flamine rami,
Humanæve ſonum reddunt convicia linguæ.
Muta quies habitat : ſaxo tamen exit ab imo
Rivus aquæ Lethes : per quem cum murmure labens
Invitat ſomnos crepitantibus unda lapillis.
Ante fores antri fecunda papavera florent,
Innumeræque herbæ : quarum de lacte ſoporem
Nox legit, & ſpargit per opacas humida terras :
Ianua, ne verſo ſtridorem cardine reddat,
Nulla domo tota eſt : cuſtos in limine nullus.
At medio torus eſt hebeno ſublimis in antro
Plumeus, unicolor, pullo velamine tectus :
Quo cubat ipſe Deus membris languore ſolutis.
Hunc circa paſſim varias imitantia formas
Somnia vana jacent : totidem, quot meſſis ariſtas,
Sylva gerit frondes, ejectat littus arenas.
Quo ſimul intravit, manibuſque obſtantia virgo
Somnia dimovit : veſtis fulgore reluxit
Sacra domus : tardaque Deus gravitate jacentes
Vix oculos tollens, iterumque iterumque relabens,
Summaque percutiens nutanti pectora mento,
Excuſſit tandem ſibi ſe : cubitoque levatus,
Quid veniat (cognovit enim) ſcitatur. at illa :
Somne quies rerum, placidiſſime Somne Deorum,
Pax animi, quem cura fugit, qui corpora duris
Feſſa miniſteriis mulces, reparaſque labori :
Somnia, quæ veras æquant imitamine formas,

Herculeam Trachina jube, ſub imagine regis,
Alcyonen adeant, ſimulacraque naufraga finga
Imperat hoc Iuno. poſtquam mandata peregit
Iris, abit : neque enim ulterius tolerare ſopori
Vim poterat : labique ut ſomnum ſenſit in artu
Effugit, & remeat, per quos modo venerat art.

AT pater e populo natorum mille ſuorum
Excitat artificem, ſimulatoremque figuræ
Morphea. non illo juſſos ſolertius alter
Exprimit inceſſus: vultumque, ſonumque loque
Adjicit & veſtes, & conſuetiſſima quæque
Verba : ſed hic ſolos homines imitatur : at al
Fit fera, fit volucris, fit longo corpore ſerpen
Hunc Icelon ſuperi, mortale Phobetora vulgu
Nominat. eſt etiam diverſæ tertius artis
Phantaſos: ille in humũ, ſaxũq;, undamq;, trab
Quæque vacant anima fallaciter omnia tranſit.
Regibus hic, ducibuſque ſuos oſtendere vultus
Nocte ſolent : populos alii, plebemque pererra
Præterit hos ſenior : cunctiſque e fratribus unu
Morphea, qui peragat Thaumantidos edita, Son
Eligit. & rurſus molli languore ſolutus,
Depoſuitque caput, ſtratoque recondidit alto.
Ille volat nullos ſtrepitus facientibus alis
Per tenebras: intraque moræ breve tempus in
Pervenit Æmoniam: poſitiſque e corpore penn
In faciem Ceycis abit. ſumtaque figura
Luridus, exanimi ſimilis, ſine veſtibus ullis,
Conjugis ante torum miſeræ ſtetit. uda videtu
Barba viri, madidiſque gravis fluere unda capi
Tum lecto incumbens, fletu ſuper ora profuſo,
Hæc ait : Agnoſcis Ceyca, miſerrima conjux
An mea mutata eſt facies nece ? reſpice, noſc
Inveniesque tuo pro conjuge conjugis umbram
Nil opis Alcyone nobis tua vota tulerunt.
Occidimus : falſo tibi me promittere noli.
Nubilus Ægæo deprendit in æquore navem
Auſter, & ingenti jactatam flamine ſolvit :
Oraque noſtra tuum fruſtra clamantia nomen
Implerunt fluctus. non hæc tibi nunciat auctor
Ambiguus, non iſta vagis rumoribus audis.
Ipſe ego fata tibi præſens mea naufragus edo.
Surge age: da lacrymas: lugubriaque indue. nec
Indeploratum ſub inania tartara mitte.
Adjicit his vocem Morpheus, quam conjugis il
Crederet eſſe ſui. fletus quoque fundere veros

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ſus erat, geſtumque manus Ceycis habebat.
gemit Alcyone: lacrymas movet atque lacertos
r ſomnum: corpuſque petens amplectitur auras.
clamatque, mane, quo te rapis? ibimus una.
oce ſua, ſpecieque viri turbata, ſoporem
cutit: & primo ſi ſit circumſpicit illic,
i modo viſus erat. (nam moti voce miniſtri
tulerant lumen:) poſtquam non invenit uſquam,
ercutit ora manu, laniatque a pectore veſtes:
ctoraque ipſa ferit: nec crines ſolvere curans
indit: &, altrici quæ luctus cauſa roganti,
ulla eſt Alcyone, nulla eſt, ait: occidit una
um Ceyce ſuo: ſolantia tollite verba.
aufragus interiit: vidi, agnovique, manuſque
d diſcedentem, cupiens retinere, tetendi:
mbra fuit. ſed & umbra tamen manifeſta, viriq;
era mei. non ille quidem, ſi quæris, habebat
ſſuetos vultus, nec, quo prius, ore nitebat.
allentem, nudumque, & adhuc humente capillo
nfelix vidi. ſtetit hoc miſerabilis ipſo
cce loco: & quærit veſtigia ſi qua ſuperſint.
oc erat, hoc, animo quod divinante timebam:
t, ne me fugiens ventos ſequerere, rogabam.
t certe vellem, quoniam periturus abibas,
e quoque duxiſſes. fuit ah, fuit utile, tecum
re mihi. neque enim vitæ de tempore quicquam
on ſimul egiſſem, nec mors diſcreta fuiſſet.
unc abſens perii: jactor quoque fluctibus abſens:
t ſine me te pontus habet. crudelior ipſo
it mihi mens pelago, ſi vitam ducere nitar
ongius, & tanto pugnem ſupereſſe dolori.
ed neque pugnabo: nec te, miſerande, relinquam:
t tibi nunc ſaltem veniam comes: inque ſepulcro
i non urna, tamen junget nos littera: ſi non
Oſſibus oſſa meis, at nomen nomine tangam.
Plura dolor prohibet: verboque intervenit omni
Plangor: & attonito gemitus a corde trahuntur.
Mane erat: egreditur tectis ad littus, & illum
Mœſta locum repetit, de quo ſpectarat euntem.
Dumq; moratur ibi, dumq; hinc retinacula ſolvit,
Hoc mihi diſcedens dedit oſcula littore, dixit,
Dumque notata oculis reminiſcitur acta, fretumque
Proſpicit: in liquida, ſpacio diſtante, tuetur
Neſcio quid, quaſi corpus, aqua, primoq; quid illud
Eſſet, erat dubium. poſtquam paulum appulit unda,
Et quanvis aberat, corpus tamen eſſe liquebat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quis foret, ignorãs, qua naufragus, omine mo
Et tanquã ignoto lacrymas daret, heu miſer, in
Quiſquis es, & ſi qua eſt conjux tibi. fluctibus a
Fit propius corpus. quod quo magis illa tuetu
Hoc minus & minus eſt mentis. jam jamque pr
Admotũ terræ, jam quod cognoſcere poſſet, (a
Cernit. erat conjux. ille eſt, exclamat, & una
Ora, comas, veſtem lacerat: tendenſque treme
Ad Ceyca manus: ſic, o cariſſime conjux,
Sic ad me miſeranda redis? ait. adjacet undis
Facta manu moles, quæ primas æquoris unda
Frangit, & incurſus quæ prædelaſſat aquarum
Inſilit huc: mirumque fuit potuiſſe: volabat
Percutienſque levem modo natis aera pennis,
Stringebat ſummas ales miſerabilis undas.
Dumque volat, mœſto ſimilem, plenumque qu
Ora dedere ſonum tenui crepitantia roſtro.
Ut vero tetigit mutum & ſine ſanguine corpus
Dilectos artus amplexa recentibus alis,
Frigida nequicquam duro dedit oſcula roſtro.
Senſerit hoc Ceyx, an vultum motibus undæ
Tollere ſit viſus, populus dubitabat. at ille
Senſerat: & tandem, ſuperis miſerantibus, am
Alite mutantur: fatis obnoxius iiſdem
Tunc quoq; manſit amor, nec conjugiale ſolut
Fœdus in alitibus: coeunt, fiuntque parentes
Perque dies placidos hiberno tempore ſeptem
Incubat Alcyone pendentibus æquore nidis.
Tum via tuta maris: ventos cuſtodit, & arcet
Æolus egreſſu: præſtatque nepotibus æquor.

HOs aliquis ſenior circum freta lata volante
Spectat, & ad finem ſervatos laudat amore
Proximus, aut idem, ſi fors tulit, hic quoque, d
Quem mare carpentem, ſubſtrictaque crura ger
Aſpicis, (oſtendens ſpacioſum in guttura merg
Regia progenies: &, ſi deſcendere ad ipſum
Ordine perpetuo quæris, ſunt hujus origo
Ilus, & Aſſaracus, raptuſque Iovi Ganymedes
Laomedonque ſenex, Priamuſque noviſſima T
Tempora ſortitus: frater fuit Hectoris iſte:
Qui niſi ſenſiſſet prima nova fata juventa,
Forſitan inferius non Hectore nomen haberet:
Quanvis eſt illum proles enixa Dymantis.
Æſacon umbroſa furtim peperiſſe ſub Ida
Fertur Alixothoe gracili conata bicorni.
Oderat hic urbes; nitidaque remotus ab aula.

Secre

cretos montes, & inambitioſa colebat
ura, nec Iliacos cœtus, niſi rarus, adibat.
on agreſte tamen, nec inexpugnabile amori
ctus habens, ſylvas captatam ſæpe per omnes
ſpicit Eperien patria Cebrenida ripa
jectos humeris ſiccantem Sole capillos.
ſa fugit Nymphe, veluti perterrita fulvum
erva lupum, longeque lacu deprenſa relicto
ccipitrem fluvialis anas. quam Troius heros
ſequitur: celeremque metu, celer urget amore.
cce latens herba coluber, fugientis adunco
ente pedem ſtrinxit, viruſque in corpore liquit.
um vita ſuppreſſa fuga eſt. amplectitur amens
xanimem: clamatque piget, piget eſſe ſecutum:
d non hoc timui: nec erat mihi vincere tanti.
erdidimus miſeram nos te duo, vulnus ab angue,
me cauſa data eſt. ego ſum ſceleratior illo,
ui tibi morte mea mortis ſolatia mittam.
ixit: & e ſcopulo, quem rauca ſubederat unda,
ecidit in pontum. Tethys miſerata cadentem
olliter excepit: nantemque per æquora pennis
exit: & optatæ non eſt data copia mortis.
ndignatur amans ſe invitum vivere cogi,
bſtarique animæ miſera de ſede volenti
xire. utque novas humeris aſſumſerat alas,
ubvolat: atq; iterum corpus ſuper æquora mittit.
luma levat caſus: furit Æſacus: inque profundum
ronus abit, letique viam ſine fine retentat.
ecit amor maciem: longa internodia crurum,
onga manet cervix: caput eſt a corpore longe.
Æquor amat, nomenq; manet, quia mergitur ille.

PVBLII OVIDI NASONIS Metamorphoſeon

LIBER XII.

NEſcius aſſumtis Priamus pater Æſacon alis
Vivere, lugebat: tumulo quoq; nomen haber
Inferias dederat cum fratribus Hector inane
Defuit officio Paridis præſentia triſti:
Poſtmodo qui rapta longum cum conjuge bellum
Attulit in patriam, conjuratæque ſequuntur
Mille rates, gentiſque ſimul commune Pelaſgæ,
Nec dilata foret vindicta, niſi æquora ſævi
Invia feciſſent venti, Bœotaque tellus
Aulide piſcoſa puppes tenuiſſet ituras.
Hic patrio de more Iovi cum ſacra paraſſent,
Vt vetus accenſis incanduit ignibus ara:
Serpere cæruleum Danai videre Draconem
In platanum, cœptis quæ ſtabat proxima ſacris.
Nidus erat volucrum bis quattuor arbore ſumma:
Quas ſimul, & matrē, circum ſua damna volantem
Corripuit ſerpens, avidaque recondidit alvo.
Obſtupuere omnes. at veri providus augur
Theſtorides, vincemus, ait gaudete Pelaſgi.
Troja cadet: ſed erit noſtri mora longa laboris,
Atque novem volucres in belli digerit annos.
Ille ut erat virides amplexus in arbore ramos,
Fit lapis: & ſervat ſerpentis imagine ſaxum.
Permanet Aoniis Nereus violentus in undis:
Bellaque non tranſfert: & ſunt, qui parcere Troja
Neptunum credant, quia mœnia fecerat urbis.
At non Theſtorides: neque enim neſcitve, tacetve
Sanguine virgineo placandam virginis iram
Eſſe Deæ. poſtquam pietatem publica cauſa,
Reſque patrem vicit, caſtumque datura cruorem
Flentibus ante aram ſtetit Iphigenia miniſtris:
Victa Dea eſt, nubemque oculis objecit, & inter

Officium,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Officium, turbamque ſacri, voceſque precantum,
Suppoſita fertur mutaſſe Mycenida cerva.
Ergo ubi, qua decuit, lenita eſt cæde Diana ;
Et pariter Phœbes, pariter maris ira receſſit :
Accipiunt ventos a tergo mille carinæ ;
Multaque perpeſſæ, Phrygia potiuntur arena.
Orbe locus medio eſt inter terraſque, fretumque,
Cœleſteſque plagas, triplicis confinia mundi :
Vnde quod eſt uſquam, quanvis regionibus abſit,
Inſpicitur, penetratque cavas vox omnis ad aures.
Fama tenet, ſummaque domum ſibi legit in arce.
Innumeroſque aditus, ac mille foramina tectis
Addidit, & nullis incluſit limina portis.
Nocte, dieque patet : tota eſt ex ære ſonanti:
Tota fremit: voceſque refert : iteratque quod audit.
Nulla quies intus, nullaque ſilentia parte.
Nec tamen eſt clamor, ſed parvæ murmura vocis :
Qualia de pelagi (ſi quis procul audiat) undis
Eſſe ſolent: qualemve ſonum, cum Iuppiter atras
Increpuit nubes, extrema tonitrua reddunt.
Atria turba tenet: veniunt leve vulgus, euntque :
Miſtaque cum veris paſſim commenta vagantur
Millia rumorum : confuſaque verba volutant.
E quibus hi vacuas implent ſermonibus aures,
Hi narrata ferunt alio : menſuraque ficti
Creſcit : & auditis aliquid novus adjicit auctor.
Illic credulitas, illic temerarius Error,
Vanaque Lætitia eſt, conſternatique Timores,
Seditioque recens, dubioque auctore Suſurri.
Ipſa quid in cœlo rerum, pelagoque geratur
Et tellure videt : totumque inquirit in orbem.
FEcerat hæc notum, Grajas cum milite forti
Adventare rates : neque inexpectatus in armis
Hoſtis adeſt: prohibentque aditus, littuſque tuentur
Troes : & Hectorea primus fataliter haſta
Proteſilae cadis : commiſſaque prælia magno
Stant Danais: forteſq; animæ, nec cognitus Hector,
Nec Phryges exiguo , quid Achaica dextera poſſit.
Sanguine, ſenſerunt : & jam Sigæa rubebant
Littora : jam leto proles Neptunia Cycnus
Mille viros dederat : jam curru ſtabat Achilles,
Totaque Peliacæ ſternebat cuſpidis ictu
Agmina, perq; acies aut Cycnũ, aut Hectora quęrẽs,
Congreditur Cycno. decimum dilatus in annum
Hector erat. dum colla jugo canentia preſſos
Exhortatus equos, currum direxit in hoſtem :

Concutienſque ſuis vibrantia tela lacertis ,
Quiſquis es, o juvenis, dixit, ſolamen habeto
Mortis, ab Æmonio quod ſis jugulatus Achille.
HActenus Æacides: vocem gravis haſta ſecuta
Sed quanquam certa nullus fuit error in haſta
Nil tamen emiſſi profecit acumine ferri :
Vtque hebeti pectus tantummodo contudit ictu.
Nate Dea, (nam te fama prænovimus) inquit
Ille, quid a nobis vulnus miraris abeſſe ?
(Mirabatur enim) non hæc, quam cernis equinis
Fulva jubis, caſſis, nec onus cava parma ſiniſtræ
Auxilio mihi ſunt. decor eſt quæſitus ab iſtis.
Mars quoque ob hoc capere arma ſolet. removebit
Tegminis officium, tamē indiſtrictus abibo. (omn
Eſt aliquid, non eſſe ſatum Nereide, ſed qui
Nereaque, & natas, & totum temperat æquor.
Dixit : & hæſurum clypei turvamine telum
Miſit in Æaciden, quo & æs, & proxima rupit
Terga novena boum, decimo tamen orbe moratum
Excipit hoc heros : rurſuſque trementia forti
Tela manu torſit : rurſus ſine vulnere corpus
Sincerumque fuit. nec tertia cuſpis apertum ,
Et ſe præbentem valuit diſtringere Cycnum.
Haud ſecus exarſit, quam circo taurus aperto ,
Cum ſua terribili petit irritamina cornu
Phœniceas veſtes, eluſaque vulnera ſentit.
Num tamen exciderit ferrum conſiderat haſtæ.
Hærebat ligno. manus eſt mea debilis ergo !
Quaſque, ait, ante habuit vires, effudit in uno !
Nam certe valuit : vel cum Lyrneſia primum
Mœnia dejeci : vel cum Tenedonque, ſuoque
Eetioneas implevi ſanguine Thebas :
Vel cum purpureus populari cæde Caycus
Fluxit, opuſque meæ bis ſenſit Telephus haſtæ.
Hic quoque tot cæſis, quorum per littus acervos
Et feci, & video, valuit mea dextra, valetque.
Dixit : & ante actis veluti male crederet, haſtam
Miſit in adverſum Lycia de plebe Meneten :
Loricamque ſimul, ſubjectaque pectora rupit.
Quo plangente gravem moribundo pectore terram,
Extrahit illud idem calido de vulnere telum :
Atq; ait: hæc manus eſt, hęc, qua modo vicimus, ha-
Vtar in hoc idem, ſit in hoc precor exitus idē. (ſta:
Sic fatur: Cycnumque petit. nec fraxinus errat :
Inque humero ſonuit non evitata ſiniſtro.
Inde velut muro, ſolidaque a caute, repulſa eſt.

Qua

a tamen ictus erat, ſignatum ſanguine Cycnum
derat, & fruſtra fuerat gaviſus Achilles.
lnus erat nullum : ſanguis fuit ille Menetæ.
m vero præceps curru fremebundus ab alto
ſilit : & nitido ſecurum cominus hoſtem
ſe petens, parmam gladio, galeamque cavari
rnit : & in duro lædi quoque corpore ferrum.
ud tulit ulterius : gladioque adverſa reducto
r quater ora viri capulo cava tempora pulſat :
dentemque ſequens inſtat, turbatque, ruitque :
tonitoque negat requiem. pavor occupat illum :
te oculoſque natant tenebræ, retroque ferenti
verſos paſſus, medio lapis obſtitit arvo :
em ſuper impulſum reſupino corpore Cycnum
multa vertit, terræque affixit Achilles.
um clypeo, genibuſque premens præcordia duris,
incla trahit galeæ, quæ preſſo ſubdita mento
lidunt fauces, & reſpiramen, iterque
ipiunt animæ, victum ſpoliare parabat :
rma relicta videt, corpus Deus æquoris albam
ontulit involucrem, cujus modo nomen habebat.
Ic labor, hæc requiem multorum pugna dierum
Attulit : & poſitis pars utraque ſubſtitit armis.
umque vigil Phrygios ſervat cuſtodia muros ;
t vigil Argolicas ſervat cuſtodia foſſas :
eſta dies aderat, qua Cycni victor Achilles
allada mactatæ placabat ſanguine vaccæ.
ujus ut impoſuit profecta calentibus aris,
t Diis acceptus penetravit in æthera nidor :
acra tulere ſuam; pars eſt data cætera menſis.
iſcubuere toris proceres : & corpora toſta
arne replent : vinoque levant curaſque, ſitimque.
on illos citharæ, non illos carmina vocum,
ongaque multifori delectat tibia buxi :
ed noctem ſermone trahunt : virtuſque loquendi
lateria eſt: pugnas referunt, hoſtiſque, ſuaſque :
nque vices adita atq; exhauſta pericula ſæpe (les?
ommemorare juvat. quid enim loqueretur Achil-
ut quid apud magnum potius loquerētur Achillē?
Proxima præcipue domito victoria Cycno
n ſermone fuit. viſum mirabile cunctis,
uod juvenis corpus nullo penetrabile telo,
nvictumque a vulnere erat, ferrumque terebat.
loc ipſe Æacides, hoc mirabantur Achivi.
um ſic Neſtor ait : Veſtro fuit unicus ævo
ontemtor ferri, nulloque forabilis ictu

Cycnus. at ipſe olim patientem vulnera mill
Corpore non læſo Perrhæbum Cænea vidi :
Cænea Perrhæbum, qui factis inclytus, Othr
Incoluit : quoque id mirum magis eſſet in ill
Femina natus erat. monſtri novitate movent
Quiſquis adeſt: narretq; rogant. quos inter Ac
Dic age (nam cunctis eadem eſt audire volunt
O facunde ſenex, ævi prudentia noſtri,
Quis fuerit Cæneus : cur in contraria verſus :
Qua tibi militia, cujus certamine pugnæ
Cognitus : a quo ſit victus, ſi victus ab ullo e
Tum ſenior : Quanvis obſtet mihi tarda vetuſt,
Multaque me fugiunt primis ſpectata ſub ann
Plura tamen memini: nec, quæ magis hæreat
Pectore res noſtro eſt, inter bellique domuſqu
Acta tot. ac, ſi quem potuit ſpacioſa ſenectus
Spectatorem operum multorum reddere : vixi
Annos bis centum : nunc tertia vivitur ætas.

CLara decore fuit proles Elateia Cænis
Theſſalidũ virgo pulcerrima, perq; propinq,
Perque tuas urbes (tibi enim popularis Achill
Multorum fruſtra votis optata procorum,
Tentaſſet Peleus thalamos quoque forſitan ille
Sed jam aut contigerant illi connubia matris,
Aut fuerant promiſſa tuæ. nec Cænis in ullos
Denupſit thalamos, ſecretaque littora carpens
Æquorei vim paſſa Dei eſt. ita fama ferebat.
Vtque novæ Veneris Neptunus gaudia cepit.
Sint tua vota licet, dixit, ſecura repulſæ,
Elige quid voveas : eadem quoque fama fereba
Magnum, Cænis ait, facit hæc injuria votum,
Tale pati jam poſſe nihil : da femina ne ſim :
Omnia præſtiteris. graviore noviſſima dixit
Verba ſono : poteratque viri vox illa videri,
Sicut erat. nam jam voto Deus æquoris alti
Annuerat : dederatque ſuper, ne ſaucius ullis
Vulneribus fieri, ferrove occumbere poſſet.
Munere lætus abit : ſtudiiſque virilibus ævum
Exigit Atracides, Peneiaque arva pererrat.
Duxerat Hippodamen audaci Ixione natus :
Nubigenaſque feros, poſitis ex ordine menſis,
Arboribus tecto diſcumbere juſſerat antro.
Æmonii proceres aderant : aderamus & ipſi :
Feſtaque confuſa reſonabat regia turba.
Ecce canunt Hymenæon, & ignibus atria fumant
Cinctaque adeſt virgo matrum nuruumque cater

Præſig

æſignis faciem. felicem diximus illa
njuge Pirithoum, quod pæne fefellimus omen.
m tibi ſævorum ſæviſſime Centaurorum
ryte, quam vino pectus, tam virgine viſa
det : & ebrietas geminata libidine regnat.
otinus everſæ turbant convivia menſæ :
ptaturque comis per vim nova nupta prehenſis.
rytus Hyppodamen:alii, quam quiſque probabat,
it poterat, rapiunt : captæque erat urbis imago.
mineo clamore ſonat domus. ocyus omnes
rgimus: & primus, Quæ te vecordia , Theſeus ,
ryte pulſat ? ait, qui me vivente laceſſas
rithoum : violaſque duos ignarus in uno ?
eve ea magnanimus fruſtra memoraverit heros ,
mmovet inſtantes: raptamque furentibus aufert.
lle nihil contra : neque enim defendere verbis
alia facta poteſt : ſed vindicis ora protervis
nſequitur manibus, generoſaque pectora pulſat.
orte fuit juxta ſignis extantibus aſper
ntiquus crater, quem vaſtum vaſtior ipſe
uſtulit Ægides, adverſaque miſit in ora.
anguinis ille globos pariter, cerebrumq;, merumq;
ulnere & ore vomens, madida reſupinus arena
alcitrat. ardeſcunt germani cæde bimembres :
ertatimque omnes uno ore arma arma loquuntur.
ina dabant animos : & prima pocula pugna
Miſſa volant, fragileſque cadi, curvique lebetes ,
Res epulis quondam, nunc bello & cædibus aptæ.
Primus Ophionides Amycus penetralia donis
Haud timuit ſpoliare ſuis : & primus ab æde
Lampadibus denſum rapuit funale coruſcis :
Elatumque alte, veluti qui candida tauri
Rumpere ſacrifica molitur colla ſecuri ,
Illiſit fronti Lapithæ Celadontis : & oſſa
Non cognoſcendo confuſa reliquit in ore.
Exiliere oculi : disjectiſque oſſibus oris
Acta retro naris, medioque eſt fixa palato.
Hunc pede convulſo menſæ Pellæus acernæ
Stravit humi Pelades, dejecto in pectore mento ,
Cumque atro miſtos ſpumantem ſanguine dentes ,
Vulnere tartareas geminato miſit ad umbras.
Proximus ut ſteterat, ſpectans altaria vultu
Fumida terribili, cur non ait, utimur iſtis ?
Cumque ſuis Gryneus immanem ſuſtulit aram
Ignibus, & medium Lapitharum jecit in agmen ,
Oppreſſitque duos Brotean, & Orion. Orio

Mater erat Mycale, quam deduxiſſe canendo
Sæpe reluctantis conſtabat cornua Lunæ.
Non impune feres : teli modo copia detur.
Dixerat Exadius : telique habet inſtar; in alta
Quæ fuerant pinu, votivi cornua cervi.
Figitur hinc duplici Gryneus in lumina ramo,
Eruiturque oculos : quorum pars cornibus hære
Pars fluit in barbam: concretaque ſanguine pen-
Ecce rapit mediis flagrantem Rhœtus ab aris
Primitium torrem : dextraque a parte Charaxi
Tempora perfregit fulvo protecta capillo.
Correpti rapida, veluti ſeges arida, flamma
Arſerunt crines : & vulnere ſanguis inuſtus
Terribilem ſtridore ſonum dedit, ut dare ferrun
Igne rubens plerunque ſolet, quod forcipe curv
Cum faber eduxit, lacubus demittit : at illud
Stridet, & in tepida ſubmerſum ſibilat unda.
Saucius hirſutis avidum de crinibus ignem
Excutit : inque humeros limen tellure revulſum
Tollit, onus plauſtri: quod ne permittat in hoſte
Ipſa facit gravitas. ſocium quoque ſaxea moles
Oppreſſit ſpacio ſtantem propiore Cometen.
Gaudia nec retinet Rhœtus: ſic comprecor, inqu
Cetera ſit fortis caſtrorum turba tuorum,
Semicremoque novat repetitum ſtipite vulnus :
Terque quaterque gravi juncturas verticis ictu
Rupit : & in liquido ſederunt oſſa cerebro.
Victor ad Evagrum, Coritumq;, Dryantaq; tranſ
E quibus ut prima tectus lanugine malas
Procubuit Coritus : puero quæ gloria fuſo
Parta tibi eſt ? Evagrus ait. nec dicere Rhœtus
Plura ſinit : rutilaſque ferox in aperta loquentis
Condidit ora viri, perque os in pectora, flammas.
Te quoque ſæve Drya, circum caput igne rotato
Inſequitur : ſed non in te quoque conſtitit idem
Exitus : aſſiduæ ſucceſſu cædis ovantem,
Qua juncta eſt humero cervix, ſude figis obuſta.
Ingemuit, duroque ſudem vix oſſe revellit
Rhœtus, & ipſe ſuo madefactus ſanguine fugit.
Fugit & Orneus, Lycidaſque, & ſaucius armo
Dexteriore Medon, & cum Piſenore Caumas.
Quique pedum nuper certamine vicerat omnes
Mermeros, accepto tum vulnere tardius ibat.
Et Pholus, & Menaleus, & Abas prædator aprorũ
Quique ſuis fruſtra bellum diſſuaſerat augur
Aſtylos : ille etiam metuenti vulnera Neſſo,

Ne-

e fuge: ad Herculeos, inquit, ſervaberis arcus.
t non Eurynomos, Lycidas, & Areus, & Imbreus
fugere necem. quos omnes dextra Dryantis
erculit adverſos: adverſum tu quoque quanvis
erga fugæ dederas, vulnus, Cænee, tuliſti,
am grave, reſpiciens, inter duo lumina ferrum,
ua naris fronti committitur, accipis, imæ.
tanto fremitu cunctis ſine fine jacebat
opitus venis, & inexperrectus Aphypnas.
anguentique manu carcheſia miſta tenebat,
uſus in Oſſææ villoſis pellibus urſæ.
uem procul ut vidit fruſtra nulla arma moventē,
nſerit amento digitos, miſcendaque, dixit,
um Styge vina bibes, Phorbas: nec plura locutus,
n juvenem torſit jaculum: ferrataque collo
raxinus, ut caſu jacuit reſupinus, adacta eſt.
Mors caruit ſenſu: plenoque e gutture fluxit
nque toros, inque ipſa niger carcheſia ſanguis.
Vidi ego Petræum conantem evellere terra
Glandiferam quercū: quā dum complexibus ambit,
Et quatit huc illuc, labefactaque robora pulſat,
Lancea Pirithoi coſtis immiſſa Petræi
Pectora cum duro luctantia robore fixit.
Pirithoi cecidiſſe Lycum virtute ferebant:
Pirithoi virtute Chromin: ſed uterque minorem
Victori titulum, quam Dictys, Helopſque dederunt.
Fixus Helops jaculo eſt, quod tēpora pervia fecit,
Et miſſum a dextra levam penetravit ad aurem.
Dictys ab ancipiti dilapſus acumine montis,
Dum fugit inſtantem trepidans Ixione natum,
Decidit in præceps: & pondere corporis ornum
Ingentem fregit: ſuaque induit ilia fractæ.
Vltor adeſt Phareus: ſaxumque e monte revulſum
Mittere conatur. mittentem ſtipite querno
Occupat Ægides: cubitique ingentia fregit.
Oſſa: nec ulterius dare corpus inutile leto
Aut vacat, aut curat: tergoque Bianoris alti
Inſilit, haud ſolito quenquam portare niſi ipſum:
Oppoſuitque genu coſtis, prenſamque ſiniſtra
Cæſariem retinens, vultum, minitantiaque ora
Robore nodoſo, præduraque tempora fregit.
Robore Medimnum, jaculatoremque Lyceſpen
Sternit, & immiſſa protectum pectora barba
Hippaſon, & ſummis extantem Riphea ſylvis,
Thereaque, Æmoniis qui prenſos montibus urſos
Ferre domum vivos, indignanteſque ſolebat.

Haud

Haud tulit utentem pugnæ ſucceſſibus ultrà
Theſea Demoleon : ſolidoque revellere dume
Annoſam pinum magno molimine tentat.
Quod quia non potuit, præfractam miſit in ho
Sed procul a telo Theſeus veniente receſſit
Pallados admonitu : (credi ſic ipſe volebat)
Non tamen arbor iners cecidit, nam Crantoris
Abſcidit jugulo pectuſque, humerumque ſiniſt
Armiger ille tui fuerat genitoris, Achille,
Quem Dolopum rector bello ſuperatus Amynt
Æacidæ dederat pacis pignuſque, fidemque.
Hunc procul ut fœdo dejectum vulnere Peleu
Viderat : inferias, juvenum gratiſſime Cranto
Accipe, ait. validoque in Demoleonta lacerto
Fraxineam miſit mentis quoque viribus haſtam
Quæ laterum cratem perrupit, & oſſibus hære
Intremuit. trahit ille manu ſine cuſpide lignu
Id quod vix ſequitur : cuſpis pulmone retenta
Ipſe dolor vires animo dabat. æger in hoſtem
Erigitur : pedibuſque virum conculcat equini
Excipit ille ictus galea clypeoque ſonantes,
Defenſatque humeros: prætentaque ſuſtinet ar
Perque armos uno duo pectora perforat ictu.
Ante tamen leto dederat Phlegræon, & Hylen
Eminus: Hiphinoum collato Marte Danimque
Additur his Dorylas, qui tempora tecta gereba
Pelle lupi, ſævique vicem præſtantia teli
Cornua dura boum multo rubefacta cruore.
Huic ego (nam vires animus dabat) aſpice, di
Quantum concedant noſtro tua cornua ferro :
Et jaculum torſi : quod cum vitare nequiret,
Oppoſuit dextram paſſuræ vulnera fronti.
Affixa eſt cum fronte manus. fit clamor : at ill
Hærentem Peleus, & acerbo vulnere victum
(Stabat enim propior) mediam ferit enſe ſub a
Proſiliit, terraque ferox ſua viſcera traxit,
Tractaque calcavit : calcataque rupit : & illis
Crura quoque impediit : & inani concidit alvo
Nec te pugnantem tua, Cyllare, forma redemit
Si modo naturæ formam concedimus illi.
Barba erat incipiens : barbæ color aureus : aur
Ex humeris medios coma dependebat in armos
Gratus in ore vigor, cervix, humerique, manuſq
Pectoraque artificum laudatis proxima ſignis :
Ex qua parte vir eſt, neque equi mendoſa ſub il
Deteriorque viro facies. da colla, caputque,

Caſto

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

...tore dignus erit, ſic tergum ſeſſile, ſic ſunt
...tora celſa toris : totus pice nigrior atra :
...dida cauda tamen: color eſt quoq; crurib. albus.
...tæ illum petiere ſua de gente, ſed una
...tulit Hylonome : qua nulla decentior inter
...iferas altis habitavit femina ſylvis.
...c & blanditiis, & amando, & amare fatendo
...llaron una tenet: cultus quoque quantus in illis
...e poteſt membris, ut ſit coma pectine lenis,
...modo rore maris, modo ſe violave, roſave
...plicet, interdum canentia lilia geſtet:
...que die lapſis Pagaſææ vertice ſylvæ
...ntibus ora lavet : bis flumine corpora tingat :
...c niſi quæ deceant, electarumque ferarum
...t humero, aut lateri prætendat vellera lævo.
...r amor eſt illis : errant in montibus una :
...tra ſimul ſubeunt : & tum Lapitheia tecta
...trarant pariter : pariter fera bella gerebant.
...ctor in incerto eſt : jaculum de parte ſiniſtra
...enit, & inferius, qua collo pectora ſubſunt,
...yllare, te fixit. parvo cor vulnere læſum
...orpore cum toto poſt tela educta refrixit.
...rotinus Hylonome morientes excipit artus,
...npoſitaque manu vulnus fovet, oraque ad ora
...dmovet, atque animæ fugienti obſiſtere tentat.
...t videt extinctum, dictis quæ clamor ad aures
...rcuit ire meas, telo quod inhæſerat illi
...cubuit: morienſque ſuum complexa maritum eſt.
...nte oculos ſtat & ille meos, qui ſæva leonum
...inxerat inter ſe connexis vellera nodis
...heocomes, hominemque ſimul protectus, equumq;,
...odice qui miſſo, quem vix juga bina moverent
...uncta, Phonoleniden ſummo de vertice fregit.
...racta volubilitas capitis latiſſima, perque os,
...erque cavas nares, oculoſque, aureſque, cerebrum
...olle fluit, veluti concretum vimine querno
...ac ſolet, utve liquor rari ſub pondere cribri
...anat, & exprimitur per denſa foramina ſuccus.
...ſt ego, dum parat hic armis nudare jacentem,
(Scit tuus hoc genitor) gladium ſpoliantis in ima
...lia demiſi. Chthonius quoque, Teleboaſque
Enſe jacent noſtro : ramum prior ille bifurcum
Geſſerat, hic jaculum. jaculo mihi vulnera fecit,
Signa vides : apparet adhuc vetus inde cicatrix.
Tunc ego debueram capienda ad Pergama mitti :
Tunc poteram magni, ſi non ſuperare, morari

Hectoris

Hectoris arma meis. illo ſed tempore nullu
Aut puer Hector erat : nunc me mea deficit æt
Quid tibi victorem gemini Periphanta Pyre
Ampyca quid referam ? qui quadrupedanti
Fixit in adverſo cornum ſine cuſpide vultu.
Vecte Pelethronius Macareus in pectus ada
Stravit Erigdupum : memini & venabula c
Inguine Neſſei, manibus conjecta Cymeli.
Nec tu credideris tantum ceciniſſe futura
Ampyciden Mopſum. Mopſo jaculante bifor
Occubuit, fruſtraque loqui tentavit Odites,
Ad mentum lingua, mentoque ad guttura fi
Quinq; neci Cæneus dederat. Stiphelũq;, Br
Antimachumq;, Helimũq;, ſecuriferumq; Py
Vulnera non memini: numerum, nomenque
Provolat Emathii ſpoliis armatus Aleſi,
Quem dederat leto, membris & corpore Lat
Maximus. huic ætas inter juvenemque, ſene
Vis juvenilis erat : variabant tempora cani.
Qui clypeo, gladioque Macedoniaque ſariſſa
Conſpicuus, faciemq; obverſus in agmen ut
Armaque concuſſit, certumque equitavit in o
Verbaque tot fudit vacuas animoſus in auras
Et te, Cæni, feram? nam tu mihi femina ſe
Tu mihi Cænis eris : nec te natalis origo
Commonuit, mentemque ſubit, quo præmia
Quaque viri falſam ſpeciem mercede pararis ?
Quid ſis nata vide, vel quid ſis paſſa : colum
I, cape cum calathis, & ſtamina pollice torq
Bella relinque viris. jactanti talia Cæneus
Extentum curſu miſſa latus eruit haſta,
Qua vir equo commiſſus erat. furit ille dolor
Nudaque Phyllæi juvenis ferit ora ſariſſa.
Non ſecus hęc reſilit, quam tecti a culmine gr
Aut ſi quis parvo feriat cava tympana ſaxo.
Comminus aggreditur : laterique recondere d
Luctatur gladium : gladio loca pervia non ſun
Haud tamen effugies : medio jugulaberis enſe
Quandoquidem mucro eſt hebes, inquit: & in
Obliquat: longaque amplectitur ilia dextra. (
Plaga facit gemitus ut corpore marmoris icti,
Fractaque diſſiliit percuſſo lamina collo.
Ut ſatis illæſos miranti præbuit artus,
Nunc age, ait Cæneus, noſtro tua corpora fer
Tentemus : capuloque tenus demiſit in armos
Enſem fatiferum, cæcamque in viſcera movit

V

:rſavitque manum : vulnuſque in vulnere fecit.
:ce ruunt vaſto trepidi clamore bimembres,
laq; in hunc omnes unum mittuntque, feruntq;.
la retuſa cadunt : manet imperfoſſus ab omni
que cruentatus Cæneus Elateius ictu.
cerat attonitos nova res. heu dedecus ingens,
onychus exclamat, populus ſuperamur ab uno,
xque viro : quanquam ille vir eſt : nos ſegnibus actis, (ſunt ?
iod fuit ille, ſumus. quid membra immania pro-
iid geminæ vires ? & quid fortiſſima rerum
nobis duplex natura animalia junxit ?
c non matre Dea, nec nos Ixione natos
ſe reor : qui tantus erat, Iunonis ut altæ
em caperet : nos ſemimari ſuperamur ab hoſte
xa, trabeſque ſuper, totoſque involvite montes:
ivacemque animam miſſis elidite ſylvis.
lva premat fauces : & erit pro vulnere pondus.
ixit : & inſani dejectam viribus Auſtri
orte trabem nactus, validum conjecit in hoſtem:
xemplumque fuit. parvoq; in tempore nudus
rboris Othrys erat, nec habebat Pelion umbras.
bruius immani cumulo ſub pondere Cæneus
ſtuat arboreo : conjectaque robora duris
ert humeris. ſed enim poſtquã ſuper ora, caputq;
revit onus, nec habet, quas ducat, ſpiritus auras:
eficit interdum : modo ſe ſuper aera fruſtra
ollere conatur : jactaſque evolvere ſylvas.
iterdumque movet : veluti quam cernimus (ecce)
rdua ſi terræ quatiatur motibus Ide.
xitus in dubio eſt. alij ſub inania corpus
'artara detruſum ſylvarum mole ferebant.
bnuit Ampycides, medioque ex aggere fulvis
'idit avem pennis liquidas exire ſub auras,
Quæ mihi tunc primum fuerat conſpecta volucris.
Ianc ubi luſtrantem leni ſua caſtra volatu
Mopſus, & ingenti circum clamore ſonantem
Aſpexit, pariterque animo eſt oculiſque ſecutus :
O ſalve, dixit, Lapithææ gloria gentis,
Maxime vir quondam, ſed avis nunc unica, Cæneu.
Credita res auctore ſuo eſt : dolor addidit iram.
Oppreſſumque ægre tulimus tot ab hoſtibus unum.
Nec prius abſtitimus ferro excercere dolorem,
Quam data pars leto, partem fuga, noxq; removit.

HÆc inter Lapithas, & ſemihomines Centauros
Prœlia Tlepolemus Pylio referente dolorem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Prœlia Tlepolemus Pylio referente dolorem
Præteriti Alcidæ tacito non pertulit ore :
Atque ait : Herculeæ mirum eſt oblivia laudis
Acta tibi, ſenior : certe mihi ſæpe referre
Nubigenas domitos a ſe pater ipſe ſolebat.
Triſtis ad hæc Pylius: quid me meminiſſe malo
Cogis? & obductos annis reſtringere luctus ?
Inque tuum genitorem odium, offenſaſque fate
Ille quidem majora fide quoque geſſit, & orbe
Implevit meritis, quod mallem poſſe negare.
Sed neq; Deiphobum nec Polydamanta, nec ip
Hectora laudamus. quis enim laudaverit hoſte
Ille tuus genitor Meſſenia mœnia quondam
Stravit, & immeritas urbes Elinque, Pylumqu
Diruit, inque meos ferrum, flammaſque penat
Impulit : utque alios taceam, quos ille peremi
Bis ſex Neleidæ fuimus conſpecta juventus,
Bis ſex Herculeis ceciderunt, me minus uno,
Viribus. atque alios vinci potuiſſe ferendum eſt
Mira Periclymeni mors eſt : cui poſſe figuras
Sumere quas vellet, rurſuſque reponere ſumtas
Neptunus dederat, Nelei ſanguinis auctor.
Hic ubi nequicquam eſt formas variatus in omn
Vertitur in faciem volucris, quæ fulmina curvi
Ferre ſolet pedibus, divum gratiſſima regi.
Viribus uſus avis, pennis, roſtroque redunco,
Hamatiſque viri laniaverat unguibus ora.
Tendit in hunc nimium certos Tirynthius arcus
Atque inter nubes ſublimia membra ferentem,
Pendentemque ferit, lateri qua jungitur ala.
Nec grave vulnus erat : ſed rupti vulnere nervi
Deficiunt, motumque negant, vireſque volandi
Decidit in terram, non concipientibus auras
Infirmis pennis : &, quæ levis hæſerat alæ,
Corporis affixi preſſa eſt gravitate ſagitta :
Perque latus ſummum jugulo eſt exacta ſiniſtro.
Num videor debere tuis præconia rebus
Herculis, o Rhodiæ ductor pulcerrime claſſis?
Ne tamen ulterius, quam fortia facta ſilendo,
Ulciſcar fratres, ſolida eſt mihi gratia tecum.
Hæc poſtquam dulci Nileius edidit ore,
A ſermone ſenis repetito munere Bacchi
Surrexere toris : nox eſt data cetera ſomno.

AT Deus, equoreas qui cuſpide temperat und
In volucrem corpus nati Cycneida verſum
Mente dolet patria; ſævūq; peroſus Achille

Ex

ercet memores, plus quam civiliter, iras.
nque fere tracto duo per quinquennia bello,
ibus intonſum compellat Smynthea dictis:
mihi de fratris longe cariſſime natis,
ita qui mecum poſuiſti mœnia Trojæ,
quid, ubi Aſiacas caſuras aſpicis arces,
gemis? aut ecquid tot defendentia muros
llia cæſa doles? ecquid (ne perſequar omnes)
ctoris umbra ſubit circum ſua Pergama tracti?
m tamen ille ferox, belloque cruentior ipſo
vit adhuc, operis noſtri populator Achilles,
t mihi ſe, faxo, triplici quid cuſpide poſſim,
ntiat. at quoniam concurrere comminus hoſti
n datur, occulta nec opinum perde ſagitta.
nuit, atque animo pariter patruique, ſuoque
lius indulgens, nebula velatus, in agmen
rvenit Iliacum: mediaque in cæde virorum,
ra per ignotos ſpargentem cernit Achivos
la Parin: faſſuſque Deum. quid ſpicula perdis
nguine plebis? ait. ſi qua eſt tibi cura tuoru, m
rtere in Æaciden, cæſoſque ulciſcere fratres.
xit: & oſtendens ſternentem Troica ferro
rpora Peliden, arcumque obvertit in illum,
rtaque letifera direxit ſpicula dextra.
io Priamus gaudere ſenex poſt Hectora poſſet,
oc fuit. ille igitur tantorum victor, Achille,
ctus es a timido Grajæ raptore maritæ.
t ſi femineo fuerat tibi Marte cadendum,
hermodoontiaca malles cecidiſſe bipenni.
m timor ille Phrygum, decus & tutela Pelaſgi
ominis Æacides, caput inſuperabile bello
rſerat: armarat Deus idem, idemque cremarat.
m cinis eſt, & de tam magno reſtat Achille
eſcio quid, parvam quod nõ bene cõpleat urnam.
t vidit, totum quæ gloria compleat orbem.
æc illi menſura viro reſpondet: & hæc eſt
ar tibi Pelide: nec inania tartara ſentit.
ſe etiam, ut, cujus fuerit, cognoſcere poſſes,
ella movet clypeus: deque armis arma feruntur.
on ea Tydides, non audet Oileus Ajax,
on minor Atrides, non bello major & ævo,
oſcere, non alij. ſoli Telamone creato,
aertæque fuit tantæ fiducia laudis.
ſe Tantalides onus invidiamque removit:
rgolicoſque duces mediis conſidere caſtris
uſſit, & arbitrium litis trajecit in omnes.

PUBLII OVIDII NASONIS Metamorphoſeon

LIBER XIII.

COnſedere duces, & vulgi ſtante corona,
Surgit ad hos clypei dominus ſeptempli
Ajax:
Vtque erat impatiens iræ, Sigeia torvo
Littora proſpexit, claſſemque in littore vultu:
Intendenſque manus, Agimus, pro Iuppiter, inq
Ante rates cauſam, & mecum confertur Vlyſſ
At non Hectoreis dubitavit cedere flammis,
Quas ego ſuſtinui, quas hac a claſſe fugavi.
Tutius eſt igitur fictis contendere verbis,
Quam pugnare manu. ſed nec mihi dicere prom
Nec facere eſt iſti: quantumque ego Marte fero,
Inque acie valeo, tantum valet iſte loquendo.
Nec memoranda tamen vobis mea facta Pelaſg
Eſſe reor: (vidiſtis enim) ſua narret Vlyſſes,
Quæ ſine teſte gerit, quorum nox conſcia ſola
Præmia magna peti fateor: ſed demit honorem
Æmulus Ajaci. non eſt tenuiſſe ſuperbum,
Sit licet hoc ingens, quicquid ſperavit Vlyſſes.
Ipſe tulit precium jam nunc certaminis hujus:
Qui cum victus erit, mecum certaſſe feretur.
Atque ego ſi virtus in me dubitabilis eſſet,
Nobilitate potens eſſem, Telamone creatus;
Mœnia qui forti Trojana ſub Hercule cepit:
Littoraque intravit Pagaſæa Colcha carina.
Æacus huic pater eſt, qui jura ſilentibus illic
Reddit, ubi Æoliden, ſaxum grave Siſyphon urg
Æacon agnovit ſummus, prolemque fatetur
Iuppiter eſſe ſuam. ſic a Iove tertius Ajax.
Nec tamen hæc ſeries in cauſam proſit Achivi,
Si mihi cum magno non ſit communis Achille.
Frater erat; fraterna peto. quid ſanguine cretus

Siſy

ſyphio? furtiſque, & fraude ſimillimus illi,
ſeris Æacidis alienæ nomina gentis ?
n, quod in arma prior, nulloque ſub indice veni,
rma neganda mihi ? potiorque videbitur illis,
ltima qui cepit, detrectavitque furore
ilitiam ficto : donec ſolertior iſto,
t ſibi inutilior, timidi commenta retexit
aupliades animi, vitataque traxit ad arma ?
ptima nunc ſumat, qui ſumere noluit ulla.
os inhonorati, & donis patruelibus orbi,
btulimus quia nos ad prima pericula, ſimus.
tq; utinã, aut verus furor ille, aut creditus eſſet,
ec comes hic Phrygias unquam veniſſet ad arces
ortator ſcelerum. non te Pœantia proles
xpoſitum Lemnos noſtro cum crimine haberet :
ui nunc, (ut memorant) ſylveſtribus abditus an-
axa moves gemitu: Laertiadæq; precaris, (tris,
uæ meruit : quæ (ſi Dii ſunt) non vana precaris.
t nunc ille eadem nobis juratus in arma,
eu, pars una ducum, quo ſucceſſore ſagittæ
erculis utuntur, fractus morboque, fameque,
elaturque, aliturque avibus: volucreſq; petendo
ebita Trojanis exercet ſpicula fatis.
lle tamen vivit, quia non comitatur Vlyſſem.
ellet & infelix Palamedes eſſe relictus :
iveret, aut certe letum ſine crimine haberet.
Quem, male convicti nimium memor iſte furoris,
Prodere rem Danaum finxit, fictumque probavit
Crimen, & oſtendit, quod jam præfoderat, aurum.
Ergo aut exilio vires ſubduxit Achivis,
Aut nece : ſic pugnat, ſic eſt metuendus Vlyſſes.
Qui licet eloquio fidum quoque Neſtora vincat,
Haud tamen efficiet deſertum ut Neſtora crimen
Eſſe rear nullum : qui cum imploraret Vlyſſem
Vulnere tardus equi, feſſuſque ſenilibus annis,
Proditus a ſocio eſt. non hæc mihi crimina fingi
Scit bene Tydides : qui nomine ſæpe vocatum
Corripuit : trepidoque fugam exprobravit amico.
Aſpiciunt oculis ſuperi mortalia juſtis.
En eget auxilio, qui non tulit : utque reliquit,
Sic linquendus erat. legem ſibi dixerat ipſe.
Conclamat ſocios : adſum, videoque trementem,
Pallentemque metu, & trepidantem morte futura;
Oppoſui molem clypei, texique jacentem:
Servaviq; animã (minimũ eſt hoc laudis) inertem.
Si perſtas certare, locum redeamus ad illum :

Redde hoſtes, vulnuſq; tuum, ſolidumq; timo
Poſt clypeumq; late: & mecum contende ſub
At poſtquam eripui, cui ſtandi vulnera vires
Non dederant, nullo tardatus vulnere fugit.
Hector adeſt, ſecumque Deos in prœlia ducit,
Quaque ruit, non tu tantum terreris Vlyſſe,
Sed fortes etiam: tantum trahit ille timoris.
Hunc ego ſanguineæ ſucceſſu cædis ovantem
Eminus ingenti reſupinum pondere fudi.
Hunc ego poſcentem, cum quo concurreret, u
Suſtinui: ſortemque meam voviſtis Achivi.
Et veſtræ valuere preces. ſi quæritis hujus
Fortunam pugnæ, non ſum ſuperatus ab illo.
Ecce ferunt Troes ferrumque, ignesque, Iovem
In Danaas claſſes: ubi tunc facundus Vlyſſes?
Nempe ego mille meo protexi pectore puppes,
Spem veſtri reditus. date pro tot navibus arma.
Quod ſi vera licet mihi dicere, quæritur iſtis,
Quam mihi, major honos, conjunctaque gloria
ſtra eſt:
Atque Ajax armis, non Ajaci arma petuntur.
Conferat his Ithacus Rheſum, imbellẽq; Dolo
Priamidenque Helenũ rapta cum Pallade captu
Luce nihil geſtum eſt, nihil eſt Diomede remoto
Si ſemel iſta datis meritis tam vilibus arma,
Dividite: & pars ſit major Diomedis in illis.
Quo tamẽ hæc Ithaco? qui clã, qui ſemper inerm
Rem gerit, & furtis incautum decipit hoſtem?
Ipſe nitor galeæ claro radiantis ab auro
Inſidias prodet, manifeſtabitque latentem.
Sed neque Dulichius ſub Achillis caſſide vertex
Pondera tanta feret: nec non oneroſa, graviſqu
Pelias haſta poteſt imbellibus eſſe lacertis.
Nec clypeus vaſti cælatus imagine mundi
Conveniet timidæ, natæque ad furta ſiniſtræ.
Debilitaturum quid te petis improbe munus?
Quod tibi ſi populi donaverit error Achivi,
Cur ſpolieris erit: non, cur metuaris ab hoſte.
Et fuga, qua ſola cunctos, timidiſſime, vincis,
Tarda futura tibi eſt, geſtamina tanta trahenti.
Adde, quod iſte tuus tam raro prælia paſſus,
Integer eſt clypeus: noſtro, qui tela ferendo
Mille patet plagis, novus eſt ſucceſſor habendus.
Denique quid verbis opus eſt? ſpectemur agendo.
Arma viri fortis medios mittantur in hoſtes:
Inde jubete peti, & referentem ornate relatis.

Finierat

Finierat Telamone ſatus, vulgique ſecutum
Ultima murmur erat : donec Laertius heros
Conſtitit, atque oculos paulum tellure moratos
Suſtulit ad proceres, expectatoque reſolvit
Ora ſono : neque abeſt facundis gratia dictis.
Si mea cum veſtris valuiſſent vota Pelaſgi,
Non foret ambiguus tanti certaminis hæres :
Tuque tuis armis, nos te poteremur Achille.
Quem quoniam non æqua mihi, vobiſq; negarunt
Fata (manuque ſimul veluti lacrymantia terſit
Lumina) quis magno melius ſuccedet Achilli,
Quam per quem magnus Danais ſucceſſit Achilles?
Huic modo ne proſit, quod,ut eſt hebes, eſſe vide-
Neve mihi noceat, quod vobis ſēper Achivi (tur.
Profuit ingenium: meaque hæc facundia,ſi qua eſt,
Quæ nunc pro domino, pro vobis ſæpe locuta eſt,
Invidia careat : bona nec ſua quiſque recuſet.
Nam genus, & proavos, & quæ non fecimus ipſi,
Vix ea noſtra voco. ſed enim quia retulit Ajax
Eſſe Iovis pronepos, noſtri quoq; ſanguinis auctor
Iuppiter eſt: totidemque gradus diſtamus ab illo.
Nam mihi Laertes pater eſt, Arceſius illi,
Iuppiter huic : neque in his quiſquam damnatus,
& exul.
Eſt quoque per matrem Cyllenius addita nobis
Altera nobilitas. Deus eſt in utroque parente.
Sed neque materno quod ſum generoſior ortu,
Nec mihi quod pater eſt fraterni ſanguinis inſons,
Propoſita arma peto · meritis expendite cauſam.
Dūmodo, quod fratres Telamon, Peleuſq; fuerunt,
Ajacis meritum non ſit, nec ſanguinis ordo,
Sed virtutis honor ſpoliis quæratur in iſtis.
Aut ſi proximitas, primuſque requiritur heres,
Eſt genitor Peleus, eſt Pyrrhus filius illi.
Quis locus Ajaci? Phthiam hęc, Scyronve ferantur.
Nec minus eſt iſto Teucer patruelis Achilli :
Non petit ille tamen. num,ſi petat,auferat illa ?
Ergo operum quoniam nudum certamen habetur:
Plura quidem feci, quam quæ comprendere dictis
In promtu mihi ſit : rerum tamen ordine ducar.
Præſcia venturi genitrix Nereia leti
Diſſimulat cultu natum, & deceperat omnes,
In quibus Ajacem, ſumtæ fallacia veſtis.
Arma ego femineis animum motura virilem
Mercibus inſerui. neque adhuc projecerat heros
Virgineos habitus, cum parmam, haſtamq; tenenti,

Nate Dea, dixi, tibi ſe peritura reſervant
Pergama: quid dubitas ingentem evertere Troj
Injecique manum : fortemque ad fortia miſi.
Ergo opera illius mea ſunt. ego Telephon haſ
Pugnantem domui : victum, orantemque refeci
Quod Thebæ cecidere, meũ eſt: me credite Lesb
Me Tenedon, Chryſenq; & Cillã Apollinis urb
Et Syron cepiſſe. mea concuſſa putate
Procubuiſſe ſolo Lyrneſſia mœnia dextra.
Vtque alios taceam, qui ſævum perdere poſſet
Hectora nempe dedi: per me jacet inclytus Hect.
Illis hæc armis, quibus eſt inventus Achilles,
Arma peto : vivo dederam, poſt fata repoſco.
Vt dolor unius Danaos pervenit ad omnes,
Aulidaque Euboicam complerunt mille carinæ :
Expectata diu, nulla, aut contraria claſſi
Flamina ſunt : diræq; jubent Agamemnona ſort
Immeritam ſævæ natam mactare Dianæ.
Denegat hoc genitor: Diviſque iraſcitur ipſis :
Atque in rege tamen pater eſt, ego mite parentis
Ingenium verbis ad publica commoda verti.
Nunc equidem fateor : faſſoque ignoſcat Atrides
Difficilem tenui ſub iniquo judice cauſam :
Hunc tamen utilitas populi, fraterque, datique
Summa movet ſceptri, laudẽ ut cũ ſanguine pẽſet
Mittor & ad matrem: quæ nõ hortanda, ſed aſtu
Decipienda fuit : quo ſi Telamonius iſſet,
Orba ſuis eſſent etiam nunc lintea ventis.
Mittor & Iliacas audax orator ad arces,
Viſaque & intrata eſt altæ mihi curia Trojæ :
Plenaque adhuc erat illa viris. interritus egi,
Quam mihi mandarat communis Græcia, cauſam :
Accuſoq; Parin: prædamque, Helenamque repoſco:
Et moveo Priamum, Priamoq; Antenora junctum.
At Paris, & fratres, & qui rapuere ſub illo,
Vix tenuere manus (ſcis hæc Menelae) nefandas,
Primaque lux noſtri tecum fuit illa pericli.
Longa referre mora eſt, quæ conſilioque, manuque
Vtiliter feci ſpacioſi tempore belli.
Poſt acies primas, urbis ſe mœnibus hoſtes
Continuere diu : nec aperti copia Martis
Vlla fuit : decimo demum pugnavimus anno.
Quid facis interea, qui nil, niſi prælia, noſti ?
Quis tuus uſus erat ? nam ſi mea facta requiris,
Hoſtibus inſidior : foſſas munimine cingo :
Conſolor ſocios, ut longi tædia belli

Mente

ate ferant placida: doceo, quo ſimus alendi,
nandique modo: mittor quo poſtulat uſus.
te, Iovis monitu, deceptus imagine ſomni
c jubet incepti curam dimittere belli.
: poteſt auctore ſuam defendere vocem.
n ſinat hoc Ajax, delendaque Pergama poſcat,
odque poteſt, pugnet. cur non remoratur ituros?
r nō arma capit? det, quod vaga turba ſequatur:
n erat hoc nimium, nunquā niſi magna loquēti.
id? quod & ipſe, fugit? vidi, puduitque videre,
m tu terga dares, inhoneſtaque vela parares.
c mora, Quid facitis? quæ vos dementia, dixi,
ncitat, o ſocii, captam dimittere Trojam?
idve domum fertis decimo, niſi dedecus, anno?
libus atque aliis, in quæ dolor ipſe diſertum
cerat, averſos profuga de claſſe reduxi.
nvocat Atrides ſocios terrore paventes:
c Telamoniades etiam nunc hiſcere quicquam
det: & auſus erat reges inceſſere dictis
erſites, etiam per me haud impune protervus.
igor: & trepidos cives exhortor in hoſtes,
niſſamque mea virtutem voce repoſco.
mpore ab hoc quodcunque poteſt feciſſe videri
rtiter iſte, meum eſt: qui dantem terga retraxi.
nique de Danais quis te laudatve, petitve?
ſua Tydides mecum communicat acta:
probat: & ſocio ſemper confidit Vlyſſe.
t aliquid, de tot Grajorum millibus, unum
Diomede legi. nec me ſors ire jubebat:
d tamen & ſpreto noctiſque hoſtiſque periclo,
uſum eadem quæ nos, Phrygia de gente Dolona
terimo: non ante tamen, quam cuncta coegi
odere. & edidici quid perfida Troja pararet.
mnia cognoram, nec, quid ſpecularer, habebam;
jam promiſſa poteram cum laude reverti.
aud contentus eo, petii tentoria Rheſi:
que ſuis ipſum caſtris, comiteſque peremi:
que ita captivo victor, votiſque potitus,
gredior curru lætos imitante triumphos.
ujus equos precium pro nocte popoſcerat hoſtis:
rma negata mihi: fueritque benignior Ajax,
uid Lycii referam Sarpedonis agmina ferro
evaſtata meo? cum multo ſanguine fudi
eranon Iphitiden, Alaſtoraque, Chromiumque,
lcandrumque, Haliumq;, Noemonaq;, Prytanim-
tioq; dedi cum Pheridamante Thoona, (que,

Et Charopen, fatiſq; immitibus Eunomon a
Quique minus celebres noſtra ſub mœnibus vi
Procubuere manu. ſunt & mihi vulnera, cive
Ipſo pulcra loco. nec vanis credite verbis,
Aſpicite en (veſtemque manu diduxit) & hæc
Pectora ſemper, ait, veſtris exercita rebus.
At nihil impendit per tot Telamonius annos
Sanguinis in ſocios: & habet ſine vulnere co
Quid tamen hoc refert, ſi ſe pro claſſe Pelaſg
Arma tuliſſe refert contra Troaſque Iovemqu
Confiteorque, tulit. neque enim benefacta m
Detrectare meum eſt: modo ne communia ſo
Occupet, atq; aliquē nobis quoq; reddat hon
Reppulit Actorides, ſub imagine tutus Achill
Troas ab arſuris cum defenſore carinis.
Auſum etiam Hectoreis ſolum concurrere tel
Se putat, oblitus regiſque, duciſque, meique
Nonus in officio, & prælatus munere ſortis.
Sed tamen eventus veſtræ, fortiſſime, pugnæ
Quis fuit? Hector abit violatus vulnere nullo
Me miſerum, quanto cogor meminiſſe dolore
Temporis illius! quo Grajum murus Achille
Procubuit: nec me lacrymæ, luctuſque, tim
Tardarunt, quin corpus humo ſublime referre
His humeris, his inquā humeris ego corpus Achi
Et ſimul arma tuli, quæ nunc quoq; ferre la
Sunt mihi quæ valeant in talia pondera vires;
Eſt animus certe veſtros ſenſurus honores.

Scilicet idcirco pro nato cærula mater
Ambitioſa ſuo fuit, ut cœleſtia dona,
Artis opus tantæ, rudis & ſine pectore mi
Indueret? neque enim clypei cælamina novit
Oceanum, & terras, cumque alto ſidera cœlo
Pleiadaſque, Hyadaſq;, immunēq; æquoris Arc
Diverſaſque urbes, nitidumque Orionis enſem
Poſtulat ut capiat, quæ non intelligit, arma.
Quid? quod me duri fugientem munera belli
Arguit incepto ſerum acceſſiſſe labori?
Nec ſe magnanimo maledicere ſentit Achilli?
Si ſimulaſſe vocas crimen: ſimulavimus ambo
Si mora pro culpa eſt: ego ſum maturior illo.
Me pia detinuit conjux, pia mater Achillem:
Primaque ſunt illi data tempora, cetera vobis
Haud timeo, ſi jam nequeam defendere crime
Cum tanto commune viro. deprenſus Vlyſſis
Ingenio tamen ille; at non Ajacis Vlyſſes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ve in me ſtolidæ convicia fundere linguæ
miremur eum : vobis quoque digna pudore
jicit. an falſo Palamedem crimine turpe eſt
cuſaſſe mihi ? vobis damnaſſe decorum ?
l neque Naupliades facinus defendere tantum,
mque patens valuit. nec vos audiſtis in illo
imina : vidiſtis, precio quæ objecta patebant.
c, Pœantiaden quod habet Vulcania Lemnos,
e reus merui : crimen defendite veſtrum :
onſenſiſtis enim) nec me ſuaſiſſe negabo,
ſe ſubtraheret bellique, viæque labori,
ntaretque feros requie lenire dolores.
ruit : & vivit. non hæc ſententia tantum eſt
da, ſed & felix cum ſit, facit eſſe fidelem.
em quoniam vates delēda ad Pergama poſcunt,
mandate mihi : melius Telamonius ibit :
oquioque virum, morbiſque, iraque furentem
olliet, aut aliqua producet callidus arte.
nte retro Simois fluet : & ſine frondibus Ide
abit : & auxilium promittet Achaia Trojæ :
am ceſſante meo pro veſtris pectore rebus
acis ſtolidi Danais ſolertia proſit.
s licet infeſtus ſociis, regique, mihique,
ure Philoctete : licet execrere, meumque
evoveas ſine fine caput (cupiaſque dolenti
e tibi forte dari, noſtrumque haurire cruorem :
tque tui mihi, ſic fiat tibi copia noſtri :
e tamen aggrediar, mecumque reducere nitar,
amque tuis potiar (faveat fortuna) ſagittis,
uam ſum Dardanio, quem cepi, vate potitus;
uam reſponſa Deum, Trojanaque fata retexi :
uam rapui Phrygiæ ſignum penetrale Minervæ
oſtibus e mediis. & ſe mihi comparat Ajax !
empe capi Trojam prohibebant fata ſine illo.
ortis ubi eſt Ajax? ubi ſunt ingentia magni
erba viri ? cur hic metuit? cur audet Vlyſſes
re per excubias? & ſe committere nocti ?
erque feros enſes, non tantum mœnia Trojæ,
erum etiam ſummas arces intrare, ſuaque
ripere æde Deam, raptamque efferre per hoſtes ?
uæ niſi feciſſem : fruſtra Telamone creatus
eſtaſſet læva taurorum tergora ſeptem.
lla nocte mihi Trojæ victoria parta eſt :
ergama tunc vici, cum vinci poſſe coegi.
eſine Tydiden vultuque, & murmure nobis
ſtentare meum ; pars eſt ſua laudis in illo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Nec tu, cum ſocia clypeum pro claſſe teneba
Solus eras : tibi turba comes, mihi contigit u
Qui niſi pugnacem ſciret ſapiente minorem
Eſſe, nec indomitæ deberi præmia dextræ :
Ipſe quoq; hæc peteret : peteret moderatior A
Eurypylusque ferox, claroque Andremone n
Nec minus Idomeneus, patriaq; creatus eade
Meriones : peteret majoris frater Atridæ ,
Quippe manu fortes, nec ſunt tibi Marte ſecu
Conſiliis ceſſere meis. tibi dextera bello
Vtilis: ingenium eſt, quod eget moderamine no
Tu vires ſine mente geris, mihi cura futuri e
Tu pugnare potes : pugnandi tempora mecum
Eligit Atrides. tu tantum corpore prodes :
Nos animo. quantoque ratem qui temperat, a
Remigis officium, quanto eſt dux milite majo
Tantum ego te ſupero : nec non in corpore n
Pectora ſunt potiora manu. vigor omnis in ill
At vos, o proceres, vigili date præmia veſtro
Proque tot annorum curis, quas anxius egi ,
Hunc titulum meritis penſandum reddite noſt
Iam labor in fine eſt : obſtantia fata removi.
Altaque, poſſe capi faciendo, Pergama cepi,
Per ſpes nunc ſocias, caſuraque mœnia Troum
Perque Deos oro, quos hoſti nuper ademi ,
Per, ſi quid ſupereſt, quod ſit ſapienter agendu
Si quid adhuc audax, ex præcipitique petendū
Si Trojæ fatis aliquid reſtare putatis ,
Eſte mei memores : aut, ſi mihi non datis arm
Huic date : & oſtendit ſignum fatale Minervæ.

Mota manus procerum eſt : & , quid facun poſſet ,
Tum patuit: fortiſq; viri tulit arma diſer
Hectora qui ſolus, qui ferrum, ignemque, Iove
Suſtinuit toties, unam non ſuſtinet iram :
Invictumque virum vicit dolor. arripit enſem :
Et meus hic certe eſt: an & hūc ſibi poſcit Vlyſ
Hoc, ait, utendum eſt in me mihi : quiq; cruor
Sæpe Phrygum maduit, domini nūc cæde madeb
Ne quiſquam Ajacem poſſit ſuperare, niſi Ajax.
Dixit: & in pectus tum demum vulnera paſſum
Qua patuit ferro, letalem condidit enſem.
Nec valuere manus infixum educere telum.
Expulit ipſe cruor : rubefactaque ſanguine tellu
Purpureum viridi genuit de ceſpite florem,
Qui prius Oebalio fuerat de vulnere natus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ſera communis mediis pueroque, viroque
:ripta eſt foliis : hæc nominis, illa querelæ.
Ictor ad Hypſipyles patriam, clariq; Thoantis,
Et veterum terras infames cæde virorum,
Tranſierat. tandem portu, votoque potitus
la dat, ut referat Tirynthia tela ſagittas.
: poſtquã ad Grajos domino comitante revexit,
ɔoſita eſt ſero tandem manus ultima bello,
ɔja ſimul, Priamuſque cadunt. Priameia conjux
didit infelix hominis poſt omnia formam :
ternaſque novo latratu terruit auras.
ngus in anguſtum qua clauditur Helleſpontus,
on ardebat, neque adhuc conſederat ignis :
iguumque ſenis Priami Iovis ara cruorem
mbiberat : tractiſque comis antiſtita Phœbi
n profecturas tendebat ad æthera palmas.
rdanidas matres patriorum ſigna Deorum,
im licet, amplexas, ſuccenſaque templa tenentes,
vidioſa trahunt victores præmia Graji.
ittitur Aſtyanax illis de turribus, unde
ignantem pro ſe, proavitaque regna tuentem
:pe videre patrem monſtratum a matre ſolebat.
mque viam ſuadet Boreas : flatuque ſecundo
irbaſa mota ſonant, jubet uti navita ventis.
roja vale, rapimur, clamant. dant oſcula terræ
roades, & patriæ fumantia tecta relinquunt.
ltima conſcendit claſſem, miſerabile viſu,
ı mediis Hecube natorum inventa ſepulcris.
renſantem tumulos, atque oſſibus oſcula dantem
ulichiæ traxere manus. tamen unius hauſit,
ıque ſinu cineres ſecum tulit Hectoris hauſtos.
ectoris in tumulo canum de vertice crinem,
ıferias inopes, crinem, lacrymaſque reliquit.
E St ubi Troja fuit, Phrygiæ contraria tellus,
Biſtoniis habitata viris : Polymneſtoris illic
Regia dives erat : cui te commiſit alendum
lã, Polydore, pater, Phrygiiſq; removit ab armis,
:onſilium ſapiens, ſceleris niſi præmia, magnas
ldjeciſſet opes, animi irritamen avari
't cecidit fortuna Phrygum, capit impius enſem
lex Thracum : juguloque ſui demiſit alumni :
t tanquam tolli cum corpore crimina poſſent,
xanimem e ſcopulo ſubjectas miſit in undas.
L Ittore Threicio claſſem religarat Atrides ;
Dum mare pacatum, dũ ventus mitior eſſet.
Hic ſubito, quantus cum viveret eſſe ſolebat.

Exit

Exit humo late rupta, ſimiliſque minanti
Temporis illius vultum referebat Achilles,
Quo ferus injuſto petiit Agamemnona ferro.
Immemoreſque mei diſceditis, inquit, Achivi?
Obrutaque eſt mecum virtutis gratia noſtræ?
Ne facite: utq; meũ nõ ſit ſine honore ſepulcrum,
Placet Achilleos mactata Polyxena manes.
Dixit: & immiti ſociis parentibus umbræ
Rapta ſinu matris, quam jam prope ſola fovebat,
Fortis, & infelix, &, pluſquam femina, virgo
Ducitur ad tumulum, diroque fit hoſtia buſto.
Quæ memor ipſa ſui, poſtquam crudelibus aris
Admota eſt, ſenſitque ſibi fera ſacra parari:
Vtque Neoptolemum ſtantem ferrumq; tenentem,
Vtque ſuo vidit figentem lumina vultu:
Vtere jamdudum generoſo ſanguine, dixit;
Nulla mora eſt: aut tu jugulo, vel pectore telum
Conde meo: jugulumque ſimul, pectuſque retexit.
Scilicet haud ulli ſervire Polyxena vellem.
Haud per tale ſacrum numen placabitis ullum.
Mors tantum vellem matrem mea fallere poſſet:
Mater obeſt, minuitque necis mihi gaudia, quam
Non mea mors illi, verum ſua vita gemenda eſt.
Vos modo, ne Stygios adeam non libera manes,
Eſte procul, ſi juſta peto: tactuque viriles
Virgineo removete manus. acceptior illi,
Quiſquis is eſt, quem cæde mea placare paratis,
Liber erit ſanguis ſi quos tamen ultima noſtri
Verba movent oris, Priami vos filia regis
Nunc captiva rogat: genitrici corpus inemtum
Reddite: neve auro redimat jus triſte ſepulcri,
Sed lacrymis. tunc, cũ poterat, redimebat & auro.
Dixerat. at populus lacrymas, quas illa tenebat,
Non tenet. ipſe etiam flens, invituſque ſacerdos
Præbita conjecto rupit præcordia ferro.
Illa ſuper terram defecto poplite labens,
Pertulit intrepidos ad fata noviſſima vultus.
Tunc quoque cura fuit partes velare tegendas,
Cum caderet, caſtique decus ſervare pudoris.
Troades excipiunt: deploratoſque recenſent
Priamidas, & quid dederit domus una cruoris:
Teque gemunt virgo, teque, o modo regia conjux,
Regia dicta parens, Aſiæ florentis imago,
Nunc etiam prædæ mala ſors: quam victor Vlyſſes
Eſſe ſuam nollet, niſi quod tamen Hectora partu
Ediderat; dominum matri vix repperit Hector.

Quæ corpus complexa animæ tam fortis inane,
Quas toties patriæ dederat, natiſque, viroque, (dit,
Huic quoq; dat lacrymas, lacrymas in vulnera fū-
Oſculaque ore tegit, conſuetaque pectora plangit:
Caniciemque ſuam concreto in ſanguine verrens,
Plura quidem, ſed & hæc laniato pectore dixit:
Nata tuę (quid enim ſupereſt?) dolor ultime matris,
Nata jaces: videoque meum tua vulnera pectus.
Et ne perdiderim quenquam ſine cæde meorum,
Tu quoque vulnus habes. at te, quia femina, rebar
A ferro tutam: cecidiſti & femina ferro,
Totque tuos idem fratres, te perdidit idem
Exitium Trojæ, noſtrique orbator Achilles.
At poſtquam cecidit Paridis Phœbique ſagittis,
Nunc certe, dixi, non eſt metuendus Achilles.
Tunc quoque mi metuendus erat. cinis ipſe ſepulti
In genus hoc ſævit: tumulo quoq; ſenſimus hoſtē.
Æacidæ fecunda fui. jacet Ilion ingens,
Eventuque gravi finita eſt publica clades.
Sed finita tamen. ſoli mihi Pergama reſtant,
In curſuque meus dolor eſt. modo maxima rerum,
Tot generis natiſque potens, nuribuſque, viroque,
Nunc trahor exul, inops, tumulis avulſa meorum,
Penelopæ munus: quæ me data penſa trahentem
Matribus oſtendens Ithacis, hæc Hectoris illa eſt
Clara parens: hæc eſt, dicet, Priameia conjux.
Poſtque tot amiſſos tu nunc, quæ ſola levabas
Maternos luctus, hoſtilia buſta piaſti.
Inferias hoſti peperi. quo ferrea reſto?
Quidve moror? quo me ſervas damnoſa ſenectus?
Quo dij crudeles, niſi uti nova funera cernam,
Vivacem differtis anum? quis poſſe putaret
Felicem Priamum poſt diruta Pergama dici?
Felix morte ſua eſt. nec te, mea nata, peremtam
Aſpicit: & vitam pariter, regnumque reliquit.
At puto funeribus dotabere regia virgo,
Condeturque tuum monumentis corpus avitis.
Non hæc eſt fortuna domus: tibi munera matris
Contingent fletus, peregrinæque hauſtus arenæ.
Omnia perdidimus: ſupereſt, cur vivere tempus
In breve ſuſtineam, proles gratiſſima matri
Nunc ſolus, quondam minimus de ſtirpe virili,
Has datus Iſmario regi Polydorus in oras.
Quid moror interea crudelia vulnera lymphis
Abluere? & ſparſos immiti ſanguine vultus?

Dixit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

DIxit: & ad littus paſſu procedit anili,
Albētes lacerata comas. date Troades urnam,
Dixerat infelix, liquidas hauriret ut und
Aſpicit ejectum Polydori in littore corpus,
Factaque Threiciis ingentia vulnera telis.
Troades exclamant. obmutuit illa dolore:
Et pariter vocem, lacrymaſque introrſus obort
Devorat ipſe dolor: duroque ſimillima ſaxo
Torpet, & adverſa figit modo lumina terra,
Interdum torvos extollit ad æthera vultus:
Nunc poſiti ſpectat vultum, nunc vulnera na
Vulnera præcipue: ſeque armat, & inſtruit i
Qua ſimul exarſit, tanquam regina maneret,
Vlciſci ſtatuit: pœnæque in imagine tota eſt
Vtque furit catulo lactente orbata leæna,
Signaq; nacta pedũ ſequitur, quẽ nõ videt, hoſt
Sic Hecube, poſtquam cum luctu miſcuit iram
Non oblita animorum, annorum oblita ſuoru
Vadit ad artificem diræ Polymneſtora cædis,
Colloquiumque petit: nam ſe monſtrare reli
Velle latens illi, quod nato redderet, aurum
Credidit Odryſius: prædæque aſſuetus amore
In ſecreta venit. tum blando callidus ore,
Tolle moras Hecube, dixit: da munera nato:
Omne fore illius quod das, quod & ante ded
Per ſuperos juro. ſpectat truculenta loquenten
Falſaque jurantem: tumidaque exæſtuat ira.
Atque ita correpto, captivarum agmina matru
Invocat, & digitos in perfida lumina condit,
Expilatque genis oculos: facit ira valentem:
Immergitque manus: fœdataque ſanguine ſo
Non lumẽ (neq; enim ſupereſt) loca luminis ha
Clade ſui Thracum gens irritata tyranni,
Troada telorum lapidumque inceſſere jactu
Cœpit. ad hec miſſum rauco cum murmure ſa
Morſibus inſequitur: rictuque ad verba parato
Latravit conata loqui. locus extat, & ex re
Nomẽ habet: veterumq; diu memor illa malor
Tum quoque Sithonios ululavit mœſta per agr
Illius Troaſque ſuos, hoſteſque Pelaſgos
Illius fortuna Deos quoque moverat omnes:
Sic omnes, ut & ipſa Iovis conjuxque, ſororqu
Eventus Hecubam meruiſſe negaverit illos.

NOn vacat Auroræ, quanquam iiſdem fav
armis,
Cladibus & caſu Trojæq; Hecubæq; mov

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Cura Deam propior, luctuſque domeſticus angit
Memnonis amiſſi: Phrygiis quem lutea campis
Vidit Achillea pereuntem cuſpide mater.
Vidit: & ille color, quo matutina rubeſcunt
Tempora, palluerat: latuitque in nubibus æther.
At non impoſitos ſupremis ignibus artus
Suſtinuit ſpectare parens: ſed crine ſoluto,
Sicut erat, magni genibus procumbere non eſt
Dedignata Iovis, lacrymiſq; has addere voces:
Omnibus inferior, quas ſuſtinet aureus æther,
Nam mihi ſunt totum rariſſima templa per orbem
Diva tamen veni, non ut delubra, dieſque
Des mihi ſacrificos, calituraſque ignibus aras.
Si tamen aſpicias quantum tibi femina præſtem,
Tum cum luce nova noctis confinia ſervo,
Præmia danda putes. ſed non ea cura, neq; hic eſt
Nunc ſtatus Auroræ, meritos ut poſcat honores.
Memnonis orba mei venio: qui fortia fruſtra
Pro patruo tulit arma ſuo: primiſque ſub annis
Occidit a forti (ſic Dij voluiſtis) Achille.
Da precor huic aliquem ſolatia mortis honorem,
Summe Deum rector: maternaque vulnera leni.
Iuppiter annuerat; cum Memnonis arduus alto
Corruit igne rogus: nigrique volumina fumi
Infecere diem, veluti cum flumina natas
Exhalant nebulas, nec Sol admittitur infra.
Atra favilla volat: glomerataque corpus in unum
Denſatur, faciemque capit, ſumitque colorem
Atque animum ex igni: levitas ſua præbuit alas.
Et primo ſimilis volucri, mox vera volucris
Inſonuit pennis: pariter ſonuere ſorores
Innumeræ, quibus eſt eadem natalis origo.
Terque rogum luſtrant: & conſonus exit in auras
Ter plangor: quarto ſeducunt caſtra volatu.
Tunc duo diverſa populi de parte feroces
Bella gerunt: roſtriſque & aduncis unguibus iras
Exercent: alaſque, adverſaque pectora laſſant.
Inferiæque cadunt cineri cognata ſepulto
Corpora: ſeque viro forti meminere creatas.
Præpetibus ſubitis nomen facit auctor: ab illo
Memnonides dictæ, cum Sol duodena peregit
Signa, parentali moritur æ morte rebellant.
Ergo aliis latraſſe Dymantida flebile viſum eſt:
Luctibus eſt Aurora ſuis intenta, piaſque
Nunc quoque dat lacrymas, & toto rorat in orbe.

NOn tamen everſam Trojæ cũ mœnibus e
Spem quoque fata ſinunt. ſacer, & ſacrata
ra patrem
Fert humeris venerabile onus Cythereius her
De tantiſque opibus prædam pius eligit illam
Aſcaniumque ſuum : profugaq; per æquora cl
Fertur ab Antandro: ſcelerataq; littora Thra
Et Polydoreo manantem ſanguine terram
Linquit, & utilibus ventis, æſtuque ſecundo
Intrat Apollineam ſociis comitantibus urbem
Hunc Anius, quo rege homines, antiſtite Phœ
Rite colebatur, temploque, domoque recepit
Vrbemque oſtendit, delubraque nota, duaſqu
Latona quondam ſtirpes pariente retentas.
Thure dato flammis, vinoque in thura profuſ
Cæſarumque boum fibris de more crematis,
Regia tecta petunt : poſitiſque tapetibus altis
Munera cum liquido capiunt Cerealia Baccho
Tunc pius Anchiſes : o Phœbi lecte ſacerdos,
Fallor? an & natum, cum primũ hæc mœnia
Biſque duas natas, quantum reminiſcor, habe
Huic Anius niveis circundata tempora vittis
Concutiens, & triſtis, ait : non falleris, her
Maxime : vidiſti natorum quinque parentem,
Quem nunc (tanta homines rerum inconſta
verſat)
Pæne vides orbum. quod enim mihi filius abſ
Auxilium? quem dicta ſuo de nomine tellus
Andros habet, pro patre locumq; & regna tenẽ
Delius augurium dedit huic : dedit altera Libe
Femineæ ſtirpi voto majora fideque
Munera. nam tactu natarum cuncta mearum
In ſegetem, laticemque meri, baccamq; Mine
Transformabantur : diveſque erat uſus in illis
Hoc ubi cognovit Trojæ populator Atrides,
(Ne non ex aliqua veſtram ſenſiſſe procellam
Nos quoque parte putes) armorum viribus uſ
Abſtrahit invitas gremio genitoris : alantque
Imperat Argolicam cœleſti munere gentem.
Effugiunt quo quæque poteſt : Eubœa duabus
Et totidem natis Andros fraterna petita eſt.
Miles adeſt : &, ni dedantur, bella minatur.
Victa metu pietas conſortia corpora pœnæ
Reddidit : & timido poſſes ignoſcere fratri.
Non hic Æneas, non qui defenderet Andron
Hector erat : per quos decimum duraſtis in ann

Iam

Iamque parabantur captivis vincla lacertis.
Illæ tollentes etiamnum libera cœlo
Brachia, Bacche pater, fer opem, dixere: tulitque
Muneris auctor opem: (ſi miro perdere more
Ferre vocatur opem) nec qua ratione figuram
Perdiderint, potui ſcire. aut nunc dicere poſſum.
Summa mali nota eſt: pennas ſumſere, tuæque
Conjugis in volucres niveas abiere columbas.

TAlibus atque aliis poſtquam convivia dictis
Implerunt, menſa ſomnum petiere remota:
Cumq; die ſurgunt, adeuntq; oracula Phœbi.
Qui petere antiquam matrem, cognataque juſſit
Littora. proſequitur rex, & dat munus ituris:
Anchiſæ ſceptrum: chlamydē, pharetramq; nepotē
Craterem Æneæ, quem quondam miſerat illi
Hoſpes ab Æmoniis Therſes Iſmenius oris.
Miſerat hunc illi Therſes: fabricaverat Alcon
Myleus, & longo cælaverat argumento.
Vrbs erat: & ſeptem poſſes oſtendere portas:
Hæ pro nomine erant: &, quę foret illa, docebant.
Ante urbem exequiæ, tumuliq;, igneſque, rogique,
Effuſæque comas, & apertæ pectora matres
Significant luctum: Nymphæ quoq; flere videntur
Siccatoſque queri fontes, ſine frondibus arbor
Nuda riget: lambunt arentia ſaxa capellæ.
Ecce facit mediis natas ab Orione Thebis,
Hanc non femineum jugulo dare pectus aperto,
Illam, demiſſo per fortia pectora telo,
Pro populo cecidiſſe ſuo: pulcriſque per urbem
Funeribus ferri, celebrique in parte cremari:
Tum de virginea geminos exire favilla,
Ne genus intereat, juvenes, quos fama Coronas
Nominat, & cineri materno ducere pompam.

HActenus antiquo ſignis fulgentibus ære
Summus in aurato crater erat aſper acantho.
Nec leviora datis Trojani dona remittunt,
Dantque ſacerdoti cuſtodem thuris acerram:
Dant pateram, claramque auro, gēmiſq; coronam.
Inde recordati Teucros a ſanguine Teucri
Ducere principium, Cretam tenuere: locique
Ferre diu nequiere Iovem: centumque relictis
Vrbibus, Auſonios optant contingere portus.
Sævit hyems, jactatq; viros: Strophadumq; recep-
Portubus infidis exterruit ales Aello. (tos
Et jam Dulichios portus, Ithacamque, Samumque,
Neritiaſque domos, regnum fallacis Vlyſſei,

Prætereunt vecti: certatam lite Deorum
Ambraciam, verſiq; vident ſub imagine ſaxum
Judicis, Actiaco quæ nunc ab Apolline nota eſ
Vocalemque ſua terram Dodonida quercu,
Chaoniosque ſinus. ubi nati rege Moloſſo
Impia ſubjectis fugere incendia pennis.
Proxima Phæacum felicibus obſita pomis
Rura petunt: Epiros ab his, regnataque vati
Buthrotos Phrygio, ſimulataque Troja tenetu
Inde futurorum certi, quæ cuncta fideli
Priamides Helenus monitu prædixerat, intran
Sicaniam. tribus hæc excurrit in æquora lingui
E quibus imbriferos verſa eſt Pachynos ad Auſtr
Mollibus expoſitum Zephyris Lilybæon: ad ar
Æquoris expertes ſpectat Boreamque Peloros.
Hanc ſubeunt Teucri remis, æſtuque ſecundo.
Sub noctem potitur Zanclæa claſſis arena.
Scylla latus dextrum, lævum irrequieta Charyb
Infeſtat. vorat hæc raptas, revomitque carinas
Illa feris atram canibus ſuccingitur alvum,
Virginis ora gerens, & (ſi non omnia vates
Ficta reliquerunt) aliquo quoque tempore vir
Hanc multi petiere proci: quibus illa repulſis
Ad pelagi Nymphas, pelagi gratiſſima Nymph
Ibat, & eluſos juvenum narrabat amores.
Cui dum pectendos præbet Galatea capillos,
Talibus alloquitur referens ſuſpiria dictis:
Te tamen, o virgo, genus haud immite viroru
Expetit: utque facis, potes his impune negare
At mihi, cui pater eſt Nereus, quam cœrula Do
Enixa eſt, quæ ſum turba quoque tuta ſororun
Non niſi per luctus licuit Cyclopis amorem
Effugere, & lacrymæ vocem impediere loquent
Quas ubi marmoreo deterſit pollice virgo,
Et ſolata Deam eſt: refer o rariſſima, dixit:
Neve tui cauſam tege, ſum tibi fida, doloris.
Nereis his contra reſecuta Cratæide natam eſt.

ACis erat Fauno Nymphaque Simethide cret
Magna quidē patriſque ſui, matriſq; volup
Noſtra tamen major. nam me ſibi junx
uni
Pulcer, & octonis iterum natalibus actis
Signarat teneras dubia lanugine malas.
Hunc ego, me Cyclops nullo cum fine petebat
Nec, ſi quæſieris odium Cyclopis, amorve
Acidis in nobis fuerit præſtantior, edam.
Par utrunque fuit, pro quanta potentia regni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Eſt Venus alma tui! nempe ille immitis, & ipſis
Horrendus ſylvis, & viſus ab hoſpite nullo
Impune, & magni cum Diis contemtor Olympi,
Quid ſit amor, ſentit: noſtrique cupidine captus
Vritur, oblitus pecorum, antrorumque ſuorum.
Iamque tibi formæ, jamque eſt tibi cura placendi:
Iam rigidos pectis raſtris, Polypheme, capillos:
Iam libet hirſutam tibi falce recidere barbam,
Et ſpectare feros in aqua & componere vultus.
Cædis amor, feritaſque, ſitiſq; immenſa cruoris
Ceſſant, & tutæ veniunt abeuntque carinæ.
Telemus interea Siculum delatus in æquor,
Telemus Eurymides, quem nulla fefellerat ales,
Terribilem Polyphemon adit: lumenq; quod unum
Fronte geris media, rapiet tibi, dixit, Vlyſſes.
Riſit: &, o vatum ſtolidiſſime, falleris, inquit:
Altera jam rapuit. ſic fruſtra vera monentem
Spernit: & aut gradiens ingenti littora paſſu
Degravat: aut feſſus ſub opaca revertitur antra.
Prominet in pontum cuneatus acumine longo
Collis: utrunque latus circumfluit æquoris unda.
Huc ferus aſcendit Cyclops, mediuſque reſedit:
Lanigeræ pecudes nullo ducente ſecutæ.
Cui poſtquam pinus, baculi quæ præbuit uſum,
Ante pedes poſita eſt, antennis apta ferendis:
Sumtaque arundinibus cōpacta eſt fiſtula centum;
Senſerunt toti paſtoria ſibila montes:
Senſerunt undæ. latitans ego rupe, meique
Acidis in gremio reſidens procul, auribus hauſi
Talia dicta meis, auditaque verba notavi:
Candidior folio nivei Galatea liguſtri,
Floridior prato, longa procerior alno,
Splendidior vitro, tenero laſcivior hœdo,
Lævior aſſiduo detritis æquore conchis,
Solibus hybernis, æſtiva gratior umbra,
Nobilior pomis, platano conſpectior alta,
Lucidior glacie, matura dulcior uva,
Mollior & cycni plumis, & lacte coacto,
Et, ſi non fugias, riguo formoſior horto.
Sævior indomitis eadem Galatea juvencis,
Durior annoſa quercu, fallacior undis,
Lentior & ſalicis virgis, & vitibus albis:
His immobilior ſcopulis, violentior amne,
Laudato pavone ſuperbior, acrior igni,
Aſperior tribulis, feta truculentior urſa,
Surdior æquoribus, calcato immitior hydro:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Et, (quod præcipue, ſi poſſem, demere vellem)
Non tantum cervo claris latratibus acto,
Verum etiam ventis, volucrique fugacior aura.
At, bene ſi noris, pigeat fugiſſe: moraſque
Ipſa tuas damnes: & me retinere labores.
Sunt mihi pars montis vivo pendentia ſaxo
Antra, quibus nec ſol medio ſentitur in æſtu,
Nec ſentitur hyems: ſunt poma gravantia ram
Sunt auro ſimiles longis in vitibus uvæ,
Sunt & purpureæ: tibi & has ſervamus, & illas
Ipſa tuis manibus ſylveſtri nata ſub umbra
Mollia fraga leges: ipſa autumnalia corna,
Prunaque non ſolum nigro liventia ſucco,
Verum etiam generoſa, novaſque imitantia ce
Nec tibi caſtaneæ me conjuge, nec tibi deerunt
Arbutei fetus: omnis tibi ſerviet arbos.
Hoc pecus omne meum eſt: multæ quoque va
bus errant:
Multas ſylva tegit: multæ ſtabulantur in antris
Nec, ſi forte roges, poſſem tibi dicere, quot ſunt
Pauperis eſt numerare pecus: de laudibus harum
Nil mihi credideris: preſens potes ipſa videre,
Vt vix ſuſtineant diſtentum cruribus uber.
Sunt fetura minor tepidis in ovilibus agni:
Sunt quoque par ætas aliis in ovilibus hœdi.
Lac mihi ſemper adeſt niveum: pars inde biben
Servatur: partem liquefacta coagula durant.
Nec tibi deliciæ faciles, vulgataque tantum
Munera contingent: damæ, leporeſque, capræq
Parque columbarum, demtuſve cacumina nidus
Inveni geminos, qui tecum ludere poſſint,
Inter ſe ſimiles, vix ut dignoſcere poſſis,
Villoſæ catulos in ſummis montibus urſæ.
Inveni: & dixi, dominæ ſervabimus iſtos.
Iam modo cæruleo nitidum caput exere ponto
Iam Galatea veni: nec munera deſpice noſtra.
Certe ego me novi, liquidæque in imagine vidi
Nuper aquæ: placuitque mihi mea forma viden
Aſpice ſim quantus, non eſt hoc corpore major
Iuppiter in cœlo: (nam vos narrare ſoletis
Neſcio quem regnare Iovẽ) coma plurima torv
Prominet in vultus, humeroſq; ut lucus obumbr
Nec, mea quod duris horrent denſiſſima ſetis
Corpora, turpe puta. turpis ſine frondibus arbo
Turpis equus, niſi colla jubæ flaventia velent.
Pluma tegit volucres: ovibus ſua lana decori eſt

Barb

ba viros, hirtæque decent in corpore ſetæ.
um eſt in media lumen mihi fronte, ſed inſtar
gentis clypei. quid ? non hæc omnia magno
videt e cœlo? Solis tamen unicus orbis.
de, quod in veſtro genitor meus æquore regnat.
nc tibi do ſocerum. tantum miſerere, preceſque
plicis exaudi. tibi enim ſuccumbimus uni.
iq; Iovē, & cœlū ſperno, & penetrabile fulmē,
rei te vereor. tua fulmine ſævior ira eſt.
que ego contemtus eſſem patientior hujus,
fugeres omnes. ſed cur, Cyclope repulſo,
in-amas ? præferſque meis amplexibus Acin?
le tamen placeatque ſibi : placeatque licebit,
od nollem, Galatea tibi : modo copia detur,
ntiet eſſe mihi tanto pro corpore vires.
iſcera viva traham: divulſaq; membra per agros,
rque tuas ſpargam, ſi ſe tibi miſceat, undas.
ror enim, læſuſque exæſtuat acrior ignis :
umque ſuis videor tranſlatam viribus Ætnam
ectore ferre meo : nec tu Galatea moveris.

TAlia nequicquam queſtus (nam cuncta videbam)
Surgit: &, ut taurus vacca furibundus ademta
tare nequit, ſylvaque & notis ſaltibus errat :
um ferus ignaros, nec quicquam tale timentes
ſe videt, atque Acin : videoque, exclamat: & iſta
ltima ſit, faciam, Veneris concordia veſtræ.
antaque vox, quantam Cyclops iratus habere
ebuit, illa fuit. clamore perhorruit Ætna.
ſt ego vicino pavefacta ſub æquore mergor.
erga fugæ dederat converſa Simethius heros ?
t fer opem Galatea, precor, mihi ferte parentes,
ixerat : & veſtris periturum admittite regnis.
nſequitur Cyclops : partemque e monte revulſam
Mittit : & extremus quanvis pervenit ad illum
Angulus e ſaxo, totum tamen obruit Acin.
At nos, quod fieri ſolum per fata licebat,
Fecimus, ut vires aſſumeret Acis avitas.
Puniceus de mole cruor manabat : & intra
Temporis exiguum rubor evaneſcere cœpit.
Fitque color primo turbati fluminis imbre :
Purgaturque mora. tum moles tecta dehiſcit,
Vivaque per rimas, proceraque ſurgit arundo :
Oſque cavum ſaxi ſonat exultantibus undis.
Miraque res, ſubito media tenus extitit alvo
Incinctus juvenis flexis nova cornua cannis,

Qui, niſi quod major, quod toto cærulus ore e
Acis erat: & ſic quoq; erat tamen Acis in amn,
Verſus: & antiquum tenuerunt flumina nome

DEſierat Galatea loqui: cœtuque ſoluto
Diſcedunt, placidiſq; natant Nereides und
Scylla redit: neq; enim medio ſe credere po
Audet, & aut bibula ſine veſtibus errat arena,
Aut ubi laſſata eſt, ſeductos nacta receſſus
Gurgitis, incluſa ſua membra refrigerat unda.
Ecce fretum ſcindens alti novus incola ponti
Nuper in Euboica verſis Anthedone membris
Glaucus adeſt: viſæque cupidine virginis arde
Et, quæcunque putat fugientem poſſe morari,
Verba refert. fugit illa tamen: veloxque timo
Pervenit in ſummum poſiti prope littora mont
Ante fretum eſt ingens apicem conjectus in unu
Longa ſub arboribus convexus ad æquora verte
Conſtitit hic: & tuta loco, monſtrumne, Deuſ
Ille ſit ignorans, admiraturque colorem,
Cæſariemque humeros ſubjectaq; terga tegente
Vltimaque excipiat quod tortilis inguina piſcis
Senſit: & innitens, quæ ſtabat proxima, moli
Non ego prodigium, nec ſum fera bellua, virgo
Sed Deus, inquit, aquæ. nec majus in æquore P
teus
Ius habet, & Triton, Athamantiadeſq; Palæm
Ante tamen mortalis eram. ſed ſcilicet altis
Deditus æquoribus, tantum excercebar in illis.
Nam modo ducebam ducentia retia piſces:
Nunc in mole ſedens moderabar arundine linum
Sunt viridi prato confinia littora, quorum
Altera pars undis, pars altera cingitur herbis:
Quas neque cornigeræ morſu læſere juvencæ:
Nec placidæ carpſiſtis oves, hirtæve capellæ,
Non apis inde tulit collectos ſedula flores:
Non data ſunt capiti genialia ſerta: nec unquam
Falciferæ ſecuere manus. ego primus in illo
Ceſpite conſedi, dum lina madentia ſicco.
Vtque recenſerem captivos ordine piſces,
Inſuper expoſui: quos aut in retia caſus,
Aut ſua credulitas in aduncos egerat hamos.
Res ſimilis fictæ: ſed quid mihi fingere prodeſt?
Gramine contacto cœpit mea præda moveri,
Et motare latus, terraque ut in æquore niti.
Dũq; moror, miror q; ſimul: fugit omnis in unda
Turba ſuas; dominũq; novum, littuſq; relinquunt

Obſtu

[St]upui: dubitoque diu, cauſamque requiro,
[Num] Deus hæc aliquis, num ſuccus fecerit herbæ.
[Et] tamē has, inquam, vires habet herba? manuq;
[Pab]ula decerpſi, decerptaque dente momordi.
[Vix] bene combiberant ignotos guttura ſuccos,
[Cum] ſubito trepidare intus præcordia ſenſi,
[Alte]riusque rapi naturæ pectus amore.
[Nec] potui reſtare diu: repetendaque nunquam
[Ter]ra vale dixi, corpuſque ſub æquore merſi.
[Dii] maris exceptum ſocio dignantur honore.
[Ut]que mihi, quæcunque feram mortalia, demant,
[Oc]eanum, Tethynque rogant. ego luſtror ab illis,
[Et] purgante nefas novies mihi carmine dicto,
[Pec]tora fluminibus jubeor ſupponere centum.
[Nec] mora: diverſis lapſi de partibus amnes,
[Tot]aque vertuntur ſupra caput æquora noſtrum.
[Qua]e poſtquam redeunt, alium me corpore toto,
[Ac] fueram nuper, nec eundem mente recepi.
[Hac]tenus acta tibi poſſum memoranda referre:
[Hac]tenus & memini: nec mens mea cetera ſenſit.
[Ha]nc ego tum primum viridem ferrugine barbam,
[Cae]ſariemq; meam, quam longa per æquora verro,
[Ing]enteſque humeros, & cærula brachia vidi,
[Cr]uraque pinnigero curvata noviſſima piſce.
[Qu]id tamen hæc ſpecies? quid Diis placuiſſe marinis?
[Qu]id juvat eſſe Deum? ſi tu non tangeris iſtis?
[Ta]lia dicentem, dicturum plura reliquit
[Sc]ylla Deum. furit ille, irritatuſque repulſa,
[Pr]odigioſa petit Titanidos atria Circes.

PVBLII OVIDII NASONIS Metamorphoſeon

LIBER XIV.

IAmque giganteis injectam faucibus Ætnam
Arvaque Cyclopum, quid raſtra, quid uſus
Neſcia, nec quicquam junctis debentia bobu
Liquerat Euboicus tumidarum cultor aquarum
Liquerat & Zanclen, adverſaque mœnia Rheg
Navifragumq; fretum gemino quod littore pre
Auſoniæ Siculæque tenet confinia terræ.
Inde manus magna Tyrrhena per æquora vectu
Herbiferos adiit colles, atque atria Glaucus
Sole ſatæ Circes, variarum plena ferarum.
Quam ſimul aſpexit, dicta, acceptaque ſalute,
Diva Dei miſerere precor: nam ſola levare
Tu potes hunc, dixit, (videar modo dignus) am
Quanta ſit herbarum, Titani, potentia nulli
Quam mihi cognitius, qui ſum mutatus ab illi
Neve mei nec tota tibi ſit cauſa furoris,
Littore in Italico, Meſſenia mœnia contra,
Scylla mihi viſa eſt. pudor eſt, promiſſa, preceſ
Blanditiaſque meas, contemtaque verba referr
At tu, ſive aliquod regnum eſt in carmine, car
Ore move ſacro: ſive expugnantior herba eſt,
Vtere tentatis operoſæ viribus herbæ.
Nec medeare mihi, ſaneſque hæc vulnera mand
Fineque nil opus eſt: partem ferat illa caloris.
At Circe (neque enim flammis habet aptius ull
Talibus ingenium, ſeu cauſa eſt hujus in ipſa,
Seu Venus indicio facit hoc offenſa paterno)
Talia verba refert: Melius ſequerere volentem
Optantemque eadem, parilique cupidine capta
Dignus eras: ultro poteras certeque rogari:
Et, ſi ſpem dederis, mihi crede, rogaberis ultro
Ne dubites, adſitque tuæ fiducia formæ.

o cum Dea ſim, nitidi cum filia Solis,
ine cum tantum, tantũ quoq; gramine poſſim,
a ſim, voveo. ſpernentem ſperne: ſequenti
vices: unoque duas ulciſcere facto.
tentanti, prius, inquit, in æquore frondes,
us, & in ſummis naſcentur montibus algæ,
e quam Scylla noſtri mutentur amores.
nata Dea eſt: & lædere quatenus ipſum
poterat, nec vellet amans: iraſcitur illi,
ſibi prælata eſt: Venerìſque offenſa repulſa,
nus horrendis infamia pabula ſuccis
erit: & tritis Hecateia carmina miſcet.
laque induitur velamina: perque ferarum
en adulantum media procedit ab aula,
ſitumque petens contra Zancleia ſaxa
ion, ingreditur ferventes æſtibus undas.
ibus, ut ſolida ponit veſtigia terra:
naque decurrit pedibus ſuper æquora ſiccis.
us erat gurges curvos ſinuatus in arcus,
a quies Scyllæ: quo ſe referebat ab æſtu
aris, & cœli, medio cum plurimus orbe
rat, & minimas a vertice fecerat umbras.
c Dea prævitiat: portentificiſque venenis
inat: hic preſſos latices radice nocenti
git, & obſcurum verborum ambage novorum
novies carmen magico demurmurat ore.
la venit: mediaque tenus deſcenderet alvo:
n ſua fœdari latrantibus inguina monſtris
icit: ac primo non credens corporis illas
ſui partes, refugitque, abigitque, timetque
proterva canum: ſed quos fugit, attrahit una.
corpus quærens femorum, crurumque, pedumq;,
bereos rictus pro partibus invenit illis.
que canum rabies, ſubjectaque terga ferarum
uinibus truncis, uteroque extante coercet.
vit amans Glaucus: nimiumque hoſtiliter uſæ
ibus herbarum fugit connubia Circes.
Cylla loco manſit: cumq; eſt data copia primũ,
In Circes odium ſociis ſpoliavit Vlyſſem.
Mox eadem Teucras fuerat merſura carinas,
prius in ſcopulum, qui nunc quoq; ſaxeus extat,
anſformata foret: ſcopulum quoque navita vitat.
Vnc ubi Trojanæ remis avidamque Charybdim
Evicere rates, cum jam prope littus adeſſent
uſonium, Libycas vento referuntur ad oras.
cipit Ænean illic animoque, domoque,

Non bene diſſidium Phrygii latura mariti
Sidones: inque pyra ſacri ſub imagine facta
Incubuit ferro : deceptaque decipit omnes.
Rurſus arenoſæ fugiens nova mœnia terræ
Ad ſedes Erycis, fidumque relatus Aceſten
Sacrificat : tumulumque ſui genitoris hono,
Quaſque rates Iris Iunonia pæne cremarat
Solvit : & Hippotadæ regnum, terraſque cani
Sulphure fumantes, Acheloidumque relinqu
Sirenum ſcopulos, orbataque præſide pinus.
Inarimen, Prochitenque legit, ſterilique locas
Colle Pithecuſas habitantum nomine dictas
Quippe Deum genitor fraudem & perjuria qu
Cercopum exoſus gentiſque admiſſa doloſæ
In deforme viros animal mutavit, ut iidem
Diſſimiles homini poſſent, ſimileſque videri.
Membraque contraxit: nareſque a fronte renas
Contudit: & rugis peraravit anilibus ora :
Totaque velatos flaventi corpora villo
Miſit in has ſedes. nec non prius abſtulit uſu
Verborum, & natæ dira in perjuria linguæ.
Poſſe queri tantum rauco ſtridore reliquit.

HAs ubi præteriit, & Parthenopeia dextra
Mœnia deſeruit, læva de parte canori
Æolidæ tumulũ, & loca feta paluſtribus
Littora Cumarum, vivaciſque antra Sibyllæ
Intrat, & ut manes adeat per Averna paterno
Orat. at illa diu vultum tellure moratum
Erexit : tandemque Deo furibunda recepto ;
Magna petis, dixit, vir factis maxime, cujus
Dextera per ferrum eſt, pietas ſpectata per ign
Pone tamen, Trojane, metum : potiere petit
Elyſiaſque domos, & regna noviſſima mundi
Me duce cognoſces, ſimulacraque cara parent
Invia virtuti nulla eſt via. dixit, & auro
Fulgentem ramum ſylva Iunonis Avernæ
Monſtravit, juſſitque ſuo divellere trunco.
Paruit Æneas : & formidabilis Orci
Vidit opes, atavoſque ſuos, umbramque ſenil
Magnanimi Anchiſæ: didicit quoque jura locorum,
Quæque novis eſſent adeunda pericula bellis.
Inde ferens lapſos adverſo tramite paſſus,
Cum duce Cumæa fallit ſermone laborem.
Dumq; iter horrendũ per opaca crepuſcula car
Seu Dea tu præſens, ſeu Diis gratiſſima, dixit
Numinis inſtar eris ſemper mihi : meque fateb

Mu

ris eſſe tui : quæ me loca mortis adire ,
oca me viſæ voluiſti evadere mortis.
uibus aerias meritis evectus ad auras ,
la tibi ſtatuam: tribuam tibi thuris honores.
cit hunc vates, & ſuſpiratibus hauſtis ,
)ea ſum, dixit, nec ſacri thuris honore
num dignare caput. neu neſcius erres ,
terna mihi, carituraque fine dabatur ,
a virginitas Phœbo patuiſſet amanti.
tamen hanc ſperat, dum præcorrumpere donis
upit : elige, ait, virgo Cumæa, quid optes;
tis potiere tuis. ego pulveris hauſti
dens cumulum, quot haberet corpora pulvis ,
nihi natales contingere vana rogavi.
dit, ut peterem juvenes quoq; protinus annos:
tamen ille mihi dabat , æternamque juventam
enerem paterer. contemto munere Phœbi
ba permaneo : ſed jam felicior ætas
a dedit: tremuloque gradu venit ægra ſenectus,
patienda diu eſt: nam jam mihi ſecula ſeptem
vides : ſupereſt , numeros ut pulveris æquem,
entum meſſes, tercentum muſta videre ,
pus erit, cum de tanto me corpore parvam
ga dies faciet : conſumtaque membra ſenecta ,
minimum redigentur onus. nec amata videbor,
placuiſſe Deo : Phœbus quoque forſitan ipſe
non agnoſcet, vel dilexiſſe negabit.
ue adeo mutata ferar, nullique videnda ,
e tamen noſcar : vocem mihi fata relinquent.
Alia convexum per iter memorante Sibylla ,
Sedibus Euboicam Stygiis emerſit in urbem
Troius Æneas : ſacriſque ex more litatis ,
tora adit nondum nutricis habentia nomen.
quoque ſubſtiterat poſt tædia longa laborum
ritius Macareus, comes experientis Vlyſſei :
ſertum quondam mediis in rupibus Ætnæ
ſcit Achæmeniden, improviſoque repertum
vere miratus, Quis te caſuſve, Deuſve
rvat Achæmenide? cur inquit, barbara Grajum
ora vehit? petitur veſtra quæ terra carina ?
lia quærenti jam non hirſutus amictu ,
m ſuus, & ſpinis concreto tegmine nullis
tur Achæmenides : iterum Polyphemon, & illos
piciam fluidos humano ſanguine rictus ,
æc mihi ni potior domus eſt, Ithacique carina :
minus Æneam veneror genitore ; nec unquam

Eſſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Eſſe ſatis potero (præſtem licet omnia) gra
Quod loquor, & ſpiro, cœlumque & lum
Aſpicio, (poſſumne ingratus & immemor
Ille dedit: quod non anima hæc Cyclopis
Venit: &, ut lumen jam nunc vitale relin
Vt tumulo, aut certe non illa condar in al
Quid mihi tũc animi, niſi quo timor abſtu
Senſum, animumq;, fuit cum vos petere alta
Æquora conſpexi? volui inclamare, ſed h
Prodere me timui: veſter quoque clamor V
Pæne rati nocuit. vidi, cum monte revulſ
Immanem ſcopulum medias permiſit in und
Vidi iterum veluti tormenti viribus acta
Vaſta giganteo jaculantem ſaxa lacerto.
Et, ne deprimeret fluctuſve lapiſve carinam
Pertimui, jam me non eſſe oblitus in illa.
Vt vero fuga vos ab acerba morte reduxit;
Ille quidem totam gemebũdus obambulat
Pertentatque manu ſylvas: & luminis orbu
Rupibus incurſat: fœdataque brachia tabo
In mare protendens, gentem execratur Achi
Atque ait: O ſi quis referat mihi caſus Vly
Aut aliquem ex ſociis, in quem mea ſæviat
Viſcera cujus edam: cujus viventia dextra
Membra mea laniem: cujus mihi ſanguis in
Guttur, & eliſi trepident ſub dentibus artus.
Quam nullũ, aut leve ſit damnũ mihi lucis a
Hæc & plura ferox: me luridus occupat ho
Spectantem vultus etiamnum cæde madente
Crudeleſque manus, & inanem luminis orbe
Membraque, & humano concretam ſanguine
Mors erat ante oculos, minimum tamẽ ipſa d
Et jam prenſurum, jam nunc mea viſcera re
In ſua merſurum: mentique hærebat imago
Temporis illius, quo vidi bina meorum
Ter quater affligi ſociorum corpora terræ.
Cum ſuper ipſe jacens hirſuti more leonis
Viſceraque, & carnes, cumque albis oſſa me
Semianimeſque artus avidam condebat in alv
Me tremor invaſit: ſtabam ſine ſanguine mœ
Mandentemque videns, ejectantemque cruent
Ore dapes, & fruſta mero glomerata vomen
Talia fingebam miſero mihi fata parari:
Perque dies latitans multos, omnemque trem
Ad ſtrepitum, mortemq; timens, cupidusq; m
Glande famem pellens, & miſta frondibus he

Sus,

es, inops, expes, leto pœnæque relictus.
: procul aſpexi longo poſt tempore navem,
ique fugam geſtu, ad littuſque cucurri:
ovi: Graiumque ratis Trojana recepit.
quoque pande tuos, comitum gratiſſime, caſus,
icis, & turbæ, quæ tecum eſt credita ponto.
on ille refert Thuſco regnare profundo:
on Hippotaden cohibentem carcere ventos:
s bovis incluſos tergo (memorabile munus)
chium ſumſiſſe ducem: flatuque ſecundo
bus eſſe novem, & terram aſpexiſſe petitam.
cima poſt nonam cum ſeſe Aurora moveret,
dia ſocios, prædæque cupidine victos
ratos aurum, demſiſſe ligamina ventis.
quibus iſſe retro, per quas modo venerat undas,
iique ratem portus repetiſſe tyranni.
Lami veterem Læ[illegible]rygonis, inquit, in urbem
imus: Antiphates terra regnabat in illa.
us ad hunc ego ſum, numero comitante duorũ:
que fugæ quæſita ſalus comitique, mihique.
tius e nobis Læſtrygonis impia tinxit
cruore ſuo: fugientibus inſtat, & agmen
citat Antiphates. coeunt: & ſaxa, trabeſque
jiciunt: merguntque viros, merguntque carinas.
tamen, quæ nos, ipſumque vehebat Vlyſſem,
git: amiſſa ſociorum parte dolentes.
taque conqueſti terris allabimur illis: (videnda
s procul hinc cernis. procul hinc (mihi crede)
da viſa mihi, tuque o juſtiſſime Troum
e Dea (neque enim finito Marte vocandus
tis es Ænea (moneo, fuge littora Circes.
quoque Circæo religata in littore pinu
iphatæ memores, immanſuetique Cyclopis
negabamus, vel tecta ignota ſubire.
te ſumus lecti: ſors me, fidumque Politen,
ylachumque ſimul, nimiique Elpenora vini,
que novem ſocios Circæa ad mœnia miſit.
Væ ſimul attigimus, ſtetimuſque in limite tecti
Mille lupi, miſtique lupis urſique, leæque,
curſu fecere metum: ſed nulla timenda,
llaque erat noſtro factura in corpore vulnus.
in etiam blandas movere per aera caudas,
ſtraque adulantes comitant veſtigia, donec
cipiunt famulæ: perque atria marmore tecta
dominam ducunt, pulcro ſedet illa receſſu
limi ſolio; pallamque induta nitentem.

Inſuper

Inſuper aurato circumvelatur amictu.
Nereides, Nymphæque ſimul, quæ vellera
Nulla trahunt digitis, nec fila ſequentia duci
Gramina diſponunt, ſparſoſque ſine ordine fl
Secernunt calathis, variaſque coloribus herb
Ipſa, quod hæ faciunt, opus exigit: ipſa qui
Quoque ſit in folio, quæ ſit concordia miſtis
Novit, & advertens penſas examinat herbas,
Hæc ubi nos vidit, dicta, acceptaque ſalute,
Diffudit vultus, & reddidit omnia votis.
Nec mora: miſceri toſti jubet ardea grani,
Mellaque, vimque meri, & cum lacte coagula
Quique ſub hac lateant furtim dulcedine, ſuc
Adjicit. accipimus ſacra data pocula dextra.
Quæ ſimul arenti ſitientes hauſimus ore,
Et tetigit virga ſummos Dea dira capillos,
Et pudet, & referam, ſetis horreſcere cœpi:
Nec jam poſſe queri. pro verbis edere raucum
Murmur, & in terram toto procumbere vultu
Oſque meum ſenſi pando occaleſcere roſtro:
Colla tumere toris: &, qua modo pocula par
Sumta mihi fuerant, illa veſtigia feci.
Cumq; eadem paſſis (tantum medicamina po
Claudor in antra. Suis ſolum caruiſſe figura
Vidimus Eurylochum: ſolus data pocula fug
Quæ niſi vitaſſet, pecoris pars una maneret
Nunc quoque ſetigeri: nec tantæ cladis ab il
Certior ad Circen ultor veniſſet Vlyſſes.
Pacifer huic dederat florem Cyllenius album
Moly vocant ſuperi: nigra radice tenetur.
Tutus eo, monitiſque ſimul cœleſtibus, intra
Ille domum Circes: & ad inſidioſa vocatus
Pocula, conantem virga mulcere capillos
Reppulit: & ſtricto pavidam deterruit enſe.
Inde fides, dextræque datæ: thalamoque rec
Conjugii dotem ſociorum corpora poſcit.
Spargimur ignotæ ſuccis melioribus herbæ:
Percutimurque caput converſæ verbere virgæ
Verbaque dicuntur dictis contraria verbis.
Quo magis illa canit, magis hoc tellure levat
Erigimur: ſetæque cadunt: bifidoſque relinq
Rima pedes. redeunt humeri, & ſubjuncta lac
Brachia ſunt. flentem flentes complectimur il
Hæremuſque ducis collo: nec verba locuti
Vlla priora ſumus, quam nos teſtantia gratos
Annua nos illic tenuit mora; multaque præſt
Ten

mpore tam longo vidi : multa auribus hauſi.
c quoq; cum multis , quod clã mihi rettulit una
attuor e famulis ad talia ſacra paratis.
m duce nanque meo Circe dum ſola moratur ,
a mihi niveo factum de marmore ſignum
endens juvenile gerens in vertice picum
le ſacra poſitum, multiſque inſigne coronis ,
is foret, & quare ſacra coleretur in æde ,
r hanc ferret avem, quærenti, & ſcire volenti,
cipe, ait, Macareu: dominæque potentia quæ ſit
ac quoque diſce meæ : tu dictis adjice mentem.
icus in Auſoniis, proles Saturnia, terris
Rex fuit, utilium bello ſtudioſus equorum.
rma viro, quam cernis, erat : licet ipſe decorem
picias : fictaque probes ab imagine veram.
r animus formæ : nec adhuc ſpectaſſe tot annos
inquennem poteras Graja quater edere pugna.
e ſuos Dryadas Latiis in montibus ortas
rterat in vultus : illum fontana petebant
mina Naiades: quas Albula, quaſque Numici ,
as Anienis aquæ , curſuque breviſſimus Almo ,
rve tulit præceps, & opacæ Farfarus undæ ,
æque colunt Scythicę ſtagnum nemorale Dianæ,
itimoſque lacus; ſpretis tamen omnibus , unam
e colit Nympham, quã quondam in colle Palati
cipitur ancipiti peperiſſe Venilia Iano.
ec ubi nubilibus primum maturuit annis ,
æpoſito cunctis Laurenti tradita Pico eſt.
ra quidem facie, ſed rarior arte canendi ,
de Canens dicta eſt : ſylvas, & ſaxa movere ,
mulcere feras, & flumina longa morari
re ſuo, volucreſque vagas retinere ſolebat.
æ dum feminea modulatur carmina voce ,
ierat tecto Laurentes Picus in agros,
digenas fixurus apros, tergumque premebat
ris equi, lævaque haſtilia bina gerebat ,
œniceam fulvo chlamydem comprenſus ab auro.
nerat in ſylvas & filia Solis eaſdem:
que novas legeret fecundis collibus herbas ,
mine dicta ſuo Circæa reliquerat arva.
æ ſimul ac juvenem virgultis abdita vidit ,
bſtupuit : cecidere manu, quas legerat herbas :
ammaque per totas viſa eſt errare medullas.
primum valido mentem collegit ab æſtu ,
uid cuperet, faſſura fuit. ne poſſet adire ,
urſus equi fecit, circumfuſuſque ſatelles.

Non tamen effugies, vento rapiare licebit,
Si modo me novi, ſi non evanuit omnis
Herbarum virtus, nec me mea carmina fallunt.
Dixit. & effigiem nullo cum corpore falſi
Finxit apri, præterque oculos tranſcurrere regi
Juſſit, & in denſum trabibus nemus ire videri,
Plurima qua ſylva eſt, & equo loca pervia non ſ
Haud mora: continuo prædæ petit inſcius umb
Picus, equique celer ſpumantia terga reliquit.
Spemque ſequens vanam, ſylva pedes errat in al
Concipit illa preces: & verba precantia dixit:
Ignotoſque Deos ignoto carmine adorat:
Quo ſolet & niveæ vultum confundere Lunæ,
Et patrio capiti bibulas ſubtexere nubes.
Tunc quoque cantato denſatur carmine cœlum
Et nebulas exhalat humus: cæciſque vagantur
Limitibus comites: & abeſt cuſtodia regis.
Nacta locum, tempuſque, Per, o, tua lumina, di
Quæ mea ceperunt, perq; hanc, pulcerrime, for
Quæ facit, ut ſupplex tibi ſim Dea, conſule no
Ignibus: & ſocerum, qui prævidet omnia, Sol
Aſpice: nec durus Titanida deſpice Circen.
Dixerat: ille ferox ipſamque, preceſque repelli
Et quæcunque es, ait, non ſuum tuus: altera cap
Me tenet: & teneat per longum comprecor ævu
Nec Venere externa ſocialia fœdera lædam,
Dum mihi Ianigenam ſervabunt fata Canentem
Sæpe retentatis precibus Titania fruſtra,
Non impune feres: neque, ait, reddere Canent
Læſaq; quid faciat, quid amans, quid femina, di
Rebus, ait: ſed amans, & læſa, & femina, Circe.
Tum bis ad occaſum, bis ſe convertit ad ortum
Ter juvenem baculo tetigit: tria carmina dixit.
Ille fugit: ſed ſe ſolito velocius ipſe
Currere miratus, pennas in corpore vidit;
Seque novam ſubito Latiis accedere ſylvis
Indignatus avem, duro fera robora roſtro
Figit, & iratus longis dat vulnera ramis.
Purpureum chlamydis pennæ traxere colorem:
Fibula quod fuerat, veſtemque momorderat, aur
Pluma fit: & fulvo cervix præcingitur auro.
Nec quicquam antiquum Pico, niſi nomina, reſ

INterea comites clamato ſæpe per agros
Nequicquam Pico, nullaque in parte reperto
Inveniunt Circen: (nam jam tenuaverat auras
Paſſaque erat nebulas ventis ac ſole reſolvi)

Crimi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

-dminibuſque premunt veris, regemque repoſcunt:
-mque ferunt : ſæviſque parant inceſſere telis.
-a nocens ſpargit virus, ſuccoſque veneni :
-t noctem, noctiſque deos, Ereboque, Chaonque
-onvocat : & longis Hecaten ululatibus orat.
-iluere loco (dictu mirabile) ſylvæ :
-gemuitque ſolum : vicinaque palluit arbor :
-arſaque ſanguineis rubuerunt pabula guttis :
-t lapides viſi mugitus edere raucos :
-t latrare canes : & humus ſerpentibus atris
-quallere : & tenues animæ volitare videntur.
-ttonitum monſtris vulgus pavet. illa paventum
-ra venenata tetigit mirantia virga :
-ujus ab attactu variarum monſtra ferarum
-t juvenes veniunt : nulli ſua manſit imago.
Reſſerat occiduus Tharteſia littora Phœbus,
Et fruſtra conjux oculis animoque Canentis
Expectatus erat. famuli, populuſque per omnes
-iſcurrunt ſylvas, atque obvia lumina portant.
-ec ſatis eſt Nymphæ flere, & lacerare capillos,
-t dare plangorem : facit hæc tamen omnia, ſeque
-roripit, ac latos errat veſana per agros.
-x illam noctes, totidem redeuntia Solis
-umina viderunt inopem ſomnique cibique,
-er juga, per valles, qua ſors ducebat, euntem.
-ltimus aſpexit feſſam luctuque viaque
-ybris, & in gelida ponentem corpora ripa.
-lic cum lacrymis ipſos modulata dolores,
-erba ſono tenui mœrens fundebat : ut olim
-armina jam moriens canit exequialia cycnus.
-uctibus extremum tenues liquefacta medullas
-abuit : inque leves paulatim evanuit auras.
-ama tamen ſignata loco eſt: quem rite Canentem
-omine de Nymphæ veteres dixere coloni.
-alia multa mihi longum narrata per annum,
-iſaque ſunt. reſides, & deſuetudine tardi
-urſus inire fretum, rurſus dare vela jubemur :
-ncipiteſque vias, & iter Titania vaſtum
-ixerat, & ſævi reſtare pericula ponti.
-ertimui, fateor, nactuſque hoc littus adhæſi.
Inierat Macareus. urnaque Æneia nutrix
Condita, marmoreo tumulo breve carmen habe-
-ic me Cajetam, notæ pietatis alumnus, (bat:
-reptam Argolico, quo debuit igne, cremavit.
-olvitur herboſo religatus ab aggere funis :
-t procul inſidias, infamataque relinquunt

Tecta Deæ : lucoſque petunt, ubi nubilus un
In mare cum fulva prorumpit Tybris arena
Faunigenæque domo potitur nataque Latini
Non ſine Marte tamen. bellum cum gente fe
Suſcipitur : pactaque furit pro conjuge Turn
Concurrit Latio Tyrrhenia tota : diuque
Ardua ſollicitis victoria quæritur armis :
Auget uterque ſuas externo robore vires :
Et multi Rutulos, multi Trojana tuentur
Caſtra : neque Æneas Evandri ad mœnia fru
At Venulus fruſtra profugi Diomedis ad urbe
Venerat. ille quidem ſub Iapyge maxima Da
Mœnia condiderat, dotaliaque arva tenebat.
Sed Venulus Turni poſtquam mandata pereg
Auxilium petiit. vires Ætolius heros,
Excuſat : nec ſe, aut ſoceri committere pug
Velle ſui populos : aut quos e gente ſuorum
Armet, habere ullos. neve hæc commenta p
(Admonitu quanquam luctus renoventur am)
Perpetiar memorare tamē. poſtquā alta crem
Ilios, & Danaas paverunt Pergama flammas
Naritiuſque heros a virgine, virgine rapta,
Quam meruit pœnam ſolus, digeſſit in omne
Spargimur, & ventis inimica per æquora rap
Fulmina, noctem, imbres, iram cœlique, ma
Perpetimur Danai, cumulumque Capharea c
Neve morer referens triſtes ex ordine caſus,
Græcia tum potuit Priamo quoque flenda vi
Me tamen armiferæ ſervatum cura Minervæ
Fluctibus eripuit. patriis ſed rurſus ab agris
Pellor : & antiquo memores de vulnere pœn
Exigit alma Venus. tantoſque per alta labor
Æquora ſuſtinui : tantos terreſtribus armis,
Vt mihi felices ſint illi ſæpe vocati,
Quos communis hyems, importunuſque Cap
Merſit aquis : vellemque horum pars una fui
Vltima jam paſſi comites, belloque, fretoqu
Deficiunt : finemque rogant erroris. at Agm
Fervidus ingenio, tum vero & cladibus aſpe
Quid ſupereſt, quod jam patientia noſtra rec
Ferre, viri? dixit. quid habet Cytherea, quod
(Velle puta) faciat? nam dum pejora timent
Eſt locus in voto: ſors autem ubi peſſima rer
Sub pedibus timor eſt, ſecuraque ſumma mal
Audiat ipſa, licet : &, quod facit, oderit om
Sub Diomede viros ; odium tamen illius om

Sperni

ernimus: & magno ſtat magna potentia nobis.
libus iratam Venerem, Pleuronius Agmon
ſimulat verbis, veteremque reſuſcitat iram.
ἐta placent paucis. numeri majoris amici
mona corripimus. cui reſpondere volenti,
x pariter, vociſque via eſt tenuata: comæque
plumas abeunt: plumis quoque colla teguntur,
ctoraque, & tergum: majores brachia pennas
cipiunt: cubitique leves tenuantur in alas.
agna pedis digitos pars occupat: oraque cornu
durata rigent: finemque in acumine ponunt.
unc Lycus, hunc Idas, & cum Rhetenore Nycteus,
unc miratur Abas: &, dum mirantur, eandem
ccipiunt faciem: numeruſque ex agmine major
ibvolat, & remos plauſis circumvolat alis.
volucrum quæ ſit dubiarum forma requiris:
t non cycnorum, ſic albis proxima cycnis.
ix equidem has ſedes, & Iapygis arida Dauni
rva gener teneo minima cum parte meorum.

HActenus Oenides. Venulus Calydonia regna,
Peucetioſque ſinus, Meſſapiaque arva reliquit:
n quibus antra videt, quæ multa nubila ſylva,
t levibus guttis manantia ſemicaper Pan
unc tenet, at quondam tenuerũt tẽpore Nymphæ.
ppulus has illa paſtor regione fugatas
erruit: & primo ſubita formidine movit.
Mox ubi mens rediit, & contemſere ſequentem,
Ad numerum motis pedibus duxere choreas:
mprobat has paſtor: ſaltuque imitatus agreſti
Addidit obſcœnis convicia ruſtica dictis.
Nec prius obticuit, quam guttura condidit arbor:
Arbor enim eſt: ſuccoque licet cognoſcere mores.
Quippe notam linguæ baccis oleaſter amaris
Exhibet: aſperitas verborum ceſſit in illas.

HInc ubi legati rediere negata ferentes
Arma Ætola ſibi, Rutuli ſine viribus illis
Bella infauſta gerunt: multumq; ab utraq; cruoris
Parte datur. fert ecce avidas in pinea Turnus
Tecta faces: igneſque timent, quibus unda pepercit.
Iamque picem & ceras, alimentaque cetera flammæ
Mulciber urebat: perque altum ad carbaſa malum
Ibat: & incurvæ fumabant tranſtra carinæ:
Cum memor has pinus Idæo vertice cæſas
Sancta Deum genitrix, tinnitibus æthera pulſi
Æris, & inflati complevit murmure buxi.
Perque leves domitis invecta leonibus auras,

Irrita ſacrilega jactas incendia dextra,
Turne, ait, eripiam: nec me patiente cremab
Ignis edax nemorum partes, & membra meoru
Intonuit dicente Dea: tonitrumque ſecuti
Cum ſaliente graves ceciderunt grandine nimb
Aeraque, & tumidum ſubitis concurſibus æqu
Aſtræi turbant, & eunt in prœlia, fratres.
E quibus alma parens unius viribus uſa,
Stuppea prærupit Phrygiæ retinacula puppis:
Fertque rates pronas: medioque ſub æquore me
Robore mollito, lignoque in corpora verſo,
In capitum facies puppes mutantur aduncæ:
In digitos abeunt, & crura natantia remi:
Quodque ſinus fuerat, latus eſt: mediiſque cari
Subdita navigiis, ſpinæ mutatur in uſum.
Lina comæ molles, antennæ brachia fiunt.
Cærulus, ut fuerat, color eſt. quaſque ante time
Illas virgineis exercent luſibus undas.
Najades æquoreæ: ſummis in montibus ortæ
Molle fretum celebrant: nec eas ſua tangit ori
Non tamen oblitæ quam multa pericula ſæpe
Pertulerint pelago, jactatis ſæpe carinis
Suppoſuere manus, niſi ſi qua vehebat Achivos
Cladis adhuc Phrygiæ memores, odere Pelaſgo
Neritiæque ratis viderunt fragmina lætis
Vultibus; & lætis videre rigeſcere puppes
Vultibus Alcinoi, ſaxumque increſcere ligno.

SPes erat in Nymphas animata claſſe marinas
Poſſe metu monſtri Rutulum deſiſtere bello.
Perſtat: habetq; Deos pars utraq;: quodq; Deorũ
Inſtar, habent animos. nec jam dotalia regna,
Nec ſceptrum ſoceri, nec te Lavinia virgo,
Sed viciſſe petunt, deponendique pudore
Bella gerunt: tandemque Venus victricia nati
Arma videt, Turnuſque cadit: cadit Ardea, Tu
Soſpite dicta potens quam poſtquam barbarus e
Abſtulit, & trepida patuerunt tecta favilla:
Congerie e media cum primum cognita præpes
Subvolat: & cineres plauſis everberat alis:
Et ſonus, & macies, & pallor, & omnia, captam
Quæ deceant urbem, nomen quoque manſit in ill
Vrbis: & ipſa ſuis deplangitur Ardea pennis.

IAmque Deos omnes, ipſamque Æneia virtus
Iunonem veteres finire coercuit iras:
Cum bene fundatis opibus creſcentis Iuli,
Tempeſtivus erat cœlo Cythereius heros,

Ambieratq

ıbieratque Venus ſuperos : colloque parentis
rcumfuſa ſui, Nunquam mihi, dixerat, ullo
mpore dure pater, nunc ſis mitiſſimus opto :
neæque meo, qui te de ſanguine noſtro
cit avum, quanvis parvum, des, optime, numen,
ımmodo des aliquod. ſatis eſt inamabile regnum
pexiſſe ſemel, Stygios ſemel iſſe per amnes.
ſenſere Dei : nec conjux regia vultus
ımotos tenuit : placatoque annuit ore.
ım pater, Eſt is, ait, cœleſti numine dignus :
ıeq; petis, pro quoq; petis, cape, nata, quod optas.
ıtus erat : gaudet, grateſque agit illa parenti :
ırque leves auras junctis invecta columbis
ıttus adit Laurens : ubi tectus arundine ſerpit
ı freta flumineis vicina Numicius undis.
unc jubet Æneæ quæcunque obnoxia morti
bluere, & tacito deferre ſub æquora curſu.
orniger exequitur Veneris mandata, ſuiſque,
uicquid in Ænea fuerat mortale, repurgat
t reſperſit aquis : pars optima reſtitit illi.
uſtratum genitrix divino corpus odore
'nxit : & ambroſia cum dulci nectare miſta
ontigit os : fecitque Deum. quem turba Quirini
'uncupat indigetem, temploque ariſque recepit.
Nde ſub Aſcanii ditione binominis Alba,
Roſque Latina fuit : ſucceſſit Sylvius illi :
Quo ſatus, antiquo tenuit repetita Latinus
Nomina cum ſceptro : clarus ſubit ecce Latino :
Epitus ex illo : poſt hunc Capetuſque, Capyſque,
Sed Capys ante fuit : regnum Tiberinus ab illis
Cepit : & in Thuſci demerſus fluminis undis
Nomina fecit aquæ, de quo Remuluſque, feroxque
Acrota ſunt geniti : Remulus maturior annis
Fulmineo periit imitator fulminis ictu.
Fratre ſuo ſceptrum moderatior Acrota forti
Tradit Aventino : qui, quo regnarat, eodem
Monte jacet poſitus, tribuitque vocabula monti.
Iamque Palatinæ ſummam Proca gentis habebat.
Rege ſub hoc Pomona fuit : qua nulla Latinas
Inter Hamadryadas coluit ſolertius hortos :
Nec fuit Arborei ſtudioſior altera fetus :
Vnde tenet nomen. non ſylvas illa, nec amnes;
Rus amat, & ramos felicia poma ferentes.
Nec jaculo gravis eſt, ſed adunca dextera falce :
Qua modo luxuriem premit, & ſpatiantia paſſim
Brachia compeſcit : fiſſo modo cortice, lignum

Inſerit, & ſuccos alieno præſtat alumno.
Nec ſentire ſitim patitur: bibulæque recurvas
Radicis fibras labentibus irrigat undis.
Hic amor, hoc ſtudium: Veneris quoq; nulla cura
Vim tamen agreſtum metuens, pomaria claudit
Intus, & acceſſus prohibet refugitque viriles.
Quid non & Satyri ſaltatibus apta juventus
Fecere, & pinu præcincti cornua Panes,
Silenuſque ſuis ſemper juvenilior annis,
Quique Deus fures vel falce, vel inguine terret
Vt potirentur ea? ſed enim ſuperabat amando
Hos quoque Vertumnus: neque erat felicior illis
O quoties habitu duri meſſoris ariſtas
Corbe tulit, verique fuit meſſoris imago!
Tempora ſæpe gerens feno religata recenti,
Deſectum poterat gramen verſare videri.
Sæpe manu ſtimulos rigida portabat, ut illum
Iuraſſes feſſos modo disjunxiſſe juvencos.
Falce data frondator erat, vitiſque putator.
Induerat ſcalas, lecturum poma putares.
Miles erat gladio, piſcator arundine ſumta.
Denique per multas aditum ſibi ſæpe figuras
Repperit, ut caperet ſpectatæ gaudia formæ.
Ille etiam picta redimitus tempora mitra,
Innitens baculo poſitis per tempora canis,
Aſſimilavit anum; cultoſque intravit in hortos:
Pomaque mirata eſt: tantoque potentior, inquit,
Omnibus es Nymphis, quas continet Albula ripis,
Salve virginei flos intemerate pudoris:
Paucaque laudatæ dedit oſcula, qualia nunquam
Vera dediſſet anus: glebaque incurva reſedit
Suſpiciens pandos Auctumni pondere ramos.
Vlmus erat contra ſpecioſa nitentibus uvis
Quam ſocia poſtquam pariter cum vite probavit,
At ſi ſtaret, ait, cœlebs ſine palmite truncus,
Nil præter frondes, quare peteretur, haberet.
Hæc quoque, quæ juncta vitis requieſcit in ulmo
Si non juncta foret, terræ acclinata jaceret.
Tu tamen exemplo non tangeris arboris hujus,
Concubituſque fugis, nec te conjungere curas.
Atque utinam velles. Helene non pluribus eſſet
Sollicitata procis: nec quæ Lapitheia movit
Prœlia: nec conjux timidi, aut audacis Vlyſſei.
Nunc quoque, cum fugias, averſeriſque petentes,
Mille viri cupiunt, & ſemideique, deique,
Et quæcunque tenent Albanos numina montes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ed tu, ſi ſapies, ſi te bene jungere, anumque
anc audire voles, quæ te plus omnibus illis,
lus quam credis, amo, vulgares rejice tedas:
ertumnumque tori ſocium tibi delige: pro quo
e quoq; pignus habe. neq; enim ſibi notior ille eſt,
uam mihi: nec toto paſſim vagus errat in orbe.
ec loca magna colit, nec, uti pars magna procorũ,
uam modo vidit, amat. tu primus, & ultimus illi
rdor eris: ſolique ſuos tibi devovet annos,
dde, quod eſt juvenis: quod naturale decoris
unus habet: formaſque apte fingetur in omnes:
t, quod erit juſſus, (jubeas licet omnia) fiet (tur.
uid quod amatis idem? quod, quæ tibi poma colũ-
rimus habet? lætaque tenet tua munera dextra?
ed neque jam fetus deſiderat arbore demtos,
ec, quas ortus alit, cum ſuccis mitibus herbas,
ec quicquam, niſi te. miſerere ardentis: & ipſum
Quod petit, ore meo præſentem crede precari.
Vltoreſque Deos, & pectora dura peroſam
Idaliam, memoremque time Rhamnuſidis iram.
Quoque magis caveas, (etenim mihi multa vetuſtas
Scire dedit) referam tota notiſſima Cypro
Facta, quibus flecti facile, & miteſcere poſſis.
Viderat a veteris generoſam ſanguine Teucri
Iphis Anaxareten humili de ſtirpe creatus:
Viderat: & totis perceperat oſſibus ignes:
Luctatuſque diu, poſtquam ratione furorem
Vincere non potuit, ſupplex ad limina venit.
Et modo nutrici miſerum confeſſus amorem,
Ne ſibi dura foret, per ſpes oravit alumnæ.
Et modo, de multis alicui blanditus amicis,
Sollicita petiit propenſum voce favorem.
Sæpe ferenda dedit blandis ſua verba tabellis.
Interdum madidas lacrymarum rore coronas
Poſtibus intendit: poſuitque in limine duro
Molle latus: triſtiſque feræ convicia fecit.
Sævior illa freto ſurgente cadentibus hœdis,
Durior & ferro, quod Noricus excoquit ignis,
Et ſaxo, quod adhuc vivum radice tenetur,
Spernit, & irridet: factiſque immitibus addit
Verba ſuperba ferox, & ſpe quoq; fraudat amantē.
Non tulit impatiens longi tormenta doloris
Iphis; & ante fores hæc verba noviſſima dixit:
Vincis Anaxarete: neque erunt tibi tædia tandem
Vlla ferenda mei: lætos molire triumphos:
Et pæana voca: nitidaque incingere lauro.

Vincis, ait : moriorque libens. age ferrea gau,
Certe aliquid laudare mei cogeris, eritque
Quo tibi ſim gratus: meritumque fatebere noſtr
Non tamen ante mihi curam exceſſiſſe memen
Quam vitã : geminaq; ſimul mihi luce caren eſt
Nec tibi fama mei ventura eſt nuntia leti.
Ipſe ego, ne dubites, adero, præſenſque vider,
Corpore ut exanimi crudelia lumina paſcas.
Si tamen o ſuperi mortalia facta videtis ;
Eſte mei memores : nihil ultra lingua precari
Suſtinet, & longo facite ut narremur in ævo
Et, quæ demſiſtis vitæ, date tempora famæ.
Dixit : & ad poſtes ornatos ſæpe coronis ,
Humentes oculos, & pallida brachia tollens ,
Cum foribus laquei religaret vincula ſummis
Hæc tibi ſerta placent, crudelis & impia, dix
Inſeruitque caput. ſed tum quoq; verſus ad ill
Atque onus infelix eliſa fauce pependit.
Icta pedum motu trepidantum, & multa geme
Viſa dediſſe ſonum eſt, adapertaque janua fact
Prodidit. exclamant famuli : fruſtraque levat
(Nam pater occiderat) referunt ad limina mat
Accipit illa ſinu : complexaque frigida nati
Membra ſui , poſtquam miſerarum verba paren
Edidit, & matrum miſerarum facta peregit :
Funera ducebat mediam lacrymoſa per urbem ,
Luridaque arſuro portabat membra pheretro.
Forte viæ vicina domus, qua flebilis ibat
Pompa, fuit : duræque ſonus plangoris ad aur
Venit Anaxaretes : quam jam Deus ultor ageb
Mota tamen, videamus, ait, miſerabile funus :
Et patulis iniit tectum ſublime feneſtris.
Vixque bene impoſitum lecto proſpexerat Iphin
Diriguere oculi : calidusque e corpore ſanguis
Inducto pallore fugit : conataque retro
Ferre pedes, hæſit : conata avertere vultus ,
Hoc quoq; non potuit: paulatimque occupat art
Quod fuit in duro jam pridem corpore, ſaxum.
Neve ea ficta putes, dominæ ſub imagine ſignum
Servat adhuc Salanis: Veneris quoq; nomine tẽ
Proſpicientis habet. quorum memor, o mea, len
Pone (precor) faſtus : & amanti jungere Nymp
Sic tibi nec vernum naſcentia frigus adurat
Poma, nec excutiant rapidi florentia venti.
Hæc ubi nequicquam formas Deus aptus in omn
Edidit, in juvenem rediit : & anilia demit

Inſtrume

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

trumenta ſibi : taliſque apparuit illi,
alis ubi oppoſitas nitidiſſima ſolis imago
icit nubes, nullaque obſtante reluxit.
nque parat : ſed vi non eſt opus. inque figura
pta Dei Nymphe eſt, & mutua vulnera ſenſit.
Roximus Auſonias injuſti miles Amuli
Rexit opes: Numitorque ſenex amiſſa nepotum
Munere regna capit : feſtiſque Parilibus urbis
enia conduntur. Tatius, patreſque Sabini
lla gerunt : arciſque via Tarpeja recluſa
gnam animam pœna congeſtis exuit armis.
de ſati Curibus, tacitorum more luporum,
re premunt voces : & corpora victa ſopore
vadunt, portaſque petunt; quas obice firmo
lauſerat Iliades. unam tamen ipſa recluſit,
ec ſtrepitum verſo Saturnia cardine fecit.
la Venus portæ cecidiſſe repagula ſenſit :
t clauſura fuit : niſi quod reſcindere nunquam
iis licet acta Deum. Iano loca juncta tenebant
ajades Auſoniæ, gelido rorantia fonte :
as rogat auxilium. nec Nymphæ juſta petentem
ſtinuere Deam : venaſque, & flumina fontis
licuere ſui. nondum tamen invia Iani
ra patentis erant, nec iter præcluſerat unda :
rida ſupponunt fecundo ſulphura fonti :
ccenduntque cavas fumante bitumine venas.
iribus his, aliiſque vapor penetravit ad ima
ontis, & Alpino modo quæ certare rigori
udebatis aquæ, non ceditis ignibus ipſis.
lammifera gemini fumant aſpergine poſtes :
ortaque nequicquam rigidis promiſſa Sabinis
onte fuit præſtructa novo, dum Martius arma
nduerat miles. quem poſtquam Romulus ultro
Obtulit, & ſtrata eſt tellus Romana Sabinis
Corporibus : ſtrata eſtque ſuis : generique cruorem
anguine cum ſoceri permiſcuit impius enſis :
Pace tamen ſiſti bellum, nec in ultima ferro
Decertare placet, Tatiumque accedere regno.
Occiderat Tatius, populiſque æquata duobus,
Romule, jura dabas : poſita cum caſſide Mavors
Talibus affatur divumque hominumque parentem :
Tempus adeſt genitor (quoniam fundamine magno
Res Romana valet, & præſide pendet ab uno)
Præmia jam promiſſa mihi, dignoque nepoti
Solvere, & ablatum terris imponere cœlo.
Tu mihi concilio quondam præſente deorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

(Nam memoro, memoriq; animo pia verba no
Vnus erit, quem tu tolles ad ſidera cœli,
Dixiſti: rata ſit verborum ſumma tuorum.
Annuit omnipotens: & nubibus aera cæcis
Occuluit, tonitruque, & fulgure terruit orbe
Quæ ſibi promiſſæ ſenſit data ſigna rapinæ,
Innixuſque haſtæ preſſos temone cruento
Impavidus conſcendit equos Gradivus, & ic
Verberis increpuit: pronumque per aera lapſ
Conſtitit in ſummo nemoroſi colle Palati:
Reddentemque ſuo non regia jura Quiriti
Abſtulit Iliaden. corpus mortale per auras
Dilapſum tenues, ut lata plumbea funda
Miſſa ſolet medio glans intabeſcere cœlo.
Pulcra ſubit facies: & pulvinaribus altis
Dignior eſt, qualis trabeati forma Quirini.
FLebat ut amiſſum conjux, cum regia Iuno
Irin ad Herſiliam deſcendere limite curvo
Imperat, & vacuæ ſua ſic mandata referre.
O & de Latio, o & de gente Sabina
Præcipuum matrona decus, digniſſima tanti
Ante fuiſſe viri conjux, nunc eſſe Quirini:
Siſte tuos fletus: &, ſi tibi cura videndi
Conjugis eſt, duce me lucum pete, colle Quiri
Qui viret, & templum Romani regis obumbra
Paret: & in terram pictos delapſa per arcus,
Herſiliam juſſis compellat vocibus Iris.
Illa verecundo vix tollens lumina vultu:
O Dea (nanq; mihi, nec quæ ſis dicere promtū
Et liquet eſſe Deam) duc, o duc, inquit, & oſ
Conjugis ora mihi: quem ſi modo poſſe videre
Fata ſemel dederint, cœlum accepiſſe videbor.
Nec mora: Romuleos cum virgine Thaumanta
Ingreditur colles. ibi ſidus ab æthere lapſum
Decidit in terras: a cujus lumine flagrans
Herſiliæ crinis cum ſidere ceſſit in auras.
Hanc manibus notis Romanæ conditor urbis
Excipit: & priſcum pariter cum corpore nomen
Mutat, Oramque vocat, quæ nunc Dea juncta Qui-
rino eſt.

P

PVBLII OVIDII NASONIS Metamorphoſeon

LIBER XV.

QVæritur interea quis tantæ pondera molis
Suſtineat : tantoque queat ſuccedere regi.
Deſtinat imperio clarum prænuncia veri
Fama Numam. non ille ſatis cognoſſe Sabinæ
Gentis habet ritus : animo majora capaci
Concipit : &, quæ ſit rerum natura, requirit.
Hujus amor curæ, patria, Curibuſque relictis,
Fecit, ut Herculei penetraret ad hoſpitis urbem.
Graja quis Italicis auctor poſuiſſet in oris
Mœnia quærenti, ſic e ſenioribus unus
Rettulit indigenis, veteris non inſcius ævi :
Dives ab Oceano bobus, Iove natus, Iberis
Littora felici tenuiſſe Lacinia curſu
Fertur : &, armento teneras errante per herbas,
Ipſe domum magni, nec inhoſpita tecta Crotonis
Intraſſe : & requie longum relevaſſe laborem.
Atque ita diſcedens, ævo, dixiſſe, nepotum
Hic locus urbis erit : promiſſaque vera fuerunt.
Nam fuit Argolico generatus Alemone quidam
Mycilus, illius Diis acceptiſſimus ævi.
Hunc ſuper incumbens preſſum gravitate ſoporis
Claviger alloquitur : lapidoſas Æſaris undas
I, pete diverſi, patrias age deſere ſedes.
Et, niſi paruerit, multa ac metuenda minatur.
Poſtea diſcedunt pariter, Somnuſque, Deuſque.
Surgit Alemonides : tacitaque recentia mente
Viſa refert : pugnatque diu ſententia ſecum.
Numen abire jubet : prohibent diſcedere leges :
Pœnaque mors poſita eſt patriam mutare volenti.
Candidus Oceano nitidum caput abdiderat Sol :
Et caput extulerat denſiſſima ſidereum nox :
Viſus adeſſe idem Deus eſt, eademque monere,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Et, niſi paruerit, plura, & graviora minari.
Pertimuit? patriumque ſimul transferre parat
In ſedes penetrale novas. fit murmur in urbe:
Spretarumque agitur legum reus: utque perac
Cauſa prior, crimenque patet ſine teſte probatu
Squallidus ad ſuperos tendens reus ora, manuſq;
O cujus cœlum bis ſex fecere labores,
Fer, precor, inquit, opē: nā tu mihi criminis au
Mos erat antiquis, niveis, atriſque lapillis,
His damnare reos, illis abſolvere culpa.
Tunc quoque ſic lata eſt ſententia triſtis: & o
Calculus immitem demittitur ater in urnam.
Quæ ſimul effudit numerandos, verſa lapillos
Omnibus e nigro color eſt mutatus in album:
Candidaque Herculeo ſententia numine facta
Solvit Alemoniden. grates agit ille parenti
Amphitryoniadæ: ventiſque faventibus æquor
Navigat Ionium: Lacedæmoniumque Tarentu
Præterit, & Sybarim, Salentinumque Neæthum
Thurinoſque ſinus, Temeſinque, & Iapygis arv
Vixque pererratis quæ ſpectant littora, terris
Invenit Æſarei fatalia fluminis ora.
Nec procul hinc tumulum, ſub quo ſacrata Croto
Oſſa tegebat humus: juſſaque ibi mœnia terra
Condidit: & nomen tumulati traxit in urbem.
Talia conſtabat certa primordia fama
Eſſe loci, poſitæque Italis in finibus urbis.

VIr fuit hic ortu Samius, ſed fugerat una
Et Samon, & dominos: odioq; tyrannidis e
Sponte erat. iſque licet cœli regione remotu
Mente Deos adiit: &, quæ natura negabat
Viſibus humanis, oculis ea pectoris hauſit.
Cumque animo, & vigili perſpexerat omnia cura
In medium diſcenda dabat, cœtumque ſilentum
Dictaque mirantum, magni primordia mundi,
Et rerum cauſas, & quid natura, docebat:
Quid Deus, unde nives, quæ fulminis eſſet orig
Iuppiter, an venti, diſcuſſa nube tonarent:
Quid quateret terras; qua ſidera lege mearent:
Et quodcunque latet. primuſque animalia menſis
Arguit imponi: primus quoque talibus ora
Docta quidem ſolvit, ſed non & credita, verbis.
Parcite mortales dapibus temerare nefandis
Corpora: ſunt fruges: ſunt deducentia ramos
Pondere poma ſuo, tumidæque in vitibus uvæ:
Sunt herbæ dulces; ſunt quæ miteſcere flamma,

Molliriq

lirique queant. nec vobis lacteus humor
ıtur, nec mella thymi redolentia flore.
iga divitias alimentaque mitia tellus
erit: atq; epulas ſine cæde & ſanguine præbet.
ıe feræ ſedant jejunia: nec tamē omnes :
ɔpe equus, & pecudes, armētaq; gramine vivūt.
quibus ingenium eſt immanſuetumq;, ferumq:,
ıeniæ tigres, iracundique leones,
ıque lupis urſi, dapibus cum ſanguine gaudent.
quantum ſcelus eſt in viſcere viſcera condi,
geſtoque avidum pingueſcere corpore corpus :
riuſque animantem animantis vivere leto !
ıcet in tantis opibus, quas optima matrum
ra creat, nil te niſi triſtia mandere ſævo
nera dente juvat ? rituſque referre Cyclopum ?
, niſi perdideris alium, placare voracis
male morati poteris jejunia ventris ?
vetus illa ætas, cui fecimus Aurea nomen,
ibus arboreis, & quas humus educat, herbis
tunata fuit : nec polluit ora cruore.
ıc & aves tutæ movere per aera pennas :
lepus impavidus mediis erravit in arvis :
: ſua credulitas piſcem ſuſpenderat hamo.
ncta ſine inſidiis, nullamque timentia fraudem,
naque pacis erant: poſtquam non utilis auctor
tibus invidit, (quiſquis fuit ille Deorum)
rporeaſque dapes avidam demerſit in alvum :
ıit iter ſceleri : primoque e cæde ferarum
aluiſſe poteſt maculatum ſanguine ferrum :
que ſatis fuerat) noſtrumque petentia letum
rpora miſſa neci ſalva pietate fatemur,
l quam danda neci, tam non epulanda fuerunt.
ngius inde nefas abiit, & prima putatur.
ſtia ſus meruiſſe mori: quia ſemina pando
uerit roſtro, ſpemque interceperit anni.
te caper morſa Bacchi mactatus ad aras
citur ultoris. nocuit ſua culpa duobus.
ıid meruiſtis oves placidum pecus, inque tuendos
ıtum homines, pleno quæ fertis in ubere nectar ?
ɔllia quæ nobis veſtras velamina lanas
æbetis, vitaque magis, quam morte, juvatis ?
ıid meruere boves, animal ſine fraude doloque,
nocuum, ſimplex, natum tolerare labores ?
ımemor eſt demum, nec frugum munere dignus,
ıi potuit, curvi demto modo pondere aratri
ricolam mactare ſuum : qui trita labore,

Illa,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Illa, quibus toties durum renovaverat arvu
Tot dederat meſſes, percuſſit colla ſecuri.
Nec ſatis eſt, quod tale nefas committitur
Inſcripſere Deos ſceleri : numenque supern
Cæde laboriferi credunt gaudere juvenci.
Victima labe carens, & præſtantiſſima form
(Nam placuiſſe nocet) vittis præſignis, & a
Siſtitur ante aras : auditque ignara precante
Imponique ſuæ videt inter cornua fronti
Quas coluit fruges : percuſſaque ſanguine cu
Inficit in liquida prævisos forſitan unda.
Protinus ereptas viventi pectore fibras
Inſpiciunt, menteſque deum ſcrutantur in il
Vnde fames homini vetitorum tanta ciboru
Audetis veſci genus o mortale ? quod, oro.
Ne facite : & monitis animos advertite noſt
Cumque boum dabitis cæſorum membra pal
Mandere vos veſtros ſcite & ſentite colonos.
Et quoniam Deus ora movet, ſequar ora mov
Rite Deum, Delphoſque meos, ipſumque rec
Æthera, & auguſtæ reſerabo oracula menti
Magna, nec ingeniis inveſtigata priorum ,
Quæque diu latuere, canam. juvat ire per al
Aſtra : juvat terris, & inerti ſede relicta ,
Nube vehi, validique humeris inſiſtere Atlan
Palanteſque homines paſſim, ac rationis ege
Deſpectare procul, trepidoſque obitumque ti
Sic exhortari, ſortemque evolvere fati.

O Genus attonitum gelidæ formidine mo
Quid Styga , quid tenebras , & nomina
timetis ?
Materiem vatum, falſique pericula mundi ?
Corpora ſive rogus flamma, ſeu tabe vetuſtas
Abſtulerit, mala poſſe pati non ulla putetis.
Morte carent animæ : ſemperque priore relict
Sede, novis domibus vivunt, habitantque rec
Ipſe ego (nam memini) Trojani tempore bel
Panthoides Euphorbus eram: cui pectore quo
Hæſit in adverſo gravis haſta minoris Atridæ.
Cognovi clypeum lævæ geſtamina noſtræ
Nuper Abanteis, templo Iunonis, in Argis.
Omnia mutantur : nihil interit : errat : & ill
Huc venit, hinc illuc, & quoslibet occupat ar
Spiritus : eque feris humana in corpora tranſi
Inque feras noſter : nec tempore deperit ullo.
Vtque novis facilis ſignatur cera figuris ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

manet, ut fuerat, nec formas ſervat eaſdem,
tamen ipſa eadem eſt: animam ſic ſemper eandem
, ſed in varias doceo migrare figuras.
ne pietas ſit victa cupidine ventris,
ite (vaticinor) cognatas cæde nefanda
rbare animas: ne ſanguine ſanguis alatur.
uoniam magno feror æquore : plenaq; ventis
dedi : nihil eſt toto quod perſtet in orbe.
cta fluunt · omniſque vagans formatur imago.
quoque aſſiduo labuntur tempora motu,
ſecus ac flumen : neq; enim conſiſtere flumen,
levis hora poteſt. ſed ut unda impellitur unda,
turque eadem, veniens urgetque priorem :
pora ſic fugiunt pariter, pariterq; ſequuntur :
ova ſunt ſemper : nam, quod fuit ante, relictum eſt :
ue, quod haud fuerat : momentaque cuncta novantur.
is & emenſas in lucem tendere noctes,
ubar hoc nitidum nigræ ſuccedere nocti.
color eſt idem cœlo quum laſſa quiete
cta jacent media, quumque albo Lucifer exit
us equo : rurſuſque alius, quum prævia lucis
dendum Phœbo Pallantias inficit orbem.
Dei clypeus, terra quum tollitur ima,
e rubet : terraque rubet, quum conditur ima.
didus in ſummo eſt : melior natura quod illic
eris eſt: terręque procul contagia fugit.
par, aut eadem nocturnæ forma Dianæ
poteſt uſquam : ſemper hodierna ſequente,
reſcit, minor eſt : major, ſi contrahit orbem.
d? non in ſpecies ſecedere quattuor annum
icis, ætatis peragentem imitamina noſtræ ?
n tener, & lactens, puerique ſimillimus ævo
e novo eſt: tunc herba nitens, & roboris expers
get : & inſolida eſt : & ſpe delectat agreſtes.
nia tum florent, florumque coloribus almus
it ager: neq; adhuc virtus in frondibus ulla eſt.
nſit in Æſtatem. poſt Ver, robuſtior annus :
que valens juvenis. neque enim robuſtior ætas
a, nec uberior; nec, quæ magis ardeat, ulla eſt.
ipit Auctumnus, poſito fervore juventæ,
turus, mitiſque, inter juvenemque ſenemque
nperie medius, ſparſus quoque tempora canis.
e ſenilis hyems tremulo venit horrida paſſu,

Aut ſpoliata ſuos, aut quos habet, alba capillo
Noſtra quoq; ipſorum ſemper, requieque fine
Corpora vertuntur: nec, quod fuimusve, ſumu
Cras erimus: fuit illa dies, quæ ſemina tanti,
Speſque hominum primæ, matriſque habitav
alvo,
Artifices natura manus admovit: & angi
Corpora viſceribus diſtentæ condita matris
Noluit: eque domo vacuas emiſit in auras.
Editus in lucem jacuit ſine viribus infans:
Mox quadrupes, rituque tulit ſua membra fera
Paulatimque tremens, & nondum poplite firm
Conſtitit, adjutiſque aliquo conamine nervis.
Inde valens, veloxque furit: ſpaciumque juv
Tranſit: &, emeritis medij quoque temporis a
Labitur occiduæ per iter declive ſenectæ.
Subruit hæc ævi demoliturque prioris
Robora: fletque Milon ſenior, cum ſpectat i
Illos, qui fuerant ſolidarum morte ferarum
Herculeis ſimiles, fluidos pendere lacertos.
Flet quoque, ut in ſpeculo rugas conſpexit an
Tyndaris, & ſecum, cur ſit bis rapta, requirit
Tempus edax rerum, tuque invidioſa vetuſtas
Omnia deſtruitis: vitiataque dentibus ævi,
Paulatim lenta conſumitis omnia morte.
Hæc quoq; nō perſtant, quę nos elemēta voca
Quaſq; vices peragant, animos adhibete, doc

QVattuor æternus genitalia corpora mund
Continet: ex illis duo ſunt oneroſa, ſuo
Pondere in inferius tellus atq; unda feru
Et totidem gravitate carent, nulloque premen
Alta petunt, aer, atque aere purior ignis.
Quæ quanquam ſpacio diſtent, tamen omnia
Ex ipſis: & in ipſa cadunt: reſolutaque tellu
In liquidas rareſcit aquas: tenuatus in auras
Aeraque humor abit: demto quoque pondere ru
In ſuperos aer tenuiſſimus emicat ignes.
Inde retro redeunt, idemque retexitur ordo.
Ignis enim denſum ſpiſſatus in aera tranſit:
Hinc in aquas: tellus glomerata cogitur unda.
Nec ſpecies ſua cuique manet: rerumq; nova
Ex aliis alias reparat natura figuras.
Nec perit in tanto quicquam (mihi credit
mundo:
Sed variat, faciemque novat: naſcique vocat
Incipere eſſe aliud, quam quod fuit ante: mor

nere illud idem. quum ſint huc forſitan illa,
tranſlata illuc: ſumma tamen omnia conſtant.
quidem durare diu ſub imagine eadem
iderim: ſic ad ferrum veniſtis ab auro
la: ſic toties verſa eſt fortuna locorum.
ego, quod fuerat quondam ſolidiſſima tellus,
fretum: vidi factas ex æquore terras:
rocul a pelago conchæ jacuere marinæ:
etus inventa eſt in montibus anchora ſummis:
dque fuit campus, vallem decurſus aquarum
t: & eluvie mons eſt deductus in æquor.
e paludoſa ſiccis humus aret arenis:
que ſitim tulerant, ſtagnata paludibus hument.
fontes natura novos emiſit, & illic
nſit: & antiquis tam multa tremoribus orbis
nina proſiliunt: aut exiccata reſidunt.
c ubi terreno Lycus eſt epotus hiatu,
xiſtit procul hinc, alioque renaſcitur ore.
ic modo conbibitur, tecto modo gurgite lapſus
lditur Argolicis ingens Eraſinus in agris.
Myſum, capitiſque ſui, ripæque prioris
nituiſſe ferunt, alia nunc ire Caicum.
non Sicanias volvens Amaſenus arenas
nc fluit: interdum ſuppreſſis fontibus aret.
te bibebatur, nunc quas contingere nolis
ıdit Anigrus aquas: poſtquā (niſi vatibus omnis
pienda fides) illic lavere Bimembres
ſnera, clavigeri quæ fecerat Herculis arcus.
id? nō & Scythicis Hypanis de montibus ortus,
i fuerat dulcis, ſalibus vitiatur amaris?
ıctibus ambitæ fuerant Antiſſa, Pharoſque,
Phœniſſa Tyros: quarum nunc inſula nulla eſt.
ıcada continuam veteres habuere coloni:
ınc freta circumeunt. Zancle quoq; juncta fuiſſe
citur Italiæ, donec confinia pontus
ıſtulit, & media tellurem reppulit unda.
quæris Helicen, & Buran Achæidas urbes,
venies ſub aquis: & adhuc oſtendere nautæ
clinata ſolent cum mœnibus oppida merſis.
t prope Pitthejam tumulus Trœzena, ſine ullis
rduus arboribus, quondam planiſſima campi
rea, nunc tumulus. nam (res horrenda relatu)
is fera ventorum, cæcis incluſa cavernis,
xpirare aliqua cupiens, luctataque fruſtra
iberiore frui cœlo, cum carcere rima
u'la foret toto, nec pervia flatibus eſſet,

Extentam tumefecit humum , ceu ſpiritus ori
Tendere veſicam ſolet, aut direpta bicornis
Terga capri. tumor ille loci permanſit, & alti
Collis habet ſpeciem, longoque induruit ævo.
Plurima cum ſubeant audita, aut cognita nob
Pauca ſuper referam. quid ? non & lympha figu
Datq;, capitq; novas? medio tua, corniger Am
Vnda die gelida eſt, ortuque obituque caleſcit
Admotis Athamantis aquis accendere lignum
Narratur, minimos cum luna receſſit in orbes.
Flumen habent Cicones : quod potum ſaxea re
Viſcera, quod tactis inducit marmora rebus.
Crathis, & hinc Sybaris veſtris conterminus o
Electro ſimiles faciunt, auroque capillos.
Quodque magis mirum eſt, ſunt , qui non corp
tantum,
Verum animos etiam valeant mutare, liquores
Cui non audita eſt obſcœnæ Salmacis unda ?
Æthiopeſque lacus? quos ſi quis faucibus hauſi
Aut furit, aut patitur mirum gravitate ſoporem
Clitorio quicunque ſitim de fonte levarit,
Vina fugit, gaudetque meris abſtemius undis .
Seu vis eſt in aqua calido contraria vino :
Sive, quod indigenæ memorant, Amithaone na
Prœtidas attonitas poſtquam per carmen & her
Eripuit furiis. purgamina mentis in illas
Miſit aquas : odiumque meri permanſit in undis
Hinc fluit effectu diſpar Lynceſtius amnis :
Quem quicunque parum moderato gutture trax
Haud aliter titubat, quam ſi mera vina bibiſſet.
Eſt lacus Arcadiæ, Phenium dixere priores,
Ambiguis ſuſpectus aquis : quas nocte timeto :
Nocte nocent potæ : ſine noxa luce bibuntur.
Sic alias, aliaſque lacus & flumina, vires
Concipiunt : tempuſque fuit , quo navit in undi
Nunc ſedet Ortygie. timuit concurſibus Argo
Vndarum ſparſas Symplegadas eliſarum :
Quæ nunc immotæ perſtant, ventiſque reſiſtunt.
Nec quæ ſulphureis ardet fornacibus, Ætna
Ignea ſemper erit: neque enim fuit ignea ſempe
Nam ſive eſt animal Tellus, & vivit, habetque
Spiramenta locis flammam exhalantia multis :
Spirandi mutare vias, quotieſque movetur,
Has finire poteſt, illas aperire cavernas :
Sive leves imis venti cohibentur in antris,
Saxaque cum ſaxis, & habentem ſemina flammæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

riam jactant, ea concipit ictibus ignem,
a relinquentur ſedatis frigida ventis :
bituminea rapiunt incendia vires,
ave exiguis areſcunt ſulfura fumis.
pe ut terra cibos, alimentaque pinguia flammæ
dabit, abſumtis per longum viribus ævum ,
ræque ſuum nutrimen deerit edaci :
feret illa famem, deſertaque deſeret ignes.
viros fama eſt in Hyperborea Pallene,
ſoleant levibus velari corpora plumis,
Tritoniacam novies ſubiere paludem.
d equidem credo , ſparſæ quoq; mēbra veneno
rcere artes Scythides memorantur eaſdem.
a fides rebus tamen eſt addenda probatis,
ne vides quæcunque mora, fluidoque calore
pora tabuerint, in parva animalia verti ?
oque : delectos mactatos obrue tauros ,
gnita res uſu) de putri viſcere paſſim
ilegæ naſcuntur apes : quæ more parentum
colunt, operique favent, in ſpemq; laborant.
ſus humo bellator equus crabronis origo eſt.
cava littoreo ſi demas brachia cancro ,
ra ſupponas terræ : de parte ſepulta
pius exibit, caudaque minabitur unca.
que ſolent canis frondes intexere filis
eſtes tineæ (res obſervata colonis)
li mutant cum papilione figuram.
ina limus habet virides generantia ranas :
enerat truncas pedibus : mox apta natando
ra dat : utque eadem ſint longis ſaltibus apta ,
erior ſuperat partes menſura priores.
catulus, partu quem reddidit Vrſa recenti ,
male viva caro eſt : lambendo mater in artus
git : & in formam, quantam capit ipſa reducit.
ne vides, quos cera tegit ſexangula fetus,
liferarum apium ſine membris corpora naſci ?
eroſque pedes, feraſque aſſumere pennas ?
onis volucrem, quæ cauda ſidera portat,
igerumque Iovis, Cythereidaſque columbas,
enus omne avium mediis e partibus ovi
ciret fieri, quis naſci poſſe putaret ?
t qui, cum clauſo putrefacta eſt ſpina ſepulcro,
tari credant humanas angue medullas.
c tamen ex aliis generis primordia ducunt :
eſt, quæ reparet, ſeque ipſa reſeminet ales :
yrij Phœnica vocant : nec fruge, nec herbis,

Rr 3 Sed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sed thuris lacrymis, & ſucco vivit amomi.
Hæc ubi quinque ſuæ complevit ſecula vitæ,
Ilicis in ramis, tremulæque cacumine palm
Vnguibus, & duro nidum ſibi conſtruit ore,
Quo ſimulac caſias & nardi lenis ariſtas,
Quaſſaque cum fulva ſubſtravit cinname myr
Se ſuper imponit, finitque in odoribus ævum
Inde ferunt, totidem qui vivere debeat anno
Corpore de patrio parvum Phœnica renaſci.
Cum dedit huic ætas vires, onerique ferendo
Ponderibus nidi ramos levat arboris altæ :
Fertque pius cunaſque ſuas, patriumq; ſepul
Perque leves auras Hyperionis urbe potitus
Ante fores ſacras Hyperionis æde reponit.
Si tamen eſt aliquid miræ novitatis in iſtis,
Alternare vices, &, quæ modo femina tergo
Paſſa marē eſt, nunc eſſe marē miremur Hyæn
Id quoque quod ventis animal nutritur, & au
Protinus aſſimulat, tetigit quoſcunque colo
Victa racemifero Lyncas dedit India Baccho
E quibus, ut memorant, quicquid veſica rem
Vertitur in lapides : & congelat aere tacto.
Sic & Coralium, quo primum contigit auras
Tempore, dureſcit : mollis fuit herba ſub un
Deſinet ante dies, & in alto Phœbus anhelo
Æquore tinget equos, quā conſequar omnia
In ſpecies tranſlata novas : ſic omnia verti
Cernimus : atque alias aſſumere robora gent
Concidere has. ſic magna fuit, cenſuque, viri
Perq; decem potuit tantum dare ſanguinis an
Nunc humilis veteres tantummodo Troja rui
Et pro divitiis tumulos oſtendit avorum.
Clara fuit Sparte : magnæ viguere Mycenæ :
Nec non & Cecropis, nec non Amphionis ar
Vile ſolum Sparte eſt : altæ cecidere Micenæ
Oedipodioniæ quid ſunt, niſi nomina, Thebæ
Quid Pandioniæ reſtant, niſi nomen, Athenæ

NVnc quoque Dardaniam fama eſt conſcen
Romam :
Appenninigenæ quæ proxima Tybridis
Mole ſub ingenti rerum fundamina ponit.
Hæc igitur formam creſcendo mutat : & oli
Immenſi caput orbis erit : ſic dicere vates,
Faticinaſque ferunt ſortes : quantumq; recor
Dixerat Æneæ, cum res Trojana labaret,
Priamides Helenus flenti, dubioque ſalutis :

Dea, ſi nota ſatis præſagia noſtræ
tis habes: non tota cadet te ſoſpite Troja.
ma tibi ferrumque dabunt iter: ibis: & una
ama rapta feres: donec Trojæque, tibique
rnum patrio contingat amicius arvum.
em etiam cerno Phrygios debere nepotes,
nta nec eſt, nec erit, nec viſa prioribus annis.
c alij proceres per ſecula longa potentem,
dominam rerum de ſanguine natus Iuli
ciet: quo cum tellus erit uſa: fruentur
heriæ ſedes: cœlumque erit exitus illi.
Helenum ceciniſſe Penatigero Æneæ
te memor refero: cognataque mœnia lætor
ſcere; & utiliter Phrygibus viciſſe Pelaſgos.
: tamen oblitis ad metam tendere longe
patiemur equis, cœlū, & quodcunq; ſub illo eſt,
mutat formas, telluſq;, & quicquid in illa eſt.
s quoq; pars mundi (quoniā nō corpora ſolum,
rum etiam volucres animæ ſumus: inq; ferinas
ſſumus ire domos: pecudumq; in pectora cōdi)
rpora quæ poſſunt animas habuiſſe parentum,
t fratrum, aut aliquo junctorum fœdere nobis,
t hominum certe, tuta eſſe, & honeſta ſinamus:
ve Thyeſtæis cumulemus viſcera menſis.
am male conſueſcit, quam ſe parat ille cruori
pius humano, vituli qui guttura cultro
umpit, & immotas præbet mugitibus aures!
ut qui vagitus ſimiles puerilibus hœdum
dentem jugulare poteſt: aut alite veſci,
ui dedit ipſe cibos! quantū eſt quod deſit in iſtis
d plenum facinus! quis tranſitus inde paratur!
os aret, aut mortem ſenioribus imputet annis.
orriferum contra Borean ovis arma miniſtret.
bera dent ſaturæ manibus preſſanda capellæ.
etia cum pedicis, laqueoſque, arteſque doloſas
ollite, nec volucres viſcata fallite virga:
ec formidantes cervos includite pennis:
ec celate cibis uncos fallacibus hamos.
erdite ſi qua nocent, verum hæc quoque perdite tantum:
Ora vacent epulis, alimentaque congrua carpant.

TAlibus atque aliis inſtructo pectore dictis,
In patriam remeaſſe ferunt: ultroque petitum
Accepiſſe Numam populi Latialis habenas.
Conjuge qui felix Nympha, ducibuſque Camœnis
Sacrificos docuit ritus: gentemque feroci

Aſſuetam bello, pacis traduxit ad artes.
Qui poſtquam ſenior regnumq; ævumque pe
Extinctum Latiæque nurus, populuſque, patre
Deflevere Numam : nam conjux urbe relicta
Vallis Aricinæ denſis latet abdita ſylvis :
Sacraque Oreſteæ gemitu, queſtuque Dianæ
Impedit. ah quoties Nymphæ nemoriſque, lac
Ne faceret, monuere ! & conſolantia verba
Dixerunt! quoties flenti Theſeius heros,
Siſte modum, dixit! nec enim fortuna queren
Sola tua eſt : ſimiles aliorum reſpice caſus :
Mitius iſta feres ; utinamque exempla dolente
Non mea te poſſent relevare : ſed & mea poſ
Fando aliquem Hippolytum, veſtras ſi cor
aures,
Credulitate patris, ſceleratæ & fraude nov
Occubuiſſe neci, mirabere, vixque probabo.
Sed tamen ille ego ſum : me Paſiphaeia quond
Tentatum fruſtra patrium temerare cubile,
Quod voluit, finxit voluiſſe : & crimine verſo
Indiciique metu magis offenſave repulſæ
Arguit : immeritumque pater projecit ab urbe
Hoſtilique caput prece deteſtatur euntis.
Pytheiam profugo curru Trœzena petebam :
Iamque Corinthiaci carpebam littora ponti :
Cum mare ſurrexit: cumuluſque immanis aqua
In montis ſpeciem curvari, & creſcere viſus,
Et dare mugitus, ſummoque cacumine findi.
Corniger hinc taurus ruptis expellitur undis,
Pectoribuſque tenus molles erectus in auras
Naribus, & patulo partem maris evomit ore.
Corda pavent comitum: mihi mens interrita m
ſit
Exiliis contenta ſuis. cum colla feroces
Ad freta convertunt, arrectiſq; auribus horrent
Quadrupedes : monſtrique metu turbantur. & al
Præcipitant currus ſcopulis : ego ducere vana
Frena manu, ſpumis albentibus oblita luſtro :
Et retro lentas tendo reſupinus habenas.
Nec vires tamen has rabies ſuperaſſet equorum :
Ni rota, perpetuum quæ circumvertitur axem,
Stipitis occurſu fracta & disjecta fuiſſet.
Excutior curru : loriſque tenentibus artus
Viſcera viva trahi, nervoſque in ſtirpe teneri,
Membra rapi partim, partim reprehenſa relinqui
Oſſa gravem dare fracta ſonum, feſſamque vider

Exhala

alare animam, nullaſque in corpore partes,
ere quas poſſes: unumque erat omnia vulnus.
potes, aut audes cladi componere noſtræ,
pha tuam? vidi quoque luce carentia regna:
cerum fovi Phlegethontide corpus in unda.
nisi Apollineæ valido medicamine prolis,
lita vita foret. quam poſtquam fortibus herbis
ae ope Pæonia, Dite indignante, recepi:
mihi ne præſens augerem muneris hujus
diam, denſas objecit Cynthia nubes.
ae forem tutus, poſſemque impune videri,
idit ætatem: nec cognoſcenda reliquit
mihi, Cretenque diu dubitavit habendam
eret, an Delon. Delo, Cretaque relictis
poſuit. nomenque ſimul, quod poſſit equorum
aonuiſſe, jubet deponere: quique fuiſti
polytus, dixit, nunc idem Virbius eſto.
nemus inde colo: de Diiſque minoribus unus
aine ſub dominæ lateo, atque aſſentior illi.
On tamen Egeriæ luctus aliena levare
Damna valent: montiſque jacens radicibus
imis
itur in lacrymas, donec pietate dolentis
a ſoror Phœbi gelidum de corpore fontem
it, & æternas artus tenuavit in undas.
T nymphas tetigit nova res: & Amazone
natus (tor
Haud aliter ſtupuit, quam cum Tyrrhenus ara-
alem glebam motis aſpexit in arvis
nte ſua primum, nulloque agitante moveri:
ere mox hominis, terræque amittere formam:
que venturis aperire recentia fatis.
igenæ dixere Tagen: qui primus Hetruſcam
cuit gentem caſus aperire futuros.
Tque Palatinis hærentem collibus olim,
Cum ſubito vidit frondeſcere Romulus ha-
ſtam,
e radice nova, non ferro ſtabat adacto:
jam non telum, ſed lenti viminis arbor
n expectatas dabat admirantibus umbras.
Vt ſua fluminea quum vidit Cippus in unda
Cornua: vidit enim, falſamque in imagine cre-
dens
e fidem, digitis ad frontem ſæpe relatis
æ vidit, tetigit: nec jam ſua lumina damnans
titit, ut victor domito veniebat ab hoſte.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Ad cœlumque oculos, & eodem cornua tolle,
Quicquid, ait, ſuperi monſtro portenditur iſ
Seu lætum eſt aliquid patriæ, populoq; Qui
Sive minax, mihi ſit : viridique e ceſpite fa
Placat odoratis herboſas ignibus aras,
Vinaque dat pateris : mactatarumque bident
Quid ſibi ſignificent trepidantia conſulit ext
Quæ ſimul aſpexit Tyrrhenæ gentis aruſpex
Magna quidem rerum molimina vidit in illis
Non manifeſta tamen. Cum vero ſuſtulit acr
A pecudis fibris ad Cippi cornua lumen,
Rex ait, o ſalve, tibi enim, tibi Cippe, tuiſq
Hic locus, & Latiæ parebunt cornibus arces
Tu modo rumpe moras : portaſq; intrare pa
Adpropera : ſic fata jubent. nanque urbe rec
Rex eris : & ſceptro tutus potiere perenni.
Rettulit ille pedem : torvamque a mœnibus
Avertens faciem, procul o procul omina, di
Talia Dij pellant : multoque ego juſtius æv
Exul agam, quam me videant Capitolia rege
Dixit : & extemplo populumq; gravemq; ſe
Convocat. ante tamen capitis nova cornua f
Velat : & aggeribus factis a milite forti
Inſiſtit : priſcoque Deos de more precatus,
Eſt, ait, hic unus, quem vos niſi pellitis urbe,
Rex erit : is qui ſit, ſigno, non nomine dica
Cornua fronte gerit : quem vobis indicat au
Si Romam intrarit, famularia jura daturum.
Ille quidem potuit portas irrumpere apertas :
Sed nos obſtitimus : quanvis conjunctior ill
Nemo mihi eſt : vos urbe virum prohibete Qui
Vel, ſi dignus erit, gravibus vincite catenis :
Aut finite metum fatalis morte tyranni.
Qualia ſuccinctis, ubi trux inſibilat Eurus,
Murmura pinetis fiunt : aut qualia fluctus
Æquorei faciunt, ſi quis procul audiat illos
Tale ſonat populus : ſed per confuſa tremen
Verba tamen vulgi vox eminet una, quis ill
Et ſpectant frontes, prædictaque cornua qua
Rurſus ad hos Cippus, Quẽ poſcitis, inquit, h
Et demta capiti, populo prohibente corona
Exhibuit gemino præſignia tempora cornu.
Demiſere oculos omnes : gemitumque deder
Atque illud meritis clarum (quis credere poſ
Inviti videre caput : nec honore carere
Vlterius paſſi, feſtam impoſuere coronam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

roceres, quoniam muros intrare vetaris,
is honorati tantum tibi Cippe dedere,
ntum depreſſo ſubjectis bobus aratro
nplecti poſſes, ad finem lucis ab ortu.
nuaque auratis miram referentia formam
ibus inſculpunt, longum manſura per ævum.
Andite nunc Muſæ, præſentia numina vatum
(Scitis enim, nec vos fallit ſpacioſa vetuſtas)
Vnde Coroniden circunflua Tybridis alti
ula Romuleæ ſacris arceſſerit urbis.
a lues quondam Latias vitiaverat auras:
llidaque exangui ſquallebant corpora morbo.
neribus feſſi, poſtquam mortalia cernunt
ntamenta nihil, nihil artes poſſe medentum,
xilium cœleſte petunt: mediamque tenentis
bis humum Delphos adeunt oracula Phœbi:
que ſalutifera miſeris ſuccurrere rebus
rte velit, tantæque urbis mala finiat, orant.
locus, & laurus, & quas habet ipſe pharetras,
tremuere ſimul: cortinaque reddidit imo
inc adyto vocem, pavefactaque corpora movit:
uod petis hinc, propiore loco Romane petiſſes:
t pete nunc propiore loco: nec Apolline vobis,
ui minuat luctus, opus eſt, ſed Apolline nato.
e bonis avibus: prolemque accerſite noſtram.
iſſa Dei prudens poſtquam accepere Senatus,
uam colat, explorat, juvenis Phœbeius urbem:
uique petant ventis Epidauria littora mittunt.
uæ ſimul incurva miſſi tetigere carina:
onſilium, Grajoſque patres adiere, darentque
ravere Deum: qui præſens funera gentis
iniat Auſoniæ: certant adjicere ſortes.
iſſidet, & variat ſententia: parſque negandum
on putat: auxilium multi retinere, ſuamque
on emittere opem, nec numina tradere ſuadent.
um dubitant, ſeram pepulere crepuſcula lucem:
mbraque telluris tenebras induxerat orbi:
um Deus in ſomnis opifer conſiſtere viſus
nte tuum, Romane, torum: ſed qualis in æde
Eſſe ſolet: baculumque tenens agreſte ſiniſtra
Cæſariem longæ dextra deducere barbæ:
Et placido tales emittere pectore voces:
Pone metus, veniam, ſimulacraque noſtra relin-
quam.
Hunc modo ſerpentẽ, baculum qui nexibus ambit,
Perſpice, & uſq; nota viſum ut cognoſcere poſſis:
Vertar

Vertar in hunc : ſed major ero : tantuſq; videor
In quantum verti cœleſtia corpora poſſunt.
Extemplo cum voce Deus, cum voce Deoqu
Somnus abit : ſomniq; fugam lux alma ſecu
Poſtera ſidereos Aurora fugaverat ignes :
Incerti quid agant proceres, ad templa petit
Conveniunt operoſa Dei : quaque ipſe morar
Sede velit, ſignis cœleſtibus indicet, orant.
VIx bene deſierant, cum criſtis aureus altis
In ſerpente Deus prænuntia ſibila movit
Adventuque ſuo, ſignumque, araſque, fores,
Marmoreumque ſolum, faſtigiaque aurea mov
Pectoribuſque tenus media ſublimis in æde
Conſtitit: atque oculos circumtulit igne micans.
Territa turba pavet. cognovit numina caſtus
Evinctus vitta crines albente ſacerdos.
En Deus eſt! Deus eſt ! animis, linguiſque fave,
Quiſquis adeſt, dixit: ſis, o pulcerrime, viſus
Utiliter : populoſque juves tua ſacra colentes.
Quiſquis adeſt, viſum veneratur numen : & ore
Verba ſacerdotis referunt geminata, piumque
Æneadæ præſtant & voce, & mente favorem.
Annuit his, motiſque Deus rata pignora criſtis
Et repetita dedit vibrata ſibila lingua.
Tum gradibus nitidis elabitur : oraque retro
Flectit : & antiquas abiturus reſpicit aras :
Aſſuetaſque domos, habitataque templa ſaluta
Inde per injectis adopertam floribus ingens
Serpit humũ: flectitq; ſinus : mediamq; per urb
Tendit ad incurvo munitos aggere portus.
Reſtitit hic : agmenque ſuum, turbæque ſequen
Officium placido viſus dimittere vultu,
Corpus in Auſonia poſuit rate. numinis illa
Senſit onus : preſſaque Dei gravitate carina ,
Æneadæ gaudens : cæſoque in littore tauro ,
Tota coronatæ ſolvunt retinacula navis.
Impulerat levis aura ratem : Deus eminet alte
Impoſitaque premens puppim cervice recurvam
Cæruleas deſpectat aquas: modiciſque per æq
Ionium Zephyris ſextæ Pallantidos ortu
Italiam tenuit : præterque Lacinia templa
Nobilitata Dea, Scyllæaque littora fertur.
Linquit Iapygiam, levibuſque Amphryſia remis
Saxa fugit, dextra prærupta Ceraunia parte.
Romechiumque legit, Caulonaque, Naritiamqu
Evincitque fretum, Siculique anguſta Pelori ,

Hipp

potadæque domos regis, Themeſeſque metalla,
coſiamque petit, tepidique roſaria Pæſti:
e legit Capreas, promontoriumque Minervæ,
Surrentino generoſos palmite colles:
culeamque urbem, Stabiaſque, & in ocia natam
thenopen, & ab hac Cumææ templa Sibyllæ.
c calidi fontes, lentiſciferumque tenetur
ernum, multamque trahens ſub gurgite arenam
turnus, niveiſque frequens Sinueſſa colubris,
turnæque graves, & quam tumulavit alumnus,
iphatæque domus, Trachaſque obſeſſa palude,
ellus Circæa, & ſpiſſi littoris Antium
ubi veliferam nautæ advertere carinam,
per enim jam pontus erat) Deus explicat orbes,
que ſinus crebros & magna volumina labens,
npla parentis init flavum tangentia littus.
nore placato patrias Epidaurius aras
quit: & hoſpitio juncti ſibi numinis uſus
oream tractu ſquamæ crepitantis arenam
at: & innixus moderamine navis, in alta
pe caput poſuit: donec caſtrumque, ſacraſque
ini ſedes, Tyberinaque ad oſtia venit.
omnes populi paſſim, matrumque, patrumque
ia turba ruit, quæque ignes Troica ſervat
a tuos: lætoque Deum clamore ſalutant.
que per adverſas navis cita ducitur undas,
ra ſuper ripas, aris ex ordine factis,
e ab utraque ſonant: & odorant aera fumis:
que conjectos incalfacit hoſtia cultros.
que caput rerum, Romanam intraverat urbem:
itur ſerpens: ſummoque acclivia malo
a movet: ſedeſque ſibi circumſpicit aptas.
ditur in geminas partes circumfluus amnis:
la nomen habet: laterumque a parte duorum
igit æquales media tellure lacertos.
ſe de Latia pinu Phœbeius anguis
tulit: & finem, ſpecie cœleſte reſumta,
bus impoſuit, venitque ſalutifer urbi.
Ic tamen acceſſit delubris advena noſtris:
Cæſar in urbe ſua Deus eſt: quem Marte, togaque
ipuum, non bella magis finita triumphis,
ue domi geſtæ, properataque gloria rerum
dus vertere novum, ſtellamque comantem,
n ſua progenies. nec enim de Cæſaris actis
a majus opus, quam quod pater extitit hujus.

Sci-

Scilicet æquoreos plus eſt domuiſſe Britanne
Perque papyriferi ſeptemflua flumina Nili
Victrices egiſſe rates : Numidaſque rebelles ,
Cinyphiumque Iubam, Mithridateiſque tum
Nominibus Pontum, populo adjeciſſe Quirin
Et multos meruiſſe, aliquos egiſſe triumpho
Quam tantum genuiſſe virum : quo præſide
Humano generi ſuperi faviſtis abunde.
Ne foret hic igitur mortali ſemine cretus ,
Ille Deus faciendus erat : quod ut aurea vidi
Æneæ genitrix ; vidit quoque triſte parari
Pontifici letum, & conjurata arma moveri :
Palluit, & cunctis, ut cuique erat obvia, div
Aſpice, dicebat, quanta mihi mole parentur
Inſidiæ, quantaque caput cum fraude petatu
Quod de Dardanio ſolum mihi reſtat Iulo.
Solane ſemper ero injuſtis exercita curis ?
Quam modo Tydidæ Calydonia vulneret ha
Nunc male defenſæ confundant mœnia Troj
Quæ videam natum longis erroribus actum,
Iactarique freto, ſedeſque intrare ſilentum ,
Bellaque cum Turno gerere : aut, ſi vera fa
Cum Iunone magis. quid nunc antiqua recor
Damna mei generis? timor hic meminiſſe pri
Non ſinit. in me acui ſceleratos cernitis enſe
Quos prohibete, precor, facinuſque repellite
Cæde ſacerdotis flammas extinguite Veſtæ .
Talia nequicquam toto Venus anxia cœlo
Verba jacit: ſuperoſque movet: qui rumpere
quam
Ferrea non poſſunt veterum decreta ſororum
Signa tamen luctus dant haud incerta futuri.
Arma ferunt inter nigras crepitantia nubes,
Terribileſque tubas, auditaque cornua cœlo
Præmonuiſſe nefas. Solis quoque triſtis imag
Lurida ſollicitis præbebat lumina terris.
Sæpe faces viſæ mediis ardere ſub aſtris :
Sæpe inter nimbos guttæ cecidere cruentæ.
Cærulus & vultum ferrugine Lucifer atra
Sparſus erat : ſparſi lunares ſanguine currus
Triſtia mille locis Stygius dedit omina bubo
Mille locis lacrymavit ebur : cantuſque feru
Auditi, ſanctis & verba minantia lucis.
Victima nulla litat : magnoſque inſtare tumu
Fibra monet, cæſumque caput reperitur in e
Inque foro, circumque domos, & templa De
N

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

urnos ululaſſe canes : umbraſque ſilentum
viſſe ferunt : motamque tremoribus urbem.
tamen inſidias, venturaque vincere fata
monitus potuere Deum : ſtrictique feruntur
emplum gladij. nec enim locus ullus in urbe
acinus, diramque placet, niſi curia, cædem.
vero Cytherea manu percuſſit utraque
us, & ætheria molitur condere nube :
prius infeſto Paris eſt ereptus Atridæ,
Diomedeos Æneas fugerat enſes.
bus hanc genitor : ſola inſuperabile fatum
movere paras : intres licet ipſa ſororum
a trium : cernes illic molimine vaſto
ære, & ſolido rerum tabularia ferro :
neque concuſſum cœli, neque fulminis iram,
metuunt ullas tuta, atque æterna ruinas.
enies illic inciſa adamante perenni
a tui generis : legi ipſe : animoque notavi :
eferam, ne ſis jam nunc ignara futuri.
ſua complevit, pro quo Cytherea laboras,
pora, perfectis, quos terræ debuit, annis.
Deus accedat cœlo, templiſque colatur,
facies, natuſque tuus : qui nominis hæres
oſitum feret unus onus, cæſique parentis
in bella ſuos fortiſſimus ultor habebit.
us auſpiciis obſeſſæ mœnia pacem
a petent Mutinæ : Pharſalia ſentiet illum :
athiique iterum madefient cæde Philippi :
nagnum Siculis nomen ſuperabitur undis :
nanique ducis conjux Ægyptia tedæ
bene fiſa cadet : fruſtraque erit illa minata
vitura ſuo Capitolia noſtra Canopo.
d tibi barbariem, genteſq; ab utroque jacentes
ano numerem? quodcunque habitabile tellus
inet, hujus erit : pontus quoque ſerviet illi.
e data terris, animum ad civilia vertet
a ſuum, legeſque feret juſtiſſimus auctor :
mploque ſuo mores reget : inque futuri
nporis ætatem venturorumque nepotum
ſpiciens, prolem ſancta de virgine natam
re ſimul, nomenque ſuum, curaſque jubebit.
, niſi cum ſenior ſimiles æquaverit annos,
herias ſedes cognataque ſidera tanget.
nc animam interea cæſo de corpore raptam
jubar, ut ſemper Capitolia noſtra, forumque
vus ab excelſa proſpectet Iulius æde.

Vix

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Vix ea fatus erat, media cum ſede ſenatus
Conſtitit alma Venus, nulli cernenda : ſuiq
Cæſaris eripuit membris, nec in aera ſolvi
Paſſa recentem animam, cœleſtibus intulit aſ.
Dumque tulit, numen capere, atq; igneſcere ſſe,
Emiſitque ſimul : ſimul evolat altius illa :
Flammiferumque trahens ſpacioſo limite crin
Stella micat, natique videns benefacta, fatet
Eſſe ſuis majora : & vinci gaudet ab illo.
Hic ſua præferri quanquam vetat acta patern,
Libera fama tamen, nulliſque obnoxia juſſis
Invitum præfert : unaque in parte repugnat.
Sic magnis cedit titulis Agamemnonis Atreu
Ægea ſic Theſeus : ſic Pelea vincit Achilles.
Denique ut exemplis ipſos æquantibus utar,
Sic & Saturnus minor eſt Iove. Iuppiter arce
Temperat ætherias, & mundi regna triformi
Terra ſub Auguſto : pater eſt & rector uterq
Dij, precor, Æneæ comites, quibus enſis, & ig
Ceſſerunt : Dijque indigetes, genitorque Quir
Vrbis, & invicti genitor Gradive Quirini,
Veſtaque Cæſareos inter ſacrata penates,
Et cum Cæſarea tu Phœbe domeſtice Veſta,
Quique tenes altus Tarpejas Iuppiter arces,
Quoſque alios vati fas appellare, piumque eſt
Tarda ſit illa dies, & noſtro ſerior ævo,
Qua caput auguſtum, quem temperat, orbe re
Accedat cœlo, faveatque precantibus abſens.

PERORATIO.

IAmque opus exegi, quod nec Iovis ira, nec ig
Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetuſt
Cum volet illa dies, quæ nil niſi corporis
Ius habet, incerti ſpacium mihi finiat ævi:
Parte tamen meliore mei ſuper alta perennis
Aſtra ferar, nomenque erit indelebile noſtrum
Quaque patet domitis Romana potentia terris
Ore legar populi : perque omnia ſecula fama
Si quid habent veri vatum præſagia, vivam.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII OVIDII NASONIS OPERVM

TOMVS III.

quo continentur

Faſtorum Libri VI.
Triſtium Libri V.
De Ponto Libri IV.
Diræ in Ibin.
Halieuticon Fragmentum.

Amſterodami,
Apud Guilielmum Ianſſonium,
Anno cIↃ IↃC XIX

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII OVIDII NASONIS Faſtorum

LIBER I.

TEmpora cum cauſis Latium digeſta per annum,
Lapſaq; ſub terras, ortaq; ſigna canam.
Excipe pacato, Cæſar Germanice, vultu
Hoc opus: & timidæ dirige navis iter:
Officioque, levem non averſatus honorem,
Huic tibi devoto, numine dexter ades.
Sacra recognoſces annalibus eruta priſcis,
Et quo ſit merito quæque notata dies.
Invenies illic & feſta domeſtica vobis:
Sæpe tibi pater eſt, ſæpe legendus avus.
Quæque ferunt illi pictos ſignantia faſtos,
Tu quoque cum Druſo præmia fratre feres.
Cæſaris arma canant alij, nos Cæſaris aras,
Et quoſcunque ſacris addidit ille dies.
Annue conanti per laudes ire tuorum,
Deque meo pavidos excute corde metus.
Da mihi te placidum, dederis in carmina vires:
Ingenium vultu ſtatque caditque tuo.
Pagina judicium docti ſubitura movetur
Principis, ut Clario miſſa legenda deo.
Quæ ſit enim culti facundia ſenſimus oris,
Civica pro trepidis cum tulit arma reis.
Scimus &, ad noſtras cum ſe tulit impetus artes,
Ingenij currant flumina quanta tui.
Si licet, & fas eſt, vates rege vatis habenas:
Auſpice te felix totus ut annus eat.

TEmpora digereret cum conditor urbis in anno
Conſtituit menſes quinque bis eſſe ſuo.
Scilicet arma magis, quam ſidera, Romule noras:
Curaque finitimos vincere major erat.

Eſt tamen & ratio, Cæſar, quæ moverit illum,
  Erroremque ſuum quo tueatur habet.
Quod ſatis eſt utero matris dum prodeat infans
  Hoc anno ſtatuit temporis eſſe ſatis.
Per totidem menſes a funere conjugis uxor
  Suſtinet in vidua triſtia ſigna domo.
Hoc igitur vidit trabeati cura Quirini,
  Cum rudibus populis annua jura daret.
Martis erat primus menſis, Veneriſque ſecundu
  Hæc generis princeps, ipſius ille pater.
Tertius a ſenibus: juvenum de nomine quartus
  Quæ ſequitur, numero turba notata fuit.
At Numa nec Ianum, nec avitas præterit umbra
  Menſibus antiquis præpoſuitque duos.
Nec tamen ignores variorum jura dierum:
  Non habet officium lucifer omnis idem.
Ille nefaſtus erit, per quem tria verba ſilentur
  Faſtus erit, per quem lege licebit agi.
Nec toto præſtare die ſua jura putaris:
  Qui jam faſtus erit, mane nefaſtus erat.
Nam ſimul exta Deo data ſunt, licet omnia fa
  Verbaque honoratus libera prætor habet.
Eſt quoque, quo populum jus eſt includere ſept
  Eſt quoque, qui nono ſemper ab orbe redit.
Vendicat Auſonias Iunonis cura Kalendas:
  Idibus alba Iovi grandior agna cadit.
Nonarum tutela Deo caret: omnibus iſtis
  (Ne fallare cave) proximus, ater erit.
Omen ab eventu eſt: illis nam Roma diebus
  Marte ſub adverſo triſtia damna tulit.
Hæc mihi dicta ſemel, totis hærentia faſtis,
  Ne ſeriem rerum ſcindere cogar, erunt.

ECce tibi fauſtum, Germanice, nunciat annu
  Inque meo primum carmine Ianus adeſt.
Iane biceps, anni tacite labentis origo:
  Solus de ſuperis qui tua terga vides:
Dexter ades ducibus, quorum ſecura labore
  Ocia terra ferax, ocia pontus habet:
Dexter ades patribuſque tuis, populoque Quirin
  Et reſera nutu candida templa tuo.
Proſpera lux oritur: linguis animiſque favete:
  Nunc dicenda bona ſunt bona verba die.
Lite vacent aures, inſanaque protinus abſint
  Iurgia: differ opus livida turba tuum.
Cernis odoratis ut luceat ignibus æther?
  Et ſouet accenſis ſpica Ciliſſa focis?

Flam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Flamma nitore ſuo templorum verberat aurum,
Et tremulum ſumma ſpargit in æde jubar.
Veſtibus intactis Tarpeias itur in arces:
Et populus feſto concolor ipſe ſuo eſt.
Iamque novi præeunt faſces: nova purpura fulget:
Et nova conſpicuum pondera ſentit ebur.
Colla rudes operum præbent ferienda juvenci,
Quos aluit campis herba Faliſca ſuis.
Iuppiter, arce ſua cum totum ſpectet in orbem:
Nil niſi Romanum, quod tueatur, habet.
Salve feſta dies, meliorque revertere ſemper,
A populo rerum digna potente coli.
Quem tamen eſſe deum te dicam, Iane biformis?
Nam tibi par nullum Græcia numen habet.
Ede ſimul cauſam, cur de cœleſtibus unus.
Idque quod a tergo eſt, idque quod ante, vides.
Hæc ego cum ſumtis agitarem mente tabellis,
Lucidior viſa eſt, quam fuit ante, domus.
Tum ſacer ancipiti mirandus imagine Ianus
Bina repente oculis obtulit ora meis.
Extimui: ſenſique metu riguiſſe capillos:
Et gelidum ſubito frigore pectus erat.
Ille tenens baculum dextra, clavemque ſiniſtra,
Edidit hos nobis ore priore ſonos.
Diſce metu poſito, vates operoſe dierum,
Quod petis, & voces percipe mente meas.
Me chaos antiqui (nam ſum res priſca) vocabant:
Accipe, quam longi temporis acta canam.
Lucidus hic aer, & quæ tria corpora reſtant,
Ignis, aqua, tellus, unus acervus erant.
Vt ſemel hæc rerum ſeceſſit lite ſuarum,
Inque novas abiit maſſa ſoluta domos:
Cœlum flamma petit, propior locus aera cepit:
Sederunt medio terra fretumque loco.
Tunc ego, qui fuerã globus, & ſine imagine moles,
In faciem redij, membraque digna deo.
Nunc quoq; confuſæ quoniã nota parva figuræ eſt,
Ante quod eſt in me, poſtque videtur idem.
Accipe, quæſitæ quæ cauſa ſit altera formæ:
Hanc ſimul ut noris, officiumque meum.
Quicquid ubiq; vides, cœlum, mare, nubila, terras,
Omnia ſunt noſtra clauſa, patentque manu.
Me penes eſt unum vaſti cuſtodia mundi,
Et jus vertendi cardinis omne meum eſt.
Cum libuit pacem placidis emittere tectis,
Libera per tutas ambulat illa vias.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sanguine letifero totus miſcebitur orbis,
Ni teneant rigidæ condita bella ſeræ.
Præſideo foribus cœli cum mitibus Horis,
Et redit officio Iuppiter itque meo.
Inde vocor Ianus: cui cum Cereale ſacerdos
Imponit libum, farraque miſta ſale;
Nomina ridebis: modo nanque Patulcius idem
Et modo ſacrifico Cluſius ore vocor.
Scilicet alterno voluit rudis illa vetuſtas
Nomine diverſas ſignificare vices.
Vis mea narrata eſt: cauſam nunc diſce figuræ,
Iam tamen hanc aliqua tu quoque parte vides:
Omnis habet geminas hinc atq; hinc janua frōtes,
E quibus hæc populum ſpectat, at illa Larem.
Vtque ſedens primi veſter prope limina tecti
Ianitor, egreſſus introituſque videt:
Sic ego proſpicio cœleſtis janitor aulæ
Eoas partes Heſperiaſque ſimul.
Ora vides Hecates in treis vertentia partes:
Servet ut in ternas compita ſecta vias.
Et mihi, ne flexu cervicis tempora perdam,
Cernere non moto corpore bina licet.
Dixerat: & vultu, ſi plura requirere vellem,
Difficilem mihi ſe non fore, pactus erat:
Sumſi animum: grateſque deo non territus egi;
Verbaque ſum ſpectans pauca locutus humum.
Dic age, frigoribus quare novus incipit annus,
Qui melius per ver incipiendus erat?
Omnia tunc florent: tunc eſt nova temporis ætas,
Et nova de gravido palmite gemma tumet.
Et modo formatis operitur frondibus arbor:
Prodit & in ſummum ſeminis herba ſolum.
Et tepidum volucres concentibus aera mulcent:
Ludit & in pratis luxuriatque pecus.
Tunc blandi ſoles: ignotaque prodit hirundo,
Et luteum celſa ſub trabe figit opus.
Tunc patitur cultus ager, & renovatur aratro,
Hæc anni novitas jure vocanda fuit.
Quæſieram multis: non multis ille moratus,
Contulit in verſus ſic ſua verba duos.
Bruma novi prima eſt, veteriſque noviſſima Solis:
Principium capiunt Phœbus & annus idem.
Poſtea mirabar, cur non ſine litibus eſſet
Prima dies: Cauſam percipe, Ianus ait:
Tempora commiſi naſcentia rebus agendis,
Totus ab Auſpicio ne foret annus iners.

Quiſq

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ſque ſuas artes ob idem delibat agendo,
ec plus quam ſolitum teſticatur opus.
x ego: Cur, quanvis aliorum numina placem,
ane, tibi primum thura merumque fero?
poſſis aditum per me, qui limina ſervo,
Ad quoſcunque voles, inquit habere deos.
cur læta tuis dicuntur verba Kalendis?
Et damus alternas accipimuſque preces?
nc Deus incumbens baculo, quē dextra gerebat,
Omnia principiis, inquit, ineſſe ſolent.
primam vocem timidas advertitis aures,
Et primum viſam conſulit augur avem.
mpla patent, aureſq; deum: nec lingua caducas,
Concipit ulla preces: dictaque pondus habent.
eſierat Ianus: nec longa ſilentia feci:
Sed tetigi verbis ultima verba meis.
uid vult palma ſibi, rugoſaque carica, dixi,
Et data ſub niveo condita mella cado?
men, ait, cauſa eſt, ut res ſapor ille ſequatur,
Et peragat cœptum dulcis ut annus iter.
ulcia cur dentur, video: ſtipis adjice cauſam,
Pars mihi de feſto ne labet ulla tuo.
iſit, &, o quam te fallunt tua ſecula, dixit,
Qui ſtipe mel ſumta dulcius eſſe putas.
ix ego Saturno quenquam regnante videbam,
Cujus non animo dulcia lucra forent.
ēpore crevit amor, qui nunc eſt ſummus, habēdi:
Vix ultra, quo jam progrediatur, habet.
Pluris opes nunc ſunt, quā priſci temporis annis,
Dum populus pauper dum nova Roma fuit:
Dum caſa Martigenam capiebat parva Quirinum,
Et dabat exiguum fluminis ulva torum.
Iuppiter anguſta vix totus ſtabat in æde,
Inque Iovis dextra fictile fulmen erat.
Frondibus ornabant, quæ nunc Capitolia gemmis:
Paſcebatque ſuas ipſe ſenator oves.
Nec pudor, in ſtipula placidam cepiſſe quietem,
Et fœnum capiti ſuppoſuiſſe, fuit.
Iura dabat populis poſito modo prætor aratro:
Et levis argenti lamina crimen erat.
At poſtquam Fortuna loci caput extulit hujus:
Et tetigit ſummo vertice Roma deos:
Creverunt & opes, & opum furioſa cupido:
Et, cum poſſideant plurima, plura petunt.
Quærere ut abſumant, abſumta requirere certant:
Atque ipſæ vitiis ſunt alimenta vices,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sic, quibus intumuit ſuffuſa venter ab unda
Quo plus ſunt potæ, plus ſitiuntur aquæ.
In pretio pretium nunc eſt : dat cenſus hono
Cenſus amicitias : pauper ubique jacet.
Tu tamen, auſpicium ſi ſit ſtipis utile, quæri
Curque juvent noſtras æra vetuſta manus.
Æra dabant olim : melius nunc omen in aur eſt:
Victaque conceſſit priſca moneta novæ.
Nos quoq; templa juvant, quamvis antiqua pro-
Aurea : majeſtas convenit ipſa Deo. (is,
Laudamus veteres, ſed noſtris utimur annis :
Mos tamen eſt æque dignus uterque coli.
Finierat monitus : placidis ita rurſus, ut ante
Clavigerum verbis alloquor ipſe deum :
Multa quidem didici : ſed cur navalis in ære
Altera ſignata eſt, altera forma biceps ?
Noſcere me duplici poſſes in imagine, dixit,
Ni vetus ipſa dies extenuaſſet opus.
Cauſa ratis ſupereſt : Tuſcum rate venit in am
Ante pererrato falcifer orbe deus.
Hac ego Saturnum memini tellure receptum ;
Cœlitibus regnis a Iove pulſus erat.
Inde diu genti manſit Saturnia nomen :
Dicta quoque eſt Latium terra latente Deo.
At bona poſteritas puppim formavit in ære,
Hoſpitis adventum teſtificata Dei.
Ipſe ſolum colui, cujus placidiſſima lævum
Radit arenoſi Tybridis unda latus.
Hic ubi nunc Roma eſt, tunc ardua ſilva vireb
Tantaque res paucis paſcua bubus erat.
Arx mea collis erat, quam vulgus nomine noſtr
Nuncupat, hæc ætas Ianiculumque vocat.
Tunc ego regnabam, patiens cum terra Deorum
Eſſet, & humanis numina mixta locis.
Nondum Iuſtitiam facinus mortale fugarat :
Vltima de ſuperis illa reliquit humum.
Proque metu populum ſine vi pudor ipſe regebat
Nullus erat, juſtis reddere jura, labor.
Nil mihi cum bello : pacem, poſteſque tuebar,
Et clavem oſtendens, Hæc, ait, arma gero.
Preſſerat ora Deus : tunc ſic ego noſtra reſolvi,
Voce mea voces eliciente Dei.
Cum tot ſint Iani, cur ſtas ſacratus in uno,
Hic, ubi templa foris juncta duobus habes ?
Ille manu mulcens propexam ad pectora barbam
Protinus Oebalij rettulit arma Tati ;

Vtqu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

e levis cuſtos armillis capta, Sabinos
ſummæ tacitos duxerit arcis iter.
velut nunc eſt, per quem deſcenditis, inquit,
iuus in valles per fora clivus erat.
n contigerant portam, Saturnia cujus
nſerat oppoſitas invidioſa ſeras.
tanto veritus committere numine pugnam,
e meæ movi callidus artis opus.
ue, qua pollens ope ſum, fontana recluſi:
nque repentinas ejaculatus aquas.
tamen madidis ſubjeci ſulphura venis:
uderet ut Tatio fervidus humor iter.
s ut utilitas pulſis comperta Sabinis,
æ fuerat, tuto reddita forma loco eſt.
nihi poſita eſt parvo conjuncta ſacello:
c adolet flammis cum ſtrue farra ſuis.
r pace lates? motiſque recluderis armis?
c mora, quæſiti reddita cauſa mihi eſt.
opulo reditus pateant ad bella profecto,
ta patet demta janua noſtra ſera.
fores obdo, ne qua diſcedere poſſit:
ſareoque diu numine clauſus ero.
: &, attollens oculos diverſa tuentes,
pexit toto quicquid in orbe fuit:
erat: & veſtri, Germanice, cauſa triumphi
adiderat domitas jam tibi Rhenus aquas.
fac æternos pacem paciſque miniſtros:
ve ſuum, præſta, deſerat auctor opus.
l tamen ex ipſis licuit mihi diſcere faſtis,
cravere patres hac duo templa die.
pit Phœbo Nymphaque Coronide natum
ſula dividua quam premit amnis aqua.
iter in parte eſt: cepit locus unus utrumque:
nctaque ſunt magno templa nepotis avo.
vetat & ſtellas, ut quæque oriturque caditque,
cere? propoſiti pars fuit illa mei.
res animæ, quibus hæc cognoſcere primis,
que domos ſuperas ſcandere cura fuit.
ibile eſt, illos pariter vitiiſque lociſque
tius humanis exeruiſſe caput.
Venus, & vinum ſublimia pectora fregit,
ficiumque fori, militiæve labor.
levis ambitio, perfuſaque gloria fuco,
agnarumque fames ſollicitavit opum.
overe oculis diſtantia ſidera noſtris:
etheraque ingenio ſuppoſuere ſuo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sic petitur cœlum : non ut ferat Oſſan Olympus,
  Summaque Peliacus ſidera tangat apex.
Nos quoque ſub ducibus cœlum metabimur i
  Ponemuſque ſuos ad ſtata ſigna dies.
Ergo ubi nox aderit venturis tertia Nonis,
  Sparſaque cœleſti rore madebit humus :
Octipedis fruſtra quærentur brachia Cancri :
  Præceps occiduas ille ſubibit aquas.
Inſtiterint Nonæ : miſſi tibi nubibus atris,
  Signa dabunt imbres exoriente Lyra.
Quattuor adde dies ductis ex ordine Nonis,
  Ianus Agonali luce piandus erit.
Nominis eſſe poteſt ſuccinctus cauſa miniſter
  Hoſtia cœlitibus quo feriente cadit.
Qui calido ſtrictos tincturus ſanguine cultros
  Semper agatne rogat : nec, niſi juſſus, agit
Pars, quia non veniant pecudes, ſed agâtur, ab
  Nomen Agonalem credit habere diem.
Pars putat hoc feſtum priſcis Agnalia dictum
  Vna ſit ut proprio littera demta loco.
An quia prævifos in aqua timet hoſtia cultro
  A pecoris lux eſt ipſa notata metu ?
Fas etiam, fieri ſolitis ætate priorum
  Nomina de ludis Græca tuliſſe diem.
Et prius antiquus dicebat Agonia ſermo :
  Veraque judicio eſt ultima cauſa meo.
Vtque ea non certa eſt, ita rex placare ſacrori
  Numina lanigeræ conjuge debet ovis.
Victima, quæ dextra cecidit victrice, vocatu
  Hoſtibus a domitis hoſtia nomen habet.
Ante deos homini quod conciliare valeret,
  Far erat, & puri lucida mica ſalis.
Nondum pertulerat lacrymatas cortice myrrh
  Acta per æquoreas hoſpita navis aquas.
Thura nec Euphrates, nec miſerat India coſt :
  Nec fuerant rubri cognita fila croci.
Ara dabat fumos herbis contenta Sabinis,
  Et non exiguo laurus aduſta ſono.
Si quis erat, factis prati de flore coronis,
  Qui poſſet violas addere, dives erat.
Hic, qui nunc aperit percuſſi viſcera tauri,
  In ſacris nullum culter habebat opus.
Prima Ceres avidæ gaviſa eſt ſanguine porcæ
  Vlta ſuas merita cæde nocentis opes.
Nam ſata vere novo teneris lactentia ſuccis
  Eruta ſetigeræ comperit ore ſuis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

erat pœnas : exemplo territus hujus
ite debueras abſtinuiſſe caper.
pectans aliquis dentes in vite prementem ,
non tacito verba dolore refert :
iper, vitem tamen hinc, cum ſtabis ad aram,
a quod ſpargi cornua poſſit, erit.
ides ſequitur : noxæ tibi deditus hoſtis
gitur affuſo cornua, Bacche, mero.
ui nocuit : nocuit quoque culpa capellæ :
bos ? quid placidæ commeruiſtis oves ?
Ariſtæus, quod apes cum ſtirpe necatas
rat inceptos deſtituiſſe favos.
quem genitrix ægre ſolata dolentem ,
dit hæc dictis ultima verba ſuis :
ier lacrymas : Proteus tua damna levabit :
que modo repares quæ periere, dabit.
it ne te verſis tamen ille figuris ,
diant geminas vincula firma manus.
it ad vatem juvenis, reſolutaque ſomno
gat æquorei brachia capta ſenis.
am faciem tranſformat & alterat arte :
domitus vinclis in ſua membra redit ,
e cærulea tollens rorantia barba ,
, dixit, repares arte, requiris, apes ?
mactati corpus tellure juvenci :
d petis a nobis, obrutus ille dabit.
acit paſtor : fervent examina putri
ove : mille animas una necata dedit.
ovis pratum : verbenas improba carpſit ,
s pia diis ruris ferre ſolebat anus.
uti ſupereſt ? animam cum ponat in aris
igerumque pecus, ruricolæque boves.
: equo Perſis radiis Hyperiona cinctum ,
detur celeri victima tarda Deo.
emel eſt triplici pro virgine cæſa Dianæ ,
ic quoque pro nulla virgine cerva cadit.
canum vidi Triviæ libare Saphæos ,
quicunque tuas accolit Æme nives.
ur & rigido cuſtodi ruris aſellus .
ſa pudenda quidem eſt, ſed tamen apta Deo.
corymbiferi celebrabat Græcia Bacchi :
tia quæ ſolito tempore bruma refert.
uoque cultores in idem venere Lycæi ,
quicunque loci non alienus erat.
, & in Venerem Satyrorum prona juventus ,
æque colunt amnes, ſolaque rura, Deæ.

Venerat,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Venerat & ſenior pando Silenus aſello,
  Quique rubro pavidas inguine terret av
Dulcia qui dignum nemus in convivia na
  Gramine veſtitis accubuere toris.
Vina dabat Liber: tulerat ſibi quiſque co am
  Miſcendas large rivus agebat aquas.
Najades, effuſis aliæ ſine pectinis uſu,
  Pars aderant poſitis arte manuque comi
Illa ſuper ſuras tunicam collecta miniſtrat
  Altera diſſuto pectus aperta ſinu.
Exerit hæc humerum, veſtes trahit illa per rba
  Impediunt teneros vincula nulla pedes.
Hinc aliæ Satyris incendia mitia præbent
  Pars tibi, qui pinu tempora nexa geris.
Te quoque, inextinctæ Silene libidinis, ur
  Nequitia eſt, quæ te non ſinit eſſe ſene
At ruber hortorum Deus & tutela Priapus
  Omnibus ex illis Lotide captus erat.
Hanc cupit: hanc optat: ſola ſuſpirat in i
  Signaque dat nutu, ſollicitatque notis.
Faſtus ineſt pulcris, ſequiturque ſuperbia fma
  Irriſum vultu deſpicit illa ſuo.
Nox erat: & vino ſomnum faciente, jace
  Corpora diverſis victa ſopore locis.
Lotis in herboſa ſub acernis ultima ramis,
  Sicut erat luſu feſſa, quievit humo.
Surgit amans: animamque tenens, veſtigi
  Suſpenſo digitis fert taciturna gradu.
Vt tetigit niveæ ſecreta cubilia nymphæ,
  Ipſe, ſui flatus ne ſonet aura, cavet.
Et jam finitima corpus librabat in herba:
  Illa tamen multi plena ſoporis erat.
Gaudet: &, a pedibus trajecto velamine, va
  Ad ſua felici cœperat ire via.
Ecce rudens rauco Sileni vector aſellus
  Intempeſtivos edidit ore ſonos.
Territa conſurgit nymphe, manibuſque Pri
  Rejicit, & fugiens concitat omne nemus.
At Deus obſcœna nimium quoque parte pa
  Omnibus ad Lunæ lumina riſus erat.
Morte dedit pœnas auctor clamoris: & hæc
  Helleſpontiaco victima grata Deo.
Intactæ fueratis aves, ſolatia ruris,
  Aſſuetum ſylvis, innocuumque genus:
Quæ facitis nidos, & plumis ova fovetis:
  Et facili dulces editis ore ſonos.

S

l iſta juvant : quia linguæ crimen habetis :
que putant mentes vos aperire ſuas.
amen hoc falſum: nam diis, ut proxima quæq;
ac penna veras, nunc datis ore notas. (eſt,
diu volucrum proles, tum denique cæſa eſt :
eruntque deos indicis exta ſui.
ſæpe ſuo conjux abducta marito
tur in calidis alba columba focis.
efenſa juvant Capitolia, quo minus anſer
t iecur in lances Inachi lauta tuas.
e Deæ noctis criſtatus cæditur ales :
od tepidum vigili provocet ore diem.
ea Delphin clarum ſuper æquora ſidus
llitur, & patriis exerit ora vadis.
ra lux hyemem medio diſcrimine ſignat :
quaque præteritæ, quæ ſuperabit, erit.
ima proſpiciet Tithono Aurora relicto
cadiæ ſacrum pontificale deæ.
uoque lux eadem : Turni ſoror, æde recepit :
c ubi virginea campus obitur aqua.
e petam cauſas horum moremque ſacrorum ?
riget in medio quis mea vela freto ?
mone, quæ nomen habes a carmine ductum :
opoſitoque fave, ne tuus erret honor.
a prior Luna (de ſe ſi creditur ipſi)
magno tellus Arcade nomen habet.
: fuit Evander: qui, quanquam clarus utroque,
obilior ſacræ ſanguine matris erat.
, ſimul ætherios animo conceperat ignes,
re dabat pleno carmina vera Dei.
erat hæc, nato motus inſtare ſibique,
ultaque præterea tempore nacta fidem.
a juvenis, nimium vera cum matre, fugatus
eſerit Arcadiam, Parrhaſiumque larem.
genitrix flenti, Fortuna viriliter, inquit,
iſte precor lacrymas) iſta ferenda tibi eſt.
erat in fatis : nec te tua culpa fugavit,
ed Deus : infenſo pulſus es urbe Deo.
meriti pœnam pateris, ſed numinis iram.
ſt aliquid magnis crimen abeſſe malis.
nſcia mens ut cuique ſua eſt, ita concipit intra
ectora pro facto ſpemque metumque ſuo.
: tamen, ut primus, mœre male talia paſſus :
bruit ingentes iſta procella viros.
ſus idem eſt, Tyriis qui quondam pulſus ab oris,
admus, in Aonia conſtitit exul humo.

Paſſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Paſſus idem Tydeus: & idem Pagaſeus Iaſ
Et quos præterea longa referre mora eſt.
Omne ſolum forti patria eſt, ut piſcibus æq
Vt volucri, vacuo quicquid in orbe pate
Nec fera tempeſtas toto tamen horret in a
Et tibi (crede mihi) tempora veris erunt
Vocibus Evander & firmus mente parentis
Nave ſecat fluctus Heſperiamque tenet.
Iamque ratem doctæ monitu Carmentis in
Egerat, & Tuſcis obvius ibat aquis.
Fluminis illa latus: cui ſunt vada juncta
Aſpicit, & ſolas per loca ſola caſas.
Vtque erat, immiſſis puppim ſtetit ante ca
Continuitque manum torva regentis ite
Et procul in dextram tendens ſua brachia ri
Pinea non ſano ter pede texta ferit.
Neve daret ſaltum properans inſiſtere ripæ,
Vix eſt Evandri, vixque retenta manu.
Diique petitorum (dixit) ſalvete locorum:
Tuque novos cœlo terra datura deos.
Fluminaque & fontes, quibus utitur hoſpit
Et nemorum divæ, Naiadumque chori.
Eſte bonis avibus viſi natoque mihique:
Ripaque felici tacta ſit iſta pede.
Fallor? an hi fient ingentia mœnia colles?
Iuraque ab hac terra cetera terra petet?
Montibus his olim totus promittitur orbis,
Quis tantum fari credat habere locum?
Et jam Dardaniæ tangent hæc littora pinus
Hic quoque cauſa novi femina Martis eri
Care nepos Palla, funeſta quid induis arm
Indue: non humili vindice cæſus eris.
Victa tamen vinces, everſaque Troja reſurg
Obruet hoſtiles iſta ruina domos.
Vrite victrices Neptunia Pergama flammæ
Nunc minor hic, toto eſt altior orbe cini
Iam pius Æneas ſacra, & ſacra altera patre
Afferet: Iliacos accipe Veſta deos.
Tempus erit, cum vos orbemque tuebitur i
Et fient ipſo ſacra colente deo.
Et penes Auguſtos patriæ tutela manebit.
Hanc fas imperii fræna tenere domum.
Inde nepos, natuſque Dei (licet ipſe recuſe
Pondera cœleſti mente paterna feret.
Vtque ego perpetuis olim ſacrabor in aris,
Sic Auguſta novum Livia numen erit.

us ut dictis noſtros deſcendit in annos,
ſtitit in medio prævia lingua ſono.
ibus egreſſus Latia ſtetit exul in herba:
lix, exilium cui locus ille fuit!
mora longa fuit: ſtabant nova tecta, nec alter
ntibus Auſoniis Arcade major erat.
boves illuc Erytheidas applicat heros,
nenſus longi claviger orbis iter.
que huic hoſpitium domus eſt Tegeæa, vagan-
cuſtoditæ lata per arva boves. (tur
e erat: excuſſus ſomno Tirynthius hoſpes
numero tauros ſenſit abeſſe duos.
a videt quærens taciti veſtigia furti:
axerat averſos Cacus in antra boves.
us Aventinæ timor atque infamia ſylvæ,
on leve finitimis hoſpitibuſque malum.
a viro facies: vires pro corpore: corpus
rande: pater monſtri Mulciber hujus erat.
que domo, longis ſpelunca receſſibus ingens
bdita, vix ipſis invenienda feris.
a ſuper poſtes, affixaque brachia pendent,
qualidaque humanis oſſibus albet humus.
vata male parte boum Iove natus abibat:
fugitum rauco furta dedere ſono.
cipio, revocamur, ait: vocemque ſecutus,
mpia per ſylvas victor ad antra venit.
aditum fracti præſtruxerat objice montis:
Vix juga moviſſent quinque bis illud onus.
titur hic humeris: cœlum quoque ſederat illis:
Et vaſtum motu collabefactat onus.
od ſimul everſum eſt, fragor æthera terruit ipſũ;
Ictaque ſubſedit pondere molis humus.
ima movet Cacus collata prœlia dextra:
Remque ferox ſaxis ſtipitibuſque gerit.
is ubi nil agitur: patrias male fortis ad artes
Confugit, & flammas ore ſonante vomit.
as quoties proflat, ſpirare Typhoea credas,
Et rapidum Ætnæo fulgur ab igne jaci.
ccupat Alcides: adductaque clava trinodis
Ter quater adverſi ſedit in ore viri.
le cadit: mixtoſque vomit cum ſanguine fumos,
Et lato moriens pectore plangit humum.
nmolat ex illis taurum tibi Iuppiter unum
Victor: & Evandrum ruricolaſque vocat.
onſtituitque ſibi, quæ Maxima dicitur, aram:
Hic ubi pars urbis de bove nomen habet.

Nec

Nec tacet Evandri mater, prope tempus ade,
  Hercule quo tellus ſit ſatis uſa ſuo.
At felix vates, ut diis gratiſſima vixit,
  Poſſidet hunc Iani ſic dea menſe diem.
Idibus in magni caſtus Iovis æde ſacerdos
  Semimaris flammis viſcera libat ovis.
Redditaque eſt omnis populo provincia noſt
  Et tuus Auguſto nomine dictus avus.
Perlege diſpoſitas annoſa per atria ceras:
  Contigerant nulli nomina tanta viro.
Africa victorem de ſe vocat: alter Iſaurum
  Aut Cretum domitas teſtificatur opes.
Hunc Numidæ faciunt, illum Meſſana ſuperb
  Ille Numantina traxit ab urbe notam.
Et mortem & nomen Druſo Germania fecit:
  Me miſerum! virtus quam brevis illa fuit
Si petat a victis, tot ſumet nomina Cæſar,
  Quot numero gentes maximus orbis habet.
Ex uno quidam celebres, aut torquis ademti,
  Aut corvi titulos auxiliaris habet.
Magne, tuum nomen rerum eſt menſura tuaru
  Sed te qui vicit, nomine major erat.
Nec gradus eſt Fabios ſupra cognominis ullus
  Illa domus meritis Maxima dicta ſuis.
Sed tamen humanis celebrantur honoribus om
  Hic ſocium ſummo cum Iove nomen habet.
Sancta vocant auguſta patres: auguſta vocantu
  Templa, ſacerdotum rite dicata manu.
Hujus & augurium dependet origine verbi:
  Et quodcunque ſua Iuppiter auget ope.
Augeat imperium noſtri ducis; augeat annos:
  Protegat & noſtras querna corona fores.
Auſpicibuſque deis tanti cognominis hæres
  Omine ſuſcipiat, quo pater, urbis onus.
Reſpiciet Titan actas ubi tertius Idus,
  Fient Parrhaſiæ ſacra relata deæ.
Nam prius Auſonias matres carpenta vehebant
  (Hæc quoque ab Evandri dicta parente reor)
Mox honor eripitur, matronaque deſtinat omn
  Ingratos nulla prole novare viros.
Neve daret partus, ictu temeraria cæco,
  Viſceribus creſcens excutiebat onus.
Corripuiſſe patres auſas immitia nuptas,
  Ius tamen ereptum reſtituiſſe ferunt.
Binaque nunc pariter Tegeææ ſacra parenti
  Pro pueris fieri virginibuſque jubent.

Sce

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ortea non illi fas eſt inferre ſacello,
Ne violent puros exanimata focos.
quis amas veteres ritus, aſſiſte precanti:
Nomina percipies non tibi nota prius.
rima placatur, Poſtvertaque, ſive ſorores,
ive fugæ comites, Mænali diva, tuæ.
era, quod porro fuerat, ceciniſſe putatur:
Altera, venturum poſtmodo quicquid erat.
andida te niveo poſuit lux proxima templo,
Qua fert ſublimeis alta Moneta gradus.
nc bene proſpicies Latiam, Concordia, turbam:
Nunc te ſacratæ reſtituere manus.
ius antiquam populi ſuperator Etruſci
overat, & voti ſolverat ille fidem.
ſa, quod a patribus ſumtis ſeceſſerat armis
ulgus. & ipſa ſuas Roma timebat opes.
ſa recens melior. ſparſos Germania crines
orrigit, auſpiciis, dux venerande, tuis.
e triumphatæ libaſti munera gentis:
emplaque feciſti, quam colis ipſe, Deæ.
c tua conſtituit genitrix, & rebus, & ara,
ola toro magni digna reperta Iovis.
ubi tranſierint, Capricorno, Phœbe, relicto,
er juvenis curres ſigna regentis aquas.
imus hinc oriens cum ſe dimiſerit undis,
ulgebit toto jam Lyra nulla polo.
re ab hoc, ignis, venienti nocte, Leonis
ui micat in medio pectore, merſus erit.
quater evolvi ſignantes tempora faſtos,
ec ſementina eſt ulla reperta dies:
n mihi (ſenſit enim) lux hæc indicitur, inquit
uſa, quid a faſtis non ſtata ſacra petis?
ue dies incerta ſacris, ſic tempore certo
minibus jactis eſt ubi fetus ager:
e coronati plenum ad præſepe juvenci,
um tepido veſtrum vere redibit opus.
icus emeritum palo ſuſpendat aratrum:
mne reformidat frigore vulnus humus.
ice da requiem terræ, ſemente peracta:
a requiem, terram qui coluere, viris.
is agat feſtum: pagum luſtrate coloni:
t date paganis annua liba focis.
entur frugum matres Telluſque Cereſque
rre ſuo, gravidæ viſceribuſque ſuis.
cium commune Ceres & terra tuentur:
æc præbet cauſam frugibus: illa locum.

Conſortes operum, per quas correcta vetuſtas
  Quernaque glans victa eſt utiliore cibo :
Fructibus immenſis avidos ſatiate colonos :
  Vt capiant cultus præmia digna ſui.
Vos date perpetuos teneris ſementibus auctus
  Nec nova per gelidas uſta ſit herba nives.
Cum ſerimus, cœlum ventis aperite ſerenis :
  Cum latet, ætheria ſpargite ſemen aqua.
Neve graves cultis, Cerealia dona, cavete,
  Agmine læſuro depopulentur, aves.
Vos quoque ſubjectis formicæ parcite granis :
  Poſt meſſem prædæ copia major erit.
Interea creſcat ſcabræ rubiginis expers :
  Nec vitio cœli palleat ægra ſeges.
Et neque deficiat macie : neque pinguior æqu
  Divitiis pereat luxurioſa ſuis.
Et careant loliis oculos vitiantibus agri :
  Nec ſterilis culto ſurgat avena ſolo.
Triticeos fetus, paſſuraque farra bis ignem,
  Hordeaque ingenti fenore reddat ager.
Hæc ego pro vobis, hæc vos optate, coloni :
  Efficiatque ratas utraque diva preces.
Bella diu tenuere viros : erat aptior enſis
  Vomere : cedebat taurus arator equo.
Sarcula ceſſabant : verſique in pila ligones :
  Factaque de raſtri pondere caſſis erat.
Gratia diis . domuique tuæ : religata catenis
  Iam pridem veſtro ſub pede bella jacent.
Sub juga bos veniat : ſub terras ſemen aratas
  Pax Cererem nutrit : pacis alumna Ceres.
At quæ venturas præcedit ſexta Kalendas,
  Hac ſunt Ledæis templa dicata deis.
Fratribus illa deis, fratres de gente deorum
  Circa Iuturnæ compoſuere lacus.
Ipſum nos carmen deduxit Pacis ad aram :
  Hæc erit a menſis fine ſecunda dies.
Frondibus Actiacis comtos redimita capillos
  Pax ades, & toto mitis in orbe mane.
Dum deſunt hoſtes, deſit quoque cauſa triun
  Tu ducibus bello gloria major eris.
Sola gerat miles, quibus arma coerceat, arm
  Canteturque fera, nil, niſi pompa, tuba.
Horreat Æneadas & primus & ultimus orbis
  Si qua parum Romam terra timebit, amet.
Thura, ſacerdotes, pacalibus addite flammis
  Albaque perfuſa victima fronte cadat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

e domus, quæ præſtat eam, cum pace perennet:
l pia propenſos vota rogate deos.
iam prima mei pars eſt exacta laboris :
mque ſuo finem menſe libellus habet,

PVBLII
OVIDII
NASONIS
Faſtorum
LIBER II.

nus habet finem: cum carmine creſcat & annus:
Alter ut it menſis, ſic liber alter eat.
nc primum velis, elegi, majoribus itis :
iguum, memini, nuper eratis opus.
ego vos habui faciles in amore miniſtros,
m luſit numeris prima juventa ſuis.
a ſacra cano, ſignataque tempora faſtis,
t quis ad hæc illinc crederet eſſe viam ?
mea militia eſt: gerimus, quæ poſſumus, arma:
extraque non omni munere noſtra vacat.
ihi non valido torquentur pila lacerto,
c bellatoris terga premuntur equi :
galea tegimur, nec acuto cingimur enſe :
lis habilis telis quilibet eſſe poteſt)
ua proſequimur ſtudioſo pectore, Cæſar,
omina, per titulos ingredimurque tuos.
ades, & placido paulum mea munera vultu
eſpice, pacando ſi quid ab hoſte vacas.
brua Romani dixere piamina patres :
Nunc quoque dant verbo plurima ſigna fidem.
ontifices a rege petunt & flamine lanas :
nis veterum lingua Februa nomen erat.
que capit lictor domibus purgamina certis,
orrida cum mica farra, vocantur idem.
nen idem ramo, qui cæſus ab arbore puro,
aſta ſacerdotum tempora fronde tegit.

Ipſe ego flaminia poſcentem februa vidi,
  Februa poſcenti pinea virga data eſt.
Denique quodcunq; eſt quo corpora noſtra pi
  Hoc apud intonſos nomen habebat avos.
Menſis ab his dictus: ſecta quod pelle Luper
  Omne ſolum luſtrant: idque piamen hab
Aut, quia placatis ſunt tempora pura ſepulc
  Tunc cum ferales præteriere dies.
Omne nefas, omnemque mali purgamine ca
  Credebant noſtri tollere poſſe ſenes.
Græcia principium moris dedit: illa nocen
  Impia luſtratos ponere facta putat.
Actoridem Peleus, ipſum quoque Pelea Ph
  Cæde per Æmonias ſolvit Acaſtus aquas.
Vectam frenatis per inane draconibus Ægeu
  Credulus immerita Phaſida fovit ope.
Amphiaraides Naupacteo Acheloo
  Solve nefas, dixit: ſolvit & ille nefas.
Ah nimium faciles, qui triſtia crimina cædis
  Fluminea tolli poſſe putatis aqua!
Sed tamen (antiqui ne neſcius ordinis erres)
  Primus, ut eſt, Iani menſis & ante fuit.
Qui ſequitur Ianum, veteris fuit ultimus an
  Tu quoque ſacrorum, Termine, finis eras.
Primus enim Iani menſis, quia janua prima
  Qui ſacer eſt imis Manibus, imus erat.
Poſtmodo creduntur ſpatio diſtantia longo
  Tempora bis quini continuaſſe viri.
Principio menſis Phrygiæ contermina matri
  Soſpita delubris dicitur aucta novis.
Nunc ubi ſunt, illis quæris ſacrata Kalendis
  Templa Deæ? longa procubuere die.
Cetera ne ſimili caderent labefacta ruina,
  Cavit ſacrati provida cura ducis.
Sub quo delubris ſentitur nulla ſenectus.
  Nec ſatis eſt homines, obligat ille deos.
Templorum poſitor, templorum ſancte repe
  Sit ſuperis, opto mutua cura tui.
Dent tibi cœleſtes, quos tu cœleſtibus, ann
  Proque tua maneant in ſtatione domo.
Tunc quoque vicini lucus celebratur Aſyli:
  Qua petit æquoreas advena Tybris aquas.
Ad penetrale Numæ, Capitolinumque tona
  Inque Iovis ſummi cæditur arce bidens.
Sæpe graves pluvias adopertus nubibus æth
  Concitat, aut poſita ſub nive terra latet.

Pr

ximus Heſperias Titan abiturus in undas,
emmea purpureis cum juga demet equis:
nocte aliquis tollens ad ſydera vultum,
icet, Vbi eſt hodie, quæ Lyra fulſit heri?
ıque Lyram quærit, medii quoque terga Leonis
liquidas ſubito merſa notabit aquas.
m modo cælatum ſtellis Delphina videbas,
fugiet viſus nocte ſequente tuos.
fuit occultis felix in amoribus index:
sbida cum domino ſeu tulit ipſe lyram.
d mare non novit, quæ neſcit Ariona tellus?
armine currentes ille tenebat aquas.
e ſequens agnam lupus eſt a voce retentus:
æpe avidum fugiens reſtitit agna lupum.
e canes leporeſque umbra jacuere ſub una,
t ſtetit in ſaxo proxima cerva leæ.
ſine lite, loquax, cum Palladis alite, cornix
edit: & accipitri juncta columba fuit.
thia ſæpe tuis fertur, vocalis Arion,
anquam fraternis obſtupuiſſe modis.
nen Arionium Siculas impleverat urbes:
aptaque erat lyricis Auſonis ora ſonis.
e domum repetens puppim conſcendit Arion:
tque ita quæſitas arte ferebat opes.
ſitan, infelix, ventos undaſque timebas.
t tibi nave tua tutius æquor erat.
nque gubernator diſtricto conſtitit enſe,
eteraque armata conſcia turba manu.
d tibi cũ gladio? dubiam rege, navita, puppim:
on hæc ſunt digitis arma tenenda tuis.
metu pavidus, mortem non deprecor, inquit:
ed liceat ſumta pauca referre lyra.
t veniam, ridentque moram. capit ille coronã,
uæ poſſit crines, Phœbe, decere tuos.
uit & Tyrio diſtinctam murice pallam:
eddidit icta ſuos pollice chorda ſonos.
bilibus numeris veluti canentia dura
rajectus penna tempora cantat olor.
tinus in medias ornatus deſilit undas;
pargitur impulſa cœrula puppis aqua.
e (fide maius) tergo delphina recurvo,
e, memorant, oneri ſuppoſuiſſe novo.
ſedet, citharamque tenet, preciumque vehendi
antat, & æquoreas carmine mulcet aquas.
pia facta vident. aſtris delphina recepit
uppiter, & ſtellas juſſit habere novem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Nunc mihi mille ſonos, quoq; eſt memoratus hi
  Vellem, Mæonide, pectus ineſſe tuum :
Dum canimus ſacras alterno pectine Nonas :
  Maximus hinc faſtis accumulatur honos.
Deficit ingenium : majoraque viribus urgen
  Hæc mihi præcipuo eſt ore canenda dies.
Quid volui demens elegis imponere tantum
  Ponderis? Heroi res erat iſta pedis.
Sancte pater patriæ; tibi plebs, tibi curia no
  Hoc dedit : hoc dedimus nos tibi nomen e
Res tamen ante dedit: ſero quoque vera tuli
  Nomina. jampridem tu pater orbis eras.
Hoc tu per terras, quod in æthere Iuppiter a
  Nomen habes : hominum tu pater, ille de
Romule concedas : facit hic tua magna tuen
  Mœnia : tu dederas tranſilienda Remo.
Te Tatius, parvique Cures, Cæninaque ſenſi
  Hoc duce Romanum eſt Solis utrumque la
Tu breve neſcio quid victæ telluris habebas
  Quodcunque eſt alto ſub Iove, Cæſar habe
Tu rapis, hic caſtas duce ſe jubet eſſe maritas
  Tu recipis luco : reppulit ille nefas.
Vis tibi grata fuit; florent ſub Cæſare leges :
  Tu Domini nomen, Principis ille tenet.
Te Remus incuſat : veniam dedit hoſtibus ill
  Cœleſtem fecit te pater, ille patrem.
Iam puer Idæus media tenus eminet alvo ,
  Et liquidas mixto nectare fundit aquas.
En etiam ſi quis Borean horrere ſolebat ,
  Gaudeat : a Zephyris mitior aura venit.
Quintus ab æquoreis nitidum jubar extulit u
  Lucifer : & primi tempora veris eunt.
Ne fallare tamen : reſtant tibi frigora, reſtan
  Magnaque diſcedens ſigna reliquit hyems.
Tertia nox veniet : cuſtodem protinus urſæ
  Aſpicies geminos exeruiſſe pedes.
Inter Hamadryadas jaculatricemque Dianam
  Caliſto ſacri pars fuit una chori.
Illa Deæ tangens arcus: Quos tangimus, arc
  Eſte meæ teſtes virginitatis, ait.
Cynthia laudavit : promiſſaque fœdera ſerva
  Et comitum princeps tu mihi, dixit, eris.
Fœdera ſervaſſet, ſi non formoſa fuiſſet :
  Cavit mortales : a Iove crimen habet.
Mille feras Phœbe ſylvis venata redibat ,
  Aut plus, aut medium ſole tenente diem.

Vi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

tetigit lucum (denſa niger ilice lucus,
In medio gelidæ fons erat altus aquæ)
e, ait, in ſylva : virgo Tegeæa, lavemur.
Erubuit falſo virginis illa ſono.
xerat hæc nymphis : nymphæ velamina ponunt.
Hanc pudet, & tardæ dat mala ſigna moræ.
uerat tunicas : uteri manifeſta tumore,
Proditur indicio ponderis ipſa ſui.
i Dea, Virgineos perjura Lycaoni cœtus
Deſere, nec caſtas pollue, dixit, aquas.
na novum decies impleat cornibus orbem,
Quæ fuerat virgo credita, mater erat.
tſa furit Iuno, formam mutatque puellæ.
Quid facis? invito eſt pectore paſſa Iovem.
eque feræ vidit turpes in pellice vultus:
Hujus in amplexus Iuppiter, inquit, eat.
rſa per incultos errabat ſqualida montes,
Quæ fuerat ſummo nuper amata Iovi.
m tria luſtra puer furto conceptus agebat,
Cum mater nato eſt obvia facta ſuo.
la quidem, tanquam cognoſceret, aſtitit amens:
Et gemuit : gemitus verba parentis erant.
anc puer ignarus jaculo fixiſſet acuto,
Ni foret in ſuperas raptus uterque domos. (ſton:
igna propinqua micant. prior eſt, quā dicimus Ar-
Arctophylax formam terga ſequentis habet.
ævit adhuc, canamque petit Saturnia Tethyn,
Mænaliam tactis ne lavet Arcton aquis.
dibus agreſtis fumant altaria Fauni,
Hic, ubi diſcretas inſula rumpit aquas.
æc fuit illa dies, in qua Vejentibus armis
Tercentum Fabii ter cecidere duo.
na domus vires & onus ſuſceperat urbis:
Sumunt gentiles arma profeſſa manus:
greditur caſtris miles generoſus ab iiſdem,
E queis dux fieri quilibet aptus erat.
Carmentis portæ dextra eſt via proxima Iano:
Ire per hanc noli, quiſquis es : omen habet.
lla fama refert Fabios exiſſe trecentos:
Porta vacat culpa : ſed tamen omen habet.
Vt celeri paſſu Cremeram tenuere rapacem:
(Turbidus hybernis ille fluebat aquis)
Caſtra loco ponunt : diſtrictis enſibus ipſi
Tyrrhenum valido Marte per agmen eunt.
Non aliter, quam cum Libyca de gente leones
Invadunt ſparſos lata per arva greges.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Diffugiunt hoſtes : inhoneſtaque vulnera terg
  Accipiunt : Thuſco ſanguine terra rubet.
Sic iterum, ſic ſæpe cadunt : ubi vincere ape
  Non datur : inſidias, armaque tecta parant.
Campus erat : campi claudebant ultima coll
  Sylvaque montanas occulere apta feras.
In medio paucos, armentaque rara relinquun
  Cetera virgultis abdita turba latet.
Ecce, velut torrens undis pluvialibus auctus ,
  Aut nive, quæ Zephyro victa tepente fluit ,
Per ſata, perque vias fertur, nec, ut ante ſole
  Riparum clauſas margine finit aquas :
Sic Fabii vallem latis diſcurſibus implent :
  Quodque vident ſternunt : nec metus alter
Quo ruitis generoſa domus ? male creditur ho
  Simplex nobilitas perfida tela cave.
Fraude perit virtus. in apertos undique campo
  Proſiliunt hoſtes, & latus omne tenent.
Quid faciant pauci contra tot millia fortes :
  Quidve, quod in miſero tempore reſtet, ade
Sicut aper longe ſylvis latratibus actus
  Fulmineo celeres diſſipat ore canes :
Mox tamen ipſe perit : ſic non moriuntur inul
  Vulneraque alterna dantque feruntque man
Vna dies Fabios ad bellum miſerat omnes :
  Ad bellum miſſos perdidit una dies.
Vt tamen Herculeæ ſupereſſent ſemina gentis :
  Credibile eſt ipſos conſuluiſſe deos.
Nam puer impubes, & adhuc non utilis armis
  Vnus de Fabia gente relictus erat.
Scilicet ut poſſes olim, tu maxime, naſci :
  Cui res cunctando reſtituenda foret.
Continuata loco tria ſidera, Corvus, & Anguis
  Et medius Crater inter utrunque jacet.
Idibus illa latent : oriuntur nocte ſequenti.
  Quæ, tibi, cur tria ſint tam ſociata, canam.
Forte Iovi Phœbus feſtum ſolemne parabat.
  (Non faciet longas fabula noſtra moras)
I mea, dixit, avis, ne quid pia ſacra moretur ,
  Et tenuem vivis fontibus affer aquam.
Corvus inauratum pedibus cratera recurvis
  Tollit, & aerium pervolat altus iter.
Stabat adhuc duris ficus denſiſſima pomis :
  Tentat eam roſtro, non erat apta legi.
Immemor imperii ſediſſe ſub arbore fertur ,
  Dum fierent tarda dulcia poma mora.

Iam

q; ſatur, nigris longum rapit unguibus hydrum:
d dominumque redit, fictaque verba refert :
mihi cauſa moræ vivarum obſeſſor aquarum :
ic tenuit fontes, officiumque meum.
is, ait, culpæ mendacia, Phœbus ? & audes
atidicum verbis fallere velle deum ?
ibi, dum lactens hærebit in arbore ficus,
e nullo gelidæ fonte bibentur aquæ.
t : & antiqui monumenta perennia facti
nguis, Avis, Crater, ſydera juncta micant.
ia poſt Idus nudos aurora Lupercos
ſpicit, & Fauni ſacra bicornis erunt.
te Pierides ſacrorum quæ ſit origo,
ttigerint Latias unde petita domos.
a Deum pecoris veteres coluiſſe feruntur
rcadas ; Arcadiis plurimus ille jugis.
lis erit Pholoe : teſtes Stymphalides undæ ;
uique citis Ladon in mare currit aquis :
ctaque pinetis nemoris juga Nonacrini,
ltaque Trœcene, Parrhaſiæque nives.
erat armenti, Pan illic numen equarum ;
unus ob incolumes ille ferebat oves.
nſtulit Evander ſylveſtria numina ſecum.
lic, ubi nunc urbs eſt, tunc locus urbis erat.
e Deum colimus, devectaque ſacra Pelaſgis.
lamen ad hæc priſco more Dialis erat.
igitur currant : & cur, ſic currere mos eſt,
uda ferant poſita corpora veſte, rogas ?
Deus velox diſcurrere gaudet in altis
Montibus : & ſubitas concitat ipſe feras.
Deus nudus nudos jubet ire miniſtros :
Nec ſatis ad curſus commoda veſtis erat.
te Iovem genitum terras habuiſſe feruntur
rcades : & Luna gens prior illa fuit.
a feris ſimilis, nullos agitata per uſus :
Artis adhuc expers, & rude vulgus erat.
domibus frondes norant : pro frugibus herbas:
Nectar erat palmis hauſta duabus aqua.
llus anhelabat ſub adunco vomere taurus :
Nulla ſub imperio terra colentis erat.
llus adhuc erat uſus equi : ſe quiſque ferebat :
bat ovis lana corpus amicta ſua.
Iove durabant, & corpora nuda gerebant,
Docta graves imbres & tolerare Notos.
nc quoque detecti referunt monimenta vetuſti
Moris, & antiquas teſtificantur opes.

Sed cur præcipue fugiat velamina Faunus,
  Traditur antiqui fabula plena joci.
Forte comes dominæ juvenis Tirynthius ibat
  Vidit ab excelſo Faunus utrunque jugo.
Vidit: & incaluit: Montanaque numina, di
  Nil mihi vobiſcum eſt: hæc meus ardor er
Ibat odoratis humeros perfuſa capillis
  Mæonis, aurato conſpicienda ſinu.
Aurea pellebant tepidos umbracula ſoles:
  Quæ tamen Herculeæ ſuſtinuere manus.
Iam Bacchi nemus, & Tmoli vineta tenebat
  Heſperus & fuſco roſcidus ibat equo.
Antra ſubit tophis laqueata & pumice vivo:
  Garrulus in primo limine rivus erat.
Dumque parant epulas potandaque vina mini
  Cultibus Alciden induit illa ſuis.
Dat tenues tunicas Gætulo murice tinctas:
  Dat teretem zonam, qua modo cincta fuit.
Ventre minor zona eſt: tunicarum vincla relaxat,
  Vt poſſet magnas exeruiſſe manus.
Fregerat armillas non illa ad brachia factas:
  Scindebant magni vincula parva pedes.
Ipſa capit clavamque gravem, ſpoliumque leonis,
  Conditaque in pharetra tela minora ſua.
Sic epulis functi: ſic dant ſua corpora ſomno
  Et poſitis juxta ſecubuere toris.
Cauſa repertori vitis quia ſacra parabant:
  Quæ facerent pure, cum foret orta dies.
Noctis erat mediũ (quid non amor improb. au
  Roſcida per tenebras Faunus ad antra venit
Vtque videt comites ſomno vinoque ſolutos,
  Spem capit in dominis eſſe ſoporis idem.
Intrat: & huc illuc temerarius errat adulter,
  Et præfert cautas ſubſequiturque manus.
Venerat ad ſtrati captata cubilia lecti:
  Et felix prima ſorte futurus erat.
Vt tetigit fulvi ſetis hirſuta leonis
  Vellera, pertimuit, ſuſtinuitque manum.
Attonituſque metu rediit: ceu ſæpe viator
  Turbatum viſo rettulit angue pedem.
Inde tori, qui junctus erat, velamina tangit
  Mollia, mendaci decipiturque nota.
Aſcendit: ſpondaque ſibi propiore recumbit:
  Et tumidum cornu durius inguen erat.
Interea tunicas ora ſubducit ab ima.
  Horrebant denſis aſpera crura pilis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Cetera tentantem cubito Tirynthius heros
  Reppulit; e ſummo decidit ille toro.
Fit ſonus. inclamat comites, & lumina poſcit
  Mæonis: illatis ignibus acta patent.
Ille gemit, lecto graviter dejectus ab alto:
  Membraque de dura vix ſua tollit humo.
Ridet & Alcides, & qui videre jacentem:
  Ridet amatorem Lyda puella ſuum.
Veſte Deus luſus, fallentes lumina veſtes
  Non amat: & nudos ad ſua ſacra vocat.
Adde peregrinis cauſas, mea Muſa, Latinas:
  Inque ſuo noſter pulvere currat equus.
Cornipedi Fauno cæſa de more capella,
  Venit ad exiguas turba vocata dapes.
Dumque ſacerdotes verubus tranſfixa ſalignis
  Exta parant, medias ſole tenente vias:
Romulus, & frater, paſtoraliſque juventus
  Solibus & campo corpora nuda dabant.
Ceſtibus, & jaculis, & miſſi pondere ſaxi
  Brachia per luſus experienda dabant.
Paſtor ab excelſo, per devia rura juvencos,
  Romule, prædones, & Reme, dixit, agunt.
Longum erat armari: diverſis exit uterque
  Partibus: occurſu præda recepta Remi eſt.
Ut rediit: verubus ſtridentia detrahit exta,
  Atque ait: Hæc certe non niſi victor edet.
Dicta facit: Fabiique ſimul. venit irritus illuc
  Romulus, & menſas, oſſaque nuda videt.
Riſit: & indoluit Fabios potuiſſe Remumque
  Vincere: Quintilios non potuiſſe ſuos.
Fama manet facti: poſito velamine currunt:
  Et memorem famam, qui bene geſſit, habet.
Forſitan & quæras, cur ſit locus ille Lupercal;
  Quæve diem tali nomine cauſa notet.
Sylvia Veſtalis cœleſtia femina partu
  Ediderat, patruo regna tenente ſuo.
Is jubet auferri parvos, & in amne necari.
  Quid facis? ex illis Romulus alter erat.
Iuſſa recuſantes peragunt lacrymoſa miniſtri:
  Flent tamen, & geminos ad loca juſſa ferunt.
Albula, quem Tyberim merſus Tyberinus in undis
  Reddidit, hybernis forte tumebat aquis.
Hic, ubi nunc fora ſunt, lintres errare videres:
  Quaque jacent valles, Maxime Circe, tuæ.
Huc ubi venerunt (neque enim procedere poſſunt
  Longius) ex illis unus & alter ait:

Ah

Ah quam ſunt ſimiles ! ah quam formoſus ute
  Plus tamen ex iſtis iſte vigoris habet.
Si genus arguitur vultu : niſi fallit imago :
  Neſcio quem e vobis ſuſpicor eſſe deum.
At ſi quis veſtræ Deus eſſet originis auctor :
  In tam præcipiti tempore ferret opem.
Ferret opem certe, ſi non ope, mater, egeret
  Quæ facta eſt uno mater & orba die.
Nota ſimul, moritura ſimul, ſimul ite ſub unc
  Corpora. deſierat : depoſuitque ſinu.
Vagierant ambo pariter : ſenſiſſe putares.
  Hi redeunt udis in ſua tecta genis.
Suſtinet impoſitos ſumma cavus alveus unda,
  Heu quantum fati parva tabella tulit !
Alveus in limo ſylvis appulſus opacis
  Paulatim fluvio deficiente ſedet.
Arbor erat : remanent veſtigia: quæque vocat
  Romula nunc ficus, Rumina ficus erat.
Venit ad expoſitos (mirum) lupa feta gemello
  Quis credat pueris non nocuiſſe feram ?
Nō nocuiſſe parum eſt, prodeſt quoq;.quos lupa-
  Perdere cognatæ ſuſtinuere manus. (it,
Conſtitit : & cauda teneris blanditur alumnis,
  Et lingit lingua corpora bina ſua.
Marte ſatos ſcires : timor abfuit : ubera ducun
  Nec ſibi promiſſa lactis aluntur ope.
Illa loco nomen fecit, locus ipſe Lupercis.
  Magna dati nutrix præmia lactis habet.
Quid vetat Arcadio dictos a monte Lupercos ?
  Faunus in Arcadia templa Lycæus habet.
Nupta quid expectas ? non tu pollentibus herb
  Nec prece, nec magico carmine mater eris.
Excipe fecundæ patienter verbera dextræ :
  Iam ſocer optatum nomen habebit avi.
Nam fuit illa dies, dura cum ſorte maritæ
  Reddebant uteri pignora rara ſui.
Quid mihi, clamabat, prodeſt rapuiſſe Sabinas
  Romulus ? (hoc illo ſceptra tenente fuit)
Si mea non vires, ſed bellum injuria fecit,
  Vtilius fuerat non habuiſſe nurus.
Monte ſub Exquilio multis inciduus annis,
  Iunonis magnæ nomine lucus erat.
Huc ubi venerunt, pariter nuptæque virique
  Suppliciter poſito procubuere genu ;
Cum ſubito motæ tremuere cacumina ſylvæ,
  Et Dea per lucos mira locuta ſuos,

Italia

alidas matres, inquit, ſacer hircus inito.
Obſtupuit dubio territa turba ſono.
ugur erat : (nomen longis intercidit annis)
Nuper ab Etruſca venerat exul humo.
le caprum mactat. juſſæ ſua terga puellæ
Pellibus exectis percutienda dabant.
ma reſumebat decimo nova cornua menſe,
Virque pater ſubito, nuptaque mater erat.
ratia Lucinæ : dedit hæc tibi numina lucus :
Aut quia principium tu dea lucis habes.
rce precor gravidis facilis Lucina puellis :
Maturumque utero molliter aufer onus.
rta dies fuerit, tu deſine credere ventis :
Perdidit illius temporis aura fidem.
amina non conſtant : & ſex reſerata diebus
Carceris Æolii janua lata patet.
m levis obliqua ſubſedit Aquarius urna,
Proximus ætherios excipe Piſcis equos.
e memorant, fratremq; tuum (nam juncta micatis
Signa) duos tergo ſuſtinuiſſe deos.
erribilem quondam fugiens Typhona Dione,
Tunc, cum pro cœlo Iuppiter arma tulit,
enit ad Euphratem comitata Cupidine parvo,
Inque Palæſtinæ margine ſedit aquæ.
opulus, & cannæ riparum ſumma tegebant,
Spemque dabant ſalices hos quoque poſſe tegi.
um latet : inſonuit vento nemus. illa timore
Pallet, & hoſtiles credit adeſſe manus.
tque ſinu tenuit natum : Succurrite nymphæ,
Et diis auxilium ferte duobus, ait.
ec mora, proſiluit : piſces ſubiere gemelli :
Pro quo nunc, cernis, ſidera nomen habent.
ade nefas ducunt genus hoc imponere menſis,
Ne violent timidi piſcibus ora Syri.
roxima lux vacua eſt : at tertia dicta Quirino :
Qui tenet hoc nomen, Romulus ante fuit.
ve quod haſta quiris priſcis eſt dicta Sabinis,
Bellicus a telo venit in aſtra deus :
ve ſuo regi nomen poſuere Quirites :
Seu quia Romanis junxerat ille Cures.
am pater armipotens poſtquã nova mœnia vidit,
Multaque Romulea bella peracta manu :
ppiter, inquit, habet Romana potentia vires :
Sanguinis officio non eget illa mei.
edde patri natum : quanvis intercidit alter,
Pro ſe, proque Remo, qui mihi reſtat, erit.

Vnus

Vnus erit, quem tu tolles ad ſidera cœli:
  Tu mihi dixiſti: ſint rata dicta Iovis.
Iuppiter annuerat. nutu tremefactus uterque
  Eſt polus, & cœli pondera movit Atlas.
Eſt locus: antiqui Capreæ dixere paludem:
  Forte tuis illic, Romule, jura dabas.
Sol fugit: & removent ſubeuntia nubila cœlu
  Et gravis effuſis decidit imber aquis.
Hinc tonat, hinc miſſis abrumpitur ignibus æth
  Fit fuga: rex patriis aſtra petebat equis.
Luctus erat, falſæque patres in crimine cædis
  Hæſiſſetque animis forſitan illa fides.
Sed Proculus longa veniebat Iulius Alba:
  Lunaque fulgebat: nec facis uſus erat.
Cum ſubito motu ſepes tremuere ſiniſtræ.
  Rettulit ille gradus: horruerantque comæ.
Pulcer, & humano major, trabeaque decorus
  Romulus in media viſus adeſſe via:
Et dixiſſe ſimul: Prohibe lugere Quirites,
  Ne violent lacrymis numina noſtra ſuis.
Thura ferant, placentq; novũ pia turba Quirin
  Et patrias artes militiamque colant.
Iuſſit: & in tenues oculis evanuit auras.
  Convocat hic populum, juſſaque verba refe
Templa Deo fiunt: collis quoque dictus ab ill eſt:
  Et referunt, certi ſacra paterna dies.
Lux quoque cur eadem ſtultorum feſta vocetur
  Accipe: parva quidem cauſa, ſed apta ſube
Non habuit doctos tellus antiqua colonos:
  Laſſabant agiles aſpera bella viros.
Plus erat in gladio quam curvo laudis aratro:
  Neglectus domino pauca ferebat ager.
Farra tamen veteres jaciebant: farra metebant
  Primitias Cereri farra reſecta dabant.
Vſibus admoniti flammis torrenda dederunt,
  Multaque peccato damna tulere ſuo.
Nam modo verrebant nigras pro farre favillas
  Nunc ipſas ignes corripuere caſas.
Facta dea eſt Fornax: læti Fornace coloni
  Orant, ut fruges temperet illa ſuas.
Curio legitimis tunc Fornacalia verbis
  Maximus indicit: nec ſtata ſacra facit.
Inque foro multa circum pendente tabella
  Signatur certa curia quæque nota.
Stultaque pars populi, quæ ſit ſua curia, neſci
  Sed facit extrema ſacra relicta die.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

onor & tumulis animas placare paternas :
rvaque in extructas munera ferre pyras.
a petunt manes. pietas pro divite grata eſt
unere : non avidos Styx habet ima deos.
la porrectis ſatis eſt velata coronis ,
ſparſæ fruges, parvaque mica ſalis.
e mero mollita Ceres, violæque ſolutæ :
ec habeat media teſta relicta via.
majora veto : ſed & his placabilis umbra eſt :
lde preces, poſitis & ſua verba focis.
c morem Æneas pietatis idoneus auctor
tulit in terras, juſte Latine, tuas.
patris Genio ſolemnia dona ferebat :
inc populi ritus edidicere novos.
uondam , dum longa gerunt pugnacibus armis
ella, parentales deſeruere dies :
impune fuit. nam dicitur omine ab iſto
oma ſuburbanis incaluiſſe rogis.
equidem credo : buſtis exiſſe feruntur ,
t tacitæ queſti tempore noctis avi.
que vias urbis, latoſque ululaſſe per agros
eformes animas vulgus inane ferunt.
ea præteriti tumulis redduntur honores :
rodigiiſque venit funeribuſque modus.
n tamen hæc fient, viduæ ceſſate puellæ :
xpectet puros ſpinea teda dies.
tibi, quæ cupidæ matura videbere matri ,
omat virgineas haſta recurva comas.
de tuas Hymenæe faces, & ab ignibus atris
ufer : habent alias mœſta ſepulcra faces.
quoque templorum foribus celentur opertis :
hure vacent aræ, ſtentque ſine igne foci.
c animæ tenues, & corpora functa ſepulcris
rrant : nunc poſito paſcitur umbra cibo
tamen hoc ultra, quam quũ de menſe ſuperſunt
uciferi, quot habent carmina noſtra pedes.
c, quia juſta ferunt, dixere Feralia lucem :
ltima placandis Manibus illa dies.
e anus in mediis reſidens annoſa puellis ,
acra facit Tacitæ : nec tamen ipſa tacet.
igitis tria thura tribus ſub limine ponit :
ua brevis occultum mus ſibi fecit iter.
c cantata tenet cum fuſco licia plumbo :
t ſeptem nigras verſat in ore fabas.
dque pice aſtrinxit, quod acu trajecit ahena ,
bſutum menta torret in igne caput.

Vina quoque inſtillat. vini quodcunq; relict
Aut ipſa, aut comites, plus tamen ipſa b
Hoſtiles linguas, inimicaque vinximus ora
Dicit diſcedens : ebriaque exit anus.
Protinus a nobis, quæ ſit dea Muta, requir
Diſce, per antiquos quæ mihi nota ſenes
Iuppiter immodico Iuturnæ victus amore,
Multa tulit tanto non patienda deo.
Illa modo in ſylvis inter corileta jacebat :
Nunc in cognatas deſiliebat aquas.
Convocat hinc Nymphas, Latium quæcunq
Et jacit in medio talia verba choro :
Invidet ipſa ſibi, vitatque, quod expedit ill
Veſtra ſoror, ſummo concubuiſſe deo.
Conſulite ambobus: nam, quę mea magna vo
Vtilitas veſtræ magna ſororis erit.
Vos illi in prima fugienti obſiſtite ripa,
Ne ſua fluminea corpora mergat aqua.
Dixerat : annuerant nymphæ Tiberinides or
Quæque colunt thalamos, Ilia diva, tuos
Forte fuit Nais Lara nomine : prima ſed illi
Dicta bis antiquum ſyllaba nomen erat :
Ex vitio poſitum, ſæpe illi dixerat Almo,
Nata, tene linguam : nec tamen illa tenet
Quæ, ſimul ac tetigit Iuturnæ ſtagna ſororis
Effuge, ait, ripas : dicta referrque Iovis.
Illa etiam Iunonem adiit : miſerataque nupt
Naida Iuturnam vir tuus, inquit, amat.
Iuppiter intumuit : quaque eſt non uſa mode
Eripit huic linguam : Mercuriumque voca
Duc hanc ad manes, (locus ille ſilentibus ap
Nympha, ſed infernæ nympha paludis, er
Iuſſa Iovis fiunt. accepit lucus euntes :
Dicitur illa duci tunc placuiſſe ſuo.
Vim parat hic : vultu pro verbis illa precatu
Et fruſtra muto nititur ore loqui.
Fitq; gravis: geminoſq; parit, qui compita ſe
Et vigilant noſtra ſemper in æde Lares.
Proxima cognati dixere Chariſtia Chari,
Et venit ad ſocios turba propinqua deos.
Scilicet a tumulis, &, qui periere propinquis
Protinus ad vivos ora referre juvat :
Poſtque tot amiſſos, quicquid de ſanguine re
Aſpicere, & generis dinumerare gradus.
Innocui veniant : procul hinc procul impius
Frater, & in partus mater acerba ſuos ;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

pater eſt vivax : qui matris digerit annos :
jæ premit inviſam ſocrus iniqua nurum.
alidæ fratres abſint, & Iaſonis uxor,
quæ ruricolis ſemina toſta dedit.
ror, & Progne, Tereuſque duabus iniquus :
quicunque ſuas per ſcelus auget opes.
generis date thura boni ; Concordia fertur
a præcipue mitis adeſſe die.
pate dapes, ut grati pignus amoris :
triat intinctos miſſa patella cibos.
; ubi ſuadebit placidos nox humida ſomnos,
ga precaturi ſumite vina manu.
ene vos, bene tu patriæ pater optime Cæſar,
cite ſuffuſo per ſacra verba mero.
ubi tranſierit, ſolito celebretur honore,
arat indicio qui Deus arva ſuo.
ine, ſive lapis, ſive es defoſſus in agro
pes, ab antiquis tu quoque nomen habes.
io diverſa domini de parte coronant :
aque ſerta tibi, binaque liba ferunt.
it : huc ignem curto fert ruſtica teſtu
ntum de tepidis ipſa colona focis.
ſenex minuit : conciſaque conſtruit alte :
ſolida ramos figere pugnat humo.
ſicco primas irritat cortice flammas :
t puer, & manibus lata caniſtra tenet.
ubi ter fruges medios immiſit in ignes :
rigit inciſos filia parva favos.
tenent alij : libantur ſingula flammis:
ctant, & linguis candida turba favent.
itur & cæſo communis Terminus agno :
queritur, lactans cum ſibi porca datur.
eniunt, celebrantque dapes vicinia ſimplex,
cantant laudes, Termine ſancte, tuas.
pulos, urbeſque, & regna ingentia finis :
nis erit ſine te litigioſus ager.
tibi ambitio eſt : nullo corrumperis auro :
itima ſervas credita rura fide.
ſignaſſes olim Thyreatida terram :
pora non leto miſſa trecenta forent :
oret Otryades congeſtis tectus in armis.
uantum patriæ ſanguinis ille dedit !
nova cum fierent Capitolia, nempe deorum
icta Iovi ceſſit turba, locumque dedit.
nus (ut memorant veteres) inventus in æde
itit : & magno cum Iove templa tenet.

Ccc Nunc

Nunc quoque, ſe ſupra ne quid niſi ſidera cer
Exiguum templi tecta foramen habent.
Termine, poſt illud levitas tibi libera non e
Qua poſitus fueris, in ſtatione mane.
Nec tu vicino quicquam concede roganti:
Ne videare hominem præpoſuiſſe Iovi.
Et ſeu vomeribus, ſeu tu pulſabere raſtris,
Clamato: Tuus eſt hic ager, ille tuus.
Eſt via, quæ populum Laurentes ducit in agr
Quondam Dardanio regna petita duci.
Illa lanigeri pecoris tibi, Termine, fibris
Sacra videt fieri ſextus ab urbe lapis.
Gentibus eſt aliis tellus data limite certo:
Romanæ ſpacium eſt urbis & orbis idem.
Nunc mihi dicenda eſt regis fuga, traxit ab il
Sextus ab extremo nomina menſe dies.
Vltima Tarquinius Romanæ gentis habebat
Regna: vir injuſtus, fortis ad arma tamen
Ceperat hic alias, alias everterat urbes:
Et Gabios turpi fecerat arte ſuos.
Nanque trium minimus, proles manifeſta Su
In medios hoſtes nocte ſilente venit.
Nudarant gladios: Occidite, dixit, inermen
Hoc cupiunt fratres, Tarquiniuſque pater.
Qui mea crudeli laceravit verbere terga;
Dicere ut hoc poſſet, verbera paſſus erat.
Luna fuit. ſpectant juvenem, gladioſque recon
Tergaque deducta veſte notata vident.
Flent quoque, &, ut ſecum tueatur bella, prec
Callidus ignaris annuit ille viris.
Iamque potens, miſſo genitorem appellat a
Perdendi Gabios quod ſibi monſtret iter.
Hortus odoratis ſuberat cultiſſimus herbis,
Sectus humum rivo lene ſonantis aquæ.
Illic Tarquinius mandata latentia nati
Accipit: & virga lilia ſumma metit.
Nuncius ut rediit, decuſſaque lilia dixit:
Filius, Agnoſco juſſa parentis, ait.
Nec mora: principibus cæſis ex urbe Gabina
Traduntur ducibus mœnia nuda ſuis.
Ecce (nefas viſu) mediis altaribus anguis
Exit, & extinctis ignibus exta rapit.
Conſulitur Phœbus. ſors eſt ita reddita, ma
Qui dederit princeps oſcula, victor erit.
Oſcula quiſque ſuæ matri properata tulerun
Non intellecto credula turba Deo.

Itus

us erat ſtulti ſapiens imitator : ut eſſet
ntus ab inſidiis, dire Superbe, tuis.
jacens pronus matri dedit oſcula terræ ,
reditus offenſo procubuiſſe pede.
itur interea Romanis Ardea ſignis :
patitur longas obſidione moras.
vacat, & metuunt hoſtes cõmittere pugnam:
ditur in caſtris : ocia miles agit.
uinius juvenis ſocios dapibuſque meroque
cipit : ex illis rege creatus ait :
nos ſollicitos pigro tenet Ardea bello :
ec ſinit ad patrios arma referre deos :
uid in officio torus eſt ſocialis? & ecquid
onjugibus noſtris mutua cura ſumus ?
que ſuam laudat ; ſtudiis certamina creſcunt :
fervet multo linguaque corque mero.
it cui dederat clarum Collatia nomen :
on opus eſt verbis, credite rebus, ait.
ſupereſt: tollamur equis : urbemque petamus.
cta placent, frænis impediuntur equi.
ulerant dominos : regalia protinus ipſi
cta petunt : cuſtos in fore nullus erat.
nurum regis fuſis per colla coronis
veniunt poſito pervigilare mero.
cito paſſu petitur Lucretia, cujus
ite torum calathi, lanaque mollis erat.
en ad exiguum famulæ data penſa trahebant :
ter quas tenui ſic ait illa ſono :
enda eſt domino (nunc nunc properate puellę)
amprimum noſtra facta lacerna manu.
tamen auditis? (nam plura audire poteſtis)
antum de bello dicitur eſſe ſuper ?
modo victa cades : melioribus Ardea reſtas
nproba, quæ noſtros cogis abeſſe viros.
tantum reduces : ſed enim temerarius ille
t meus, & ſtricto qualibet enſe ruit.
s abit, & morior, quoties pugnantis imago
ſubit, & gelidum pectora frigus habet.
nit in lacrymis : inceptaque fila remiſit,
gremio vultum depoſuitque ſuo.
ipſam decuit : lacrymæ decuere pudicam :
facies animo dignaque parque fuit.
metum : veni, conjux ait. illa revixit ,
que viri collo dulce pependit onus.
ea juvenis furiales regius ignes
ncipit, & cæco raptus amore furit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Forma placet, niveuſque color, flavique capi,
Quique aderat nulla factus ab arte decor.
Verba placent, & vox, & quod corrumpere n… ſt :
Quoque minor ſpes eſt, hoc magis ille cup.
Iam dederat cantum lucis prænuncius ales :
Cum referunt juvenes in ſua caſtra pedem.
Carpitur attonitos abſentis imagine ſenſus
Ille, recordanti plura magiſque placent.
Sic ſedit : ſic culta fuit : ſic ſtamina nevit :
Injectæ collo ſic jacuere comæ :
Hos habuit vultus : hæc illi verba fuerunt :
Hic color, hæc facies, hic decor oris erat.
Vt ſolet a magno fluctus langueſcere flatu,
Sed tamen a vento, qui fuit, unda tumet
Sic, quanvis aberat placitæ præſentia form
Quem dederat præſens forma, manebat am
Ardet : & injuſti ſtimulis agitatus amoris,
Comparat indigno vimque dolumque toro
Exitus in dubio eſt : audebimus ultima, dix
Viderit : audentes Forſque Venuſque juva
Cepimus audendo Gabios quoque. talia fatu
Enſe latus cinxit, tergaque preſſit equi.
Accipit ærata juvenem Collatia porta,
Condere jam vultus ſole parante ſuos.
Hoſtis ut hoſpes init penetralia Collatini,
Comiter excipitur ? ſanguine junctus erat.
Quantum animis erroris ineſt ! parat inſcia
Infelix epulas hoſtibus illa ſuis.
Functus erat dapibus: poſcunt ſua tẽpora ſomn
Nox erat, & tota lumina nulla domo.
Surgit : & auratum vagina liberat enſem,
Et venit in thalamos, nupta pudica, tuos.
Vtque torum preſſit: Ferrum, Lucretia, mecu
Natus, ait, regis, Tarquiniuſque vocor.
Illa nihil : neque enim vocem, vireſque loq
Aut aliquid toto pectore mentis habet :
Sed tremit, ut quondam ſtabulis deprenſa relis,
Parva ſub infeſto cum jacet agna lupo.
Quid faciat? pugnet? vincetur femina pugn
Clamet ? at in dextra, qui vetet, enſis erat
Effugiat? poſitis urgentur pectora palmis :
Tunc primum externa pectora tacta manu.
Inſtat amans hoſtis precibus, precioque, mini
Nec prece, nec precio, nec movet ille mini
Nil agis, eripiam, dixit, pro crimine vitam :
Falſus adulterij teſtis adulter ero.

Iri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

...rimam famulum, cum quo deprenſa fereris,
...cubuit famæ victa puella metu.
...victor gaudes? hæc te victoria perdet.
...u quanto regnis nox ſtetit una tuis!
...que erat orta dies: paſſis ſedet illa capillis,
...ſolet ad nati mater itura rogum.
...dævumque patrem fido cum conjuge caſtris
...vocat: & poſita venit uterque mora.
...vident habitum: quæ luctus cauſa, requirunt:
...i paret exequias, quove ſit icta malo.
...diu reticet: pudibundaque celat amictu
...ra, fluunt lacrymæ more perennis aquæ.
...pater, hinc cōjux lacrymas ſolantur: & orāt,
...dicet: & cæco flentque paventque metu.
...conata loqui, ter deſtitit: auſaque quarto:
...on oculos ideo ſuſtulit illa ſuos)
...quoque Tarquinio debebimus, eloquar, inquit,
...oquar infelix dedecus ipſa meum.
...que poteſt narrat; reſtabant ultima, flevit:
...matronales erubuere genæ.
...t veniam genitor facto conjuxque coacto.
...am, dixit, veniam vos datis, ipſa nego.
...mora; celato fixit ſua pectora ferro:
...cadit in patrios ſanguinolenta pedes.
...c quoq; jā moriens, ne nō procumbat honeſte,
...ſpicit. hæc etiam cura cadentis erat.
...ſuper corpus communia damna gementes,
...bliti decoris virque paterque jacent.
...us adeſt, tandemque animo ſua nomina fallit:
...xaque ſemianimi corpore tela rapit.
...antemque tenens generoſo ſanguine cultrum,
...idit impavidos ore minante ſonos.
...tibi ego hunc juro caſtum fortemq; cruorem,
...erque tuos manes, qui mihi numen erunt:
...quinium profuga pœnas cum ſtirpe daturum.
...m ſatis eſt virtus diſſimulata diu.
...jacens ad verba oculos ſine lumine movit:
...ſaque concuſſa dicta probare coma.
...ur in exequias animi matrona virilis:
...t ſecum lacrymas invidiamque trahit.
...nus inane patet. Brutus clamore Quirites
...oncitat, & regis facta nefanda refert.
...quinius cum prole fugit: capit annua conſul
...ra. dies regnis illa ſuprema fuit.
...imur? an veris prænuncia venit hirundo?
...n metuit ne qua verſa recurrat hyems?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sæpe tamen, Progne, nimium properaſſe qu
Virque tuo Tereus frigore lætus erit.
Iamque duæ reſtant noctes de menſe ſecund
Marſque citos junctis curribus urget equos
Ex vero poſitum permanſit Equiria nomen,
Quæ Deus in campo proſpicit ipſe ſuo.
Iure venis Gradive: locum tua tempora po
Signatuſque tuo nomine menſis adeſt.
Venimus in portum libro cum menſe peract
Naviget hinc alia jam mihi linter aqua.

PVBLII
OVIDII
NASONIS
Faſtorum
LIBER III.

BEllice, depoſitis clypeo pauliſper & haſt
Mars ades, & nitidas caſſide ſolve com
Forſitan ipſe roges, quid ſit cum Marte p
A te, qui canitur, nomina menſis habet.
Ipſe vides manibus peragi fera bella Minerv
Non minus ingenuis artibus illa vacat.
Palladis exemplo ponendæ tempora ſume
Cuſpidis: invenies & quid inermis agas.
Tunc quoq; inermis eras, cum te Romana ſac
Cepit, ut huic urbi ſemina magna dares.
Sylvia Veſtalis (quid enim vetat inde mover
Sacra lavaturas mane petebat aquas.
Ventum erat ad mollem declivo tramite ripa
Ponitur e ſumma fictilis urna coma.
Feſſa reſedit humi, ventoſque accepit aper
Pectore, turbatas reſtituitque comas.
Dum ſedet: umbroſæ ſalices, volucreſque ca
Fecerunt ſomnos, & leve murmur aquæ,
Blanda quies furtim victis obrepſit ocellis:
Et cadit a mento languida facta manus.

ars

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

rs videt hanc, viſamque cupit, potiturq; cupita:
Et ſua divina furta fefellit ope.
mnus abit: jacet ipſa gravis: jam ſcilicet intra
Viſcera Romanæ conditor urbis erat.
nguida conſurgit: neſcit cur languida ſurgat:
Et peragit tales arbore nixa ſonos:
ile ſit, fauſtumque precor, quod imagine ſomni
Vidimus: an ſomno clarius illud erat?
ibus Iliacis aderam: cum lapſa capillis
Decidit ante ſacros lanea vitta focos.
de duæ pariter (viſu mirabile) palmæ
Surgunt: ex illis altera major erat.
gravibus ramis totum protexerat orbem:
Contigeratque ſua ſidera ſumma coma.
ce meus ferrum patruus molitur in illas.
Terreor admonitu, corque timore micat.
artia picus avis gemino pro ſtipite pugnant
Et lupa: tuta per hos utraque palma fuit.
ixerat: & plenam non firmis viribus urnam
Suſtulit: implerat, dum ſua viſa refert.
terea creſcente remo, creſcente Quirino,
Cœleſti tumidus pondere venter erat.
uo minus emeritis exiret curſibus annus,
Reſtabant nitido jam duo ſigna deo.
lvia fit mater. Veſtæ ſimulacra feruntur
Virgineas oculis oppoſuiſſe manus.
ra deæ certe tremuit, pariente miniſtra,
Et ſubiit cineres territa flamma ſuos.
oc ubi cognovit contemtor Amulius æqui:
(Nam raptas fratri victor habebat opes)
mne jubet mergi geminos: ſcelus unda refugit,
In ſicca pueri deſtituuntur humo.
acte quis infantes neſcit creviſſe ferino?
Et picum expoſitis ſæpe tuliſſe cibos?
on ego te, tantæ nutrix Laurentia gentis,
Nec taceam veſtras, Fauſtule pauper, opes.
Veſter honos veniet, cum Laurentalia dicam:
Acceptus geniis illa December habet.
artia ter ſenos proles adoleverat annos:
Et ſuberat flavæ jam nova barba comæ:
Omnibus agricolis armentorumque magiſtris
Iliadæ fratres jura petita dabant.
æpe domum veniunt prædonum ſanguine læti,
Et redigunt actos in ſua jura boves.
Vt genus audierant: animos pater editus auget:
Et pudet in parvis nomen habere caſis;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Romuleoque cadit trajectus Amulius enſe :
  Regnaque longævo reſtituuntur avo.
Mœnia conduntur : quæ, quanvis parva fueru
  Non tamen expediit tranſiluiſſe Remo.
Iam, modo quæ fuerant ſylvæ, pecorumq; rece
  Vrbs erat : æternæ cum pater urbis ait :
Arbiter armorum, de cujus ſanguine natus
  Credor, &, ut credar, pignora multa dabo :
A te principium Romano dicimus anno :
  Primus de patrio nomine menſis erit.
Vox rata fit : patrioque vocat de nomine men
  Dicitur hæc pietas grata fuiſſe Deo.
Et tamen ante omnes Martem coluere priores
  Hoc dederat ſtudiis bellica turba ſuis.
Pallada Cecropidæ, Minoia Creta Dianam,
  Volcanum tellus Hypſipylea colit :
Iunonem Sparte, Pelopeiadesque Mycenæ :
  Pinigerum Fauni Mænalis ora caput.
Mars Latio venerandus erat : quia præſidet arm
  Arma feræ genti remque decuſque dabant.
Quod ſi forte vacas : peregrinos inſpice faſtos :
  Menſis in his etiam nomine Martis erit.
Tertius Albanis, quintus fuit ille Faliſcis,
  Sextus apud populos, Hernica terra, tuos.
Inter Aricinos, Albanaque tempora conſtat,
  Factaque Telegoni mœnia celſa manu.
Quintum Laurentes, bis quintum Æquicolus ac
  A tribus hunc primum turba Forenſis habet.
Et tibi cum proavis, miles Peligne, Sabinis
  Convenit : huic genti quartus utrique deus.
Romulus hos omnes ut vinceret ordine ſaltem :
  Sanguinis auctori tempora prima dedit.
Nec totidē veteres, quot nunc, habuere Kalenda
  Ille minor geminis menſibus annus erat.
Nondum tradiderat victas victoribus artes
  Græcia facundum, ſed male forte, genus.
Qui bene pugnabat, Romanam noverat artem :
  Mittere qui poterat pila, diſertus erat.
Quis tunc aut Hyadas, aut Plejadas Atlanteas
  Senſerat? aut geminos eſſe ſub axe polos ?
Eſſe duas Arctos, quarum Cynoſura petatur
  Sidoniis, Helicen Graja carina notet ?
Signaque, quæ longo frater percenſeat anno,
  Ire per hæc uno menſe ſororis equos ?
Libera currebant & inobſervata per annum
  Sidera ; conſtabat ſed tamen eſſe deos.

No

Illi cœlo labentia ſigna tenebant,
ſua : quæ magnum perdere crimen erat.
uidem feno, ſed erat reverentia feno,
antam nunc aquilas cernis habere tuas.
ca ſuſpenſos portabat longa maniplos :
de maniplaris nomina miles habet.
animi indociles, & adhuc ratione carentes,
nſibus egerunt luſtra minora decem.
s erat, decimum cum luna receperat orbem.
numerus magno tunc in honore fuit.
uia tot digiti, per quos numerare ſolemus :
quia bis quino femina menſe parit :
uod ad uſq; decem numero creſcéte venitur,
ncipium ſpaciis ſumitur inde novis.
patres centum denos ſecrevit in orbes
mulus, haſtatos inſtituitque decem.
tidem princeps, totidem pilanus habebat
rpora : legitimo quique merebat equo.
etiam partes totidem Tatienſibus ille,
oſque vocant Ramnes, Luceribuſque dedit.
tos igitur numeros ſervavit in anno.
c luget ſpacio femina mœſta virum.
dubites, primæ fuerint quin ante Kalendæ
rtis : ad hæc animum ſigna referre potes.
ea flaminibus, quæ toto perſtitit anno,
llitur : & frondes ſunt in honore novæ.
a tunc regis poſita viret arbore Phœbi :
te tuas itidem curia priſca fores.
a quoque ut folio niteat velata recenti :
dit ab Iliacis laurea cana focis.
, quod arcana fieri novus ignis in æde
citur, & vires flamma refecta capit.
mihi parva fides annos hinc iſſe priores,
nna quod hoc cœpta eſt menſe Perenna coli.
etiam veteres initi memorantur honores,
d ſpacium belli, perfide Pœne, tui.
ique quintus ab hoc fuerat Quintilis : & inde
cipit, a numero nomina quiſquis habet.
nus oliviferis Romam deductus ab arvis
ompilius menſes ſenſit abeſſe duos.
hoc a Samio doctus, qui poſſe renaſci
os putat : Egeria ſive monente ſua.
tamen errabant etiam tunc tempora, donec
æſaris in multis hæc quoque cura fuit,
hæc, ille deus, tantæque propaginis auctor,
redidit officiis eſſe minora ſuis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Promiſſumque ſibi voluit prænoſcere cœlu
Nec deus ignotas hoſpes inire domos.
Ille moras ſolis, quibus in ſua ſigna redire
Traditur exactis diſpoſuiſſe notis.
Is decies ſenos ter centum & quinque dieb
Iunxit, & e pleno tempora quarta die.
Hic anni modus eſt: in luſtrum accedere de
Quæ conſummatur partibus, una dies.
Si licet occultos monitus audire deorum
Vatibus: ut certe fama licere putat:
Cum ſis officiis, Gradive, virilibus aptus,
Dic mihi matronæ cur tua feſta colant?
Sic ego. ſic poſita dixit mihi caſſide Mavor
Sed tamen in dextra miſſilis haſta fuit.
Nunc primum ſtudiis pacis, deus utilis arm
Advocor, & greſſus in nova caſtra fero.
Nec piget incepti: juvat hac quoque parte
Hoc ſolam ne ſe poſſe Minerva putet.
Diſce Latinorum vates operoſe dierum
Quod petis, & memori pectore dicta nota
Parva fuit, ſi prima velis elementa referre
Roma: ſed in parva ſpes tamen hujus era
Mœnia jam ſtabant populis anguſta futuris
Credita, ſed turbæ tunc nimis ampla ſuæ,
Quæ fuerit noſtri, ſi quæris, regia nati:
Aſpice de canna ſtraminibuſque domum.
In ſtipula placidi capiebat munera ſomni:
Et tamen ex illo venit in aſtra toro.
Iamque loco majus nomen Romanus habeb
Nec conjux illi, nec ſocer ullus erat.
Spernebat generos inopes vicinia dives:
Et male credebar ſanguinis auctor ego.
In ſtabulis habitaſſe, & oves paviſſe noceba
Iugeraque inculti pauca tenere ſoli.
Cum pare quæque ſuo coeunt volucreſq; fe
Atque aliquam, de qua procreet, anguis h
Externis dantur connubia gentibus: at, quæ
Romano vellet nubere, nulla fuit.
Indolui: patriamque dedit tibi, Romule, mem
Tolle preces, dixi: quod petis, arma dab
Feſta para Conſo: Conſus tibi cetera dicet
Illo feſta die dum ſua ſacra canes.
Intumuere Cures, & quos dolor attigit iden
Tunc primum generis intulit arma ſocer.
Iamque fere raptæ matrū quoq; nomen hab
Tractaque erant longa bella propinqua m

veniunt nuptæ dictam Iunonis in ædem,
las inter mea ſic eſt nurus auſa loqui:
riter raptæ, quoniam hoc commune tenemus,
on ultra lente poſſumus eſſe piæ.
t acies: ſed utra dij ſint pro parte rogandi,
ligite: hinc conjux, hinc pater arma tenet.
rendum eſt, viduæ fieri malitis, an orbæ:
onſilium vobis forte piumque dabo.
ſilium dederat: parent: crineſque reſolvunt:
œſtaque funerea corpora veſte tegunt.
ſteterant acies ferro mortique paratæ,
m lituus pugnæ ſigna daturus erat:
n raptæ veniunt inter patreſque viroſque:
que ſinu natos pignora cara tenent.
nedium campi ſciſſis tetigere capillis:
terram poſito procubuere genu.
quaſi ſentirent, blando clamore nepotes
endebant ad avos brachia parva ſuos.
poterat, clamabat avum tunc denique viſum:
t qui vix poterat, poſſe coactus erat.
a viris animique cadunt: gladiiſque remotis
ant ſoceri generis, accipiuntque manus,
dataſque tenent natas, ſcutoque nepotem
ert avus: hic ſcuti dulcior uſus erat.
e diem, primaſque meas celebrare Kalendas
ebaliæ matres non leve munus habent.
quia committi ſtrictis mucronibus auſæ
inierant lacrymis Martia bella ſuis.
quod erat de me feliciter Ilia mater:
ite colunt matres ſacra, diemque meum.
id? quod hyems adoperta gelu tunc denique ce- (dit
t pereunt victæ ſole repente nives:
oribus redeunt detonſæ frigore frondes:
vidaque in gravido palmite gemma tumet.
æque diu latuit, nunc, qua ſe tollat in auras,
Fertilis occultas invenit herba vias.
nc fecundus ager: pecoris nunc hora creandi:
Nunc avis in ramo tecta laremque parat.
mpora jure colunt Latiæ fecunda parentes,
Quarum militiam votaque partus habet.
de quod excubias ubi rex Romanus agebat,
(Qui nunc exquilias nomina collis habet:)
ic a nuribus Iunoni templa Latinis
Hac ſunt, ſi memini, publica facta die.
uid moror? & variis onero tua pectora cauſſis?
Eminet ante oculos, quod petis, ecce tuos.

Mater

Mater amat nuptas: matrum me turba frequentat:
  Hæc nos præcipue tam pia cauſa decet.
Ferte deæ flores: gaudet florentibus herbis
  Hæc dea: de tenero cingite flore caput.
Dicite: Tu nobis lucem, Lucina, dediſti:
  Dicite: Tu voto parturientis ades.
Si qua tamen gravida eſt, reſoluto crine precetur
  Vt ſolvat partus molliter illa ſuos.
Quis mihi nunc dicet, quare cœleſtia Martis
  Arma ferant Salij, Mamuriumque canant?
Nympha mone nemori ſtagnoque operata Dianæ:
  Nympha Numæ conjux ad tua facta veni.
Vallis Aricinæ ſylva præcinctus opaca
  Eſt locus, antiqua religione ſacer.
Hic latet Hippolytus loris diſtractus equorum:
  Vnde nemus nullis illud aditur equis.
Licia dependent longas velantia ſepes:
  Et poſita eſt meritæ multa tabella Deæ.
Sæpe potens voti frontem redimita coronis
  Femina lucentes portat ab urbe faces.
Regna tenent manibus fortes, pedibuſque fugaces:
  Et perit exemplo poſtmodo quiſque ſuo.
Defluit incerto lapidoſus murmure rivus.
  Sæpe. ſed exiguis hauſtibus, inde bibi.
Egeria eſt quæ præbet aquas, dea grata Camœnis:
  Illa Numæ conjux conſiliumque fuit.
Principio nimium promtos ad bella Quirites
  Molliri placuit jure, Deumque metu.
Inde datæ leges: ne fortior omnia poſſet:
  Cœptaque ſunt pure tradita ſacra coli:
Exuitur feritas, armiſque potentius æquum eſt:
  Et cum cive pudet conſeruiſſe manus.
Atque aliquis modo trux viſa jam vertitur ara:
  Vinaque dat tepidis farraque ſalſa focis.
Ecce Deum genitor rutilas per nubila flammas
  Spargit & effuſis æthera ſiccat aquis.
Non alias miſſi cecidere frequentius ignes:
  Rex pavet: & vulgi pectora terror habet.
Cui Dea: Ne nimium terrere, piabile fulmen
  Eſt, ait, & ſævi flectitur ira Iovis.
Sed poterunt ritum Picus Faunuſque piandi
  Tradere: Romani numen uterque ſoli.
Nec ſine vi tradent: adhibe tu vincula captis:
  Atque ita qua poſſint, edidit, arte capi.
Lucus Aventino ſuberat niger ilicis umbra:
  Quo poſſis viſo dicere, numen ineſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

…edio gramen, muſcoque adoperta virenti
…nabant ſaxo vena perennis aquæ :
…fere ſoli Faunus Picuſque bibebant.
…c venit, & fonti rex Numa mactat ovem ;
…ique adorati diſponit pocula Bacchi ,
…mque ſuis antro conditus ipſe latet.
…litum veniunt ſylveſtria numina fontem ,
…relevant multo pectora ſicca mero,
…quies ſequitur:gelido Numa prodit ab antro:
…nclaque ſopitas addit in arcta manus,
…nus ut abſceſſit, pugnando vincula tentant
…mpere : pugnantes fortius illa tenent.
…Numa:Dij nemorum factis ignoſcite noſtris,
…ſcelus ingenio ſcitis abeſſe meo.
…que modo poſſit fulmen, monſtrate piari.
…Numa. Sic quatiens cornua Faunus ait :
…na petis : nec quæ monitu tibi diſcere noſtro
…s ſit : habent fines numina noſtra ſuos.
…umus agreſtes, & qui dominemur in altis
…ontibus : arbitrium eſt in ſua tecta Iovi.
…: tu non poteris per te deducere cœlo :
…poteris noſtra forſitan uſus ope.
…rat hæc Faunus : par eſt ſententia Pici :
…me tamen nobis vincula , Picus ait.
…iter huc veniet valida perductus ab arte :
…ubila promiſſi Styx mihi teſtis erit.
…ſi laqueis quid agant, quæ carmina dicant :
…aque trahant ſuperis ſedibus arte Iovem :
…: nefas homini eſt, nobis conceſſa canentur ,
…æque pio dici vatis ab ore licet.
…iunt cœlo te Iuppiter : unde minores
…nc quoque te celebrant , Eliciumque vocant.
…ſtat Aventinæ tremuiſſe cacumina ſylvæ :
…rraque ſubſedit pondere preſſa Iovis.
…a micant regis : totoque e corpore ſanguis
…git & hirſutæ diriguere comæ.
…edit animus, da certa piamina, dixit ,
…ulminis, altorum rexque paterque Deum :
…a contigimus manibus donaria puris,
…oc quoque quod petitur, ſi pia lingua rogat.
…uit oranti : ſed verum ambage remota
…bdidit, & dubio terruit ore virum.
…le caput, dixit, cui rex, parebimus, inquit :
…ædenda eſt hortis eruta cepa meis.
…idit hic : hominis ſumes, ait ille, capillos,
…oſtulat hic animam ; cui Numa, piſcis, ait.

Riſit :

Riſit : & his, inquit, facito mea tela procur
O vir colloquio non abigende Deum.
Sed tibi, protulerit cum totum craſtinus orb
Cynthius, imperij pignora certa dabo.
Dixit : & ingenti tonitru ſuper æthera motu
Fertur : adorantem deſtituitque Numam.
Ille redit lætus : memoratque Quiritibus ac
Tarda venit dictis difficiliſque fides.
At certe credetis, ait, ſi verba ſequetur
Exitus : en, audi craſtina, quiſquis ades.
Protulerit terris cum totum Cynthius orbem
Iuppiter imperij pignora certa dabit.
Diſcedunt dubij : promiſſaque tarda videntu
Dependetque fides a veniente die.
Mollis erat tellus rorata mane pruina :
Ante ſui populus limina regis adeſt.
Prodit : & in ſolio medius conſedit acerno ;
Innumeri circa ſtantque ſilentque viri.
Ortus erat ſummo tantummodo margine Phœbus,
Sollicitæ mentes ſpeque metuque pavent.
Conſtitit : atque caput niveo velatus amictu
Iam bene diis notas ſuſtulit ille manus.
Atque ita, tempus adeſt promiſſi muneris, in
Pollicitam dictis Iuppiter adde fidem.
Dum loquitur, totum jam Sole moverat orb
Et gravis ætherio venit ab axe fragor.
Ter tonuit ſine nube Deus : tria fulgura miſi
Credite dicenti; mira, ſed acta loquor.
A media cœlum regione dehiſcere cœpit :
Summiſere oculos cum duce turba ſuo.
Ecce levi ſcutum verſatum leniter aura
Decidit : a populo clamor ad aſtra venit.
Tollit humo munus cæſa prius ille juvenca,
Quæ dederat nulli colla premenda jugo.
Idq; ancile vocat, quod ab omni parte reciſum eſt,
Quemque notes oculis, angulus omnis abe
Tunc, memor imperij ſortem conſiſtere in ill
Conſilium multæ calliditatis init.
Plura jubet fieri ſimili cælata figura ,
Error ut ante oculos inſidiantis eat.
Mamurius, morum, fabræne exactior artis ,
Difficile eſt ulli dicere, clauſit opus.
Cui Numa munificus, Facti pete præmia, dixit
Si mea nota fides, irrita nulla petes.
Iam dederat Saliis (a ſaltu nomina ducta)
Armaque, & ad certos verba canenda modo

m.

ſic Mamurius : Merces mihi gloria detur :
minaque extremo carmine noſtra ſonent.
ſacerdotes operi promiſſa vetuſto
emia perſolvunt, Mamuriumque vocant.
re ſi qua voles, quamvis properabitis ambo,
fer : habent parvæ commoda magna moræ.
movent pugnam, pugna eſt aliena maritis :
ndita cum fuerint, aptius omen erit.
iam conjux apicati ſancta Dialis
ibus impexas debet habere comas.
a nox demiſſa ſuos ubi moverit ortus :
nditus e geminis piſcibus alter erit.
duo ſunt : Auſtris hic eſt, Aquilonibus ille
ximus : a vento nomen uterque tenet.
croceis rorare genis Tithonia conjux
eperit, & quintæ tempora lucis aget :
eſt Arctophylax, ſive eſt piger ille Bootes :
rgetur, viſus effugietque tuos.
on effugiet Vindemitor. hoc quoque cauſam
nde trahat ſidus, parva docere mora eſt.
elon intonſum Satyro Nymphaque creatum
rtur in Iſmariis Bacchus amaſſe jugis.
idit huic vitem pendentem frondibus ulmi :
æ nunc de pueri nomine nomen habet.
legit in ramo pictas temerarius uvas,
cidit : amiſſum Liber in aſtra tulit.
as ubi e terra clivoſum ſcandet Olympum
œbus, & alatis æthera carpet equis :
quis ades, caſtæque colis penetralia Veſtæ :
atare, Iliacis thuraque pone focis.
ris innumeris, quos maluit ille mereri,
ceſſit titulis pontificalis honor.
bus æternis æterni numina præſunt
æſaris : imperij pignora juncta vides.
veteris Trojæ, digniſſima præda ferenti,
na gravis Æneas tutus ab hoſte fuit.
is ab Ænea tangit cognata ſacerdos
umina : cognatum, Veſta, tuere caput.
s ſancta fovet ille manu bene vivitis ignes :
vite inextincti, flammaque duxque precor.
nota eſt Martis Nonis : ſacrata quod illis
empla putant lucos Vejovis ante duos.
mulus ut ſaxo lucum circumdedit alto :
uilibet huc dixit, confuge, tutus eris.
uam de tenui Romanus origine crevit!
urba vetus quam non invidioſa fuit!

No

Ne tamen ignaro novitas tibi nominis obſtet
 Diſce quis iſte Deus, curque vocetur ita.
Iuppiter eſt juvenis : juveniles aſpice vultus
 Aſpice deinde manus : fulmina nulla tene
Fulmina poſt auſos cœlum affectare gigantes
 Sumta Iovi : primo tempore inermis erat.
Ignibus Oſſa novis, & Pelion altius Oſſa
 Arſit, & inſolida fixus Olympus humo.
Stat quoq; capra ſimul : nymphæ paviſſe feruntur,
 Cretides : infanti lac dedit illa Iovi.
Nunc vocor ad nomen vegrandia farra coloni
 Quæ male creverunt, veſcaque parva voca
Vis ea ſi verbi eſt : cur non ego Vejovis æder
 Ædem non magni ſuſpicer eſſe Iovis ?
Iamque ubi cœruleum variabant ſidera cœlu
 Suſpice : Gorgonei colla videbis equi.
Creditur hic cæſæ gravida cervice Meduſæ
 Sanguine reſperſis proſiluiſſe comis.
Huic ſupra nubes, & ſubter ſidera lapſo
 Cœlum pro terra, pro pede penna fuit.
Iamque indignanti nova fræna receperat ore :
 Cum levis Aonias ungula fodit aquas.
Nunc fruitur cœlo, quod pennis ante petebat
 Et nitidus ſtellis quinque decemque micat.
Protinus aſpicies venienti nocte Coronam
 Gnoſida : Theſeo crimine facta dea eſt.
Iam bene perjuro mutarat conjuge Bacchum,
 Quæ dedit ingrato fila regenda viro.
Sorte tori gaudens, quid flebam ruſtica? dixit
 Vtiliter nobis perfidus ille fuit.
Interea Liber depexis crinibus Indos
 Vincit, & Eoo dives ab orbe redit.
Inter captivas facie præſtante puellas
 Grata nimis Baccho filia regis erat.
Flebat amans conjux : ſpatiataque littore curv
 Edidit incultis talia verba comis :
En iterum fluctus ſimiles audite querelas :
 En iterum lacrymas accipe, arena, meas.
Dicebam (memini) perjure & perfide Theſeu :
 Ille abiit : eadem crimina Bacchus habet.
Nunc quoque nulla viro clamabo, femina creda
 Nomine mutato cauſa relata mea eſt.
O utinam mea ſors, qua primum cœperat, iſſet
 Iamque ego præſenti tempore nulla forem.
Quid me in deſertis morituram, Liber, arenis
 Servabas? potui dedoluiſſe ſemel.

Bac

acche levis, leviorque tuis, quæ tempora cingunt,
Frondibus, in lacrymas cognite Bacche meas.
uſus es ante oculos adducta pellice noſtros
Tam bene compoſitum ſollicitare torum?
eu ubi pacta fides? ubi quæ jurare ſolebas
Me miſeram, quoties hæc ego verba loquor!
heſea culpabas, fallacemque ipſe vocabas:
Iudicio peccas turpius ipſe tuo.
eſciat hoc quiſquam: tacitiſque doloribus urar:
Ne toties falli digna fuiſſe puter.
æcipue cupiam celari Theſea: ne te
Conſortem culpæ gaudeat eſſe ſuæ.
t, puto præpoſita eſt fuſcæ mihi candida pellex:
Eveniat noſtris hoſtibus ille color.
id tamen hoc refert? vitio tibi gratior ipſo eſt.
Quid facis? amplexus inquinat illa tuos.
cche fidem præſta, nec præfer amoribus ullam
Conjugis: aſſuevi ſemper amare virum.
perunt matrem formoſi cornua tauri:
Me tua: ſed lædit ille pudendus amor,
noceat quod amo. neq; enim tibi, Bacche, noce-
Quod flammas nobis faſſus es ipſe tuas. (bat,
, quod nos uris, mirum facis. ortus in igne
iceris: & patria raptus ab igne manu.
ego ſum, cui tu ſolitus promittere cœlum.
ei mihi pro cœlo qualia dona fero!
erat: audierat jam dudum verba querentis
iber, ut a tergo forte ſecutus erat.
upat amplexu: lacrymaſque per oſcula ſiccat:
t pariter cœli ſumma petamus, ait.
mihi juncta toro, mihi juncta vocabula ſumes:
am tibi mutatæ Libera nomen erit.
que tuæ tecum faciam monumenta Coronæ,
olcanus Veneri quam dedit, illa tibi.
a facit: gemmaſq; novē tranſformat in ignes:
urea per ſtellas nunc micat illa novem.
ubi ſuſtulerit, totidemque remiſerit orbes,
rpureum rapido qui vehit axe diem:
ra gramineo ſpectabis Equiria campo,
em Tyberis curvis in latus urget aquis.
tamen ejecta ſi forte tenebitur unda,
elius accipiet pulverulentus equos.
us eſt Annæ feſtum geniale Perennæ,
on procul a ripis, advena Tibri, tuis.
s venit: at virides paſſim diſiecta per herbas
tat, & accumbit cum pare quiſque ſua.

Sub Iove pars durat : pauci tentoria ponunt
Sunt, quibus e ramis frondea facta caſa eſt
Pars ſibi pro rigidis calamos ſtatuere columna
Deſuper extenſas impoſuere togas.
Sole tamen vinoque calent : annoſque precan
Quot ſumunt cyathos, ad numerumque bibu
Invenies illic, qui Neſtoris ebibat annos :
Quæ ſit per calices facta Sybilla ſuos.
Illic & cantant quicquid didicere theatris :
Et jactant faciles ad ſua verba manus :
Et ducunt poſito duras cratere choreas :
Cultaque diffuſis ſaltat amica comis.
Cum redeunt, titubant : & ſunt ſpectacula vul
Et fortunatos obvia turba vocat.
Occurrit nuper (viſa eſt mihi digna relatu)
Pompa : ſenem potum pota trahebat anus.
Quæ tamen hæc dea ſit, quoniam rumoribus er
Fabula propoſito nulla tegenda meo.
Arſerat Æneæ Dido miſerabilis igne :
Arſerat extructis in ſua fata rogis.
Compoſituſque cinis, tumuliq; in marmore ca
Hoc breve, quod moriens ipſa reliquit, era
Præbuit Æneas & cauſam mortis, & enſem
Ipſa ſua Dido concidit uſa manu.
Protinus invadunt Numidæ ſine vindice regnu
Et potitur capta Maurus Iarba domo :
Seq; memor ſpretum, thalamis tamē, inquit, Eſ
En ego, quem toties reppulit illa, fruor !
Diffugiunt Tyrij quo quemque agit error : ut
Amiſſo dubiæ rege vagantur apes.
Tertia nudatas acceperat area meſſes,
Inque cavos ierant tertia muſta lacus.
Pellitur Anna domo : lacrymanſq; ſororia lin
Mœnia : germanæ juſta dat ante ſuæ.
Mixta bibunt molles lacrymis unguenta favill
Vertice libatas accipiuntque comas.
Terque vale dixit : cineres ter ad ora relatos
Preſſit : & eſt illis viſa ſubeſſe ſoror.
Nacta ratem, comiteſque fugæ, pede labitur æq
Mœnia reſpiciens, dulce ſororis opus.
Fertilis eſt Melite, ſterili vicina Coſyræ
Inſula : quam Libyci verberat unda freti.
Hanc petit, hoſpitio regis confiſa vetuſto :
Hoſpes opum dives rex ibi Battus erat.
Qui poſtquam didicit caſus utriuſque ſororis :
Hæc, inquit, tellus quantulacunque tua eſt.

tamen hoſpitij ſervaſſet ad ultima munus :
Sed timuit magnas Pygmalionis opes.
gna recenſebat bis ſol ſua : tertius ibat
Annus : & exilio terra paranda nova eſt.
ater adeſt : belloque petit : rex arma peroſus,
Nos ſumus imbelles, tu fuge ſoſpes, ait.
ſa fugit : ventoque ratem committit & undis :
Aſperior quovis æquore frater erat.
prope piſcoſos lapidoſi Crathidis amnes
Parvus ager : Cameren incola turba vocat.
uc curſus erat, nec longius abfuit inde,
Quam quantum novies mittere funda poteſt.
la cadunt primo : & dubia librantur ab aura,
Findite remigio, navita dixit, aquas.
mque parant torto ſubducere carbaſa lino :
Percutitur rapido puppis adunca Noto.
que patens æquor, fruſtra pugnante magiſtro,
Fertur : & ex oculis viſa refugit humus.
ſiliunt fluctus : imoque a gurgite pontus
Vertitur : & canas alveus haurit aquas.
ncitur ars vento : nec jam moderator habenis
Vtitur : ac votis, is quoque poſcit opem.
tatur tumidas exul Phœniſſa per undas :
Humidaque oppoſita lumina veſte tegit.
nc primum Dido felix eſt dicta ſorori,
Et quæcunque aliquam corpore preſſit humum.
citur ad Laurens ingenti flamine littus
Puppis : &, expoſitis omnibus, hauſta perit.
n pius Æneas regno, nataque Latini
Auctus erat : populos miſcueratque duos.
tore dotali, ſolo comitatus Achate,
ecretum nudo dum pede carpit iter :
icit errantem, nec credere ſuſtinet Annam
ſſe : quid in Latios illa veniret agros ?
m ſecum Æneas : Anna eſt, exclamat Achates :
d nomen vultus ſuſtulit illa ſuos.
fugiat? quid agat? quos terræ quærat hiatus ?
nte oculos miſeræ fata ſororis erant.
ſit, & alloquitur trepidam Cythereius heros :
let tamen admonitu mortis, Eliſa, tuæ.
na, per hanc juro, quam quondã audire ſolebas
Tellurem fato proſperiore dari :
que deos comites, hac nuper ſede locatos,
æpe meas illos increpuiſſe moras.
timui de morte tamen : metus abfuit iſte.
Hei mihi, credibili fortior illa fuit !

Ne refer. aſpexi non illo corpore digna
  Vulnera, Tartareas auſus adire domos.
At tu, ſeu ratio te noſtris appulit oris,
  Sive Deus: regni commoda carpe mei.
Multa tibi memores, nil non debemus Eliſæ,
  Nomine grata tuo, grata ſororis eris.
Talia dicenti (neque enim ſpes altera reſtat)
  Credidit errores expoſuitque ſuos.
Vtque domum intravit Tyrios induta paratus
  Incipit Æneas: cetera turba ſilet.
Hanc tibi cur tradam, pia cauſa, Lavinia con
  Eſt mihi: conſumſi naufragus hujus opes.
Orta Tyro eſt: regnum Libyca poſſedit in o
  Quam precor ut caræ more ſororis ames.
Omnia promittit, falſumque Lavinia vulnus
  Mente premit tacita, diſſimulatque metus,
Donaque cum videat præter ſua lumina ferri
  Multa palam, mitti clam quoque multa pu
Non habet exactum quid agat: furialiter odi
  Et parat inſidias, & cupit ulta mori.
Nox erat: ante torum viſa eſt aſtare ſororis
  Squalenti Dido ſanguinolenta coma.
Effuge, ne dubita mœſtum ſoror effuge tectum
  Sub verbum querulas impulit aura fores.
Exilit: & velox humili ſuper arva feneſtra
  Se jacit: audacem fecerat ipſe timor.
Quaque metu rapitur, tunica velata recincta
  Currit, ut auditis territa dama lupis.
Corniger hanc tumidis rapuiſſe Numicius undi
  Creditur, & ſtagnis occuluiſſe ſuis.
Sidonis interea magno clamore per agros
  Quæritur: apparent ſigna notæque pedum.
Ventum erat ad ripas: inerant veſtigia ripis.
  Suſtinuit tacitas conſcius amnis aquas.
Ipſa loqui viſa eſt: Placidi ſum nympha Num
  Amne perenne latens: Anna Perenna voco
Protinus erratis læti veſcuntur in agris:
  Et celebrant largo ſeque diemq; mero. (n
Sunt quibus hęc Luna eſt, quia mēſibus impleat
  Pars Themin: Inachiam pars putat eſſe bov
Invenies, qui te nymphen Atlantida dicant:
  Teque Iovi primos Anna, dediſſe cibos.
Hęc quoq; quam referam noſtras pervenit ad a
  Fama, nec a veri diſſidet illa fide.
Plebs vetus, & nullis etiam tum tuta Tribuni
  Fugit: & in ſacri vertice montis erat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

m quoque quem ſecum tulerant, defecerat illos
Victus, & humanis uſibus apta Ceres.
rta ſuburbanis quædam fuit Anna Bovillis
Pauper, ſed multæ ſedulitatis anus.
la levi mitra canos incincta capillos
Fingebat tremula ruſtica liba manu.
:que ita per populum fumantia mane ſolebat
Dividere : hæc populo copia grata fuit.
ace domi facta, ſignum poſuere perenne,
Quod ſibi defectis illa ferebat opem.
unc mihi, cur cantent, ſupereſt, obſcœna puellæ,
Dicere : nam coeunt, certaque probra canunt.
uper erat dea facta : venit Gradivus ad Annam,
Et cum ſeducta talia verba facit.
enſe meo coleris : junxi mea tempora tecum :
Pendet ab officio ſpes mihi magna tuo.
rmifer armiferę correptus amore Minervæ
Vror : & hoc longo tempore vulnus alo.
ffice, dii ſtudio ſimiles coeamus in unum.
Conveniunt partes hæ tibi, comis anus.
ixerat : illa Deum promiſſo ludit inani :
Et ſtultam dubia ſpem trahit uſque mora.
æpius inſtanti : Mandata peregimus, inquit :
Evicta eſt, precibus vix dedit illa manus.
redit amans : thalamoſque parat; deducitur illuc
Anna tegens vultus, ut nova nupta, ſuos.
ſcula ſumturus ſubito Mars aſpicit Annam,
Nunc pudor eluſum, nunc ſubit ira Deum,
udis amatorem caræ nova diva Minervæ.
Nec res hac Veneri gratior ulla fuit.
nde joci veteres obſcœnaque verba canuntur :
Et juvat hanc magno verba dediſſe Deo.
ræteriturus eram gladios in Principe fixos,
Cum ſic a caſtis Veſta locuta focis :
e dubita meminiſſe : meus fuit ille ſacerdos :
Sacrilegæ telis me petiere manus.
pſa virum rapui, ſimulacraque nuda reliqui.
Quæ cecidit ferro, Cæſaris umbra fuit.
lle quidem cœlo poſitus Iovis atria vidit :
Et tenet in magno templa dicata foro.
t quicunque nefas auſi, prohibente deorum
Numine, polluerant pontificale caput :
Morte jacent merita : teſtes eſtote Philippi :
Et quorum ſparſis oſſibus albet humus.
Hoc opus, hæc pietas, hæc prima elementa fuerunt
Cæſaris, ulciſci juſta per arma patrem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Poſtera cum teneras aurora refecerit herbas
  Scorpius a prima parte videndus erit.
Tertia poſt Idus lux eſt celeberrima Baccho.
  Bacche fave vati, dum tua feſta cano.
Nec referam Semelen : ad quã niſi fulmina
  Iuppiter afferret, parvus inermis eras ·
Nec, puer ut poſſes maturo tempore naſci ,
  Expletum patrio corpore matris opus.
Sithonas, & Scythicos longum eſt narrare
  Et domitas gentes, thurifer, Inde tuas. (os
Tu quoque Thebanæ mala præda tacebere
  Inque tuum furiis acte Lycurge genu.
Ecce libet ſubitos piſces, Tyrrhenaque mon
  Dicere: ſed non eſt carminis hujus opus.
Carminis hujus opus cauſas exponere, quar
  Vilis anus populos ad ſua liba vocet.
Ante tuos ortus aræ ſine honore fuerunt,
  Liber, & in gelidis herba reperta focis.
Te memorant Gange totoque Oriente ſubact
  Primitias magno ſepoſuiſſe Iovi.
Cinnama tu primus, captivaque thura dediſti
  Deque triumphato viſcera toſta bove.
Nomine ab auctoris ducunt libamina nomen,
  Libaque quod ſanctis pars datur inde focis.
Liba Deo fiunt : ſuccis quia dulcibus idem
  Gaudet : & a Baccho mella reperta ferunt.
Ibat arenoſo Satyris comitatus ab Hebro :
  (Non habet ingratos fabula noſtra jocos)
Iamque erat ad Rhodopen, Pangeaq; flumina
  Æriferæ comitum concrepuere manus. (ta
Ecce novæ coeunt volucres tinnitibus actæ :
  Quoſque movent ſonitus æra, ſequuntur ap
Colligit errantes, & in arbore claudit inani
  Liber, & inventi præmia mellis habet.
Vt Satyri, leviſque ſenex tetigere ſaporem :
  Quærebant flavos per nemus omne favos.
Audit in exeſa ſtridorem examinis ulmo :
  Aſpicit & ceras, diſſimulatque ſenex.
Vtque piger pandi tergo reſidebat aſelli :
  Applicat hunc ulmo, corticibuſque cavis.
Conſtitit ipſe ſuper ramoſo ſtipite nixus,
  Atque avide trunco condita mella petit.
Millia crabronum coeunt : & vertice nudo
  Spicula defigunt, oraque prima notant.
Ille cadit præceps : & calce feritur aſelli :
  Inclamatque ſuos, auxiliumque rogat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ncurrunt Satyri : turgentiaque ora parentis
ident : percuſſo claudicat ille genu.
et & ipſe Deus, limumque iuducere monſtrat ;
ic paret monitis , & linit ora luto.
lle pater fruitur : liboque infuſa calenti
ure repertori ſplendida mella damus.
ina cur præſtet, non eſt rationis opertæ :
emineos thyrſo concitat ille choros.
anus hoc faciat, quæris? vinoſior ætas
æc erat, & gravidæ munera vitis amat.
hedera cincta eſt? hedera eſt gratiſſima Baccho,
oc quoque cur ita ſit, dicere nulla mora eſt.
iadas nymphas, puerum quærente noverca,
anc frondem cunis oppoſuiſſe ferunt.
tat ut inveniam, quare toga libera detur
uce geri pueris, candide Bacche, tua.
e, quod ipſe puer ſemper, juveniſque videris :
t media eſt ætas inter utrunque tibi.
quia tu pater es, patres ſua pignora natos
ommendant curæ numinibuſque tuis.
e, quod es liber, veſtis quoque libera per te
umitur, & vitæ liberioris iter.
quia, cum colerent priſci ſtudioſius agros,
t faceret patrio rure ſenator opus :
caperet faſces a curvo conſul aratro :
ec crimen duras eſſet habere manus :
ſticus ad ludos, populus veniebat in urbem :
ed diis : non ſtudiis ille dabatur honos.
e ſua ludos, uvæ commentor habebat :
Quos cum tedifera nunc habet ille dea.
go ut tironum celebrare frequentia poſſit,
Viſa dies dandæ non aliena togæ.
te caput pater huc , placataque cornua vertas,
t des ingenio vela ſecunda meo.
r ad Argeos (qui ſint, ſua pagina dicet)
ac, ſi commemini, præteritaque die.
lla Lycaoniam vergit declivis ad arcton
Milvius : hæc illa nocte videnda venit.
id dederit volucri, ſi vis cognoſcere, cœlum :
aturnus regnis a Iove pulſus erat.
ncitat iratus validos Titanas in arma :
Quæque fuit fatis debita, tentat opem.
tre ſatus Terra, monſtrum mirabile, taurus,
Parte ſui ſerpens poſteriore fuit.
nc triplici muro lucis incluſerat atris
Parcarum monitu Styx violenta trium.

Viſcera qui tauri flammis adolenda dediſſet
  Sors erat, æternos vincere poſſe deos.
Immolat hunc Briareus facta ex adamante uri
  Et jamjam flammis exta daturus erat:
Iuppiter alitibus rapere imperat: attulit ill
  Milvius: & meritis venit in aſtra ſuis.
Vna dies media eſt, & fiunt ſacra Minervæ
  Nomina quæ a junctis quinque diebus habe.
Sanguine prima vacat: nec fas concurrere fo
  Cauſa, quod eſt illa nata Minerva die.
Altera treſque ſuper raſa celebrantur arena
  Enſibus exertis bellica læta dea eſt.
Pallada nunc pueri, teneræque orate puella
  Qui bene placarit Pallada; doctus crit.
Pallade placata, lanam mollire puellæ
  Diſcant, & plenas exonerare colos.
Illa etiam ſtantes radio percurrere telas
  Erudit, & rarum pectine denſat opus.
Hanc cole, qui maculas læſis de veſtibus auf
  Hanc cole, velleribus quiſquis ahena para
Nec quiſquam invita faciet bene vincula pla
  Pallade, ſit Tychio doctior ille licet.
Et licet antiquo manibus collatus Epeo
  Sit prior: irata Pallade mancus erit.
Vos quoque Phœbea morbos qui pellitis art
  Munera de veſtris pauca referte Deæ.
Nec vos turba feri cenſu fraudata magiſtri
  Spernite: diſcipulos attrahit illa novos.
Quique moves cœlum, tabulamque coloribus
  Quique facis docta mollia ſaxa manu.
Mille Dea eſt operum: certe Dea carminis ill
  Si mereor, ſtudiis adſit amica meis.
Cœlius ex alto qua mons deſcendit in æquum
  Hic, ubi non plana eſt, ſed prope plana via
Parva, licet, videas captæ delubra Minervæ,
  Quæ Dea natali cœpit habere ſuo.
Nominis in dubio cauſa eſt: capitale vocamu
  Ingenium ſolers: ingenioſa Dea eſt.
An, quia de capitis fertur ſine matre paterni
  Vertice cum clypeo proſiluiſſe ſuo?
An, quia perdomitis ad nos captiva Faliſcis
  Venit? & hoc ipſum littera prima docet?
An, quod habet legem, capitis quæ pendere po
  Ex illo jubeat furta recepta loco?
A quacunque trahis ratione vocabula, Pallas
  Pro ducibus noſtris ægida ſemper habe.

Sun

na dies e quinque tubas luſtrare canoras
nmonet, & forti ſacrificare deæ.
: potes ad ſolem ſublato dicere vultu,
c here Phryxeæ vellera preſſit ovis.
nibus toſtis ſceleratæ fraude novercæ,
ſtulerat nullas, ut ſolet, herba comas.
itur ad Tripodas certa qui ſorte reportet,
iam ſterili terræ Delphicus edat opem.
juoque corruptus cum ſemine, nunciat Helles
juvenis Phryxi funera ſorte peti.
e recuſantem cives, & tempus, & Ino
mpulerant regem juſſa nefanda pati.
ror & Phryxus velati tempora vittis
int ſimul ante aras : junctaque fata gemunt.
cit hos ut forte pependerat æthere mater,
ferit attonita pectora nuda manu :
e draconigenam nimbis comitantibus urbem
ſilit, & natos eripit inde ſuos.
e fugam capiant, aries nitidiſſimus auro
aditur : ille vehit per freta longa duos.
tur infirma cornu tenuiſſe ſiniſtra
mina, cum de ſe nomina fecit aquæ.
: ſimul periit, dum vult ſuccurrere lapſæ
ater, & extentas porrigit uſque manus.
at, ut amiſſa gemini conſorte pericli,
eruleo junctam neſcius eſſe Deo.
ribus tactis aries fit ſidus : at hujus
rvenit in Colchas aurea lana domos.
ubi luciferos veniens præmiſerit Eos :
mpora nocturnis æqua diurna feret.
quater paſtor ſaturos ubi clauſerit hœdos,
nuerint herbæ rore recente quater :
s adorandus, cumque hoc Concordia mitis,
Romana ſalus, araque Pacis erit.
regit menſes : hujus quoque tempora menſis
nit Aventino Luna colenda jugo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII OVIDII NASONIS Faſtorum

LIBER IV.

Alma fave, dixi, geminorum mater amor
Ad vatem vultus rettulit illa ſuos.
Quid tibi, ait, mecũ? certe modo feſta cabas,
Num vetus in molli pectore vulnus habes
Scis Dea, reſpondi, de vulnere. riſit : & aer
Protinus ex illa parte ſerenus erat.
Saucius, aut ſanus, nunquam tua ſigna reliqu
Tu mihi propoſitum, tu mihi ſemper opus.
Quæ decuit, primis ſine crimine luſimus anni
Nunc teritur noſtris area major equis.
Tempora cum cauſis annalibus eruta priſcis,
Lapſaque ſub terras, ortaque ſigna cano.
Venimus ad quartum, quo tu celeberrima, menſ
Et vatem, & menſem ſcis Venus eſſe tuos.
Mota, Cytherea leviter mea tempora myrto
Contigit : &, cœptum perfice, dixit, opus.
Senſimus : & cauſæ ſubito patuere dierum.
Dum licet, & ſpirant flamina, navis eat.
Si qua tamen pars te de faſtis tangere debet,
Cæſar, in Aprili, quod tuearis, habes.
Hic ad te magna deſcendit origine menſis,
Et fit adoptiva nobilitate tuus.
Hoc pater Iliades, cum longum ſcriberet ann
Vidit : & auctores rettulit ipſe ſuos.
Vtque fero Marti primam dedit ordine ſortem
Quod ſibi naſcendi proxima cauſa fuit :
Sic Venerem gradibus multis in gente recept
Alterius voluit menſis habere locum.
Principiumque ſui generis, revolutaque quære
Secula, cognatos venit ad uſque deos.
Dardanon Electra quis neſcit Atlantide natu
Scilicet Electram concubuiſſe Iovi?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

s Erichthonius : Tros eſt generatus ab illo :
ſaracum creat hic, Aſſaracuſque Capyn.
imus Anchiſes, cum quo commune parentis
on dedignata eſt nomen habere Venus.
ſatus Æneas : pietas ſpectata per ignes :
cra, patremque humeris, altera ſacra, tulit.
mus ad felix aliquando nomen Iuli :
ide domus Teucros Iulia tangit avos.
umus hinc : qui, quod ſylvis eſt natus in altis,
lvius in Latia gente vocatus erat.
e, Latine, tibi pater eſt : ſubit Alba Latinum :
oximus eſt titulus Epitus, Alba, tuis.
dedit captæ repetita vocabula Trojæ :
tuus eſt idem, Calpete, factus avus.
q; patris regnum poſt hunc Tiberinus haberet,
citur in Tuſcæ gurgite merſus aquæ.
tamen Agrippam natum Remulumq; nepotem
derat. in Remulum fulmina miſſa ferunt.
it Aventinus poſt hos : locus unde vocatur,
ons quoque : poſt illum tradita regna Procæ,
n ſequitur duri Numitor germanus Amulii.
a cum Lauſo de Numitore ſati.
cadit patrui Lauſus : placet Ilia Marti :
que parit gemino juncte Quirine Remo.
ſuos ſemper Venerem Martemque parentes
xit, & emeruit vocis habere fidem.
e ſecuturi poſſent neſcire nepotes,
mpora diis generis continuata dedit.
Veneris menſem Grajo ſermone notatum
uguror : a ſpumis eſt Dea dicta maris.
tibi ſit mirum Græco rem nomine dici:
ala nam tellus Græcia major erat.
erat Evander plena cum claſſe ſuorum :
enerat Alcides : Grajus uterque genus.
es Aventinis armentum pavit in herbis
aviger : & tanto eſt Albula pota deo.
quoque Neritius: teſtes Læſtrygones extant,
quod adhuc Circes nomina littus habet.
am Telegoni, jam mœnia Tyburis udi
abant; Argolicæ quæ poſuere manus.
erat Atridæ fatis agitatus Haleſus :
quo ſe dictam terra Faliſca putat.
ce Trojanæ ſuaſorem Antenora pacis,
generum Oeniden, Appule Daune, tuum.
s ab Iliacis, & poſt Antenora, flammis
ttulit Æneas in loca noſtra deos.

Hujus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Hujus erat Solymus Phrygia comes unus ab
  A quo Sulmonis mœnia nomen habent :
Sulmonis gelidi patriæ, Germanice, noſtr
  Me miſerum, Scythico quam procul illa
Euge age: tam longas ſed ſupprime, Muſa,
  Non tibi ſunt mœſta ſacra canenda lyra.
Quo non livor adit ! ſunt qui tibi menſis h
  Eripuiſſe velint, invideantque, Venus.
Nam, quia Ver aperit tunc omnia : denſaq
  Frigoris aſperitas, fetaque terra patet :
Aprilem memorant ab aperto tempore dict
  Quem Venus injecta vindicat alma manu
Illa quidem totum digniſſima temperat an
  Illa tenet nullo regna minora deo.
Iuraque dat cœlo, terræ & natalibus undis
  Perque ſuos initus continet omne genus.
Illa deos omnes (longum eſt numerare) cre
  Illa ſatis cauſas, arboribuſque dedit.
Illa rudes animos hominum contraxit in ur
  Et docuit jungi cum pare quenque ſua.
Quid genus omne creat volucrum niſi blan
  Nec coeant pecudes, ſi levis abſit amor.
Cum mare trux aries cornu decertat : & id
  Frontem dilectæ lædere parcit ovis.
Depoſita ſequitur taurus feritate juvencam
  Quem toti ſaltus, quem nemus omne tre
Vis eadem, lato quodcunque ſub æquore vi
  Servat : & innumeris piſcibus implet aq
Prima feros habitus homini detraxit: ab ill
  Venerunt cultus mundaque cura ſolo.
Primus amans carmen vigilatum nocte neg
  Dicitur ad clauſas concinuiſſe fores.
Eloquiumque fuit duram exorare puellam
  Proque ſua cauſa quiſque diſertus erat.
Mille per hanc artes notæ : ſtudioque place
  Quæ latuere prius, multa reperta ferunt.
Hanc quiſquam titulo menſis ſpoliare ſecur
  Audeat? a nobis ſit furor iſte procul.
Quid, quod ubique potens, templiſque frequ
  Vrbe tamen noſtra jus Dea majus habet ?
Pro Troja, Romane, tua Venus arma fereb
  Cum genuit teneram cuſpide læſa manum
Cœleſteſque duas Trojano judice vicit,
  (Ah nolim victas hoc meminiſſe Deas)
Aſſaracique nurus dicta eſt : ut ſcilicet olim
  Magnus Iulæos Cæſar haberet avos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

'eneri tempus, quam ver, erat aptius ullum,
e nitent terræ, vere remiſſus ager.
herbæ rupta tellure cacumina tollunt:
ic tumido gemmas cortice palmes agit.
moſa Venus formoſo tempore digna eſt:
ue ſolet, Marti continuata ſuo eſt.
monet curvas materna per æquora puppes
nec hybernas jam timuiſſe minas.
Deam colitis Latiæ matreſque nuruſque,
ros, quis vittæ longaque veſtis abeſt.
marmoreo redimicula demite collo:
ac alii flores, nunc nova danda roſa eſt.
uoque ſub viridi myrto jubet ipſa lavari:
ſaque cur jubeat, diſcite, certa ſubeſt.
e ſiccabat rorantes nuda capillos:
erunt Satyri turba proterva Deam.
, & oppoſita texit ſua tempora myrto,
ta fuit facto: voſque referre jubet.
e nunc quare Fortunæ thura Virili
is eo, gelida qui locus humet aqua.
it ille locus poſito velamine cunctas:
vitium nudi corporis omne videt.
gat hoc, celetque viros, Fortuna virilis,
eſtat, & hoc parvo thure rogata facit.
igeat tritum niveo cum lacte papaver
nere, & expreſſis mella liquata favis.
primum cupido Venus eſt deducta marito:
c bibit: ex illo tempore nupta fuit.
ſupplicibus verbis placata: ſub illa
forma, & mores, & bona fama manet.
a pudicitia pravorum tempore lapſa eſt:
mæam veteres conſuluiſtis anum:
la jubet Veneri fieri: quibus ordine factis,
le Venus verſo nomina corde tenet.
er ad Æneadas placido pulcerrima vultu
ſpice: totque tuas, diva, tuere nurus.
loquor, elatæ metuendus acumine caudæ
rpius in virides præcipitatur aquas.
ıbi tranſierit: cœlumque rubeſcere primo
eperit: & tactæ rore querentur aves:
ſtamque facem vigilata nocte viator
net: & ad ſolitum ruſticus ibit opus:
des incipient humeros relevare paternos:
æ ſeptem dici, ſex tamen eſſe ſolent.
uod in amplexus ſex hinc venere deorum:
am Steropen Marti concubuiſſe ferunt:

Neptuno

Neptuno Halcyonen, & te formoſa Celæno:
  Majan, & Electram, Taygetamque Iovi)
Septima mortali Merope tibi, Siſyphe, nupſ
  Pœnitet: & facti ſola pudore latet.
Sive quod Electra Trojæ ſpectare ruinas
  Non tulit, ante oculos oppoſuitque manu
Ter ſine perpetuo cœlum verſetur in axe,
  Ter jungat Titan, terque reſolvat equos:
Protinus inflexo Berecynthia tibia cornu
  Flabit, & Idææ feſta parentis erunt.
Ibunt ſemimares, & inania tympana tunden
  Æraque tinnitus ære repulſa dabunt.
Ipſa ſedens molli comitum cervice feretur
  Vrbis per medias exululata vias:
Scena ſonat, ludique vocant: ſpectate Quir
  Et fora Marte ſuo litigioſa vacent.
Quærere multa libet: ſed me ſonus æris acu
  Terret, & horrendo lotos adunca ſono.
Da Dea, quam ſciter. doctas Cybeleïa nepte
  Vidit, & has curæ juſſit adeſſe meæ.
Pandite, mandati memores, Heliconis alum
  Gaudeat aſſiduo cur dea Magna ſono.
Sic ego. ſic Erato: (menſis Cythereius illi
  Ceſſit: quod teneri nomen amoris habet)
Reddita Saturno ſors hæc erat: Optime regu
  A nato ſceptris excutiere tuis.
Ille ſuam metuens, ut quæque erat edita, pro
  Devorat, immerſam viſceribuſque tenet.
Sæpe Rhea queſta eſt toties fecunda, nec un
  Mater: & indoluit fertilitate ſua.
Iuppiter ortus erat. pro magno teſte vetuſtas
  Creditur: acceptam parce, movere fidem.
Veſte latens ſaxum cœleſti gutture ſedit:
  Sic genitor fatis decipiendus erat.
Ardua jamdudum reſonat tinnitibus Ide,
  Tutus ut infanti vagiat ore puer.
Pars manibus clypeos, galeas pars tundit ina
  Hoc Curetes habent, hoc Corybantes opus
Res latuit patrem: priſcique imitamina facti
  Æra Deæ comites, raucaque terga movent
Cymbala pro galeis, pro ſcutis tympana pulſ
  Tibia dat Phrygios, ut dedit ante, modos.
Deſierat. cœpi: Cur huic genus acre leones
  Præbent inſolitas ad juga curva jubas:
Deſieram. cœpit: Feritas mollita per illam
  Creditur; id curru teſtificata ſuo eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

...ur turrifera caput eſt onerata corona?
...primis turres urbibus illa dedit?
...it. Vnde venit, dixi, ſua membra ſecandi
...petus? ut tacui, Pieris orſa loqui.
...x puer in ſylvis facie ſpectabilis altis
...rrigeram caſto junxit amore deam.
...ſibi ſervari voluit: ſua templa tueri:
...dixit; Semper fac puer eſſe velis.
...idem juſſis dedit; &, ſi mentiar, inquit,
...tima, qua fallam, ſit Venus illa mihi.
...t: & in nympha Sagaritide deſinit eſſe
...od fuit. hinc pœnas exigit ira Deæ.
...la vulneribus ſuccidit in arbore factis:
...perit: fatum Najados arbor erat.
...urit: & credens thalami procumbere tectum
...ugit, & curſu Dindyma ſumma petit.
...odo tolle faces, remove modo verbera, clamat:
...pe Palæſtinas jurat adeſſe deas.
...tiam ſaxo corpus laniavit acuto:
...ngaque in immundo pulvere tracta coma eſt.
...ue fuit: Merui, meritas do ſanguine pœnas:
...pereant partes, quæ nocuere mihi.
...reant, dicebat adhuc: onus inguinis aufert:
...laque ſunt ſubito ſigna relicta viri.
...in exemplum furor hic: molleſque miniſtri
...dunt jactatis vilia membra comis.
...us Aoniæ facunda voce Camœnæ
...dita quæſiti cauſa furoris erat.
...uoque dux operis moneas, precor, unde petita
...erit: an noſtra ſemper in urbe fuit?
...mon, & Cybelen, & amœnam fontibus Idem
...per, & Iliacas Mater amavit opes.
...Trojam Æneas Italos portaret in agros,
...Dea ſacriferas pæne ſecuta rates.
...ndum fatis Latio ſua numina poſci
...ſerat: aſſuetis ſubſtiteratque locis.
...ubi Roma potens opibus jam ſecula quinque
...it, & edomito ſuſtulit orbe caput:
...nis Euboici fatalia verba ſacerdos
...icit: inſpectum tale fuiſſe ferunt.
...abeſt, matrem jubeo, Romane, requiras:
...n veniet, caſta eſt accipienda manu.
...ræ ſortis patres ambagibus errant:
...eve parens abſit, quove petenda loco.
...litur Pæan: Divumque accerſite matrem;
...uit: in Idæo eſt invenienda jugo.

Mittuntur

Mittuntur proceres. Phrygiæ tunc ſceptra te[illegible]
Attalus, Auſoniis rem negat ille viris.
Mira canam. longo tremuit cum murmure tus[illegible]
Et ſic eſt adytis diva locuta ſuis :
Ipſa peti volui, nec ſit mora : mitte volente[illegible]
Dignus Roma locus, quo deus omnis eat.
Ille ſoni terrore pavens, Proficiſcere, dixit :
Noſtra eris : in Phrygios Roma refertur av[illegible]
Protinus innumeræ cædunt pineta ſecures
Illa, quibus fugiens Phryx pius uſus erat.
Mille manus coeunt : & picta coloribus uſtis
Cœleſtum matrem concava puppis habet.
Illa ſui per aquas fertur tutiſſima nati,
Longaque Phryxeæ ſtagna ſororis adit.
Rhœteumque capax Sigeaque littora tranſit,
Et Tenedum, & veteres Eetionis opes.
Cyclades excipiunt, Lesbo poſt terga relicta
Quaque Caryſteis frangitur unda vadis.
Tranſit & Icarium : laxas ubi perdidit alas
Icarus, & vaſtæ nomina fecit aquæ.
Tunc læva Creten, dextra Pelopeidas undas
Deſerit : & Veneri ſacra Cythera petit.
Hinc mare Trinacrium, candens ubi tingere fer[illegible]
Brontes, & Steropes, Acmonideſque ſolent
Æquoraque Afra legit, Sardoaque regna ſiniſt[illegible]
Reſpicit a remis, Auſoniamque tenet.
Oſtia contigerat, qua ſe Tiberinus in altum
Dividit, & campo liberiore natat.
Omnis equis, miſtaque gravis cum plebe ſena[illegible]
Obvius ad Tuſci fluminis ora venit.
Procedunt pariter matres, natique, virique,
Quæque colunt ſanctos virginitate focos :
Sedula fune viri contento brachia laſſant :
Vix ſubit adverſas hoſpita navis aquas.
Sicca diu fuerat tellus : ſitis uſſerat herbas :
Sedit limoſo preſſa carina vado.
Quiſquis adeſt operi, plus quam pro parte lab[illegible]
Adjuvat & fortes voce ſonante manus.
Illa, velut medio ſtabilis ſedet inſula ponto :
Attoniti monſtro ſtantque paventque viri.
Claudia quinta genus Clauſo referebat ab alto,
Nec facies impar nobilitate fuit.
Caſta quidem, ſed non eſt credita : rumor ini[illegible]
Læſerat, & falſi criminis acta rea eſt.
Cultus, & ornatis varie prodiſſe capillis
Obfuit, ad rigidos promtaque lingua ſonos.

Con[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

nſcia mens recti, famæ mendacia ridet :
Sed nos in vitium credula turba ſumus.
ec ubi caſtarum proceſſit ab agmine matrum :
Et manibus puram fluminis hauſit aquam :
: caput irrorat, ter tollit ad æthera palmas.
Quicunque aſpiciunt, mente carere putant.
nmiſſoque genu, vultus in imagine divæ
figit, & hos edit crine jacente ſonos :
plicis alma tuæ, genitrix fecunda deorum,
Accipe ſub certa conditione preces.
ſta negor : ſi tu damnas, meruiſſe fatebor :
Morte luam pœnas judice victa dea.
ſi crimen abeſt, tu noſtræ pignora vitæ
Re dabis, & caſtas caſta ſequere manus.
it : & exiguo funem conamine traxit :
Mira, ſed in ſcena teſtificata loquor)
ta Dea eſt: ſequiturq; ducẽ, laudatq; ſequendo:
ndex lætitiæ fertur ad aſtra ſonus.
minis ad flexum veniunt : Tiberina priores
tria dixerunt, unde ſiniſter abit.
aderat : querno religant in ſtipite funem :
antque levi ſomno corpora functa cibo.
aderat : querno ſolvunt a ſtipite funem,
nte tamen poſito thura dedere foco.
e coronarunt puppim, & ſine labe juvencam
actarunt, operum conjugijque rudem.
ocus, in Tiberim qua lubricus influit Almo,
t magno nomen perdit in amne minor.
purpurea canus cum veſte ſacerdos
lmonis dominam, ſacraque lavit aquis.
ulant comites : furioſaque tibia flatur :
t feriunt molles taurea terga manus.
dia præcedit læto celeberrima vultu :
edita vix tandem teſte pudica Dea.
ſedens plauſtro porta eſt invecta Capena :
parguntur junctæ flore recente boves.
a accepit : templi non perſtitit auctor :
guſtus nunc eſt, ante Metellus erat.
itit hic Erato : mora fit : ſic cetera quæro :
c, inquam, parva cur ſtipe quærat opes ?
ulit æs populus, de quo delubra Metellus
cit, ait : dandæ mos ſtipis inde manet.
vicibus factis ineant convivia, quæro,
nc magis, indictas concelebrentque dapes.
l bene mutarit ſedem Berecynthia, dixit,
ptant mutatis ſedibus omen idem,

Inſtiteram, quare primi Megaleſia ludi
  Vrbe forent noſtra : cum Dea (ſenſit enim)
Illa deos, inquit, peperit : ceſſere parenti :
  Principiumque dati mater honoris habet.
Cur igitur Gallos, qui ſe excidere, vocamus,
  Cum tantum a Phrygia Gallica diſtet humu
Inter, ait, viridem Cybelen, altaſque Celenas
  Amnis it inſana, nomine Gallus, aqua.
Qui bibit inde, furit: procul hinc diſcedite, quiſ
  Cura bonæ mentis: qui bibit inde, furit.
Non pudet herboſum, dixi, poſuiſſe moretum
  In dominæ menſis ? an ſua cauſa ſubeſt ?
Lacte mero veteres uſi narrantur, & herbis:
  Sponte ſua ſi quas terra ferebat, ait.
Candidus elixę miſcetur caſeus herbæ :
  Cognoſcat priſcos ut Dea priſca cibos,
Poſtera cum cœlo motis Pallantias aſtris
  Fulſerit : & niveos luna levarit equos :
Qui dicet, quondam ſacrata eſt colle Quirini,
  Hac Fortuna die Publica, verus erit.
Tertia lux (memini) ludis erit : hac mihi qu
  Spectanti ſenior contiguuſque loco.
Hæc, ait, illa dies, Libycis qua Cæſar in oris
  Perfida magnanimi contudit arma Iubæ.
Dux mihi Cæſar erat : ſub quo meruiſſe tribu
  Glorior : officio præfuit ille meo.
Hanc ego militia ſedem, tu pace paraſti,
  Inter bis quinos uſus honore viros.
Plura locuturi ſubito ſubducimur imbre :
  Pendula cœleſtes Libra movebat aquas.
Ante tamen, quam ſumma dies ſpectacula ſiſt,
  Enſifer Orion æquore merſus erit.
Proxima victricem cum Romam inſpexerit Eo
  Et dederit Phœbo ſtella fugata locum :
Circus erit pompa celeber numeroque deorum
  Primaque ventoſis palma petetur equis.
Hinc Cereris ludi : non eſt opus indice cauſæ,
  Sponte Deæ munus, promeritumque patet.
Panis erant primis virides mortalibus herbæ,
  Quas tellus nullo ſollicitante dabat.
Et modo carpebant vivax e ceſpite gramen :
  Nunc epulæ e tenera fronde cacumen erant
Poſt modo glâs nata eſt. bene erat jã glãde re
  Duraque magnificas quercus habebat opes.
Prima Ceres homine ad meliora alimenta voc
  Mutavit glandes utiliore cibo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

…go tauros collum præbere coegit:
…ac primum ſoles eruta vidit humus.
…rat in precio: chalybis jam maſſa placebat:
…a heu perpetuo debuit illa tegi!
…Ceres læta eſt: & vos orate coloni
…petuam pacem, pacificumque ducem.
…Deæ, micæque licet ſalientis honorem
…is, & in veteres thurea grana focos.
…thura aberunt, unctas accendite tedas:
…va bonæ Cereri, ſint modo caſta, placent.
…e ſuccincti cultros removete miniſtri:
…aret: ignavam ſacrificate ſuem.
…jugo cervix non eſt ferienda ſecuri:
…at, & in dura ſæpe laboret humo.
…t ipſe locus, raptus ut virginis edam:
…ra recognoſces: pauca docendus eris.
…tribus ſcopulis vaſtum procurrit in æquor
…acris, a poſitu nomen adepta loci:
…domus Cereri: multas ea poſſidet urbes,
…quibus eſt culto fertilis Enna ſolo.
…a cœleſtum matres Arethuſa vocarat:
…erat ad ſacras & dea flava dapes.
…conſuetis ut erat comitata puellis,
…ibat nudo per ſua prata pede.
…ſub umbroſa locus eſt, aſpergine multa
…dus ex alto deſilientis aquæ.
…erant illic, quot habet natura, colores:
…aque diſſimili flore nitebat humus.
…ſimul aſpexit: Comites accedite, dixit,
…necum plenos flore referte ſinus:
…puellares animos oblectat inanis:
…on ſentitur ſedulitate labor.
…nplet lento calathos e vimine textos:
…gremium: laxos degravat illa ſinus
…git calthas: huic ſunt violaria curæ:
…papavereas ſubſecat ungue comas.
…acinthe tenes: illas amarante moraris:
…thyma, pars rorem, pars meliloton amant.
…a lecta roſa eſt: ſunt & ſine nomine flores:
…crocos tenues liliaque alba legit.
…ndi ſtudio paulatim longius itur,
…ominam caſu nulla ſecuta comes.
…idet: & viſam patruus velociter aufert:
…aque cœruleis in ſua portat equis.
…idem clamabat, Io cariſſima mater
…ror, ipſa ſuos abſciderat que ſinus.

Panditur interea Diti via : nanque diurnu
  Lumen inaſſveti vix patiuntur equi.
At chorus æqu lis cumulatæ flore miniſtræ
  Perſephone clamant, ad tua dona veni.
Vt clamata ſilet, montes ululatibus imple
  Et feriunt mœſta pectora nuda manu.
Attonita eſt plangore Ceres: modo venerat
  Nec mora : Me miſeram, filia (clamat)
Mentis inops rapitur, ut quas audire ſolem
  Threicias fuſis Mænadas ire comis.
Vt vitulo mugit ſua mater ab ubere rapto :
  Et quærit fetus per nemus omne ſuos :
Sic Dea non retinet gemitus : & concita cu
  Fertur : & e campis incipit Enna tuis.
Inde puellaris nacta eſt veſtigia plantæ :
  Et preſſam noto pondere vidit humum.
Forſitan illa dies erroris ſumma fuiſſet :
  Si non turbaſſent ſigna reperta ſues.
Iamque Leontinos, Aniſenaque flumina cu
  Præterit, & ripas, herbifer Aci, tuas.
Præterit & Cyanen, & fontes lenis Anapi
  Et te vorticibus non adeunde Gela.
Liquerat Ortygiam, Megareaque, Pantagieu
  Quaque Simethæas accipit æquor aquas
Antraque Cyclopum poſitis exuſta caminis
  Quique locus curvæ nomina falcis habet
Himeraque, & Didymen, Agrigentaque, T
  Sacrorumq; Melã paſcua læta boum.
Hinc Camerinã adiit, Thapſonque, & Elor
  Quaque jacet Zephyro ſemper apertus E
Iamque Peloriaden, Lilybæaque, jamq; Pa
  Luſtrarat, terræ cornua prima ſuæ.
Quacunque ingreditur, miſeris loca cuncta
  Implet : ut amiſſum cum gemit ales Ity
Perque vices modo Perſephone, modo filia
  Clamat : & alternis nomen utrunque cie
Sed neque Perſephone Cererem, nec filia m
  Audit : & alternis nomen utrunque peri
Vnaque, paſtorem vidiſſet, an arva colente
  Vox erat : hac greſſus ecqua puella tulit
Iam color unus ineſt rebus, tenebriſq; teg
  Omnia : jam vigiles conticuere canes.
Alta jacet vaſti ſuper ora Typhoeos Ætna
  Cujus anhelatis ignibus ardet humus :
Illic accendit geminas pro lampade pinus :
  Hinc Cereris ſacris nunc quoque teda da

ſpecus exeſi ſtructura pumicis aſper,
ion homini facilis, non adeunda feræ.
ſimul ac venit, frænatos curribus angues
unxit, & æquoreas ſicca pererrat aquas.
igit ad Syrteis, & te Zanclea Charybdis,
t vos Niſæi naufraga monſtra canes:
iacumque patens late, bimaremq; Corinthum:
ic venit ad portus, Attica terra, tuos.
primum gelido ſedit mœſtiſſima ſaxo:
llud Cecropidæ nunc quoque triſte vocant.
Iove duravit multis immota diebus,
it Lunæ patiens, & pluvialis aquæ.
s ſua cuique loco eſt. qui nunc Cerealis Eleuſis
icitur, hæc Celei rura fuere ſenis.
domum glandes, excuſſaque mora rubetis
Portat, & arſuris arida ligna focis.
a parva duas redigebat monte capellas:
t tener in cunis filius æger erat,
ter, ait virgo: (mota eſt Dea nomine matris)
Quid facis in ſolis incomitata locis?
ſtitit & ſenior, quanvis onus urget: & orat,
ecta ſuæ ſubeat quantulacunque caſæ.
negat: ſimularat anum, mitraque capillos
reſſerat: inſtanti talia dicta refert.
pes eas, ſemperque parens: mihi filia rapta eſt.
Heu melior quanto ſors tua ſorte mea eſt!
it: &, ut lacrymæ (neq; enim lacrymare deorum
Decidit in tepidos lucida gutta ſinus. (eſt)
nt pariter molles animis virgoque ſenexque,
E quibus hæc juſti verba fuere ſenis:
tibi, quam raptam quæris, ſit filia ſoſpes:
urge, nec exiguæ deſpice tecta caſæ.
i Dea, duc inquit: Sciſti, qua cogere poſſes:
eque levat ſaxo, ſubſequiturque ſenem.
x comiti narrat, quam ſit ſibi filius æger:
Nec capiat ſomnos: invigiletque malis.
a ſoporiferum parvos initura penates,
Colligit agreſti lene papaver humo.
m legit, oblito fertur guſtaſſe palato:
Longamque imprudens exoluiſſe famem.
æ quia principio poſuit jejunia noctis:
Tempus habent menſæ ſidera viſa ſibi.
nen ut intravit, luctus videt omnia plena:
Iam ſpes in puero nulla ſalutis erat.
tre ſalutata (Mater Melanina vocatur)
Iungere dignata eſt os puerile ſuo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Pallor abit: ſubitaſque vident in corpore v
Tantus cœleſti venit ab ore vigor.
Tota domus læta eſt: hoc eſt, materque pat
Nataque: tres illi tota fuere domus.
Mox epulas ponunt, liquefacta coagula lact
Pomaque, & in ceris aurea mella ſuis.
Abſtinet alma Ceres: ſomnique papavera c
Dat tibi cum tepido lacte bibenda puer.
Noctis erat medium, placidique ſilentia ſomn
Triptolemum gremio ſuſtulit illa ſuo.
Terque manu permulſit eum: tria carmina d
Carmina mortali non referenda ſono.
Inque foco corpus pueri vivente favilla
Obruit, humanum purget ut ignis onus.
Excutitur ſomno ſtulte pia mater, & amens
Quid facis? exclamat: membraq; ab igne
Cui Dea, dum non es, dixit, ſcelerata, fuiſti
Irrita materno ſunt mea dona metu.
Iſte quidem mortalis erit: ſed primus arabit
Et feret, & culta præmia tollet humo.
Dixit, & egrediens nubem trahit: inque drac
Tranſit: & alifero tollitur axe Ceres.
Sunion expoſitum, Piræaque tuta receſſu
Linquit, & in dextrum quæ jacet ora latus
Hinc adit Ægæum: quo Cycladas aſpicit o
Ioniumque capax, Icariumque legit:
Perque urbes Aſiæ longum petit Helleſpont
Diverſumque locis alta pererrat iter.
Nā modo thurilegos Arabas, modo deſpicit I
Hinc Libye, hinc Meroe, ſiccaque terra ſub
Hinc adit Heſperios, Rhenum, Rhodanúq;, Pa
Teque future parens, Tibri, potentis aquæ
Quo feror? immenſum eſt erratas dicere terr
Præteritus Cereri nullus in orbe locus.
Errat & in cœlo: liquidique immunia ponti
Alloquitur gelido proxima ſigna polo.
Parrhaſides ſtellæ (namque omnia noſſe pote
Æquoreas nunquam cum ſubeatis aquas)
Perſephonen natam miſeræ monſtrate parenti
Dixerat: huic Helice talia verba refert:
Crimine nox vacua eſt. Solem de virgine rapt
Conſule, qui late facta diurna videt.
Sol aditus, quam quæris, ait, ne vana labore
Nupta Iovis fratri tertia regna tenet.
Queſta diu ſecum, ſic eſt affata Tonantem:
Maximaque in vultu ſigna dolentis erant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

memor es, de quo mihi ſit Proſerpina nata,
imidium curæ debet habere tuæ.
e pererrato, ſola eſt injuria facti
ognita: commiſſi præmia raptor habet.
neque Perſephone digna eſt prædone marito:
ec gener hoc nobis more parandus erat.
d gravius victore Gyge captiva tuliſſem,
uam nunc te cœli ſceptra tenente tuli:
um impune ferat: nos hæc patiemur inultæ?
eddat: & emendet facta priora novis.
piter hanc lenit: factumque excuſat amore:
ec gener eſt nobis ille pudendus, ait.
n ego nobilior: poſita eſt mihi regia cœlo:
oſſidet alter aquas: alter inane chaos:
ſi forte tibi non eſt mutabile pectus:
tatque ſemel juncti rumpere vincla tori:
c quoque tentemus: ſiquidem jejuna remanſit:
in minus, inferni conjugis uxor erit.
tara juſſus adit ſumtis Caducifer alis,
peque redit citius, viſaque certa refert.
pta tribus, dixit, ſolvit jejunia granis,
unica quæ lento cortice poma tegunt.
n ſecus indoluit, quam ſi modo rapta fuiſſet,
Mœſta parens, longa vixque refecta mora eſt.
que, ita nec nobis cœlum eſt habitabile, dixit:
Tartarea recipi me quoque valle jube.
factura fuit: pactus niſi Iuppiter eſſet
Bis tribus ut cœlo menſibus illa foret.
nc demum vultumque Ceres animumq; recepit:
mpoſuitque ſuæ ſpicea ſerta comæ.
rgaque provenit ceſſatis meſſis in arvis:
Et vix congeſtas area cepit opes.
ba decent Cererem: veſtes Cerealibus albas
Sumite: nunc pulli velleris uſus abeſt.
ccupat Aprileis Idus cognomine victor
Iuppiter, hac illi ſunt data templa die.
ic quoque, ni fallor, populo digniſſima noſtro
Atria Libertas cœpit habere ſua.
ce ſecutura tutos pete, navita, portus:
Ventus ab occaſu grandine mixtus erit.
t licet, & fuerit: tamen hac Mutinenſia Cæſar
Grandine militia contudit arma ſua.
rtia poſt Veneris cum lux ſurrexerit Idus,
Pontifices forda ſacra litate bove.
orda ferens bos eſt. fecundaque, dicta ferendo:
Hinc etiam fetus nomen habere putant.

Nunc gravidum pecus eſt : gravidæ quoq;
Telluri plenæ victima plena datur.
Pars cadit arce Iovis : ter denas curia vacc
Accipit, & largo ſparſa cruore madet.
Aſt ubi viſceribus vitulos rapuere miniſtri :
Sectaque fumoſis exta dedere focis ?
Igne cremat vitulos, quæ natu maxima vir
Luce Palis populos purget ut ille cinis.
Rege Numa, fructu non reſpondente labori,
Irrita decepti vota colentis erant.
Nam modo ſiccus erat gelidis Aquilonibus
Nunc ager aſſidua luxuriabat aqua.
Sæpe Ceres primis dominum fallebat in her
Et levis obſeſſo ſtabat avena ſolo.
Et pecus ante diem partus edebat acerbos :
Agnaque naſcendo ſæpe necabat ovem.
Sylva vetus, nullaque diu violata ſecuri
Stabat, Mænalio ſacra relicta deo.
Ille dabat tacitis animo reſponſa quieto
Noctibus : hic geminas rex Numa mactat
Prima cadit Fauno : leni cadit altera Somn
Sternitur in duro vellus utrunque ſolo.
Bis caput intonſum fontana ſpargitur unda :
Bis ſua faginea tempora fronde tegit.
Vſus abeſt Veneris : nec fas animalia menſis
Ponere, nec digitis annulus ullus ineſt.
Veſper ubi eſt, tectum ſupra nova vellera cor
Ponit, adorato per ſua verba Deo.
Interea placidam redimita papavere frontem
Nox venit, & ſecum ſomnia nigra trahit.
Faunus adeſt: oviumq; premens pede vellera
Edidit a dextro talia verba toro :
Morte boum tibi, rex, Tellus placanda duaru
Dat ſacris animas una necata duas.
Excutitur terrore quies : Numa viſa revolvit,
Et ſecum ambages cæcaque juſſa refert.
Expedit errantem nemori gratiſſima conjux :
Et dixit: Gravidæ poſceris exta bovis.
Exta bovis gravidæ dantur : fecundior annus
Provenit : & fructum terra pecuſque ferunt
Hanc quondam Cytherea diem properantius i
Iuſſit, & admiſſos præcipitavit equos :
Vt titulum imperij quam primum luce ſequen
Auguſto juveni proſpera bella darent.
Sed jam præteritas ubi quartus Lucifer Idus
Reſpicit, hac Hyades Dorida nocte tenent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

a poſt Hyadas cum lux erit orta remotas :
rcere partitos Circus habebit equos.
igitur miſſæ junctis ardentia tedis
rga ferant vulpes, cauſa docenda mihi eſt.
da Carſeolis nec olivis apta ferendis
ra ſed ad ſegetes ingenioſus ager.
ego Pelignos natalia rura petebam ,
rva, ſed aſſiduis humida ſemper aquis.
pitis antiqui ſolitas intravimus ædes.
mſerat emeritis jam juga Phœbus equis.
ibi multa quidem, ſed & hæc narrare ſolebat:
de meum præſens inſtrueretur opus.
, ait, in campo (campumque oſtendit) habebat
is breve cum duro parca colona viro.
ſuam peragebat humum : ſive uſus aratri ,
u curvæ falcis, ſive bidentis erat.
modo verrebat ſtantem tibicine villam :
anc matris plumis ova fovenda dabat.
virides malvas, aut fungos colligit albos,
it humilem grato calfacit igne focum.
amen aſſiduis exercet brachia telis :
verſuſque minas frigoris arma parat.
as hujus erat primo laſcivus in ævo,
dideratque annos ad duo luſtra duos.
ipit extremi vulpem in convalle ſalicti :
bſtulerat multas illa cohortis aves)
tivam ſtipula fœnoque involvit : & ignes
lmovet : urentes effugit illa manus.
fugit, incendit veſtitos meſſibus agros :
amnoſis vires ignibus aura dabat.
um abiit : monimenta manent: nã dicere certã
unc quoque lex vulpem Carſeolana vetat.
ue luat pœnas genus hoc, Cerealibus ardet :
uoque modo ſegetes perdidit, ipſa perit.
xima cum veniet terras viſura patentes
emnonis in roſeis lutea mater equis :
duce lanigeri pecoris, qui perdidit Hellen ,
ol abit: egreſſo victima major adeſt.
ca ſit an taurus, non eſt cognoſcere promtum :
rs prior apparet, poſteriora latent.
tamen eſt taurus, ſive eſt hoc femina ſignum,
none invita munus amoris habet:
abiit, oriturque Aurora : Palilia poſcor :
on poſcor fruſtra, ſi favet alma Pales.
a Pales faveas paſtoria ſacra canenti ,
oſequor officio ſi tua facta pio.

Certe ego de vitulo cinerem, ſtipulamque falem
  Sæpe tuli plena februa toſta manu.
Certe ego tranſilij poſitas ter in ordine flammas,
  Virgaque rorales laurea miſit aquas.
Mota Dea eſt, operique favet : navalibus e
  Puppis : habent ventos jam mea vela ſu
I, pete virginea populus ſuffimen ab ara.
  Veſta dabit, Veſtæ munere purus eris.
Sanguis equi ſuffimen erit, vitulique favil
  Tertia res duræ culmen inane fabæ.
Paſtor oves ſaturas ad prima crepuſcula lu
  Vnda prius ſpargat, virgaq; verrat humu
Frondibus & fixis decorentur ovilia ramis
  Et tegat ornatas longa corona fores.
Cœrulei fiant puro de ſulphure fumi :
  Tactaque fumanti ſulphure balet ovis.
Vre mares oleas, tedamque, herbaſque Sab
  Et crepet in mediis laurus aduſta focis.
Libaque de milio milij fiſcella ſequatur.
  Ruſtica præcipue eſt hoc dea læta cibo.
Adde dapes in utrumque ſuas : dapibuſq;
  Sylvicolam tepido lacte precare Palem.
Conſule, dic, pariter pecori, pecoriſque ma
  Effugiat ſtabulis noxa repulſa meis.
Sive ſacro pavi, ſedive ſub arbore ſacra ,
  Pabulaque e buſtis inſcia carpſit ovis :
Seu nemus intravi vetitum, noſtriſve fugatæ
  Sunt oculis nymphæ, ſemicaperque deus
Si mea falx ramo lucum ſpoliavit opaco :
  Vnde data eſt ægræ fiſcina frondis ovi :
Da veniam culpæ : nec, dum degrandinat, ſu
  Agreſti fano ſuppoſuiſſe pecus.
Nec noceat turbaſſe lacus : ignoſcite nymph
  Mota quod obſcuras ungula fecit aquas.
Tu Dea pro nobis fontes, fontanaque placa
  Numina : tu ſparſos per nemus omne deo
Nec Dryadas : nec nos videamus labra Dian
  Nec Faunum, medio cum premit arva die.
Pelle procul morbos: valeant homineſq; greſq
  Et valeant vigiles, provida, turba, canes
Neve minus multas redigam, quam mane fue
  Neve gemam referens vellera rapta lupo.
Abſit iniqua fames : herbæ frondeſque ſupert
  Quæque lavent artus, quæque bibantur, a
Vbera plena premam : referat mihi caſeus æ
  Denique viam liquido vimina rara ſero.

e ſalax aries : conceptaque ſemina conjux
ddat : & in ſtabulis multa ſit agna meis.
que proveniat nullas læſura puellas ,
ollis, & ad teneras quamlibet apta manus.
precor, eveniant : & nos faciamus ad annum
ſtorum dominæ grandia liba Pali.
Dea placanda eſt : hæc tu converſus ad ortus
c quater : & vivo perlue rore manus.
licet, appoſita veluti cratere camella
c niveum potes purpureamque ſapam.
que per ardentes ſtipulæ crepitantis acervos
ajicias celeri ſtrenua membra pede.
oſitus mos eſt : moris mihi reſtat origo.
rba facit dubium, cœptaque noſtra tenet.
nia purgat edax ignis : vitiumque metalli
coquit: idcirco cum duce purgat oves.
quia cunctarum contraria ſemina rerum
nt duo, diſcordes ignis & unda dei,
erunt elementa patres : aptumque putarunt
nibus, & ſparſa tingere corpus aqua ?
quod in his vitæ cauſa eſt; hæc perdidit exule
is nova fit conjux, hæc duo magna putant ?
equidem credo: ſunt qui Phaethonta referri
redant : & nimias Deucalionis aquas.
s quoque, quum ſaxis paſtores ſaxa feribant,
intillam ſubito proſiluiſſe ferunt.
na quidem periit : ſtipulis excepta ſecunda eſt:
oc argumentum flamma Palilis habet.
magis hunc morem pietas Æneia fecit ,
nocuum victo cui dedit ignis iter ?
: tamen eſt vero propius, cum cõdita Roma eſt,
ransferri juſſos in nova tecta Lares :
tanteſque domum tectis agreſtibus ignem ,
t ceſſaturæ ſuppoſuiſſe caſæ :
flammas ſaliiſſe pecus, ſaliiſſe colonos :
uod fit natali nunc quoque, Roma, tuo.
locum vati caſus facit. urbis origo
enit : ades factis Magne Quirine tuis.
luerat pœnas frater Numitoris : & omne
aſtorum gemino ſub duce vulgus erat.
ntrahere agreſtes, & mœnia ponere utrique
onvenit : ambigitur, nomina ponat uter.
opus eſt, dixit, certamine, Romulus, ullo :
Magna fides avium eſt : experiamur aves.
s placet. alter init nemoroſi ſaxa Palati;
Alter Aventinum mane cacumen adit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sex Remus, hic volucres bis ſex videt ordit
  Statur : & arbitrium Romulus urbis hab
Apta dies legitur, qua mœnia ſignet aratro
  Sacra Palis ſuberant: inde movetur opus
Foſſa fit ad ſolidum : fruges jaciuntur in in
  Et de vicino terra petita ſolo.
Foſſa repletur humo, plenæque imponitur a
  Et novus accenſo fungitur igne focus.
Inde premens ſtivam deſignat mœnia ſulco
  Alba jugum niveo cum bove vacca tulit.
Vox fuit hæc regis : Condenti Iuppiter urb,
  Et genitor Mavors, Veſtaque mater, ades
Quoſque pium eſt adhibere deos, advertite cū
  Auſpicibus vobis hoc mihi ſurgat opus.
Longa ſit huic ætas, dominæque potentia te
  Sitque ſub hac oriens occiduuſque dies.
Ille precabatur. tonitru dedit omina lævo
  Iuppiter : & lævo fulmina miſſa polo.
Augurio læti jaciunt fundamina cives,
  Et novus exiguo tempore murus erat.
Hoc Celer urget opus, quē Romulus ipſe vo
  Sintque Celer curæ, dixerat, iſta tuæ.
Neve quis aut muros, aut factam vomere fo
  Tranſeat : audentem talia dede neci.
Quod Remus ignorans, humiles contemnere
  Cœpit : &, his populus, dicere, tutus erit
Nec mora, tranſiliit. retro Celer occupat auſ
  Ille premit duram ſanguinolentus humum.
Hæc ubi rex didicit : lacrymas introrſus obo
  Devorat, & clauſum pectore vulnus habet.
Flere palam non vult : exemplaque fortia ſe
  Sicque meos muros tranſeat hoſtis, ait.
Dat tamen exequias : nec jam ſuſpendere fle
  Suſtinet : & pietas diſſimulata patet.
Oſculaque applicuit poſito ſuprema feretro :
  Atque ait, Invito frater ademte vale.
Arſuroſque artus unxit : fecere, quod ille,
  Fauſtulus, & mœſtas Acca ſoluta comas.
Tum juvenem nondum facti flevere Quirites :
  Vltima plorato ſubdita flamma rogo eſt.
Vrbs oritur (quis tunc hoc illi credere poſſet?
  Victorem terris impoſitura pedem.
Cuncta regas, & ſis magno ſub Cæſare ſemper
  Sæpe etiam plures nominis hujus habe.
Et quoties ſteteris domito ſublimis in orbe:
  Omnia ſint humeris inferiora tuis.

ꝑ[illegible]a Pales nobis: idem vinalia dicam:
na tamen media eſt inter utramque dies.
nina vulgares Veneris celebrate puellæ:
ulta profeſſarum quæſtibus apta Venus.
cite thure dato formam, populique favorem:
oſcite blanditias, dignaque verba loco.
nque ſua dominæ date grata ſiſymbria myrto:
extaque compoſita juncea vincla roſa.
npla frequentari Collinæ proxima portæ
unc decet: a Siculo nomina colle tenet.
ue Syracuſas Arethuſidas abſtulit armis
laudius: & bello te quoque cepit, Eryx:
mine vivacis Venus eſt tranſlata Sibyllæ:
nque ſuæ ſtirpis maluit urbe coli.
r igitur feſtum Veneris Vinalia dicant,
uæritis, & quare ſit Iovis iſta dies.
rnus, an Æneas Latiæ gener eſſet Amatæ,
ellum erat: Etruſcas Turnus adorat opes.
rus erat, ſumtiſque ferox Mezentius armis,
t vel equo magnus vel pede major erat.
em Rutuli Turnuſque ſuis aſciſſere tentant
Partibus. hæc contra dux ita Thuſcus ait:
t mihi non parvo virtus mea: vulnera teſtor,
Armaque, quæ ſparſi ſanguine ſæpe meo.
i petis auxilium, non grandia divide mecum
Præmia, de lacubus proxima muſta tuis.
lla mora eſt operæ: veſtrũ dare, vincere noſtrum
Quam velit Æneas iſta negata mihi! (eſt.
nuerant Rutuli. Mezentius induit arma,
Induit Æneas, alloquiturque Iovem.
ſtica Tyrrheno vota eſt vindemia regi:
Iuppiter e Latio palmite muſta feres.
ota valent meliora: cadit Mezentius ingens:
Atque indignanti pectore plangit humum.
enerat auctumnus calcatis ſordidus uvis,
Redduntur merito debita vina Iovi.
icta dies hinc eſt Vinalia: Iuppiter illa
Vendicat: & feſtis gaudet ineſſe ſuis.
x ubi, quæ reſtent, luces Aprilis habebit:
In medio curſu tempora veris erunt.
t fruſtra pecudem quæres Athamantidos Helles:
Signaque dant imbres: exoriturque Canis.
ac mihi Numento Romam cum luce redirem,
Obſtitit in media candida turba via.
lamen in antiquæ lucum Rubiginis ibat,
Exta canis flammis, exta daturus ovis.

Proti-

Protinus acceſſi : ritus ne neſcius eſſem :
Edidit hæc flamen verba, Quirine, tuus :
Aſpera Rubigo parcas Cerealibus herbis :
Et tremat in ſumma lene cacumen humo.
Tu ſata ſideribus cœli nutrita ſecundis
Creſcere, dum fiant falcibus apta, ſinas.
Vis tua non levis eſt, quæ tu frumenta notaſti
Mœſtus in amiſſis illa colonus habet.
Nec venti tantum Cereri nocuere, nec imbres
Nec ſic marmoreo pallet aduſta gelu:
Quantum, ſi culmos Titan incalfacit udos :
Tunc locus eſt iræ diva timenda tuæ.
Parce precor : ſcabraſque manus a meſſibus au
Neve noce cultis : poſſe nocere ſat eſt.
Nec teneras ſegetes, ſed durum amplectere ferr
Quodque poteſt alios perdere, perde prior.
Vtilius gladios, & tela nocentia carpes :
Nil opus eſt iſtis : ocia mundus agat.
Sarcula nunc, duruſque bidens , & vomer adu
Ruris opes niteant : inquinet arma ſitus.
Conatuſque aliquis vagina ducere ferrum :
Aſtrictum longa ſentiat eſſe mora.
At tu ne viola Cererem: ſemperque colonus
Abſenti poſſit ſolvere vota tibi.
Dixerat : a dextra villis mantile ſolutis ,
Cumque meri patera thuris acerra fuit.
Thura focis , vinumque dedit, fibraſque bident
Turpiaque obſcœnæ vidimus exta canis.
Tum mihi, cur detur ſacris nova victima quæris
(Quæ fieram) cauſam percipe, flamen ait :
Eſt Canis (Icarium dicunt) quo ſidere moto
Toſta ſitit tellus, præciditurque ſeges.
Pro cane ſidereo canis hic imponitur aræ :
Et, quare fiat, nil niſi nomen habet.
Cum Phrygis Aſſaraci Tithonia fratre relicto
Suſtulit immenſo ter jubar orbe ſuum :
Mille venit variis florum Dea nexa coronis:
Scena joci morem liberioris habet.
Exit & in Majas feſtum florale Kalendas :
Tunc repetam, nunc me grandius urget opus.
Aufert Veſta diem, cognati Veſta recepta eſt
Limine : ſic juſti conſtituere patres.
Phœbus habet partem : Veſtæ pars altera ceſſit
Quod ſupereſt illis, tertius ipſe tenet.
State Palatinæ laurus : prætextaque quercu
Stet domus : æternos treis habet una deos.

PVBLII VIDII NASONIS

Faſtorum

LIBER V.

'æritis , unde putem Majo data nomina menſi :
Non ſatis eſt liquido cognita cauſa mihi.
t, & incertus qua ſit ſibi neſcit eundum ,
n videt ex omni parte viator iter :
aia poſſe datur diverſas reddere cauſas :
ferar ignoro, copiaque ipſa nocet.
, quæ fontes Aganippidos Hippocrenes
ta Meduſæi ſigna tenetis equi.
ſère Deæ : quarum Polyhymnia cœpit
ma : ſilent aliæ, dictaque mente notant.
chaos , ut primum data ſunt tria corpora mundo,
ue novas ſpecies omne receſſit opus :
ere terra ſuo ſubſedit, & æquora traxit ,
cœlum levitas in loca ſumma tulit.
uoque cum ſtellis nulla gravitate retentus,
vos Lunares exiluiſtis equi.
eque terra diu cœlo, neque cetera Phœbo
era cedebant : par erat omnis honor.
aliquis ſolio, quod tu Saturne tenebas ,
ſus de media plebe ſedere Deus.
tus Oceano quiſquam Deus advena junxit :
thys & extremo ſæpe recepta loco eſt:
c Honor, placidoque decens Reverentia vultu
rpora legitimis impoſuere toris.
ſata Majeſtas: quæ mundũ temperat omnem:
aque die partu eſt edita, magna fuit.
nora: conſedit medio ſublimis Olympo,
rea purpureo conſpicienda ſinu.
edere ſimul Pudor & Metus : omne videres
men ad hanc vultus compoſuiſſe ſuos.

Proti-

Protinus intravit mentes ſuſpectus honorum.
Fit precium dignis: nec ſibi quiſque placet.
Hic ſtatus in cœlo multos permanſit in annos:
Dum ſenior fatis excidit arce deus.
Terra feros partus immania monſtra gigantes
Edidit, auſuros in Iovis ire domum.
Mille manus illis dedit, & pro cruribus angues,
Atque ait, In magnos arma movete deos.
Extruere hi montes ad ſidera ſumma parabant:
Et magnum bello ſollicitare Iovem.
Fulmina de cœli jaculatus Iuppiter arce,
Vertit in auctores pondera vaſta ſuos.
His bene Majeſtas armis defenſa deorum
Reſtat: & ex illo tempore culta manet.
Aſſidet inde Iovi: Iovis eſt fidiſſima cuſtos:
Et præſtat ſine vi ſceptra tenenda Iovi.
Venit & in terras: coluerunt Romulus illam,
Et Numa: mox alij, tempore quiſque ſuo.
Illa patres in honore ſuo matreſque tuetur:
Illa comes pueris virginibuſque venit.
Illa datos faſces commendat, eburque curules:
Illa coronatis alta triumphat equis.
Finierat voces Polyhymnia. dicta probarunt
Clioque & curvæ ſcita Thalia lyræ.
Excipit Vranie: fecere ſilentia cunctæ:
Et vox audiri nulla, niſi illa, poteſt.
Magna fuit quondam capitis reverentia cani,
Inque ſuo precio ruga ſenilis erat.
Martis opus juvenes, animoſaque bella gerebant,
Et pro diis aderant in ſtatione ſuis.
Viribus illa minor, nec habendis utilis armis,
Conſilio patriæ ſæpe ferebat opem.
Nec niſi poſt annos patuit tunc curia ſeros:
Nomen & ætatis mite Senatus habet.
Iura dabat populo ſenior: finitaque certis
Legibus eſt ætas, unde petatur honos.
Et medius juvenum non indignantibus ipſis
Ibat, & interior, ſi comes unus erat.
Verba quis auderet coram ſene digna rubore
Dicere? cenſuram longa ſenecta dabat.
Romulus hoc vidit, ſelectaque corpora Patres
Dixit: ad hos urbis ſumma relata novæ eſt.
Hinc ſua majores tribuiſſe vocabula Maio
Tangor: & ætati conſuluiſſe ſuæ.
Et Numitor dixiſſe poteſt. Da, Romule, menſem
Hunc ſenibus, nec avum ſuſtinuiſſe nepos.

Nec leve propoſiti pignus ſucceſſit honoris:
  Iunius a juvenum nomine dictus adeſt.
Tunc ſic neglectos hedera redimita capillos,
  Prima ſui cœpit Calliopea chori.
Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn:
  Qui terram liquidis, qua patet, ambit aquis.
Hinc ſata Pleione cum cœlifero Atlante
  Iungitur, ut fama eſt, Pleiadaſque parit:
Quarum Maja ſuas forma ſuperaſſe ſorores
  Traditur, & ſummo concubuiſſe Iovi.
ſæc enixa jugo cupreſſiferæ Cyllenes
  Ætherium volucri qui pede carpit iter.
ircades hunc, Ladonque rapax, & Mænalus ingens,
  Rite colunt, Luna credita terra prior.
xul ab Arcadia Latios Evander in agros
  Venerat: impoſitos attuleratque deos.
ic, ubi nunc Roma eſt, orbis caput, arbor & herbæ,
  Et paucæ pecudes, & caſa rara fuit.
uo poſtquam ventum eſt: conſiſtite, præſcia mater,
  Nam locus imperii rus erit iſtud, ait.
t matri & vati paret Nonacrius heros,
  Inque peregrina conſtitit hoſpes humo.
icraque multa quidem, ſed Fauni prima bicornis
  Has docuit gentes, alipediſque dei.
micaper coleris cinctutis Faune Lupercis:
  Cum luſtrant celebres vellera ſecta vias.
t tu materno donaſti nomine menſem
  Inventor curvæ, furibus apte, fidis.
ec pietas hæc prima tua eſt: ſeptena putaris
  Pleiadum numero fila dediſſe lyræ.
æc quoque deſierat: laudata eſt voce ſororum.
  Quid faciam? turbæ pars habet omnis idem.
ratia Pieridum nobis æqualiter adſit:
  Nullaque laudetur pluſve minuſve mihi.
Iove ſurgat opus: prima mihi nocte videnda
  tella eſt in cunas officioſa Iovis.
ſcitur Oleniæ ſidus pluviale Capellæ:
  lla dati cœlum præmia lactis habet.
is Amalthea Cretæa nobilis Ida
  Dicitur in ſylvis occuluiſſe Iovem.
ic fuit hœdorum mater formoſa duorum
  nter Dictæos conſpicienda greges:
rnibus aeriis, atque in ſua terga recurvis,
  bere quod nutrix poſſet habere Iovis.
dabat illa Deo, ſed fregit in arbore cornu:
  runcaque dimidia parte decoris erat.

Suſtulit hoc nymphe, cinxitque decentibus herbis
Et plenum pomis ad Iovis ora tulit.
Ille ubi res cœli tenuit, ſolioque paterno
Sedit, & invicto nil Iove majus erat:
Sidera nutricem, nutricis fertile cornu
Fecit, quæ dominæ nunc quoque nomen habet.
Præſtitibus Majæ Laribus videre Kalendæ
Aram conſtitui, parvaque ſigna deum.
Voverat illa quidem Curius: ſed longa vetuſtas
Deſtruit, & ſaxo longa ſenecta nocet.
Cauſa tamen poſiti fuerat cognominis illis,
Quod præſtant oculis omnia tuta ſuis.
Stant quoq; pro nobis: & præſunt mœnibus urbis
Et ſunt præſentes: auxiliumque ferunt.
Et canis ante pedes ſaxo fabricatus eodem
Stabat: quæ ſtandi cum Lare cauſa fuit?
Servat uterq; domum, domino quoque fidus uterque
Compita grata Deo, compita grata cani.
Exagitant & Lar, & turba Diania fures:
Pervigilantque Lares: pervigilantque canes.
Bina gemellorum quærebam ſigna deorum
Vſibus annoſæ facta caduca moræ:
Mille Lares, Geniumque ducis, qui tradidit illos
Vrbs habet, & vici numina trina colunt.
Quo feror? Auguſtus menſis mihi carminis hujus
Ius habet: interea diva canenda Bona eſt:
Et moles nativa loco: res nomina fecit:
Appellant ſaxum, pars bona montis ea eſt.
Huic Remus inſtiterat fruſtra, quo tempore fratri
Regna Palatinæ prima dediſtis aves.
Templa patris illic oculos exoſa viriles
Leniter acclivi conſtituere jugo.
Dedicat hæc veteris Clauſorum nominis heres,
Virgineo nullum corpore paſſa virum.
Livia reſtituit, ne non imitata maritum
Eſſet, & ex omni parte ſecuta virum.
Poſtera cum roſeam pulſis Hyperionis aſtris
In matutinis lampada tollet equis:
Frigidus Argeſtes ſummas mulcebit ariſtas:
Candidaque a Calabris vela dabuntur aquis.
At ſimul inducent obſcura crepuſcula noctem:
Pars Hyadum toto de grege nulla patet.
Ora micant tauri ſeptem radiantia flammis:
Navita quas Hyadas Grajus ab imbre vocat.
Pars Bacchum nutriſſe putat: pars credidit eſſe
Tethyos has neptes, Oceanique ſenis.

Nondum

Nondum ſtabat Atlas humeros oneratus Olympo,
Cum ſatus eſt forma conſpiciendus Hyas.
Hunc ſtirps Oceani maturis nixibus Æthra
Edidit, & nymphas, ſed prior ortus Hyas.
Dum nova lanugo eſt, pavidos formidine cervos
Terret, & eſt illi præda benigna lepus.
At poſtquam virtus annis adolevit, in apros
Audet, & hirſutas comminus ire leas.
Dumque petit latebras fetæ catuloſque leænæ,
Ipſe fuit Libycæ præda cruenta leæ.
Mater Hyan, & Hyan mœſtæ flevere ſorores,
Cervicemque polo ſuppoſiturus Atlas.
Victus uterque parens tamen eſt pietate ſororum:
Illa dedit cœlum: nomina fecit Hyas.
Mater ades florum ludis celebranda jocoſis:
Diſtuleram partes menſe priore tuas.
Incipis Aprili: tranſis in tempora Maji:
Alter te fugiens, cum venit, alter habet.
Cum tua ſint, cedantque tibi confinia menſium:
Convenit in laudes ille vel ille tuas.
Circus in hunc exit, clamataque palma theatris:
Hoc quoque cum Circi munere carmen eat.
Ipſa doce, quæ ſcis: hominum ſententia fallax,
Optima tu proprii nominis auctor eris.
ic ego: ſic noſtris reſpondit diva rogatis:
Dum loquitur, vernas afflat ab ore roſas.
Chloris eram: quæ Flora vocor: corrupta Latino
Nominis eſt noſtri littera Græca ſono.
Chloris eram nymphe campi felicis, ubi audis
Rem fortunatis ante fuiſſe viris.
uæ fuerit mihi forma, grave eſt narrare modeſte:
Sed generum matri repperit illa Deum.
er erat: errabam: Zephyrus conſpexit: abibam:
Inſequitur: fugio: fortior ille fuit.
t dederat fratri Boreas jus omne rapinæ,
Auſus Erichthea præmia ferre domo.
im tamen emendat dando mihi nomina nuptæ,
Inque meo non eſt ulla querela toro.
ere fruor ſemper: ſemper nitidiſſimus annus:
Arbor habet frondes, pabula ſemper humus.
t mihi fecundus dotalibus hortus in agris:
Aura fovet, liquidæ fonte rigatur aquæ.
unc meus implevit generoſo flore maritus:
Atque ait: arbitrium tu Dea floris habe.
æpe ego digeſtos volui numerare colores,
Nec potui: numero copia major erat.

Roſcida cum primum foliis excuſſa pruina eſt,
Et variæ radiis intepuere comæ :
Conveniunt pictis incinctæ veſtibus Horæ ,
Inque leves calathos munera noſtra legunt.
Protinus accedunt Charites, nectuntque coron,
Sertaque cœleſtes implicitura comas.
Prima per immenſas ſparſi nova ſemina terras:
Vnius tellus ante coloris erat.
Prima Therapnæo feci de ſanguine florem :
Et manet in folio ſcripta querela ſuo.
Tu quoq; nomen habes cultos, Narciſſe, per ho
Infelix, quod non alter, & alter eras.
Quid Crocon, aut Acin referam, Cinyraq; creatu,
De quorum per me ſanguine ſurgit honor ?
Mars quoque, ſi neſcis, per noſtras editus artes:
Iuppiter hoc ut adhuc neſciat, uſque precor.
Sancta Iovem Iuno, nata ſine matre Minerva ,
Officio doluit non eguiſſe ſuo.
Ibat ut Oceano quereretur facta mariti :
Reſtitit ad noſtras feſſa labore fores.
Quam ſimul aſpexi : Quid te, Saturnia, dixi,
Attulit ? exponit, quem petat ipſa locum.
Addidit & cauſam : verbis ſolabar amicis.
Non, inquit, verbis cura levanda mea eſt.
Si pater eſt factus neglecto conjugis uſu
Iuppiter, & ſolus nomen utrunque tenet :
Cur ego deſperem fieri ſine conjuge mater ?
Et parere intacto, dummodo caſta, viro ?
Omnia tentabo latis medicamina terris ,
Et freta : Tartareos excutiamque ſinus.
Vox erat in curſu : vultum dubitantis habeban
Neſcio quid Nymphe poſſe videris, ait.
Ter volui promittere opem : ter lingua retenta,
Ira Iovis magni cauſa timoris erat.
Fer precor auxilium, dixit, celabitur auctor ,
Et Stygiæ numen teſtificabor aquæ.
Quod petis, Oleniis, inquam mihi miſſus ab ar
Flos dabit : eſt hortis unicus ille meis.
Qui dabat hoc, dixit, Sterilem quoq; tange juve
Mater erit. tetigi : nec mora, mater erat.
Protinus hærentem decerpſi pollice florem :
Tangit, & intacto concipit illa ſinu.
Iamq; gravis Thracen, & læva Propontidos int
Fitque potens voti : Marſque creatus erat.
Qui memor accepti per me natalis, habeto
Tu quoque Romulea, dixit, in urbe locum.
Fort

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

'orſitan in teneris tantum mea regna coronis
 Eſſe putes. tangit numen & arva meum.
i bene floruerint ſegetes, erit area dives.
 Si bene floruerit vinea, Bacchus erit.
i bene floruerint oleæ, nitidiſſimus annus :
 Poma quoque eventum temporis hujus habent.
lore ſemel læſo pereunt viciæque fabæque :
 Et pereunt lentes, advena Nile, tuæ.
ina quoque in magnis operoſe condita cellis
 Florent : & nebulæ dolia ſumma tegunt.
ella meum munus : volucres ego mella daturas
 Ad violam, & cytiſos, & thyma cana voco.
os quoq; idem facimus, tũc cum juvenilibus annis
 Luxuriant animi, corporaque ipſa vigent.
alia dicentem tacitus mirabar. at illa
 Ius tibi dicendi eſt, ſi qua requiris, ait.
ic, Dea, reſpondi, ludorum quæ ſit origo ?
 Vix bene deſieram : rettulit illa mihi.
etera luxuriæ nondum inſtrumenta vigebant :
 Aut pecus, aut latam dives habebat humum.
inc etiam locuples, hinc ipſa pecunia dicta eſt.
 Sed jam de vetito quiſque parabat opes.
enerat in morem populi depaſcere ſaltus :
 Idque diu licuit, pœnaque nulla fuit.
ndice ſervabat nullo ſua publica vulgus :
 Iamque in privato paſcere inertis erat :
ebis ad ædiles perducta licentia talis
 Publicios : animus defuit ante viris.
m populus recipit : multam ſubiere nocentes :
 Vindicibus laudi publica cura fuit.
ulta data eſt ex parte mihi : magnoque favore
 Victores ludos inſtituere novos.
rte locant clivum, qui tunc erat ardua rupes :
 Vtile nunc iter eſt : Publiciumque vocant.
nua credideram ſpectacula facta, negavit :
 Addidit & dictis altera verba ſuis.
s quoque tangit honor : feſtis gaudemus, & aris,
 Turbaque cœleſtes ambitioſa ſumus.
pe deos aliquis peccando fecit iniquos :
 Et pro delictis hoſtia blanda fuit.
pe Iovem vidi, cum jam ſua mittere vellet
 Fulmina, thure dato ſuſtinuiſſe manum.
ſi negligimur, magnis injuria pœnis
 Solvitur : & juſtum præterit ira modum.
pice Teſtiaden : flammis abſentibus arſit :
 Cauſa eſt, quod Phœbus ara ſine igne fuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Reſpice Tantaliden : eadem Dea vela tenebat :
  Virgo eſt : & ſpretos bis tamen ulta focos.
Hippolyte infelix velles coluiſſe Dionen,
  Cum conſternatis diripereris equis.
Longa referre mora eſt collecta oblivia damnis.
  Me quoque Romani prætetiere patres :
Quid facerem ? per quod fierem manifeſta dolori
  Exigerent noſtræ qualia damna notæ?
Excidit officium triſti mihi : nulla tuebar
  Rura, nec in pretio fertilis hortus erat.
Lilia deciderant : violas arere videres :
  Filaque punicei languida facta croci.
Sæpe mihi Zephyrus, dotes corrumpere noli
  Ipſa tuas, dixit : dos mihi vilis erat.
Florebant oleæ : venti nocuere protervi :
  Florebant ſegetes : grandine læſa ſeges.
In ſpe vitis erat : cœlum nigreſcit ab Auſtris,
  Et ſubita frontes decutiuntur aqua.
Nec volui fieri, nec ſum crudelis in ira :
  Cura repellendi ſed mihi nulla fuit.
Convenere patres : &, ſi bene floreat annus,
  Numinibus noſtris annua feſta vovent.
Annuimus votis : conſul cum conſule ludos
  Poſtumio Lænas perſoluere mihi.
Quærere conabar, quare laſcivia major
  His foret in ludis, liberiorque jocus :
Sed mihi ſuccurit numen non eſſe ſeverum :
  Aptaque deliciis munera ferre Deam.
Tempora ſutilibus cinguntur tota coronis :
  Et latet injecta ſplendida menſa roſa.
Ebrius incinctus philyra conviva capillos
  Saltat : & imprudens vertitur arte meri.
Ebrius ad durum formoſæ limen amicæ
  Cantat : habent unctæ mollia ſerta comæ.
Nulla coronata peraguntur ſeria fronte :
  Nec liquidæ vinctis flore bibuntur aquæ.
Donec eras miſtus nullis Acheloe racemis :
  Gratia ſumendæ non erat ulla roſæ.
Bacchus amat flores : Baccho placuiſſe coronam
  Ex Ariadnæo ſidere noſſe potes.
Scena levis decet hanc: non eſt, mihi credite, non
  Illa cothurnatas inter habenda deas.
Turba quidem cur hos celebret meretricia ludos
  Non ex difficili cognita cauſa fuit.
Non eſt de tetricis, non eſt de magna profeſſis :
  Vult ſua plebejo ſacra patere choro.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Et monet ætatis ſpecie, dum floreat, uti:
  Contemnunt ſpinam, cum cecidere roſæ.
Cur tamen, ut dantur veſtes Cerealibus albæ,
  Sic eſt hæc cultu verſicolore decens?
An, quia maturis albeſcit meſſis ariſtis?
  Et color & ſpecies floribus omnis ineſt?
Annuit: & motis flores cecidere capillis,
  Decidere in menſas ut roſa miſſa ſolet.
Lumina reſtabant: quorum me cauſa latebat:
  Cum ſic errores abſtulit illa meos.
Vel, quia purpureis collucent floribus agri,
  Lumina ſunt noſtros viſa decere dies:
Vel, quia nec flos eſt hebeti, nec flamma colore,
  Atque oculos in ſe ſplendor uterque trahit:
Vel, quia deliciis nocturna licentia noſtris
  Convenit. a vero tertia cauſa venit.
Eſt breve præterea, de quo mihi quærere reſtat,
  Si liceat, dixi: dixit & illa, Licet.
Cur tibi pro Libycis clauduntur rete leænis
  Imbelles capreæ, ſollicituſque lepus?
Non ſibi reſpondit, ſilvas ceſſiſſe, ſed hortos,
  Arvaque pugnaci non adeunda feræ.
Omnia finierat. tenues ſeceſſit in auras:
  Manſit odor: poſſes ſcire fuiſſe deam.
Floreat ut toto carmen Naſonis in ævo:
  Sparge, precor, donis pectora noſtra tuis.
Nocte minus quarta promet ſua ſidera Chiron
  Semivir, & flavi corpora miſtus equi.
Pelion Æmoniæ mons eſt obverſus in Auſtros:
  Summa virent pinu: cetera quercus habet.
Philyrides tenuit: ſaxo ſtant antra vetuſto,
  Quæ juſtum memorant incoluiſſe ſenem.
Ille manus olim miſſuras Hectora leto,
  Creditur in lyricis detinuiſſe modis.
Venerat Alcides exhauſta parte laborum:
  Iuſſaque reſtabant ultima pæne viro.
Stare ſimul caſu Trojæ duo fata videres:
  Hinc puer Æacides, hinc Iove natus erat.
Excipit hoſpitio juvenem Philyreius heros:
  Et cauſam adventus hic rogat: ille docet.
Reſpicit interea clavam, ſpoliumque leonis:
  Virque, ait, his armis, armaque digna viro.
Nec ſe, quin horrens auderent tangere ſetis
  Vellus, Achilleæ continuere manus.
Dumque ſenex tractat ſqualentia tela venenis:
  Excidit, & lævo fixa ſagitta pede eſt.

Ingemuit Chiron : traxitque e vulnere ferrum:
  Et gemit Alcides, Æmoniuſque puer.
Ipſe tamen lectas Pagaſeis collibus herbas
  Temperat, & vana vulnera mulcet ope.
Virus edax ſuperabat opem : penituſque recepta
  Oſſibus, & toto corpore peſtis erat.
Sanguine Centauri Lernææ ſanguis Echidnæ
  Miſtus, ad auxilium tempora nulla dabat.
Stabat ut ante patrem lacrymis perfuſus Achilles:
  Sic flendus Peleus, ſi moreretur, erat.
Sæpe manus ægras manibus fingebat amicis:
  Morum, quos fecit, præmia doctor habet.
Oſcula ſæpe dedit : dixit quoque ſæpe jacenti :
  Vive precor : nec me chare relinque pater.
Nona dies aderat, cum tu juſtiſſime Chiron
  Bis ſeptem ſtellis corpora cinctus eras.
Hunc Lyra curva ſequi cuperet, ſed idonea nondum
  Eſt via : nox aptum tertia tempus erit.
Scorpius in cœlo, quum cras luceſcere Nonas,
  Dicimus : a media parte videndus erit :
Hinc ubi protulerit formoſa ter Heſperus ora :
  Ter dederint Phœbo ſidera victa locum :
Ritus erit veteris nocturna Lemuria ſacri :
  Inferias tacitis Manibus illa dabunt.
Annus erat brevior: nec adhuc pia februa norant:
  Nec tu dux menſum Iane biformis eras.
Iam tamen extincto cineri ſua dona ferebant,
  Compoſitique nepos buſta piabat avi.
Menſis erat Majus majorum nomine dictus :
  Qui partem priſci nunc quoque moris habet.
Nox ubi jam media eſt: ſomnoſq; ſilentia præbent:
  Et canis, & variæ conticuiſtis aves :
Ille memor ritus veteris, timiduſque deorum
  Surgit : habent gemini vincula nulla pedes.
Signaque dat digitis medio cum pollice junctis,
  Occurrat tacito ne levis umbra ſibi.
Cumque manus pure fontana perluit unda :
  Vertitur : & nigras accipit ore fabas.
Averſuſque jacit : ſed dum jacit, hæc ego mitto ;
  His, inquit, redimo meque meoſque, fabis.
Hæc novies dicit, nec reſpicit : umbra putatur
  Colligere, & nullo terga vidente ſequi.
Rurſus aquam tangit, Temeſæaque concrepat æra :
  Et rogat, ut tectis exeat umbra ſuis.
Cum dixit novies, Manes exite paterni :
  Reſpicit ; & pure ſacra peracta putat.

Dic-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ǀcta ſit unde dies, quæ nominis extet origo,
Me fugit; ex aliquo eſt invenienda deo.
ǀejade nate mone virga venerande potenti:
Sæpe tibi eſt Stygii regia viſa Iovis.
ǀnit adoratus Caducifer: accipe cauſam
Nominis: ex ipſo eſt cognita cauſa Deo.
ǀmulus ut tumulo fraternas condidit umbras:
Et male veloci juſta ſoluta Remo:
ǀuſtulus infelix, & paſſis Acca capillis
ǀpargebant lacrymis oſſa peruſta ſuis.
ǀle domum redeunt ſub prima crepuſcula mœſti:
ǀtque erat, in duro procubuere toro.
ǀbra cruenta Remi viſa eſt aſſiſtere lecto,
ǀtque hæc exiguo murmure verba loqui:
ǀego dimidium veſtri parſque altera voti,
ǀernite ſim qualis, qui modo talis eram.
ǀmodo, ſi volucres habuiſſem regna jubentes,
ǀn populo potui maximus eſſe meo:
ǀic ſum elapſa rogi flammis, & inanis imago:
ǀæc eſt ex illo forma relicta Remo.
ǀubi Mars pater eſt? ſi vos modo vera locuti,
ǀberaque expoſitis ille ferina dedit.
ǀm lupa ſervavit, manus hunc temeraria civis
ǀerdidit: o quanto mitior illa fuit!
ǀe Celer crudelem animam per vulnera reddas:
ǀtque ego, ſub terras ſanguinolentus eas.
ǀuit hoc frater: pietas æqualis in illo eſt:
ǀuod potuit, lacrymas manibus ille dedit.
ǀc vos per lacrymas, per veſtra alimenta rogate:
ǀt celebrem noſtro ſignet honore diem.
ǀdantem amplecti cupiunt: & brachia tendunt:
ǀbrica prenſantes effugit umbra manus.
ǀcum fugiens ſomnos abduxit imago:
ǀregem voces fratris uterque ferunt.
ǀulus obſequitur: lucemque Remuria dixit
ǀam, qua poſitis juſta feruntur avis.
ǀra mutata eſt in lenem tempore longo
ǀtera, quæ toto nomine prima fuit.
ǀetiam Lemures animas dixere ſilentum:
ǀc verbi ſenſus, vis ea vocis erat.
ǀtamen veteres illis clauſere diebus:
ǀnunc ferali tempore operta vides.
ǀviduæ tedis eadem, nec virginis apta
ǀmpora: quæ nupſit, non diuturna fuit.
ǀuoque de cauſa, ſi te proverbia tangunt,
ǀaſe malum Majo nubere, vulgus ait.

Sed tamen hæc tria ſunt ſub eodem nomine fe,
  Inter ſe nulla continuata die.
Quorum ſi mediis Bœoton Oriona quæres,
  Falſus eris. ſigni cauſa canenda mihi eſt.
Iuppiter, & læto qui regnat in æquore frater,
  Carpebant ſocias, Mercuriuſque vias.
Tempus erat, quo verſa jugo referuntur aratra
  Et pronus ſaturæ lac bibit agnus ovis.
Forte ſenex Hyreus augnſti cultor agelli
  Hos vidit, exiguam ſtabat ut ante caſam.
Atq; ita, longa via eſt, nec tẽpora longa ſupem,
  Dixit: & hoſpitibus janua noſtra patet.
Addidit & vultum verbis: iterumque rogavit
  Parent promiſſis, diſſimulantque deos.
Tecta ſenis ſubeunt nigro deformia fumo:
  Ignis in heſterno ſtipite parvus erat.
Ipſe genu nixus flammas exuſcitat aura:
  Et promit quaſſas, comminuitque faces.
Stant calices: minor inde fabas, olus alter hab
  Et ſpumat teſtu preſſus uterque ſuo.
Dumq; mora eſt, tremula dat vina rubentia d
  Accipit æquoreus pocula prima deus.
Quæ ſimul exhauſit: Da, nunc bibat ordine,
  Iuppiter: audito palluit ille Iove.
Vt rediit animus, cultorem pauperis agri
  Immolat, & magno torret in igne bovem:
Quæque puer quondam primis diffuderat anni
  Promit fumoſo condita vina cado.
Nec mora: flumineam lino ce'antibus ulvam
  Sic quoque non altis incubuere toris.
Nunc dape, nunc poſito menſæ nituere Lyæo
  Terra rubeus crater, popula fagus erant.
Verba fuere Iovis, Si quid fert impetus, opt:
  Omne feres. placidi verba fuere ſenis.
Cara fuit conjux prima mihi cara juventa
  Cognita: nunc ubi ſit quæritis? urna tegi
Huic ego juratus, vobis in verba vocatis,
  Conjugio, dixi, ſola fruere meo.
Et dixi, & ſervo: ſed enim diverſa voluntas
  Eſt mihi: nec conjux, ſed pater eſſe volo.
Annuerant omnes: omnes ad terga juvenci
  Conſtiterant: pudor eſt ulteriora loqui.
Tum ſuperinjecta texere madentia terra:
  Iamque decem menſes, & puer ortus erat.
Hunc Hyreus, quia ſic genitus, vocat Vriona
  Perdidit antiquum littera prima ſonum.

C[illegible]

everat immenſum : comitem ſibi Delia ſumſit :
lle Deæ cuſtos, ille ſatelles erat.
rba movent iras non circumſpecta deorum.
Quam nequeam, dixit, vincere nulla fera eſt.
rpion immiſit Tellus : fuit impetus illi
urva gemelliparæ ſpicula ferre deæ.
ſtitit Orion : Latona nitentibus aſtris
ddidit, &, Meriti præmia, dixit, habe.
quid & Orion, & cetera ſidera mundo
edere feſtinant ? noxque coarctat iter ?
d ſolito citius liquido jubar æquore tollit
andida lucifero præveniente dies ?
or? an arma ſonant? nō fallimur arma ſonabāt:
ars venit : & veniens bellica ſigna dedit.
or ad ipſe ſuos cœlo deſcendit honores,
emplaque in auguſto conſpicienda foro.
eus eſt ingens, & opus : debebat in urbe
on aliter nati Mars habitare ſui.
na giganteis hæc ſunt delubra trophæis :
inc fera Gradivum bella movere decet :
quis ab Eoo nos impius orbe laceſſet :
u quis ab occiduo ſole domandus erit.
picit armipotens operis faſtigia ſummi :
probat invictos illa tenere deos.
picit in foribus diverſæ tela figuræ :
maque terrarum milite victa ſuo.
videt Ænean oneratum pondere caro,
tot Iuleæ nobilitatis avos.
videt Iliaden humeris ducis arma ferentem:
araque diſpoſitis acta ſubeſſe viris.
tat & Auguſto prætextum nomine templum :
viſum lecto Cæſare majus opus.
erat hoc juvenis tunc, cum pia ſuſtulit arma :
tantis princeps incipiendus erat.
manus tendens inſtanti milite juſto,
conjuratos talia dicta dedit :
hi bellandi pater eſt, Veſtæque ſacerdos
ctor : & ulciſci nomen utrunque paro :
ades, & ſatia ſcelerato ſanguine ferrum :
tque favor cauſa pro meliore tuus.
la feres : & me victore vocaberis Vltor.
veat : & fuſo lætus ab hoſte redit.
atis eſt meruiſſe ſemel cognomina Martis :
ſequitur Parthi ſigna retenta manu.
fuit & campis, & equis, & tuta ſagittis;
circumfuſis invia fluminibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Addiderant animos Craſſorum funera genti,
  Cum periit miles, ſignaque, duxque ſimul.
Signa decus belli Parthus Romana tenebat :
  Romanæque aquilæ ſignifer hoſtis erat :
Iſque pudor manſiſſet adhuc : niſi fortibus arm
  Cæſaris Auſoniæ protegerentur opes.
Ille notas veteres, & longi dedecus ævi
  Suſtulit : agnorunt ſigna recepta ſuos.
Quid tibi nunc ſolitæ mitti poſt terga ſagittæ
  Quid loca ? quid rapidi profuit uſus equi ?
Parthe, refers aquilas: victos quoq; porrigis a
  Pignora jam noſtri nulla pudoris habes.
Rite Deo templumque datum, nomenque Biſu
  Emeritus voti debita ſolvit honor.
Solennes ludos Circi celebrate, Quirites :
  Non viſa eſt fortem ſcena decere deum.
Plejadas aſpicies omnes, totumque ſororum
  Agmen : ubi ante Idus nox erit una ſuper,
Tunc mihi non dubiis auctoribus incipit æſtas
  Et tepidi finem tempora veris habent.
Idibus ora prior ſtellantia tollere taurum
  Indicat : huic ſigno fabula nota ſubeſt.
Præbuit, ut taurus, Tyriæ ſua terga puellæ
  Iuppiter, & falſa cornua fronte tulit.
Illa jubam dextra, læva retinebat amictus :
  Et timor ipſe novi cauſa decoris erat.
Aura ſinus implet : flavos movet aura capillos
  Sidoni ſic fueras aſpicienda Iovi.
Sæpe puellares ſubduxit ab æquore plantas ,
  Et metuit tactus aſſilientis aquæ.
Sæpe Deus prudens tergum demittit in undas,
  Hæreat ut collo fortius illa ſuo.
Littoribus tactis ſtabat ſine cornibus ullis
  Iuppiter, inque deum de bove verſus erat :
Taurus init cœlum : te, Sidoni, Iuppiter impl
  Parſque tuum terræ tertia nomen habet.
Hoc alii ſignum Phariam dixere juvencam :
  Quæ bos ex homine eſt, ex bove facta Dea.
Tunc quoque priſcorum virgo ſimulacra viro
  Mittere roboreo ſcirpea ponte ſolet.
Corpora poſt decies ſenos qui credidit annos
  Miſſa neci : ſceleris crimine damnat avos.
Fama vetus, tunc cum Saturnia terra vocata e
  Talia fatidici dicta fuiſſe ſenis :
Falcifero libata ſeni duo corpora gentes
  Mittite, quæ Thuſcis excipiantur aquis.

De

Donec in hæc venit Tirynthius arva: quotannis
 Triſtia Leucadio ſacra peracta deo.
Illum ſtramineos in aquam miſiſſe Quirites:
 Herculis exemplo corpora falſa jeci.
Pars putat, ut ferrent juvenes ſuffragia ſoli,
 Pontibus infirmos præcipitaſſe ſenes.
Tybri, doce verum: tua ripa vetuſtior urbe eſt:
 Principium ritus tu bene noſſe potes.
Tybris arundiferum medio caput extulit alveo,
 Raucaq; dimovit talibus ora ſonis:
Hæc loca deſertas vidi ſine mœnibus herbas:
 Paſcebat paucos utraque ripa boves.
Et, quē nunc gentes Tyberim noruntq; timentq;,
 Tunc etiam pecori deſpiciendus eram.
Arcadis Evandri nomen tibi ſæpe refertur:
 Ille meas remis advena torſit aquas.
enit & Alcides turba comitatus Achiva:
 Albula, ſi memini, tunc mihi nomen erat.
xcipit hoſpitio juvenem Pallantius heres:
 Et tandem Caco debita pœna fuit.
ictor abit, ſecumq; boves Erytheida prædam
 Abſtrahit: at comites longius ire negant.
agnaq; pars horum deſertis manſit in agris:
 Montibus his ponunt ſpemque laremq; ſuum.
æpe tamen patriæ dulci tanguntur amore:
 Atque aliquis moriens hoc breve mandat opus:
ittite me in Tyberim: Tyberinis vectus ut undis
 Littus ad Inachium pulvis inanis eam.
iſplicet hæredi mandati cura ſepulcri:
 Mortuus Auſonia conditur hoſpes humo.
irpea pro domino in Tyberim jactatur imago:
 Vt repetat Grajas per freta longa domos.
actenus: & vivo ſubiit rorantia ſaxo
 Antra: leves curſum ſuſtinuiſtis aquæ.
lare nepos Atlantis ades, quem montibus olim
 Edidit Arcadiis Pleias una Iovi:
icis & armorum ſuperis imiſque deorum
 Arbiter, alato qui pede carpis iter:
ete lyræ pulſu, nitida quoque læte palæſtra:
 Quo didicit culte lingua docente loqui:
mpla tibi poſuere patres ſpectantia circum
 Idibus: ex illo eſt hæc tibi feſta dies.
quicunque ſuas profitentur vendere merces,
 Thure dato, tribuas ut ſibi lucra, rogant.
t aqua Mercurij portæ vicina Capenæ:
i juvat expertis credere, numen habet.

Huc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Huc venit incinctus tunica mercator, & urna
 Purus ſuffuſa, quam ferat, haurit aquam.
Vda fit hinc laurus: lauro ſparguntur ab uda
 Omnia, quæ dominos ſunt habitura novos.
Spargit & ipſe ſuos lauro rorante capillos
 Et peragit ſolita fallere voce preces.
Ablue præteriti perjuria temporis, inquit:
 Ablue præterita perfida verba fide.
Sive ego te feci teſtem, falſove citavi
 Non audituri numina vana Iovis:
Sive deum prudens alium, divamve fefelli:
 Abſtulerint celeres improba verba Noti.
Et pereant veniente die perjuria nobis:
 Nec curent ſuperi, ſi qua locutus ero.
Da modo lucra mihi: da facto gaudia lucro
 Et face ut emtori verba dediſſe juvet.
Talia Mercurius poſcentes ridet ab alto,
 Se memor Ortygias ſurripuiſſe boves.
At mihi pande, precor, multo meliora petenti,
 In Geminos ex quo tempore Phœbus eat.
Cum totidem de menſe dies ſupereſſe videbis
 Quot ſunt Herculei facta laboris, ait.
Dic, ego reſpondi, cauſam mihi ſideris hujus.
 Cauſam facundo reddidit ore Deus:
Abſtulerant raptas, Phœben, Phœbeſq; ſororem
 Tyndaridæ fratres, hic eques, ille pugil.
Bella parant, repetuntq; ſuas, & frater & Idas,
 Leucippo fieri pactus uterque gener.
His amor, ut repetant, illis, ut reddere nolint,
 Suadet: & ex cauſa pugnat uterque pari.
Effugere Oebalidæ curſu potuere ſequentes:
 Sed viſum eſt celeri vincere turpe fuga.
Liber ab arboribus locus eſt, apta area pugnæ:
 Conſtiterant illo nomina fida loco.
Pectora trajectus Lynceo Caſtor ab enſe,
 Non expectato vulnere preſſit humum.
Vltor adeſt Pollux: & Lyncea perforat haſta
 Qua cervix humeros continuata tegit.
Ibat in hunc Idas: vixq; eſt Iovis igne repulſus
 Tela tamen dextræ fulmine rapta negant:
Iamque tibi, Pollux, cœlum ſublime patebat
 Cum mea, dixiſti, percipe verba pater:
Quod mihi das uni, cœlum partire duobus:
 Dimidium toto munere majus erit.
Dixit: & alterna fratrem ſtatione recepit:
 Vtile ſollicitæ ſidus utrumque rati.

d Ianum redeat, qui quærit Agonia quid ſint:
Quæ tamen in faſtis hoc quoque tempus habent.
octe ſequente diem canis Erigoneius exit:
Eſt alio ſigni reddita cauſa loco.
oxima Volcani lux eſt, quam Luſtria dicunt:
Luſtrantur puræ, quas facit ille, tubæ.
uattuor inde notis locus eſt, quibus ordine lectis,
Vel mos ſacrorum, vel fuga regis ineſt.
c te prætereo populi Fortuna potentis
Publica, cui templum luce ſequente datum eſt.
nc ubi dives aquis acceperit Amphitrite,
Grata Iovi fulvæ roſtra videbis avis.
feret ex oculis veniens aurora Booten;
Continuaque die ſidus Hyantis erit.

PVBLII
OVIDII
NASONIS
Faſtorum
LIBER VI.

HIc quoq; mẽſis habet dubias in nomine cauſas:
Quæ placeant, poſitis omnibus ipſe leges.
Facta canã. ſed erunt, qui me finxiſſe loquãtur,
Nullaque mortali numina viſa putent.
Deus in nobis: agitante caleſcimus illo:
mpetus hic ſacræ ſemina mentis habet.
mihi præcipue vultus vidiſſe deorum:
el quia ſum vates: vel quia ſacra cano.
nemus arboribus denſum, ſecretus ab omni
oce locus, ſi non obſtreperetur aquis.
ego quærebam, cœpti quæ menſis origo
ſſet: & in cura nominis hujus eram.
e Deas vidi, non quas præceptor arandi
iderat, Aſcræas cum ſequeretur oves.
quas Priamides in aquoſæ vallibus Idæ
ontulit: ex illis ſed tamen una fuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Ex illis fuit una, ſui germana mariti:
  Hæc erat (agnovi) quæ ſtat in arce Iovis.
Horrueram: tacitoque animum pallore fateba
  Tunc Dea, quos fecit, ſuſtulit ipſa metus:
Namque ait, o vates Romani conditor anni,
  Auſe per exiguos magna referre modos:
Ius tibi feciſti numen cœleſte videndi:
  Cum placuit numeris condere feſta tuis.
Ne tamen ignores, vulgique errore traharis,
  Iunius a noſtro nomine nomen habet.
Eſt aliquid nupſiſſe Iovi, Iovis eſſe ſororem:
  Fratre magis dubito glorier, anne viro.
Si genus aſpicitur, Saturnum prima parentem
  Feci: Saturni ſors ego prima fui.
A patre dicta meo quondam Saturnia Roma eſt
  Hæc illi a cœlo proxima terra fuit.
Si torus in precio eſt, dicor matrona Tonantis,
  Iunctaque Tarpejo ſunt mea templa Iovi.
An potuit Majo pellex dare numina menſi?
  Hic honor in nobis invidioſus erit?
Cur igitur regina vocor, princepſque dearum?
  Aurea cur dextræ ſceptra dedere meæ?
An facient menſem luces, Lucinaque ab illis
  Dicar, & a nullo nomina menſe traham?
Tum me pœniteat poſuiſſe fideliter iras
  In genus Electræ, Dardaniamque domum.
Cauſa duplex iræ: rapto Ganymede dolebam:
  Forma quoque Idæo judice victa mea eſt.
Pœniteat, quod non fovi Carthaginis arces:
  Cum mea ſint illo currus & arma loco.
Pœniteat Sparten, Argoſque, meaſque Mycen
  Et veterem Latio ſuppoſuiſſe Samon.
Adde ſenem Tatium, Iunonicolaſque Faliſcos
  Quos ego Romanis ſuccubuiſſe tuli.
Sed neque pœniteat: nec gens mihi carior ulla
  Hic color: hic teneo cum Iove templa meo.
Ipſe mihi Mavors, commendo mœnia, dixit,
  Hæc tibi: tu pollens urbe nepotis eris.
Dicta fides ſequitur: centum celebramur in ar
  Nec levior quovis eſt mihi menſis honor.
Nec tamen hunc nobis tantummodo præſtat hono
  Roma: ſuburbani dant mihi munus idem.
Inſpice quos habeat nemoralis Aricia faſtos:
  Et populus Laurens, Laviniumque meum:
Eſt illic menſis Iunonius. aſpice Tibur,
  Et Prænestinæ mœnia ſacra deæ.

Iuno

nonale leges tempus: nec Romulus illas
Condidit: at noſtri Roma nepotis erat.
ierat Iuno. reſpeximus: Herculis uxor
Stabat; & in vultu ſigna dolentis erant.
n ego, ſi toto mater me cedere cœlo
uſſerit, invita matre morabor, ait.
nc quoq; non luctor de nomine temporis hujus;
landior: & partes pæne rogantis ago.
nque mei juris malim tenuiſſe precando,
Et faveas cauſæ forſitan ipſe meæ.
rea poſſedit ſocio Capitolia templo
later: &, ut debet, cum Iove ſumma tenet.
decus omne mihi contingit origine menſis:
nicus eſt, de quo ſollicitamur, honor.
d grave, ſi titulum menſis Romane dediſti
erculis uxori, poſteritaſque memor?
c quoque terra aliquid debet mihi nomine ma(gni
onjugis: huc captas appulit ille boves.
male defenſus flammis & dote paterna
acus Aventinam ſanguine tinxit humum.
propiora vocor: populum digeſſit ab annis
omulus: in partes diſtribuitque duas.
c dare conſilium, pugnare paratior illa eſt:
æc ætas bellum ſuadeat, illa gerat.
ſtatuit: menſeſque nota ſecrevit eadem:
anius eſt juvenum, qui fuit ante ſenum.
t: & in litem ſtudio certaminis iſſent,
tque ira pietas diſſimulata foret:
it Apollinea longas Concordia lauro
exa comas, placidi numen opuſque ducis.
ubi narravit, Tatium, fortemque Quirinum,
naque cum populis regna coiſſe ſuis:
are communi ſoceros generoſque receptos:
is nomen junctis Iunius, inquit, habet.
a triplex cauſa eſt: at vos ignoſcite divæ:
es eſt arbitrio non dirimenda meo.
ares a me. perierunt judice formæ
rgama: plus lædunt, quam juvat una, duæ.
na dies tibi Carna datur: dea cardinis hæc eſt:
umina clauſa aperit, claudit aperta ſuo.
e datas habeat vires, obſcurior ævo
ma eſt; ſed noſtro carmine certus eris.
cet antiquus Tyberino lucus Helerni:
ntifices illuc nunc quoque ſacra ferunt.
ſata eſt nymphe (Cranen dixere priores)
equicquam multis ſæpe petita procis,

Rura ſequi, jaculiſque foras agitare ſolebat
Nodoſaſque cava tendere valle plagas.
Non habuit pharetram : Phœbi tamen eſſe for
Credebant : nec erat, Phœbe, pudenda tibi.
Huic aliquis juvenum dixiſſet amantia verba :
Reddebat tales protinus illa ſonos :
Hæc loca lucis habent nimis, & cum luce pud
Si ſecreta magis ducis in antra, ſequar.
Credulus ante ſubit : frutices hæc nacta reſiſti
Et latet : & nullo eſt invenienda modo.
Viderat hanc Ianus, viſæque cupidine captus
Ad duram verbis mollibus uſus erat.
Nympha jubet quæri de more remotius antrum
Vtque comes ſequitur, deſtituitque ducem :
Stulta, (videt Ianus quæ poſt ſua terga gerant)
Nil agis, & latebras reſpicit ille tuas.
Nil agis en, dixit : nam te ſub rupe latentem
Occupat amplexu, teque potitus, ait :
Ius pro concubitu noſtro tibi Cardinis eſto :
Hoc precium poſitæ virginitatis habe.
Sic fatus, ſpinam, qua triſtes pellere poſſet
A foribus noxas, hæc erat alba, dedit.
Sunt avidæ volucres ; non quæ Phineia menſa
Guttura fraudabant : ſed genus inde trahun
Grande caput, ſtantes oculi, roſtra apta rapin
Canities pennis, unguibus hamus ineſt.
Nocte volant: pueroſque petunt nutricis egent
Et vitiant cunis corpora rapta ſuis.
Carpere dicuntur lactentia viſcera roſtris :
Et plenum poto ſanguine guttur habent.
Eſt illis Strigibus nomen : ſed nominis hujus
Cauſa, quod horrenda ſtridere nocte ſolent.
Sive igitur naſcuntur aves, ſeu carmine fiunt :
Neniaque in volucres falſa figurat anus :
In thalamos venere Procæ : Proca natus in ill
Præda recens avium quinque diebus erat:
Pectoraque exſorbent avidis infantia linguis:
At puer infelix vagit, opemque petit.
Territa voce ſui nutrix accurrit alumni :
Et rigido ſectas invenit ungue genas.
Quid faceret ? color oris erat, qui frondibus o
Eſſe ſolet ſeris, quas nova læſit hyems.
Pervenit ad Granen , & rem docet : illa , tim
Pone, tuus ſoſpes, dixit, alumnus erit.
Venerat ad cunas : flebant materque paterque
Siſtite vos lacrymas, ipſa medebor, ait.

Prot

tinus arbutea poſtes ter in ordine tangit
ronde, ter arbutea limina fronde notat.
rgit aquis aditus: & aquæ medicamen habebāt:
xtaque de porca cruda bimeſtre tenet.
ue ita, noctis aves extis puerilibus, inquit,
arcite, pro parvo victima parva cadit.
pro corde precor, pro fibris ſumite fibras:
anc animam vobis pro meliore damus.
abi libavit, proſecta ſub æthere ponit:
uique adſint ſacris reſpicere illa vetat.
aque Ianalis de ſpina ſumitur alba,
na lumen thalamis parva feneſtra dabat.
illud, neque aves cunas violaſſe feruntur:
t rediit puero, qui fuit ante, color.
uia cur illis guſtentur larda Calendis,
iſtaque cum calido ſit faba farre, rogas?
ca dea eſt, aliturque cibis, quibus ante ſolebat:
ec petit aſcitas luxurioſa dapes.
is adhuc illis populis ſine fraude natabat:
ſtreaque in conchis tuta fuere ſuis:
Latium norat, quam præbet Ionia dives:
ec quæ Pygmæo ſanguine gaudet avis:
ræter pennas nihil in pavone placebat.
ec tellus captas miſerat ante feras.
erat in precio: cæſa ſue feſta colebant:
erra fabas tantum duraque farra dabat.
t duo miſta ſimul ſextis quicunque Kalendis
derit: huic lædi viſcera poſſe negant.
e quoque in ſumma Iunoni templa Monetæ
x voto memorant facta, Camille, tuo.
e domus Manli fuerat, qui Gallica quondam
Capitolino reppulit arma Iove.
m bene, dii magni, pugna cecidiſſet in illa,
efenſor ſolii, Iuppiter alte, tui!
it, ut occideret damnatus crimine regni:
unc illi titulum longa ſenecta dabat.
eadem Marti feſta eſt, quem proſpicit extra
ppoſitum dextræ porta Capena viæ.
quoque, Tempeſtas, meritam delubra fatemur:
um pæne eſt Corſis obruta claſſis aquis.
c hominū monumenta patent. ſi quærimus aſtra,
unc oritur magni præpes adunca Iovis.
tera lux Hyadas taurinæ cornua frontis
vocat: & multa terra madeſcit aqua.
ne ubi bis fuerit, Phœbuſque iteraverit ortus:
actaque erit poſito rore bis uda ſeges:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Hac ſacrata die Tuſco Bellona duello
  Dicitur: & Latio proſpera ſemper adeſt.
Appius eſt auctor: Pyrrho qui pace negata
  Multum animo vidit, lumine captus erat.
Proſpicit a tergo ſummum brevis area Circum
  Eſt ubi non parvæ parva columna notæ.
Hinc ſolet haſta manu belli prænuncia mitti,
  In regem & gentes cum placet arma capi.
Altera pars Circi Cuſtode ſub Hercule tuta eſt
  Quod Deus Euboica carmine munus habet.
Muneris eſt tempus, qui nonas lucifer ante eſt
  Si titulos quæris, Sylla probavit opus.
Quærebam, nonas Sancto, Fidione referrem,
  An tibi Semo pater, tunc mihi Sanctus ait:
Cuicunque ex iſtis dederis, ego munus habebo
  Nomina terna fero; ſic voluere Cures.
Hunc igitur veteres donarunt æde Sabini:
  Inque Quirinali conſtituere jugo.
Eſt mihi, ſitque precor noſtris diuturnior anni
  Filia, qua felix ſoſpita ſemper ero.
Hanc ego cum vellem genero dare: tempora t
  Apta requirebam, quæque cavenda forent.
Tunc mihi poſt ſacras monſtratur Iunius Idus
  Vtilis & nuptis, utilis eſſe viris.
Primaque pars hujus thalamis aliena reperta e
  Nam mihi ſic conjux ſancta Dialis ait:
Donec ab Iliaca placidus purgamina Veſta
  Detulerit flavis in mare Tybris aquis:
Non mihi detonſo crinem depexere buxo,
  Non ungues ferro ſubſecuiſſe licet:
Non tetigiſſe virum, quanvis Iovis ille ſacerd
  Quanvis perpetua ſit mihi lege datus.
Tu quoque ne propera · melius tua filia nubet,
  Ignea cum pura veſte nitebit humus.
Tertia poſt Nonas removere Lycaona Phœbe
  Fertur, & a tergo non habet Vrſa metum.
Tunc ego me memini ludos in gramine campi
  Aſpicere, & dici, lubrice Tybri, tuos.
Feſta dies illis, qui lina madentia ducunt:
  Quique tegunt parvis æra recurva cibis.
Mens quoque numen habet: Menti delubra vid
  Vota, metu belli, perfide Pœne, tui.
Pœne rebellabas: & leto Conſulis omnes
  Attoniti, Mauras pertimuere manus.
Spem metus abſtulerat, cum Menti vota Senatu
  Suſcipit, & melior protinus illa venit.

Aſp

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ſpicit inſtantes mediis ſex lucibus Idus
Illa dies, qua ſunt vota ſoluta Deæ.
eſta fave: tibi nunc operata reſolvimus ora;
Ad tua ſi nobis ſacra venire licet.
a prece totus eram: cœleſtia numina ſenſi:
Lætaque purpurea luce refulſit humus.
on equidem vidi (valeant mendacia vatum)
Te, Dea: nec fueras aſpicienda viro.
ed quæ neſcieram, quorumque errore tenebar,
Cognita ſunt nullo præcipiente mihi.
ena quater memorant habuiſſe Palilia Romam:
Cum flammæ cuſtos æde recepta Dea eſt.
egis opus placidi: quo non metuentius ullum
Numinis ingenium terra Sabina tulit.
uæ nunc ære nitent, ſtipula tunc tecta videres,
Et paries lento vimine textus erat.
ic locus exiguus, qui ſuſtinet atria Veſtæ,
Tunc erat intonſi regia magna Numæ.
orma tamen templi, quæ nunc manet, ante fuiſſe
Dicitur: & formæ cauſa probanda ſubeſt.
eſta eadem eſt, & terra: ſubeſt vigil ignis utrique:
Significant ſedem terra focuſque ſuam.
erra pilæ ſimilis, nullo fulcimine nixa,
Aere ſubjecto tam grave pendet onus.
pſa volubilitas libratum ſuſtinet orbem,
Quique premat partes, angulus omnis abeſt.
umque ſit in media rerum regione locata:
Et tangat nullum pluſve minuſve latus:
i convexa foret, parti vicinior eſſet,
Nec medium terræ mundus haberet onus.
rte Syracuſia ſuſpenſus in aere clauſo
Stat globus, immenſi parva figura poli.
t quantum a ſummis, tantum ſeceſſit ab imis
Terra: quod ut fiat, forma rotunda facit.
ar facies templi: nullus procurrit in illo
Angulus: a pluvio vendicat imbre tholus.
ur ſit virginibus, quæris, Dea culta miniſtris?
Inveniam cauſas hac quoque parte ſuas.
ix Ope Iunonem memorant Cereremque creatas
Semine Saturni: tertia Veſta fuit.
traque nupſerunt: ambæ peperiſſe feruntur;
De tribus impatiens reſtitit una viri.
uid mirum, virgo ſi virgine læta miniſtra
Admittit caſtas in ſua ſacra manus?
ec tu aliud Veſtam, quam vivâ intellige flammā:
Nataque de flamma corpora nulla vides.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Iure igitur virgo eſt, quæ ſemina nulla remit,
Nec capit; & comites virginitatis amat.
Eſſe diu ſtultus Veſtæ ſimulacra putavi,
Mox didici curvo nulla ſubeſſe tholo.
Ignis inextinctus templo celatur in illo:
Effigiem nullam Veſta, nec ignis, habent.
Stat vi terra ſua: vi ſtando Veſta vocatur:
Cauſaque par Graii nominis eſſe poteſt.
At focus a flammis, & quod fovet omnia, di
Qui tamen in primis ædibus ante fuit.
Hinc quoque veſtibulum dici reor: inde prec
Dicimus, o Veſta, quæ loca prima tenes.
Ante focos olim ſcamnis conſidere longis
Mos erat, & menſæ credere adeſſe deos.
Nunc quoque, cum fiunt antiquæ ſacra Vacun,
Ante Vacunales ſtantque ſedentque focos.
Venit in hos annos aliquid de more vetuſto:
Fert miſſos Veſtæ pura patella cibos.
Ecce coronatis panis dependet aſellis:
Et velant ſcabras florida ſerta molas:
Sola prius furnis torrebant farra coloni:
Et Fornacali ſunt ſtata ſacra deæ.
Suppoſitum cineri panem focus ipſe parabat:
Strataque erat tepido tegula quaſſa ſolo.
Inde focum ſervat piſtor, dominamque focor
Et quæ pumiceas verſat aſella molas.
Prætercam? referamne tuum, rubicunde Pri,
Dedecus? eſt multi fabula plena joci.
Turrigera frontem Cybele redimita corona
Convocat æternos ad ſua feſta deos.
Convocat & Satyros, & ruſtica numina nymp,
Silenus, quamvis nemo vocarat, adeſt.
Nec licet, & longum eſt, epulas narrare deor
In multo nox eſt pervigilata mero.
Dii temere errabant, in opacæ vallibus Idæ
Pars jacet, & molli gramine membra levat
Hi ludunt: hos ſomnus habet: pars brachia nect
Pars viridem celeri ter pede pulſat humum.
Veſta jacet, placidamque cadit ſecura quieten
Sicut erat poſitum ceſpite fulta caput.
At ruber hortorum cuſtos nymphaſque deaſqu
Captat: & errantes fertque refertque pedes
Aſpicit & Veſtam. dubium eſt, nymphamne put
An ſcierit Veſtam: ſciſſe ſed ipſe negat.
Spem capit obſcœnam: furtimque accedere tent
Et fert ſuſpenſos corde micante gradus.

rte ſenex quo vectus erat Silenus, aſellum
Liquerat ad ripas lene ſonantis aquæ.
at ut inciperet longi Deus Helleſponti :
Intempeſtivo cum rudit ille ſono.
rrita voce gravi ſurgit Dea : convolat omnis
Turba : per infeſtas effugit ille manus.
mpſacus hoc animal ſolita eſt mactare Priapo :
Hinc aſini flammis indicis exta damus.
iem tu diva memor de pane monilibus ornas:
Ceſſat opus : vacuæ conticuere molæ.
mine quam precio celebratior, arce Tonantis,
Dicam Piſtoris quid velit ara Iovis.
ncta premebantur trucibus Capitolia Gallis:
Fecerat obſidio jam diuturna famem.
ppiter ad ſolium ſuperis regale vocatis,
Incipe, ait Marti : protinus ille refert.
licet ignotum eſt quæ ſit fortuna meorum ?
Et dolor hic animi voce querentis eget ?
tamen, ut referam breviter mala juncta pudori,
Exigis : Alpino Roma ſub hoſte jacet.
ec eſt, cui fuerat promiſſa potentia rerum :
Iuppiter hanc terris impoſiturus eras.
mque ſuburbanos, Etruſcaque contudit arma :
Spes erat in curſu : nunc lare pulſa ſuo eſt.
dimus ornatos, cerata per atria, picta
Veſte triumphales occubuiſſe ſenes :
dimus Iliacæ transferri pignora Veſtæ
Sede : putent aliquos ſcilicet eſſe deos ?
ſi reſpicerent, qua vos habitatis in arce,
Totque domos veſtras obſidione premi :
l opis in cura ſcirent ſupereſſe deorum ;
Et data ſollicita thura perire manu.
que utinam pugnæ pateat locus: arma capeſſent:
Et, ſi non poterunt exſuperare, cadent.
inc inopes victus, ignavaque fata timentes,
Monte ſuo clauſos barbara turba premit.
int Venus, & lituo pulcer trabeaque Quirinus,
Veſtaque pro Latio multa locuta ſuo eſt.
blica, reſpondit, cura eſt pro mœnibus iſtis,
Iuppiter, & pœnas Gallia victa dabit.
modo, quæ deſunt fruges, ſupereſſe putentur,
Effice : nec ſedes deſere, Veſta, tuas.
iodcũq; eſt ſolidæ Cereris, cava machina frãgat:
Mollitamque manu duret in igne focus.
fferat : & fratris virgo Saturnia juſſis
Annuit : & mediæ tempora noctis erant,

Iam ducibus ſomnum dederat labor : increpat [illegible]
Iuppiter : & ſacro, quid velit, ore docet.
Surgite : & in medios de ſummis arcibus hoſt[illegible]
Mittite, quam minime tradere vultis, open[illegible]
Somnus abit : quæruntque novis ambagibus [illegible]
Tradere quam nolint, & jubeantur, opem.
Eſſe Ceres viſa eſt : jaciunt Cerealia dona :
Iacta ſuper galeas ſcutaque longa ſonant.
Poſſe fame vinci ſpes excidit : hoſte repulſo,
Candida Piſtori ponitur ara Iovi.
Forte revertebar feſtis Veſtalibus illa,
Qua Nova Romano nunc via juncta foro eſt
Huc pede matronam nudo deſcendere vidi :
Obſtupui tacitus, ſuſtinuique gradum.
Senſit anus vicina loco : juſſumque ſedere
Alloquitur, quatiens voce tremente caput.
Hæc, ubi nunc fora ſunt, udæ tenuere paludes
Amne redundatis foſſa madebat aquis.
Curtius ille lacus, ſiccas qui ſuſtinet aras,
Nunc ſolida eſt tellus, ſed lacus ante fuit.
Qua Velabra ſolent in Circum ducere pompas,
Nil præter ſalices, craſſaque canna fuit.
Sæpe ſuburbanas rediens conviva per undas
Cantat, & ad nautas ebria verba jacit.
Nondum conveniens diverſis iſte figuris,
Nomen ab averſo ceperat amne Deus.
Hic quoque lucus erat juncis & arundine denſ[illegible]
Et pede velato non adeunda palus.
Stagna receſſerunt : & aquas ſua ripa coercet :
Siccaque nunc tellus : mos tamen ille mane[illegible]
Reddiderat cauſam : Valeas anus optima, dixi
Quod ſupereſt ævi molle ſit omne tui.
Cetera jampridem didici puerilibus annis :
Non tamen idcirco prætereunda mihi.
Mœnia Dardanides nuper nova fecerat Ilus :
Ilus adhuc Aſiæ dives habebat opes.
Creditur armiferæ ſignum cæleſte Minervæ
Vrbis in Iliacæ deſiluiſſe juga.
Cura videre fuit. vidi templumque locumque :
Hoc ſuper eſt illic : Pallada Roma tenet.
Conſulitur Smintheus, lucoque obſcurus opac[illegible]
Hos non mentito reddidit ore ſonos :
Ætheriam ſervate deam : ſervabitis urbem :
Imperium ſecum transferet illa loci.
Servat, & incluſam ſumma tenet Ilus in arce :
Curaque ad heredem Laomedonta venit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Priamo ſervata parum : ſic ipſa volebas :
Et quo judicio forma revicta tua eſt.
genus Adraſti, ſeu furtis aptus Vlyſſes,
ſeu pius Æneas, eripuiſſe ferunt.
ctor in incerto eſt : res eſt Romana : tuetur
Veſta, quod aſſiduo lumine cuncta videt.
u quantum timuere patres ! quo tempore Veſta
Arſit : & eſt tectis obruta pæne ſuis.
grabant ſancti ſceleratis ignibus ignes :
Miſtaque erat flammæ flamma profana piæ.
tonitæ flebant demiſſo crine miniſtræ :
Abſtulerat vires corporis ipſe timor.
volat in medium, &, magna ſuccurrite, voce,
Non eſt auxilium flere, Metellus ait:
gnora virgineis fatalia tollite palmis :
Non ea ſunt voto, ſed rapienda manu.
miſerum ! dubitatis ? ait. dubitare videbat,
Et pavidas poſito procubuiſſe genu.
urit aquas : tollenſque manus, Ignoſcite, dixit,
Sacra vir intrabo non adeunda viro.
ſcelus eſt : in me commiſſi pœna redundet:
Sit capitis damno Roma ſoluta mei.
xit, & arripuit : factum Dea rapta probavit :
Pontificiſque ſui munere tuta fuit.
nc bene lucetis ſacro ſub Cæſare flamma :
Ignis in Iliacis nunc erit, eſtque focis.
llaque dicetur vittas temerare ſacerdos
Hoc duce : nec viva defodietur humo.
inceſta perit : quia quam violavit, in illa
Conditur, & tellus Veſtaque numen idem.
m ſibi Callaico Brutus cognomen ab hoſte
Fecit, & Hiſpanam ſanguine tinxit humum.
licet interdum miſcentur triſtia lætis :
Nec populum toto pectore feſta juvant.
aſſus ad Euphraten aquilas, natumque, ſuoſque
Perdidit : & leto eſt ultimus ipſe datus.
rthe, quid exultas? dixit Dea: ſigna remittes :
Quique necem Craſſi vindicet, ultor erit.
ſimul auritis violæ dementur aſellis,
Et Cereris fruges aſpera ſaxa terent :
vita puppe ſedens, Delphina videbimus, inquit,
Humida cum pulſo nox erit orta die.
n Phryx a nupta quereris Tithone relinqui :
Et vigil Eois Lucifer exit aquis.
bonæ matres: veſtrum Matralia feſtum:
Flavaque Thebanæ reddite liba deæ.

Pontibus & magno juncta eſt celeberrima Cir
  Area, quæ poſito de bove nomen habet.
Hac ibi luce ferunt Matutæ ſacra parenti
  Sceptriferas Servi templa dediſſe manus.
Quæ Dea ſit, quare famulas a limine templi
  Arceat (arcet enim, libaque toſta petit :)
Bacche, racemiferos hedera redimite capillos,
  Si domus illa tua eſt, dirige vatis opus.
Arſerat obſequio Semele Iovis : accipit Ino
  Te, puer : & ſumma ſedula nutrit ope.
Intumuit Iuno : rapta quod pellice natum
  Educet : at ſanguis ille ſororis erat.
Hinc agitur furiis Athamas, ſed imagine falſa
  Tuque cadis patria, parve Learche, manu.
Mœſta Learcheas mater tumulaverat umbras,
  Et dederat miſeris omnia juſta rogis.
Hæc quoque, funeſtos ut erat laniata capillos,
  Proſilit : & cunis te, Melicerta, rapit.
Eſt ſpacio contracta brevi, freta bina repellit,
  Vnaque pulſatur terra duabus aquis.
Huc venit inſanis natum complexa lacertis,
  Et ſecum e celſo mittit in alta jugo.
Excipit illæſos Panope, centumque ſorores :
  Et placido lapſu per ſua regna ferunt.
Nondum Leucothee, nondum puer ille Palæm,
  Vorticibus denſis Tybridis ora tenent.
Lucus erat: dubium eſt, Semele, Stimelene voce
  Mænadas Auſonias incoluiſſe ferunt.
Quærit ab his Ino, quæ gens foret : Arcadas e
  Audit, & Evandrum ſceptra tenere loci.
Diſſimulata Deam, Latias Saturnia Bacchas
  Inſtimulat fictis inſidioſa ſonis.
O nimium faciles, o toto pectore captæ !
  Non venit hæc veſtris hoſpes amica choris.
Fraude petit : ſacrique parat cognoſcere ritum
  Quo poſſit pœnas pendere, pignus habet.
Vix bene deſierat : complent ululatibus auras
  Thyades, effuſis per ſua colla comis :
Injiciuntque manus, puerumque avellere pugna
  Quos ignorat adhuc, invocat illa deos:
Dijque virique loci, miſeræ ſuccurrite matri :
  Clamor Aventini ſaxa propinqua ferit.
Appulerat ripæ vaccas Oetæus Iberus:
  Audit, & ad vocem concitus urget iter.
Herculis adventu, quæ vim modo ferre parabai
  Turpia femineæ terga dedere fugæ,

Q

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

id petis hinc (cognorat enim) matertera Bacchi?
An numen, quod me, te quoque vexat, ait?
a docet partim: partim præſentia nati
Continet: & furiis in ſcelus iſſe pudet.
mor, ut eſt velox, agitatis pervolat alis:
Eſtque frequens Ino nomen in ore tuum.
ſpita Carmentis fidos intraſſe penates
Diceris: & longam depoſuiſſe famem.
a ſua properata manu Tegeæa ſacerdos
Traditur, & ſubito cocta dediſſe foco.
nc quoque liba juvant feſtis Matralibus: illa
Ruſtica ſedulitas gratior arte fuit.
nc, ait, o vates venientia fata reſigna,
Qua licet: hoſpitiis hoc, precor, adde meis.
rva mora eſt: cœlum vates ac numina ſumit,
Fitque ſui toto pectore plena Dei.
x illam ſubito poſſes cognoſcere, tanto
Sanctior, & tanto, quam modò, major erat.
ta canam: gaude defuncta laboribus Ino,
Dixit: & huic populo proſpera ſemper ades.
men eris pelagi, natum quoque Pontus habebit:
In noſtris aliud ſumite nomen aquis.
ucothoe Grajis, Matuta vocabere noſtris:
In portus nato jus erit omne tuo.
em nos Portumnũ, ſua lingua Palæmona dicet:
Eſte precor noſtris æquus uterque locis.
nuerat: promiſſa fides: poſuere labores:
Nomina mutarunt: hic deus, illa dea eſt.
r vetet ancillas accedere, quæritis? odit.
Principiumque odij, ſi ſinat ipſa, canam.
a miniſtrarum ſolita eſt, Cadmea, tuarum
Sæpe ſub amplexus conjugis ire tui.
nprobus hanc Athamas furtim dilexit: ab illa
Comperit agricolis ſemina toſta dari.
ſa quidem feciſſe negat: ſed fama recepit:
Hoc eſt, cur odio ſit tibi ſerva manus.
on tamen hanc pro ſtirpe ſua pia mater adoret:
Ipſa parum felix viſa fuiſſe parens.
lterius prolem melius mandabitis illi:
Vtilior Baccho quam fuit ipſa ſuis.
anc tibi, quo properas, memorant dixiſſe, Rutili?
Luce mea Marſo conſul ab hoſte cades.
xitus acceſſit verbis: flumenque Toleni
Purpureum miſtis ſanguine fluxit aquis.
roximus annus erat: Pallantide cæſus eadem
Didius, hoſtiles ingeminavit opes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Lux eadem, Fortuna, tua eſt, auctorque, locuſ
Sed ſuperinjectis qui latet iſte togis ?
Servius eſt : (hoc conſtat enim) ſed cauſa late
Diſcrepat : & dubium me quoque mentis ha
Dum Dea furtivos timide profitetur amores :
Cœleſtemque homini concubuiſſe pudet :
(Arſit enim magno correpta cupidine regis:
Cæcaque in hoc uno non fuit illa viro)
Nocte domum parva ſolita eſt intrare feneſtra,
Vnde Feneſtellæ nomina porta tenet.
Nunc pudet, & vultus velamine celat amatos
Oraque ſunt multa regia tecta toga.
An magis eſt verum, poſt Tulli funera plebem
Confuſam placidi morte fuiſſe ducis ?
Nec modus ullus erat : creſcebat imagine luc
Donec eum poſitis occuluere togis.
Tertia cauſa mihi ſpacio majore canenda eſt :
Nos tamen adductos intus agemus equos.
Tullia conjugio ſceleris mercede parato,
His ſolita eſt dictis extimulare virum :
Quid juvat eſſe pares, te noſtræ cæde ſororis,
Meque tui fratris, ſi pia vita placet ?
Vivere debuerant & vir meus & tua conjux :
Si nullum auſuri majus eramus opus.
Et caput, & regnum factum eſt dotale parenti
Si vir es, indictas exige dotis opes.
Regia res ſcelus eſt : ſocero cape regna necato
Et noſtras patrio ſanguine tinge manus.
Talibus inſtinctus ſolio privatus in alto
Sederat : attonitum vulgus ad arma ruit.
Hinc cruor, & cædes, infirmaque vincitur æta
Sceptra gener ſocero rapta Superbus habet.
Ipſe ſub Exquiliis, ubi erat ſua regia, cæſus
Concidit in dura ſanguinolentus humo.
Filia carpento patrios initura penates
Ibat per medias alta feroxque vias.
Corpus ut aſpexit, lacrymis auriga profuſis,
Reſtitit : hunc tali corripit illa ſono :
Vadis ? an expectas precium pietatis amarum ?
Duc, inquam, invitas ipſa per ora rotas.
(Certa fides facti) dictus Sceleratus ab illa
Vicus, & æterna res ea preſſa nota eſt.
Poſt tamē hæc auſa eſt tēplum monumenta pa
Tangere : mira quidem , ſed tamen acta loqu
Signum erat in ſolio reſidens ſub imagine Tulli
Dicitur hoc oculis oppoſuiſſe manum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

vox audita eſt, Vultus abſcondite noſtros,
e natæ videant ora nefanda meæ.
ve data tegitur : vetat hanc Fortuna moveri :
t ſic e templo eſt ipſa locuta ſuo.
: revelato qua primum luce patebit
ervius, hæc poſiti prima pudoris erit.
cite matronæ vetitas attingere veſtes :
olemnes ſatis eſt voce movere preces.
que caput ſemper Romano tectus amictu,
ui rex in noſtra ſeptimus urbe fuit.
erat hoc templum : ſigno tamen ille pepercit
gnis : opem nato Mulciber ipſe tulit.
nque pater Tulli Volcanus, Ocriſia mater
ræſignis facie Corniculana, fuit.
ic ſecum Tanaquil ſacris de more peractis
uſſit in ornatum fundere vina focum.
inter cineres obſcœni forma virilis
ut fuit, aut viſa eſt : ſed magis illa fuit.
ſa foco captiva ſedet : conceptus ab illa
ervius a cœlo ſemina gentis habet.
na dedit genitor tunc , cum caput igne coruſco
ontigit, inque comis flammeus arſit apex.
quoque magnifica Concordia dedicat æde
ivia, quam caro præſtitit illa viro.
ce tamen veniens ætas : ubi Livia nunc eſt,
orticus immenſæ tecta fuere domus:
is opus domus una fuit : ſpaciumque tenebat ,
uo brevius muris oppida multa tenent.
c æquata ſolo eſt nullo ſub crimine regni :
ed quia luxuria viſa nocere ſua eſt,
inuit tantas operum ſubvertere moles :
otque ſuas heres perdere Cæſar opes.
agitur cenſura : & ſic exempla parantur,
um judex, alios quod monet, ipſe facit.
lla nota eſt veniente die, quam dicere poſſis,
dibus invicto ſunt data templa Iovi.
jam Quinquatrus jubeor narrare minores ?
unc ades o ceptis flava Minerva meis.
r vagus incedit tota tibicen in urbe ?
uid ſibi perſonæ, quid toga longa, volunt ?
ego : ſic poſita Tritonia cuſpide dixit :
Poſſem utinam doctæ verba referre deæ)
nporibus veterum tibicinis uſus avorum
agnus, & in magno ſemper honore fuit.
ntabat fanis, cantabat tibia ludis ;
antabat mœſtis tibia funeribus.

Dulcis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Dulcis erat mercede labor: tempuſque ſecutum,
  Quod ſubito gratæ frangeret artis opes.
Adde quod ædilis, pompa qui funeris irent,
  Artifices ſolos juſſerat eſſe decem:
Exilio mutant urbem: Tiburque recedunt:
  (Exilium quodam tempore Tibur erat)
Quæritur in ſcena cava tibia, quæritur aris:
  Ducit ſupremos nenia nulla toros.
Servierat quidam quantolibet ordine dignus
  Tibure; ſed longo tempore liber erat.
Rure dapes parat ille ſuo, turbamque canoram
  Convocat: ad feſtas convenit illa dapes.
Nox erat: & vinis oculique animiq; natabant
  Cum præcompoſito nuncius ore venit.
Atque ita: quid ceſſas convivas ſolvere? dixi
  Auctor vindictæ nam venit ecce tuæ.
Nec mora: convivæ valido titubantia vino
  Membra movent: dubij ſtantq; labantq; pe
At dominus, diſcedite, ait: plauſtroque morant
  Suſtulit: in plauſtro ſirpea lata fuit.
Alliciunt ſomnos tempus, motuſque, merumq
  Potaque ſe Tibur turba redire putat.
Iamque per Exquilias Romanam intraverat urbe,
  Et mane in medio plauſtra fuere foro.
Claudius ut poſſet ſpecie numeroque Senatum
  Fallere: perſonis imperat ora tegi.
Admiſcetque alios: &, ut nunc tibicina cœtu
  Augeat, in longis veſtibus ire jubet.
Sic reduces bene poſſe tegi, ne forte notentur
  Contra collegæ juſſa rediiſſe ſui.
Res placuit: cultuque novo licet Idibus uti:
  Et canere ad veteres verba jocoſa modos.
Hæc ubi perdocuit, supereſt mihi diſcere, dixi
  Cur ſit Quinquatrus illa vocata dies.
Martius, inquit, habet tali mea nomine feſta:
  Eſtque ſub inventis hæc quoq; turba meis.
Prima terebrato per rara foramina buxo
  Vt daret effeci tibia longa ſonos.
Vox placuit: faciem liquidis referentibus und
  Vidi, & virgineas intumuiſſe genas.
Ars mihi non tanti eſt, valeas mea tibia, dixi.
  Excipit abjectam ceſpite ripa ſuo.
Inventam Satyrus primum miratur, & uſum
  Neſcit, & afflatum ſentit habere ſonum.
Et modo dimittit digitos, modo concipit aur
  Iamque inter nymphas arte ſuperbus erat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

rocas & Phœbum: Phœbo ſuperante pependit:
eſa receſſerunt a cute membra ſua.
tamen inventrix, auctorque ego carminis hu-
oc eſt cur noſtros ars colat iſta dies. (jus:
ia lux veniet, qua tu Dodoni Thyene
abis Agenoreæ fronte videnda bovis.
eſt illa dies, qua tu purgamina Veſtæ
bri per Etruſcas in mare mittis aquas.
a fides ventis: Zephyro date carbaſa nautæ,
as veniet veſtris ille ſecundus aquis.
ater Heliadum radios ubi tinxerit undis:
cinget geminos ſtella ſerena polos:
n duo ſunt: Auſtris hic eſt, Aquilonibus ille
oximus, a vento nomen uterque tenet)
et humo validos proles Hyrea lacertos:
ntinua Delphin nocte videndus erit.
cet hic olim Volſcos Æquoſque fugatos
derat in campis Algida terra tuis.
: ſuburbano clarus Tuberte triumpho,
ctus es in niveis Poſthume victor, equis.
ſex & totidem luces de menſe ſuperſunt:
ic unum numero tu tamen adde diem.
bit e Geminis, & Cancri ſigna rubeſcunt:
epit Aventina Pallas in arce coli.
tua Laomedon oritur nurus: ortaque noctem
llit, & e pratis cana pruina fugit.
ita quiſquis is eſt, Summano templa feruntur
nc cum Romanis Pyrrhe timendus eras.
: quoque cum patriis Galatea receperit undis,
enaque ſecuræ terra quietis erit:
t humo juvenis telis afflatus avitis:
gemino nexas porrigit angue manus.
s amor Phædræ, nota eſt injuria Theſei:
vovit natum credulus ille ſuum.
citi terrentur equi: fruſtraque retenti,
r ſcopulos dominum duraque ſaxa trahunt.
derat curru: loriſque morantibus artus
ppolytus lacero corpore raptus erat:
ideratq; animam, multum indignante Diana:
lla, Coronides, cauſa doloris, ait.
que pio juveni vitam ſine vulnere reddam:
cedent arti triſtia fata meæ.
aina continuo loculis depromit eburnis:
o fuerant Glauci manibus illa prius:
, cum obſervatas augur deſcendit in herbas:
us & auxilio eſt anguis ab angue dato.

Pecto

Pectora ter tetigit: ter verba ſalubria dixit:
  Depoſitum terra ſuſtulit ille caput.
Lucus eum nemoriſque ſui Dictynna receſſu
  Celat: Aricino eſt Virbius ille lacu.
At Lacheſis Clothoque dolent ſua fila teneri
  Et fieri regni jura minora ſui.
Iuppiter exemplum veritus, direxit in ipſum
  Fulmina, qui nimiæ noverat artis opem.
Phœbe, querebaris: Deus eſt: placare paren
  Propter te, fieri quod vetat, ipſe facit.
Non ego te quanvis properabis vincere Cæſa
  Si vetat auſpicium, ſigna movere velim.
Sint tibi Flaminius, Thraſimenaque littora teſ
  Per volucres æquos multa monere deos.
Tempora ſi veteris quæris temeraria damni,
  Quartus ab extremo menſe bis ille dies.
Poſtera lux melior. ſuperat Maſaniſſa Syphac
  Et cecidit telis Haſdrubal ipſe ſuis.
Tempora labuntur, tacitiſque ſeneſcimus ann
  Et fugiunt freno non remorante dies.
Quam cito venerunt Fortunæ Fortis honores
  Poſt ſeptem luces Iunius actus erit.
Ite, Deam læti fortem celebrate Quirites:
  In Tyberis ripa munera regis habet.
Pars pede, pars etiam celeri decurrite cymba
  Nec pudeat potos inde redire domum.
Ferte coronatæ juvenum convivia lintres:
  Multaque per medias vina bibantur aquas.
Plebs colit hanc: quia, qui poſuit, de plebe
  Fertur: & ex humili ſceptra tuliſſe loco.
Convenit & ſervis: ſerva quia Tullius ortus
  Conſtituit dubiæ templa propinqua deæ.
Ecce ſuburbana rediens male ſobrius æde,
  Ad ſtellas aliquis talia verba jacit:
Zona latet tua nunc, & cras fortaſſe latebit,
  Dehinc erit, Orion, aſpicienda mihi.
At ſi non eſſet potus, dixiſſet eadem
  Venturum tempus ſolſtitiale die.
Lucifero ſubeunte, Lares delubra tulerunt:
  Hic ubi fit docta multa corona manu.
Tempus idem Statoris erit: quod Romulus ol
  Ante Palatini condidit ora jugi.
Tot reſtant de menſe dies, quot nomina Parci
  Cum data ſunt trabeæ templa Quirine tuæ.
Tempus Iuleis cras eſt natale Kalendis:
  Pierides cœptis addite ſumma meis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

cite Pierides, quis vos addixerit iſti,
Cui dedit invitas victa noverca manus.
ego : Sic Clio : clari monumenta Philippi
Aſpicis, unde trahit Martia caſta genus.
rtia ſacrifico deductum nomen ab Anco :
In qua par facies nobilitate fuit.
r animo quoque forma ſuo reſpondit in illa,
Et genus, & facies, ingeniumque ſimul.
: quod laudamus formam, tu turpe putari :
audamus magnas hac quoque parte deas.
pta fuit quondam matertera Cæſaris illi :
O decus, o ſacra femina digna domo !
ccinit Clio. doctæ aſſenſere ſorores.
Annuit Alcides, increpuitque lyra.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

KALENDARIVM

Ex Ovidii Faſtis, & L. G... Giraldo, & aliis compilatum.

IANVARIVS.

A. *k. Ian.* Iano. Templa Iovi & Æſculapio cõſecrata in inſula Tiberina.
B. 4. Dies ater.
C. 3. Cancer occidit.
D. *Prid.*
E. *Non.* Lyra oritur. tẽpeſtatem ſignificat.
F. 8.
G. 7.
A. 6.
B. 5. Agonalia. Delphinus oritur.
C. 4. Media hyems,
D. 3. Carmentalia. Iuturnæ ædes in campo Martio dicata.
E. *Prid.*
F. *Idus.* Iovi. Octavius Auguſtus dictus.
G. 19.
A. 18. Carmentalia.
B. 17. Cõcordiæ te... a Furio Camille... voto poſitum.
C. 16. Sol in Aqua...
D. 15.
E. 14.
F. 13.
G. 12.
A. 11.
B. 10. Lyra occidit...
C. 9. Leonis quæ in pectore clara ſtell... cidit.
D. 8.
E. 7.
F. 6. Caſtori & Po... templ. dedic. ad... num Iuturnæ.
G. 5.
A. 4.
B. 3. Paci.
C. *Prid.*

FEBRVARIVS.

D. *K. Feb.* Soſpitæ templum cõſtitutum. pluviæ, interdum nives.
E. 4. Lyra, & medius, Leo occidunt.
F. 3. Delphinus occidit.
G. *Prid.*
A. *Non.* Auguſtus ... patriæ dictus. A... rius oritur. Zep... flare incipit.
B. 8.
C. 7.
D. 6.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

5. Veris initium.
4.
3. Arctophylax oritur
Prid.
Idus. Iovi Fauno in
inſ. Tiberina. Fabii a
Veientibus interfecti.
16. Corvus, Crater,
Anguis oriuntur.
15. Lupercalia.
14. Vẽti per ſex dies
vehementius flant. Sol
in piſcibus.
13.
12. Quirino templũ,
& ſacra in colle Quir.
conſtit. ſtultorum feriæ.
A. 11. Ferialia Deæ Mutæ
B. 10. Chariſtia cognatorum.
C. 9. Terminalia.
D. 8.
E. 7. Regifugium. hirundinum adventus.
F. 6.
G. 5.
A. 4.
B. 3. Equiria in campo Mart.
C. Prid.

MARTIVS.

Kal. Mar. Marti. Iunoni Lucinæ ædes in Eſquiliis conſt.
6.
5. Alter e piſcibus occidit.
4.
3. Arctophylax occidit. Vindemiator oritur.
Prid. Auguſtus Pont. max. Sacr. Veſtæ.
Nonæ. Vejovi ad aſylum templ. conſt. Pegaſus oritur.
8. Corona oritur.
7.
6.
5.
4.
3.
Pr. Equiria in campo Mart.
Idus. Iovi. Annæ Perennæ. Iulius Cæſar a conjuratis interfectus.
E. 17. Scorpius medius occidit.
F. 16. Liberalia. Milvius oritur.
G. 15. Sol in Ariete.
A. 14. Minervæ Captæ in monte Cœlio. Quinquatrus.
B. 13. Quinque.
C. 12. Quinq.
D. 11. Quinq.
E. 10. Quinq. Tubiluſtrium.
F. 9.
G. 8. Æquinoctium vernale.
A. 8.
B. 6.
C. 5.
D. 4.
E. 3. Iano, Concordiæ, Saluti, Paci.
F. Pr. Lunæ in Avẽtino.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

APRILIS.

G. *K. Apr.* Veneri. Fortunæ virili. Scorpius occidit.
A. 4. Pleiades occidunt.
B. 3.
C. *Prid.*
D. *Nonæ.* Megaleſia.
E. 8. Fortunæ Publicæ ædes dicata in colle Qairinali.
F. 7.
G. 6. Ludi, quod hoc die imperator Cæſar Iubã regem devicit, Libra occidit: dies pluvius. Orion occidit.
A. 5. Cerealia.
B. 4.
C. 3.
D. *Prid.*
E. *Id.* Iovi Victori. Libertati atriũ conſtructum.
F. 18. Venti & grando. Auguſtus ad Mutinam M. Antonium inga vertit..
G. 17. Fordicidia.
A. 16. Auguſtus ab ercitu Imperator ael-latus. Hyades occit.
B. 15.
C. 14. Ludi Circes.
D. 13. Sol in Tau ita
E. 12.
F. 11. Palilia. Romo-
G. 10.
A. 9. Vinalia Iovi e-neri Erycinæ ad ꝑtã Collinam
B. 8.
C. 7. Medium ver. ri-es occidit: tempeſig-nif. Canis oritur u-bigalia.
D. 6.
E. 5. (palo
F. 4. Floralia. Veſ
G. 3.
A. *Prid.*

MAIVS.

B. *K. Maij.* Capella oritur. larib. preſtitib. ara conſtituta. Bonæ deæ templum poſitum.
C. 6. Argeſtes flare incipit. Hyades oriuntur.
D. 5. Centaurus oritur.
E. 4.
F. 3. Lyra oritur.
G. *Pr.* Scorp. med. occid.
A. *Nonæ.*
B. 8.
C. 7. Lemuria noctu.
D. 6.
E. 5. Lem. Oriõ oc
F. 4. Marti biſulto
G. 3. Lem n. Pleẽs oriuntur. Æſtat. in.
A. *Prid.* Taurus or. Scirpea Simulacra -te ſublicio in Tibe mittuntur.
B. *Id.* Iovi. Merc. ac-cum.
C. 17.
D. 16.
E. 15.
F. 14. Sol in Gemi

G, 8,

. 13.
. 12. Agonalia. Canis Oritur.
. 11.
. 10. Vulc. Tubiluſta.
. 9. Q Rex C F.
. 8. Fortunę publ. tẽpl. poſitũ. Aquila oritur.
F. 7. Arctophylax occi.
G. 6. Hyades oriuntur.
A. 5.
B. 4.
C. 3.
D. *Prid.*

IVNIVS.

. *K. Iu.* Carnæ. Iunoni monetæ. tẽpl. poſ. Marti extra portã Capenã. tẽpeſtati templ. conſtitutum. Aquila oritur.
. 4. Hyades oriuntur: dies pluvius.
. 3. Bellonæ in circo Flaminio.
. *Pr.* Herculi cuſtodi in circo Flam.
. *Nonæ.* Fidio in colle Quirinali.
. 8.
. 7. Arctophylax occidit. Piſcatorũ feriæ & ludi in campo Martio.
. 6. Menti temp. cõſt.
. 5. Veſtalia. Brutus Vlteriorẽ Hiſpaniã vicit. Craſſus a Parthis cum exercitu cæſus.
. 4. Delphin veſp. orit.
. 3. Matralia. Rutilius a Marſis interfectus, & ab iiſdẽ anno ſequente Didius. Fortunæ Concordiæ templũ a Livia (poſitum.
. *Prid.*
C. *Id.* Iovi invicto. Quinquatrus minores.
D. 18. *K. Iul.*
E. 17. Hyades oriuntur.
F. 16. Zephyrus flat. Orion oritur.
G. 15. Delphinus totus apparet. Æqui & Volſci a Poſtumo fugati.
A. 14.
B. 13. Sol in Cancro. Palladi in Aventino.
C. 12. Sũmano. Ophiucus oritur.
D. 11.
E. 10.
F. 9. Flam. ad Thraſymenum a Pœnis victus.
G. 8. Siphax a Maſſaniſa ſuperatus. Haſdrubal cæſus. Forti Fortunæ.
A. 7.
B. 6. Orionis zona oritur. Solſtitium.
C. 5. Templ. larib. conſtit. Iovi ſtatori.
D. 4. Quirino.
E. 3.
F. *Prid.*

IVLIVS.

. *K. Iu.* Migrationes ex ędibus in alienas ędes.
. 6.
B. 5.
C. 4.
D. 3.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

E. *Prid Non.* Capitol. incenſum
F. *Nonæ.* Romulus non apparuit.
G. 8.
A. 7. Ancillarũ feſtum.
B. 6.
C. 5. Ludi Apollinares.
D. 4. Iul. Ceſ. natalis.
E. 3.
F. *Prid. Id.*
G. *Idus.*
A. 17.
B. 16. Allienſis dies atra.
C. 15.
D. 14.
E. 13.
F. 12. Mundi natal
G. 11.
A. 10.
B. 9.
C. 8. Hoc menſe rufæ canes caniculæ ſacri-ficabantur.
D. 7.
E. 6.
F. 5. Neptunalia.
G. 4.
A. 3.
B. *Prid. kal.*

AVGVSTVS.

C. *Kal. Aug.* Spei ad olitorium. V. K. L. Cõſecratio templi Martis. Boedromia celebritas.
D. 4. Feriæ quod Cæſ. Hiſp. citeriorem vicit.
E. 3.
F. *Prid. Non.*
G. *Nonæ.* Saluti in colle Quirin. Vet. Kl. & Spei.
A. 8.
B. 7.
C. 6. Solis indigetis in colle Quir. V. K.
D. 5.
E. 4. Aræ Opis & Cereris in vico Iugario. Vet. Kl.
F. 3. Herculi magno cuſtodi in Circo
G. *Pr. Id.* Flam. Vet. k.
A. *Idus.* Dianæ ſacr. Natalis Auguſti. Dies feſtus ſervorum & ancillarum. Et Vertumno.
B. 19. *k. S.*
C. 18.
D. 17.
E. 16. Portunalia ad pontẽ. Iano ad th. Marcelli.
F. 15. Conſualia. tel ſeq. die Sabinarum raptus.
G. 14. Auguſti mo
A. 13. Vinalia ſecun.
B. 12. Vinalia ruſt. Myſteria magna. Ie pater ex urbe in Ei-ſinem transferebat.
C. 11.
D. 10. Volcanalia i Circo Flam.
E. 9.
F. 8. Opiconſivæ in Capitolio.
G. 7.
A. 6. Volturnalia.
B. 5. Harpoçratis fe hoc menſe fiebat Ægyptiis
C. 4. Volcanalia.
D. 3. Mundus Cereris
E. *P. k.* Nat. C. Cæſ.

S E-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

SEPTEMBER.

F. *K. Sep.* Volcani tutela. Mæmactes Iupiter.
G. 4. Auguſti victoria navalis ex M. Ant. & Cleop.
A. 3.
B. *Pr. Non.*
C. *Nonæ.*
D. 8.
E. 7.
F. 6. Hieroſolyma à Tito Veſpaſ. capta
G. 5.
A. 4.
B. 3.
C. *Pr. Id.*
D. *Idus.* Prætor Max. clavum pangit.
E. 18. *k. O.* Capitol. ded.
F. 17. Ludi Romani & Magni.
G. 16. Ludi. Parentatio eorum, qui cõtra Perſas pugnãdo occubuerunt.
A. 15. Ludi.
B. 14. Ludi.
C. 13. Toth, id eſt, Mercurio Ægyptij ſacrificant.
D. 12. Romuli natalis.
E. 11.
F. 10.
G. 9. Natalis Auguſti.
A. 8.
B. 7. Veneri.
C. 6.
D. 5.
E. 4.
F. 3.
G. *Pr. k.* Epulum Minervæ. Meditrinalia, & Metrina dea, quo die primum muſtum bibebebant.

OCTOBER.

A. *K. Oct.* Martis tutela Octobr. Pyanepſia hoc menſe celebrantur.
B. 6.
C. 5.
D. 4. Mundus Cereris patet.
E. 3.
F. *Pr. Non.*
G. *Nonæ.*
A. 8. Panopſia Apollini.
B. 7. Ereſione plectitur.
C. 6. Oſchophoria.
D. 5.
E. 4.
F. 3.
G. *Pr. Id.*
A. *Idus.* Mercatores Mercurio. Virgilij natalis. October equus Marti immolatur.
B. 17. *Kal. Nov.*
C. 16.
D. 15.
E. 14.
F. 13.
G. 12.
A. 11. Chalcea Minervæ ſolennitas, vel ut Phanodemus ait, Volcani. Hyperides.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

B. 10.
C. 9.
D. 8.
E. 7.
F. 6.
G. 5. Myſteria minora
hoc menſe agebat
A. 4. Sacrum hoc menſe Libero. Et Vertum feriæ.
B. 3.
C. *Prid. Ka.*

NOVEMBER.

D. *Kal. Nov.* Hoc menſe Iovis epulum celebratur. Antheſteria, quæ & Bacchanalia.
E. 4.
F. 3.
G. *Prid. Non.*
A. *Nonæ.*
B. 8.
C. 7. Mundum patere.
D. 6.
E. 5.
F. 4. Limna Baccho.
G. 3. Maria clauduntur uſque in 6. Id. Mart.
A. *Prid. Id.* Choes.
B. *Idus.* Pithœgia.
C. 18. *k. D.* Chytra.
D. 17. Ludi plebei per hos dies.
E. 16.
F. 15.
G. 14.
A. 13.
B. 12.
C. 11.
D. 10.
E. 9.
F. 8. Bruma, Feſtum l manorum.
G. 7.
A. 6.
B. 5. Hic menſis fuit tutela Dianæ. & in riæ fiebant Gallis foſſis & Græcis in f ro Boario.
C. 4.
D. 3.
E. *Prid. Kal.*

DECEMBER.

F. *K. Dec.* Fortunæ muliebris feſtum, quoniã hoc die bellum ſublatum. Poſidonia a certamine Pallad. & Neptuni.
G. 4.
A. 3.
B. *Pr. Non.*
C. *Nonæ.* Faunalia.
D. 8.
E. 7.
F. 6.
G. 5.
A. 4.
B. 3. Alcyonij dies.
C. *Prid.*
D. *Idus.*
E. 19. *k. Ian.* Brumalia feſtum hoc menſ, eſ Ambroſia.
F. 18.

G. 17.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

7.
6. Saturnalia inci-
unt, & per tres dies
rant : quibus ad-
ntur Sigillaria, quæ
ptem dies complent.
5.
4. Opalia & Satur-
lia.
3.
2. Angeronalia An-
ronæ Deæ. Herculi
Cereri de mulſo.
1. Feriæ Larib. dica-
. Compitalia. Ludi
Laribus.
G. 10. Feriæ Iovis La-
rentinalia.
A. 9. Iuvenalis dies 8.
Saturn. additus. unde
& Iuvenales ludi.
B. 8.
C. 7.
D. 6.
E. 5.
F. 4.
G. 3. December Satur-
no ſacer. Tutela vero
Veſtæ.
A. *Prid.*

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII OVIDII NASONIS Triſtium

LIBER I.

ELEGIA I.

PArve(nec invideo)ſine me liber ibis in urbē.
Hei mihi quod domino non licet ire tuo.
Vade : ſed incultus, qualē decet exulis eſſe;
Infelix habitum temporis hujus habe.
c te purpureo velent vaccinia ſucco:
Non eſt conveniens luctibus ille color.
c titulus minio, nec cedro charta notetur e
Candida nec nigra cornua fronte geras.
lices ornent hæc inſtrumenta libellos :
ortunæ memorem te decet eſſe meæ.
c fragili geminæ poliantur pumice frontes :
Hirſutus ſparſis ut videare comis.
ve liturarum pudeat: qui viderit illas ,
De lacrymis factas ſentiat eſſe meis.
de liber : verbiſque meis loca grata ſaluta:
Contingam certe quo licet illa pede.
quis, ut in populo noſtri non immemor illo,
i quis, qui quid agam forte requiret, erit :
vere me dices, ſalvum tamen eſſe negabis :
Id quoque quod vivam munus habere dei.
que ita tu tacitus quærenti plura legendus,
Ne quæ non opus eſt, forte loquare cave.
otinus admonitus repetet mea crimina lector:
Et peragar populi publicus ore reus.
t cave defendas, quamvis mordebere dictis :
Cauſſa patrocinio non bona major erit.
venies aliquem, qui me ſuſpiret ademptum :
Carmina nec ſiccis perlegat iſta genis :
t tacitus ſecum, ne quis malus audiat, optet,
Sit mea lenito Cæſare pœna levis.

Nos

Nos quoq; quiſquis erit, ne ſit miſer ipſe, rec
  Placatos miſeris qui volet eſſe deos :
Quæque volet, rata ſint : ablataque princi
  Sedibus in patriis det mihi poſſe mori.
Vt peragas mandata liber, culpabere forſan
  Ingeniique minor laude ferere mei.
Iudicis officium eſt : ut res, ita tempora re
  Quærere : quæſito tempore tutus eris.
Carmina proveniunt animo deducta ſereno:
  Nubila ſunt ſubitis tempora noſtra malis.
Carmina ſeceſſum ſcribentis, & otia quæru
  Me mare, me venti, me fera jactat hyem
Carminibus metus omnis abeſt: ego perditus ſen
  Hæſurum jugulo jam puto, jamque meo.
Hæc quoque quæ facio, judex mirabitur æq
  Scriptaque cum venia qualiacunque leget
Da mihi Mæoniden : & tot circumſpice caſi
  Ingenium tantis excidet omne malis.
Denique ſecurus famæ liber ire memento :
  Nec tibi ſit lecto diſplicuiſſe pudor.
Non ita ſe nobis præbet fortuna ſecundam :
  Vt tibi ſit ratio laudis habenda tuæ.
Donec eram ſoſpes, tituli tangebar amore :
  Quærendique mihi nominis ardor erat.
Carmina nunc ſi non ſtudiumque quod obfuit
  Sit ſatis, ingenio ſic fuga parta meo:
I tamen : & pro me tu, cui licet, adſpice Rom
  Dij facerent, poſſes non meus eſſe liber.
Nec te, quod venias magnam peregrinus in urb
  Ignotum populo poſſe venire puta.
Vt titulo careas : ipſo noſcere colore :
  Diſſimulare velis : te liquet eſſe meum.
Clam tamen intrato : ne te mea carmina læd
  Non ſunt, ut quondam plena favoris erant
Si quis erit, qui te, quod ſis meus, eſſe legen
  Non putet: e gremio rejiciatque ſuo,
Inſpice, dic titulum : non ſum præceptor am
  Quas meruit pœnas, jam dedit illud opus.
Forſitan exſpectes, an in alta palatia miſſum
  Scandere te jubeam, Cæſareamque domum
Ignoſcant auguſta mihi loca, dijque locorum
  Venit in hoc illa fulmen ab arce caput,
Eſſe quidem memini mitiſſima ſedibus illis
  Numina: ſed timeo qui nocuere deos.
Terretur minimo pennæ ſtridore columba
  Vnguibus accipiter ſaucia facta tuis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

procul a ſtabulis audet diſcedere, ſi qua
xcuſſa eſt avidi dentibus agna lupi.
iret cœlum Phaeton, ſi viveret, & quos
ptarat ſtulte, tangere nollet equos.
quoque quæ ſenſi, fateor Iovis arma timere,
e reor infeſto, cum tonat, igne peti.
cunque argolica de claſſe Capharea fugit:
mper ab Euboicis vela retorquet aquis.
nea cymba ſemel vaſta percuſſa procella,
lum, quo læſa eſt, horret adire locum.
o cave liber, & timida circumſpice mente:
t ſatis a media ſit tibi plebe legi.
n petit infirmis nimium ſublimia pennis
arus, Icarias nomine fecit aquas.
icile eſt tamen hic remis utaris an aura,
icere: conſilium reſque locuſque dabunt.
oteris vacuo tradi, ſi cuncta videbis
litia: ſi vires fregerit ira ſuas:
uis erit, qui te dubitantem, & adire timētem
radat: & ante tamen pauca loquatur, adi.
e bona dominoque tuo felicior ipſo
ervenias illuc: & mala noſtra leves.
nque ea, vel nemo, vel qui mihi vulnera fecit,
olus Achilleo tollere more poteſt.
ntum ne noceas, dum vis prodeſſe, videto:
iam ſpes eſt animi noſtra timore minor:
eque quieſcebat, ne mota reſæviat ira:
t pœnæ tu ſis altera cauſſa, cave:
n tamen in noſtrum fueris penetrale receptus,
ontigeriſque tuam ſcrinia parva domum:
ſpicies illic poſitos ex ordine fratres:
Quos ſtudium cunctos evigilavit idem.
tera turba palam titulos oſtendit apertos:
Et ſua detecta nomina fronte gerit.
s procul obſcura latitantes parte videbis,
Hi quoque, quod nemo neſcit, amare docent,
s tu vel fugias, vel ſi ſatis oris habebis:
Oedipodas facito, Telegonaſque voces:
que tribus moneo, ſi qua eſt tibi cura parentis:
Ne quemquam, quamvis ipſe docebit, ames:
nt quoque mutatæ ter quinq; volumina formæ,
Nuper ab exequiis carmina rapta meis:
s mando dicas, inter mutata referri
Fortunæ vultum corpora poſſe meæ.
mque ea diſſimilis ſubito eſt effecta priori:
Flendaque nunc aliquo tempore læta fuit;

Plura

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Plura quidem mandare tibi ſi quæris, habeb...
Sed vereor tardæ cauſſa fuiſſe moræ.
Et ſi quæ ſubeunt, tecum liber omnia ferres
Sarcina laturo magna futurus eras.
Longa via eſt, propera: nobis habitabitur o...
Vltimus, a terra, terra remota mea.

ELEGIA II.

Dij maris, & cœli (quid enim niſi vota ...
Solvere quaſſatæ parcite mēbra ratis:
Neve precor magni ſubſcribite Cæſaris ...
Sæpe premente deo fert deus alter opem.
Mulciber in Trojam, pro Troja ſtabat Apollo
Æqua Venus Teucris, Pallas iniqua fuit.
Oderat Æneam propior Saturnia Turno:
Ille tamen Veneris numine tutus erat.
Sæpe ferox cautum petiit Neptunus Vlyſſem
Eripuit patruo ſæpe Minerva ſuo.
Et nobis aliquod, quamvis diſtamus ab illis
Quis vetat irato numen adeſſe deo?
Verba miſer fruſtra non proficientia perdo:
Ipſa graves ſpargunt ora loquentis aquæ.
Terribiliſque Notus jactat mea verba: preceſ...
Ad quos mittuntur, non ſinit ire deos.
Ergo iidem venti, ne cauſa lædar in una,
Velaque neſcio quo, votaque noſtra ferunt.
Me miſerum, quanti montes volvuntur aqua...
Iam jam tacturos ſidera ſumma putes.
Quantæ diducto ſubſidunt æquore valles,
Iam jam tacturas Tartara nigra putes.
Quocunque adſpicio, nihil eſt niſi pontus & æ...
Fluctibus hic tumidus, nubibus ille minax.
Inter utrumque fremunt immani murmure ve...
Neſcit, cui domino pareat, unda maris.
Nam modo purpureo vires capit Eurus ab orto
Nunc Zephyrus ſero veſpere miſſus adeſt:
Nunc gelidus ſicca Boreas bacchatur ab Arcto
Nunc Notus adverſa prælia fronte gerit.
Rector in incerto eſt, nec quid fugiatve, petat
Invenit: ambiguis ars ſtupet ipſa malis.
Scilicet occidimus, nec ſpes eſt ulla ſalutis:
Dumque loquor, vultus obruit unda meos.
Opprimet hanc animam fluctus: fruſtraq; prec...
Ore necaturas accipiemus aquas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

nil aliud quam me dolet exſule conjunx :
unum noſtri ſcitque gemitque mali.
in immenſo jactari corpora ponto :
cit agi ventis, neſcit adeſſe necem.
e, quod non ſum mecum conſcendere paſſus,
mihi mors miſero bis patienda foret.
nc, ut peream, quoniam caret illa periclo,
idia certe parte ſuperſtes ero.
ihi : quam celeri micuerunt nubila flamma,
ntus ab æthereo perſonat axe fragor?
vius laterum tabulæ feriuntur ab undis,
m grave baliſtæ mœnia pulſat onus.
enit, hic fluctus fluctus ſupereminet omnes :
terior nono eſt, undecimoque prior.
lethum timeo, genus eſt miſerabile lethi,
mite naufragium, mors mihi munus erit.
iquid fatoque ſuo, ferroque cadentem
ſolita moriens ponere corpus humo.
andare ſuis aliqua : & ſperare ſepulchrum :
non æquoreis piſcibus eſſe cibum.
te me dignum tali nece, non ego ſolus
vehor : immeritos cur mea pœna trahit?
ſuperi, virideſque dei, quibus æquora curæ,
raque jam veſtras ſiſtite turba minas.
nque dedit vitam mitiſſima Cæſaris ira,
nc finite infelix in loca miſſa feram.
uoniam merui pœnam, me perdere vultis,
lpa mea eſt ipſo judice morte minor.
ere me Stygias ſi jam voluiſſet ad undas
eſar, in hoc veſtra non eguiſſet ope.
lli noſtri non invidioſa cruoris
pia : quodque dedit, cum volet, ipſe feret.
modo quos certe nullo, puto, crimine læſi :
ontenti noſtris jam precor eſte malis.
tamen ut cuncti miſerum ſervare velitis,
od periit ſalvum jam caput eſſe poteſt.
mare ſubſidat, ventiſque ferentibus utar,
t mihi parcatis, non minus exul ero.
ego divitias avidus ſine fine parandi
tum mutandis mercibus æquor aro :
peto, quas quondam petii ſtudioſus Athenas,
ppida non Aſiæ, non mihi viſa prius.
ut Alexandri claram delatus in urbem,
elitias videam Nile jocoſe tuas.
d facile eſt, opto ventos (quis credere poſſet?)
armatis eſt tellus, quam mea vota petunt :

Obligor

Obligor ut tangam lævi fera littora Ponti
Quodque ſit a patria tam fuga tarda quer
Neſcio quo videam poſitos ut in orbe Tomi
Exilij facio per mea vota viam.
Seu me diligitis tantos compeſcite fluctus:
Pronaque ſint noſtræ numina veſtra rati.
Seu magis odiſtis, juſſæ me advertite terræ
Supplicij pars eſt in regione mori.
Ferte (quid hic facio?) rapidi mea corpora
Auſonios fines cur mea vela vident?
Noluit hoc Cæſar: quid, quem fugat ille, t
Adſpiciat vultus Pontica terra meos.
Et jubet, & merui: nec quæ damnaverit il
Crimina, defendi faſve, piumve puto.
Si tamen acta deos nunquam mortalia fallu
A culpa facinus ſcitis abeſſe mea.
Immo ita ſi ſcitis, ſi me meus abſtulit error
Stultaque mens nobis, non ſcelerata fuit.
Quod licet e minimis domui ſi favimus illi,
Sint ſatis Auguſti publica juſſa mihi.
Hoc duce ſi duxi felicia ſecula: proque
Cæſare cura, piis Cæſaribuſque dedi.
Si fuit hic animus nobis, ita parcite divi:
Sin minus: alta cadens obruat unda caput
Fallor? an incipiunt gravidæ evaneſcere nu
Victaque mutati frangitur ira maris?
Non caſu vos, ſed ſub conditione vocati,
Fallere quos non eſt, hanc mihi fertis ope

ELEGIA III.

CVm ſubit illius triſtiſſima noctis imago,
Quæ mihi ſupremum tempus in urbe fu
Cum repeto noctē, qua tot mihi cara reli
Labitur ex oculis tunc quoque gutta meis.
Iam prope lux aderat, qua me diſcedere Cæſa
Finibus extremæ juſſerat Auſoniæ.
Nec ſpatium, nec mens fuerat ſatis apta para
Torpuerant longa pectora noſtra mora.
Non mihi ſervorum, comites non cura legend
Non aptæ profugo veſtis, opiſve fuit.
Non aliter ſtupui, quam qui Iovis ignibus ictu
Vivit: & eſt vitæ neſcius ipſe ſuæ.
Vt tamen hanc animi nubem dolor ipſe remo
Et tandem ſenſus convaluere mei,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

lloquor extremum mœſtos abiturus amicos,
Qui modo de multis unus & alter erant.
xor amans flentem flens acrius ipſa tenebat,
Imbre per indignas uſque cadente genas.
ata procul Libycis aberat diverſa ſub oris,
Nec poterat fati certior eſſe mei.
uocunque aſpiceres, luctus gemituſque ſonabant:
Formaque non taciti funeris intus erat.
mina virque meo pueri quoque funere mœrent:
Inque domo lacrymas angulus omnis habet.
licet exemplis in parvo grandibus uti,
Hæc facies Trojæ, cum caperetur, erat.
mque quieſcebant voces hominumq; canumque.
Lunaque nocturnos alta regebat equos.
nc ego ſuſpiciens, & adhuc Capitolia cernens,
Quæ noſtro fruſtra juncta fuere lari,
mina vicinis habitantia ſedibus, inquam,
amque oculis nunquam templa videnda meis.
ique relinquendi, quos urbs habet alta Quirini:
Eſte ſalutati tempus in omne mihi:
quamquam ſero clypeum poſt vulnera ſumo,
t tamen hanc odiis exonerate fugam:
eleſtique viro, quis me deceperit error,
ici te, pro culpa ne ſcelus eſſe putet:
quæ ſentitis, pœnæ quoque ſentiat auctor,
lacato poſſim non miſer eſſe Deo.
prece adoravi ſuperos ego, pluribus uxor
ingultu medios impediente ſonos:
etiam ante lares paſſis proſtrata capillis
ontigit extinctos ore tremente focos:
ltaque in adverſos effudit verba penates
ro deplorato non valitura viro.
ique moræ ſpatium nox præcipitata negabat:
erſaque ab axe ſuo Parrhaſis Arctos erat.
d facerem? blando patriæ retinebar amore,
ltima ſed juſſæ nox erat illa fugæ.
quoties aliquo dixi properante, quid urges?
el quo feſtinas ire, vel unde, vide
quoties certam me ſum mentitus habere
oram, præpoſitæ quæ foret apta viæ?
limen tetigi, ter ſum revocatus, & ipſe
ndulgens animo pes mihi tardus erat.
e vale dicto, rurſus ſum multa locutus,
t quaſi diſcedens oſcula ſumma dedi.
e eadem mandata dedi meque ipſe fefelli,
eſpiciens oculis pignora cara meis.

Deniq; quid propero? Scythia eſt, quo mittimur
  Roma relinquēda eſt, utraq; juſta mora eſt. (
Vxor in æternum vivo mihi viva negatur :
  Et domus, & fidæ dulcia membra domus :
Quoſque ego dilexi fraterno more ſodales,
  O mihi Theſea pectora juncta fide.
Dum licet amplectar, nunquam fortaſſe licebis
  Amplius: in lucro eſt, quæ datur hora mihi.
Nec mora : ſermonis verba imperfecta relinquo
  Amplectens animo proxima quæque meo.
Dum loquor, & flemus, cœlo nitidiſſimus alto
  Stella gravis nobis lucifer ortus erat.
Dividor haud aliter, quam ſi mea membra relinq
  Et pars abrumpi corpore viſa ſuo eſt.
Sic doluit Priamus tunc cum in contraria verſu
  Vltores habuit proditionis equus.
Tunc vero exoritur clamor, gemituſque meoru
  Et feriunt mœſtæ pectora nuda manus.
Tunc vero conjunx humeris abeuntis inhærens
  Miſcuit hæc lacrymis triſtia dicta meis.
Non potes avelli ſimul hinc ſimul ibimus ambo
  Te ſequar, & conjunx exulis exul ero.
Et mihi facta via eſt : & me capit ultima tellus
  Accedam profugæ ſarcina parva rati.
Te jubet a patria diſcedere Cæſaris ira :
  Me pietas : pietas hæc mihi Cæſar erit.
Talia tentabat : ſic & tentaverat ante,
  Vixque dedit victas utilitate manus :
Egredior, ſive illud erat ſine funere ferri,
  Squalidus immiſſis hirta per ora comis.
Illa dolore amens tenebris narratur obortis
  Semianimis media procubuiſſe domo.
Vtque reſurrexit, fœdatis pulvere turpi
  Crinibus : & gelida membra levavit humo.
Se modo, deſertos modo deploraſſe Penates,
  Nomen & erepti ſæpe vocaſſe viri.
Nec gemuiſſe minus, quam ſi natæve, meumve
  Vidiſſet ſtructos corpus habere rogos.
Et voluiſſe mori : moriendo ponere ſenſus,
  Reſpectuque tamen non periiſſe mei.
Vivat : & abſentem, quoniam ſic fata tulerunt
  Vivat : & auxilio ſublevet uſque ſuo.
Tingitur Oceano cuſtos Erymanthidos Vrſæ,
  Æquoreaſque ſuo ſidere turbat aquas,
Nos tamen Ionium non noſtra findimus æquor
  Sponte : ſed audaces cogimur eſſe metu.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

miſerum : quantis nigreſcunt æquora ventis,
Erutaque ex imis fervet arena vadis !
onte nec inferior proræ puppique recurvæ
nſilit : & pictos verberat unda deos.
ea texta ſonant : pulſi ſtridore rudentes,
Aggemit & noſtris ipſa carina malis.
Vita confeſſus gelidum pallore timorem,
am ſequitur victus, non regit arte ratem.
que parum validus non proficientia rector
Cervicis rigidæ frena remittit equo :
non quo voluit, ſed quo rapit impetus undæ
urigam video vela dediſſe rati.
od niſi mutatas emiſerit Æolus auras
n loca jam nobis non adeunda ferar.
n procul Illyricis læva de parte relictis
nterdicta mihi cernitur Italia.
inat in vetitas quæſo contendere terras,
t mecum magno pareat illa deo.
n loquor : & cupio pariter, timeoque repelli :
ncrepuit quanvis viribus unda latus !
cite cærulei vos ſaltem numina Ponti :
nfeſtumque mihi ſit ſatis eſſe Iovem.
animam ſævæ feſſam ſubducite morti :
modo qui periit, non periiſſe poteſt.

ELEGIA IV.

Mihi poſt ullos nunquam memorande ſodales,
O cui præcipue ſors mea viſa ſua eſt !
Attonitum qui me (memini cariſſime) primus
uſus es alloquio ſuſtinuiſſe tuo.
mihi conſilium vivendi mite dediſti,
m foret in miſero pectore mortis amor :
bene cui dicam poſitis pro nomine ſignis,
fficium nec te fallit amice tuum.
mihi ſemper erunt imis infixa medullis :
rpetuuſque animæ debitor hujus ero.
tus hic vacuas prius extenuandus in auras
it, & in tepido deſeret oſſa rogo :
n ſubeant animo meritorum oblivia noſtro :
longa pietas excidat iſta die.
ibi ſint faciles & opis nullius egentem
rtunam præſtent, diſſimilemque meæ.
men hæc navis vento ferretur amico :
norarctur forſitan iſta fides.

Theſea Pirithous non tam ſenſiſſet amicum,
Si non infernas vivus adiſſet aquas.
Vt foret exemplum veri Phocæus amoris,
Fecerunt Furiæ, triſtis Oreſte, tuæ.
Si non Eurialus Rutulos cecidiſſet in hoſtes,
Hyrtacidæ Niſi gloria nulla foret.
Scilicet ut fulvum ſpectatur in ignibus aurum,
Tempore ſic duro eſt inſpicienda fides.
Dum juvat, & vultu ridet fortuna ſereno:
Indelibatas cuncta ſequuntur opes.
At ſimul intonuit, fugiunt: nec noſcitur ulli,
Agminibus comitum qui modo cinctus erat.
Atque hæc exemplis quondam collecta priorum
Nunc mihi ſunt propriis cognita vera malis.
Vix duo, treſve mihi de tot ſupereſtis amici,
Cætera fortunæ, non mea turba fuit.
Quo magis o pauci rebus ſuccurrite laſſis,
Et date naufragio littora tuta meo.
Neve metu falſo nimium trepidate timentes,
Hac offendatur ne pietate Deus.
Sæpe fidem adverſis etiam laudavit in armis,
Inque ſuis amat hanc Cæſar, in hoſte probat.
Cauſſa mea eſt melior: qui non contraria fovi
Arma: ſed hanc merui ſimplicitate fugam.
Invigiles igitur noſtris pro caſibus, oro,
Deminui ſi qua numinis ira poteſt.
Scire meos caſus ſi quis deſiderat omnes,
Plus, quam quod fieri res ſinit, ille petit.
Tot mala ſum paſſus, quot in æthere ſidera lucent,
Parvaque quot ſiccus corpora pulvis habet.
Multaque credibili tulimus majora: ratamque
Quamvis acciderint, non habitura fidem.
Pars etiam quædam mecum moriatur oportet:
Meque velim poſſit diſſimulante tegi.
Si vox infragilis, pectus mihi firmius eſſet,
Pluraque cum linguis pluribus ora forent:
Non tamen iccirco complecterer omnia verbis,
Materia vires exſuperante meas.
Pro duce Neritio docti mala noſtra Poetæ
Scribite: Neritio nam mala plura tuli.
Ille brevi ſpatio multis erravit in annis
Inter Dulichias, Iliacaſque domos.
Nos freta ſideribus totis diſtantia menſos
Sors tulit in Geticos, Sarmaticoſque ſinus.
Ille habuit fidamque manum, ſocioſque fideles
Me profugum comites deſeruere mei.

lle ſuam lætus patriam, victorque petebat:
A patria fugio victus & exul ego.
ec mihi Dulichium domus eſt, Ithaceve, Sameve,
Pœna quibus non eſt grandis abeſſe locis:
d quæ de ſeptem totum circumſpicit orbem
Montibus, Imperii Roma deumque locus.
li corpus erat durum, patienſque laborum:
Invalidæ vires, ingeniumque mihi.
le erat aſſidue ſævis agitatus in armis:
Aſſuetus ſtudiis mollibus ipſe fui.
e deus oppreſſit nullo mala noſtra levante,
Bellatrix illi diva ferebat opem.
amq; minor Iove ſit tumidis qui regnat in undis,
Illum Neptuni, me Iovis ira premit.
lde, quod illius pars maxima ficta laborum:
Ponitur in noſtris fabula nulla malis.
enique quæſitos tetigit tamen ille Penates,
Quæque diu petiit, contigit arva tamen.
: mihi pepetuo patria tellure carendum eſt:
Ni fuerit læſi mollior ira dei.

ELEGIA V.

Ec tantum Clario Lyde dilecta poetæ;
Nec tantum Coo Battis amata ſuo eſt:
Pectoribus quantum tu noſtris uxor inhæres,
Digna minus miſero, non meliore viro.
mea ſuppoſita eſt veluti trabe fulta ruina:
Si quid adhuc ego ſum, muneris omne tui eſt.
facis, ut ſpolium non ſim: nec nuder ab illis,
Naufragii tabulas qui petiere mei.
que rapax ſtimulante fame cupiduſque cruoris
Incuſtoditum captat ovile lupus:
t ut edax vultur corpus circumſpicit ecquod
Sub nuda poſitum cernere poſſit humo:
: mea neſcio quis male fidus rebus acerbis
In bona venturus, ſi paterere, fuit.
inc tua per fortes virtus ſummovit amicos:
Nulla quibus reddi gratia digna poteſt.
go quam miſero tam vero teſte probaris:
Hic aliquod pondus ſi modo teſtis habet.
ec probitate tua prior eſt aut Hectoris uxor,
Aut comes exſtincto Laodameja viro.
ſi Mœonium vatem ſortita fuiſſes:
Penelopes eſſet fama ſecunda tuæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sive tibi hoc debes, nullo pia facta magiſtro
Cumque nova mores ſunt tibi luce dati.
Fœmina ſeu princeps omnes tibi culta per an
Te docet exemplum conjugis eſſe bonæ.
Aſſimilemque ſui longa aſſuetudine fecit,
Grandia ſi parvis aſſimilare licet.
Hei mihi non magnas quod habēt mea carmi
Noſtraque ſunt meritis ora minora tuis.
Si quid & in nobis vivi fuit ante vigoris,
Exſtinctum longis excidit omne malis.
Prima locum ſanctas heroidas inter haberes,
Prima bonis animi conſpicerere tui.
Quantumcunque tamen præconia noſtra valeat
Carminibus vives tempus in omne meis.

ELEGIA VI.

SI quis habes noſtris ſimiles in imagine vult
Deme meis hederas Bacchica ſerta comis
Iſta decent lætos felicia ſigna poetas:
Temporibus non eſt apta corona meis.
Hæc tibi diſſimula, ſentis tamen omnia dici,
In digito qui me ferſque referſque, tuo.
Effigiemque meam fulvo complexus in auro,
Chara relegati, quæ potes, ora vides.
Quæ quoties ſpectas, ſubeat tibi dicere forſan
Quam procul a nobis Naſo ſodalis abeſt!
Grata tua eſt pietas, ſed carmina major imag
Sunt mea: quæ mando qualiacunque legas.
Carmina mutatas hominum dicentia formas,
Infelix domini quod fuga rupit opus.
Hæc ego diſcedens, ſicut bona multa meorum
Ipſe mea poſui mæſtus in igne manu.
Vtque cremaſſe ſuum fertur ſub ſtipite natum
Theſtias: & melior matre fuiſſe ſoror.
Sic ego non meritos mecum peritura libellos
Impoſui rapidis viſcera noſtra rogis.
Vel quod eram Muſas, ut crimina noſtra, pero
Vel quod adhuc creſcens, & rude carmen er
Quæ quoniam non ſunt penitus ſublata, ſed ex
Pluribus exemplis ſcripta fuiſſe reor.
Nunc, precor, ut vivant, & non ignava legent
Otia delectent, admoneantque mei.
Non tamen illa legi poterunt patienter ab ullo
Neſciat his ſummam ſi quis abeſſe manum.

Ablam

blatum mediis opus eſt incudibus illud,
 Defuit & ſcriptis ultima lima meis.
t veniam pro laude peto, laudatus abunde
 Non faſtiditus ſi tibi, lector, ero.
os quoque ſex verſus, in prima fronte libelli
 Si præponendos eſſe putabis, habe.
rba parente ſuo quicunque volumina tangis:
 His ſaltem veſtra detur in urbe locus.
uoque magis faveas, non hæc ſunt edita ab illo,
 Sed quaſi de domini funere rapta ſui.
uicquid in his igitur vitii rude carmen habebit,
 Emendaturus ſi licuiſſet, erat.

ELEGIA VII.

IN caput alta ſuum labentur ab æquore retro
 Flumina, converſis ſolque recurret equis.
Terra feret ſtellas, cœlum findetur aratro,
 Vnda dabit, flammas, & dabit ignis aquas.
mnia naturæ præpoſtera legibus ibunt,
 Parſque ſuum mundi nulla tenebit iter.
mnia jam fient, fieri quæ poſſe negabam,
 Et nihil eſt de quo non ſit habenda fides.
æc ego vaticinor, quia ſum deceptus ab illo,
 Laturum miſero quem mihi rebar opem.
antane te fallax cepere oblivia noſtri?
 Afflictumque fuit tantus adire timor?
t neque reſpiceres, nec ſolarere jacentem
 Dure? neque exequias proſequerere meas?
Illud amicitiæ ſanctum & venerabile nomen
 Re tibi pro vili, ſub pedibuſque jacet.
Quid fuit ingenti proſtratum mole ſodalem
 Viſere? & alloquii parte levare tui?
nque meos ſi non lachrymas demittere caſus:
 Pauca tamen ficto verba dolore loqui?
Idque quod ignoti faciunt, valedicere ſaltem?
 Et vocem populi publicaque ora ſequi?
Denique lugubres vultus, nunquamque videndos
 Cernere ſupremo, dum licuitque die?
Dicendumque ſemel toto non amplius ævo
 Accipere, & parili reddere voce Vale?
At fecere alii nullo mihi fœdere juncti,
 Et lacrymas animi ſigna dedere ſui.
Quid, niſi convictu, cauſiſque valentibus eſſem,
 Temporis & longi junctus amore tibi?

Quid, niſi tot luſus, & tot mea ſeria noſſes ?
  Et noſſem luſus, ſeriaque ipſe tua ?
Quid ſi duntaxat Romæ mihi cognitus eſſes ?
  Adſcitus toties in genus omne joci ?
Cunctane in æquoreos abierunt irrita ventos ?
  Cunctane Lethæis merſa feruntur aquis ?
Non ego te genitum placida reor urbe Quirini,
  Vrbe, meo quæ jam non adeunda pede eſt :
Sed ſcopulis ponti, quos hæc habet ora, ſiniſt
  Inque feris Scythiæ, Sarmaticiſque jugis.
Et tua ſunt ſilicis circum præcordia venæ,
  Et rigidum ferri ſemina pectus habet :
Quæque tibi quondam tenero ducenda palato
  Plena dedit nutrix ubera, tigris erat.
Aut mala noſtra minus quam non aliena putare
  Duritiæque mihi non agerere reus.
Sed quoniam accedit fatalibus hoc quoque dam
  Vt careant numeris tempora prima ſuis :
Effice peccati ne ſim memor hujus : & illo
  Officium laudem, quo queror, ore tuum.

ELEGIA VIII.

Detur inoffenſæ vitæ tibi tangere metam :
  Qui legis hoc nobis non inimicus opus.
Atque utinam pro te poſſent mea vota vale
  Quæ pro me duros non tetigere deos.
Donec eris felix, multos numerabis amicos,
  Tempora ſi fuerint nubila, ſolus eris.
Adſpicis ut veniant ad candida tecta columbæ ?
  Accipiat nullas ſordida turris aves?
Horrea formicæ tendunt ad inania nunquam,
  Nullus ad amiſſas ibit amicus opes.
Vtque comes radios per ſolis euntibus umbra eſt :
  Cum latet hic preſſus nubibus, illa fugit :
Mobile ſic ſequitur fortunæ lumina vulgus,
  Quæ ſimul inducta nube teguntur, abit.
Hæc, precor, ut poſſint ſemper tibi falſa videri :
  Sunt tamen eventu vera fatenda meo.
Dum ſtetimus : turbæ quantum ſatis eſſet, habeba
  Nota quidem, ſed non ambitioſa domus.
At ſimul impulſa eſt : omnes timuere ruinam :
  Cautaque communi terga dedere fugæ.
Sæva neque admiror metuunt ſi fulmina : quorum
  Ignibus afflari proxima quæque ſolent.

Se

tamen in duris remanentem rebus amicum
Quolibet inviſo Cæſar in hoſte probat.
: ſolet iraſci (nec enim moderatior alter)
um quis in adverſis, ſi quid amavit, amat.
comite Argolico poſtquam cognovit Oreſtem:
arratur Pyladen ipſe probaſſe Thoas:
e fuit Actoridæ cum magno ſemper Achille:
audari ſolita eſt Hectoris ore fides.
d pius ad Manes Theſeus comes iret amico:
artareum dicunt indoluiſſe deum.
yali, Niſique fide tibi, Turne, relata
redibile eſt lacrymis immaduiſſe genas.
etiam miſeris pietas, & in hoſte probatur:
ſei mihi quam paucos hæc mea dicta movent!
ſtatus, hæc rerum nunc eſt fortuna mearum:
ebeat ut lacrymis nullus adeſſe modus.
mea ſint proprio quamvis mœſtiſſima caſu
empora, profectu facta ſerena tuo.
: tibi venturum jam tum cariſſime vidi:
erret adhuc iſtam cum minus aura ratem,
: aliquod morum, ſeu vitæ labe carentis
ſt pretium: nemo pluris emendus erat.
e per ingenuas aliquis caput extulit artes:
Quælibet eloquio fit bona cauſſa tuo.
ego commotus dixi tibi protinus ipſi:
cena manet dotes grandis, amice, tuas.
mihi non ovium fibræ tonitruſve ſiniſtri,
inguave ſervatæ pennave dixit avis:
urium ratio eſt, & conjectura futuri,
ac divinavi, notitiamque tuli.
e quoniam vera eſt: tota mihi mente, tibique
ratulor ingenium non latuiſſe tuum.
noſtrum tenebris utinam latuiſſet in imis:
xpediit ſtudiis lumen abeſſe meis.
ue tibi proſunt artes, facunde, ſeveræ:
iſſimiles illis ſic nocuere mihi.
a tamen tibi nota mea eſt: ſcis artibus illis
uctoris mores abſtinuiſſe ſui.
s vetus hoc juveni luſum mihi carmen, & iſtos
t non laudandos, ſic tamen eſſe jocos.
o ut defendi nullo mea poſſe colore,
ic excuſari crimina poſſe puto.
a potes excuſa, nec amici deſere cauſſam:
Quo pede cœpiſti, ſic bene ſemper eas.

ELEGIA X.

EST mihi, ſitque precor, flavæ tutela Min
Navis, & a picta caſſide nomen habet
Sive opus eſt velis: minimam bene currit
Sive opus eſt remo: remige carpit iter.
Nec comites volucri contenta eſt vincere cu
Occupat egreſſas quamlibet ante rates.
Et patitur fluctus: fertque aſſilientia longe
Æquora: nec ſævis victa madeſcit aquis.
Illa Corinthiacis primum mihi cognita Cen
Fida manet trepidæ duxque comeſque fuga
Perque tot eventus, & iniquis concita venti
Æquora, Palladio numine tuta fuit.
Nunc quoque tuta precor vaſti ſecet oſtia po
Quaſque petit, Getici litoris intret aquas.
Quæ ſimul Æoliæ mare me deduxit in Helle
Et longum tenui limite fecit iter:
Fleximus in lævum curſus: & ab Hectoris urb
Venimus ad portus, Imbria terra tuos.
Inde levi vento Cerinthia litora nacta
Threiciam tetigit feſſa carina Samon.
Saltus ab hac terra brevis eſt Tentyra petenti
Hac dominum tenus eſt illa ſecuta ſuum.
Nam mihi Biſtonios placuit pede carpere cam
Helleſpontiacas illa reliquit aquas.
Dardaniamque petit auctoris nomen habente
Et te ruricola, Lampſace, tuta deo.
Quæque per anguſtas male vectæ virginis und
Seſton Abidena ſeparat urbe fretum.
Hincque Propontiacis hærentem Cyzicon ori
Cyzicon Hæmoniæ nobile gentis opus.
Quæque tenent Ponti Byzantia litora fauces
Hic locus eſt gemini janua vaſta maris.
Hæc precor evincat: propulſaque fortibus au
Tranſeat inſtabiles ſtrenua Cyaneas:
Thynniacoſque ſinus: & ab his per Apollinis
Alta ſub Anchiali mœnia ſindat iter;
Inde Meſembriacos portus, & Odeſſon, & ar
Prætereat dictas nomine, Bacche, tuo:
Et quos Alcathoi memorant a mœnibus ortos
Sedibus his profugos conſtituiſſe lares:
A quibus adveniat Miletida ſoſpes ad urbem
Offenſi quo me contulit ira Dei.

ee ſi contigerint: meritæ cadet agna Minervæ:
Non facit ad noſtras hoſtia major opes.
s quoque Tyndaridæ, quos hæc colit inſula, fra-
Mite, precor, duplici numen adeſte viæ. (tres,
tera namque parat Symplegadas ire per altas:
ſcindere Biſtonias altera puppis aquas.
s facite ut ventos, loca cum diverſa petamus,
Illa ſuos habeat: nec minus iſta ſuos.

ELEGIA XI.

Ittera quæcunque eſt toto tibi lecta libello:
Eſt mihi ſollicito tempore facta viæ.
Aut hęc me, gelido tremerem cum menſe Decē-
Scribentem mediis Adria vidit aquis. (bri:
at, poſtquam bimarem curſu ſuperavimus Iſthmō
Alteraque eſt noſtræ ſumpta carina fugæ.
uod facerem verſus inter fera murmura ponti,
Cycladas Ægæas obſtupuiſſe puto.
ſe ego nunc miror tantis animique mariſque
Fluctibus ingenium non cecidiſſe meum.
u ſtupor huic ſtudio, ſive eſt inſania nomen:
Omnis ab hac cura mens relevata mea eſt:
epe ego nimboſis dubius jactabar ab Hædis:
Sæpe minax Steropis ſidere Pontus erat:
uſcabatque diem cuſtos Erimanthidos Vrſæ:
Aut Hyadas ſævis hauſerat Auſter aquis:
epe maris pars intus erat: tamen ipſe trementi
Carmina ducebam qualiacunque manu.
unc quoque contenti ſtridunt Aquilone rudentes
Inque modum tumuli concava ſurgit aqua:
pſe gubernator tollens ad ſidera palmas
Expoſcit votis immemor artis opem.
uocunque adſpexi, nihil eſt niſi mortis imago:
Quam dubia timeo mente timenſque precor.
ttigero portum, portu terrebor ab ipſo:
Plus habet infeſta terra timoris aqua.
am ſimul inſidiis hominum, pelagique laboro;
Et faciunt geminos enſis, & unda metus.
lle meo vereor ne ſperet ſanguine prædam:
Hæc titulum noſtræ mortis habere velit.
arbara pars læva eſt avidæ ſubtracta rapinæ:
Quam cruor & cædes bellaque ſemper habent.
unque ſit hybernis agitatum fluctibus æquor:
Pectora ſunt ipſo turbidiora mari.

Quo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quo magis his debes ignoſcere candide lector
 Si ſpe ſint, ut ſunt, inferiora tua.
Non hæc in noſtris, ut quondam, ſcribimus hortis:
 Nec conſuete meum lectule corpus habes.
Iactor in indomito brumali luce profundo:
 Ipſaque cæruleis charta feritur aquis.
Improba pugnat hyems: indignaturque quod auſim
 Scribere ſe rigidas incutiente minas.
Vincat hyems hominem: ſed eodem tempore, cſo
 Ipſe modum ſtatuam carminis: illa ſui.

PVBLII
OVIDII
NASONIS
Triſtium
LIBER II.

QVid mihi vobiſcum infelix cura libelli,
 Ingenio perii qui miſer ipſe meo?
Cur modo damnatas repeto mea crimina
 An ſemel eſt pœnam commeruiſſe parum?
Carmina fecerunt, ut me cognoſcere vellet
 Omine non fauſto fœmina, virque meo.
Carmina fecerunt, ut me moreſque notaret
 Iampridem inviſa Cæſar ab arte meos.
Deme mihi ſtudium: vitæ quoque crimina dem
 Acceptum refero verſibus eſſe nocens,
Hoc precium vitæ, vigilatorumque laborum
 Cepimus: ingenio eſt pœna reperta meo.
Si ſaperem, doctas odiſſem jure ſorores,
 Numina cultori perniciosa ſuo.
At nunc tanta meo comes eſt inſania morbo:
 Saxa memor refero rurſus ad icta pedem.
Scilicet ut victus repetit gladiator arenam:
 Et redit in tumidas naufraga puppis aquas.
Forſitan, ut quondam Theutrantia regna tenent
 Sic mihi res eadem vulnus opemque feret:

Muſae

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

aque quæ movit, motam quoque leniet iram:
xorant magnos carmina ſæpe deos.
quoque Auſonias Cæſar matreſque nuruſque
armina turrigeræ dicere juſſit Opi.
erat & Phœbo dici quo tempore ludos
ecit: quos ætas adſpicit una ſemel.
precor, exemplis tua nunc, mitiſſime Cæſar,
iat ab ingenio mollior ira meo.
quidem juſta eſt, nec me meruiſſe negabo,
on adeo noſtro fugit ab ore pudor.
niſi peccaſſem, quid tu concedere poſſes?
ateriam veniæ ſors tibi noſtra dedit.
uoties peccant homines, ſua fulmina mittat
ippiter, exiguo tempore inermis erit.
c ubi detonuit, ſtrepituque exterruit orbem:
urum diſcuſſis aera reddit aquis.
igitur genitorque deum rectorque vocatur:
re capax mundus nil Iove majus habet.
quoque cum rector patriæ dicare paterque:
tere more dei nomen habentis idem.
ue facis, nec te quiſquam moderatius unquam
nperii potuit frena tenere ſui.
veniam Partho ſuperato ſæpe dediſti:
on conceſſurus quam tibi victor erat.
itiis etiam multos & honoribus auctos
idi: qui tulerant in caput arma tuum.
eque dies bellum, belli tibi ſuſtulit iram:
arſque ſimul templis utraque dona tulit.
ue tuus gaudet miles, quod vicerit hoſtem:
ic, cur ſe victum gaudeat, hoſtis habet,
iſſa mea eſt melior: qui nec contraria dicor
rma nec hoſtiles eſſe ſecutus opes.
mare, per terras, per tertia numina juro:
er te præſentem, conſpicuumque deum:
c animum faviſſe tibi, vir maxime: meque,
ua ſola potui, mente fuiſſe tuum.
tavi peteres cœleſtia ſidera tarde:
arſque fui turbę parva precantis idem.
pia tura dedi pro te: cumque omnibus unus
pſe quoque adjuvi publica vota meis.
id referam libros illos quoque crimina noſtra,
Mille locis plenos nominis eſſe tui?
pice majus opus quod adhuc ſine fine reliqui,
n non credendos corpora verſa modos:
enies veſtri præconia nominis illic:
venies animi pignora multa mei:

Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Non tua carminibus major ſit gloria, nec quo,
Vt major fiat, creſcere poſſit, habet.
Fama Iovis ſupereſt: tamen hunc ſua facta refe
Et ſe materiam carminis eſſe, juvat:
Cumque Gigantei memorantur prælia belli:
Credibile eſt lætum laudibus eſſe ſuis.
Te celebrant alii quanto decet ore: tuaſque
Ingenio laudes uberiore canunt.
Sed tamen, ut fuſo taurorum ſanguine centum,
Sic capitur minimo turis honore deus.
Ah ferus, & nobis nimium crudeliter hoſtis,
Delitias legit qui tibi cumque meas:
Carmina ne noſtris ſic te venerantia libris
Iudicio poſſint candidiore legi.
Eſſe ſed irato quis te mihi poſſet amicus?
Vix tunc ipſe mihi non inimicus eram.
Cum cœpit quaſſata domus ſubſidere: partes
In proclinatas omne recumbit onus.
Cunctaque fortuna rimam faciente dehiſcunt:
Ipſa ſuo quædam pondere tracta ruunt.
Ergo hominum quæſitum odiũ mihi carmine: qu
Debuit eſt vultus turba ſecuta tuos:
At memini vitamque meam, moreſque probaba
Illo, quem dederas, prætereuntis equo.
Quod ſi non prodeſt: & honeſti gloria nulla
Redditur: at nullum crimen adeptus eram.
Nec male commiſſa eſt nobis fortuna reorum,
Vſque decem decies inſpicienda viris.
Res quoque privatas ſtatui ſine crimine judex:
Deque mea faſſa eſt pars quoque victa fide.
Ne miſerum! potui, ſi non extrema nocerent,
Iudicio tutus non ſemel eſſe tuo.
Vltima me perdunt: imoque ſub æquore mergit
Incolumen toties una procella ratem.
Nec mihi pars nocuit de gurgite parva: ſed omne
Preſſere hoc fluctus, oceanuſque caput.
Cur aliquid vidi? cur noxia lumina feci?
Cur imprudenti cognita culpa mihi eſt?
Inſcius Actæon vidit ſine veſte Dianam:
Præda fuit canibus non minus ille ſuis.
Scilicet in ſuperis etiam fortuna luenda eſt:
Nec veniam læſo numine caſus habet.
Illa noſtra die, qua me malus abſtulit error,
Parva quidem periit, ſed ſine labe domus.
Sic quoque parva tamen, patrio dicatur ut ævo
Clara nec ullius nobilitate minor.

que divitiis nec paupertate notanda eſt :
le ſit in neutrum conſpiciendus eques.
oque noſtra domus vel cenſu parva, vel ortu:
enio certe non latet illa meo.
idear quamvis nimium juveniliter uſus :
nde tamen toto nomen ab orbe fero.
que doctorum Naſonem novit : & audet
faſtiditis annumerare viris.
it hæc igitur Muſis accepta ſub uno,
non exiguo crimine lapſa domus.
ea ſic lapſa eſt, ut ſurgere, ſi modo læſi
aturuerit Cæſaris ira, queat.
in eventu pœnæ clementia tanta eſt :
uerit noſtro lenior ira metu.
ata eſt: citraque necem tua conſtitit ira,
rinceps parce viribus uſe tuis.
er accedunt, te non adimente, paternæ,
quam vita parum muneris eſſet, opes.
ıea decreto damnaſti facta Senatus :
mea ſelecto judice juſſa fuga eſt.
ous invectus verbis (ita principe dignum)
us es offenſas, ut decet, ipſe tuas.
quod edictum, quamvis immite minaxque,
amen in pœnæ nomine lene fuit.
e relegatus, non exul dicor in illo,
caque fortunæ ſunt tibi verba meæ.
quidem ſano gravior, mentiſque potenti
na eſt, quam tanto diſplicuiſſe viro.
let interdum fieri placabile numen :
oe ſolet pulſa candidus ire dies.
go pampineis oneratam vitibus ulmum,
e fuerat ſævo fulmine tacta Iovis.
icet ſperare vetes, ſperabimus, atque
c unum fieri te prohibente poteſt.
nihi magna ſubit, cum te, mitiſſime Cæſar,
s mihi, reſpicio cum mea facta, cadit.
luti ventis agitantibus æquora, non eſt
ualis rabies, continuuſque furor:
nodo ſubſidunt, intermiſſique ſileſcunt,
nque putes illos depoſuiſſe ſuam :
eunt, redeuntque mei variantque timores,
ſpem placandi dantque negantque tui.
uperos igitur, qui dant tibi longa, dabuntque
mpora, Romanum ſi modo nomen amant :
atriam, quæ te tuta & ſecura parente eſt,
jus & in populo pars ego nuper eram :

Sic tibi, quem ſemper factis animoque mereri
  Reddatur gratæ debitus urbis amor:
Livia ſic tecum ſociales impleat annos,
  Quæ niſi te nullo conjuge digna fuit:
Quæ ſi non eſſet, cœlebs te vita deceret,
  Nullaque cui poſſes eſſe maritus, erat.
Soſpite ſic te ſit natus quoque ſoſpes, & olim
  Imperium regat hoc cum ſeniore ſenex.
Vt faciuntque tui ſidus juvenile nepotes,
  Per tua perque tui facta parentis eant.
Sic aſſueta tuis ſemper victoria caſtris,
  Nunc quoque ſe præſtet, notaque ſignp aet
Auſoniumque ducem ſolitis circumvolet alis
  Ponat & in nitida laurea ſerta coma.
Per quem bella geris, cujus nunc corpore pu
  Auſpicium cui das grande, Deoſque tuos.
Dimidioque tui præſens, & reſpicis urbem,
  Dimidio procul es, ſævaque bella geris:
Hic tibi ſic redeat ſuperato victor ab hoſte,
  Inque coronatis fulgeat altus equis.
Parce precor, fulmenque tuum fera tela recon
  Heu nimium miſero cognita tela mihi.
Parce pater patriæ, nec nominis immemor hu
  Olim placandi ſpem mihi tolle tui.
Non precor ut redeam; quamvis majora petiti
  Credibile eſt magnos ſæpe dediſſe Deos.
Mitius exilium ſi das propiuſque roganti,
  Pars erit e pœna magna levata mea.
Vltima perpetior medios ejectus in hoſtes,
  Nec quiſquam patria longius exul abeſt.
Solus ad egreſſus miſſus ſeptemplicis Iſtri,
  Parrhaſiæ gelido virginis axe premor.
Iaziges, & Colchi, Metereaque turba, Getæq
  Danubii mediis vix prohibentur aquis.
Cumque alii tibi ſint cauſſa graviore fugati:
  Vlterior nulli quam mihi terra data eſt.
Longius hac nihil eſt, niſi tantum frigus, & ho
  Et maris adſtricto quæ coit unda gelu.
Hactenus Euxini pars eſt Romana ſiniſtri,
  Proxima Baſternæ, Sauromatæque tenent.
Hæc eſt Auſonio ſub jure noviſſima, vixque
  Hæſit in Imperii margine terra tui.
Vnde precor ſupplex ut nos in tuta releges,
  Ne ſit cum patria pax quoque adempta mihi.
Ne timeam gentes, quas non bene ſummovet I
  Neve tuus poſſim civis ab hoſte capi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

probibet Latio quemquam de ſanguine natum
ſaribus ſalvis barbara vincla pati.
iderint cum me duo crimina, carmen & error:
terius facti culpa ſilenda mihi.
tanti non ſum, renovem ut tua vulnera, Cæſar,
uem nimio plus eſt indoluiſſe ſemel.
ra pars ſupereſt : qua turpi crimine lectus
guor obſcæni doctor adulterii.
rgo eſt aliqua cœleſtia pectora falli,
ſunt notitia multa minora tua.
ie deos, cœlumque ſimul ſublime tuenti
n vacat exiguis rebus adeſſe Iovi;
pendentem ſic dum circumſpicis orbem,
ugiunt curas inferiora tuas.
cet imperii princeps ſtatione relicta
paribus legeres carmina facta modis.
ea te moles Romani nominis urget,
que tuis humeris tam leve fertur onus:
us ut poſſis advertere numen ineptis:
cutiaſque oculis otia noſtra tuis.
tibi Pannonia eſt, nunc Illyris ora domanda,
etica nunc præbent, Thraciaq; arma metum,
c petit Armenius pacem, nunc porrigit arcus
rthus eques, timida captaque ſigna manu.
c te prole tua juvenem Germania ſentit.
llaque pro magno Cæſare Cæſar habet.
que ut in tanto, quantum non exſtitit unquam
rpore, pars nulla eſt quæ labet imperii.
quoque te, & legum laſſat tutela tuarum,
morum, ſimiles quos cupis eſſe tuis.
tibi contingunt, quæ gentibus otia præſtas,
llaque cum multis irrequieta geris.
r in hoc igitur tantarum pondere rerum
quam te noſtros evolviſſe jocos.
(quod mallem) vacuus fortaſſe fuiſſes
lium legiſſes crimen in arte mea.
quidem fateor frontis non eſſe ſeveræ
ripta, nec a tanto principe digna legi.
tamen idcirco legum contraria juſſis
nt ea : Romanas erudiuntque nurus.
e quibus ſcribam poſſis dubitare, libellus
uatuor hos verſus e tribus unus habet.
procul vittæ tenues, inſigne pudoris:
uæque tegis medios inſtita longa pedes.
niſi legitimum conceſſaque furta canemus,
que meo nullum carmine crimen erit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Ecquid ab hac omnes rigidas ſummovimus art
Quas ſtola contingi, vitaque ſumpta vetat?
At matrona poteſt alienis artibus uti,
Quodque trahat, quamvis non doceatur, hal
Nil igitur matrona legat, quæ carmine ab om
Ad delinquendum doctior eſſe poteſt.
Quodcunque attigerit (ſi qua eſt ſtudioſa ſiniſtr
Ad vitium mores inſtruet inde ſuos.
Sumpſerit annales (nihil eſt hirſutius illis)
Facta ſit unde parens Ilia nempe leget.
Sumpſerit Æneadem, genitrix ubi prima requ
Æneadum genitrix unde ſit alma Venus.
Perſequar inferius (modo ſi licet ordine ferri)
Poſſe nocere animis carminis omne genus.
Non tamen idcirco crimen liber omnis habebi
Nil prodeſt, quod non lædere poſſit idem.
Igne quid utilius? ſi quis tamen urere tecta
Comparat, audaces inſtruit igne manus.
Eripit interdum, modo dat medicina ſalutem:
Quæq; juvet monſtrat, quæque ſit herba no
Et latro, & cautus præcingitur enſe viator:
Ille ſed inſidias, hic ſibi portat opem.
Diſcitur innocuas ut agat facundia cauſas:
Protegit hæc ſontes, immeritoſque premit.
Sic igitur carmen, recta ſi mente legatur,
Conſtabit nulli poſſe nocere meum:
Et tandem vitium quicunque hinc concipit, er
Et nimium ſcriptis abrogat ille meis.
Vt tamen hoc fatear: ludi quoque ſemina præ
Nequitiæ, tolli tota theatra jube.
Peccandi cauſam quam multi ſæpe dederunt,
Martia cum durum ſternit arena ſolum!
Tollatur Circus: non tuta licentia Circi eſt:
Hic ſedet ignoto juncta puella viro.
Cum quædam ſpacientur in hac: ut amator eo
Conveniat: quare porticus ulla patet?
Quis locus eſt templis auguſtior? hæc quoque v
In culpam ſi qua eſt ingenioſa ſuam.
Cum ſteterit Iovis æde, Iovis ſuccurret in æde
Quam multas matres fecerit ille Deus.
Proxima adoranti Iunonis templa ſubibit,
Pellicibus multis indoluiſſe deam.
Pallade conſpecta, natum de crimine virgo
Suſtulerit quare quærit Erichthonium.
Venerit in templum magni tua numina Martis,
Stat Venus ultori juncta viro ante fores.

I

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

…s æde ſedens cur hanc Saturnia quæret,
…gerit Ionio, Boſphorioque mari.
…enerem Anchiſes, in Lunam Latmius heros;
…Cererem Iaſius, qui referatur, erit.
…nia perverſas poſſunt corrumpere mentes:
…ant tamen illa ſuis omnia tuta locis.
…rocul a ſcripta ſolis meretricibus arte,
…mmovet ingenuas pagina prima manus.
…tcunque erumpit, qua non ſinit ire ſacerdos:
…rotinus hæc vetiti criminis acta rea eſt.
… tamen eſt facinus verſus evolvere molles:
…ulta licet caſtæ non facienda legant.
…e ſupercilii nudas matrona ſeveri,
…t Veneris ſtantes ad genus omne videt.
…pora Veſtales oculi meretricia cernunt:
…ec domino pœnæ res ea cauſſa fuit.
…quare in noſtra nimia laſcivia Muſa?
…urve meus cuiquam ſuadet amare liber?
… niſi peccatum, manifeſtaque culpa fatenda eſt,
…œnitet ingenii judiciique mei.
…r non Argolicis potius quæ concidit armis,
…exata eſt iterum carmine Troja meo?
…r tacui Thebas? & mutua vulnera fratrum?
…t ſeptem portas ſub duce quamque ſuo?
…n mihi materiam bellatrix Roma negabat:
…t pius eſt patriæ facta referre labor.
…nique cum meritis impleveris omnia Cæſar:
…Pars mihi de multis una canenda fuit.
…que trahunt oculos radiantia lumina ſolis:
…traxiſſent animum ſic tua facta meum.
…guor immerito: tenuis mihi campus aratur;
…llud erat magnæ fertilitatis opus.
…n ideo debet pelago ſe credere: ſi qua
Audet in exiguo ludere cymba lacu:
…rſan & hoc dubitem numeris levioribus aptus
Sim ſatis: in parvos ſufficiamque modos.
… ſi me jubeas domitos Iovis igne Gigantes
Dicere, conantem debilitabit opus.
…vitis ingenii eſt immania Cæſaris acta
Condere: materia ne ſuperetur opus.
…t tamen auſus eram: ſed detrectare videbar:
Quodque nefas, damno viribus eſſe tuis.
…d leve rurſus opus, juvenilia carmina, veni:
Et falſo movi pectus amore meum.
…on equidem vellem, ſed me mea fata trahebant:
Inque meas pœnas ingenioſus eram.

Hei mihi cur didici ? cur me docuere parentes
 Literaque eſt oculos ulla morata meos ?
Hæc tibi me inviſum laſcivia fecit, ob artes,
 Quas ratus es vetitos ſollicitare toros.
Sed neque me nuptæ didicerunt furta magiſtro
 Quodque parum novit, nemo docere poteſt.
Sic ego delicias, & mollia carmina feci :
 Strinxerit ut nomen fabula nulla meum.
Nec quiſquam eſt adeo media de plebe maritu
 Vt dubius vitio ſit pater ille meo.
Crede mihi, diſtant mores a carmine noſtro :
 Vita verecunda eſt, Muſa jocoſa mea.
Magnaq; pars mendax operum eſt & ficta meor
 Plus ſibi permiſit compoſitore ſuo.
Nec liber indicium eſt animi: ſed honeſta volu
 Plurima mulcendis auribus apta refert.
Accius eſſet atrox : conviva Terentius eſſet :
 Eſſent pugnaces, qui fera bella canunt.
Denique compoſui teneros non ſolus amores :
 Compoſito pœnas ſolus amore dedi.
Quid niſi cum multo Venerem confundere vin
 Præcepit lyrici Teia Muſa ſenis ?
Lesbia quid docuit Sappho, niſi amare puellas?
 Tuta tamen Sappho, tutus & ille fuit.
Nec tibi Battiade nocuit : quod ſæpe legenti
 Delitias verſu faſſus es ipſe tuas.
Fabula jucundi nulla eſt ſine amore Menandri:
 Et ſolet hic pueris, virginibuſque legi.
Ilias ipſa quid eſt aliud, niſi adultera ? de qua
 Inter amatorem pugna, virumque fuit ?
Quid prius eſt illic flamma Chryſeidos ? aut quæ
 Fecerit iratos rapta puella duces ?
Aut quid Odyſſea eſt, niſi fœmina propter amore
 Dum vir abeſt, multis una petita viris ?
Quid niſi Mæonides Venerem, Martemque ligat
 Narrat in obſcœno corpora prenſa toro ?
Vnde, niſi indicio magni ſciremus Homeri
 Hoſpitis igne tuas incaluiſſe deas ?
Omne genus ſcripti gravitate tragœdia vincit.
 Hæc quoque materiam ſemper amoris habet.
Nam quid in Hippolyto eſt niſi cœcæ flãma nov
 Nobilis eſt Canace fratris amore ſui. (ca
Quid ? non Tantalides agitante Cupidine currus
 Piſæam Phrygiis vexit eburnus equis ?
Tingeret ut ferrum natorum ſanguine mater
 Concitus a læſo fecit amore dolor.

Fec

rit amor ſubitas volucres cum pellice regem :
Quæque ſuum luget nunc quoque mater Itym.
non Aeropen frater ſceleratus amaſſet :
Averſos Solis non legeremus equos.
ipia nec tragicos tetigiſſet Scylla cothurnos:
Ni patrium crinem deſecuiſſet amor.
ui legis Electram, & egentem mentis Oreſtem :
Aegyſti crimen, Tyndaridoſque legis.
am quid de tetrico referam domitore Chimæræ,
Quem letho fallax hoſpita pene dedit ?
uid loquar Hermionem ? quid te Ceneia virgo ?
Teque Mycenæo Phœbas amata duci ?
uid Danaen? Danaique nurus? matremque Lyæi?
Hæmonaque ? & noctes quæ coiere duas ?
uid generum Peliæ ? quid Theſea, quidve Pelaſ-
Iliacam tetigit qui rate primus humum ? (gum,
uc Iole, Pyrrhique parens, huc Herculis uxor,
Huc accedat Hylas, Iliacuſque puer.
empore deficiar, tragicos ſi perſequar ignes :
Vixque meus capiet nomina nuda liber.
ſt & in obſcœnos deflexa tragœdia riſus :
Multaque præteriti verba pudoris habet.
ec nocet auctori, mollem qui fecit Achillem,
Infregiſſe ſuis fortia facta modis.
unxit Ariſtides Mileſia crimina ſecum :
Pulſus Ariſtides nec tamen urbe ſua eſt.
ec qui deſcripſit corrumpi ſemina matrum,
Eubius impuræ conditor hiſtoriæ.
ec qui compoſuit nuper Sybaritida, fugit,
Nec qui concubitus non tacuere ſuos.
unt ea doctorum monumentis miſta virorum :
Muneribuſque ducum publica facta patent.
Neve peregrinis tantum defendar ab armis :
Et Romanus habet multa jocoſa liber.
Vtque ſuo Martem cecinit gravis Ennius ore,
Ennius ingenio maximus, arte rudis.
Explicat ut cauſſas rapidi Lucretius ignis,
Cauſarumque triplex vaticinatur opus :
Sic ſua laſcivo cantata eſt ſæpe Catullo
Fœmina : cui falſum Lesbia nomen erat :
Nec contentus ea, multos vulgavit amores :
In quibus ipſe ſuum faſſus adulterium eſt.
Par fuit exigui, ſimiliſque licentia Calvi :
Detexit variis qui ſua facta modis. (quos
Quid referam Ticidæ ? quid Memmi carmen? apud
Rebus adeſt nomen, nominibuſque pudor.

Cinna quoq; his comes eſt: Cinnaq; procacio
Et leve Cornifici, parq; Catonis opus:
Et quorum libris modo diſſimulata per illos,
Nomine nunc legitur dicta, Metelle, tuo.
Is quoque Phaſiacas Argon qui duxit in undas
Non potuit Veneris furta tacere ſuæ.
Nec minus Hortenſi, nec ſunt minus improba
Carmina: quis dubitet nomina tanta ſequi
Vertit Ariſtidem Siſenna: nec obfuit illi
Hiſtoriæ turpes inſeruiſſe jocos.
Non fuit opprobrio celebraſſe Lycorida Gallo
Sed linguam nimio non tenuiſſe mero.
Credere juranti durum putat eſſe Tibullus:
Hoc etiam de ſe, quod neget illa viro.
Fallere cuſtodem demum docuiſſe fatetur:
Seque ſua miſerum nunc ait arte premi.
Sæpe velut gemmam dominæ ſignumque proba
Per cauſſam meminit ſe tetigiſſe manum.
Vtque refert, digitis ſæpe eſt nutuque locutus:
Et tacitam menſæ duxit in orbe notam.
Et quibus e ſuccis abeat de corpore livor,
Impreſſo fieri qui ſolet ore, docet.
Denique ab incauto nimium petit ille marito,
Se quoque uti ſervet: peccet ut illa minus.
Scit cui latretur, cum ſolus obambulet ipſe,
Cui toties clauſas excreet ante fores.
Multaque dat furti talis præcepta: docetque
Qua nuptæ poſſint fallere ab arte viros.
Nec fuit hoc illi fraudi: legiturque Tibullus:
Et placet, & jam te principe natus erat.
Invenies eadem blandi præcepta Properti,
Diſtrictus minima nec tamen ille nota eſt.
His ego ſucceſſi: quoniam præſtantia candor
Nomina vivorum diſſimulare jubet.
Non timui, fateor, ne, qua tot iere carinæ,
Naufraga ſervatis omnibus una foret.
Sunt aliis ſcriptæ, quibus alea luditur, artes:
Hæc eſt ad veſtros non leve crimen avos.
Quid valeant tali: quo poſſis plurima jactu
Fingere: damnoſos effugiaſque canes:
Teſſera quos habeat numeros: diſtante vocato
Mittere quo deceat, quo dare miſſa modo.
Diſcolor ut recto graſſetur limite miles:
Cum medius gemino calculus hoſte perit.
Vt mage velle ſequi ſciat: & revocare priorem
Nec tuto fugiens incomitatus eat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

·va ſedet ternis inſtructa tabella lapillis :
n qua viciſſe eſt continuaſſe ſuos.
id alii luſus (neque enim nunc perſequar omnes)
'erdere rem caram tempora noſtra ſolent.
ce canit formas alius jactusque pilarum :
Hic artem nandi præcipit : ille trochi.
mpoſita eſt aliis fuſcandi cura coloris :
Hic epulis leges, hoſpitioque dedit.
ter humum, de qua fingantur pocula, monſtrat ;
Quæque docet liquido teſta ſit apta mero.
lia luduntur fumoſo menſe Decembri :
Quæ jam non ulli compoſuiſſe nocet.
s ego deceptus non triſtia carmina feci :
Sed triſtis noſtros pœna ſecuta jocos.
nique non video tot de ſcribentibus unum ,
Quem ſua perdiderit Muſa : repertus ego.
uid ſi ſcripſiſſem mimos obſcœna jocantes ,
Qui ſemper juncti crimen amoris habent ?
quibus aſſidue cultus procedit adulter ,
Verbaque dat ſtulto callida nupta viro.
ubilis hæc virgo, matronaque virque puerque
Spectat, & ex magna parte Senatus adeſt.
ec ſatis inceſtis temerari vocibus aures :
Aſſueſcunt oculi multa pudenda pati.
umque fefellit amans aliqua novitate maritum ,
Plauditur, & magno palma favore datur.
uodque minus prodeſt, pœna eſt lucroſa poetæ :
Tantaque non parvo crimina prætor emit.
ſpice ludorum ſumptus, Auguſte, tuorum ,
Empta tibi magno talia multa leges.
æc tu ſpectaſti, ſpectandaque ſæpe dediſti ,
Majeſtas adeo comis ubique tua eſt.
uminibuſque tuis, totus quibus utitur orbis ,
Scenica vidiſti lætus adulteria.
cribere ſi fas eſt imitantes turpia mimos ,
Materiæ minor eſt debita pœna meæ.
n genus hoc ſcripti faciunt ſua pulpita tutum ?
Quodque licet mimis, ſcena licere dedit ?
t mea ſunt populo ſaltata poemata ſæpe :
Sæpe oculos etiam detinuere tuos.
cilicet in domibus veſtris ut priſca virorum
Artifici fulgent corpora picta manu :
Sic, quæ concubitus varios, Venerifque, figuras
Exprimat, eſt aliquo parva tabella loco.
Vtque ſedet vultu faſſus Telamonius iram ,
Inque oculis facinus barbara mater habet.

Sic madidos ſiccat digitis Venus uda capillos,
Et modo maternis tecta videtur aquis.
Bella ſonant alii telis inſtructa eruentis,
Parſque tui generis, pars tua facta canit.
Invida me ſpatio natura coercuit arcto,
Ingenio vires exiguaſque dedit.
Et tamen ille tuæ felix Æneidos auctor
Contulit in Tyrios arma, virumque toros.
Nec legitur pars ulla magis de corpore toto,
Quam non legitimo fœdere junctus amor.
Phyllidis hic itidem, teneræque Amaryllidis ig
Bucolicis juvenis luſerat ante modis.
Nos quoque jampridem ſcripto peccavimus iſt
Supplicium patitur non nova culpa novum.
Carminaque edideram, cum te delicta notante
Præterii toties irrequietus eques.
Ergo quæ juveni mihi non nocitura putavi
Scripta parum prudens, nunc nocuere ſeni.
Sera redundavit veteris vindicta libelli,
Diſtat & a meriti tempore pœna ſui.
Ne tamen omne meum credas onus eſſe remiſſu
Sæpe dedi noſtræ grandia vela rati.
Sex ego Faſtorum ſcripſi, totidemque libellos,
Cumque ſuo finem menſe volumen habet.
Idque tuo nuper ſcriptum ſub nomine Cæſar,
Et tibi ſacratum ſors mea rupit opus.
Et dedimus tragicis ſcriptum regale cothurnis,
Quæque gravis debet verba cothurnus habet.
Dictaque ſunt nobis, quamvis manus ultima cœp
Defuit, in facies corpora verſa novas.
Atque utinam revoces animum pauliſper ab ira
Et vacuo jubeas hinc tibi pauca legi.
Pauca quibus prima ſurgens ab origine mundi
In tua deduxi tempora Cæſar opus.
Aſpiceres quantum dederis mihi pectoris ipſe,
Quoque favore animi teque tuoſque canam.
Non ego mordaci diſtrinxi carmine quemquam
Nec meus illius crimina verſus habet.
Candidus a ſalibus ſuffuſis felle refugi:
Nulla venenato littera miſta joco eſt.
Inter tot populi, tot ſcripti millia noſtri,
Quem mea Calliope læſerit, unus ero.
Non igitur noſtris ullum gaudere Quiritem
Auguror, at multos indoluiſſe, malis.
Nec mihi credibile eſt quemquam inſultare jacent
Gratia candori ſi qua relata meo eſt.

H

precor, atque aliis poſſint tua numina flecti,
pater, o patriæ cura, ſaluſque tuæ.
ut in Auſoniam redeam, niſi forſitan olim,
um longo pœnę tempore victus eris:
ius exilium pauloque quietius oro,
t par delicto ſit mea pœna ſuo.

PVBLII
OVIDII
NASONIS
Triſtium
LIBER III.
ELEGIA I.

MIſſus in hanc venio timide liber exulis urbē:
Da placidam feſſo, lector amice, manum,
Neve reformida, ne ſim tibi forte pudori:
Nullus in hac charta verſus amare docet.
c domini fortuna mei eſt, ut debeat illam
Infelix ullis diſſimulare jocis.
quoque quod viridi quondam male luſit in ęvo:
Heu nimium ſero damnat & odit opus.
ſpice quid portem, nihil hic niſi triſte videbis:
Carmine temporibus conveniente ſuis.
auda quod alterno ſubſidunt carmina verſu,
Vel pedis hoc ratio, vel via longa facit.
uod neque ſum cedro flavus, nec pumice levis:
Erubui domino cultior eſſe meo.
ttera ſuffuſas quod habet maculoſa lituras,
Læſit opus lacrymis ipſe poeta ſuum.
qua videbuntur caſu non dicta Latine:
In qua ſcribebat, Barbara terra fuit.
icite lectores, ſi non grave, qua ſit eundum;
Quaſque petam ſedes hoſpes in urbe liber.
æc ubi ſum furtim lingua titubante locutus
Qui mihi mouſtraret, vix fuit unus, iter.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Dij tibi dent, noſtro quod non tribuere poe,
  Molliter in patria vivere poſſe tua.
Duc age, namque ſequar : quamvis terraq; riq
  Longinquo referam laſſus ab orbe pedem.
Paruit, & ducens, Hæc ſunt fora Cæſaris, ini
  Hæc eſt a ſacris quæ via nomen habet.
Hic locus eſt Veſtæ, qui Pallada ſervat & ign
  Hæc fuit antiqui regia parva Numæ.
Inde petens dextram porta eſt, ait, iſta Palat
  Hic ſator, hoc primum condita Roma loco,
Singula dum miror, video fulgentibus armis
  Conſpicuos poſtes, tectaque digna deo.
En Iovis hæc, dixi domus eſt: quod ut eſſe putā,
  Augurium menti querna corona dabat.
Cujus ut accepi dominum, non fallimur, inqu,
  Et magni verum eſt hanc Iovis eſſe domum
Cur tamen appoſita velatur Ianua lauro ?
  Cingit & anguſtas arbor opaca fores ?
An quia perpetuos meruit domus iſta triumps
  An quia Leucadio ſemper amata deo?
Ipſane quod feſta eſt? an quod facit omnia fe?
  Quam tribuit terris, pacis an iſta nota eſt ?
Vtque viret ſemper laurus, nec fronde caduca
  Carpitur : æternum ſic habet illa decus.
Cauſa ſuperpoſitæ ſcripto teſtata coronæ
  Servatos cives indicat hujus ope.
Adjice ſervatis unum, pater optime, civem,
  Qui procul extremo pulſus in orbe latet.
In quo pœnarum, quas ſe meruiſſe fatetur ,
  Non facinus cauſam, ſed ſuus error habet.
Me miſerum, vereorq; locum vereorque potent,
  Et quatitur trepido littera noſtra metu.
Adſpicis exangui chartam pallere colore ?
  Adſpicis alternos intremuiſſe pedes ?
Quandocunque precor noſtro placata parenti
  Iiſdem ſub dominis aſpiciare domus.
Inde timore pari gradibus ſublimia celſis
  Ducor ad intonſi candida templa Dei.
Signa peregrinis ubi ſunt alterna columnis
  Belides, & ſtricto barbarus enſe pater.
Quæque viri docto veteres fecere, novique
  Pectore, lecturis inſpicienda patent.
Quærebam fratres exceptis ſcilicet illis ,
  Quos ſuus optaret non genuiſſe pater.
Quærentem fruſtra cuſtos e ſedibus illis
  Prępoſitus ſancto juſſit abire loco.

ra templa peto vicino juncta theatro,
ec quoque erant pedibus non adeunda meis.
me, quæ doctis patuerunt prima libellis
tria, libertas tangere paſſa ſua eſt.
enus auctoris miſeri fortuna redundat,
t patimur nati quam tulit ipſe fugam.
ſitan & nobis olim minus aſper, & illi
victus longo tempore Cæſar erit.
precor, atque adeo (neq; enim mihi turba ro-
æſar ades voto maxime dive meo. (ganda eſt?
rea, quoniam ſtatio mihi publica clauſa eſt:
rivato liceat delituiſſe loco.
quoque ſi fas eſt, confuſa pudore repulſę,
amite plebejæ carmina noſtra manus.

ELEGIA II.

Rgo erat in fatis Scythiã quoq; viſere noſtris?
Quæque Lycaonio terra ſub axe jacet?
Nec vos Pierides, nec ſtirps Latonia veſtro
octa ſacerdoti turba tuliſtis opem.
: mihi quod luſi vero ſine crimine prodeſt,
Quodque magis vita Muſa jocoſa mea eſt.
rima ſed pelago, terraque pericula paſſum
ſtus ab aſſiduo frigore pontus habet.
ique fugax rerum, ſecuraque in otia natus
Mollis & impatiens ante laboris eram:
tima nunc patior, nec me mare portubus orbum
Perdere, diverſæ nec potuere viæ.
fecitque malis animus, nam corpus ab illo
Accepit vires, vixque ferenda tulit.
m tamen & ventis dubius jactabar & undis:
Fallebat curas, ægraque corda labor.
via finita eſt, & opus requievit eundi,
Et pœnæ tellus eſt mihi tacta meæ:
l niſi flere libet, nec noſtro parcior imber
Lumine, quam verna de nive manat aqua.
ma domuſque ſubit, deſideriumque locorum,
Quicquid & amiſſa reſtat in urbe mei.
i mihi quod toties noſtri pulſata ſepulchri
Janua, ſed nullo tempore aperta fuit.
r ego tot gladios fugi? totieſque minata
Obruit infœlix nulla procella caput?
i quos experior nimium conſtanter iniquos,
Participes iræ quos deus unus habet;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Exſtimulate, precor, ceſſantia fata, meique
  Interitus clauſas eſſe vetate fores.

ELEGIA III.

HÆc, mea ſi conjux miraris, epiſtola qu:
  Alterius digitis ſcripta ſit, æger eram
Æger in extremis ignoti partibus orbis
  Incertuſque meæ pæne ſalutis eram.
Quem mihi tunc animum dira regione jacen
  Inter Sauromatas eſſe, Getaſque putas?
Nec cœlum patior, nec aquis aſſuevimus iſti
  Terraque neſcio quo non placet ipſa modo
Non domus apta ſatis, non hic cibus utilis a
  Nullus, Apollinea qui levet arte malum,
Non qui ſoletur, non qui labentia tarde
  Tempora narrando fallat, amicus adeſt.
Laſſus in extremis jaceo populiſque, lociſqu
  Et ſubit affectu nunc mihi quicquid abeſt.
Omnia cum ſubeant, vincis tamen omnia conj
  Et plus in noſtro pectore parte tenes.
Te loquor abſentem, te vox mea nominat un
  Nulla venit ſine te nox mihi, nulla dies.
Quinetiam ſic me dicunt aliena locutum,
  Vt foret amentis nomen in ore tuum.
Si jam deficiam, ſuppreſſaque lingua palato
  Vix inſtillato reſtituenda mero.
Nunciet huc aliquis dominam veniſſe, reſurga
  Speſque tui nobis cauſſa vigoris erit.
Ergo ego ſum vitæ dubius, tu forſitan iſtic
  Iucundum noſtri neſcia tempus agis.
Non agis affirmo, liquet hoc cariſſima nobis,
  Tempus agi ſine me non niſi triſte tibi.
Si tamen implevit mea ſors quos debuit anno
  Et mihi vivendi tam cito finis adeſt,
Quantum erat o magni perituro parcere divi,
  Vt ſaltem patria contumularer humo!
Vel pœna in mortis tempus dilata fuiſſet,
  Vel præcepiſſet mors properata fugam.
Integer hanc potui nuper bene reddere vitam:
  Exul ut occiderem nunc mihi vita data eſt.
Tam procul ignotis igitur moriemur in oris?
  Et fient ipſo triſtia fata loco?
Nec mea conſueto langueſcent corpora lecto?
  Depoſitum nec me qui fleat, ullus erit?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

lominæ lacrymis in noſtra cadentibus ora
cedent animæ tempora parva meæ ?
nandata dabo ? nec cum clamore ſupremo
nguentes oculos claudet amica manus ?
ine funeribus caput hoc, ſine honore ſepulcri
leploratum barbara terra teget ?
id, ubi audieris, tota turbabere mente ?
feries pavida pectora fida manu ?
id in has fruſtra tendens tua brachia partes
amabis miſeri nomen inane viri ?
tamen lacerare genas : nec ſcinde capillos :
n tibi nunc primum lux mea raptus ero:
patriam amiſi : tunc me periiſſe putato :
prior, & gravior mors fuit illa mihi.
, ſi forte potes, ſed nō potes, optima cōjunx,
nitis gaude tot mihi morte malis.
l potes, extenua forti mala corde ferendo :
l mala jampridem non rude pectus habes.
e utinam pereant animæ cum corpore noſtræ:
ugiatque avidos pars mea nulla rogos.
ſi morte carens vacuas volat altus in auras.
iritus, & Samij ſunt rata dicta ſenis:
r Sarmaticas Romana vagabitur umbras :
rque feros Manes hoſpita ſemper erit.
tamen facito parva referantur in urna :
: ego non etiam mortuus exul ero.
vetat hoc quiſquā fratrē Thebana peremptum
ppoſuit tumulo rege vetante ſoror.
e ea cum foliis, & amomi pulvere miſce :
que ſuburbano condita pone loco.
ſque legat verſus oculo properante viator,
randibus in tumuli marmore cæde notis:
ego qui jaceo tenerorum luſor amorum,
genio perij Naſo poeta meo.
ibi, qui tranſis ne ſit grave quiſquis amaſti,
icere : Naſonis molliter oſſa cubent.
ſatis in tumulo eſt, etenim majora libelli,
diuturna magis ſunt monimenta mei :
s ego confido, quamvis nocuere, daturos
omen, & auctori tempora longa ſuo.
amen exſtincto feralia munera ſemper,
eque tuis lacrymis humida ſerta dato.
mvis in cinerem corpus mutaverit ignis;
ntiet officium mœſta favilla pium.
bere plura libet, ſed vox mihi feſſa loquendo
ictandi vires ſiccaque lingua negat.

Accipe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Accipe ſupremo dictum mihi forſitan ore ;
Quod, tibi qui mittit, non habet ipſe : Va

ELEGIA IV.

O Mihi care quidem ſemper, ſed tempore co
Cognite : res poſtquam procubuere me
Vſibus edocto ſi quidquam credis amico
Vive tibi : & longe nomina magna fuge.
Vive tibi, quantumque potes præluſtria vita :
Sævum præluſtri fulmen ab arce venit.
Nam quanquam ſoli poſſunt prodeſſe potente
Non proſit potius ſi quis obeſſe poteſt.
Effugit hibernas demiſſa antenna procellas :
Lataque plus parvis vela timoris habent.
Adſpicis, ut ſumma cortex levis innatet unda
Cum grave nexa ſimul retia mergat onus ?
Hæc ego ſi monitor monitus prius ipſe fuiſſem
In qua debebam, forſitan urbe forem.
Dum tecum vixi, dum me levis aura ferebat :
Hæc mea per placidas cymba cucurrit aqua
Qui cadit in plano , vix hoc tamen evenit ipſ
Sic cadit, ut tacta ſurgere poſſit humo.
At miſer Elpenor tecto delapſus ab alto
Occurrit regi flebilis umbra ſuo.
Quid fuit, ut tutas agitaret Dædalus alas ?
Icarus immenſas nomine ſignet aquas ?
Nempe quod hic alte, demiſſius.ille volabat :
Nam pennas ambo non habuere ſuas.
Crede mihi, bene qui latuit, bene vixit : & in
Fortunam debet quiſque manere ſuam.
Non foret Eumedes orbus : ſi filius ejus
Stultus Achilleos non adamaſſet equos.
Nec natum in flamma vidiſſet, in arbore natas
Cepiſſet genitor ſi Phaetonta Merops.
Tu quoque formida nimium ſublimia ſemper :
Propoſitique memor, contrahe vela tui.
Nam pede inoffenſo ſpatium decurrere vitæ
Dignus es : & fato candidiore frui.
Quæ pro te ut voveam miti pietate mereris,
Hæſuraque mihi tempus in omne fide.
Vidi ego te tali vultu mea fata gementem :
Qualem credibile eſt ore fuiſſe meo.
Noſtra tuas vidi lacrymas ſuper ora cadentes :
Tempore quas uno fidaque verba bibi.

N

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

unc quoque ſummotum ſtudio defendis amicum:
Et mala vix ulla parte levanda levas.
ive ſine invidia : mollesque inglorius annos
Exige, amicitias & tibi junge pares.
aſoniſque tui, quod adhuc non exulat unum,
Nomen ama : Scythicus cætera pontus habet.
oxima ſyderibus tellus Erymanthidos Vrſæ
Me tenet, adſtricto terra peruſta gelu.
ſphorus & Tanais ſuperant, Scythięq; paludes,
Vixque ſatis noti nomina pauca loci.
terius nihil eſt, niſi non habitabile frigus.
Heu quam vicina eſt ultima terra mihi ?
longe patria eſt : longe cariſſima conjunx :
Quidquid & hæc nobis poſt duo dulce fuit.
tamen hæc abſunt, ut quæ contingere non eſt
Corpore : ſint animo cuncta videnda meo.
ite oculos errat domus, urbs & forma locorum:
Succeduntque ſuis ſingula facta locis.
njugis ante oculos, ſicut præſentis imago eſt :
Illa meos caſus ingravat : illa levat. (amorē,
gravat hoc, quod abeſt: levat hoc, quod præſtat
Impoſitumque ſibi firma tuetur onus.
s quoque pectoribus noſtris hæretis amici :
Dicere quos cupio nomine quemque ſuo :
l timor officium cautus compeſcit : & ipſos
In noſtro poni carmine nolle puto.
te volebatis, gratique erat inſtar amoris,
Verſibus in noſtris nomina veſtra legi.
od quoniam eſt anceps, intra mea pectora quēq;
Alloquar : & nulli cauſſa timoris ero.
c meus indicio latitantes verſus amicos
Protrahet, occulte ſi quis amavit : amet.
te tamen, quamvis longa regione remotus
Abſim : vos animo ſemper adeſſe meo.
qua quiſque poteſt, oro, mala noſtra levate :
idam projecto neve negate manum.
oſpera ſic vobis maneat fortuna, nec unquam
Contacti ſimili ſorte rogetis idem.

ELEGIA V.

Sus amicitiæ tecum mihi parvus, ut illam
Non ægre poſſis diſſimulare, fuit :
Ni me complexus vinclis propioribus eſſes,
ſaret mea vento forſan euntę ſuo,

vt cec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Vt cecidi, cunctique meam fugere ruinam :
  Verſaque amicitiæ terga dedere meæ :
Auſus es igne Iovis percuſſum tangere corpus
  Et deploratæ limen adire domus.
Idque recens præſtas nec longo cognitus uſu
  Quod veterum miſero vix duo treſve mihi.
Vidi ego confuſos vultus, viſoſque notavi :
  Oſque madens fletu, pallidiuſque meo :
Et lacrymas cernens in ſingula verba cadente
  Ore meo lacrymas, auribus illa, bibi :
Brachiaque excepi mœſto pendentia collo ,
  Et ſingultatis oſcula miſta ſonis.
Sum quoque Care tuis defenſus viribus abſen
  Scis Carum veri nominis eſſe loco.
Multaque præterea manifeſti ſigna favoris
  Pectoribus teneo non abitura meis.
Dij tibi poſſe tuos tribuant defendere ſemper
  Quos in materia proſperiore juves.
Si tamen interea quid in his ego perditus oris
  Quod te credibile eſt quærere, quæris agam.
Spe trahor exigua, quam tu mihi demere noli
  Triſtia leniri numina poſſe dei.
Seu temere exſpecto : ſive hoc contingere fas
  Tu mihi quod cupio fas, precor, eſſe proba.
Quæque tibi eſt linguæ facundia confer in illu
  Vt doceas votum poſſe valere meum.
Quo quiſque eſt major : magis eſt placabilis i
  Et faciles motus mens generoſa capit.
Corpora magnanimo ſatis eſt proſtraſſe leoni :
  Pugna ſuum finem, cum jacet hoſtis, habet.
At lupus, & turpes inſtant morientibus urſi ,
  Et quæcunque minor nobilitate fera eſt.
Majus apud Trojam forti quid habemus Achil
  Dardanij lacrymas non tulit ille ſenis.
Quæ ducis Emathij fuerit clementia Pharos ,
  Præclarique docent funeris exequiæ.
Neve hominum referam flexas ad mitius iras :
  Iunonis gener eſt, qui prius hoſtis erat.
Denique non poſſum nullam ſperare ſalutem.
  Cum non ſit pœnæ cauſſa cruenta meæ.
Non mihi quærenti peſſundare cuncta, petitum
  Cæſareum caput eſt, quod caput orbis erat.
Non aliquid dixit, violentaque lingua locuta e
  Lapſave ſunt nimio verba profana mero.
Inſcia quod crimen viderunt lumina, plector :
  Peccatumque oculos eſt habuiſſe meos.

on equidem totam poſſum defendere culpam,
Sed partem noſtri criminis error habet.
pes igitur ſupereſt facturum ut molliat ipſe
Mutati pœnam conditione loci.
loc utinam nitidi ſolis prænuncius ortus
Afferat admiſſo lucifer albus equo.

ELEGIA VI.

OEdus amicitiæ non vis cariſſime noſtræ,
Nec ſi forte velis, diſſimulare potes.
Donec enim licuit, nec te mihi carior alter,
Nec tibi me tota junctior urbe fuit.
que erat uſque adeo populo teſtatus ut eſſet,
Pæne magis quam tu, quamq; ego notus, amor.
uique eſt in caris animi tibi candor amicis:
Cognitus eſt iſti, quem colis ipſe, viro.
il ita celabas ut non ego conſcius eſſem:
Pectoribuſque dabas multa tegenda meis.
uique ego narrabam ſecreti quicquid habebam,
Excepto, quod me perdidit, unus eras.
quoque ſi ſciſſes: ſalvo fruerere ſodali:
Conſilioque forem ſoſpes, amice, tuo.
d mea me in pœnam nimirum fata trahebant:
Omne bonæ claudunt utilitatis iter.
re malum potui tamen hoc vitare cavendo,
Seu ratio fatum vincere nulla valet.
t tamen o nobis uſu junctiſſime longo,
Pars deſiderij maxima pæne mei:
memor: & ſi quas fecit tibi gratia vires:
Illas pro nobis experiare, rogo:
minis ut læſi fiat manſuetior ira,
Mutatoque minor ſit mea pœna loco.
que ita: ſi nullum ſcelus eſt in pectore noſtro:
Principiumque mei criminis error habet.
c breve, nec tutum eſt, quo ſint mea, dicere, caſu
Lumina funeſti conſcia facta mali.
nſque reformidat, veluti ſua vulnera, tempus
Illud, & admonitu fit novus ipſe dolor.
quæcunque adeo poſſint afferre pudorem,
Illa tegi cæca condita nocte decet.
l igitur referam niſi me peccaſſe: ſed illo
Præmia peccato nulla petita mihi.
ltitiamque meum crimen debere vocari:
Nomina ſi factis reddere vera velis,

Quæ ſi non ita ſunt : alium, quo longius abſ
 Quære (ſuburbana hæc ſit mihi terra) locu

ELEGIA VI.

Vade ſalutatum ſubito perarata Perillam
 Littera, ſermonis fida miniſtra mei.
Aut illam invenies dulci cũ matre ſedent
 Aut inter libros, Pieridaſque ſuas.
Quicquid aget, cum te ſcierit veniſſe, relinqu
 Nec mora quid venias, quidve, requiret, a
Vivere me dices : ſed ſic, ut vivere nolim :
 Nec mala tam longa noſtra levata mora.
Et tamen ad Muſas, quamvis nocuere, rever
 Aptaque in alternos cogere verba pedes.
Tu quoq; dic ſtudiis communibus ecquid inhæ
 Doctaque non patrio carmina more canis ?
Nam tibi cum facie mores natura pudicos,
 Et raras dotes, ingeniumque dedit.
Hoc ego Pegaſidas deduxi primus ad undas :
 Ne male fœcundæ vena periret aquæ.
Primus id adſpexi teneris in virginis annis,
 Vtque pater natæ, duxque comeſque fui.
Tunc quoque ſi forſan noſtrum delevit amore
 Tempus, eram nimio junctus amore tibi.
Ergo ſi remanent ignes tibi pectoris iidem.
 Sola tuum vates, Lesbia, vincet opus.
Sed vereor, ne nunc mea te fortuna retardet,
 Poſtque meos caſus ſit tibi pectus iners.
Dum licuit, tua ſæpe mihi, tibi noſtra legeban
 Sæpe tui judex, ſæpe magiſter eram.
Aut ego præbebam factis modo verſibus aures
 Aut, ubi ceſſaras, cauſſa ruboris eram.
Forſitan exemplo, quia me læſere libelli,
 Tu quoque ſis pœnæ facta ruina meæ.
Pone Perilla metum, tantummodo fœmina nu
 Neve vir e ſcriptis diſcat amare tuis.
Ergo deſidiæ remove doctiſſima cauſas,
 Inque bonas artes, & tua ſacra redi.
Iſta decens facies longis vitiabitur annis,
 Rugaque in antiqua fronte ſenilis erit:
Injicietque manum formæ damnoſa ſenectus,
 Quæ ſtrepitum paſſu non faciente venit.
Cumque aliquis dicet, fuit hæc formoſa, doleb
 Et ſpeculum mendax eſſe querere tuum.

S

nt & opes modicæ, cum ſis digniſſima magnis,
Finge ſed immenſis cenſibus eſſe pares.
mpe dat, & quodcunque libet fortuna, rapitque;
Irus & eſt ſubito, qui modo Crœſus erat.
ngula ne referam, nil non mortale tenemus
Pectoris exceptis, ingenijque bonis.
n ego cum patria caream, vobiſque, domoque,
Raptaque ſint, adimi quæ potuere, mihi:
genio tamen ipſe meo comitorque fruorque,
Cæſar in hoc potuit juris habere nihil.
i licet hanc ſævo vitam mihi finiat enſe,
Me tamen exſtincto fama ſuperſtes erit.
umque ſuis victrix ſeptem de montibus orbem
Proſpiciet domitum Martia Roma, legar.
u quoque, quam ſtudij maneat felicior uſus,
Effuge venturos qua potes uſque rogos.

ELEGIA VIII.

NVnc ego Triptolemi cuperē cōſcēdere currus,
Miſit in ignotam qui rude ſemen humum.
Nunc ego Medeæ vellem frenare dracones,
Quos habuit fugiens arce Corinthe tua.
unc ego jactandas optarem ſumere pennas:
Sive tuas Perſeu, Dædale ſive tuas.
t tenera noſtris cedente volatibus aura
Adſpicerem patriæ dulce repente ſolum:
eſertæque domus vultus, memoreſque ſodales,
Caraque præcipue conjugis ora meæ.
ulte quid hæc fruſtra votis puerilibus optas?
Quæ non ulla tibi fertque feretque dies.
ſemel optandum eſt, Auguſti numen adora:
Et quem ſenſiſti rite precare Deum.
le tibi pennaſque poteſt curruſque volucres
Tradere, det reditum: protinus ales eris.
præcor hæc (neque enim poſſum majora precari)
Ne mea ſint timeo vota modeſta parum.
orſitan hoc olim, cum jam ſatiaverit iram,
Tunc quoque ſollicita mente rogandus erit.
uod minus interea eſt, inſtar mihi muneris āpli,
Ex his me jubeat quolibet ire locis.
ec cœlum, nec aquæ faciunt, nec terra, nec auræ,
Hei mihi perpetuus corpora languor habet.
eu vitiant artus ægræ contagia mentis,
Sive mei cauſſa eſt in regione mali.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Vt tetigi Pontum, vexant inſomnia: vixque
Oſſa tegit macies, nec juvat ora cibus.
Quique per autumnum percuſſis frigore prim
Eſt color in foliis, quæ nova læſit hyems:
Is mea membra tenet, nec viribus allevor ul,
Et nunquam queruli cauſſa doloris abeſt.
Nec melius valeo, quã corpore, mente: ſed ægr
Vtraque pars æque, binaque damna fero.
Hæret & ante oculos veluti ſpectabile corpus
Aſtans fortunæ forma videnda meæ.
Cumq; locos, moreſq; hominũ, cultuſq; ſon
Cernimus, & quid ſim, quid fuerimque ſul
Tantus amor necis eſt, querar ut de Cæſaris i
Quod non offenſas vindicet enſe ſuas.
At quoniam ſemel eſt odio civiliter uſus,
Mutato levior ſit fuga noſtra loco.

ELEGIA IX.

HIc quoque ſunt igitur Grajæ (quis crede?)
Inter inhumanæ nomina barbariæ. (u
Huc quoque Mileto miſſi venere coloni?
Inque Getis Grajas conſtituere domos?
Sed vetus huic nomen poſitaque antiquius urb
Conſtat ab Abſyrti cæde fuiſſe loco.
Nam rate, quæ cura pugnacis facta Minervæ,
Per non tentatas prima cucurrit aquas,
Impia deſertum fugiens Medea parentem
Dicitur his remos applicuiſſe vadis:
Quem procul ut vidit tumulo ſpeculator ab al
Hoſpes, ait, noſco Colchide vela, venit.
Dum trepidant Minyæ, dum ſolvitur aggere f
Dum ſequitur celeres anchora tracta manus
Conſcia percuſſit meritorum pectora Colchis
Auſa atque auſura multa nefanda manu.
Et, quamquam ſupereſt ingens audacia menti,
Pallor in attonitæ virginis ore fuit.
Ergo ubi proſpexit venientia vela, tenemur:
Et pater eſt aliqua fraude morandus, ait.
Dum quid agat quærit, dũ verſat in omnia vul
Ad fratrem caſu lumina flexa tulit.
Cujus ut oblata eſt præſentia, vicimus, inquit
Hic mihi morte ſua cauſa ſalutis erit.
Protinus ignari nec quidquam tale timentis
Innocuum rigido perforat enſe latus,

A

tque ita divellit divulſaque membra per agros
 Diſſipat in multis invenienda locis.
eu pater ignoret, ſcopulo proponit in alto
 Pallenteſque manus, ſanguineumque caput.
t genitor luctuque novo tardetur: & artus
 Dum legit exſtinctos, triſte retardet iter.
nde Tomos dictus locus hic, quia fertur in illo
 Membra ſoror fratris conſecuiſſe ſui.

ELEGIA X.

SI quis adhuc iſtic meminit Naſonis adempti:
 Et ſupereſt ſine me nomen in urbe meum.
Suppoſitum ſtellis nunquã tangentibus æquor,
 Me ſciat in media vivere barbaria.
auromatæ cingunt fera gens, Beſſique Getæque:
 Quam non ingenio nomina digna meo!
um tamen aura tepet, medio defendimur Iſtro:
 Ille ſuis liquidus bella repellit aquis.
t cum triſtis hyems ſqualentia protulit ora,
 Terraque marmoreo eſt candida facta gelu.
um patet & Boreas, & nix injecta ſub Arcto,
 Tum patet has gentes axe tremente premi.
ix jacet, & jactam nec ſol pluviæve reſolvunt,
 Indurat Boreas, perpetuamque facit.
rgo ubi delicuit nondum prior, altera venit,
 Et ſolet in multis bima manere locis.
antaque commoti vis eſt Aquilonis, ut altas
 Æquet humo turres, tectaque rapta ferat.
ellibus, & ſutis arcent mala frigora braccis,
 Oraque de toto corpore ſola patent.
æpe ſonant moti glacie pendente capilli,
 Et nitet inducto candida barba gelu.
Nudaque conſiſtunt formam ſervantia teſtæ
 Vina, nec hauſta meri, ſed data fruſta bibunt.
Quid loquor! ut cuncti concreſcunt frigore rivi?
 Deque lacu fragiles effodiuntur aquæ?
Ipſe, papyrifero qui non anguſtior amne,
 Miſcetur vaſto multa per ora freto,
Cæruleos ventis latices durantibus Iſter
 Congelat: & tectis in mare ſerpit aquis.
Quaque rates ierant, pedibus nunc itur, & undas
 Frigore concretas ungula pulſat equi.
Perque novos pontes ſubter labentibus undis
 Ducunt Sarmatici barbara plauſtra boves.

Vix equidem credas, ſed cum ſint præmia fall
  Nulla, ratam debet teſtis habere fidem.
Vidimus ingentem glacie conſiſtere pontum:
  Lubricaque immotas teſta premebat aquas.
Nec vidiſſe ſat eſt; durum calcavimus æquor,
  Vndaque non udo ſub pede ſumma fuit.
Si tibi tale fretum quondam, Leandre, fuiſſet,
  Non foret anguſtæ mors tua crimen aquæ.
Dum neque ſe pandi poſſunt Delphines in aura
  Tollere, conantes dura coercet hyems.
Et quamvis boreas jactatis inſonet alis,
  Fluctus in obſeſſo gurgite nullus erit.
Incluſæque gelu ſtabunt, ut marmore puppes,
  Nec poterit rigidas findere remus aquas.
Vidimus in glacie piſces hærere ligatos,
  Sed pars ex illis tum quoque viva fuit.
Sive igitur nimij Boreæ vis ſæva marinas,
  Sive redundatas flumine cogit aquas.
Protinus æquato ſiccis aquilonibus Iſtro
  Invehitur celeri barbarus hoſtis equo.
Hoſtis equo pollens, longeque volante ſagitta
  Vicinam late depopulatur humum.
Diffugiunt alij, nulliſque tuentibus agros,
  Incuſtoditæ diripiuntur opes.
Ruris opes parvæ, pecus & ſtridentia plauſtra,
  Et quas divitias incola pauper habet.
Pars agitur vinctis poſt tergum capta lacertis
  Reſpiciens fruſtra rura, laremque ſuum.
Pars cadit hamatis miſere confixa ſagittis,
  Nam volucri ferro tinctile virus ineſt.
Quæ nequeunt ſecum ferre, aut abducere, perdun
  Et cremat inſontes hoſtica flamma caſas.
Tum quoq; cum pax eſt, trepidant formidine bel
  Nec quiſquam preſſo vomere ſulcat humum.
Aut videt, aut metuit locus hic, quē nō videt, h
  Ceſſat iners rigido terra relicta ſitu. (ſtem
Non hic pampinea dulcis latet uva ſub umbra:
  Nec cumulant latos fervida muſta lacus.
Poma negat regio, nec haberet Acontius, in quo
  Scriberet hic dominæ verba legenda ſuæ.
Adſpiceres nudos ſine fronde, ſine ordine campo
  Heu loca felici non adeunda viro!
Ergo tam late pateat cum maximus orbis,
  Hæc eſt in pœnas terra reperta meas.

ELE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ELEGIA XI.

I quis es, inſultes qui caſibus improbe noſtris :
Meque reum dempto fine cruentus agas :
Natus es e ſcopulis, nutritus lacte ferino :
Et dicam ſilices pectus habere tuum.
uis gradus ulterior, quo ſe tua porrigat ira,
Reſtat, quidve meis cernis abeſſe malis ?
rbara me tellus, & inhoſpita litora ponti,
Cumque ſuo Borea Mænalis urſa videt.
ulla mihi cum gente fera commercia linguæ,
Omnia ſolliciti ſunt loca plena metus.
tque fugax avidis cervus deprenſus ab urſis,
Cinctaque montanis ut pavet agna lupis :
c ego belligeris a gentibus undique ſeptus
Terreor hoſte meum pæne premente latus.
tque ſit exiguum pœnæ, quod conjuge cara,
Quod patria careo, pignoribuſque meis ?
t mala nulla feram, niſi nudam Cæſaris iram,
Nuda parum nobis Cæſaris ira mali eſt ?
t tamen eſt aliquis, qui vulnera cruda retractet,
Solvat & in mores ora diſerta meos.
n cauſſa facili quemvis licet eſſe diſertum,
Et minimæ vires frangere quaſſa valent.
ubruere eſt arces, & ſtantia mœnia virtus :
Quamlibet ignavi præcipitata premunt.
on ſum qui fueram: quid inane proteris umbram?
Quid cinerem ſaxis buſtaque noſtra petis ?
ector erat tunc cum bello certabat, & idem
Tractus ab Hæmonio non erat Hector equo.
Me quoque, quem noras olim, non eſſe memento:
Ex illo ſuperant hæc ſimulacra viro.
Quid ſimulacra ferox dictis inceſſis amaris ?
Parce, precor, manes ſollicitare meos.
Omnia vera puta mea crimina : nil ſit in illis,
Quod magis errorem, quam ſcelus eſſe putes.
Pendimus en profugi (ſatia tua pectora) pœnas
Exilioque graves, exilijque loco.
Carnifici mea flenda poteſt fortuna videri :
Te tamen eſt uno judice merſa parum.
Sævior es triſti Buſiride, ſævior illo,
Qui falſum lento torruit igne bovem.
Quique bovem Siculo fertur donaſſe tyranno :
Et dictis artes conciliaſſe ſuas.

Munere in hoc rex eſt uſus, ſed imagine majo
  Nec ſola eſt operis forma probanda mei.
Adſpicis a dextra latus hoc adapertile tauri,
  Hac tibi quem perdes conjiciendus erit:
Protinus incluſum lentis carbonibus ure,
  Mugiet, & veri vox erit illa bovis.
Pro quibus inventis, ut munus munere penſes,
  Da precor ingenio præmia digna meo.
Dixerat: at Phalaris, pœnæ mirande repertor
  Ipſe tuum præſens imbue, dixit, opus:
Nec mora: monſtratis crudeliter ignibus uſtus
  Exhibuit geminos ore gemente ſonos.
Quid mihi cum Siculis? inter Scythicoſq; Getaſ
  Ad te, quiſquis is es, noſtra querela redit.
Atque ſitim noſtro poſſis explere cruore:
  Quantaque vis avido gaudia corde feras.
Tot mala ſum fugiens tellure, tot æquore paſſ
  Te quoque ut auditis poſſe dolere putem.
Crede mihi ſi ſit nobis collatus Vlyſſes,
  Neptunique minor, quam Iovis ira fuit.
Ergo quicunque es, reſcindere crimina noli:
  Deque gravi duras vulnere tolle manus:
Vtque meæ famam tenuent oblivia culpæ:
  Facta cicatricem ducere noſtra ſine.
Humanæque memor ſortis, quæ tollit eoſdem,
  Et premit: incertas ipſe verere vices.
Et quoniam, fieri quod nunquam poſſe putavi,
  Eſt tibi de rebus maxima cura meis:
Non eſt quod timeas: fortuna miſerrima noſtra eſ
  Omne trahit ſecum Cæſaris ira malum.
Quod magis ut liqueat: neve hoc ego fingere cre
  Ipſe velim pœnas experiare meas. (da

ELEGIA XII.

FRigora jam zephyri minuunt: annoq; peracto,
  Longior antiquis viſa Meotis hyems:
Impoſitamq; ſibi qui non bene pertulit Hellem:
  Tempora nocturnis æqua diurna facit.
Iam violas puerique legunt, hilareſque puellæ,
  Ruraque quæ nullo nata ſerente ferunt:
Prataque pubeſcunt variorum flore colorum:
  Indocilique loquax gutture vernat avis.
Vtque malæ crimen matris deponat hirundo,
  Sub trabibus cunas tectaque parva facit:

Herba-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

baque quæ latuit Cerealibus obruta ſulcis :
xſerit e tepida molle cacumen humo :
oq; loco eſt vitis, de palmite gemma movetur :
iam procul e Getico litore vitis abeſt :
oque loco eſt arbor, turgeſcit in arbore ramus:
iam procul a Geticis finibus arbor abeſt.
a nunc iſtic : junctiſque ex ordine ludis
edunt verboſi garrula bella fori.
is equo nunc eſt, levibus nunc luditur armis :
unc pila, nunc celeri vertitur orbe trochus.
ic, ubi perfuſa eſt oleo labente juventus :
efeſſos artus virgine tingit aqua.
na viget, ſtudiiſque favor diſtantibus ardet :
umque tribus reſonant terna theatra foris.
uater & quoties non eſt numerare beatum,
on interdicta cui licet urbe frui !
nihi ſentitur nix verno ſole ſoluta :
uæque lacu duro non fodiantur aquæ :
mare cõcreſcit glacie: nec, ut ante, per Iſtrum
ridula Sauromates plauſtra bubulcus agit.
amen incipiunt aliquæ huc adnare carinæ :
oſpitaque in ponti litore puppis adeſt :
alus occurram nautæ : dictaque ſalute
uid veniat quæram, quiſve, quibuſve locis.
quidem mirum, niſi de regione propinqua,
on niſi vicinas tutus araret aquas.
is ab Italia tantum mare navita tranſit :
tora rarus in hæc portubus orba venit.
tamen Græca ſciret, ſive ille Latina
oce loqui, certe gratior hujus erit.
quoque ab ore freti, longeq; Propontidos un-
uic aliquem certo vela dediſſe noto. (dis
quis is eſt, memori rumorem voce referre,
t fieri famæ parſque graduſque poteſt.
recor auditos poſſit narrare triumphos
æſaris : & Latio reddita vota Iovi.
ue rebellatrix tandem Germania magni
riſte caput pedibus ſuppoſuiſſe ducis.
mihi qui referat, quæ non vidiſſe dolebo :
le meæ domui protinus hoſpes erit.
mihi jãne domus Scythico Naſonis in orbe eſt?
mque ſuum mihi dat pro lare pœna locum ?
facite, ut Cæſar non hoc penetrale, domũq;,
oſpitium pœnæ ſed velit eſſe meæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ELEGIA XIII.

ECce ſupervacuus (quid enim fuit utile naſci?)
Ad ſua natalis tempora noſter adeſt.
Dure quid ad miſeros veniebas exulis ars?
Debueras illis impoſuiſſe modum.
Si tibi cura mei, vel ſi pudor ullus adeſſet:
Non ultra patriam me ſequerere meam.
Quoq; loco primũ tibi ſum male cognitus imis
Illo tentaſſes ultimus, eſſe mihi:
Inque relinquendo, quod idem fecere ſodales
Tu quoque dixiſſes triſtis in urbe vale.
Quid tibi cum ponto? num te quoque Cæſaris ira
Extremam gelidi miſit in orbis humum?
Scilicet expectas ſolitum tibi moris honorem
Pendeat ex humeris veſtis ut alba meis?
Fumida cingatur florentibus ara coronis?
Micaque ſolenni thuris in igne ſonet?
Libaque dem pro te genitale notantia tempus
Concipiamque bonas ore favente preces?
Non ita ſum poſitus, nec ſunt ea tempora nobis
Adventu poſſim lætus ut eſſe tuo.
Funeris ara mihi ferali cincta cupreſſu
Convenit, & ſtructis flamma parata rogis.
Nec dare thura libet nil exorantia divos:
In tantis ſubeunt nec bona verba malis.
Si tamen eſt aliquid nobis hac luce petendum
In loca ne redeas amplius iſta precor:
Dum me terrarum pars pæne noviſſima Ponti
Euxinus falſo nomine dictus habet.

ELEGIA XIV.

CVltor & antiſtes doctorum ſancte virorum
Quid facis ingenio ſemper amice meo?
Ecquid, ut incolumem quondã celebrare
Nunc quoq;, ne videar totus abeſſe, caves?
Suſcipis, exceptis ecquid mea carmina ſolis
Artibus, artifici quæ nocuere ſuo?
Immo ita fac quæſo vatum ſtudioſe novorum
Quaque potes retine nomen in urbe meum.
Eſt fuga dicta mihi: non eſt fuga dicta libelli
Qui domini pœnam non meruere ſui.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

e per externas profugus pater exulat oras:
rbe tamen natis exulis eſſe licet.
ladis exemplo de me ſine matre creata
armina ſunt: ſtirps hæc, progenieſque mea:
c tibi commendo: quæ cum magis orba pa-
rente eſt:
oc tibi tutori ſarcina major erit.
s mihi ſunt nati contagia noſtra ſecuti:
ætera fac curæ ſit tibi turba palam.
t quoque mutatæ ter quinq; volumina formæ,
armina de domini funere rapta ſui.
d opus potuit, ſi non prius ipſe periſſem,
ertius a ſumma nomen habere manu.
c incorrectum populi pervenit in ora,
populi quidquam ſi tamen ore meum eſt.
quoque neſcio quid noſtris appone libellis:
iverſo miſſum quod tibi ab orbe venit.
d quicunque leget, ſi quis leget, æſtimet ante,
ompoſitum quo ſit tempore, quoque loco.
uus erit ſcriptis: quorum cognoverit eſſe
xilium tempus: barbariemque locum.
ne tot adverſis carmen mirabitur ullum
ucere me triſti ſuſtinuiſſe manu.
enium fregere meum mala: cujus & ante
ons infœcundus, parvaque vena fuit.
quęcunque fuit, nullo exercente refugit,
t longo periit arida facta ſitu.
hic librorum, per quos inviter, alarque,
opia: pro libris arcus, & arma ſonant.
lus in hac terra, recitem ſi carmina cujus
ntellecturis auribus utar adeſt.
quo ſecedam locus eſt, cuſtodia muri
ummovet infeſtos clauſaque porta Getas.
e aliquod quæro verbum, nomenque, locumq;:
ec quiſquam eſt a quo certior eſſe queam.
ere ſæpe aliquid conanti, turpe fateri,
erba mihi deſunt: dedidicique loqui.
eicio, Scythicoque fere circumſonor ore,
t videor Geticis ſcribere poſſe modis.
de mihi, timeo, ne ſint immiſta Latinis,
ique meis ſcriptis Pontica verba legas.
lemcunque legas, venia dignare libellum:
ortis & excuſa conditione meæ.

PVBL-

PVBLII OVIDII NASONIS Triſtium

LIBER IV.

ELEGIA I.

SI qua meis fuerint, ut erunt, vitioſa libell
Excuſata ſuo tempore lector habe.
Exul eram, requieſq; mihi, non fama petit
Mens intenta ſuis ne foret uſque malis.
Hoc eſt cur cantet vinctus quoq; compede fo
Indocili numero cum grave mollit opus.
Cantat & innitens limoſæ pronus arenæ,
Adverſo tardam qui trahit amne ratem.
Quique refert pariter lentos ad pectora remos
In numerum pulſa brachia verſat aqua.
Feſſus ut incubuit baculo, ſaxoque reſedit
Paſtor, arundineo carmine mulcet oves.
Cantantis pariter, pariter data penſa trahenti
Fallitur ancillæ decipiturque labor.
Fertur & abducta Briſeide triſtis Achilles
Hæmonia curas attenuaſſe lyra.
Cum traheret ſylvas Orpheus, & dura canend
Saxa, bis amiſſa conjuge mæſtus erat.
Me quoque Muſa levat Ponti loca juſſa peten
Sola comes noſtræ perſtitit illa fugæ.
Sola nec inſidias inter, nec militis enſem,
Nec mare, nec ventos, barbariamque timet
Scit quoque cum perij, quis me deceperit erro
Et culpam in facto non ſcelus eſſe meo.
Scilicet hoc ipſo nunc æqua, quod obfuit ante
Cum mecum juncti criminis acta rea eſt.
Non equidem vellem, (quoniã nocitura fueru
Pieridum ſacris impoſuiſſe manum.
Sed nunc quid faciam? vis me tenet ipſa ſacroru
Et carmen demens carmine læſus amo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

nova Dulichio lotos guſtata palato,
lo, quo nocuit grata ſapore fuit.
it amans ſua damna fere: tamen hæret in illis,
ateriam culpæ preſequiturque ſuæ.
quoque delectant, quamvis nocuere, libelli,
uodque mihi telum vulnera fecit, amo.
itan hoc ſtudium poſſit furor eſſe videri,
d quiddam furor hic utilitatis habet.
per in obtutu mentem vetat eſſe malorum:
æſentis caſus immemoremque facit.
ue ſuum Bacche non ſentit ſaucia vulnus:
um ſtupet Idæis exululata jugis:
ubi mota calent ſacro mea pectora thyrſo:
ltior humano ſpiritus ille malo eſt.
nec exilium, Scythici nec litora Ponti,
le nec iratos ſentit habere Deos.
ue ſoporiferæ biberem ſi pocula Lethes:
emporis adverſi ſic mihi ſenſus abeſt.
Deas igitur veneror mala noſtra levantes,
ollicitas comites ex Helicone fugæ.
artim pelago, partim veſtigia terra,
el rate dignatas, vel pede noſtra ſequi.
, precor, hæ ſaltem faciles mihi: nāq; Deorum
ætera cum magno Cæſare turba facit.
; tot adverſis cumulat, quot litus arenas,
uotque fretum piſces ovaque piſcis habet.
e prius flores, æſtu numerabis ariſtas,
oma per Autumnum, frigoribuſque nives.
m mala, quæ patior toto jactatus in orbe,
um miſer Euxini litora ſæva peto.
tamen, ut veni, levior fortuna malorum eſt:
uc quoque ſunt noſtras fata ſecuta vias.
quoque cognoſco natalis ſtamina noſtri,
tamina de nigro vellere facta mihi.
que neque inſidias, capitiſque pericula narrem,
era quidem vidi, ſed graviora fide.
ere quam miſerum eſt inter Beſſoſque Getaſq;
llum, qui populi ſemper in ore fuit!
am miſerum eſt porta vitam muroque tueri,
Vixque ſui tutum viribus eſſe loci!
era militiæ juvenis certamina fugi,
Nec niſi luſura movimus arma manu.
nc ſenior gladioque latus, ſcutoque ſiniſtram,
Canitiem galeæ ſubjicioque meam.
n dedit e ſpecula cuſtos ubi ſigna tumultus,
Induimus trepida protinus arma manu.

Hoſtis

Hoſtis habens arcus imbutaque tela veneno,
Sævus anhelanti mœnia luſtrat equo.
Vtque rapax pecudem, quæ ſe non texit ovili
Per ſata, per ſylvas, fertque refertque lupu
Sic, ſi quem nondum portarum ſede receptum
Barbarus in campis repperit hoſtis, habet.
Aut ſequitur captus, conteꝗaque vincula coll
Accipit, aut telo virus habente perit.
Hic ego ſollicitæ jaceo novus incola ſedis,
Heu nimium fati tempora lenta mei!
Et tamen ad numeros antiquaque ſacra revert
Suſtinet in tantis hoſpita Muſa malis.
Sed neq; cui recitẽ quiſquam eſt mea carmina
Auribus accipiat verba Latina ſuis.
Ipſe mihi, (quid enim faciam?) ſcriboq; lego
Tutaque judicio littera noſtra ſuo eſt.
Sæpe tamen dixi, cui nunc hæc cura laborat?
An mea Sauromatæ ſcripta Getæque legent
Sæpe etiam lacrymæ ſunt me ſcribente profuſ
Humidaque eſt fletu littera facta meo.
Corq; vetuſta meum tanquam nova vulnera ſe
Inque ſinum mœſtæ labitur imber aquæ.
Dum vice mutata qui ſim fuerimque recordor
Et tulerit me quo caſus, & unde ſubit.
Sæpe manus demens ſtudiis irata ſibique,
Miſit in arſuros carmina noſtra focos.
Atque ea de multis, quoniam nõ multa ſuperſu
Cum venia facito, quiſquis es, iſta legas.
Tu quoq; non melius, quam ſunt mea tẽpora,
Interdicta mihi conſule Roma boni.

ELEGIA II.

IAm fera Cæſaribus Germania totus ut orbis
Victa poteſt flexo ſuccubuiſſe genu.
Altaque velantur fortaſſe palatia ſertis,
Turaque in igne ſonant, inficiuntque diem.
Candidaque adducta collum percuſſa ſecuri
Victima purpureo ſanguine tingit humum.
Donaque amicorum templis promiſſa deorum
Reddere, victores Cæſar uterque parant:
Et qui Cæſareo juvenes ſub nomine creſcunt,
Perpetuo terras ut regat iſta domus.
Cumque bonis nuribus pro ſoſpite Livia nato
Munera dat meritis ſæpe datura Deis:

Et

Et pariter matres, & quæ ſine crimine caſtos
Perpetua ſervant virginitate focos.
Plebs pia, cumque pia lætatur plebe Senatus:
Parvaque cujus eram pars ego nuper, eques.
Nos procul expulſos communia gaudia fallunt,
Famaque tam longe non niſi parva venit.
Ergo omnis populus poterit ſpectare triumphos,
Cumque ducum titulis oppida capta leget.
Vinclaque captiva reges cervice gerentes
Ante coronatos ire videbit equos.
Et cernet vultus aliis pro tempore verſos,
Terribiles aliis immemoreſque ſui.
Quorum pars cauſſas, & res, & nomina quæret,
Pars referet, quamvis noverit illa parum.
Hic qui Sidonio fulget ſublimis in oſtro,
Dux fuerat belli, proximus ille duci.
Hic qui nunc in humo lumen miſerabile fixit:
Non iſto vultu, cum tulit arma, fuit.
Ille ferox & adhuc oculis hoſtilibus ardens,
Hortator pugnæ conſiliumque fuit.
Perfidus hic noſtros incluſit fraude locorum,
Squalida prolixis qui tegit ora comis.
Illo qui ſequitur, dicunt mactata miniſtro
Sæpe recuſanti corpora capta Deo.
Hic lacus, hi montes, hæc tot caſtella, tot amnes
Plena feræ cædis, plena cruoris erant.
Druſus in his meruit quondam cognomina terris,
Quæ bona progenies digna parente fuit.
Cornibus hic fractis viridi male tectus ab ulva,
Decolor ipſe ſuo ſanguine Rhenus erat.
Crinibus en etiam fertur Germania paſſis,
Et ducis invicti ſub pede mœſta ſedet.
Collaque Romanę præbens animoſa ſecuri,
Vincula fert illa, qua tulit arma, manu.
Hos ſuper in curru Cæſar victore veheris
Purpureus populi rite per ora tui.
Quaque ibis manibus circumplaudere tuorum,
Undique jactato flore tegente vias.
Tempora Phœbea lauro cingentur, Ioque
Miles Io magna voce triumphe canet.
Ipſe ſono plauſuque ſimul fremituque calentes
Quadrijugos cernes ſæpe reſiſtere equos:
Inde petes arcem, & delubra faventia votis,
Et dabitur merito laurea vota Iovi.
Hæc ego ſummotus, qua poſſum mente videbo,
Erepti nobis jus habet illa loci.

Illa

Illa per immenſas ſpatiatur libera terras,
  In cœlum celeri pervenit illa via.
Illa meos oculos mediam deducit in urbem
  Immunes tanti nec finit eſſe boni.
Invenietque animus, qua currus ſpectet ebur
  Sic certe in patria per breue tempus ero.
Vera tamen capiet populus ſpectacula felix,
  Lætaque erit præſens cum duce turba ſuo.
At mihi fingenti tantum longeque remoto,
  Auribus hic fructus percipiendus erit.
Atque procul Latio diverſum miſſus in orbe
  Qui narret cupido vix erit iſta mihi.
Is quoq; jam ſerum referet veteremq; trium
  Quo tamen audiero tempore, lætus ero.
Illa dies veniet, mea qua lugubria ponam:
  Cauſſaque privata publica major erit.

ELEGIA III.

MAgna minorque feræ, quarũ regis altera
  Altera Sidonias, utraque ſicca rates:
Omnia cum ſummo poſitæ videatis in
  Et maris occiduas non ſubeatis aquas:
Æthereamque ſuis cingens amplexibus arcem
  Veſter ab intacta circulus exſtet humo:
Adſpicite illa precor: quæ nõ bene mœnia q
  Dicitur Iliados tranſiliiſſe Remus:
Inque meam nitidos dominam convertite vu
  Sitque memor noſtri necne, referte mihi.
Hei mihi cur timui? quæ ſunt manifeſta requ
  Cur labat ambiguo ſpes mea miſta metu?
Crede quod eſt, & vis: ac deſine tuta vereri
  Deque fide certa ſit tibi certa fides.
Quodque polo fixæ nequeunt tibi dicere flam
  Non mentitura tu tibi voce refer.
Eſſe tui memorem, de qua tibi maxima cura e
  Quodque poteſt, ſecum nomen habere tuun
Vltimus illa tuis tanquam præſentibus hæret
  Teque remota procul, ſi modo vivit, amat.
Ecquid, ubi incubuit juſto mens ægra dolori,
  Lenis ab admonito pectore ſomnus abit?
Tunc ſubeunt curæ, dum te lectuſque locuſqu
  Tangit? & oblitam non finit eſſe mei?
Et veniunt æſtus? & nox immenſa videtur?
  Feſſaque jactati corporis oſſa dolent?

equidem dubito, quin hæc & cætera fiant:
etque tuus mœſti ſigna doloris amor.
cruciere minus, quam cum Thebana peremptũ
ectora Theſſalico vidit ab axe rapi.
d tamen ipſe precer dubito: nec dicere poſſum,
fectum quem te mentis habere velim.
is es : indignor, quod ſim tibi cauſſa doloris :
on es ut amiſſo conjuge digna fores.
ero tua damna dole mitiſſima conjunx :
mpus & a noſtris exige triſte malis.
ue meos caſus : eſt quædam flere voluptas :
pletur lacrymis, egeriturque dolor.
e utinam lugenda tibi non vita, ſed eſſet
ors mea, morte fores ſola relicta mea.
tus hic per te patrias exiſſet in auras :
arſiſſent lacrymæ corpora noſtra piæ.
emoque die notum ſpectantia cœlum
xiſſent digiti lumina noſtra tui.
nis in tumulo poſitus jacuiſſet avito :
ctaque naſcenti corpus haberet humus.
que dum vixi ſine crimine, mortuus eſſem :
nc mea ſupplicio vita pudenda ſuo eſt.
iſerum, tu ſi cum diceris exſulis uxor,
ertis vultus, & ſubit ora rubor.
iſerum, ſi turpe putas mihi nupta videri :
miſerum, ſi te jam pudet eſſe meam.
us ubi eſt illud, quo te jactare ſolebas
njúge ? nec nomen diſſimulare viri ?
us ubi eſt, quo te (niſi non vis illa referri)
dici memini, juvit & eſſe meam ?
e proba dignum eſt, omni tibi dote placebam :
debat veris multa faventis amor.
quem præferres, ita res tibi magna videbar :
emve tuum malles eſſe, vir alter erat.
quoq; ne pudeat quod ſis mihi nupta: tuuſq;
n debet dolor hinc, debet abeſſe pudor.
cecidit Capaneus ſubito temerarius ictu :
n legis Evadnen erubuiſſe viro.
quia rex mundi compeſcuit ignibus ignes:
e ſuis Phaeton inficiandus erat.
emele Cadmo facta eſt aliena parenti :
od precibus periit ambitioſa ſuis.
ibi, quod ſævis ego ſum Iovis ignibus ictus :
rpureus molli fiat in ore rubor.
agis in noſtri curam conſurge tuendi :
mplumque mihi conjugis eſto bonæ.

Materiamque tuis triſtem virtutibus imple:
  Ardua per præceps gloria vadit iter.
Hectora quis noſſet, felix ſi Troja fuiſſet?
  Publica virtutis per mala facta via eſt.
Ars tua Tiphy jacet, ſi non ſit in æquore fluctu
  Si valeant homines, ars tua, Phœbe, jacet.
Quæ latet, inque bonis ceſſat non cognita rebu
  Apparet virtus, arguiturque malis.
Dat tibi noſtra locum tituli fortuna: caputqu
  Conſpicuum pietas quæ tua tollat, habet.
Vtere temporibus, quorum nunc munere freta e
  Et patet in laudes area magna tuas.

ELEGIA IV.

O Qui nominibus cum ſis generoſus avitis,
  Exſuperas morum nobilitate genus:
Cujus ineſt animo patrii candoris imago:
  Non careat nervis candor ut iſte ſuis:
Cujus in ingenio eſt patriæ facundia linguæ:
  Qua prior in Latio non fuit ulla foro:
Quod minime volui poſitis pro nomine ſignis
  Dictus es: ignoſcas laudibus ipſe tuis.
Nil ego peccavi, tua te bona cognita produnt:
  Si quod es, appares, culpa ſoluta mea eſt.
Nec tamen officium noſtro tibi carmine factum
  Principe tam juſto poſſe nocere puto.
Ipſe pater patriæ, (quid enim civilius illo?)
  Suſtinet in noſtro carmine ſæpe legi:
Nec prohibere poteſt, quia res eſt publica, Cæſa
  Et de communi pars quoque noſtra bono eſt.
Iuppiter ingeniis præbet ſua numina vatum:
  Seque celebrari quolibet ore ſinit.
Cauſſa tuo exemplo ſuperorum tuta deorum eſt:
  Quorum hic adſpicitur, creditur ille deus.
Vt non debuerim, tamen hoc ego crimen habeb
  Non fuit arbitrii littera noſtra tui.
Nec nova, quod tecum loquor, eſt injuria noſtr
  Incolumis cum quo ſæpe locutus eram.
Quo vereare minus, ne ſim tibi crimen amicus:
  Invidiam, ſi qua eſt, auctor habere poteſt.
Nam tuus eſt primis cultus mihi ſemper ab annis
  (Hoc certe noli diſſimulare) pater.
Ingeniumq; meum (potes hoc meminiſſe) probab
  Plus etiam quam me judice dignus eram.

Deq

meis illo referebat verſibus ore,
o pars altæ nobilitatis erat.
itur tibi nunc, quod me domus iſta recepit :
rius auctori ſunt data verba tuo.
ta ſunt, mihi crede, tamē: ſed in omnib. actis,
na ſi demas, vita tuenda mea eſt.
uoq;, qua perii, culpam, ſcelus eſſe negabis,
nti ſeries ſit tibi nota mali.
nor, aut error; nobis prius obfuit error :
ne me fati non meminiſſe mei.
etractando nondum coeuntia rumpe
era : vix illis proderit ipſa quies.
t jure damus pœnas, ſic abfuit omne
ato facinus, conſiliumque meo. (eſt:
Deus ſentit, pro quo nec lumen ademptum
mihi detractas poſſidet alter opes.
n hanc ipſam, vivat modo, finiet olim,
ore cum fuerit lenior ira, fugam.
recor hinc alio jubeat diſcedere : ſi non
a verecundo vota pudore carent.
exilium pauloque quietius oro :
ue ſit a ſævo longius hoſte, locum.
ue in Auguſto eſt clementia : ſi quis ab illo
peteret pro me, forſitan ille daret.
me cohibent Euxini littora ponti :
s ab antiquis Axenus ille fuit.
æque jactantur moderatis æquora ventis :
lacidos portus hoſpita navis habet.
rca gentes, quæ prædam ſanguine quærunt :
minus infida terra timetur aqua.
os audis hominum gaudere cruore,
ſub ejuſdem frigoris axe jacent.
ocul a nobis locus eſt, ubi Taurica dira
pharetratæ ſpargitur ara deæ.
ius, ut memorant, non invidioſa nefandis,
upienda bonis, regna Thoantis erant.
ſuppoſita virgo Pelopeia cerva
deæ coluit qualiacunque ſuæ.
ſquam, dubium pius an ſceleratus, Oreſtes
us furiis venerat ipſe ſuis.
es exemplum veri Phocæus amoris :
uo corporibus, mentibus unus erant:
s evincti triſtem ducuntur ad aram :
ſtabat geminas ante cruenta fores.
nen hunc ſua mors, nec mors ſua terruit illū:
ab alterius funere mœſtus erat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Et jam conſtiterat ſtricto mucrone ſacerdos:
Cinxerat & Grajas barbara vitta comas.
Cum vice ſermonis fratrem cognovit: & illi
Pro nece complexus Iphigeneja dedit.
Læta deæ ſignum crudelia ſacra peroſæ
Tranſtulit ex illis in meliora locis.
Hæc igitur regio magni pæne ultima mundi,
Quam fugere homines diique, propinqua m[...]
Atque meam terram prope ſunt funebria ſacr[...]
Si modo Naſoni barbara terra ſua eſt.
O utinam venti, quibus eſt ablatus Oreſtes:
Placato referant & mea vela deo.

ELEGIA V.

O Mihi dilectos inter ſors prima ſodales,
Vnica fortunis ara reperta meis.
Cujus ab alloquiis anima hæc moribun[...]
Vt vigil infuſa Pallade flamma ſolet:
Qui veritus non eſt portus aperire fideles
Fulmine percuſſæ confugiumque rati:
Cujus eram ſenſu non me ſenſurus egentem,
Si Cæſar patrias eripuiſſet opes:
Temporis oblitum dum me rapit impetus huj[...]
Excidit heu nomen quam mihi pæne tuum.
Tu tamen agnoſcis, tactuſque cupidine laudis
Ille ego ſum, cuperes dicere poſſe palam.
Certe ego, ſi ſineres, titulum tibi reddere vel[...]
Et raram famæ conciliare fidem.
Ne noceam grato vereor tibi carmine: neve
Intempeſtivus nominis obſtet honor.
Quod licet, & tutum eſt, intra tua pectora ga[...]
Meque tui memorem, teque fuiſſe pium.
Vtque facis remis ad opem luctare ferendam:
Dum veniat placido mollior aura deo:
Et tutare caput nulli ſervabile: ſi non,
Qui merſit, Stygia ſublevet illud aqua.
Teque quod eſt rarum, præſta conſtanter ad om[...]
Indeclinatæ munus amicitiæ.
Sic tua proceſſus habeat fortuna perennes:
Sic ope non egeas ipſe, juveſque tuos:
Sic æquet tua nupta virum bonitate perenni,
Incidat & veſtro rara querela toro:
Diligat & ſemper ſocius te ſanguinis illo,
Quo pius affectu Caſtora frater amat:

juvenis, ſimiliſque tibi ſic natus, & illum,
oribus agnoſcat quilibet eſſe tuum:
faciat ſocerum teda te nata jugali :
ec tardum juveni det tibi nomen avi.

ELEGIA VI.

Empore ruricolæ patiens fit taurus aratri :
Præbet & incurvo colla premenda jugo.
Tempore paret equus lentis animoſus habenis:
t placido duros accipit ore lupos.
npore Pœnorum compeſcitur ira leonum :
ec feritas animo, quæ fuit ante, manet.
eque ſui juſſis obtemperat Inda magiſtri
ellua, ſervitium tempore victa ſubit.
npus, ut extentis tumeat facit uva racemis:
ixq; merum capiant grana, quod intus habent.
npus & in canas ſemen perducit ariſtas :
t ne ſint triſti poma ſapore facit.
c tenuat dentem terram findentis aratri :
Ioc rigidos ſilices, hoc adamanta terit.
c etiam ſævas paulatim mitigat iras :
Ioc minuit luctus ; mœſtaque corda levat.
ncta poteſt igitur tacito pede lapſa vetuſtas,
ræterquam curas attenuare meas.
patria careo : bis frugibus area trita eſt :
)iſſiluit nudo preſſa bis uva pede.
c quæſita tamen ſpatio patientia longo eſt :
Ienſque mali ſenſum noſtra recentis habet.
licet & veteres fugiunt juga ſæpe juvenci :
it domitus freno ſæpe repugnat equus.
iſtior eſt etiam præſens ærumna priore :
Ut ſit enim ſibi par, crevit, & aucta mora eſt.
c tam nota mihi, quam ſunt, mala noſtra fuerũt:
ſed magis hæc, quæ ſunt cognitiora, gravant.
c quoque non minimum vires afferre recentes :
Nec præconſumptum temporis eſſe malis.
rtior in fulva novus eſt luctator arena :
Quam cui ſunt tarda brachia feſſa mora.
teger eſt melior nitidis gladiator in armis,
Quam cui tela ſuo ſanguine tincta rubent.
rt bene præcipites navis modo facta procellas :
Quamlibet exiguo ſolvitur imbre vetus.
os quoque quæ ferimus, tulimus patientius ante :
Quæ mala ſunt longa multiplicata die.

Credite, deficio: noſtroque a corpore (quantum
Auguror) accedunt tempora parva malis.
Nam neque ſunt vires, nec qui color eſſe ſolebat:
Vix habeo tenuem quæ tegat oſſa cutem.
Corpore ſed mens eſt ægro magis ægra: malique
In circumſpectu ſtat ſine fine ſui.
Vrbis abeſt facies: abſunt mea cura ſodales:
Et, qua nulla mihi carior, uxor abeſt.
Vulgus adeſt Scythicum, brachataq; turba Getarum,
Sic mala, quæ video, non videoque nocent.
Vna tamen ſpes eſt, quæ me ſolatur in iſtis,
Hæc fore morte mea non diuturna mala.

ELEGIA VII.

Bis me ſol adiit gelidam poſt frigore brumam,
Biſque ſuum tacto piſce peregit iter.
Tempore tam longo cur nõ tua dextera verſus
Quamlibet in paucos officioſa fuit?
Cur tua ceſſavit pietas ſcribentibus illis,
Exiguus nobis cum quibus uſus erat?
Cur quoties alicui dum chartæ vincula demo,
Illam ſperavi nomen habere tuum?
Dii faciant, ut ſæpe tua ſit epiſtola dextra
Scripta: ſed ex multis reddita nulla mihi.
Quod precor eſſe liquet, credam prius ora Meduſæ
Gorgonis anguineis cincta fuiſſe comis.
Eſſe canes utero ſub virginis: eſſe Chimæram,
A truce quæ flammis ſeparet angue leam.
Quadrupedeſq; homines cũ pectore pectora junctos,
Tergeminumque virum: tergeminumque canem,
Sphingaq;, & Harpyjas, ſerpentipedeſq; Gigantes,
Centimanumque Gygen, ſemibovemque virum:
Hæc ego cuncta prius, quam te cariſſime credam
Mutatum, & curam depoſuiſſe mei.
Innumeri montes inter me teque, viæque,
Fluminaque, & campi, nec freta pauca jacent.
Mille poteſt cauſſis a te quæ littera ſæpe
Miſſa ſit, in noſtras rara venire manus.
Mille tamen cauſſas ſcribendo vince frequenter,
Excuſem ne te ſemper amice mihi.

ELEGIA VIII.

Am mea cygneas imitantur tempora plumas:
Inficit & nigras alba ſenecta comas.
Iam ſubeunt anni fragiles, & inertior ætas,
Iamque parum firmo me mihi ferre grave eſt.
nc erat ut poſito deberem fine laborum
Vivere me nullo ſollicitante metu.
æque meæ ſemper placuerunt otia menti,
Carpere: & in ſtudiis molliter eſſe meis.
parvam celebrare domum vetereſque Penates:
Et quæ nunc domino rura paterna carent.
que ſinu dominæ, cariſque nepotibus, inque
Securus patria conſenuiſſe mea.
æc mea ſic quondam peragi ſperaverat ætas,
Hos ego ſic annos ponere dignus eram.
on ita diis viſum, qui te terraque, marique
Actum Sarmaticis expoſuere locis.
cava ducuntur quaſſæ navalia puppes:
Ne temere in mediis diſſoluantur aquis.
e cadat, & multas palmas inhoneſtet adeptas:
Languidus in pratis gramina carpit equus.
iles ubi emeritis non eſt ſatis utilis armis,
Ponit ad antiquos quæ tulit arma lares.
c igitur tarda vires minuente ſenecta,
Me quoque donari jam rude tempus erat.
empus erat nec me peregrinum ducere cœlum,
Nec ſiccam Getico fonte levare ſitim,
ed modo quos habui, vacuos ſecedere in hortos:
Nunc hominum viſu rurſus & urbe frui.
ic animo quondam non divinante futura
Optabam placide vivere poſſe ſenex.
ata repugnarunt: quæ cum mihi tempora prima
Mollia præbuerint: poſteriora gravant.
amque decem luſtris omni ſine labe peractis
Parte premor vitæ deteriore meæ.
Nec procul a metis, quas pæne tenere videbar,
Curriculo gravis eſt facta ruina meo.
Ergo illum demens in me ſævire coegi:
Mitius immenſus quo nihil orbis habet.
Ipſaque delictis victa eſt clementia noſtris:
Nec tamen errori vita negata meo eſt.
Vita procul patria peragenda ſub axe Boreo eſt:
Qua maris Euxini terra ſiniſtra jacet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Hæc mihi ſi Delphos, Dodonaque diceret ipſa
Eſſe videretur vanus uterque locus.
Nil adeo validum eſt, adamas licet alliget illu
Vt maneat rapido firmius igne Iovis.
Nil ita ſublime eſt, ſupraque pericula tendit,
Non ſit ut inferius ſuppoſitumque deo.
Nam quamquam vitio pars eſt contracta malo
Plus tamen exitii numinis ira dedit.
At vos admoniti noſtris quoque caſibus eſte:
Æquantem ſuperos emeruiſſe virum.

ELEGIA IX.

SI licet, & pateris, nomen facinuſque tacebo
Et tua Lethæis acta dabuntur aquis:
Noſtraque vincetur lacrymis clementia ſeris
Fac modo te pateat pœnituiſſe tui.
Fac modo te damnes, cupiaſque eradere vitæ
Tempora ſi poſſis, Tiſiphonæa tuæ.
Sin minus, & flagrant odio tua pectora noſtro,
Induet infelix arma coacta dolor.
Sim licet extremum, ſicut ſum, miſſus in orbem
Noſtra ſuas iſtuc porriget ira manus.
Omnia, ſi neſcis, Cæſar mihi jura reliquit:
Et ſola eſt patria pœna carere mea.
Et patriam, modo ſit ſoſpes ſperamus ab illo,
Sæpe Iovis telo quercus aduſta viret.
Denique vindictæ ſi ſit mihi nulla facultas,
Pierides vires & ſua tela dabunt.
Quod Scythicis habitem longe ſummotus in oris,
Siccaque ſint oculis proxima ſigna meis:
Noſtra per immenſas ibunt præconia gentes,
Quodque querar, notum, qua patet orbis, erit.
Ibit ad occaſum, quicquid dicemus ab ortu:
Teſtis & Heſperiæ vocis Eous erit.
Trans ego tellurem, trans altas audiar undas:
Et gemitus vox eſt magna futura mei.
Ne tua te ſontem tantummodo ſecula norint:
Perpetuæ crimen poſteritatis eris.
Iam feror in pugnas: & nondum cornua ſumpſi,
Nec mihi ſumendi cauſſa ſit ulla velim.
Circus adhuc ceſſat, ſpargit tamen acer arenam
Taurus: & infeſto jam pede pulſat humum.
Hoc quoq; quam volui, plus eſt: cane Muſa receſſus
Dum licet huic nomen diſſimulare ſuum.

ELE

ELEGIA X.

Lle ego, qui fueram tenerorum luſor amorum,
Quem legis: ut noris, accipe poſteritas.
Sulmo mihi patria eſt gelidis uberrimus undis,
Millia qui novies diſtat ab urbe decem.
ditus hinc ego ſum, nec non ut tempora noris:
Cum cecidit fato conſul uterque pari.
quid id eſt, uſque a proavis vetus ordinis hæres,
Non modo fortunæ munere factus eques.
ec ſtirps prima fui, genito ſum fratre creatus:
Qui tribus ante quater menſibus ortus erat.
acifer amborum natalibus affuit idem,
Vna celebrata eſt per duo liba dies.
æc eſt armiferæ feſtis de quinque Minervæ,
Quæ fieri pugna prima cruenta ſolet.
rotinus excolimur teneri: curaque parentis
Imus ad inſignes urbis ab arte viros.
rater ad eloquium viridi tendebat ab ævo,
Fortia verboſi natus ad arma fori.
t mihi jam puero cœleſtia ſacra placebant:
Inque ſuum furtim Muſa trahebat opus.
epe pater dixit, ſtudium quid inutile tentas?
Meonides nullas ipſe reliquit opes.
otus eram dictis: totoque Helicone relicto
Scribere conabar verba ſoluta modis.
onte ſua carmen numeros veniebat ad aptos:
Et quod tentabam ſcribere, verſus erat.
terea tacito paſſu labentibus annis
Liberior fratri ſumpta mihique toga eſt.
duiturque humeris cum lato purpura clavo,
Et ſtudium nobis quod fuit ante, manet.
mque decem vitæ frater geminaverat annos:
Cum perit: & cepi parte carere mei.
epimus & teneræ primos ætatis honores:
Deque viris quondam pars tribus una fui.
uria reſtabat: clavi menſura coacta eſt:
Majus erat noſtris viribus illud onus.
ec patiens corpus, nec mens fuit apta labori,
Sollicitæque fugax ambitionis eram.
t petere Aoniæ ſuadebant tuta ſorores
Otia, judicio ſemper amata meo.
emporis illius colui, fovique poetas,
Quotque aderant vates, rebar adeſſe deos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Sæpe ſuas volucres legit mihi grandior ævo,
  Quæque nocet ſerpens, quę juvat herba, Ma
Sæpe ſuos ſolitus recitare Propertius ignes,
  Iure ſodalitii qui mihi junctus erat.
Ponticus heroo, Baſſus quoque clarus iambo,
  Dulcia convictus membra fuere mei.
Et tenuit noſtras numeroſus Horatius aures,
  Dum ferit Auſonia carmina culta lyra.
Virgilium vidi tantum: nec avara Tibullo
  Tempus amicitiæ fata dedere meæ.
Succeſſor fuit hic tibi Galle: Propertius illi:
  Quartus ab his ſerie temporis ipſe fui.
Vtque ego majores, ſic me coluere minores:
  Notaque non tarde facta Thalia mea eſt.
Carmina cum primum populo juvenilia legi:
  Barba reſecta mihi, biſve, ſemelve fuit.
Noverat ingenium totam cantata per urbem
  Nomine non vero dicta Corinna mihi.
Multa quidem ſcripſi: ſed quæ vitioſa putavi,
  Emendaturis ignibus ipſe dedi.
Tum quoque cum fugerem, quædam placitura
  Iratus ſtudio carminibuſque meis. (mi
Molle Cupidineis nec inexpugnabile telis
  Cor mihi, quodque levis cauſa moveret, era
Cum tamen hoc eſſem, minimoq; accenderer ig
  Nomine ſub noſtro fabula nulla fuit.
Pæne mihi puero nec digna, nec utilis uxor
  Eſt data, quæ tempus per breve nupta fuit:
Illi ſucceſſit, quamvis ſine crimine conjunx,
  Non tamen in noſtro firma futura thoro.
Vltima, quæ mecum ſeros permanſit in annos
  Suſtinuit conjunx exulis eſſe viri.
Filia me mea bis prima fœcunda juventa,
  Sed non ex uno conjuge fecit avum.
Et jam complerat genitor ſua fata novemque
  Addiderat luſtris altera luſtra novem.
Non aliter flevi quam me fleturus ademptum
  Ille fuit: matri proxima buſta tuli.
Felices ambo tempeſtiveque ſepulti:
  Ante diem pœnæ quod periere meæ.
Me quoque felicem, quod non viventibus illis
  Sum miſer, & de me quod doluere nihil.
Si tamen extinctis aliquid niſi nomina reſtant:
  Et gracilis ſtructos effugit umbra rogos:
Fama parentales ſi vos mea contigit umbræ:
  Et ſunt in Stygio crimina noſtra foro.

Sc

cite precor cauſſam (nec vos mihi fallere fas eſt)
Errorem juſſæ, non ſcelus, eſſe fugæ.
lanibus hoc ſatis eſt : ad vos ſtudioſa revertor
Pectora, quæ vitæ quæritis acta meæ.
am mihi canities pulſis melioribus annis
Venerat, antiquas miſcueratque comas.
oſtque meos ortus Piſæa vinctus oliva
Abſtulerat decies præmia victor eques.
um maris Euxini poſitos ad læva Tomitas
Quærere me læſi principis ira jubet.
auſſa meæ cunctis nimium quoque nota ruinæ
Iudicio non eſt teſtificanda meo.
uid referam comitumq; nefas? famuloſq; nocen-
Ipſeque multa tuli non leviora fuga. (tes?
ndignata malis mens eſt ſuccumbere; ſeque
Præſtitit invictam viribus uſa ſuis.
blituſque mei ductæque per otia vitæ,
Inſolita cepi temporis arma manu.
otque tuli terra caſus pelagoque, quot inter
Occultum ſtellæ conſpicuumque polum.
acta mihi tandem longis erroribus acto
Iuncta pharetratis Sarmatis ora Getis.
ic ego finitimis quamvis circumſonor armis:
Triſtia, quo poſſum, carmine, fata levo.
uod quamvis nemo eſt, cujus referatur ad aures:
Sic tamen abſumo, decipioque diem.
rgo quod vivo duriſque laboribus obſto,
Nec me ſollicitæ tædia lucis habent :
ratia Muſa tibi : nam tu ſolatia præbes :
Tu curæ requies, tu medicina venis.
u dux & comes es, tu nos abducis ab Iſtro :
In medioque mihi das Helicone locum.
u mihi, quod rarum eſt, vivo ſublime dediſti
Nomen, ab exequiis quod dare fama ſolet :
ec qui detrectat præſentia livor, iniquo
Vllum de noſtris dente momordit opus.
am tulerint magnos cum ſæcula noſtra poetas:
Non fuit ingenio fama maligna meo.
umq; ego præponam multos mihi, non minor illis
Dicor, & in toto plurimus orbe legor.
i quid habent igitur vatum præſagia veri,
Protinus ut moriar non ero terra tuus.
ive favore tuli, ſive hanc ego carmine famam,
Iure tibi grates, candide lector, ago.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII OVIDII NASONIS Triſtium

LIBER V.

ELEGIA I.

HVnc quoque de Getico noſtri ſtudioſe libelli
  Litore, præmiſſis quattuor adde meis.
Hic quoque talis erit, qualis fortuna poetæ:
  Invenies toto carmine dulce nihil.
Flebilis ut noſter ſtatus eſt; ita flebile carmen,
  Materiæ ſcripto conveniente ſuæ.
Integer & lætus, læta & juvenilia luſi;
  Illa tamen nunc me compoſuiſſe piget.
Vt cecidi, ſubiti perago præconia caſus,
  Sumque argumenti conditor ipſe mei.
Vtque jacens ripa deflere Cayſtrius ales
  Dicitur ore ſuam deficiente necem:
Sic ego Sarmaticas longe projectus in oras:
  Efficio tacitum ne mihi funus eat.
Delicias ſi quis, laſcivaque carmina quærit:
  Præmoneo nunquam ſcripta quod iſta legat.
Aptior huic Gallus, blandique Propertius oris,
  Et plures, quorum nomina magna vigent.
Atque utinam numero nos non eſſemus in iſto:
  Heu mihi cur unquam Muſa locuta mea eſt?
Sed dedimus pœnas, Scythicique in finibus Iſtri
  Ille pharetrati luſor amoris adeſt.
Quod ſupereſt, ſocios ad publica carmina flexi:
  Et memores juſſi nominis eſſe mei.
Si tamen ex vobis aliquis tam multa requiret,
  Vnde dolenda canam: multa dolenda tuli.
Non hæc ingenio, non hæc componimus arte:
  Materia eſt propriis ingenioſa malis.
Et quota fortunæ pars eſt in carmine noſtræ:
  Felix qui patitur quæ numerare poteſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

uot frutices ſylvæ, quot flavas Tybris arenas,
Mollia quot Martis gramina campus habet:
ot mala pertulimus: quorum medicina, quieſque
Nulla, niſi in ſtudio eſt Pieridumque mora.
uis tibi Naſo modus lacrymoſi carminis? inquis:
Idem fortunæ qui modus hujus erit.
uod querar, illa mihi pleno de fonte miniſtrat:
Nec mea ſunt, fati verba ſed iſta mei.
t mihi ſi cara patriam cum conjuge reddas:
Sint vultus hilares: ſimque quod ante fui.
enior invicti ſi ſit mihi Cæſaris ira:
Carmina lætitiæ jam tibi plena dabo.
ec tamen ut luſit, rurſus mea littera ludet,
Sit ſemel illa joco luxuriata meo.
uod probet ipſe canam: pœnæ modo parte levata:
Barbariam, rigidos effugiamque Getas.
nterea noſtri quid agant niſi triſte libelli?
Tibia funeribus convenit iſta meis.
t poteras, inquis, melius mala ferre ſilendo:
Et tacitus caſus diſſimulare tuos:
xigis ut nulli gemitus tormenta ſequantur;
Acceptoque gravi vulnere flere vetas:
ſe Perillæo Phalaris permiſit in ære
Edere mugitus: & bovis ore queri.
um Priami lacrymis offenſus non ſit Achilles,
Tum fletus inhibes durior hoſte meos?
um faceret Nioben orbam Latonia proles:
Non tamen hanc ſiccas juſſit habere genas.
t aliquid fatale malum per verba levare;
Hoc querulam Prognen, Halcionemque facit:
oc erat in gelido quare Pæantius antro
Voce fatigaret Lemnia ſaxa ſua.
rangulat incluſus dolor, atque exæſtuat intus
Cogitur & vires multiplicare ſuas.
a veniam potius, vel totos tolle libellos:
Si mihi quod prodeſt, hoc tibi lector obeſt.
d nec obeſſe poteſt ulli, nec ſcripta fuerunt
Noſtra, niſi auctori pernicioſa ſuo.
t mala ſunt, fateor: quis te mala ſumere cogit?
Aut quis deceptum ponere ſumpta vetat.
ſe nec hoc mando, ſed ut huc deducta legantur:
Non ſunt illa ſuo barbariora loco.
ec me Roma ſuis debet conferre poetis:
Inter Sauromatas ingenioſus eram.
enique nulla mihi captatur gloria, quæque
Ingenio ſtimulos ſubdere fama ſolet.

Nolimus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Nolimus aſſiduis animum tabeſcere curis?
  Quæ tamen irrumpunt: quæque vetantur, eu
Cur ſcribam docui, cur mittam quæritis iſtos?
  Vobiſcum cupio quolibet eſſe modo.

ELEGIA II.

ECquid ut e Ponto nova venit epiſtola palles
  Et tibi ſollicita ſolvitur illa manu?
Pone metum: valeo: corpuſque quod ante labor
  Impatiens nobis invalidumque fuit,
Sufficit: atque ipſo vexatum induruit uſu:
  An magis infirmo non vacat eſſe mihi.
Mens tamen ægra jacet: nec tempore robora ſu
  Affectuſque animi, qui fuit ante, manet. (pſ
Quæque mora ſpatioque ſuo coitura putavi:
  Vulnera non aliter, quam modo facta dolent.
Scilicet exiguis prodeſt annoſa vetuſtas:
  Grandibus accedunt tempore damna malis.
Pæne decem totis aluit Pœantius annis
  Peſtiferum tumido vulnus ab angue datum.
Telephus æterna conſumptus tabe periſſet:
  Si non quæ nocuit dextra tuliſſet opem.
Et mea ſi facinus nullum commiſimus, opto
  Vulnera qui fecit, facta levare velit.
Contentuſque mei jam tandem parte doloris
  Exiguum pleno de mare demat aquæ.
Detrahat ut multum, multum reſtabit acerbi:
  Parſque meæ pœnæ totius inſtar erit.
Litora quot conchas, quot amœna roſaria flores,
  Quotve ſoporiferum grana papaver habet:
Silva feras quot alit, quot piſcibus unda natatur
  Quot tenerum pennis aera pulſat avis:
Tot premor adverſis: quæ ſi comprendere coner,
  Icariæ numerum dicere coner aquæ.
Vtque viæ caſus, ut amara pericula ponti,
  Vt taceam ſtrictas in mea fata manus.
Barbara me tellus, orbiſque noviſſima magni
  Suſtinet, & ſævo cinctus ab hoſte locus.
Hinc ego trajicerer (nec enim mea culpa cruenta
  Eſſet, quæ debet, ſi tibi cura mei. (eſt)
Ille deus, bene quo Romana potentia nixa eſt;
  Sæpe ſuo victor lenis in hoſte fuit.
Quid dubitas? & tuta times? accede, rogaque
  Cæſare nil ingens mitius orbis habet.

Me

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

miſerum! quid agam? ſi proxima quæque relin-
ubtrahis & fracto tu quoq; colla jugo. (quunt:
o ferar ? unde petam lapſis ſolatia rebus ?
nchora jam noſtram non tenet ulla ratem.
erit, ipſe ſacram quamvis inviſus ad aram
onfugiam, nullas ſummovet ara manus.
oquar en abſens abſentia numina ſupplex:
fas eſt hominem cum Iove poſſe loqui.
iter Imperii, quo certum eſt ſoſpite cunctos
uſoniæ curam gentis habere deos :
lecus, o patriæ, per te florentis imago :
vir non ipſo, quem regis, orbe minor :
habites terras, & te deſideret æther :
ic ad pacta tibi ſidera tardus eas :
ce precor, nimiamque tuo de fulmine partem
eme : ſatis pœnæ, quod ſuperabit, erit.
quidem moderata tua eſt : vitamque dediſti :
ec mihi jus civis, nec mihi nomen abeſt.
mea conceſſa eſt aliis fortuna : nec exul
dicti verbis nominor ipſe tui.
niaque hæc timui, quoniam meruiſſe videbar:
ed tua peccato lenior ira meo eſt.
a relegatum juſſiſti viſere Ponti :
c Scythicum profuga ſcindere puppe fretum.
ius ad Euxini deformia litora veni
quoris, hæc gelido terra ſub axe jacet.
me tam cruciat nunquam ſine frigore cœlum,
lebaque canenti ſemper obuſta gelu :
ciaque eſt vocis quod barbara lingua Latinæ :
rataque quod Getico victa loquela ſono eſt:
m quod finitimo cinctus premor undiq; Marte,
ixque brevis tutum murus ab hoſte facit.
tamen interdum eſt: pacis fiducia nunquam,
c hic nunc patitur, nunc timet arma locus.
c ego dum muter, vel me Zanclea Charybdis
evoret : atque ſuis ad Styga mittat aquis.
rapidæ flammis urar patienter in Ætnæ :
el freta Leucadii mittar in alta Dei.
d petimus pœna eſt:neq; enim miſer eſſe recu-
d precor, ut poſſim tutius eſſe miſer. (ſo.

ELEGIA III.

la dies hæc eſt : qua te celebrare poetæ,
Si modo non fallunt tempora; Bacche ſolent:
Feſtaque

Feſtaque odoratis innectunt tempora ſertis :
  Et dicunt laudes ad tua vina tuas.
Inter quos memini, dum me mea fata ſineban
  Non inviſa tibi pars ego ſæpe fui.
Quem nunc ſuppoſitum ſtellis Erimantidos Vr
  Iuncta tenet crudis Sarmatis ora Getis.
Quique prius mollem, vacuamque laboribus e
  In ſtudiis vitam, Pieridumque choro :
Nunc procul a patria Geticis circumſonor arm
  Multa prius pelago, multaque paſſus humo
Sive mihi caſus, ſive hoc dedit ira deorum :
  Nubila naſcenti ſeu mihi Parca fuit.
Tu tamen e ſacris hederæ cultoribus unum
  Numine debueras ſuſtinuiſſe tuo.
An dominæ fati quidquid cecinere ſorores :
  Omne ſub arbitrio deſinit eſſe Dei ?
Ipſe quoque ætherias meritis invectus es arces:
  Quo non exiguo facta labore via eſt :
Nec patria eſt habitata tibi: ſed ad uſque nivoſ
  Strymona veniſti, Marticolamque Geten.
Perſidaque, & lato ſpatiantem flumine Gangen
  Et quaſcunque bibit decolor Indus aquas.
Scilicet hanc legem mentes fatalia Parcæ
  Stamina bis genito, bis cecinere tibi.
Me quoque, ſi fas eſt exemplis ire deorum :
  Ferrea ſors vitæ difficiliſque premit.
Illo nec levius cecidi : quem magna locutum
  Reppulit a Thebis Iuppiter igne ſuo
Vt tamen audiſti percuſſum fulmine vatem ,
  Admonitu matris condoluiſſe potes.
Et potes, adſpiciens circum tua ſacra poetas ,
  Neſcio quis noſtri dicere cultor abeſt.
Fer bone Liber opem, ſic altera degravet ulmum
  Vitis : & incluſo plena ſit uva mero.
Sic tibi cum Bacchis Satyrorum gnava juventus
  Adſit : & attonito non taceare ſono.
Oſſa bipenniferi ſic ſint male preſſa Lycurgi :
  Impia nec pœna Pentheos umbra vacet :
Sic micet æternum, vicinaque ſidera vincat
  Conjugis in cœlo clara corona tuæ.
Huc ades : & caſus releves pulcherrime noſtros ,
  Vnum de numero me, memor, eſſe tuo.
Sunt diis inter ſe commercia : flectere tenta
  Cæſareum numen numine Bacche tuo.
Vos quoque conſortes ſtudii pia turba poetæ
  Hæc eadem ſumpto quiſque rogate mero.

Atq

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ꝗque aliquis veſtrum Naſonis nomine dicto
Deponat lacrymis pocula miſta ſuis :
dmonituſque mei, cum circumſpexerit omnes :
Dicat, ubi eſt noſtri pars modo Naſo chori ?
que ita : ſi veſtrum merui candore favorem :
Nullaque judicio littera læſa meo eſt :
, veterum digne veneror cum ſcripta virorum:
Proxima non illis eſſe minora reor.
c igitur dextro faciatis Apolline carmen :
Quod licet inter vos nomen habere meum.

ELEGIA V.

Itore ab Euxino Naſonis epiſtola veni,
Laſſaque facta mari, laſſaque facta via.
ui mihi flens dixit, tu, cui licet, adſpice Romam,
Heu quanto melior ſors tua ſorte mea eſt !
ens quoque me ſcripſit: nec qua ſignabat, ad os eſt
Ante, ſed ad madidas gemma relata genas.
iſtitiæ cauſſam ſi quis cognoſcere quærit :
Oſtendi ſolem poſtulat ille ſibi :
c frondem in ſilvis, nec aperto mollia prato
Gramina nec pleno flumine cernit aquas.
id Priamus doleat mirabitur Hectore rapto:
Quidve Philoctetes ictus ab angue gemat.
i facerent utinam talis ſtatus eſſet in illo :
Vt non triſticiæ cauſſa dolenda foret.
rt tamen, ut debet, caſus patienter amaros :
More nec indomiti frena recuſat equi.
c fore perpetuam ſperat ſibi numinis iram
Conſcius in culpa non ſcelus eſſe ſua.
pe refert, ſit quanta dei clementia : cujus,
ſe quoque in exemplis annumerare ſolet.
m quod opes teneat patrias, quod nomina civis,
Denique quod vivat ; munus habere dei.
tamen (o ſi quid credis mihi) carius ille
Omnibus in toto pectore ſemper habet.
que Menœtiaden, te qui comitatus Oreſtem,
Te vocat Ægiden, Euryalumque ſuum.
c patriam magis ille ſuam deſiderat : & quæ
Plurima cum patria ſentit obeſſe ſibi :
iam vultus, oculoſque tuos, o dulcior illo
Melle, quod in ceris Attica ponit apis.
pe etiam mærens tempus reminiſcitur illud:
Quod non præventum morte fuiſſe dolet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Cumque alii fugerent ſubitæ contagia cladis :
Nec vellent ictæ limen adire domus :
Te ſibi cum paucis meminit manſiſſe fidelem :
Si paucos aliquis treſve, duoſve vocat.
Quamvis attonitus ſenſit tamen omnia : nec te
Se minus adverſis indoluiſſe ſinus.
Verba ſolet, vultumque tuum gemituſque refer
Et te flente ſuos demaduiſſe ſinus.
Quam ſibi præſtiteris, qua conſolatus amicum
Sis ope : ſolandus cum ſimul ipſe fores.
Pro quibus affirmat fore ſe memoremque pium
Sive diem videat, ſive tegatur humo.
Per caput ipſe ſuum ſolitus jurare, tuumque,
Quod ſcio non illi vilius eſſe ſuo.
Plena tot ac tantis referetur gratia factis :
Nec ſinet ille tuos litus arare boves.
Fac modo conſtanter profugum tueare : quod
Qui bene te novit, non rogat, ipſa rogo.

ELEGIA V.

Annuus aſſuetum dominæ natalis honorem
Exigit : ite manus ad pia ſacra meæ,
Si quondam feſtum Laertius egerat heros
Forſan in extremo conjugis orbe diem.
Lingua favens adſit noſtrorum oblita malorum
Quæ puto dedidicit jam bona verba loqui.
Quæque ſemel toto veſtis mihi ſumitur anno,
Sumatur fatis diſcolor alba meis.
Araque gramineo viridis de ceſpite fiat :
Et velet tepidos nexa corona focos.
Da mihi tura puer pingues facientia flammas :
Quodque pio fuſum ſtridat in igne merum.
Optime natalis, quamvis procul abſumus, opto
Candidus huc venias, diſſimiliſque meo.
Si quod & inſtabat dominæ miſerabile vulnus :
Sit perfuncta meis tempus in omne malis.
Quæq; gravi nuper plus quam quaſſata procella
Quod ſupereſt, tutum per mare navis eat.
Illa domo, nataque ſua, patriaque fruatur :
Erepta hæc uni ſit ſatis eſſe mihi.
Quatenus & non eſt in cara conjuge felix :
Pars vitæ triſti cætera nube vacet.
Vivat, ametque virum quoniam ſic cogitur, abſe
Conſumatque annos ſed diuturna ſuos.

Adjicere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ſicerem & noſtros : ſed ne contagia fati
Corrumpant timeo quos agit ipſa, mei.
l homini certum eſt: fieri quis poſſe putaret,
Vt facerem in mediis hæc ego ſacra Getis.
ſpice ut aura tumens fumos e ture coortos
In partes Italas & loca dextra ferat.
ſus ineſt igitur nebulis quas exigit ignis;
Conſilium fugiunt cætera pæne meum.
nſilio, commune ſacrum cum fiat in ara
Fratribus, alterna qui periere manu:
ſa ſibi diſcors, tanquam mandetur ab illis,
Scinditur in partes atra favilla duas.
oc (memini) quondam fieri non poſſe loquebar:
Et me Battiades judice falſus erat.
nnia nunc credo: cum tu non ſtultus ab arcto
Terga vapor dederis; Auſoniamque petas.
æc igitur lux eſt, quæ ſi non orta fuiſſet;
Nulla fuit miſero feſta videnda mihi.
idit hæc mores illis heroibus æquos:
Quis erat Eurytion, Icariuſque pater.
ta pudicitia eſt, mores, probitaſque fideſque,
At non ſunt iſta gaudia nata die:
d labor, & curæ, fortunaque moribus impar,
Iuſtaque de viduo pæne querela toro.
ilicet adverſis probitas exercita rebus
Triſti materiam tempore laudis habet.
nihil infeſti durus vidiſſet Vlyſſes:
Penelope felix ſed ſine laude, foret.
ctor Echionias ſi vir penetraſſet in arces:
Forſitan Evadnen vix ſua noſſet humus.
um Pelia genitæ tot ſint: cur nobilis una eſt?
Nempe fuit miſero nupta quod una viro.
fice ut Iliacas tangat prior alter arenas:
Laodameja nihil cur referatur erit.
t tua, quod malles, pietas ignota maneret:
Implerent venti ſi mea vela ſui.
ii tamen, & Cæſar diis acceſſure ſed olim
Æquarint Pylios cum tua fata dies.
on mihi, qui pœnam fateor meruiſſe: ſed illi
Parcite, quæ nullo digna dolore dolet.

ELEGIA VI.

TV quoque noſtrarum quondam fiducia rerum,
Qui mihi confugium, qui mihi portus eras:

Tu quoque ſuſcepti curam dimittis amici?
  Officiique pium tam cito ponis onus?
Sarcina ſum fateor: quam ſi tu tempore noſtro
  Depoſiturus eras: non ſubeunda fuit.
Fluctibus in mediis navem Palinure relinquis:
  Ne fuge: neve tua ſit minor arte fides.
Nunquid Achilleos inter fera prælia fidi
  Deſeruit levitas Automedontis equos?
Quem ſemel excepit, nunquam Podalirius ægr
  Promiſſam medicæ non tulit artis opem.
Turpius ejicitur, quam non admittitur hoſpes:
  Quæ patuit dextræ firma ſit ara meæ.
Nil niſi me ſolum primo tutatus es: at nunc
  Me pariter ſerva, judiciumque tuum:
Si modo non aliqua eſt in me nova culpa: tuam
  Mutarunt ſubito crimina noſtra fidem.
Spiritus hic Scythica quem non bene ducimus au
  Quod cupio, membris exeat ante meis.
Quam tua delicto ſtringantur pectora noſtro:
  Et videar merito vilior eſſe tibi.
Non adeo toti fatis urgemur iniquis:
  Vt mea ſit longis mens quoque mota malis:
Finge tamen motam: quoties Agamemnone natu
  Dixiſſe in Pyladem verba proterva putas?
Nec procul a vero eſt, quod vel pulſarit amicum
  Manſit in officiis non minus ille ſuis.
Hoc eſt cum miſeris ſolum commune beatis:
  Ambobus tribui quod ſolet obſequium.
Creditur & cæcis: & quos prætexta verendos,
  Virgaque cum verbis imperioſa facit.
Si mihi non parcis: fortunæ parcere debes:
  Non habet in nobis ullius ira locum.
Elige noſtrorum minimum, minimumque laboru
  Iſto, quo quereris, grandius illud erit.
Quam multa madidæ celantur arundine foſſæ,
  Florida quam multas hybla tuetur apes:
Quam multæ gracili terrena ſub horrea ferre
  Limite formicæ grana reperta ſolent:
Tam me circumſtat denſorum turba malorum
  Crede mihi: vero eſt noſtra querela minor.
His, qui contentus non eſt: in litus arenas,
  In ſegetem ſpicas, in mare fundet aquas.
Intempeſtivos igitur compeſce furores:
  Vela neque in medio deſere noſtra mari.

ELE

ELEGIA VII.

QVam legis, ex illa tibi venit epiſtola terra,
Latus ubi æquoreis jungitur Iſter aquis.
Si tibi contingit cum dulci vita ſalute:
Candida fortunæ pars manet una meæ.
ilicet, ut ſemper, quid agam cariſſime quæris;
Quamvis hoc vel me ſcire tacente potes:
um miſer: hæc brevis eſt noſtrorum ſumma malorum:
Quiſquis & offenſo Cæſare vivet: erit.
urba Tomitanæ quæ ſit regionis: & inter
Quos habitem mores: diſcere cura tibi eſt.
iſta ſit hæc quamvis inter Græcoſque Getaſque:
A male pacatis plus trahit ora Getis:
armaticæ major, Geticæque frequentia gentis
Per medias in equis itque reditque vias.
n quibus eſt nemo, qui non coryton, & arcum,
Telaque vipereo lurida felle gerat.
ox fera: trux vultus: veriſſima mortis imago:
Non coma, non ulla barba reſecta manu.
extera non ſegnis ſtricto dare vulnera cultro:
Quem vinctum lateri barbarus omnis habet:
ivit in his igitur tenerorum luſor amorum:
Hos videt, hos vates audit, amice tuus.
tque utinam vivat, & non moriatur in illis:
Abſit ab inviſis & tamen umbra locis.
armina quod pleno ſaltari noſtra theatro,
Verſibus & plaudi ſcribis, amice, meis.
il equidem feci, tu ſcis hoc ipſe, theatris:
Muſa nec in plauſus ambitioſa mea eſt.
on tamen ingratum eſt quodcunque oblivia noſtri
Impedit & profugi nomen in ora refert.
uamvis interdum, quæ me læſiſſe recordor,
Carmina devoveo, Pierideſque meas.
um bene devovi: nequeo tamen eſſe ſine illis:
Vulneribuſque meis tela cruenta ſequor.
Quæque modo Euboicis lacerata eſt fluctibus: audet
Graja Capharea currere puppis aqua.
ec tamen, ut laudet vigilo: curamque futuri
Nominis, utilius quod latuiſſet, ago.
Detineo ſtudiis animum: falloque labores:
Experior curis & dare verba meis.
Quid potius faciam deſertis ſolus in oris?
Quamve malis aliam quærere coner opem?

Sive locum ſpecto : locus eſt inamabilis : & qu
  Eſſe nihil toto triſtius orbe poteſt.
Sive homines, vix ſunt homines hoc nomine d
  Quamque lupi, ſævæ plus feritatis habent.
Non metuunt leges : ſed cedit viribus æquum
  Victaque pugnaci jura ſub enſe jacent.
Pellibus & laxis arcent mala frigora braccis :
  Oraque ſunt longis horrida tecta comis.
In paucis exſtant Græcæ veſtigia linguæ :
  Hæc quoque jam Getico barbara facta ſono.
Vnus in hoc non eſt populo, qui forte Latine
  Quælibet e medio reddere verba queat.
Ipſe ego Romanus vates, ignoſcite Muſæ,
  Sarmatico cogor plurima more loqui.
Et pudet : & fateor : jam deſuetudine longa
  Vix ſubeunt ipſi verba Latina mihi.
Nec dubito, quin ſint & in hoc non pauca libe
  Barbara : non hominis culpa, ſed iſta loci.
Ne tamen Auſoniæ perdam commercia linguæ
  Et fiat patrio vox mea muta ſono.
Ipſe loquor mecum : deſuetaque verba retracto
  Et ſtudii repeto ſigna ſiniſtra mei :
Sic animum, tempuſque traho: meque ipſe redu
  A contemplatu ſemoveoque mali.
Carminibus quæro miſerarum oblivia rerum :
  Præmia ſi ſtudio conſequar iſta, ſat eſt.

ELEGIA VIII.

NOn adeo cecidi, quamvis abjectus : ut infra
  Te quoque ſim, inferius quo nihil eſſe pote
Quæ tibi res animos in me facit improbe ? curv
  Caſibus inſultas, quos potes ipſe pati ?
Nec mala te reddunt mitem, placidumve jacenti
  Noſtra, quibus poſſunt illacrymare feræ ?
Nec metuis dubio fortunæ ſtantis in orbe
  Numen, & exoſæ verba ſuperba deæ ?
Exiget at dignas ultrix Rhamnuſia pœnas:
  Impoſito calcas quod mea fata pede.
Vidi ego naufragiumque, viros & in æquore mer
  Et nunquam, dixi, juſtior unda fuit.
Vilia qui quondam miſeris alimenta negarat :
  Nunc mendicato paſcitur ille cibo.
Paſſibus ambiguis fortuna volubilis errat ;
  Et manet in nullo certa, tenaxque loco.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Nunc modo læta manet, vultus modo ſumit acerbos:
Et tantum conſtans in levitate ſua eſt.
Nos quoque floruimus: ſed flos fuit ille caducus,
Flammaque de ſtipula noſtra brevisque fuit.
Neve tamen tota capias fera gaudia mente:
Non eſt placandi ſpes mihi nulla dei.
Vel quia peccavi citra ſcelus: utque pudore
Non caret: invidia ſic mea culpa caret:
Vel quia nihil ingens ad finem ſolis ab ortu
Illo, cui paret, mitius orbis habet.
Scilicet ut per vim non eſt ſuperabilis ulli:
Molle cor ad timidas ſic habet ille preces.
Exemploque deum quibus acceſſurus & ipſe eſt,
Cum pœnæ venia plura roganda petam.
Si numeres anno ſoles & nubila toto:
Invenies nitidum ſæpius iſſe diem.
Ergo, ne nimium noſtra lætere ruina:
Reſtitui quondam me quoque poſſe puta.
Poſſe puta fieri lenito principe, vultus
Vt videas media triſtis in urbe meos.
Utque ego te videam cauſſa graviore fugatum,
Hæc ſunt a primis proxima vota meis.

ELEGIA IX.

O Tua ſi ſineres in noſtris nomina poni
Carminibus, poſitus quam mihi ſæpe fores.
Te canerem ſolum meriti memor: inq; libellis
Creviſſet ſine te pagina nulla meis.
Quid tibi deberem tota ſciretur in urbe:
Exul in amiſſa ſi tamen urbe legor.
Te præſens mitem noſſet, te ſerior ætas:
Scripta vetuſtatem ſi modo noſtra ferunt.
Nec tibi ceſſaret doctus bene dicere lector:
Hic te ſervato vate maneret honor.
Cæſaris eſt primum munus, quod ducimus auras,
Gratia poſt magnos eſt tibi habenda deos.
Ille dedit vitam: tu, quam dedit, ille, tueris:
Et facis accepto munere poſſe frui.
Cumque perhorreret caſus pars maxima noſtros:
Pars etiam credi pertimuiſſe velit:
Naufragiumque meum tumulo ſpectaret ab alto:
Nec dederit nanti per freta ſæva manum:
Semineçem Stygia revocaſti ſolus ab unda,
Hoc quoq; quod memores poſſumus eſſe, tuũ eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Dii tibi ſe tribuant cum Cæſare ſemper amicos
Non potuit votum plenius eſſe meum.
Hæc meus argutis, ſi tu paterere, libellis
Poneret in multa luce videnda labor.
Nunc quoq; quamvis eſt jam juſſa quieſcere: quin
Nominet invitum vix mea Muſa tenet.
Vtque canem pavidæ nactum veſtigia cervæ
Luctantem fruſtra copula dura tenet:
Vtque fores nondum reſerati carceris acer
Nunc pede, nunc ipſa fronte laceſſit equus:
Sic mea lege data vincta, atque incluſa Thaleja
Per titulum vetiti nominis ire cupit.
Ne tamen officio memoris lædaris amici:
Parebo juſſis, parce timere, tuis.
At non parerem, ſi non meminiſſe putares:
Hoc quod non perhibet vox tua gratus ero.
Dumque quod o breve ſit, lumen vitale videbo
Serviet officio ſpiritus iſte tuo.

ELEGIA X.

VT ſumus in Ponto, ter frigore conſtitit Iſter
Facta eſt Euxini dura ter unda maris:
At mihi jã videor patria procul eſſe tot annis
Dardana quot Grajo Troja ſub hoſte fuit.
Stare putes: adeo procedunt tempora tarde:
Et peragit lentis paſſibus annus iter.
Nec mihi ſolſtitium quidquam de noctibus aufert
Efficit anguſtos nec mihi bruma dies.
Scilicet in nobis rerum natura novata eſt:
Cumque meis curis omnia longa facit.
An peragunt ſolitos communia tempora motus?
Suntque magis vitæ tempora dura meæ?
Quem tenet Euxini mendax cognomine littus,
Et Scythici vere terra ſiniſtra freti.
Innumeræ circa gentes fera bella minantur:
Quæ niſi de rapto vivere turpe putant.
Nil extra tutum eſt: tumulus defenditur ipſe
Mœnibus exiguis, ingenioque loci.
Cum minime credas, ut avis denſiſſimus hoſtis
Advolat, & prædam vix bene viſus agit.
Sæpe intra muros clauſis venientia portis
Per medias legimus noxia tela vias.
Eſt igitur rarus, qui jam colere audeat: iſque
Hac arat infelix, hac tenet arma manu.

Sub

galea paſtor junctis pice cantat avenis;
roque lupo pavidæ bella verentur oves.
ope caſtelli defendimur: & tamen intus
liſta facit Grajis barbara turba metum.
ppe ſimul nobis habitat diſcrimine nullo
arbarus: & tecti plus quoque parte tenet.
os ut non timeas: poſſis odiſſe videndo
ellibus & longa corpora tecta coma.
s quoque qui geniti Graja creduntur ab urbe,
ro patrio cultu Perſica bracca tegit.
rcent illi ſociæ commercia linguæ:
er geſtum res eſt ſignificanda mihi.
barus hic ego ſum: quia non intelligor ulli:
t rident ſtolidi verba Latina Getæ.
que palam de me tuto mala ſæpe loquuntur;
orſitan objiciunt exiliumque mihi.
jue ſit in me aliquid, ſi quid dicentibus illis
Abnuerim quoties, annuerimque putant.
de, quod injuſtum rigido jus dicitur enſe:
Dantur & in medio vulnera ſæpe foro.
duram Lacheſin, quæ tam grave ſydus habenti
Fila dedit vitæ non breviora meæ.
od patriæ vultu, veſtroque caremus amici:
Quod ſic in Scythicis gentibus eſſe queror:
raque pœna gravis: merui tamen urbe carere:
Non merui tali forſitan eſſe loco.
id loquor ah demēs? ipſam quoq; perdere vitam
Cæſaris offenſo numine dignus eram.

ELEGIA XI.

QVod te, neſcio quis, per jurgia dixerit eſſe
Exulis uxorem, littera queſta tua eſt.
Indolui non tā mea quod fortuna male audit:
Qui jam conſuevi fortiter eſſe miſer:
am quod cui minime vellē ſum cauſſa pudoris,
Teque reor noſtris erubuiſſe malis.
rfer, & obdura: multo graviora tuliſti:
Eripuit cum me principis ira tibi.
llitur iſte tamen, quo judice nominor exul:
Mollior eſt culpam pœna ſecuta meam.
axima pœna mihi eſt ipſum offendiſſe: priuſque
Veniſſet mallem funeris hora mihi.
uaſſa tamē noſtra eſt, nō merſa nec obruta navis:
Vtque caret portu, ſic tamen extat aquis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Nec vitam, nec opes, nec jus mihi civis ade
  Qui merui vitio perdere cuncta meo.
Sed quia peccato facinus non adfuit ullum :
  Nil niſi me patriis juſſit abeſſe focis.
Vtq; aliis, quorum numerum comprendere n
  Cæſareum numen ſic mihi mite fuit.
Ipſe relegati non exulis utitur in me
  Nomine : tuta ſuo judice cauſſa mea eſt.
Iure igitur laudes, Cæſar, pro parte virili
  Carmina noſtra tuas qualiacunque canunt.
Iure deos, ut adhuc cœli tibi limina claudan
  Teque velint ſine ſe comprecor eſſe deum.
Optat idē populus: ſed ut in mare flumina van
  Sic ſolet exiguæ currere rivus aquæ.
At tu fortunam, cujus vocor exul ab ore,
  Nomina mendaci parce gravare meam.

ELEGIA XII.

SCribis, ut oblectem ſtudio lacrymabile tem
  Ne pereant turpi pectora noſtra ſitu. (læ
Difficile eſt quod amice mones : quia carm
  Sunt opus : & pacem mentis habere volunt.
Noſtra per adverſas agitur fortuna procellas :
  Sorte nec ulla mea triſtior eſſe poteſt.
Exigis, ut Priamus natorum funere plaudat :
  Et Niobe feſtos ducat ut orba choros.
Luctibus, an ſtudio videor debere teneri
  Solus in extremos juſſus abire Getas.
Des licet invalido pectus mihi robore fultum :
  Fama refert Anyti quale fuiſſe rei.
Fracta cadet tantæ ſapientia mole ruinæ :
  Plus valet humanis viribus ira Dei.
Ille ſenex dictus ſapiens ab Apolline, nullum
  Scribere in hoc caſu ſuſtinuiſſet opus.
Vt veniant patriæ, veniant oblivia noſtri :
  Omnis & amiſſi ſenſus abeſſe queat.
At timor officio fungi vetat ipſe quieto :
  Cinctus ab innumero me tenet hoſte locus.
Adde, quod ingenium longa rubigine læſum
  Torpet ; & eſt multo, quam fuit ante, minus.
Fertilis, aſſiduo ſi non renovetur aratro,
  Nil niſi cum ſpinis gramen, habebit ager.
Tempore qui longo ſteterit, male curret: & int
  Carceribus miſſos ultimus ibit equus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

titur in teneram cariem, rimiſque debiſcit :
i qua diu ſolitis cymba vacavit aquis.
quoque deſpero, fuerim cum parvus & ante :
lli, qui fueram, poſſe redire parem.
atudit ingenium patientia longa malorum :
it pars antiqui magna vigoris abeſt.
pe tamen nobis, ut nunc quoque ſumpta tabella
nque ſuos volui cogere verba pedes : (eſt:
rmina ſcripta mihi ſunt nulla, aut qualia cernis
Digna ſui domini tempore, digna loco.
nique non parvas animo dat gloria vires :
Et facunda facit pectora laudis amor.
minis, & famæ quondam fulgore trahebar:
Dum tulit antennas aura ſecunda meas.
on adeo eſt bene nunc : ut ſit mihi gloria curæ :
Si liceat, nulli cognitus eſſe velim.
n quia ceſſerunt primo bene carmina, ſuades
Scribere ſucceſſus ut ſequar ipſe meos ?
ace novem veſtra liceat dixiſſe ſorores :
Vos eſtis noſtræ maxima cauſſa fugæ.
rque dedit juſtas tauri fabricator aheni :
Sic ego do pœnas artibus ipſe meis.
il mihi debebat cum verſibus amplius eſſe :
Sed fugerem merito naufragus omne fretum.
t puto, ſi demens ſtudium fatale retentem :
Hic mihi præbebit carminis arma locus.
on liber hic ullus, non qui mihi cōmodet aurem:
Verbaque ſignificent quid mea, norit, adeſt.
Omnia barbariæ loca ſunt, vociſque ferinæ :
Omnia ſunt Getici plena timore ſoni.
pſe mihi videor jam dedidiciſſe Latine :
Nam didici Getice, Sarmaticeque loqui.
Nec tamen, ut verum fatear tibi, noſtra teneri
A componendo carmine Muſa poteſt.
Scribimus, & ſcriptos abſumimus igne libellos :
Exitus eſt ſtudij parva favilla mei.
Nec poſſum, & cupio non ullos ducere verſus :
Ponitur iccirco noſter in igne labor.
Nec niſi pars caſu flammis erepta, dolove ,
Ad vos ingenij pervenit ulla mei.
Sic utinam, quæ nil metuentem tale magiſtrum
Perdidit, in cineres ars mea verſa foret.

ELEGIA XIII.

HAnc tuus e Getico mittit tibi Naſo ſal
Mittere ſi quiſquam, quo caret ipſe, po
Æger enim traxi contagia corpore men
Libera tormento pars mihi ne qua vacet :
Perque dies multos lateris cruciatibus uror :
Sed quod non modico frigore læſit hyems.
Si tamen ipſe vales : aliqua nos parte valem
Quippe mea eſt humeris fulta ruina tuis.
Qui mihi cum dederis ingentia pignora , cun
Per numeros omnes hoc tueare caput :
Quod tua me raro ſolatur epiſtola, peccas,
Remque piam præſtas, & mihi verba negas
Hoc precor emenda: quod ſi correxeris unum
Nullus in egregio corpore nævus erit.
Pluribus accuſem : fieri niſi poſſet, ut ad me
Littera non veniat : miſſa ſit illa tamen.
Dij faciant, ut ſit temeraria noſtra querela :
Teque putem falſo non meminiſſe mei.
Quod precor, eſſe liquet: neq; enim mutabile r
Credere me fas eſt pectoris eſſe tui.
Cana prius gelido deſint abſynthia Ponto:
Et careat dulci Trinacris hybla thymo :
Immemorem quam te quiſquam convincat an
Non ita ſunt fati ſtamina nigra mei.
Tu tamen ut poſſis falſæ quoque pellere culpa
Crimina : quod non es, ne videare, cave :
Vtque ſolebamus conſumere longa loquendo
Tempora ſermoni deficiente die :
Sic ferat, ac referat tacitas nunc littera voces
Et peragant linguæ charta manuſque vices.
Quod tibi te nimium videar diffidere : ſit me
Verſibus hoc paucis admonuiſſe ſatis :
Accipe, quo ſemper finitur epiſtola verbo :
Atque meis diſtent ut tua fata : vale.

ELEGIA XIV.

QVanta tibi dederim noſtris monumēta libel
O mihi me conjunx carior ipſa vides.
Detrahat auctori multum fortuna licebit :
Tu tamen ingenio clara ferere meo.
Dumque legar, pariter mecum tua fama legetur
Nec potes in mœſtos omnis abire rogos:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

que viri caſu poſſis miſeranda videri:
venies aliquas, quæ quod es, eſſe velint:
te noſtrorum cum ſis in parte malorum,
licem dicant, invideantque tibi.
ego divitias dando tibi plura dediſſem,
l feret ad manes divitis umbra ſuos.
etui fructum donavi nominis: idque
uo dare nil potui munere majus habes.
e quod & rerum ſola es tutela mearum:
d te non parvi venit honoris onus.
d nunquam vox eſt de te mea muta: tuique
diciis debes eſſe ſuperba viri.
: ne quis poſſit temeraria dicere, perſta:
t pariter ſerva meque piamque fidem.
tua, dum ſtetimus, turpi ſine crimine manſit:
t tantum probitas irreprehenſa fuit:
eadem noſtra nunc eſt tibi facta ruina:
onſpicuum virtus hic tua ponat opus.
bonam facile eſt: ubi quod vetat eſſe remotum
t nihil officij nupta, quod obſtet, habet. (eſt:
n deus intonuit, non ſe ſubducere nimbo,
l demum eſt pietas: id ſocialis amor.
a quidem virtus, quam non fortuna gubernet,
uæ maneat ſtabili, cum fugit illa, pede:
men eſt, precium cui virtus ipſa petitum:
nque parum lætis ardua rebus abeſt:
empus numeres: per ſecula nulla tacetur:
t loca mirantur, qua patet orbis iter.
picis, ut longo teneat laudabilis ævo
omen inexſtinctum Penelopeja fides?
nis ut Admeti cantetur, & Hectoris uxor?
uſaque in accenſos Hiphias ire rogos?
vivat fama conjunx Phylaceja, cujus
iacam celeri vir pede preſſit humum?
nece nil opus eſt pro me, ſed amore fideque:
on ex difficili fama petenda tibi eſt.
te credideris, quia non facis, iſta moneri:
ela damus, quamvis remige navis eat.
i monet, ut facias quod jam facis, ille monēdo
Laudat, & hortatu comprobat acta ſuo.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PUBLII OVIDII NASONIS De Ponto.

LIBER I.

ELEGIA I.

Ad Brutum.

NASO Tomitanę jam non novus incola te
 Hoc tibi de Getico littore mittit opu
 Si vacat, hoſpitio peregrinos Brute libe
 Excipe, dumque aliquo, quolibet abde loc
Publica non audent inter monimenta venire ,
 Ne ſuus hoc illis clauſerit auctor iter.
Ah quoties dixi, certe nil turpe docetis,
 Ite, patet caſtis verſibus ille locus.
Nec tamen accedunt : ſed, ut aſpicis ipſe, lat
 Sub lare privato tutius eſſe putant.
Quæris, ubi hos poſſis nullo componere læſo,
 Qua ſteterant artes, pars vacat illa tibi.
Quid veniat, novitate roges, fortaſſe ſub ipſa
 Accipe, quodcunq; eſt, dummodo non ſit am
Invenies, quamvis non ſit miſerabilis index :
 Non minus hoc illo triſte, quod ante dedi.
Rebus idem titulo differt, & epiſtola, cui ſit
 Non occultato nomine miſſa docet.
Nec vos hoc vultis, ſed non prohibere poteſtis
 Muſaque ad invitos officioſa venit.
Quicquid id eſt, adjunge meis, nil impedit, ort
 Exule, ſervatis legibus urbe frui.
Quod metuas non eſt : Antoni ſcripta leguntur
 Doctus & in promptu carmina Brutus habet.
Nec me nominibus furioſus confero tantis :
 Sæva Deos contra non tamen arma tuli ,
Denique Cæſareo, quod non deſiderat ipſe ;
 Non caret e noſtris ullus honore liber.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

bitas de me, laudes admitte Deorum,
carmen dempto nomine ſume meum.
vat in bello pacatæ ramus olivæ,
oderit auctorem pacis habere nihil?
foret Æneæ cervix ſubjecta parenti,
citur ipſa viro flamma dediſſe viam.
liber Æneaden, & non iter omne patebit?
patriæ pater hic, ipſius ille fuit.
is ita eſt audax, ut limine cogat abire
ctantem Pharia tinnula ſiſtra manu?
Deum matrem cornu tibicen adunco
um canit, exiguæ quis ſtipis æra neget?
us ab Imperio fieri nil tale Dianæ,
de tamen vivat, vaticinator habet.
movent animos ſuperorum numina noſtros,
rpe nec eſt tali credulitate capi.
go pro ſiſtro, Phrygiique foramine buxi
ntis Iuleæ nomina ſancta fero.
inor moneoque, locum date ſacra ferenti:
n mihi, ſed magno poſcitur ille Deo.
quia vel merui, vel ſenſi principis iram,
nobis ipſum nolle putate coli.
ego linigeræ numen violaſſe fatentem
dis, Iſiacos ante ſedere focos.
ob huic ſimilem privatus lumine culpam,
amabat media ſe meruiſſe via.
cœleſtes fieri præconia gaudent,
ſua quid valeant numina, teſte probent.
levant pœnas, ereptaque lumina reddunt,
m bene peccati pœnituiſſe vident.
itet o, ſi quid miſerorum creditur ulli,
enitet, & facto torqueor ipſe meo.
que ſit exilium, magis eſt mihi culpa dolori,
que pati pœnam, quam meruiſſe minus.
ihi dij faveant, quibus eſt manifeſtior ipſe,
ena poteſt demi, culpa perennis erit.
faciet certe ne ſim, cum venerit exul:
non peccarim mors quoque non faciet.
igitur mirum eſt, ſi mens mea tabida facta,
nive manantis more liqueſcit aquæ.
ut occulta viciata teredine navis,
quoreos ſcopulos ut cavat unda ſalis,
tur, ut ſcabra poſitum rubigine ferrum,
nditus ut tineæ carpitur ore liber:
mea perpetuos curarum pectora morſus,
e quibus nullo conficiantur, habent.

Nec

Nec prius hi mentem ſtimuli, quã vita relin
Quique dolet citius, quam dolor ipſe, cac
Hoc mihi ſi ſuperi, quorum ſumus omnia, cr
Forſitan exigua dignus habebor ope,
Inque locum Scythico vacuum mutabor ab
Plus iſto, duri, ſi precor, oris ero.

ELEGIA II.

Ad Maximum.

MAxime, qui tanti naturam nominis imp
Et geminas animi nobilitate genus:
Qui naſci ut poſſes, quamvis cecidere tr
Non omnes Fabios abſtulit una dies.
Forſitan hæc a quo mittatur epiſtola quæras,
Quiſque loquar tecum, certior eſſe velis.
Heu mihi, quid faciam? vereor, ne nomine lo
Durus, & adverſa cætera mente legas.
Viderit hæc ſi quis, tibi me ſcripſiſſe fateri
Audebo, & propriis ingemuiſſe malis.
Viderit, audebo tibi me ſcripſiſſe fateri,
Atque modum culpæ notificare meæ.
Qui, cum me dignum pœna graviore fuiſſe
Confitear, poſſum vix graviora pati.
Hoſtibus in mediis, interque pericula verſor,
Tanquam cum patria pax ſit adempta mihi.
Qui mortis ſævo geminent ut vulnere cauſas,
Omnia vipereo ſpicula felle linunt.
His eques inſtructus perterrita mœnia luſtrat,
More lupi clauſas circumeuntis oves.
At ſemel intentus nervo levis arcus equino,
Vincula ſemper habens irreſoluta manet.
Tecta rigent fixis veluti vallata ſagittis,
Portaque vix firma ſummovet arma ſera.
Adde loci faciem, nec fronde, nec arbore tecti,
Et quod iners hyemi continuatur hyems.
Hic me pugnantem cum frigore, cumq; ſagitti
Cumque meo fato, quarta fatigat hyems.
Fine carent lachrymæ, niſi cũ ſtupor obſtitit il
Et ſimilis morti pectora torpor habet.
Felicem Nioben, quamvis tot funera vidit,
Quæ poſuit ſenſum ſaxea facta malis.
Vos quoque felices, quarum clamantia fratrem
Cortice velavit populus ora novo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

e ego ſum, lignum qui non admittor in ullum:
Ille ego ſum, fruſtra qui lapis eſſe velim.
a Meduſa oculis veniat licet obvia noſtris ;
Amittet vires ipſa Meduſa ſuas.
imus, ut nunquam ſenſu careamus amaro,
t gravior longa ſit mea pœna mora.
inconſumptum Tityi, ſemperque renaſcens
Non perit, ut poſſit ſæpe perire, jecur.
puto, cum requies medicinaque publica curæ,
omnus adeſt, ſolitis nox venit orba malis.
nnia me terrent veros imitantia caſus,
t vigilant ſenſus in mea damna mei.
t ego Sarmaticas videor vitare ſagittas,
ut dare captivas in fera vincla manus.
t ubi decipior melioris imagine ſomni,
dſpicio patriæ tecta relicta meæ.
modo vobiſcum, quos ſum veneratus, amici,
t modo cum chara conjuge multa loquor.
, ubi percepta eſt brevis & non vera voluptas,
ejor ab admonitu fit ſtatus ille boni.
e dies igitur caput hoc miſerabile cernit,
ive pruinoſæ noctis aguntur equi:
mea perpetuis liquefiunt pectora curis,
gnibus admotis ut nova cera liquet.
ie precor mortem, mortẽ quoq; deprecor idem.
e mea Sarmaticum contegat oſſa ſolum.
m ſubit, Auguſti quæ ſit clementia, credo
Mollia naufragiis littora poſſe dari.
m video quam ſint mea fata tenacia, frangor,
peſque levis magno victa timore cadit.
c tamen ulterius quicquam ſperove, precorve.
Quam male mutato poſſe carere loco.
t hoc, aut nihil eſt, pro me tentare modeſte,
Gratia quod ſalvo veſtra pudore queat.

ELEGIA III.

Ad Maximum.

Vſcipe Romanæ facundia, Maxime, linguæ
  Difficilis cauſæ mite patrocinium.
Eſt mala (confiteor) ſed te bona fiet agente,
enia pro miſera fac modo verba fuga.
ſcit enim Cæſar, quamvis Deus omnia norit,
Ultimus hic qua ſit conditione locus.

Magna tenent illud numen molimina rerum;
  Hæc eſt cœleſti pectore cura minor.
Non vacat, in qua ſint poſiti regione Tomitæ,
  Quærere, finitimo vix loca nota Getæ.
Aut quid Sauromatæ faciant, quid Iaziges acre
  Cultaque Oreſteæ Taurica terra Deæ.
Quæque aliæ gentes, ubi frigore conſtitit Iſter,
  Dura meant celeri terga per amnis equo.
Maxima pars hominum, nec te pulcerrima cura
  Roma, nec Auſonij militis arma timet.
Dant illis animos, arcus plenæque pharetræ,
  Quamlibet & longis curſibus aptus equus:
Quodque ſitim didicere diu tolerare famemque
  Quodque ſequens nullas hoſtis habebit aquas
Ira viri mitis non me miſiſſet in iſtam,
  Si ſatis hæc illi nota fuiſſet humus.
Nec me, nec quenquā Romanum gaudet ab hoſ
  Meque minus, vitam cui dedit ipſe capi.
Noluit ut poterat, minimo me perdere nutu,
  Nil opus eſt ullis in mea fata Getis.
Sed neq; cur morerer, quicquā mihi cōperit actu,
  Nec minus infeſtus, quam fuit eſſe poteſt:
Tunc quoque nil fecit, niſi quod facere ipſe coe
  Pæne etiam merito parcior ira meo eſt.
Dij faciant igitur, quorum juſtiſſimus ipſe eſt,
  Alma nihil majus Cæſare terra ferat.
Vtque diu ſub eo, ſic ſit ſub Cæſare terra,
  Perque manus hujus tradita gentis eat.
At tu tam placido, quā nos quoq; ſenſibus illu
  Iudice, pro lacrymis ora reſolve meis.
Non petis ut bene ſit, ſed uti male tutius, utq
  Exilium ſævo diſtet ab hoſte meum.
Quamque dedere mihi præſentia numina vitam,
  Non adimat ſtricto ſqualidus enſe Getes.
Denique ſi moriar; ſubeam pacatius arvum,
  Oſſa nec a Scythica noſtra premantur humo.
Nec male compoſitos, ut ſcilicet exule dignum
  Biſtonij cineres, ungula pulſet equi.
Et ne, ſi ſupereſt aliquis poſt funera ſenſus,
  Terreat ut manes Sarmatis umbra meos.
Cæſaris hæc animum poterant audita movere,
  Maxime moviſſent ſi tamen ante tuum.
Vox precor auguſtas pro me tua molliat aures,
  Auxilio trepidis quæ ſolet eſſe reis,
Aſſuetaque tibi doctæ dulcedine linguæ,
  Æquandi ſuperis pectora flecte viri.

n tibi Theromedon, crudusq; rogabitur Atreus,
Quique ſuis homines pabula fecit equis.
piger ad pœnas princeps, ad premia velox,
uique dolet, quoties cogitur eſſe ferox.
vincit ſemper, victis ut parcere poſſit,
lauſit & æterna civica bella ſera.
lta metu pœnæ, pæna qui pauca coercet,
t jacit invita fulmina rara manu.
o tam placidas orator miſſus ad aures,
t propior patriæ ſit fuga noſtra, roga.
ego ſum, qui te colui, quem feſta ſolebat
nter convivas menſa videre tuos.
ego, qui duxi veſtros Hymenæon ad ignes,
t cecini fauſto carmina digna thoro.
us te ſolitum memini laudare libellos,
xceptis, domino qui nocuere ſuo.
tua nonnunquam miranti ſcripta legebas,
lle ego, de veſtra cui data nupta domo eſt.
ıc probat, & primo dilectam ſemper ab ævo
ſt inter comites Martia cenſa ſuas.
ue ſuis habuit matertera Cæſaris ante:
uarum judicio ſi qua probata, proba eſt.
a ſua melior fama, laudantibus iſtis,
laudia divina non eguiſſet ope.
quoque præteritos ſine labe peregimus annos:
roxima pars vitæ tranſilienda meæ eſt.
de me ut ſileã, conjunx mea ſarcina veſtra eſt,
on potes hanc ſalva diſſimulare fide.
fugit hæc ad vos, veſtraſque amplectitur aras;
ure venit cultos ad ſibi quiſque Deos.)
nſque rogat, precibus lenito Cæſare veſtris,
uſta ſui fiant ut propiora viri.

ELEGIA IV.

Ad Rufinum.

H Anc tibi Naſo tuus mittit Rufine ſalutem,
Qui miſer eſt, ulli ſi ſuus eſſe poteſt.
Reddita confuſæ nuper ſolatia menti,
uxilium noſtris ſpemque tulere malis.
ue Machaoniis Pæantius artibus heros,
enito medicam vulnere ſenſit opem:
ego mente jacens & acerbo ſaucius ictu,
dmonitu cœpi fortior eſſe tuo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Et jam deficiens ſic ad tua verba revixi,
Vt ſolet infuſo vena redire mero.
Nec tamen exhibuit tantas facundia vires,
Vt mea ſint dictis pectora ſana tuis.
Vt multum demas noſtro de pectore curæ,
Non minus exhauſto, quod ſuperabit, erit.
Tempore ducetur longo fortaſſe cicatrix,
Horrent admotas vulnera cruda manus.
Non eſt in medico ſemper relevetur ut æger :
Interdum docta plus valet arte malum :
Cernis, ut e molli ſanguis pulmone remiſſus,
Ad Stygias certo limite ducat aquas.
Adferat ipſe licet ſacras Epidaurius herbas,
Sanabat nulla vulnera cordis ope.
Tollere nodoſam neſcit medicina podagram,
Nec formidatis auxiliatur aquis.
Cura quoque interdum nulla eſt medicabilis ar
Aut ſi ſit, longa eſt attenuanda mora.
Cum bene firmarunt animum præcepta jacente
Sumptaque ſunt nobis pectoris arma tui :
Rurſus amor patriæ ratione valentior omni,
Quod tua fecerunt ſcripta, retexit opus.
Sive pium vis hoc, ſeu vis muliebre vocari,
Confiteor, miſero molle cor eſſe mihi.
Non dubia eſt Ithaci prudentia; ſed tamen opta
Fumum de patriis poſſe videre focis.
Neſcio qua natale ſolum dulcedine cunctos
Ducit, & immemores non ſinit eſſe ſui.
Quid melius Roma? Scythico quid frigore pej
Huc tamen ex illa barbarus urbe fugit.
Cum bene ſint clauſæ cavea Pandione natæ,
Nititur in ſylvas quæque redire ſuas,
Aſſuetos tauri ſaltus, aſſueta leones
(Nec feritas illos impedit) antra petunt.
Tu tamen exilij morſus e pectore noſtro
Fomentis ſperas credere poſſe tuis.
Effice, vos ipſi ne tam mihi ſitis amandi,
Talibus ut levius ſit caruiſſe malum.
At puto qua fueram genitus tellure carenti,
In tamen humano contigit eſſe loco.
Orbis in extremi jaceo deſertus arenis,
Fert ubi perpetuas obruta terra nives.
Non ager hic pomum, non dulces educat uvas,
Non ſalices ripa, robora monte virent ;
Neve fretum laudes terra magis, æquora ſempe
Ventorum rabie ſolibus orba tument.

Q

Quocunque adſpicias, campi cultore carentes,
Vaſtaque quæ nemo vindicet, arva jacent.
Hoſtis adeſt dextra lævaque a parte timendus,
Vicinoque metu terret utrumque latus.
Altera Biſtonias pars eſt cenſura ſariſſas,
Altera Sarmatica ſpicula miſſa manu.
I nunc & veterum nobis exempla virorum,
Qui forti caſum mente tulere, refer.
Et grave magnanimi robur mirare Rutili,
Non uſi reditus conditione dati.
Smyrna virum tenuit, nō Pontus & hoſtica tellus,
Smyrna minus nullo pene petenda loco.
Non doluit patria Cynicus procul eſſe Sinopeus,
Legit enim ſedes Attica terra tuas.
Arma Neoclides qui Perſica contudit armis,
Argolica primam ſenſit in urbe fugam.
Pulſus Ariſtides patria, Lacedæmona fugit,
Inter quas dubium, quæ prior eſſet, erat.
Cæde puer facta Patroclus Opunta reliquit,
Theſſalicamque adiit hoſpes Achillis humum.
Exul ab Æmonia Pirenida ceſſit ad undam,
Quo duce trabs Colcha ſacra cucurrit aqua,
Liquit Agenorides Sidonia mœnia Cadmus,
Poneret ut muros in meliore loco.
Venit ad Adraſtum Tydeus, Calydone fugatus.
Et Teucrum Veneri grata recepit humus.
Quid referam veteres Romanæ gentis, apud quos
Exulibus tellus ultima Tybur erat?
Perſequar ut cunctos, nulli datus omnibus ævis
Tam procul a patria eſt horridiorve locus.
Quo magis ignoſcat ſapientia veſtra dolenti,
Quæ facit ex dictis non ita multa tuis.
Nec tamen inficior, ſi poſſent noſtra coire
Vulnera, præceptis poſſe coire tuis.
Sed vereor ne me fruſtra ſanare labores,
Nec juvet admota perditus æger ope.
Nec loquor hęc quia ſit major prudentia nobis,
Sed ſum, quam medico notior ipſe mihi.
Vt tamen hoc ita ſit, munus tua grande voluntas
Ad me pervenit, conſuluique boni.

ELEGIA V.

Ad Vxorem.

IAM mihi deterior canis aſpergitur ætas,
Iamque meos vultus ruga ſenilis arat,

Iam vigor, & quaſſo languent in corpore vires
Nec juveni luſus, qui placuere, juvant.
Nec me ſi ſubito videas, agnoſcere poſſis,
Ætatis facta eſt tanta ruina meæ.
Confiteor facere hoc annos:ſed & altera cauſa
Anxietas animi continuuſque labor.
Nam mea per longos ſi quis mala digerat annos
Crede mihi, Pylio Neſtore major ero.
Cernis ut in duris (& quid bove firmius ?) arv
Fortia taurorum corpora frangat opus ?
Quæ nunquam vacuo ſolita eſt ceſſare novali,
Fructibus aſſiduis laſſa ſeneſcit humus.
Occidet, ad Circi ſi quis certamina ſemper,
Non intermiſſis curſibus ibit equus.
Firma ſit illa licet ſolvetur in æquore navis,
Quæ nunquam liquidis ſicca carebit aquis.
Me quoque debilitat ſeries immenſa laborum,
Ante meum tempus cogit & eſſe ſenem.
Ocia corpus alunt, animus quoque paſcitur illi
Immodicus contra carpit utrumque labor.
Adſpice in has partes quia venerit Æſone natus
Quam laudem a ſera poſteritate ferat.
At labor illius noſtro leviorque minorque,
Si modo non verum nomina magna premunt.
Ille eſt in Pontum Pelia mittente profectus:
Qui vix Theſſaliæ fine timendus erat.
Ceſaris ira mihi nocuit, quem ſolis ab ortu,
Solis ad occaſus utraque terra tremit.
Iunctior Æmonia eſt Ponto, quam Roma ſit Iſtr
Et brevius quam nos ille peregit iter.
Ille habuit comites primos telluris Achivæ,
At noſtram cuncti deſeruere fugam.
Nos fragili ligno vaſtum ſulcavimus æquor,
Quæ tulit Æſonidem firma carina fuit.
Nec mihi Thyphis erat rector, nec Amyntore nat
Quas fugerem docuit, quas ſequererque vias.
Illum tutata eſt cum Pallade regia Iuno:
Defendere meum numina nulla caput.
Illum furtivæ juvere Cupidinis artes,
Quas a me vellem non didiciſſet amans.
Ille domum rediit nos his moriemur in arvis,
Perſtiterit læſi ſi gravis ira Dei.
Durius eſt igitur noſtrum fidiſſima coniux,
Illo quod ſubijt Æſone natus onus.
Te quoque quam iuvenem diſcedens urbe reliqui:
Credibile eſt noſtris inſenuiſſe malis.

O eg

O ego, dij faciant, talem te cernere poſſim,
Charaque mutatis oſcula ferre comis.
Amplectique meis corpus non pingue lacertis,
Et gracile hoc fecit dicere cura mei.
Et narrare meos flenti flens ipſe labores,
Sperato nunquam colloquioque frui.
Thuraque Cæſaribus cum conjuge Cæſare digna,
Diis veris memori debita ferre manu.
Memnonis hanc utinam lenito Cæſare mater
Quam primum roſeo provocet ore diem.

ELEGIA VI.

Ad Maximum.

ILle tuos quondam non ultimus inter amicos,
Vt ſua verba legas Maxime, Naſo rogat:
In quibus ingenium deſiſte requirere noſtrum,
Neſcius exilij ne videare mei.
Cernis ut ignavum corrumpant ocia corpus?
Vt capiant vicium, ni moveantur, aquæ?
Sic mihi ſi quis erat diſcenti carminis uſus,
Deficit, eſtque minor factus inerte ſitu.
Hæc quoq; quę legitis, ſi quid mihi Maxime credis,
Scribimus invita vixque movente manu.
Non libet in tales animum contendere curas,
Nec venit in duros Muſa vocata Getas.
Vt tamen ipſe vides, luctor deducere verſum,
Sed non fit fato mollior ipſe meo.
Cum relego, ſcripſiſſe pudet, quia plurima cerno,
Me quoque, qui feci judice, digna lini.
Nec tamē emendo: labor hic quam ſcribere major,
Menſque pati durum ſuſtinet ægra nihil.
Scilicet incipiam lima mordacius uti,
Vt ſub judicium ſingula verba vocem?
Torquet enim fortuna parū, niſi Lychus in Hebrū
Confluat? & frondes Alpibus addat Athos?
Parcendum eſt animo miſerabile vulnus habenti:
Subducunt oneri colla peruſta boves.
At puto fructus adeſt, juſtiſſima cauſa laborum,
Et ſata cum multo fœnore reddit ager.
Tempus ad hoc nobis (repetas licet omnia) nullum
Profuit: atque utinam non nocuiſſet opus!
Cur igitur ſcribam miraris? miror & ipſe,
Et tecum quæro ſæpe quid inde petam.

An populus vere ſanos negat eſſe poetas?
  Sumque fides hujus maxima vocis ego?
Qui ſterili toties cum ſim deceptus ab arvo,
  Damnoſa perſto condere ſemen humo.
Scilicet eſt cupidus ſtudiorum quiſque ſuorum,
  Tempus & aſſueta ponere in arte juvat.
Saucius evitat pugnam gladiator, & idem
  Immemor antiqui vulneris, arma capit.
Nil ſibi cum pelagi dicit fore naufragus undis,
  Et ducit remos, qua modo navit aqua:
Sic ego conſtanter ſtudium non utile ſervo,
  Et repeto nollem quas coluiſſe, Deas.
Quid potius faciam? non ſum qui ſegnia ducam
  Ocia: mors nobis tempus habetur iners.
Nec juvat in lucem nimio marceſcere vino,
  Nec tenet incertas alea blanda manus.
Cum dedimus ſomno, quas corpus poſtulat, horas,
  Quo ponam vigilans tempora longa modo?
Moris an oblitus patrij contendere diſcam
  Sarmaticos arcus, & trahar arte loci?
Hoc quoque me ſtudium prohibent aſſumere vires,
  Menſque magis gracili corpore noſtra valet;
Cum bene quæſieris, quid agam: magis utile nil eſt
  Artibus his, quæ nil utilitatis habent.
Conſequor ex illis caſus oblivia noſtri,
  Hanc meſſem ſatis eſt ſi modo reddat ager.
Gloria vos acuat, vos ut recitata probentur
  Carmina, Pieriis invigilate choris.
Quod venit ex facili, ſatis eſt componere nobis,
  Et nimis intenti cauſa laboris abeſt,
Cur ego ſollicita poliam mea carmina cura?
  An verear ne non approbet illa Getes?
Forſitan audacter faciam, ſed glorior Iſtrum
  Ingenio nullum majus habere meo.
Hoc, ubi vivendum eſt, ſatis eſt ſi conſequor, arvo
  Inter inhumanos eſſe poeta Getas.
Quid mihi diverſum fama contendere in orbem?
  Quem fortuna dedit, Roma ſit ille locus.
Hoc mea contenta eſt infelix Muſa theatro,
  Sic merui, magni ſic voluere Dij.
Nec reor hinc iſtuc noſtris iter eſſe libellis,
  Quo Boreas penna deficiente venit.
Dividimur cœlo: quæque eſt procul urbe Quirini,
  Adſpicit hirſutos cominus urſa Getas.
Per tantum terræ, tot aquas, vix credere poſſum
  Indicium ſtudij tranſiliiſſe mei.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ge legi, quodque eſt mirabile finge placere,
uctorem certe res juvat iſta nihil.
d tibi ſi calida proſit laudere Syene,
ut ubi Taprobanen Indica tingit aqua?
ius ire libet, ſi te diſtantia longe
leiadum laudent ſigna, quid inde feres?
neque pervenio ſcriptis melioribus iſtuc,
maque cum domino fugit ab urbe ſuo.
q; quibus perij, tūc cum mea fama ſepulta eſt,
unc quoque de noſtra morte tacere reor.

ELEGIA VII.

Ad Græcinum.

Cquid ut audiſti (nam te diverſa tenebat
Terra) meos caſus, cor tibi triſte fuit?
Diſſimules metuaſque licet Græcine fateri,
ii bene te novi) triſte fuiſſe liquet.
cadit in mores feritas inamabilis iſtos:
ec minus a ſtudiis diſſidet illa tuis.
ibus ingenuis, quarum tibi maxima cura eſt,
ectora molleſcunt, aſperitaſque fugit.
quiſquam meliore fide complectitur iſtas,
ua ſinit officium, militiæque labor.
e ego (cum primum potui ſentire quid eſſem,
Nam fuit attonito mens mihi nulla diu.)
c quoque fortunam ſenſi, quod amicus abeſſes,
ui mihi præſidium grande futurus eras.
im tunc aberant ægræ ſolatia mentis,
agnaque pars animi conſilijque mei. (unam
nunc, quod ſupereſt, fer opem precor eminus
lloquioque juva pectora noſtra tuo.
(non mendaci ſi quicquam credis amico)
ulta magis dici, quam ſcelerata, decet.
breve, nec tutum eſt, peccati quæ ſit origo,
ribere: tractari vulnera noſtra timent.
licumque modo mihi ſint ea facta, rogare
eſine: non agites, ſi qua coire velis.
quid id eſt, ut nō facinus, ſic culpa vocāda eſt:
mnis at in magnos culpa deos, ſcelus eſt?
igitur menti pœnæ Græcine levandæ,
on eſt ex toto nulla relicta meæ.
: dea, cum fugerent ſceleratas numina terras,
diis inviſa ſola remanſit humo.

Hæc facit, ut vivat foſſor quoq; compēde v
Liberaque a ferro crura futura putet.
Hæc facit, ut videat cum terras undique nu
Naufragus in mediis brachia jactet aquis.
Sæpe aliquem ſolers medicorum cura reliqu
Nec ſpes huic vena deficiente cadit.
Carcere dicuntur clauſi ſperare ſalutem,
Atque aliquis pendens in cruce, vota faci
Hæc dea quam multos laqueo ſua colla liga
Non eſt propoſita paſſa perire nece.
Me quoque conantem gladio finire dolorem
Arguit, injecta continuitque manu.
Quidq; facis? lacrymis opus eſt, nō ſanguine
Sæpe per has flecti principis ira ſolet.
Quamvis eſt igitur meritis indebita noſtris
Magna tamen ſpes eſt in bonitate Dei.
Qui ne difficilis mihi ſit, Græcine precare,
Confer & in votum tu quoque verba meu
Inque Tomitana jaceam tumulatus arena,
Si te non nobis iſta vovere liquet.
Nam prius incipient turres vitare columbæ,
Antra feræ, pecudes gramina, mergus aqu
Quam male ſe præſtet veteri Græcinus amic
Non ita ſunt fatis omnia verſa meis.

ELEGIA VIII.

Ad Meſſalinum.

Littera pro verbis tibi Meſſaline ſalutem,
Quam legis, a ſævis attulit uſque Getis
Indicat auctorem locus? an niſi nomine
Hæc me Naſonem ſcribere verba latet?
Ecquis in extremo poſitus jacet orbe tuorum,
Me tamen excepto, qui precor eſſe tuus?
Dij procul a cunctis, qui te venerantur amant
Hujus notitiam gentis abeſſe velint.
Nos ſatis eſt inter glaciem Scythicaſque ſagitt
Vivere, ſi vita eſt, mortis habenda genus.
Nos premat aut bello tellus, aut frigore cœlu
Truxque Getes armis, grandine pugnet hyem
Nos habeat regio, nec pomis fœta, nec uvis,
Et cujus nullum ceſſat ab hoſte latus;
Cætera ſit ſoſpes cultorum turba tuorum,
In quibus, ut populo, pars ego parva fui.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

miſerum, ſi tu verbis offenderis iſtis,
Noſque negas ulla parte fuiſſe tuos.
que ſit hoc verum, mentito ignoſcere debes;
Nil demit laudi gloria noſtra tuæ.
is ſe Cæſaribus notum non fingit amicum?
Da veniam faſſo, tu mihi Cæſar eris.
c tamen irrumpo, quo non licet ire, ſatiſq; eſt
Atria ſi nobis non patuiſſe negas.
que tibi fuerit mecum nihil amplius uno,
Nempe ſalutaris, quam prius, ore minus.
c tuus eſt genitor nos inficiatus amicos,
Hortator ſtudij, cauſaque faxque mei.
i nos & lacrymas, ſupremum in funere munus,
Et dedimus medio ſcripta canenda foro.
de, quod eſt frater tanto mihi junctus amore,
Quantus in Atridis, Tyndaridiſque fuit.
me nec comitem, nec dedignatus amicum eſt:
ii tamen hæc illi non nocitura putas.
minus, hac quoque me mendacem parte fatebor,
Clauſa mihi potius tota ſit illa domus.
d neque claudenda eſt, & nulla potentia vires
Præſtandi, peccet ne quid amicus, habet.
tamen ut cuperem, culpam quoq; poſſe negari,
Sic facinus nemo neſcit abeſſe mihi.
od niſi delicti pars excuſabilis eſſet,
Parva relegati pœna futura fuit.
e ſed hoc vidit, qui prævidet omnia, Cæſar,
Stultitiam dici crimina poſſe mea.
aque ego permiſi, quaque eſt res paſſa, pepercit,
Uſus & eſt modice fulminis igne ſui.
c vitam, nec opes, nec ademit poſſe reverti,
i ſua per veſtras victa ſit ira preces.
graviter cecidi: quid enim mirabile, ſi quis
A Iove percuſſus non leve vulnus habet?
e ſuas quamvis vires inhiberet Achilles,
Miſſa graves ictus Pelias haſta dabat.
licium nobis igitur cum vindicis adſit,
Non eſt cur tua me janua noſſe neget.
lta quidem (fateor) citra, quam debuit, illa eſt:
ed fuit in fatis, hoc quoque (credo) meis.
c tamen officium ſenſit domus altera noſtrum:
Hic illic veſtro ſub lare ſemper eram.
æque tua eſt pietas, ut te non excolat ipſum,
us aliquod tecum fratris, amicus habet.
id? quod, ut emeritis referenda eſt gratia ſem-
ic eſt fortunæ promeruiſſe tuæ. (per,

Quod

Quod ſi permittis nobis ſuadere, quod opta
Vt des, quam reddas, plura, precare De
Idque facis, quantumque licet meminiſſe, ſ
Officij cauſa pluribus eſſe dati.
Quolibet in numero me Meſſaline repone,
Sim modo pars veſtræ non aliena domus
Et mala Naſonem, quoniam meruiſſe vide
Si non ferre doles, at meruiſſe dole.

ELEGIA IX.

Ad Severum.

A Tibi dilecto miſſam Naſone ſalutem,
Accipe pars animæ magna, Severe,
Neve roges quid agã, ſi perſequare om
Summa ſatis noſtri ſit tibi nota mali.
Vivimus aſſiduis expertes pacis in armis,
Dura pharetrato bella movente Geta.
Deque tot expulſis ſum miles in exule ſolu
Tuta (neque invideo) cætera turba latet.
Quoque magis noſtros venia dignere libellos
Hæc in procinctu carmina facta leges.
Stat vetus urbs, ripæ vicina binominis Iſtri
Mœnibus, & poſitu vix adeunda loci.
Caſpius Ægypſus, de ſe ſi creditur ipſis,
Condidit & proprio nomine dixit opus.
Hanc trux Odryſiis inopino Marte perempt
Cepit, & in regem ſuſtulit arma Getes.
Ille memor magni generis, virtute quod aug
Protinus innumero milite cinctus adeſt.
Nec prius abſceſſit, merita quam cæde nocen
Se nimis ulciſcens, extitit ipſe nocens.
At tibi rex ævo detur fortiſſime noſtro,
Semper honorata ſceptra tenere manu;
Teque quod & pręſtat (quid enim tibi pleniu
Martia cum Magno Cæſare Roma probet.
Sed memor unde adij, queror o jucunde ſoda
Accedant noſtris ſæva quod arma malis.
Vt careo vobis Scythicas detruſus in oras:
Quatuor autumnos Pleias orta facit.
Nec tu credideris urbanæ commoda vitæ
Quærere Naſonem, quærit & illa tamen.
Nam modo vos animo dulcet reminiſcor ami
Nunc mihi cum chara conjuge nata ſubit:
Atque domo rurſus, pulchræ loca vertor ad u
Cunctaque mens oculis prævidet illa ſuis.

ıc fora, nunc ædes, nunc marmore tecta thea-
unc ſubit æquata porticus omnis humo. (tra
mina nunc campi pulchros ſpectantis in hortos
agnaque & Euripi, virgineuſque liquor.
(puto) ſic urbis miſero eſt erepta voluptas,
golibet ut ſaltem rure frui liceat.
a meus amiſſos animus deſiderat agros,
uraque Peligno conſpicienda ſolo.
quos pomiferis poſitos in montibus hortos
pectat Flaminiæ Claudia juncta viæ.
os ego neſcio cui colui, quibus ipſe ſolebam
ad ſata fontanas (nec pudet) addere aquas.
ıt ibi, ſi vivunt, noſtra quoque conſita, quædã.
ed non & noſtra poma legenda manu.
quibus amiſſis utinam contingere poſſet
Hic ſaltem profugo gleba colenda mihi.
e ego pendentes (liceat modo) rupe capellas,
pſe velim baculo paſcere nixus oves.
e ego ne ſolitis inſiſtant pectora curis,
Ducam ruricolas ſub juga panda boves.
diſcam Getici quæ norunt verba juvenci,
Aſſuetas illis adjiciamque minas.
e manu capulum preſſi moderator aratri,
Experiar mota ſpargere ſemen humo.
c dubitem longis purgare ligonibus arva,
Et dare quas ſitiens jam bibat hortus aquas.
ıde ſed hoc nobis, minimũ quos inter & hoſtem,
Diſcrimen, murus clauſaque porta facit?
tibi naſcenti (quod toto pectore lætor)
Nerunt fatales fortia fila deæ.
modo cãpus habet, dẽſa modo porticus umbra,
Nunc, in quo ponis tempora rara, forum.
nbria te revocat, nec non Albana petentem,
Appia ferventi ducit ab urbe rota.
orſitan hoc optes, ut juſtam ſupprimat iram
Cæſar & hoſpitium ſit tua villa meum.
h nimiũ eſt quod amice petis, moderantius opta,
Et voti (quæſo) contrahe vela tui.
erra velim propior nullique obnoxia bello
Detur, erit noſtris pars bona demta malis.

ELEGIA X.

Ad Maximum.

QVæ mihi de rapto tua venit epiſtola Celſo,
Protinus eſt lacrymis humida facta meis.
Quodque

Quodque nefas dictu, fieri nec poſſe putavi
  Invitis oculis littera lecta tua eſt.
Nec quicquam ad noſtras pervenit acerbius aures
  Vt ſumus in Ponto, perveniatque precor.
Ante meos oculos tanquam præſentis imago
  Hæret, & extinctum vivere fingit amor.
Sæpe refert animus luſus gravitate carentes
  Seria cum liquida ſæpe peracta fide.
Nulla tamen ſubeunt mihi tempora denſius iſ
  Quæ vellem vitæ ſumma fuiſſe meæ.
Cum domus ingenti ſubito mea lapſa ruina
  Concidit in domini procubuitque caput:
Adfuit ille mihi cum me pars magna reliquit
  Maxime, fortunæ nec fuit ille comes.
Illum ego non aliter flentem mea funera vidi
  Ponendus quam ſi frater in igne foret.
Hæſit in amplexu, conſolatuſque jacentem e
  Cumque meis lachrymis miſcuit uſque ſuas
O quoties vitæ cuſtos inviſus amaræ,
  Continuit promptas in mea fata manus!
O quoties dixit, placabilis ira Deorum eſt!
  Vive, nec ignoſci tu tibi poſſe nega.
Vox tamen illa fuit celeberrima, Reſpice quan
  Debeat auxilium Maximus eſſe tibi.
Maximus incumbet, quaque eſt pietate, rogabi
  Ne ſit ad extremum Cæſaris ira tenax.
Cumque ſuis fratris vires adhibebit, & omnem
  Quo levius doleas, experietur opem.
Hæc mihi verba malæ minuerunt tædia vitæ,
  Quæ tu ne fuerint, Maxime, vana, cave.
Huc quoque venturum mihi ſe jurare ſolebat,
  Non niſi te longæ jus ſibi dante viæ.
Nam tua non alio coluit penetralia ritu,
  Terrarum dominos quam colis ipſe Deos.
Crede mihi, multos habeas cum dignus amicos,
  Non fuit e multis quolibet ille minor:
Si modo non cenſus, nec clarum nomen avorum
  Sed probitas magnos ingeniumque facit.
Iure igitur lacrymas Celſo libamus ademto,
  Cum fugerem, vivo quas dedit ipſe mihi.
Carmina jure damus raros teſtantia mores,
  Vt tua venturi nomina Celſe legant.
Hoc eſt, quod poſſumGeticis tibi mittere ab arvi
  Hoc ſolum eſt iſtic, quod licet eſſe meum.
Funera non potui comitare, nec ungere corpus,
  Atque tuis toto dividor orbe rogis.

Quo

potuit, quem tu pro numine vivus habebas.
æſtitit officium Maximus omne tibi.
ibi exequias, & magni funus honoris
cit, & in gelidos fudit amoma ſinus.
it & lacrymis mærens unguenta profuſis,
ſaque vicina condita texit humo.
quoniam exſtinctis quæ debet, præſtat amicis,
nos exſtinctis annumerare poteſt.

ELEGIA XI.

Ad Flaccum

Aſo ſuo profugus mittit tibi Flacce ſalutem,
Mittere rem ſi quis, qua caret ipſe, poteſt.
Longus enim curis vitiatum corpus amaris,
on patitur vires languor habere ſuas.
dolor ullus adeſt, nec febribus uror anhelis,
d peragit ſoliti vena tenoris iter.
hebes eſt, poſitæque movent faſtidia menſæ,
t queror inviſi cum venit hora cibi.
d mare, quod tellus, appone, quod educat aer,
il ibi, quod nobis eſuriatur, erit.
ar & Ambroſiam, latices epulaſque deorum
et mihi formoſa gnava juventa manu:
tamen exacuet torpens ſapor ille palatum:
abit & in ſtomacho pondus inerte diu.
ego non auſim, cum ſint veriſſima, cuivis
ribere delicias ne mala noſtra vocet.
icet is ſtatus eſt, ea rerum forma mearum,
eliciis etiam poſſit ut eſſe locus.
icias illi precor has contingere, ſi quis
e mihi ſit levior Cæſaris ira, timet.
uoque qui gracili cibus eſt in corpore ſomnus,
on alit officio corpus inane ſuo.
vigilo, vigilantque mei ſine fine dolores,
uorum materiam dat locus ipſe mihi.
igitur poſſis viſos agnoſcere vultus,
uoque ierit, quæras, qui fuit ante, color.
vus in exiles ſuccus mihi pervenit artus,
embraque ſunt cera pallidiora nova.
hæc immodico, contraxi damna Lyæo,
cis, mihi quam ſolæ pæne bibantur aquæ.
epulis oneror, quarum ſi tangar amore,
ſt tamen in Geticis copia nulla locis.

Nec

Nec vires adimit Veneris damnoſa voluptas
 Non ſolet in mœſtos illa venire thoros.
Vnda locuſque nocent, & cauſa valentior i
 Anxietas animi, quæ mihi ſemper adeſt.
Hanc niſi tu pariter ſimili cum fratre levare
 Vix mens triſtitiæ noſtra tuliſſet onus.
Vos eſtis fractæ tellus non dura phaſelo :
 Quamque negant multi, vos mihi fertis op
Ferte precor ſemper, quia ſemper egebimus a
 Cæſaris offenſum dum mihi numen erit.
Qui meritam nobis minuat, non finiat iram,
 Suppliciter veſtros quiſque rogate deos.

PVBLII OVIDII NASONIS De Ponto

LIBER II.

ELEGIA I.

Ad Germanicum.

HVC quoque Cæſarei pervenit fama triun
 Languida quo feſſi vix venit aura Noti.
 Nil fore dulce mihi Scythicâ regione puta
Iam minus hic odio eſt, quam fuit ante, loc
Tandem aliquid pulſa curarum nube ſerenum
 Vidi, fortunæ verba dedique meæ.
Nolit ut illa mihi contingere gaudia Cæſar,
 Velle poteſt cuivis hæc tamen una dari.
Dij quoque ut a cunctis hilari pietate colantur
 Triſtitiam poni per ſua feſta jubent.
Denique quod certus furor eſt audere fateri,
 Hac ego lætitia, ſi vetat ipſe, fruar.
Iupiter utilibus quoties rigat imbribus agros,
 Mixtâ tenax ſegeti creſcere lappa ſolet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

os quoque frugiferum ſentimus inutilis herba
Numen, & invita ſæpe juvamur ope.
audia Cæſareæ mentis pro parte virili
Sunt mea, privati nil habet illa domus.
ratia fama tibi per quam ſpectata triumphi
Incluſo mediis eſt mihi pompa Getis.
dice te didici, nuper viſenda coiſſe
Innumeras gentes ad ducis ora ſui.
uæque capit vaſtis immenſum mœnibus orbem,
Hoſpitiis Romam vix habuiſſe locum.
u mihi narraſti, cum multis lucibus ante
Fuderit aſſiduas nubibus auſter aquas.
umine cœleſti ſolem fulſiſſe ſerenum,
Cum populi vultu conveniente die.
tque ita victorem cum magnæ vocis honore
Bellica laudatis dona dediſſe viris.
laraque ſumturum pictas inſignia veſtes,
Thura prius ſanctis impoſuiſſe focis:
ſtitiaque ſui caſtos placaſſe parentes,
Illo quo templum pectore ſemper habet.
aque ierit, felix adiectum plauſibus omen,
Saxaque jactatis erubuiſſe roſis.
orinus argento veros imitantia muros,
Barbara cum victis oppida lata viris.
uminaque & montes, & in altas proflua ſilvas,
Armaque cum telis inſtrue juncta ſuis.
que trophæorum quod ſol incenderat, auro
Aurea Romani tecta fuiſſe fori.
tque tuliſſe duces captivis addita collis
Vincula, pæne hoſtes quot ſatis eſſe fuit.
xima pars horum vitam veniamque tulere,
In quibus & belli ſumma caputque fuit.
r ego poſſe negem minui mihi Cæſaris iram,
Cum videam mites hoſtibus eſſe Deos?
rtulit hoc idem nobis, Germanice, rumor,
Oppida ſub titulo nominis eſſe tui.
que ea te contra, nec muri mole, nec armis,
Nec ſatis ingenio tuta fuiſſe loci.
i tibi dent annos, a te nam cætera ſumes,
Sint modo virtuti tempora longa tuæ.
od precor, eveniet: ſunt quędam oracula vatum,
Nam Deus optanti proſpera ſigna dedit.
quoque victorem Tarpeias ſcandere in arces,
Læta coronatis Roma videbit equis,
turoſque pater nati ſpectabit honores,
Gaudia percipiens, quæ dedit ante ſuis.

Iam nunc hæc a me, juvenum belloque togaq[illegible]
  Maxime, dicta tibi vaticinante nota.
Hunc quoq; carminibus referam fortaſſe triumphū,
  Sufficiat noſtris ſi modo vita malis;
Imbuero Scythicas ſi non prius ipſe ſagittas,
  Abſtuleritque ferox hoc caput enſe Getes.
Quod ſi me ſalvo dabitur tua laurea templis,
  Omnia bis dices vera fuiſſe mea.

ELEGIA II.

Ad Meſſalinum.

ILle domus veſtræ primis venerator ab annis
  Pulſus ab Euxini Naſo ſiniſtra freti:
Mittit ab indomitis hanc Meſſaline ſalutem
  Quam ſolitus præſens eſt tibi ferre, Getis.
Hei mihi, ſi lecto vultus tibi nomine non eſt
  Qui fuit, & dubitas cætera perlegere!
Perlege, nec mecum pariter mea verba relega,
  Vrbe licet veſtra verſibus eſſe meis.
Non ego concepi, ſi Pelion Oſſa tuliſſet,
  Clara mea tangi ſydera poſſe manu.
Nec nos Enceladi dementia caſtra ſecuti:
  In rerum dominos movimus arma Deos.
Nec quod Tydidæ temeraria dextera fecit,
  Numina ſunt telis ulla petita meis.
Eſt mea culpa gravis, ſed quæ me perdere ſolum
  Auſa ſit, & nullum majus adorſa nefas.
Nil niſi non ſapiens poſſum timiduſque vocari,
  Hæc duo ſunt animi nomina vera mei.
Eſſe quidem fateor meritam poſt Cæſaris iram,
  Difficilem precibus te quoque jure meis.
Quæque tua eſt pietas in totum nomen Iuli:
  Te lædi, cum quis læditur inde, putas.
Sed licet arma feras, & vulnera ſæva mineris,
  Non tamen efficies, ut timeare mihi.
Puppis Achæmeniden Grajum Trojana recepit,
  Profuit & Myſo Pelias haſta duci.
Confugit interdum templi violator ad aram,
  Nec petere offenſi numinis horret opem,
Dixerit hoc aliquis tutum non eſſe, fatemur,
  Sed non per placidas it mea navis aquas.
Tuta petant alii: fortuna miſerrima tuta eſt,
  Nam timor eventus deterioris abeſt.
Qui rapitur fatis, quid præter fata requirit?
  Sæpe creat molles aſpera ſpina roſas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ui rapitur ſpumante ſalo, ſua brachia campi
Porrigit ad ſpinas duraque ſaxa manus.
cipitrem metuens pennis trepidantibus ales,
Audet in humanos feſſa venire ſinus.
c ſe vicino dubitat committere tecto
Quæ fugit infeſtos territa cerva canes.
a precor acceſſum lacrymis mitiſſime noſtris,
Nec rigidam timidis vocibus obde forem.
rbaque noſtra favens Romana ad numina perfer,
Non tibi Tarpeio culta tonante minus.
ndatique mei legatus ſuſcipe cauſam,
Nulla meo quamvis nomine cauſa bona eſt.
n prope depoſitus, certe jam frigidus æger,
ervatus per te ſi modo ſervor, ero.
nc tua pro rebus nitatur gratia lapſis,
Principis æterni quam tibi præſtet amor.
nc tibi & eloquii nitor ille domeſticus adſit,
Quo poteras trepidis utilis eſſe reis.
vit enim in vobis facundi lingua parentis,
Et res hæredem repperit illa ſuum.
nc ego non, ut me defendere tentet, adoro,
Non eſt confeſſi cauſa tuenda rei.
m tamen excuſes erroris origine factum,
n nihil expediat tale monere, vide.
neris id genus eſt, quod cum ſanabile non ſit,
Non contrectari tutius eſſe puto.
gua ſile, non eſt ultra narrabile quicquam,
Poſſe velim cineres obruere ipſe meos.
igitur, quaſi me nullus deceperit error,
Verba face, ut vita, quam dedit ipſe, fruar.
mque ſerenus erit, vultuſque remiſerit illos,
Qui ſecum terras imperiumque movent:
guam ne me prædam ſinat eſſe Getarum,
Detque ſolum miſeræ mite, precare fugæ.
npus adeſt aptum precibus, valet ille, videtque
uas fecit vires, Roma valere tuas.
olumis conjunx ſua pulvinaria ſervat,
romovet Auſonium filius imperium.
erit ipſe ſuos animo Germanicus annos,
ec vigor eſt Druſi nobilitate minor.
de nurus, nepteſque pias, charoſque nepotes,
æteraque Auguſtæ membra valere domus.
de triumphatos modo Pæonas, adde quieti
ubdita montanæ brachia Dalmatiæ.
: dedignata eſt abjectis Illyris armis,
æſareum famulo vertice ferre pedem.

Ipſe ſuper currum placido ſpectabilis ore,
  Tempora Phœbea virgine nexa tulit.
Quem pia vobiſcum proles comitavit euntem,
  Digna parente ſuo, nominibuſque datis.
Fratribus aſſimilis, quos proxima templa tenent
  Divus ab excelſa Iulius æde videt.
His Meſſalinus, quibus omnia cedere debent,
  Primum lætitiæ non negat eſſe locum.
Quicquid ab his ſupereſt, venit in certamen amoris;
  Hac hominum nulli parte ſecundus erit.
Hanc colit ante diem, per quam decreta merenti
  Venit honoratis laurea digna comis.
Felices, quibus hos licuit ſpectare triumphos,
  Et ducis ore Deos æquiparante frui.
At mihi Sauromatæ pro Cæſaris ore videndi,
  Terraque pacis inops, undaque vincta gelu.
Si tamen hæc audis, & vox mea pervenit iſtluc,
  Sit tua mutando gratia blanda loco.
Hoc pater ille tuus primo mihi cultus ab ævo,
  Si quid habet ſenſus umbra diſerta, petit.
Hoc petit & frater, quamvis fortaſſe feretur
  Servandi noceat ne tibi cura mei.
Tota domus rogat hoc, nec tu potes ipſe negare
  Et nos in turbæ parte fuiſſe tuæ.
Ingenii certe, quo nos male ſenſimus uſos,
  Artibus exceptis ſæpe probator eras.
Nec mea, ſi tantum peccata noviſſima demas,
  Eſſe poteſt domui vita pudenda tuæ.
Sic igitur veſtræ vigeant penetralia gentis:
  Curaque ſit ſuperis Cæſaribuſque tui.
Mite, ſed iratum merito mihi, numen adora,
  Eximar ut Scythici de feritate loci.
Difficile eſt fateor, ſed tendit in ardua virtus,
  Et talis meriti gratia major erit.
Nec tamen Ætnæus vaſto Polyphemus in antro
  Accipiet voces Antiphateſve tuas.
Sed placidus faciliſque parens, veniæque paratus,
  Et qui fulmineo ſæpe ſine igne tonat.
Qui cum triſte aliquid ſtatuit, fit triſtis & ipſe,
  Cuique fere pœnam ſumere, pœna ſua eſt.
Victa tamen vicio eſt hujus clementia noſtro,
  Venit & ad vires ira coacta ſuas.
Qui quoniam patria toto ſumus orbe remoti,
  Non licet ante ipſos procubuiſſe Deos.
Quos colis, ad ſuperos perfer mandata ſacerdos,
  Adde ſed & proprias ad mea verba preces,
S.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

tamen hæc tenta, ſi non nocitura putabis :
noſcas, timeo naufragus omne fretum.

ELEGIA III.

Ad Maximum.

Axime, qui claris nomen virtutibus æquas,
Nec ſinis ingenium nobilitate premi.
te mihi (quid enim ſtatus hic a funere differt?)
upremum vitæ tempus aduſque meæ.
n facis, afflictum non averſatus amicum,
ua non eſt ævo rarior ulla tuo.
pe quidem dictu, ſed ſi modo vera fatemur,
ulgus amicitias utilitate probat.
a quid expediat prior eſt, quam quid ſit honeſtũ,
t cum fortuna ſtatque caditque fides.
facile invenies multis in millibus unum,
irtutem pretium qui putet eſſe ſui.
decor recti, facti ſi præmia deſint,
on movet, & gratis pœnitet eſſe probum.
, niſi quod prodeſt, carum eſt: en detrahe menti
pem fructus avidæ, nemo petendus erit.
reditus jam quiſque ſuos amat, & ſibi quid ſit
tile, ſolicitis computat articulis.
d amicitiæ quondam venerabile nomen
roſtat, & in quæſtu pro meretrice ſedet.
o magis admiror, non ut torrentibus undis
Communis vicii te quoque labe trahi.
igitur nemo, niſi cui fortuna ſecunda eſt:
Quæ ſimul intonuit, proxima quæque fugat,
ego non paucis quondam munitus amicis,
Dum flavit velis aura ſecunda meis:
fera nimboſo tumuerunt æquora vento,
n mediis lacera nave relinquor aquis.
nque alii nolint, etiam me noſſe, fateri,
Vix duo projecto treſve tuliſtis opem,
orũ tu princeps, neq; enim comes eſſe, ſed auctor,
Nec petere exemplum, ſed dare dignus eras.
nihil exacto, niſi nos peccaſſe fatentem
Sponte ſua probitas officiumque juvat.
dice te mercede caret per ſeque petenda eſt
Externis virtus incomitata bonis.
rpe putas abici, quia ſit miſerandus, amicum,
Quodque ſit infelix, deſinere eſſe tuum:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Mitius eſt laſſo digitum ſupponere mento:
Mergere quam liquidis ora natantis aquis.
Cerne quid Æacides poſt mortem præſtet amico
Inſtar & hanc vitam mortis habere puta.
Pirithoum Theſeus Stygias comitavit ad undas
A Stygia quantum mors mea diſtat aqua?
Adfuit inſano juvenis Phocæus Oreſti,
Et mea non minimum culpa furoris habet.
Tu quoque magnorum laudes admitte virorum,
Vtque facis, lapſo, quam potes, affer opem.
Si bene te novi, ſi qui prius eſſe ſolebas,
Nunc quoque es, atque animi non cecidere tui
Quo fortuna magis ſævit, magis ipſe reſiſtis:
Vtque decet, ne te vicerit illa, caves.
Et bene uti pugnes, bene pugnans efficit hoſtis,
Sic eadem prodeſt cauſa, nocetque mihi.
Scilicet indignum juvenis rariſſime ducis
Te fieri comitem ſtantis in orbe Deæ.
Firmus es, & quoniam non ſunt hæc qualia velles
Vela regis quaſſæ qualiacunque ratis.
Quæque ita concuſſa eſt, ut jam caſura putetur,
Reſtat adhuc humeris fulta carina tuis.
Ira quidem primo fuerat tua juſta, nec ipſo
Lenior, offenſus qui mihi jure fuit.
Quique dolor pectus tetigiſſet Cæſaris alti,
Illum jurabas protinus eſſe tuum.
Vt tamen audita eſt noſtræ tibi cladis origo,
Diceris erratis ingemuiſſe meis.
Tunc tua me primum ſolari litera cœpit,
Et læſum flecti ſpem dare poſſe Deum.
Movit amicitiæ tum te conſtantia longæ,
Ante tuos ortus quæ mihi cœpta fuit.
Et quod eras aliis factus, mihi natus amicus,
Quodque tibi in cunis oſcula prima dedi.
Quod cum veſtra domus teneris mihi ſemper ab an-
Culta ſit, eſſe vetus nunc tibi cogor onus. (nis
Me tuus ille pater (Latiæ facundia linguæ,
Qui non inferior nobilitate fuit)
Primus ut auderem committere carmina famæ
Impulit, ingenii dux fuit ille mei.
Nec quod ſit primo nobis a tempore cultus,
Contendo fratrem poſſe referre tuum.
Te tamen ante omnes ita ſum complexus, ut una
Quolibet in caſu gratia noſtra fores.
Vltima me tecum vidit, mæſtiſque cadentes
Excepit lacrymas Italis ora genis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

m tibi quærerti, num verus nuncius eſſet,
Attulerat culpæ quem mala fama meæ:
er confeſſum medius dubieque negantem
Hærebam, pavidas dante timore notas:
emploque nivis, quam mollit aquaticus Auſter,
Gutta per attonitas ibat oborta genas.
c igitur referens, & quod mea crimina primi
Erroris venia poſſe latere vides:
ſpicis antiquum lapſis in rebus amicum,
Fomentiſque juvas vulnera noſtra tuis.
o quibus optandi ſi nobis copia fiat,
Tam bene pro merito commoda mille precor.
d ſi ſola mihi dentur tua vota, precabor,
Vt tibi ſit ſalvo Cæſare ſalva parens.
ec ego, cum faceres altaria pinguia thure,
Te ſolitum memini prima rogare Deos.

ELEGIA IIII.

Ad Atticum.

ACcipe colloquium gelido Naſonis ab Iſtro,
Attice, judicio non dubitate meo.
Ecquid adhuc remanes memor infelicis amici?
Deſerit an partes languida cura ſuas?
on ita Dii mihi ſunt triſtes, ut credere poſſim,
Faſque putem jam te non meminiſſe mei.
nte meos oculos præſto eſt tua ſemper imago,
Et videor vultus mente videre tuos.
eria multa mihi tecum collata recordor:
Nec data jucundis tempora pauca jocis.
æpe citæ longis viſæ ſermonibus horæ,
Sæpe fuit brevior, quam mea verba, dies.
æpe tuas venit factum modo carmen ad aures,
Et nova judicio ſubdita muſa tuo eſt.
Quod tu laudaras, populo placuiſſe putabam
Hoc precium curæ dulce recentis erat.
tque meus lima raſus liber eſſet amici,
Non ſemel admonitu facta litura tuo eſt.
Nos fora viderunt pariter, nos porticus omnis,
Nos via, nos cunctis curva theatra locis.
Denique tantus amor nobis cariſſime ſemper,
Quantus in Æacide, Actorideque fuit.
Non ego, ſi biberes ſecuræ pocula Lethes,
Excidere hæc credam pectore poſſe tuo.

Longa dies citior brumali ſidere, noxque
Tardior hyberna ſolſtitialis erit.
Nec Babylon æſtus, nec frigora Pontus habebit,
Calthaque Pæſtanas vincet odore roſas:
Quam tibi noſtrarum veniant oblivia rerum,
Non ita pars fati candida nulla mei eſt.
Nec tamen hæc dici poſſit fiducia mendax,
Stultaque credulitas noſtra fuiſſe cave.
Conſtantique fide veterem tueare ſodalem,
Qua licet, & quantum non oneroſus ero.

ELEGIA V.

Ad Solanum.

COndita diſparibus numeris ego Naſo Solano
Præpoſita miſi verba ſalute meo.
Quæ rata ſit cupio, rebuſque ut comprobet omen,
Te precor a ſalvo poſſit amice legi.
Candor, in hoc ævo res intermortua pæne,
Exigit, ut faciam talia vota, tuus.
Nam fuerim quamvis modico tibi junctus ab uſu,
Diceris exiliis ingemuiſſe meis:
Miſſaque ab Euxino legeres cum carmina Ponto,
Illa tuus juvit qualiacunque favor.
Optaſtique brevem fieri mihi Cæſaris iram,
Quod tamen optari ſi ſciat ipſe, ſinat.
Moribus iſta tuis tam mitia vota dediſti,
Nec minus iccirco ſunt ea grata mihi.
Quodque magis moveare malis doctiſſime noſtris,
Credibile eſt fieri conditione loci.
Vix hac invenies, totum (mihi crede) per orbem
Quæ minus auguſta pace fruatur, humum.
Tu tamen hic ſtructos inter fera prælia verſus
Et legis, & lectos ore favente probas.
Ingenioque meo, vena quod paupere manat,
Plaudis, & e rivo flumina magna facis.
Grata quidem ſunt hæc animo ſuffragia noſtro,
Vix ſibi cum miſeros poſſe placere putes.
Dum tamen in rebus tentamus carmina parvis,
Materiæ gracili ſufficit ingenium.
Nuper, ut huc magni pervenit fama triumphi,
Auſus ſum tantæ ſumere molis onus.
Obruit audentem rerum gravitaſque nitorque,
Nec potui cœpti pondera ferre mei.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

, quam laudes, erit officioſa voluntas:
etera materia debilitante jacent.
ſi forte liber veſtras pervenit ad aures,
itelam mando ſentiat ille tuam.
tibi facturo, vel ſi non ipſe rogarem,
:cedet cumulus gratia noſtra levis.
ego laudandus, ſed ſunt tua pectora lacte
: non calcata candidiora nive.
riſque alios, cum ſis mirabilis ipſe,
ec lateant artes, eloquiumque tuum.
uvenum princeps, cui dat Germania nomen,
rticipem ſtudii Cæſar habere ſolet.
omes antiquus, tu primis junctus ab annis,
genio mores æquiparante places.
icente prius, fit protinus impetus illi:
ique habet, elicias qui ſua verba tuis.
ı tu deſiſtis, mortaliaque ora quierunt,
ectaque non longa conticuere mora:
it Iuleo juvenis cognomine dignus,
ıalis ab Eois Lucifer ortus aquis.
ıque ſilent, aſtat, ſtatus eſt, vultuſque diſerti,
iemque docens doctæ vocis amicus habet.
: ubi pulſa mora eſt, atque os cæleſte ſolutum,
oc ſuperos jures more ſolere loqui.
ıe hæc eſt dicas facundia principe digna,
loquio tantum nobilitatis ineſt.
: tu cum placeas, & vertice ſidera tangas,
ripta tamen profugi vatis habenda putas.
icet ingeniis aliqua eſt concordia junctis,
t ſervat ſtudii fœdera quiſque ſui.
icus agricolam, miles fera bella gerentem,
ectorem dubiæ navita puppis amat.
quoque Pieridum ſtudio ſtudioſe teneris,
ıgenioque faves ingenioſe meo.
at opus noſtrum, ſed fontibus exit ab iiſdem,
rtis & ingenuæ cultor uterque ſumus.
rſus enim vobis, geſtata eſt laurea nobis,
ed tamen ambobus debet ineſſe calor.
ue meis numeris tua dat facundia nervos,
ic venit a nobis in tua verba nitor.
: igitur ſtudio confinia carmina veſtro,
t commilitii ſacra tuenda putas.
quibus ut maneat, de quo cenſeris amicus,
omprecor ad vitæ tempora ſumma tuæ:
cedatque ſuis orbis moderator habenis,
Quod mecum populi vota precantur idem.

ELEGIA VI.

Ad Græcinum.

CArmine Græcinum, quē præſens voce ſolet,
Triſtis ab Euxinis Naſo ſalutat aquis.
Exulis hæc vox eſt, præbes mihi littera lin
Et, ſi non liceat ſcribere, mutus ero.
Corripis, ut debes, ſtulti peccata ſodalis,
Et mala me meritis ferre minora doles.
Vera facis, ſed ſera meæ convicia culpæ,
Aſpera confeſſo verba remitte reo.
Cum poteram recto tranſire Ceraunia velo,
Vt fera vitarem ſaxa, monendus eram.
Nunc mihi naufragio quid prodeſt dicere facto,
Qua mea debuerit currere cymba via?
Brachia da laſſo potius prendenda natanti,
Nec pigeat mento ſuppoſuiſſe manum.
Idque facis faciaſque precor: ſic mater & uxor
Sic tibi ſint fratres, totaque ſalva domus.
Quodque ſoles animo ſemper, quod voce prec
Omnia Cæſaribus ſic tua facta probes.
Turpe erit in miſeris veteri tibi rebus amico
Auxilium nulla parte tuliſſe tuum.
Turpe referre pedem, nec paſſu ſtare tenaci,
Turpe laborantem deſeruiſſe ratem.
Turpe ſequi caſum, & fortunæ cedere amicum
Et niſi ſit felix eſſe negare ſuum.
Non ita vixerunt Strophio atq; Agamemnone n
Non hæc Ægidæ, Pirithoique fides.
Quos prior eſt mirata, ſequens mirabitur ætas,
In quorum plauſus tota theatra ſonant.
Tu quoque per durum ſervato tempus amico
Dignus es in tantis nomen habere viris.
Dignus es, & quoniam laudem pietate mereris,
Non erit officii gratia ſurda tui.
Crede mihi, noſtrum ſi non mortale futurum eſt
Carmen, in ore frequens poſteritatis eris.
Fac modo permaneas lapſo Græcine fidelis,
Duret & in longas impetus iſte moras.
Quæ tu cum præſtes, remo tamen utar & aura.
Nil nocet admiſſo ſubdere calcar equo.

EL

ELEGIA VII.

Ad Atticum.

e ſalutatum te vult mea littera primum,
A male pacatis Attice miſſa Getis.
ima ſubſequitur, quid agas audire, voluntas,
t modo (quidquid agas) ſit tibi cura mei.
dubito quin ſit: ſed me timor ipſe malorum
æpe ſupervacuos cogit habere metus.
veniam quæſo, nimioque ignoſce timori,
ranquillas etiam naufragus horret aquas.
ſemel eſt læſus fallaci piſcis ab hamo,
mnibus unca cibis æra ſubeſſe putat.
e canem longe viſum fugit agna, lupumque
redit, & ipſa ſuam neſcia vitat opem.
bra reformidant mollem quoq; ſaucia tactum,
anaque ſollicitis incitat umbra metum.
ego fortunæ telis confixus iniquis,
ectore concipio nil niſi triſte meo.
mihi fata liquet cœptos ſervantia curſus
er ſibi conſuetas ſemper itura vias.
ervare Deos, ne quid mihi cedat amice,
erbaque fortunæ vix puto poſſe dari.
illi curæ me perdere, quæque ſolebat
ſſe levis, conſtans & bene certa nocet.
de mihi, ſi ſum veri tibi cognitus oris,
ec numerus noſtris caſibus eſſe poteſt.
yphiæ ſegetis citius numerabis ariſtas:
ltaque quam multis floreat Hybla thymis:
quot aves motis nitantur in aera pennis,
uotque natent piſces æquore, certus eris:
am tibi noſtrorum ſtatuatur ſumma laborum,
uos ego ſum terra, quos ego paſſus aqua.
la Getis toto gens eſt truculentior orbe,
ed tamen hi noſtris ingemuere malis.
e tibi ſi memori coner perſcribere verſu,
lias eſt fati longa futura mei.
n igitur vereor, quod te reor eſſe verendum,
ujus amor nobis pignora mille dedit.
quia res timida eſt omnis miſer, & quia lōgo eſt
empore lætitiæ janua clauſa meæ:
n dolor in morem venit meus: utque caducis
ercuſſu crebro ſaxa cavantur aquis;

Sic

Sic ego continuo fortunæ vulneror ictu,
  Vixque habet in nobis jam nova plaga locum
Nec magis aſſiduo vomer tenuatur ab uſu,
  Nec magis a curvis Appia trita rotis:
Pectora quam mea ſunt ſerie calcata malorum.
  Et nihil inveni, quod mihi ferret opem.
Artibus ingenuis quæſita eſt gloria multis;
  Infelix perii dotibus ipſe meis.
Vita prior vicio caret, & ſine labe peracta eſt:
  Auxilii miſero nil tulit illa mihi.
Culpa gravis precibus donatur ſæpe ſuorum,
  Omnis pro nobis gratia muta fuit.
Adjuvat in duris aliquos præſentia rebus,
  Obruit hoc abſens vaſta procella caput.
Quem non obrueret taciti quoque Cæſaris ira?
  Addita ſunt pœnis aſpera verba meis.
Fit fuga temporibus levior, projectus in æquor
  Arcturum ſubii Pleiadumque minas.
Sæpe ſolent hyemem placidam ſentire carinæ,
  Non Ithacæ puppi ſævior unda fuit.
Recta fides comitum poterat mala noſtra levare
  Ditata eſt ſpoliis perfida turba meis.
Mitius exilium faciunt loca: triſtior iſta
  Terra ſub ambobus non jacet ulla polis.
Eſt aliquid patriis vicinum finibus eſſe:
  Vltima me tellus, ultimus orbis habet.
Præſtat & exulibus pacem tua laurea Cæſar,
  Pontica finitimo terra ſub hoſte jacet.
Tempus in agrorum cultu conſumere dulce eſt,
  Non patitur verti barbarus hoſtis humum.
Temperie cœli corpuſque animuſque juvantur,
  Frigore perpetuo Sarmatis ora riget.
Eſt in aqua dulci non invidioſa voluptas,
  Æquoreo bibitur cum ſale miſta palus.
Omnia deficiunt, animus tamen omnia vincit,
  Ille etiam vires corpus habere facit.
Suſtineas ut onus, nitendum vertice recto eſt,
  At flecti nervos ſi patiare, cades.
Spes quoque poſſe mora miteſcere principis iram
  Vivere ne nolim deficiamque facit.
Nec vos parva datis pauci ſolatia nobis,
  Quorum ſpectata eſt per mala noſtra fides.
Cœpta tene quæſo, nec in æquore deſere navem,
  Meque ſimul ſerva, judiciumque tuum.

ELEGIA VIII.

Ad Cottam.

Redditus eſt nobis Cæſar cum Cæſare nuper,
Quos mihi miſiſti, maxime Cotta, duos.
Utque tuum munus numerum, quem debet, haberet,
Eſt ibi Cæſaribus Livia juncta ſuis.
Argentum felix, omnique beatius auro,
Quod, fuerit precium cum rude, numen habet.
Non mihi divitias dando majora dediſſes,
Cælitibus miſſis noſtra ſub ora tribus.
Eſt aliquid ſpectare deos, & adeſſe putare,
Et quaſi cum vero numine poſſe loqui.
Quantum ad me redii, nec me tenet ultima tellus,
Utque prius media ſoſpes in urbe moror.
Cæſareos video vultus, velut ante videbam,
Vix hujus voti ſpes fuit ulla mihi.
Utque ſalutabam, numen cœleſte ſaluto,
Quod reduci tribuas, nil puto majus habes.
Quid noſtris oculis niſi ſola palatia deſunt?
Qui locus ablato Cæſare vilis erit:
Hunc ego cum ſpectem, videor mihi cernere Romã,
Nam patriæ faciem ſuſtinet ille ſuæ.
Fallor? an irata mihi ſunt imagine vultus,
Torvaque neſcio quid forma minantis habet?
Parce vir immenſo major virtutibus orbe,
Juſtaque vindictæ ſupprime frena tuæ.
Parce puer ſæcli decus admirabile noſtri,
Terrarum dominum quem ſua cura facit.
Per patriæ numen, quod te tibi carius ipſo eſt,
Per nunquam ſurdos in tua vota Deos.
Perque thori ſociam, quæ par tibi ſola reperta eſt,
Et cui majeſtas non oneroſa tua eſt.
Perque tibi ſimilem virtutis imagine natum,
Moribus agnoſci, qui tuus eſſe, poteſt.
Perque tuos, vel avo dignos vel patre nepotes,
Qui veniunt magno per tua juſſa gradu.
Parte leva minima, noſtras & contrahe pœnas,
Daque locum Scythico qui ſit ab hoſte procul.
Et tua (ſi fas eſt) a Cæſare proxima, Cæſar
Numina ſint precibus non inimica meis.
Sic fera quam primum pavido Germania vultu,
Ante triumphales ſerva feratur equos.

Sic

Sic pater in Pylios, Cumæos mater in annos
Vivant & poſſis filius eſſe diu.
Tu quoque conveniens ingenti nupta marito,
Accipe non dura ſupplicis aure preces.
Sic tibi vir ſoſpes ſic ſint cum prole nepotes,
Cumque bonis nuribus quas peperere nurus.
Sic, quem dira tibi rapuit Germania, Druſus
Pars fuerit partus ſola caduca tui.
Sic tibi mature fraterni funeris ultor,
Purpureus niveis filius inſtet equis.
Annuite o timidis mitiſſima numina votis,
Præſentes aliquid proſit habere Deos.
Cæſaris adventu tuta gladiator arena
Exit, & auxilium non leve vultus habet:
Nos quoq; veſtra juvet quod, qua licet, ora videm
Intrata eſt ſuperis quod domus una tribus.
Felices illi, qui non ſimulacra, ſed ipſos,
Quique Deum coram corpora vera vident.
Quod quoniam nobis invidit inutile fatum,
Quos dedit ars vultus, effigiemque colo.
Sic homines novere Deos, quos arduus æther
Occulit, & colitur pro Iove forma Iovis.
Denique quæ mecum eſt & erit ſine fine, cavete,
Ne ſit in inviſo veſtra figura loco.
Nam caput e noſtra citius cervice recedet,
Et patiar foſſis lumen abire genis:
Quam caream vobis, o publica numina, raptis,
Vos eritis noſtræ portus & aura fugæ.
Vos ego complectar, Geticis ſi cingar ab armis,
Vtque meas aquilas, ſigna ego veſtra ſequar.
Aut ego me fallo, nimiaque cupidine ludor,
Aut ſpes exilii commodioris adeſt.
Nam minus & minus eſt facies in imagine triſtis,
Viſaque ſunt dictis annuere ora meis.
Vera precor fiant timidæ præſagia mentis,
Iuſtaque quamvis eſt, ſit minor ira Dei.

ELEGIA IX.

Ad Cotyn.

Regiæ progenies, cui nobilitatis origo
Nomen in Eumolpi pervenit uſque Cotys.
Fama loquax veſtras ſi jam pervenit ad aures,
Me tibi finitimi parte jacere ſoli;

Suppli-

plicis exaudi juvenum mitiſſime vocem,
uamque potes profugo (nam potes) affer opem.
fortuna tibi (de qua quod non queror, hoc eſt)
radidit, hoc uno non inimica mihi.
ipe naufragium non duro littore noſtrum,
e fuerit terra tutior unda tua.
ia (crede mihi) res eſt, ſuccurrere lapſis:
onvenit & tanto, quantus es ipſe, viro.
mnam decet hoc ictam, quæ maxima cum ſit,
ſſe poteſt animo vix tamen æqua tuo.
ſpicitur nunquam meliore potentia cauſa,
nam quoties vanas non ſinit eſſe preces.
nitor iſte tui generis deſiderat, hoc eſt
ſuperis ortæ nobilitatis opus.
tibi & Eumolpus generis clariſſimus auctor,
t prior Eumolpo ſuadet Erichthonius.
tecum commune diis quod uterque rogati
pplicibus veſtris ferre ſoletis opem.
quid erit, quare ſolito dignemur honore
umina, ſi demas velle juvare Deos?
ter oranti ſurdas ſi præbeat aures,
ictima pro templo cur cadat icta Iovis?
cem nullam pontus mihi præſtet eunti,
rita Nepruno cur ego dona feram?
a laborantis ſi fallant vota coloni,
cipiet gravidæ cur ſuis exta Ceres?
dabit intonſo jugulum caper hoſtia Baccho,
uſta ſub inducto ſi pede nulla fluant.
ar ut imperii moderetur frena precamur,
m bene, quam patriæ conſulit ipſe ſuæ.
itas igitur magnos homineſque Deoſque
ficit auxiliis quoque favente ſuis.
uoque fac proſis intra tua caſtra jacenti,
Coty, progenies digna parente tuo.
veniens homini eſt, hominem ſervare voluptas,
melius nulla quæritur arte favor.
non Antiphaten Læſtrygona devovet? aut quis
unifici mores improbat Alcinoi?
tibi Caſſandrus pater eſt, duruſve Caphareus,
ive repertorem torruit arte ſua.
quam Marte ferox, & vinci neſcius armis,
m numquam facta pace, cruoris amans.
e, quod ingenuas didiciſſe fideliter artes
nollit mores, nec ſinit eſſe feros.
regum quiſquam magis eſt inſtructus ab illis,
itibus aut ſtudiis tempora plura dedit.

Carmina

Carmina teſtantur, quæ ſi tua nomina demas
  Threicium juvenem compoſuiſſe negem.
Neve ſub hoc tractu vates foret unicus Orphe
  Biſtonis ingenio terra ſuperba tuo eſt.
Vtque tibi eſt animus, cum res ita poſtulat, a
  Sumere, & hoſtili tingere cæde manum :
Atque ut es excuſſo jaculum torquere lacerto
  Collaque velocis flectere doctus equi :
Tempora ſic ſtudiis data ſunt ubi juſta paterni
  Atque tuis humeris forte quievit opus :
Ne tua marceſcant per inertes ocia ſomnos,
  Lucida Pieria tendis in aſtra via.
Hæc quoque res aliquid tecum mihi fœderis a
  Ejuſdem ſacri cultor uterque ſumus.
Ad vatem vates orantia brachia tendo ,
  Terra ſit exiliis ut tua fida meis.
Non ego cæde nocens in Ponti littora veni ,
  Miſtave ſunt noſtra dira venena manu.
Non mea ſubjecta convicta eſt gemma tabella ,
  Mendacem ceris impoſuiſſe notam.
Nec quicquam, quod lege veter comittere, feci
  Eſt tamen his gravior noxa fatenda mihi ,
Neve roges quæ ſit ſtultam quam ſcripſimus art
  Innocuas nobis hæc vetat eſſe manus.
Et quid præterea peccarim, quærere noli ,
  Vt pateat ſola culpa ſub arte mea.
Quicquid id eſt , habuit moderatam vindicis ira
  Qui niſi natalem nil mihi dempſit humum.
Hac quoniam careo, tua nunc vicinia præſtet
  Inviſo poſſim tutus ut eſſe loco.

ELEGIA X.

Ad Macrum.

ECquid ab impreſſæ cognoſcis imagine ceræ,
  Hæc tibi Naſonem ſcribere verba Macer?
Auctoriſque ſui ſi non eſt annulus index ,
  Cognitane eſt noſtra littera facta manu ?
An tibi notitiam mora temporis eripit horum?
  Nec repetunt oculi ſigna vetuſta tui ?
Sis licet oblitus pariter gemmæque manuſque,
  Exciderit tantum ne tibi cura mei :
Quam tu vel longi debet convictibus ævi ,
  Vel mea quod conjunx non aliena tibi eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

l ſtudiis, quibus es quam nos ſapientius uſus,
Vtque decet nulla factus es arte nocens.
canis æterno quidquid reſtabat Homero,
Ne careant ſumma Troica bella manu.
ſo parum prudens artem dum tradit amandi,
Doctrinæ pretium triſte magiſter habet.
nt tamen inter ſe communia ſacra poetis,
Diverſum quamvis quiſque ſequamur iter.
orum te memorem (quamquam procul abſumus)
uſpicor, & caſus velle levare meos. (eſſe
duce magnificas Aſiæ perreximus urbes,
Trinacris eſt oculis te duce viſa meis.
dimus Ætnæa cœlum ſplendeſcere flamma,
uppoſitus monti quam vomit ore gigas:
nnæoſque lacus, & olentia ſtagna Palici,
Quaque ſuis Cyanem miſcet Anapus aquis. (nem,
c procul hinc Nymphæ, quę dum fugit Elidis am-
Tecta ſub æquorea nunc quoque currit aqua.
c mihi labentis pars anni magna peracta eſt,
Heu quantum diſpar eſt locus ille Getis!
quota pars hæc ſunt rerum, quas vidimus ambo,
Te mihi jucundas efficiente vias.
rate cæruleas picta ſulcavimus undas,
Eſſeda nos agili ſive tulere rota.
pe brevis nobis vicibus via viſa loquendi eſt,
Pluraque ſi numeres, verba fuere gradu.
pe dies ſermone minor fuit, inque loquendo
Tarda per æſtivos defuit hora dies.
aliquid caſus pariter timuiſſe marinos,
unctaque ad æquoreos vota tuliſſe Deos.
modo res egiſſe ſimul, modo rurſus ab illis,
Quorum non pudeat poſſe referre jocos.
c tibi ſi ſubeant, hic ſim licet omnibus annis,
Ante tuos oculos, ut modo viſus ero.
e quidem certe cum ſim ſub cardine mundi,
Qui ſemper liquidis altior exſtat aquis:
tamen intueor, quo ſolo pectore poſſum,
Et tecum gelido ſæpe ſub axe loquor.
c es, & ignoras, ſed ades celeberrimus abſens,
Inque Getas media miſſus ab urbe venis.
dde vicem, & quoniam regio felicior iſta eſt,
Iſtis me memori pectore ſemper habe.

ELEGIA XI.

Ad Rufum.

HOc tibi Rufe brevi properatum tempore m
Naſo parum fauſtæ conditor artis opus.
Vt quamquam longe toto ſumus orbe reni
Scire tamen poſſis nos meminiſſe tui.
Nominis ante mei venient oblivia nobis,
Pectore quam pietas ſit tua pulſa meo.
Et prius hanc animam vacuas reddemus in aur,
Quam meriti fiat gratia vana tui.
Grande voco meritũ lacrymas, quibus ora rig
Cum mea concreto ſicca dolore forent.
Grande voco meritum mœſtæ ſolatia mentis,
Cum pariter nobis illa tibique dares.
Sponte quidem, per ſeque mea eſt laudabilis ux,
Admonitu melior fit tamen illa tuo.
Namque quod Hermione Caſtor fuit, Hector Iu,
Hoc ego te lætor conjugis eſſe meæ.
Quæ ne diſſimilis tibi ſit probitate, laborat,
Seque tui vitta ſanguinis eſſe probat.
Ergo quod fuerat ſtimulis factura ſine ullis,
Plenius auctorem te quoque nacta facit.
Acer & ad palmæ per ſe curſurus honores,
Si tamen horteris, fortius ibit equus.
Adde quod abſentis cura mandata fideli,
Perficis, & nullum ferre gravaris onus.
O referant grates, quoniam non poſſumus ipſi,
Dii tibi, qui referent, ſi pia facta vident.
Sufficiatque diu corpus quoque moribus iſtis,
Maxima Fundani gloria Rufe ſoli.

P

PVBLII OVIDII NASONIS De Ponto

LIBER III.

ELEGIA II.

Ad Coniugem.

EQuor Iaſonio pulſatum remige primum,
Quæque nec hoſte fero, nec nive terra cares:
Ecquod erit tempus quo vos ego Naſo relin- (quam,
In minus hoſtili juſſus abeſſe loco?
mihi Barbaria vivendum eſt ſemper in iſta?
inque Tomitana condar oportet humo?
ce tua, ſi pax ulla eſt tua, Pontica tellus,
Finitimus rapido quam terit hoſtis equo,
ce tua dixiſſe velim, tu peſſima duro
Pars es in exilio, tu mala noſtra gravas.
u neque ver ſentis cinctum florente corona,
Tu neque meſſorum corpora nuda vides.
ec tibi pampineas autumnus porrigit uvas,
Cuncta ſed immodicum tempora frigus habent.
u glacie freta vincta tenes, & in æquore piſcis
Incluſus tecta ſæpe natavit aqua.
ec tibi ſunt fontes, laticis niſi pæne marini;
Qui potus dubium eſt, ſiſtat alatne ſitim.
ara, nec hæc felix in apertis eminet arvis
Arbor, & in terra eſt altera forma maris.
on avis obloquitur, niſi ſylvis ſi qua remotis
Aequoreas rauco gutture potet aquas.
riſtia per vacuos horrent abſinthia campos,
Conveniensque ſuo meſſis amara loco eſt.
dde metus, & quod murus pulſatur ab hoſte,
Tinctaque mortifera tabe ſagitta madet.
Quam procul hæc regio eſt, & ab omni devia curſu,
Nec pede quo quiſquam nec rate, tutus eat!

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Non igitur mirum finem quærentibus horum,
Altera ſi nobis uſque rogatur humus.
Te magis eſt mirum non hoc evincere conjunx,
Inque meis lacrymas poſſe tenere malis.
Quid facias, quæris quæras hoc ſcilicet ipſum:
Invenies vere, ſi reperire voles.
Velle parum eſt, cupias ut re potiaris oportet,
Et faciat ſomnos hæc tibi cura breves.
Velle reor multos, quis enim mihi tam ſit iniqu
Optet ut exilium pace carere meum?
Pectore te toto, cunctiſque incumbere nervis,
Et niti pro me nocte dieque decet.
Vtque juvent alii, tu debes vincere amicos
Vxor, & ad partes prima venire tuas.
Magna tibi impoſita eſt noſtris perſona libellis,
Conjugis exemplum diceris eſſe bonæ.
Huic cave degeneres, & ſint præconia noſtra
Vera vide, famæ quo tuearis opus.
Vt nihil ipſe querar, tacito me fama queretur,
Quæ debet, fuerit ni tibi cura mei.
Expoſuit memet populis fortuna videndum,
Et plus notitiæ quam fuit ante, dedit.
Notior eſt factus Capaneus de fulminis ictu,
Notus humo merſis Amphiaraus equis.
Si minus erraſſet, notus minus eſſet Vlyſſes,
Magna Philoctetæ vulnere fama ſuo eſt.
Si locus eſt aliquis tanta inter nomina parvis,
Nos quoque conſpicuos noſtra ruina facit.
Nec te neſciri patitur mea pagina, quæ non
Inferius Coa Battide nomen habes.
Quidquid ages igitur, ſcena ſpectabere magna,
Et pia non parvis teſtibus uxor eris.
Crede mihi, quoties laudaris carmine noſtro,
Qui legis has laudes, an mereare rogat.
Vtque favere reor plures virtutibus iſtis,
Sic tua non paucæ carpere facta volent.
Quarum tu præſta ne livor dicere poſſit,
Hæc eſt pro miſeri lenta ſalute viri.
Cumque ego deficiam, nec poſſim ducere currum,
Fac tu ſuſtineas debile ſola jugum.
Ad medicum ſpecto venis fugientibus æger,
Vltima pars animæ dum mihi reſtat, ades.
Quodque ego præſtarem, ſi te magis ipſe valerem,
Id mihi cum valeas fortius ipſa, refer.
Exigit hoc ſocialis amor, fœduſque maritum,
Moribus hoc conjunx exigit ipſa tuis.

Hoc

oc domui debes, de qua cenſeris, ut illam
 Non minus officiis, quam probitate colas.
uncta licet facias, niſi eris laudabilis uxor,
 Non poterit credi Martia culta tibi.
ec ſumus indigni, nec ſi vis vera fateri,
 Debetur meritis gratia nulla meis.
edditur illa quidem grandi cum fœnore nobis,
 Nec te ſi cupiat lædere, rumor habet.
ed tamen hoc factis adjunge prioribus unum,
 Pro noſtris ut ſis ambitioſa malis.
t minus infeſta jaceam regione, labora,
 Clauda nec officii pars erit ulla tui.
agna peto, ſed non tamen invidioſa roganti,
 Vtque ea non teneas tuta repulſa tua eſt.
ec mihi ſuccenſe, toties ſi carmine noſtro,
 Quod facis ut facias, teque imitere, rogo.
ortibus aſſuevit tubicen prodeſſe, ſuoque
 Dux bene pugnantes incitat ore viros.
Nota tua eſt probitas, teſtataque tempus in omne,
 Sit virtus etiam non probitate minor.
Nec tibi Amazonia eſt pro me ſumenda ſecuris,
 Aut exciſa levi pelta gerenda manu.
Numen adorandum eſt non ut mihi fiat amicum,
 Sed ſit ut iratum, quam fuit ante, minus.
Gratia ſi nulla eſt, lacrymæ tibi gratia fiant,
 Hac potes aut nulla parte movere Deos.
Quæ tibi ne deſint, bene per mala noſtra cavetur,
 Deque viro flendi copia dives adeſt.
Vtque meæ res ſunt, omni puto tempore flebis:
 Has fortuna tibi noſtra miniſtrat opes.
Si mea mors redimenda tua (quod abominor) eſſet,
 Admeti conjunx, quam ſequereris, erat.
Aemula Penelopes fieres ſi fraude pudica
 Inſtantes velles fallere nupta procos.
Si comes exſtincti manes ſequerere mariti,
 Eſſet dux facti Laodamia tui.
Iphias ante oculos tibi erit ponenda, volenti
 Corpus in accenſos mittere forte rogos.
Morte nihil opus eſt, nihil Icariotide tela,
 Cæſaris at conjunx ore precanda tuo eſt;
Quæ præſtat virtute ſua, ne priſca vetuſtas
 Laude pudicitiæ ſæcula noſtra premat.
Quæ Veneris formam, mores Iunonis habendo,
 Sola eſt cœleſti digna reperta thoro.
Quid trepidas? & adire times? non impia Progne,
 Filiave Aeetæ voce movenda tua eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Nec nurus Aegyſthi, nec ſæva Agamemnonis or
Scillaque qua Siculas inguine terret aquas,
Telegonive parens vertendis nota figuris,
Nexaque nodoſas angue Meduſa comas.
Fœmina ſed Princeps, in qua fortuna videre
Se probat, & cæcæ crimina falſa tulit.
Qua nihil in terris, ad finem ſolis ab ortu
Clarius, excepto Cæſare, mundus habet.
Eligito tempus captatum ſæpe roganti,
Exeat adverſa ne tua navis aqua.
Non ſemper ſacras reddunt oracula ſortes,
Ipſaque non omni tempore, fana patent.
Cum ſtatus urbis erit, qualem nunc auguror eſ
Et nullus populi contrahet ora dolor.
Cum domus Auguſti, Capitoli more colenda,
Læta, (quod eſt, & ſit) plenaque pacis erit:
Tum tibi Dii faciant adeundi copia fiat,
Profectura aliquid cum tua verba putes:
Si quid aget majus, differ tua cœpta, caveque
Spem feſtinando præcipitare meam.
Nec rurſus jubeo, dum ſit vacuiſſima quæras,
Corporis ad cultum vix vacat illa ſui.
Curia cum fuerit patribus ſtipata verendis,
Per patrum turbam tu quoque oportet eas.
Cum tibi contigerit vultum Iunonis adire,
Fac ſis perſonæ, quam tueare, memor.
Nec factum defende meum (mala cauſa ſilenda
Nec niſi ſollicitæ ſint tua verba preces.
Tunc lacrymis demenda mora eſt, ſummiſſaq; ter
Ad non mortales brachia tende pedes.
Tu pete nil aliud, niſi ſævo ut ab hoſte recedam
Hoſtem fortunam ſit ſatis eſſe mihi.
Plura quidem ſubeunt, ſed tu turbata timore
Hæc quoque vix poteris voce tremente loqui.
Suſpicor hæc damno tibi non fore, ſentiet illa,
Te majeſtatem pertimuiſſe ſuam.
Nec tua ſi fletu ſcindentur verba nocebit,
Interdum lacrymæ pondera vocis habent.
Lux etiam facito cœptis bona talibus adſit,
Horaque conveniens, auſpiciumque favens.
Sed prius impoſito ſanctis altaribus igni.
Thura fer ad magnos, vinaque pura Deos.
E quibus ante omnes Auguſti numen adora,
Progeniemque piam, participemque thori.
Sint utinam mites ſolito tibi more, tuaſque
Non duris lacrymas vultibus adſpiciant.

ELE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ELEGIA II.

Ad Cottam.

Vam legis a nobis miſſam tibi Cotta ſalutem,
Miſſa ſit ut vere perveniatque precor.
Namq; meis ſoſpes multum cruciatibus aufers,
tque ſit ut nobis pars bona ſalva, facis.
nque labent alii, jactataque vela relinquant,
u laceræ remanes anchora ſola rati.
ata tua eſt igitur pietas, ignoſcimus illis,
ui cum fortuna terga dedere fugæ.
n feriant unum, non unum fulmina terrent,
unctaque percuſſo turba pavere ſolet.
mque dedit paries venturæ ſigna ruinæ,
ollicito vacuus fit locus ille metu.
is non e timidis ægri contagia vitat,
'icinum metuens ne trahat inde malum?
quoque amicorum nimio terrore metuque,
Non odio quidam deſtituere mei.
n illis pietas, non officioſa voluntas
Defuit, adverſos extimuere Deos.
que magis cauti poſſunt timidique vocari,
ic appellari non meruere mali.
meus excuſat charos ita candor amicos,
Vtque habeant de me crimina nulla facit.
nt hi contenti venia ſignentque licebit,
Purgari factum me quoque teſte ſuum.
rs eſtis pauci melior, qui rebus in arctis
Ferre mihi nullam turpe putatis opem.
unc igitur meriti morietur gratia veſtri,
Cum cinis abſumpto corpore factus ero.
allor, & illa meæ ſuperabit tempora vitæ,
Si tamen a memori poſteritate legar.
orpora debentur mœſtis exſanguia buſtis,
Effugiunt ſtructos nomen honorque rogos.
ccidit & Theſeus & qui comitavit Oreſtem,
Sed tamen in laudes vivit uterque ſuas.
'os etiam ſeri laudabunt ſæpe nepotes,
Claraque erit ſcriptis gloria veſtra meis.
Iic quoque Sauromatæ jam vos novere, Getæque,
Et tales animos barbara turba probat.
Cumque ego de veſtra nuper probitate referrem,
(Nam didici Getice, Sarmaticeque loqui:)

Forte ſenex quidam, cœtu cum ſtaret in illo,
Reddidit ad noſtros talia verba ſonos:
Nos quoque amicitiæ nomen bene novimus hoſpes,
Quos procul a vobis alter & orbis habet.
Eſt locus in Scythia, Tauros dixere priores,
Qui Geticæ longe non ita diſtat humo.
Hac ego ſum terra, patriæ nec pœnitet, ortus,
Conſortem Phœbi gens colit illa Deam.
Templa manent hodie vaſtis innixa columnis,
Perque quater denos itur in illa gradus.
Fama refert illic ſignum cæleſte fuiſſe,
Quoque minus dubites, ſtat baſis orba Dea:
Araque quæ fuerat natura candida ſaxi,
Decolor affuſo tincta cruore rubet.
Fæmina ſacra facit tædæ non nota jugali,
Quæ ſuperat Scythicas nobilitate nurus,
Sacrifici genus eſt (ſic inſtituere parentes)
Advena virgineo cæſus ut enſe cadat.
Regna Thoas habuit Mæotide clarus in ora,
Nec fuit Euxinis notior alter aquis.
Sceptra tenente illo, liquidas feciſſe per auras,
Neſcio quam dicunt Iphigenian iter.
Quam levibus ventis ſub nube per aera vectam,
Creditus his Phœbe depoſuiſſe locis.
Præfuerat templo multos ea rite per annos,
Invita peragens triſtia ſacra manu:
Cum duo velifera juvenes venere carina,
Preſſeruntque ſuo littora noſtra pede.
Par fuit his ætas, & amor: quorum alter Oreſtes,
Alter erat Pylades, nomina fama tenet.
Protinus immitem Triviæ ducuntur ad aram,
Evincti geminas ad ſua terga manus.
Sparſit aqua captos luſtrali Graja ſacerdos,
Ambiat ut fulvas inſula longa comas.
Dumque parat ſacrum, dum velat tempora vittis,
Dum tardæ cauſas invenit ipſa moræ:
Non ego crudelis juvenes ignoſcite, dixit,
Sacra ſuo facio barbariora loco.
Ritus is eſt gentis: qua vos tamen urbe venitis?
Quodve parum fauſta puppe petiſtis iter?
Dixit, & audito patriæ pia nomine virgo,
Conſortes urbis comperit eſſe ſuæ.
Alter ut e vobis, inquit, cadat hoſtia ſacris,
Ad patrias ſedes nuncius alter eat.
Ire jubet Pylades charum periturus Oreſtem:
Hic negat, inque vicem pugnat uterque mori.

Extitit

itit hoc unum, quod non convenerat illis,
ætera pars concors & ſine lite fuit.
n peragunt juvenes pulcri certamen amoris,
d fratrem ſcriptas exarat illa notas.
fratrem mandata dabat, cuique illa dabantur,
Humanos caſus aſpice) frater erat.
mora, de templo rapiunt ſimulacra Dianæ,
lamque per immenſas puppe feruntur aquas.
us amor juvenum, quamvis abiere tot anni,
Scythia magnum nunc quoq; nomen habent.
ula narrata eſt poſt quam vulgaris ab illo,
udarunt omnes facta, piamque fidem.
icet hic etiam qua nulla ferocior ora eſt,
omen amicitiæ barbara corda movet.
d facere Auſonia geniti debetis in urbe:
um tangant duros talia facta Getas?
le quod eſt animus ſemper tibi mitis, & altæ
ndicium mores nobilitatis habent.
os Voleſus patrij cognoſcat nominis auctor,
uos Numa maternus non negat eſſe ſuos:
ectique probent genitiva agnomina Cottæ,
i tu non eſſes interitura domus,
ne vir hac ſerie, lapſo ſuccurrere amico.
onveniens iſtis moribus eſſe puta.

ELEGIA III.

Ad Maximum.

I vacat exiguum profugo dare tempus amico,
O ſidus Fabiæ Maxime gentis ades.
Dũ tibi, quę vidi, refero, ſeu corporis umbra eſt,
eu veri ſpecies, ſeu fuit ille ſopor.
x erat, & bifores intrabat luna feneſtras,
Menſe fere medio quanta nitere ſolet.
blica me requies curarum ſomnus habebat,
Fuſaque erant toto languida membra thoro:
m ſubito pennis agitatus inhorruit aer,
Et gemuit parvo mota feneſtra ſono.
rritus in cubitum relevo mea mẽbra ſiniſtrum,
Pulſus & e trepido pectore ſomnus abit.
bat amor vultu, non quo prius eſſe ſolebat,
ceptra tenens læva triſtis acerna manu.
n torquem collo, nec habens crinale capillo,
Nec bene diſpoſitas comptus, ut ante, comas.

Horrida pendebant molles ſuper ora capilli,
Et viſa eſt oculis horrida penna meis.
Qualis in aeriæ tergo ſolet eſſe columbæ,
Tractatam multæ quam tetigere manus.
Hunc ſimul agnovi (neq; enim mihi notior alter)
Talibus effata eſt libera lingua ſonis:
O puer exilij decepto cauſa magiſtro,
Quem fuit utilius non docuiſſe mihi.
Huc quoque veniſti, pax eſt ubi tempore nullo,
Et coit adſtrictis barbarus Iſter aquis?
Quæ tibi cauſa viæ? niſi uti mala noſtra videres
Quæ ſunt, ſi neſcis invidioſa tibi.
Tu mihi dictaſti juvenilia carmina primum,
Appoſui ſenis te duce quinque pedes.
Nec me Mæonio conſurgere carmine, nec me
Dicere magnorum paſſus es acta ducum.
Forſitan exiguas, aliquas tamen, arcus & ignis
Ingenij vires comminuere mei.
Namque ego dum canto tua regna, tuæq; parentis
In nullum mea mens grande vacavit opus.
Nec ſatis hoc fuerat, ſtultus quoque carmina feci,
Artibus ut poſſes non rudis eſſe meis.
Pro quibus exilium miſero mihi reddita merces,
Id quoque in extremis & ſine pace locis.
At non Chionides Eumolpus in Orphea talis,
In Phryga nec Satyrum talis Olympus erat.
Præmia nec Chiron ab Achille talia cepit,
Pythagoræque ferunt non nocuiſſe Numam.
Nomina neu referam longum collecta per ævum,
Diſcipulo perij ſolus ab ipſe meo.
Dum damus arma tibi, dum te laſcive docemus,
Hæc te diſcipulo dona magiſter habet.
Si tamen, & liquido juratus dicere poſſes,
Non me legitimos ſollicitaſſe thoros.
Scripſimus hæc illis, quarum nec vitta pudicos
Contingit crines, nec ſtola longa pedes.
Dic precor, & quando didiciſti fallere nuptas,
Et facere incertum per mea juſſa genus?
An ſit ab his omnis rigide ſummota libellis,
Quam lex furtivos arcet habere viros?
Quid tamen hoc prodeſt, vetiti ſi lege ſevera
Credor adulterij compoſuiſſe notas?
At tu ſic habeas ferientes cuncta ſagittas,
Si nunquam rapido lampades igne vacent:
Sic regat imperium, terraſque coerceat omnes
Cæſar, ab Ænea eſt qui tibi fratre nepos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Effice ſit nobis non implacabilis ira,
  Meque loco plecti commodiore velit.
Hæc ego viſus eram puero dixiſſe volucri,
  Hos viſus nobis ille dediſſe ſonos.
Per mea tela faces, & per mea tela ſagittas,
  Per matrem juro, Cæſareumque caput:
Nil, niſi conceſſum nos te didiciſſe magiſtro,
  Artibus & nullum crimen ineſſe tuis.
Vtque hoc, ſic utinam defendere cætera poſſes,
  Scis aliud quod te læſerit, eſſe magis.
Quicquid id eſt (neq; enim debet dolor ille referri)
  Non potes a culpa dicere abeſſe tua.
Tu licet erroris ſub imagine crimen obumbres,
  Non gravior merito vindicis ira fuit.
Vt tamen adſpicerem, conſolarerque jacentem
  Lapſa per immenſas eſt mea penna vias.
Hæc loca tum primum vidi cum matre rogante,
  Phaſias eſt telis fixa puella meis.
Quæ nunc cur iterum poſt ſæcula longa reviſam,
  Tu facis, o caſtris miles amice meis.
Pone metus igitur, miteſcet Cæſaris ira,
  Et veniet votis mollior hora tuis.
Neve mora timeas, tempus quod quærimus inſtat,
  Cunctaque lætitiæ plena triumphus habet.
Dum domus, & nati, dum mater Livia gaudet,
  Dum gaudes patriæ magne ducíſque pater:
Dum ſibi gratatur populus, totamque per urbem
  Omnis odoratis ignibus ara calet:
Dum præbet faciles aditus venerabile templum,
  Sperandum eſt noſtras poſſe valere preces.
Dixit, & aut ille eſt tenues dilapſus in auras,
  Cœperunt ſenſus aut vigilare mei.
Si dubitem faveas quin his, o Maxime, dictis,
  Memnonio cygnos eſſe colore putem.
Sed neque mutatur nigra pice lacteus humor,
  Nec quod erat candens fit terebinthus ebur.
Conveniens animo genus eſt tibi nobile, namque
  Pectus & Herculeæ ſimplicitatis habes.
Livor iners vitium mores non exit in iſtos,
  Vtque latens ima vipera ſerpit humo.
Mens tua ſublimis ſupra genus eminet ipſum,
  Grandius ingenio nec tibi nomen ineſt.
Ergo alij noceant miſeris, optentque timeri,
  Tinctaque mordaci ſpicula felle gerant:
At tua ſupplicibus domus eſt aſſueta juvandis,
  In quorum numero me precor eſſe velis.

E L E-

ELEGIA III.

Ad Rufinum.

HÆc tibi non vanam portantia verba ſalu
Naſo Tomitana mittit ab urbe tuus.
Vtque ſuo faveas mandat Rufine triumph
In veſtras venit ſi tamen ille manus.
Eſt opus exiguum, veſtriſque paratibus impar
Quale tamen cunque eſt, ut tueare, rogo.
Firma valent per ſe, nullumque Machaona
funt:
Ad medicam dubius confugit æger opem.
Non opus eſt magnis placido lectore poetis:
Quemlibet invitum difficilemque tenent.
Nos, quibus ingenium longi minuere labores,
Aut etiam nullum forſitan ante fuit:
Viribus infirmi, veſtro candore valemus,
Quem mihi ſi demas, omnia rapta putem.
Cunctaque cum mea ſint propenſo nixa favore,
Præcipuum veniæ jus habet iſte liber.
Spectatum vates alij ſcripſere triumphum,
Eſt aliquid memori viſa notare manu.
Nos ea vix avidam vulgi captata per aurem
Vidimus, atque oculi fama fuere mei:
Scilicet affectus ſimiles, aut impetus idem,
Rebus ab auditis conſpicuiſque venit?
Nec nitor argenti, quem vos vidiſtis, & auri
Quod mihi defuerit, purpuraque illa, queror
Sed loca, vel gentes formatæ mille figuris,
Nutriſſent carmen præliaque ipſa meum.
Et regum vultus certiſſima pignora mentis,
Iuviſſent aliqua forſitan illud opus.
Plauſibus ex ipſis populi, lætoque favore
Ingenium quodvis incaluiſſe poteſt.
Tamque ego ſumpſiſſem tali clamore vigorem,
Quam rudis audita miles ad arma tuba.
Pectora ſint nobis nivibus glacieque licebit,
Atque hoc, quem patior, frigidiora loco:
Illa ducis facies in curru ſtantis eburno,
Excuteret frigus ſenſibus omne meis.
His ego defectus, dubiiſque auctoribus uſus,
Ad veſtri venio jure favoris opem.
Nec mihi nota ducum, nec ſunt mihi nota locoru
Nomina, materiam non habuere manus.

Par

rs quota de tantis rebus quam fama referre,
Aut aliquis nobis ſcribere poſſet, erat?
to magis o lector debes, ignoſcere, ſi quid
Erratum eſt illic, prætеritumve mihi.
de quod aſſiduo domini meditata querelam,
Ad lætum carmen vix mea Muſa venit.
x bona poſt tanto quærenti verba ſubibant,
Et gaudere aliquid, res mihi viſa nova eſt.
que reformidant inſuetum lumina ſolem,
Sic ad lætitiam mens mea ſegnis erat.
t quoque cunctarum novitas gratiſſima rerum,
Gratiaque officio, quod mora tardat, abeſt.
etera certatim de magno ſcripta triumpho
Iam pridem populi ſuſpicor ore legi.
a bibit ſitiens lector mea pocula plenus:
Illa recens pota eſt, noſtra tepebit aqua.
m ego ceſſavi, nec fecit inertia ſerum,
Vltima me vaſti ſuſtinet ora freti.
m venit huc rumor, properataq; carmina fiunt,
Factaque eunt ad vos, annus abiſſe poteſt.
c minimum refert, intacta roſaria primus,
An ſera carpas poma relicta manu.
id mirum lectis exhauſto floribus horto,
Si duce non facta eſt digna corona ſuo?
precor hæc, vatum contra ſua carmina ne quis
Dicta putet, pro ſe Muſa locuta mea eſt.
it mihi vobiſcum communia ſacra poetæ,
In veſtro miſeris ſi licet eſſe choro.
gnaque pars animi mecum vixiſtis amici,
Hac ego vos abſens nunc quoque parte colo.
it igitur veſtro mea commendata favore,
Carmina, non poſſum pro quibus ipſe loqui.
ripta placent a morte fere, quia lædere vivos
Livor, & injuſto carpere dente ſolet.
genus eſt mortis male vivere, terra moratur,
Et deſunt fatis ſola ſepulchra meis.
nique opus noſtræ culpetur ut undique curæ,
Officium nemo qui reprehendat erit.
deſint vires, tamen eſt laudanda voluntas,
Hac ego contentos auguror eſſe Deos.
c facit ut veniat pauper quoque gratus ad aras,
Et placeat cæſo non minus agna bove.
s quoque tanta fuit quantæ ſubſiſtere ſummo
Æneidos vati grande fuiſſet onus.
re etiam molles elegi tam vaſta triumphi
Pondera, diſparibus non potuere rotis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quo pede nunc utar dubia eſt ſententia nobis ?
 Alter enim de te, Rhene, triumphus adeſt.
Irrita verorum non ſunt præſagia vatum,
 Danda Iovi laurus, dum prior illa viret.
Nec mea verba legis, qui ſum ſummotus ad Iſtri
 Non bene pacatis flumina pota Getis.
Iſta Dei vox eſt, Deus eſt in pectore noſtro,
 Hoc duce prædico vaticinorque Deo.
Quid ceſſas currum pompamque parare triumph
 Livia? dant nullas jam tibi bella moras.
Perfida damnatas Germania projicit haſtas
 Iam pondus dices omen habere meum.
Crede, brevique fides aderit, geminabit honorem
 Filius & junctis, ut prius, ibit equis.
Prome quod injicias humeris victoribus, oſtrum
 Ipſa poteſt ſolitum noſſe corona caput.
Scuta ſed & galeæ gemmis radientur & auro,
 Stentque ſuper victos trunca trophæa viros.
Oppida turritis cingantur eburnea muris,
 Fictaque res vero more putetur agi.
Squallidus immittat fracta ſub arundine crines
 Rhenus, & infectas ſanguine portet aquas.
Barbara jam capti ponent inſignia reges,
 Textaque fortuna divitiora ſua.
Et quæ præterea virtus invicta tuorum
 Sæpe parata tibi, ſæpe paranda facit.
Dij quorum monitu ſumus eventura locuti,
 Verba precor celeri noſtra probate fide.

ELEGIA V.

Ad Cottam.

QVam legis, unde tibi mittatur epiſtola quæris
 Hinc, ubi cæruleis jungitur Iſter aquis.
Vt regio dicta eſt, ſuccurrere debet & auctor
 Læſus ab ingenio Naſo poeta ſuo.
Qui tibi quam mallet præſens afferre ſalutem,
 Mittit ab hirſutis, maxime Cotta, Getis.
Legimus o juvenis patrij non degener oris,
 Dicta tibi pleno verba diſerta foro.
Quæ quanquã lingua mihi ſunt properante per h
 Lecta ſatis multas, pauca fuiſſe queror. (ra
Plura ſed hæc feci relegendo ſæpe, nec unquam
 Hæc mihi, quam primo grata fuere minus.

Cumqu

umque ſua toties nihil e dulcedine perdant,
Viribus illa ſuis non novitate placent.
elices quibus hæc ipſo cognoſcere in actu,
Et tam facundo contigit ore frui.
am quanquam ſapor eſt ablata dulcis in unda,
Gratius ex ipſo fonte bibuntur aquæ:
t magis adducto pomum decerpere ramo,
Quam de cælata ſumere lance juvat.
t niſi peccaſſem, niſi me mea Muſa fugaſſet,
Quod legi, tua vox exhibuiſſet opus.
tque fui ſolitus, ſediſſem forſitan unus
De centum judex in tua verba viris.
ajor & impleſſet præcordia noſtra voluptas,
Dum traherer dictis, annuerемque tuis.
uem quoniam fatum patria vobiſque relictis,
Inter inhumanos maluit eſſe Getas:
uod licet, ut videar tecum magis eſſe legendo,
Sæpe precor ſtudij pignora mitte tui.
temploque meo, niſi dedignaris ad ipſum,
Vtere, quod nobis rectius ipſe dares.
amque ego qui perij jam pridem Maxime vobis,
Ingenio nitor non periiſſe meo.
edde vicem, nec rata tui monumenta laboris
Accipiant noſtræ grata futura manus.
ic tamen o juvenis ſtudiorum plene meorum,
Ecquid ab his ipſis admoneare mei?
quibus aut recitas factum modo carmen amicis?
Aut, quod ſæpe ſoles, exigis ut recitent?
terdum queritur tua mens oblita quid abſit,
Neſcio quid certe ſenſit abeſſe tui.
que loqui multum de me præſente ſolebas,
Nunc quoque Naſonis nomen in ore tuo eſt.
ſe quidem Getico peream violatus ab arcu,
Et ſit perjuri quam prope pœna vides:
niſi momentis video pæne omnibus abſens,
Gratia Diis, menti quolibet ire licet.
c ubi perveni nulli cernendus in urbem,
Sæpe loquor tecum, teque loquente fruor.
nc mihi difficile eſt, quã ſit bene, dicere, quãq;
Candida judiciis illa ſit hora meis.
nc me, ſi qua fides, cæleſti ſede receptum,
Cum fortunatis ſuſpicor eſſe Deis.
rſus ubi huc redij, cœlum ſuperoſq; relinquo,
A Styge nec longe Pontica diſtat humus.
de ego ſi fato nitor prohibente reverti,
pem ſine profectu, Maxime, tolle mihi.

ELE-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ELEGIA VI.

Ad Sodalem.

NAſo ſuo poſuit nomen cui pæne ſodali,
Mittit ab Euxinis hoc breve carmen ae
At ſi cauta parum ſcripſiſſet dextra quis e
Forſitan officio parta querela foret.
Cur tamen hoc aliis tutum credentibus, unus
Appellent ne te carmina noſtra rogas ?
Quanta ſit in media clementia Cæſaris ira,
Si neſcis, ex me certior eſſe potes.
Huic ego quam patior nil poſſem demere pœn
Si judex meriti cogerer eſſe mei.
Non vetat ille ſui quenquam meminiſſe ſodalis
Nec prohibet tibi me ſcribere, teque mihi.
Nec ſcelus admittas, ſi conſoleris amicum,
Mollibus & verbis aſpera fata leves.
Cur dum tuta times, facis ut reverentia talis
Fiat in Auguſtos invidioſa Deos ?
Fulminis afflatos interdum vivere telis
Vidimus, & refici non prohibente Iove.
Nec quia Neptunus navem lacerarat Vlyſſis,
Leucothoe nanti ferre negavit opem.
Crede mihi, miſeris cæleſtia numina parcunt,
Nec ſemper læſos & ſine fine premunt.
Principe nec noſtro Deus eſt moderatior ullus,
Iuſtitia vires temperat ille ſuas.
Nuper eam Cæſar facto de marmore templo,
Iam pridem poſuit mentis in æde ſuæ.
Iupiter in multos temeraria fulmina torquet,
Qui pœnam culpa non meruere pati.
Obruerit cum tot ſævis Deus æquoris undis,
Ex illis mergi pars quota digna fuit ?
Cum pereant acie fortiſſima quæque vel ipſo
Iudice, delectus Martis iniquus erit.
At ſi forte velis in nos inquirere, nemo eſt
Qui ſe, quod patitur, commeruiſſe neget.
Adde quod exſtinctos vel aqua, vel Marte, vel ig
Nulla poteſt iterum reſtituiſſe dies.
Reſtituit multos, aut pœnæ parte levavit
Cæſar, & in multis me velit eſſe precor.
An tu, cum tali populus ſub principe ſimus,
Alloquio profugi credis ineſſe metum ?
Forſitan hæc domino Buſiride jure timeres,
Aut ſolito clauſos urere in ære viros.

eſine mitem animum vano infamare timore,
Sæva quid in placidis ſaxa vereris aquis ?
ſe ego quod ſcripſi primo ſine nomine vobis,
Vix excuſari poſſe mihi videor.
d pavor attonito rationis ademerat uſum,
Ceſſerat omne novis conſiliumque malis.
ortunamque meam metuens, non vindicis iram,
Terrebar titulo nominis ipſe mei.
actenus admonitus memori concede poetæ,
Ponat ut in chartis nomina chara ſuis.
urpe erit ambobus, longo mihi proximus uſu,
Si nulli libri parte legare mei.
e tamen iſte metus ſomnos tibi rumpere poſſit,
Non ultra quam vis officioſus ero.
eque tegam, qui ſis, niſi cum permiſeris ipſe,
Cogetur nemo munus habere meum.
u quoque quem poteras vel aperte tutus amare,
Si res eſt anceps illa, latenter ama.

ELEGIA VII.

Ad Amicos.

VErba mihi deſunt eadem tam ſæpe roganti,
Iamque pudet vanas ſine carere preces.
Tædia conſimili fieri de carmine vobis,
Quidque petam cunctos edidiciſſe reor.
oſtra quid apportet jam noſtis epiſtola, quamvis
Charta ſit a vinclis non labefacta ſuis.
rgo mutetur ſcripti ſententia noſtri,
Ne toties contra, quam rapit amnis, eam.
uod bene de vobis ſperavi, ignoſcite amici,
Talia peccandi jam mihi finis erit.
e gravis uxori dicar, quæ ſcilicet in me
Quam proba, tam timida eſt, experienſque parum.
oc quoque Naſo feres: etenim pejora tuliſti,
Iam tibi ſentiri ſarcina nulla poteſt.
uctus ab armento taurus detrectet aratrum,
Subtrahat & duro colla novella jugo;
os, quibus aſſuevit fatum crudeliter uti,
Ad mala jam pridem non ſumus ulla rudes.
enimus in Geticos fines, moriamur in illis,
Parcaque ad extremum, quam mea cœpit, eat.
pem juvat amplecti, quæ non juvat irrita ſemper
Et fieri cupias, ſi qua futura putes.

Proximus huic gradus eſt, bene deſperare ſalutem,
Seque ſemel vera ſciſſe periſſe fide.
Curando fieri quædam majora videmus
Vulnera, quæ melius non tetigiſſe fuit.
Mitius ille perit, ſubita qui mergitur unda,
Quam ſua qui liquidis brachia laſſat aquis.
Cur ego concepi Scythicis me poſſe carere
Finibus, & terra proſperiore frui?
Cur aliquid de me ſperavi lenius unquam:
An fortuna mihi ſic mea nota fuit?
Torqueor en gravius, repetitaque forma locorum
Exilium renovat triſte, recenſque facit.
Eſt tamen utilius ſtudium ceſſare meorum,
Quam, quas admorint, non valuiſſe preces.
Magna quidem res eſt, quam non audetis amici:
Sed ſi quis peteret, qui dare vellet, erat.
Dum modo non nobis hoc Cæſaris ira negarit,
Fortiter Euxinis immoriemur aquis.

ELEGIA VIII.

Ad Maximum.

QVæ tibi quærebam memorem teſtantia curam
Dona Tomitanus mittere poſſet ager.
Dignus es argento, fulvo quoque dignior auro,
Sed te, cum donas, iſta juvare ſolent.
Nec tamen hæc loca ſunt ullo pretioſa metallo,
Hoſtis ab agricola vix ſinit illa fodi.
Purpura ſæpe tuos fulgens protexit amictus,
Sed non Sarmatico tingitur illa mari.
Vellera dura ferunt pecudes, & Palladis uti
Arte Tomitanæ non didicere nurus.
Fœmina pro lana Cerealia munera frangit,
Suppoſitoque gravem vertice portat aquam.
Non hic pampineis amicitur vitibus ulmus,
Nulla premunt ramos pondere poma ſuos.
Triſtia deformes pariunt abſinthia campi,
Terraque de fructu quam ſit amara docet.
Nil igitur tota Ponti regione ſiniſtri,
Quod mea ſedulitas mittere poſſet, erat.
Clauſa tamen miſi Scythica tibi tela pharetra,
Hoſte precor fiant illa cruenta tuo.
Hos habet hęc calamos, hos hęc habet ora libellos,
Hæc viget in noſtris, Maxime, Muſa locis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quæ quanquam miſiſſe pudet, quia parva videntur,
Tu tamen hæc, quæſo, conſule miſſa boni.

ELEGIA IX.

Ad Brutum.

QVod ſit in his eadem ſententia, Brute, libellis,
Carmina, neſcio quem, carpere noſtra refers.
Nil niſi me terra fruar ut propiore, rogare:
Et quam ſim denſo cinctus ab hoſte, loqui.
O quam de multis vitium reprehenditur unum,
Hoc peccat ſolum ſi mea Muſa bene eſt.
Ipſe ego librorum video delicta meorum,
Cum ſua plus juſto carmina quiſque probet.
Auctor opus laudat, ſic forſitan Accius olim
Therſiten facie dixerit eſſe bona.
Iudicium tamen hic noſtrum non decipit error,
Nec quidquid genui, protinus illud amo.
Cur igitur ſi me video delinquere, peccem?
Et patiar ſcripto crimen ineſſe, rogas?
Non eadem ratio eſt ſentire, & demere morbos:
Senſus ineſt cunctis, tollitur arte malum.
Sæpe aliquod verbum cupiens mutare, relinquo,
Iudicium vires deſtituuntque meum.
Sæpe piget (quid enim dubitem tibi vera fateri?)
Corrigere & longi ferre laboris onus.
Scribentem juvat ipſe favor, minuitque laborem,
Cumque ſuo creſcens pectore fervet opus.
Corrigere, at res eſt tanto magis ardua, quanto
Magnus Ariſtarcho major Homerus erat.
Sic animum lento curarum frigore lædit,
Vt cupidi ſi quis frena retentet equi.
Atque ita Dii mites minuant mihi Cæſaris iram,
Oſſaque pacata noſtra tegantur humo.
Vt mihi conanti nonnunquam intendere curas,
Fortunæ ſpecies obſtat acerba meæ.
Vixque mihi videor, faciam quod carmina, ſanus,
Inque feris curem corrigere illa Getis.
Nil tamen eſt ſcriptis magis excuſabile noſtris:
Quam ſenſus cunctis pæne quod unus ineſt.
Læta fere lætus cecini, cano triſtia triſtis:
Conveniens operi tempus utrumque ſuo eſt.
Quid, niſi de vitio ſcribam regionis amaræ?
Vtque loco moriar commodiore, precer?

Cum toties eadem dicam, vix audior ulli,
Verbaque profectu diſſimulata carent.
Et tamen hæc eadem cum ſint, non ſcribimus iiſdē
Vnaque per plures vox mea tentat opem.
An ne bis ſenſum lector reperiret eundem,
Vnus amicorum Brute rogandus erat?
Non fuit hoc tanti; confeſſo ignoſcite docti,
Vilior eſt operis fama ſalute mea.
Denique materia, quam quis ſibi finxerit ipſe,
Arbitrio variat multa poeta ſuo.
Muſa mea eſt index nimium quoque vera malorum
Atque incorrupti pondera teſtis habet.
Non libet ut fieret ſed uti ſua cuique daretur
Littera, propoſitum curaque noſtra fuit.
Poſt modo collectas utcunque ſine ordine, junxi
Hoc opus electum ne mihi forte putes.
Da veniam ſcriptis, quorum non gloria nobis
Cauſa, ſed utilitas officiumque fuit.

PVBLII OVIDII NASONIS De Ponto

LIBER IV.

ELEGIA I.

Ad Sext. Pompeium.

ACcipe Pompei deductum carmen ab illo,
Debitor eſt vitæ qui tibi Sexte ſuæ.
Qui ſi non prohibes a me tua nomina poni;
Accedet meritis hæc quoque ſumma tuis.
Sive trahis vultus equidem peccaſſe fatebor,
Delicti tamen eſt cauſa probanda mei.
Non potuit mea mens, eſſet quin grata, teneri,
Sit precor, officio non gravis ira pio.

O quo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

O quoties ego ſum libris mihi viſus in iſtis
Impius, in nullo quod legerere loco.
O quoties, alii vellem cum ſcribere, nomen
Rettulit in ceras inſcia dextra tuum.
Ipſe mihi placuit mendis in talibus error,
Et vix invita eſt facta litura manu.
Viderit ad ſummum dixi, licet ipſe queratur,
Ah pudet offenſam non meruiſſe prius.
Da mihi, ſi quid ea eſt, hebetantem pectora Lethen,
Oblitus potero non tamen eſſe tui.
Idque ſinas oro, nec faſtidita repellas
Verba: nec officio crimen ineſſe putes.
Et levis hæc meritis referatur gratia tantis:
Si minus, invito te quoque gratus ero:
Nunquam pigra fuit noſtris tua gratia rebus,
Nec mihi munificas arca negavit opes.
Nunc quoque nil ſubitis clementia territa fatis,
Auxilium vitæ fertque refertque meæ.
Vnde rogas forſan fiducia tanta futuri
Sit mihi, quod fecit quiſque tuetur opus.
Vt Venus artificis labor eſt & gloria Coi,
Æquoreo madidas quæ premit imbre comas:
Arcis ut Actææ vel eburna vel ærea cuſtos,
Bellica Phidiaca ſtat Dea facta manu:
Vendicat ut Calamis laudem, quos fecit, equorum,
Vt ſimilis veræ vacca Myronis opus:
Sic ego ſum rerum non ultima, Sexte, tuarum,
Tutelæque feror manus opuſque tuæ.

ELEGIA II.

Ad Severum.

QVod legis o vates magnorum maxime vatum,
Venit ab intonſis uſque Severe Getis.
Cujus adhuc nomen noſtros tacuiſſe libellos,
Si modo permittis dicere vera, pudet.
Orba tamen numeris ceſſavit epiſtola nunquam
Ire per alternas officioſa vices.
Carmina ſola tibi, memorem teſtantia curam,
Non data ſunt: quid enim, quæ facis ipſe, darem?
Quis mel Ariſtæo, quis Baccho vina Falerna,
Triptolemo fruges, poma det Alcinoo?
Fertile pectus habes, interque Helicona colentes
Vberius nulli provenit iſta ſeges.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Mittere ad hunc carmen, frondes erat addere ſylv
 Hæc mihi cunctandi cauſa Severe fuit.
Nec tamen ingenium nobis reſpondet, ut ante,
 Sed ſiccum ſterili vomere littus aro.
Scilicet ut limus venas excæcat in undis,
 Læſaque ſuppreſſo fonte reſiſtit aqua:
Pectora ſic mea ſunt limo viciata malorum,
 Et carmen vena pauperiore fluit.
Si quis in hac ipſum terra poſuiſſet Homerum,
 Eſſet, crede mihi, factus & ille Getes.
Da veniam faſſo, ſtudiis quoque frena remiſi,
 Ducitur & digitis littera rara meis.
Impetus ille ſacer, qui vatum pectora nutrit,
 Qui prius in nobis eſſe ſolebat, abeſt.
Vix venit ad partes, vix ſumptæ Muſa tabellæ,
 Imponit pigras pæne coacta manus.
Parvaque, ne dicam ſcribendi nulla voluptas
 Eſt mihi, nec numeris nectere verba juvat.
Sive quod hinc fructus adeo non cepimus ullos,
 Principium noſtri res ſit ut iſta mali,
Sive quod in tenebris numeroſos ponere geſtus,
 Quodque legas nulli, ſcribere carmen idem eſt.
Excitat auditor ſtudium, laudataque virtus
 Creſcit, & immenſum gloria calcar habet.
Hic mea cui recitem, niſi flavis ſcripta Corallis?
 Quaſque alias gentes barbarus Iſter habet.
Sed quid ſolus agam? quaque infelicia perdam
 Ocia materia ſurripiamque diem?
Nam neque me vinum nec me tenet alea fallax,
 Per quæ clam tacitum tempus abire ſolet.
Nec me quod cuperem, ſi per fera bella liceret,
 Oblectat cultu terra novata ſuo
Quid, niſi Pierides, ſolacia frigida reſtant,
 Non bene de nobis quæ meruere, Deæ?
At tu, cui bibitur felicius Aonius fons,
 Vtiliter ſtudium quod tibi cedit, ama:
Sacraque Muſarum merito cole, quodque legamus
 Huc aliquid curæ mitte recentis opus.

ELEGIA III.

Ad Amicum inſtabilem.

COnquerar? aut taceam? ponam ſine nomine cri-
 An notum qui ſis omnibus eſſe velim? (men?

Nomine

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Nomine non utar, ne commendere querela,
Quæraturque tibi carmine fama meo.
Dum mea puppis erat valida fundata carina,
Qui mecum velles currere primus eras.
Nunc, quia contraxit vultum fortuna, recedis,
Auxilio poſtquam ſcis opus eſſe tuo.
Diſſimulas etiam, nec me vis noſſe videri,
Quiſque ſit, audito nomine, Naſo rogas.
Ille ego ſum, quanquam non vis audire, vetuſta
Pæne puer puero junctus amicitia.
Ille ego qui primus tua ſeria noſſe ſolebam,
Qui tibi jucundis primus adeſſe jocis.
Ille ego convictor, denſoque domeſticus uſu,
Ille ego judiciis unica Muſa tuis.
Ille ego ſum, qui nunc an vivam, perfide neſcis,
Cura tibi de quo quærere nulla fuit.
Sive fui nunquam carus ſimulaſſe fateris:
Seu non fingebas, inveniere levis.
Aut age dic aliquam quæ te mutaverit iram:
Nam niſi juſta tua eſt, juſta querela mea eſt.
Quod te nunc crimen ſimulem vetat eſſe priori?
An crimen, cœpi quod miſer eſſe, vocas?
Si mihi rebus opem nullam factiſque ferebas,
Veniſſet verbis charta notata tribus.
Vix equidem credo, ſed & inſultare jacenti
Te mihi, nec verbis parcere, fama refert.
Quid facis ah demens? cur ſi fortuna recedat,
Naufragio lachrymas eripis ipſe tuo?
Hæc Dea non ſtabili quam ſit levis orbe fatetur,
Quæ ſummum dubio ſub pede ſemper habet.
Quolibet eſt folio, quavis incertior aura,
Par illi levitas, improbe, ſola tua eſt.
Omnia ſunt hominum tenui pendentia filo,
Et ſubito caſu, quæ valuere, ruunt.
Divitis audita eſt cui non opulentia Crœſi?
Nempe tamen vitam captus ab hoſte tulit.
Ille Syracuſia modo formidatus in urbe,
Vix humili duram reppulit arte famem.
Quid fuerat Magno majus? tamen ipſe rogavit
Summiſſa fugiens voce clientis opem.
Cuique viro totus terrarum paruit orbis,
Indigus effectus omnibus ipſe magis.
Ille Iugurthino clarus, Cimbroque triumpho,
Quo victrix toties Conſule Roma fuit.
In cœno Marius jacuit, cannaque paluſtri,
Pertulit & tanto multa pudenda viro.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Ludit in humanis divina potentia rebus,
  Et certam præſens vix habet hora fidem.
Litus ad Euxinum ſi quis mihi diceret, ibis,
  Et metues arcu ne feriare Getæ.
I, bibe, dixiſſem, purgantes pectora ſuccos,
  Quicquid & in tota naſcitur Anticyra.
Sum tamen hæc paſſus, nec ſi mortalia poſſim,
  Et ſummi poteram tela cavere Dei.
Tu quoque fac timeas, & quæ tibi læta videntu
  Dum loqueris, fieri triſtia poſſe puta.

ELEGIA IV.

Ad Sext. Pompeium.

NVlla dies adeo eſt auſtralibus humida nimbis
  Non intermiſſis ut fluat imber aquis.
Nec ſterilis locus ullus ita eſt, ut nō ſit in ill
  Miſta fere duris utilis herba rubis.
Nil adeo fortuna gravis miſerabile fecit,
  Vt minuant nulla gaudia parte malum.
Ecce domo, patriaque carens oculiſque meorum,
  Naufragus in Getici littoris actus aquas.
Qua tamen inveni vultum diffundere cauſa
  Poſſim, fortunæ nec meminiſſe meæ.
Nam mihi cum fulva triſtis ſpaciarer arena,
  Viſa eſt a tergo penna dediſſe ſonum.
Reſpicio nec corpus erat, quod cernere poſſem,
  Verba tamen ſunt hæc aure recepta mea.
En ego lætarum venio tibi nuncia rerum,
  Fama per immenſas aere lapſa vias.
Conſule Pompejo, quo non tibi charior alter,
  Candidus & felix proximus annus erit.
Dixit, & ut læto Pontum rumore replevit,
  Ad gentes alias hinc Dea vertit iter.
At mihi de lapſis inter nova gaudia curis,
  Excidit aſperitas hujus iniqua loci.
Ergo ubi Iane biceps longum reſeraveris annum,
  Pulſus & a ſacro menſe December erit:
Purpura Pompejum ſummi velabit honoris,
  Ne titulis quicquam debeat ille ſuis.
Cernere jam video rumpi pæne atria turba,
  Et populum lædi deficiente loco.
Templaque Tarpejæ primum tibi ſedis adiri,
  Et fieri faciles in tua vota Deos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

olla boves niveos certæ præbere ſecuri,
Quos aluit campis herba Faliſca ſuis.
umque Deos omnes, tum quos impenſius æquos
Eſſe tibi cupias, cum Iove Cæſar erit.
uria te excipiet, patreſque ex more vocati,
Intendent aures ad tua verba ſuas.
os ubi facundo tua vox hilaraverit ore,
Vtque ſolet, tulerit proſpera verba dies:
geris & meritas ſuperis cum Cæſare grates,
Qui cauſam, facias cur ita ſæpe, dabit.
ide domum repetes toto comitante Senatu,
Officium populi vix capiente domo.
e miſerum, turba quod non ego cernor in illa,
Nec poterunt iſtis lumina noſtra frui.
uod licet, abſentem qua poſſum mente videbo,
Adſpiciet vultus Conſulis ille ſui.
ii faciant, aliquo ſubeat tibi tempore noſtrum
Nomen, & heu, dicas, quid miſer ille facit?
æc tua protulerit ſi quis mihi verba, fatebor
Protinus exilium mitius eſſe meum.

ELEGIA V.

Ad eundem iam Conſulem.

Te leves Elegi doctas ad Conſulis aures,
Verbaque honorato ferte legenda viro.
onga via eſt, nec vos pedibus proceditis æquis,
Tectaque brumali ſub nive terra latet.
um gelidam Thracē, & opertum nubibus Aemum,
Et maris Ionii tranſieritis aquas:
uce minus decima dominam venietis in urbem,
Vt feſtinatum non faciatis iter.
rotinus inde domus vobis Pompeja petatur,
Non eſt Auguſto junctior ulla foro.
i quis, ut in populo, qui ſitis, & unde, requirat,
Nomina decepta quælibet aure ferat.
t ſit enim tutum, ſicut reor eſſe fateri,
Verba minus certe ficta timoris habent.
opia nec vobis ullo prohibente videndi
Conſulis, ut limen contigeritis, erit.
ut reget ille ſuos dicendo jura Quirites,
Conſpicuum ſignis cum premet altus ebur.
ut populi reditus poſitam componet ad haſtam,
Et minui magnæ non ſinet ubis opes:

Aut ut erunt patres in Iulia templa vocati,
 De tanto dignis conſule rebus aget.
Aut feret Auguſto ſolitam natoque ſalutem,
 Deque parum noto conſulet officio.
Tempus ab his vacuum Cæſar Germanicus or
 Auferet, a magnis hunc colit ille deis.
Cum tamen a turba rerum requieverit harum,
 Ad vos manſuetas porriget ille manus.
Quidque parens ego veſter agam fortaſſe requir
 Talia vos illi reddere verba volo:
Vivit adhuc vitamque tibi debere fatetur,
 Quod prius a miti Cæſare munus habet.
Te ſibi cum fugeret, memori ſolet ore referre,
 Barbariæ tutas exhibuiſſe vias.
Sanguine Biſtonium quod non tepefecerit enſe
 Effectum cura pectoris eſſe ſui.
Addita præterea vitæ quoque multa tuendæ
 Munera ne proprias attenuaret opes.
Pro quibus ut meritis referatur gratia, jurat,
 Se fore mancipium tempus in omne tuum.
Nam prius umbroſa carituros arbore montes,
 Et freta velivolas non habitura rates:
Fluminaque in fontes curſu reditura ſupino,
 Gratia quam meriti poſſit abire tui.
Hæc ubi dixeritis, ſervet ſua dona, rogate,
 Si fuerit veſtræ cauſa peracta viæ.

ELEGIA VI.

Ad Brutum.

QVam legis, ex illis tibi venit epiſtola, Brut
 Naſonem nolles in quibus eſſe locis.
Sed quod tu nolles, voluit miſerabile fatum
 Heu mihi plus illud, quam tua vota, valet.
In Scythia nobis quinquennis Olympias acta eſt
 Iam tempus luſtri tranſit in alterius.
Perſtat enim fortuna tenax, votiſque malignum
 Opponit noſtris inſidioſa pedem.
Certus eras pro me Fabiæ laus maxima gentis,
 Numen ad Auguſtum ſupplice voce loqui:
Occidis ante preces, cauſamq; ego, Maxime, mort
 Nec fueram tanti, me reor eſſe tuæ.
Iam timeo noſtram cuiquam mandare ſalutem,
 Ipſum morte tua concidit auxilium.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

eperat Auguſtus deceptæ ignoſcere culpæ,
ipem noſtram terras deſeruitque ſimul:
ale tamen potui de cœlite Brute recenti
'eſtra procul poſitus carmen in ora dedi:
æ proſit pietas utinam mihi, ſitque malorum
iam modus, & ſacræ mitior ira domus.
quoque idem, liquido poſſum jurare, precari,
) mihi non dubia cognite Brute, fide.
m cum præſtiteris verum mihi ſemper amorem,
Hic tamen adverſo tempore crevit amor:
ique tuas pariter lachrymas noſtraſque videret,
Paſſuros pœnam, crederet eſſe duos.
nem te miſeris genuit natura, nec ulli
Mitius ingenium, quam tibi, Brute dedit.
qui, quid valeas, ignoret Marte forenſi,
Poſſe tuo peragi vix putet ore reos.
ilicet ejuſdem eſt, quamvis pugnare videtur,
Supplicibus facilem, ſontibus eſſe trucem.
um tibi ſuſcepta eſt legis vindicta ſeveræ,
Verba velut tinctum ſingula virus habent.
oſtibus eveniat, quam ſis violentus in armis
Sentire, & linguæ tela ſubire tuæ.
uæ tibi tam tenui cura limantur, ut omnes
Iſtius ingenium corporis eſſe negent.
t ſi quem lædi fortuna cernis iniqua,
Mollior eſt animo fœmina nulla tuo.
oc ego præcipue ſenſi, cum magna meorum
Notitiam pars eſt inficiata mei.
mmemor illorum, veſtri non immemor unquam,
Qui mala ſollicite noſtra levatis, ero.
t prius hic nobis nimium conterminus Iſter,
In caput Euxino de mare vertet iter.
'tque Thyeſtææ redeant ſi tempora menſæ,
Solis ad Eoas currus agetur aquas,
uam quiſquam veſtrum qui me doluiſtis ademptũ,
Arguat ingratum non meminiſſe ſui.

ELEGIA VII.

Ad Veſtalem.

MIſſus es Euxinas quoniam Veſtalis ad oras,
Vt poſitis reddas jura ſub axe locis.
Adſpicis en præſens quali jaceamus in arvo,
Nec me, teſtis eris, falſa ſolere queri.

Accedet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Accedet voci per te non irrita noſtræ,
  Alpinis juvenis regibus orte, fides.
Ipſe vides certe glacie concreſcere Pontum:
  Ipſe vides rigido ſtantia vina gelu.
Ipſe vides onerata ferox ut ducat Iazis
  Per medias Iſtri plauſtra bubulcus aquas.
Aſpicis & mitti ſub adunco toxica ferro,
  Ac telum cauſas mortis habere duas.
Atque utinam pars hæc tantum ſpectata fuiſſe
  Non etiam proprio cognita Marte tibi.
Tenditis ad primum per denſa pericula pilum,
  Contigit ex merito qui tibi nuper honor.
Sit licet hic titulus plenus tibi fructibus ingen
  Ipſa tamen virtus ordine major erit.
Non negat hoc Iſter, cujus tua dextera quond
  Puniceam Getico ſanguine fecit aquam.
Non negat Aegypſos, quæ te ſubeunte recepta
  Senſit in ingenio nil opis eſſe loci.
Nam dubium eſt poſitu melius defenſa manuve
  Vrbs erat in ſummo nubibus æqua jugo.
Sithonio regi ferus interceperat illam
  Hoſtis, & ereptas victor habebat opes:
Donec fluminea devecta Vitellius unda,
  Intulit expoſito milite ſigna Getis.
At tibi progenies alti fortiſſima Donni,
  Venit in adverſos impetus ire viros.
Nec mora conſpicuus longe fulgentibus armis,
  Fortia ne poſſint facta latere, caves.
Ingentique gradu contra ferrumque locumque,
  Saxaque brumali grandine plura ſubis.
Nec te miſſa ſuper jaculorum turba moratur,
  Nec quæ vipereo tela cruore madent.
Spicula cum pictis hærent in caſſide pennis,
  Parſque fere ſcuti vulnere nulla vacat.
Nec corpus cunctos feliciter effugit ictus,
  Sed minor eſt acri laudis amore color.
Talis apud Trojam Danais pro navibus Ajax
  Dicitur Hectoreas ſuſtinuiſſe faces.
Vt propius ventum eſt, admotaque dextera dextræ
  Reſque fero potuit cominus enſe geri:
Dicere difficile eſt, quid Mars tuus egerit illic,
  Quotque neci dederis, quoſque quibuſque modi
Enſe tuo factos calcabas victor acervos,
  Impoſitoque Getes ſub pede multus erat.
Pugnat ad exemplum primi minor ordine pili,
  Multaque fert miles vulnera, multa facit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

antum virtus alios tua præterit omnes,
ite citos quantum Pegaſus ibat equos.
itur Aegypſos, teſtataque tempus in omne
nt tua Veſtalis carmine facta meo.

ELEGIA VIII.

Ad Suillium.

Ittera ſera quidem ſtudiis exculte Suilli,
Huc tua pervenit, ſed mihi grata tamen.
Quæ pia ſi poſſet ſuperos lenire rogando
ratia, laturum te mihi dicis opem.
am nil præſtes, animi ſum factus amici
ebitor, & meritum, velle juvare, voco.
etus iſte tuus longum modo duret in ævum,
eve malis pietas ſit tua laſſa meis.
aliquod faciunt affinia vincula nobis,
uæ ſemper maneant illabefacta precor.
i tibi quæ conjunx, eadem mihi filia pœne eſt,
t quæ te generum, me vocat illa virum.
mihi ſi lectis vultum tu verſibus iſtis
ucis, & affinem te pudet eſſe meum!
nihil hic dignum poteris reperire pudore,
ræter fortunam, quæ mihi cæca fuit.
genus excutias, equites ab origine prima,
ſque per innumeros inveniemur avos.
e velis mores qui ſint inquirere noſtri,
rrorem miſero detrahe, labe carent.
modo, ſi quid agi ſperabis poſſe precando,
uos colis exora ſupplice voce Deos.
tibi ſunt, Cæſar juvenis, tua numina placa:
ac certe nulla eſt notior ara tibi.
a ſinit illa ſui vanas antiſtitis unquam
ſſe preces, noſtris hinc peto rebus opem.
amlibet exigua ſi nos ea juverit aura,
Obruta de mediis cymba reſurget aquis.
ac ego thura feram rapidis ſolennia flammis,
t quantum valeant numina, teſtis ero.
t tibi de Pario ſtatuam Germanice templum
Marmore, carpſit opes illa ruina meas.
mpla domus facient vobis, urbeſque beatæ,
Naſo ſuis opibus carmine gratus erit.
rva quidem fateor pro magnis munera reddi,
Cum pro conceſſa verba ſalute damus,

Sed

Sed qui, quam potuit, dat maxima, gratus abund
 Et finem pietas contigit illa ſuum.
Nec quæ de parva pauper Diis libat acerra,
 Thura minus grandi quam data lance, valent
Agnaque tam lactens quam gramine paſta Faliſ
 Victima Tarpejos inficit icta focos.
Nec tamen officio vatum per carmina facto,
 Principibus res eſt aptior ulla viris.
Carmina veſtrarum peragunt præconia laudum,
 Neve ſit actorum fama caduca cavent.
Carmine fit vivax virtus, experſque ſepulchri,
 Notitiam ſeræ poſteritatis habet.
Tabida conſumit ferrum lapidemque vetuſtas,
 Nullaque res majus tempore robur habet.
Scripta ferunt annos: ſcriptis Agamemnona noſ
 Et quiſquis contra, vel ſimul arma tulit.
Quis Thebas ſeptemque duces ſine carmine noſſe
 Et quicquid poſt hæc, quicquid & ante fuit?
Dii quoque carminibus (ſi fas eſt dicere) fiunt,
 Tantaque majeſtas ore canentis eget.
Sic Chaos ex illa naturæ mole prioris,
 Digeſtum partes ſcimus habere ſuas.
Sic affectantes cæleſtia regna gigantes,
 Ad Styga nubifero vindicis igne datos.
Sic victor laudem ſuperatis Liber ab Indis,
 Alcides capta traxit ab Oechalia.
Et modo Cæſar avum, quem virtus addidit aſtri
 Sacrarunt aliqua carmina parte tuum.
Si quid adhuc igitur vivi, Germanice, noſtro
 Reſtat in ingenio, ſerviet omne tibi.
Non potes officium vatis contemnere vates,
 Iudicio precium res habet iſta tuo.
Quod niſi te nomen tantum ad majora vocaſſet,
 Gloria Pieridum ſumma futurus eras.
Sed dare materiam nobis, quam carmina, mavis,
 Nec tamen ex toto deſerere illa potes.
Nã modo bella geris, numeris modo bella coerces
 Quodque aliis opus eſt, hoc tibi luſus erit.
Vtq; nec ad citharam, nec ad arcũ ſegnis Apollo eſt
 Sed venit ad ſacras nervus uterque manus:
Sic tibi nec docti deſunt, nec principis artes,
 Miſta ſed eſt animo cum Iove Muſa tuo.
Quæ quoniam nec nos unda ſummovit ab illa,
 Vngula Gorgonei quam cava fecit equi.
Proſit, opemque ferat communia ſacra tueri,
 Atque iiſdem ſtudiis impoſuiſſe manum.

Littera

ttora pellitis nimium ſubjecta Corallis,
Vt tandem ſævos effugiamque Getas.
anſaque ſi miſero patria eſt, at ponar in illo,
Qui minus Auſonia diſtet ab urbe, loco.
ide tuas poſſim laudes celebrare recentes,
Magnaque quam minima facta referre mora.
ingat ut hoc votum cæleſtia, chare Suilli,
Numina pro ſocero pæne precare tuo.

ELEGIA IX.

Ad Græcinum.

Nde licet, non unde juvat, Græcine ſalutem
Mittit ab Euxinis hanc tibi Naſo vadis.
iſſaque Dii faciant auroram occurrat ad illam,
Bis ſenos faſces quæ tibi prima dabit.
quoniam ſine me tanges Capitolia Conſul,
Et fiam turbæ pars ego nulla tuæ:
domini ſubeat partes, & præſtet amici
Officium juſſo littera noſtra die.
que ego ſi fatis genitus melioribus eſſem,
Et mea ſyncero curreret axe rota:
uo nunc noſtra manus per ſcriptum fungitur, eſſet
Lingua ſalutandi munere functa tui:
ratatuſque darem cum dulcibus oſcula verbis:
Nec minus ille meus, quam tuus eſſet honor.
ia (confiteor) ſic eſſem luce ſuperbus,
Vt caperet faſtus vix domus ulla meos.
umque latus ſancti cinget tibi turba Senatus,
Conſulis ante pedes ire juberer eques.
quanquam cuperem ſemper tibi proximus eſſe,
Gauderem lateris non habuiſſe locum.
ec querulus, turba quamvis eliderer, eſſem,
Sed foret a populo tum mihi dulce premi.
roſpicerem gaudens, quantus foret agminis ordo,
Denſaque quam longum turba teneret iter.
uoque magis noris quam me vulgaria tangant,
Spectarem, qualis purpura te tegeret.
gna quoque in ſella noſſem formata curuli,
Et totum Numidæ ſculptile dentis opus.
t cum Tarpejas eſſes deductus in arces,
Dum caderet juſſu victima ſacra tuo.
e quoque ſecreto grates ſibi magnus agentem
Audiſſet, media qui ſedet æde Deus.

Turaque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Turaque mente magis, plena quam lance dediſſ[illegible]
Ter quater imperii lætus honore tui.
Hic ego præſentes inter numerarer amicos,
Mitia jus urbis ſi modo fata darent.
Quæque mihi ſola capitur nunc mente voluptas,
Tunc oculis etiam percipienda foret.
Non ita cælitibus viſum eſt, & forſitan æquis,
Nam quid me pœnæ cauſa negata juvet?
Mente tamen quæ ſola loco non exſulat, utar [illegible]
Prætextam, faſces aſpiciamque tuos.
Hæc modo te populo reddentem jura videbit,
Et ſe ſecretis finget adeſſe tuis:
Nunc longi reditus haſtis ſupponere luſtri
Credet, & exacta cuncta locare fide:
Nunc facere in medio facundum verba Senatu,
Publica quærentem quid petat utilitas:
Nunc pro Cæſaribus ſuperis decernere grates,
Albave opimorum colla ferire boum.
Atque utinam, cum jam fueris potiora precatus,
Vt mihi placetur principis ira, roges.
Surgat ad hanc vocem plena pius ignis ab ara,
Detque bonum voto lucidus omen apex.
Interea qua parte licet, ne cuncta queramur,
Hic quoque te feſtum Conſule tempus agam.
Altera lætitiæ eſt, nec cedens cauſa priori,
Succeſſor tanti frater honoris erit.
Nam tibi finitum ſummo, Græcine, Decembri
Imperium Iani ſuſcipit ille die.
Quæque eſt in vobis pietas, alterna feretis
Gaudia: tu fratris faſcibus, ille tuis.
Si tu bis fueris Conſul, bis Conſul & ille,
Inque domo binus conſpicietur honor.
Qui quanquam eſt ingens, & nullũ Martia ſumm[illegible]
Altius imperium Conſule Roma videt:
Multiplicat tamen hunc gravitas auctoris honorem,
Et majeſtatem res data dantis habet.
Iudiciis igitur liceat Flaccoque tibique,
Talibus Auguſti tempus in omne frui.
Cum tamen a rerum cura propiore vacabit,
Vota precor votis addite veſtra meis.
Et ſi qua dabit aura ſinum, jactate rudentes,
Exeat e Stygiis ut mea navis aquis.
Præfuit his, Græcine, locis modo Flaccus, & illo
Ripa ferox Iſtri ſub duce tuta fuit.
Hic tenuit Myſas gentes in pace fideli,
Hic arcu fiſos terruit enſe Getas:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Hic raptam Trœzen celeri virtute recepit,
Infecitque fero ſanguine Danubium.
Quære loci faciem, Scythicique incommoda cœli,
Et quam vicino terrear hoſte, roga.
Sintne litæ tenues ſerpentis felle ſagittæ,
Fiat an humanum victima dira caput.
Mentiar, an coeat duratus frigore Pontus,
Et teneat glacies jugera multa freti.
Hæc ubi narrarit, quæ ſit mea fama, require,
Quoque modo peragam tempora dura, roga.
Non ſumus hic odio, nec ſcilicet eſſe meremur,
Nec cum fortuna mens quoque verſa mea eſt.
Illa quies animi eſt, quam tu laudare ſolebas,
Ille vetus ſolito perſtat in ore pudor.
ic ego ſum longe, ſic hic, ubi barbarus hoſtis ,
Vt fera plus valeant legibus arma, facit.
Rem queat ut nullam tot jam Græcine per annos
Fæmina de nobis, virve puerve queri.
Ioc facit ut miſero faveant adſintque Tomitæ,
Hæc quoniam tellus teſtificanda mihi eſt.
lli me qui velle vident, diſcedere malunt,
Reſpectu cupiunt hic tamen eſſe ſui.
lec mihi credideris, extant decreta, quibus nos
Laudat, & immunes publica cera facit.
onveniens miſeris , & quamquam gloria non eſt,
Proxima dant nobis oppida munus idem.
ec pietas ignota mea eſt, videt hoſpita terra
In noſtra ſacrum Cæſaris eſſe domo.
ant pariter natuſque pius, conjunxque ſacerdos,
Numina jam facto non leviora Deo.
eu deſit pars ulla domus, ſtat uterque nepotum,
Hic aviæ lateri proximus, ille patris.
s ego do toties cum thure precantia verba ,
Eoo quoties ſurgit ab orbe dies.
ta, licet quæras, hoc me non fingere dicet ,
Officii teſtis Pontica terra mihi.
ntica me tellus quantis hac poſſumus ora,
Natalem ludis ſcit celebrare Dei.
c minus hoſpitibus pietas eſt cognita talis,
Miſit in has ſi quos longa Propontis aquas.
quoque quo levior fuerat ſub præſide Pontus ,
Audierit frater forſitan iſta tuus.
tuna eſt impar animo, talique libenter
xiguas carpo munere pauper opes.
: veſtris damus hæc oculis, procul urbe remoti,
ontenti tacita ſed pietate ſumus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Et tamen hæc tangent aliquando Cæſaris aures
 Nil illum, toto quod fit in orbe, latet.
Tu certe ſcis hæc ſuperis adſcite, videſque
 Cæſar, ut eſt oculis ſubdita terra tuis.
Tu noſtras audis, inter convexa locatus
 Sidera, ſollicito quas damus ore, preces.
Pervenient iſtuc & carmina forſitan illa,
 Quæ de te miſi cœlite facta novo.
Auguror his igitur flecti tua numina metus
 Immerito nomen mite parentis habes.

ELEGIA X.

Ad Albinovanum.

HIc mihi in Euxino bis tertia ducitur æſtas
 Littore, pellitos inter agenda Getas.
Et quos tu ſilices, & quod cariſſime ferrum
 Duritiæ confers Albinovane meæ.
Gutta cavat lapidem : conſumitur annulus uſu
 Et teritur preſſa vomer aduncus humo.
Tempus edax igitur, præter nos, omnia perdit :
 Ceſſat duricia mors quoque victa mea.
Exemplum eſt animi nimium patientis Vlyſſes,
 Iactatus dubio per duo luſtra mari.
Tempora ſolliciti, ſed non tamen omnia fati
 Pertulit, & placidæ ſæpe fuere moræ.
An grave ſex annis pulcram foviſſe Calypſo ?
 Æquoreæque fuit concubuiſſe Deæ ?
Excipit Hippotades, qui dat pro munere ventos,
 Curvet ut impulſos utilis aura ſinus.
Nec bene cantantes labor eſt audire puellas,
 Nec deguſtanti lotos amara fuit.
Hos ego qui patrię faciant oblivia ſuccos
 Parte meæ vitæ ſi modo dentur, emam.
Nec tu contuleris urbes Læſtrygonis unquam
 Gentibus obliqua quas obit Iſter aqua.
Nec vincet Cyclops ſævum feritate Phyacem,
 Qui quota terroris pars ſolet eſſe mei.
Scylla feris trũco cum latret ab inguine monſtris,
 Heniochæ nobis plus nocuere rates.
Nec potes infeſtis conferre Charybdin Achæis,
 Ter licet epotet, ter vomat illa fretum.
Qui quamquam dextra regione licentius errant,
 Securum latus hoc non tamen eſſe ſinunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Hic ager infrondis, hic ſpicula tecta venenis,
  Hic freta vel pediti pervia reddit hyems.
Vt qua remus iter pulſis modo fecerat undis,
  Siccus contempta nave viator eat.
Qui veniunt iſthinc, vix vos ea credere dicunt:
  Quam miſer eſt, qui fert aſperiora fide?
Crede tamen, nec te cauſas neſcire ſinemus,
  Horrida Sarmaticum cur mare duret hyems.
Proxima ſunt nobis plauſtri præbentia formam,
  Et quæ præcipuum ſidera frigus habent.
Hinc oritur Boreas, oræque domeſticus hinc eſt,
  Et ſumit vires a propiore loco.
At Notus adverſo tepidus qui ſpirat ab axe,
  Eſt procul & rarus, languidiorque venit.
Adde quod hic clauſo miſcentur flumina Ponto,
  Vimque fretum multo perdit ab amne ſuam.
Huc Lycus, huc Sagaris, Peniuſq; Hipanyſq; Cra-
  Influit, & crebro vortice tortus Halys: (teſque
Partheniuſque rapax, & volvens ſaxa Cynapes
  Labitur, & nullo tardior amne Tyras.
Et tu femineæ Thermodon cognite turmæ,
  Et quondam Grajis Phaſi petite viris.
Cumq; Boryſthenio liquidiſſimus amne Dyraſpes,
  Et tacite peragens lene Melanthus iter:
Quique duas terras, Aſiam, Cadmique ſororem
  Separat, & curſus inter utramque facit:
Innumerique alij, quos inter maximus omnes
  Cedere Danubius ſe tibi, Nile, negat.
Copia tot laticum, quas auget, adulterat undas,
  Nec patitur vires æquor habere ſuas.
Quin etiam ſtagno ſimilis, pigræque paludi
  Cæruleus vix eſt, diluiturque color.
Innatat unda freto dulcis, leviorq; marina eſt,
  Quæ proprium miſto de ſale pondus habet.
Si roget hæc aliquis, cur ſint narrata Pedoni,
  Quidve loqui certis juverit iſta modis:
Detinui, dicam, curas tempuſque fefelli,
  Hunc fructum præſens attulit hora mihi.
Abfuimus ſolito dum ſcribimus iſta dolori,
  In mediis nec nos ſenſimus eſſe Getis.
At tu, non dubito, cum Theſea carmine laudes,
  Materiæ titulos quin tueare tuæ:
Quemque refers, imitere virum: vetat ille profecto
  Tranquilli comitem temporis eſſe fidem.
Qui quanquam eſt factis ingens & conditus a te,
  Vix tanto, quantus debuit, ore cani.

Eſt tamen ex illo nobis imitabile quiddam,
Inque fide Theſeus quilibet eſſe poteſt.
Non tibi ſunt hoſtes ferro, clavaque domandi,
Per quos vix illi pervius Iſthmus erat.
Sed præſtandus amor, res non operoſa volenti:
Quis labor eſt puram non temeraſſe fidem?
Hæc tibi qui perſtas indeclinatus amico,
Non eſt quod lingua dicta querente putes.

ELEGIA XI.

Ad Gallionem.

GAllio crimen erit vix excuſabile nobis,
Carmine te nomen non habuiſſe meo.
Tu quoq; enim (memini) cœleſti cuſpide fa-
Fovisti lacrimis vulnera noſtra tuis. (cta,
Atque utinam rapti jactura læſus amici
Senſiſſes ultra, quod quererere, nihil.
Non ita Diis placuit, qui te ſpoliare pudica
Conjuge, crudeles non habuere nefas.
Nuncia nam luctus mihi nuper epiſtola venit,
Lectaque cum lacrimis ſunt tua damna meis.
Sed neque ſolari prudentem ſtultior auſim,
Verbaque doctorum nota referre tibi.
Finitumque tuum ſi non ratione dolorem,
Ipſa jampridem ſuſpicor eſſe mora.
Dum tua pervenit, dum littera noſtra recurrens,
Tot maria & terras permeat, annus abit.
Temporis officium eſt ſolatia dicere certi,
Dum dolor in curſu eſt, dum petit æger opem.
At cum longa dies ſedavit vulnera mentis,
Intempeſtive qui monet, illa novat.
Adde quod (atq; utinã verum tibi venerit omen)
Conjugio felix jam potes eſſe novo.

ELEGIA XII.

Ad Tuticanum.

QVo minus in noſtris ponaris amice libellis,
Nominis efficitur conditione tui.
Aſt ego nõ alium prius hoc dignarer honore,
Eſt aliquis noſtrum ſi modo carmen honor.

Lex pedis officio, fortunaque nominis obſtat,
  Quaque meos adeas, eſt via nulla, modos.
Nam pudet in geminos ita nomen ſcindere verſus,
  Deſinat ut prior hoc, incipiatque minor.
Et pudeat, ſi te qua ſyllaba parte moretur,
  Arctius appellem, Tuticanumque vocem.
Et potes in verſum Tuticani more venire,
  Fiat ut e longa ſyllaba prima brevis.
Aut ut ducatur, quæ nunc correptius exit,
  Et ſit porrecta longa ſecunda mora.
His ego ſi vitiis auſim corrumpere nomen,
  Ridear, & merito pectus habere neger.
Hæc mihi cauſſa fuit dilati muneris hujus,
  Quod meus adjecto fenore reddet ager.
Teq; canam quacunq; nota: tibi carmina mittam,
  Pæne mihi puero cognite pæne puer:
Perque tot annorum ſeriem, quot habemus uterq;,
  Non mihi quam fratri frater amate minus.
Tu bonus hortator, tu duxque, comeſque, fuiſti,
  Cum regerem tenera fræna novella manu.
Sæpe ego correxi ſub te cenſore libellos,
  Sæpe tibi admonitu facta litura meo eſt.
Dignum Mæoniis Phæacida condere chartis
  Cum te Pierides perdocuere Deæ.
Hic tenor, hæc viridi concordia cœpta juventæ
  Venit ad albentes illabefacta comas.
Quæ niſi te moveant, duro tibi pectora ferro
  Eſſe, vel invicto clauſa adamante putem.
Sed prius huic deſint, & bellum & frigora terræ,
  Inviſus nobis quæ duo Pontus habet:
Et tepidus Boreas, & ſit præfrigidus Auſter,
  Et poſſit fatum mollius eſſe meum:
Quam tua ſint lapſo præcordia dura ſodali,
  Hic cumulus noſtris abſit, abeſtque malis.
Tu modo per ſuperos, quorum certiſſimus ille eſt,
  Quo tuus aſſidue principe crevit honor:
Effice, conſtanti profugum pietate tuendo,
  Ne ſperata meam deſerat aura ratem.
Quid mandem quæris? peream, niſi dicere vix eſt,
  Si modo, qui periit, ille perire poteſt.
Nec quid agam invenio, nec quid nolimve, velimve,
  Nec ſatis utilitas eſt mea nota mihi.
Crede mihi miſeros prudentia prima relinquit,
  Et ſenſus cum re conſiliumque fugit.
Ipſe, precor, quæras, qua ſim tibi parte juvandus,
  Quove viam facias ad mea vota vado.

ELEGIA XIII.

Ad Carum.

O Mihi non dubios inter memorande ſodales,
Qui quod es, id vere Care vocaris, ave.
Vnde ſaluteris, color hic tibi protinus index,
Et ſtructura mei carminis eſſe poteſt.
Non quia mirifica eſt, ſed quod non publica certe:
Qualis enim cunque eſt, non latet eſſe meam.
Ipſe quoque, ut chartæ titulum de frõte revellas,
Quod ſit opus videor dicere poſſe tuum.
Quamlibet in multis poſitus noſcere libellis,
Perque obſervatas inveniere notas.
Prodent auctorem vires, quas Hercule dignas,
Novimus: atque illi, quem canis ipſe, pares.
Et mea Muſa poteſt proprio deprenſa colore,
Inſignis vitiis forſitan eſſe ſuis.
Tam mala Therſiten prohibebat forma latere,
Quam pulcra Nereus conſpiciendus erat.
Nec te mirari, ſi ſunt vitioſa, decebit
Carmina, quæ faciam pæne poeta Getes.
Ah pudet, & Getico ſcripſi ſermone libellum,
Structaque ſunt noſtris barbara verba modis.
Et placui, gratare mihi, cœpique poetæ
Inter inhumanos nomen habere Getas.
Materiam quæris? laudes de Cæſare dixi,
Adjuta eſt novitas numine noſtra Dei.
Nam patris Auguſti docui mortale fuiſſe
Corpus, in ætherias numen abiſſe domos.
Eſſe parem virtute patri, qui fræna rogatus
Sæpe recuſati ceperit imperij.
Eſſe pudicarum te Veſtam, Livia, matrum,
Ambiguum nato dignior, anne viro.
Eſſe duos juvenes firma adjumenta parentis,
Qui dederint animi pignora certa ſui.
Hæc ubi non patria perlegi ſcripta Camœna,
Venit & ad digitos ultima charta meos:
Et caput & plenas omnes movere pharetras,
Et longum Getico murmur in ore fuit.
Atque aliquis, ſcribas hæc cum de Cæſare, dixit,
Cæſaris imperio reſtituendus eras.
Ille quidem dixit: ſed me jam, Care, nivali
Sexta relegatum bruma ſub axe videt.
Carmina nil proſunt: nocuerunt carmina quõdam,
Primaque tam miſeræ cauſa fuere fugæ.

At tu

At tu per ſtudii communia fœdera ſacri,
Per non vile tibi nomen amicitiæ.
Sic capto Latiis Germanicus hoſte catenis,
Materiam veſtris præbeat ingeniis:
Sic valeant pueri votum commune duorum,
Queis laus formandis eſt tibi magna datis:
Quanta potes, præbe noſtræ monumenta ſaluti,
Quæ niſi mutato nulla futura loco eſt.

ELEGIA XIV.

Ad Tuticanum.

Hæc tibi mittũtur, quē ſum modo carmine que-
Nō aptum numeris nomē habere meis. (ſtus
In quibus, excepto quod adhuc utcunq; vale-
Nil me præterea quod juvet, invenies. (mus,
Ipſa quoque eſt inviſa ſalus, ſuntque ultima vota,
Quolibet ex iſtis ſcilicet ire locis.
Nulla mihi cura eſt, terra quo muter ab iſta,
Hac quoque, quam video, gratior omnis erit.
In medias Syrtes, mediam mea vela Charybdin
Mittite, præſenti dum careamus humo.
Styx quoq; ſi quid ea eſt, bene cōmutabitur Iſtro:
Si quid & inferius, quam Styga, mundus habet.
Gramina cultus ager, frigus minus odit hirundo,
Proxima Marticolis quam loca Naſo Getis.
Talia ſuccenſent propter mihi verba Tomitæ,
Iraque carminibus publica mota meis.
Ergo ego ceſſabo nunquam per carmina lædi?
Plectar & incauto ſemper ab ingenio?
Ergo ego ne ſcribam, digitos incidere cunctor?
Telaque adhuc demens, quæ nocuere, ſequor?
Ad veteres ſcopulos iterum devertor: & illas,
In quibus offendit naufraga puppis, aquas.
Sed nihil admiſi: nulla eſt mea culpa, Tomitæ:
Quos ego, cum loca ſim veſtra peroſus, amo.
Quilibet excutiat noſtri monumenta laboris,
Littera de vobis eſt mea queſta nihil.
Frigus, & incurſus omni de parte timendos,
Et quod pulſetur murus ab hoſte, queror.
In loca, non homines, veriſſima crimina dixi:
Culpatis veſtrum vos quoque ſæpe ſolum.
Eſſet perpetuo ſua quam vitabilis Aſcra,
Auſa eſt agricolæ Muſa docere ſenis.

At fuerat terra genitus, qui ſcripſit, in illa ?
Intumuit vati non tamen Aſcra ſuo.
Quis patriam ſolerte magis dilexit Vlyſſe ?
Hoc tamen aſperitas indice dicta loci eſt.
Non loca, ſed mores ſcriptis vexavit amaris
Sceptius Auſonios, Actaque Roma rea eſt.
Falſa tamen paſſa eſt æqua convicia mente:
Obfuit auctori nec fera lingua ſuo.
At malus interpres populi mihi concitat iram,
Inque novum crimen carmina noſtra vocat.
Tam felix utinam, quam pectore candidus, eſſem,
Extat adhuc nemo ſaucius ore meo.
Adde, quod Illyrica ſi jam pice nigrior eſſem,
Non mordenda mihi turba fidelis erat.
Molliter a vobis mea ſors excepta, Tomitæ,
Tam mites Grajos indicat eſſe viros.
Gens mea Peligni, regioque domeſtica Sulmo,
Non potuit noſtris lenior eſſe malis.
Quem vix incolumi cuiquam ſalvoque daretis,
Is datus a vobis eſt mihi nuper honor.
Solus adhuc ego ſum veſtris immunis in oris,
Exceptis, ſi qui munera legis habent.
Tempora ſacrata mea ſunt velata corona,
Publicus invito quam favor impoſuit.
Quam grata eſt igitur Latonæ Delia tellus,
Erranti tutum quæ dedit una locum:
Tam mihi cara Tomus, patria quæ ſede fugatis
Tempus ad hoc nobis hoſpita fida manet.
Dij modo feciſſent, placidæ ſpem poſſet habere
Pacis, & a gelido longius axe foret.

ELEGIA XV.

Ad Sextum Pompeium.

SI quis adhuc uſquam noſtri nō immemor extat,
Quidve relegatus Naſo, requirat, agam:
Cæſaribus vitam, Sexto debere ſalutem
Me ſciat: a ſuperis hic mihi primus erit.
Tempora nam miſeræ complectar ut omnia vitæ,
A meritis ejus pars mihi nulla vacat:
Quæ numero tot ſunt, quot in horto fertilis arvi
Punica ſub lento cortice grana rubent:
Africa quot ſegetes, quot Tmolia terra racemos,
Quot Sicyon baccas, quot parit Hybla favos.
Conſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

onfiteor; teſtere licet. ſignate Quirites:
Nil opus eſt legum viribus, ipſe loquor.
ter opes, & me, rem parvam, pone paternam:
Pars ego ſum cenſus quantulacunque tui.
uam tua Trinacria eſt, regnataq; terra Philippo,
Quam domus Auguſto continuata foro:
uam tua rus oculis domini Campania gratum,
Quæque relicta tibi, Sexte, vel emta tenes:
um tuus en ego ſum: cujus te munere triſti
Non potes in Ponto dicere habere nihil.
que utinam poſſis, & detur amicius arvum,
Remque tuam ponas in meliore loco.
uod quoniam in Diis eſt, tenta lenire precando
Numina, perpetua quæ pietate colis.
roris nam tu, vix eſt diſcernere, noſtri
iis argumentum majus, an auxilium.
c dubitans oro, ſed flumine ſæpe ſecundo
Augetur remis curſus euntis aquæ.
pudet, & metuo ſemperque eademq; precari,
Ne ſubeant animo tædia juſta tuo.
rum quid faciam? res immoderata cupido eſt:
Da veniam vitio mitis amice meo.
ibere ſæpe aliud cupiens, delabor eodem,
pſa locum per ſe littera noſtra rogat.
tamen effectus habitura eſt gratia, ſeu me
ura jubet gelido Parca ſub axe mori:
nper inoblita repetam tua munera mente:
t mea me tellus audiet eſſe tuum.
diet, & cœlo poſita eſt quæcunque ſub ullo,
ranſit noſtra feros ſi modo Muſa Getas.
ue meæ cauſſam ſervatoremque ſalutis,
eque tuum libra norit & ære minus.

ELEGIA XVI.

Ad Invidum.

vide, quid laceras Naſonis carmina rapti?
Non ſolet ingeniis ſumma nocere dies.
amaq; poſt cineres major venit: & mihi nomen
unc quoque, cum vivis annumerarer, erat.
n foret & Marſus, magnique Rabirius oris,
iacuſque Macer, ſidereuſque Pedo.
qui Iunonem læſiſſet in Hercule, Carus,
unonis ſi jam non gener ille foret.

Quique dedit Latio carmen regale Severus,
  Et cum ſubtili Priſcus uterque Numa.
Quique vel imparibus numeris, Montane, vel æ
  Sufficis, & gemino carmine nomen habes.
Et qui Penelope reſcribere juſſit Vlyſſem
  Errantem ſævo per duo luſtra mari.
Quique ſuam Trœzen, imperfectumque dierum
  Deſeruit celeri morte Sabinus opus.
Ingeniique ſui dictus cognomine Largus,
  Gallica qui Phrygium ducit in arva ſenem.
Quiq; canit domito Camerinus ab Hectore Tro
  Quique ſua nomen Phyllide Thuſcus habet.
Velivolique maris vates, cui credere poſſes
  Carmina cæruleos compoſuiſſe deos:
Quique acies Libycas, Romanaque prœlia dixit
  Et Marius ſcripti dexter in omne genus.
Trinacriuſque ſuæ Perſeidos auctor & actor,
  Tantalidæ reducis, Tyndaridoſque Lupus.
Et qui Mæoniden Phæacida vertit, & una
  Pindaricæ fidicen tu quoque Rufe lyræ.
Muſaque Turani tragicis innixa cothurnis,
  Et tua cum ſocco Muſa Meliſſe levis.
Cum Varius Gracchuſq; darent fera dicta tyra
  Callimachi Proculus molle teneret iter:
Tityrus antiquas & erat qui paſceret herbas,
  Aptaque venandi Gratius arma daret.
Najadas a Satyris caneret Fontanus amatas:
  Clauderet imparibus verba Capella modis:
Cumque forent alij, quorum mihi cuncta refer
  Nomina longa mora eſt, carmina vulgus habet
Eſſent & juvenes, quorum, quod inedita cauſa e
  Appellandorum nil mihi juris adeſt.
Te tamen in turba non auſim, Cotta, ſilere,
  Pieridum numen, præſidiumque fori.
Maternos Cottas cui, Meſſalaſque paternos
  Maxima nobilitas ingeminata dedit.
Dicere ſi fas eſt, claro mea nomine Muſa,
  Atque inter tantos, quæ legeretur, erat.
Ergo ſummotum patria proſcindere livor
  Deſine, neu cineres ſparge, cruente, meos.
Omnia perdidimus: tantummodo vita relicta eſt
  Præbeat ut ſenſum materiamque malis.
Quid juvat extinctos ferrum demittere in artus?
  Non habet in nobis jam nova plaga locum.

FINIS.

PVBLII OVIDII NASONIS

in quendam quem vocat IBIN, DIRÆ.

TEmpus ad hoc, luſtris mihi jam bis quinque peractis
Omne fuit Muſæ carmen inerme meæ.
llaque, quæ poſſit, ſcriptis tot millibus, extat
Littera Naſonis, ſanguinolenta legi.
c quenquam noſtri, niſi me, læſere libelli,
Artificis periit cum caput arte ſua.
us (& hoc ipſum eſt injuria magna) perennem
Candoris titulum non ſinit eſſe mei.
iſquis is eſt (nam nomē adhuc utcūq; tacebo)
Cogit inaſſuetas ſumere tela manus.
e relegatum gelidos Aquilonis ad ortus,
Non ſinit exilio delituiſſe meo.
lneraque immitis requiem quærentia vexat:
actat & in toto verba canina foro.
rpetuoque mihi ſociatam fœdere lecti,
Non patitur miſeri funera flere viri.
mq; ego quaſſa meæ cōplectar membra carinæ,
Naufragii tabulas pugnat habere mei.
qui debuerat ſubitas extinguere flammas,
Hic prædam medio raptor ab igne petit.
itur ut profugæ deſint alimenta ſenectæ.
Heu quanto eſt noſtris dignior ille malis!
melius, quorum longe mihi maximus ille eſt,
Qui noſtras inopes noluit eſſe vias.
ic igitur meritas grates, ubicunque licebit,
ro tam manſueto pectore ſemper agam.
diet hæc Pontus, faciet, quoque forſitan idem,
erra ſit ut potior teſtificanda mihi.
tibi, calcaſti qui me violente jacentem,
uam licet, & miſero debitus hoſtis ero.

Deſinet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Deſinet eſſe prius contrarius ignibus humor:
  Iunctaque cum Luna lumina Solis erunt.
Parſque eadem cœli Zephyros emittet, & Eur
  Et tepidus gelido flabit ab axe Notus:
Et nova fraterno veniet concordia fumo,
  Quam vetus accenſa ſeparat ira pyra:
Et ver auctumno, brumæ miſcebitur æſtas,
  Atque eadem regio veſper & ortus erit:
Quam mihi ſit tecum poſitis quæ ſumſimus arm
  Gratia, commiſſis, improbe, rupta tuis.
Quam dolor hic unquam ſpatio evaneſcere poſ
  Leniat aut odium tempus, & hora meum.
Pax erit hæc nobis, donec mihi vita manebit,
  Cum pecore infirmo quæ ſolet eſſe lupis.
Prima quidem cœpto committam prœlia verſu:
  Non ſoleant quamvis hoc pede bella geri.
Vtque petit primo plenum flaventis arenæ,
  Nondum calfacti velitis haſta ſolum:
Sic ego te ferro nondum jaculabor acuto:
  Protinus inviſum nec petet haſta caput.
Et neque nomen in hoc, nec dicam facta libell
  Teque brevi, qui ſis, diſſimulare ſinam.
Poſt modo ſi perges in te mihi liber Iambus
  Tincta Lycambeo ſanguine tela dabit.
Nunc quo Battiades inimicum devovet Ibin,
  Hoc ego devoveo teque tuoſque modo.
Vtque ille, hiſtoriis involvam carmina cæcis,
  Non ſoleam quamvis hoc genus ipſe ſequi.
Illius ambages imitatus in Ibida, dicar
  Oblitus moris judiciique mei.
Et quoniam qui ſis, nondum quærentibus edo:
  Ibidis interea tu quoque nomen habe.
Vtque mei verſus aliquantum noctis habebunt:
  Sic vitæ ſeries tota ſit atra tuæ.
Hæc tibi natali facito, Ianique Calendis,
  Non mentituro quilibet ore legat.
Dij maris, & terræ, quique his meliora tenetis
  Inter diverſos cum Iove regna polos:
Huc precor, huc veſtras omnes advertite mentes
  Et ſinite optatis pondus ineſſe meis.
Ipſaque tu Tellus, ipſum cum fluctibus æquor,
  Ipſe meas æther accipe ſumme preces:
Sideraque, & radiis circundata Solis imago,
  Lunaque, quæ nunquam, quo prius, orbe micas
Noxque tenebrarum ſpecie reverenda tuarum:
  Quæque ratum triplici pollice netis opus:

Quiqu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

aique per infernas horrendo murmure valles
Inperjuratæ laberis amnis aquæ:
iaſque ferunt torto vittatis angue capillis
Carceris obſcuras ante ſedere fores.
os quoq; plebs ſuperum, Fauni, Satyriq;, Lareſq;,
Fluminaque, & Nymphæ, Semideumq; genus.
nique ab antiquo, divi vetereſque, novique,
n noſtrum cuncti tempus adeſte, chao.
rmina dum capiti maleſidoque dira canuntur,
Et peragunt partes ira dolorque ſuas.
nuite optatis omnes ex ordine noſtris:
Et pars ſit voti nulla caduca mei.
æque precor fiant: ut non mea dicta, ſed ille
'aſiphaes generi verba fuiſſe putet.
aſque ego tranſiero pœnas, patiatur & illas:
'lenius ingenio ſit miſer ille meo.
ve minus noceant fictum execrantia nomen
'ota, minus magnos commoveantve deos:
m ego devoveo, quem mens intelligit, Ibim:
ui ſe ſcit factis hæc meruiſſe ſuis.
lla mora eſt in me: peragam rata vota ſacerdos:
uiſquis ades, ſacris ore favete meis.
ſquis ades ſacris, lugubria dicite verba,
t fletu madidis Ibin adite genis.
inibuſque malis, pedibuſque occurrite lævis,
t nigræ veſtes corpora veſtra tegant.
quoque, quid dubitas ferales ſumere vittas?
m ſtat (ut ipſe vides) funeris ara tui.
npa parata tibi eſt: votis mora triſtibus abſit:
a jugulum cultris hoſtia dira meis.
ra tibi fruges, amnis tibi deneget undas:
eneget afflatus ventus & aura ſuos.
tibi Sol clarus, nec ſit tibi lucida Phœbe:
eſtituant oculos ſidera clara tuos.
ſe Volcanus, nec ſe tibi præbeat aer,
ec tibi det tellus, nec tibi pontus iter.
l, inops erres, alienaque limina luſtres:
iguumque petas ore tremente cibum.
corpus querulo, nec mens vacet ægra dolore,
oxque die gravior ſit tibi, nocte dies.
ue miſer ſemper, nec ſis miſerabilis ulli:
udeat adverſis femina virque tuis.
dat lacrymis odium: dignuſque puteris,
i mala cum tuleris plurima, plura feras.
ue (quod eſt rarum) ſolito defecta favore
rtunæ facies invidioſa tuæ.

Cauſſa.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Cauſſaque non deſit deſit tibi copia mortis :
  Optatam fugiat vita coacta necem.
Luctatuſque diu cruciatos ſpiritus artus
  Deſerat, & longa torqueat ante mora.
Evenient dedit ipſe mihi modo ſigna futuri
  Phœbus : & a læva mœſta volavit avis.
Certe ego, quæ voveo, ſuperos motura putabo
  Speque tuæ mortis, peſſime ſemper alar.
Finiet illa dies, quæ te mihi ſubtrahet olim :
  Finiet illa dies, quæ mihi tarda venit.
Sed prius hanc animam nimium tibi ſæpe petit
  Auferet illa dies, quæ mihi ſera venit :
Quam dolor hic unquam ſpatio evaneſcere poſſ
  Leniat aut odium tempus & hora meum.
Pugnabunt jaculis dum Thrazes, Iazyges arcu,
  Dum tepidus Ganges, frigidus Iſter erit :
Robora dum montes, dum pabula mollia camp
  Dum Tyberis liquidas Thuſcus habebit aquas
Bella geram tecum : nec mors mihi finiet iras :
  Sæva ſed imman s manibus arma dabo.
Tunc quoque cum fuero vacuas dilapſus in aur
  Exanimis manes oderit umbra tuos.
Tunc quoq; factorũ veniã memor umbra tuorum
  Inſequar & vultus oſſea forma tuos.
Sive ego (quod nollem) longis cõſumtus ab anni
  Sive manu facta morte ſolutus ero :
Sive per immenſas jactabor naufragus undas,
  Noſtraque longinquus viſcera piſcis edet.
Sive peregrinæ carpent mea membra volucres,
  Inque meo tingent ſanguine roſtra lupi :
Sive aliquis dignatus erit ſupponere terræ,
  Et dare plebejo corpus inane rogo :
Quicquid ero, Stygiis erumpere nitar ab oris,
  Et tendam gelidas ultor in ora manus.
Me vigilans cernes : tacitis ego noctis in umbris
  Excutiam ſomnos viſus adeſſe tuos.
Denique quidquid ages, ante os oculoſque volabo
  Et querar, & nulla ſede quietus eris.
Verbera ſæva dabunt ſonitum, nexæque colubris
  Conſcia fumabunt ſemper ad ora faces.
His vivus furiis agitabere : mortuus iiſdem :
  Et brevior pœna vita futura tua eſt.
Nec tibi continget funus, lacrymæque tuorum :
  Indeploratum projiciere caput.
Carnificiſque manu populo plaudente traheris,
  Infixuſque tuis oſſibus uncus erit.

pſæ te fugient, quæ carpunt omnia, flammæ:
Reſpuet inviſum juſta cadaver humus.
nguibus & roſtro tardus trahet ilia vultur:
Et ſcindent avidi perfida corda canes.
eque tuo fiet (licet hac ſis laude ſuperbus)
Inſatiabilibus corpore rixa lupis.
loca ab Elyſiis diverſa fugabere campis,
Quaſque tenet ſedes noxia turba, coles.
ſyphus eſt illic ſaxum volvenſque petenſque,
Quique agitur rapidæ vinctus ab orbe rotæ.
uæque gerunt humeris perituras Belides undas,
Exulis Ægypti turba cruenta, nurus.
oma pater Pelopis præſentia quærit, & idem
Semper eget liquidis ſemper abundat aquis.
geribuſque novem ſummus qui diſtat ab imo,
Viſceraque aſſidue debita præbet avi,
c tibi de furiis ſcindat latus una flagello,
Vt ſceleris numeros confiteare tui.
tera Tartareis ſectos dabit anguibus artus:
Tertia fumantes incoquet igne genas.
oxia millè modis lacerabitur umbra: tuaſque
Æacus in pœnas ingenioſus erit.
te tranſcribet veterum tormenta virorum,
Manibus antiquis cauſſa quietis eris.
yphe, cui tradas revolubile pondus, habebis:
Verſabunt celeres nunc nova membra rotæ.
c erit, & ramos fruſtra qui captet & undas:
Hic inconſumto viſcere paſcet aves.
c mortis pœnas mors altera finiet hujus:
Horaque erit tantis ultima nulla malis.
de ego pauca canam: frondes ut ſi quis ab Ida,
Et ſummam Libyco de mare carpat aquam.
m neque quot flores Sicula naſcantur in Hybla,
Quotve ferat dicam terra Ciliſſa crocos:
c, cum triſtis hyems Aquilonis inhorruit alis,
Quam multa fiat grandine canus Athos.
c mala voce mea poterunt tua cuncta referri,
Ora licet tribuas multiplicata mihi.
t tibi væ miſero veniant, taleſque ruinæ,
Vt cogi in lacrymas me quoque poſſe putem.
e me lacrymæ facient ſine fine beatum:
Dulcior hic riſu tunc mihi fletus erit.
tus es infelix, (ita Dij voluere) nec ulla
Commoda naſcenti ſtella, leviſve fuit.
n Venus affulſit, non illa Iuppiter hora,
unaque non apto, Solve fuere loco.

Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Nec ſatis utiliter poſitos tibi præbuit ignes,
  Quem peperit magno lucida Maja Iove.
Te fera nequicquam placidum ſpondentia Mar
  Sidera preſſerunt, falciferique ſenis.
Lux quoque natalis ne quid, niſi triſte, videres,
  Turpis, & inductis nubibus atra fuit.
Hæc eſt in faſtis, cui dat gravis Allia nomen,
  Quæque dies Ibin publica damna tulit.
Qui ſimul impuræ matris prolapſus ab alvo eſt,
  Cinyphiam fœdo corpore preſſit humum.
Sedit in adverſo nocturnus culmine bubo:
  Funereoque graves edidit ore ſonos.
Protinus Eumenides lavere paluſtribus undis,
  Qua cava de Stygiis fluxerat unda vadis.
Pectoraque unxerunt Erebeæ felle colubræ,
  Terque cruentatas increpuere manus.
Gutturaque imbuerunt infantia lacte canino:
  Hic primus pueri venit in ora cibus.
Perbibit inde ſuæ rabiem nutricis alumnus:
  Latrat & in toto verba canina foro.
Membraque vinxerunt tinctis ferrugine pannis,
  A male deſerto quos rapuere rogo:
Et ne non fultum nuda tellure jaceret,
  Molle ſuper ſilices impoſuere caput.
Iamque receſſuræ viridi de ſtipite factas
  Admorunt oculis uſque ſub ora faces.
Flebat, ut eſt fumis infans contactus amaris,
  De tribus eſt quum ſic una locuta ſoror:
Tempus in immẽſum lacrymas tibi movimus iſt
  Quæ ſemper cauſſa ſufficiente cadent.
Dixerat: & Clotho juſſit promiſſa valere:
  Nevit & infauſta ſtamina pulla manu.
Et ne longa ſuo præſagia diceret ore,
  Fata canet vates qui tua, dixit, erit.
Ille ego ſum vates: ex me tua vulnera diſces,
  Dent modo Dij vires in mea verba ſuas:
Carminibuſque meis accedant pondera rerum,
  Quæ rata per luctus experiere tuos.
Neve ſine exemplis ævi cruciere prioris,
  Sint tua Trojanis non leviora malis.
Quantaque clavigeri Pæantius Herculis heres,
  Tanta venenato vulnera crure geras.
Nec levius doleas, quam qui bibit ubera cervæ,
  Armatuſque tulit vulnus inerme potens.
Quique ab equo præceps in Aleis decidit arvis,
  Exitio facies cui ſua pæne fuit.

d quod Amyntorides, videas, trepidumq; miniſtro
Prætentes baculo luminis orbus iter.
ec plus aſpicias, quam quem ſua filia rexit:
Expertus ſcelus eſt cujus uterque parens.
ualis erat, poſtquam eſt judex de lite jocoſa
Sumptus, Apollinea clarus in arte ſenex.
ualis & ipſe fuit, quo præcipiente, columba
Eſt data Palladiæ prævia duxque rati.
uiq; oculis caruit, per quos male viderat aurum,
Inferias nato quos dedit orba parens.
ſtor ut Ætnæus, cui caſus ante futuros
Telemus Eurymedes vaticinatus erat.
duo Phineidæ, quibus idem lumen ademit,
Qui dedit, & Thamyræ Demodocique caput:
aliquis tua membra ſecet, Saturnus ut illas
ubſecuit partes, unde creatus erat.
c tibi ſit timidis melior Neptunus in undis,
Quam cui ſunt viſæ frater & uxor aves.
lertique viro, laceræ quem fracta tenentem
Membra ratis, Semeles eſt miſerata ſoror.
tua, ne pœnæ genus hoc cognoverit unus,
Viſcera diverſis ſciſſa ferantur equis.
quæ, qui redimi Romanos turpe putavit,
duce Puniceo pertulit, ipſe feras.
tibi ſubſidio ſit præſens numen, ut illi,
ui nihil Hercæi profuit ara Iovis.
ue dedit ſaltus e ſummo Theſſalus Oſſa,
u quoque ſaxoſo præcipitere jugo.
velut Euryali, qui ſceptrum cepit ab illo,
nt artus avidis anguibus eſca tui.
tua maturet, ſicut Minoia fata,
r caput infuſæ fervidus humor aquæ:
parum mitis, ſed non impune, Prometheus,
ereas volucres ſanguine fixus alas:
velut Eracides magno ter ab Hercule quin-
eſus in immenſum projiciare fretum. (tus,
ut Amantiaden, turpi dilectus amore,
derit, & ſævo vulneret enſe puer.
tibi fida magis miſceri pocula poſſint,
am qui cornigero de Iove natus erat.
vel intereas capti ſuſpenſus Achæi,
i miſer aurifera reſte pependit aqua:
uti Achilleiden cognato nomine clarum,
primat hoſtili tegula jacta manu.
tua quam Pyrrhi felicius oſſa quieſcant,
arſa per Ambracias quæ jacuere vias.

Nataque ut Æacidæ jaculis moriaris adactis,
  Non licet hoc Cereris diſſimulare ſacrum.
Vtque nepos dicti noſtro modo carmine regis,
  Cantharidum ſuccos dante parente bibas.
Aut pia te cæſo dicatur adultera, ſicut
  Qua cecidit Leucon vindice, dicta pia eſt.
Inque pyram tecum cariſſima corpora mittas,
  Quem finem vitæ Sardanapalus habet.
Vtque Iovis Libyci templum violare parentes,
  Acta Noto vultus condat arena tuos.
Vtque necatorum Darei fraude ſecundi,
  Sic tua ſuccedens devoret oſſa cinis.
Aut ut olivifera quondam Sicyone profecto,
  Sit frigus mortis cauſſa fameſque tuæ.
Aut ut Acarnides inſutus pelle juvenci,
  Turpiter ad dominum præda ferare tuum.
Inque tuo thalamo juguleris more Pheræi,
  Qui datus eſt leto conjugis enſe ſuæ.
Quoſque putas fidos ut Lariſſæus Alebas,
  Vulnere non fidos experiare tuo.
Vtque Milo, ſub quo cruciata eſt Piſa tyranno,
  Vivus in occultas præcipiteris aquas.
Quæque in Adimantum Phyleſia regna tenentem
  A Iove venerunt, te quoque tela petant.
Aut ut Amaſtriacis quondam Lenæus ab oris,
  Nudus Achillea deſtituaris humo.
Vtque vel Eurydamas ter circum buſta Thraſylli
  Eſt Lariſſæis raptus ab hoſte rotis:
Vel qui, quæ fuerat tutatus mœnia ſæpe,
  Corpore luſtravit non diuturna ſuo:
Vtque novum paſſa eſt genus Hippomeneia pœnæ
  Tractus & Actæa fertur adulter humo:
Sic ubi vita tuos inviſa reliquerit artus,
  Vltores rapiant turpe cadaver equi.
Viſcera ſic aliquis ſcopulis tua figat, ut olim
  Fixa ſub Euboico Graja fuere ſinu.
Vtque ferox periit & fulmine & æquore raptor,
  Sic te merſuras adjuvet ignis aquas.
Mens quoque ſic furiis vecors agitetur, ut illi,
  Vnum qui toto corpore vulnus habet.
Vtque Dryantiadæ Rhodopeia regna tenenti,
  In gemino diſpar cui pede cultus erat.
Vt fuit Oetæo quondam, generoque draconum,
  Tiſamenique patri, Callirhoeſque viro.
Nec tibi contingat matrona pudicior illa,
  Qua potuit Tydeus erubuiſſe nuru.

Quæque

Quæque ſui Venerem junxit cum fratre mariti
Locris, in ancillæ diſſimulata necem.
Tam quoque Dii faciant poſſis gaudere fideli
Conjuge, quam Talai Tyndareique gener.
Quæque parare ſuis letum patruelibus auſæ
Belides, aſſidua colla premuntur aqua.
Biblidos, & Canaces, ſicut facis, ardeat igne,
Nec, niſi per crimen, ſit tibi fida ſoror.
Filia ſi fuerit, ſit quod Pelopeja Thyeſti,
Myrrha ſuo patri, Nyctimeneque ſuo.
Filia neve magis capiti ſit fida parentis,
Quam tua vel Pterela, vel tua Niſe fuit.
Infamemque locum ſceleris quæ nomine fecit,
Preſſit & inductis membra paterna rotis.
Vt juvenes, pereas, quorum faſtigia vultus,
Olim Piſeæ ſuſtinuere fores.
Vt qui perfuſam miſerorum cæde procorum,
Ipſe ſuo melius ſanguine tinxit humum.
Proditor ut ſævi periit auriga tyranni,
Qui nova Myrtoæ nomina fecit aquæ.
Vt qui velocem fruſtra petiere puellam,
Dum facta eſt pomis tardior illa tribus.
Vt qui tecta novi formam cælantia monſtri,
Intrarunt cæcæ non redeunda domus.
Vt quorum Æacides miſit violentus in altos
Corpora cum ſenis altera ſena rogos.
Vt quos obſcuris victos ambagibus oris,
Legimus infandæ Sphinga dediſſe neci.
Vt qui Biſtoniæ templo cecidere Minervæ,
Propter quod facies nunc quoque verſa Deæ eſt,
Vt qui Threicij quondam præſepia regis
Fecerunt dapibus ſanguinolenta ſuis.
Therodamanteos ut qui ſenſere leones,
Quique Thoanteæ Taurica ſacra Deæ.
Vt quos Scylla vorax, Scyllæq; adverſa Charybdis,
Dulichiæ pavidos eripuere rati.
Vt quos demiſit vaſtam Polyphemus in alvum;
Vt Læſtrygonias qui ſubiere manus.
Vt quos dux Pœnus merſit putealibus undis,
Et jacto canas pulvere fecit aquas.
Et velut Icaridos famulæ periere procique,
Inque caput domini qui dabat arma procis.
Vt jacet Aonio luctator ab hoſpite fuſus,
Qui (mirum) victor, cum cecidiſſet, erat.
Et quos Antæi fortes preſſere lacerti:
Quoſque feræ morti Lemnia turba dedit.

Vt qui poſt longum ſacri monſtrator iniqui,
  Elicuit pluvias victima cæſus aquas.
Frater ut Antæi, quo ſanguine debuit, aras
  Tinxit; & exemplis occidit ipſe ſuis.
Vt qui terribiles pro gramen habentibus herbis,
  Impius humano viſcere pavit equos.
Vt duo diverſis ſub eodem vindice cæſi
  Temporibus, Neſſus, Diſſimanique gener.
Vt pronepos, Neptune, tuus, quem reddere vitam,
  Ipſe Coronides vidit ab urbe ſua.
Vt Scinis, & Scyron, & cum Polypemone natus,
  Quique homo parte ſui, parte juvencus erat.
Quique trabes preſſas ab humo mittebat in auras,
  Æquoris aſpectes hujus, & hujus aquas.
Quæque Ceres vidit læto pereuntia vultu,
  Corpora Theſea Cercyonea manu.
Hæc tibi quem precibus juſtis mea devovet ira,
  Eveniant, aut his non leviora malis.
Qualis Achæmenides Sicula deſertus in ora
  Troica quum vidit vela venire, fuit.
Et qualis nec non fortuna binominis Iri,
  Quique tenent pontem, qui tibi major erit.
Filius ut Cereris fruſtra tibi ſemper ametur,
  Deſtituatque tuas ſæpe petitus opes.
Vtque per alternos unda labente recurſus,
  Subtrahitur preſſo mollis arena pede:
Sic tua neſcio quæ ſemper fortuna liqueſcat,
  Lapſaque per medias effluat uſque manus.
Vtque pater ſolitæ varias mutare figuras,
  Plenus inextincta conficiare fame.
Nec dapis humanæ tibi erunt faſtidia: quaque
  Parte potes, Tydeus temporis hujus eris.
Atque aliquid facias, a veſpere Solis in ortus,
  Cur externati rurſus agantur equi.
Fœda Lycaoniæ repetes convivia menſæ,
  Tentabiſque iterum fallere fraude Iovem.
Teque aliquis poſito tentet vim numinis opto,
  Tantalides tu ſis, Threiciuſque puer.
Et tua ſic latos ſpargantur membra per agros,
  Tanquam quæ patrias detinuere vias.
Aere Perillæo veros imitere juvencos,
  Ad formam tauri conveniente ſono.
Vtque ferox Phalaris, lingua prius enſe reſecta,
  More bovis, Paphio clauſus in ære gemas.
Dumque redire voles ævi melioris in annos,
  Vt vetus Admeti decipiare ſocer,

Atque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Atque eques in medij mergare voragine cœni,
  Dummodo ſint facti nomina nulla tui.
Atque utinam pereas, veluti de dentibus orti,
  Sidonia jactis Graja per arva manu.
Et quæ Battiades fecit, fraterque Meduſæ,
  Eveniant capiti vota ſiniſtra tuo.
Et quibus exiguo eſt volucris devota libello,
  Corpora projecta quæ ſua purgat aqua.
Vulnera totque feras, quot dicitur ille tuliſſe,
  Cujus ab inferiis culter abeſſe ſolet.
Attonituſque ſeces, ut quos Cybeleia mater
  Incitat ad Phrygios, vilia membra, modos.
Deque viro fias, nec femina, nec vir, ut Atys,
  Et quatias molli tympana rauca manu.
Inque pecus magnæ ſubito vertare parentis,
  Victor ut eſt celeri victaque verſa pede.
Solaque Limone pœnam ne ſenſerit illam,
  Et tua dente fero viſcera carpat equus.
Aut, ut Caſſandræ dominus, non mitior illo
  Saucius ingeſta contumuleris humo.
Aut, ut Abantiades, aut ut Lyrneſius heros,
  Cæſus in æquoreas præcipiteris aquas.
Victima vel Phœbo ſacras macteris ad aras,
  Quam tulit a ſævo Theudotus hoſte necem.
Aut te devoveat certis Abdere diebus:
  Saxaque devotum grandine plura petant.
Aut Iouis infeſti telo feriare triſulco,
  Vt ſatus Hippomene, Doſithoeſque pater.
Vt ſoror Autonoes: ut cui matertera Maja eſt:
  Et temere optatos qui male rexit equos.
Vt ferus Æolides: ut ſanguine natus eodem,
  Quo genita eſt liquidis quę caret Arctos aquis.
Vt Macedon icta eſt rapidis cum conjuge flammis
  Sic precor ætherei vindicis igne cadas.
Prædaque ſis illis, quibus eſt Latonia Delos
  Ante diem rapto non adeunda Thraſo.
Quique verecundæ ſpeculantem membra Dianæ,
  Quique Crotopiaden diripuere Linum.
Neve venenato levius feriaris ab angue,
  Quam ſenis Oeagri Calliopeſque nurus.
Quã puer Hypſipyles; quã qui cava primus acuta
  Cuſpide ſuſpecti robora fixit equi.
Neve gradus adeas Elpenore cautius altos:
  Vimque feras vini quo tulit ille modo. (tem
Tamq; cadas domitus, quã quiſquis ad arma vocã-
  Iuvit inhumanum Thiodamanta Dryops:

Quam ferus ipſe ſuo periit mactatus in antro
Proditus incluſæ Cacus ab ore bovis.
Quam qui dona tulit Neſſæo tincta veneno,
Euboicaſque ſuo ſanguine tinxit aquas.
Vel de præcipiti venias in Tartara ſaxo,
Vt qui Socraticum de nece legit opus.
Vt qui Theſeæ fallacia vela carinæ
Vidit: ut Iliaca miſſus ab arce puer.
Vt teneri nutrix eadem matertera Bacchi:
Vt cui cauſſa necis ferra reperta fuit.
Lydia ſe ſcopulis ut virgo miſit ab altis,
Dixerat invito quæ mala verba Deo.
Feta tibi occurrat patrio popularis in arvo,
Sitque Paphageæ cauſſa leæna necis.
Quique Lycurgiden laceravit ab arbore natum,
Idmonaque audacem, te quoque rumpat aper.
Iſque vel exanimis faciat tibi vulnus: ut illi,
Ora ſuper ſævi quem cecidere ſuis.
Atque idem ſimili pinus quem morte peremit,
Venator Phrygia ſiſque Berentiades.
Si tua contigerit Minoas puppis ad undas,
Te Corcyræum Creſſia turba petat.
Lapſuramque domum ſubeas, ut ſanguis Aleuæ,
Stella Lycoridæ cui fuit æqua viro.
Vtque vel Evenus torrenti flumine merſus
Nomina des rapidæ, vel Tyberinus, aquæ.
Hyrtacidæque modo defixa cadavera trunco:
Digna feras, hominis ſit caput eſca tuum.
Quodq; ferunt, Brotheum feciſſe cupidine mortis,
Des tua ſuccenſæ membra cremanda pyræ.
Incluſuſque necem cavea patiaris, ut ille
Non profecturæ conditor hiſtoriæ.
Vtque repertori nocuit pugnacis Iambi,
Sic ſit in exitium lingua proterva tuum.
Vtve parum ſtabili qui carmine læſit Athenas,
Inviſus pereas deficiente cibo.
Vtque lyræ vates fertur periiſſe ſeveræ,
Cauſſa ſit excidij dextera læſa tui.
Vtque Agamemnonio vulnus dedit anguis Oreſti:
Tu quoque de morſu virus habente cadas.
Sit tibi conjugij nox prima noviſſima vitæ:
Eupolis hoc periit & nova nupta modo.
Vtque cothurnatum periiſſe Lycophrona narrant,
Hæreat in fibris fixa ſagitta tuis:
Aut lacer in ſylua manibus ſpargare tuorum,
Sparſus ut eſt Thebis angue creatus avo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Perque feros montes tauro rapiente traharis,
Vt tracta eſt conjux imperioſa Lyci.
Quodque ſuæ paſſa eſt pellex inviſa ſorori,
Excidat ante pedes lingua reſecta tuos.
Cognitor ut tardæ læſus cognomine Myrrhæ,
Orbis in innumeris inveniare locis.
Inque tuis opifex, vati quod fecit Achæo,
Noxia luminibus ſpicula condat apis.
Fixus & in duris carparis viſcera ſaxis,
Vt cui Pyrrha ſui filia fratris erat.
Vt puer Harpagidæ referas exempla Thyeſtæ,
Inque tui cæſus viſcera patris eas.
Trunca geras ſævo mutilatis partibus enſe,
Qualia Nycerni membra fuiſſe ferunt.
Vtve Syracuſio præſtricta fauce poetæ,
Sic animæ laqueo ſit via clauſa tuæ.
Nudave direpta pateant tua viſcera pelle,
Vt Phrygij, cujus nomina flumen habet.
Saxificæ videas infelix ora Meduſæ,
Cephenum multos quæ dedit una neci.
Potniadum morſus ſubeas, ut Glaucus, equarum:
Inque maris ſalias, Glaucus ut alter, aquas.
Vtque duobus idem dictis mihi nomen habenti
Præfocent animæ Gnoſſia mella viam.
Sollicitoque bibas, veluti doctiſſimus olim
Imperturbato quod bibit ore reus.
Nec tibi, ſi quid amas, felicius Hæmone cedat:
Vtque ſua Macareus, ſic potiare tua.
Vt videas, quod jam, cum flammæ cuncta tenerent:
Hectoreus patria vidit ab urbe puer.
Sanguine probra luas, ut avo genitore creatus,
Per facinus ſoror eſt cui ſua facta parens.
Oſſibus inque tuis teli genus hæreat illud,
Traditur Icarii quo cecidiſſe gener.
Vtque loquax in equo eſt eliſus guttur acerno,
Sic tibi claudatur pollice vocis iter.
Aut ut Anaxarchus pila minuaris in alta,
Iactaque pro ſolitis frugibus oſſa ſonent.
Salmacis utque patrem condat te Phœbus in ima
Tartara, quod natæ fecerat ipſe ſuæ.
Inque tuos ea peſtis eat, quam dextra Corœbi
Vicit, opem miſeris Argoliciſque tulit.
Vtq; nepos Æthræ, Veneris moribundus ob iram,
Exul ab attonitis excutiaris equis.
Propter opes nimias ut perdidit hoſpes alumnum,
Perdat ob exiguas te tuus hoſpes opes.

Atque

Vtq; ferunt fratres ſex cũ Damaſichthone cæſos,
  Intereat totum ſic genus omne tuum.
Addidit ut fidicen miſeris ſua funera natis,
  Sic tibi ſint vitæ tædia juſta tuæ.
Vtque ſoror Pelopis ſaxo dureris oborto:
  Et læſus lingua Battus ab ipſe ſua.
Aera ſi miſſo vacuum jaculabere diſco,
  Quo puer Oebalides ictus ab orbe cadas.
Si qua per alternos pulſabitur unda lacertos,
  Omnis Abydena ſit tibi pejor aqua.
Comicus ut liquidis periit, dum nabat, in undis,
  Et tua ſic Stygius ſtrangulet ora liquor.
Aut ubi ventoſum ſuperabis naufragus æquor,
  Contacta pereas, ut Palinurus, humo.
Vtque cothurnatum vatem tutela Dianæ,
  Dilaniet vigilum te quoque turba canum.
Aut ut Trinacrii ſalias ſuper ora Gigantis,
  Plurima qua flammas Sicanis Ætna vomit.
Diripiantque tuos inſanis unguibus artus,
  Strymoniæ matres Orphea te eſſe ratæ.
Natus ut Althææ flammis abſentibus arſit,
  Sic tuus ardeſcat ſtipitis igne rogus.
Vt nova Phaſiaca, compreſſa eſt nupta corona,
  Vtque pater nuptæ, cumque parente domus.
Vt cruor Herculeos abiit diffuſus in artus,
  Corpora peſtiferum ſic tua virus edat.
Qua ſua Pentheiden proles eſt ulta Lycurgum,
  Hæc maneat teli te quoque plaga novi.
Vtque Milo robur deducere fiſſile tentes,
  Nec poſſis captas inde referre manus.
Muneribuſque tuis lædaris, ut Icarus: in quem
  Intulit armatas ebria turba manus.
Quodque dolore necis patriæ pia filia fecit,
  Vincula per laquei fac quoque guttur eat.
Obſtrictuſque famem patiaris limine tecti,
  Vt legem pœnæ cui dedit ipſa parens.
Illius exemplo violes ſimulacra Minervæ,
  Aulidis a portu qui leve vertit iter.
Naupliadæque modo ficto pro crimine pœnas
  Morte luas, nec te non meruiſſe juvet.
Ethalon ut vita ſpoliavit Iſidius hoſpes,
  Quem memor a ſacris nunc quoque pellit Io:
Vtque Melantheum tenebris a cæde latentem
  Prodidit officio luminis ipſa parens:
Sic tua conjectis fodiantur corpora telis:
  Sic precor auxiliis impediare tuis.

Qualis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

ualis equis pactis, quos fortis agebat Achilles,
Acta Phrygi timido eſt, nox tibi talis eat.
ec tu quam Rheſus ſomno meliore fruaris,
Quam comites Rheſi tum necis, ante diem:
iam quos cum Rutulo morti Rhamnete dederunt
Impiger Hyrtacides Hyrtacidæque comes.
iniadæque modo circumdatus ignibus atris
Membra feras Stygiæ ſemicremata neci.
que Remo muros auſo tranſire recentes:
Noxia ſint capiti ruſtica tela tuo.
enique Sarmaticas inter Geticaſque ſagittas,
His precor ut vivas, & moriare locis.
ec tibi tantiſper ſubito ſunt miſſa libello:
Immemores ne nos eſſe querare tui.
uca quidem, fateor, ſed dii dent plura rogatis:
Multiplicentque ſuo vota favore mea.
ſtmodo plura leges, & nomen habentia verum,
Et pede quo debent acria bella geri.

PVBLII
OVIDII
NASONIS
Halieuticon Fragmentum.

Ccepit mundus legem: dedit arma per omnes:
Admonuitque ſui. vitulus ſic namque minaci
Qui nondũ gerit in tenera jam cornua fronte,
damæ fugiunt, pugnant virtute leones,
morſu canis, & caudæ ſic ſcorpius ictu:
ncuſſiſque levis pennis ſic evolat ales.
nibus ignotæ mortis timor: omnibus hoſtem,
ſidiumque datum ſentire, & noſcere teli
nque modumq; ſui: ſic & Scarus arte ſub undis,
*
idit, aſſumtamque dolo tandem pavet eſcam:
audet radiis obnixa occurrere fronte,
rſus crebro veniens ſub verbere caudæ.
ans ſubſequitur, tutumque evadit in æquor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Quin etiam ſi forte aliquis dampus nataraſ.
Mitis luctantem Scarus hunc in vimine vidit,
Averſi caudam morſu tenet, atque
*nato quem texitque reſultet
Sepia tarda fugæ, tenui cum forte ſub unda
Deprenſa eſt, jamjamque manus timet illa rapacei
Inficiens æquor nigrum vomit illa cruorem,
Avertitque vices, oculos fruſtrata ſequentes.
Clauſus rete lupus, quamvis immanis, & acer
Dimotis caudæ ſubmiſſus ſedet armis in Auſtri
Emicat, atque dolos ſaltu diludit inultus.
Et Muræna ferox teretis ſibi conſcia tergi,
Ad laxata magis converſa foramina retis,
Tandem per multos evadit lubrica flexus:
Exemploque nocet: cunctis intervenit una.
At contra ſcopulis crinali corpore ſegnis
Polypus hæret, & hac eludit retia fraude,
Et ſub lege loci ſumit mutatque colorem
Semper ei ſimilis quem contigit. atque ubi prædai
Pendentem retis avidus rapit, hic quoque fallit
Elato calamo, cum demum emerſus in auras,
Brachia diſſolvit, populatumque expuit hamum.
At Mugil cauda pendentem everberat eſcam,
Excuſſamque legit. Lupus acri concitus ira,
Diſcurſu fertur vario, fluctuſque ferentes
Proſequitur, quaſſatque caput, dum vulnere ſævi
Laxato cadat hamus, & ora patentia linquat.
Nec proprias vires neſcit Muræna nocendi,
Auxilioque ſibi, morſu: nec eo minus acri
Deficit, aut animos ponit captiva minaceis.
Anthias his, tergo quæ non videt, utitur armis:
Vim ſpinæ novitque ſuæ, verſoque ſupinus
Corpore lina ſecat, fixumque intercipit hamum.
Cetera, quæ denſas habitant animalia ſylvas,
Aut vani quatiunt ſemper lymphata timores,
Aut trahit in præceps non ſana ferocia mentis.
Ipſa ſequi natura monet, vel comminus ire.
Fœdus Lucanis provolvitur Vrſus ab antris,
Quid niſi pondus iners, ſtolidæque ferocia mentis
Impiger & telo venantum ſternere pergit
Agmina, & adverſis infert ſua pectora telis.
Quoque venit, fidens magis, & ſublatior ardet,
Concuſſitque toros, & viribus addidit iram.
Prodidit, atque ſuo properat ſibi robore letum.
Actus Aper ſetis iram denunciat hirtis:
Et ruit, oppoſiti nitens in vulnera ferri,

Preſſu

effus & emiſſo moritur per viſcera telo.
tera pars fidens pedibus, dat terga ſequenti,
pavidi Lepores, ut fulvo tergore Damæ,
capto fugiens Cervus ſine fine timore.
a ſequi natura docet, vel comminus ire.
generoſus honos, & gloria major Equorum:
m capiunt animis palmam, gaudentq; triumpho:
ſeptem ſpatiis circo meruere coronam,
nne vides victor quanto ſublimius altum
ollat caput, & vulgi ſe venditet auræ?
lſave cum cæſo decoratur terga Leone
am tumidus, quantoque venit ſpectabilis actu,
mpeſcatque ſolum generoſo concita pulſu
gula ſub ſpoliis graviter redeuntis opimis.
æ laus prima canũ? quibus eſt audacia præceps,
nandique ſagax virtus, vireſque ſequendi.
æ nunc elatis rimantur naribus auras,
nunc demiſſo quærunt veſtigia roſtro,
produnt clamore feram: dominumque vocando
repitant. quem ſi collatis effugit armis,
equitur tumuloſque canis, campoſq; per omnes.
ſter in arte labor poſitus, ſpes omnis in illa
: tamen in medias, pelagi te pergere ſedes
moneam, vaſtique maris tentare profundum.
er utrumque loci melius moderabere finem:
era num ſaxis loca ſint: nam talia lentos
poſcunt calamos: at purum retia litus.
m mons horrentes demittat celſior umbras
mare: nam varie quidam fugiuntque petuntque,
m vada ſubnatis imo viridentur ab herbis

* * *

lectetque moras, & molli ſerviat algæ.
cripſit ſedes varias natura profundi:
cunctos una voluit conſiſtere piſces.
n gaudent pelago, quales Scombriq;, Boveſque,
puri celeres, & nigro tergore Milvi,
preciofus Helops noſtris incognitus undis,
durus Xiphias, ictu non mitior enſis:
pavidi magno fugientes agmine Thunni.
va Echeneis adeſt, mirum, mora puppibus ingẽs:
que comes ratium, tractique per æquora, ſulci,
ſemper ſpumas ſequeris Pompile nitentes,
cyroſque ferox ſcopulorum fine moratus,
itharus ingratus ſucco: tum concolor illi
phas, cæruleaque rubens Erythinus in unda:
gnis Sarguſque notis, inſignis & alis:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Et ſuper aurata ſparulus cervice refulgens :
Et rutilus Pagur, & fulvi Synodontes : & ex
Concipiens Channe gemino fraudata parente
Tum viridis ſquamis parvo ſaxatilis ore ,
Et rarus Faber : & pictæ Mormyres, & auri
Chryſophrys imitata decus, tum corporis Vm
Liventis, rapidique Lupi, Percæque, Tragiqu
Quin laude inſignis caudæ Melanurus, & ard
Auratis Muræna notis, Merulæque virentes ,
Immitiſque ſuæ Conger per vulnera gentis ,
Et capitis duro nociturus Scorpius ictu ,
Ac nunquam æſtivo conſpectus ſidere Glaucus
At contra herboſa piſces laxantur harena ,
Vt Scarus, epaſtas ſolus qui ruminat eſcas ,
Fecundumque genus Menerelamiroſque, Smar
Atque immunda Chromis , merito viliſſima
Atque avium dulces nidos imitata ſub undis ,
Et Squalus, & tenui ſuffuſus ſanguine Mullus
Fulgentes Soleæ candore, & concolor illis
Paſſer, & Adriaco mirandus littore Rhombus
Tunc Epodes lati, tum molles tergore ranæ ,
Extremi paſſ.

*
*
*

Lubricus & ſpina nocuus non Gobius ulla :
Et nigrum niveo portans in corpore virus.

* * *

Lolligo, durique Sues, ſinuoſaque ceſſ.
Et tam deformi non dignus nomine Aſellus :
Tuque peregrinis Acipenſer nobilis undis,

*

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

PVBLII
OVIDII
NASONIS
Vita, & Opera.

OVidius Naſo Sulmoni, quæ urbs eſt in Peli-
gnis (ut ipſe quoque ſcribit) ex equeſtri Na-
ſonum familia Minervæ Quinquatriis natus
eſt decimo quarto Kalendas Aprilis, Hircio
anſa conſulibus, qui bello Antoniano apud
inam in pugna ceciderunt. Cum fratre natu
ore clariſſimis & grammaticis, & rhetoribus,
iæ operam dedit, ac ut patri magis obtempera-
quam quod illo ſtudio delectaretur, legibus qui-
incumbere cœpit: ſed cum pater vita functus
, ad humaniores muſas rediit, celeberrimoſque
um temporum poetas ſibi conciliavit: Aemi-
Mucrum Veronenſem, qui de herbis diligen-
ne ſcripſit: Ponticum, qui Thebaida compo-
: Propertium Elegiarum, Butthum Iamborum
toré, & Horatium Flaccum. Vxores treis duxit,
um duas repudiavit, cum tertia conjunctiſſime
t, ex qua duas etiam filias ſuſcepit. Cum vero
uliam Auguſti filiam, ſub Corynnæ nomine
vas de amoribus elegias ſcripſiſſe deprehenſus
t, in exilium annos quinquaginta natus, ab Au-
o ipſe fuit ejectus, in Pontumque relegatus. Vbi
novem annos triſtiſſime exegiſſet, vita functus
nis (ut Euſebius in chronicis ſcribit) fuit ſepul-
Tametſi autē & ipſe alia quædam jactat regen-
riminis gratia, & plerique aliter putant, illam
en quam dixi fuiſſe exilii cauſam, ex his Sido-
Poetę lepidiſſimis verſibus aperte demonſtratur,

Et te carmina perlibidinoſa
Notum Naſo tener, Tomoſque miſſum,
Quondam Cæſareæ nimis puellæ
Falſo nomine ſubditum Corynnæ.

ulta nobis fœcunditatis ingenii ſui monumen-
eliquit partim in exilio, partim Romæ conſcri-

pta,

pta. Nam in exilio & de Triſtibus, & de Ponto in Ibin, & de morte Druſi ad Liviæ Conſolat nem, & duodecim Faſtorum libros, quorum ſex t tum extant; quanquam nuper omnes inventi fer tur, & Germanicum triumphum compoſuit. De cibus opuſculum inchoatum reliquit. Ante v quam exularet, jam Artem amandi emiſerat, Am ris remedium, ſuos amores ad Corynnam, amato Heroidum epiſtolas, Medeam tragœdiam: quæ ſcribit Fabius Quinti.) oſtentare videtur, quant vir ille præſtare potuerit, ſi ingenio ſuo tempe re, quam indulgere maluiſſet: Metamorphoſin, qu ſubita relegatione perturbatus emendare non p tuit: id quod ipſe his carminibus perſpicue teſtat reliquit.

Orba parente ſuo quicunque volumina tangis,
His ſaltem veſtra detur in urbe locus.
Quoque magis faveas, non ſunt hæc edita ab illo,
Sed quaſi de domini funere rapta ſui.
Quicquid in his igitur vitii rude carmen habebit,
Emendaturus ſi licuiſſet, erat.

Metamorphoſis autem, ut aliquid de operis qu que inſcriptione dicamus, tranſformatio, tranſfig ratioque interpretari poteſt: quamvis enim & al cognitu perquam iucunda hoc in opere narrantu illa tamen omnia tendunt, ut quæcunque Me morphoſeis explicantur, concinne, apteque copul tur. Carmine autem Heroico Metamorphoſin e conſcriptam, ac in quindecim volumina diſtinctam eum notius ſit, quam ulla indigeat admonitior quid quoque libro contineatur, ſubjiciemus: ſi pr illud teſtari fuerimus, Ovidium in Heroicis (quod notat Quintilianus) idcirco laſciviorem fu ſe, quam ut illius carminis gravitati cōveniat, qu varios amores, quibus pleræque Metamorphoſe fuerunt factæ, illum ſic deſcribere oportuit, ut qua ta ſit vis illius affectus, aperte oſtenderetur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

EX PETRI CRINITI

lib. 3. c. 46. de Poetis Latinis.

PErmulti ſcriptores cum veteres, tum iuniores deplorarunt obitum Ovidii, ut indignum atque miſerabilem: habita deteſtatione tam ſævæ tamque calamitoſæ relegationis: ſed eleganter in primis & copioſe (ut ego exiſtimo) Angelus Politianus id fecit his verſibus:

Et iacet Euxinis vates Romanus in oris:
Romanum vatem barbara terra tegit.
Terra tegit vatem, teneros qui luſit amores,
Barbara quam gelidis alluit Iſter aquis.
Nec te Roma pudet: quæ tanto immitis alumno
Pectora habes ipſis barbariora Getis?
Ecquis Io muſæ Scythicis in finibus ægro
Tædia qui morbi demeret ullus erat?
Ecquis frigidulos qui lecto imponeret artus,
Aut qui dulciloquo falleret ore diem?
Aut qui tentaret ſalientis tempora venæ,
Aut fomenta manu, qui properata daret?
Conderet aut oculos media iam morte natantes?
Aut legeret ſummam, qui pius ore animam?
Nullus erat, nullus, veteres tu dura ſodales
Heu procul a Ponto Martia Roma tenes.
Nullus erat procul ah coniux, parvique nepotes.
Nec fuerat profugum nata ſequuta patrem.
Scilicet immanes Beſſi flavique Coralli;
Aut vos pelliti ſaxea corda Gethæ:
Scilicet horribili dederit ſolamina vultu
Sarmata ab epoto ſæpe vehendus equo
Sarmata, cui rigidam demiſſo in lumina frontem,
Mota pruinoſo tempora crine ſonant.
Sed tamen & Beſſi extinctum, & flevere Coralli:
Sarmataque & durus contudit ora Gethes.
Extinctum & montes flebant, & ſylva, feræque
Et fleſſe in mediis dicitur Iſter aquis.
Quin etiam pigro concretum frigore Pontum
Nereidum lachrymis intepuiſſe ferunt.
Accurrere leves Paphia cum matre volucres,
Arſuroque faces ſuppoſuere rogo.

Quem

Quem ſimul abſumpſit rapidæ violentia flammæ,
Reliquias tecto compoſuere cado,
Impoſitumque brevi ſignarunt carmine ſaxum:
Qui iacet hic teneri doctor amoris erat.
Ipſa locum late ſancto Cytherea liquore
Irrorat nivea terque, quaterque manu.
Vos quoque Pierides vati libaſtis adempto
Carmina: ſed noſtro non referenda ſono.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20

Bib. perc.
Ch. Eg. No 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
345 H 20